UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 14 15 19 05 008 9

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

DS 37 .7 N5 1873 v.1
Nisancizade, Mehmed ibn Ahmed
Mir'at-i ka'inat

[illegible]

1180/1
8a/230

فهرست الجزء الاول من كتاب مرآت الكائنات

٤ سبب تأليف كتاب
٨ باب اول در بيان ترتيب ظهور اشيا
١٨ باب ثانى در ذكر معظمات امور علويه
٢٦ مطلب جنت
٢٧ مطلب سدرة المنتهى
٢٨ مطلب هفت آسمان
٣٠ مطلب غمام و بيت المعمور
٣٢ مطلب شمس وقمر ونجوم
٣٦ مطلب كهكشان
٣٦ مطلب ليل ونهار
٣٧ باب ثالث در ذكر ملائكهٔ كرام عليهم الصلاة والسلام
٤٥ مطلب درحقايق ارواح
٤٧ مطلب حملهٔ عرش
٤٨ مطلب خروس عرش
٤٩ مطلب ملك صيام وملائكهٔ مخلجين وملائكهٔ روح
٥١ مطلب ملك رؤيا وملائكهٔ صلوات
٦١ مطلب كثرت ملائكه
٦٢ مطلب احوال ملائكه
٦٣ مطلب دخول الملائكة فى الجنة
٦٣ مطلب ترتيب ملائكه
٦٥ باب رابع در احوال كوه قاف وبحار سبعه
٦٦ مطلب جابلقا وجابلسا
٦٧ مطلب هلوع وعدد عوالم مخلوقه
٦٨ باب خامس در احوال عوالم سفليه
٦٩ مطلب رعد وبرق وصاعقه
٧١ مطلب ريح وابر وباران
٧٣ مطلب قوس الله وارض دنيا
٧٥ مطلب كعبهٔ معظمه
٧٩ مطلب احوال جهنم وتبدل ارض
٨١ مطلب اوقات خلق اشيا
٨٣ مطلب مدت عمر دنيا
٨٤ باب سادس در بيان امم عالم
٨٩ مطلب احوال ابليس عليه اللعنه
٩١ مطلب جن وشياطين
٩٦ باب اول در احوال حضرت آدم وحوا صلوات الله عليهما
٩٩ مصلب نفخ روح وتعليم اسما وسجدهٔ ملائكهٔ ارض وسما
١٠٢ مطلب خلق حوا ونكاح حوا وتأويل زله
١٠٤ قصهٔ خروج ادم وحوا ازفردوس اعلا
١٠٥ مطلب حج آدم وبناء كعبه
١٠٦ مطلب اخذ ميثاق وظهور اولاد وانساب
١٠٨ قصهٔ قابيل وهابيل وفساد دنيا
١٠٩ رسالت آدم ونزول صحف وتعيين شرع انور معظم
١١١ مطلب حليهٔ آدم عليه السلام

قسم ثانی

١١١ وفات آدم وحوّا عليهما السلام
١١٣ باب ثانی در احوال شيث بن آدم عليهما السلام
١١٤ فصل در احوال انوش بن شيث و احوال صابی بن شيث عليه السلام
١١٤ فصل در احوال قينان بن انوش
١١٥ فصل در احوال مهلائيل بن قينان
١١٥ فصل در احوال يرد بن مهلائيل وظهور اصنام
١١٦ باب ثالث در احوال ادريس نبی عليه السلام
١١٨ مطلب رفع بآسمان واحوال متوشلخ بن ادريس عليه السلام
١١٩ فصل در احول لمك بن متوشلخ
١٢٠ باب رابع در احوال نوح نبی عليه السلام
١٢١ دعوت ومحنت واحوال طوفان و بناء سفينه
١٢٤ مطلب وفات نوح عليه السلام
١٢٥ فصل در احوال سام بن نوح عليه السلام
١٢٥ مطلب اولاد سام
١٢٧ فصل در احوال يافث بن نوح عليه السلام
١٣٠ فصل در احوال حام بن نوح نبی عليه السلام
١٣١ باب خامس در احوال هود نبی عليه السلام
١٣٤ مطلب قصهٔ شداد
١٣٥ باب سادس در احوال صالح نبی عليه السلام
١٣٦ مطلب احوال مؤمنين
١٩٩ مطلب جابلسا وجابلسا
١٤٠ باب سابع در احوال ابراهيم نبی عليه السلام
١٤١ قصهٔ آتش وهلاك نمرود
١٤٥ قصهٔ هجرت احياء طيور
١٤٧ مطلب قصهٔ خلت
١٤٨ مطلب بناء كعبه
١٥٢ مطلب نزول صحف
١٥٢ قصهٔ ضيافت واوّليات
١٥٤ مطلب فضائل خليل
١٥٦ قصهٔ معراج واحوال اولاد
١٥٨ باب ثامن در احوال لوط نبی عليه السلام
١٦٠ باب تاسع در احوال اسماعيل بن ابراهيم الخليل عليهما الصلاة والسلام
١٦١ مطلب قصهٔ ذبح
١٦٤ باب عاشر در احوال اسحاق نبی عليه السلام
١٦٥ باب حادی عشر در احوال يعقوب نبی عليه السلام
١٦٦ مطلب قصهٔ فراق
١٦٧ باب ثانی عشر در احوال

يوسف نبي عليه السلام
١٧٠ مطلب ظهور قحط وملاقات ووفات
١٧٢ باب ثالث عشر دراحوال ايوب نبي عليه السلام
١٧٣ مطلب قصهٔ مرض
١٧٤ مطلب قصهٔ صحت
١٧٥ باب رابع عشر دراحوال شعيب نبي عليه السلام
١٧٦ مطلب اصحاب ايكه
١٧٩ باب خامس عشر دراحوال موسى نبي عليه السلام
١٧٩ قصهٔ ولادت وتنور وتابوت ورضاع
١٨١ قصهٔ لحيه وقتل قبطي
١٨٢ سفر بمدين ورسالت وخصايص عصا
١٨٤ مطلب دخول بمصر و دعوت فرعون
١٨٥ مطلب معجزه وعصا ويد بيضا وقصهٔ سحره
١٨٦ مطلب ايمان كفره وقتل اولاد وعجز فرعون وظهور قحط
١٨٧ مطلب قتل ماشطه وقتل آسيه وظهور ظلمت
١٨٨ مطلب قصهٔ صرح وطوفان وجراد وقمل وضفادع
١٨٩ مطلب قصهٔ دم وطاعون وطمس وغرق
١٩١ مطلب ضبط مصر وامر بغزا
١٩٤ مطلب نداء امت محمد
١٩٤ مطلب نزول توراة وقصهٔ سامرى
١٩٦ قصهٔ توبه ورفع طور وميقات
١٩٩ قصهٔ خضر عليه السلام
٢٠١ مطلب احداث قبة الزمان
٢٠٢ قصهٔ بقره وصخره
٢٠٤ مطلب بريهٔ سينا وفاران وعتاب سحاب وقارون
٢٠٦ قصهٔ تيه وظهور معجزات كثيره
٢٠٨ قصهٔ عوج
٢٠٨ قصهٔ بلعام وفتح اريحا وحطه وتابوت سكينه
٢١٠ مطلب وفات موسى نبي عليه السلام وعمراو
٢١٤ باب سادس در احوال هارون نبي عليه السلام
٢١٥ قصهٔ وفات
٢١٦ باب سابع عشر دراحوال خضر نبي عليه السلام
٢١٧ قصهٔ فرار وبيع وملاقات باشادون
٢١٩ باب ثامن عشر دراحوال يوشع نبي عليه السلام
٢٢٠ مطلب اجمال فتوحات
٢٢٣ باب تاسع عشر دراحوال حزقيل نبي عليه السلام
٢٢٣ مطلب احياء موتى
٢٢٥ باب عشرون در احوال الياس نبي عليه السلام

٢٣٢ باب حادی وعشرون دراحوال البسع نبی علیه السلام
٢٣٤ باب ثانی وعشرون دراحوال اشموئیل نبی علیه السلام
٢٣٥ مطلب ظهور جالوت
٢٣٥ مطلب ولادت اشموئیل ونصب طالوت وقصهٔ نهر
٢٣٧ مطلب قتل جالوت ووفات اشموئیل
٢٣٨ باب ثالث وعشرون در احوال داود نبی علیه السلام وکیفیت سلطنت او
٢٣٨ مطلب کیفیت سلطنت وخصایص وفضائل
٢٤٠ قصهٔ سلسله
٢٤١ مطلب تشدید ملك وحوبه وتوبه
٢٤٢ مطلب عصیان پسر ونیاحت
٢٤٤ قصهٔ طاعون واصحاب سبت وشروع بینا ووفات
٢٤٦ باب رابع وعشرون دراحوال سلیمان نبی علیه السلام و فضائل او
٢٤٧ قصهٔ امتحان وعظمت سلطنت
٢٥٠ مطلب کیفیت تسخیر جن وضیافت مخلوقات
٢٥١ مطلب بناء قدس وفتنه
٢٥٣ قصهٔ بلقیس
٢٥٤ قصهٔ عجیبه
٢٥٦ مطلب وفات سلیمان علیه السلام
٢٥٨ باب خامس وعشرون دراحوال یونس نبی علیه السلام
٢٥٨ قصهٔ ولادت ورسالت وعذاب
٢٥٩ قصهٔ حوت ونجات
٢٦٢ واقعات بعد النجات
٢٦٤ باب سادس وعشرون دراحوال شعیانبی علیه السلام وسنجاریب
٢٦٦ باب سابع وعشرون دراحوال ارمیانبی علیه السلام
٢٦٦ قصهٔ نبوت وظهور بختنصر
٢٦٧ روایت اخری در کیفیت ظهور بختنصر وخروج او
٢٦٨ قصهٔ مصر
٢٦٩ باب ثامن وعشرون دراحوال عزیر نبی علیه السلام
٢٧٠ قصهٔ وفات وتعمیر قدس
٢٧١ قصهٔ حیات وسبب کفر بعض
٢٧٣ باب تاسع وعشرون دراحوال دانیال نبی علیه السلام
٢٧٣ قصهٔ حبس وواقعه
٢٧٤ قصهٔ وزارت وصنم ورمی دانیال باآتش ومسخ بختنصر
٢٧٤ مطلب آمدن وهلاك شدن وبلتصر وبقیهٔ حال دانیال
٢٧٧ مطلب مدفن دانیال
٢٧٨ باب ثلاثون دراحوال زکریانبی علیه السلام
٢٧٩ مطلب ولادت پسر وقصهٔ شهادت

٢٨٠ باب حادی وثلاثون در احوال یحیی نبی علیه السلام وفضائل وشمائل او
٢٨١ قصهٔ شهادت وانتقام
٢٨٤ باب ثانی وثلاثون در احوال عیسی نبی علیه السلام وولادت مریم
٢٨٥ مطلب ولادت عیسی علیه السلام
٢٨٧ قصهٔ هجرت وارهاصات
٢٨٩ مطلب نبوت و رسالت او
٢٨٩ مطلب خلق طیور وشفاء مرضی واحیاء عاذر واحیاء ابن العجوز
٢٩٢ مطلب احیاء بنت واحیاء سام بن نوح نبی علیه السلام واحیاء عزیر
٢٩٣ مطلب احیاء حام بن نوح نبی علیه السلام
٢٩٣ احیاء مردوزن وحواریون
٢٩٥ مطلب مشی علی الماء ومعجزهٔ عجیبه
٢٩٩ مطلب نزول مائده
٣٠٢ قصهٔ حبیب نجار
٣٠٥ مطلب رفع عیسی علیه السلام
٣٠٧ مطلب فضائل وخصائص
٣٠٩ مطلب ارسال رسل و احوال مریم وحواریون
٣١١ مطلب ضلالت نصاری
٣١٤ قصهٔ اصحاب کهف
٣٢٢ مطلب نزول عیسی علیه السلام درآخر زمان وظهور بعض اشراط ساعت
٣٢٦ باب ثالث وثلاثون در احوال ذکر انبیاء مشتبهة الاحوال
٣٢٦ فصل در احوال سام بن نوح علیه السلام
٣٢٦ فصل در احوال یافث بن نوح علیه السلام وذوالقرنین الاکبر واقوال در اسم او
٣٢٩ مطلب اقوال در لقب او
٣٣٠ مطلب اقوال در احوال او وسیر بلاد دنیا
٣٣٣ مطلب بناء سد
٣٣٥ قصهٔ عجیبه و بناء بلدهٔ اسکندریه
٣٣٦ مطلب بناء بلدان و طلب آب حیات ووفات
٣٣٨ فصل در احوال شادون علیه السلام
٣٣٨ فصل در احوال اخوهٔ یوسف علیه السلام
٣٤٠ فصل در احوال یوسف ثانی
٣٤١ فصل در احوال موسی بن میشا وجرجیس اول علیه السلام
٣٤٢ فصل در احوال بشر بن ایوب علیه السلام
٣٤٣ فصل در احوال کاشح وکالب بن یوقنا
٣٤٤ فصل در احوال اغانا دیمون حکیم

٣٤٥ فصل در احوال ذوالکفل علیه السلام
٣٤٧ فصل در احوال مخلیقای عابد وطالوت
٣٤٨ فصل دراحوال لقمان حکیم
٣٤٩ مطلب کلمات حکمت
٣٥٢ فصل در احوال اسا بن ابان رحبعم بن سلیمان علیه السلام
٣٥٣ فصل در احوال حبقوق علیه السلام
٣٥٣ فصل دراحوال حزقال علیه السلام
٣٥٣ فصل احوال زرداشت حکیم
٣٥٦ فصل دراحوال تبع اوسط
٣٥٧ فصل دراحوال رسل عیسی علیه السلام
٣٥٧ فصل دراحوال فواوس حکیم
٣٥٧ فصل دراحوال جرجیس علیه السلام وهجرت ونصیحت وبلایا وکرامات ونبوت ومعجزه
٣٦٢ مطلب قتل زن و شهادت جرجیس وهلاك قوم ضلالت انیس
٣٦٣ فصل در احوال شمسون عابد
٣٦٤ فصل دراحوال خالدبن سنان العبسی
٣٦٦ قصهٔ وفات وعنقا
٣٦٦ فصل دراحوال حنظله بن صفوان علیه السلام
٣٦٧ قصر مشید واصحاب رس
٣٧٥ فصل دراحوال یاسین علیه السلام
٣٧٥ فصل دراحوال ذوانا حکیم
٣٧٥ فصل دراحوال نبی اسود
٣٧٦ باب رابع وثلاثون در احوال مشترکهٔ جمیع انبیا
٣٧٧ مطلب خصائص انبیا
٣٨١ مطلب عدد انبیا
٣٨١ فرق نبی و رسول واولو العزم
٣٨٥ سادات انبیا واحوال کتب منزله
٣٨٧ قبائل وصنایع انبیا
٣٨٩ ازمنهٔ انبیا ومدت مابین انبیا

قسم ثالث

٣٩٦ باب اول دراحوال نسب رسول صلی الله علیه وسلم واسامیٔ آباء واجداد او
٤٠٢ باب ثانی درذکر ارهاصات رسول علیه السلام
٤٠٣ باب ثالث دراحوال رسول علیه السلام تابوقت نبوت
٤٠٧ باب رابع درظهور نبوت رسول علیه الصلاة والسلام
٤٠٩ باب خامس در رسالت ونبوت رسول علیه السلام
٤١١ باب سادس در بعض امور تابوقت معراج
٤١٧ باب سابع دربیان معراج رسول دره التاج صلی الله علیه وسلم

٤٢٤ باب ثامن در وقایع مابعد معراج
٤٢٦ باب تاسع در هجرت رسول علیه السلام
٤٣٠ باب عاشر در احوال بدایع ووقایع بعد الهجره و بناء مسجد قبا
٤٣١ فصل در بناء مسجد وخانهٔ رسول علیه السلام وزیادهٔ رکعات بعض صلوات وفرضیت غزا
٤٣٣ فصل در تحویل قبله وفرضیت صوم
٤٣٤ فصل درفرضیت زکوة
٤٣٥ فصل درفرضیت تیم وتحریم خمر
٤٣٥ باب حادی عشر در غزوات رسول علیه السلام
٤٣٦ فصل درذکر غزوهٔ بدر الکبری
٤٤٠ درغزوهٔ احد
٤٤٧ فصل درغزوهٔ مریسیع وبنی المصطلق
٤٤٨ فصل در غزوهٔ خندق
٤٥١ فصل درغزوهٔ بنی قریظه
٤٥٢ فصل درغزوهٔ خیبر
٤٥٧ فصل درغزوهٔ مکهٔ مکرمه
٤٦٢ فصل درغزوهٔ حنین
٤٦٥ فصل درغزوهٔ طائف
٤٦٧ باب ثانی عشر در انقطاع غزوات رسول علیه السلام
٤٦٧ فصل در غزوهٔ تبوك
٤٧٠ فصل درحج رسول علیه السلام
٤٧١ فصل ظهور متنبیان
٤٧٣ فصل درختم نزول قرآن
٤٧٣ باب ثالث عشر دروفات رسول علیه السلام
٤٧٥ فصل در دفن رسول علیه الصلاة والسلام
٤٧٦ باب رابع عشر درمعجزات رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
٥٠١ باب خامس عشر درخصائص وفضائل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
٥٢١ مطلب در ذکر ظهور انواع فضائل در قیامت
٥٢٣ باب سادس عشر در اخلاق وعادات رسول علیه الصلاة و السلام
٥٣٤ باب سابع عشر در حلیهٔ رسول علیه السلام
٥٣٩ باب ثامن عشر دراحوال رسول علیه السلام
٥٤٣ باب تاسع عشر دراولاد رسول علیه السلام
٥٤٩ باب عشرون در ازواج رسول علیه السلام
٥٥٩ باب حادی وعشرون دراقرباء رسول علیه الصلاة والسلام
٥٧٥ باب ثانی وعشرون در اصحاب رسول علیه السلام
٥٧٥ فصل در تعریف صحابی وفضیلت صحابه

٥٨٠ فصل در ذکر عشرهٔ مبشره
٥٨٣ فصل در بیان طبقات علماء صحابه
٥٨٩ فصل درخصایص بعض صحابه
٥٨٦ فصل دراصحاب صفه
٥٩١ فصل در رفقاء رسول وقضاة وولاة رسول علیه السلام
٥٩٢ فصل درکتاب رسول علیه السلام
٥٩٣ فصل در مؤذنین ازاصحاب وایلچیان رسول علیه السلام
٥٩٥ فصل درحراس وخدام رسول علیه السلام
٥٩٧ فصل درشعرا وخطبا وحداث حضرت رسول علیه السلام
٥٩٨ فصل درعدد جمیع صحابهٔ کرام
٥٩٨ فصل درزمان انقراض صحابهٔ
٥٩٩ باب ثالث وعشرون درامت رسول علیه الصلاة والسلام
٦١٣ باب رابع وعشرون در احوال صلوات بروح سید کائنات
٦١٩ فضائل صلوات
٦٢٣ مطلب منافع وفضائل صلوات
٦٢٥ مطلب کیفیت صلوات وانواع صلوات

قسم رابع

٦٣١ باب اول در احوال ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه
٦٣١ فصل دراسم و سن ونسب وحلیه وکنیه ولقب او
٦٣٢ فصل دراحوال جاهلیت وکیفیت ایمان او
٦٣٢ فصل در بعض فضائل وخصایص او
٦٣٧ فصل دراحوال خلافت
٦٣٨ فصل در ارسال جیش اسامه وقتال مرتدین
٦٣٩ فصل درایمان بعض قبائل ووقعهٔ یمامه وغزای عراق
٦٤١ فصل درغزای بحرین وظهور کرامات وغزوات و فتوحات ولایت شام
٦٤٣ فصل در امارت خالد بغزای شام ووقعهٔ محاربهٔ اجنادین ووقعهٔ مرج الصغر
٦٤٥ فصل دروفات ابو بکر رضی الله عنه وجمع قرآن
٦٤٧ فصل دراولاد حضرت ابو بکر رضی الله عنه
٦٤٩ باب ثانی در احوال عمر الفاروق رضی الله عنه ونسب وحلیه وایمان او
٦٥٣ فصل در کیفیت بیعت بعمر رضی الله عنه
٦٥٥ درزهدوعدالت عمر رضی الله عنه
٦٥٦ فصل در اولیات عمر

٦٥٨ فصل در فتوحات عمر رضی الله تعالی عنه
٦٦٠ مطلب امور متفرقه واولاد عمر رضی الله عنه
٦٦٣ فصل درشهادت عمر رضی الله عنه
٦٤٥ باب ثالث دراحوال عثمان ذوالنورین رضی الله عنه ونسب وحلیه وابتداء ایمان او
٦٦٦ فصل درمناقب او
٦٦٧ فصل درکیفیت بیعت باو وفتوحات
٦٧٠ فصل دراولیات عثمان رضی الله تعالی عنه
٦٧٢ فصل در اولاد عثمان رضی الله تعالی عنه
٦٧٣ فصل در وفات کبار صحابه وشهادت عثمان رضی الله عنه
٦٧٧ باب رابع دراحوال علی رضی الله عنه ودر نسب وحلیه وابتدای ایمان او
٦٧٨ فصل در اسامی والقاب وکنیتهای او
٦٧٨ فصل در مناقب علی رضی الله عنه وکرم الله وجهه
٦٨١ فوائد درایجاد علم نحو وصدکلمهٔ شریفه
٦٨٤ فصل درکیفیت بیعت بعلی کرم الله وجهه ووقعهٔ جمل
٦٨٤ فصل دروقعهٔ محاربهٔ صفین
٦٨٨ فصل درظهور خوارج وابتدای ظهور فرق ضاله درامت واولاد علی
٦٩١ مطلب وفات کبار صحابه
٦٩١ فصل شهادت حضرت علی کرم الله وجه
٦٩٣ باب خامس دراحوال حسن بن علی رضی الله عنهما
٦٩٤ فصل در اوصاف واخلاق او
٦٩٥ فصل در احوال خلافت وفراغت وزمان فراغ او
٦٩٧ فصل در اولاد وازواج حضرت حسن وکیفیت شهادت او
٦٩٩ باب سادس دراحوال حسین بن علی رضی الله عنهما وولادت وبعض احوال وفضائل وکیفیت شهادت او
٧٠١ فصل در اولاد حضرت حسین رضی الله عنه
٧٠١ فائده مهمه در ذکر ائمه

Nişâncızâde, Meḥmed ibn Murād

Mir'āt-ı kā'ināt

LIBR
DS
19
.T
N5
1873

{ مرآة كائنات }

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد بیحد وانتها * وشکر لایعد ولایحصی * حضرت خدای بی همتا * جل شانه وتعالی * وعم احسانه وتوالی * جناب اعلاسنه کنوع انسانی نطق و بیان وفضل وعرفانله ممتاز * واراز راز حقیقت ومجاز ایچون آیت عنایت غایت (ولقد کرمنا بنی آدم) فحواسنجه جمله عالم بیننده اصناف الطاف ایله مخصوص وسرافراز ایلدی (نظم) حمدیکه همچو بحر کرم بیکران بود * حمدیکه شکر نعمت هردوجهان بود * حمدیکه درتضاعف ذرات کائنات * چندانکه مستزاد کنی به ازان بود * حمدی بدان مثابه که ادراك کنه آن * برتر ز پایهٔ خرد خرده دان بود * بادا نثار بارگه عز کبریا * کان مصعد محامد قدوسیان بود * لااحصی است تحفهٔ خاصان دران جناب * این کفت وکوچه لایق آن آستان بود (نثر) وصلات واصلات صلوات * وتسلیمات عظیمات متوالیات * سلطان سریر افلاك * مظهر خطاب اولاك * محرم خلوتکاه لی مع الله * حبیب الله محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم * بعدد انفاس من سکت وتکلم حضرتلرینك روح پرفتوحلرینه که دین مبینلری جمیع ادیان وملل ناسخ وعرش شرع متینلری ابدالدهر ثابت وراسخدر (نظم) محمد چو شاه هست وعالم چو خیل * که مقصود او بود و باقی طفیل * همه عالم ازنور اوزنده شد * بدستش کلید هدا داده شد * زباغ رخش هست بستان کلی * دران باغ روح الامین بلبلی * زمین تا فلاك یك غبار رهش * مقام اوادنی تماشا کهش * بامر شفاعت بکرد اهتمام * علیه الصلوة علیه السلام (نثر) وآل خیر مآل * واصحاب شرف نوالرینه که * هربری داعی راه هدا * ساعی اعلان امر خدا * رافع اعلام دین اسلام * دافع ظلام شك واوهام * اولمشدی (نظم)

آل واصحاب بكوهر كانند * قصر دين راهمه اش اركانند * علم وعدل آررى وجود وعطاست * كه ازايشان بجهان مانده بجاست * همه مرضى همه راضى رفتند * وعدحق را مقتاضى رفتند * شده در رحمت حق ايشان كم * رضى الله تعالى عنهم *

(امابعد) نكته شناس واشرف ناس اولان ارباب الباب وعرفان * واصحاب عقل وفضل و بيان زمره لرينك ضمير منير آينه نظيرلرينه مستور وخفى دكلدر كه اشرف اعمال نافعه * والطف افعال جامعه * بعد اداء امور الدين * تتبع اخبار انبيا ومرسلين * وتتبع اطوار سلاطين پيشين عدالت آيين اولوب * مرور سنين وشهور ايله صدور وظهور ايدن احوال عجيبة الآثاره اطلاع * وآثار غريبة الاطوارى استماع * باعث تحصيل سرمايهٔ حكمت * ومورث تكميل پيرايهٔ عبرت ايدوكى محقق ومصدقدر (لمحرره) اذا ما طالع التاريخ مرء * رأى الدنيا باصناف الانام * وحادثهم وكان له اطلاع * على تفصيل احوال الكرام * فصار بحيث جرب كل شئ * بصيرا بالامور مع اهتمام * و يكفى ناظر التاريخ فخرا * مشاهدة النبيين العظام * بابصار خفى معنوى * تكون بالفؤاد بلا كلام (نثر) خصوصا كه آينهٔ روزكار صور تماى حوادث ناهموار اولديغى اوقات غم آثارده مطالعهٔ كتب سير پرعبر * موجب نشاط قلب حزين ومستوجب انبساط خاطر غمكين اولمق مقرر ومحققدر (نظم) شوانيس كتابهاى نفيس * انه فى الزمان خير جليس (نثر) اكر زبان طوطى بيسان ارباب تواريخ بسته * واقلام عنبرين ارقام اصحاب قصص ناريده وشكسته * اولسه احوال امم سابقه * وافعال ملوك لاحقه * مرور ايام وانقراض حفاظ ايله متروك ومذهول و بالكليه منسى ومجهول قالوردى حقيقة علم تواريخ عالى شماريخ دم عيسى آسا معجز نمادر كه زنده كنندهٔ نام قدما اولمشدر (نظم) سخن بر صفحهٔ عالم نبودى * نشان از عالم وآدم نبودى * بناء على ذلك راه انتباهه سالك اولان علماى كمل (ماحفظ فروما كتب قر) مضمونيله عمل ايتمكى امل ايدينوب صحيفهٔ روزكارده يادكار قالمغه كتب مفيده ورسائل پسنديده تأليف وتركيب وتصنيف وترتيب ايتمشلردر ثقاة نقاة رواة اقطار وامصار وكائنات السنهٔ فصاح ايله نقل ايتدكارى اخبار صحاحى مؤرخان جهانكه جوهريان بازار عرفاندر بالتمام ضبط ورسن حفظ حسن ايله ربط ايتدكرنده درر غرر اخبار وآثارى بى منع وكظم * رشتهٔ سطور طروسه نظم ايدوب كلمات صحت سماتلرى لآلئ انتظام * وعبارات كثيرة البراعاتلرى جواهر احترام اولمغين كتب جليلة الاعتبارلرى سبحه وار فى الليل والنهار دستاويز سلاطين عالى تبار اولمشدر (مدح ودعا بظل خدا) مالك برو بحر هفت اقليم * صاحب حسن

خلق وجود عظیم * شاه جمجاه سلطنت بخشا * مانع ظلم ودافع فحشا * صاحب بخت
وتخت وتاج ونکین * ظل حق پادشاه روی زمین * آسمان خلافتك ماهی * خان عثمان
زمانه‌مز شاهی * نسل عثمانه پنجده اولدی * چارده شبده همچومه اولدی * جمع
ایتمشدر رکمالاتی * بولدی عرفانده اوز کدحالاتی * خلق عصرنده امن وراحتده * الطف
حقله رخا ونعمتده * عهد عدلنده کرك ایله جیران * اولدیلر یار ومونس وجیران *
ایتدی جمله ممالکن اصلاح * نظم حال ایله بولدی خلق افلاح * التفاتیله هر کمال اهلی *
اولدی مرعی وحسن حال اهلی * جمله اسلافنه ایدوب تقلید * نیجه آثار خیری ایتدی
بدید * حاصل اوله دیو عبرله خبر * اولدی مقبولی هر قصصله سیر * انبیا وملوك احوالی *
نظرندن هیچ اولمدی خالی * طبعی میل ایلدی تواریخه * صانجه اعداسنی خدا سیخه *
یاالهی شول اولوذاتك ایچون * جمله اسما ایله صفاتك ایچون * بیك برآدکله اسم اعظم
ایچون * روح پاك حبیب اکرم ایچون * اول شه خوش ره جوان بختی * زینت افزای
تاج وهم تختی * صحت ایله جهانده وار ایله * تخت عزتده برقرار ایله * واصل ایت
عمر نوحه شاهمزی * فلك سعده مهر وماهمزی * جمله حاجاتنی میسر قیل * شرق وغربی
اکا مسخر قیل * ضبط عالم ایده سلیمان وش * قیل جهانکیر آنی همچو کونش * حکمی
جاری اولوب جهان ایچره * اوله صاحب قران زمان ایچره * خلق عالم دیه امرینه لا *
ایرمیه جسمنه الم اصلا * قلبی الطاف حقه مجمع اوله * تازه وتازه سرور ایله طوله *
ایله مقهور جمله اعداسن * مظهر لطفك ایت احباسن * آرتوروب هر زمانده
شوکتنی * مستدام ایله عمرو دولتنی * دائما فضلك ایله شاد ایله * دمبدم واصل
مراد ایله * داخل ایت باغ عدنه اسلافن * دائم ایت نسل پاك واخلافن * اکا توفیقکی
رفیق ایله * مرشد وهادی طریق ایله * هر ایشنده صوابی الهام ایت * خیردارینی
اکا انعام ایت * عسکرینی مظفر ایت دائم * دشمنینی محقر ایت دائم * علمن شرق وغربه قیل
منصوب * جمله اعداسنی ایدوب مغلوب * خضر والیاسی اکا یولداش ایت * صیت
عدلینی عالمه فاش ایت * مظهر ایت دائما حمایتکه * روز محشرده ده عنایتکه * شاهدر
بونده آنده ده شاه ایت * جار ویار حبیب الله ایت * نورمبرلر اوزره جالس اوله * دائما
لطفکه مؤانس اوله * قوره تختن جنان فضالرینه * ایره حق حضرتی رضالرینه * غرق
انوار اوله تجلادن * هر مرادن بوله اومولادن * کیمکه دیر بو دعا ایچون آمین *
اوله عالمده هر بلادن امین

سبب تألیف کتاب

فن تواریخده محرر اولان کتبك مقبول ومعتبرلری طویلة القصه قلیلة الحصه

اولوب مطالعه لری مقتضیٔ فتور وملال ومفضیٔ کسل وکلال اولمغین جد اسعد وامجد
رمضان زاده امیر محمد جناب جنتمکان مرحوم سلطان سلیمان خان حضرتلری زماننده
نکارندهٔ طغرای غرای سلطانی * وآرایندهٔ توقیع رفیع خاقانی ایکن دأب ارباب قلم
موجز رقم اوزره بر تاریخ مختصر ولطیف تألیف ایتمشدی * لکن مناقب ومراتب انبیا
ومرسلین واخبار وآثار حکام وسلاطین * واجمال احوال معارف طوایف هر ملت
ودین * لاسیما کیفیت فطرت اصول اشیا * وبیان معظمات مخلوقات از عرش اعلا تا فرش
ادنا * اعظم واهم قصص عائدة الحصص اولمغله جمله ناسه * خصوصا ملوک وحکام
عدالت استئناسه اطلاعنده خبرت استماعنده عبرت حاصل اولمق محقق اولوب هر اهل دل
قتنده مجمل مخل ومطول ممل کبی مستقبح ومستهجن اولمغین بو فقیر بی بضاعه وحقیر
عدیم الاستطاعه تکثیر فوائد وتوفیر عوائد خصوصنی امر مستحسن کورمکین
من حیث المجموع کمال تطویل واختصار بیننده اسلوب مرغوب اختیار ایدوب
عجز وقصور وضعف وفتور اوزره اشبو جریدهٔ جدیدهٔ سدیده یی ومجموعهٔ
مطبوعهٔ مفیده یی عون خالق الکون ایله تحریر وتسطیر ایلدی * بفضل الله الملک
الاکبر جامع جمیع مهمات کتب تواریخ وسیر اولدیغی مقرر اولمغین اسم نیکو
رسمی (مرآة الکائنات) دیو معین ومحرر اولدی امید احقر عبید بودر که پسندیدهٔ
دیدهٔ اهل نظر ومقبول قلوب اصحاب فضل وهنر اولمق میسر اوله بحق الحق
وصفاته العلی (لمحرره) هر منصف اهل دل که صاحب نظراست * داند که متاع
بنده درج درراست * عمان جهان پر از لآلی است ولی * اخراج لآلی شهانه هنراست
(فهرست کتاب) ناظر جواهر اخبار * وراقم نوادر آثار اولان بندهٔ افکندهٔ خاکسار *
وچاکر احقر اخلاص شعار * بو مجلهٔ بی علهٔ قویة الادله یی معتبرات کتب مؤرخین
ومفسرین اجله دن صرف دقت فکر وعقل ایله جمع ونقل ایدوب هشت بهشت
عنبر سرشت کبی سکز قسمه تقسیم وحین حاجتده لازم اولان نسخه نک بولنمسی بی
زحمت ومهل آسان وسهل اولمغیچون مزبور ومسطور اولان اصول وفصول
بیانن تقدیم ایلدی (قسم اول) بدء عالمدن دور آدم ظهورنه دک ایجاد و بنیاد
اولنان معظمات اموری مبین ومعلم اولوب التی بابه منقسمدر (احوال خلق اصول
اشیا) (احوال عوالم علویه) (احوال ملائکهٔ کرام) (احوال کوه قاف وماوراءاو
وعدد عوالم مخلوقه) (احوال عوالم سفلیه) (احوال امم عالم قبل از خلق
آدم علیه السلام) اشبو قسمده مذکور اولان فوائد عظیمة العواید جمیع کتب
تواریخک هیچ برنده بو جمعیت وکلیت ایله یازلمیوب برکتابده اولان برنده دخی

اولیوب نیجه‌سی بلکه اکثری توار ثخده اولیوب بو عبد حقیر پر تقصیر بعد التتبع الکثیر نصایح وحکایات وتفسیردن اخراج و بو کتاب صحت نصابه ادراج ایتدی طبع صاف موشکافلری انصاف ایله اتصاف بولان اعزه‌و اشرافدن رجا اولنور که محض اطفلرندن سهیز مشکور و پسندیده وحیز قبوله رسیده قیله لر (المحرره) حسبی الله فی جمیع الحال * منه ارجو حصول کل سؤال (قسم ثانی) حضرت آدمدن حضرت فخر عالمه قدر کلان مشاهیر انبیای عظام علیهم الصلاة والسلام احواللرین بیان ایدوب اوتوزیدی باب بدیع اوزره توزیع وبعض ابوابی فصول نافعة المحصول ایله تفریع اولنمشدر (احوال حضرت آدم نبی علیه السلام) (احوال حضرت شیث نبی علیه السلام) (احوال حضرت ادریس نبی علیه السلام) (احوال حضرت نوح نبی علیه السلام) (احوال حضرت هود نبی علیه السلام) (احوال حضرت صالح نبی علیه السلام) (احوال حضرت ابراهیم نبی علیه السلام) (احوال حضرت لوط نبی علیه السلام) (احوال حضرت اسمعیل نبی علیه السلام) (احوال حضرت اسحاق نبی علیه السلام) (احوال حضرت یعقوب نبی علیه السلام) (احوال حضرت یوسف نبی علیه السلام) (احوال حضرت ایوب نبی علیه السلام) (احوال حضرت شعیب نبی علیه السلام) (احوال حضرت موسی نبی علیه السلام) (احوال حضرت هرون نبی علیه السلام) (احوال حضرت خضر نبی علیه السلام) (احوال حضرت یوشع نبی علیه السلام) (احوال حضرت حزقیل نبی علیه السلام) (احوال حضرت الیاس نبی علیه السلام) (احوال حضرت الیسع نبی علیه السلام) (احوال حضرت اشمویل نبی علیه السلام) (احوال حضرت داود نبی علیه السلام) (احوال حضرت سلیمان نبی علیه السلام) (احوال حضرت یونس نبی علیه السلام) (احوال حضرت شعیا نبی علیه السلام) (احوال حضرت ارمیا نبی علیه السلام) (احوال حضرت عزیر نبی علیه السلام) (احوال حضرت دانیال نبی علیه السلام) (احوال حضرت زکریا نبی علیه السلام) (احوال حضرت یحیی نبی علیه السلام) (احوال حضرت عیسی نبی علیه السلام) (احوال انبیاء مشتبهة النبوه که) اوتوز برنفر کسنه اولوب نبوتلری بروجه یقین نامعلوم اولمغین هر برینه بشقه باب یازلمیوب جمله‌سی بر بابده لکن بشقه بشقه فصللر ایله یازلدی (احوال جمیع انبیا ومرسلین) بروجه اشتراك اشبو بابده بللو بر پیغمبره مخصوص اولمیوب جمله‌سنه یا بعضیلرینه عام وشامل اولان امور جمه وفوائد عظیمه ومهمه بیان اولنمشدر که بو جمعیت وکایت هیچ بر کتابده موجود دکلدر اصحاب تتبع وعرفانه عیان ونمایاندر (قسم ثالث) حضرت سید الانام علیه افضل الصلاة والسلام وآل اصحاب کرام احواللرینی اعلام ایدوب یکرمی اوچ بابه انقسام

بولمشدر * اشبو ابواب صحت نصاب منفعت انتسابده جمیع کتب سیر حضرت سید البشرده محرر اولان کلیات معظمات احوال رسولی وآل واصحاب ومهمات ولطائف بحد وحساب تضمن ودرج وترتیب وتهذیب وجامعیت ونافعیتده کلی زحمت ودقت خرج اولنمشدر * مرجودرکه جناب حضرت رب غفورده بو عبد پر قصورك سعی موفوری مشکور اوله (لمحرره) دارم از الطاف حق امید قبول * حسبی الله هو معطی المسئول (قسم رابع) خلفاء حنفاء راشدین وحسن وحسین فخر اهل دین احواللری بیاننده اولوب التی بابه منقسم وبو وجهله مرتسمدرکه (احوال حضرت ابو بکر الصدیق) (احوال حضرت عمر فاروق) (احوال حضرت عثمان ذوالنورین) (احوال علی الولی) (احوال حضرت حسن) (احوال حضرت حسین رضوان الله تعالی علیهم اجمعین) (قسم خامس) بعد الخلفاء الراشدین ملوك وسلاطین مؤمنین احوالی بیاننده اولوب اون طقوز بابه منقسمدر (احوال خلفاء عباسیه) (احوال ملوك بنی امیه) (احوال ملوك صفاریه) (احوال ملوك سامانیه) (احوال ملوك فاطمیه) (احوال ملوك دیلمیه) (احوال ملوك غزنویه) (احوال ملوك سلجوقیه) (احوال ملوك سلجوقیهٔ دیکر) (احوال ملوك سلجوقیهٔ ثالثه) (احوال ملوك خوارزمیه) (احوال ملوك اتابکیه) (احوال ملوك اتابکیهٔ دیکر) (احوال ملوك ایوبیه) (احوال ملوك جنکیزیه که اوللری کفرهٔ بی دین لکن آخرلری مؤمنین ایدیلر) (احوال ملوك ترکمانیه) (احوال ملوك خلفاء عباسیهٔ دیکر) (احوال ملوك چراکسه) ذکر اولنان ملوك جهان طبقاتنك بیاننده زمان ظهورلری ترتیبن رعایت بلدان ترتیبن رعایتدن انسب واصوب اولمغین اول وجه اوزره مسطور ومرتب اولدی (قسم سادس) ملوك پسندیده سلوك آل عثمان خلدت خلافتهم الی انتهاء الزمان حضرتلرینك مناقب رفیعة المراتبلری بیاننده اولوب بر مقدمه واون بابه تقسیم وبو وجه ایله ترقیم اولنمشدر (احوال سلسلهٔ سنیهٔ عثمانیه) (احوال سلطان عثمان خان) (احوال سلطان اورخان خان) (احوال سلطان مراد خان غازی) (احوال سلطان یلدرم بایزید خان) (احوال چلبی سلطان محمد خان) (احوال سلطان مراد خان ثانی) (احوال سلطان محمد خان غازی) (احوال سلطان بایزید خان) (احوال سلطان سلیم خان غازی) (احوال سلطان سلیمان خان غازی) مرحوم مرقوم دنبرو صدور ایدن فتوح وغزوات وسائر حوادث وواقعات قبیلهٔ نبیلهٔ عثمانیاندن انلرك اسلافی احوالی کبی کما کان مجموع ومضبوط ورسن تألیف حسن ایله مربوط اولمیوب محرر ومسطور اولان بندهٔ پر قصورك دخی حداثت سنی حسبیله مفصلا وقوف وشعوری اولمامغین تعرض

و بيان دائرهٔ امكانه وصول بولمدبى (والعذرلدى الكرام مقبول (قسم سابع) دور آدم ايله فخر عالم صلى الله عليهما وسلم مابينلرنده كلان مشاهير طبقات ملوك وحكام واصول طوائف وامم انام احواللرين اعلام ايدوب اون بش بابه انقسام بولمشدر (احوال ملوك پيش داديان) (احوال ملوك كيانيان) (احوال ملوك سامانيان) (احوال ملوك قبطيان) (احوال ملوك قحطانيان) (احوال خلفاء وحكام بنى اسرائيل) (احوال ملوك بنى اسرائيل) (احوال ملوك يونان و بطالسه) (احوال ملوك روميان بت پرستان) (احوال ملوك روميان نصارى) (احوال (احوال ملوك جرهميه) (احوال ملوك غسانيه) (احوال ملوك لخميه) (احوال ملوك كنديه) (اشبو درت طائفه و يوقاروده‌كى قحطانيان طوائف عربدن ايديلر (باب ثامن) در بيان باعث اختلاف السنه ولغات وموروث افتراق جلائل باقطار كائنات وذكر اسامى واحوال امم عالم اززمرهٔ بنى آدم * اشبو قسم ايكى باب و يكرمى درت فصل اولوب ايچلرنده ذكر اولنان مهمات وفوائد كثيرة العوائددن اكثر كتب تواريخ بالكليهٔ خليه وعريه اولوب سائرلرنده دخى بو مرتبه شامل وجامع اولمق معدوم ايدوكى ارباب فهوم زمرهلرينه بعد التتبع معلوم ومحسوم اولور اشبو كتاب معتبر بفضل الله الملك الاكبر زبدهٔ جملهٔ كتب تواريخ وسير اولمق ميسر اولمغين انلرك سر شرف افسرلرينه درة التاج اولوب زمرهٔ ناظرينه احوال اشراف اصناف عالمينه وقوف وشعور انتاج ايتمكده جاى شبهه وشك دكلدر (نظم) ها انا الآن اشرع المقصود * مستعينا بربى المحمود * سبحان الله ذى العظمة والكبرياء والعزة والقدرة والعطاء الذى اوجد بكلمة كن عامة الاشياء على ما اختار وشاء * والصلاة والسلام على اول مخلوق بدأ فى الابتداء محمد سيد الانبياء وسيد الاصفياء وعلى آله واصحابه الاولياء الاتقيا * صلاة وسلاما ليس لهما حد وانتهاء (امابعد) قسم اول كتاب اولان اشبو اوزاق فوائد نصاب عوائد انتساب كيفيت خلق وفطرت اشيايى مبين ومعلم اولوب التى بابه منقسم و بو وجهله مرتسمدركه

(باب اول در بيان ترتيب ظهور اشياز پيداى عدم ناپيدا بامر حضرت خدا جل وعلا)

بدأ خلق عالم خصوصنده كتب اسلاف واخلافده اولان روايات كثيرة الاختلاف ظهور امور صحتنده مستوية الاقدام اولمغله بللو برنده رجحان تام اولميوب جمله‌نك ذكرينى استيعاب مورث اطناب واجب الاجتناب اولمغين اشبو محرر حروف عفا عنه الملك الرؤف متأخرين مؤرخين كبار مختار اتندن درت روايات صحت شعار انتخاب

واختیار ایدوب بعضیسند مناسبتله کتب معتبره ومتفرقه دن نیجه لطیف واهم فائده‌لر ضم ایتدی (روایت اولی) بعض علماء جیده آثار وفضلاء پسندیده شعاردر منثور حکایاتی سلك الفاظ وعباراته نظم ایدوب صحایف پر لطائفه بویله رسم ورقم ایتشلردر که (کان الله ولم یکن معه شیء) فحواسنجه ذات بیچون رب ودوددن غیری زمان وزمیندن ومکان ومکیندن برنسنه موجود دکل ایکن اول حضرت مبدع بدایع غریبة الآثار مخلوقات * وصانع صنایع عجیبة الاطوار مصنوعات عز اسمه وشانه وعم بره واحسانه بروفق کلام حکمت انجام (کنت کنزا مخفیا فاحببت ان اعرف فخلقت الخلق لاعرف) علم ازلی ذاتیده اولان جمله مکوناتی وفور قدرت کامله وظهور مشیئت شامله ایله ورای تتق غیبدن سرای شهودبی ریبه کتوروب اعنی ایجاد ایتمك مراد ایتدکده جمع اشیادن طقوز یوز ییل مقدم فخر عالم صلی الله علیه وسلم نورنی یرادوب بعد زمان ذات واجب الوجودنه سجود امر ایتکین امتثال فرمان ایدوب هر کونی بیك ییل حسابنجه تمام یوز ییل * سبحان العالم الذی لایجهل * سبحان الحلیم الذی لایعجل * سبحان الجواد الذی لایبخل * دیو متصل تسبیح حقه مشغول اولوب بعده اول نور کامل السروردن برجوهر ظهور ایدوب اریوب دریا اولوب بیك ییل متصل جوشان وخروشان اولدی بعده اول دریا اون قسم اولوب اولکیدن عرش ثانیدن لوح محفوظ ثالثدن قلم یرادیلوب امر خدا ایله لوح اوزره ابتدا (بسم الله الرحمن الرحیم) انی انا الله لا اله الا انا محمد رسولی من استسلم لقضائی وصبر علی بلائی وشکر علی نعمائی ورضی بحکمی کتبته صدیقا و بعثته یوم القیامة مع الصدیقین ومن لم یستسلم لقضائی ولم یصبر علی بلائی ولم یشکر نعمائی ولم یرض بحکمی فلیختر الها سوائی) دیو یازوب خیر وشری نفع وضرری وموت وحیاتی وحرکات وسکناتی والحاصل قیامته دك ظهور ایده‌جك جمیع اموری نوردن مرکب ایله مسطور ومرتب ایتدی قسم رابعدن قمر خامسدن مهر انوار سادسدن جنت سابعدن ایام ثامندن ملائکهٔ کرام تاسعدن کرسی عاشردن حضرت رسولك خاك پاکی یاخود روح پرفتوح تابناککی یرادلوب کیمی عرش برینده الطاف حقله مشغول وتسبیح وتقدیس رب العزت ایله مشغول اولدی دیدی اشبو روایت حکمت آیت عبرت غایت معارج النبوده کتاب شرف المصطفادن نقل وحکایت اولنمشدر * فن سیرده درج الدرر آدلو کتاب معتبرده اون قسم اولان دریانك سادسندن کواکب سابعندن ملائکه ثامندن نور مؤمنین یرادلدی دینوب برروایتده قسم اولدن عرش ثانیدن کرسی ثالثدن قلم رابعدن لوح خامسدن جنت سادسدن شمس سابعدن قمر

ثامندن نجوم تاسعدن ملائكه عاشردن نور محمدی یرادلدی دیو بیان وعیان اولنمشدر والله اعلم بالخفی واعلم (روایت ثانیه) یعنی معارج النبوده کتاب وسیلة الصدیقندن منقولدرکه صحابی صاحب انتباه جابر بن عبد الله حضرت رسول شریف الخصال لطیف الفعاله اول مخلوق رب متعال ندر دیو سؤال ایتدکده سنك پیغمبرك نوریدر که جمله اشیا اندن یرادلوب ظهور ایتمشدر الله تعالی انی ابتدا یراتدقده اون ایکی بیك ییل مقام قربده مقیم ایدوب بعده درت بولوب برندن عرش برندن کرسی برندن حمله عرش وحمله کرسی یرادوب دردنجی قسمی دخی اون ایکی بیك ییل مقام محبتده طورغروب بعده ینه درت بولوب برندن قلم برندن لوح برندن جنت یرادوب دردنجی یی دخی اون ایکی بیك ییل مقام خوفده طورغروب بعده ینه درت بولوب برندن ملائکه برندن شمس برندن قمر یرادوب دردنجی یی دخی اون ایکی بیك ییل مقام رجاده طورغروب بعده ینه درت بولوب برندن علم وحلم برندن عصمت وتوفیق یرادوب دردنجی یی دخی اون ایکی بیك ییل مقام حیاده طورغروب بعده اکا نظر ایتدکده عظمت رب عزیزدن اوتانوب عرق یزاولوب یوز یکرمی درت بیك قطره طاملیوب هر برندن بر پیغمبرك روحی یرادلدی بعده اول ارواح انبیا تنفس ایدوب انلرك نفس مقدسلرندن ارواح اولیا وشهدا واتقیا وسعدا یرادلدی بعده اول نور منظور ایچون اون ایکی حجاب یرادلوب هر برنده بیك ییل طوروب بعده اجزاء مرضیهٔ ارضیه ایله ترکیب اولنوب بعد زمان آدم یرادلدقده انك جبین مبیننده تابان ودرخشان اولوب تدریجله پدرمه آندن والده مه منتقل ومحول اولدقده الله تعالی بنی عالم وجود وشهوده کتوروب سید المرسلین وخاتم النبیین ایلدی دیو بیوردیلر ٭ منتقی نام کتابده یوقارودهکی اولان قمر یرادیلان قسمنده قمر ایله کواکب یرادلمشدر ودخی نور محمدی ایچون یرادیلان اون ایکی حجابك اسملری کرامت وسعادت وهیبت ورحمت ورأفت وعلم وحلم ووقار وسکینت وصبر وصدق ویقین اولوب هر برنده بیك ییل طوروب عبادت ایدوب بعده اول نور اشبو حجابلردن چیقوب طپراغه قارشدیریلوب شرق وغرب اراسنده مهر لامع کبی نور ساطع اولوب بعده آدم یرادلدقده انك آلننه نقل اولدی دیو زیاده وافاده اولنمشدر ٭ لکن مواهب لدنیه آدلو کتاب صحت نصابده راوی ماهر حضرت جابر سؤالنه جواب رسول مرغوب بووجهله مکتوبدرکه یا جابر الله تعالی هر اشیادن اول سنك پیغمبرك نورینی یرادوب الی ماشاء الله قدرت رحمانی ایله دوران ومقامات

(قرب)

قرب انسده سیران وجولان ایدوب اولزمان لوح وقلم وجنت ونار وارض وسما
وجمیع مافیها بالکلیة معدوم وناپیدا ایدی * پس اشیایی ایجاد مراد ایتدکده
نورمذکوری درت بولوب برندن قلم برندن لوح برندن عرش یرادوب * دردنجی‌یی
دخی بولوب برندن حملهٔ عرش برندن کرسی برندن جمله ملائکه‌یی یرادوب *
دردنجی‌یی دخی بولوب برندن یرلر برندن جنت وجهنمی یرادوب * دردنجی‌یی
دخی درت بولوب برندن مؤمنلرك ابصاری نورین برندن قلبلری نورین که معرفة
اللهدر برندن انسلری نورین که توحید رب مجیددر خلق ایتمشدر دیو بیورمشلر والله اعلم
(روایت ثالثه) ینه معارج النبوه ده تفسیر بحر العلوم نسفیدن مفصلا منقول اولوب کمال
اجمالی بودرکه نور محمدی جمله اشیادن اون کره یوز بیك والتیوز یتمش بیك ییل
مقدم یرادلوب مقامات متنوعه ده نیجه بیك ییللر طوروب عبادت حضرت حقه
مشتغل وانواع تجلیات وترقیاته واصل اولدقده اول نور ظاهر باهردن یوز بیك
عدد قطره نور متقاطر اولوب ایچلرندن بریسی نظر حقله یوز یکرمی درت بیك
قسم اولوب هر بری بر پیغمبر روحی اولدی برقطره دخی نظر حقله اون قسم
اولوب طقوزندن جبرائیل ومیکائیل واسرافیل وعزرائیل ورضوان وملائکهٔ عرش
ودردائیل آدلو ملك وحملهٔ عرش ورأس الهدی یرادلوب اونجی قسمه دخی اثر
نظر حق ملحق اولدقده بودخی اون بولنوب طقوزندن عرش وکرسی ولوح وقلم
وجنت وقمر وشمس ونجوم وسکز نفر خلفاء رضوان اونجیدن دخی طول وعرضی
دردر بیك ییلاق بردانه جوهر یرادلوب نظر حقه مظهر اولدقده کمال هیبت ودهشتندن
اریوب نصفی دریا ونصفی آتش اولوب اجتماع ضدیندن آب جوش واضطراب
ایدوب کوپوکندن مادهٔ ارض ودود دائم الصعودندن مادهٔ سما وامواج شامخه
سندن جبال راسخه یرادلوب جباله برق عزت اصابت ایتدکده معادن ظهور
ایدوب نارله حجر اصطکاکنده مادهٔ نار آشکار اولوب بعده وجه ارض بالطول
والعرض بسط اولنوب برقات ایکن طبقات اولوب هر برنده ساکن اولمغه نیجه
طائفهٔ متخالفه یرادلدی بعده آتشك شعله سندن قوم جان یرادلوب تصرف روی
زمین انلره تعیین اولندی جنت یدنجی کوك اوزرنده جهنم یدنجی یرالتنده قرار
ایدوب انتظام احوال دنیای پرنقش ایچون شمس وقمر ونجوم عالم ضیابخش اولوب
مواد ظلمت ونور وشب وروز ظهور وبروز ایتدی (روایت رابعه) الانس الجلیل
فی تاریخ القدس والخلیل آدلو کتاب صحت نصابده مفصلا مسطور اولاندرکه
بومحلده اندن منقول ومزبور اولوب سائر کتب صحیحهٔ متفرقه دن اقتضای کمال

مناسبت ايله جابجا نيجه فوايد لطيفه ومهمه ملحقه ومتضمنه قيلنوب فرع واصل
ارالريني تميز وفصل ايچون فوائد ملحقه منقول عنهلري اولان كتبك اساميسيله
يازيلوب ملحق به اولان كلمات اوائلنده سرخله بعده كلمدلري يازلدي پس بوروايت
اوزره حق جل وعلا قبل خلق جميع الاشيا ابتدا لوح محفوظ جامع الاسراري بعده
قلم فائض الانواري يرادوب جسامتده ارض وسما مقداري درهٔ بيضا يرادوب اكا
خطاب ايتدكده هيبت نداء خطابدن اريوب دريا اولوب تموج واضطراب
ايتدكده امر خالق الاماكن ايله ساكن اولدي بعده عرشي يشل زمردن كرسي بي
آق وبراق بردانه اينجودن يرادوب ايكيسيندخي بحرمذ كورك اوزرينه قودي معارج
النبوده اشبو دريانك اسمي صادايدي (ص والقرآن ذي الذكر) آيتنده صاددن
مرادبودرديمشلردبومذ كوردر بعض معتبراتده عرش صافي نوردن يرادلمشدرديوب
لكن كتب حديثده يكپاره قزل ياقوتدندر ديومذ كوردر كتاب القانون قاضي
ابو بكر بن العربيده حق تعالى ابتدا عرشي يرادوب صواوزرينه قويوب صودخي ريح
اوزرينه اولوب عرشي كرسيدن ايكي بيك يل اول يرداوب صوئك بخارندن كوك
صكره نوح وقلم يرادلدي ديو ابن عباسدن روايت صحيحه واردر * اول مخلوقاتده
علما اختلاف ايدوب كيمي عرش كيمي ماء كيمي غمام يعني بوفقه بولوندر ديوب لكن
قول اصح اوزره عرش ديومذ كوردر (كتاب العظمه ده) ابن عباسدن مرويدر كه
الله تعالى صو يراتمق ديلدكده نوردن بر يشل ياقوت يرادوب يدي قات كوكلر يدي
قات يرلر ايله جملهسنك مابينلري قدر اولوب اكا ندا ايتدكده دهشتندن اريوب يوم
قيامته دك لرزان وجوشان اولوب صكره ريح يرادوب صويي يل اوزرينه قويوب
صكره عرشي يرادوب اني صواوزرينه قودي مواهب لدنيهده عرشدن اول صو
يرادوب (ان الله لم يخلق شيا مما خلق قبل الماء) حديث صحيحدر ديوب تفسير
كورانيده (والله خلق كل دابة من ماء) آيتنده مرويدر كه حق تعالى ابتدا برجوهر
يرادوب نظر هيبت خدا ايله اريوب صواولوب نار ونور وهوا وتراب جمله اول
صودن يرادلمشدر ديوب تفسير كشافده دخي آيت مزبورده مرويدر كه ملائكه
ريحدن جن ناردن آدم ترابدن يرادلوب ريح ونار وتراب دخي صودن يرادلمشدر
ديوب تفسير كبيرده حضرت رسول عليه السلام (كان الله ولاشئ معه ثم خلق
اللوح واثبت فيه جميع احوال الخلق الى تمام القيامه) بيورمشلردر ديوب ينه كشافده
(وهو الذي خلق السموات والارض في ستة ايام وكان عرشه على الماء) آيتنده اشبو
آيت عرشله ماء ارض وسمادن اول يرادلدقلرينه دلالت ايدوب ماء مزبور ريح

اوستنده ایدی دیمشلر دیومذکوردر والله اعلم بالصواب * بعده بادحرکت معتادنیجه یوز بیك قناد ایله یراداوب عرشی کوتورن دریانك اوزرینـه قوندی * کتاب العظمه ده امام مجاهد بادك ایکی قنادی و برقو یریغی وار در دیوب حضرت رسول علیه السلامدن عادقومنه الله تعالی برخاتم حلقه سندن زیاده اچامشدی بیورمشلردر دیومرویدر بعده غایتده جسیم درت ملك عظیم یراداوب عرش جلیل انلرك اوموزلرینه تحمیل اولندی تفاسیرده (ویحمل عرش ربك فوقهم یومئذ ثمانیة) آیتی دلالتی اوزره یوم قیامتده سکزملك کتورسه کرك دیومذکورومسطوردر بعده برعظیم اژدها یراداوب عرشی احاطه ایتدی من بوراژدرك وصفی اشاغه ده ذکر اولنسه کرکدر بعده بادبا امر رب العباد بحر سابق الذکری تحریك ایدوب کوپوکندن ایکی کونده یدی قات یراموا جندن طاغلر یرادلوب هر برندن کوه قافه بررطمار واصل ومتصل اولدی * نیجه کتب معتبره ده کوپوکندن ابتـدا کعبهٔ معظمه نك یری یراداوب صکره وجه ارض اول خاکپاك تابنا کدن مدوبسـط اولنمشدر دیو محقق ومتقدر تفسیر لبابده ابن عباسدن مرویدرکه یریوزی کعبه یرینك التندن دحو اولنوب صویوزینه بسط اولندی صکره یریوزی اهلی ایله کمی چلقانور کبی صویوزنده چلقانمغین طاغلر یرادلدی تاکه یرحرکتدن ساکن اوله بعده قاف طاغنك اردنده یدی عظیم دریا یرادلدیکه یریرلرینی قوشادوب جمله سی قافی احاطه ایتمشدر ایچلرنده اولان مخلوقاتك انواع واصنافی واحوال واوصافی کمال کثرت ونهایت غرابت سببیله حضرت حقدن غیرك معلومی دکلدر دیمشلر بعده دنیا یوزنده اولان دریالر ایچلرنده اولان حیوانات اوچنجی کونده یرادلدی کتاب فوایح مسکیه ده وحوش وطیور وحشرات وداب برو بحر وجمیع حیوانات عفونت ارضدن یرادلدی دیومذکوردر بعده دردنجی کونده اول حیواناتك ارزاق وسائر احوالی نقیر وقطمیر تقدیر اولندی بعده یرالتنده قرارکاه اولمغله حرکت اوزره اولمغین امر خالق فلك وفلك ایله برملك یرالتنه کیروب صاغ النی مشرقدن صول النی مغربدن چیقاروب زمینی تمکینی اوموزنده محکم طوتوب بعده حضرت رب العزة والجبروت یشل یاقرل یاقوتدن برصخرهٔ عظمت بهره یرادوب مذکورملك انك اوزرنده دائم قائم اولدی * کتاب المستطرفده وهب بن منبدن مرویدرکه اول ملکك آلتنده اولان حجرعالی کوهرلك اورتاسنده یدی بیك دلوك اولوب هر برندن بردریا چیقار وآقارکه بیوکلکنی همان حضرت الله عزعلاه وجل عن الاشباه بیلور بعده کیوثا یاخود لیوثان آدلو برثور عظیم الطوریرادوب حجرمزبورانك ارقه سیله بوینوزلری اراسنه قوندی بعض

معتبراتده مذکوردر که او کوزك کوزی قولاغی اغزی بورنی بوینوزلری ایاقلری دوردر بیك یاقرق بیك عدد اولوب هرایکی ایاغی ماینی بشیوز ییلق یولدر دیو تبیین اولنمشدر (فتبارك الله احسن الخالقين) بعده حضرت رب خالق یهموت آدلو بر بالق یرادوب مزبور او کوزی اشبو بالغك اوزر ینه قودی کتب معتبره ده مزبور بالغك کمال عظمت و جسامتندن و کوزلرینك لمعان واضائتندن یوزینه باقلمق محال اولوب باشی ایله قویروغی ایکی جانبندن اوزانوب عرش التنده جمع اولمشدر دیو مذکوردر بعده مزبور بالق سابقا ذکر اولنان دریانك اوزرینه بعده دریا دخی هوا اوزرینه بعده هوا دخی ظلمت اوزرینه قونوب امر پرور دکار حکمت کار محیر الافکار ایله جمله سی بو اسلوب اوزره قرار ایتدیلر ظلمتك اشاغه سی جمیع مخلوقاته نامعلوم ایدوکی مجزوم و محسومدر بعض تفاسیرده ثور ایله حوت اراسنده بر حجر ذکر اولنوب بروایتده بحر مذکور آلتنده بر حجر آنك آلتنده بر ملك انك التنده دخی بر حجر انك التندهر بحدر که قدرت حق ایله معلق طورر دینوب مستطرفده وهب قولنجه بحر التنده اولان هوا بر دریا اوزرنده اولدخی ثری اوزرنده اولدخی ظلمت اوزرنده اولوب اشاغه سی حقدن غیره معلوم دکلدر مشاهیر تفاسیرده (له مافی السموات ومافی الارض ومابينهما وماتحت الثرى) آیتنده ثری یاش طپراقدر (ماتحت) دن مراد اول طپراغك التنده نه وار ایسه دیمکدر * محمد بن کعب دیمشدر که مراد یدی قات یر التنده اولان نسنه در * امام سدی دیمشدر که ثری یدی قات یرك آلتنده اولان صخره نك اسمیدر دیو مذکوردر (تاریخ ابن شحنه) ده بالق التنده دریانك آلتند جهنمدر دیوپ ابن عباسدن مرویدر که کتاب العظمه ده ارض صو اوزرنده صو بشل طاش اوزرنده طاش بالق آرقه سنده در که بالغك ایکی طرفی عرشده جمع اولنور بالق دخی برملك اوزرنده در که ایکی قدمی هوا اوزرنده در دیو بر حدیث شریف ذکر اولنوب کعب الاحباردن دخی مرویدر که یدی قات یر صخره اوستنده صخره بر ملك آوجی ایچنده ملك بالق قنادی اوستنده بالق صوده صو یل اوستنده یل ریح عقیم اوستنده در که ریحك بوینوزلری عرشه معلقدر تفسیر ثعلبیده مذکوردر که یر التنده بالق انك التنده دریا انك التنده صخره انك التنده ثور انك التنده ثری انك ماوراسی معلوم ماسوی دکلدر ثور مزبور آغزین آچوب طورر قیامتده جمله دریالر قار یشوب بر دکز اولوب بونك اغزینه دوکیلوب جمله سی قرنی ایچنده قوریوب محو اولور تفسیر مزبورده سدیدن بعض معتبراتده نیجه صحابه دن مرویدر که أرض حوت اوستنده حوت دریاده دریا عر بجه صفاة یعنی مهر لنمش کاغد کبی دوز یالن قیا اوستنده اولوب صفاة دخی ملك ارقه سنده ملك صخره اوستنده صخره ریح اوستنده در

قرأن عظيمده (فتكن في صخرة) دن مراد بو صخره در حوت يرادلدقده حركت ايتمكين حق تعالى طاغلر ياراتدى تا كه ير يوز ينه لنكر اوله تفسير مكيده ابو هريره دن مرويدر كه أرض حوت اوستنده حوت دريا اوستنده دريا صخره اوستنده صخره نك درت كوشه سى اولوب هر كوشه اوز رنده برملك اياغ اوزره طوروب دريا ايچنده طوررلر كتاب كنز الاسرارده مذكوردر كه حضرت عيسى عليه السلام ماتحت ارضدن سؤال اولندقده يدى طبقه يه وارنجه بررأرض و برردريا اولوب أرض سابعه التنده برعظيم مجوف صخره واردر كه برملكك براوموزى اوستنده در ملك التنده ثورانك التنده حوت انك التنده دريا انك التنده ريح انك التنده هوا و ظلمت انك التى هيج برمخلوقك معلومى دكلدر ديو بيورمشلر بعض معتبراتده كعبدن مرويدر كه أرض سابعه صخره اوستنده صخره ملك اوستنده ملك بالق اوستنده در كه بالغك ايكى طرفى عرشه معلقدر بالق التنده هوا ايله ظلمت اولوب علم مخلوقات بونده منقطع اولدى كتاب العظمه ده حضرت ابن عمردن مرويدر كه اشبو دنيا درياسنك التنده آتشدن بردريا انك التنده صودن بردريا اولوب بواسلوب ايله صودن يدى دريا آتشدن دخى يدى دريا واردر كتاب بهجة النفوسده ابن عباسدن مرويدر كه أرض يرادلدقده روحانيوندن ازرمائل آدلو برملكك ايكى ياغرنى اورتاسند قونوب مز بورملك ارض سابعه آلتنده اولوب طولى بشيوز ييللق بولدر ملك دخى طولى وقولاقلر يله بوينوزلرى اراسى بشيوز ييللق يول برعظيم اوكوزاوزرينه اوكوز دخى طولى بشيوز ييللق بريشل ياقوتدن طاش اوزرينه قونديكه كوه قاف انك شعبه لرندندر ياقوتى بالق بالغى دريا دريايى ريح ريحى ظلمت ظلمتى هواهوايى ثرى اوستنده قويوب ماوراى ثرى معلوم ماسوى دكلدر بعض كتبده ينه ابن عباسدن مرويدر كه طبقات ارضك هر برى آلتنده بر دريا اولوب يدنجى يرالتند جنتدن چقمش بريشل ياقوت اولوب انك التنده برملك انك التنده جنتدن چقمش براوكوز انك التنده بحر المسجور اولان بحر سابع بالقلرينك بريسى اولوب دريا دخى برطبق ايچنده اولوب جهنمك اوستنده طورر اكر اول بحر عظيم اولمسه جهنم جمله كندو اوستنده اولان اشيايى يقاردى كتب متفرقه ده ماتحت ارض خصوصنده برقاچ روايت دخى حكايت اولنوب لكن خبط وخلالدن خالى اولمامغين ذكر اولنمدى والله تعالى اعلم بما ظهر وابهم بعده حق تعالى عقلى يرادوب كل ديو چاغردقده كلوب دون ديد كده دنوب (وعزتى وجلالى ماخلقت خلقا احب الى منك بك آخذ وبك اعطى وعليك اثيب) ديو خطاب رب الارباب ايرشدى كنز الاسرارده عقل نور مكنوندن يرادلمشدر ديوب حضرت عليدن مرويدر كه بعض

معتبراتده مذكوردركه (اول ماخلق الله تعالى نورى اول ماخلق الله تعالى روحى اول ماخلق الله تعالى القلم اول ماخلق الله العقل) حديثلرينك توفيق وتطبيق خصوصنده بعض علماء مخلوقيتده اول حقيقى نور فخر عالم صلى الله عليه وسلم اولوب اوليت روحه عقل وقلمه نسبيه واضافيه دريعنى اول مخلوقات ارواح جنسندن عقل كل اجسام جنسندن قلم حكمت سلبدر ديوب لكن نيچه ارباب الباب وعرفان تحقيق وبيان ايدوب اول مخلوق ربحى اولان شئ كندوذات ونهادنى ومبدأ ومعادنى بلكه سائر اشيايى دخى ادراك ايتديكيچون عقل دينوب مرآت تجليات جناب صمدى اولديغيچون نور محمدى دينوب لوح محفوظده وغيريده نقوش اسرار وعلوم انكله مرقوم ومرسوم اولمغين قلم دينوب اختلاف العبارات لاختلاف الاعتبارات وكثرة الاسماء دليل شرف المسمى ديمشلر (نظم) عباراتنا شتى وحسنك واحد * وكل الى ذاك الجمال يشير * اشبو عقل افراد انساندن هر كسك بدننده اولان عقلك غيريدر نتكم اشاغيده باب ملائكه ده حضرت عزرائيل احوالنده بيان اولنور عقلك اول مخلوقات اولمسنه متعلق اولان جميع احاديث موضوعدر هيچ بريسى صحيح دكلدر ديو كبار محدثين متأخريندن شيخ سخاوى مقاصد حسنه آدلو كتاب لطيفنده تصريح وتصحيح ايتمشدر بعده حضرت رب معبود مقدما ذكر اولنان دريانك دن هوايه صعود ايتديروب بشنجى التنجى كونده آسمان عالى شانى يراتدى بعده ارض وسما خوف خدا جل وعلا ايله ياريلوب بر رقات ايكن يديشر طبقات اولدى تفسير ابابده ابن عباسدن مرويدركه ارض وسما مقدما شئ واحد اولوب بريبرلرينه ملتزق وملاصق ايدى الله تعالى مابينلرين آيروب يرلو يرنده قالوب كوك يوقرويه چكلدى كعب ديمشدر كه الله تعالى برريح يرادوب ارض وسما آرالرنده اولان وصل انكله قطع وفصل اولندى مجاهد وسدى ديمشدر كه سموات يوقروده ارضين اشاغه ده مستقلا همان بر طبقه طورركن الله تعالى هر برينى يديشر قات ايتدى مشاهير تفسيرده حسن بصريدن مرويدركه الله تعالى يريوزينى بيت المقدس موضعنده فهر مثالنده يعنى آوج طولوسى اولان طاش شكلنده يرادوب انك اوستنه متصل اولان دخاندن هفت آسمانى يرادوب صكره مكاننده ثابت ومستقر اولان فهردن روى زمينى مبسوط وممدود ومربوط ومشدود ايتدى ارض وسما حقنده (كانتا رتقا ففتقناهما) آيتندن دخى (والارض بعد ذلك دحيها) آيتندن مراد بودر ديمشلر بعض تفاسيرده (قل ائنكم لتكفرون بالذى خلق الارض فى يومين) آيتنك معناسنده مرويدركه عرش اعلى قبل از خلق ارض وسما هوا اوزرنده ايدى صكره اول صودن امر حقله دخان چيقوب صويى منجمد ومنعقد ايدوب بريوزى پيدا وهويدا اولدى صكره يريوزينى فتق ايدوب يدى قات

اولدی صکره اول دود قوی الصعود مرتفع اولوب آسمان راداوب عیان اولدی بعض معتبراتد نیجه صحابه دن مرویدرکه عرش صواوستنده ایکن حق تعالی مخلوقاتنی یراتمق دیلدکده صودن دخان چقاروب یوقارو چکلوب کوک یراداوب عالی وسامی اولدیغیچون سمادیو آدقوندی صکره صوبی طوکدیروب یریوزی پیدا اولدی کنز الاسرارده ابن عباس قولنجه سموات وارضین بری برلری اوستنده یراداوب صکره بریل یرادلوب هر ایکی طبقه آراسنی اول یاروب آیردی دیو مذکوردر * معلوم اوله که (هوالذی خلق لکم مافی الارض جمیعا ثم استوی الی السماء) آیتی ارض سمادن اول یرادلدیغنه (ءانتم اشد خلقا ام السماء بناها رفع سمکها فسواها واغطش لیلها واخرج ضحیهاوالارض بعدذلك دحیها) آیتی امر برعکس اولمغه دلالت ایتمکین اشبو مقوله آیتلری توفیق خصوصنده علماء اسلافك کلی اختلاف ایدوب بعضلر (ثم استوی الی السماء) آیتلرنده اولان ثم کلمه سندن مراد ادنادن اعلایه ترقی طریقیله تراخئ زمانی دکلدر دیو سما ارضدن مقدم یرادلمق احتمالنی ترجیح ایدوب بعضلر دخی مراد تراخئ زمانیدر (والارض بعد ذلك دحیها) آیتنده بعدکلمه سندن مراد بعدیت رتبیه اولوب زمانیه اولمامق اظهردر زیرا اول آیت کمال قدرت خدایی بیان ایچون سوق اولنمشدر اومعنی ایسه خلق سموات ذکرینك تقدیمن اقتضا ایدر دیوب ارض سمادن اول یرادلمق احتمالنی ترجیح ایدوب بعضلر دخی جرم ارض اصول مافی الارضله مغایر اولوب صکره سما یراداوب صکره وجه ارضه بالطول والعرض بسط اولندی زیرا ابن عباس خلق الله الارض باقواتها من غیر ان یدحوها قبل السماء ثم خلق السماء فسواهن سبع سموات ثم دحی الارض بعد ذلك دیمشدر دیوب لکن علامهٔ تفتازانی کشاف حاشیه سنده والاوجه ان یؤول قوله تعالی (والارض بعد ذلك دحیها) دیمکین وکتاب العظمه ده مجاهددن الله تعالی ارضی سمادن اول یراتدقده یردن دخان چیقوب کوکلر اولدی دیمکین خصوصا احادیث صحیحه موجبنجه جمیع مفسرین ارض یوم احدواثنینده مافی الارض ثلاثا واربعاده سماء ومافیها خمیس وجمعه ده یرادلدی دیمکین قول ثانی رجحانی ظاهر وباهردر بعده نورعرشدن شمس نور حجابدن قمر یراداوب هر برینه بر ملك مؤکل اولدی بعده هشت بهشت عنبر سرشت یرادلدی جنتك اوصافی اشاغیده ذکر اولنور

باب ثانی درذکر معظمات امور علویه

عرش اعلا ایله سماء دنیا ارازنده اولان اشباح وذوالارواح اصنافنده علم شامل واطلاع کامل حضرت علام الغیوبه مخصوص ایدوکی آیت عبرت غایت (ومایعلم جنود ربك الاهو) ایله مصرح ومنصوص ایسه‌ده لکن مالایدرك کله لایترك کله مثلی مضمونجه اشبو کتاب صحت نصاب معتبرکه عون خالق الکون ایله زبدهٔ جملهٔ کتب تواریخ وسیرا اولمق مقرردر کبار آثار قدرت خدا وجلائل دلائل وحدانیت مولی جل وعلا بیانی ایله مزین ومحلی ومشرف ومعلی اولمغیچون عالم علوینك اصول وفروعندن معظمات مهمات ذکرینه شروع اولندی وبالله التوفیق وهو الهادی الی سواء الطریق (احوال عرش واصناف ملائکهٔ او) عرش عالیٔ جنت حوالینك بعض احوالی یوقاروده مناسبتله ذکر اولنمشدر حالا معلوم اوله که تاریخ عینیده عرش انور یکپاره یاقوت احمردن یاراداوب انك التنده بردریا واردرکه ارزاق مخلوقات اندن نازل اولور جناب حقدن اکا وحی اولوب اراده اکا کوره یغمور یاغدیروب مخلوقات اراسنده تقسیم اولنور دیو ابن عباسدن مرویدر تفسیر ابن ابی حاتمده مذکوردرکه الله تعالی عرشی نوردن یاراداوب کرسی عرشه متصلدر جمیع صولر کرسی ایچنده اولوب صوریح اوزرنده در عرشك اطرافنده درت ایرماق واردرکه بری نور تابانذن بری یالکاو آتشدن بری قاردندرکه بیاضندن کوزلر قماشور بری دخی صافی صودندر ایرمقلرك ایچنده ملکلر طوروب حقه تسبیح ایدرلر عرشك مخلوقاتی عدد نجه دیللری واردرکه هر بری تسبیح ایدر کعب ایدر عرشك یتمش بیك دیلی واردرکه انواع لغات ایله تسبیح خالق کائنات ایدر تفسیر ثعلبیده بعض سلفدن مرویدرکه عرش انور بریشل جوهر اولوب بیك باشی هر باشنده بیك کره بیك یوزی واردرکه هر بری بیك کره دنیا قدردر هر برنده دخی بیك کره بیك دیلی اولوب هر دیل ایله بیك کره بیك درلو لغت ایله تسبیح رب العزت ایدوب هر لغتندن برطائفه یاراداوب اول لغتله انلر دخی تسبیح ایدرلر تفسیر لبابده جعفر صادقدن مرویدرکه (وان من شیٔ الا عندنا خزائنه) آیتی دلالتی اوزره بروبحرده اولان جمیع مخلوقاتك مثالی عرش عالیده موجود اولوب عرشك پایه‌لرینك هر ایکیسی طیر سریع السیره سکسان بیك ییللق یولدر هر کون عرش امر حق ایله یتمش بیك رنك نوره مستغرق اولوب نور موفوری شول مرتبه باهر وزاهردرکه ماسوی اللهدن برفرد نظر ایتمکه قادر دکلدر جمله مخلوقات عرشك وسعتنه کوره برصحرای بی پایان ایچنده برحلقه کبیدر متن طوالعده (مامن مخلوق الاصورته تحت العرش) دیو برحدیث یازیلوب تفسیر کبیرده عرشك آلتیوز بیك

پایه‌سی واردر که هر برنده نیجه ملائکه واردر دینوب بعض معتبراتده ابن عباس
قولنجه عرشك ملائکه ایله طولو اوچیوز التمش بیك برجی واردر دینوب اشاغده
کثرۀ ملائکه احوالنده تفصیل اولنور نیچه کتب تفسیر وتوار یخده مذکوردر که
خرقائیل نام ملك که اون سکز بیك قنادی اولوب هر ایکیسی مابینی بشیوز ییللق یولدر
عرشی سرتاسر سیران ایتمکه یکرمی بیك ییل طیران ایدوب بعده امر حقله قوت
ومددی واجنجه‌سی عددی مضاعف اولوب تکرار اوتوز بیك باخود اللی بیك
ییل اوچوب مرادی حاصل اولمدقده نفخ صورده‌ك جهد ایتسه‌ك ساق عرشه
واصل اوله‌مزسین دیو خطاب مولی ایردکده سبحان ربی الاعلی دیو تسبیحه مشغول
اولدی کعبدن مرویدرکه جمیع مؤمنینك عرش التنده مثاللری اولوب دنیاده
عبادته مباشرت ایدنك صورتیدخی اکا تقلید ایدوب ملائکهٔ ابرارانی کوروب انك
ایچون دعاواستغفار ایدرلر معصیته مباشرت ایدنك صورتی دخی اول قبحك نظیرین
ایشلدکده حضرت رب ستار غفور ملائکه‌یه منظور اولمسون دیو محض لطفندن
بر پرده ایله مستور ایدر * دعای مأثوره‌ده (سبحان من اظهر الجمیل وستر القبیح)
بومعنایه رمز وتلمیح ایدردیو تصریح ایتمشلردر عرشك ملائکه‌سی احوالی اشاغده‌ده
باب ملائکه‌ده ذکر اولنور (حیهٔ عرش) نیجه معتبراتده کعبدن مرویدرکه عرش
پرنور یارادلدقده عظمته مغروراولوب حرکت ایتمکین باشی انجودن بدنی التوندن
کوزلری یاقوت احمردن برعجیب ومهیب اژدر یرادوب عرشك جمله اطرافن
کندونك نصفی ایله کراندام بالتمام قوشادوب نصفی زیاده قالدی اشبوحیهٔ بهیه‌نك
یتمش بیك قنادی وهر برنده یتمش بیك یوزی وهر بو زده یتمش بیك دیلی اولوب
هر کون انفاس اجناس مخلوقات رب الناس عددنجه تسبیحات وتحمیدات ایدر (لوح
محفوظ) تفسیر تیسیرده تحریر اولنمشدرکه لوح محفوظ برآق وبراق انجودن ودفتینی
یعنی پروازلری قزل یاقوتدن اولوب طول وعرضی سماء وارض قدردر قلمی وخطی
نوردندر بوقاروسی عرشه واصلدر واشاغه‌سی ماطریون آدلو ملکك دیزی اوستنده‌در
بعض معتبراتده مقاتل قولنجه لوح عرشك صاغ یاننده طورر دینوب تفسیر کبیرده
لوح اسرافیلك اوکنده‌در برامر حق ظهور ایتملو اولدقده لوح قالقوب اسرافیلك
النه طوقنوب اولدخی لوحه باقوب امر الهی اولان نسنه‌یی ملائکه‌دن هر کیمك
خدمته متعلق ایسه اسرافیل اکا خبر ویردیو برمفصل حدیث مرویدر بعض
معتبراتده دخی ابن عباس قولنجه لوح اسرافیلك النده طوررد ینوب تفسیر لبابده
ابن عباسدن مرویدرکه لوح بشیوز ییللق یول اولوب بردانه آق انجودن دفتینی

یاقوتدندر الله تعالی اکا هرکون اوچیوز التمش کره نظر ایدوب دیلدوکنی محو دیلدوکنی اثبات ایدر (یمحوالله مایشاء و یثبت وعنده ام الکتاب) دیمشدر حضرت رسول علیه السلامدن مرویدرکه کیجه‌دن صباحه اوچ ساعت قالدقده الله تعالی ام الکتابه یعنی لوحه نظر ایدوب اکاندن غیری کمسنه باقمیوب دیلدوکنی محو دیلدوکنی اثبات ایدر دیو بیوره‌شلر کنز الاسرارده ابن عباسدن مرویدکه هرلیل ونهار حضرت پروردکار لوح محفوظه اوچیوز التمش کره نظر ایدوب خیر وشر نفع وضر وموت وحیات وحرکات وسکنات ومرض وصحت وعزت وذلت ونصب ورفع وتفریق وجمع و بونلره بکزر نیجه امور تدبیر وتقدیر ایدوب اجناس مخلوقاته متعلق انواع اشیا بدید ایدر یفعل الله مایشاء ویحکم مایرید کل یوم هو فی شأن) آیتندن مراد رب العباد بو معنای رعنای حکمت مبنادر دیمشلر کتاب العظمه‌ده حضرت رسول علیه السلامدن الله تعالینك برلوحی واردرکه بر یوزی یاقوت بر یوزی یشل زمرد اولوب قلمی نوردر انده یرادوب انده رزق و یروب انده احیا انده اماته انده اعزازانده تذلیل ایدوب انده دیلدوکنی ایدردیو مرویدر یعنی هرنه تقدیر ایده‌جك ایسه انده یازردیمکدر ینه برحدیث دخی مرویدرکه عندالله برلوح وارد رانده اوچیوز اون بش شریعت واردر رحمان تعالی بیورر عزتم جلالم حقیچون قوللرمدن برقولم انلردن برنده بکا اشراك ایتمدوکی حالده بکاکلز الاکه انی جنته ادخال ایدرم * الاتقان فی علوم القرآن ادلو کتابده لوح محفوظده قرآن عظیمك هر برحرفی قاف طاغی قدر اولوب هر برینك تحتنده اولقدر معانی واسرار واردرکه همان حضرت پروردکار بیلور دینوب بعض معتبرا تده لوحه خدمت ایدن ملائکه غایت چوق اولوب عددلرینی همان الله بیلور رئیسلری حضرت اسرافیلدر اشبو خدام کرام والامقام احکام رب الانامی لوحدن یازوب خدمات متنوعه‌یه تعیین اولنان ملائکهٔ کزینه دفترلر ویررلر (بایدی سفرة کرام بررة) آیتندن مراد بونلردر دینوب تفاسیرده مذکوردرکه ملکلر لیلهٔ براتده بریللق ظهور ایده‌جك حوادث کائنات یازمغه شروع ایدوب لیلهٔ قدرده تمام اولوب دفتر عذاب وعقاب و بعض تصرفات جبرائیله دفتر عدد قطرات امطار ونباتات ومهمات ارزاق مخلوقات میکائیله دفتر موت ومصیبات عزرائیله دفتر اعمال حسنات وسیئات مخلوقات رئیس حفظهٔ سماء دنیا اولوب اسمی اسماعیل یا اسرافیل اولان ملك جلیله و یریلوب امور جمهور مخلوقات اشبو دفاتر حکمت ماثر مضمونـنه موافق صادر اولور * تفسیر مکیده ابن عباسدن محکیدرکه کراما کاتبین مؤکل اولدقلری کمسنه‌لرك بر کونلك عمللرینی

هر كونده بر كره لوح خدامنه لوحدن يازديروب بعده كندولر دخى واقع اولان حسنات وسيئاتى يازوب ايكى دفترى تطبيق ايتدكارنده حرف بحرف موافق بولور (انا كنا نستنسخ ما كنتم تعملون) آيتنك معناسى بودر مؤكل اولدقلرى كمسنه نك وفاتى كونى دفترى ايستدكارنده خدام لوحه باقوت مؤكل اولديغمز كشينك ايده جك هيچ عملى قالمدى آنجق ديوب نسنه يازمزلر * تفسير قرطبيده كعبدن مرويدركه قيامت اولدقده لوح محفوظ رفع اولنور علامهٔ صاحب الافاده مولانا كال پاشازاده رسالهٔ جبر وقدرده عالم كونده ظهور ايدن جميع اشيادن هر برينك لوح محفوظده برصورت اجماليه سى واردركه زمانه منسوب اولمقدن منزه اولوب قضاى ازلى يه موافقدر * اشبو صورتلر اجماليه اولمغين قرآنده لوحه ام الكتاب دينوب زماندن منزه اولديغنه (وعنده ام الكتاب) آينده عنده كلمه سيله اشارت بيورلمشدر بعده لوح محفوظده صوراجماليه سى اولان اشيانك لوح محو واثباتده صور تفصيليه لرى واردر * قرآنده اشبو لوح سماء ايله تعبير بيوريلوب اشبو ايكى درلو لوحه (يمحو الله مايشاء و يثبت وعنده ام الكتاب) آيتى اشارت ايتمشدر لوح محفوظه لوح قضا لوح محو واثبانه لوح رضا ديرلر پس ايكنجيده اولان زمانى اولوب اولكيده اولان زماندن منزهدر كائنات ايچون لوح رضاده تبديل وتغيير عارض اولەجق تقدير ثانى اولديغنه حضرت عمر (اللهم ان كنت كتبت اسمى فى ديوان الاشقياء فامحه من ديوان الاشقياء واثبته فى ديوان السعداء فانك قلت وقولك الحق يمحو الله مايشاء و يثبت وعنده ام الكتاب ديو بو دعايه معتاد ايدكارى دلالت ايدر بو تحقيقله (خذوا حذركم) آينده حذر ايله امر اولنديغنك ودخى (ولاتلقوا بايديكم الى التهلكة) آينده نفسى مهلكه يه القادن نهى اولنديغنك سرى ظاهر اولدى ديو تحقيق ايتمشدر * تفسير مولانا ابو السعودده (يمحو الله مايشاء و يثبت) يعنى الله تعالى احكامدن ديلديكنى نسخ ايدوب انك يرينه حكم ومصالحى متضمن حكم آخر اثبات ايدر ياخود حالى اوزره غير منسوخ قور ياخود مطلقا اثباتى ديلديكنى اثبات ايدركه ذكر اولنان واتدا انشا اولنانه شاملدر ياخود دفتر اعمال عبادن جزا تعلق ايتميانلرى محو باقيسنى اثبات ايدر ياخود سيئات عبد تائبى محوو برينه حسنات اثبات ايدر ياخود برزمان معين خلقنى محوو افنا ايدوب يرلرينه زمان آخر اهلنى اثبات وايجاد ايدر ياخود عالم جسمانيدن فاسداتى محوو كائناتى اثبات ايدر ياخود رزقى محوو زياده ايدر ياخود اجل وسعادت وشقاوتى محو ايدركه صحابه دن ابن عمر وابن مسعود مذهبى بودر * بو كاذاب اولنلر يارب بزى سعدادن ايله ديو تضرع ودعا ايدرلر بو معنايى جابر بن عبد الله حضرت رسولدن روايت ايتمشدر

انسب واصوب محو واثباتدن هر بری تعمیم اولنمقدر تا که ذکر اولنان امورك
جمله سنه بروجه کامل شامل اوله دیو تفصیل جلیل اولنمشدر (قلم) کتب معتبراتده
نوردن یاپشل زمرددن یرادلوب طول وعرضی بشیوز یاخود طولی بشیوز عرضی
قرق ییللق یولدر مرکبی نوردن اولوب ینه کندو ایچندن ظاهر اولوردیوب قلمك
بعض احوالی دخی اولده ذکر اولنمشدر * ابن عباسدن مرویدرکه الله تعالی قلمی
یراتدقده اکتب دیو امر ایدوب هیبت ندای خدادن لرزان وهراسان اولوب
صدای رعد کبی صوت عظیمله لوح اوستنه جاری اولوب مأمور اولدیغی اموری
مسطور ایتدی کتاب العظمه ده (ان الله تعالی اول ماخلق خلق القلم وهو من نور
مسیرة خمسمائة عام فامره الله ان یجری بماهو کائن الی یوم القیامه فصدقوا کل مابلغتم
عن الله من قدرته) دیو برحدیث شریف مذکوردر (کرسی) تفسیر ثعلبیده سدیدن
مرویدرکه کرسی بردانه انجودن یرادلوب سموات وارضیندن اعظمدر *
کنزالاسرارده حضرت رسولدن مرویدرکه سموات سبع کرسی یه نسبت برصحراده
براغلمش برحلقه یه بکزر کرسی دخی وسعت وعظمت عرشه نسبت اول مثابه ده در *
وهبدن دخی مرویدرکه کرسی عرشك نورندن یرادلوب کرسی ایچنده بردریا واردرکه
یل اوزرنده در سموات وارضین ودنیا وآخرت وجنت وجهنم کرسینك ایچنده در
کرسی کندو نورتاباندندر درت پایه سی واردرکه هربری سموات وارضیندن اعظم
اولوب سموات وارضین دنیا وآخرت کرسی یه نسبت آوج ایچنده دانهٔ خردل
کبیدر * معارج النبوه ده کرسینك اطرافنده آیة الکرسی یازلمش اولوب صاغنده
وصولنده اون بیك کرسی واردرکه هر برنده برملك اوتوروب آیة الکرسی اوقیوب
ثوابنی امت محمددن بو آیت شریفه یی اوقو یانه باغشلرلر دیو مذکوردر کرسینك
ملائکه سی چوقلغی اشاغه ده باب ملائکه ده بیان اولنور بعض معتبراتده حسن بصری
عرش ایله کرسی شیٔ واحددر دیوب لکن جمهور علما اخبار صحیحه مقتضاسنجه
کرسی عرشك غیریدر دیو تحقیق ایتمشلر (علیون) بعض معتبراتده زبرجددن
برلوحدرکه عرشك آلتنده اولوب اعمال حسان زمرهٔ انسان آنده یازیلور (کلا ان
کتاب الابرار لفی علیین) آیتنك معناسی بودر دینوب * کنزالاسرارده ابن عباس
قولنجه یشل زبرجددن برلوحدرکه تحت عرشده معلق اولوب اعمال ابرار انده یازیلور
روایتده علیوندن مراد جنتدر ضحاك قولنجه سدرة المنتهی در کعب وقتاده قولنجه
عرشك صاغ طرفنده کی پایه سیدر مقاتل قولنده ساق عرشدر * تفسیر واحدیده علیون
سماء سابعه ده عرش آلتنده در دیو برحدیث شریف واردر لکن مفسرین قولنجه
سماء سابعه نك کندوسیدر دینوب نیجه تفاسیرده برقولده جمیع انس وجن مؤمنلرینك

(اعمال)

اعمال خیرنی جامع اولان کتابك اسمیدر برقولده دخی یدنجی کوکده برمکانك اسمیدر سبب عز ورفعت انام یاخود غایت شریف وعالی مقام اولمغین علیون دیونام قوندی دینوب * کشافده مذکوردرکه حفظه یعنی کراما کاتبین برکشینك عملی دفتریله کوکه چیقوب مقام عرض ومناجات قاضی الحاجاته واردقلرنده سزقوللریمك اوزرینه حفظه سز قلبنه مطلع اولان بنم عملنی خالص ایتمکین دفترینی علیونه قوك که اکا مغفرت ایتمشمدر دیووحی خدا ایریشور برکشینك حفظه سی دخی عملی دفترینی عرض ایتدکلرنده سز قولومك اوزرینه حفظه سز قلبنه مطلع اولان بنم عملنده اخلاص ایتامکین دفترینی سجینه قوك دیو فرمان رحمان ایریشور * اصلح الله قلوبنا وغفر بفضله ذنوبنا (صور) تفسیر ثعلبیده حضرت رسول علیه السلام دن مرویدرکه صور سموات وارضینی ندنصکره یرادلوب امر الهیله اسرافیل آنی آغزینه قویوب نفخ ایتمك ایچون امر خدایه منتظر وعرشه ناظردر دوره عظماسی طبقات سموات وارض عرضی قدردر * کنز الاسرارده انس وجن وحیوانات عددلرنجه دلکلری اولوب هر بری بروحه مقر اولمسی مقرردر دینوب * بعض معتبراتده صورك درت شعبه سی اولوب بری عرشده بری مغربده بری یرآلتنده بری براوسطنده در التی عدد دلکلری اولوب هر برندن صدا چیقار برندن انبیانك برندن ملائکه نك برندن خواص و عوام بنی آدمك برندن طائفهٔ جنك برندن شیاطینك برندن حیواناتك روحلری طورسه کرکدر * صورك اون درت دائره سی واردرکه هر بری سموات وارض دائره سی کبیدر صورك کندوسنی نوردن بو بنوزدر جمیع مخلوقات عددنجه دلکلری واردینوب * تفاسیر وغیر یده مذکوردرکه قیامت قوپمق ایچون صور ایکی دفعه چالنوب اولکینك اسمی نفخهٔ فزع ونفخهٔ صعق ایکنجینك نفخهٔ بعث ونفخهٔ قیامدرکه اولکی چالنشده طاغلر از یلوب هباء اولور یرلر کوکلر یاریلوب جمله یلدزلر دوشوب صیحهٔ اسرافیل ممتدوطویل اولمغین اواخرنده جمیع مخلوقات وفات ایدوب همان درت ملك قالوردرلك ایکیسی اولان میکائیل واسرافیل دخی وفات ایدوب بعده جبرائیل ایله عزرائیلك بری مقدم بری دخی درعقب وفات ایدوب بعده مخلوقاتده حی دیه جك برشی قالمیوب قرق ییلدنصکره امر حقله اسرافیل حیاته کلوب قدسده صخرهٔ مبارکه اوزرینه چیقوب * ایتها العظام البالیة والاوصال المتقطعة واللحوم المتمزقة ان الله یأمر کن ان تجتمعن لفصل القضاء * دیوندا ایدوب ایکنجی دفعه چالدقده مقدما وفات ایدن انس وجن وسائر مخلوقات اولکی کبی حیات بولوب بعده احوال پر اهوال حشر ونشر وعرصات برواقعات مفصلا صدور وظهور ایدر * رسالهٔ حشر کمال پاشا زاده ده نفخهٔ صور اوچدر بری نفخهٔ

صعق وموت و بری نفخهٔ بعث وقیام و بری نفخهٔ فزع یعنی صعق وغشیدر که بعد الحشر ظهور ایدر نتکیم (الناس یصعقون یوم القیامة فاکون اول من یفیق فاذا انا بموسی آخذا بقائمة من قوائم العرش فلا ادری أفاق قبلی ام جوزی بصعقة الطور) حدیثی دلالت ایدر دینوب لکن سبب صعق و غشی اولان اهوال قیامت بحد وغایت اولمغین حدیث مزبورده مذکور اولان صعقه نفخهٔ بعث وقیامدن صکره نفخهٔ اخری ایله اولمغه اصلا دلالت یوقدر * تفسیر کورانیده ونیجه معتبراتده نفخهٔ صور اوچ دفعه اولور که بری نفخهٔ فزع ودهشه ایکنجی نفخهٔ صعق و موت اوچنجی نفخهٔ بعث وقیامدر دینوب لکن (ونفخ فی الصور فصعق من فی السموات ومن فی الارض الامن شاءالله ثم نفخ فیه اخری فاذاهم قیام ینظرون) آیتی واکثر معتبراتده ذکراولنان (مابین النفختین اربعون عاما) حدیثی نفخهٔ صورجمله ایکی دفعه اولمغه دلالت ایدر اکرچه تفسیرمکیده نفخه اوچدر دیو برحدیث مفصل مرویدر لکن احادیث صحیحه دن ایدوکی مقطوع دکلدر والعلم عندالله لایعلم الغیب احدسواه (بحرمسجور) بعض معتبراتده مذکوردر که سابقا عرشی کوتورن دریاایکی بولونوب نصفی برالتنه قونوب نصفی بودرکه عرش التنه قونمشدی قیامتده جمله ذوی الارواح وفات ایتدکارنده بریوزینه بودریادن قرق کون یغمور یاغوب جمیع موتی انکله احیا اولمغین براسمی بحر الحیاة اولوب جمله صو بی منی کبی قویدر اشبو دریایه ملکار مأمور اولوب اللرنده اوزونلغی بشیوز یللق حربه لر طوتوب رئیسلری برملکدرکه اغزین آچسه سموات وارضینی برلقمه ایدردی (بحرنور) تفسیر ابوالسعودده (و یخلق مالاتعلمون) آیتنده ابن عباسدن مرویدرکه یمین عرشده نوردن برنهروار درکه سموات وارضین وبحارسبعه قدردر هرسحراندن جبرائل علیه السلام غسل ایدوب حسن وجمالی زیاده اولور قنادلرین سلکدکده هر قطره دن نیجه بیك ملك پراداوب یتمش بیکی کوکده بیت المعموری یتمش بیکی برده کعبهٔ معظمهٔ پرنوری طواف ایدوب برکون زیارت ایدنلره تاروزقیامت اصلانوبت دکمز * تفسیرواحدیده مذکوز برحدیثده جبرائیل دردنجی قات کوکده نهرحیواندن چیقوب سلکندکده یتمش بیك قطره دوشوب هر برقطره سندن برملك پراديلوب امرحقله بیت المعموره واروب نماز قیلارانلره بردخی نوبت دکمزدیو بیوزیلوب * کتاب زین المجالسده مذکوردرکه جبرائیل علیه السلام بحرنوره هرکون اوچ یوزالتمش کره کیروب هرچیقدقده قنادلری قطره لرینك هر برندن کندو صورتنده برملك پراديلوب تسبیح حقه مشغول اولوب بونلره روحانیون دیرلر *

(انواع)

(انواع حجب) بعض معتبراتده وهبدن مرویدرکه اکرچه حضرت باری جسم ورسم وزمان ومکاندن منزه وبریدر لکن اطراف عرشده اولان ملائکه جمال بیمثال رب متعاله ناظر اولمغه قادر اولمامغین آتش وظلمت ونور ودریا ویاقوت وزمرد وقاروص ووطواو جنسندن یتمش قات حجاب یعنی پرده یرادوب اویلجه حجابلر قومشدرکه همان حضرت الله عز علاه وجل عن الاشباه آکاهدر * کتاب العظمه ده عکرمه دن مرویدرکه کونش کرسی نورینک یتمش بولکندن کرسی عرش نورینک یتمش بولکندن عرش حجاب نورینک یتمش بولکندن بر بولکدر * مجاهددن دخی مرویدرکه عرش ایله ملائکه ارا سنده یتمش بیک حجاب واردرکه بری آتشدن بری ظلمتدندر حضرت رسول علیه السلامدن مرویدرکه یتمش بیک حجاب واردر نوردن وظلمتدن واول حجابلرک صداسنی برکمسنه ایشتمز ایدی الاکه هلاک اولوردی * بعض معتبراتده عرشک آلتنده التیوز بیک قات حجاب واردر هر برینک بیوکلکی یرلر ایله کوکلردن زیاده اولوب ملائکه عبادته اشتغال ایله مالامالدر * انس الجلیلده وهبدن مرویدرکه سماء رابعه یوقروسنده حجاب کثیر وهر برنده ملائکه دن جم غفیر واردرکه کمال کثرتندن بری برلرین بلیوب لغات مختلفه ایله تسبیح وتحمید حقده اشتغال ایدرلر شدت صوتلری رعد مثالیدر بنده سماء سابعه اوستنده بحر حیوان انک اوستنده بحر قمقام اندن انعام اندن بحر عجب اندن رق منشور اندن کتاب مسطور اندن بحر مسجور اولوب انک اوستنده نوردن انک اوستنده ظلمتدن انک اوستنده رعددن انک اوستنده برقدن انک اوستنده ضوء شمس کبی ضیادن انک اوستنده دریادن انک اوستنده عیندن یتمش بیک قات حجابلر اولوب انلرک اوستنده یتمش بیک طاغ هر برنده یتمش بیک سنجاق هر برینک آلتنده یتمش بیک صف هر برنده بشیوز بیک ملک واردر انلرک اوستنده کومشدن یتمش بیک حجاب انلرک اوستنده جنت عدن وسدرة المنتهی انک اوستنده قلة الحمد انک اوستنده مسکدن انک اوستنده عنبردن حجابلر انک اوستنده کرسی حجابلری واردر * کتاب کشف علوم آخرنده امام غزالی عرش اوستنده قوریلان حجابلر سکسان سرادق یعنی سراپرده درکه هر برینک شرفه سی واردر هر شرفه ده بر رآی واردرکه بریسی دنیایوزینه طوغیدی کمال حسن وجمالندن بعض خلق آکا طاپاردی ونوردن دنیا یناردی دیوب کتاب العظمه ده حجابلره مؤکل بر ملک واردکه آدی میطاطروش دردیو مذکوردر * مطولات کتب سیرده قصهٔ معراج سید البشرده بحد ولایعد حجب مختلفه وهر برینک سکانی اولان طائفه نک عبادت عاکفه سی خصوصنده اولقدر عظیم تفصیلار وادرکه عقل انسان مبهوت وحیران قالور (نظم)

سبحان من تحير فی صنعه سواه * عقل وخرد بعز وجلاش نبرده راه (بهشت) عنبر سرشت جمیع معتبرانده محل جنان هفت آسمان ایله عرش رحمان میاننده ایدوکی بیان وعیان اولنمشدر مشاهیر تفاسیرده ابن عباس قولنجه جنت یدیدر که اسملری (فردوس) (عدن) (جنت نعیم) (دار الخلد) (جنت المأوی) (دار السلام) (علیوندر) دینوب وجمیع کتب تواریخده سکزدر دار الجلالدر که آق انجودن دار السلامدر که قزل یاقوتدن جنت المأوی درکه یشل زبرجددن جنت الخلددرکه صاری مرجاندن جنت نعیمدر که آق انجودن جنت فردوسدر که آلتوندن دار القراردرکه مسك اذفردن جنت عدندر که جمله سندن اشرف والطف اولوب آق انجودندر دیمشلر * صحیح امام مسلمده حضرت رسول علیه السلامدن مرویدر که ایکی جنت واردر که بنالری و ایچنده اولان جمله التونندر ایکی جنت دخی واردر که بنالری و ایچنده نه وار ایسه کومشدندر دیو بیورمشلر * معلوم اوله که محض قدرت رحمان ایله طبقات جنان ایچنده اولان منازل و قصور بیقصور و زمرۀ غلمان و حور و آلات تنعم و حضور و اسباب فرح و سرور و آلاء و نعماء پرشکور و اصناف الطاف رب غفور تفاصیلن شرح و مدح ایتمك بی ریب و اشتباه مقدور ماسوی الله دکلدر لکن اول بابده کمال اجمال بو منوال اوزره درکه صحیح مسلمده مروی ایکی حدیث شریفك مضمون همایون بشارت مقرونی بودر که اهل جنتك ادناسی سکسان بیك خدمتکاری و یتمش ایکی خاتونی اولاندر که اکا انجودن وزبرجددن ویاقوتدن چادرلر قورلوب بیوکلکی شامله یمن آراسی قدردر برنده دخی اهل جنتك ادناسی کندو باغچه‌لرینه وخاتونلرینه واسباب تنعم و سرورینه و خدمتکارلرینه بیك ییللق یولدن نظر ایدن کیمسنه‌در دیو بیورلمشدر * تفاسیرده (للذین احسنوا الحسنی و زیادة) آیتنده زیاده‌نك معنا سنده قول کثیر اولوب جمله‌دن کشافده مذکوردر که اهل جنت اوزرندن بولوتلر کیچوب نه دیلرسکز یاغدیره‌لم دیو سویلرلر اهل جنتك هر بری هر نه دراو نسنه دیلرسه محض قدرت حق و فضل عظیم جواد مطلق ایله بولوتدن نازل وواصل اولور * سنن ترمذیده جنتده یوز درجه واردر که هر ایکیسنك مابینی یر ایله کوك اراسی قدردر فردوس جنتك اعلاسی یعنی یوقاروسیدر جنتك درت عدد ایرمقلری فردوسدن چیقوب آقر فردوسك یوقاروسی عرشدر الله تعالیدن دیلدیککزده فردوسی دیلکز دیو بر حدیث شریف و تفاسیرده عدن الله تعالینك رحمتی اویدر که کوزلر کورمیوب خاطرلره کلمامشدر پیغمبرلر و صدیقلر و شهیدلردن غیری کمسنه اکا

(کیرمز)

كيرمز ديو بر حديث و بعض تفاسيرده الله تعالى جنات عدنى براتد قده ايچنده
كوزلر كورمدك قولاقلر ايشتمدك خاطرلره كلمدك نسنه‌لر يرادوب بعده اكا سويله
ديو امر ايدوب اولدخى اوچ كره (قد افلح المؤمنون) يعنى تحقيق مؤمنلر نجات
و سعادت بولديلر ديوب بعده بن هر بخيله وهر مرائى يه حرامم ديو سويلدى
ديو بر حديث شريف مذكوردر جنته متعلق دخى بعض امور عن قريب سدرة
المنتهى ده مذكور اولور * معارج النبوه‌ده خازن جنان اولان حضرت رضوان
عاليشانك سكز نفر خليفه‌سى اولوب هر برينك سكسان بيك اعوان و انصارى
وتوابع و خدمتكارى واردر ديو مسطوردر * رزقنا الله تعالى دخول الجنه بحرمة
حبيبه المرسل الى الانس والجنه وجعل لنا رحمة من النار جنه انه ولى الفضل والمنه
(سدرة المنتهى) بونك راسميدخى شجرهٔ طوبى در معارج النبوه‌ده مذكوردركه
اول شجرهٔ عالى كهرك ساقى آلتوندن شاخلرى درو ياقوت وزمرددن اولوب اصلندن
شاخلرينه دك اللى بيك ييللق يولدر هر بپراغنده نجوم عددنجه وقوملر ذراتى
صاغشنجه آلتوندن پروانه‌لر صورتنده ملكلر واردر شاخلرينك بريكه زمرددن
اولوب يوز ييللق اوزونلغى واردر اوزرنده اولان بپراقلردن سموات وارضينى احاطه
ايده‌جك قدر بردانه ورق اوستنده امر حقله نوزدن برعالى قالى دوشنوب اوزرنده
ياقوت احمردن برمحرابكه ارتفاعى سكسان بيك ييللق يولدر وضع اولنوب حضرت
جبريل امين انده مقيم ومكين اولوب عبادت رب العالمين ايدر * تفسير واحديده
(اذ يغشى السدرة ما يغشى) آيتنده حسن بصرى ومقاتل اغاج اوستنه قرغه‌لر
اوشر كبى سدره اوستنه دخى ملائكه اوشر ديمش ابن مسعود وغيريلر سدره‌يى
بورين آلتوندن پروانه‌لردر ديمشلر دينوب تفسير قاضى و كشافده بعضيلر سدره‌يه
ملائكه‌دن جم غفير وجمع كثير اوشوب سدره قاتنده حقه عبادت ايدرلر * حضرت
رسول عليه السلام سدره بپراقلرندن هر ورق اوستنده برملك طورر كوردمكه الله تعالى يه
تسبيح ايدرلر ديو بيوروب * برحديثده دخى سدره‌يى بورين يشل قوشلردن رفرف يعنى
قناديلى آچيجيلردر ديو بيوروب * تفسير سمرقنديده سدره‌يى بورو بن نور رب العالمين
يا آلتوندن چكركه لر مثالنده نوردر ديو مذكوردر * تفاسير وسيرده محرردركه سدره
اغاجنك كوكى جنتده حضرت رسولك مقام شريفنده اولوب باشى اشاغى
بتوب سائر جنتلرده اولان مسلمانلرك مقاملرينه بر نهال كثير النوالى واصلدر
حضرت رب ودود هر نه درلو ميوه ياراتمش ايسه انك اوستنده موجوددر * تفسير
ثعلبيده حضرت رسول عليه السلامدن مرويدركه روز جزاده هر مؤمن ايچون

(تفتق لعبدی عماشـاء) دیو شجرهٔ طوبایه ندای خدا جل وعلا ایردکده افراد عبادك مراد فؤاد صفا معتـادنه کوره آت وطون وحله وتاج وطعـام وشراب وحور وغلمان وسـائر اسباب تنعم وابتهاج طوبی اغاجنك یوداقلریله یپراقلری اراسـنده محض قدرت خدا ایله بیداء عدمدن پیدا وهویدا اولور * مستدرك حاکمده دخی مرویدرکه پیغمبرمز بیـورر یدنجی کوکده بکا سـدرة المنتهی کوستردی ساقندن ایکی نهر ظاهر وایکی نهر باطن آقر یاجبرائیل بونلرندردیدم دیدیکه باطن آقنلر جنتده در ظاهر آقنلر نیل وفرات ایرمقلریدر * صحیح مسلمده دخی مرویدرکه سیحان وجیحان وفرات ونیل جملهسی انهار جنتدندر (هفت آسمان) معتبرتده طبقات ارضین وسموات یدیشرقات اولوب هرطبقهنك قالینلغی وایکیسینك مابینی بشر یوز ییللق یولدر دینوب * تفسیر ابوالسعودده کوك یوزی حکما زعمی اوزره کرهوی اولیوب یعنی طوپ کبی مدور اولمیوب مبسوط یعنی دوشنمش ویایلمش ایدوکی متفق علیـه جمهوردر * معتـبرات متفرقهده اولان اختلاف اقوال اوزره مذکوردرکه (سماء دنیـا) اسمی رقیعـا اولوب موج مکفوفدن یاخود صو ایله توتوندن یاز برجددن یاراداوب ملائکهسی اوکـوز صورتندهدر یارادیلالدنبرو تسبیح وتقدیس ایله قیام اوزره بردوام اولوب رئیسلرینك اسمی اسماعیل یااسرافیلدر (سماء ثانیه) اسمی قیدزم یاخود یرازتکون یاخود ازقلول اولوب آق مرمردن یاآق کومشـدن یاقزل یاقوتدن یاالتوندن یاآق زمرددن یارادیلوب ملائکهسی عنقا یاارسلان صورتنده جمله تهلیل ایله قیامده یاخشـوعله رکوعده اولوب رئیسلری اسمی میخائیل یااسرافیلدر (سماء ثالثه) اسمی ماعون یاخود زیلون یاخود قیذوم یاخود عینـا اولوب دموردن یاآق انجودن یاصاری یاقزل یاقوتدندر ملائکهسی قوش کبی اولوب جملهسی خشوع ایله رکوعده ورئیسلری اسمی عدیائیل یاخود صوائیلدر * مواهب لدنیهده بوملكلرك نیچه قنادلری ونیچه یوزلری واردر جـملهسی صفوف کثیره اولوب ورفع صوتله تسبیح ایدوب قیامدهدرلر دینوب بعض کتبده جملهسی سجودده درلر دیوه مذکوردر (سماء رابعـه) اسمی ارقلون یاخود ازیلون یاخود عزرا یاخود ماعونا اولوب یاقردن یاآق کومشـدن یاانجودن یاقزل یاقوتدن یاتوجدندر ملائکهسی آت صورتندهاولوب جملهسی سجودده درلر رئیسلرینك اسمی صلصائیل یاخود موصائیل یاخود عزرائیل یاخود موهیائیلدر اشبو ملكلرك رنکلری آتش رنکنده اولوب سائر خلقلری قارکبیدر دینلر بعض معتبرتده جملهسی قعودده در دینوب مواهب

(لدنیه)

لدنيه‌ده كيمی ركوعده كيمی سجود كيمی قيام كيمی قعودا وزره انواع عبادات ايدرلر ايچلرندن بری حق برخدمته كوندرد كده يانده طوران ملك عبادته كمال اشتغالندن يولداشی كتديكنی بيلمز ديو مذكوردر (سماء خامسه) اسمی رتقا ياخود ربعا ياخود سحيقا ياخود البيانيقون اولوب كومشدن يا آلتوندندر ملائكه‌سی حور عين صورتنده‌در * بعض معتبراتده اشبو ملكلر يدی عدداون لطيف غيرقابل التعريف ايله ملون ومزين اولوب جمله‌سی خوف خدا ايله دائما بكا ايدرلر ديو بعضنده دخی يوزلری اوزره ياتوب ناله وافغان ايله كريانلردر ديو بيان اولنمشدر رئيسلری اسمی كلكيائيل ياخود كلكائيل ياخود سقطائيلدر * بعض معتبراتده جمله‌سی خشوع وتسبيحله قيامده‌درلر * بعضنده دخی كيمی ركوع و كيمی سجودده اولوب قيامته دكين باشلرين قالدرمزلر روز محشرده (ربنا ما عبدناك حق عبادتك) ديرلر ديو لكن نيچه معتبراتده بو كلامی قيامتده جميع ملائكه ديسه‌لر كركدر ديو مذكوردر (سماء سادسه) اسمی رقيا ياخود رقعا ياخود عاروس ياخود عذبدن اولوب آلتوندن ياصاری ياقوتدن ياآق انجودندر ملائكه‌سی ولدان صورتنده اولوب باشلرنده در دريوزلری واردر جمله‌سی ديز چكوب خوف رب رحماندن مانند برك خزان لرزان صوت اعلا ايله تسبيح مولی جل وعلايه مداوم وملازملردر * رئيسلری اسمی شمخائيل ياخود روعائيلدر * مواهب لدنيه‌ده آلتنجی كوك ملكلرينه كروبيون ديرلر عددلرينی همان رب احد بيلور رئيسلری برملكدركه يتمش بيك ملكه انلرك هربری دخی يتمش بيك ملكه حاكم اولوب دنيا امورينه حق تعالی بونلری كوندرر ديو بعض كتبده بو كوكك ملكلری دائما قائم اولوب تسبيح ايدرلر ديو مذكوردر (سماء سابعه) اسمی عريبا ياخود سمعون ياخود اسحا قائيل ياخود صراح اولوب ياقوت احمر درخشان يانور باهر تاباندر ملائكه‌سی انسان صورتنده اولوب جمله‌سی پرادیله‌لی تعظيم حضرت پروردكارله براياغ اوزره برقرار اولوب تسبيح وتهليل رب متعال جل عن الامثاله علی الاتصال اشتغالده درلر * مواهب لدنيه‌ده يدنجی كوك ملكلرينك رئيسی حكمنده يوز بيك سردار واردركه قطرات بحار وامطار عددنجه ملائكه‌يه حاكملردر ديو مذكوردر * سمواتدن هرطبقه ملائكه‌سنك بردرلو تسبيحلری اولوب اكثر معتبراتده اختلاف اوزره يازيلوب جمله‌سين استيعاب باعث اطناب واجب الاجتناب اولمغين ذكريله تقيد اولنمدی ملائكهٔ هفت آسمانك كثرت اعدادی وهرطبقه ملكلرينك اشاغيده كيلردن ازديادی باب ثالث آخرنده كثرت ملائكه‌ده بيان اولنور * كنز الاسرارده ابن عباسدن

مرويدركه جميع يرلر كوكلر يدنجى كوكدن يوقارو اولان فضا وسعتنه نسبت بر صحراى بى پايانده قورلمش چادر كبيدر * كتاب العظمه ده كعبدن مرويدركه يدنجى قات يرك التندن عرشه دك اللى بيك يللق يولدر (تعرج الملائكة والروح اليه فى يوم كان مقداره خمسين الف سنة) آيتندن مراد بودر ابن عباسدن دخى سند ضعيف ايله مرويدركه يدنجى كوكدن عرشه دك اوتوز آلتى بيك يللق يولدر كتاب مسند بزارده حضرت رسول عليه السلامدن مروى بر حديثده يدنجى قات يرالتندن يدنجى قات كوكك يوقاروسنه دك هر قاتك قالنلغى وهر ايكى قاتك آراسى بشيوز يللق يولدر * يدنجى قات كوكدن عرشه دك بو جمله نك مثلى قدردر ديسنوب بوتقديرجه جمله سى يكرمى يدى بيك بشيوز يللق يول اولور * تفسير واحديده (واوحى فى كل سماء امرها) آيتنده ابن عباسدن مرويدركه الله تعالى هر برقات كوكده ملكلر وطولولر وقارلر وتفصيلنى انجق كندو بيلديكى نسنه لر ياراتمشدر * كنز الاسرارده سدى وقتاده دن مرويدركه شمس وقمر ونجومدن ماعدا هر كوكده ملائكه ونيچه مخلوقات و بعض دريالر وطولودن طاغلر ونيچه نسنه لر يارادلمشدركه تفصيلنى همان الله تعالى بيلور (غمام) تفسير كورانيده (ويوم تشقق السماء بالغمام آيتنده ديمشلردركه غمام مذكور يدى قات كوكلر اوستنده اولوب قالنلغى وآغرلغى جمله كوكلرك قالنلغى وآغرلغى قدر اولوب قيامت قوپدقده حق تعالى انى كوكلر اوستنه قوپوب انك اغرلغندن كوكلر ياريلور دينوب كشافده غمام طومان كبى آق ويوفقه اولوب اومقوله غمام دنياده همان انجق بنى اسرائيل طائفه سنه تيه صحراسنده واقع اولمشدر (بيت المعمور) اصلنده اسمى صراح اولوب على الدوام آنده ملائكۀ كرام اولمغين بيت المعمور ديو نام قونلدى خزينه دارى اسمى رزيندر ديو تعيين اولنمشدر * تفسير قاضى وكشافده دردنجى كوكده تفسير كواشيده اوچنجى يا التنجى يا يدنجى كوكده درديلنوب لكن صحيح بخارى ومسلمده مروى حديث معراجده يدنجى كوكده در ديو بيورلمشدر * تفسير سمرقنديده بيت معمورى آدم عليه السلام يارادلمزدن مقدم ملكلر يريوزنده بنا ايدوب ياخود آدم كندوسى ياپوب ياخود حضرت آدمه دفع وحشت فراق جنت ايچون ينه جنتدن بكپاره قزل ياقوتدن حالا كعبه نك يرينه نازل اولوب طوفان نوحده كوكه چكلوب طولى يعنى ارتفاعى ارض وسما اراسى قدردر * تفسير لبابده حق تعالى ديوارلرى ياقوت احمردن وشرقى وغربى ايكى قاپوسى زمرددن اولان بيت المعمور لامع النورى وآق ياقوتدن اولان حجر شريفى كه بعد زمان مس زنان حائضان كفار قريش بدكيشدن حكمت

اله ایله سیاه اولوب حجر الاسود دیمکله مسمی اولمشد کوکدن ایندیروب ایکی بیك
ییلدنصکره آدم علیه السلام جنتدن چیقدقده امرحقله انی طواف ایدوب
هندستاندن مکه یه قرق کره پیاده حج ایتدی طوفان نوحده بیت المعمور کوکه
چکلوب جبرائیل علیه السلام حجر الاسودی مکه ده ابو قبیس طاغنك ایچنده صاقلدی
بعضیلر دیدیکه بیت المعمور کوکده بنا اولنوب یریوزنده انك حذاسنده انك مقدارنجه
کعبه یاپمق امر اولندقده ملائکهٔ کرام امر ملك علام ایله ایجاد و بنیاد ایتدیلر * تفسیر
واحدیده ایکی حدیث مروی اولوب بری بودرکه بیت المعمور سماء دنیاده اولوب رابعه ده
اولان نهر حیوانه هر کون جبرائیل کیروب چیقدقده سلکنوب یتمش بیك
قطره دوشوب هر برندن برملك یرادیلوب بیت المعموره وارمغه مأمور اولوب
وارد قلرنده نماز قیلوب انلره برکره دخی نوبت دکمز * برحدیث بودرکه سماده
اولان اوك آدی ضراحدر که کعبه نك حذاسنده اولوب فرضا یرده دوشسه
کعبه نك اوستنه دوشردی اکا هر کون یتمش بیك ملك داخل اولوب برکانه بردخی
نوبت دکمز * تفسیر بحر العلومده مرقومدرکه حق تعالی جنت چادرلرندن
برینی یریوزینه ایندیروب دخی کعبه یوغ ایکن مکه شهرنده کعبه نك
یرینه قویدیکه جنت یاقوتلرندن یکپاره قزل یاقوت اولوب ایچنده التوندن اوچ
قندیل وار ایدی جنت انجولریله مرصع بری شرقی بری غربی ایکی قپوسی اولوب
خیمه ایچنده نور جنت لمعان ایدوب حالا حجر الاسود دیدکاری مبارك جنتدن
بر دانه آق یاقوت ایکن انکله بیله اینمشدر حضرت آدمه کرسی اولوب انك اوستنده
اوتوروردی * مواهب لدنیه ده بیت المعمور قتنده ملائکهٔ تسبیحین واردرکه هر برینك
هر بر تسبیحندن برملك یرادیلور دیو مذکوردر معارج النبوه ده حضرت رسول
علیه السلامدن مرویدرکه بیت المعمور یکپاره قزل یاقوتدن اولوب ایکی طرفندن
زمرد قنادلو برقپوسی واردر وایچنده التون و یاقوت و بعض جواهردن اون بیك
عدد قنادیل آفتاب عدیل اولوب قاپوسی اوکنده التوندن برمنبر و کومشدن
طولی بشیوز ییلاق برمناره واردر * هر کون یتمش بیك ملك عرش التنده بحر
نورده غسل ایدوب نوردن احرام کیوب (لبیك اللهم لبیك) دیو طواف ایدوب بر
دفعه کانلره قیامته دك نوبت دکمز * بنه معارجده بعض کتبدن منقولدرکه
هر جمعه کونی ملائکه بیت المعمور ده جمع اولوب جبرائیل علیه السلام منارهٔ
مزبورده اذان اوقور اسرافیل علیه السلام خطبه اوقور میکائیل علیه السلام
امامت ایدر ملائکه جماعت اولوب جمعه نمازی قلندقده جبرائیل اذانی ثوابنی امت

محمد مؤذنلرینه اسرافیل خطبه ثوابنی خطیبلره میکائیل امامت ثوابنی امامله ره
ملائکه نماز ثوابنی نماز قیلان مؤمنلره باغشلر * سخایی بن یراتمشیکن بکا سخامی
کوستررسز جمله کز شاهد اولوکز که امت محمدی عفو ورحمته قرین وعذاب آخرتدن
امین ایتدم دیو نداء حضرت رب العالمین کاور (شمس وقمر ونجوم) اولا یالکز
شمس احوالی بودر که کتاب العظمه ده سلمان فارسیدن مرویدر که الله تعالی
کونشی نور عرشدن یرادوب یوزینه بونی یازدیکه (انی انا الله لا اله الا انا وضعت
الشمس بقدرتی واجریتها بامری) قارننه بونی یازدیکه (انا الله لا اله الا انا رضائی
کلام وغضبی کلام ورحمتی کلام وعذابی کلام) ابن عباسدن دخی مرویدر که
شمسك طولی وعرضی طقوز یوز فرسخدر قتاده دن دخی مرویدر که طولی وعرضی
سکسان فرسخدر عکرمه دن دخی مرویدر که شمس بر دنیا قدر وثلث دنیا
قدردر تفسیر لبابده ابن عباسدن مرویدر که شمسك مطالع ومغاربی اوچ یوز
التمش بر جدر هر کون بر برجدن طلوع و برندن غروب ایدرسنه آخرنده تمام
اولوب سال جدیدده اسلوب سابقدن باشلر (رب المشارق) آیتی بو معنایه شاهد
و ناطقدر هر سحر یارب قوللرك اوزرینه طلوع ایتدرمه که انلر سکا عاصیلردر
دیو حقه مناجات ایدوب امر پروردکار ایله ناچار تکرار طوغار * ینه لبابده مذکور
درکه اهل هندسه جرم شمس یوز التمش یا ایکیوز دنیا قدردر دیوب اهل تعدیل
همان بر دنیا قدردر دیمشلر * معارج النبوه ده ابن عباسدن مرویدر که عرصهٔ
شمس سکسان بیك ییللق یولدر برادلدقده التوندن برزورق ایچنه قوندیکه زورقك
اوچیوز التمش پایه سی وار در هر برینی کونده بیکر ملك طوتوب فلك رابع التنده
اولان دریادن ظهور ایتدیروب کیجه مغربده طولوندیروب ایرتسی بو ملكلر
عبادته کیروب غیری ملکلر کاورلر * کتاب العظمه ده سدیدن مرویدر که کونش
سکسان فرسخ یوکسك برطاغ اوستندن طوغار * حضرت رسول علیه السلامدن
مرویدر که کونشه یدی ملك موکل قلنمشدر که هر کون اکا قار آتارلر اکر اویله
ایتمسهلر هر نیه طوقنسه شدت حرارتله یاقرایدی * ابن عباسدن دخی مرویدر که
کونش ابواب سمایی چیقرق اوقی کبی دور ایدر * ینه اندن مرویدر که کونش
عربه اوزرنده طوروب حق تعالی نه مقدار کسوف دیلرسه عربه دن اولقدر
آیریلوب کسوف کلی دیلدکده بالکلیه ایریلوب صویه دوشوب مؤکل اولان
ملکلرك کیمی عربه یی کونشه کتوروب کیمی کونشی عربه یه ایلتوب اولکی حالنه
وارد غروب ایتدکده یدنجی کوکه ملکلر اوچوب کتوروب اولکی کوکه کلدکده

فجر و صبح وقتی اولوب کوکدن اشاغه ایندکده کوندز اولور * عکرمه دندخی
مرویدر کونش طوغمغه یاقلشدقده یتمش بیك ملك طوغ دیو چاغروب اولدخی
نیجه طوغایم که الله تعالی بی قویوب بکا طاپارلر دیدکده ایکی ملك کوجله ایتی
و یروب طوغار * اکر کوکده اولان صویك برودتی اولمسیدی بر یوزی خلقنی
کونشك حرارتی یاقردی اکر بونلرك صداسی اولمسیدی کونشك طوغدیغی
صداسنی خلق عالم ایشیدرلردی * ینه اندن مرویدر که کونش طولوندقده عرش
التنده بر دریایه کیروب حقه تسبیح ایدر صباح اولدقده طوغمق ایستیوب حق
تعالی اکا سبب امتناعنی صوروب اولدخی یارب بن طوغدقده بعض قوللرك
بکا طاپارلر دیدکده چیق سکا اندن نسنه یوقدر انلره جهنم یتر دیو نداء خدا
کلدکده طوغار * بعض سلفدن دخی مرویدر که کونشك اون ایکی برجی واردر که
هر برنده بر آی طوروب هر برنده اوتوزر مطلع واردر که هر کون برندن طوغوب
برندن طولانور هر ایکی مطلع اراسی اربه قدردر * ابن عباسدن دخی مرویدر که
کونش طوغمق ایستدکده بر شیطان کاوب مانع اولور کونش ایکی بوینوزی
اراسندن طوغوب شیطان کونش التنده یانر کونش طولونمق ایستدکده حق تعالی یه
سجده ایتمسون دیو بر شیطان دخی مانع اولور انك دخی بوینوزلری اراسندن
طولونمغین شیطان یانوب (ماطلعت الا بین قرنی شیطان ماغربت الا بین قرنی
شیطان) حدیث شریفی بو معنایه اشارتدر * صحیح بخاریده هر کیجه کونش
عرش التنده سجده ایدوب مغربدن طوغمغه اجازت دیلر دیو بر حدیث و صحیح
مسلمده دخی اول علامت قرب قیامت طلوع شمس من المغرب ایله خروج دابة
الارض درکه ایکیسندن قنغیسی مقدم اولورسه او بری دخی اکا قریب زمانده
ظهور ایدر دیو بر حدیث و جمیع کتب حدیثده بعد طلوع الشمس من المغرب
توبه قپوسی منسد و بعده واقع اولان ایمان و توبه عند الله رد اولنور دیو بر
حدیث ذکر اولنور * لکن مستدرك حاکمده مروی بر حدیث مفصل محصلی
بودرکه نزول عیسی و قتل دجالدنصکره یأجوج و مأجوج خروج ایدوب انلر
هلاك اولدقده کونش مغربدن طوغر * نیجه معتبراتده تعدد رواة ایله حضرت
ابن عمردن مروی و محرردرکه شمس مغربدن طوغوب یکرمی ییل کچدکده جمیع
دنیاده مسلمانلر وفات ایدوب بعده تمام یوز ییل کافرلر ایله طوروب بعده قیامت
کافرلر اوستنه قوپار * خریدة العجایبده حضرت علیدن مرویدرکه بعد خروج
یأجوج شمس مغربدن طوغوب بعده قیامت قوپنجه یوزیکرمی ییله دك اولکی

كبی مشرقدن طوغوب لكن كونلر غايت قصه اولوب بيل بر آی قدر آی بر هفته قدر هفته بر كون قدر كون بر ساعت قدر اولوب خروج دابه بعدطلوع الشمس من المغرب واقع اولور فوايح مسكيه ده مقاتلدن مرويدركه اول علامت قيامت خروج دجال آخری طلوع الشمس در* قتادهدن دخی مرويدركه قتل دجالدن صكره يأجوج چيقوب انلر هلاك اولدقدنصكره عيسی عليه السلام وفات ايدوب بعد النزول دنياده جمله قرق ييل طورمش اولوب بعده حبش كعبه يی يقوب بعده كونش مغربدن طوغوب يوز يكرمی ييلدن صكره قيامت قوپار* كنز الاسرارده ابن عباس قولنجه يوم قيامتده كونش عرشه داخل و متصل اولوب بعضيلر قولنجه حق تعالی نك ديلديكی يره كيدر نيجه‌لر قولنجه جهنمه آتلور عطا قولنجه دريايه آتلور (ثانيا) بالكرة قمر احوالی بودركه شمس كبی قمر دخی نورعرشدن يرادلديغی حديثده مصرح اولوب كتاب العظمه ده سلمان فارسيدن مرويدركه الله تعالی قمری نور حجابدن يرادوب يوزينه بونی يازدی (انی انا الله لااله الاانا وضعت الشمس و خلقت الظلمات و النور فالظلمة ضلالة والنور هدی اضل من شئت واهدی من شئت) قارننده دخی بونی يازدی (انی انا الله لااله الاانا خلقت الخير والشر بقدرتی وعزتی و ابتلی بهما من شئت من خلق) عكرمه‌دن دخی مرويدركه جرم قمر تمام دنيا قدردر* كتاب المسالكده مذكوردركه جرم قمر تقريبا جرم ارضك اوتوز طقوز وربع اجزاسندن برجزوی قدر در* كتاب العظمه ده حسن بصريدن مرويدركه قمر يارب كونشی بندن افضل ايدوب بنی ناقص و عيبلو ايلدك ديمگی انی بنم عيبمه مطلع ايتمه ديو مناجات ايتمكين قمرك نوراو طرفی كونشك نورسز طرفنه يعنی كونشك خلافی طرفنه دوشورمشدر (ثالثا) شمس ايله قمر حقنده مشترك اولان اخبارك بعضی بودركه* تفسير ثعلبيده مذكور بر حديث مفصل محصلی بودركه الله تعالی آدمدن غيری جمله اشيايی يراتدقده نور عرشدن بری دنيا قدر بری دخی كوچك ايكی كونش يرادوب منافع خلق ايچون ليل ونهار فرق اولمغه جبرائيله امر ايدوب قمری قناديله اوچ كره صيغايوب ضياسی كيدوب نوری قالوب حالا وجه قمرده كورينان سوادآندندر (فمحونا آية الليل و جعلنا آية النهار مبصرة) آيتندن مراد بودر* تفسير لبابده ابن عباسدن مرويدركه نورشمس وقمر يتمش جزء اولوب قمردن التمش طقوزی شمسه قاتلوب قمرده همان برجزء قالدی* كشافده دخی ابن عباسدن مرويدركه شمس و قمرك يوزلری كوكلردن طرفه اولوب ارقه‌لری دنيا جانبنه‌در* تاريخ بخاريده حضرت

(رسولدن)

رسولدن مروی‌در که شمس وقمردن بری الله تعالی‌نك عظمتندن بر نسنه کوردکده مجراسندن آیریلوب کسوف واقع اولور * کنز الاسرارده دخی مرویدرکه بیورمشلر الله حقیچون اکر اول بحر ایچندن ظاهر اولیدی حرارتندن یریوزی یناردی اکر قمر ظاهر اولیدی حسن وجماله خلق مفتون اولوب اکا طاپارلردی حضرت علی وابن عباسدن دخی مرویدرکه شمس وقمر قیامتده حجابلر نورلرینه قاتلورلر * کشافده قیامت قوپدقده شمس وقمردن نور کیدوب سیاه اولدقلرنده بریره جمع اولوب (انکم وماتعبدون من دون الله حصب جهنم) آیتی فحواسنجه جهنمه آتیلورلر دیو مذکوردر (رابعا) یالکز نجوم احوالی بودرکه جمله‌سی نور عرشدن یارادلدیغی مقرر اولوب کتاب العظمه‌ده ابن عباسدن مرویدرکه نجومدن هر برینك طولی وعرضی اون ایکیشر فرسخدر * احیاء العلومده اصغر نجوم اوچ کره یریوزی قدردر اکبری یوزیکرمی دنیا قدردر دینوب غالبا اکبرندن مراد شمس اولمقدر * تفسیر مکیده مذکوردرکه جمیع نجومك هر برینه قندیل کبی نوردن بر زنجیر طاقلوب هر زنجیر بر نورانی ملك النده‌در یریوزینه ضیا اولسون دیو کوك آلتنده هواده طوتوب طوررلر نفخ صورده ملائکه وفات ایتدکلرنده اللرندن بوشانوب جمله‌سی زنجیرلریله یریوزینه دوشرلر * تفسیر واحدیده امام کلبی وعطادن مرویدکه هر یلدز آلتوندن زنجیر ایله قندیل ایچنده وزنجیرلر ملکلر النده اولوب قیامتده انلر وفات ایتدکده جمله‌سی یریوزینه دوشر * کتاب العظمه‌ده حضرت علیدن مرویدرکه (فلا اقسم بالخنس الجوار الکنس) آیتندن مراد یلدزلردرکه کهکشانی آت سکردر کبی سرعتله کچرلر سهیل یلدزی سابقا یمن شهرنده عشر جمع ایدر بر ظالم کمسنه اولمغین مسخ اولوب یلدز اولدی * ابن عباسدن دخی مرویدرکه حق تعالی یلدزلره بعض نسنه سهیله دخی بر نسنه امر ایدوب سهیل مخالفت ایتدکده حق تعالی انی دخی مخالف ایتدی یعنی مسخ ایتدی بعض سلفدن مرویدرکه سهیل یلدزی ممسوخدر زمان اسلامده طوغمغه باشلدی حضرت رسولدن مرویدرکه ثریا یلدزی طوغدقده شهردن آفت رفع اولوب بعض سلفدن دخی الله حقیچون هیچ بر کمسنه‌نك کوکده یلدزی یوقدر لکن کاهنلره یعنی باقیجیلره تابع اولوب نجومی علت طوترلر دیو مرویدر هاروت وماروت ایله زهره یلدزی قصه‌سی ادریس پیغمبر زماننده واقع اولمشدر دیو تواریخده تفصیل اولوب لکن مشاهیر تفاسیرده روایت یوقدر دیومر دودر (خامسا) شمس وقمر ونجومده مشترك ذکر اولنان اخبار بودرکه * کتاب العظمه‌ده شمس وقمر ونجوم نور عرشدن یارادلمشلردر دیو بر حدیث مرویدر * ابن عباسدن دخی مرویدرکه

الله تعالى كوكدن اوچ فرسخ اشاغیده بردریا پراتمشدرکه موج مکفوف اولوب هواده قدرت حق ایله معلق طوروب بریوز بنه برقطره‌سی دوکلمزاوق کبی سرعتله آقوب شمس وقمر ونجوم انك ایچندن سیر ایدرلر (وکل فی فلك یسبحون) آیتندن مراد بودر دیمش معلوم اوله که حکما وعلماء هیئت نجوم سبعهٔ سیاره‌نك هر بری بشقه بررقات کوکده یانکز حرکت ایدوب سائر یلدزلرك جمله‌سی علماء شرعیت کرسی دیدکاری فلك ثامنده مخلو اولوب فلك ایله بیله دور ایتدکلری ایچون انلره ثوابت کرسیه وفلك ثوابت وعرش عالی نجومدن خالی اولمغین اکا فلك اطلس دیوب نجومك اولکی کوکده کورندکاری سموات کثافتی اولمیوب اجسام لطیفهٔ نورانیه اولدقلری ایچوندر بللور کبی که برطرفنده اولان نسنه بعینه او برطرفده کورینور دیوب بعض علماسیارات مذکوره‌یی افلاکی ترتیبی اوزره نظم ایدوب دیمشلرکه (قطعه) سبع سیاره از نجوم سما * باوفاق منجمین ملل * قمراست وعطارد وزهره * شمس ومریخ ومشتری وزحل * لکن بهجة النفوسده وهبدن مرویدرکه شمس وقمر ونجومدن هیچ بری سمایه متصل اولمیوب فلکلری ایله سماء دنیا آلتنده اولان دریاده سیر ایدرلر نورلری حرارتندن بریوزنده اولان اشیا یانمسون دیو یوزلری کوك طرفنه ارقه‌لری برطرفنه دوندرلمشدر * تفسیر واحدیده وغیریده ابن عباسدن مرویدرکه شمس وقمر ونجوم قیامتده دریایه آتلوب بعده بریل اسوب حکمت رحمان ایله جمله‌سی آتش سوزان اولور (والله اعلم بما ظهر وابهم) (کهکشان عربجه اسمی مجره ترکجه صمان اوغریسیدر کتاب العظمه‌ده مرویدرکه حضرت رسول علیه السلام کوکده اولان مجره عرش آلتنده اولان اژدهانك عرقی یعنی دریدر دیوب صحابه‌دن معاذ ابن جبلی یمن شهرنه قاضی کوندردکده یامعاذ بنی سنی اهل کتاب اولان قومه کوندردم کوکده مجره ندر دیو صوردقلرنده عرش آلتنده‌کی یلانك لعابی یعنی اغزی یاریدر دیو جواب ویردیو بیوردی * حضرت علیدن دخی مرویدرکه مجره ابواب سمادرکه الله تعالی انلردن قوم نوح اوزرینه ماء منهمر یاغدرمشدر ابن عباسدن دخی مرویدرکه مجره باب سمادر وطرفیدر اندن دبوریلی اسوب صاغ وصوله طاغیلور والله اعلم (لیل ونهار) کتاب العظمه‌ده سلمان فارسیدن مرویدرکه کیجه‌یه مؤکل برملك واردرکه آدی شراهیلدر اخشام یاقلشدقده مغرب طرفندن برسیاه بونجق چقاروب کونش انی کوردکده کوز یوموب اجنحهٔ سرعتله طولنوب انی کورمیجه طولنمامغه مأموردر صباحه دك اول بونجق معلق طوروب صباح یاقلشدقده هراهیل آدلو برملك مشرق طرفندن

براق بونجق چقاروب آصوب شراهیل انی کوردکده کیجه بونجغنی صاقلیوب کونش اول بونجغی کوردکده طوغوب انی کوردیکجه طوغمامغه مأموردر * ابن عباسدن دخی مرویدرکه الله تعالی مشرقده ظلمتدن برحجاب یرادوب انی بحر سابع اوزرینه قومشدر قیامته دك قاچ کیجه اوله‌جق ایسه اکا کفایت ایده‌جك قدر ظلمت قویوب کونش طوالندقده کیجه‌یه مؤکل اولان ملك کاوب اول ظلمتدن برقبضه آلوب بعده مغربه قارشو طوروب پارمقلری آراسندن تدریجله قویو ویرر شفق غائب اولدقده الندە اولان ظلمتی دنیایوزینه دفعةً صالی ویرر بعـده ایکی قنادیله جمله عالمه یایوب کیجه قراکولغنده قنادلرینی کندویه دوشروب ظلماتی بربره کتوروب الیله مشرقدن آلوب مغرب طرفنه بحر سابع اوزرینه قور والله تعالی کیجه‌یی کوندزدن اول یراتمشدر والله اعلم بالصواب

باب ثالث درذکر ملائکهٔ کرام علیهم الصلاة والسلام

اشبو طوایف عبادت عوا کفك جمیع انواع واقسامی بلکه ایچلرندن افرادعظامی غایت کثرت ونهایت وفرت اوزره اولمغین جمله‌سنی ذکر وتفصیل ممتنع ومستحیلدر لکن اسامی واحوالی معلوم اولان بعض اشراف افراد واصنافك ذکری نوعا آسان وداخل دائرهٔ مکان اولمغین مناسبت کلیه اقتضاسیله اکثرینك اجمالا بیانی جابجا باب ثانیده کیچوب وینه تقریب تام ایله باب رابعده ذکر اولنه‌جقلرك ماعدالری بونلردر که حالا بیانلرینه علی الوجه المطبوع شروع اولنورو بالله التوفیق (جبرائیل علیه السلام) معلوم اوله که جبرائیل ومیکائیل واسرافیل وعزرائیل علیهم السلام بالاتفاق ملائکه ایچنده الله تعالینك رسوللریدرلر سائر ملائکه حقنده دخی اکرچه کتب معتبره‌ده جمله‌سی رسوللدر دیو تصریح اولندی لکن الله یصطفی من الملائکة رسلا ومن الناس) آیتی قطعا دلالت ایدرکه بنی آدمك جمله‌سی رسول اولمدیغی کبی ملائکه‌نك دخی جمله‌سی رسول اولمیه‌لر زیرا کلمهٔ من تبعیضیه ایدوکی مقرردر حتی تفسیر واحدیده بوآیهٔ کریمه معناسنده کجبرائیل ومیکائیل واسرافیل وعزرائیل دینوب * امام غزالی رحمه الله کتاب کشف علوم الآخره‌ده آیت من بوره‌یی ذکر ذکر ایدوب رسل ملائکهٔ کروبیون وحملهٔ عرش واصحاب سرادقات جلالدز دیمشدر * زین المجالسده مذکوردرکه جبرائیلك بیك آلتوز قنادی اولوب بدن حسننده سرتاپا زعفراندن قیللر اولوب هر برینك اوستنده برآی ونیجه یلدزلر وایکی کوزلری آراسنده برکونش واردر * اکثر معتبراتده مسطوردرکه حضرت رسول علیه السلام جبرائیلی ملکیتی صورتنده کورد کده در ویاقوت ایله مرصع

آلتیوز قناد ایله کورمشدرکه هر بری آفاقی سدایده جك قدر ایدی کشافده مرویدرکه حضرت رسولدن غیری برفرده جبرائیلی ملکیتی صورتنده کورمك میسر اولمیوب انلره دخی ایکی کره واقع اولمشدر بری اول نبوتلرنده بر یوزنده بری معراجده کوك یوزنده در * کنزالاسرارده وهبدن مرویدرکه جبرائیل کریم (المقربون علی خطر عظیم) فحواسنجه خشیت رب عزتدن وهیبت عظمت الوهیتدن ماننده برك خزان هر زمان وهر نفس لرزان اولوب هر رعشه سندن یوز بیك برروایتده همان بیکرملك پیدا اولوب انلر دخی خشوع ایله کف بر کف صف اولوب تکلمه اذن اله اولدقده (لااله الاالله) دیرلر جبرائیلك خدمت معینه سی انبیایه تبلیغ امر اولوب ریاح وجنوده مؤکلدر * تفسیر کبیرده بعض صحابه دن مرویدرکه میزان اعمال قیامتده عرش مقابله سنده قوریلوب بر کفه سی جهنم اوستنده در کمال وسعتدن ایچنه یرلر وکوکلر صیغار جبرائیل علیه السلام میزانك عمودینی طوتوب لسان میزانه نظر ایدر * کشف علوم الآخره ده میزانك بر کفه سی آق انجودن اولوب عرشك صاغ یاننده بر کفه سی ظلمتدن اولوب عرشك صول طرفنده در دینوب * کنزالاسرارده حضرت حذیفه دن مرویدرکه قیامتده اعمال انسانی جبرائیل وزن ایدوب عمود میزانی دست حق پرست باطل شناسنده طوتوب طورر رساله سیوطیده ارواح مؤمنین قبض اولندقده جبرائیله تسلیم اولنور دیو برروایت اولوب تفصیلی عزرائیل علیه السلام احوالنده کاسه کرکدر * تاریخ امام ابن حنبلده جبرائیل امین واسطهٔ وحی رب العالمین اولمغین قیامتده جمیع مخلوقاتدن اول سؤال وحساب اکا اولوردینوب کشف علوم آخره ده خصوصا محمدیه آدلو ترکی منظومه ده بوخصوصك تفصیلی مرقومدر جبرائیله متعلق دخی بعض امور مناسبت کلیه ایله بحر نور وسدره وبیت معمور احوالنده مذکور اولمشدر (اسرافیل) علیه السلام عرشی کوتورن درت ملکك بریدرکه اشاغیده حملهٔ عرش احوالنده تفصیل اولنورلر بوقارده ذکر اولنان صوری دخی قیامتده چاله جق بودر شمدیدن اغزینه الوب اجازته منتظردر * کنزالاسرارده امام اوزاعیدن مرویدرکه اسرافیل علیه السلام انسان صورتنده اولوب جمیع مخلوقاتده بوندن خوب نفسلو یرادلیوب شروع سماع ایتدکده اهل سموات بی اختیار عباداتی استماع ایدرلر اکثر علما تبلیغ وحی وواسطهٔ امر ونهی جبرائیل امینه تعیین اولمغین افضل جمیع ملائکه اودردیوب کبار علمادن بعضلر جبرائیله وغیریه وحی الهی بی وجمیع اوامر ونواهی یی لوح محفوظدن اعلام ایدوب تقسیم احکام ایدن اسرافیل علیه السلام اولوب افضل ملائکه بودر دیو حسم ورسم ایدوب * کتاب شعب الایمانده دخی لوح محفوظ اسرافیل یاننده طوروب ایچنده اولان امور عوالم علویه وسفلیه دن برنسنه نك صدور ینه ارادهٔ الهیه اولدقده لوح برندن قالقوب اسرافیلك آلنه طوقنور امر مقدر جبرائیل

وميكائيل وعزرائيل وسائر ملائكه دن قنغيسنك خدمتنه متعلق ايسه اسرافيل اكا
اعلام ايدر ديو اسرافيلك جمله ملائكه دن افضليتنى مشعر بر مفصل حديث شريف
مرويدر * زين المجالسده وغيريده مذكوردر كه اسرافيل عليه السلام جسامتده
اعظم ملائكه اولوب عرشك درت كوشه سندن بريسى بونك ياغرنى اوستنده دز
قنادلرى بيحد و پايان وبدنى سرتاپا پر اوى ودهان اولوب هر برلسان بديع البيانى
بيك كره بيك لغتله تسبيح رب رحمان ايدوب هر برنفسندن كندويه بكزر برملك
براداوب انلر دخى تسبيحه مشغول اولوب بونلره مقربون ديرلر هر كون اسرافيل
اوچ كره جهنمه نظر ايدوب بى شك وكمان مانندكمان ايكى قات بوكلوب كريان
اولور جميع بحار وانهار سرشرف افسرنه دوكاسه غايت بوكلكندن برقطره سى
اشاغه ايمزدى جبرائيل عليه السلامك هر پرينك اوزونلغى بشيوز يللق يولدر
آلتيوز عدد قناديله اوچيوز يل متصل اسرافيلك اغزيله بورنى اراسنده اوچوب
بورننك اوجنه وصول حصول بولمدى * كنز الاسرارده ابن الجوزيدن مرويدر كه
جبرائيل عليه السلام مشرقله مغرب اراسنى برقناديله طوتمشكن بن اسرافيلك
قنادى ايچنده اوچسم وكيچوب كتسم اصلا خبردار اولمزدى ديمش كشافده
اسرافيل عليه السلام جسامت وضخامتده حد ونهايتده ايكن هر كاه كمال هيبت
عظمة الله عز علاه وجل عن الاشباه سببيله صغير وحقير اولوب برسرچه قوشى قدر
اولور ديو برحديث شريف مسطوردر * كتاب الاوائلده سجده ده ابتدا سبحان
ربى الاعلى ديين وامر حقله حضرت اللهه ابتدا سجده ايدن اسرافيلدر * تفاسيرده
وهب قولنجه آدمه ابتدا سجده ايدن جبرائيل بعده ميكائيل بعده اسرافيل بعده
عزرائيلدر دينوب * كشافده ابتدا سبحان ربى الاعلى ديين ميكائيلدر ميكائيل عليه
السلام زين المجالسده اسرافيلدن بشيوز يل صكره جبرائيلدن بشيوز يل مقدم
برادلمشدر قنادلرى زمرددن اولوب بدنى سرتاپا زعفراندن قيللرله محلادر هر قيل
اوزرنده بيك كره بيك يوز هر يوزده بيك كره بيك آغز هر آغزده بيك كره بيك ديلى اولوب
جسم نورانى رسمنده بيك كره بيك كوزى واردر عصاة امت محمد ايچون دائما بكا ايدوب
هر كوزندن يتمش بيك قطره دوكلوب هر قطره قدرت خالق فلك ايله ميكائيل
صورتنده برملك اولور بونلره كروبيون ديرلر جمله سى ميكائيلك اعوان وانصاريدر
تعيين حضرت بارى ايله بحار وامطار ونباتاتله جميع لوازم مخلوقاته مؤكللردر
آدمدن انتهاء عالمه دك يغان يغمورلرك ودريالرده اولان صولرك هر برقطره لرينه
وجميع نباتات دنيانك هر برورق ودانه سنه بونلردن برملك مؤكلدر ديومذكوردر
ملائكه نك وهر يل ياغه جق يغمورلرك عددنى ومقدارنى بيلور ايدكلرى اشاغيده

اروباران احوالنده بیان اولنور نظر اولنه * معارج النبوده معراج حدیثنده
میکائیل آلتنجی کوکده بر کرسیء عظیم اوزرنده مقیم اولوب اوکنده بیحد و پایان
طومارلر اولوب بر بیوك ترازودخی واردر کفه سی برلرایله کوکلردن بیوکدر تحت
حکمنده یوز بیك سردار واردرکه هر بری بشر یوز بیك ملکله صف بغلیوب
میکائیلك امرینه منتظردرلر خلق آدمدن یکرمی بش بیك ییل مقدم روح فخر عالم
صلی الله علیه وسلم ایچون صلواته مشغول اولوب قیامته دك یاغه جق قار و یغمور
وطولو قطرهلرینی ایندرمکه و یرده بتن شجار واوراق وثمرات وگیاه وسائر سبزوات
وحبوبات دانهلرینك و یپراقلرینك هر برینی بتورمکه اشبو ملکلردن برر ملك مؤکل
اولوب اداء خدمت ایدرلر دیو مذکوردر ولله در من قال موافقا لحسن الحال
(نظم) ابر وباد ومه وخورشید وفلك در کارند * تاتو نانی بکف آری و بغفلت نخوری *
همه از بهر تو سرکشته وفرمان بردار * شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری
(عزرائیل) علیه السلام زین المجالسده مذکوردرکه وجوه والسنه واجنحه جهتندن
اسرافیل علیه السلام صورتندهدر * مقاتل بن سلیمان ایدر آلتنجی کوکده یتمش
بیك پایه اونوردن برسریر بی نظیر اوزرنده درت قنادی اولوب بدنی سرتاپا دهان
وچشم اولوب ذوی الارواحدن هر برفرده جسمندهکی کوزلرندن بر ری ایله نظر
ایدوب بر ذی روح وفات ایتدکده اول کوز قپانور برایاغی جهنم اوستندهدر انبیادن
غیریلرك روحنی قبضه کندو بالذات وارمز تحت حکمنده بیحد و پایان انصار
واعوانی واردرکه قبض ارواحه انلرك بعضن کوندرر جسمنده اولان کوزلردن غیری
نیجه کوزلری دخی واردرکه کندوسی وفات ایدهجك زمانه قریب جملهسی قپانوب
همان سکزدانه قالدقده جمله مخلوقات وفات ایتدوکی معلومی اولور * کنز الاسرارده
(الله یتوفی الانفس حین موتها) ایله (قل یتوفاکم ملك الموت الذی وکل بکم) ایله (توفته
رسلنا وهم لایفرطون) آیتلری توفیقی بو وجهله تحقیق اولنمشدرکه ملك الموتك توفیسی
واعوانی توفیسی ارواحی نزع وقبض ایتدکلریدر حضرت حقك توفیسی محتضردن
حیاتی ازاله ایدوب موت یراتدیغیدر قول اصح اوزره طائفهٔ جنك وجمیع حیواناتك دخی
ارواحنی عزرائیل قبض ایدر * معارج النبوده حدیث معراجده مذکوردرکه عزرائیلك
تختی دردنجی کوکده در تختنك درت یاننده یدیشر یوز بیك پایه اولوب صاغنده خوب
صورت ونورانی صولنده مهیب خلقت وظلمانی ملائکه اولوب تسبیح ایتدکلرنده صنف
ثانینك آغزلرندن آتشلر چیقوب واللرنده آتشدن حربهلر وعمودلر طوتوب عزرائیلك
کندو اوکنده برلکن وبرجریدهء عظیمه طوررکه دفتر اجل مخلوقات در النده دخی

براوح طوتوب دائما اکاباقوب انده هرجانلو اجلی یازلمشدر اوکنده بر بیوك اغاج واردرکه هر یپراغنك بر طرفنده برجانلونك اسمی اردنده سعید یاخود شقی ایدوکی یازلمشدر ایچلرندن بری صحتدن بری اولوب وزجاج مزاجی شکسته اولدقده یپراغی صااراروب وفاتی قربنده قورییوب لوحه‌ده‌کی اسمی اوستنه دوشر انك اجلی کلدیکن عزرائیل اندن بیلور باشنده اولان ملائکهٔ رحمت وعذابدن یتمش نفردارکه هر برینك تحت حکمنده یتمش بیك ملك وارذرقبض روحه بونلرك بعضی کوندروب بونلر دخی خسته‌نك روحنی اعضاسندن بوغازلرینه کتوردکارنده عزرائیل علیه السلام تختی اوستنده النی الکنه صوقوب روحن بالذات قبض ایدوب سعدادن ایسه صاغ طرفنده طوران آلتیوز بیك ملکه ویروب علیینه اشقیادن ایسه صولنده طوران آلتیوز بیك ملکه ویروب سجینه ایلتورلر علیین نه ایدوکی یوقاروده ذکر اولنوب سجین نه ایدوکی اشاغیده کلور (فائده) شیخ جلال الدین سیوطی رسالهٔ بشری الکئیب بلقاء الحبیب ده کیفیت قبض روحده نیجه احادیث شریفهٔ لطیفه یازوب هر برینك اجمالی بودرکه برمؤمن محتضر اولدقده کوکدن نورانی ملکلر جنتدن آق کفنلر و بخورلر ایله کلوب خسته‌نك کوزی ایردوکی یرده وعزرائیل علیه السلام دخی کلوب باشی اوجنده اوتوروب (یاایتها النفس المطمئنة اخرجی الی مغفرة من الله ورضوان) دیدکلرنده چیقوب عزرائیل انی الینه آلوب بعده فی الحال ملکلر آلوب کفن جنته صاروب مسکدن الطف واعلا رایحه ایله کوکاره چکلوب هرطبقه‌نك ملکلرندن نیجه‌لر تعظیم ایله کیدر یدنجی کوکه واردقلرنده قولمك کتابن علیونده یازوب یریوزینه ایندیرك دیونداء خدا کلکین بدننه اعاده اولنور بعده نکیر ومنکر کلوب سؤال ایدوب جواب صواب ویردکده جانب سمادن (صدق عبدی فافرشواله فی الجنة والبسوه من الجنة وافتحواله باباالی الجنة) دیونداکلوب بعده آثار رحمت رب کریم وغفور صدور وظهور ایدر برحدیثك دخی اجمالی بودرکه مؤمن محتضر اولدقده ملائکهٔ رحمت آق حریر کتوروب (اخرجی راضیة مرضیة عنك الی روح الله وریحان ورب غیر غضبان) دیدکلرنده مسك کبی خوب رایحه ایله روحی چیقوب ملکلر اللرنده قوقولیوب سمواته واردقلرنده ارواح مؤمنین استقبال و دنیاده اولان اقربا و احبابلردن مفصل سؤال ایدرلر * بر حدیثك دخی اجمالی بودرکه مؤمن محتضره ملکلر مسك وریاحین ایله حریر جنت کتوروب یاغدن قیل چکلور کبی روحی چکلوب (یا ایتها النفس المطمئنة اخرجی راضیة مرضیا عنك الی روح الله وکرامته) دیو خطاب اولنوب بعده اوزرلرینه مسك

وریاحین قویوب حریره صاروب علیونه ایلتورلر * برحدیثك دخی اجمالی بودرکه الله تعالی عزرائیلی عصاة مؤمنلردن برینك روحنی قبضه کوندردکده شو مقدار عذاب ناردن صکره دخول جنت ایله بشارت ایله دیو بیورمغین اول مرده دل پژمرده یه بووجهله تخویف ومژده ایدر * رسالهٔ مزبوره‌ده نیجه احادیث شریفه واخبار لطیفه دخی اولوب لکن حذرا عن کمال التطویل تفصیل اولنمدی * تفاسیرده (الذین تتوفاهم الملائکة طیبین یقولون سلام علیکم ادخلوا الجنة بما کنتم تعملون) آیتنده بعض تابعیندن مرویدرکه مؤمن محتضره عزرائیل علیه السلام کلدکده السلام علیك یاولی الله الله یقرأ علیك السلام دیوب جنت ایله مژده ایدر (جعلنا الله من المبشرین بحرمة رسله المبشرین) تفسیر واحدیده حضرت رسول علیه السلامدن مرویدرکه امراض واوجاع موتك ایلچیسیدر بر کشینك اجلی کلدکده ملك الموت بالذات کلوب ای تکری قولی سکا نیجه بر خبرلر و رسوللر کلسون اشته بن خبر و رسولکه بندن صکره آیرق خبر و رسول کلمز کرك رضا کرك کراهت ایله ربکك دعوتنه اجابت ایله دیو روحنی قبض ایدوب اقربا و خلانی فریاد وفغان ایتدکلرنده کیمك اوستنه کریان اولورسز والله بن انك اجلی خصوصنده ورزق مقدر و منصوصنده اصلا ظلم ایتدم بلکه حضرت رب العزت دعوت ایتمشدر انی قولك کندو نفسکز ایچون انین وحنین ایلکزکه ایچلریکزده برفرد قالمینجه یه دك بنم سزه مرة بعد اولی کرة بعد اخری نیجه نیجه کلملرم واردر دیو خطاب مشعر العتاب ایدر * کشف علوم الآخره‌ده مذکوردرکه اجلی کلان کشی یه درت ملك کلوب روحنی بریسی صاغ آیاغندن بری صول آیاغندن بری صاغ الندن بری صول الندن چکر * مواهب لدنیه‌ده مروی ایکی حدیث همایون مضمونی بودرکه لیلهٔ معراجده قدسه واروب انده کی مصلحتدن فارغ اولدیغمده بر نردبان کتوردیلرکه ارواح بنی آدم قبض اولندقده کوکه اندن عروج ایدر بر کمسنه حالت نزعده کوزینی یوقار و دیکوب باقدیغی اول سببدندرکه آنی کوردکده کمال حسنته حیران اولوب باقوب قالور * کتاب سیرابن هشامده مؤمنك روح روانی اول نردبان عظمت نشانی کوردکده صبر و قراری قالمیوب بی اختیار خروج واول نردباندن آسمانه عروج وولوج ایدر دینوب بعض معتبراتده اول نردبانك برطرفی یاقوت احمر برطرفی زبرجد اخضر اولوب یردن کوکه‌دك قدملرینك بری التون بری کموشدن اولوب در و یاقوت و زمرد ایله مرصع وملمع و مصنعدر دیو مذکوردر (فائده) مقر ارواح حقنده اقوال کثیره اولوب کنزالاسرارده ارواح انبیا و شهدا جنتده‌در

اما ارواح سائر مؤمنين سماء دنياده در بعضلر هر روح كندو قبرى اطرافنده اولوب استديكى يره سير ايدر بعضلر جمله ارواح صور اسرافيل ايچنده در ديمشلر * بحر الكلام صاحبى امام نسفى ذكر ايدر كه ارواح درت قسمدر (برى) ارواح انبيادر كه قبض اولندقده مسك و كافوردن اولكى صورتلرينه كيروب جنتده تنعم ايدوب هر كيجه عرشده متعلق قناديل ايچنه كيررلر (ايكنجى) ارواح شهدادر كه يشل قوشلر قورصغنده اولوب جنتده يوب ايچوب تنعم ايدوب بونلر دخى قناديل عرشه كيررلر (اوچنجى) ارواح مطيعيندر كه رياض جنتده اولوب لكن يوب ايچميوب مجرد جنته نظر ايله كيچنورلر (دردنجى) ارواح عصاة مؤمنيندر كه ير ايله كوك ارasنده هواده طوررلر ارواح كفره ايسه ارض سابعه التنده سجينده سياه قوشلر قورصغنده اولوب بدنلرينه اتصاللرى اولمغين روحلرى معذب اولدقچه بدنلرى دخى متألم اولور اما ارواح مؤمنين عليونده اولوب نورلرى بدنلرينه متصلدر كونش كبى كه كندو كوكده اولوب نورى يريوزينه واصلدر * رسالهٔ بشرى الكئيبده ارواح شهدا يشل قوشلر قورصغنده در كه جنتده كزوب يوب ايچوب بعده قناديل عرشه كيررلر ارواح سائر مؤمنين يشل قوشلر صورتنده در كه جنتده كزوب اغاجلره قونارلر يا آق قوشلر صورتنده اولوب ظل عرشده اولورلر ياخود يدنجى كوكده اولوب جنتده كى مقاملرينه بقارلر ياخود يدنجى كوكده دار البيضا ادلو اوده اولورلر ياخود ير ايله كوك اراسنده ممدود اولان سبب آدلو نسنه ده اولورلر ياخود بعد الموت بر آيه دك اوى اطرافنده بر ييله دك قبرى اطرافنده كزنوب بعده ذكر اولنان سيه رفع اولنور ياخود صاليو يريلوب ديلديكى يره وارمغه قادر اولور ياخود مكه ده زمزم قيوسى ايچنده درلر ياخود هر روح كندو قبرينك اطرافنده دردينو احاديث كثيره و اخبار شهيره ذكر اولنوب * بعده بعض محققيندن منقولدر كه حق بودر كه مقر ارواح حقنده اولان اقوالده تعارض و تمانع تناقص و تدافع اولوب اتقيا و اشقيا ارواحنه معين مقر مقرر دكلدر هر طائفه نك عند الله مرتبه لرينه كوره در لكن سلام و خطاب و لطف و عتابى و متعلقات ثواب و عقابى قبرده هر بدن ميت حس ايتمك ايچون روح هر انسان ايما كان قبر و لحدده اولان جسدنه فى الجمله متصل و متعلق ايدوكى محققدر * علامهٔ عالى كهر شيخ ابن حجردن دخى منقول و معتبردر كه ارواح مؤمنين عليينده ارواح مشركين سجينده اولوب هر روحك بدننه اتصال معنويسى واردر كه روح نائمك جسدنه اتصالدن افزون اولور بدننه تصرفه بعده مقامنه رجوعه مأذونلردر * كتاب افصاحدن دخى منقولدر كه

اهل نعيم ارواحى احوال مختلفه اوزره‌در كيمى صورت طيور ده اولوب اشجار
جنت اوزره‌در كيمى يشل قوشلر قورصغنده‌در كيمى عرشه متعلق قنا ديله كيررلر
كيمى جنتده بعض صورتلره كيررلر كيمى عملار ينه كوره برادبلان صورتلرده اولورلر كيمى
استدكچه كزوب بعده جنتده‌كى مقامنه وارر كيمى ارواح موتايى استقبال ايدر كيمى
كفالت ميكائيلده كيمى كفالت حضرت آدمده كيمى كفالت حضرت ابراهيمده در
امام قرطبى اشبو قول اخبار مختلفه مابين توفيق ايدر ديو قبول واستحسان ايتمشدر
* وهب بن منبهدن دخى مرويدركه ارواح مؤمنين قبض اولندقده رنايل آدلو
ملكه تسليم اولنوركه خازن ارواح مؤمنين اودر *ابن عباسدن دخى مرويدركه
ارواح مؤمنين جبرائيله تسليم اولنوب يوم قيامته‌دك بونك واليسى سنسن ديرلر
بعض علماء اهل كتابدن دخى مرويدركه ضابط ارواح كفار رومه آدلو بر ملكدر
* ينه رساله بشراده مروى حديث شريف مفصلنده مؤمنك روحنى ملائكه
كوكاره چيقاروب مقام عرضده الله تعالى‌يه ملكلر سجده ايدوب بعده اول روح
دخى سجده ايدوب بعده ميكائيلى چاغروب بو روحى مؤمنين ارواحى يانته قوكه
يوم قيامتده سندن صور سم كركدر ديو الله تعالى خطاب ايدر ديو بيورلمشدر كشف
علوم الآخره‌ده مذكوردركه اهل قبور درت حال اوزره در كيمنك بدنى چوريوب
طپراق اولنجيه‌دك روحى اموزلرى اوستنده اوتوروب بعده كوكدن اشاغيده عالم
ملكوتده كزر كيمنه دخى حق تعالى او يقويه بكزر برنسنه حواله ايدوب كندويه
نه اولديغنى بلميوب چاق قيامتده ابتدا صور چالندقده اويانور كيمنك دخى روحى
ايكى اوچ اى قبرى اوستنده طوروب بعده بر قوش اوزرينه بنوب جنته كيدر
حديث شريفده (نسمة المؤمن طائر يعلق فى شجر الجنة) بر حديثده دخى
(ارواح الشهداء فى حواصل طيور خضر تعلق فى شجر الجنة) بيورلديغى بودر
* كيمنك دخى روحى قبض اولندقده صور اسرافيل يانته چيقاريلوب صور چالنجه
انده طورر (دردنجى) قسم انبيا و اوليادركه اختيارلرى كندولره تفويض
اولنمغين كيمى يريوزنده طورمغى اختيار ايدوب قيامته‌دك يريوزنده كزوب اكثريا
بعض كسنه‌لر انلرى واقعه‌لرنده كوررلر * مذكور كشفك مؤلفى امام غزالى ديركه
بن ظن ايدرمكه حضرت ابو بكر و عمر انلردن اوله‌لر حضرت رسول عليه السلام
ديلديكى يرده اولمغه مخير اولوب عوالم ملك و ملكوت و برزخك هر قنغيسنده
ديلرلرسه اولورلر وفات ايتدكلرندنصكره روح شريفلرى اوتوز بيله دك يريوزنده
كزوب اوتوز بيل تمامنده حضرت حسين شهيد اولدقده غضبه كلوب كوكيوزينه

کندیلر انبیانک بعضی کوکلردن برینی اختیار ایدوب انبیا و مرسلیندن اختیارلری
اللرنده اولان همان حضرت رسول علیه السلام وابراهیم و موسی وعیسی وآدم
علیهم الصلاة و السلامدر که جمیع عالملردن هر نه یره وارمق دیلرلرسه واررلر جمیع
ارواح اهلی قبرلرنده رحمت وعذاب ورعایت وعقاب اولنملری اشبو درت طبقه لری
حالنه کوره در دیو تحقیق ایتمشدر والله اعلم (فائده) روحک حقیقتی وماهیتی
حقنده کتب معتبره ده حکما و علمادن اون بش قول نقل اولنوب ایچلرنده جلائل
دلائل حسبیله اولی واصوب وصحته اقرب اولنلری همان اوچدر بریسی (قل الروح
من امر) ربی آیتی دلالتی اوزره معلوم دکلدر دیو توقف ایدوب علمرب متعـاله
حواله ایتمکدر * ایکنجی امام رازی و اکثر علمـا اختیاری اوزره بر جسم لطیف
نورانیدر که هر عضو انسانی یه دخول وحلول ایدوب کل ایچنده آب کمور ایچنده
آتش پر التهاب اولدیغی کبی هر بر عضوده مندرج ومختلط ومندمج ومرتبطدر
* اوچنجی امام غزالی ونیچه علما وحکما روح فی ذاته جوهر مجرددر که بدن انسانده
وآخر یرده اصلا مکانی اولمیوب لکن بدنه تعلق تدبیر وتصرف ایله متعلق اولوب
موت دیدکاری انقطاع تصرفیدر بدنده ابتـدا متعلق روح حیوانی وروح قلبی
دیدکاریدر که قلبک صول طرفنده اولوب طمارلردن جمیع اعضایه سرایت ایدر
غدانک بخار لطیفندن حاصل اولور دیو اختیار ایتمشلردر * انچنین کفتند ولی الله
اعلم بالصواب (فائده) روح وروان ونفس وعقلک تعریف وتوصیفنده اسلاف
واخلاف اختلاف ایدوب کنز الاسرارده اکثر علماء روحله نفس شیٔ واحددر دیوب
بعض علماء شیئین متغایریندر دیمشـلر * مواهب لدنیه ده قاضی ابو بکر بن العربی
حق بودر که روحله نفس امرین متغایریندر دیمش فواتح آدلو کتابده رسالهٔ معراجیهٔ
ابن سیناده رواندن مراد نفس ناطقه در جاندن مراد روح حیوانیدر دیمش کتاب
تلخیص الادلهٔ امام صفارده عامهٔ علماء قولنجه نوم ضد یقظه در ضد حیات دکلدر
لکن ابن جبیر وعکرمه وبعضیلر نائمدن روح حیات اخراج اولنور زیرا حضرت
علیدن اویقویه واران کمسنه نک روحی نه یره کیدر دیو صورلدقده صاحبی حرکت
ایدنجیه دک هواده معلق طورر اجازت اولورسـه بدننه کیروب انده ساکن اولور
اجازت اولمزسه وفات ایتمش اولور دیوب لکن خروج روحدن مراد روحک شعاعیدر که
اکا روان دیرلر روحک کندوسی دکلدر که اکا روح حیات دیرلر بوتأویله سبب
حضرت علینـک کرم الله وجهه الی ان یتحرک صـاحبه دیدیکیدر زیرا روحک
کندوسی چیقسـه نائم نیجه حرکت ایده بیلوردی ابن جبیر ایله عکرمه نک کلامی

بو معنایه حمل ایتمك لازمدر دیو تفصیل اولنمشدر تفاسیرده (الله یتوفی الانفس حین
موتها) آیتنده ابن جبیردن مروی یدرکه حالت نومده الله تعالی هر کسنه‌نك نفسنی
قبض ایدوب اول حالده وفاتنی تقدیر ایتدیکنك نفسنی آلیقوب حیاتنی تقدیر
ایتدیکنك نفسنی ینه بدننه کوندرر * ابن عباسدن دخی مروی یدرکه افراد انساندن
هر برشخصده برنفس و برروح واردرکه ایکیسنك ارا سنده شعاع شمس کبی
برنسنه ایله اتصال واردر نفس اودرکه تعقل وتمییز انکله در روح اودرکه
تنفس وحرکت انکله در برکسنه اویودیغی زمانده الله تعالی آنك نفسنی قبض
ایدوب لکن روحی بدننده طورر * محرر سطور اولان اشبو عبد پرقصور ایدرکه
فضل زبانی اولان عقل انسانیکه اول مخلوقات دیدکاری عقلك غیری ایدوکی محقق
ومتفقدر برشیء نورانی وامر روحانیدرکه تعریفات سید شریف جرجانیده مجرد
غیرجسمانی اولوب هرکسك بن دیو اشارت ایتدیکی ماهیت محققه سیدرکه
نفس ناطقه دیدکاریدرز دینوب * بعض معتبراتده امام غزالی حقیقت انسانیه‌ده اولان
قوهٔ مدرکه معقولاتده تعلق حیثیتندن عقل تسمیه اولنوب بدننده تدبیر وتصرفی
حیثیتندن روح تسمیه اولنوب لذات وشهواته میلی حیثیتندن نفس تسمیه اولنوب
حقیقتده اوچیدخی شیء واحد اولوب حیثیات مختلفه‌دن وصف ومدح وذم وقدح
اولندیغی اول حیثیات مختلفه اعتبار یله‌در دیمش * کتاب الانس الجلیله‌ده مذهب
حنفیه وقول مشهور اوزره عقلك محلی دماغدر لکن شافعیه وحنبلیه واطبا قوللرنجه
محلی قلب اولوب دماغه اتصالی واردر دینوب * بخاری شرحی کرمانیده شافعیه
ومتکلمین وفلاسفه مذهبلرنجه محلی قلبدر حنفیه واطبا قولنجه محلی دماغدر
دینوب * کتب اصولده ذکر اولنان کلام مفصل محصلی بودرکه عقل دیدکاری نفس
انسانیه‌ده لطف مولی ایله برملکه وقوت واستعداد ونوردر معنو یدرکه انك سبیله
حقایق اشیایی مدرکه وامور حسنه وقبیحه‌یی تمییزه مالکه اولوب * کتاب مختارات
النوازلده روحله عقلك بدننده محل معلوملری اولیوب جمیع اعضایه تعلقلری واردر
دینوب * مجمع ابن ملك شرحنده مذکوردرکه العقل نور فی الصدور یبصر به
عواقب الامور * کلامنك معناسی بودرکه محل عقل عالی قدر سینه وصدر اولوب
سرهر بشر حواس خمس باطنه یه مقر اولمغله صاغ اولان دماغ عالم معنی وتمثیلده
اول نورك کویا مشعل وفتیلی اولمغین انك اشراق واشتعالی وتفکرات وتصرفاته
اشتغالی انجق سرده میسر اولور بوسببدندرکه دماغده ضعف وخلل حاصل اولسه
عقله دخی ضعف ونقصان واصل اولور * اشبو تاریخ معتبر مؤلفی اولان عبد

(احقر)

احقر ایدرکه عقل ونفس وروح حقنده کتب شهیره‌ده اقوال کثیره اولوب لکن (قل الروح من امر ربی وما اوتیتم من العلم الا قلیلا) آیتی دلالتی اوزره روح ونفس وعقل اسرار بهیهٔ الهیه‌دن اولمغین حقیقتده امور خفیهٔ غیبیه‌دندر (من عرف نفسه فقد عرف ربه) کلامی بومعنای رعنای حکمت مبنایه ایما ایدر والله تعالی اعلم بجمیع ماظهر وابهم (حملهٔ عرش) بونلرك بریسی بالاتفاق حضرت اسرافیل درکه یوقاروده ذکر اولندی سائرلرینك اسامیلری نامعلوم اولوب کشافده (ویحمل عرش ربك فوقهم یومئذ ثمانیة) آیتنده عرشی کوتورن ملائکه حالادرتدر قیامتده سکز اولسه‌لر کرکدر تابعیندن شهر بن حوشب قولی اوزره حالا سکزدرلرکه دردی (سبحانك اللهم وبحمدك لك الحمد علی عفوك بعد قدرتك دیو تسبیحه دردی دخی (سبحانك اللهم وبحمدك لك الحمد علی حلمك بعد علمك) دیو تسبیحه مشغوللردر (حسن بصری قیامتده عرشی کوتوره‌جك ملائکه سکز میدر سکز بیك میدر الله بیلور دیوب ضحاك دخی سکز صف اولسه‌لر کرکدرکه عددلرینی الله بیلور دیوب طائفهٔ روحدن یا آخردن اولمق دخی جائزدر دینوب * کتب سننده مذکور بر حدیث مفصلده یدنجی کوکدن یوقرو عمقی بشیوز ییللق بر دریا اولوب انك یوقروسنده طاغ کچیسی شکلنده سکز ملك واردرکه ایاقلری ایله دیزلری کوزینك اراسی بشیوز ییللق یول اولوب عرش انلرك اوستنده‌در دیو بیورلمشدر * تاریخ عینیده کعبدن مرویدرکه حملهٔ عرش درت ملکدرکه بری انسان صورتنده اولوب بنی آدم رزقنه بری اوکوز صورتنده اولوب بهایم رزقنه بری ارسلان صورتنده اولوب یرتجی جانورلر رزقنه بری کرکس صورتنده اولوب قوشلر رزقنه شفاعت ایدوب جناب خدایه دعا ایدرلر * کنز الاسرارده وغیریده اشبو اوصاف واحوالی حملهٔ کرسی‌یه اسناد ایتمشلردر * تاریخ عینیده ابن عباسدن مرویدرکه عرش یرادلدقده نور ونار وآب رحمتدن بر ملك یرادلوب هر برینه جمیع مخلوقات قوتی قدر قوت ویریلوب عرشی کوتورمك امر اولندی قادر اولمدقلرنده جناب حقدن سبحان الله نداسی کلوب بونلر دخی سبحان الله دیدکلرنده عرشی دیزلرینه دك قالدیره‌بیلوب بعده (سبحان الله) دیکزدیو ندا کلوب دیدکلرنده بللرینه دك قالدیردیلر (لااله الاالله) دیکزدیو ندا کلوب دیدکلرنده اوموزلرینه دك قالدیردیلر (الله اکبر) دیکزدیو ندا کلوب دیدکلرنده باشلرینه چیقاروب حالا باشلری اوستنده طوروب اللری یدی قات یرك اوستنده‌در * کنز الاسرارده دخی ابن عباسدن مرویدرکه حملهٔ عرش یرادلوب عرشی کوتورك دیو امر اولنوب قادر اولمدقلرنده هر برینه

جميع مخلوقات عددنجه معينلر برادلوب كوتورمك امر اولنوب عاجز اولدقلرنده
(لاحول ولا قوة الا بالله العلى العظيم) ديكز ديو امر حق اولوب ديدكلرنده كتوردلر
لكن اياقلرى يدنجى قات يرده ثرى اوستنده طوره‌يوب حق تعالى كندو اسماء
شريفه سندن بر اسمى بونلرك اياقلرى آلتنده يازمغين قوت اسم پروردكار ايله كوه
وار بر قرار و استوار اولديلر * سنن ابى داودده حضرت رسول عليه السلامدن
مرويدركه بكا اذن اولديكه حملهٔ عرشك برندن سزه خبر ويرم قولاغى اوجى
ايله اموزى آراسى يدى يوز ييللق يولدر * تفسير ثعلبيده ابن عباسدن مرويدركه
حملهٔ عرشك اوكچه‌لرى ايله كعبلرى يعنى طوپوقلرى آراسى بشيوز ييللق يولدر
كشافده و غيريده حملهٔ عرشك اياقلرى يدنجى قات يرده اولوب باشلرى عرشى
خرق ايتمشدر يعنى بكچمشدر ديوب * تفسير ابن عطيه‌ده حملهٔ عرش و ساكنان
اطراف عرش سائر ملائكه دن افضلدر ديو مذكوردر * كشافده خبرده وارد
اولمشدركه حق تعالى جميع ملائكه‌يه امر ايتمشدركه الى يوم القيام هر صبح وشام
حملهٔ عرشه تعظيم و اكرام ايله سلام ويرمك ايچون واروب زيارت ايتمكه بردوام
اوله‌لر * مواهب لدنيه‌ده حملهٔ عرشك نيجه يوزلرى و بدنلرنده نيچه كوزلرى
واردركه برى برينه بكزه‌مز عرشه باقوب صوت اعلا ايله تسبيح مولى ايدوب قنادلرين
كشاد ايتسه‌لر توبلرينك بر قيلى دنيايى احاطه ايدردى * معتبرات متفرقه‌ده
مذكوردركه حملهٔ عرشك و ملائكهٔ اطراف عرشك دردر يوزلرى واردركه برى
ارسلان كبى برى كركس برى انسان صورتنده در قنادلرى واردركه عرش
پر نوره باقوب كمال عظمت و نورانيتندن بونلره غشى وضعف عارض اولمامق
ايچون ايكيشر قنادلرين يوزلرينه اورترلر بدنلرينك دخى نورموفور باهر الاشراقلرى
كرسى ملكلرينى احراق ايتامك ايچون آرالرينه ظلمت ونوردن يتمش حجاب
چكلمشدركه هر پرده‌نك قالنلغى بشيوز ييللق يولدر (خروس عرش) معارج
النبوه‌ده مذكوردركه رسول عليه السلام ليلهٔ معراجده سدره يانده آق خروس
صورتنده بر ملك كورديلركه ايكى طرفندن يديشر يوز بيك قنادى اولوب هر
برنده درّ وياقوت وسيم وزر وكافور وزعفران ومسك و عنبردن يديشر يوز بيك پر
اولوب باشى عرشده اياقلرى يدنجى قات ير آلتنده در بر قنادى اوزرنده قدرت
پروردكار ايله (بسم الله الرحمن الرحيم لا اله الا الله محمد رسول الله كل شىء هالك
الا الله الواحد القهار) ديو يازلمشدر اول خروس باخروش حكمت نقوش اوقات
صلواتده سر سعادت افسرين قالديروب (بسم الله العظيم وبحمده) ديوب جمله

قنادلرینی کشاد ایدوب بری برینه اوردقده ایشیدنلر حیران اوله جق نغمات و الحان پیدا اولوب صیت و صداسی و خوب نداسی اشجار جنانی لرزان ایتدکده سکان دنیاده وقت عبادت اهل ایمان کلدی دیو شاد مان اولوب اولوب عرش عظیم الرتبه و انك آلتنده نوردن عمود اوستنده یاقوتدن برقبه صارصلوب حضرت رب العزت جمله اشیا معلومی ایکن محض حکمت ایله ملك مز بوردن سبب حرکت ندر دیو صوردقده امت محمدك نماز ونیازلری وقتی کلدی دیو جواب ویرمکین (وجبت لهم رحمتی اشهدوالهم انی قدترحمت علیهم ونظرت الیهم بالمرحمة) دیو خطاب رب الارباب ایریشور رساله فضل دیك ده اولان احادیث شریفه نك بری بودرکه برآق خروس واردرکه دری یاقوت وزبرجد ایله مرصع ایکی قنادی اولوب بری مشرقده بری مغربده در باشی عرش آلتنده آیاقلری یدنجی قات یرده اولوب هرسحر قنادلرینی چارپوب (سبوح قدوس ربنا الله لااله غیره) دیو صیحه سن انس وجندن غیری اهل سموات وارضین ایشیدوب یریوزنده اولان خروسلر اکا متابعت ایله اوتمکه باشلرلر قیامت یاقلشدقده امر حقله قنادلرینی بوکوب آوازینی کسوب زمین وآسمان خلق قیامت یاقلشدیغنی اندن بیلورلر * برحدیثده دخی مز بور خروس (سبحان الملك القدوس ربنا الرحمن له الملك لااله غیره) برحدیثده دخی (سبحانك مااعظم شأنك) برحدیثده دخی (سبوح قدوس) دیردیو بیوریلوب * بعض کتبده (سبحان القدوس الملك الدیان لااله غیره) دیردینوب * بعض کتبده دخی ابن عمرون مرویدرکه اول خروس صفامأنوس (سبحوا القدوس) دیوب قوشلر ایشتدکده قنادلرینی تحریك ایدرلر * احیاء العلومده بعض سلفدن مرویدرکه عرش آلتنده خروس شکلنده برملك واردرکه آیاقلری آق انجودن سینه سی یشل زبرجددن اولوب کیجه دن ثلث اول کچدکده قنادلرینی چارپوب (لیقم القائمون) یعنی کیجه یی احیا ایدیجیلر قالقسونلر دیوب نصف اللیل کچدکده تکرار چارپوب (لیقم المتهجدون) یعنی تهجد ایدیجیلر قالقسونلر دیوب کیجه نك ثلثانی کچدکده تکرار چارپوب (لیقم المصلون) یعنی نماز قیلجیلر قالقسونلر فجر طلوع ایتدکده تکرار چارپوب (لیقم الغافلون وعلیهم اوزارهم) یعنی غافللر قالقسونلر بار اوزارلری اوزرلرنده اولدیغی حالده دیو اداوندا ایدر (ملك صیام) معارج النبوه ده وزین المجالسده حضرت رسول علیه السلامدن مرویدرکه سدره یاننده برملك کوردم طول وعرضده انك کبی نسنه کورمدم طولی بیك کره بیك ییللق یول اولوب تمش بیك باشی هرباشنده تمش بیك یوزی هریوزنده تمش بیك اغزی وارد هرباشنده تمش بیك

كيسوى مسك بو يى واردركه هر برنده بيك كره بيك دانه شاهانه انجو قدرت حق ايله معلق اولوب هر برانجو ايچنده نوردن بردر ياهر درياده طولى ايكيشر يوز ييللق يول عظيم وجسيم بالقلر اولوب هر برينك ارقه سنده قدرت الله عز علاه ايله (لااله لاالله محمد رسول الله) يازلمشدر من بعد بورملك برالنى باشنه برالنى ارقه سنه قويوب تسبيح ايتدكده حسن صوت والحانندن عرش رحمان لرزان اولور جبرائيلدن بوملكى صوردم آدم يرادلمزدن ايكى بيك ييل اول يرادلوب شمدى يه دك مكانى يمين عرشده بيوكلكى درت بيك كره يوز بيك فرسخ برصحراده اولوب امر حقله سنك امتك ايچون تسبيحه متصل مشتغل ايدى بوكا سلام ويرديكمى تسبيحه كمال اشتغالندن ايشتميوب جبرائيل اكاخبرو يردكده (وعليك السلام ورحمة الله وبركاته) ديو سلامى الدى بعده ايكى يشل قنادين آچوب سموات وارضينى طولديروب بنى قوچوب ايكى كوزم اراسنى اوپوب يامحمد سكابشارت اولسونكه الله تعالى رمضان حرمتنه امتكى يارلغادى ديدى * ايكى صندوق كوردم هر برينك اوستنده نوردن يوز بيك كليدى واراصلنى صورديغمده امتكدن صائم اولنلرك جهنمدن آزادلقلرى براتى بونلرك ايچنده طوررن اكاشاهدم زهى سعادت سكا وامت شرف انتما كه ديدى (نوع ديكر ازملائك شرف محضر) تفسير ثعلبيده بعض سلفدن مرويدركه عرش اطرافنده حق تعالينك ملائكه سى واردركه انلره مخلجين ديرلر خوف حقدن اشك كوثر رشكارى قيامته دك ليل ونهار مانند انهار طورميوب آقر حقدن ندا كلوركه اى بنم ملكلرم سزه خوف ويرندر بونلر دخى ديرلركه يار بنا اكر دنيا اهلى بزسنك عزت وعظمتكدن مطلع اولديغمزه مطلع اوله لردى اكل وشربدن وراحتدن بالكليه پرهيز وكريزايدوب صحراره چيقوب واله وحيران كشت دشت وبيابان ايدوب ناله وافغانله كريان اولورلردى (نوع ديكر) (تعرج الملائكة والروح اليه فى يوم كان مقداره خمسين الف سنة) آيتنده تفسير قاضيده روح ياجبرائيلدر ياملائكه دن اعظم برمخلوق روحانيدر دينوب كشافده دخى جبرائيلدر يابرطائفه دركه ملائكه بنى آدمى حفظه مؤكل اولدقلرى كبى انلردخى ملائكه يه حفظه درلر دينوب تفسير واحديده (يوم يقوم الروح والملائكه صفا) آيتنده مجاهد وقتاده قولنجه روحدن مراد انسان صورتنده بردرلو طائفه دركه محشرده جميع ملائكه برصف اولوب بونلر دخى بشقه برصف اولسه لر كركدر ابن عباس قولنجه همان برملكدركه مخلوقاتدن بيوك نسنه يرادلميوب عرصاتده جمله ملائكه برصف روح بشقه برصف طوروب ملائكه صفى ايله برابر اولسه كركدر

دينوب * تفسير قاضيده دخى آيت مزبورده ارواح اوزرينه مؤكل برملكدر ياخود ارواحك جنسيدر ديوايكى قولدخى مذكور اولوب كشافده (تنزل الملائكة والروح) آيتنده برطائفه دركه ليلهٔ قدردن غيرى زمانده ملائكه انلرى كورمزلرديو برقول دخى ذكراولنور * كنزالاسرارده ابن مسعود روح برملكدر كه سموات وجبال وملائكه دن اعظم اولوب دردنجى كوكده هركون اون ايكى كره تسبيح ايدوب هر تسبيحندن برملك اولوب جمله سى محشرده برصف اولسه‌لر كركدر ديوب برروايتده ابن عباس انسان صورتنده برطائفه دركه كوكدن اينن هر برملك ايله بونلرك بررى دخى اينمك مقرردر ديوب مجاهد دخى روح انسان صورتنده برطائفه دركه اللرى واياقلرى اولوب ييوب ايچوب ملائكه دن اولميوب انلردن ضعيفلردر ديمش ديو مذكوردر * تفسير كبيرده حضرت عليدن مرويدركه روح برملكدر كه يتمش بيك يوزى هريوزنده يتمش بيك ديلى اولوب هرديلى بردرلو لغت ايله تسبيح رب العزت ايدر هر تسبيحندن برملك براداوب سائر ملائكه ايله اوچارلر عرشدن صكره بوندن اعظم برنسنه يراداماشدر سموات وارضينك جمله سنى برلقمه كبى يوتمغه قادردر يوزى انسانه سائر اعضاسى ملائكه يه بكزيوب اقرب خلق الى الله يعنى اشرف مقربين دركاه آله جل عن الاشباه در حالا حجب سبعين قربنده مكين اولور قيامتده عرشك صاغ يانده طوروب مؤمنينه شفاعت ايدر ملائكه ايله آرالرنده نوردن برحجاب اولميدى جمله ملائكه انك نورندن ياناردى (ملك رؤيا) كتاب فواتح مسكيه ده روح آدلو برملك رؤيايه مؤكل اولوب برايله كوك آراسنده طوروب واقعه ده كورينن انواع اجسامك صورتلرين وانلردن عالمده حادث اوله‌جق امورك صورتلرين الى ايچنده طوتوب طورر * شيخ محيى الدين عربى ديمشدركه محل رؤيا نشئهٔ عنصريهٔ حيوانيه دركه مكانى فلك قمر آلتنده در دينوب * كنزالاسرارده كتاب الكبير كرمانيدن منقولدركه رؤيا سكز قسمدر دردى اخلاط اربعه دن برينك غلبه سندن ناشى اولوب اول خلطه مناسب الوان واشكال كورينورو بشنجى حديث نفسدركه شخص نائم اويانق ايكن ملحوظى نه ايسه ياخودنيه مشغول ايسه اكا مناسب نسنه‌لر كورر * التنجى وساوس شيطاندركه شرعه مخالف اشيا كورينور * يدنجى احتلام واقع اوله‌جق نسنه‌لر كورينور بو جمله نك اصلا تعبيرى جائز اولميوب * سكزنجى بودركه حق تعالى لوح محفوظه برملك مؤكل اتمشدركه هر شخص نائمك دنياسنه يا آخرتنه متعلق امور خير وشرى واحوال نفع وضررى لوحدن نقل ايدوب اكا كوسترر خلقك كيمى تذكر ايدوب كيمى اونودر تعبيرى جائز اولان همان اشبو سكزنجى قسمدر * مواهب لدنيه‌ده دخى مذكوردركه حكيم ديمشدركه حق تعالى رؤيايه

برملك مؤكل ايتمشدركه لوح محفوظدن احوال انسانه مطلع اولوب اوحدن يازوب
هركمسنديه حالنه كوره بعض نسنه‌يي حكمت اوزره ضرب مثل طريقيله كوسترر
تاكه بعضيلره بشارت وتلطيف و بعضيلره نذارت وتخوف و بعضيلره معاتبت
وتعنيف حاصل وواصل اوله شيطان ايسه انسانه مسلط اولوب شدت عداوتندن
غم والم چكسون ديو مخالف نسنه‌لر كوسترر * مزبور مواهبك مؤلفي ايدر جمله
رؤيا ايكي قسمدر بري اضغاث احلامدركه برقاچ نوعدر بري واقعه كورن كمسنه
بحضور اولسون ديو شيطان كوستردیكي شيلردر * بريدخي محرماتدن يامحالاتدن
بعض نسنه‌يي واقعه‌ده ملائكه امر ايدر كورنديكيدر بريدخي او يانق ايكن
خاطرنده نه وار ايسه ياخود او يانقلقده عادتي نه مقوله فعل ايسه ياخود مزاجنه
غالب اولان نه ايسه اكا كوره نسنه‌لر كوره قسم ثاني رؤياي صادقه‌دركه رؤياي
انبياء وصلحا بو قسمندر غير صلحايه آز واقع اولور تعبيري خارجده ظهور ايدن
بو قسمدر * نوع ديكر زين المجالسده وهبدن مرويدركه هركون يتمش بيك ملك
مدينه‌ده تربهٔ عرش رتبهٔ حضرت رسول صلى الله عليه وسلم زيارتنه كلوب
اخشامه‌دك صلاة وصلواته مشغول اولوب بركون كانلره قيامته‌دك بر دخي
نوبت دكز (ملائكهٔ صلوات) زين المجالسده حضرت رسولدن مرويدركه
برملك واردركه مشرقده ومغربده بر قنادي اولوب باشي عرش آلتنده اياقلري
يدنجي قات يرك آلتنده اولوب اوزرنده مخلوقات عددنجه تويلر واردر برمؤمن
رسوله صلوات ويرسه اشبو ملك عرش آلتنده بحر نوره كيروب چيقوب تويلري
قطره‌لرندن برملك يراداوب اول كمسنه ايچون قيامته‌دك استغفار ايدرلر صاحب
قاموسك (الصلات والنشر في الصلاة على سيد البشر) آدلو كتاب معتبرنده اولان
احاديثدن برينك محصلي بودركه جبرائيل بكا شمدي ديديكه يا محمد امتكدن بري سكا
بركره صلوات ويرسه الله تعالى اون حسنه يازوب اون سيئه سني محو ايدوب اون درجه‌سن
زياده ايدوب اول ملك دخي اكا دعا واستغفار ايدر * بن ديدمكه يا جبرائيل اول ملك
كيمدر ديديكه سن يرادلدنبر وقيامته‌دك الله تعالى سكا برملك مؤكل ايتمشدركه
امتكدن هركيم سكا صلوات ويرسه اول ملك (وانت صلى الله عليك) ديو جواب ويرر *
كتاب مزبورده بو حديث بو وجهله دخي مرويدر زيادسي بودركه صلوات
ويرن كمسنه‌نك صلواتي عرشدن غيري يرده قرار قلميوب بولده اوغراديغي ملكلر
بري برينه بو صلواتي ويرنه سزدخي صلوات ويرك ديوب الله تعالى او كمسنه‌يه اول
وجهله صلوات يعني رحمت ومغفرت ايدوب قيامتده بكا عرض اولنور * كتاب

منبورده مروی اولان احادیثك بریدخی بودرکه الله تعالی قوللرندن برقول بوقدرکه بنم حقمی تعظیما بکا صلوات ویره الا الله تعالی انك کلامندن برملك یاراده که مشرقده ومغربده برقنادی اولوب بنم قولمه صلوات ویرهنکیم اولدخی بنم پیغمبرمه صلوات ویرمشدر دیو الله تعالی امر ایدوب ملك دخی اول کمسنه‌یه قیامته‌دك دعا واستغفار ایدر* بری دخی بودرکه هر خمیس کونی الله تعالی ملکلر کوندرر کوکشدن صحیفه‌لر التوندن قلملر ایله کلوب خمیس کونی وجمعه کیجه‌سی پیغمبره چوق صلوات ویرنلری یازرلر* بریدخی بودرکه قیامتده هر موقفده یعنی هر طوران یرلرنده بکا یقین اولانلریکز بکا چوق صلوات ویرنلریکزدر جمعه کونی جمعه کیجه‌سی بکا یوز صلوات ویرنك الله تعالی اخروی یتمش حاجتن دنیوی اوتوز حاجتن بتوروب بعده ملك مؤکله امر ایدرکه اول صلواتی بنم قبرمه قویوب سزلك بریکزه هدایا نیجه کاورسه بکا دخی انی هدیه کتوره وصلوات ویرنك اسمنی ونسبنی بکا خبر ویروب بندخی یانمده اولان برآق صحیفه‌یه ذیدیکی تفصیلی یازرم* بریدخی بودرکه ذکر مجلسنك اوتادی واردرکه غائب اولدقلرنده ملکلر انلری یوقلیوب مریض اولسه‌لر عیادت ایدرلر انلری کوردکلرنده مرحبا دیوب تعظیم ایدرلر برحاجت دیلسه‌لر معاونت ایدرلر اوتوردقلرنده ملکلر انلری کوکه چیقنجه طبقه طبقه احاطه ایدوب اللرنده کوکشدن کاغد التوندن قلملر طوتوب پیغمبره صلوات ویرنك صلواتنی یازرلر (اذکروا رحمکم الله زیدوا زادکم الله) دیرلر اول کمسنه‌لر ذکره باشلدقده کوك قاپولری آچلوب دعالری قبول اولنوب حورعین انلره باقوب غیری کلامه باشلینجه یاخود مجلسدن طاغلنجه برقرار اولوب بعده ملائکه دخی طاغلوب برمجلس ذکر بندخی ارمغه کیدرلر* بریدخی بودرکه ملکلردن برینه الله تعالی جمله خلقك سمعی قدر قوت سامعه ویروب برروایتده جمله خلقك اسملرینی اکا معلوم ایدوب قیامته‌دك قبرم اوزرنده طوروب امتمدن هر کیم بکا صلوات ویرسه یا احمد فلان اوغلی فلان سکا شویله صلوات ویردی دیو اعلام ایدر بکا برصلوات ویرنه الله تعالی اون صلوات ویررز یاده ایدنه زیاده اولور* بریدخی بودرکه الله تعالینك بعض ملکلری واردرکه یریوزنده سیاح اولوب امتمدن بکا صلوات وسلام ایریشدیررلر* ینه کتاب منبورده برحدیث مفصل محصلی بودرکه الله تعالی بنم قبرمه صلصائیل آدلو برملك مؤکل ایتمشدرکه خروس شکلنده اولوب باشی عرش التنده ایاقلری یدنجی قات یرك آلتنده‌در اوچ قنادی اولوب بری مشرقده بری مغربده‌در بریدخی قبرم اوستنده‌در برکمسنه (اللهم صل علی محمد وعلی آل محمد وبارك علی محمد وعلی آل محمد وارحم محمدا وآل محمد کما صلیت وبارکت وترحمت علی ابرهیم وعلی آل ابراهیم انك حمید مجید) دیسه اول ملك بو صلواتی آلوب یا محمد فلان ابن فلان سکا صلاة

وسلام ایتدی دیوب اول صلواتی نوردن ورق اوستنه مسك اذفرایله یازوب اول
کمسنه یه یکرمی بیك حسنه یاز یلوب یکرمی بیك کناهی عفو اولنوب انکیچون یکرمی
بیك طوبی اغاجی دیکلوز یوم قیامتده عملی طارتیلوب میزانی خفیف کلدکده میزانی
طوتنه صبرایله بونك بنم یانمده امانتی واردر دیرم اولدخی یاحبیب الله بوکون سن
مطاعسین دیوب بندخی یانمده طوزان صلوات کاغدنی آچوب میزانه قویوب
میزانی آغر اولمغله الله تعالی یه دعاایدرم (نوع دیکر) زین المجالسده مذکوردرکه
برکون جبرائیل علیه السلام کلوب دیدیکه یارسول الله برعجیب نسنه کوردم
سابقا کوکده تخت اوستنده برملك کورمشدمکه اطرافنده یتمش بیك ملك صف
طوروب هر نفسندن برملك یرادیلوردی حالا انی کوه قافده کوردم قنادلری
قیریلوب کریه وزاری ایدر بندن شفاعت دیلیوب صوچنی صوردیغمده حضرت
محمد معراجده یانمدن کچدکده سر یرمدن قیام واکرام واعظام ایتدیکم ایچون
بوعقوبته مبتلا اولدم دیوب بندخی حقه تضرع وشفاعت ایتدیکمده اول ملکه
دیدیکه محمده صلوات ویرسون دیوندا کلوب بندخی ملکه خبرویروب اولدخی
صلوات ویردکده قنادلری بتوب مرادی حاصل واولکی مقامنه واصل اولدی
(نوع دیکر) ینه زین المجالسده مفصلا مذکوردرکه ملائکه ایچنده التی ملك
واردرکه برینك نصفی یعنی باشندن بانه دك صونصفی یعنی بلندن اشاغیسی
کرپجدر برینك نصفی یل نصفی طپراق برینك نصفی ضیا نصفی ظلمات برینك نصفی
باقرنصفی آتش برینك نصفی آتش نصفی قار برینك نصفی التون نصفی کوشدر
اوچ ملك دخی واردر برینك درت یوزی اولوب برینك دخی مشرقده مغربه
یدنجی کوکده یدنجی برده برقنادی اولوب برینك دخی بیك کره بیك باشی اولوب
هرباشنده بیك کره بیك یوزی واردر اشبو طقوز ملك امت محمد عاصیلر یچون دائما
آغلشورلر انلرایچون نه آغلشورسز شومقوله کناهلر ایشلمزلرمی دیوندا ایریشوب
بونلردخی محمد انلرك ایچلرنده دکلیدر دیدکلرنده کرچك دیرسز بن انلره شهر رمضان
دخی ویرمشمدرکه اول زمان مورث الامانده معشر بشر اوزره رحتم بشر کردر
دیونداء کرم اداپیدا اولور* برملك دخی واردرکه درت یوزی اولوب هر بری
دردر بیك بیلاق یولدر بری دائما سجدهده اولوب (سبحانك ما اعظم حلمك) بری
جهنمه باقوب (الویل لمن دخله) بری عرشه باقوب (رب اغفرلی وارحم) دیوب
بری جنته باقوب (طوبی لمن دخلها اللهم اغفر لصائمی شهر رمضان وارزقهم
دخول الجنة) دیمکه مشغولدر* نوع دیکر معارج النبوهده حضرت علیه السلامدن

(مرویدرکه)

مرویدرکه رعداولکی آسمانده صورت انسانده باشندن بلنه دك قاردن اشاغیسی آتشدن یرادلمش برملکدرکه (سبحان الذی الف بین الثلج والنار والف بین قلوب عباده الصالحین) دیو تسبیح ایدر بولتلره مؤکل اولغین انلری جمع ایدرکن سویلدکده صدا پیدا اولوب غضب ایتدکده برق ظاهر اولور * مواهب لدنیه ده اولکی کوکده ملائکه دن برطائفه واردرکه حضرت رب العباد انلری آبله بادن ایجاد ایدوب رئیسلری رعد آدلو برملکدرکه یغمورلرله بولتلره مؤکل اولوب (سبحان ذی العزة والجبروت) دیو تسبیح ایدرلر دینوب قارایله آتشدن یرادیلان ملك رعدك غیری اولوب اولدخی اولکی قات کوك ملائکه سندن اولمق اوزره مذکوردر * تفسیر لبابده (ویسبح الرعد بحمده والملائکة من خیفته) آیتنده اشبو ملائکه دن مراد رعدك اعوانی وانصاری یدرکه رعددن خائف ومطیعلردر دیو برروایت مذکوراولوب کشافده حسن بصری رعد الله تعالینك مخلوقاتندن برمخلوق اولوب ملك دکلدر دیمش دیو مذکوردر * کتاب العظمه ده بعض سلفدن مرویدرکه برق برملکدرکه دورت یوزی اولوب بری انسان بری صغر بری کرکس قوشی بری ارسلان صورتنده در قویریغنی حرکت ایتدردکده برق ظاهر اولور رعد و برق وصاعقه نه ایدوکی باب خامسده کمال مرتبه تفصیل اولنوب اقوال علمای شریعت وحکما بیان اولنسه کرکدر (نوع دیکر) تفسیر کبیرده مذکوردرکه حضرت رسول علیه السلام کوکلرك برنده کوردی ملائکه لر واردن برطائفه مهاروار قطاراولوب کیدرلر بونلرنه یره کیدرلر دیو جبرائیلدن صوروب والله یعلم لکن یرادیله لی بونلری بویله کوررم برندن صورك دیوب رسول علیه السلام انلرك برندن سز یرادیله لی نقدر زماندر دیدکده بلرزم لکن الله تعالی هردرتیوز بیك ییلده بریلدز یرادوب بز یرادیله لی انك کبی درتیوز بیك یلدز یراتمشدر دیو جواب ویرمش (فسبحان من قدرته صالحة لکل شیء) (نوع دیکر) صحیح بخاریده حضرت رسول علیه السلامدن مرویدرکه انسان یرادیله جق نطفه والده سی رحمنه دوشدکده قرق کوندنصکره علقه یعنی اویوشمش قان اولوب قرق کون دخی کچدکده مضغه یعنی برپاره قزل ات اولوب اوچنجی قرقدنصکره الله تعالی برملك کوندروب بونك جسمنه نفخ روح ایدوب درت نسنه یازمق امر ایدرکه بری جمله رزقی بری مدت عمری بری جمیع عملری بریدخی سعدادن یعنی اهل جنتدن یاخود اشقیادن یعنی اهل جهنمدن اوله جغیدر (السعید سعید فی بطن امه والشقی شقی فی بطن امه) حدیثنك ودخی (کل میسر لما خلق له) حدیثنك معناسی بودردیمشلر * مشارقك ابن ملك

شرحنده مذكوردر كه حديث مزبورك راويسى ابن مسعود ديمشدركه نطفه دوشوب
اندن اوغلانجق يرادلمق مقرر ايسه والده سنك جميع اعضاسنه حتى طرنقلرينه
وقيللرينه يايلوب قرق كوندنصكره قان اولوب رحمده جمع اولوب قرار ايدر *
ودخى مذكوردركه صحيح مسلمده نطفه رحمده قرق كون طوردقدنصكره موكل
اولان ملك كيروب يارب سعيدمى اولسون شقيمى ديو مروى اولان حديث شريف
صراحتايله دلالت ايدركه رزق وسعادت وشقاوت اربعين ثانى ايچنده كتابت اوله *
ودخى ينه صحيح مسلمده مذكوردركه نطفه يه قرق كون كچدكده الله تعالى برملك
كوندروب اولدخى تصوير ايدوب سمع وبصر وجلد ولحم واعضاسن امر حقله يرادوب
يارب اركككمى ديشيمى دير الله تعالى نيجه ديلرسه قضا ايدوب ملك يازر * بعده
يارب مدت عمرى نقدر ديو ب الله تعالى ديلديكى قدر بيوروب بعده رزقى نقدر
ديوب اول دخى تقدير اولندقده ملك يازر صحيفه ايله چيقوب بعد زمان امر
اولنديغندن ذره قدر زياده ونقصان اولمز ديو مروى اولان حديثده قرق كوندن
صكره تصوير اولنور ديمك او زماندنصكره تصويرى تقدير و تقرير اولنورديمكدر
زيرا مضغه اولمزدن اول تصوير ممكن دكلدر خصوصا صحيحينده (ان احدكم
يجمع خلقه فى بطن امه اربعين يوماثم يكون علقة مثل ذلك ثم يكون مضغة
مثل ذلك ثم يرسل الله اليه الملك فينفخ فيه الروح) ديو مذكور اولان حديث قطعا
دلالت ايدركه تصوير اربعين ثالث ايچنده اوله زيرا نفخ روح بعد التصوير اولمسى
ظاهردر ديو مذكوردر * كنز الاسرارده (منها خلقنا كم و فيها نعيدكم) آيتنك
معناسنده عطاء خراسانى ديمشدركه هركسنه والده سى رحمنده نطفه ايكن موكل
اولان ملك انك قبرى اوله جق يردن بر مقدار طبراق الوب نطفه نك اوستنه صاچوب
كيدرلك انكله قار يشور * تفسير واحديده ابن مسعوددن مرويدركه رحمده قرار
ايتدكده ملك موكل انى آوجى ايچنه آلوب يارب مخلقه مى غير مخلقه مى ديوب غير
مخلقه اولسون دينور ايسه زمان معينده اويوشمش قان كبى دوشر عربجه اكا
سقط ديرلر مخلقه اولسون دينورسه يارب ار ككمى ديشيمى سعيدمى شقيمى مدت
عمرى و مقدار رزقى و احوال و اعمالى نه در نه يرده وفات ايدر ديو بر بر مفصلا
سؤال ايتدكده لوح محفوظه وار آنده مقدر ومحرر اولان تفاصيل احوالنك صورتن
آل ديو بيوريلوب ملك دخى واروب يازوب اول كسنه نك وفاتنه دك هر نه حالى
وارايسه صورت دفتره مطابق كلور * ينه تفسير واحديده (فى اى صورة ماشاء
ركبك) آيتى معناسنده حضرت رسول عليه السلامدن مرويدركه الله تعالى بر

قول یراتمق دیلدکده نطفه‌سی صلب پدردن رحم مادره‌دوشر فی‌الحال‌خاتونك
جمیع عروق واعضاسنه یایلوب یدنجی کون بریره جمع اولوب الله تعالی اول ولدك
آدم پیغمبردنبرو جمیع عرقنی یعنی اجداد و آباسن و سائر اقرباسن جمع واحضار
ایدوب انچلرندن برینك صورتی اوزرینه خلق ایدر * مصابیحك زین العرب
شرحنده مجاهددن ملك رحم حدیثنده مذكور اولان كلمات اربعه‌یی بر كاغده
یازوب طوغه‌جق اوغلانجغك بوینه آصوب لكن حكمت حقله اصلا كسنه
كورمز دیوب * ابو العالیه زوجی وفات ایدن عورتك عدتنده‌درت آیه‌اون كون
ضم اولنمغه حكمت ندر دیو صورلدقده رحمده ولده نفخ روح اول اون كون
ایچنده اولدیغیچون ندر دیمش دینوب تفاسیرده (مخلقة) معناسنده اختلاف اولنوب
مصوره ومشكله یا عیبسز اعضاسی مكمله یا تامهٔ غیر ساقطه یانفخ روحله كامل
الخلقه و تام الرابطه دیمكدر دیمشلر (نوع دیكر) كراما كاتبین وحفظه دیمكله
معروف وموصوف اولان ملائكه‌در * تفسیر واحدیده بر حدیث مرویدر كه بر
كشی خیر عمل ایشلدكده صاغنده‌كی ملك برینی اون یازرشر عمل ایشلیوب صولنده‌كی
ملك یازمق دیلدكده صاغده‌كی اكا حاكم تعیین اولنمغین یدی ساعت توقف ایتدیروب
اوكسنه استغفار ایدرسه یازمیوب ایتمزسه بر كناه یازر * كنز الاسرارده‌سدیدن
مرویدر كه هركسنه‌یی حفظ ایدوب اعمالن یازمق ایچون هروقت فجرده‌ایكی ملك
كلوب وقت عصرده انلر كیدوب یرلرینه ایكی دخی كلوب بركون كلان قیامته‌دك
بر دخی كلمز (اذ یتلقی المتلقیان عن الیمین وعن الشمال قعید) آیتنده متلقیاندن مراد
اشبو ایكیشر ملكدر * مجاهددن دخی مرویدر كه ملكین مزبورین هر كسك
جمیع اقوال و افعالن حتی خسته لكنده ایكلدیكنی دخی یازر * حسن بصریدن
دخی مرویدر كه اشبو ایكی ملك مؤكل اولدقلری كسنه‌دن بر لحظه آیرلیوب خلایه
كیردكده وجماع ایتدكده یانندن كیدوب بعده ینه كلورلر * تفاسیرده (یمحو الله
مایشاء و یثبت) آیتنك معناسنده ذكر اولنان وجوهك بری بودر كه حفظه هر
كشینك جمیع اقوال وافعالن یازوب جناب حقه عرض ایتدكلرنده حسنات وسیئاتدن
اولمیان حركات و سكناتی وكلماتی ثواب وعقابدن بریسیله جزا اولنه‌جق نسنه
اولمامغین حضرت رب واحد بی‌شك محو وحك یعنی دفتردن مخرج ومزال ومنفك
ایدر * مواهب لدنیه‌ده مذكوردر كه (مایلفظ من قول الالدیه رقیب عتید) آیتنك
معناسنده ابن عباس دیمشدر كه هر كسك خیر وشردن هرسو یلدیكی سوزی حتی
یدم ایچدم كتدم كلدم ایتدم قیلدم دیدیكنی یازوب خمیس كونلرنده قول وعملی

عرض اولنوب خیر وشره متعلق اولان الیقونوب هیچ بریته علاقه‌سی اولمیانلر
براغیلور * تفسیر ابن عطیه‌ده (فاحبط اعمالهم) آیتنده مذکوردرکه هر کافرك
سیئاتی یازمغه ملك مؤكل اولدیغی مقرردرلکن ثوابلری یازلقده اختلاف اولنوب
بعضلر یازلیوب همان نعم دنیویه ایله مكافات اولنورلر دیوب بعضلر دخی ثوابلرینك
عوضی دنیاده ویرلمك ایچون حفظه‌لری اولان ملكلر ثوابلرین دخی یازوب
بعضلری اعانه کلدکده نصکره صدور ایده‌جك ثوابلره ضم اولنوردیمشلردر *
تفسیر واحدیده (یوم نطوی السماء كطی السجل للكتب) آیتی معناسنده ابن
عباس وابن عمردن مرویدرکه بنی آدمدن بری وفات ایتدکده صحیفه‌لر ضبطنه
مؤكل اولان سجل آدلو ملك انك عمللری دفتری ویربلوب اولدخی آكوب طی
ایدر یعنی دیروب دوشروب صاقلر حضرت رسول علیه السلامدن دخی مرویدرکه
برکمسنه وفات ایتدکده اعمالنی یازان ایکی ملك یارب فلان قولکی سن قبض
ایتدك شمدنکرو نره‌یه بیورورسن نه‌یره واردلم دیدکلرنده کوکلرم یرلرم بکا عبادت
ایدر قوللرمله طولودر وفات ایدن قولك قبرینه واروب قیامته‌دك بکا تسبیح وتکبیر
و تهلیل ایدوب ثوابن انك حسناتنه یازك دیو فرمان رب رحمان منان ایریشور
کشافده (ویدخلهم الجنة عرفها لهم) آیتنده مجاهد دیمشدرکه اهل جنتك هر
بری جنتده‌کی مقاملرینه بی دلیل ورهنما توجه ایدوب اصلا منزللرین یاکلوب
شاشورمزلر کویا یرادلدنبرو مسکن ووطنلری ایدی : مقاتل دخی دیمشدرکه هر
کسك عمللرین یازان ملكلر اوکلرینه دوشوب جنتده اکا ویریلان مقام اعلایی
و انواع عطای مولایی وجمیع اشیایی تعریف و توصیف ایدرلر دینوب * تفسیر
کورانیده دخی مقاتلدن مرویدرکه هر اهل جنتك دنیاده عمللرینه مؤكل اولان
ملك اوکنه دوشوب جنته واصل و داخل ایدر * تفسیر تیسیرده حضرت عائشه
رضی الله عنها (اذاخرج اول الآیات طرحت الاقلام وحبست الحفظة وشهدت
الاجساد علی الاعمال) دیمش دینوب یعنی اول علامت قیامت ظهور ایتدکدن
صکره انسانك عمللرین یازمغه اصلا ملكلر کوندرلمز (نوع دیکر) تاریخ عینیده
(له معقبات من بین یدیه ومن خلفه یحفظونه من امر الله) آیتی دلالتی اوزره هر
شخصی ایکیشر ملك ضبط ایدرکه بری اوکنده بری اردنده طورر ایکیشر ملك
دخی اعمالنی یازوب بری صاغنده بری صولنده طورر دینوب خلاصة الفتاویده
نماز قیلان کمسنه سلام ویردکده کراما کاتبینی نیت ایلیه بعضلر دیدیلرکه جمله
کندو یاننده اولان ملكلری نیت ایلیه که بش ملكدر * کنز الاسرارده هرمؤمنی

حفظ ایچون کیجه ده بشقه کوندوزده بشقه ملکلر کلوب کیدرلر دیو بر حدیث
و هر مؤمنی یوز التمش ملك حفظ ایدر که ایچلرندن یدی ملك بال چناغندن سکك
قوار کبی حراست وحمایت ایدرلر شویله که مابینده طرفین العینده حفظ اولنمسه
شیطانلر انی قاپمق محقق ایدی دیو بر حدیث شریف مرویدر * کشافده (ان
کل نفس لما علیها حافظ) آیتنده کنز الاسرارده کی حدیث ثانی مروی اولوب
لکن سکك قوار کبی حفظ ایتمك یوز التمش ملکك جمله سنه اسناد اولنوب ایچلرندن
یدیسنه تخصیص اولنمامشدر * تفسیر لبابده کوندوز ملکلری وقت فجرده کلوب
کیجه ملکلری کیدر و کیجه ملکلری دخی وقت عصرده کلوب کوندز ملکلری
کیدر دیو بر حدیث مرویدر (نوع دیکر) ملائکهٔ کرام علیهم السلامدن برنوع
دخی منکر ونکیر آدلو ایکی ملك شهیردر که قبرده میته کیفیت سؤاللری و هیبت
و قوت وجسامت وسائر احواللری مشهور جهان اولغین اطنابدن اجتنابا
بیان اولنمدی * کتاب مسایرهٔ ابن الهمامده اصح بودر که انبیایه واطفال مؤمنینه
سؤال منکر ونکیر اولمز اطفال مشرکینه سؤالده اختلاف اولنمشدر نتکیم جنته
دخوللرنده دخی اختلاف اولنمشدر دینوب * تفسیر ثعلبیده (یثبت الله الذین
آمنوا بالقول الثابت فی الحیاة الدنیا وفی الآخرة) آیتی معناسنده مقاتلدن مرویدر که
بر مؤمن وفات ایتدکده امر حقله رومان آدلو بر ملك انك قبرینه کلوب سکاشمدی
ایکی سیاه ملك کلوب ربکی و پیغمبرکی ودینکی سؤال ایتسه کرك حیاتکده کی حال
اوزره جواب ویردیوب چیقدقده منکر ونکیر کلور دیو تحریر اولنمشدر (نوع
دیکر) زین المجالسده مذکور ایکی حدیثك مضمون همایونی بودر که بعض ملائکه
جمعه کونلرنده جامع قپولرنده طوروب نمازه کلانلری اسملریله و کلدکلری زمانله
برر برر یازوب خطیب منبره چیقدقده دفترلرین قپایوب ذکر اللهی استماع ایدرلر
جمعه نمازینه معتاد ایکن کلمیانلری صوروب فلان نیجه اولدی نیچون کلمدی یارب اکر مریض
اولدیسه شفا ویروب فقیر اولدیسه غنا ویر ضلالته دوشدیسه هدایت ایله وفات ایتدیسه
مغفرت ایله دیو دعا ایدرلر (نوع دیکر) برنوع دخی شونلردر که اقطار وامصارده
لیل ونهار کشت وکذار ایدوب مجالس ذکر وعلم وعبادته حاضر وناظر اولورلر *
صحیح بخاری ومسلمده بر حدیث شریف معناسنك اجمالی بودر که ملائکه دن برطائفه
یوللرده کزوب اهل ذکر ارایوب برقومی ذکر ایدر بولسه لر حاجتکزه کلکز دیو
بری برلرین چاغروب جمع اولدقلرنده چاك کوکه دك اول مجلسی قنادلریله قوشادوب
طاغلدقلرنده جمله سی کوکه چیقوب حضرت حق علام الغیوب ایکن محض حکمت

ایله نه یردن کاورسز دیوصوروب یریوزنده اولان قوللرکدن کاورز دیدکارنده قوللرم نه دیرلر دیوب سنی تسبیح وتکبیر وتحمید وتهلیل وتعظیم وتمجید ایدرلر دیدکارنده بنی کوردیلرمی دیوب یوق والله کورمدیلر دیدکارنده پس کورسه‌لردی حاللری نه اولوردی دیوب ذکر تسبیحلری اشد وطاعت وعبادتلری مؤکد اولوردی دیدکارنده بندن نه جالری ندر دیوب جنت ایسترلر دیدکارنده انی کورمشلرمیدر یوق والله کورمشلر دیدکارنده کورسه‌لردی حاللری نه اولوردی دیوب حرص ومحبتلری زیاده اولوردی دیدکارنده ندن استعاذه ایدرلر دیوب جهنمدن دیدکارنده انی کورمشلرمیدر دیوب یوق والله کورمشلردر دیدکارنده کورسه‌لردی حاللری نه اولوردی دیوب اندن فرار واجتنابلری وخوف واضطرابلری زیاده اولوردی یارب جناب عزتکدن طلب مغفرت ایدرلر دیدکارنده حضرت رحمان اول ملائکهٔ عالی شانه سز شاهد اولوك که بن انلره رحمت وغفران ومرادلرین احسان وخوف ایتدکارندن نجات وامان ویردم دیو بیوروب اشبو ملکلرك بریسی برروایتده جمیعسی اول مجلسه فلان کمسنه ذکر ایچون حاضر اولمیوب غیری حاجت ایچون کلمشدی دیدکده اکا دخی مغفرت ایتدم (هم القوم لایشقی جلیسهم) بیورر یعنی مجلس ذکره حاضر اولانلر برطائفه سعادتلو مدرلر که انلرایله جلیس وانیس اولانلر محروم قالمیوب مرحوم اولمق الیق اولمغین رحمت اولنقده انلره ملحق اولمسی مقرر ومحقق در * کما قال الشاعر اللبیب (مصراع) والارض من کأس الکرام نصیب * قاضی عیاض مشارق شرحنده دیمشدر که اشبو حدیثده ذکر اولنان ذکردن مراد رضاء اللهی مشتمل اولان کلامدر تسبیح وتهلیل وقراءت قرآن ودعاء مؤمنین وتدریس علوم دینیه کبی ودخی بونلره مشابه هرنه وارایسه (انواع مختلفه) معتبراتده مذکوردر که ملائکه‌دن برنوع دخی امر رب رحمان ایله قلب انسانه خاطری القا وبعض نسنه‌لر اعلام والهام ایدن ملکلردر برنوع دخی شونلردر که نمازده قرآن اوقیان بعض مؤمنلرك قرائتی حالنده آمین دیرلر بعضلر دخی (ربنا ولك الحمد) دیرلر بعضلر دخی نمازه انتظار اوزره اولان مؤمن ایچون دعا واستغفار ایدرلر * ذوایح مسکیه‌ده حضرت رسول علیه السلامدن مرویدر که بنی آدمدن هر برشخصك یورکنده ایکی خانه واردر برنده ملك و برنده شیطان اولوب اول کمسنه الله تعالی‌یی ذکر ایتسه شیطان قاچوب ذکر ایتمدکده شیطان بورنی انك قلبنه صوقوب وسوسه ایدرودخی مرویدر که الله تعالینك (یاارحم الراحمین) دیین کمسنه‌لره مؤکل برملکی واردر برکمسنه اوچ کره (یاارحم الراحمین) دیدکده اول ملك

(ارحم)

ارحم الراحمين سكا اقبال ايلدى همان حاجتك عرض وسؤال ايله ديو جواب مقال
و يرر (كثرت ملائكه) معلوم اوله كه باب احوال ملائكه دن بو محله كلنجه ذكر
اولنان ملائكه دن غيرى انواع خدماته تعيين اولنان اصناف ملائكهٔ ارضيين
خصوصا ملأ اعلا اولان ملائكهٔ بالايحد ولايعد اولوب * تفسير ثعلبيده مذكوردر كه
بركون جبرائيل عليه السلام حضرت رسولك يانده ايكن برملك كلوب ياجبرائيل
بوكيمدر ديو صوردقده ربكك هر ملكنى بن بلزم ديمش * تفسير واحديده ابن عباسدن
مرويدركه دنياده يغان يغمورلرك هر برقطره سيله برملك نازل اولور * مشاهير
تفاسيرده حضرت رسول عليه السلامدن مرويدركه كوك يوزى ايكلدى نيجه
ايكلمسونكه ساجد وراكع وقائم ملائكه ايله شويله طولودركه ارالرنده آياق باصه جق
ير يوقدر * تفاسير وتواريخده وهبدن مرويدركه عرش اطرافن برى برى اردندن
يتمش بيك صف ملائكهٔ اشراف تكبير وتهليل الله طواف ايدوب بونلرك اردنده يتمش
بيك صف اللرين اموزلرينه قويوب (سبحانك وبحمدك مااعظمك واجلك
انت الله الذى لااله الاانت الكبير الاكبر الخلق كلهم راجعون رحمتك) ديوب بونلرك
اردنده يوز بيك ياخود يتمش بيك صف دخى واردركه اللرين بغليوب هربرى درلو
درلو تسبيح ايدر ايكى قنادلرى اراسى اوچيوز ييللق يولدر * تاريخ عينيده ابن عباسدن
مرويدركه عرش اوچيوز التمش برجدركه هربرنده اوچيوز بيك طائفهٔ عبادت
عاكفه واردركه هر طائفه نك عددنى همان احد صمد بيلور هربرى برلغتله تسبيح
ايدركه سائرلرينك معلومى دكلدر * تفسير ثعلبيده امام اوزاعيدن مرويدركه
موسى عليه السلام يارب كوكلرده ملائكه نك عددى نقدردر ديدكده اون ايكى
سبطدر هر سبط مانند ذرات تراب بيحد وعد وحسابدر ديو نداى خداى جل وعلا
كلمش * كنز الاسرارده مذكوردركه موسى عليه السلام يارب آدمدن مقدم سكا
كيملر عبادت ايتمشلردر ديدكده ملائكه ديو بيوريلوب يارب انلرنه مقداردر
ديدكده اون ايكى بيك سبطدركه هر برسبط اون بيك كره انس وجن وطيور و بهايم
قدردرلر ديو خطاب رب الارباب ايرشمش * تفسير كبيرده وتفسير لبابده مفصلا مذكوردركه
زمرهٔ انسان عشر جن وجن عشر حيوانات بريه بوجمله عشر طيور بوجمله عشر
حيوانات بحريه بوجمله عشر ملائكهٔ ارض بوجمله عشر ملائكهٔ سماء دنيا اولوب
سماء سابعه يه دك اسلوب مذكور اوزره مضاعفدر جميع انس وجن وطيور وحيوانات
بر وبحر وملائكهٔ ارض وملائكهٔ سبع سموات ملائكهٔ كرسى عددينه نسبت كمال
قلت اوزره اولوب ملائكهٔ سموات وارض وكرسى وسائر مخلوقات عرش عظيمك

ملائكهٔ عبادت اشتغال ایله مالامال اولان التیوز بیك سرادقلرندن هر برنده اولان
ملائكه نك عشریدر * هر بر سرادقك طول وعرض وارتفاعنه نسبت طبقات
ارضین وسموات برجسم صغیر وشیٔ حقیردر كه ذكر اولنان سرادقاتك یعنی پایه لرك
هر بری عباد عباد له غایت ممتلی اولوب برقارش یرخالی یوقدر بو محله دك تفصیل
اولنان اجناس مخلوقات رب الكائنات عرش اطرافنده عبادت وطواف ایدن ملائكهٔ
اشراف كثرتنه نسبت بحردن برقطره شمسدن برذره اولوب انلرك عددلرینی همان
الله عزعلاه بیلور * انلردن ماعدا اعوان حضرت جبرائیل اولان خدام لوح محفوظ
اولوب اعوان اسرافیل اولان اجناد ملائكهٔ عبادت معتادك مقدار كثرتنه وعمرلری
مدتنه وعبادتلری كیفیتنه (ومایعلم جنود ربك الاهو) دلالتی اوزره ماسوی الله
خبیر وآگاه دگلدر دیو مذكور ومسطوردر (نظم) سبحان من تحیر فی صنعه سواه *
عقل وخرد بعز وجلالش نبرداره (احوال ملائكه) تفاسیرده تحریر اولنمشدر كه
ملكه ملك دینلدیكی قوت وشدتلری یاجناب حقله خلق ارهسنده وساطت
ورسالتلری جهتندندر * شرح مقاصدده مفصلا مذكوردر كه ظاهر كتاب وسنت
مدلولنجه واكثر امتك قول مقبولنجه ملائكه اجسام لطیفهٔ نورانیه در كه برساعتده
اشكال مختلفه ایله تشكله قادردرلر وافعال شاقه یه قدرتده ماهرلردر * شانلری
طاعات مسكنلری سموات در انبیایه حق تعالینك رسلی اولوب امناء حضرت خدادرلر
(یسبحون اللیل والنهار لایفترون * لایعصون الله ماامرهم ویفعلون مایؤمرون)
آیتلری فحواسنجه تسبیح وعبادات خلاق الكائناته علی الدوام قیام تام ومزید
اهتمام اوزره درلر بعضلر دیمشلردر كه هر برملك عناصر اربعه دن مترکب لكن
عنصر هواسی سائر اجزاسنه غالبدر هوانك كمال لطافت وشفافیتی جهتندن منافذ
ومضایقه حتی جوف انسانه وصلابت اوزره اولان بنیانه دخول وحلول ایدرلر
غلبهٔ اعدا وطیران فی الهواء ومشی علی الماء ومهالكدن تخلیص وانجا مقوله سی
اشیاده اكثریا انسانه معاونت ومظاهرت ایدرلر * عناصردن مركب ایدكاری
مذهب اوزره اكثر ابصارن احتجاب واستتار اوزره اولملرینه وبعض عوارض
ایله تركیبلری منحل اولمیوب دیلدكاری صورتده مصور ومشكل اولملرینه سبب
بودركه حق تعالی بعض ابصارده وبعض احوالده انلرك رؤیتلرینی یرادوب
بعض ابصار وبعض احوالده یراتمیوب محض قدرت وارادتیله وحكمت ومشیتیله
تركیبلرینی صاقلیوب اشكال مختلفه یه تبدیل وتحویل ایدر * شرح عقایدده دخی
مذكوردركه بی شبهه وشك هرملك نه دیشی نه اركك اولوب عباد الله درلركه بردم

عبادتدن منفك اولمزلر اكل وشرب ونوم وكسلدن معرالر ومعاصي وسيئاتدن معصوم ومبرالردر نيچه اسرار واحواله فضل حقله عارفلر لكن (قل لايعلم من السموات والارض الغيب الا الله) آيتي مفهومنجه امور غيبيه بي اعلام ملك علام واقف دكلردر * تفسير ابو السعودده مذكوردر كه جميع ملائكه ايكي قسمدر برقسمي معرفت حضرت حق وفياض مطلقده مستغرق اولوب على الاتصال عباداته اشتغال اوزره اولوب بونلره كروبيون ومقربون وعليون ديرلر برقسمي دخي حكمت ربانيه وتقديرات سبحانيه اوزره امور كائناتي تدبير ايدوب (فالمدبرات امرا) آيتنده مدبراتدن مراد رب العباد اشبو ايكنجي قسم ذوي الانقياددر (فائده) كتاب الاصول امام زاهد صفارده قيامتده ملائكه جنته كيروب (والملائكة يدخلون عليهم من كل باب سلام عليكم بما صبرتم فنعم عقبى الدار) دلالتي اوزره مسلمانلره سلام كتوررلر لكن جميع ملائكه دن حق تعالينك جمال بيمثالن كورمك همان جبرائيله ميسر اولوب اكا دخي انجق بر كره واقع اولسه كركدر زيرا رؤيت خصوصي محض فضل خدادر (والله يؤتي فضله من يشاء) ديو تحرير وادا اولنمشدر والله اعلم بما اخفى واعلن (ترتيب ملائكه) معتبراتده اصناف ملائكه اراسنده معلوم انسان اولان ترتيب فضيلت ورجحان بو وجهله بيان اولنمشدر كه ايچلرنده اشرف كل رسل اولنلردر * كشف علوم آخره ده رسل ملائكهٔ كروبيون وحملهٔ عرش واصحاب سرادقات جلالدر ديومذكوردر بعدهم ترتيبله ملائكهٔ جنان وملائكهٔ هفت آسمان بعدهم ملائكهٔ ارضيه وخزنهٔ ناردر والحاصل هرقنغي طائفه نك كه مقاملري عرش برينه يقين اوله برطبقه اشاغه وايراق اولاندن افضل واكمل اولوب هيبت الوهيت رب العزتدن كمال دهشت وخشيتلري دخي بو ترتيب اوزره در عرشه قريب اولانلر (المقربون على خطر عظيم) مفهومنجه مجرد آثار عظمت جل وعلايي مشاهده ايتمكله كمال دهشتلرندن بي اختيار بادوزان ايله برك خزان كبي لرزان اولوب شدت حيرتلرندن بري برلريني بليوب حتى نيچه لري كندو وجودلرينه دخي خبيرذ كلدر ديو تحرير اولنمشدر * تفسير مقاصدده (الذين يحملون العرش ومن حوله) آيتندن مراد طبقهٔ كروبيوندر كه ملائكه طبقاتنك اعلالري وافضل واشرف واوليلري و برادلمقده دخي طبقه اوليلريدر ديوب * كتاب الصلات والبشر في الصلوة على سيد البشرده ابن عباس ملائكه دن مقربون حملهٔ عرشدر ديوب بعضلر دخي اطراف عرشده ساكن اولان كروبيوندر كه جبرائيل وميكائيل وانلرك طبقه سنده اولانلر كبي ديوب بعضلر دخي مقربون اجرام سموات تدبيرنده اولانلردر و بعضلر دخي مقربون يدي نفردر كه اسرافيل وميكائيل

وجبرائیل ورضوان ومالك وروح القدس وملك الموتدر دیمشلردیو مذکوردر (افضلیت انسان) معشر بشر ایله متکئین علی الارائك اولان جمیع اصناف ملائك میاننده اولان ترتیب فضیلت خصوصنده بین الاسلاف بعض اختلاف اولوب عامهٔ حکما و فلاسفه ومعتزله وعلمای اهل سنتدن قاضی چلبی وقاضی ابو بکر باقلانی ملائکه انساندن افضلدر دیوب امام اعظم حضرتلری هیچ بر طرفی قطعا تعیوب توقف ایتمشدر شرح مقاصدده افضلیت انسانه (ولقد کرمنا بنی آدم) آیتی ایله استدلال ضعیفدر زیرا تکریم تفضیلی مستلزم دکلدر خصوصا (وفضلناهم علی کثیر ممن خلقنا) بیورلدیغی انسانك بعض مخلوقاتدن افضل اولدیغنه دلیلدر اول ایسه ملائکه دن غیری طائفه دکل ایدوکی مقرردر خصوصا ملائکه حقنده دخی قرآنده (بل عباد مکرمون) بیورلمشدر لکن (ان الله اصطفی آدم ونوحا وآل وابراهیم وآل عمران علی العالمین) آیتی انبیاء بشرك جمیع ملائکه دن افضلیتلرینه دلیل جلیلدر زیرا عالمینده ملائکه دخی داخللردر اکرچه آل ابراهیم و آل عمراندن انبیا اولمیانلر بالاجماع تخصیص واخراج اولنمشلردر لکن ملائکه یی تخصیصه اصلا دلیل یوقدر تفسیر لبابده برطائفه دیدیلرکه نوع انسان جمیع مخلوقاتدن افضلدر لکن ملائکه دن افضل دکلدر اشبو قول ابن عباس قولی وزجاج مختاریدر امام کلبی دیدیکه انسان ملائکه دن جبرائیل ومیکائیل واسرافیل وعزرائیل وبونلرك ماننده اولانلرك غیریلرندن افضلدر برطائفه دخی انسان جمیع ملائکه دن افضلدر زیرا کاه اولورکه اکثر لفظی جمله معناسنده استعمال اولور نتکیم قرآنده شیاطین حقنده (واکثرهم کاذبون) بیوریلوب معناسی وجمیعهم کاذبون دیمکدر حضرت رسول علیه السلام (لما خلق الله عز وجل آدم وذریته قالت الملائکة یارب خلقتهم یأکلون ویشربون وینکحون فاجعل لهم الدنیا ولنا الآخرة فقال الله تعالی لا اجعل من خلقته بیدی ونفخت فیه من روحی کمن قلت له کن فکان) دیو بیورمشدر مزبور لبابك مؤلفی اولان ابن عادل اولی بودرکه عوام ملائکه عوام مؤمنیندن خواص مؤمنین خواص ملائکه دن افضلدر دیه وز زیرا قرآنده (ان الذین آمنوا وعملوا الصالحات اولئك هم خیر البریه) دیو بیوریلوب (المؤمن اکرم علی الله من الملائکة الذین عنده) حدیثنی واحدی و بغوی روایت ایتمشلردر دیوب * صاحب الهدایه مختارات النوازل آدلو کتابنده جامع الصغیرده مجموع ملائکه مجموع بنی آدمدن افضلدر دینوب بعض اهل سنت امر برعکسدر دیوب مذهب مختار بودرکه خواص بنی آدم اولان انبیا جمیع

ملائکه‌دن و عوام بنی آدم اولان اتقیا عوام ملائکه دن و خواص ملائکه اولان مقربون عوام بنی آدمدن افضلدر دیوب* مواهب لدنیه‌ده خواص ملائکه جبرائیل و میکائیل واسرافیل وعزرائیل وحمله عرش ومقربون وکروبیون وروحانیوندردیو مذکوردر والله اعلم

باب رابع در احوال کوه‌قاف وماوراء او

کتاب العظمه‌ده کعبدن مرویدرکه حتی توارت بالحجابدن مراد یشل یاقوتدن برطاغدرکه دنیایی احاطه ایدوب کوك یوزینك یشل کوروندیکی انك رنکندندر اول سببدن کوك یوزینه خضرا دیمشلردر دریانك دخی یشل کوروندیکی کوکدندر اکادخی بحراخضر دیرلر معتبراتده مذکوردرکه یدنجی قات یرك بلاواسطه بالذات التنده اولان صخرهٔ عظمت بهره‌نك شعبهٔ عزت رتبه‌لرندن اولان کوه باشکوه قاف اصلی کبی زمرد اخضر صاف اولوب سماء رفعت انتماء شرف مقرایله همسر و برابردر جمیع دیارلرده اولان طاغلردن برطمر اکا واصل ومتصلدر* برروایتده زلزله اولملو اولسه قافه مؤکل اولان ملك امر حقله اول طمری تحریك ایدوب زلزله ظهور ایدر* تفسیر ابن ابی حاتمده کتب قدیمه‌دن مفصلا منقولدرکه دنیاده اولان دریالر بحر بنطسدن برخلیج یعنی دیلدرکه بنطس یریوزینی احاطه ایدوب جمله دریالر بنطسه کوره برپیکار کبیدر بنطس اردنده قینس انك اردنده اصم انك اردنده مظلم انك اردنده الماسدن برطاغ انك اردنده باکی واردرکه بوجمله بری برلرین احاطه ایدوب هر بری محیطه نسبت محاط دریاره کوره پیکار کبیدرمز بورباکی طاتلو صودرکه نصفنی حق تعالی عرش التنه قویوب انی جمع ایتمك دیلدکجه آغلیوب استغفار ایدر انك ایچون باکی دیرلر باکی اردنده عرشدرکه جمله‌سی انك یاننده لاشیٔ مقوله سیدر (بحار سبعه) بعض تواریخ معتبره‌ده مذکوردرکه ماوراء جبل قافده یدی دریا واردرکه بری برینك اردندن قافی احاطه ایتمشلردر هر برینك ایچنده اولان مخلوقات عددنی کمال کثرتندن حضرت رب العزتدن غیری برفرد بیلمز (عوالم متعدده) کنز الاسرارده حضرت رسول علیه السلامدن مرویدرکه ماوراء قافده اوتوز دنیا قدر برآق و براق یریرادلمشدرکه ایچی دائما عبادت خدا ایدنلر ایله مملودر جمله‌سی معاصیدن مبرا ومعصوم اولوب آدم وابلیس کیملر ایدیکی اصلا انلره معلوم دکلدر بعض معتبراتده دخی مرویدرکه قاف اردنده مسکدن انك اردندهٔ کافوردن انك اردنده عنبردن انك اردنده التوندن انك اردنده کومشدن انك اردنده دموردن یتمش عدد یریرادلوب انك اردنده یتمش بیك عالم یرادلمشدرکه ملائکهٔ طاعت انیس ایله مملو

اولوب آدم وابلیس نه ایدوکنی بیلمزلر همان الله بر محمد رسولی وحبیبی دیو شهادت
ایدوب عبادت ایدرلر * بعض علما اشبو عالملرنه حسیه نه عقلیه اولوب ایکیسی مابیننده
اولمغین ارباب کشف وحال بونلره عوالم مثال دیو تسمیه ایتمشلردر * کتاب خریدة
العجایبده بعض مفسرین دیمشدرکه ماوراء قافده سیم مجلی کبی برارض بیضا
واردرکه طولی یکرمی بیك ییللق یولدر ایچنده اولان جمله ملائکه عرشه باقوب هیبت
قدرت رب العزتده غایت حیرت اوزره اولمغین هر بری یاننده طوران قولداشنی
وآدم وابلیس یرادلدیغنی بیلموب تاروز قیامت بو حالت اوزره طورر * بعضلر دیدیلرکه
(یوم تبدل الارض غیر الارض) آیتی مفهومنجه قیامتده یر یوزی تبدیل اولندقده
انك یرینه اشبو ارض بیضا دوشنور دینوب زین المجالسده حضرت رسول
علیه السلامدن مرویدرکه جبل قاف اردنده آق کومشدن دومدوز بر یر واردرکه
بیوکلکی یدی کره دنیا قدردر ملائکه ایله طولواولوب ایکنده براغلسه اوزرلرینه
دوشمز هر ملك النده طولی قرق فرسخ برر علم واردرکه اوستنده لا اله الا الله
محمد رسول الله یازلمشدر هر جمعه کیجه سی اطراف جبله قافده جمع اولوب (یاربنا
ارحم امة محمد صلی الله علیه وسلم ولا تعذبهم بنارك) دیو مناجات قاضی الحاجات
ایدوب صباح اولدقده (اللهم اغفر لمن اغتسل وحضر الجمعة واعطه سؤله)
دیو اغلاشوب دعا ایتدکلرنده نه دیلرسنز دیوندا کلوب بونلر دخی یارب دیلرزکه امت
محمده مغفرت ایده سن دیدکلرنده (انی قد غفرت لهم) دیو جواب رب الارباب کلور *
کنز الاسرارده وهبدن مرویدرکه اسکندر ذوالقرنین قافه واروب اطرافنده
کوچك طاغلر کوروب بونلرندر دیو قافدن صوروب اولدخی طمرمدرکه هر بری
برشهره متصلدر حق تعالی برشهره زلزله دیلدکده بکا امر ایدر انك طمرنی
تحریك ایدرم دیوب اسکندر دخی یا قاف قدرت حقدن بکا خبر ویر دیوب
اولدخی ربمزك شانی عظیمدر وبنم اردمده طول وعرضی بشیوز ییللق
برصحرا واردرکه انك ایچنده صافی قاردن عظیم طاغلر واردرکه انلر
اولمسیدی جهنم آتشنك حرارتندن بنار ایدرم دیمش (جابلقا وجابلسا) کتاب
مسالك الممالکده مذکوردرکه ماوراء قافده شرق وغرب طرفلرنده برر شهر
واردرکه شرقینك اسمی جابلقا غربینك جابلسا در اوزنلقلری اون ایکیشر
بیك فرسخ اولوب اون بیك قپولری اولوب هر قپولرینی هر کیجه اون بیك
آدم بکلیوب برکیجه نك بکجیلرینه قیامته دك بردخی نوبت دکمز ایچلرنده التی بیك
ییل یشار کمسنه لر واردر جمله سی اکل وشرب ونکاح ایدوب نیجه حاللری دخی

واردر آدم ابلیس یرادلدیغنی بلیوب اوزرلرینه شمس وقمر طوغیوب کندولرینك
نورلری ضیاسی کفایت ایدر دائما عبادت حقه چالشورلر رسول علیه السلام
بیورمشلر که معراجده جبرائیل بنی انلره اوغرادوب دعوت ایتدیکمده جمله سی بکا
ایمان کتوروب مطیعلری امتك مطیعلریله عاصیلری عاصیلریله در * تفسیر
کبیرده مذکوردر که مغربده اولان شهرك ایکیوز یکرمی بیك قاپوسی واردر
اکرانده اولانلرك صداسی مانع اولمسیدی کونشك غروبی حالنده صوت عظیمی
خلق ایشدرلردی * معارج النبوه ده وتفسیر تیسیرده بوایکی شهرك خلقی انساندن
اولوب بقایای قوم هود وقوم صالح علیهما السلامدر دینوب دنیانك ایچنده اولمغه
دلالت ایدر بعض تفصیل دخی ذکر اولنمشدر که مناسبت کلیه ایله اشاغیده باب
صالحده بیان اولنور (هلوع) تاریخ طبریده مذکور که ماوراء قافده هلوع اسملو
برحیوان عظیم الجسم واردر که هرکون درت صحرا اوتلایوب بدی دریاصوین
بالتمام ایچوب برروایتده هربری دنیا قدر اوچ چایر اوتلایوب ییجك قالمدی حالم
نیجه اولور دیو غمناك اولور بوبله حریص وسفیه اولمغین قرآنده (خلق الانسان
هلوعا) دیو بنی آدم اکا تشبیه اولنمشدر (فائده) زین المجالسده مذکوردر که هرکون
مشرق طرفندن برملك ای بنی آدم برغفلت الله تعالیدن سزه مهلت حضرت علام
قهار ذوانتقامدر سطوات ونقماتندن خوف ایدرسه کز ترك معاصی وملاحظهٔ
(یوم یؤخذ فیه بالاقدام والنواصی) ایلك اکر ایچکزده عباد عباد واطفال مهاد
وبهایم چرا معتاد اولمسه اوستکزه عذاب حق نازل اولمق محقق ایدی وارك سزه مهلت
مهلت دیو ادا وندا ایدر (عدد عوالم مخلوقه) ماوراء کوه قافده مسکدن بعده
کافوردن بعده عنبردن بعده التوندن بعده کوشدن بعده دموردن یمش عدد یر
یرادلوب بوجمله نك آردنده یمش بیك عالم واردر که بومحلدن برورق یوقاروده
تفصیل اولنمشدر اکا نظر اولنه * خریدة العجایبده ابن عباسدن مرویدر که انس
وجن برعالم ملائکه وکرو بیون دخی برعالم اولوب یمش بیك عالم دخی واردر که
جمله سی ماسوی اللهك معلومی دکلدر * صحابه دن ابوسعید خدریدن دخی مرویدر که
عالم قرق بیك عدد اولوب جمله دنیا انلرك بریسیدر ابی بن کعبدن دخی مرویدر که
عالملر اون سکز بیك ملکدر که دردر بیك بشیوزی دنیانك شرق وغرب وجنوب
وشمالدن برر کوشه سنده اولوب هربرملكك اولقدر اعوان وانصاری واردر که
عددلرینی همان حضرت پروردکار بیلور اشبو درت کوشه دن هربرینك آردنده
آق کموش کبی بریر واردر که عرضی یکرمی بیك ییللق یول اولوب طولی همان

الله تعالی بیلور ملائکهٔ روحانیون ایله مملو و مشحون اولوب تسبیح رب متعاله علی الاتصال اشتغال ایدرلر یالکز برینک صداسنی دنیا خلقی ایشتسه‌لر جمله سنک زهره‌لری چاك و دهشتلرندن هلاك اولورلردی بونلرك ماورالری عرش اعلادر* تابعیندن سعید بن المسیبدن دخی مرویدرکه عالم بیك عدددر التیوزی دریاده درتیوزی قره‌ده‌در* ضحاکدن دخی مرویدرکه عالم یوزیکرمی سکز عدد اولوب التمشی لباس کین اجناس وماعداری لباسدن عاری اولوب خالق وباریلرین دخی بیلمزلر* مقاتل بن حباندن مرویدرکه عالم سکسان بیکدر نصفی قره‌ده نصفی دریاده‌در* مقاتل بن سلیماندن مرویدرکه اکر عوالم احوالنی تفسیر وتحریر ایلسم بیکر ورقلو بیك جلد کتاب اولوردی* کعب الاحباردن مرویدرکه عدد عوالم حضرت حقدن غیرك معلومی دکلدر* وهب بن منبهدن دخی مرویدرکه عالم اون سکز بیکدر جمله دنیا ایچلرنده بر بسدر ارضك معموری خرابنه نسبت بر صحرای بی پایانده قورلمش چادر کبیدر* کنز الاسرارده اشبو روایت حدیث شریفدر دینوب ضحاکدن دخی مرویدرکه عالم درتیوز یکرمی عدددرکه او چیوز التمشی دائما چبلاق و یالن ایاق مانند بهایم احمق وهایم اولوب خالقلرینی عالم دکلردر التمشی دخی عقلا اولوب لباس کیرلر* فتوحات مکیه‌ده مذکوردرکه خمیر آدم علیه السلامدن قلان بالحقدن خرما اغاجی یراداوب خرمادن دخی بردانه خردل قدر باقی قالوب حق تعالی انی محض قدرتیله بیودوب سموات وعرش ارفعدن اکبر وواسع ایدوب عجایب وغرایبله متحلی واول عالم دخی عوالم شریفهٔ متنوعه ایله ممتلی اولوب جمله‌سی نزهتکاه اولیاء اللهدرکه اکا عالم حقیقت دینوب مشایخك انده وقایع عجیبه وحکایات غریبه‌لری ذکر وتفصیل و بسط وتطویل اولنمشدرکه مطلع ومستمع اولان ارباب خرد خرده دان مبهوت وحیران قالور (فسبحان القادر علی خلق جمیع مایشاء وهو المنزه عن النقائص والفحشاء

باب خامس در احوال عوالم سفلیه

سماء دنیا ایله تحت الثری اراسنه متعلق اولان احوال بیحد اولمغین مجموعنك بیانی محالدر لکن ایچلرنده بلنمسی لازم اولان امور بونلردرکه اشبو بابده مذکور اولور (موج مکفوف) کتاب العظمه‌ده ابن عباسدن مرویدرکه بزدریا اسمیدر سماء دنیانك هبان اوچ فرسخ اشاغیسنده قدرت حق ایله هواده معلق طوروب بر قطره‌سی اشاغه طامله‌مز جبل محدود کبی مشرقدن غربه اوزانمش اولوب جمیع ازمانده اتلمش اوق کبی سرعتله جریانده در شمس وقمر ونجوم انك ایچندن دور ایدوب

بعضیلر (وكل فی فلك یسبحون) آیتنك معناسی بودر دیمشلر * سلمان فارسیدن دخی مرویدر كه سماء دنیا آلتنده بردریا واردر كه یریوزنده كی دریالر حیواناتی كبی حیوانلری واردر طوفان نوح اندن یاغوب الله تعالی انی عذاب ایچون قویوب قیامتده انی یره ایندیروب انكله دیلدیكنی عذاب ایدر (عناصر اربعه) طائفهٔ حكما ومتكلمین دیدكاری علما سماء دنیا آلتنده كرهٔ هوا واردر كرهٔ آب ایله كرهٔ تراب یریوزنده دردیو قال وقیل ونیچه تفصیللر ایتمشلردر * تفسیر ابابده (والجان خلقناه من قبل من نار السموم) آیتنده ابن عباس نار سموم آتش بی دخاندر دیوب بعض سلف صاعقه لر مزبور آتشدن اولوب اول آتش سماء ایله حجاب آراسنده در الله تعالی بر امر احداث ایتمك دیلدكده اول آتش حجابی یرتوب امر اولندیغی یره اینوب ایشدیلان صدا اول حجابك یرتلدیغی آواز یدر دیمش دیو مذكوردر (مدینة الهوا) زین المجالسك برمحلنده خبرده كلمشدر كه الله تعالی هوا یوزنده برشهر یراتمشدر حصاری دیواری یورطه قابوغی كبی اولوب یتمش بیك قاپوسی وهر برنده بیك كره بیك بنی آدم قدر ملائكه اولوب جمعه كونی كلدكده جمعه ایچون غسل ایدنلره دعا ایدرلر دینوب برمحلنده دخی بعض كتبده مرویدر كه حضرت موسایه قومندن برطائفه توارتده خاتم الانبیاء محمد المصطفی صلی الله علیه وسلمك اوصافن كوروب اكا ایمان كتورمك ایچون آخر زمانه دك یاشه مغه دعا ایتدرمشلر اول وقتدنبرو قدرت حق ایله هواده معلق برشهرلری اولوب حضرت رسول علیه السلام معراجده انلره اوغرایوب شرف ملاقات سید كائنات ایله مقضی المراد ومسرور الفؤاد اولدیلردیو مذكور ومسطوردر (رعد وبرق وصاعقه) سنن ترمذی ونسائیده حضرت رسول علیه السلامدن مرویدر كه رعددن سؤال اولندقده برملكدر كه بولتلره موكل اولوب النده اولان آتشدن قامچیلر ایله بولتلری الله تعالی دیلدیكی یره سورر رعدك صوتی ندر دیو صورلوب بولتلره امر اولنان یره جمع اولسونلر دیو قاقیدیغیدر دیو بیورمشلر * كتاب العظمه ده ابن عباسدن مرویدر كه رعد برملكدر كه سحابی تسبیح ایتمكله سوررنتكیم عربلر دوه یی حدا یعنی تغنی وصدا ایله سوررلر دیوب برروایتده دخی برملكدر كه بولتلره تسبیح وتكبیر ایتمكله غضب ایدر * بعض تابعیندن دخی مرویدر كه بولت رعدامرینه مخالفت ایتسه چاغروب غضبی آرتسه اغزندن آتشلر صاچلوب صاعقه یعنی یلدرم اول آتشدر حضرت علیدن مرویدر كه برق آتشدن قامچیلردر كه بولت ملكلر ینك اللرنده اولوب انكله بولتلره قاقیوب سوررلر * رسول علیه السلامدن دخی مرویدر كه عندالله بولتك آدی عناندر رعد سحابی زجر ایدر برملك اسمیدر برق روفیل آدلو برملك طره سیدر

ودخی مروی‌در که سحابه مؤکل بر ملك واردر که الـنده قامچی طوتر قامچی‌یی قالدرقده برق قاقیدقده رعد ضرب ایتدکده صاعقه پیدا اولور * بعض سلفدن دخی مرویدرکه برق ملکدرکه درت یوزی اولوب بری انسـان بری صغر بری کرکس قوشی بری ارسلان صورتنده‌در قو یریغنی تحریك ایتدکده برق ظهور ایدر بعضندن دخی مرویدرکه عرشـدن اشاغیده آتشـدن در یالر واردرکه صاعقه‌لر اندن دوشر * تفسیر ثعلبیده ابن‌عباسدن مرویدرکه رعد بر ملکدرکه سحابی مأمور اولدیغی یره سورر صودر یالری انك باش پارمغنده‌در الله تعالی یه تسبیح ایتدکجه کوکده جمیع ملائکه تسبیحه رفع صوت ایدوب اول حالده یغمور یغار * تفسـیر ابن عطیه‌ده حکما وابن عباس رعد بولت ایچنده محتبس اولان یل فرجه بولوب زورایله چیقدیغی صدانك اسمیدر دیمشلر دینـوب قانون ابن العرفیده مشهور بودرکه رعد یل اسوب بولتلر جمع اولدقده بری برلرینه طوقوشدقلرنده پیدا اولان صدا اسمیدر لکن بوقول مذهب طائفهٔ فلاسفه اولوب دلیلدن دخی خالی اولمغین معتبر دکلدر ذیو محرردر * کتب کلامده حکما قولنجه مذکوردرکه دذ یالردن ویاش یرلردن هوایه چیقان بخارلر طبقهٔ زمهریره دیدکاری هـواء بارده واصل اولدقده منعقد ومنجمد اولان بولتلر حاصل اولور کاهی تتون ایله مخلوط چیقوب بخارلر بولت اولدقده ایچنده تتون قالوب بولتی زورایله یرتوب چقمق ایسـتدکده برصدا پیـدا اولوب رعد انك اسمیدر چیقمق ایسـتین تتون بولتلر ایله برمقدار طوقوشورسه قلیل وخفیف برشعله پیدا اولورکه اکا برق دیرلر محکم طوقوشورسه کثیر وکثیف محکم علوظهور ایدرکه اکا صاعقه دینوب یر یوزینه اینوب طوقندیغی نسنه‌یی ویران وسوزان ایدر* کشافده مذکوردرکه صاعقه بولتلرك چقمق طاشی کبی طوقوشدقلرنده چیقان آتشدرکه غایت حدتلو اولمغین اوغرادیغنی هلاك ونابود ایدر لکن لطیف وسریع الخمود اولمغین فی الحال منطفی ومنتفی اولور (باد) تفسـیر ثعلبیده حضرت علیه السلامدن مرویدرکه الله تعالی زیحدن برنسـنه وصودن برقطره کوندرمدی الا اوچلی وحساب ایله کوندردی الاقوم هود وقوم نوح هلاکاری کونلرنده دکل‌که زیح ایله ماء خزینه‌دارلرینه سرکشـلك ایدوب اللریدن بوشانوب بحساب چقدیلر * بعض سلفدن دخی مرویدرکه مساکن ریاح حملهٔ عرش اولان ملائکهٔ کروبیونك جناحلری اراسیدرکه اندن اسـوب سر یر شمسه اندن یریوزنده طاغلره اوغرایوب اندن صحرایه دوشر اماباد شمال جنت عدنه اوغرایوب انك روایح طیبه سـندن حصه آلوب بعده شمال ودبور وجنوب

وصباهر بری معین اسه جك یرلردن اسوب بر برینه قارشمزلر دبوز یاده اولنوب * تفسیر کبیرده کعبدن مرویدرکه الله تعالی قوللرندن ریحی اوچ کون حبس ایدوب اسدیرمسه جمله دنیا یوزی یرامز قوقارذی کتب کلامده سبب ریح خصوصی حکما قولنجه مذکوردرکه آسمانه صعود ایدن بخار ودود کرهٔ زمهریرده حرارتی کیدوب بردایله کثیف وسرداولوب برمقتضای طبع جانب سفلی یه عود ورجع ایتدکده میان ارض وسماده اولان هواء ساکن متحرك اولوب ریح بارد حادث اولمغه باعث اولور کتاب العظمه ده ابن عمردن مرویدرکه ریاح سکزدر دردی رحمت دردی عذابدر رحمت اولانلر ناشرات مبشرات مرسلات ذاریاتدر عذاب اولانلر عقیم وصرصردرکه قرهده عاصف وقاصفدرکه دریاده اولور * بعض سلفدن دخی مرویدرکه ریاح یدیدرکه صبا دبور جنوب شمال نکبا خروق ریح قائمدر صبا مشرقدن دبور مغربدن جنوب کعبه نك صولندن شمال قبله نك صاغندن نکبا صبا ایله جنوب آراسندن خروق شمال ایله دبور آراسندن اسوب * ریح قائم خلقك دائم اغزلرندن ویروب الدقلری نفسلریدر * حسن بصریدن دخی مرویدرکه کعبه قاپوسنه آرقه ویرسك شمال صولكدن جنوب صاغكدن صبا قرشوكدن دبور آردكدن اسر * بعض سلفدن دخی مرویدرکه دبور غربدن قبول شرقدن شمال جنوبدن یمان قبله دن اسن نکبا درت طرفندن اسندر * حضرت رسولدن دخی مرویدرکه جنوب ریح جنتدندر لواقحدندر آنده خلقه منافع واردر شمال ناردندر آندن چیقوب جنته اوغرایوب جنتك نفحه سی اکا طوقنوب برودتی اندندر ودخی مرویدرکه الله تعالی جنتدن ریحدن یدی یل صکره بر ریح دخی یراتدیکه اندنبرو بر باغلو قپو واردر اول ریح سزه اول باغلو قپو اراسندن اسر اگر قپو آچلسه ایدی کوکلر ایله یر آراسنده اولانی یل صاوردی الله تعالینك قتنده انك آدی ازیب سزك قاتکزده جنوبدر * ابن عباسدن مرویدرکه اصلا جنوب اسمز الا یغمور یاغوب سیل اولور کرك سز کورك کرك کورمك * بعض سلفدن دخی مرویدرکه شمال ملح ارضدر شمال اولمسه یر یوزی قوقار ایدی باده متعلق بعض کلام یوقاروده باب ترتیب خلق اشیاده روایت رابعه ده ذکر اولنمشدر اکا نظر اولنه (ابروباران) تفسیر کبیرده طوفان نوحده غضب حضرت رب ایله باران ملائکهٔ موکلین اللرندن چیقوب طغیان ایدوب بیحد و پایان یاغمغله بسیط خاکچالك اولدقده روی زمین انین وحنین ایله شکایت رب العالمین ایتمکین یغموره غربال ایتسم کرکدر ذیو وحی الهی ایریشوب اول زماندنبر و رب رحمان بولتلری یغموره غربال

و میزان ایتـدی دیو بیان اولنمشدر * طائفهٔ حکمـا و نیجه علما بولتلر و یغمورلر دریالردن و یاش یرلردن صعود ایدن بخاردن حاصل اولور دیوب * تفسیر قاضیده مشهور بودرکه هوایه صعود ایدن بخارلری حرارت هوا تحلیل ایتدین هواء بارد طبقه‌سنه ایریشوب اول محلده برودتی محکم اولورسه جمع اولان بخارلر بولت اولور برودتده قوت اولمزسه یغمور اولور اکر برودت محکم اولوب اجزاء بخاریه‌نك اجتماعندن مقدم واصل اولورسه قار اولور اجزانك اجتمـاعندنصکره واصل اولورسه طولو اولور * بعضلر دیمشلر درکه هوا افراطـله بارد اولدقده منعقد و منجمد اولوب یغمور وقاراندن نازل اولور دیومذ کوردر * لکن تفسیر لباب وکشافده (اوکصیب من السماء) آیتنده مذ کوردرکه بولتلردن یاغان یغمور یریوزندن هوایه چیقان بخارلردن حاصل اولور دینلرك مذهبنی حق تعالی اشبو آیهٔ کریمه ایله ودخی (وانزلنا من السماء ماء طهورا) آیتیله ودخی نیجه آیتله ردوصد واولبابی سداتمشدر دینوب * تفسیر واحدیده (وینزل من السماء من جبال فیها من برد) آیتنده یریوزینـه یاغان طولو اولکی قات کوکده قدرت حقله صافی طولودن اولان طاغلردن نزول ایدر دیومذ کوردر * وتفسیر لبابده ابن مسعوددن کشافده حسن بصریدن مرویدرکه حق تعالی ریحی کوندروب یغموری کوکدن آلوب بولتلره کتوروب بعده سـوداوده صافیلور کبی نازل اولوب اول حالده یل اطرافـه طاغیدر * کتاب العظمه‌ده عطادن مرویدرکه بولت یردن چیقر (یرسل الریاح فتثیر سحابا) آیتندن مراد بودر کعبدن دخی مرویدرکه بولت یغمورك غربالیدر سحاب اولمسـه یغمور براوغوردن یاغوب یریوزینی افسـاد ایدردی تخم یغمور ایله بیله یاغر * ودخی مرویدرکه اکر بودردنجی قات کوکدن اینسه ایدی هر اوغرادیغی نسـنه‌یی هلاك ایدردی * بعض سلفدن مرویدرکه یغمور عرش التندن کوکره انلردن دنیا کوکنه اینوب اندن ابرم آداومحلده جمع اولوب سیاه بولتلر کاوب سونکر صو ایچرکبی ایچوب الله تعالی انلری دیلدیکی یره سورر * عکرمه‌دن دخی مرویدرکه یغمور یدنجی قات کوکدن بولتلراوزرینـه هرقطره‌سی دوه بیوکلکی قدرایمز * ودخی مرویدرکه الله تعـالی برقطره یغمور یاغدرمز الادر یاده انجو وباصحراده سـبزه بیتر * ابن عباسدن دخی مرویدرکه یغمورك مزاجی جنتدندر یغمور آزاولورسـه مزاج چوق اولیجق برکت چوق اولور یغموز چوق اولورسـه‌ده مزاج آزاولورسـه برکت دخی آز اولور ودخی مرویدرکه کوکدن برقطره یغموردن ابغز الاانکه تخم ایزاکر سز یغمور التنه

برنسنه دوشه‌سکز تخملری کوررایدیکز * بعض سلفدن دخی مرویدرکه یغمورلك کبی کوکدن کیمنی دخی بولت دریادن آلوب رعد و برق انی اذیذ ایدر کوکدن اولاندن نباتات بتوب دکزدن اولاندن نسنه بتز دنیاده هیچ پیکار بوقدرکه الانك اصلی قاردندر (حسن بصریدن دخی مرویدرکه هر یغمورله بجده ملائکه اینوب نه‌یره یاغرکیملرك رزقی اولور وانلردن نار بیتر و کیملرك رزقی اولور جمله‌سنی تفصیل اوزره یازارلر اشبو ملائکه اعوان وخدام میکائیل ایدوکی بوقارده باب ملائکه‌ده بیان اولنمشدر * تفسیر واحدیده ابن عباسدن مرویدرکه هیچ بریلك یغموری بریلدن زیاده وناقص دکلدر لکن الله تعالی یغموری دیلدیکی یره کوندرر نتکم قرآنده (وانزلنا من السماء ماء طهورا لنحیی به بلدة میتا ونسقیه مما خلقنا انعاما واناسی کثیرا ولقد صرفناه بینهم لیذکروا) بیورلمشدر * حضرت رسول علیه السلامدن مرویدرکه هیچ بریل بریلدن یغموراو دکلدر لکن برقوم معاصی ایشلدکلرنده الله تعالی یغموری انلردن تحویل ایدوب دیلدیکی یره نقل ایدر جمله خلق عاصی اولدقلرنده صحراره ودریاره صرف ایدر * کشافده مرویدرکه ملائکه بریلدن بریله دك یاغه‌جق یغمورلرك عددنی ومقدارنی بالتمام بیلورلر زیرا هر بریلده یاغه‌جق عادت مقرره اوزره اولوب اختلاف احتمالی یوقدر نهایت کاه بعض مملکتده یاغوب بعضنده یاغمز کاه امر برعکس اولور * جامع الصغیر سیوطیده حضرت رسولدن مرویدرکه هیچ برکون یوقدرکه الانده یغمور یاغوب الله تعالی دیلدیکی یره کوندرر (قوس الله) کتاب العظمه‌ده حضرت رسول علیه السلامدن مرویدرکه یریوزی اهلنك غرقدن امانلری قوسدر * ودخی مرویدرکه قوس قزح دیمکز زیرا قزح اسم شیطاندر قوس الله دیکزکه اول اهل ارضه اماندر ابن عباسدن دخی طوفان نوحده (یاارض ابلعی ماءك ویاسماء اقلعی) بیورلدقده ارض کندو صوینی یودوب کوك یوزینك صویی کوکه کتمك دیلدکده دون کیت سن رجس وغضبسین دیو امر الهی اولمغین صو یریوزینه دونوب طوزلو اولوب قینایوب چالقنوب خلقه اندن اذا ایرشدکده امر حقله یل انی جمع ایدوب دریاره قاتدی نوح پیغمبر کونشی طوغمش کوروب اکا کوکدن یدیعنی برال ظاهر اولوب الله تعالی ایله کندو مابیننده غرقدن امانه برعلامت اولدی اول یه قوس قزح دیدکلریدر قزح شیطان اسمی اولمغین قوس قزح دیمك نهی اولنمشدر قوس الله دیمك کرکدر شویله زعم اولندیکه اول زمانده کوك یوزنده انك کریشی واوقی دخی وار ایدی اهل ارضه امان قیلندیغندنصکره کریشی واوقی الله -

تعالى قالدردی دیو مرویدر (ارض دنیا) معتبراتده یازلدیغی اوزره طبقات ارض سما کبی یدی قات اولوب هر برینك قالنلغی وهر ایکی طبقه نك اراسی بشیوز ییللق یولدر کنز الاسرارده ابن عباسله نیجه علماء کزین قولنجه روی زمین پرتمکین (والارض مددناها) آیتی ودخی نیجه آثار دلالتی اوزره مبسوط ومسطح وحکما ومتکلمین قاتنده بعض دلائل عقلیه ایله کری یعنی طوپ کبی مدور ایدوکی مصرحدر ایکی فرقه نك دلیللری ونیجه قال وقیللری کتب مطوله ده تفصیل اولنمشدر * تفسیر اللبابك برمحلنده کریت ارض دلیله ثابت اولمشدر دینوب برمحلده دخی امام قرطبی دیمشدر که (وهو الذی مد الارض) آیتنده کریت ارضی زعم ایدنلره ردو اردر زیرا مد بیورلمشدر مد ایسه سطحیت اقتضا ایدر دینوب نیجه معتبراتده ابن عباس وابن عمر رضی الله عنهمادن مرویدر که دنیا یرادلمزدن ایکی بیك ییل اول کعبهٔ معظمه نك زمینی یرادلوب درت رکن اوزره صو اوزرینه قونوب بعده جمله ارض بالطول والعرض بیت الله معظم یرینك آلتندن بسط ومد اولنمشدر * تفسیر کبیرده دنیانك ربعی قره ماباقیسی دیادر دینوب * مسالك الممالکده دنیا بشیوز ییللق یولدر که ثلثی معمور ومسکون وثلثی شدت حرارت وبرودت سببیله خالی صحرالر ثلثی دخی دریالردر اقالیم سبعه دن هر برینك طول وعرضی طقوز یوز فرسخ اولوب دنیانك معمور ومسکوننك طولی اون اوچ بیك بشیوز میلدر دیو محقق ومتفقدر * کنز الاسرارده علماء هیئت دائرهٔ ارضی ایکی قسم ایدوب معمور ومسکون اولان نصف شمالیدر ونصف جنوبی کمال شدت حرارت شمس سببیله بالکلیه خالیدر دیمشلردر (اقالیم سبعه نك اولی) بابل وخراسان وفارس واهواز وموصل وارض جبل (ایکنجی) سند وهند وزنکی عربلر ولایتی (اوچنجی) مکه ومدینه ویمن وحجاز در (دردنجی) مصر وافریقیه وبربر واندلس (بشنجی) شام وروم وجزیره که دیار بکر قربنده در (آلتنجی) ترك وخزر ودیلم وصقالبه (یدنجی) دبیل وچین ولایتلریدر علماء هیئت وغیری آراسنده تعیین اقالیمده بعض اختلافات دخی واردر دینوب * فوایح مسکیده ده اقالیم سبعه نك اولی هندستان (ایکنجی) مکه وارض حجاز ویمن (اوچنجی) دیار مصر (دردنجی) ولایت عراقدر که مقدما ارض بابل دیمکله مسمی اولوب هوا خوبلغی جهتندن احسن واعدل اقالیمدر (بشنجی) دیار روم وشام (آلتنجی) ولایت ترك ویأجوج ومأجوج (یدنجی) ولایت چین وماچیندر دائرهٔ دنیانك ربع مسکونی حکما دلائل عقلیهٔ هندسیه ایله یدی قسم ایدوب

(هر برینه)

هر برینه اقلیم دیوب هر اقلیمك طولی شرقدن غربه عرضی جنوبدن شماله‌در سلاطین متقدمیندن فریدون نبطی واسکندر ذوالقرنین یونانی وحضرت سلیمان نبی علیه السلام واردشیر بن بابك فارسی وتبع حمیری یمنی ربع مسکونی کزوب ممالك ومسالك احوالن بیلك ایچون بو تقسیمی انلر ایتمشلردر* دنیانك درت بلوکنك اوچی عظیم طاغلر ودریالر ومخالف یوللر ومختلف هوالر مانع اولمغین سیر وسلوك ایتمك ممتنع اولمشدر* مسکون اولان اشبو ربع شمالیده یدی دریا واردر که جمله دنیایی احاطه ایدوب بحر محیطه واصل ومتصلدر که بحر روم بحر صقالبه بحر جرجان بحر قلزم بحر فارس بحر چین بحر هنددر دیو مذکوردر* کتاب العظمه‌ده بعض سلفدن مرویدر که دنیا یوزی بشیوز ییللق یولدر اوچیوزی دریالر یوزی خراب وخالی یوزی دخی معمور اولان یرلردر* کتاب بهجة النفوسده قتاده قولنجه دنیا یوزی یکرمی درت بیك فرسخدر اون ایکی بیکی هند وسند سکز بیکی یأجوج و مأجوج اوچ بیکی روم بیکی عرب ولایتلریدر دینوب خریدة العجائبده قتاده قولنجه اون ایکی بیکی زنکی عربلر سکز بیکی روم اوچ بیکی عجم واتراك وچین بیکی جمیع قبائل عرب ولایتلریدر دینوب* امام مکحولدن مرویدر که دنیانك ایکی یوز ییللغی دریالر ایکی یوزییللغی خالی صحرالر سکسان ییللغی یأجوج ومأجوج ولایتی اولوب جمیع طوائف انسان همان یکرمی ییللق ایچنده درلر* فوائح مسکیه‌ده بطلیوس حکیم ردوس شهرنده رصد ایدوب جمیع ربع مسکونده یکرمی بر بیك التیوز یکرمی بر شهر واردر دیمشدر انك زماننده التیوز طقسان ییل صکره خلفاء عباسیه‌دن مأمون خلیفه زماننده واقع اولان رصددن معلوم اولان اوزره مأمون زماننده دنیاده بیوك شهرلر اون یدی بیك عدد اولوب بوجمله‌نك حاکملری بیك نفر پادشاه ایدی دیو مذکوردر* کنز الاسرارده طول وعرض ودوراضده فلاسفه ومهندسیندن روایات کثیره مزبوره اولوب لکن اصحاب عقول ساهیه‌دن صدور ایتمش اقوال وظنون واهیه اولمغین اشبو کتاب صحت نصابده مسطور اولمدی* کتاب العظمه‌ده ابن عباسدن مرویدر که برملك قاموس بحره یعنی دریا اورتاسنه مؤکل اولوب اباغنی دریانك اورتاسنه صوقدقده دریا طاشوب اباغنی طشره چکدکده دریا چکلور* ابن عمردن دخی مرویدر که دریا برظرف ایله برملك الی ایچنده طورر اکر ملك غفلت ایتسه بر یوزینی دریا غرق ایدردی (کعبهٔ معظمه شرفها الله تعالی) تفاسیرده بو اسمله مسمی اولدیغی مکعب یعنی چارکوشه اولدیغیچون یاخود اسمی کعب اولان اوکچه کبی یریوزندن مرتفع اولدیغنه مبنیدر دینوب* کشافده کعبه‌یه بیت عتیق دیو تسمیه اولندیغی

حسن بصری قولنجه انسان ایچون ابتدا بنا اولنان بیت اولدیغیچوندر قتاده قولنجه آنی یقمق ایستین جبابره دن الله تعالی آنی حفظ وآزاد ایتدیکیچون مجاهد قولنجه طوفان نوحده غرقدن آزاد اولدیغیچوندر * بعضیلر قولنجه معظم ومکرم اولدیغیچوندر دینوب * تفسیر واحدیده قتاده قولنه موافق بر حدیث شریف مرویدر معارج النبوه ده ابن عباسدن مرویدرکه عرش برینی قبل از خلق آسمان وزمین (وکان عرشه علی الماء) آیتی فحواسنجه صاد آدلو بر دریا اوستنده ایدیکه (ص والقرآن ذی الذکر) آیتنده صاددن مراد بودر بعده عرش اعلا بالایه رفع اولندقده صاد تموج ایدوب بخارندن کوکلر کوپوکندن کعبه یاراداوب ایکی بیلدنصکره یریوزی کعبه یرندن چکلوب یایلوب انکیچون مکه شهرنه ام القری دیو بیورلدی اول زمانده کعبه نك یری قزل طپراقلو براو یوك اولوب ملائکه آنی زیارت ایدوب آدم علیه السلام دخی طواف ایتدکده توبه سی قبول واصناف الطاف خدایه وصول بولدی * بعده آدم علیه السلام زیارت ایتمکله دفع وحشت دنیا ایتمك ایچون اول ایولك اوستنه کوکدن بیت المعمور پرنور اینوب آدم علیه السلام وفات ایتدکده کوکه چکلوب اولاد آدم اومحلده صافی بالچقدن کعبه یی یاپوب طوفانده منهدم ومنعدم اولمغین بعدزمان حضرت ابراهیم علیه السلام بنا ایتدی * کتاب مزبورده کعبه یی ابتدا ملائکه معاونتلریله آدم علیه السلام ایله اوغلی شیث بنا ایتمشلردر دیو برروایت حکایت اولنوب * تاریخ میرخانده ابتدا آدم علیه السلام یاپوب وفات ایتدکده شیث علیه السلام انی تعمیر ایدوب طوفانده ملائکه کعبه نك بناسینی سوکوب حجر الاسودله جمله طاشلری طاغلر ایچنده امانت قودیلر دینوب * تفسیر ابو السعودك برمحلنده تاریخ مکه ده جمله اون کره بنا اولنمشدر (اولا) ملائکه (ثانیا) آدم وحوا (ثالثا) آدم وفاتنده انی عزا ایچون کوکدن اینن خیمه ینه کوکه چکلدکده اولاد آدم طاشله وبالچقله یاپوب طوفاندنصکره یری خالی قالمشدی (رابعا) ابراهیم علیه السلام بنا ایدوب (خامسا) طائفهٔ عمالقه (سادسا) طائفهٔ جرهم (سابعا) اجداد حضرت رسولدن قصی که رئیس قوم قریش ایدی (ثامنا) حضرت رسول علیه السلام یکرمی بش یاشنده ایکن طائفهٔ قریش بنا ایدوب حجر الاسودی یرینه قومقده قبائل عرب نزاع ایتدکلرنده رسول علیه السلام کندو مبارك اللریله قودیلر (تاسعا) صحابه دن ابن الزبیر (عاشرا) حجاج ظالم بنا ایدوب الی هذا الآن غیری کمسنه بنا ایتمامشدر حجاجك بناسی کعبه نك جمله سنه اولمیوب همان اتون اواوق دیوارین بنا ایدوب حطیم ایچروده ایکن طشره ده قومشدر دینوب بعضنك قولنجه جمله

بش کره یاپلمشدر* بناء شیث* و بناء ابراهیم* و بناء قریش* و بناء ابن الزبیر* و بناء
حجاجدر دینوب* تفسیر منبورك بر محلنده دخی جمله بش کره بنا اولنمشدر بری
بناء ملائکه درکه یاقوت احمردن اولوب طوفانده کوکه چکلمشدی باقیسی بناء
ابراهیم علیه السلام بناء قریش بناء ابن الزبیر و بناء حجاجدر دیو مذکوردر *
تفسیر قاضی وکشافده کعبه‌یی ابتدا ابراهیم علیه السلام یاپوب ییقلدقده قوم
جرهم تکرار ییقلدقده قوم عمالقه تکرار ییقلدقده قوم قریش بنا ایلدی دینوب *
بحر عمیق آدلو کتاب مناسك الجده کعبه یدی کره بنا اولنمشدر بری بناء ملائکه
یا بناء آدم علیه السلام (ایکنجی) بناء ابراهیم (اوچنجی) بناء عمالقه (دردنجی)
بناء جرهم (بشنجی) بناء قریش (التنجی) بناء ابن الزبیر (یدنجی) بناء
حجاجدر دینوب کعبه‌نك بعض احوالی آشاغیده باب ابراهیم علیه السلامده ذکر
اولنسه کرکدر باقی احوالی تفصیل عظیم اقتضا ایدوب مستقل مکه تاریخلرنده
بیان اولنمشدر* کتاب العظمه ده عطادن مرویدرکه دنیا یوزنده ابتدا وضع اولنان
طاغ مکه ده جبل ابی قبیس دیدکلری طاغدر (احوال ارضین) کنز الاسرارده ابن
عباسدن مرویدرکه (الذی خلق سبع سموات ومن الارض مثلهن) آیتی دلالت
ایدرکه طبقات ارضك هر برنده بعض خلق اولوب انلره قضایای الهیه‌دن
نیجه امور تعلق وظهور ایده * معتبرات متفرقه‌ده مذکوردرکه (اولکی
یرك آدی) رمکادر التنده ریح عقیم اولوب دموردن یتمش بیك ملك طوترکه
اندن بر یوزك حلقه‌سی ایچندن کچن مقدارله عادقومی هلاك اولوب قیامتده دخی
طاغلر اشبو یحله زیروز بروخا که برابر اوله جقدر بر آلتنده بوشم آدلو بر طائفه واردرکه
عذاب جقد مظهر اولورلر (ایکنجی) یرك آدی خاء منقوطه ایله خلده یاخود جمله
جلده‌در قومنك آدی طمس اولوب یری برلرین یرلر بو یرده اهل نار ایچون انواع عذاب
واردر (اوچنجیسنك) آدی عرقه قومنك قبسدر بو یرده اهل نار ایچون بیوك عقربلر
واردرکه حربه واراوزون قویرقلری اولوب هر برینك بدنی اوچریوز التمش قله
اولوب هر قله آغو ایله مملودر (دردنجینك) آدی جربا یاخود جربار قومنك آدی
جلهماءدر بو طائفه چوق بشایوب کوزلری اللری ایاقلری اولمیوب ایکیشر قنادله اوچرلر
بو یرده عذاب اهل جحیم ایچون عظیم وجسیم یجه‌مار واردر (بشنجینك) آدی ملثا یاخود
فلتا قومنك آدی محطاط دربری برلرین عکه معتاد اولوب اکثر یازادلری آوذر بو یرده
کفار بو بننه بغلنه جق کبریتدن طاغلر و بیوك طاشلر واردر (التنجینك) آدی

سجين قومنك آدى قطاطه در كه قوش صورتنده اولوب حق تعالى يه عبادت ايدرلر
دفتر اعمال كفار بو يرده قرار ايدوب (كلا ان كتاب الفجار لفى سجين) آيتنك معناسى
بو در ديمشلر (يدنجينك آدى عجبا ياخود عجيبا قومنك آدى جنوم اولوب بدنلرى
سياهدر يأجوج ومأجوجى بونلر هلاك ايتسه لر كركدر ديو بر روايت واردر *
كنز الاسرارده حضرت عيسا عليه السلامدن مرويدر كه شيطان لعين بو يرده
مكين اولوب رحمت حقدن مأيوس وقيد و بندله محبوس ومنحوس اولمشدر ارواح
بى ارتياح كفار فجار خدابدى الرد ابليس پر تلبيس قتنده طوروب انكله
جليسلردر اشبو زمين شآمت قرين اورتاسنده ظلمتدن بر ديوار چكلمشدر كه
بر طرفنده جهنمه آچلمش بر طرفنده زمهريره آچلمش بر قاپو اولوب عرش ابليس
انده در * تفسير مكيده ابليس يدنجى قات يرده دمور زنجير و پيوند ايله محكم بند
اولنمشدر دينوب ابليسك مقرى دنيا يوزنده بحر محيطده بر جزيره در ديو بر روايت
اولنوب ابليس احوالنده حكايت اولنه جقدر * تفسير واحديده سجين ارض
سابعه در ديو بر حديث ودخى فلق ايله سجين جهنمده آغزلرى اورتلمش بر قيو اسميدر
ديو بر حديث وكعبدن سجين يدى قات يرك آلتنده موضع خدابليسدر كه ابليسله
جمله ذريتى انده ساكنلردر ديو بر روايت * ومجاهدن دخى سجين ارض سابعه آلتنده
بر صخره در كه كفارك دفاتر اعماللرى انك آلتنه قونور ديو بر روايت اولوب * كنز
الاسرارده ابى بن كعبدن مرويدر كه سجين ارض سابعة آلتنده بر اغاجدر كه اوستنده
هر بر شيطانك آدى يازلمشدر هر بر كافرك روحى قبض اولندقده ملكلر كوكه
ايلتوب جناب حقه عرض ايتدكارنده رد اولنمغين انده براغيلور * كلبى ومجاهددن
دخى مرويدر كه سجين ارض سابعه آلتنده بر يشل اغاجدر كه كوك يوزى انك
رنكندن يشل كورينور كفارك دفاتر اعمالى انك آلتنده قونور * وهبدن دخى
مرويدر كه ابليسك تصرفى او محله منتهى اولور ابن عباسدن دخى مرويدر كه
كافرك روحى قبض اولندقده كوك و ير قبول ايتميوب يدنجى قات يره ايلدلدكده
سجيندن يعنى تحت خد ابليس لعيندن بر ورق چيقوب رقم وختم اولنوب اول
مكان منقور الطبعده وضع اولنور * مستدرك حاكمده ارض ثانيه ده ريح حبس
اولنوب ثالثه ده جهنم طاشلرى رابعه ده جهنم كبريتى خامسه ده جهنم يلانلرى
سادسه ده جهنم عقربلرى سابعه ده سقر واردر كه ابليس بونده در دمور زنجيرايله
برالى اوكنه برالى اردنه باغلو طوروب الله تعالى ديلديكى نسنه ايچون كاهى انى
قويو ويرر ديو بر حديث شريف مرويدر * كتاب العظمه ده بعض سلفدن

(مرويدركه)

مرویدرکه اولکی یرالتنده حجارۀ جهنم ایکنجیده ریح عقیم * اوچنجیده عقارب جهنم * دردنجیده حیات جهنم * بشنجیده ابلیس واردر * بعضندن دخی مرویدرکه رابعه‌ده عقارب خامسه ده حیات سادسه ده کبریت جهنم واردر بعض کتبده ثانیه‌ده عقارب ثالثه ده انواع عذاب اهل نار بعضنده دخی سادسه‌ده حجارۀ اهل نار واردر دینوب بعضنده ثانیه ده کفار ایچون سلاسل واغلال ثالثه ده قطرانلو لباسلر رابعه ده کفارك بیونلرینه باغلنه‌جق طاغلر قدر طاشلر خامسه‌ده یلانلر عقربلر سابعه‌ده آتشدن دریالر واردر دینوب * ینه کتاب العظمه‌ده ابن عمردن مرویدرکه ارض سابعه اوستنده اولقدر طائفۀ جن واردرکه دنیایه چیقسه‌لر کونشك نوری کورنمزاولوردی اول یرلك هر کوشه‌سنده الله تعالی نك مهرلرندن برمهر واردرکه هر برینك اوزرنده برملك طوروب هر کون الله تعالی اول ملکره برملك کوندررکه سنك یانکده اولانی محکم حفظ ایله دیو امرلر * وهبدن دخی مرویدرکه یدنجی قات یردن عرشه دك اللی بیك یللق یولدر (ثم یعرج الیه فی یوم کان مقداره خمسین الف سنة) آیتی بوکا اشارت ایدر * فواتح مسکیه‌ده اولکی یر سیاه ایکنجی غبرا یعنی توز رنکنده اوچنجی قزل دردنجی صاری بشنجی آق آلتنجی کوك یدنجی یشلدر دینوب * زین المجالسده مذکور برحدیث شریفك مضمونی بودرکه کوکلرك ویرلرك هرطبقه‌سنده کعبه برابرنده بر بیت یعنی کعبه کبی زیارتکاه واردرکه هر برینك بشقه حرمی وزیارت وتعمیر ایدیجیلری واردر بریسی ذوشه‌ الت‍نده‌کینك چاق اوستنه دوشردی کعبه اون‌بشنجی بیتدر (احوال جهنم) بونك مکاننده اختلاف اولنوب قول اصح اوزره یدنجی قات یرك بالواسطه الت‍نده‌در * تاریخ ابن شحنه‌ده حضرت ابن عباسدن یدی قات یری کوتورن ملکك الت‍نده صخره انك الت‍نده اوکوز انك الت‍نده بالق انك الت‍نده دریا انك الت‍نده جهنمدر دیومرویدر دوزخ دائم الاحراق یدی طبقه ایدوکنده اتفاق واردر لکن ترتیبنده اختلاف اولنوب * تفسیر امام رازی وقاضیده جهنم لظی حطمه سعیر سقر جحیم هاویه دینوب احیاء العلومده جهنم لظی حطمه سقر سعیر هاویه جحیم دینوب کشافده وغیریده ابن عباسدن مرویدرکه جهنم الوهیت دعواسن ایدنلره لظی آتش پرستلره حطمه بت پرستلره سقر یهوده سعیر نصارایه جحیم صابئیه طائفه‌سنه هاویه عصاة مؤمنینه مخصوصدر اشبو اسامئ طبقات اشاغیدن ابتدا طریقیله ذکر اولنوب جهنم اشاغه طبقه‌نك اسمی ایدوکنده اتفاق واردر * ینه کشافده طبقۀ اولی عصاة مؤمنینه ثانیه یهوده ثالثه نصارایه رابعه صابئیه خامسه مجوسه سادسه مشرکینه

سابعه منافقینه دینوب * تفسیر لبابده ثانیه نصارایه ثالثه یهوده دیو ینذ کوردر مشاهیر تفاسیرده (علیها تسعة عشر) آیتنده خزینه دار درکات نار اولان ملائکه مالك ایله بیله اون طقوز عدد اولوب توراة وانجیلده مصرحدر بعضیلر اون طقوز نفر رئیس ونقیب واردر که هر برینك زبانیلردن نیجه اعوانی واردر دیوب بعضیلر اون طقوز صنف یااون طقوز صف دیمکدر دیمشلر * تفسیر ثعلبیده (خذوه فغلوه ثم الجحیم صلوه) آیتنده اهل ناردن هر شخصه یوز بیك زبانی یاپشوب اول کمسنه اللرنده پاره لنوب ینه فی الحال حیات بولور دیو ینذ کوردر * صحیح مسلمده جهنمده هر بر کافرك هر بر دیشی مدینه ده احد طاغی قدر بیوك اولوب کوده سنك دریسی قالنلغی اوچ کونلك یولدر دیو احادیث شریفه ده کوردر واقعا بو تقدیرجه زبانیلر چوق اولدیغنك حکمتی ظاهر اولمش اولور والله اعلم * جهنمك وزبانیلرك احوال واهواللری ووحشت مورثة الدهشتلری کما ینبغی قابل بیان اولمیوب خصوصا اکثری معلوم اکثر خلق جهان اولمغین اول امور موحشهٔ مدهشة العقول ذکرندن عدول اولندی لکن کبار علماء سلاطین چراکسه دن شیخ عبدالباسط بلقینی خطیله محشی بر کتاب کنارنده مسطور اولوب بو حقیر پر قصورك منظوری اولمشدر که اوزنلغی اوتوز بیك یللق اولوب قیامتده قوریله جق صراط کوپریسی دار البوار ناره خزینه دار اولان حضرت مالك عبرت آثارك کوزلری کرپکندن بردانه قیلدر دیو قال وقیل اولنمشدر * نعوذ بعفو الله ورحمته ونلوذ بفضله ورأفته من خذلانه وعقابه ونیرانه وعذابه (تبدل ارض) تفاسیر معتبره ده (یوم تبدل الارض غیر الارض والسموات وبرزوا لله الواحد القهار) آیتنده حضرت علیدن مرویدر که قیامتده کوکلر یرینه التوندن برکوك ویرلر یرینه کومشدن بریر دوشنور * ابن مسعوددن مرویدر که بریرینه کومش کبی آق بر دوشنور که اوزرنده عصیان اولنمامشدر * ابن عباسدن مرویدر که ارض وسموات تبدیلنك معناسی بریوزی دومدوز اولوب وسعتی شمدیکی حالندن اضعاف مضاعف زیاده اولوب کوکدن دخی یلدزلر دوشوب قپولر آچلمغله ارض وسمانك اوصاف سابقه لری تغیر اولمسیدر * تفسیر ابو السعودده (فاذاهم بالساهرة) آیتنده ابن عباسدن مرویدر که ساهره کومشدن بریردر که الله تعالی آنی حشر زماننده یرادر بعضلر دیدیلر که ساهره یدنجی قات یرك اسمیدر که الله تعالی انی یوم قیامتده کتوروب مخلوقاتنه انك اوستنده حساب ایدر * تفسیر لبابده حضرت رسول علیه السلامدن مرویدر که ارض تبدیل اولنوب سختیان کبی چکلوب دومدوز اولور سمادخی تبدیل اولنور یلدزلری دوکلك ایله ویارلمق ایله

وشمسی تکویر وقری منخسف اولمغله * صحیح مسلمده دخی مرویدرکه قیامتده خلق برارض بیضا اوزرنده حشر اولنورلر * ودخی مرویدرکه تبدیل ارض زماننده بنی آدم نه یرده اولورلر دیو حضرت رسوله سؤال اولندقده صراط اوستنده اولورلر دیو بیورمشلر * لکن کنزالاسرارده تبدیل ارض زماننده اختلاف اولنوب ابن مسعود قبل الحساب اولور دیوب حدیث صحیح فحواسنجه خلق صراط اوستنده ایکن اولور دینوب * تفسیر ثعلبیده مذکور برحدیثده تبدیل ارض ایکی نفخهٔ صور آراسنده جمله ذوی الارواح میتلر ایکن اولور دیو بیورلوب ینه صحیح مسلمده قیامتده ارض بردانه اتمك اولوب حضرت جبارانی یدقدرتیله دوندرر اهل جنته نزل اولمغیچون دیو برحدیث شریف مرویدر عربجه نزل ضم نون و زاء منقوطه ایله ضیافت ایچون احضار اولنان نسنه در * تفسیر معالم التنزیلده تبدیل ارضده اولان اقوالك بری بودرکه یریوزی قیامتده کیدوب یرینه قدرت حقله بردانه بیوك آق اتمك قونوب سؤال وحساب تمامنه دك مؤمنلر ایاقلری آلتندن قوپاروب اکل ایدرلر مشارقك امام توز پشتی شرحنده (یکون الارض یوم القیامة خبزة واحدة یکفاؤها الجبار بیده کما یکفاء احدکم خبزته فی السفر نزلا لاهل الجنة) حدیثی ظاهری اوزره دکلدر زیرا آثارده کلمشدرکه جمله دنیا یوزی اکر بردر اکر بحردر آتشله طولوب جهنمه قاتلسه کرکدر * پس بو حدیثك معناسی وجه ارض قیامتده مجرد صورتده اتمك کبی اولوب اهل جنتك یدکاری اتمك اول شکلده اولور دیمکدر دیو مذکوردر لکن حدیثده (نزلا لاهل الجنة) عبارتی دلالت ایدرکه یریوزینك عینی نزل اولوب اهل جنته مأکول اوله قلب حقایقه قادر اولان رب حمید قدرتندن ایسه بدیع وبعید دکلدر * کتاب کشف علوم الآخره ده قیامتده حشر مخلوقات ارض ثانیه اوزرنده اولورکه اسمی ساهره در دینوب بعض معتبراتده قیامتده اشبو ارض یرینه ساهره آدلو برغیر ارض یرادیلورکه زجاج یعنی سرچه کبیدر دیو مذکوردر (اوقات خلق اشیا) بوقاروده انواع مختلفهٔ ملائکه ده * تفسیر کبیردن منقولدرکه معراجده حضرت رسول علیه السلام ملائکه دن برطائفه یه راست کلوب نه زمانده یرادلدیکز دیو یرینه صوروب اولدخی الله تعالی هر درت یوز بیك ییلده بر یلدز یرادربنی یراده لی انك کبی درتیوز بیك یلدز یراتمشدر دیمش تفصیلی یوقاروده نظر اولنه * خریدة العجایبده ابن عباسدن مرویدرکه قوم بنی اسرائیل حضرت موسی علیه السلام حضرتلرینه دنیا یرادیله لی نه دکلو زمان کچمشدر دیو بکدن سؤال ایله

دیوب اولدخی مناجات ایتدکده یا موسی کرمشدن اون درت بیك شهر یرادوب ایچنی خردل ایله طولدردم دخی برقوش یرادوب هر کون بر دانه خردلی اکا رزق تعیین ایتدم بو اسلوبله جمله سنی ییوب تمام ایتدکده وفات ایدوب دنیایی اندن صکره یراتدم دیو بیورلمش بو کلامی ابن عباسدن ایشیدنلر اول زمانده عرش نه یرده ایدی دیو صورووب صو اوزرنده صو دخی ریح اوزرنده ایدی دیو جواب ویرمش * مشاهیر تفاسیرده تحریر اولنمشدرکه الله تعالی ارضی یوم احد و اثنینده جمیع مافی الارضی ثلثا وار بعاده سمواتی وانلرده‌کی جمیع مخلوقاتی خمیس وجمعه‌ده یرادوب * تفسیر کورانی و بعض معتبراتده مذکوردرکه ارض احد واثنینده طاغلر ثلثاده پیکارلر و ایرمقلر واغاجلر اربعاده کوکلر خمیسده شمس وقمر ونجوم وملائکه جمعه‌ده اوچ ساعتده یرادلوب آخر ساعتده آدم علیه السلام یرادلدیکه قیامت اول ساعتك آخرنده قوپار دیمشلر * کشافده (الذی خلق السموات والارض فی ستة ایام) آیتنده اشبو التی کوندن مراد یا آخرت کونلریدرکه دنیا حسابنجه هر بری بیك یلدر یاخود احتمال اظهر اوزره دنیا کونلری مقداریدر * ابن جبیر الله تعالی جمیع اشیایی بر لحظه‌ده یراتمغه قادر ایکن التی کونده یراتدیغنده حکمت قوللرینه تأنی تعلیمی ایچوندر دیمش دیو مذکوردرغالبا (العجلة من الشیطان والتأنی من الرحمن) بو معنای رعنای حکمت مبنایه ایما ایدر * صحیح مسلمده حضرت رسولدن مرویدرکه الله تعالی یریوزنی سبت کونده طاغلری احدده‌ا کثر نسخه‌ده شجری بعض نسخه‌ده خیری اثنینده مکروهی ثلثاده نوری اربعاده دواب ارضی خمیسده آدمی جمعه‌ده بعد العصر جمیع مخلوقاتنك آخرنده یراتدی * تاریخ ابن شحنه‌ده دخی مرویدرکه الله تعالی ارضی احد و اثنینده طاغلر و انلرده اولان منافعی ثلثاده اشجار ونباتاتی اربعاده کوکی خمیسده شمس وقمر ونجوم وملائکه‌یی جمعه کوننده یرادوب بعده کوکلرك یدی طبقه‌سن بری برندن آیروب بری بری اوزرینه ایلدی * تاریخ مزبورده مذکوردر که جمیع مخلوقاتك یرادلوب جمع اولملری جمعه کوننده اولمغین اول کونه جمعه دیو آد قوندی * کنز الاسرارده حضرت رسولدن مرویدرکه الله تعالی ارضی احد و اثنینده جبالی ثلثاده مداین وانهاری واقواتی اربعاده سموات وملائکه‌یی خمیسده و یوم جمعه‌نك اوچ ساعتنه‌دك یرادوب اوچنجی ساعتك اولنده اجلی ایکنجیده آفتی اوچنجیده آدمی یراتدی کتب تواریخده قیامت اشبو جمعه کوننك آخرنده قوپار دیو ذکر اولنان کونلرك هر بری دنیا یللری حسابنجه اللیشر بیك

ییلدر دیو مذکوردر * کتاب العظمهده ابن عباسدن مرویدرکه کیجه کوندزدن اوّل یرادلوب الله تعالی برکون یرادوب ادینی احد قودی ایکنجی یرادوب اثنین اوچنجی یرادوب ثلاثا دردنجی یرادوب اربعا بشنجی یرادوب خمیس قویوب یریوزینی احد و اثنینده طاغلری ثلاثاده یرادوب انك ایچون صالی کونی ثقیل کوندردیرلر انهار و اشجاری اربعاده وحوش و طیور و سباع و هوام و آفتی خمیسده انسانی جمعهده یراتمشدر (فائده) فوایح مسکیهده مذکوردرکه قیامت دنیا کونلرندن جمعه کوننده قوپمق مقرر اولمغین حیوانات هر جمعه کونی کلدکده قیامت شمدی قوپرمی اوله دیو قولاق طوتوب طوررلر و دخی مذکوردرکه عالم آخرت عالم دنیادن طقوز بیك ییل صكره یرادلوب مخلوقیتده اندن مؤخراولمغین آخرت دیو تسمیه اولندی (مدت عمر دنیا) تاریخ ابن شحنهده کعبدن مرویدرکه طائفهٔ جن یریوزنده یدییوز بیك ییل ساکن اولوب قتل نفس و انواع فساده معتاد اولدقلرنده حق تعالی انلری هلاك ایدوب یرلرینه ملكلر ساکن اولوب ایکی بیك ییلدنصكره آدمی یراتدی فوایح مسکیهنك بر محلنده دنیانك عمرندن یدی بیك ییل كچدكده خاك آدم تخمیرینه شروع اولندی دینوب بر محلنده دخی خلق آدم خلق طائفهٔ جاندن التمش بیك ییلدنصكرهایدی دینوب خریدة العجائبده عكرمه و مجاهد دنیانك اوّلندن آخرینهدك اللی بیك ییلدر قاچی كچدی قاچی قالدی كمسنه بلمز دیوب خبرده كلمشدركه مدت عمر دنیا یوز اللی بیك ییلدر * رئیس علماء مجوسدن منقولدركه كندو ایچلرنده مقبول برتاریخ كتابنده یازلمشكه دنیانك مدت عمری درت بلوكدر (اولكیسی) ایام سنه عددنجه اوچیوز التمش بیك ییلدركه كچمشدر (ایكنجی) ایام شهور عددنجه اوتوز بیك ییلدركه كچمشدر (اوچنجی نفس شهور عددنجه اون ایكی بیك ییلدركه كچمشدر (دردنجی) هفته ایامی عددنجه یدی بیك ییلدركه جمله انسان بو مدتك ایچندهدر حضرت رسولدن مرویدركه دنیا یرادیلهلی نه كچمشدر دیو صورلدقده زیم بكا خبر ویرمشدركه دنیایی یراتدیغی زماندن بنی پیغمبرایتدیكی كونهدك یدییوز بیك ییل كچمشدر دیو بیورمشلر * بعضلردن مرویدركه آدم علیه السلام یرادلدقده زمین دائم التمكین ای آدم مبارك دم بنم شباب وطر اوتم و اسباب حسن ولطافتم زوال بولوب پیر زال كهنه سال اولدیغم زمانه زاست كلدك دیو اداونداایتمش دیو مذكوردر * بعض معتبراتده مذكوردركه اهل تواریخ نیچه انبیادن روایت ایتمشلردركه دنیانك اولندن آخرینهدك یتمش بیك ییلدر التمش ایكی بیك طقوز

يوز اللتمش كچدكده حضرت آدم عليه السلام يرادلوب دنياده بنى آدمك قرارى دخى تمام يدى بيك ييل اولوب بعده قيامت قوپوب ايكى نفخهٔ صور اراسنده دنيا قرق ييل خالى طورر بعده وفات ايدن جمله مخلوقات حيات بولوب حشر و نشر ظهور ايدوب دنيانك عمرى اولان يتمش بيك ييل او زمانده نهايت بولور * شيخ جلال الدين سيوطينك الكشف فى مجاوزة هذه الامة عن الالف آدلو كتابنده حضرت رسولدن مرويدركه بركمسنه بر مسلمك رضاءالله حاجتنى بتورسه الله تعالى اكا دنيانك مدت عمرى اولان يدى بيك ييل قدر زمانده كوندز صائم كيجه قائم اولمش قدر ثواب يازر * بر حديث مفصل دخى مرويدركه ايچنده بيورلمشكه عصاة مؤمنينك جهنمده چوق طورانلرى دنيانك يرادلمسى ايله فانى اولمسى اراسندهكى زمان قدر طورركه يدى بيك ييلدر * بر حديث دخى مرويدركه دنيانك عمرى آخرت كونلرندن يدى كوندر هر برى بيك ييلدر * بعض كتب معتبرده حضرت رسولدن و وهب قولنجه بش بيك التيوز ايچنده پيغمبر اولمشدر نيجه احاديث و آثار مدت امت محمدك بيك ييلدن زياده اولمغه دلالت ايدوب لكن بيكدنصكره بشيوز ييله وارمغه اصلا مجال اولميوب بشيوز تمام اولمزدن اول قيامت قوپر بيكدنصكره دخى تخمينا درتيوز التمش قدر طورر ديئوب اكرچه آيات و احاديث و غيريدن بو معنايه قطعيت اوزره دلالت و شهادت ايدر بر دليل قوى ذكر اولنمامشدر لكن بعض اخبار و آثار ظنيه يازيلوب جملهنك حسابندن بيكدنصكره درتيوزه قريب مدت منفهم اولور تكيم اشاغيده باب احوال حضرت عيساده نزول عيسادر آخر زمان سرشتنده معلوم اولورا كا نظر اولنه * كنز الاسرارده فلاسفه و بعض طائفهدن عمر دنيا حقنده ايكى قول نقل اولندقدنصكره ايكيسى دخى دلائل شرعيه و براهين سمعيه دن خالى اولمغين الدى الفحول نامقبولدر * بو خصوصده آيات و احاديثدن نصوص وارد اولمامغين علم خداى متعال عميم النواله حواله اولنمق اولى در ديين علما قولى احق وادق وقوانين دين مبينه اوفقدر ديو تحقيق حقيق بالتصديق اولنمشدر والله تعالى اعلم بجميع ما ظهر وابهم

باب سادس در بيان امم عالم قبل از خلق حضرت آدم

كتب معتبرده روايات كثيرهٔ متخالفه محرره اولوب بللو برينك صحتى بر وجه معين مبين اولمامغين بو خصوصده اولان برقاچ روايات اشبو كتاب كثير المنفعتده حكايت اولندى (روايت اولى) نيچه كتاب مقبولده وهبدن منقولدركه الله تعالى نار سموم آدلو حرارتسز

(وتونسز)

وتتونسز بر آتش واول آتشدن مارج آدلو بر عظیم الجسم اركك ومارجه آدلو بر دیشی یرادوب بونلردن طوغان اوغلانك آدینی جان قویوب جانك دخی جن آدلو اوغلی اولوب جمیع طوائف جن ومقدما اسمی عزازیل اولان ابلیس لعین ذلیل مز بورجنك نسلیدر جان ایله جنك خاتونلرندن هر بر بطنده بر ارككٔ بر قیز ایكیز طوغوب مرور زمانله فراوان اولوب عدد ذات رمل وحصی بی عدو احصا اولدیلر عزازیل قوم جاندن لهیا آدلو بر خاتون آلوب بعده اولادی دخی انلرك ایچلرندن تأهل ایدوب بو جملهنك ذریتلری چوغالوب صحرا وجبال مالامال اولدقده فرمان رحمان ایله ابلیس واولادی اولكی قات كوكه رفع اولنوب طائفهٔ جان یرایله كوك آراسنده طوروب بعض عبادتله مأمور اولدیلر * بعده قوم جان جناب حقه التجا و یر یوزنده ساكن اولمغه رجا ایتدكارنده اصلا كناه ایشلامك عهدی اوزره یره ایندوب امد مدید وعهد بعید عباداته مداومت ایدوب بعد زمان قتل نفس و بعض معاصی یه مباشرت ایتدكارنده ایچلرنده عامر بن عمیر بن جان جناب حقدن نبوتله بونلره ارسال اولنوب بونلز كال ضلال سببیله آنی شهید ایدوب بعده صاعق بن ناعق بن مازد بن جان پیغبر اولدقده انی دخی قتل ایدوب بعده سكز یوز ییله دك هر ییلده بر پیغمبر كلوب هر برینی قتل ایتدكارنده كوكده اولان عزازیل طائفهٔ جن ایله یر یوزینه اینوب قوم جانك كیمنی قیروب فرار ایدنلر جمع اولدقلرنده كوكدن آتش اینوب جمله سن سوزان و بی نشان ایلدی بعده قوم جن یر یوزنده ساكن اولوب غایت عبادت ایدوب رئیسلری اولان ابلیس جمله دن اعبد وازهد اولمغین تدریج ایله یدنجی قات كوكه چیقاریلوب هر كوكده نیجه بیك ییللر عبادت ایدوب (متكئین علی الارائك) اولان ملائك اراسنده مكرم ومحترم اولوب عابد اسمیله مذكور ومشهور اولدی * بعض روایتده یدنجی كوكه چیقدقده یدیوز بیك ییل كچمش اولوب انده دخی تمش بیك ییل عبادت ایدوب بعده جنته كیروب مانند حضرت رضوان خازن جنان اولدی (روایت اخری) معارج النبوه ده مفصلا مذكوردر كه نار سمومك نورندن ملائكه ظلمت ودودندن شیاطین علوندن بعضیلر قولنجه اسمی طارنوش ابن عباس قولنجه اوسوما ولقبی جان اولان شخص یرادیلوب اولادی چوغالوب بعض اوامر بهیهٔ الهیه ایله مكلف اولدقلرنده قبول ایدوب وحضور وحبور له یكرمی بش بیك یاخود اوتوزالتی بیك ییل مرور ایتدكدنصكره معاصی یه ارتكاب ایتدكارنده حق تعالی انلری راه سداد ورشاده دعوت وارشاد ایتدكدنصكره اهل شقاوعنادلرنی انواع عقوبتله هلاك ایدوب صالحلرینه ایچلرندن حلیانیس نام شخصی والی ایدوب شرع

جدید تعیین بیوردی اولکی قدر زماندنصکره بونلردخی آزدقده عاصیلری هلاك
اولوب صالحلرینه ملقیا نام شخص حاکم اولوب دورهٔ ثالثه مرورندنصکره بونلر
دخی آزمغین هلاك اولوب ایچلرندن آز کسنه سبب صلاح ایله نجات وفلاح
بولدی اشبو صلحانك نسللری چوغالدقده صاموس نام شخص والی اولوب امر
معروف ونهی منکر ایدوب وفات ایتدکده بوطائفهٔ ناخائفه نامشروع افعاله شروع
ایتمکین جناب حقدن بونلری اصلاحه نیجه پیغمبرلر کلوب قول هررسولی قبول
ایتمدکلرنده دورهٔ رابعه تمامنده امر حقله ملائکه دن برطائفه کوکدن اینوب بونلرك
اکثرینی قیروب بقیهٔ السیوف اولان ألوف مذلت مألوف جزایر بحاره وخرابات
اقطاره فرار وانده قرار ایتدیلر ایچلرندن اسیر اولان صبیاندن بری دخی اسمی عزازیل
اولان شیطان ایدیکه آسمانه رفع بعده انده تربیت اولنوب تدریجله استاد ملائکه
اولدی * بنه معارجده روایت ثانیه بودرکه اولادجان فساد وعصیان اوزره
اولمغین عزازیل انلردن عزلت ومغاره لرده تنها عبادت ایتدکده قوم جان اوزرینه
غزایه کلان ملائکه بوکامحبت ایدوب جناب حقدن انلرك رجالریله کوکه چیقاریلوب
هفت آسمانده وهشت جنانده زمان دورودراز انواع طاعت ونیاز خدای بی انبازه
باجان ودل متصل غایت مشتغل اولوب برمرتبه یه واصل اولدیکه عرش انوار آلتنده
یاقوتدن برمنبر اوستنده وعظه چیقوب بحد ملائکه مجتمع اولوب وعظنی مستمع
اولورلردی * محصل ایکی روایت اوزره دخی مقدما جزایر وخرابانه سوریلان
عصاة قوم جان بعدزمان اطراف عالمه یایلوب عصیان وطغیان ایدر اولدقده امر
رب جلیل ایله عزازیل بعض ملائکه ایله یریوزینه اینوب صلحاء قوم جاندن
سلهوت بن بلاهتی وبرقاچ شخصی عاصیلره نصیحت ایچون پیاپی کوندروب
عزازیلدن کیدن هررسول قوم جان النده مقتول اولوب خبرلر عزازیله وصول
بولمامغین یوسف بن یاسفی کوندروب واردقده برطریقله مماتدن نجات بولوب عزازیله
اعلام حال ایتدکده ملائکه ایله واروب اکثر عصاتی قیروب باقیلری اطرافه
طاغلدقده ارض وسما خلاقی وجنت خزینه دارلغی عزازیله تفویض اولنوب
عوالم زیروبالاده انواع طاعات خداجل وعلایه مشغول اولوب اول بدنهاد کندوبی
افضل عباد اعتقاد ایتمکین خلافت دنیا کندودن آلنوب غیره ویریلورسه اکا
رضادن ابا ایتمکه عزم وجزم ایلدی (روایت اخری) تفسیر بحر العلومده مرقومدرکه
حق تعالی جن طائفه سن ارضده ساکن ایدوب وآنلرده شهوت قویوب عبادت
تکلیف ایتدکده مرور زمانله نسللری چوغالوب انواع معاصی یه ارتکاب وقتل

نفس وسائر محرماتدن عدم اجتناب ایدر اولدقلرنده جناب حقدن بونلره رسول کلوب اطاعت ایتمدکلرنده ایچلرنده عزت عبادت سببیله اسمی عزازیل عابد وزاهد عذاب حقه طاقت کتورلمز دیوب عاصیلر ایچندن آیریلوب طاغ باشنده مغاره‌ده عبادت ایدوب بعد زمان ملائکهٔ کزین بونك عبادتنی تحسین ایدوب ومشاهدهٔ جمالیله مشرف اوله‌لم دیو کوکه چقارلمه‌سین رجا ایتدکلرنده چیقاریلوب بعده هر برکوك ملکلری رجاسیله اول کوکه چقاریلوب هر کوکده زمان کثیر عظیم عبادتلر ایدوب هر یوقارو طبقه‌ده اشاغیدن زیاده مجاهده ایدوب بعده خازن جنت وعرش اعلا اولوب جمله‌نك مفتاحلرین طوتوب اطراف عرشده اولان اشرف اشراف ملائکه ایچنده معزز ومکرم اولدی ویدی قات کوکده کزوب جمیع اصناف ملائکه بوکا تعظیم ایدوب دیرلرایدیکه ای خازن جنت ومقدم اهل عبادت کثرت طاعته فائز اولان عباد اتکه اعتماد وغرور جائز دکلدر زیرا هر بر وخیر تحتنده بر شر مقرردر وهر طاعت ضمننده بر ضرر مضمردر (روایت اخری) علم سیرده خمیس آدلو کتاب معتبرده ابی بن کعبدن مرویدر که توراتده کوردمکه جن بن جان ملائکه‌دن برقبیله ایدیلرکه الله تعالی انلری یریوزینه ایندیروب انلرده شهوت قودقده نسللری چوغالوب یتمش بیك قبیله هر قبیله یتمش بیك کردوس یعنی بلوك هر کردوس یتمش بیك کسنه اولوب جمله‌سی صلحا ایدیلر مرور زمان ایله ایچلرنده شرب خمر ظهور ایتمکله زنا ولواطه وقتل نفس وسائر محرمات شایع اولوب اوسببله جمله‌سی ایماندن نافر کافر اولوب ابتدا اسمی حارث یاعزازیل اولان ابلیس بیك نفر صلحا واتقیا ایله اشقیا ایچلرندن چیقوب اتفاقله بر یرده عبادت ایدوب اشقیانك عصیانلری ممتد ومشتد اولدقده بریوزی حضرت حقه شکایت ایدوب بونلرك هلاکن رجا ایتدکده بن حلیم حجت ودلیل الزام ایتمدین تعجیل عقوبت ایتمزدم دیو بیوریلوب امر حقله عزازیل یانده اولان صلحادن سلهوت بن بلاهتی انلری دینه دعوت ایچون کوندروب واردقده قتل اولنوب بواسلوبله بیك نفر صلحایی پیاپی کوندروب هروارنی کافرلر شهید ایدوب آخرنده یوسف بن یاسنی کوندروب نیجه مدت ایمانه دعوت ایدوب انلر بوکا جفالر ایدوب عاقبت آتشده اریمش اسی یاغ ایچنه آتوب شهید اولدقده یریوزی جناب حقه تکرار شکایت ایتمکین ملائکه‌دن بر کردوس کوندروب هر برملك النده بر قلج یاخود حربه اولوب آغزلرندن آتشلر صاچلوب عزازیلی انلره سردار ایدوب واردقلرنده طائفهٔ جن غایت قوتلو اولوب حرب ممتد وضرب مشتد اولوب عاقبت ملائکه انلری صندیروب مغربه قاچروب الله تعالی

انلره آتش کوندروب جمله یانوب کوللری یل دریایه صاوردی (روایت اخری) خریدة العجایبده * بعض تابعیندن مرویدرکه الله تعالی برطائفه یرادوب یر یوزنده ساکن ایدوب بعدزمان یر یوزینه خلیفه براتسم کرکدر سزنه ایلرسز دیو خبر کوندرکده بزا کامطیع اولمزدیدکار ایچون کوکدن آتش کاوب جمله سن یاقوب بعده جن یرادیلوب عمارت دنیاوعبادت خدا ایله امر اولندقلرنده امتثال و بعد زمان عصیان ایدوب یوسف آداو پیغمبرلرینی قتل ایتدکارنده حق تعالی ملائکه دن برعسکره عزازیلی رئیس ایدوب یر یوزینه کوندروب جنلری جزیره لره سوروب انلرك یرلرنده بونلر ساکن اولدیلر الله تعالی دنیایه خلیفه براتسم کرکدر دیو بیوردقده بونلر خلافت ارضدن عزله المچکوب (قالوا اتجعل فیها من یفسد فیها ویسفك الدماء) دیو مناجات خدا ایتدیلر * تفسیر لبابده اشبو روایت حضرت ابوهریره دن بو یله مرویدرکه الله تعالی ملائکه دن برطائفه یرادوب بعده طپراقدن بشر یراتسم کرکدر وجوده کاوب نفخ روح اولدقده اکا سجده ایلك دیو بیوردقده ابا ایتدیلر و اظهار عصیان ایتدکارنده کوکدن آتش کاوب جمله سن یاقدی ابلیس دخی اول طائفهٔ خائفه دن ایدی (روایت اخری) ینه تفسیر لبابده ابن عباسدن مرویدرکه الله تعالی طائفهٔ جنی یرادوب دنیاده ساکن ایتدکده فتنه وفساددن عدم پرهیز واحتمام معاصی وسفك دما ایتدکارنده ابلیسی ملائکه دن عسکر ایله کوندرمکین کاوب جنلرك کیمنی قیروب کیمنی جزیره لره ومغاره لره سوروب ملائکه ایله ابلیس امین روی زمین اولوب حق تعالی بونلره عبادتی تخفیف ایدوب ابلیسه ملك ارض وسماء دنیا وجنت خزینه دارلغی تفویض اولندقده کاه ارضده کاه سماده کاه جنتده عبادت ایدوب و بو مرتبهٔ عزته سرور وغرور وانانیت کاوب کندوینی اشرف مخلوقات اکلایوب بعدزمان جناب حقدن (انی جاعل فی الارض خلیفة) خطابی اکا و یولداشلرینه اولمشدر * تفسیر ثعلبیده اشبوروایت مفسرین قولیدر دینوب لکن ابلیس و یولداشلری اولان ملائکه خزینه دار جنت اولمغین جن دیمکله مسمی ایدیلر دیو مذکوردر (روایت اخری) خریدة العجایبده * ابن عباسدن مرویدرکه قوم جانك کفارینی دینه دعوت ایچون نبوتله برملك کلدکده مؤمنین جن معاونتلریله کفاری صیوب قیروب اسمی حارث لقبی ابومره اولان ابلیسکه اوزمانده صبی صبیح الوجه ایدی بی کناه وصغیر اولمغین قتل ایتمیوب اسیر ایدوب ملائکه انی کوکه ایلتوب سماده نشوونما بولوب دائما عبادت خدا ایدردی * بعده یریوزنده برطائفه یرادیلوب عصیان ایتدکلرندن عسکر ملائکه ابلیس ایله اینوب انلری جزایر وجباله سوروب دنیاده

(کندولر)

کندولر ساکن اولوب بعده آدم علیه السلام یرادیلوب بونلر معزول و مخذول اولدیلر (روایت اخری) زین المجالسده مذکوردرکه تحت سماء دنیاده اولان کره ناردن قوم جان یرادیلوب طبیعتلرنده شهوت قونوب بعض اوامر ونواهی الهی تعیین اولنوب یریوزنده ساکن اولدیلر قتل نفس و بعض معاصی ایشلدکارنده کوکدن آتش کلوب وجود خباثت نمود مضرت آلودلرین نابود ایتدکده بعض ملائکه شفاعتلریله ایچلرندن ابلیس قورتلوب بعده انلرکبی یریوزنده ایکی طائفه دخی یرادیلوب مرور زمانله عصیان ایتمکین بونلردخی هلاك اولدقده حق تعالی یکرمی درت بیك ملك ایله ابلیسی دنیایه خلیفه واوامر ونواهی ایله مکلف ایدوب طاعات وعباداته بروجه جازم عازم وملازم اولدیلر (احوال ابلیس) تفسیر لبابك برمحلنده ابن عباس واکثر سلف ابلیس ملائکه دن اولمیوب آدم ابو البشر اولدیغی کبی بودخی ابو الجن اولوب اسمی حارثدر دیوب ابن مسعود و بعض علمایر یوزنده اولان جندن اولوب صغیرایکن ملائکه بونی اسیرایدوب کوکه چقارمشلردی دیدیلر برروایتده ابن عباس وابن مسعود و بعض تابعین وعلما (فسجد الملائکة کلهم اجمعون الا ابلیس) آیتنك ظاهریله استدلال ایدوب ملائکه دن ایدی واشبو روایت اوزره اسمی عزازیل اولوب درت قنادلو ملائکه نك اشرافندن ایدی لکن غضب حقله ابلیس اولدی دیئوب * ابن جبیردن مرویدرکه ملائکه دن برطائفه آتشدن یرادیلوب اسمی جن اولوب ابلیس انلردندر * قتاده دن مرویدرکه ملائکه ایچنده جنه دیمکله مسمی افضل صنفدن ایدی برمحلده دخی بعض اقوال ذکرندنصکره ابن جبیر ابلیس ملائکه دن جنان آدلو طائفه دن ایدیکه اول عمرلرنده دائماجنتده قوبجیلق ایدوب اهل جنت ایچون حلی ایشلرلر دیوب لکن ملائکه دن اولمدیغنه (افتتخذونه وذریته اولیاء) آیتی دلالت ایدرز یراملائکه نك نسل وذریتلری اولمدیغی مقرردر دیو مذکوردر امام ثعلبی دخی ابن عباسدن روایت ایتمشدرکه ملائکه دن جن دیمکله مسمی برطائفه دن ایدیکه سائر ملائکه نوردن بونلر سمومدن یرادلشلردر* ابلیسك اسمی سریانیجه عزازیل عربجه حارث اولوب جنت خزینه دارلرندن ایدی سماء دنیا ملائکه سنك رئیسی وروی زمینك خلیفه سی اولوب علم وعبادتی موفور اولمغین مغرور اولوب فرمان رحمانه عصیان ایتدکده مسخ اولنوب شیطان اولدی * تفسیر قاضیده ابن عباسدن مرویدرکه ملائکه دن برجنس واردرکه توالد وتناسل اوزره اولوب انلره جن دیرلر ابلیس انلردن ایدی * تفسیر واحدیده دخی ابن عباسدن دنیا ملائکه سنك اسمی جن اولوب ابلیس انلردن ایدی دیومرویدر

دخی بودرکه جان ابو الجن ابلیس ابو الشیاطیندر * جندن کفره و مسلمین اولوب
موت وحیات ایله متصفلردر اما شیاطین اصلا مسلمان اولمیوب چاق ابلیس لعین
وفاتنه دك یشایوب انكله بیله وفات ایدرلر * شرح مقاصدده جن اجسام لطیفهٔ
هوائیه درکه برساعتده اشکال مختلفه ایله متشکل اولمغه هر بری قادر وانلردن
نیجه افعال عجیبه صادر اولوب ایچلرنده مطیع وعاصی ومؤمن وکافر واردر *
شیاطین ملاعین اجسام ناریه درکه عادتلری انسانی اهلاك واتوا ایچون اضلال
واغوا اولوب منافع طاعاتی اونوتدیروب اسباب معاصی ولذاتی ترویج ایله میل
نفسانی یی تهییج ایدرلر بعضلر جن وشیطان دخی عناصر اربعه دن مترکب لکن
جنده عنصر هوا شیطانده عنصر نار سائر اجزالرینه غالبدر دیمشلر * هوا ونار
کمال لطافت وشفافیت اوزره اولمغین اشبو ایکی فرقه منافذ ضیقه ایچنه کیروب
حتی جوف انسانه ومحکم بنیانه دخول ایدوب عیوندن مستور اولوب بنی آدمه
منظور اولمزلر مگر که عنصر آب یا عنصر تراب غالب اولان قوالبده کورینه لر *
بو ایکی فرقه بعض ناسله اختلاط واستیناس ایدوب سحر وطلسمات ونارنجات
وبعض حالات تعلیم وتفهیم ایدرلر عناصردن مرکب ایدکاری مذهب اوزره
اکثر ابصاردن استتار ایتملرینه وبعض عوارض ایله ترکیبلری منحل اولمیوب ایستدکاری
هیئت وصورت ایله فی الحال مصور ومشکل اولملرینه سبب بودرکه حق تعالی
بعض ابصارده بعض احوالده انلرك رؤیتنی یرادوب بعضنده یراتمیوب محض
قدرتیله ترکیبلرین حفظ ایدوب ارادتی تعلق ایتدیکی صورتده فی الحال تصویر
ایدر والله علی کل شئ قدیر دیو تحریر اولنمشدر (فائده) کتاب مستطرفده
شیاطین قوشلر کبی یومورطلیوب هر بیضه دن بیك شیطان چیقار دینوب * تفسیر
ابو السعودده قتاده قولنجه توالد وتناسللری بنی آدم کبی اولوب بعضلر قولنجه
قویروغنی مقعدنه صوقوب یومورطلیوب هر بر یومورطه دن وافر شیطان چیقار دینوب
بحر الکلام نسفیده خبرده کلمشدرکه هر شیطان عصیان انسانه شادمان اولدقده
ایکیشر یومورطه یومورطلیوب یومورطه ایچندن اولادی یاوریلر کبی چیقار * ینه
خبرده کلمشدرکه هر برینك بر ر بوطلرنده بر ر فرج بر ر بوطلرنده بر ر ذکر اولوب
کندو کندولرینه جماع ایدوب ولد حاصل اولور * ودخی هر بری ذکرنی
کندو برینه ادخال ایتمکله ولد حاصل اولوردیو وارد اولوب لکن صحیح اولان
اولکی قولدر دیو مذکوردر * فتوحات مکیه ده قوم جانك توالدلری ارککاری
دیشلرینك رحمنه هوا القا ایتمکله در * طائفهٔ جنك توالدی دود کثیر الصعود

كبی اركك ايله ديشی بربرلرينه مختلط وممتزج ومرتبط ومندمج اولوب ايكی طرفه دخی لذت حاصل اولمغله در * بعض علما ديمشدر كه طائفهٔ جاندن ابتدا يراديلان شخص خنثی ايدی نفسنه جماع ايدوب اركك ديشی نيجه اولادی اولوب توالد وتناسل ايله طوائف كثيره اولديلر ديو مذكوردر (فائده) جامع الصغير سيوطيده ايكی حديثك مضمونی بودر كه جن اوچ صنفدر برينك قنادلری اولوب هوايه اوچرلر بريسی ييلان وعقرب وسائر حشرات ارض صورتنده كوريننلردر بری دخی قونوب كوچوب قيامتده حساب وعقاب اولنورلر * فتوحاتده مذكوردر كه اصول طوائف جن جمله اون ايكی قبيله اولوب هر قبيله دخی نيجه فرقه در * جندن شيطان تسميه اولنان حارثدر كه سائر شياطين اندن متفرع اولمشلردر شياطيندن هامة بن الهام لاقص بن ابليس كبی ايمانه كلانلر طائفهٔ جنه ملحق اولوب كفر اوزره باقی قلانلره شيطان ديرلر * تاريخ عينيده مذكوردر كه جميع شياطين ذريت ابليسدر زيرا اوتوز يورطه يورطلر اونی مشرقده اونی مغربده اونی دنيانك اورتاسنده يورطليوب هر يورطه دن شياطيندن برجنس چقمشدر عفريتلر وغوللر وسعالی وجان كبی * مجاهد ديمشدر كه ابليسك اكبر اولادی بشدر * بری بثردر كه مصيبتلره حواله دز يری زليفوندر كه خلق ارا سنه عداوت وفتنه براغيجيدر بری داسمدر كه انسانه وسوسه ويريجيدر * برينك آدی اعوردر كه زنا ايتمكی القا ايدر * بری مسوطدر كه برسنجاغی اولوب چارشولر اورتاسنده يره ديكوب خلق ارا سنده غوغا وغلبه لك ونزاع وخصومت براغور * كنز الاسرارده نيجه سلفدن مرويدر كه الله تعالی جانی نار سمومدن يرادوب بعده جاندن خاتوننی يرادوب بعد الازدواج حامل اولوب اوتوز بر يوطه طوغوزوب برندن طورسوررده طائفهٔ قطاربه برندن ابالسه طائفه لری چقديكه ابالسه نك رئيسلری حارث بن مره اولوب بونلرك مسكنلری دريادر بر يورطه دن دخی مرده طائفه سی چيقوب مسكنلری جزيره لردر برندن دخی غوللر چيقوب مسكنلری صحرا وبيابانددر برندن دخی سعالی طائفه سی چيقوب مسكنلری طاغلردر برندن دخی نهارش چيقوب مسكنلری حاملردر برندن دخی هوام چيقوب ييلان شكلنده اولوب قنادلری اولمغين مسكنلری هواده در (فائده) تاريخ عينيده جميع امم بنی آدم عشر طوايف جن بوايكيسی عشر شياطين بو اوچی عشر ملائكه در دينلوب * كتب حديثده هر كشينك كفار جندن برر يولداشی اولوب رسول عليه السلام كندو جنلرين طوتوب مسجد شريف ديركنه باغليوب ايمانه كلدكده قو يوزدی بعده دائما حضرت رسوله خير صانوب

خبرلو نسنه لره قولاغوزلردی دیو حدیث مرویدر (فائده) کنزالاسرارده سلیمان پیغمبر علیه السلام جن طائفه سنك انواع فسادنه واقف اولدقده انلرك هر بر قبیله لرینه برر ملك مؤکل اولوب یر یوزنده فتنه وفساددن منع ایده دیو جناب حقه دعا ایتدکده رجاء رسول قبول اولوب اول زماندن قیامته دك جندن هر قبیله یه برر ملك مؤکل ومساطدر دینوب *حضرت سلیمانه ابتدا جن وشیاطین نه طریقله مسخر اولدقلری باب احوال سلیمان علیه السلامده بیان اولنور (فائده) تفسیر لبابده (الا من استرق السمع فاتبعه شهاب مبین) آیتنده ابن عباسدن مرویدرکه شیاطین بری برلرینك اوستنه بینوب اولکی کوکه واروب ملائکه نك سویلشدکلرینه قولاق اوردقلرنده اوزلرینه کوکب آتوب البته طوقونوب کیمینی قتل ایدوب کیمینك بعض اعضاسن یاقوب کیمینی دخی دیوانه ایتمین غول اولوب صحرالرده یولجیلره کورینوب یوللرین آزدیروب هلاکلرینه سبب اولورلر زمان سابقده کوکلرك هر برینه شیاطین چیقوب ملائکه دن ایشتدکلرینی کاهنلره خبر ویروب حضرت عیسی طوغدقده کوکلرك اوچ طبقه سندن منع اولنوب حضرت رسول علیه السلام طوغدقده جمیع کوکلردن منع اولندیلر * امام زهریدن مرویدرکه نبوت رسولدن دخی اول شیاطین کوا کبله رجم اولنوب احیانا بعض اخبار ایشیدوب کاهنلره خبر ویررلردی لکن بعد النبوه رجم خصوصنده اهتمام ملائکه زیاده اولوب شیاطین استماعدن بالکلیه محروم اولدیلر * قرطبیدن دخی مرویدرکه رجوم اولان نجوم ابن عباس قولنجه شیاطینی قتل ایتمیوب همان بعض اعضاسن یاقوب مجروح ایدر * حسن بصری و بعض علما قتل ایدر دیوب لکن قول اول اصحدر بعضیلر دخی دیدیلرکه یلدزلر شیطانه آتلوب بعده دونوب اسکی مکاننه کلور دینلدی* کشافده قول زهری ایچون صحیح بودر دینلدی * کنزالاسرارده مذکوردرکه رجم شیاطین خصوصنده اولان احادیثك مضمونی بودرکه سابقا بری برلرینه بنوب کوکه چیقوب جمله نك اوستنده کی دنیاده واقع اوله جق بعض اخباری ملائکه دن ایشیدوب آلتنده اولانه خبر ویروب فی الحال اوزرینه یلدز آتیلوب بونی یاقوب آلتنده کیلر دخی بربرلرینه خبرویروب چاق آلتنده کی بر صحیح خبره یوز یلان قاتوب کاهنلره کلوب قلبلرینه اعلام ایدردی * نبوت رسول علیه السلامده سموات مأنوسه امر حقله غایت اهتمامله محروسه اولوب استماع ایدن شیاطین البته قورتلمیوب احراق اولنور ایدی * کتاب خمیسده حضرت رسولدن مرویدرکه ملائکه بولتلر اوستنه

ایدوب کوکده تقدیر اولنان امر حقی سویلشوب شیاطین انی ایشیدوب کافرلره
خبر ویروب هر خبر یانجه یالنلرندن یوز دانه یلان قتارلردی (فائده) اصول امام
زاهد صفارده آخرتده کفار جن جهنمده اولوب مؤمنلری امام اعظم قولنجه
نه جنتده نه جهنمده اولوز الله تعالی دیلدیکی یرده اولورلر * ابو یوسف ومحمد قولنجه
جنتده اولورلر لکن الله تعالی یی کورمزلر نتکیم ملائکه دخی کورمزلر دینوب *
کتاب اشباه ونظائرده بالاتفاق جنلر مکلف اولورلر مؤمنلری جنتده کافرلری
جهنمده در لکن مؤمنلرینک ثوابنده اختلاف اولندی * کتاب الاجناسده امام
اعظم جنک ثوابی یوقدر دیمش وتفاسیرده امام اعظم ثواب جنده توقف ایتمشدر
دینوب توقفدن مرادی عجبا جندخی انسان کبی یوب ایچوب تنعم ایدرمی دیمکدر
یوخسه مجرد جنته دخوللرنده توقف دکلدر * تفسیر معالمده مذکوردر که
جنلرک مؤمنلری حالنده اختلاف اولنوب ابو حنیفه ونیجه علما انلرک ثوابلری همان
نار دن اماندر دیوب بعضلر بعد النجاة بهایم کبی (کونوا ترابا) دینوب طپراق
اولورلر دیمشلر * امام مالک ونیجه علما عقاب اولندقلری کبی ثوابلری دخی واردر
دیدیلر * امام ضحاک بونلره تسبیح وذکر ایتمک الهام اولنوب انسان جنتده تنعم
ایتدکاری کبی بونلر دخی تسبیحله لذت وصفا اتورلر * خلفادن عمر بن عبد العزیز
جنک مؤمنلری آخرتده جنتک طشره سنک اطرافنده چایرده اولوب جنتک ایچنده اولمزلر
دیوب حارث محاسبی جنته کیرن جنلر بز دنیاده انلری کورمیوب انلر بزی کوردکلری
کبی جنتده بز انلری کوروب انلر بزی کورمسه لر کرکدر دیمش دیو مذکوردر
(فائده) ینه اشباهده مذکوردر که جمهور علما قتنده طائفهٔ جندن هیچ بر زمانده اصلا
پیغمبر اولمیوب (یا معشر الجن والانس الم یأتکم رسل منکم) آیتنده رسل جندن مراد
انسانک رسولی اولان جنلردر دیوب * بعض علما جن ایچنده دخی کندولردن
پیغمبرلر کلمشدر دیدی * امام مقاتل حضرت رسولدن اول اصلا بر پیغمبر انس وجنک
ایکیسنه دخی مرسل اولمامشدر دیمشدر (امم سابقه) کتاب مستطرفده ثقات
رواتدن منقول مقبولدر که حضرت آدمدن مقدم اشبو عالمده یکرمی سکز جنس
طائفهٔ متخالفه یرادیلوب بر ینک قنادلری اولوب کلاملری بارمق چتردیسی کبی
رصدا ایدی * بریدخی بدنلری ارسلانه باشلری قوشه بکزیوب قو یرقلری و یدنلری
قیللی اولوب کلاملری قوان ایچنده بال اریلری صداسی کبی ایدی * بر ینک اوکارنده کی
کبی آردلرنده دخی بر یوزلری اولوب وافر آیاقلری وارایدی * بر ینک دخی اللری
وایاقلری بردانه اولوب انسانک نصفنه بکزیوب کلاملری سیاه صوقوشلری

صداسی کبی ایدی * بر ینك دخی یوزلری انسانه ارقه لری قابلو بغایه بکزیوب باشلرنده بو ینوزلری اولوب کلاملری قورد اولوماسی کبی ایدی* برینك دخی آق قیللری اولوب صغر کبی قویروقلری وارایدی * برینك دخی خنزیر کبی آزودیشلری واوزون قولاقلری وارایدی * ذکراولنان امم مختلفه متوالد ومتناسل و بری برلرینه مختلط ومتداخل اولمغله یوز بکرمی درلو طائفه حاصل اولوب انساندن اجمل واحسن واکمل واز ین برامت پرادلمامشدر (فالحمدلله الذی کرم نوع الانسان بحسن الصورة والسیرة والعرفان) حضرت عمردن مرویدر که الله تعالی بیك بکرمی امت یراتمشدر التیوزی دریاده باقیسی قره ده ساکن ومتمکنلردر * تم القسم الاول وبالله استعین وعلیه اتوکل

قسم ثانی

بسم الله الرحمن الرحیم   الحمدلله الذی جعل الانسان بدیع فطرته وافضل خلیقته واوجدهم لاظهار اسرار قدرته وحکمته * والصلاة والسلام علی انبیائه الکرام ورسله العظام وعلی آلهم واتباعهم الی یوم القیام (امابعد قسم ثانی کتاب مرآت الکائنات اولان اشبو اوراق صحت سمات اوتوز یدی باب رفیع القبابه توزیع وبجه سی بعض فصول فوائد محصول ایله تفریع اولمشدر

باب اول دراحوال حضرت آدم وحوا صلوات الله علیهما

کیفیت خلقت وفطرت آدم مکرم ومبارك دم خصوصنده تفاسیر وتواریخ عوالی شمار بخده الفاظ مختلفه ومعانی متفقه ومؤتلفه ایله مبین ومفصل اولان آیاتك مجمل ومحصلی بودرکه * حضرت رب عالم خلق آدم دیلدکده * ابن مسعود قولنجه اولا جبرائیلی بعده میکائیلی بعده اسرافیلی بعضلر قولنجه دردائیل آدلو ملکی دنیانك درت کوشه سندن وجمله طپراقلرك انواعندن برقبضه خاك آلمغه کوندردکده سائقار یوزینه سندن برطائفه پرادوب مطیعلرینی جنته عاصیلرینی جهنمه قوسم کرکدر دیووحی خدا اولمغین اشبو ملکلرك هربری واردقده الله حقیچون بندن طپراق آلمه دیو یالوارمغین تعظیما للاسم الله هیچ بری اقدام ایتیوب جناب حقه واروب اعتذار ایتدکلرنده حق تعالی عزرائیلی کوندروب روی زمینا کادخی آند و یردکده سکا مرحمتدن امرالهه اطاعت اولیدر دیوب دنیانك درت طرفی ترابنك الوان وانواعندن جمله قرق ذراع قدر برقبضه خاك آلوب محل مأموره کتوردکده چونکه انین زمینه ترحم ایتمدك اندن پرادیلان مخلوقاتك قابض ارواحی اول دیو بیور یلوب* بعده اول خاك مختلف الطعم صولر ایله یوغرلدی افرادانسان اشکال وصورده

اخلاق وسیرده مختلف اولدقلرینك سری بودر دیمشلر (کتاب مصابیحده) ان الله خلق آدم من قبضة قبضها عزرائیل من جمیع الارض فجاء بنو آدم علی قدر الارض منهم الاحمر والابیض والاسود والاصفر و بین ذلك والحزن والخبیث والطیب) دیو برحدیث شریف مرویدر* جبرائیل امین ملائکهٔ مقربین ایله بامر خدا سلطان الانبیا مزاری اولهجق یردن برقبضه خاك پاك آلوب ماء تسنیمله یوغروب سائر انهار جنته باتروب انجو کبی آق و براق اولدقده اهل زمین وآسمانه شرف فخر جهان عیان اولمق ایچون عوالم ملك وملکوتی سیران ایتدیروب خمیر آدم ایچنه ضم ایدوب بعده (خمرت طینة آدم بیدی اربعین صباحا) حدیث قدسیسی مفهومنجه بی وساطت ماسوی محض قدرت خدا جل وعلا ایله هر کونی بیك ییل حسابنجه قرق کون تخمیر ایدوب شکل زیبا ودلربا تصویر اولندی * بعده قالب مصور بنی آدم قرق ییل یاتوب صلصال کالفخار اولدی یعنی آتشده پشمش کرپیچ کبی محکم قوریدی* اشبو حال عبرتمآلده کمال رجال خلوت وعمرار بعینلرندن صکره اولمغه اشارت واردر دیمشلر * نیجه معتبراتده خمیر آدمی حضرت حق کمال قدرتنه دلیل جلیل اولمغیچون قوریوب پشدکدنصکره تصویر ایتدی دیو تسطیر اولنمشدر والله علی مایشاء قدیر بعده جسد آدم مبارك قدم ابن عباس قولنجه مکه ایله طائف آراسنده قونوب قرق ییل دخی آنده طوروب صفوف صنوف ملائکه کذر ایدوب جمال پرکمالنه عبرت وحیرت ایله نظر ایدرلردی * بعض معتبراتده آدمك باشی کعبه طپراغندن کردنی قدسدن سینهسی دهنادن شکمی هنددن اللری مشرقدن ایاقلری مغربدن سائر اعضاسی جمیع روی زمیندن یرادلمشدر دینوب* بعضنده مذکور برحدیث شریف مضمونجه الی کعبهٔ طپراغندن کوکسی وارقهسی قدسدن ساقلری مصردن آیاقلری حجازدن صاغ الی مشرقدن صول الی مغربدن یرادیلوب * بحر العلومده برحدیث شریف مضمونجه جمعه کوننده جمیع طپراقلر انواعندن یرادوب باشی قدسدن کوکسی عراقدن مقعدی بابلدن صاغ الی کعبهدن صولی فارسدن آیاقلری وقدمی هنددن ودیار یأجوج ومأجوجدن یرادلمشدر انکیچون بنی آدمك الوانی مختلف اولدی * ابن عباس قولنجه آیاقلری هنددن بوطلری یمندن فرجی بابلدن بطنی مکه قربنده طائفدن ارقهسی شامدن اللری کعبهدن کوکاری طاغلردن معدهدن اشاغه اولان باغرصقلری جزیرهلردن جکری موصلدن طلاغی حجازدن کلیهلری یعنی بوش بوکره متصل اولان ات پارهلری قدسدهکی ارض صخرهدن یوزی جنتدن کوزلری ارض کوثردن قلبی عرش نورندن یرادلدی دیو مذکوردر (روایت ثانیه)

نیجه معتبراتده خلق آدمده تفاصیل سابقه یه مغایر واملردن زیاده بازیلان روایات بونلردرکه حالا اجمالی بیان اولنور * پس مرویدرکه عزرائیل خاك آدمی یر یوزندن کتوردکده بر پاره بولت کاوب عرش آلتنـده اولان بحر الاحزاندن اوتوز طقوز کون باران بلا یاغـدیروب قرقنجی کون بحر فرحدن بر لحظـه یغمور یاغدی بهجة الانوارده اوتوز طقوز ییل مطر غم بر ییل مطر فرح یاغدی دینوب * عرایس ثعلبیده بدن آدم جنتده قرق ییل طوروب متصل اوستنه غم یغموری یاغوب بعده بر ییل مطر فرح یاغدی دیو مذکور در (نظم) خاك آدم را بآب غم تخمر ساختند * پس درو درد و بلارا جاءقررساختند * (نثر) بو حال حیرتما آلدن آلام واحزان انسان سرورندن فرا وان اواوب لکن خاتمهٔ عسر وترح یسر وفرح ایدوکنه اشارت و بشارت وار در دیمشـلر * بر روایتده امر حضرت رب ایله یتمش بیك ملك مقرب جنتده رحیق وسلسبیل انهارندن صو کتوروب خاك آدمی اصلادوب بعده آب حیاتله یوغروب قرق ییل بحر الاحزاندن یغمور یاغمشدر جسد آدم عناصر اربعه دن مرکب اولمق ایچون امر حقله اسرافیل بحر قدرتدن بر قاچ قطره صو دوکوب جبرائیل باد حکمتدن نفخ ایدوب میکائیـل بر پاره آتش حکمتدن قاتوب خاکدن بدنی وعقلی آبدن قلبی باددن روح حیوانیسی آتشدن نفسی یرادلدی * محصل مادهٔ خلقت آدم تراب وخمیر وحمأ مسـنون وصلصال لق مرتبه لرنده قرق ییل طوروب بعده تصویر اولندقده سر عزت افسرندن ابتدا اولندی * ابلیس حسود جسد آدم مسعوده کیروب تحت حکمنده اولان ملائکهٔ ارضه خبر ویردیکه اشبو شهر فریدالدهره هر زمان کیرمك آسان لکن قلب آدلو بر خزینهٔ حصینه سی واردرکه آکا کیرمکه قادر اولمدم نه وار ایسـه اندە اولمقدر دیو ترسان وهر اسـان اولدم بندن افضل اولورسـه اطاعت ایتیوب افضل اولمزسه انی قتل ایدرم دیو جزم وعزم ایتدی مرویدرکه جبرائیل امر رب جلیل ایله ساق عرشده معلق اولان نور حبیب حق انهار جنته باتروب آدمك آلتنده بر چقورجق ایچنه قویوب بعده جسمنه روح کالدی بحر العلومده عزرائیل یردن الدیغی بر قبضه خاکی کوکه چیقاروب امر حقله بالحق ایدوب طین لازب اولنجیه دك قرق ییل طوروب بعده قور یوب صلصال کالفخار اولدقده قرق ییل دخی طوروب بر یوزنده مکه شهرینك یولنده دخی قرق ییل طوردی دینوب * معالم التنزیلده (ءاسجد لمن خلقت طینا) آیتنده یعنی بن کتوردیکم طپراقدن یراندیغکه نیجه سجده ایدهیم دیمکدر * زیرا ابن عباسدن مرویدرکه امر حقله ابلیس یر یوزینك

طاتلو وطوزلوسندن جمله برقبضه خاك آلوب كتوردی الله تعالی آدمی اندن یاراتوب
اول طپراغك طاتلوسندن یرادیلان سعید طوزلوسندن یرادیلان شقی اولدی دینوب
اشبو روایت مخالف قول جمهور اولمغین غیر معتبر ایدوكی مقرردر غالبا منشأ غلط لفظ
عزرائیل لفظ عزاز یله نوعا مشابه اولدیغیدر * زیرا خاك آدمی كتورن ملك الموت
اولان عزرائیل ایدوكنه مورخین اتفاق ایتمشلردر (نفخ روح) معتبراتده مذكوردر كه
روح پرفتوح آدم مكرم اوچ كره دخول بدن ایله مأمور اولوب هر برنده (یارب
مدخل كریه وقعر بعید ونفس منازعة) دیوب جناب حقه التجا وكرمك رجا
ایتدكده (ادخلی كرها واخرجی كرها) دیوندا كلمكین ناچار سر آدم عبرت اثره
كیروب دماغ حكمت طورنده ایكیوز یل دور ایتدی * بعده كوزینه یوزینه بورننه
دیلنه آغزینه كلدكده آقسروب الحمد لله رب العالمین دیو سویلدی * یرحمك ربك
یا آدم وللرحمة خلقتك * دیونداء خدا كلوب آقسرن كسنه لره الحمد لله دیمك سنت
وعادت مورثة السعادت اولوب ایشدنلره یرحمك الله دیمك بروجه لازم ولازب
شرعا واجب اولدی * بعض معتبراتده تحمید آدمدن برعلم یرادیلوب آدی لواء الحمد
قوندی دینوب غالبا قیامتده علم فخر عالم صلی الله علیه وسلم بو اولمقدر والله اعلم *
بعده بدن حسن آدمه روح جاری اولدقده اعضاسنده لحم ودم وعظام وعروق
واعصاب پیدا اولدی * بعده جمله تننه قدرت حقله دری برینه ابن عباس قولنجه
طرنق جنسندن براق وبراق لباس لطافت استیناس كیدیریلوب بعد زمان قصهٔ
اكل ثمره صدورنده اول جلد لطیف كیدوب یرینه ات جنسندن دری بتوب مذكر
حال ماضیه اولمغیچون پارمقلری اوجنده طرنق اندن علامت باقیه قالدی بركسنه
مسرور ایكن طرنقلرینه نظر ایتسه بی سبب نوعا منقبض اولدیغنك سری بودر
دیمشلر * بعده جبرائیل علیه السلام عقل وایمان وحیایی كتوروب اوچندن برینی
آلمق امر اولنمشدر دیوب آدم دخی عقلی الدقده ایمان وحیا یله واركز عقل
قنده ایسه سز ده انده سز دیوب اوچی دخی آدم سخیده جمع اولدی مواهب لدنیه ده
جعفر صادقدن مرویدر كه روح آدم یوز یل بورنیله باشنده یوز یل كوكسنده یوز یل
ایاقلریله قدمنده طوروب بعده تعلیم اسما اولدی * بعض معتبراتده مرویدر كه روح آدم
ابتدا باشنه بعده كوزلرینه كلدكده فتح بصر وساق عرشه نظر ایدوب (لا اله الا الله
محمد رسول الله امة مذنبة ورب غفور) یازلمش كوردی جناب حقله آكا متعلق بعض مكالمه
ایتدی * تفسیر لبابده آدم علیه السلام یریوزنده یرادلدیغنده نزاع یوقدر دینوب لكن
كنز الاسرارده سدی قولنجه اولكی كوكده * بعض علما قولنجه دنیانك جانب غربیسنده

بر باغچهٔ بهجة النفوسده جمهور علمایه اسناد اولندیغی اوزره جنت عدن ایچنده
یرادیلوب بعد زمان خروجی دخی اندن واقع اولدی * ابتدا قامتلری بشیوز ذراع
اولوب اول خلقدن نفخ روحنه دك هر کونی بیك ییل حسابنجه درت هفته کچمشدی
دینوب * بوقاروده اوقات خلق اشیاده جمعه کونی بعد العصر یرادلدی دیو بر حدیث
شریف یازیلوب تاریخ میرخوانده نفخ روح منجمین قولنجه ماه محرمده عاشورا
کوننده ایدی دینوب * شرح مشکاتده ابن عباس رضی الله عنه قالب آدم قبل
نفخ روح مکه ایله طائف اراسنده طوردی دیوب حضرت رسول علیه السلام
جسد آدم جنت ایچنده تصویر اولندی دیو بیورمشدر * اشبو ایکی کلامك توفیق
شووجهله درکه جائزکه قالب آدم تصویر اولنجیه دك یریوزنده طوروب بعده جنته
ایلتوب انده تصویر اولنمش اوله دیو تحریر اولنمشدر والله اعلم بما الخفی واعلم (تعلیم اسما
وسجدهٔ ملائکهٔ ارض وسما وکیفیت دخول بجنت بانواع عز ورفعت) تفسیر
ابو السعودده ابن عباس رضی الله عنه ونیچه تابعین قولنجه الله تعالی آدمه جمیع
اشیا اسماسن وهر جنسك منافعن *بعضیلر قولنجه اسماء ماکان وماسیکون *بعضلر
قولنجه جمیع اشیانك ذواتنی واسما وخواصنی واصول علمی وقوانین صناعاتی
وتفاصیل آلاتی وکیفیات استعمالاتی تعظیم وتکریم ایله تعلیم وتفهیم ایتدی
دینوب * کشافده همان قول اول تفسیر قاضیده همان ثالث مذکوردر * تفسیر
کبیرده مشهور بودرکه اسامئ جمیع مخلوقاتی انواع السنه ولغات اوزره
تعلیم ایدوب وفات ایتدکدنصکره اولادی هر فرقه برلغتی مخصوص ایدنوب اطراف
عالمه کتدکلرنده مرور زمانله سائر لغتلری اونوتدیلر * تفسیر لبابده اشبو کلام قول
اهل تأویل یعنی مختار مفسرین ذوی القدر الجلیلدر دیو تحریر وتسطیر اولنمشدر*
معارج النبوهده مذکوردرکه بعد تعلیم الاسماء امر خدا ایله جمیع ملائکهٔ زیر
وبالا یکرمی بیك صف اولوب یدی یاخود یدیوز بیك ایاقلو بر منبر معتبر عالی کهر
قوندقده آدم صفینك جبیننده نور محمدی تابان ودرخشان ایکن باشنده تاج مجوهر
ارقه سنده اطرافی (لا اله الا الله محمد رسول الله) یازلمش لباس سندس اخضر
بارمغنده خاتم منور وکردننك ایکی طرفنده جواهر ایله مرصع وملمع بر کیسوی عنبر
بوبی اولوب بو زینت وعزتله منبره چیقوب ملائکهٔ کرام زمره لرینه سلام
ویروب تحمید وتمجید رب مجید دنصکره علوم اولین وآخرین بیان وعیان ایتدکده
کتب تفسیر وحدیثده حسن یوسف نصف حسن آدمدر دیو مذکور اولان
حدیث شریف مفهومنجه حسن وجمال وآننه فضل وکمال وشاننه صنوف

صفوف ملائكهٔ عاليشان حيران اولوب آدمه سجده ايلك ديو فرمان رحمان
صادر اولدقده برقاچى توقف ايتمكين يانوب كول اولوب سائر ملائكه سجده ايدوب
يوز ييل باشيوز ييل طوروب باشلرين قالدردقلرنده ابليس سجده ايتمكين صورتى
قبيح اولمش كوردكلرنده شكرالله جمله ملائكه تكرار سجده ايتديلر نمازده سجده ايكى
اولديغنك سرى بودر ديمشلر * بعض معتبراتده ابليس آدمه سجده ايتميوب آرد ينه دونمش
كورديلر ديومذ كوردر * بعض معتبراتده ملائكه سجده ده بشيوز ييل طوروب
باشلرين قالديروب آدمى جنتده كيرمش كوردكلرنده تعجبا تكرار حقه سجده
ايدوب ينه بشيوز ييل طوروب باشلرين قالديروب آدمى بره اينوب نيجه زمان
طوروب وفات ايدوب دفن اولنمش كوردكلرنده اى بزم معبودمز آدم قولك بوقدر
عزتله وفات ايتديمى ديدكلرنده (كل نفس ذائقة الموت) ديو جواب كلدى اول
دمدن الى هذا الحين ملائكهٔ كزين كريان وحزين لردر * حتى معراجده رسول
عليه السلام انلرى كريان كوردى ديومذ كوردر * اشراف اسلافك نيجه سى
سجدهٔ ايله مأمور اولانلر همان خلفاى ارض اولان ملائكه ايدى ديوب لكن اكثر
سلف وجميع خلف (فسجد الملائكة كلهم اجمعون) آيتى دلالتى اوزره عامهٔ ملائكهٔ
ارض وسموات ايدى ديو تصريح وتصحيح ايتمشلردر * جعفر صادق ايله وهب قولنجه
ابتدا آدمه سجده ايدن جبرائيل بعده ميكائيل بعده اسرافيل بعده عزرائيل بعده
ملائكهٔ مقربين اولوب خلفادن عمر بن عبد العزيز قولنجه ابتدا اسرافيل ايديكه
انكيچون ضبط لوح محفوظ شرفى ايله مكرم ومحظوظ اولمشدر بعض كتبده اوسببله
اسرافيلك الننه قرآن عظيم يازلدى دينوب * بعض علما آدمه سجدهٔ ملائكه
ارضده بعضلر سماده اولدى ديوب بعضيلر نفخ روح عقبنده اولدى ديدى لكن
اكثر علما بعد تعليم الاسما اولدى ديمشلر * بعض معتبراتده مذكوردركه آدم
منبردن ايندكده جنتدن برصالقم اوزم كتوريلوب عمرنده ابتدا آنى اكل ايتدى *
بعده آدم مكرمى برتخت عالى بخت ايله بعض ملائكه اموزلرنده كوتوروب يمين و يسار
وقفاسنده يديشر يوز بيك ملك خليفهٔ خدايه يول ويرك ديوندا ايدرك سموات
وعرش ارالرنده عز ونازايله متصل يوز ييل سير ايتديريلوب اطوار عالم ملكوته وآثار
قدرت وجبروته واقف وعارف اولدى * بعده بدنى مسك اذفردن قناديلرى در
ومرجاندن مؤون ياخود ميمون آدلو برفرس شرف هوس يرادلدقده اكابنوب
لجام ميمنت فرجا من جبرائيل طوتوب صاغنده ميكائيل صولنده اسرافيل يوريوب
ملائكه يه سلام ويره رك واصل وداخل دارالسلام اولدى * بعض كتبده جنتده

بغدای یمامکه ومکر وتلبیس ابلیسدن حذر ایتمکه حق تعالی اکا عهد ایتدیروب اشبو شرطله جنته کیردی دینلدی * بعض معتبراتده مذکوردرکه آدم یرادلدقده جبرائیل ومیکائیل واسرافیل وعزرائیل ونیجه ملائکه امر حقله التوندن یاقزل یاقوتدن یدییوز ایاقلی برسریر عدیم النظیر ایله اموزلرنده کوتوروب عجایبه واقف اولمغیچون سمواتی سیر ایتدیروب بعده ملائکه یوزلرینی عرشدن دوندیروب آدمه سجده ایتمك امر اولنمغین سجده ایتدیلر آدم سریر ایله کوتورلدیکیچون اولاد آدمدن هر وفات ایدنك میتن تابوت ایله درت کمسنه کوتورمك شنت وعادت اولدی کعب دیمشدرکه آدم سمواتی اوچ کره سیر ایتدی بری سریر کرم اوستنده بری ملائکه اموزنده بری میمون آدلو فرس اوزرنده نیجه معتبراتده سیر سموات ورکوب فرس نفخ روح عقبنده اولوب تعلیم وسجدهٔ ملائکه انلردن صکره اولمشدر دیو مذکوردر در (فائده) تفسیر لبابده ابی بن کعب ووهب بن منبه ونیجه‌لر بعض روایتده ابو حنیفه دخی درت بش دلیل مقتضاسنجه آدم کیردیکی جنت قیامتده کیریله‌جك اولمیوب یریوزنده فلسطین شهرنده یاخود عجم وفارس ایله کرمان اراسنده برلطیف باغچه ایدیکه آدم ایچون یرادلمشدر باغچه‌یه عربجه جنت دیرلر دیوب رئیس معتزله اولان جبائی یدنجی کوکده برباغچه ایدی دیمشدر لکن علماء آفاق (یا آدم اسکن انت وزوجك الجنة) آیتنده الف لام عهد ایچون اولمغین مشهور اولان جنتدر دیو اتفاق ایدوب بعضلر اقوالك هر بری ممکن اولوب دلائلده تعارض اولمغین بللو برینی قطع ایتمیوب توقف اولیدر دیمشلر دیو مذکوردر (خلق حوا رضی الله عنها) وهب ایله نیجه علما (یا آدم اسکن انت وزوجك الجنة آیتنك ظاهرینجه حوا ادم جنته کیرمزدن اول مکه ایله طائف اراسنده ایکن یرادیلوب جنته بیله کیردیلر دیوب بعضلر آدم تختله جنت قپوسنه واردقده او یقویه واروب صول ایکوسندن حوا یرادیلوب جنته بیله کیردیلر دیدیلر * تفسیر لبابده برروایتده ابن عباس قولنجه حق تعالی ملائکه‌دن برعسکر کوندروب آدم وحوایی مرصع تخت اوستنه قویوب ایکیسنك دخی لباسلری نوردن اولوب تختی ملائکه کوتوروب جنته قودیلر * لکن ابن عباس وابن مسعود ونیجه صحابه‌دن مرویدرکه آدم مکرم داخل هشت بهشت عنبرسرشت اولوب نعم خدا ایله ذوق وصفاده ایکن دیدهٔ عجایب دیده‌سی خواب آلوده وغنوده اولوب بین النوم والیقظه صول ایکوسی کوکارندن برینی حق تعالی چیقاروب برینه ات قویوب اول استخوان کجدن محض قدرت رب دافع الحرج ایله وجود زیبای حوا پیدا اولوب حیدن یرادلمغین اول اسمله مسمی اولدی (نکاح حوا)

معارج النبوه‌ده مذکوردرکه حوا یرادلدقده حق تعالی انی ملائکه حضورنده آدمه بووجهله بالذات نکاح بیوردیکه (بسم الله الرحمن الرحیم الحمد ثنائی والکبریاء ردائی والعظمة ازاری والخلق کلهم عبیدی وامائی ومحمد حبیبی ورسولی انی قدزوجت الاشیاء لیستدلوابها علی وحدانیتی اشهدوا یاملائکتی وسکان سمواتی وحملة عرشی انی زوجت امتی حوا ببدیع فطرتی وصنیع قدرتی آدم علیه السلام بصداق تسبیحی وتهلیلی وتنزیهی وتقدیسی وهی شهادة ان لااله الا الله وحده لاشریك له یاآدم وحوا اسکنا جنتی وکلامن ثمرتی ولاتقربا شجرتی والسلام علیکما ورحمتی) کتاب من بورده کیفیت خلقت آدم وحوا وسائر احواللرینه متعلق تفصیل عظیم اولوب اجتنابا عن الاطناب نبذه‌سی بوکتابده ذکر اولنمدی (قصهٔ شجره) مرویدرکه آدم وحوا فضاء راحت اقتضای جنت المأواده ساکن ومتمکن ایکن ثمرهٔ شجرهٔ معینه‌دن اجتناب ایچون (لاتقربا هذه الشجرة) ایله خطاب اولندقلرنده غایت عزت وحضور ونهایت بهجت وسرورندن (ولقد عهدنا الی آدم من قبل فنسی ولم نجد له عزما) آیتی مفهومنجه نواهی جناب الهدن غافل وذاهل اولوب وتلبیس ابلیس ایله ثمرهٔ شجرهٔ منهیه‌یی اول حواصکره آدم علیه السلام متناول وآکل اولدیلر بوقصهٔ غرابت حصه‌نك اجمالی بین الجمهور امر مشهور اولوب تفصیلی کمال تطویل اقتضا ایتمکین بومحلده اختصار اختیار اولندی (تأویل زلت) بعض علما آدم علیه السلام تعلیم اسما اولندقده پیغمبر اولمشدی دیوب لکن اکثری علما نبوتی جنتدن چیقوب توبه‌سی قبول اولندقدنصکره ایدی دیمشدر شرح مقاصدده زلت آدم نبوتندن مقدم ایدی زیرا زلت جنتده واقع اولوب آنده ایسه امتی یوغیدی پس کیمه پیغمبر اولور یاخود (فنسی ولم نجد له عزما) آیتی مفهومنجه نسیانله اولمشدی یاخود زلت وسهو ایدی شول جهتدنکه (لاتقربا هذه الشجرة) مفهومنجه نهی اولنان برشجرهٔ مخصوصه صانوب انك جنسندن برغیری شجره‌یه یاقلاشمشیدی * لکن بوتقدیرجه معاتب اولدیغی اصابت مراد خصوصنده ترك تیقظ وتنبه ایتدیکیچون اولمش اولور * اعتذار باینده ظاهر بودرکه اکرچه اکل ثمره‌یی سهوا ایتیوب عمدا ایتمشدی لکن اول زلت کبیره اولمیوب صغیره ایدی دینیله دیو مذکور اولوب * مشاهیر تفاسیرده (ولقد عهدنا الی آدم من قبل) آینده مذکوردرکه حضرت آدمه مکر ابلیس کارکر اولدیغی خیر وشر ونفع وضر برد وحر چکمیوب دل بی غل عالیسی عالمده مکر وحیله اولمق احتمالندن خالی اولمغین ایدی یوخسه حضرت رسول علیه السلام آدمك عقلی ایله اولادی عقلی

وزن اولنسه آدمك عقلی زیاده كلوردی بیورمشلر دینوب * علامهٔ صاحب الافاده
مولانا كمال پاشا زاده رسالهٔ جبر وقدرده زلت آدم دارالخلودده طریق بقایه ارشاد
امرینه مخالفت اولوب تكلیف امرینه مخالفت دكلدی زیرا جنت دار تكلیف دكلدر
لغتده عصیان مطلق مخالفته دیرلر امر تكلیفیه مخالفته مخصوص دكلدر * پس
حق تعالی آدم وحوایه (الم انهكما عن تلكما الشجرة) دیو عتابی عتاب تلطیف وتأدیبدر
عتاب تعنیف وتعذیب دكلدر * ودخی (اهبطا منها جمیعا) خطابیله جنتدن
یریوزینه تنزیلی تكمیل اولوب تبعید تقریبدر دیو تحقیق حقیق بالتصدیق ایتمشدر
(فائده) اكثر تفاسیرده شجرهٔ منهیه بحللمامش تازه بغدای یااوزوم اصمهسی یاانجیر
اغاجی ایدی دینوب * بعضنده اوچ دزلو روایت دخی حكایت اولنمشدر اما
قول اكثر واشهر اوزره بغدای ایدوكی مقرردر (قصهٔ خروج آدم وحوا ازفردوس
اعلا) پس اول حال حیرتمآل آدم وحوادن صادر اولنجق جنته كیردكاری
جمعه كوننك عصر ومغرب اراسنده یریوزینه ایندیریلوب باغ جنانده طاوس
كبی جولانده ایكن دنیای سربع الفناء ذریع العنا كه دامكاه دانه نمای وقفس
تنكنایدر شباك مورث الهلاكنه كرفتار وبی قرار اولدیلر (نظم) كسی زچون
وچرادم نمی تواندزد * كه نقش بند حوادث ورای چون وچراست (نثر)
ابن عباس ونیجه سلف قولنجه آدم جنته وقت ضحاده كیروب بین الصلوتینده
چیقوب جمله مدت قراری دنیا حسابنجه بشیوز ییل اولوب حسن بصری قولنجه
آخرت حسابنجه برساعت اما دنیا حسابنجه یوز اوتوز ییل ایدی * وهب قولنجه
التی كون بعضلر قولنجه بش ساعت یااوچ ساعت طبری قولنجه قرق اوچ ییل
درت آی بعض كتبده حسن بصری قولنجه یدییوز ییل ایدی دیو مذكوردر
(فائده) فرمان رحمان ایله آدم هندده حوا مكه یه ایكی قوناق برده جدهیه یاخود
هنددن اوته چاق ولایت سنده ایندیرلدكده ایكیسنك دخی دیدهٔ بلادیدهلری قطرات
حسراتی صفحات وجنات اوزره باران نیسان كبی یاغدیروب خصوصا آدم برغم
ابن عباس رضی الله عنه قولنجه ایكیوز وهب قولنجه اوچیوز مجاهد قولنجه یوز
ییل متصل كریان ونالان اولوب اشك كوثر رشكلرن افواج مرغان ایچوب متلذذ
وریان اولورلردی * كتب حدیثده (لوان بكاء داود وبكاء جمیع اهل الارض بعدل
بكاء آدم ماعدله) دیو برحدیث شریف مرویدر (فائده) نیجه معتبراتده حالا
هندستانده بیتن عود وصندل وقرنفل وزنجبیل ودارچین وفلفل ونیجه ادویهٔ
نافعه بعضلر قولنجه درياده انجو دخی اول ماشرف اتمادن پیدا ونشو ونما بولدی

(دینوب)

دینوب * مجاهد قولنجه عود وزنجبیل وسایر خوب رایحه‌لو نسنه‌لر دموع آدمدن قرنفل وسائر افاویه وادویه دموع حوادن پرادلمشدر * بحر العلومده وهبدن مرویدرکه آدم جنتده عریان قالدقده انجیر یپراغیله ستر عورت ایدوب اول حالله چقدقده یل ایله کونشدن یپراق قوریوب یل انی هندستانده اطرافه طاغیدوب جنت برکاتندن روایح طیبه هندستانده ظهور ایتدی * بر روایتده اندن کیکلر وصغیرلر ییوب اولکیدن مسك ایکنجیدن عنبر پیدا اولدی حوا اورتوندیکی یپراقدن قوردجغزلر وآریلر ییوب اولکیدن ابریشم ایکنجیدن بال پیدا اولدی ابن عباسدن مرویدرکه آدم جنتدن چیقدقده کونشدن کولکه اولمغه باشنه ریحاندن تاج قویوب انجیر یپراغیله ستر عورت ایدوب دنیاده کونشدن ایکیسی دخی قوریوب هندستانده طپراغه قارشدقده انواع طیب ظهور ایتدی ودخی مرویدرکه آدمك اوستنده اولان رایحهٔ جنت اطرافه یایلوب انواع طیب اول رایحهٔ فایحه‌دن حاصل اولدی (حج آدم) مرویدرکه آدم علیه السلام کعبه‌نك یرنده اولان بیت المعمور پرنوره امر حقله هندستاندن تنها ویایان حج ایتدکده جبل عرفات فائض البرکاتده حوایه ملاقات ایدوب ایکیسی دخی جناب باری‌یه تضرع وزاری ایتدکارنده توبه‌لری مقبول واصناف الطاف بهیهٔ الهیه‌یه موصول اولدیلر تفاسیرده مرویدرکه الله تعالی یا آدم سنکیچون عرش طواف اولندیغی کبی طواف اولنه‌جق برنسنه ایندردم دیو وحی ایتمکین هنددن واردقده ملکلر قارشو کاوب (بر حجك) یعنی حجك قبول اولدی یاخود قبول اولسون سندن ایکی بیك ییل اول بزبوکا حج ایده کلمشزدر دیوب آدم هنددن مکه‌یه قرق کره یایان حج ایتمشدر دینوب زین المجالسده آدم علیه السلام قبول توبه ایچون اوچیوز کره یایان حج و بیك کره عمره ایتمشدر دیو مذکوردر (بناء کعبه) تاریخ مکه‌ده ابن عباسدن مرویدرکه الله تعالی آدمه بریوزنده عرشم مقابله‌سنده بنم بر حرمم واردر انده بنم ایچون براو یاب کوکده ملکلر عرشمی نیجه طواف ایدرلرسه سن دخی انی او یله طواف ایله اول مکانده سنك واولادکدن بنم طاعتم اوزره اولانلرك دعالر یکزی قبول ایدرم دیو وحی ایدوب آدم دخی یارب بن انی نیجه بوله‌یم که یاپمغه قادر اوله‌یم دیدکده امر حقله برملك دلیل اولوب مکه‌یه واردقده کعبه‌نك اساسنی مکه‌ده جبل حرادن چار دیوارلرین مصرده طورسینا قدسده طورزیتا ولایت شامده لبنان موصلده جودی نام طاغلردن وهب قولنجه لبنان وجودی یرینه مکه‌ده ثبیر ایله مدینه‌ده احددن بناء ایدوب تمام اولدقده اول ملك آدمی عرفاته ایلتوب مناسك حجی بالتمام اعلام ایتدی * تاریخ

میرخوانده مذکوردرکه آدم بعد قبول التوبه کعبه بناسیله مأمور اولمغین هندده
جبل سرندیبدن مکه یه کاوب بولدیغی یره که قدم باصردی بعدزمان اوتحلده برشهر بنا
اولندی * پس آدم علیه السلام ملائکه معاونتلریله کعبه یی یاپوب چقاردیغی حجرالاسود
مبارکی جنتدن بیله کعبه نك کوشه سنده قودی بعده ارشاد جبرائیل ایله حج ایدوب بعده
حوالی اراپوب اول دخی جدهدن کلوب آدمی اراپوب عرفاتده بولوشوب اتفاقله
هنده کیدوب معدنلر چقاروب زراعته چالشوب کاه هندده کاه عربستانده
اولوب بعده اولادلری ظهور ایتدی (اخذمیثاق) معتبراتده اقوال مختلفه
اوزره مذکوردرکه آدم بریوزینه اینددکدنصکره هر ییل حج ایدوب اتفاق بر
حج زماننده عرفات قربنده یا جبل حراده یا هندده ارض دهناده یا مکه ایله
طائف ارابنده یا جنتدن چقدقده آسمانده یاقبل الدخول جنت قپوسنده عرضی
اوتوز بیك ییلاق بر صحراده حالت نومده یایقظدده قیامته دك طوغهجق افراد
بشر امر حقله ظهر آدمدن ذرهلر قدر چقدی صاغنده انبیا و مؤمنینی نورانی
صولنده کفره و مشرکینی ظلمانی کوروب جبرائیلدن بونلری صوردقده (هؤلاء
فی الجنة ولا ابالی وهؤلاء فی النار ولا ابالی) دیو نداء جناب متعال کلوب
معشر بشره (الست بربکم) دیو خطاب رب الارباب کلدکده جملهسی (بلی)
دیو جواب ویروب بونلره سجده تکلیف اولنمغین اصحاب یمین سر برزمین ایدوب
حکمت حق ایله اصحاب شمال باشلرین اکمکه قدرت ومجال محال اولوب بنه
جملهسی صلب آدمه ارجاع وادخال اولندیلر * بو بابده نیجه معتبر کتابده تفصیل
عظیم اولنوب اهل خبرت اولنلره مورث حیرت و عبرت اولهجق امور مذکوردر *
تفسیر ابو السعودده (واذ اخذ ربك من بنی آدم من ظهورهم ذریتهم
واشهدهم علی انفسهم الست بربکم قالوا بلی) آیتنده ظهر آدمدن همان کندو صلبی
اولادی چیقوب سائر ناس قیامته دك تناسل ایتدکلری ترتیب اوزره هر ولد
کندو پدری صلبندن چقمشدر (ان الله خلق آدم ثم مسح ظهره بیمینه
فاستخرج منه ذریة فقال خلقت هؤلاء اهل الجنة و بعمل اهل الجنة یعملون ثم
مسح ظهره فاستخرج منه ذریة فقال خلقت هؤلاء اهل النار و بعمل اهل
النار یعملون) حدیثنده اخراج جمیع ناس ظهر آدمه اسناد اولنمق وسایط
ذکرنه غرض مفید متعلق اولمیوب بلکه همان مراد رسول علیه السلام مجرد
اهل نعیم و جحیم حاللرینی اجمالا اعلام ایدی دینوب تاریخ میرخوانده اخذ
میثاق شهادت هابیلدنصکره یازلمشدر (ظهور اولاد و انساب وصدور

احفاد و احقاب) معتبراتده مرویدرکه آدم و حوانك جمله یکرمی دفعه ایکیز
اولادی اولمشدرکه هر بطنده بری ارکك بری قز اولوب قول مشهور اوزره
همان شیث پیغمبر یالکز طوغمشدر بطن اولده اولان دختر بطن ثانیده اولان
برادره نکاح اولنمق امر حق اولمغین بو وجهله علی التواصل تناسل اولوب
نوح پیغمبر شرعنده بو خصوص حرام اولدی * ابن عباس قولنجه آدمك حیاتنده
اولادی وانلرك نسلی قرق بیك عدده یتشدی دینوب * تواریخ طبریده جمله
درتیوز بیك عدده یتشدی دیو روایت واردر * کتاب مبهمات القرآنده مذکوردرکه
آدمك صلبی اوغللرندن اسمی معلوم اولان بونلردر قابیل * هابیل * اباذ * شبوبه *
هند * مرابیس * محور * سند * بارق * شیث علیه السلام عبد المغیث عبد الحارث
هیا * ود * سواع * یغوث * یعوق * نسر * شیثدن غیریلرینك نسللری طوفان
نوحده منقرض اولمشدر * کتاب الاوائلده آدمك * عبد الرحمن * صالح * عربان *
آدلو اوچ اوغلی بحر العلومده حارث اسوت حنان کرس هرت لحود سندل
آدلو یدی اوغلی قاموس اللغه ده قاین آدلو براوغلی دخی مذکوردر بعض معتبراتده
ابن عباسدن مرویدرکه آدم دنیایه چقدقده کال غم والمدن یوز ییله دك جماع ایتمدی
معالم التنزیلده آدمك اول اولادی قابیل ایله همشیره سی اقلیمیا آخر اولادی عبد المغیث
همشیره سی امة المغیث ایدی * آدم دنیایه چقدقدن یوز ییل صکره قابیل طوغوب
اون ایکی ییل صکره هابیل طوغمشدر بعضلر قابیل ایله اقلیمیا آدم جنتده بغدای یمزدن
اول طوغمشلردر دیوب * جعفر الصادق قولنجه آدمك دنیاده ابتدا عناق آدلو قزی
طوغمشدرکه نصف صحیفه اشاغیده احوالی بیان اولنور صکره قابیل صکره
هابیل طوغمشدر * بحر العلومده آدمك ابتدا اولادی حارثدرکه یالکز طوغوب
بعده قابیل ایله اقلیمیا بعده هابیل ایله لیودا بعده اسوت ایله اسمی نامعلوم برقز بعده
شیث علیه السلام یالکز طوغوب بعده حروه آدلو برقز دخی یالکز طوغوب انی شیثه
نکاح ایدوب صکره اباذ ایله بعده کرس ایله بعده هرت ایله بعده لحود ایله بعده سندل
ایله بعده بارق ایله برقز دخی طوغوب * ابن اسحق قولنجه قرق بطن ایکیز اولادی
اولوب برری ارکك برری قز ایدیلر * وهب قولنجه یوز یکرمی اولادی اولوب بعضلر
قولنجه بشیوز بطنده ایکیشردن بیك نفر ارکك وقز اولوب کندو اولادی وانلرك
نسل وذریتلری عربی عبرانی سریانی فارسی ترکی رومی هندی سغدی خوارزمی
وسائر لسانلردن بیك درلو لغت ایله سویلشورلردی دیو مذکور اولوب * معالم التنزیلده
حق تعالی آدمه جمیع دیللری بیلدیروب اولادندن هر بری برلغت سویلشوب اطراف

عالمه طاغلدقلرنده هر فرقه برلغتی کندولره مخصوص ایدینوب مرور زمانله سائر لغتلر اونودلدی دیو مسطوردر نیجه معتبراتده حضرت آدمك قزلرندن عنق یاعناق غایت جسیمه اولوب بارمقلرینك طولی اوچر عرضی ایکیشر ذراع اولوب وهر بارمغنك اوجنده اوراق کبی اکری وکسکین ایکیشر چتال عظیم طرناقلری اولوب دنیاده ابتدا زنا اندن صادر اولمغین امر حقله عظیم جانورلر اوشوب عنقی هلاك ایتدیلردینوب مزبوره عنقك سابق عوج آدلو براوغلی طوغمشدر که یود کده قامتی مشهور اوزره اوچ بیك اوچیوز اوتوز اوچ ابن عمر قولنجه ایکی بیك اوچیوز اوتوز اوچ ذراع اولوب باشی بولتلردن یوقار وایدی اوچ بیك ییل یاشیوب کیفیت هلاکی اشاغیده باب موسی علیه السلامده بیان اولنور (قصهٔ قابیل وهابیل) بوخصوصك کمال اجمالی بودر که حوادن ابتدا قابیل واقلیمیا ثانیا هابیل لبودا آدلو بر پسر ودختر وجوده کلوب اقلیمیایی هابیله لبودایی قابیله نکاح امر حق اولدقده قابیل ذلیل واقلیمیا حسنا اولمغین امر خدایه رضا ویرمیوب صدق فرمان رحمان قربان ایله امتحان بیورلدقده هابیل چوبان وکریم اولمغین براعلا قوچ کتوروب قابیل اهل زراعت ولئیم اولمغین بردسته بچلمش بغدای کتوروب اوزمانده کی عادت اوزره کوکدن آتش کلوب قوچی قاپوب بغدای یرنده طوروب هابیلك قربانی مقبول اولوب کندونك کی مردود اولدیغنه قابیلك حسدی آرتوب آدم علیه السلام حجده ایکن برکون هابیلی قابیل طوتوب صورت حیوانده تعلیم شیطانله باشنی ایکی طاش اراسنه قویوب هابیل سلیم نفسن تسلیم ایتمکن باشن ازوب بر روایتده بوحالی هابیل اویورکن ایدوب دنیاده ابتدا میت بواولمغین دفن ایتمك نه ایدوکنی بیلیوب اول بی رحم وهوش هابیلی قرق کون یا بر ییل متصل بردوش وآغوش کزدیروب عاقبت تعلیم غراب ایله مدفون تراب ایتدی* عرایس ثعلبیده هابیل ابن عباس قولنجه هندستانده ولایت سرندیبده مهبط آدم اولان جبل بوزده* جعفر صادق قولنجه بصره شهرنده مسجد اعظم یرنده بعضلر قولنجه عقبهٔ حراده واقع اولمشدر دینوب* جمله معتبراتده هابیل مظلوم شهید اولدقده همان یکرمی یاشنده ایدی دیو مرقومدر (نظم) ازان سرد آمد این کاخ دلاویز * که چون جا کرم کردی کویدت خیز* مروی در که آدم علیه السلام حجدن کلوب هابیلی ارایوب خبروائرن بولمیوب بلمیوب بریله دك اغلایوب بعده واقعه ده خبردار اولدقده قابیله بدعا ایتمکین جسد پرحسد قابیل ذلیل غضب الهله ناکاه سیاه اولوب مردود ومطرود اولدقده همشیره سی اقلیمیا ایله ولایت یمنه فرار وانده ارض عدنده قرار ایدوب تعلیم ابلیس ایله آتش پرست اولدی

واقلیمیا ایله زنادن اولادی چوغالدی* تاریخ مبرخوانده هابیلك قاتلی ایچون قابیلی
قصاصا قتله حکم الهی کلدکده قابیل راضی اولمیوب عنه کندی دیمشدر* بعض
معتبراتده آدمك بددعاسیله یره کچیور کن جانب حقه تضرع ایله قورتلوب لکن
برملك کلوب اللرینی وایاقلرینی قیروب بوینی زنجیره صاروب بر یوزنده سوریوب
دنیایی یدی کره طولاشدیروب بوحال ایله قیشده قاردن یازده آتشدن طاغلرده
عذاب اولنوب بعده کندونك اولادندن بری بوینی طاشله هلاك ایتدی * حضرت
علیدن مرویدرکه قتل هابیلی انکار ایتدکده کندونك جمله اعضاسی شهادت
ایدوب بعده برملك بوینی یازده کونشه قیشده زمهریره قارشو طوتوب سکسان ییل
بوعذابی چکوب بعده براغوب یره کچدی دینلدی* تفسیر تیسیرده الله تعالی قابیله
خوف مسلط ایدوب هرکوردیکی کسنه دن قورقوب قاچوب وهرکورن کشی انی
طاشلیوب عاقبت کندو اولادندن براعمی کسنه قابیلی بیلوب قصد ایله طاش آتوب
هلاك ایتدی * برروایتده امرحقله ییل قابیلی دنیانك غایت اسی بریته آتوب
یازکونلرنده آنده طوروب قیش کلدکده غایت صوق بره آتوب قیامته دك هرصیف
وشتابو بلاده دردیو مذکوردر (فساد دنیا) معتبراتده مرویدرکه هابیل سعید شهید
اولدقده دنیا زلزله اولوب اغاجلر دیکنلوب بعض صولر طوزلی اولوب میوه لر
اکشیوب عالم قرا کولق اولوب ذکر اولنان اموردنیاده ابتدا اول زمانده
ظهور ایتدی حضرت آدم سریانیجه مرثیه دیوب ملوك یمندن یعرب بن قحطان
عربیجه ترجمه ونظم ایدوب دیمشکه (نظم) تغیرت البلاد ومن علیها * فوجه
الارض مغبر قبیح * تغیر کل ذی طعم ولون * وقل بشاشة الوجه الصبیح * فوا اسفا
علی هابیل ابنی * قتیلا قد تضمنه الضریح * وقابیل اذاق الموت هابیل *
فواحزنی لقد فقد الملیح * وجاورنا عدو لیس یفنی * لعین لایموت فنستریح (نثر)
تفاسیرده حضرت آدم مکرم بوقصهٔ غم حصهٔ مورثهٔ الغصه دن غایت پریشان
اولوب یوز ییل یاقرق ییل بردم خندان اولمدی دیو بیان اولنمشدر (رسالت آدم ونزول
صحف وتعیین شرع انور معظم وبعض احوال آن جناب مکرم) معتبراتده
مرویدرکه آدم علیه السلام دنیایه کلوب اولادی اولدقده جناب رب العزتدن
نبوت ورسالت ویریلوب اون صحیفهٔ شریفه نازل اولدی مدت نبوتلرنده کوکدن
جبرائیل علیه السلام وحی ایله اون کره نزول ایتدی دیمشلر * معارج النبوه ده
وهبدن مرویدرکه آدم علیه السلام بشیوز یاشنده ایکن اولاد وانسابنه جناب
حقدن نبی مرسل اولوب کیجه سیله هرکونده اللی وقت نماز وزمان معینده صوم

وجنابتدن غسل برروایتده زکوة فرض اولوب میته ودم وخنزیرو بعض مسکرهات
یمك حرام اولمشدی صحف شریفه‌سی اسرار حکمت طبیعیه ومعرفت منافع ومضار
ادویه وکیفیت تسخیر انس وجن وشیاطین وعلم هندسه وحساب و بعض علوم
بیاننده ایدی * فوایح مسکیه‌نك برمحلنده آدمه اوستنده حروف معجم و بیك دراو
لغت یازلمش یکرمی بر ورق نازل اولوب بیك دراو صنعت تعلیم اولنمشیدی دیو
برحدیث شریف ذکر اولنوب برمحلنده دخی آدمه جنت مرسیندن وزیتوندن
اوزرنده اسرار ودقایق وحکم وحقایق ایله حروف معجم و بیك دراولغت وعلم
اسرار حروف یازلمش یکرمی بر ورق نازل اولوب بیك صنعت تعلیم اولنمشدی *
حسن بصری قولنجه بیك دراوعلم بیلوردی دینوب برمحلنده دخی مفسرین الله تعالی
آدمه علومدن یتمش بیك باب و بیك درلو صنعت اوکرتمشدی دیمشلر دینوب *
برمحلنده دخی انواع لغات اوزره حروف تهجی وقت کتابتده اشکال وقوالب
نورانیه‌ده متشکله ومتمثله اولمغین اول صورت اوزره یازوب بومعجزه وکرامت اکا
مخصوص برحالت ایدی دیو مذکور در * کتاب الاوائلده آدمه ابتدا ابجد هوز
حروفلری نزول ایدوب وفاتندن اوچیوز ییل اول یاش کرپچ اوستنه سریانی وعبرانی
وعربی وجمیع السنه‌ده انواع اقلامله کتابلر یازوب آتشده پشروب مرور ایامله
ضایع اولمیوب بردوام اولمسنی مرام ایدندی دینوب * کتاب فقه اللغه‌ده اشبوقصه
دنصکره طوفان نوحده ذکر اولنان کتابلر صو ایچنده قالوب طوفان کتدکده
هربرینی بردراو طائفه بولوب عربی اولان کتابلر مرور زمانله حضرت اسماعیله
واصل اولدی تفسیر لبابده جمیع لغاتی ابتدا تکلم ایدن وهرلسان اوزره کتابلر
وضع ایدن آدمدر دیو تصریح وتصحیح اولنمشدر (دعوت ومعجزات) تاریخ
میرخوانده مذکوردرکه آدم علیه السلام قصهٔ اخذ میثا قدنصکره وطنلرینه
کیدرکن امر حقله یمن ولایتنه واروب قابیلی واولادنی دینه دعوت وآتش
پرست وزانی وشارب الخمر اولدقلر یچون نصیحت ایدوب معجزه‌لر کوستردکده
بعضلر ایمانه کلوب اکثری کافر قالدیلر مرویدرکه قابیل سابقا یمنه واردقده تعلیم
شیطان ایله آتشه طاپوب انواع ضلالات وفساد اتمکه مداومت ایتدیلر آدم انلره
واردقده کفره معجزه دیلمکین طاشدن صو آقیدوب و راغاجی چاغردقده یری
یاروب کلدی ودخی مبارك اللرنده چاقل طاشی سویلیوب نبوتلرینه شهادت ایلدی
کفاری دعوتدن اول ظهور ایدن معجزه‌لرندن بری بوایدیکه جانورلر بنی آدمه
نیجه ضررلر ایدوب اذالری ممتد جفالری مشتد اولدقده آدم علیه السلام جانورلر

ایچنـه واروب انلره نصیحت ایتد کده مؤذ یلکدن فراغت ایتدیلر * بری دخی
بوایدیکه برکون اولادنی ضیافت ایدوب اودون یتشمدکده مبارك اللربنی آتشـه
صوقوب اودن کانجه آتش شعله لنوب اللرینه اصلا ضرر ایرشمدی * دریاوسنده
اباق ایله یوریمك وطی مکان ویره تخم صاچوب فی الحال بتمك وبونلرك امثالی نیجه
معجزه لری دخی صدور ایتمشدی علم هندسه وعلم طب وعلم موسیقی وبرقاج صنعت
آدم مکرم زماننده ظهور ایتمشدر (حلیهٔ آدم) معتبراتده مذکوردرکه آدم علیه
السلام مقدما جنتده ساکن ایکن امرداولوب دنیاده دخی اصلا صقالی بتیوب حسن
وجمال بدیع المثالی متجاوز حد کمال ایدی اولادلرندن ابتدا صقالی بتن شیث علیه
السلامدر دیمشلر * بحر العلومده (سید الصور صورة آدم) دیو برمفصل حدیث
وکتاب منتقیده (اهل الجنة جرد مرد علی صورة آدم) دیو برحدیث ذکر اولنوب *
تفسیر لبابده رسول علیه السلام (مررت بیوسف واذا هو قد اعطی شطر الحسن)
بیوردیغنك معناسی حسن یوسف حسن آدمك نصفیدر دیمکدر دینوب میرخوانده
مرویدرکه آدم علیه السلام سیاه صاچلو کندم کون واحسن الناس اولوب حوا
دخی صورتده اکا بکزردی * عرایس ثعلبیده ابن عباسدن مرویدرکه آدم
علیه السلام سرندیب طاغنه ایندرلدکده باشی بولتلره دکر اولمغین باشنده صاچ
بتیوب ملائکه نك تسبیحن ایشتدکجه نالان وکریان اولمغین ملائکه رجاسیله الله
تعالی انی کوته قد ایدوب قامتی همان التمش ذراع قالدی * تفسیر لبابده قامت آدم
بلند اولوب باشی بولتلره طوقنوری دیمشلر لکن صحیح بخاریده حضرت رسول
علیه السلام الله تعالی آدمی یراتدقده قامتی التمش ذراع ایدی بیورمشلر دیو
مذکوردر (وفات آدم وحوا) صلوات الله علیهما (نظم) جان در بدن ودیعت
پرورد کار ماست * میخواهد از تو باز ودیعت چه ماجراست (نثر) بحکمة الله وتقدیره
عامـهٔ موجوداته فنا واجباتدن وکافهٔ مخلوقاته بقا ممتنعاتدندر * پس هر زنده
میرنده هر نو کهنه پذیرنده اولق مقتضی وحضرت آدمك دخی عمری منقضی
اولمغین اون برکون خسته اولوب بعده روح پرفتوحلری دعوت حضرت رب العزته
اجابت ایدوب یوم جمعه ده بو جهان فانیدن عالم جاودانی یه عز واجلال ایله انتقال
وارتحال ایلدی * جنازهٔ رحمت اندازه لری وهب قولنجه مکه ده جبل ابی قبیسده *
ابن اسحق قولنجه دنیاده ابتدا بنا اولنان مشارق الفردوس قریه سنده کشافده
تصحیح اولنان ابن عباس قولنجه هندستانده سابقا کوکدن آکا نازل اولدیغی
سرندیب ولایتنده بوز آدلو طاغده * ابن عمر قولنجه قدسده صخرهٔ شریفه ایله

مسجد خليل الله اراسنده دفن اولندى وعمازين فيلغه اوغلى شيث عليه السلام
امام وملائكه ايله بنى آدم جماعت اولديلر * طوفاندنصكره نوح عليه السلام تابوتنى
چيقاروب كمى يه بيله قويوب بنه قبرشر يفلرنده وابن عباس قولنجه قدسده وصحابه دن
عروة بن الزبير قولنجـه مكه ده عرفاتده مسجد خيفده دفن ايتـدى * كشـافده
مرويدركه آدم عليه السلام محتضر اولدقده اطرافلرين ملائكه قوشادوب حوا
حلقه يه كرمك ايچون طولاشدقده آدم ياحوار بمك ملكلرين انجتميوب ارامزه كيرمه كه
هر نيه اوغرادمسه سندن اوغرادم ديوب بعد الوفات غسل وتكفين ودفن ملائكه
خدا ادا ايدوب اولادا مجادسعادتنهادلرينه شمدنكرو ايچكزده وفات ايدنلره سنت
وعادت بو يله ايتمكدر ديو تعليم وتفهيم ايتديلر * عرايسده ابن عباسدن مرويدركه
وفات آدمده دنيـا يوزى يدى كون يدى كيجه متصل كسوف اولدى * معتبراتده
مذكوردركه آدمدن بر يل يايدى يل يايدى آى ياخود همان قرق ياهمان اوچ كون صكره
حوادخى دارالعقبايه كيدوب آدم مزارى جوارنده ياخود مكه قربنده جده ده دفن
اولندى (نظم) هر كه آمد بجهان اهل فنا خواهد بود * انكه پاينده وباقيست
خدا خواهد بود * مدت عمرآدم عليه السلام ابن عباسله وهب قولنجه بيك
يل اهل توراة قولنجه طقوز يوز قرق يلدر * مدت عمر حوايقينا نقدر ايدوكى
نامعلومدرز يراجنتده آدمك صول ايكوسندن يراديلوب لكن مدت عمر آدمدن قاچ
يل كچدكدنصكره ايدوكى معلوم دكلدر (فائده) كتاب اوائلده (اول من نسى وجحد
ادم عليه السلام لماوهب داود من عمره اربعين سنه فنسى ثم امر بالكتاب والشهود)
ديو برحديث شريف ذكراولنوب * تفسير ثعلبيده سديدن مرويدركه روزميثاقده
آدم عليه السلام انبيايى بر بر كوروب تفصيل حاللرين جبرائيلدن صوروب حضرت
داودك عمرى همان التمش يل اوله جغن ايشـيدوب اسر كيوب كندونك عمرين
جبرائيلدن صوروب بيك يلدر ديدكده داودك عمرى يوزاولمق ايچون كندو عمرندن
اكا قرق يل باغشليوب بعده عمرندن طقوز يوز التمش يل كچوب قبض روحه
حضرت عزرائيل عليه السلام كالدكده آدم عليه السلام بنم عمرم تمام بيكدر ديو
محادثه ومباحثه ايدوب مقدما داوده باغشلديغى عمرين اونوذوب انكار ايتدكده
فائده سى اولميوب روحى قبض اولندى دينوب لكن * بعض معتبراتده ظهور انكارده
حضرت رب جليل محض لطفندن ايكيسـنك دخى عمرينى تكميل ايتـدى ديو
برحديث شريف طويل مرويدر حضرت آدمك بو خصوصده واكل ثمرهٔ شجرهٔ
منهيه خصوصنده حكمت رحمانله واقع اولان نسيانلرينه اشارت وشهادت ايدن

(مصراع)

(مصراع) اول الناس اول ناسی * کلامیکه ابن عباسدن مرویدر بین العلماء الکمل ضرب المثل اولمشدر (فائده) کتاب اوائلده حسن بصریدن (اول من مات آدم) دیومرویدر صحیح ایسه غالبا معناسی زمرهٔ انساندن اجل طبیعیسیله وفات ایدنلرک اولی آدمدر دیمکدر یوخسه هابیلک قتل طریقیله آمدن اول وفات ایتدیکی محقق ومتفقدر

باب ثانی در احوال شیث بن آدم صلی الله علیهما وسلم

اسملری سریانی اولوب معناسی هبة الله دیمکدر هابیل شهادتندن بش یل یااوتوز یل صکره آدم علیه السلام یوز اوتوز یا ایکیوز اوتوز یاپوز یکرمی یا یوز اوتوز بش یاشنده ایکن وجوده کلمشدر هابیل جنت محله نعم البدل اولوب نور سلطان انبیانوک جبین شرف قرینده منتقل و پرضیا اولمغین آدم علیه السلام جمیع نسل وذریتی اوزرینه بونی صاحب ریاست ومرض موتنده دخی خلافت جمیع دنیایی بوکا وصیت ایدوب اسرار الهی وعلوم نامتناهی تعلیم وتفهیم ایتمشدر * جمله اولادندن احسن واجمل واکمل وافضل اولوب صورت وسیرتده کندویه تمام مشابهت اوزره اولمغین سائر اولادندن زیاده محبت ایتمشدی معتبراتده مذکوردرکه شیث علیه السلام نبی مرسل اولوب شریعتی آدم شریعتنه موافق ایدی بوکا کوکدن اللی صحیفهٔ شریفه نازل اولوب علوم حکمیه وریاضیه یی مشتمله اولوب کیمیا وسیمیا وبعض اشیا وصنایع مشکله دخی مذکور ایدی * مرویدرکه ولایت یمنده اولاد قابیل ضلالات اسلوب هدایت مسلوب چون غالب کفار اشرار وعبدهٔ نار اولدقلرندن شیث علیه السلام اکثر یا ولایت شامده ساکن اولوب اول طائفه یه جانب حقدن غزاء جنت جزا ایله مأمور اولمغین دنیاده ابتدا قلیج ایله جنک ایدوب کیمی اسیر وکیمی طعمهٔ شیر شمشیر ایدن بونلردر باباسی آدم علیه السلام ایله یاخود اندنصکره کندو برادریله کعبهٔ معظمه یی طاش وبالچغله بنا ایتمشدر * فوایح مسکیه ده شیث علیه السلام بیك عدد شهر یاپوب علم اسرار حروفده بر کتاب تألیف ایتمشدر صابئه طائفه سی اچنده شیثك اسمی اغاثادعون یونان قومی اچنده اسمی اورانی ایدی دینوب * نیجه معتبراتده مذکوردرکه طوفان نوحده اولاد قابیل وغیری جمله غرق اولوب همان شیث علیه السلام نسلندن اولنلر قورتلمغین اندنصکره کلان جمیع بنی آدم شیث نسلندن ایدوکی مقرردر خاتونی شریعت آدم علیه السلام اوزره همشیره سی محوائیلهٔ بیضا ایدیکه والده سی حوا کبی غایت حسنا اولوب آدم علیه السلام بالذات نکاح ایدیویروب خطبهٔ نکاحی جبرائیل علیه السلام اوقیوب ملائکه شاهد اولمشلردی * هبوط

آدمدن بیك یوز قرق ایکی ییل کچدکده سعادتله دار آخرته رحلت ایدوب آدم مزاری یانده دفن اولنمشلر در (نظم) ازین دنیا چو آخر کوچ باید * نهادن دل درین منزل نشاید (نثر) مدت عمر شریفلری قول مشهور اوزره طقوز یوز اون ایکی ییلدر قولی اوزره طقوز یوز اللی یاتمام طقوز یوز ییل اولوب مدت نبوت وخلافتلری ایکیوز سکسان ایکی یا ایکیوز اون ایکی یاهمان قرق ایکی ییل ایدی والله اعلم

(فصل در احوال انوش بن شیث) معتبراتده مذکوردرکه قامتی مووزن حسنی حددن افزون ایدی پدر بنك یار مختاری ومظهر علوم واسراری اولمغین انك یرینه خلیفهٔ روی زمین ومقتدای جمیع مؤمنین اولوب دائما اولاد قابیله غزا ایدردی * انوشك معناسی سریانجه صادق دیمکدر * تاریخ میرخوانده ده مورخلر انوشك والده سی انسان یاخود جن ایدوکنده اختلاف ایدوب * کتاب عرایسده اهل بیت رسول علیه السلامدن مرویدرکه بونك والده سی برحوری قزی ایدی که الله تعالی انی شیث علیه السلام ایچون یاراتمشدی * بعض معتبراتده انوشك خاتونی شریعت آدم اوزره همشیره سی نعمت بنت شیث ایدی دینوب * تاریخ کاملده انوش بن شیث علیه السلام التیوز بش یاشنده ایکن عربی توراة ترجمه سنده یوزبش یاشنده ایکن وجوده کلمشدر دینوب انوشك ذکور واناثدن اولادی وارایدی مدت عمر انوش طقوز یوز اون ایکی یا طقوز یوز اللی یا طقوز یوز التمش بش ییل ایدی مدت خلافتلری بعضلر قولنجه اوتوز ییدی * نظام التواریخ قولنجه التیوز ییل ایدی

(فصل در احوال صابی بن شیث علیه السلام) بعض معتبراتده مذکوردرکه مصره اهرام طاغلری دیدکلری عظیم بنالرك اوچنجیسنده مدفوندر صابئه دیمکله مسمی اولان طائفه بونك نسلندن اولمغین اول اسمله مشهور ومذکور ایدیلر * بعض معتبراتده دخی مذکوردرکه ادریس پیغمبرك اوغلی متوشلحك صابی آدلو براوغلی وارایدیکه طائفهٔ صابئه اکا منسوب ایدیلر (فائده) توراتده حضرت شیثك ذکور واناثدن اولادی وار ایدی دینوب * تاریخ میرخوانده ده مذکوردرکه اکثر اولاد شیث جنت اوصافن اوقیوب ایشتمکین شیث حیاتنده خلقدن عزلت ومغاره لرده وصحرالرده اقامت ایدوب ترك لذات دنیای فنا نهاد وانواع عباداته سعی واجتهاد ایدرلری

(فصل در احوال قینان بن انوش) وصیت ایله خلافت دنیا بوکا مقرر اولدی باباسی طقسان یاشنده ایکن وجوده کلوب بونك دخی چوق اولادی اولوب اسمنك معناسی سریانجه مستولی دیمکدر دیمشلر مدت عمری طقوز یوز اون ایکی یا طقوز یوز یکرمی یا طقوز یوز آلتمش ایکی یا طقوز یوز بش یا سکز یوز قرق ییل

(اولوب)

اولوب مدت خلافتی طقسان بش ییل ایدی (فصل در احوال مهلائیل بن قینان)
اسمنك معناسی ممدوح دیمكدر پدری یتمش یاشنده ایكن طوغمشدر بونك دخی اركك
ودیشی اولادی وارایدی بعضلر طائفهٔ عجم هوشنك شاه دیدكاری اشبو مهلائیلدر
دیوب هوشنك احوالی جلد ثانیده ملوك عجمده بیان اولنور * نیجه معتبراتده
بونك زماننده بنی آدم غایت چوغالمغین اطراف عالمه یایلوب دنیاده اصلا شهر و بنا
اولمغین طاغلرده ومغارهلرده ساكن اولورلردی اكابناء مهلائیل اولاد شیث
علیه السلام ایله ابتدا بابل وسوس شهرلرین بنا ایدوب زمانی اهالیه مسجدلر
یاپمق بیوردی دینوب لكن فواتح مسكیهده حضرت شیث بیك عدد شهر یاپمشدر
دیو مذكوردر * تاریخ كاملده معادنلری دخی مهلائیل چیقاردی دیوب لكن *
كتاب الاوائلده آلتون اقچه ضرب ایتمك حضرت آدم ایجادیدر دینوب و تقدیرجه
ابتدا معادن چیقاردن آدم اولمش اولور * مدت عمر مهلائیل سكز یوز طقسان بش
یاسكز یوز طقسان طقوز یاطقوز یوز یكرمی التی یاطقوز یوز اون یاسكز یوز قرق ییل
اولوب مدت خلافتی همان قرق ییل ایدی (فصل در احوال یرد بن مهلائیل)
بعضلر حرف باء موحد ایله برد دیوب اسمنك معناسی ضابط دیمكدر دیمشلر * بونك
پدری واجدادی حضرت آدمك حیاتنده طوغوب اما مهلائیل اتك وفاتندنصكره
پدری یتمش یاالتمش بش یاشنده ایكن طوغمشدر * بونك دخی اولاد ذكور واناثی
وارایدی اكل لحم سمك وطیور ابتدا بوندن صدور ایتدی بونك زماننده خلق
آزوب اكثرناس بی خوف وهراس كفر ایله استیناس ایدوب (نظم) صنملر دوزوب
بت پرست اولدیلر * شراب ضلالتله مست اولدیلر (ظهور اصنام) سبب بو ایدیكه
حضرت آدمك ودسواع یغوث یعوق نسر آدلو اوغللری غایتله عابد وصالح
وزاهد اولوب وفات ایتدكلرنده بیله عبادت ایدن یارو همنشینلری حزین وغمكین
اولدقلرنده شیطان لعین متوفاتك صورتلرین عبادتخانهلری ایچنده آصدی تاكه
بواشكال وصورت ایله دفع اشكل غربت وكربت ایدهلر * اول عابدلر دخی
وفات ایدوب اوغللری قالدقده انسان صورتنده شیطان كلوب پدرلریكز اشبو
صورتلره تعظیم واجلال ایدوب سجده ایدرلردی دیو اضلال ایدوب هر طائفه یی
برصورته طاپدردی وبومكر ایله نقد ایمانی قاپدردی * تفاسیرده سورهٔ نوحده
بوقصهنك اجمالی مذكوردر * مدت عمر یرد طقوز یوز التمش ایكی ییل ایدی یرد
بشیوز یكرمی یاشنده ایكن اوغلی ادریس پیغمبر علیه السلام آسمانه رفع اولندی

باب ثالث در احوال ادریس نبی علیه السلام

ابن یردین مهلائیل بن شیث علیه السلام وفاتنده یکرمی یاشنده ایدی اصلنده اسمی خنوخ
یونانجه ادمش یادمیس عربجه اخنوخ وهرمس وادریس ایدوکی مقرر لکن
چوق درس دیدکین ادریس دیدکلری قول مردود وغیر معتبر ایدوکی تفاسیرده
محرردر هرمسک معناسی عطارد دیمکدر دیمشلر * معتبراتده مذکوردر که وفات
آدمدن ایکیوز یا ایکیوز التمش یاشنده نبی مرسل اولوب فضل رب العزة ایله نبوت
وحکمت وخلافت جمع ایتمکین بونلره مثلث النعمه دیرلر * خلقی اوچ قسم ایدوب
بری ملوک وامرا بری کهان وعلما بری عوام ورعایا اولمق اوزره ترتیب ایدوب آیین
سلطنت ویاست بانده ابتدا تدبیر ایدن حضرت ادریس خبیردر * تاریخ الحکماده
خلقی یتمش ایکی لغت ایله دعوت ایدوب یوز شهر بنا ایتمشدر که غایت کوچکی دبار
بکر قربنده رها شهریدر * هر اقلیم اهلنه اول ولایتک حالنه مناسب عادتلر وضع
ایدوب جمله اهل دنیا کندویه مطیع اولمغین درت کمسنه یه دنیانک ربع مسکون
حکومتنی ویرمشدیکه بری ایلاوس بری اوغلی لاوس بری اسقلینوس بری امون
ایدی * معتبراتده مذکوردر که حضرت ادریس علیه السلامه اوتوز صحیفه
نازل اولوب شریعتلری آدم شریعتنه موافق ایدی * قبله لری خط نصف النهار
اوستندن جهت جنوب اولوب امتلری عدل وتقوی وغزا ومعین نمازلر وزکوة
وهر آیده برقاچ کون صوم وجنابت وحیض ومس موتی سببلریله غسل واوقات معینه ده
برقاچ بیرام ایدوب کونش بر برجدن بر برجه حلول ایتدکده وهر یکی آی کورندکده
وسبعهٔ سیاره نک هر بری برج شرفه واردقده قربان بوغازلمق ایله مأمور اولوب لحم خنزیر
واشترو حمار وکلاب وانواع مسکرات ومضرات دماغ ومخدرات بدن اکل وشربندن
وبعض امور رذیلهٔ نامطبوعدن ممنوع اولمشدی * معجزه لری علم رمل اولوب
هیئت ونجوم وحساب وطب واسرار نباتات ونیجه علوم عجیبه وصنایع غریبه
خصوصا کتابت وخیاطت وکیل ومیزان جمله بونلردن ظاهر وعیان اولمشدر
صحف شریفه لری اسرار سماویه وتسخیر روحانیات وعلوم عجیبه وطبایع موجودات
وانواع غرائبی جامع ایدی علم خواص حروفده برکتاب تألیف ایدوب حکیم
ارسطالیس ونیجه علما اکا شرحلر یازمشلردی دخی نیجه کتابلر تألیف ایدوب
بعده بنا کردی وار ایدی زماننده یوز سکسان شهر بنا اولنمشدر که اصغری رها
شهریدر سابقا جمله خلق دریلر کیرلر ایدی بعض نسنه لردن لباس دیکوب کیمک بونلرک
ایجادیدر مولد ومسکنلری ولایت مصرده منف شهری ایدی ربع مسکونی کزوب

كوروب ينه مصره كلمشدر * بعض معتبراتده مذكوردركه منبع واستاد علوم حكميه ونظريه اولوب بونلره اوتوز صحيفه وعلم نجوم نازل اولمشدى عدد سنين وحسابى خلقه تفهيم وجميع لسانلرى تعليم ايدوب زماننده يتمش ايكى ديل سويلنوردى بونلرك دخى استادى واهل مصرو يونانه نبى مرسل اولوب ينه مصرده اولان غازيمون ياخود غوثا ديمون ياخود دراغثا ديمون پيغمبر اولوب معناسى نيك بخت ديمكدر* بعضلر غوثاديمون شيث پيغمبردر ديمشلر * حضرت ادريس پيغمبر زمانى خلقنه جمله كاه جك پيغمبرلردن وظهور طوفاندن خبر ويروب خاتم الانبيا محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك اوصاف شريفه سن بيان ايتمشدى مرويدركه ادريس عليه السلام كندم كون تمام قامت خوب صورت خوش سيرت متناسب الاعضا قبا صقاللو باصى باغرنلو ايرى كوكلو آزاتلو قدرتدن سورمه لو كوزلو كثير السكوت دائم الفكر اولوب سوز سويلدكجه تدريجله سويليوب واكثر يا شهادت بارمغنى تحريك ايدردى ابتدا هيكللر ياپوب ايچنده عبادت خدا ايدن وقصايد واشعار تأليف وپيدا ايدن بونلردر خلق ظهور طوفانله قورقدوب مصرده اهرام طاغلرين ياپوب ايچنده جميع علوم وصنايع وآلاتى تصوير ايتديكه طوفانده اسم ورسملرى ضايع اولميه ديو * كتاب الاوايلده مذكوردركه مصرده اهرام نام ابنيهٔ غرابت اتسامكه كمال متانت وعظمده اعجوبهٔ جميع عالمدر بونلر ياپوب ايچنده صفات عجايب علوم وآلات غرايب رسوم ونيچه صنايع بدايع اشكالن مصور ومرقوم ايدوب آخر زمانه دك كله جك خلق كوروب تعليم واستفاده ايتملرين اراده ايتمشدى * معتبراتده مذكوردركه اولاد قابيل هدايت مسلوب ضلالت اسلوب ترك طاعت خدا بلكه بت پرست واهل زنا اولوب انواع قبايحى بى اجتناب ارتكاب ايدر اولمغين انلرى امر حقله دينه دعوت وقبول ايتميان اهالئ ضلال ايله دائما قتاله مبادرت ايدوب كيمنى اسير كيمنى طعمهٔ شير شمشير ايدردى آلات حرب دوزوب جنك ايتمك بونلرك ايجاديدر لكن قليج ايله ابتدا جنك ايدن شيث پيغمبر ايدوكى بوقاروده كچمشدر فوايح مسكيه ده (طبق ادريس وجه الارض بالدعوة) دينوب لكن مجموع اهل دنيايى امر حقله دينه دعوت ايتمك حضرت محمد المصطفى يه مخصوص ايدوكى مقرر اولمغين * مكركه سياحتده اوغراديغى ولايت خلقنى مجرد كندودن دعوت ايتدى ديمك مراد اوله * ينه فوايحده جبرائيل عليه السلام بركون بونلره انسان صورتنده كلوب كندويى بلدرميوب حالا جبرائيل كوكده ميدر يرده ميدر ديدكده يرده در ديدى قنغى طرفده در ديوب جنوب طرفنده در ديدى قنغى شهرده در ديدكده

بزم شهرمزده دردیوب قنغی اوده دردیوب بواوده در بونده ایسه سنکله بندن غیری کمسنه یوقدر امدی جبرائیل سنسن دیدکده یانبی‌الله جبرائیل بنم دیوب حضرت ادریسك مؤلفاتندن برقبضه کتابلر آلوب دریایه براقدی دیو مذکوردر * اکر بوروایت صحیح ایسه دریایه آتدیغنك سببی غالبا ایچنده اولان نیجه اسرار خفیه‌نك خلق اراسنده ظهور وشیوعنه رضاءالله تعلق ایتمدیکیچون اوله والا مؤلفی عالم ربانی خصوصاً نبی جناب رحمانی اولمغین ایچنده شرعه مخالف نسنه اولمدیغی هر اهل خبرت وانتباه قاتنده جای شك واشتباه دکلدر * مرویدر که حضرت ادریس طاعت انیس هرکون ایکی بیك کره حضرت رب العزته تسبیح وتقدیس ایتمکی کندویه ورد نفیس ایدوب ملکلرله یریوزنده مؤانست ومصاحبت ومعیت ایله عبادت ایدرلردی اکثر زمانده آسمانه چیقوب عجایب عالم ملکوتی وغرایب احوال جبروتی اول نبی صفی صاحب مجاهده مشاهده ایدردی فوایح مسکیده‌ده فلك زحله چیقوب اوتوز ییل ییله سیر ایدوب جمیع افلاکه مطلع اولدقدنصکره یریوزینه ایندکده علم نجومی خلقه تعلیم ایتدی دیو مذکوردر * ذکر وبیانی تفصیل عظیمه محتاج اولوب اجمالی معلوم جهان اولان هاروت وماروت آدلو ایکی ملك ایله زهره خاتونك حکایتی تواریخده ادریس علیه السلام زماننده اولدی دینوب لکن اکثر تفاسیرده روایت یهودی دردیوب ذوددر (رفع بآسمان) تفسیر مدارك ولبابده کعبدن مرویدر که برکون ادریس علیه السلام حرارت شمسدن انجنوب الهی حامل شمسدن المحرارتی دفع ایله دیو ترحاد عالیدوب مذکور ملك خفت بولوب جناب حقه سببن صوروب بلدکده باذن الله تعالی ادریسیله آخرت قرنداشی اولوب احیانا کلوب بولشورلردی برکون ادریس اکا سنك عزرائیل ایله کمال محبتك اولمغین دیلرمکه اجلی تأخیر ایتمکه اکامنت ایده‌سن تاکه جمیع عمرمی عبادتلرده کچورم دیوب ملك تأخیر اجل مقدور ماسوی الله عزوجل دکل ایدیکنی بلزمیسن دیوب بیلورم لکن هله سن بومرادی عزرائیله عرض ایله دیمکین ملك حقه مناجات ایتدکده ادریسی عزرائیل یاننه ایلت کندوسی بالذات اعلام مرام ایتسون دیو بیورلمغین دردنجی کوکه ایلتوب کونش یاننده قویوب کندوسی واروب ای برادر بنی آدمدن ادریس آدلو دوستم واردرسندن رجا ایدرمکه اجلنی تأخیر ایده‌سن دیوب اولدخی قادر دکلم دیوب اجل دفترینه باقدی سبحان الله اوکشی کیمدرکه کونش یاننده وفاتی مقدردر دیوب احوال واوصافن استکشاف ایدوب بالتمام اعلام اولندقده واردوستکی یوقله غالبا وفات ایتمش بولورسن زیرا مدت حیاتی آز قالمشدر دیمکین

ملك عجله ايله واروب وفات ايتمش بولوب جميع ملائكهٔ سموات نماز ين قيلوب
دردنجى كوكده بيت المعمورده دفن ايتديلر * معارج النبوه ده اشبو روايت
حكايت اولنوب وهبدنخى تفصيل عظيمله مروى اولانك كال اجمالى بودركه *
ادريس عزرائيل ايله عقد اخوت ايدوب بركون اجازت رب العزت ايله روحنى اكا
قبض ايتديروب ينه فى الحال جسمنه ايصال اولندقده عزرائيل ايله كوكه چقوب
طبقات آسمانى بعده دركات نيرانى صكره درجات جنانى بالتمام سير ايدوب اوچقدن
چقمقده عزرائيل ايله مفصلا بحث ونزاع ايذوب آخر كار امر پروركار حكمت
كار ايله جنتده قرار ايتدى * احيانا جنتدن دردنجى يا التنجى كوكه كلوب ملائكهٔ
كرام ايله عبادته اهتمام ايدرلر دينوب * فوايح مسكيه ده انبيادن درت كمسنه حالا
حياتده درلر ايكيسى ير يوزنده خضر والياسدر ايكيسى كوكده ادريس وعيسى در
ديو حضرت عليدن روايت اولنان كلام وهب قولنى مرجح بلكه مصحح اولور *
تفاسيرده آيت شرف غايت (واذكر فى الكتاب ادريس انه كان صديقا نبيا ورفعناه
مكانا عليا) آيتنده علماء اسلاف اختلاف ايدوب بعضلر مكان عاليدن مراد رب
العباد جنتدر ديوب نيچه علما احاديث معراج مقتضا رنجه دردنجى ويا التنجى و يدنجى
سمادر ديشلر ديو مذكوردر * كشافده ادريس عليه السلام سمايه رفع اولنجه
بيك ييل ياشيوب بيك كمسنه ايمانه كلوب امتى اولديلر دينلدى * تاريخ الحكماده
سكسان ايكى بعضلر اوچيوز يكرمى بش بعضلر اوچيوز سكسان بعضلر درتيوز
بش ياشنده ايدى ديديلر دينوب لكن عربى يه ترجمه اولنمش توراتده اوچيوز التمش
بش ياشنده ايدى ودخى پدرى يرد اول زمانده بشيوز يكرمى يدى ياشنده اولوب
بعده يرد درتيوز اوتوز بش ييل دخى ياشه دى ديو مذكوردر والله اعلم (فصل در
احوال متوشلخ بن ادريس عليه السلام * پدرى التمش بش ياشنده ايكن طوغمشدر
مرويدركه متوشلخك صلبى اولادى چوغالوب يوز سكسان يدى يا ايكيوز يكرمى
يدى ياخود طقوز يوز ياشنه كيردكده اوغلى لمك طوغمشدركه حضرت نوحك
پدر پدر * فوايح مسكيه ده ابتدا دوه يه نعلك بوندن صادر اولدى دينوب تاريخ
كاملده ابتدا فيله بينن بودر زيرا پدرى كبى غزايه مشغول ايدى دينوب * مدت
عمرى طقوز يوز التمش طقوز ياطقوز يوز يتمش طقوز ياطقوز يوز يابيك يوز طقسان
ياطقوز يوز يكرمى يدى ييل اولوب بونك وفاتنده اوغلنك اوغلى نوح عليه السلام
التيوز ياشنده ايدى عربى توراتده حضرت ادريسك متوشلخدن غيرى اودلاى
وار ايدى ديو مذكوردر (فصل در احوال لمك بن متوشلخ) بعضيلر اسمى لامك

بعضیلر لامخ دیشلردر مرو یدرکه قوتلو شجاعتلو اولوب اشقر یعنی صاروشن
کسنه ایدی یوز سکسان ایکی یایوز سکسان یدی یاشنده ایدی شمخابنت انوشی
نکاحلنوب اندن نوح نبی علیه السلام وجوده کلدی * معتبراتده مذ کوردر که لمك
صالح ومفلح کسنه اولوب چوق کافر ایمانه کتورمشدی دنیاده ابتداقبه‌لر یاپوب ایچنده
ساکن اولان بودر نوحدن غیری ارکك ودیشی نیجه اولادی دخی وار ایدی
مدت عمری یدیوز یتمش یدی یاطقوز یوز التمش یل ایدی

باب رابع در احوال نوح نبی علیه السلام

ابن لمك بن متوشلخ شیخ الانبیا * قدوة الاصفیا * ملاح سفینهٔ هدایت و نجات *
سباح بحار توحید ذات و صفات * سبب صلاح عالم * واسطهٔ بقاء نسل آدم *
رابع انبیا ومرسلین * و اول اولو العزم کزین * کوفه‌ده یاولایت شامده بعلبك
قربنده عین الود نام یرده یادیار بکرده یا هندستانده ساکن اولوب والده‌لری
شمخابنت انوش ایدی * مرو یدرکه هبوط حضرت آدمدن بیك التیوز قرق ایکی
یل ورفع حضرت ادریسدن یوز یتمش یل صکره طوغوب * ابن عباس
قولنجه همان قرق نیجه‌لر قوللرنجه درتیوز سکسان یا درتیوز یتمش بش یل یا
همان اللی یا ایکیوز اللی یا یوز اللی یا اوچیوز اللی یاشنده نبی مرسل اولوب
کندولره کوکدن کتاب مستقل نازل اولمیوب صحف سابقه ایله عامل ایدیلر *
حضرت شیث وادریس شریعت آدم اوزره اولوب لکن حضرت نوحه جناب
حقدن شریعت آدم احکامنك بعضیسنی ناسخ شرایع و احکام کلوب شرع
سابقی نسخ ایدن انبیانك اولی بونلردر حضرت جبریل امین و حی رب العالمین
ایچون بونلره اللی کره نازل اولمشدر * بشیوز یاشنده ایکن سام آدلو صکره حام
ویافث آدلو اوچ اوغلی طوغوب بشیوز طقسان بش یا التیوز یاشنده یاخود
وجوده کلدکدن همان قرق کون صکره پدری لمك وفات ایتدی دینوب
مرو یدرکه عربجه لقبی نجی الله و دخی شیخ الانبیاء سریانجه یشکر یا عبد
الغفار یا عبد الجبار اولوب نوح تسمیه اولندیغنه درت وجه مفصل ذکر اولنوب
بری بودرکه اوغلی کنعان طوفانده غرق اوله‌یورکن نوح علیه السلام (ان
ابنی من اهلی) دیو مناجات ایدوب (انه لیس من اهلك انه عمل غیر صالح فلا تسألن
مالیس لك به علم انی اعظك ان تکون من الجاهلین) دیو جواب الهی کلدکده
دعا ایتدیکنه نادم اولوب اوچیوز یل متصل اغلایوب نوحه ایتدیکیچون نوح در
دیمشلر (دعوت و محنت) تاریخ کاملده آدم و نوح علیهما السلام آراسنده اون

(قرن)

قرن یعنی اون دور یگوب جملەنك اهلی مؤمنین اولوب کفر وضلالت قوم
نوحده ظاهر اولدی دینوب * سائر کتبده مذکور درکه رفع ادریسدنصکره
اولاد قابیل معمورهٔ ارضی قاپلایوب جمله دنیاده شعائر شرایع منعدم واساس
دین بالکلیه منهدم اولمغین امر حقله نوح کفار اشرار بی فتوحی طقوز یوز اللی
ییل یا اکسك یا یوز یکرمی ییل یادخی آرتق متصل دین خدایه وراه هدایه
سعی ودقت ایله دعوت ایدوب کفار فجار پادشاهلری اولان درمسیل بن محو یل
ابن لامك بن ضبیح بن قابیل بدنهاد ایله عناد ایدوب بت پرستلك اوزره مصر و
حضرت نوحك نبوتنه غیر مقر اولوب (لمحرره) ناقص اولان کاملی ناقص
صانور *طبعی معوج عینِ قلبی کج اولور * مفهومنجه اول رسول صادق رهنمونه
حاشا نسبت جنون ایدوب هرکون جسم نورانی رسملرین کفرهٔ بی فتوح ضرب
شدید ایله بی روح ایتمکه قریب مجروح ایدوب هرکیجه جبرائیل علیه السلام
قنادیله ضغایوب تمام شفا بولمغین ارتەسی ینه دعوت و وعظ و نصیحت ایدردی
تفاسیرده مذکوردرکه کفارخا کسار عناد واستکبار و حضرت نوحه جفا و اضراره
اصرار ایتدکارینك اواخرنده قرق یاتمش ییل یغمور یاغمیوب وکفرەنك خاتونلری
دخی اصلا حامل اولمز اولوب بعده طوفان بیان وعیان اولدی (احوال طوفان)
مرویدرکه حضرت نوح طاعت مأنوس ایمان کفار منحوسدن مأیوس اولدقده
(رب لا تذر علی الارض من الکافرین دیارا) دیو ترك مدارا و بدعا آشکارا
ایتدکده اثر اجابت دعا ظهور ایدوب بناء سفینه ایله مأمور اولمغین * هندستانده
بیتن ساج آغاجندن همان ایکی یا قرق یا اوتوز یا یوز یا ایکیوز یا سکسان یا
درتیوز ییلده طولی بیك ایکیوز یا همان اوچیوز یا التیوز آلتمش یا بیك یا
اوچیوز التمش یا همان سکسان ذراع * وعرضی دخی التیوز یا همان اللی
یااوچیوز اوتوز یا بشیوز یا درتیوز ذراع * ارتفاعی دخی اوتوز یا التیوز یا
اوچیوز اوتوز اوچ ذراع بر سفینهٔ حکمت دفینەیی تعلیم جبرائیل ایله یاپوب
ایچنده حضرت آدمك بدن لطیفی ایله تابوت شریفن و جمیع حیوانات بر و
بحردن بر ارکك و دیشی قویوب مزبور کمی اوچ طبقه ایدیکه اشاغیسنه
وحوش وسباع و هوام اورتاسنه دواب و انعام اوستنه بنی آدم کرام ایله مورحقیر
ضعیف اندام قونوب * یاخود اشاغیده وحوش و سباع قونوب طیوز ایله
انساندن بری اورتایه بری یوقارویه قونوب تابوت شریف آدم رجال ایله نسا
اراسنه فاصله قونمشدی * تفاسیرده مؤمنین داخلین سفینهٔ حضرت نوح و اوچ

اوغلى و اجانبدن اوتوز التى نفر ار برد خاتونلريله جمله سكسان كمسنه ايديلر* ياخود جمله سكز يا اون يا يكرمى يا يتمش سكز شخص ايديلركه هر صورتده نصفى ار و نصفى عورت ايدى دينوب * درت روايت دخى حكايت اولنمشدر مرويدركه عاشر ماه رجبده فرمان رحمان ايله باران قيامت نشان عيان اولوب همان اوكون مسلمانلر كمى يه كيروب قرق كون على التوالى چشمه مثالى يغمورلر ياغوب كمى صويوزينه قالقوب مافى وجه الارض بالطول والعرض ازپا تابفرق صويه غرق اولوب اول آب دائم الاضطراب دنياده ارفع جميع مواضعدن قرق يا اون بش ذراع مرتفع اولدى توارنخده روى زمينده اولان جميع كافرين غرق اولوب ايچلرنده همان عوج بن عنق كه نيچه بيك ذراع قامتى اولنوب طوفان طپوغنه چقمشدى * كمى يابعقده حضرت نوحه معين اولمغين غرقدن خلاص اولدى دينوب * لكن قرآنده (رب لاتذر على الارض من الكافرين ديارا) آيتنك ظاهرنه نوعا مخالف كوينور * مرويدركه اول سكينۀ روح اولان سفينۀ نوح بحر عمان طوفان اوستنده التى آى جمله امصار و اقطارى كشت وكذار ايدوب عاشر ماه محرّم الحرامده شهر موصلده ياديار بكرده يا شامده جودىّ نام بر پشته اوستنده قرار و آرام ايتمكين اول روز پيروز ظفر اتماعا شورا ديمكله مسما اولوب حضرت نوح و سائر مسلمانلر حتى بيله اولان حيوانلر شكر الله اول كونده صائم اولوب صوم يوم عاشورا اول نبىّ صاحب السعادتدن سنت وعادت قالدى* قتاده قولنجه بش آى صوده كزوب بر آى جودى اوزرنده طوروب عاشوراده دريادن قره يه چقديلر ظهور طوفان وفات آدمدن بر روايتده هبوط آدمدن ايكى بيك ايكيوز قرق ايكى ييل صكره اولوب توراة عربيده اوزمانده نوح عليه السلام التيوز ياشنده ايدى دينوب *ابن عباس قولنجه طقوز يوز طقسان ياشنده اولوب (ولقد ارسلنا نوحا الى قومه فلبث فيهم الف سنة الا خمسين عاما فاخذهم الطوفان وهم ظالمون) آيتى ابن عباس قولنه دليل قاطعدر * مرويدركه سفينۀ نوح جمله دنيايى كزوب هر اوغراديغى شهر اوزرنده بو محل فلان شهرك يريدر بعدزمان بوراده فلان آدلو شهر اولسه كركدر ديو قدرت حقله سويليوب مكه يه واردقده كوكه چكيلان كعبه نك يرنى صو اوزرنده يدى كره يا يتمش كره طولاشوب طواف ايتدى * كيفيت بناء سفينه ده و سائر احوال نوح عليه السلامده تواريخ مطوله ده غايت تفصيل اولوب حذرا عن كال الاطناب بو كتابده جمله سن ذكر ايتمكدن اجتناب اولندى (بناء قريه) مرويدركه سفينه ده مكينه اولان سكسان نفر اصحاب

(سكينه)

سكينه طشره چقدقلرنده ابتدا برقريه بنا ايدوب اسمنی مدينـة الثمانين ديو تعيين ايتديلر * ابن عباسدن مرويدركه اشبوسكسان كمسنه‌نك هر بری كندو ايچون براو ياپغين اول قريه‌نك آدنی سوق الثمانين قويوب بعده چوغالدقده ارض بابله‌واروب آنده شهر ياپوب مرور زمانله يوز بيك نفراولوب جمله‌سی مسلمان ايديلر بعد زمان نمرود بن كوش بن كنعان بن حام بن نوح نبی عليه السلام بونلره پادشاه اولدقده بونلری عبادت اصنامه دعوت ايدوب جمله‌سی اكا مطيع وكافر اولديلر * كتاب الوفاده ابن عباسدن اولان روايت سفينه‌دن چقان سكسان كمسنه طولی اون كونلك اولوب اون ايكی فرسخ اولان ارض بابلده ساكن اولديلر اول مكانه سوق الثمانين ديو آد قوديلر * بعده بونلر چوغالوب مرور زمانله نمرود بن كنعان بن حام پادشاه اولوب جمله‌سی كافر اولدقلرنده ديللری مختلف ويتمش ايكی لغت پيدا اولوب حق تعالی عربی لسانی بونلرايچلرندن نود بن سام اوغللری عمليق ايله طسمه عوض ابن ارم بن سام اوغللری عاد ايله عبيله جانق بن ارم بن سام اوغللری ثمود ايله جديسه عامر بن شالخ بن ارفخشد بن سام اوغلی قنطوره تفهيم ايتدی ديوحكايت اولنور * اختلاف السنه ظهوری بوكتابك جلد ثانيسی آخرنده تفصيل اولنور (امور متفرقه كه حضرت نوحـه متعلقه‌در) مرويدركه كندم كون وغايتـله جسيم وعريض وايری كوزلو بلندقامت اوزون صقاللو قوللری وبالدرلری اينجه شديد الغضب مع ذلك كريم وصبور وحمول وشكور وعابد وزاهد ومجاهد ومجد اولوب كيجه وكوندزده يدی يوز ركعتدن زياده نماز قيلردی * كشافده (ذرية من حملنا مع نوح انه كان عبدا شكورا) آيتنده مرويدركه نوح عليه السلام طعام يدكجه (الحمد لله الذی اطعمنی ولوشاء اجاعنی) ديمكه صوايچدكده (الحمد لله الذی سقانی ولوشـاء اظمأنی) ديمكه قفتـان كيدكده (الحمد لله الذی كسانی ولوشاء اعرانی) ديمكه بشمـاق كيدكده (الحمد لله الذی حذانی ولوشـاء احفانی) ديمكه قضاء حاجت ايتدكده (الحمد لله الذی اخرج عنی اذاه ولوشاء احبسه) ديمكه معتاد اولوب * بعضيلر ديشكه افطار ايتمك ديلدكده طعامنی مؤمنلره عرض ايدوب محتـاج ايسـه‌لر آنلره ويروب كندوسی جوعه صبر ايدردی * بعض معتبراتده بيك درتيوز يـل عمرنی قاره چولدن چادر ايچنده كچوروب يارسـول الله نيچون كرپچدن او ياپمزسن ديدكلرنجه بن يارين وفات ايدوب انی ترك ايده‌جكم ديوجواب ويردی اكثرمعتبراتده مذكوردركه كيده اولانلرنوحله اولادندن غيريلری طاعوندن وفات ايدث ايدوب نسللری دخی منقرض اولوب بعده قيامته‌دك جميع طوائف

وامم عالم (وجعلنا ذريته هم الباقين) آيتی مفهومنجه سام وحام ويافت نسلندن ايدوكی متفق ومسلم اولمغين حضرت نوحه آدم ثانی ديرلر * مرويدر كه نوح عليه السلام خواص حروفده بر كتاب تأليف ايدوب كونی اون ايكی ساعته تقسيم آنك ابجاديدر زيرا كيجه هوانك ظلمتندن كونی كيجه دن فرق اولنمامغين نماز وقتلرين بلمك ايچون ايتمشدر * معارج النبوه ده دعاء نوحله كمی يه شمس وقمر يرينه جنتدن ايكی جوهر كلوب برينك نوری آرتمغه باشلامق صباح علامتی او برينك نوری آرتمغه باشلامق كيجه علامتی اولوب اوقات صلواتی آنكله بيلورلردی دينوب* روضة الاحبابده ابن عباسدن مرويدر كه كمينك ايكی كوشه سنده حق تعالی ايكی بونجق يراتمشديكه برينك نوری شمس بری قمر كبی اولوب ليل ونهار واوقات صلوات آنلرك حركاتندن بيلنوردی * بعض معتبراتده مذكوردر كه حضرت نوحه ابتدا ايمان كتورن عموره خاتونی نكاحلنوب آندن سام وحام ويام آدلو اوغللری اولوب حصوره نصوره محبوره نام قزلری دخی اولوب بعده رجال ونسادن اهل بيتلری اولان يتمش كسنه بعدهم والعه خاتون ايمانه كلوب والعه يی دخی نكاحلنوب آندن يافث وكنعان آدلو اوغللری اولوب بعده والعه منافقه ومرتده اولوب كفارايله غرق اولدی (معجزات) مرويدر كه سفينه تمام اولدقده كافرلر آنی آتشله ياقمغه چالشوب عاجز اولدقلرنده (لا اله الا الله اله الاولين والآخرين) بن شول سفينه يم كيم بكا كيرن قورتلوب كيرمين هلاك اولور بكا كيرمز الا اهل اخلاص كيرر ديو قدرت وحكمت حقله ندا ايدوب * نوح عليه السلام كفاره نه ديرسز شمدی بكا ايمان كتوررميسز ديدكده كفار اشرار كمی يی ياقمغه اطرافنده عظيم آتشلر ياقوب اصلا تأثير ايتمدكده حيران اولوب نيجه هذيان سويلديلر * بعده نوح عليه السلام حجه كيدوب سفينه امر حقله هواده معلق طوروب حجدن كلدكده يريوزينه اينوب طوفان نمايان اولدی مرويدر كه سفينه دن چيقدقلرنده مسلمانلر آچ اولوب يمجك دخی قالمدقده نوح عليه السلام يردن برمقدار قوم آلوب دعا ايدوب خلقه ويردی قدرت حقله پشمش بغدای اولمغين يديلر * ودخی سابقا كمی يه قودقلری بعض ميوه آغاجلرينی يره ديكوب فی الحال براقلنوب ميوه لری ظهور ايتدی ذكر اولنانلردن غيری نيجه معجزه لری ظهور ايدوب كيفيت دعوت كفاره وسفينه عجيبة الآثاره وكمی يه انسان وحيوانی قويار كن وكمی ايچنده ايكن ظهور ايدن اطوار واحواله متعلق اولان حكايات وروايات حددن بيرون تفصيله موقوف اولمغين عنان قلم موجزرقم سمت اختصاره مصروف ومعطوف قيلندی (مصراع) مثلدر عارفه تكفی الاشاره (وفات نوح عليه السلام)

ظهور طوفان ابن عباس قولنجه همان التمش اقوال مختلفه اوزره اوچیوز اللی یاایکی یوزاللی یاهمان اللی یااوچیوز یاالتیوز ییل چکدکده یاخود همان طوفاندن نجاتلری ییلنده (نظم) دار عقبایه باغلیوب محمل * جنت عدنی ایلدی منزل (نثر) مزار شریفلری قدسده یاشام قربنده کرك نوح قصبه سنده دردینوب * لکن فوایح مسکیه ده قبر نوح وهود وصالح وشعیب مکه ده زمزم ایله مقام اراسنده در دیو بر حدیث شریف مذکوردر * مدت عمر شریفلری دخی ابن عباس قولنجه بیك اللی اقوال مختلفه اوزره طقوز یوز اللی یابیك اوچیوز یابیك درتیوزاللی یابیك درتیوز یابیك یدییوزیکرمی یابیك درتیوزقرق یابیك یدییوز یابیك بشیوز یابیك التیوزاللی یاتمام بیك ییل ایدی (لمحرره) اکر عمر انسان بودصد هزار * شود عاقبت زیرخاکش قرار (فصل دار احوال سام بن نوح علیهما السلام) بعضلر پدری بشیوز یاشنده ایکن طوغدی دیوب بعضلر ظهور طوفاندن طقسان سکز یاقرق سکز ییل مقدم طوغدی دیمشلر * مرویدر که عقل وفضل وصلاحده برادرلرندن زیاده اولوب پدرینك مجمع اسراری ومنبع انواری اولمغین انك یرینه خلیفهٔ اهل اسلام اولوب خبردعاسن دخی آلمغین جمیع انبیا واشراف اصناف انام وقبائل روم وعجم وعرب هپ بونك نسلندن کلمشلردر * حضرت نوحك اکبر وابراولادی اولوب بعضیلر یافثدن صکره طوغوب لکن اندن اعقل واکمل اولمغین خلافت بوکا تعیین اولندی دیمشلر * مرویدر که نوح علیه السلام کیدن چیقدقدنصکره ربع مسکونی اولادنه تقسیم ایدوب ممالك صقالبه وشرق وچین وترکستانی یافثه بلاد زنج وحبش ومغرب وسند وهندستانی حامه ویروب دنیانك اورتاسی اولمغین افضل واعدل ممالك اولان یمن وحجاز وشام ودیار بکر وعراق وفارس وخراسانی سامه ویردی بعض معتبراتده سام کبار انبیا ومرسلیندن ایدی دینوب تفسیر لبابده کعب الاحبار سام قدرتدن سنتلو طوغان اون اوچ نفر انبیادن ایدی دیمش دینوب * اشبو پیغمبرلر کیملرایدوکی اشاغیده جمیع انبیایه متعلق اولان احوال مشترکه بابنده بیان اولنور * تاریخ قدسده سام سامی مکان بر پادشاه بنام وشهنشاه ذی الاحترام ایدیکه ارض قدس قدیمدن خالیه ایکن شهر بناسیله معموره ایدوب غایت صالح اولمغین اطرافنده اون ایکی پادشاه مشهوره فرمان فرما اولوب صادق ومحقق اولمغین عبرانیجه ملکیصادق دیمکله مسمی ایدی دیو مذکوردر (اولاد سام) نیجه معتبراتده مذکوردر که طقوز اولادی وارایدی ١ ارفخشد پدرانبیا وطائفهٔ عربکه طوفاندن التمش ییل صکره طوغمشدر بعضیلر طائفهٔ عجم هوشنك

شاه دیدکاری بودر دیمشلر ٢ کیومرث پدر ملوك ٣ ارم پدر قوم عاد وثمود ٤ اسود ٥ تورج یاخود ایرج یاخود بورخ ٦ لاود پدر طائفهٔ عمالقه ٧ عیلم یاخود عالم یاخود عویلم ٨ یورد ٩ سوس که عجمده تستر شهرینك حصارین یاپوب بعد الطوفان دنیاده اول بنا بودر دینوب * قاموسده سامك لاود بن لادقلوج آدلو اوغللری اولوب وطائفهٔ بنی کنعان دیدکاری کنعان بن سام بن نوح علیه السلام نسلیدر دیوب براوغلی دخی مذکوردر * تاریخ ابن شحنه ده فارس وعملیق برادرلری اولوب ازد ابن سام نسلندن ایدیلر دیو مذکوردر بر محلنده دخی طائفهٔ عجم فارس بن ارم بن سام نسلندن وطائفهٔ عمالقه عملیق بن لاود بن سام نسلندندر * تفاسیرده عملیق بن سام نسلندندر دینوب * بعض کتبده قوم عاد دیدکاری عاد بن ارم بن شالح بن ارفخشد ابن سام نسلندندر دیو مذکوردر * تاریخ میرخوانده سام طقوز اولادنك هر برینی بر طرفه کوندردی بعض توار یخده اون طقوز دزلو لغت ظهور ایدوب بری برلرینك دیللرینی آکلامامغین هر بری برطرفه کیدوب بنا وزراعته چالشدیلر وجمله سام اولادنه کیومرث پادشاه اولوب آیین وقوانین وضع ایتدی بابل ویمن وحضر موت وعمان وعراق عرب وعراق عجم وفارس ولایتنده سامك اولادی چوغالدقده کیمی شرقه کیمی غربه طاغلوب یافث وحام اولادلریله قار یشوب کویلر وشهرلر یاپدیلر دیو مذکوردر (فائده) تاریخ مختصر جامعده کمال تفصیلله مذکوردر که نوح علیه السلام وفاتندن نیجه زمان صکره موصل وبابل ولایتلرنده حضرت نوح اولادنك نسلی چوغالوب جمله سنك دیللری سریانی ایکن حکمت حقله برکیجه قلبلرینه ودیللرینه اختلاف دوشوب ایرته سی بری برلرینك سوزلرین آکلامیوب هر طائفه بشقه برلغت سویلمکین بریرده طوره میوب بابلدن چیقوب اطراف عالمه طاغلوب کویلر شهرلر یاپوب کندو اسملریله مشهور اولدی * ابتدا یافث بن نوح اولادی مشرقه بعدهم حام اولادی مغربه کیدوب سام بن نوح کندو اولادیله بابلده قالوب مال وجمال اصحابی اولادی وار ایدیکه سن وعقل وکمالده افضللری عالم بن سام ایدی * براوغلی دخی نضر ایدیکه عملده جمله دن زیاده مجد ایدی * براوغلی دخی اسود ایدیکه جمله دن عزیز النفس ایدی بو جمله نك وافر اولادی وار ایدیکه جمله دن عراق بن عالم کرمان بن ایرج بن سام خراسان بن عالم فارس بن اسود روم ابن اسود ارمن بن بورج بن سام هیطل بن عالم ایدی که اشبو نسل سام دخی حالا نسللری اولدیغی یرلره طاغلوب بابلده همان ارفخشد بن سام نسلی باقی قالدی * اما ارم بن سام اولادی اختلاف السنه ظهورنده جناب حقدن قوت

وشجاعت ولسان عربی ایله مشرف اولمغین سائرناسی احتقار ایدوب یدی نفر
برادرایدیلر ١ عاد ایدیکه جمله‌دن عظیم وقوتلو ایدی ٢ ثمود ٣ صحار ٤ طسم
٥ جدیس ٦ جاسم ٧ اوبار ایدی اشبونلر کندولره شدید بن عملیق بن عادی وآنك
برادری شدادی پادشاه ایتدیلر * اختلاف السنه ظهورنده بابلدن ابتدا کوچوب
کیدن عادبن ارمدرکه کندونك مال ومنال واولاد ونسل واهل وعیاللریله مشرق
طرفنه توجه ایتدکده (یاعاذ خذیمنة) یعنی صاغ طرفه کیت دیو
هاتفدن ندا ایشتدکده یمنه واروب اوولایتده آنك ایچون یمن دیدیلر *بعده
اولادنی اودیارده پراکنده ایدوب آنده ساکن اولدیلر * عاد دنصکره ثمود دخی
اموال واولاد وعیاللریله کوچوب شام وحجاز آراسنده قرارایدوب اول یرك صویی
واغاجلری وار ایدی * بعده طسم دخی اووجهله کوچوب بصره ایله هند آراسنده
عمان و بحرین سمتنه واروب اوتلو صولو واسع مملکت اولمغین قرارایدوب اولادنی
آنده پراکنده ایتدی * بعده جدیس دخی اووجهله کوچوب یمن قربنده یمامه
ولایتنه واروب خاکی خوب صویی یقین واسع مملکت اولمغین قرار ایدوب بعض
اولادنی هجر ولایتنه کوندروب آنده ساکن اولدی بعده صحار دخی اووجهله
کوچوب عاد کتدیکی یوله کیدوب مکه شهری اطرافنده تهامه و حجاز ولایتنه
واروب ساکن اولدی اولادنی طائف ایله جبال طی آراسنده پراکنده ایتدی *
بعده جمله برادرلرندن خوب صورت اولان جاسم دخی اووجهله چیقوب صحار
کتدیکی یره کیدوب تهامه و حجازده بیله ساکن اولوب صحارك اولادی حرمدن
صفوان حدنه دك پراکنده اولدیلر * بعدهٔ جمله برادرلرندن یاشده کوچك
اوبار دخی اووجهله کوچوب رمل عالج ماوراسنده بحرقلزم کنارنه واروب قرار
ایتدی اشبو ذکر اولنان قبائل عربك جمله‌سی حضرت رسول علیه السلام زمانندن
مقدم منقرض اولمشلردر (فصل دراحوال یافث بن نوح نبی علیه السلام)
معتبراتده مذکوردرکه ترك وخزر وصقالبه ویأجوج و یونان طائفه‌لری بعضیلر
قولنجه طائفهٔ بربر واهل ولایت چین واهل ولایت ماوراء النهر دخی هپ یونك
نسلندندرلر یونلرك جمله‌سی کفار اشرار اولوب بعضی صنمه بعضی شمسه بعضی قمره
بعضی نجومه بعضی شجره طاپارلردی * بعض تواریخده طائفهٔ عجم بر روایتده
یافث نسلندن ایدی دینوب بعض معتبراتده مذکوردرکه یافثك ترك خزر صقلاب
روس منسك چین کیمال بارج آدلو سکز نفر اوغلی بر روایتده خلج سدسان غز آدلو
اوچ نفر اوغلی دخی وار ایدی کندو وفات ایتدکده بیوك اوغلی ترك قائم مقام اولوب

چبقدن وسازدن اول یاپوب بعده فارسیجه اسمی خرکاه وترکیجه دریم اوی اولان
کچه دن اولوچادرلر احداث ایتدی حیوان دریسندن جامه وکلاه دخی ترکك ایجادی
اولوب ملوك ترك وترکمانك ابتداسی بودریافثك مدت عمری بشیوزاللی ییل اولوب
عاقبت دریایه غرق اولدی * تاریخ مختصر جامعده اولاد نوح علیه السلام عالمه
طاغلدقده بابلدن ابتدا کوچوب کیدن ترك خزر صقالبه تاریس منسك کاری
چین آدلو یدی نفر یافث اوغللری ایدیلرکه شرق طرفنه کیدوب بلاد شماله دك یایلوب
هرفرقه شمدی اولادلری ایچنده مشهور اولان دیلی سویلرلردی دینلوب * تاریخ
میرخوانده غایت تفصیل ایله مذکوردرکه بعضیلر دیمشدرکه یافث انبیاومرسلیندن
ایدی پدری نوح علیه السلام آنی جانب شماله کوندردکده یافثك رجاسیله اسماء
اللهدن بربنی یافثه تعلیم ایدوب اول اسمی طاش اوزرینه قازوب وبردیکه یغمور
مراد ایتدکده اول اسمی یاد ایده اول طاشه سریانجه حجر المطر دیرلردی * بعد
زمان یافث اولادی دیارشمالده چوغالدقده کندو وفات ایدوب چین صقلاب منسك
کاری ترك خلخ خزر روس سدسان غزبارج آدلو اون برنفر اوغلی قالوب یافث
بونلره کندو اقربالرندن برر خاتون آلیوروب تعمیر بلاد ایتمکه وصیت ایلدی *
بونلرك جمله سندن اعقل وارشد واشجع واشد اولان ترك که اکا یافث اوغلان دخی
دیرلردی اونواحیده سیرایدرکن برمختصر دیار واقرصولرومرغزار کوروب بکنوب
اتباعیله آنده آغاجدن وسازدن اول یاپوب قرار ایدوب بعده خرکاه دیدکاری
قیلدن کوچك چادر دوزوب حیوانات دریسندن قفتان وطاقیه دیکوب حسن
تدبیر وعدالت اوزره پادشاهلق سوروب عاقل اوغللری وجوده کلدی برینك آدی
فودك ایدیکه شکاره مایل اولوب برکون برلقمه کباب الندن دوشوب اول برطوزلو
اولمغین فودك اول لقمه دن حظ ایدوب طعامه طوزقومغی ایجاد ایتدی اصلده
ترك بونك ذریتنه دیرلر * مرویدرکه خزر دخی بعدالسیاحه طرف شمالده دریای
اتل کنارنه کلوب اوسمتی بکنوب برشهر یاپوب اولادی تلکی شکار ایتمکی ایجاد
ایدوب خزرك تعلیمی ایله تلکی دریسندن لباس پیدا ایتدیلر خزر آخر عمرنده وفات
ایتدکده میت دفن ایتمك احوالن بلمدکلرندن متحیر اولوب پدری یافث صویه
غرق اولمین آتش صوپك ضدی دیوآتش یاقوب قومنی جمع ایدوب سازوطنبور
چالوب میتی آتشه آتدیلر بوعادت قبیحه بلاد شمالده الی الآن باقی وجاریدر خزرك
اولادی بال آرولرین مغازه‌لرده وافر بال ایتمش کوزوب بالنی الدی دنیاده ابتدا
حلوایی بونلر پیدا ایتدیلر * مرویدرکه روس دخی خزرك بلادی اطرافنه کلوب

ایلچی کوندروب انده ساکن اولمغه طاشوب خزر اجازت ویروب آب وهواسی
خوب برجزیره تعیین ایتمکین روس توابعیله انده ساکن اولدی * مرویدرکه غز
دخی سرحد ولایت بلغاره وارذی بنالر یاپوب ساکن اولدی یافث غرق اولدقده سابقا
ذکر اولنان بحر المطر غزك النه کیروب برادرلری ایستدکلرنده اکا بکرز برطاش
بولوب اسم شریفی قازوب بحرالمطر بودر دیدی برادرلری حیله‌یی طویموب بحری
آلمغه قرعه آتدیلر ترك آدینه چقمغین آلوب بعده امتحان ایتدکده اثری ظهور
ایتمیوب حیله اولدیغنی بیلوب غزایله غزایه عظیم عسکر چکوب غز دخی اوغلی
یغوری سائر اولادندن کبیرودلیراولمغین عسکر کثیرایله کوندروب یغور جنکده قتل
اولنوب ترك وطننه کتدی ترك ایله غز اولادی آراسنده الی الآن عداوت باقیه
دردیمشلر * مرویدرکه صقلاب اولاد واتباعی چوغالدقده برادری روس ولایتنه
واروب توطنه برایستدی اولدخی بزم یریمز تنکدر بزه دخی وفا ایتمز دیدکده صقلاب
برادری کاری ایله خزره واروب انلردن دخی مسکن ایستدی ویرمدکلرنده آرالرنده
جنك اولوب صقلاب صنوب اقلیم سابع آردنده قیشی محکم بریره دوشوب زیر
زمینده اولر یاپوب ساکن اولدیلر * مرویدرکه کاری مردعیاش ومائل شکار
اولوب ولایت بلغار حدودنده خوب هوابر جای صفا بولوب انده توطن ایتدی
بلغار برطانوس ادلو ایکی اوغلی اولوب بعد زمان هر بری بر یر بکنوب شنلندیروب
تلکی وسمور وقاقم وسنجاب دریلرندن قفتانلر دیکوب کیوب حالا اودیار خلقی انلرك
نسلندندر * مرویدرکه یافثك بیوك اوغلی چین عاقل وکامل اولمغین بونکچون
یدزی دیار چینده برشهر یاپوب ادنی چین قویوب عاقل وذکی اولمغین نقاشلق
صنعتنی ورنکارنك جامه‌لر طوقیوب کیمکی ودیار چینده مشهور اولان صنایعك اکثرنی
بو ایجاد واولادینه تعلیم ایتدی * چینك ماچین آدلو براوغلی اولوب بعد زمان
ماچینك اولادی غایت چوغالوب دیار چینده برشهر یاپوب ادنی ماچین قودی
اولادیله انده ساکن اولوب نسلی غایت چوغالدی بعده قیون یوکنی یولوب
طوقیوب قفتان ایتدی اولادینه دخی تعلیم ایتدی اهوی مسکی شکارده طوتوب
نافه سنده خوب رایحه کورمکین راست کلدکجه طوتوب نافه‌سن الوب مسك نه
ایدوکی ابتدا اوزمانده بیلندی (فائده) مرویدرکه مرور زمانله اولاد یافث بن
نوح علیه السلام حددن بیرون وعددن افزون اولوب بری برلرینه مختلط وممتزج
ومرتبط اولمغله لغتلری دخی قاریشوب ایچلرنده اوتوز اوچ درلو دیل شوق یلنوب
برفرقه‌نك دیلنی بری دخی بلمز اولدی ایچلرندن هرطائفه دنیانك جانب شمالیسنده

یاپلوب بعضلری شهرلو یاپوب بعضلر صحرانشین کیمی قونار کوچر اولوب حالا دنیاده موجود اولان مغول وتاتار وقبچاق وسائر اصناف اتراك وجمیع اهل دیار ترکستان وچین وماچین یافث نسلندندر * مرحوم میرخواند ظفرنامه آدلو کتابده اولاد یافث احوالی بو تفصیلاته مخالف اولوب لکن او کتاب منظورم اولمامغین اندن نسنه نقل ایدهمدم دیمش والله اعلم (فصل در احوال حام بن نوح نبی علیه السلام) نیجه معتبراتده مذکوردر که اولا آق بکزلو کوزل یوزلو کمسنه ایکن حضرت نوحه کمی ایچنده اویورکن کشف عورت واقع اولدقجه حام اوریوب ضحك ایدوب نوح علیه السلام اویاندقده یاخود کمی ایچنده هیچ بر ارکك دیشی سیله جماع ایتمسون دیونهی اولنمشکن حام جماع ایدوب نوح علیه السلام بددعا ایتدکده یوزی قاره اولدی هند سند حبش نوبه زنج کنعان بربر قبط فرنك طائفه لری حام نسلندندر * مرویدر که طقوز اولادی وارایدی اسملری بودر ١ هند ٢ سند ٣ زنج ٤ نوبه ٥ کنعان ٦ کوش ٧ قبط ٨ بربر ٩ حبش حالا بو اسملر ایله مسمی اولان دریارده بونلرك نسللری قرار ایتدکلری مواضع مزبوره بونلرك اسملریله مشهور اولدی * زنج ونوبه وحبشدن غیریلری غالبا حامك یوزی آق ایکن طوغمشلردر * تاریخ مختصر جامعده مذکوردر که دیار بابلدن اولاد یافث کوچدکدنصکره اولاد حام دخی کوچوب بدی کمسنه ایدیلر بش نفرینك اسملری که سند هند حبش قبط زنج ایدی مشرقدن مغربه صاغ طرفلرینه کیدوب حالا نسللری اولدیغی ولایتلره واروب ساکن اولدیلر شمدی ایچلرنده سویلنن دیللر ایله سویلشورلردی * تاریخ ابن شحنه ده طائفهٔ بنی کنعان کنعان بن ماریع بن حام نسلندندر طائفهٔ فرنك وقبط قوط بن حام نسلندندر دینوب * بعض کتبده نمرود اکبر آدلو بر اوغلی دخی ذکر اولنوب بعضلر نمرود اکبر حامك کوش آدلو اوغلی اوغلیدر دیمشلر * تاریخ میرخوانده بعض تواریخده انبیا ومرسلیندن ایدی دینوب * بعض علمانك نوح علیه السلام کمی ایچنده جماعدن نهی ایدوب حام مخالفت ایتدکده جمله جسمی سیاه اولدی دیدیکنی خصوصا حضرت نوحه کشف عورت واقع اولدقده حام اوریوب ضحك ایتدیکیچون قاره اولدی دیدکارینی بعض مؤرخین قول ضعیفدر دیمشلر علی کل حال حام منزل نوح علیه السلامدن سفر ایدوب جنوب طرفنده بحر محیط کنارنده مقیم اولوب اولادی آراسنده اون سکز درلو لغت پیدا اولدی نسلندن هر طائفه بردنی سو یلیوب مرور زمانله بری برلرینك دیللرین آکلامغین طاغلوب هر فرقه بر یرده شهر یاپوب مستقلا ساکن اولدیلر * حامك مدت عمری بشیوز تمشییل ایدی دیو

مذكوردر * تفاسيرده حام بن نوحی عيسى پيغمبر عليه السلام سفينهٔ نوحی صورمغيچون بنی اسرائيل رجاسيله احياايدوب تمام خبرو يردكده دوشوب طپراق اولدی دينوب * بعض معتبراتده احيا ايتديكی سام بن نوحدر ديو مذكوردر والله اعلم بالصواب (فصل در احوال كنعان بن نوح نبی عليه السلام) بدنهادو فاسد الاعتقاد اولمغين طوفانده كمی يه بنمكه عناد ايدوب فريق ضلالت رفيق ايله غريق اولمشدر (ونادی نوح ابنه وكان فی معزل يابنی اركب معنا ولاتكن مع الكافرين قال سآوی الی جبل يعصمنی من الماء قال لاعاصم اليوم من امر الله الامن رحم وحال بينهما الموج فكان من المغرقين) آيتنده دخی (ونادی نوح ربه فقال رب ان ابنی من اهلی وان وعدك الحق وانت احكم الحاكمين قال يانوح انه ليس من اهلك انه عمل غير صالح) آيتنده مفسرين بو بله تبيين ايدوب * بعض مؤرخين غرق اولانك اسمی يام بعضلر يلپطون بعضلر رايغ دردیمشلر * علی كل حال والدهسی واعله ياواغله مرتده ومنافقه اولمغين كفار ايله بيله غرق اولوب انبيا خاتونلرنده بونكله لوط پيغمبر خاتونندن غيری كافره يوق ايدی ديو اتفاق اولنمشدر * بعض معتبراتده عكرمه قولنجه كنعان توجدن برقبه ياپديروب ايچنه وافر يه جك واچه جك قويوب عذابی رد ايچون قاپوسن محكم سد ايدوب عالمی طوفان بوريدكده حق تعالی كنعانی بول دائمه مبتلا ايتمكين قبهسی طواوب كندو بولی ايچنده غرق اولدی دينوب * لكن (وحال بينهما الموج فكان من المغرقين (آيتنه مخالف ايدوكی معلوم هرذكی وعارفدر

باب خامس در احوال هود نبی عليه السلام

نظام التوار بخده هود بن خالد بن عمليق بن عاد كشافده هود بن شالخ بن ارفخشد ابن سام * تفسير قاضيده واكثر معتبراتده هود بن عبدالله بن رباح بن خلود بن عاد ابن عوض بن ارم بن سام دينوب نيجه مؤرخين اصلده اسمی عابر بن شالخ بن ارفخشدن بن سامدر ديوب لكن اكثر محققين عابر غيری كمسنه در ديو تصريح وتصحيح ايتمشلردر * تفاسير وتوار بخده مفصلا مذكوردركه ولايت عنده عمان ايله حضرموت آراستده درپايه مشرف احقاف دیمكله اتصاف بولان قومسال ولايتنده ساكن اولوب طائفهٔ عربدن عادبن عوض ابن ارم بن سام بن نوح عليه السلام نسلندن قوم عاد جهنم معاد اوچيوز يلدن بيكر يله دك ياشيوب غايت شجيع واهل قوت وكوته قدر ينك التمش ياوون ايكيشر يايمش ياسكسانر يايوزر بالا قدر ينك يوزر يادردر يوزذراع قامتلری اولوب بعضلر ينك باشلری

قبه كبى بيوك و بعضيلرينك كوزلرى و بورونلرى ايچنه جانورلر كيروب ياور يلامق
واقع اولوردى * جمله سى صداعودا هبا آدلو اوچ صنم طپار كفار اشرار اولوب
وطن ونشيده ايچلرندن اولان حضرت هود مسعود قرق ياشنده نبى مرسل اولوب
يوم عيد وز ينتده وكمال جمعيتده كفارى دينه دعوت ايدوب (لا اله الا الله) ديو
نعره اوردقده بجمله جانورلر (لبيك لبيك ياهود بلغ ولاتخف) ديه رك صحرا
وكوهدن كروه كروه اول قوم مكروه اوزرلرينه كلوب بو معجزه عظيمه ظهورنده همان
قرق نفر كمسنه ايمانه كلدى * كافرلرك سائرلرى يتمش اللى ييل متصل دينه دعوت
ايتدكلرنده اكثرى انقياد ايتميوب كفر وعناد اوزره قالمغين اول لئيملرك اوچ ييل
يايدى ييل متصل خاتونلرى حملدن قالوب عقيم اولدى مدت مزبورده اصلا
يغمور ياغميوب قحط وغلا پيدا اولدقده استسقا ايچون كفاردن يتمش ايكى نفر
مكه يه واروب اهل مكه اولان ابن عمالقه نك قوم عاد ايله قرابت نسبلرى اولمغين
برآيه دك بونلرى ضيافت ايدوب عيش ونوشدن استسقايه كلدكلرينى فراموش
ايتديلر بعده رئيسلرينك خاطرينه كلوب حرم شريفه واروب عربجه دعا ايتدكده
ناكاه آق وقزل وسياه بولتلر ظاهر اولوب برينى اختيار ايله ديو هاتفدن ندا كلوب
يغمورلو اولمغين سياهى قبول ايتدم ديدكده * قومكك هلاكنى آلدك ديو برصدا
ايشتدى پس امر الهى ايله اول ابر سياه بلاد عاده ايرشدكده اول قوم مقهور آنى كوروب
يغمورلو بولت كلدى ديو مسرور ايكن فى الحال غضب رب متعال ظهور ايدوب
سكز كون ويدى كيجه متصل ريح عقيم ديدكلرى بادصرصر صرا سوب اشجار واحجار
ودار وديار وهرنه كه وار ايسه دوزان ايله همچو برك خزان هوايه قالقوب بعده زير
وزبر روحها كه برابر اولدى كفرهٔ ناپاك وبى باك مدت مزبورده انواع مختلفه ايله
جمله سى هلاك اولوب زير زمين ومغاره يه كيرنلر دخى چاره بولمديلر * بو علامت
قيامت نشان نمايان اولدقده هود درت بيك نفر ياخود همان يتمش عدد مؤمنله
مكه يه ياولايت يمنده حضر موت شهرنه واروب وفاتنه دك انده ساكن ومتمكن
اولديلر مدت عمر شريفلرى درت يوز التمش درت يادرت يوز اللى يا اوچيوز قرق اوچ
يا اوچيوز قرق ييل ايدى * بعض معتبراتده حضرت على قبر هود عليه السلام
ولايت يمنده حضر موت شهرنده قزل قوملى بر ديه جك اوستنده دردبمش ديو
لكن فوايح مسكيه ده قبر نوح وهود وصالح وشعيب عليهم السلام مكه ده زمزم
ايله مقام اراسنده در ديو برحديث شريف مرويدر (فوائد متفرقه) تفسير
لبابده قوم عاد اون اوچ قبيله اولوب قوم سال يرده ايديلر ولايتلرنده باغ و باغچه لر

(ومعمور)

ومعمور قریه‌لر واعلا مزرعه‌لر اولوب آباد انی ونعم ایله مشهور عالم ایکن عبادت
اوثان ایتدکلری ایچون غضب رحمان ایله باغ و بستان صحرا و بیابانه مبدل ومحول
اولوب هود علیه السلام قومی هلاکنده مؤمنلر ایله مکه‌یه واروب جمله‌سی آنده
مجاور ایکن وفات ایتدیلر دینوب * سائر تفاسیرده مرویدر که کفاری ریح عقیم
هلاک ایدرکن هود علیه السلام بر پیکار یاننده دائره چیزوب مؤمنلر ایله ایچنه
کیروب کفره کلامک ایچون امر حقله ییلانلر وعقربلر کاوب طوروب بادصرصر
مسلمانلره اصلا ضرر ایتمیوب غایت ملایمت ایله طوقنوردی بادصبا کبی راحت بخشا
اولمغین کسب صفا ایدرلردی کفار اشرار خاکسار طرفلرنده ایسه انسان
وحیواندن طشره‌ده بولنانلری بادوزان یردن قاپوب برآنده هوایه پران ایتدیکنی
کوردکلرنده خشیت ودهشتلرندن نیجه‌لر خوک واردار کفر مدارلر ینه فرار وقرار
ایدوب عذابی رد ایچون قپولری سد ایتدکلرنده بادشدت معتاد قپولرینی و یاپولرینی
واپچرو ده کندولرینی زیر وزبر ایدوب هلاک ایتدی نیجه لری دخی چقورلر
قازوب دیزلرینه‌دک ایچنه کیروب وبری برلرینک اللرینه یاپشوب کف برکف صف
طوروب اوائنادهٔ بادصرصر کیمنک باشین قوپاروب کیمسی چقوردن زور ایله
چقاروب یره چالوب بوینونی اوزوب کیمی دخی کیرلنسدیکی مغاره‌دن واودن زور
ایله طشره‌یه قاپوب طاشلره چالوب بعضلرینی براوغوردن ایکیشر اوچر ودخی آرتق
یردن قالدیروب بری برینه اوروب خردمر دایتدی بعده جمله کفره اوستنه بادصرصر
قوم صاوزوب جمله‌سن باصدیزوب یدی کیجه سکز کون قوم ایچنده دفین اولان
قوم ملاعین طپراق آلتنده ناله وانین ایدوب بعده بادصرصر یاخود بیوک سیله قوشلر
قومی اوزرلرندن صاوروب کفره‌نک جیفهٔ کثیفه‌لرینی قالدیروب دریایه آتدی
وبازارفناده هیچه صاتدی * کشافده (سخرها علیهم سبع لیال وثمانیة ایام حسوما)
آیتنده اشبو سکز کونک اسمنه بعضلر ایام عجوز دیرلر زیرا کفره هلاک اوله‌یورکن
ایچلرندن برعجوز یعنی یاشلو عورت زیر زمینده کیرلنوب سکزنجی کون ریح عقیم
آنی طشره چقاروب هلاک ایتدی * بعضیلر دخی قیش آخری اولمغین ایام عجز دیرلر
فتح عین وضم جیم ایله زیرا هرسنه‌نک آخرنه عجز دیرلر منجمینک برد عجوز دیدکلری
اشبو سکز کوندر * تاریخ میرخوانده بو قصه‌ده اولان زیاده بودر که قوم عاد
کندو بویلری قدر طاشدن دیرکلر کسوب اوستنده بنالر یاپوب ایچنده ساکن
اولورلردی غضب ایتدکلری کسنه‌یی آندن اشاغه آتوب هلاک ایدرلردی * فسق
وفسادلری حد معتاددن مستزاد اولدقده هود علیه السلام مرسل اولدی کفره

هلاك كندن مقدمجه هود عليه السلام درت بيك مسلمانلر ايله مدينهٔ منوره‌يه ايكى منزله قريب عين ينبع طرفنه كيدوب مسلمانلر اطرافنه دائره چيروب باد صرصر آنلره حريركبى طوقنوردى * مروى‌درکه هود عليه السلام خوب روى بسيار موى اولوب حضرت آدمه بكزردى غايت عابد وزاهد ومشفق وكريم وسخى ومنفق اولوب كسب حلال ايچون احيانا تجارت ايتمكى عادت ايتمشيدى جمله معجزاتندن برى بودركه شهرلرى قربنده صاقى طاشدن برطاغ اولوب عاد قومى انى طوارلرينه مرعى ايتمكه دعا رجا ايدوب انلر دخى دعا ايتدكده امر حق ايله سنكستان صاقى طپراقدن طاغ واوسنده چمنزار اولوب ايچنده اقرصولر پيدا اولدى بو معجزه‌يى كافرلر كوروب كفرده مقيم ودل برغالرى دخى بدترسقيم اولدى (والله يهدى من يشاء الى صراط مستقيم) برى دخى بودركه بعض نفر ايله بر ره سفر ايدوب بولده بر صحراده محكم قار يغمور ياغوب كتمكه وطورمغه مجال اولمدقده هود عليه السلام دعا ايدوب امر رب العباد ايله باد وافر كرپچلر كتوروب بونلردخى كرپچلرى بربرينه چاتوب ايچنه كيروب هوا اچلدقده چيقوب كتديلر (قصهٔ شداد) خريدة العجايبده ريح عقيمله هلاك اولان طائفه‌دن مقدم هود عليه السلام عاداولى ديمكله مسمى برقوم كفرانتمايه دخى مرسل اولمشيدكه انلرك پادشاهلرى اولان شداد ضلالت معتاد جمله دنيايه حكم ايدوب محض جهل وسفاهت ايله حاشا دعواى الوهيت ايدوب جنته نظيره اولسون ديو ديار يمنده ارض عدنده برفضاى خوب هواده مشهور عالم اولان ارم شهرنى سيم وزر ومسك وعنبر وانواع جوهر ايله مرصع وملمع مكلف ومصنع ياپديروب هزار اقدام واهتمام ايله اوچيوز يلده تمام ايدوب نيجه يوز بيك عسكر ايله مغرور ومسرور متوجه اولوب واصل اولمغه برمنزل قالدقده امر حق ايله كوكدن صيحهٔ غضب كلوب هپ هلاك وآغشتهٔ خاك اولديلر ديو تفاسيرده (وانه اهلك عادا الاولى) آيتنده عاد ايكى طائفه ايديلر برى عاد اولى دركه هود عليه السلام انلره مرسل اولوب ريح عقيمله هلاك اولديلر برى عاد ثانيه دركه عاد ارم ديمكله مشهور ايديلر ديو (الم تركيف فعل ربك بعاد ارم ذات العماد) آيتنده دخى قوم عادك قدملرينه عاد اولى ديو ارم دخى دينور صكره كلنلره عاد آخره دينور ديو * نظام التواريخده مذكوردركه هود عليه السلام شداد وانك قومنه مرسل اولوب ايمانه كلمدكارنده ريح عقيم ايله هلاك اولوب مرثد بن شداد پادشاه اولوب حضرت هود النده ايمانه كلوب انلر ايله حضرموت شهرنده ساكن اولديلر * تفسير ابو السعودده (فاخذتهم الصيحة بالحق) آيتنده مذكوردركه قوم عادى ريح عقيم هلاك ايتديكى اثناده تغليظ عذاب ايچون حضرت جبريل دخى

صیحه ایتمشدی یاخود قوم عاددن صیحه ایله هلاك اولان شداد ایله قومیدر دینوب
شدید وشداد ومرثدك احوالی اشبو کتابك جلد ثانیسنده ملوك قحطان بابنده
مفصلا بیان اولنور * حضرت هودك کیفیت ولادتی واحوال نبوتی وقومنی دعوتی
وکفارك کیفیت هلاك ونکبتی توار یخده غایت تفصیل اولنوب اشبو مختصر معتبرده
طریق اختصار اختیار اولنوب ذکر اهم مهماته اقتصار اولنمشدر

باب سادس دراحوال صالح نبی علیه السلام

تفسیر قاضی وکشافده صالح بن عبید بن آسف بن ماشح بن عبید بن حاذر بن ثمود
ابن عابر بن ارم بن سام بن نوح بعض معتبرانده کعب الاحبار قولنجه صالح بن کانو
ابن عبید دینوب * مشاهیر تفاسیرده تحریر اولنمشدر که من بور ثمودك نسلندن اولان
قوم ثمود خباثت ثمود که عرب عرباو قوم عاده اقربا اولوب انلری غضب رب العباد ایله
بادهلاك ایتدکدنصکره بونلر انلرك دارودیارلرنده قرار ایتمشلردری عمر فراوان ونعم
بی پایان ایله حضور وحبورده اولوب نعمت حضرت رب العزته کفران ایدوب عبادت
اوثان ایدرلردی قوم عاد کبی اوچیوز ییلدن بیکر ییله دك معمر اولدقلرینه بناء سکنی
ایچون بنا ایتدکلری هرخانه یقلوب ویران اولوردی آخرکار مدینهٔ منوره ایله
دمشق شام اراسنده کسرحا ایله حجر نام بر وادیٔ عظیم الاحجار اختیار ایدوب
فرهاد وار کوهکنلك ایدوب یکپاره یالن قیالردن بیك بشیوز یا بیك یدییوز عدد
بیوك اولر قازوب هر بریسی متعلقاتیله برینك ایچنده سلکن ومتمکن اولوردی حالا
شامدن مکه یه کیدن حجاج هدایت منهاج اول دیار عبرت آثاره اوغرایوب
اراسنده قونوب اول طاش اولری کوروب قیولرندن دوهلر صواررلر (امور دعوت
مرویدر که ثمود ضلالات قرینی دعوت دین مبین ایچون نسب ووطنده ایچلرندن
اولان حضرت صالح مفلح قرق یاشنده مرسل اولوب اول قوم بی ادراك وتمیز
تصدیق ایتمیوب فلان یالن قیانك ایچندن شو صفتلر ایله متصف برناقه چقسون
دیوب زعملرنجه تعجیز ایتدیلر صالح علیه السلام یوم موعود ومکان معهودده کفره
قارشوسنده دعا ایتدکده امر خدا ایله اول خلقه برعظیم الخلقه ناقه چیقوب
جسم ورسمده کندویه مانند برناقهٔ بلند طوغوردقده امیر جنود ثمود اولان جندع
ابن عمرو یوز نفر انسانله ایمانه کلوب باقی فلان شقیلر طوارلری اندن اورکدیکیچون
بعد زمان ناقه یی بوغازلیوب کوچکی فریاد ایدرك اول قیایه کیروب نابدید اولدی
صالح علیه السلام قومنه لوم ایدوب یارین قدرت باری ایله جمله کزك یوزی صاری

اولوب ایکنجی کونی قزل اوچنجی کون سیاه اولدقده غضب الله جل علاه واصل
اولوردیوب همان درتیوز یااون یایوزسکسان یاهمان یتمش نفر مؤمن ایله قدس شریف
قریننده شهر فلسطینه کیدوب انده مکین اولدیلر بعدزمان مکه یه واروب انده مجاور
ایکن وفات ایتدیلر * تفاسیرده ابن عباسدن مرویدرکه صالح علیه السلام قومنی
انذار ونزول عذابی اخبار ایتدکده قومنك کبارندن طقوزنفر اشرار کیجه
علی الغفله صالح علیه السلامی سعادتخانه سنده قتل ایتمکه یالن قلیجلرله کلدکلرنده
امرحقله خانهٔ صالحی حفظه کلان ملائکه بونلره کورنمدن اوایچنده بونلری
طاشلیوب جمله سی هلاك اولدیلر * قتاده دن دخی مرویدرکه حضرت صالح
جوارلرنده برطاغده مغاره ایچنده عبادته معتاد اولمغین اشبو طقوز طکوز مقدما
اکا کیروب صالح نمازه کلدکده قتل ایدهلم دیرایکن طاغك یوقاروسندن برعظیم
طاش دوشوب مغاره قپوسن قپایوب ایچنده قالمغین هلاك اولدیلر (هلاك كفار)
تفاسیرده مذکوردرکه ابتدا آثارغضب پروردکارصغاروکباره آشکاره اولدقده قوم
ثمود خباثت نمود حضرت صالحی قتل ایتمکه جست وجووتك و پوایدوب بولمدقلرنده
هرمر دوزن کفن بربدن ایدوب موته حاضر وخوف عظیمله عذاب الیمه منتظر
اولوب سبت کونی وقت ضحوهٔ کبراده یردن زلزله ایله جانب افلاکدن برصیحهٔ
هولناك کلدکده زهره لری چاك وجمله سی هلاك اولدیلر تفسیر قاضینك برمحلنده
دخی اشبو صیحه جانب زمیندن کلدی دیوتعیین اولنمشدر (احوال مؤمنین)
کشافك برمحلنده صالح علیه السلام بعد هلاك الکفار اسکی دیارلرنه مسلمانلر ایله
واروب قرار ایتدیلر دینوب برمحلنده دخی قبل العذاب درت بیك نفر مسلمانلرله
کافرلر ایچندن چیقوب ولایت یمنده بریره واروب انده وفات ایتدکلر یچون اوشهرك
آدنی حضر موت قودیلر دینوب * تفسیر بحرابی حیانده ولایت شامده عکاشهرنده
وفات ایتدی دینور فوایح مسکیه ده قبرنوح وهود وصالح وشعیب مکه ده زمزم
ایله مقام اراسنده دردیو برحدیث شریف مذکوردر (فوائد متفرقه) اولا بعض
معتبرانده حضرت صالح طوغمزدن اول باباسی اشراف قوم ثموددن اولوب حافظ
بیت الاصنام ایکن برعلامت ظهوریله صنملرسرنکون اولدقده کفره انی نامبارکدر
دیوقتل ایتمك دیلمکین برملك آنی قاپوب بروادئ کثیرالاشجارده تنها قویوب
انلردخی آنده مغارهده اویقویه واروب یوز ییل یاتوب بعده سابقا دفن هابیله
دلالت ایدن غراب شکل لطیف وعجیب ایله حضرت صالحك والده سنه کلوب
سویلیوب زوجنه ایلتوب نداء غراب ایله حیاته کلوب خاتونیله مجامعت ایتدکده

فی الحال وفات ایدوب خاتون یالکز جه منزلنه کلوب وضع حمل زمانـنده انبیا
ولادتنده ظهور ایدن ارهاصات و کرامات قسمندن بعض علامات صدور ایدوب
صالح علیه السلام اون یاشنه کرد کده ولایت ثمودی یلده برکره غارت ایتمکه
معتاد اولان عدو کلوب حضرت صالح نعره سیله عدو عسکری صنوب نیجه سنك
زهره سی چاك وهلاك اولوب ملك صالحه حسد ایدوب خفیة قتل ایتمکه آدملر
کوندروب کلنلرك اللری قوروب بعده شفاعت ملك ثمود ایله حضرت صالح دعا
ایدوب صحت بولدقلرنده صالحه جمله قومی محبت وتعظیم ورعایت ایدوب قرق
یاشنه وارد قده کفاری دینه دعوته جناب حقدن مرسل اولدی دینوب * ذکر
اولنان امورك هر برنده خصوصا کیفیت دعوتده و بعده سبب قتل ناقه ده و کفار
ایله اولان ماجرالرنده عظیم تفصیلار اولنمشدر * ثانیا تاریخ میرخوانده قصهٔ
صالح علیه السلامده اولان زیادهلر بونلردرکه مفصلا بیاننه شروع اولندی *
بعضلر ناقه نك بر پهلوسنك برطرفندن برطرفنه دك یوز یکرمی ذراع ایدی دینوب
امام کسائی ناقه نك طولی وعرضی یوزواپاقلرینك یوکسکلکی یوزاللی ذراع ایدی
دیوب * مرویدرکه ناقه ایله کوچکی قوم ثمود ارالرنده اوتوز ییل طورمشدی
صالح علیه السلام قومنه ناقه یی بوغزلیه جق کسنه بو آی ایچنده طوغر دیوب
اول آیده همان اون اوغلان طوغوب طقوزنی دخی بابالری ناقه یی بوغزلیه جق
بو اولسون دیو قتل ایدوب اونجینك مدت عمرنده ابتدا اولادی اولمغین قتله
قیامیوب آدنی قدار قویوب * بعده اول طقوز نفر پدرسقر مقر اولادمز قتلنه سبب
اولدی دیو حضرت صالحه عداوت ایدوب سفر بهانه سیله شهردن چقوب کیجه
دونوب صالحی قتل قصدیله برمغاره یه کیروب کیرلندکارنده مغاره یقلوب هلاك
اولدقلرینی کفره طویوب ناقه یی بوغازلمغه عزم ایدوب ایچلرندن ایکی مالدار
خاتونك سور یله قیونلری اولوب ناقه دن اورکوب مرعالرده مرادجه کزمز اولمغین
انلرك تحریکیله قدار بن سالف ومصدع بن مهرج و یدی نفر دخی اتفاقله ناقه یی
بوغازلیوب سایر کفره ناقه نك اتنی اولشوب پیشروب ییوب صالح علیه السلام طویوب
قاقیوب کافرلر انکار ایدوب دفع بلایه دعا رجا ایتدکارنده دوه نك کوچکنی
طوتوب آلیقویه بیلورسکز قورتلور سزدیمکین سکر دیشوب کوچك قاچدی سابقا
والده سی چقدیغی طاغك اوستنه چقدی قدرت حقله طاغ هوایه اوازانوب یوکسك
اولوب کوچك صالحی کوردکده اوچ کره چاغروب غائب اولدی * صالح علیه السلام
قومنه یارین یوزیکز صاری اوبرکون قزل اوچنجی کون سیاه اولوب اوستکزه

عذابُ کاوردیوب اول طقوز کافرنافر قتل صالح ایچون صالحك اونده کیزلنوب ملائکه انلرك باشلرین ازوب کافرلر ایشدوب بروجه عموم قتل صالحه هجوم ایدوب صالحك دخی اقرباوعشیرتی سلاحلنوب علامت عذاب ایمزسه قتل ایده‌سز دیوفتنه‌یی باصوب کمان کانلر بنی یاصوب ایرتسی علاماتك بری بلوردکده کفره تکرار هجوم ایدوب بنه کفره‌دن برمشهور کمسنه صالحی اله ویرمیوب کفار ناچار طاغلوب اوچنجی کیجه صالح علیه السلام قومی ایچنه کیراووازوب مؤمنلری جمع ایدوب فلسطین شهرنه کیدوب ایرتسی جمله کفره صیحهٔ آسمانی ایله هلاك اولدیلر ایچلرندن همان ایکی کمسنه قورتلدی بری کوتروم برعورت ایدیکه قدرت حقله فی الحال یورییوب وادی القرایه واروب خبرویروب صوایچدکده وفات ایتدی بری دخی ابورغال ایدیکه مکه‌ده بولنوب طشره چیقدقده هلاك اولوب یاننده صاقی التوندن برچبق اولوب انکله بیله دفن اولندی * خاتم الانبیاء محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم ماسعی ساع بین المروة والصفا حضرتلری برکون اورادن کچرکن ابورغالك قبری بودردیمکین اصحاب کرام قبری آچوب التون شاخی چقاروب آلدیلرمرویدرکه صالح علیه السلام بعد هلاك الکفار وطنلرینی کورمکده واروب تأسف وتلهف ایله دونوب بعدزمان مکه‌یه واروب انده مجاورایکن وفات ایتدیلر* ابن عباسدن مرویدرکه صالح علیه السلام قوم ثمودك ایمانه کلمرندن مأیوس اولدقده اذن حقله برمقدار سیاحت ایدوب والده برشهرده نیچه عجایبه واقف اولوب وطنلرینه کلدکده ذبح ناقه وهلاك قوم ظهور ایتدی مرویدرکه صالح علیه السلام آق بکزاو قرمزی بکاقلو خوب صورت بلند قامت یصی کوکسلواوزون صقاللو بیوك کوده‌لو فصیح اللسان ملیح البیان ایدی مدت عمرنده مسکن بناسنه مقید اولمیوب ودائما یالن ایاق یورییوب وافرنصیحتلری واردکه کتاب نوادر الاخبارده یازلمشدر قول مشهور اوزره کنج یاشنده نبی مرسل اولمشدر شریعتی نوح علیه السلام شریعتنه موافق ایدی صنعتی تجارت اولوب بعد ازاداء عبادت مهمات دنیویه لرینه مشغول اولوردی مدت عمری ایکیوز سکسان یاایکیوز اللی سکز یاهمان ایکیوز سکز یاایکیوز ییل اولوب مدت دعوتی ایکیوز التمش ییل اولوب ایکیوز قرق ایکیسی هلاك قومندن اول اون سکزی انلردنصکره ایدی مزار شریفی مکه‌ده دارالندوه‌ده یاخود رکن ایله مقام اراسنده‌ذر وجمله تاریخ میرخوانددن نقل اولنوب عرایس ثعلبیده مدت عمری همان اللی سکز ایدی دیومذ کوردر (فائده) نسخه‌سی هجرتك بشیوز اللی یدیسنده یازلمش برتاریخ عربی قدیم مفصل مجهول الاسم والمؤلفده صالح

عليه السلام قومى ثمودى يوز يتمش يلدن زياده دينه دعوت ايدوب همان درت
بيكدن زياده جه كمسنه‌لر ايمانه كلوب باقيلرى عناد اوزره مصراولدقلرنده صالح
عليه السلام طاريلوب يالگزجه يره كيدوب برطاغده برز بنت و پرعجايب برمغاره‌يه
كيروب اصحاب كهف كبى اويقويه واروب قرق ييل ياتوب بعده اويانوب
امر حقله قوم ثمودى تكرار دعوته واردقده كافرلر سن بيلديكمز صالح دكلسن پيغمبر
دخى دكلسن ديو بريالن قيادن ايستدكلرى وصف اوزره برناقه ظهورين معجزه
طلب ايتدكلرنده ناقه‌يى معجزه كتوروب بعد زمان كافرلر ناقه‌يى بوغازليوب
هلاك اولديلر دينوب * بش اون ورق مقدارى عظيم تفصيل اولنمشدر لكن صالح
عليه السلام قومنه ايكى كره مرسل اولدى ديمك يوقدر خصوصا برزمان اويقوده
قالدى ديمك عامۀ تواريخ وتفاسير مشهوره‌يه مخالف اولمغين نقل اولنميوب لكن
كمال غرابتى متضمن اولمغين رمز واشارتله اكتفا اولندى والله اعلم بما ظهر وابهم
(جابلقا وجابلسا) معارج النبوه‌ده حضرت رسول عليه السلامدن مرويدركه
معراجدن كلور كن * جبرائيل بنى يأجوج ومأجوج طائفه‌لرينه اوغراتدى دينه دعوت
ايتدم قبول ايتمديلر جمله‌سى جهنمدر بعده ايكى شهره اوغراتديكه برى مشرقده
اولوب آدى سريانيجه برقيسا عبرانيجه جابلقا وخلقى بقيۀ قوم عادنسليدر برى دخى
مغربده اولوب آدى سريانيجه برجيسا وعبرانيجه جابلسا وخلقى بقيۀ قوم صالح نسليدر
بوايكى شهرك هر برينك اون ايكيشر بيك قپوسى واردركه هر ايكى قپوسى اراسى
برفرسخدر وهر قپويى هر كون بونلردن اونر بيك سلاحلو كمسنه بكليوب بر كونك بكجيلرينه
قيامته دك دخى نوبت دكمز * اشبو طائفه‌لرى ايمانه دعوت ايتدكده قبول ايدوب
انلر بزم قرنداشلرمز درومطيعلرى مطيعلرمزله عاصيلرى عاصيلرمزله ايله حشر اولنورلر
بونلردنصكره منسك تأويل تاريس آدلو اوچ طائفه‌يه دخى اوغرادمكه عددلرينى همان
الله تعالى بيلور انلرى دخى ايمانه دعوت ايتدم قبول ايتمامكين كفار ايله حشر
اولنورلر * تفسير تيسيرده مقاتلدن مرويدركه هود وصالح كندو قوملرندن ايمان
كتورنلر يتمش كمسنه اولوب پيغمبرلرى وفاتندنصكره قوم هود مشرقده جابلسا
شهرينه قوم صالح مغربده جابلقا شهرينه وارمشلردر يأجوج ومأجوج كه جمله بنى آدم
طايفه‌لرينك طقوزى قدردر بوايكى طائفه غايت چوغالوب طقوز يأجوج ومأجوج
قدر اولمشلردر بوايكى شهرك هر برنده بيكر قپو واردركه هر ايكيسى اراسى برر فرسخ
اولوب هر كيجه هر برينى يتمشر بيك كمسنه بكليوب بر كيجه بكلينلره قيامته دك دخى
نوبت دكمز بونلردن اوته تاريس منسك آدلو ايكى طائفه واردركه يافث بن نوح

انسلندن اولوب جابلقا وجابلسا خلقنك طقوزى قدردر جابلقا وجابلسا خلقى مؤمنلر اولوب يأجوج ومأجوج وتاريس ومنسك كافرلردر اكر مؤمنلر اولمسه الله تعالى اول كافرلرى جمله هلاك ايدردى اشبو ايكى شهر دنيانك آردنده اولوب وخلقلرى ظن غالب اوزره انساندن اولدقلرى بو قاروده احوال ماوراء جبل قافده مذكور اولوب بقيهٔ قوم صالحه متعلق بعض امور آخر انباده ذكر اولنه جق حنظله نبى عليه السلام امتندن اولملرى مناسبتيله انك بابنده مذكور اولسه كركدر ايكى محله دخى نظر اولنه

باب سابع دراحوال ابراهيم نبى عليه السلام

معارج النبوه‌ده ابراهيم بن تارخ بن ناخور بن ارغو بن اسروع بن فالع بن شالخ بن عابركه هود پيغمبردر دينوب تفسير تيسيرده ونيجه معتبراتده ابراهيم بن تارخ بن ناخور ابن شاروع بن ارغو بن فالع بن عابر بن شالخ بن ارفخشد بن سام بن نوح عليه السلام دينوب * عرايس ثعلبيده شالخ حقنده شالخ بن قينان بن ارفخشدر دينوب حضرت ابراهيمك پدرلرينك اسمى تارخ لقبى آزرايدوكى مقرر وتفاسير وغيريده محرردر (زمان ولادت) تاريخ ميرخوانده نوح عليه السلام ايله ابراهيم ارنسنده جمهور مؤرخين قولنجه بيك ايكيوز يل كچوب ارالرنده هود ايله صالحدن غيرى پيغمبر كلمامشدر دينوب * تاريخ ابن شحنه ولسان يونانه ترجمه اولنان نسخهٔ توراة صحيحه‌ده ارغو ولادتنده تبلبل السنه ظهور ايدوب اولاد نوح اطراف عالمه طاغلوب لغات مختلفه پيدا اولدى ابراهيم عليه السلام طوفان نوحدن بيك سكسان بريل صكره وجوده كلدى ديومذكوردر (امور ولادت) جميع احوال حضرت خليل جليل حقيقتده امر طويل اولمغين توراتخده غايت تفصيل اولنمشدر * پس كيفيت ولادت ووقايع مابعد ولادتلرينك كال اجمالى بو منوال اوزره‌دركه اسمى بابل اولان ارض عراقده بصره قربنده كوثى نام شهرده اولوب ربع مسكونه حاكم اولان نمرود ظالم كه ابن كنعان بن خام بن نوح ياابن كنعان بن سام بن نوح ياابن كنعان بن سنحاريب بن نمرود اكبر بن حام بن نوح ياابن كنعان بن سنحاريب ابن كوش بن عاد ابن عوض بن ارم بن سام ياابن كنعان بن كوش بن ارم بن سام ياابن كنعان بن سنحاريب بن كوش بن سامدر * اول كبر كبرمزاج جنس انسده ابتدا تاج كيوب كال غرور ونخوت وفرط جهل وسفاهت ايله حاشا دعواى الوهيت ايتدكده دنياده اولان جميع انام عبدهٔ كواكب واصنام اولمغين انقياد واعتقاد ايتمشلردى

(تفسير)

تفسیر تیسیرده تحریر اولنمشدرکه نمرود ضلالت میل وخباثت نیل برایلی مورث الویلده واقعهٔ فاجعه کوروب شهرنده ساکن اولان کاهنلره بلدیروب دین جدید وبأس شدیدله بنیان سلطنتك ویران ونابدید ایده‌جك ولیدر شیدطوغردیو تعبیر وتخویف وتحذیر ایتدکارنده تیقظ وهراس وتحفظ واحتراس اوزره اولوب جمله رجال خاتونلریله اجتماع واستمتاعدن بالکلیه امتناع ایتمك ایچون هراون نفر انسانه برر نکهبان قویوب برفحوای عبرت احتوای (لایغنی حذر من قدر) حکمت خالق قضا وقدر ایله نمرودك چاق باشی اوجنده صلب پدردن واصل رحم مادر اولدقده نمرود جباره کاهنلر اجمالا اخبار ایتمکین اوییلده طوغان یوز بیك یایتمش بیك یاهمان یدی بیك اوغلانی قتل ایتدیردی اوسالده واوحالده بتقدیر الله المتعال حضرت ابراهیم حلیم وجوده کلمکین والده‌لری خارج شهرده برمغاره‌ده یاخانه‌سنده زیر زمینده مقیم وممکین واول جای حصینی اکا کمین ایتدی * مروبدرکه رنك رویلری سرخ وسفید اولوب بلند قامت اشهل العینین عظیم الصدر ضخم السره ایدیلر برياشنه کیردکده اوچ یاشنده قدر جسیم اولوب یدی یا اون بش یا اون اوچ یا اون یدی یا اون التی یاشنه دك یاهمان اون بش آیه‌دك دنیا یوزین کورمیوب مغاره‌ده اوتوروب بعده طشره چیقوب (وکذلك نری ابراهیم ملکوت السموات والارض) آیتنده مجاهد وضحاك وابن جبیر قوللرنجه امر خدا ایله طبقات ارض وسموات یاریلوب تحت الثری ایله عرش اعلا آراسنده اولان جمیع علویات وسفلیاته نظر عبرت اثر ایدوب بعده پدر ومادر وسائر کفار ذوی المکابره ایله فرار اوکرار اسر اوجهارا انواع مباحثه ومناظره ایدوب بعد زمان یوم عید کفار بی توفیقده تفصیل وتطویله محتاج برطریق دقیق طرافت رفیق ایله کلیسا ایچنده بت پرستلرك یتمش عدد صنملرین شکست ایتدی (قصهٔ آتش) بوخصوصك کمال اجمالی بودرکه نمرود مردود ابراهیم مسعودی کسر اصنام خصوصن استفسار ایچون حاضر ایتدیروب * خلیل اکرم نیجه وجه وجیه ایله نمرودی شرمنده وملزم ایتمکین شرف ایمان حقدن نافر وافر کافره ظافر اولدقده نمرود احمق قاقیوب قاو چاتق اولوب ابراهیمی آتشه آتمق دیلمکین حبس ایدوب برطاغ اتکنده عرضی یکرمی ارتفاعی اوتوز یا التمش یاطولی التمش عرضی قرق ارتفاعی یکرمی ذراع یاطولی وعرضی دردر فرسخ یاطولی اون فرسخ برحظیرهٔ کبیره یاپدیروب ایچنی اودون ایله طولدرمغه صغیر وکبیر غنی وفقیر قرق کون یا اوتوز کون یا بر ییل یایدی ییل ماننددن ابی لهب حمالة الحطب اولوب یدی کون متصل آتش یاقدیلر (ع) آتش سوزان

جهنم نشان * بصره قر بنده کوثی شهرنده ایکن دود شرر آلودی شام خلقنه عیان ونمایان اولوردی تعلیم شیطان رجیم ایله حضرت ابراهیم حلیم وسلیم منجنیقه قوندقده اهل سموات وارضین ناله وانین ایله درکاه خلایقپناه رب العالمینه تضرعلر ایتمکین اول بندن غیریدن طلب سلب ضیرورجاء جلب خیرا تمزهله وارزوب امتحان ایتمش اولوك دیو فرمان حضرت رحمان ایریشوب ملائکهٔ گزیندن مؤکلان باد وآب زمین تخلیصنه علی التعاقب کلوب عرض خدمات ایتدکلرنده * لاحاجة لی الیکم حسبی الله ونعم الوکیل * دیوب یاخود * خلوا بینی وبین خلیلی حتی یفعل بی ماشاء * دیوب هیچ برینه التفات ایتمدی منجنیقدن آتلوب دوشمکه یقین اولمغین جبریل امین کلوب مرادك وارمی دیدکده (اما الیك فلا) یعنی سندن مرادم یوقدر دیوب اما درکاه خدادن اولمغی ایما ایتمکین پس نیچون جناب عزته عرض حاجت ایتمزسین دیدکده خالق جزء وکل رحمت بی نهایتنه غایت توکل اوزره اولمغین (علمه بحالی حسبی عن سؤالی) دیو جواب صواب انتساب ویرمکین اول آن رحمت اقترانده نیران سوزانه (یانار کونی بردا وسلاما علی ابراهیم) دیو امر رب رحیم ایرشمکین دوشدیکی یرك درت طرفنك هر برنده قرقر یا سکسانر یایکرمیشر ذراع بوستان پرشکوفه وزیحان اولدی * قرق یا اللی اوچ یایدی کون بعض اشراف ملائکه مر افقتیله اوجای فرحفزا وترح زداده مقیم وساکن واصناف الطاف بهیهٔ الهیه‌یه مقارن اولوب * اول زمانده اون التی یا اوتوز یایکرمی یدی یاشنده ایدی * مرویدرکه اوستنده اولان قید وبندی کفار یاغلامغین آتش یاقوب لکن جسم نورانی رسمنه نار پرشروشرر اصلا حرارت وضرر ویرمدی * بونلرك ناردن سلامتنی ونیچه فضیلت وکرامتنی مشاهده ایدن نیچه کفار ذوی المعانده صفاء جنان ورجاء جنان ایله ایمان کتوردیلر * بریسی نمرودك رعضه آدلو قزیدرکه نمرود ایشتدکده دینکدن دون دیو قرینه ابرام ایدوب تأثیر ایتمدکده دموردن اکسرلرله بدنی مجلدوب حضرت ابراهیم هجرت ایتدکده امرحقله جبرائیل علیه السلام آنی قاپوب ابراهیمه کتوردی اودخی مدین آدلو اوغلنه نکاح ایدوب یکرمی نفر پیغمبر والده‌سی اولدی * تفاسیرده برروایتده حضرت ابراهیمی آتشه آتمغی ومنجنیق دوزمکی اکراد عجمدن هیون آدلو برملعون تعلیم ایتمکین غضب حضرت رب ایله خسف اولنوب قیامته دك یره کچمك اوزره در نمرود ظالم حضرت ابراهیمی آتشده صاغ وسالم کوردکده طشره یه چاغروب واردقده یانکده‌کی کیم ایدی دیوب مؤانست ومصاحبت ایچون ربم رب العزت کوندردیکی ملکدر

دیدکده ربك نه عجب قادر وعظیم ولطیف وکریم ایمش آنك رضاسیچون قربان
ایدهیم دیوب ابراهیم علیه السلام سن ایمانه کلمیجه قربانك قبول اولمز دیدکده
سلطنتمی ترك ایدهمزم لکن بهرحال قربان ایدرم دیو درت بیك صغیر بوغازلدوب
حضرت ابراهیمه جفادن فراغت ایتدی (هلاك نمرود) تاریخ میرخوانده
حضرت ابراهیم علیه السلام آتشدن چقدقده نمرود بونلری جنکه اوقیوب زمان
تعیین اولندقده بودخی یارب نمرودی احقر حیواناتله هلاك ایله دیو دعا ایدوب یوم
موعودده نمرود شقانمود بیحد جنود ایله برصحراده صفلر باغلیوب ابراهیم علیه
السلام تك وتنها مردانه کیروب نمرود ایله سویلشوب اول حینده سیوری سکك
آلایی هوایی قاپلیوب کفرهنك اولا سلاحلرین بعده اعضالرین ییوب هلاك ایتدیلر
* تاریخ طبریده حضرت ابراهیمك آتشدن خلاصنی نمرود کوردکده کوکه چقمق
ایچون نیجه ییللرده برمیل یاپدیروب اوزرینه چقدقده کوك یوزی یرده کوردیکی
کبی کورمکین خلقدن اوتانوب اینوب ایرتسی میل ییقلوب آنك صداسی هیبتندن
خلق مدهوش وبیهوش اولوب عقللری کلدکده یتمش ایکی دیل پیدا اولدی
تکرار کوکه چقمق دیلیوب درت کرکس قوشی یاوریلرین ایکی ییله دك ات
وشراب ایله بسلدوب غایت قوتلو اولدقلرنده ایکی کوزلو برصندوقه ایکی کمسنه
ایله کیروب قوشلری صندوقه باغلیوب ات کوستروب قوشلر قناد آچوب ایکی کون
ایکی کیجه هوایه اوچوب یره باقده دنیا کورنمز اولدی کوکه باقدقده انجق ظلمات
کورنمکین خوفندن قوشلری آشاغی دوندروب قنادلری صداسندن عالم واوله
وطاغلره زلزله دوشوب (وان کان مکرهم لتزول منه الجبال) آیتنك معناسی بودر
دیمشلر * اشاغه ایندکده ایتدیکی ایشه غایت محزون وشرمسار اولدی ابتدای
سلطنتندن درتیوز ییل کچدکده انسان صورتنده برملك کلوب اسلامه دعوت ونیجه
نصیحت ایدوب مفید اولمدقده * کوك تکریسنك عسکری چوقسه کوندرسون
جنك ایدهلم دیوب تعیین ایتدیکی کونده عسکرین دیزوب حضرت ابراهیم تنها
قارشو طوروب نمرودله سویلشورکن سیوری سکك عسکری هوایی بوریوب کونش
کورونمز اولوب کفاری یمکه باشلامغین جمله قاچوب نمرود حیرتله سراینه کیردی
سابقا کلان ملك ینه کلوب نصیحت ایدوب قبول ایتمدکده برسکك کلوب آلت
دوداغنی ایصروب محکم شیشوب ایرتسی کلوب اوست دوداغنی ایصروب شیشوب
بعده بورننه کیردی دماغنی یمکه باشلامغین چوماقلرله دوکدیروب بوعذابله قرق
ییلدنصکره هلاك اولدی دیو تفصیل اولنمشدر * بحرالعلومده مرقومدرکه نمرود

كوكه چقمغه برصرح يابديروب اوستنه چقوب كوك اهليله جنك ايچون اوق
آتدقده امر حقله جبرائيل عليه السلام كلوب ياابراهيم نمروده جنكه نه مقوله عسكر
ايسترسك تعيين ايدهيم ديوب ابراهيم عليه السلام سيورى سكك غايت حقيردر
ديوانى ايستدكده اكر انى استمهسك نمرودى برنسنه ايله هلاك ايدهيمكه يتمش دانه سى
برسيورى سكك قنادى قدر اولمايه ايدى ديو وحى الهى كلوب بعده نمرود عسكر
جمع ايدوب طول وعرضى دردر فرسخ اولدقده امر حقله سيورى سكك عسكرى
بكلر يله كلوب هوايى بوربوب كافرلرى جبه وجبه لرين وات وآتلرين وسكير
وكوكلرين يبوب نمرود قاچوب سراينه كيروب بردانه يارم سيورى سكك بيله
كيروب يدى كون نمرودك يوزى اسپنده اوچوب نمرود انى طوتمغه چالشدقده
دوداغنى ايصروب شيشوب بعده بورننه كيروب بجد جفادنصكره هلاك اولدى
ديئوب * بعض معتبرانده دماغنى بين پشه دن غايت انجنوب بركون اضطرابندن
سركيرافسرين ديواره چالوب باشى خرد وكندى مرد اولدقده جبرائيل عليه
السلام سرايني جمله اهليله يره كچروب قيامته دك ايكك اوزره درديئوب * تفسير لبابك
برمحلنده نمرود طولى بشبيك عرضى اوچبيك ذراع ياخود طولى ايكى فرسخ برميل
يابديروب كوكه چيقوب جنك ايتمك ديلدكده بريل اسوب ميلك باشى دريايه
آتوب باقيسى كافرلر اوستنه دوشوب هلاك ايدوب خلقه خوف كلى مستولى
اولمغين ديللرى طولاشوب يتمش اوچ دراولغت پيدا اولدى ديئوب * برمحلنده
دخى بعضلر كوكه چقمغه درت اياقلو برصندوقه بركسنه ايله بيله كيروب صندوقك
اياقلرينه برر كركس قوشين وبراغاجه ات بغليوب قوشلرانه يتشمكيچون قناد
صالدقده صندوق هوايه چيقوب بوحال ايله اوچ كون كيدوب دنيا كورنمز اولدقده
اغاجلرى اشاغه دوندروب ينه قوشلر صندوقله اينوب بووجهله يره ايندى ديئوب
* لكن قاضى رحمه الله بوقصه غايت بعيددر * زيرا بونده خطر عظيم اولمغين
عاقل اولان بوكا اقدام ايدهمز خصوصا خبرواژده كلميوب صحتنه دليل دخى يوقدر
ديوب * بعض سلف ابن عباسدن روايت ايتمشدركه نمرود سواد كوفه ده قريهٔ
رسده طولى بشبيك ويكرمى بش ذراع برميل يابديروب انك اوستندن كركس
قوشلر يله هوايه چيقوب آسمانه وصولدن يأسله يره ايندكده خوفندن برقلعه
يابديروب انده تحصن ايچون مال وعياليله كيروب بعده امرحقله اول قلعه اساسندن
يقلوب جمله سى هلاك اولديلر ديو مذكوردر * تفسير واحديده دخى ابن عباسدن
مرويدركه حق تعالى نمروده عسكرينه سيورى سكك كوندروب آتلرين

یوب قانلرین ایچوب بر یسی نمرودك بورننه کیروب هلاك ایتدی * تاریخ قدسده مذکوردرکه نمرود احمق مناظرهٔ حضرت ابراهیمده کوکه چیقمق دیلیوب ارتفاعده بشبیك ذراع برمیل عرض وطو یل یاپدیروب بر صندوقه درت کرکس قوشی باغلیوب آسمانه پران اولوب بعد زمان شدت هبوب ریح صعوده مانع اولمغین اول سفیه طامع کوکه اوق آتوب استدراجا قانه بولشمش کلوب یره اینند کده کوك اهلنی قتل ایتدم دیو کمال حماقتندن مغرور ومسرور اولدقده یر یل اسوب اول میلی یقوب شهرك اکثری یرنی باصدی * ودخی مذکوردرکه حضرت خالق فلك وفلك مالك ملك وملك نمرودك جنودنه سیوری سکك کوندروب جمیع عسکر ینك اتلرین یبوب صاف کمك قویوب بر پشهٔ حقیر نمرود باغینك بورنندن دماغنه کیروب درتیوز ییل سر منحوس شقامأنوسن دبوس ایله اوردیروب بو عذابله هلاك اولدقده شهر یدخی زلزله ایله خراب اولدی * ابن الجوزی مؤلفاتنك برنده وهبدن مرویدرکه پشه لر کلدکده هر آتلو کندویه و آتنه نیجه بیك سیوری سکك اوشوب نیجه یوز بیك مرد اول محنت ودرد ایله هلاك اولوب فرار ایدن کفار اولرینه کیروب ایقاد نار ایدوب درداری ورخنه‌ای جداری سد ایتمکله پشهٔ جفاپیشه‌یی رد وصد ایده‌میوب جمله سی کعصف مأکول مقتول اولدیلر * نمرود خلاص آمل (ومن نجا برأسه فقد ربح) مضمونیله عامل اولمغیچون تنها قاچوب سرای لأوا مأواسنه کیروب مهما امکن تیقظ وتحفظده ایکن بامر حق بر بق بورننه کیروب دماغن یبوب قرق کون کچدکده سمروب غایت بیومکین نمرودك کاه‌سن شق ایدوب (کذلك یسلط الله رسله علی من یشاء) دیو ندا ایدرك پران اولوب نمرودیی ایمان برآنده جان ویردی * مرویدرکه نمرود مردود قاره یاغز شاشی کوزلو بورنی افطس یعنی پیاج و یصی ایدی (قصهٔ هجرت) معتبراتده مذکوردرکه حضرت ابراهیم علیه السلام نمروددن مأیوس اولدقده نبوتلرین ابتدا تصدیق ایدن برادر زاده لری حضرت لوط ایله ونمرودك وزیری اولان عمیلرینك یابرادرلرینك قزی ساره ایله که غایت حسنا اولوب حتی حسن یوسف علیه السلام انك حسننك ثلثی ایدی دیمشلر ولایت بابلدن هجرت ورحلت ایدوب دیار بکرده شهر حرانه واروب برقاچ کون طوروب ساره‌یی انده نکاحلنوب برروایتده ساره حران پادشاهنك قزی اولوب حرانده نکاحلنمشلردر نیجه کتابده باباری آزر دخی بیله هجرت ایدوب شهر حرانده کفر سابق اوزره وفات ایتدی دینوب بعده مصره یاخود دیار بکرده رها شهرینه اندن بعلبك شهرنه اندن شامه واروب اندن مصره کیدرکن

برروايتده مقدما بولده حضرت لوط حمص شهری قربنده موءتفكات شهرلری خلقنه پیغمبر اولمغین قالوب ابراهیم علیه السلام خاتونیله مصره واروب پادشاهی اولان كافر ظالمدن تفصیله محتاج برخصوصده متألم اولوب دونوب قدسله رمله اراسنده وادی السبع دیدكاری یره قونوب اوحالده تازه و بی مالی ایكن مرور زمانله پیر ومواشی وحواشیسی غایت كثیر اولدقده اودیار اهلی اولان طائفهٔ بنی كنعاندن متأذی اولمغین اندن كوچوب مغاره آداویره آندن لجونه واروب بعد زمان امر حقله قدس شریفه برقوناق یرده مری نام مكانه واروب انده متوطن اولدی مرقد منور ومشهد معطرلری انده در * كشافده هجرت ایتدكارنده یتمش بش یاشنده ایدیلر دینوب رساله‌ٔ سیوطیده اوتوزیدی یاشنده بابلدن حرانه بعده اردن ولایتنه بعده مصره واروب هر برنده بر مقدار طوروب بعده قدس ایله فلسطین اراسنده ارض وادی السبعده طوردی بعده انك خلقندن انجنوب رمله ایله قدس اراسنده توطن ایتدیلر دینلدی * تاریخ میرخوانده آتشدن خلاص اولدقلرنده نیجه كمسنه‌لر ایمانه كلكین نمرود رجاسیله خفیة امر حقله یاخود نمرودهلاك كندنصكره ساره ولوط و بعض كمسنه‌لر ایله حرانه واروب انده ساره‌یی نكاحلنوب حراندن همان ساره ایله مصره لوط ایسه نبوتله موءتفكات ولایتنه كیدوب ابراهیم علیه السلام مصردن فلسطینه كلوب برخالی یرده قیو قازدی صوّیی پیوز بنه چیقوب آقغین اطرافنه طائفه عرب قونوب بعده انلرك جفاسندن كوچوب اكاینقین بر یرده قوندی وفاتلرینه دك انده طوردیلر كتاب معارف قتیبیده توابعلریله بابلدن هجرت ایتدكده قدس قربنده اردن ولایتنه اوغرایوب پادشاهی كافر اولمغین مصره كیدوب انده دخی حظ ایده ممكین ینه اردنه كلوب برطریقله اردن پادشاهی معزول اولدقده ابراهیم علیه السلام اودیاره حاكم اوب مالی چوغالدی نصفنی برادر زاده‌سی حضرت لوطه باغشلیوب اومحلده لوط موءتفكات خلقنه پیغمبر اولمغین انده كیدوب ابراهیم علیه السلام مكانلرنده قالدیلر دیو مذكوردر زمان توطنلرنده واقع اولان احوال شریفه‌لری كمال تفصیله محتاج اولوب اجمالی بودر كه * هر بری یشقه بشقه سر سخن ایله ذكر اولنور (احیاء طیور) اگرچه میرخوانده بوقصه وفاتلری سنه‌سنده واقع اولدی دیمشلردر * لكن تفسیر لبابده مشاهدهٔ احیاء موتی رجا ایتدوكنك سببنده ابن عباس وغیریدن مرویدر كه طرف حقدن معشر بشردن بر یتی خلیل ایتسم كركدر دیو وحی اولندقده یارب علامتی ندر دیوب انك دعاسیله الله تعالی میتی احیا ایدر دیو بیورلدی *

بعد زمان فضل حقه اعتمادا کندویه نصیب اولمق احتمالی و یروب حضرت
حقدن مشاهدهٔ احیاء موتی طلب ایتدی * حسن بصریدن دخی مرویدرکه لب
دریاده برحیوان جیفه سن کوروب دریا هجوم ایتدکجه حیوانات بحراوشوب چکلدکده
حیوانات برایله طیوراوشوب بوحالده ابراهیم علیه السلام قیامتده بطون حیواناتدن اجزاء
مأکوله نیجه مجتمعه وموصوله اوله جغنی کورمك دیلدی * ابن اسحقدن دخی مرویدرکه
نمرودله مناظره‌ده بنم ربم احیا واماته ایدر دیوب نمرود ایکی محبوس کتوردی برینی قتل
وبرینی آزاد ایلدی اشته بن دخی احیا واماته ایلدم دیدی ابراهیم علیه السلام
بویله اولمز بنم ربم برجسم بی جانه روح روان و برمکله احیا ایدر دیدکده سن
کوزکله کوردکمی دیوب بودخی عیانا کورمامکین کذبدن قاچوب کورمدم دیمك
دخی مناسب اولمامغین سمت آخره سلوك ایدوب بنم ربم کونشی مشرقدن
طوغدررسن مغربدن طوغدر دیوب نمرود لعین مبهوت وحیران ومسکوت اولشدی *
اتفاقا برکون کیفیت احیاء موتی مشاهده‌سن خدادن رجا ایتدیکه بردفعه دخی
بعض انسان صوررسه کوردم دیو جواب و برمك آسان اوله * بعض تفاسیرده
دخی مرویدرکه حق تعالی بونلری خلیل ایتدکده عزرائیل علیه السلام جناب
حقدن اجازتله صورت انسانده بشارته کلوب ابراهیم علیه السلام طشره‌دن کلدی
اوقاپوسین قپایوب کتمشکن حرم محترملرنده خلاف معتاد بریاد کسنه کورمکین
قاقیوب کیمك اذنیله کیردك دیوب اوك صاحبی اذنیله دیدکده فراست نبوتله ملك
ایدوکنی بیلوب کرچك ذیدکسن کیمسن دیوب عزرائیلم اجازتله سکا خلت مژده‌سیله
کلدم که الله تعالی سنی خلیل ایدندی دیوب حضرت ابراهیم دخی کمال سرور ایله
شکر موفور ایدوب اکا علامت ندر دیدکده الله تعالی دعاکی قبول ایده ودخی دعاك
ایله احیاء موتی ایده دیمکین یارب احیاء موتی ایتدیککی بکا کوستر تاکه شرف خلته
واصل اولدیغمه ظهور علامتله عین یقین حاصل اوله دیو دعا ایتدی * مشاهیر تفاسیرده
مذکوردرکه ابراهیم علیه السلام دعا ایتدکده تصدیق ایتمش دکلمیسن دیو بیوریلوب
تصدیق ایتمشمدر لکن کیفیت مشاهده ایله قلبمه ایقان واطمینان کلسون دیرم
دیمکین اکثر مفسرین قولنجه مفصلا امر حقله برطاوس برخروس برکوکرجین
برقارغه آلوب ابن عباس قولنجه کوکرجین یرینه کرکس قوشنی آلوب بعضیلر
قولنجه بریشل قاز برسیاه قارغه برآق کوکرجین برقزل خروس آلوب علی کل
حال باشلرین کسوب تویلرین یولوب جمله‌سنك بدنلرینی دوکوب آزدی بریره
محکم قارشدیروب مجموعنی درت پایدی بولوب هر بلوکی اطرافنده اولان درت

يايدى طاغك يرى اوزر ينه قودى باذن الله كلكز ديو ندا ايتدكده هر قوشك قطره قطره قانلرى وذره ذره اجزا واعضالرى آيريلوب هوايه اوچوب برى برينه يتشوب جمله سنك بدنلرى تمام يرلرينه كلدكده هر برى باشسز اوچوب ياخود يربوزنده يوريوب ابراهيم عليه السلامك يانده طوران باشلر ينه يتشمكه كلوب باشلرى برر برر طوتوب هر كلان قوش طوتلان باش كندونك دكلسه كيرويه چكلوب كندونك ايسه واروب يتشوب بو وجهله جمله سى تمام حيات بولديلر (قصهٔ خلت) تفسير لبابده (واتخذالله ابراهيم خليلا) آيتنده ابن عباسدن مرويدركه ابراهيم عليه السلام غايتده سخى ومهمان دوست اولغين دار شرف مدارى هر روز شتا وصيفده مجمع ضيف اولوب اتفاق بر ييل قحط اولغين مصرده بر دوستلرندن ذخيره طلبنه خدمتكارلر كوندروب واردقلرنده يزده دخى قحط واردر مجرد كندو ايچون اوليدى در يغ ايتمزدم لكن مسافرلر ينه كفايت مقدارى ذخيره يه قادر دكلم ديو عذر ديليوب بايى سد وكاسه لرى صفر اليد كوندردكده خدمتكاران برهوش شهرلرى خلقندن اوتانوب ظاهرا بوش كلمامك ايچون كوتوردكلرى چواللرى قوم ايله طولديروب اون كتوردك ديو كلوب حضرت ابراهيمه تنهاده حكايت ودوست مصريدن شكايت ايتدكلرنده مهمانلر ايچون غم واضطرابدن خوابه واروب خاتونلرى سارهٔ مختاره واقعه يى بليوب اتمك پشورمك ايچون چواللرى آچوب طو پطلو لطيف آق اون كوردى ايچندن آلوب اتمك پشوردى ابراهيم عليه السلام اويانوب اسى اتمك رايحه سن آلوب بونه يردن كلدى ديوب صوردى ساره دخى مصرده كى دوستكدن كلدى ديدكده حضرت ابراهيم اشبو امر عظيم محض لطف رب كريم ايدوكنى نورفراستله عليم اولدقده مصرده كى دوستمدن دكل دوستم الله تعالى حضرتندن انجق ديمكين حق تعالى بونى خليل يعنى دوست ايدندى * تفسيرمز بورده ابن عباسدن بو وجهله دخى مرويدركه حضرت ابراهيمه پيرلكده اوغلى اوله جغنه بشارت ايدوب قوم لوطك هلاك كنه كتمك ايچون شكل انسان وصورحسان وهيئت جوانانده جبرائيل و بعض ملائكه كلوب ابراهيم عليه السلام انلرى يوجيلر صانوب برسموز بوزاغى بريان ايدوب سفرهٔ بركت بهره ايله كتوروب شول شرطله اكل ايلك كه اولنده بسم الله آخرنده الحمدلله ديه سز ديدكده * جبرائيل عليه السلام كندو بى بلديروب الله تعالينك خليليسين ديدى نه ايچون كلدكلر بن دخى بيلديروب خليل اسمى اوزمانده تعيين اولندى * تابعيندن دخى مرويدركه بركون بعض شكل انسانده برملك كلوب نام كزين

(حضرت)

حضرت رب العالمینی بر صوت خوب وحزین ایله یاد ایتدکده قلب خلیل جیلده
عمان عشق رحمان جوشان اولوب بردخی یاد ایله دیوب ملك دخی مفت ایتمزم دیدکده
جمله مالم سنك اولسون دیدی اولکیدن زیاده محرق صوت ایله یاد ایتمکین خلیل مختار
لذت محبت اللهه بیقرار اولوب * بردخی یاد ایله جمله اولادم سنك اولسون دیدکده
اوملك یا ابراهیم مشتولق سکا بن ملائکه دنم مال واولاده احتیاجم یوقدر مرادم
همان اللهه محبتکی امتحان ایدی دیوب جمله مال واولادن نام حضرت خدایه فدا
ایتمکین حق تعالی انی خلیل ایدوب تعظیم وتبجیل ایتدی صلی الله علیه وسلم وشرف
وکرم (بناء کعبه) اکرچه حضرت اسماعیلك ولادتی و بعده ذبحی فرمان اولندیغی
بناء کعبه دن مقدمدر لکن اول ایکی قصه باب احوال اسماعیل علیه السلامده ذکر
اولنمق انسب واصوب اولمغین تأخیر اولنمشدر * پس بناء کعبه خصوصنده تفاسیر
وتواریخده اولان تفاصیلك اجمالی بودر که طوفان نوحده کوکه چکیلان بیت المعمورك
یاخود آدم یاشیث بناسی اولوب طوفانده منهدم ومنعدم اولان بیت شریفك یری
خالی طوروب ابراهیم علیه السلام یوز یاشنده ایکن بناء کعبه ایله مأمور اولدقده
وطنندن مکه یه واروب نه یرده یاپاجغنی بلیوب متحیر ومتفکر طورر کن حضرت علی
قولنجه محکم یل اسوب بناء قدیم اطرافنی سپوروب اساسنی ظاهر ایتدی * ابن
عباس قولنجه بر بولت کلوب هواده طوروب ایچندن بر باش چیقوب یا ابراهیم بنم
کولکه م دوشدیکی یرده یاپ دیو سویلدی * مرویدر که مکه ده حبیب خدا محمد
مصطفی صلی الله علیه وسلم عبادتکاهی اولان حرا طاغندن وموصلده مقر سفینهٔ
نوح اولان جودی طاغندن ودیار مصرده موسی علیه السلام مناجات ایتدیکی جبل
طورسینادن وقدسده عیسی علیه السلام کوکه چکلدیکی جبل طوردن یتادن
ودیار شامده معبد زهاد اولان جبل لبناندن اسماعیل علیه السلام یاخود ملکلر طاش
کسوب کتوروب ابراهیم علیه السلام اساس شرف مساس کعبهٔ عرش رتبه یی
حجار حرادن و چار دیوارلرینی ذکر اولنان درت طاغدن یاپوب اوغلی اسماعیل
اوتوز یایکرمی یایکرمی التی یاشنده ایکن طاشله یالحق ویروب بونلر یاپوب یاخود کندو
وپسری هر بری بر طرفدن مستقلا بیارلردی * کتاب الاکتفاده همان ایکیسی
بیاردی دیوب * کتاب العمده ده ملائکه دن یدی نفر ملك یاردم ایدردی دینوب فوایح
مسکیه ده ابراهیم علیه السلام اوقاقی اراسنده مشهور اولان وفق مربع صداندر
صدی یازوب کعبه نك تملی آلتنه قودی دیومذ کوردر * معتبراتده مرویدر که
حجر الاسود مبارکی جبرائیل علیه السلام کوکدن کتوروب یاخود بیت المعمور

رفع اولندقده مکه‌ده جبل ابی قبیس ایچنده صاقلیوب بومحله کتوردی ابراهیم علیه السلام انی کعبه‌نك بر کوشه‌سنه یاپدی کتب حدیثده برقاچ حدیث شریفك مضمونی بودرکه حجر الاسود جنت یاقوتلرندن آق یاقوت اولوب مکه کافرلری یاپشمق ایله قرار مشدر انلر یاپشمش اولمسیدی هر یاپشان خسته شفابولوردی دنیاده جنت یادکارلرندن اندن غیری نسنه برقدر یوم قیامتده احد طاغی قدر اولوب دنیاده کندوبی حق وصدق ایله اوپنلر حقنده شهادت ایدر * امام باقر رضی الله عنهدن مرویدرکه روز (الست بربکم) ده جمله مخلوقات بلی دیو اقرار ایتدکلرنده الله تعالی بال ایله قیمقدن الذبراز ماق آقیدوب قلمه امر ایدوب اندن مرکب آلوب خلقك اقرارلرین وقیامته دك ظهور ایده‌جك جمیع امورین یازوب حجر الاسوده یوطدیروب خلق انی اوپدکلری قیامتده هر کشینك اقرارنه شهادت ایده‌جك اولد یغیچوندر * مزبور حضرت باقر حجر الاسودی اوپدکده (اللهم امانتی ادیتها ومیثاقی وفیت به لیشهدلی عندك بالوفاء) دیرایدی مرویدرکه حضرت رسول علیه السلام حجر الاسودله مقام ابراهیم جنت یاقوتلرندن ایکی یاقوتدرکه الله تعالی انلرك نورینی سیلوب محوایتدی اکر اویله ایتمسه ایکیسنك نورندن مشرقله مغرب اراسی پرضیا اولوردی دیو بیوروب * بحر العلومده حجر الاسود جنتده آق وبیاض یاقوت اولوب سابقا بریوزینه بیت المعمور ایله بیله اینوب حضرت آدمه کرسی اولدی آنك اوستنده اوتورر ایدی دینوب * معتبراتده مذکوردرکه بنای زیبای کعبهٔ علیا تمام اولدقده امر خدا ایله ابراهیم علیه السلام مکه‌ده جبل ابی قبیسه چیقوب (یاایها الناس کتب علیکم الحج الی البیت العتیق فاجیبوا ربکم) دیواندا ایتدکده قیامته دك من کل فج کلوب حج ایده‌جك رجال ونساء لبیك اللهم لبیك دیوجواب خلیلی ادا ایتدیلر * حج مکرر ایتمك مقدراولان عورت وارایده‌جکلری حج عددنجه جواب وبردیلر حضرت ابراهیم واسماعیل باتعلیم جبرائیل جمیع مناسك حجی ادا ایدوب ابراهیم علیه السلام وطننه کیدوب کعبه‌نك خدمتن ومکه شهرینك حکومتن اسماعیله اصمرلدی * ابن عباسدن مرویدرکه نداء خلیله ابتدا یمن خلقی لبیك دیوب آنکیچون سائر طائفه‌دن حجی انلر زیاده ایدرلر * بعض معتبراتده مذکوردرکه ابراهیم علیه السلام بریلدنصکره خاتونلری ساره وایکنجی اوغللری حضرت اسحاق ایله حج ایدوب جمله‌سنی اسماعیل علیه السلام غایت رعایت ایدوب بعده اوچی دخی وطنلرینه کتدیلر * اسماعیل علیه السلام مکه‌ده قالوب بعده اسحاق علیه السلام هر یل حجه واروب برادری ایله بولشوب

بعده وطننه کلوب مقوله دین اولان خدمت والدین ماجدین ایله مقید اولوردی *
کتاب اکتفاده ابراهیم علیه السلام وطننه کلدکدنصکره هر ییل حجه واروب
انلردنصکره کلان جمله انبیادخی حجه وارمشلردر دیو مذکوردر * کعبه نك جمله
قاچ کره بنا اولندیغی یوقاروده باب احوال امور سفلیه ده تفصیل اولنمشدر انده نظر
اولنه (فائده) تفسیر ابوالسعودده مذکوردر که ابراهیم علیه السلام (رب جعل هذا
البلد آمنا وارزق اهله من الثمرات) دیو مکه نك معمورلغنه دعا ایتدکده ارض فلسطیندن
برقریه یی حق تعالی مکه یه ایکی منزل یره نقل ووضع ایتدی تا که اهل مکه انك نعمتلریله
تنعم ایده لر * تفسیر لبابده دخی مذکوردر که دعا من بورصدورنده جبرائیل علیه السلام
ارض طائفی ولایت شامدن قوپاروب کعبه یی یدی کره طولاشدیروب طواف ایتدیر
مکین اسمی طائف قویوب مکه شهری واطرافی میوه ونعمدن خالی ومعرا وخلقی دخی
فقرا اولمغین انلره سبب نعمت ورفاهیت اولمغیچون مکه قربنده شمدیکی مکاننده وضع ایتدی *
مواهب لدنیه ده ارض طائف ولایت شامدن کتیروب قرآنده مذکور اولان اصحاب
عرم صریم باغچه سیدرکه جبرائیل علیه السلام ارض یمندن قوپاروب کوتورمشدر
دیو مذکوردر والله اعلم (فائده) تاریخ مکه ده حجر الاسودله مقام ابراهیم وچاه زمزم
آراسنده طقسان طقوز پیغمبر قبری واردرکه هر بری حجه کلدکلرنده وفات ایدوب
انده دفن اولنمشدر دینوب * فواتح مسکیه ده قبر نوح وهود وصالح وشعیب مکه ده
زمزمله مقام آرسنده در * ودخی کعبه نك اطرافنده اوچیوز پیغمبر مدفوندر که یتمشی
حجر الاسودله رکن یمانی آراسنده در هر پیغمبرکه قومی انی تکذیب ایتمشلردر ایچلرندن
چیقوب مکه یه واروب عبادت حقه چالشوب انده وفات ایدردی دیو برحدیث
شریف مرویدر * حضرت اسماعیل والده سی هاجر دخی حرم کعبه ده مدفون
اولمشلردر * بعض معتبراتده مذکوردر که حضرت رسول علیه السلام الله تعالی
بو بیته یعنی کعبه یه وعدایتدیکه هر ییل اکاالتیوز بیك کمسنه حج ایده اکسلك اولورسه
ملائکه دن تکمیل ایدر تحقیق بیت شریف زینت ایله عروس کبی یعنی کلین کلور کبی
محشره کلوب هر کیم اکا حج ایتمش ایسه اورتوسنه یاپشمش کلور جنته بیله کیررلر
دیو بیورمشدر * آخر زمانده دجال قتلی ایچون حضرت عیسی کوکدن اینوب قرق
ییل یریوزنده طوروب وفاتنه قریب اوچیوز بیك عدد حبش کافرلری حکمت خدا
ایله کلوب کعبه یی یقاجقلری وانلرك قدیمدن سبب عداوتلری ویوم قیامتده امر حقله
جانب عرشدن یدیوز بیك ملك کلوب کعبه یی تزیین ایدوب التون زنجیرلر طاقوب
محشره دعوت ایتدکلرنده کتیروب حقدن امیداعزاز ایله اظهار نازایدوب عاقبت

لطف الهی وفضل نامتناهی ظهورنده جمله حجاجی ایله لبیك اللهم لبیك دیوندا ایدرك دارنعمته یعنی جنته کیده جکلری مطول کتابلرده مفصل یازلمشدر (ع) مثلدر عارفه تکفی الاشارة (نزول صحف) حق تعالی حضرت ابراهیمه قول مشهور اوزره اون صحیفه * بحر العلوم ده وغیریده یازلدیغی اوزره یکرمی صحیفه انزال ایدوب جمله سی نصایح وضروب امثال ایدی بعضیلرینی قدماء علماء عربی یه ترجمه ایتمکین انجیلرندن برقاچی تیمناذکر اولندیکه بری بودر (مهلا مهلا یا ابن آدم فان الرزق مقسوم والحریص محروم والبخیل مذموم والحسود مغموم والدنیا لا تدوم والرازق هو الحی القیوم) بری دخی بودر یا ابن آدم الرحیل الرحیل تزودفان السفر بعید و خفف فان العقبة كؤد واخلص العمل فان الدیان بصیر) و بری دخی بودرکه (یا ایها الملك المبتلی المغرور انی لم ابعثك لتجمع الدنیا بعضها الی بعض ولکن بعثتك لترد عنی دعوة المظلوم فانی لا اردها وان کانت من کافر) بری دخی بودرکه (وعلی العاقل مالم یکن مغلوبا علی عقله ان یکون له ساعات ساعة یناجی فیها ربه و یتفکر فی صنع الله وساعة یحاسب نفسه فیما قدم واخر وساعة یخلو فیها بحاجته من الحلال والحرام من المطعم والمشرب وغیرهما) بری دخی بودرکه (وعلی العاقل ان یکون بصیرا بزمانه مقبلا علی شأنه حافظا للسانه ومن علم ان کلامه من عمله قل کلامه فیما لا یعنیه (قصهٔ ضیافت) تاریخ قدسده ابن عباسدن مرویدرکه حق تعالی حضرت ابراهیمه کمال غنا ویروب مسافرین وغربایه آشیانه اولمغیچون ایکی قاپولو بر مسافرخانه یاپشدیکه ایچنه قیشده قیش لباسلرین یازده یاز لباسلرین قویوب و دائما طعام ایله طولو بر سفره طوروب بر قپودن کیرن غریب قارنن طویوروب استدیکی لباسی آلوب کیوب او بر قپودن چیقوب کیدوب مسافرخانه ده لباس و طعام اکسلدکجه ابراهیم علیه السلام اکسك اولانی فی الحال اکمال و اتمام ایدردی * نیجه معتبرانده مذکوردرکه حضرت خلیل ممتاز مهمان دوست وغریب نواز اولوب آینده و رونده یه سفرهٔ برکت بهره سی صبح و شامده آماده وکشاده ایدی اول جواد سخانهاد شتا و صیفده بی ضیف طعام یمامکه معتاد اولمغین هربام وشامده یعنی صباح و اخشامده بالذات کندولری پای فلکفر سایلریله جوانب اربعه دن بر قاچر میل صحرا و دشتی کشت ایدوب مسافر آرایوب بولدیغنی کتورووب عزیز و حقیر غنی و فقیر صغیر وکبیر هرکیم ایسه جمله سنه کندوسی بالذات انواع خدمات ایدوب عادتیجه آرایوب کمسنه بولمدقده اول صفی وفی قانع نیجه کون صایم و جایع طورردی * کشافده (شاکر الانعمه)

(آینده)

آینده مرویدرکه برکون مسافر آرارکن ملائکه‌دن بر فوج انسان صورتنده
کلوب ابراهیم علیه السلام بونلری بلیوب طعامه دعوت ایدوب ملائکهٔ ابرار
مجرد امتحان ایچون کندولر بن جذام ایدکارینه دلالت ایدر بعض علامت اشعار
ایتدکارنده پس حکمت باری ایله سز مریض و بن سالم و بری اولمغین شکرالله
سزکله طعام یمك بکا غایت واجب و لازم و لازب اولمشدر دیمشلر * تفاسیرده
قتاده قولنجه جمیع مالی صغر ایدیکه سوریلرایله کزردی دینوب * تاریخ میرخوانده
سوریلر ایله قیونلری اولوب شویله چوغالمشدیکه چوبانلر ینك درت بیك عدد
کابلری وار ایدی دینوب * معارج النبوده مذکوردرکه اون ایکی بیك سوری
قیونلری اولوب اشبو بهایم وانعامی محض انعام واطعام خاص وعام ایچون
بسلدوب هر سوریده بر کلب وار ایدیکه هر برینك بوینده بیکر مثقال التوندن
خلخال وار ایدی بعض کمسنه کلب ایله زرك نه مناسبتی واردر دیو استفسار
ایتدکده دنیای غدار جیفهٔ مرداردر جیفهٔ کثیفه ایله کلاب اراسنده کلی
مناسبت واردر دیو جواب صواب حکمت نصاب بیورمشلر * ضیافت خصوصنده
معجزات عظیمه‌لرندن بری بودرکه زمان شرف عنوانلرندن الی هذاالآن نیچه
بیك ییلدرکه مزار باهر الانوارلری فی الایام واللیالی اصلا مسافر و مجاوردن خالی
اولمیوب روح پرفتوحلری ایچون وجوه شتا ایله تعیین اولنان محصولات قرادن هرکون
نیچه یوزنان ایله طعام فراوان پشوب جمله آینده ورونده یه نعمت بی منت خلیل
جلیل کشیده و رسیده اولور * حتی اهل قدس آراسنده مشهور و مذکوردرکه
بر کیجه توزیع طعامدنصکره بر مسافر عمارته حاضر اولوب غلبهٔ جوع مانع
صبر و هجوع اولمغین یا خلیل الله آجم محتاجم ضیافتکدن بکا دخی بر حصه دیو
عرض حاجت وغصه ایتدکده قدرت ولطف حق ایله مزارشریفلری دیواری
شق اولوب ایچندن بر دانه‌سی تازه اتمك چقوب اول سائله ارسال سائل
اولوب مرادنه نائل اولدی * زین المجالسده مذکوردرکه ابراهیم علیه السلام
امت محمد عالیشانی و یوم قیامته دك جمیع طوایف انسانی ضیافت ایچون جناب
حقه عرض حاجت ایتدکده جبرائیل لامع النور جنتدن بر قبضه کافور کتوروب
انك تعلیمیله ابراهیم علیه السلام مکه‌ده جبل ابی قبیسه چیقوب اوفوردکده
قدرت حقله اطراف عالمه یایلوب هر دوشدیکی ولایتده بر مملحه پیدا اولدی *
پس طعام خواص و عوامدن بی شك منفك اولمیان نمك که محتاج الیه جمیع انامدر
ضیافت خلیل علیه السلامدر (اولیات) زمرهٔ انسانده ابتدا ختان اولنان بونلردر

حديث شريف مفهومنجه سكسان ياشنده ايكن امر اولنمغين كندو اللريله كندولرينى سنت ايدوب صكره بونلردن عادت قالدى * مرويدركه عمالقه طائفه‌سنه غزا امر اولنمغين جنكده ايكى طرفدن وافر كمسنه قيريلوب ابراهيم عليه السلام شهيدلرى دفن ايچون كافرلردن فرق ايده‌مدكده مسلمانلره علامت اولمغيچون جناب حقدن سنت امر اولندى * معتبرات متفرقه‌ده مذكوردركه ابتدا طرنق كسمك مسواك طوتمق منبره چيقوب خطبه اوقومق فقرا و مسافرينه ضيافت ايتمك صو ايله مضمضه و استنجا ايتمك قولتق قيللرين يولق قاصق و باش تراش ايتمك اياغه باشمق و غيرى نسنه كيمك و طون كيمك واوق و ياى دوزمك علاج ايچون حقنه ايجاد ايتمك كوزه سورمه چكمك معانقه يعنى آشنالر ايله قوجوشمق مصافحه يعنى مرحبالشمك طعامده ثريد ايتمك غزامالنى تقسيم ايتمك تعبير رؤيا ايتمك وراه حقده هجرت يعنى ترك وطن و اختيار غربت ايتمك بر روايتده قليج ايله غزاايتمك جمله اول ذات شريفك ايجاد لطيفيدر * تفسير لبابده ابن عباسدن مرويدركه مضمضه واستنشاق ايتمك و باش تراش ايتمك بيق قرقمق مسواك طوتمق سنت اولمق قاصق تراش ايتمك قولتق قيللرين يولمق طرنق كسمك صو ايله استنجا ايتمك اشبو اون نسنه شريعت حضرت ابراهيمده مسلمانلره فرض ايدى * كتاب الاوائلده مذكوردركه جنكده عسكرى ميمنه و ميسره و قلب طريقيله ترتيب ايدن و ابتدا فى سبيل الله غزا ايدن و جنكه سنجاق كوتوروب واران ابراهيم عليه السلامدركه برادرزاده‌سى لوط پيغمبرى روم كافرلرى غارت و اسير ايتدكلرينى ايشتدكده كندو قوللرى و توابعلريله واروب كافرلرله جنك ايدوب حضرت لوطى قورتارمشلردر * جميع انسانده صاچ و صقال آغارمق دخى ابتدا بونلره واقع اولدى اوغللرى حضرت اسحاق ايله كندولرينى بلين كمسنه فرق ايده‌مز اولمغين فرق ايچون بر علامت ظهورينه دعا ايتدكده بر صباح اويقودن اويانوب صقاللرينك بر مقدارنى آغارمش كوروب نه علامتدر ديو قورقوب نور وزينتدر ديو دخى اولندقده حظ ايدوب (رب زدنى نورا) ديدى بعده مبارك صقاللرى جمله آغاردى احيانا حنا ايله دخى بويارلردى * تاريخ مير خوانده صقاللرى آغارمق يوز اللى ياشنده ايكن واقع اولدى ديو مذكوردر خليل جليل عليه الصلوة والسلام كل غداة واصيل حضرتلرينك مناقب رفيعة المراتبلرى و خصال و احواللرى كتاب مستقل اولمغه متحملدر * اشبو كتابده ذكر اولنان شمس تاباندن بر ذرّه بحر عماندن بر قطره مقوله‌سيدر (فضائل خليل) معتبراتده

مذكوردركه ثانئ اولى العزم كزين خليل الله اولمغين حبيب اللهدنصكره افضل
جميع انبيا و مرسليندر كندولردنصكره كلان جميع انبيا بالاتفاق بونلرك نسلندن
اولمغين ابو الانبياء ديمكله مسمى ايديلر قرآن عظيمده بونلره حليم ورشيد واواه
و منيب و قانت و حنيف و شاكر و صديق وصالح ديو اجتبا و اصطفا ايله
و ذمت همتنه التزام ايتديكى اداء عبادتى و تحمل بلياتى بالتمام ايفا ايله مدح و ثنا
بيورلموب انبياء ذوى الفتوحدن هيچ بريسى قرآنده چاق بو مرتبه ممدوح
اولمامشدر تفاسيرده (و اذابتلى ابراهيم ربه بكلمات فاتمهن قال انى جاعلك
للناس اماما) آيتنده امامت ابراهيم عامه ومؤبده در زيرا صكره كلان انبيانك
جملهسى بونك نسلندندر* اصول شرايع سنيه و جميع كمالات انسانيهده بوكا
اقتدا و اثر مأمون الاصرلرينه اقتفا ايله مأمور ايديلر ديو مسطوردر (ثم اوحينا
اليك ان اتبع ملة ابراهيم حنيفا) آيتى بو معنايه دليل جليلدر * تفسيرلبابده حق
تعالى ابراهيمى امام انام ايتمكين تا روز قيام جميع اهالئ اديان مختلفه و طوائف
متفرقهٔ غير مؤتلفهنك بعضلرى دين و مذهبده بعضلرى حسب و نسبده بوكا
منسوب كچنوب جميع امم عالم بوكا غايت محبت و تعظيم و رعايت ايتمك اوزره
درلر (و اجعل لى لسان صدق فى الآخرين) ديو دعا ايتدكلرى قبول اولمغين
قيامتهدك بين الناس محبوب القلوب و معزز و مرغوب اولمشدر امام انام اولمغين
امت محمد تحيات دعاسنده (كما صليت و رحمت و باركت على ابراهيم و على آل
ابراهيم) ديرلرينه تفاسيرده (ان ابراهيم كان امة قانتالله حنيفا) آيتنده مذكور
دركه بوكا امت بيورلديغى امم كثيره جمع ايدهمدكلرى فضائل عليه و كمالات
بشريهيى جمع ايتديكيچوندر ياخود زماننده جمله خلق كافر اولوب دنيادده
بوندن غيرى مؤمن اولمديغيچوندر * حضرت رسول عليه السلامدن مرويدركه
آتشه عريان آتلديغيچوندر قيامتده جمله خلق قبرلرندن قالقوب ملائكه جنتدن
كتوردكلرى حلهلردن ابتدا ابراهيمه كيدرلر * فوايح مسكيهده مذكوردركه
علم اسرار حروفده بر كتاب تأليف ايدوب اشبو علمده انبيا تأليف ايتديكى كتابلرك
بشنجيسيدر * بعض مشايخ علم حروف بونك معجزاتندندر ديوب علم وفقده ابتدا
تكلم ايدن بودر علم عددده ابتدا تكلم ايدن حضرت موسى درديمشلر (قصهٔ
معراج) تفسير تيسيرده ابن عباسدن مرويدركه ابراهيم عليه السلام برزمانده امر
حقله سماء ذات البروجه عروج وواوج ايدوب ايكى كسنهنك مثالن على التعاقب برز
معصيت اوزره كوروب انلره بددعا ايتمكين هلاك اولدقلرنده يا ابراهيم قوللرمه بددعا

ایتمه اوچ سببدن اوتری زیرا یاالندن صالح ذریت کتورم یاتوبه ایده مغفرت ایدم
یاخود عاقبتی جهنم اوله بیلزمیسکه حکیم بنم اسملرمدندر دیونداء خدا ایرشوب *
معارج النبوهده اشبو معراجده درت کمسنه یی بر رکناه ایشلرکن کوزوب اوچنه
بددعا ایتکین هلاك اولوب دردنجی یه بددعا ایتمك دیلدکده نداء من بور ایرشدی
دینوب بو محلده جبرائیله خلیلی یربوز ینه ایندر قوللرمی هلاك ایتمزدن اول دیوندا
اولنمغین حضرت ابراهیم منزل شریفنه نازل ومقیم اولدی (احوال اولاد)
تفاسیرده مذکوردرکه جمله درت نفر اوغللری وارایدیکه اسملری اسماعیل اسحاق
مدین مدان ایدی من بور مدین شعیب پیغمبرك جدیدر بعضلر سکز بعضلر اون درت
ایدی دیمشلر بیوك اوغلی اسماعیل علیه السلام طوغدقده سکسان التی
یاطقسان طقوز یاالتمش درت یاطقسان یاشنده وایکنجی اوغلی اسحاق علیه السلام
طوغده یوز اون بدی یایوز اون ایکی یایوز یکرمی یایوز طقسان یایوز یتمش یاشنده
ایدی * معالم التنزیلده ابراهیم علیه السلام جاریه لری هاجر ایله خاتونلری ساره
وفاتلرندنصکره امتلری اولان قوم کنعاندن قنطورا بنت یقطن آدلو خاتونی آلوب
اندن زمران یقشان مدان مدین یشبق شوح آدلو التی نفر اوغللری اولوب صکره
طائفهٔ عربدن حجوی بنت اهیب آدلو خاتونی آلوب اندن دخی کیشان سروح
امیم لوط یاسن آدلو بش نفر اوغللری اولوب اسماعیلی مکه ده وحجازده اسحاقی
ولایت شامده ساکن ایدوب سائر اولادلری چوغالمغین ممالك عالمه متفرق ایتدی
دینوب * بعض کتبده مذکوردرکه اسماعیل واسحاقدنصکره قنطورا آدلو
خاتونلرندن ماذی زمران شرحج سبق آدلو درت اوغللری حجوی آدلو خاتونلردن
نافس مدین کیشان شروح امیم لوط یقشار آدلو یدی اوغللری اولدی *
قاموسده مذکوردرکه طائفهٔ ترك حضرت ابراهیمك قنطورادن اولان اوغللرندن
بریسنك نسلی اولمغین طائفهٔ عرب رومیلره بنوقنطورا دیرلر تاریخ میرخوندده
مذکوردرکه اولاد ابراهیمدن نبوت همان اسماعیل واسحاق علیهما السلامه
نصیب اولمشدر * بعض تواریخده مذکوردرکه حضرت ابراهیمك حیاتنده برادر
زادهسی لوط علیه السلام مؤتفکات اهلنه اسماعیل علیه السلام مکه ده و عنده اولان
اولان جرهم وعمالقه طائفه لرینه وسائر قبائل عند اسحاق علیه السلام ولایت
شام خلقنه برقول ضعیفده یعقوب بن اسحاق علیه السلام دخی طائفهٔ بنی کنعانه
مرسل اولدیلر یعقوبله عیص که ایکیز طوغمشلردر جدا مجدلری ابراهیم علیه السلام
حیاتنده وجوده کلدکلری مقرردر (امور متفرقه که حضرت ابراهیمه متعلقه دور)

(مرویدرکه)

مرویدرکه سویلدیکی لغت عبرانی اولوب عربی‌یه بکزدی جمله‌دن بری ابراهیم لفظی عبرانی اولوب معناسی اب رحیم دیمکدر بودخی ابو الانبیاء اولوب عامهٔ خلقه مرحمت اوزره اولمغین اول اسم ایله مسمی اولدی * عرایس ثعلبیده مذکوردرکه کعبه‌یی اوغلی اسماعیل ایله یپارکن عبرانیجه هب لی کیبا عربجه هات لی حجرا یعنی بکا طاش ویر دیمکدر اسماعیل علیه السلام دخی قالدیروب ویروب عربجه هاك فخذه یعنی اشته آل دیر ایدی * معتبراتده مذکوردرکه حضرت ابراهیم علیه السلام انواع طاعت وعبادتدن وخلقی دینه دعوتدن ماعدا صنعتلری زراعت اولوب ضیافت مسافرین ایچون نیجه یوز چفتلری یورر ایدی سوریلر ایله قیونلری وصغرلری بیحد اولوب تفصیلی ضیافتلری احوالنده ذکر اولنمشدر قصبات وقری تعمیرینه سعی کثیر ایدوب زمانلرنده اولاد امجادلری نیجه شهرلر بنیاد ایتمشلردر * کیفیت وفاتلرنده اولان اقوالك بری بودرکه عزرائیل علیه السلام قبض روح ایچون کلوب سنی دوستك الله تعالی ایستر ودعوت ایدر دیوب بونلر دخی لطیفه طریقیله دوست دوستك روحنی قبض ایدرمی دیوب عزرائیل دخی مقامنه واروب یارب خلیلك بویله دیردیدکده سن دخی اکا دیکه دوست دوسته بولشمقدن قاچرمی دیو بیورلدی اودخی کلوب دیدکده امدی روحمی عجله ایله قبض ایت دیوب بر روایتده قنغی حال اوزره روحکی قبض ایده‌یم دیوب ابراهیم علیه السلام سجده ایدرکن دیمکین اول حال اوزره قبض ایتدی * انبیاده اوچ کمسنه فجاة وفات ایتدیلرکه بری ابراهیم بری داود بری سلیمان علیهم السلامدر دینوب لکن کتاب جامع اعظمده یکرمی بش کون خسته یاتوب ماه محرمك طقوزنجی کونی روح روانلری عزم جنان ایتدی دیو بیان اولنمشدر * مدت عمر شریفلری اهل کتاب قولنجه یوز یتمش اکثر علما قولنجه ایکیوز بعضلر قولنجه یوز یکرمی اوچ یا یوز یکرمی طقوز * تاریخ میرخوندده اصح روایات اوزره یوز طقسان بشدر وبوتقدیرجه مدت دعوتلری یوز سکسان ییلدر دینوب * مدت عمر ساره خاتون یوز یکرمی یدی یا یوز اون یدی یا یوز اوتوز یا یوز اوتوز یدی یا یوز یتمش ایکی ییل ایدی بعض معتبراتده اولاها جر صکره ساره واللی ییلدن صکره ابراهیم علیه السلام وفات ایتدی * مرویدرکه حضرت ابراهیم چادر ایله ساکن اولوب اول محلده بنا اولمیوب وفات ایتدکده تابوت شریفی مقدما خاتونلری ساره‌نك جنازه‌سی قوندیغی مغاره مثالی زیرزمینه قونوب بعده اسحاق و یعقوب و یوسف علیهم السلام وآنلرك خاتونلری دخی وفات ایتدکارنجه آنده قونوب بعد زمان مزار شریفلری اوستنه سلیمان پیغمبر علیه السلام جنلره قاپوسز ودلیکسز بر محکم حصار

یاپدیروب بعد زمان روم طائفه‌سی دیوار حصاراستواری آنکله سر که ایله دلوب قاپو آچوب بعده بنی‌اسرائیلدن اولوب حضرت عیسی‌یه ینتسوب ایمان کتورن یوسف نام کسنه اول قبور باهر النوز انبیای کرام ایله تبرك مرام ایدینوب حصار یانده اول یاپدی بعده مرور زمانله برشهر آباذان اولدی دیومذ کوردر

باب ثامن دراحوال لوط نبی علیه السلام ابن هارن بن آزر

مرویدر که ابراهیم پیغمبرك برادر زاده‌سی اولوب انلر آتشدن چقدقده نبوتلرین بونلر ابتدا تصدیق ایدوب ولایت نمرودن ابراهیم پیغمبرله شهر حرانه بعده مصره بیله کیدوب رجوعلرنده آنلر ولایت فلسطینده قالوب لوط علیه السلام حمص شهری جوارنده ارض اردنده سدوم صوائم ذاذوما عاموراز غر آدلو بش پاره شهر خلقنی که هر برنده یوز بیك یاخود اوز کره یوز بیك کسنه وار ایدی جمله‌سی بت پرست اولمغین دینه دعوت ایچون جناب حقدن مرسل اولوب سدومده ساکن اولدی * مذکورشهرلر قری ومزارع ومیوه وحبوبات وسائرمنافع ایله معمور اولوب اطراف واکنافده مشهور ومزدحم جمهور اولمغین اول قوم مستحق اللوم مسافرین ومتعدیلری دفع ایچون جفالازم کاوب بعض وجهله اذایه عازم اولدقلرنده تعلیم ابلیس رجیم ایله اول فعل معلوم مذموم واجب الاجتنابه دنیاده ابتدا بونلر ارتکاب ایدوب ولایتلرینه کذرایدن غربا ومسافرینه آنی ایذر اولدیلر * برروایتده شیطان رجیم برکسنه‌یه کندو بی وطئ ایتدیرمك طریقیله تعلیم ایتمشدر * مرویدرکه اول قوم بی‌شرم وهراس علی ملاء الناس ضراط ولواط وحل ازاروزجم مسافرین دیار وکبوتر بازلق وسنك اندازلق وفرقعهٔ اصابع وتصفیق بالیدورمی بنادق ومضغ علك ومهارشهٔ کلاب ومناقرهٔ دیوك ومناطحهٔ کباش وقطع طریق ونیچه کارناصواب بین اهل الدنیا اشبواشقیایه مخصوص اولوب اهل بیت نمرودن مسدم بن هارق آدلو برپادشاهلری وارایدی * جامع الصغیر سیوطیده حضرت رسولدن مرویدرکه (عشرخصال عملها قوم لوط بها اهلکوا وتزیدها امتی نخلة واحدة اتیان الرجال بعضهم بعضا ورمیهم بالجلاهق والخذف ولعبهم بالحمام وضرب الدفوف وشرب الخمور وقص اللحیة وطول الشارب والصفیر والتصفیق ولباس الحریر وتزید امتی نخلة اتیان النساء بعضهن بعضا) * معتبراتده مذکوردرکه لوط علیه السلام کفاری دینه دعوت وترك افعال شنیعه ایچون نصیحت ایدوب زغر شهرینك خلقی ایمانه کلوب درت پاره شهر خلقی عناد واستکباره ونهی اولنان

معاصئ پرآزاره يكرمى ييل اصرارا يتمكين لوط عليه السلام (رب انصرنى على القوم المفسدين) ديو مناجات رب العالمين ايتدكده جبرائيل وميكائيل واسرافيل ياخود جمله طقوز يااون بر ياسكز ملك بافرمان خالق فلك وفلك شكل انسان وصورت جوانده كلوب حضرت لوط عليه السلامه مهمان اولديلر كفار اشرار خبردار اولدقلرنده اودار شرف مداره هجوم ايدوب لوط عليه السلام ملائكه ايدكلرينى بيلميوب مسافرلريمه تعرض ايتمك ديو كافرلره گاه منت گاه لوم وافر ايدوب ملائكه حضرت لوطدن كمال غم والم ومجاهده مشاهده ايتدكلرنده عذابه كلمش ملائكه ايدكلرين بلدرمكين لوط عليه السلام بى خوف واجتناب فتح باب ايدوب بعض كفار كلاب وار ديركن كده جبرائيل عليه السلام قناديله يوزلرينه چلوب اعمى و روسياه اولدقلرنده يالوط يارين وقتكه حاضر اول ديوب خاسر وخائب مسكنلرينه ذاهب اولديلر (قصهٔ عذاب) اول كيجه لوط عليه السلام امر حقله مال ومنالن وجمله عيالن شهردن چيقاروب اون ايكى ياهمان ايكى قيزلرى واون نفر اتباع واشياعلريله قول اصح اوزره ابراهيم عليه السلام يانينه بعضلر قولنجه زغر شهرينه ياهصره كيدوب بعده ابراهيم عليه السلام اشبو كريمه لرك هر برين سابقا آتشدن چقدقده كندو يه ايمان كتورنلردن بر كمسنه يه تزويج ايتدى * حضرت لوطك خاتونى واهله كه سدوم اهلندن اولوب منافقه ايدى لوطله بيله چيقوب يولده اوستنه كوكدن طاش اينوب هلاك اولدى ياخود شهرده قالوب كفار ايله بيله هلاك اولدى ياخود مسخ اولوب طاش اولدقده بكرمى ييل طوروب بعده يره بتدى * مرويدركه لوط عليه السلام چقديغى كيجه نك صباحنده كون طوغدقده جبرائيل عليه السلام اول درت پاره شهر مستحق القهرى مفسرين قولنجه بش شهرى قناديله قالديروب خروسلرى آوازين ملائكه ايشده جك قدر كوكه يقلاشدقده كافرلرا و يورلركن باش اشاغه دونديروب اوزرلرينه كوكدن طاش ياكبريتله آتش ياغوب جمله سى هلاك اولديلر بعده اول مكان ويران غضب نشاندن بدرايحه لوسياه صوچيقوب كول اولوب (وتركنا فيها آية للذين يخافون العذاب الاليم) آيتندن مراد بودردر مشلر مزبور شهرلر باش اشاغه دوندرلمكين قرآنده مؤتفكات ديو تسميه اولنمشدر * تفاسيرده كافرلرا و لا رجم بعده خسف اولنديلر ودخى قوم لوط مكه ومدينه يا شام ومدينه آراسنده درت بيك نفر كمسنه ايديلر اوزرلرينه كبريتله آتش ياغمشدر ديو روايت اولنوب لكن ايكيسى دخى (وجعلنا عاليها سافلها وامطرنا عليها حجارة) آيتنك

مفهومنه منافی ایدوکی اهل فهم صافی یه خافی دکلدر * تفاسیرده بر روایتده شهرلرده
اولنلر خسف اولنوب سفرده وشهرلردن طشره بولنانلره طاش یاغوب بر کافر مکه ده
تجارتده بولنمغین کوکدن برطاش اینوب قرق کون هواده طوروب حریف
ضلالات الیف حرم شریفدن چقدقده اول طاش باشینه داوب هلاك ایتدی *
بعض کتبده مذکوردرکه جمیع قوم لوط اجمنده اول فعل مذموم معلومی ایشلین
همان قرق نفر مقداری کسنه اولوب سائرلر کفر وشقاده برابر اولمغین جمله سی
غضب حقه مظهر اولدیلر (امور متفرقه) مرویدرکه حضرت لوطك حلیهٔ
شریفه لری میانه قد سیاه جشم ضخیم البدن طویل الساقین طویل الساعدین
اولوب صنعتلری زراعت وحراثت ایدی سخی ومتحمل ومهمان دوست اولوب
شریعتده وسائر احوالده عیسی حضرت ابراهیمه اقتدا ایدردی * معجزاتلرندن
بعضی بونلر ایدیکه بردفعه هواده اصلا بولت یوغیکن امر حقله یغمور یاغدی
بردفعه دخی برطاش اوستنده اوبودقده مبارك باشی طاشه تأثیر ایدوب یری چقور
قالوب بوحالی کورنلرك بعضیلری ایمانه کلدیلر * روم کافرلری ولایت غارتنه کلدکلرنده
بونلری طوتوب اسیر ایدوب ابراهیم علیه السلام ایشتدکده عسکر چکوب واروب
قورتاردیغی یوقاروده اولیات حضرت ابراهیمده ذکر اولنمشدر مدت دعوتلری
یکرمی یااوتوز یدی ییل اولوب هلاك کفاردن یدی ییل صکره سکسان یاشنده
حضرت ابراهیم حیاتنده وفات ایدوب حضرت ابراهیم مزاری اوله جغی مغاره ده
دفن اولندی دینوب بعض کتبده مکه ده حطیمده مدفوندر دیو برحدیث شریف
مرویدر والله اعلم

(باب تاسع دراحوال اسماعیل بن ابراهیم الخلیل علیهما الصلاة والسلام فی کل غداة واصیل)

والدهٔ ماجده لری پدرلرینه مصر پادشاهی باغشلادیغی هاجر نام جاریهٔ شرف
ساریه در پدرلری سکسان التی یاطقسان طقوز یاالتمش درت یاطقسان یاشنده ایکن
ایکن طوغوب منکوحه لری حضرت ساره دن اصلا اولاد کلمامکین برمقتضای
بشریت ومبتغای غیرت زوجیت غبطه وحمیت چکدکده امر حقله ابراهیم
علیه السلام هاجر واسماعیلی براق شرف نطاق ایله مکه یه ایلتوب برجراب خرما
وبرقربه ما ایله انده براغوب (ربنا انی أسکنت من ذریتی بواد غیری ذی زرع
عند بیتك المحرم ربنا لیقیموا الصلاة فاجعل افئدة من الناس تهوی الیهم وارزقهم
من الثمرات لعلهم یشکرون) دیو دعا ایدوب فی الحال وطننه رجوع ایتدی * اول

(زمانده)

زمانده اسماعیل علیه السلام ایکی یاشنده اولوب یاخود مَمه امردی بعده هرآیده یایلده برکره براقله مکه‌یه صباح کیدوب وقت ضحی‌ده واروب براقدن اینوب حاللرین صوروب ینه فی‌الحال دونردی برروایتده بودعایی کعبه بناسندنصکره اسماعیل علیه السلام شکارده ایکن کلوب اوغلاری خاتوننددن اتمك ایله خرما استیوب اول دخی بودیدکلاری یکزی بزبلمزز دیدکده ابراهیم علیه السلام کمال مرحمت ورقت ایله بکا ایتدیکی محلده ادا ایتمشدر * مروی‌درکه هاجر واسماعیل ابتدا مکه‌ده قالدقده اول مملکت بالکلیه ارض خالیه اولوب جنس انسدن برفرد مکین اولمامغین حضرت هاجر وحشت وحیرت وغربت وکربت سببیله صفا ایله مروه اراسنده آدم ارایوب جست وجووتك وپوایدوب عاقبت جبرائیل علیه السلام کلوب قومی اشوب عطشدن دفع آشوب ایچون آب زمزم کوثر سیما پیدا اولدی بعد زمان دیاریمندن طائفهٔ عربدن قبیلهٔ جرهم کلوب زمزم اطرافنده قونوب تدریجله ارض مکه آبادان اولدی اشبو قبیله احوالی جلدثانی اواخرنده باب ملوك جرهمده بیان اولنور * کتاب الاکتفاده مذکوردرکه مکه شهرینك یری اسی اولوب صوبی دخی غایتله آز اولمغین میشه زار اولوب انده اصلا دار ودیار اولمیوب عربدن طائفهٔ عمالقه عرفات قربنده اولوب اسماعیل ایچون آب زمزم ظهور ایتدکده عمالقه‌دن ایکی کشی دوه‌لرین یاوی قیلوب آره‌یه‌رق عرفاتدن مکه‌یه کلوب برلطیف پیکار آشکار اولدیغنی کوروب قبیله‌سنه خبرویردکده جمله‌سی اول ماء لطافت انتما ایچون کوچوب مکه‌ده توطن ایتدیلر (قصهٔ ذبح) مروی‌درکه اسماعیل علیه السلام اون اوچ یایدی یادرت یاشنده ایکن برکیجه پدرلری ارض فلسطینده خانهٔ جنت نشانه‌لرنده اویورکن جناب رب صمددن ذبح ولد امر اولنمغین براق برق رفتارله مکه‌یه واردقده اسماعیلی هاجریانندن آلوب ایپ وبچاق کتوروب عرفات یانندن مناطاغلرندن برینه واردقده (یابنی انی اری فی المنام انی اذبحك فانظر ماذاتری (دیو عرض ماجری ایتدکده اسماعیل توکل آیین (یاابت افعل ماتؤمر ستجدنی ان شاءالله من الصابرین) دیو امر خدایه کمال تسلیم ورضا کوستروب نیچه وصیت وقیل وقال ووداع وبعض احوال صدوروندنصکره طرفیندن امر رب العباده کمال انقیاد اوزره ابراهیم علیه السلام اسماعیلی یاتی یاتوروب بوغاز ینه بچاق چالدقده (نظم) اکر تیغ عالم بجنبد زجای * نبردرکی تانخواهد خدای * فحواسنجه بچاق کسمیوب فی‌الحال جناب رب متعالدن (یاابراهیم قدصدقت الرؤیا) دیوندا کلوب جبرائیل علیه السلام

اظهر اقوال اوزره سابقا ها بيل بن حضرت آدمك قربانی اولوب جنتده طورن
قوچی فدا كتوروب مطيعان امر ملك اكبر اولان پدر و پسر غايت شادمان اولوب
اولوب انی قربان ايتديلر اول قوچك بوينوزلری كعبه نك ميزابنه آصلوب نيجه
بيك ييلدنصكره حجاج ظالم مكه ده ابن الزبيری محاصره ايدوب حرم شريفه منجنيقله
آتش آتدقده كعبه نك اورتوسی يانوب بو بينوز دخی بيله ياندی معتبرات مطوله ده
قصه ذبحده روايات عجيبه وحكايات غريبه يازلمشدر كه نظر ايدنلره مورث حيرت وباعث
عبرت اولور (امور متفرقه كه احوال حضرت اسماعيله متعلقه در) لسان عبرانيده
اسمی اشمويل اولوب عربلر اسماعيل ديديلر معناسی مطيع الله ديمك ايمش * مرويدر كه
بابالری بونلری اون اوچ ياشنده سنت ايدوب اون بش ياشنده بالغ ايكن والده لری
هاجر آخرته سفر ايدوب كعبه نك ديواری دیبنده حطيمده دفن اولندی اندنصكره
قوم جرهم بونلری اولنديروب يدی دانه قيون باغشلايوب بركت خدا ايله اوره يوب
آز زمانده چوغالدی برروايتده اسماعيلی اولندیرن قوم عملقه اولوب بعده قوم
جرهم يننده كلوب مكه ده ساكن اولديلر اسماعيل عليه السلام اوتوز يا يكرمی يا يكرمی التی
ياشنده باباسی حضرت ابراهيم ايله كعبه يی بنا ايدوب بعده اسماعيلك مكه ده قوت
وقدرت ومال ومنالی كثرت بولوب مواشی وحواشيسی اولكيدن زياده اولدی
عمالقه دن برقزنكاحلنوب جمع اولدی بعدزمان اشارت حضرت ابرهيم ايله بوشايوب
قوم جرهم پادشاهنك قزنی نكاحلندی حضرت اسماعيلك عالم صباده كيفيت
نشوونماسی بعده كيفيت تأهلی و بعض احوالی ونسللرینك كثرتی اشاغيده ملوك
جرهم بابنده تفصيل اولنور * ابراهيم عليه السلام حياتنده يا انك وفاتندنصكره
حق تعالی اسماعيلی مكه ده ويننده عمالقه وجرهم وبعض طائفه لره نبی مرسل
ايدوب يننده مأرب وحضرموت شهرلرينه واروب اللی ييل ايمانه دعوت ايتديسه ده
آز كسنه ايمانه كلدی بشقه شريعت وكتابی اولميوب شريعت حضرت ابراهيمله
عمل ايدرلردی * بعضيلر ابتدا عربجه سويليان وعربی آته بنن بونلردر ديوب
بعضلر ابتداء عربجه سويلين يعرب بن قحطاندر كه اسماعيلدن اول كلمشدر ديوب * تفسير
لبابده عربی وسائر لغاتی ابتدا سويليوب كتابت ايدن آدم عليه السلام ايدوكی اصحدر
ديو مذكوردر * مرويدر كه اوق يونتقده واوق آتمقده غايت ماهر اولوب قبل النبوه
هركون مكه شهرينك اطرافنده شكار ايتمكه معتاد ايديلر صورت وسيرتده پدرلرينه
بكزيوب كريم وحمول وصبور واهل سعد وامين وشفيق وصادق القول والوعد
ايدی * قرآن عظيمده صادق الوعده اولوب اهلنه صلوة وزكوة امر ايدرردی

(ديو)

دیو بیوریلوب بنه قرآنده (وكان عند ربه مرضیا) دیو مدح وثنا اولنمشدر كشافده
بركسنه ایله بریرده بولشمغه قوللشوب زمان موعود ومكان معهودده بعضلر قولنجه
اوچ كون ابن عباس قولنجه تمام بر ییل طوروب خلف وعد المسئون دیو توقف
ایتدیكیچون قرآنده صدق وعدله مدح اولندی دیو مذكوردر * مرویدر كه
وافر معجزه لری اولوب بریسی بو ایدیكه نیچه ییلدنبرو سودی كسلمش برقیون
كتوریلوب مبارك اللریله مسین صغادقده فی الحال سودلو اولدی ودخی بر كون
منزل شریفلرینه برجماعت كلوب مبارك ضیافتلرینه حاضر بیه جك بولنمامغین برقاب
ایله آب زمزم كتوروب اوستنی اورتوب دعا ایدوب آچدقده بقدرة الله ذی الانعام
نیچه درلو طعام ظهور ایتدی * مرویدر كه جمله اون ایكی نفر اوغللری اولدیكه
توار یخده اسملری بودر نابت قیذار اذبل منشی مسمع ماشی دما اذر طیما یطور نبش قیذما
بعضلر نابت برینه حرف ثاء مثلثه ایله ثابت دیوب بعضلر ثابتله قیذار بركسنه نك
اسمیدر دیوب بعضلر نابت برینه نیاوذیازوب بعضلر اسماعیلك اوغللری تمام اون نفر
ایدی دیمشلر عربی یه ترجمه اولنان توارة شریفه ده نبیوت قیذار اذبویل میسم
مشمع ذوما مشاخداد تیما یطور نفاش قذام دیو مذكوردر * مرویدر كه حضرت
اسماعیل پیر اولدقده قیذاری وصی وولی عهد ایدینوب آززماندنصكره وفاتلری
قریب اولمغین برادرلری حضرت اسحاق چاغروب كندونك نسیمه آدلو قرزن آنك
اوغلی عیصه نكاح ایتمكی و بعض اموری وصیت ایدوب یوز اوتوز یدی یاوز
اوتوز اوچ یاشنده ایكن وفات ایدوب والده لری هاجر یاننده حطیمده یاركن ایله
مقام اراسنده دفن اولندی پدری وفاتده سكسان طقوز یاشنده اولوب بعده قرق
یدی یاتمام اللی ییل یشادی دیمشلر * مرویدر كه وفاتندنصكره اوغلی قیذار بر موجب
وصیت پدر كندو برادرلرینك پیشواسی وجمیع قبائل عربك رئیس ومقتداسی
اولوب حضرت حبیب خدا محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم ابدا سرمدا مربور
قیذار نسلندن اولوب یمنده دخی بنی قحطان قبیله لرندن غیری جمیع قبائل عرب
اسمعیل علیه السلام نسلندن ایدكلری محقق ومتفقدر * مرویدركه نابت ایله
قیذار مكه ده مقیم اولوب باقی اون نفر برادرلری اطراف واكنافده اولان قبائل
عربه طاغلوب نسللری چوغالدقده اعدالرینه غلبه اوزره كچنورلردی * تاریخ
میرخوانده نسل اسمعیل چوغالوب مكه شهرینه صغمیوب اطرافه طاغلدقلرنده
هركیدن طائفه تبركا حرم شریفدن برطاش كوتوروب كعبه آرزوسنه آنی طواف
ایدوب بعد زمان هر بكندكاری طاشه طواف ایدوب عاقبت صحف حضرت

ابراهیمی اوقومغی ومضمونیله عمل ایتمکی ترك ایدوب اغوای شیطانله عبدهٔ اوثان اولوب اماحج ایتمکی وتعظیم کعبه‌یی و بعض احکام شرعیتی ترك ایتمدیلردینوب * بعض معتبراتده (واجنبنی و بنی ان نعبد الاصنام) آیتی دلالتی بودرکه جمیع نسل حضرت ابراهیم صبات صنمدن معصوم اولمش اوله‌لردینوب حضرت اسماعیلك وذریتلرینك نیجه احوالی مناسبت کلیه اقتضاسیله اشاغیده ملوك قوم جرهم بابنده بیان اولنه‌جقدر آنده نظر اولنه

باب عاشردر احوال اسحق نبی علیه السلام

ابن حضرت ابراهیم علیهما السلام من الملك الرحیم * پدرلری یوز اون یدی یاپوز اون ایکی یاپوز یکرمی یاپوز طقسان یاپوز یتمش یاشنده ایکن طوغوب والده‌لری حضرت ساره طقسان یاطقسان طقوز یا یتمش سکز یاشنده‌ ایکن قوم لوط هلاك اولدقلری کیجه ده حامل اولوب ملکلر بشارت ایتدکاری بونلردر قرآنده (و بشرناه بغلام حلیم) ودخی (و بشرناه باسحق نبیا من الصالحین) دیو بیور یلوب کبار انبیا ومرسلیندندر برادری اسمعیل علیه السلامدن اوتوز یا اون درت یاهمان بش ییل صکره طوغوب پدری بونی همان یدنجی کونی سنت ایدوب حتی اوسببدن یدنجی کونی سنت طائفهٔ بنی اسرائیله عادت اولمشدی مرویدرکه بیودکده پدر ومادرله بجه واروب وطننه کلدکارنده هر ییل حجه واروب بیوك برادری اسمعیلی کوروب ینه وطننه کلوب خدمت والدین ماجدینی ایله مقید اولوردی بعده عم زاده‌سی حضرت لوطك برقزنی نکاحلنوب پدری حیاتنده ولایت شام اهلنه نبی مرسل اولوب ارض فلسطینده مقیم ومکین اولدیلر * مرویدرکه صورت وهیئتده واخلاق وسیرتده پدر عالی کهرینه غایت بکزردی حتی صقالی کلدکده کسنه ایکیسین فرق ایتامکین قدرت حقله برکیجه پدرلرینك صقالی آغردی کبار صحابه وتابعیندن نیجه‌لر حضرت ابراهیمك امر حقله ذبح ایتمك دیلدیکی اوغلی بودر مباشرت ذبح ونزول فدا قدس شهرنه ایکی میل برده ایدی دیوب سنن دارقطنیده (الذبیح اسحق) دیو برحدیث شریف ذکر اولنوب لکن اکثر سلف وخلف قاتنده ذبیح اسمعیل اولوب تفسیر قاضیده بش دلیل جلیل ایله اثبات وتفصیل اولنمشدر نیجه تواریخده اسحق وشعیب علیهما السلام پیرلکده اعمی اولدیلر دینوب لکن مواهب لدنیه‌ده اصلا برپیغمبر اعمی اولمامشدر زیرا اعماق نقیصه اولمغین جمله انبیا اومقوله دن مبرالردر دیومذ کوردر * مرویدرکه التمش یاشنده عیص

و يعقوب آدلو ايكيز اوغلاری طوغوب بيودكلرنده عيصى زياده جه سومكين بكا
بر بريان كتور سكا پيغمبرلك ايچون دعا ايده يم ديوب عيص شكاره كيدوب خاتونلرى
يعقوبى زياده سومكين آنى خبردار اودخى عيصدن اول بريان احضار ايدوب
اسحق عليه السلام يبوب حظ ايدوب پيرلكدن اولان ضعف بصر سببيله كتورنى
عيص صانوب اللهى براوغلومه رسالت و برمكه وعد بيورمش ايدك اشبو بريان
كتورنه اونبوت ورسالتى اعطا ايله ديو دعا ايتدكده فى الحال عيص نبوت حريص
دخى بريان كتوروب واقع حال معلوم اولدقده بالكليه محروم اولمامق ايچون
وفرت رزق وكثرت اولاد ايچون دعا ايتديلر جميع دعاء رسول مقبول اولوب بعد
زمان يعقوب عليه السلام طائفهٔ بنى كنعانه مرسل اولوب عيصك دخى عمسى
اسماعيل عليه السلام قرندن روم آدلو اوغلى اولوب دنياده طوائف روم و يونان
آنك نسلى اولوب عيصك دخى ارمن آدلو براوغلى اولوب طائفهٔ ارمن آنك نسليدر
* بعض معتبراتده عيصك ولايت رومده اصغر آدلو براوغلى اولوب طائفهٔ روم
آنك نسلى اولمغين جمله سنه بنى الاصفر ديرلر ديو مذكوردر * مروى بدركه اسحق
عليه السلام يوزسكسان يايوز التمش يايوز بكرمى ياشنده وفات ايدوب پدر ومادرلرى
دفن اولنديغى مغاره ده دفن اولندى اوسنه ده يوسف عليه السلام مصرده عزيز
اولمشدى ديو برروايت حكايت اولنوب لكن صحيح ايدوكى غير مسلمدر والله اعلم

باب حادى عشر در احوال يعقوب نبى عليه السلام

ابن اسحق بن ابراهيم عليهم السلام لقبى اسرائيل اولوب معناسى صفوة الله ياخود
عبدالله ديمك ايمش مروى بدركه جد امجدى پدرى التمش ياشنده ايكن عيص ايله
ايكيز طوغوب پدرى حياتنده ياخود وفاتندنصكره برقول ضعيفده جاق دده سى
حياتنده قدسله شام اراسنده اولان طائفهٔ بنى كنعانه نبى مرسل اولوب آنده توطن
ايتديلر حليهٔ شريفه لرى كندم كون طويل القامه نحيف البدن اولوب پدرلرى
كبى حليم وسليم وحمول وصدوق وكريم ايدى پدرلرى وفاتندنصكره ياخود آنك
حياتنده طايلرينك يادېزه لرينك راحيل آدلو غايت حسنا قزينى يدى ييل چوبانلق
شرطيله استيوب وعده تمامنده ليا آدلو بيوك قزنى و يروب بعده راحيل ايچون
يدى ييل دخى چوبانلق ايتديروب بعده شريعت حضرت ابراهيمده نكاحده جمع
اختين حلال اولمغين راحيلى دخى و يروب ياخود ليا وفات ايتدكده و يروب اولاليادن
زو بيل شمعون لاوى يهوذا ايساخا ر يالون آدلو اوغلارى دينه آدلو برقزى صكره

ایکی جاریه دن دان نفتال جاد آشر آدلو اوغللری بعده کندیسی یتمش اوچ یاشنده ایکن
راحیلدن یوسف ایکی ییلدنصکره بنیامین آدلو اوغللری اولوب بعض علما اسامیٔ
اخوهٔ یوسفی نظم ایدوب دیمشدرکه (نظم) لیوسف اخوة اصحاب مجد * اسامیهم
اذا احصیت فاز بر * یهوذا ثم روبیـل ولاوی * ریالون وشمعون ویشجر * ودان
ثم نفتالی وجاد * وبنیامین عاشرهم وآشر (نثر) مرویدرکه اولاد یعقوب حضرت
ابراهیم واسحاقك اوغلی اوغللری اولمغین عربجه بونلرك جملهسنه اسـباط دیرلر
یاشده جملهنك بیوکی قول بعض اوزره یهوذا قول اکثر اوزره روبیل اولوب لکن
حضرت یوسفدن غیریسنك اعلم واعقل واکملی وافضلی یهوذا اولوب بعضلر
قولنجـه سردارلری شمعون ایدی بونلرك نبوتلرنده اختـلاف اولنوب تفصیلی
اشاغیده باب انبیاء مشتبهة الاحوالده بیان اولنور * تاریخ میرخوانده حضرت
یعقوب نسلندن یتمش بیك پیغمبر کلمشدر دینوب نیجه معتبراتده اسباطدنصکره کلان
جمیع انبیا ومرسلین اسـباط نسلندندر الاایوب وشعیب ویونس وحضرت محمد
علیهم الصلاة والسـلام دیو مذکوردر (احـوال قصهٔ فراق) تفصـیلی ایله
مشـهور آفاق ومحتـاج تکثیر اوراق اولوب استمـاعی قلبی احراق ایتـکله
عدم الانطباق اولمغـین اول بابده کمال ایجـاز واختصار وذکراهم مهمـات ونوادر
روایاته اقتصار اختیار اولنمشـدر * پس حضرت یعـقوب محنت رفیق فراق
یوسف صدیق ایله بیت الاحزانده نیجه ییلار کریان ونالان اولوب بعده بنیامینی
حضرت یوسف مصرده بر بهانه ایله الیقودقده تضاعف اسباب فرقت وهجران
وترادف وانواع کربت واحزان سببیله دائما کثرت بکادن التی ییل مبارك بصرلری
بی نور وفر اولمشدی شدت ضجرت حسرت ایله اول نبی صفی آگاه (انما اشـکو بثی
وحزنی الی الله) دیوب منتظر لطف اله عزعلاه اولمشدی جمیع مدت فراق اکثر
علما قولنجه خصوصا عربی یه ترجمه اولنمش توراة شریفه دن مستفاد اولان اوزره
قرق نیجه لر قولنجه اوتوزالتی یااوتوز یاسکسان یااوتوزدرت یایکرمی ایکی یایکرمی
درت یایتمش یدی یایکرمی بر یااون سکز ییل اولوب بعده خبر بشارت اثرایله
مصردن پیرهن پسر عالی کهر کلدکده یوزلرینه سـوب رو کوزلری پرنور وقلب
مکسوری مسرور اولدی پیرهن کلمزدن اول سکز یااوچ کونلك یولدن رایحهٔ فایحه سن
اول نبی همام استشمام ایدوب یوسفك قفوسی کلیور دیو اداء کلام ایتمشـدی مزبور
پیرهنی ابراهیم علیه السـلام آتشه عریان آتلدقده جبرائیل علیه السـلام جنتدن
کتوروب انلردن اسحاقه اندن یعقوبه قالوب یوسفدن آیریلورکن برهیکل ایچنه

قووب سائر اوغللرندن كيزلو يوسفك بازوسنه باغلامشدى بعدوصول الخبر ذكور وانائدن يتمش نفر اولاديله ونسللريله مصره سفر ايدوب اعظم مراداث اولان ملاقات فرح آيات على احسن الحالات حاصل وانواع اسباب سرور وصفايه واصل اولديلر * بعده يعقوب عليه السلام مصرده اون يدى ياوون التى يايكرمى درت يايكرمى يدى يايكرمى اوچ ييل يشايوب مدت عمر شريفى يوزقرق يدى يايوزقرق بش ييل اولدقده مصرده وفات ايدوب يوسف عليه السلام جنازهٔ رحمت اندازهٔ پدر فردوس مقرى رموجب وصيت قدسه يقين مزار باهر الانواره جدبزركواراليلتوب بعده يوسف عليه السلام مصره عودت ايدوب مشتغل امر حكومت اولدى (متفرقات) مرويدر كه تابوت يعقوب عليه السلام قدسه كلدكده برادرى عيص كه ايكيز طوغمشلردى بحكمة الله اول كون وفات ايتمش اولمغين ايكيسى دخى قبرواحدده دفن اولنديلر * كشافده حضرت رسول عليه السلام يعقوب عليه السلامك فراق يوسفده اضطرابى قدر نه مرتبه ده ايدى ديو جبرائيله صوروب يتمش ماتمزده خاتون اضطرابى قدر ايدى ديوب پس آنك مقابلهسنده نمقدار ثواب ويرلدى ديدكده يوزشهيد ثوابى قدر ثواب ويرلدى جميع مدت فراقده الله تعالى به حسن ظنى بوزلمدى ديو جواب ويرمش ديو مذكوردر حضرت يعقوبك يوسفدن غيرى اوغللرينك احوالى اشاغيده باب انبياء مشتبهة الاحوالده ذكر اولنوب انلرك نسللرى اولان بنى اسرائيل احوالى جلد ثانى آخرنده باب احوال امده مفصلا بيان اولنور حضرت يعقوبه علاقهسى اولمغين انده نظر اولنه

باب ثانى عشر در احوال يوسف نبى عليه السلام

حضرت حبيب خدا محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم ماسعى ساع بين المروة والصفا بونلرى مدح وتعظيم ايدوب (الكريم بن الكريم بن الكريم يوسف بن يعقوب بن اسحاق بن ابراهيم) ديمشلردر احسن القصص وعبرت حصص اولان سركذشت مورث الغصصلر محتاج تطويل كلام ومعلوم اكثرانام اولمغين اشبوتاريخ مفيد ومختصرده كه اهم مهمات وبعض نوادر ذكرينه مقتصردر بيانى لازم اولان مرتبه ده كمال اجمال حسب حاللرى بومنوال اوزره دركه ايكى ياشنده پدرلرى ايله ديار كنعانه سفر ايدركن قدسه برقوناق برده والدهلرى راحيل بنيامين آدلو اوغلنى طوغروكن اصح قولينا اوزره وفات ايدوب ايكيسنى دخى عمهلرى يعنى خالهلرى بسليوب اون يدى ياأون ايكى ياهمان يدى ياشنده واقعهسنده شمس وقمرايله اون بر

اختر كندو يه سجده ايدر كورمكين خصوصا پدر ينك احب اولادى اولمغين اون
نفر برادر پرآزرى بوكا حسد وباب شفقتى سد ايدوب اون بدى يااون ايكى يااون
سكز ياهمان التى يايدى ياشنده بالغ يانابالغ ايكن سير بهانه سيله پدرلرى اجازتيله
صحرايه ايلتوب اوچ فرسخ كنده كلرنده آبى شور وسياه برچاه وحشتپناه ايچنه
آتوب جبرائيل عليه السلام قناديله طوتوب انواع بشارتله تسليت ايتدى
بعده سبب فرج وفرح ودافع غم وترح اولان دعاء مأثور مشهورى تعليم وتفهيم
ايدوب بازو بندنده اولان پيرهن جنتى الباس ودفع وحشت ايچون انكله
استيناس ايدوب اول حالده لطف رب العزت ايله نبوت دخى ويريلوب ياخود
نبوت ويريله جكنه بشارت اولندى اوچنجى يادردنجى كون شهرمدينندن قافله ايله
راه مصره تجارت ايچون سالك وساعى اولان مالك بن دعر الخزاعى چاهدن
چقاروب برادرلرى يوقلمغه كلدكلرنده يكرمى ياقرق اقچه يه انلردن صاتون الوب قديمدن
تختكاه ملوك مصر اولان منف شهرينه ايلتوب يولده وانده غرايب امور صدور
ايدوب عزيز مصر يعنى وزير اعظم اولان قطفير * ابن عباس قولنجه يكرمى التونه
وبرچفت بشماغه وايكى قفتانه صاتون آلوب وهب قولنجه سيم وزر وحرير ك
هر برندن يوسف آغرلنجه ويرديكى درتيوز بطمان ايدى تفاسيرده ذكر اولنان
(يوسف اعطى شطر الحسن) حديثى مفهومنجه روى بشاشت خوى يوسف
عنبر بويده نور نبوت وحسن وآن مانند خورشيد رخشان لمعان ايدوب حتى طاق
ورواق وجدران اوزره منعكس وتابان وجمال باكمالنه ناظر اولان جميع انسان واله
وحيران اولمغين اسمى راعيل لقبى زليخا اولوب اون بش ياشنده تازه وحسنا اولان
خاتونى بى اختيار عاشق زار ومسلوبة الصبر والقرار اولوب وصلته بعد دعوت ايتدكده
صديق صاحب صداقت مشتمل صدآفت اولان مرادنه مخالفت ايتمكين زليخا اكا
اسناد تهمت ايدوب زليخانك اقرباسندن يدى آيلق بر اوغلانجق قدرت رب العزت
ايله برائت وصداقت يوسف باعصمته شهادت ايدوب بعد زمان مكر زنان ايله شهردن
برفاج منزل دور اولان محبس منفورده ظلما بش يل حبس اولنوب بعده پادشاهك
خواصندن اولوب برخصوص ايچون سابقدن محبوس اولان ايكى كسنه نك برر
واقعه لرين برينه نجات وعزت وبرينه صلب وسياست ايله تعبير ايدوب امور آتيه يه
متعلق بى شك وريب نيچه احوال غيبدن خبر ويردى * تفسير لبابده زندانده ايكن
محبوسلره دعواى نبوت ودين ابراهيمه دعوت ايدوب تعبير وعلم غيب اولان
معجزه لرين اظهار ونيچه اسرار آشكار ايدردى ديو مذكوردر بعده زندانده يدى

ییل دخی آرام ایدوب اون ایکی ییل تمام اولدقده مصرك فرعونی یعنی پادشاهی اولان
ریان بن ولید عملیقی قرآنده بیان اولندیغی اوزره برواقعهٔ غریبه کوروب یوسفدن
غیری کمسنه تعبیر ایده مامکین انواع تعظیم وتوقیر ایله چقاردوب کمال زینت وشوکت
ایله کتوردوب ایکی درلو لغت ایله سویلشوب * کشافده مذکوردرکه
حدیث شریف مفهومنجه ریان یاننده بر ییل طوردی قطفیر وزارتدن عزل اولنوب
یاخود وفات اتمکین آنك یرینه عزیز یعنی وزیر اعظم حتی صاحب تخت وتاج وختم
ایدوب جمیع امورین یوسفه مفوض ومسلم ایتدی * بعده شاه وبعض اهل شهر
وسپاه ایمانه کلوب بعدزمان ریان وفات ایدوب یرینه فرعون اولان قابوس بن مصعب
ایمانه کلیوب لکن حضرت یوسفه غایت تعظیم ورعایت ایدردی (تفسیرلبابده اون یدی
یاشنده قیویه آتلوب اکثر محققین قولنجه (واوحینا الیه) آیتی دلالتی اوزره اوحالده
پیغمبرلك ویریلوب ابن عباس قولنجه مصرده اون یدی یاشنده صاتلوب اون
اوچ ییل دخی عزیزك یاننده اولوب بعضیلر امر برعکس دیوب اوتوز یاشنده وزیر اولوب
اوتوز اوچنده حقدن علم وحکمت ویریلوب (ولمابلغ اشده آتیناه حکما وعلما)
آیتنده ضمیننده اشددن مراد ابن عباس قولنجه اوتوز اوچ سدی قولنجه اوتوز ضحاك
قولنجه یکرمی کلبی قولنجه اون سکزمابینی مالك قولنجه وقت بلوغدر حکمدن مراد
نبوت علمدن مراد تفقه فی الدین در بعضلر حکمدن مراد اصابة فی القول علمدن
مراد تعبیر رؤیا دردیدیلر بعضلر عالم اشیایی بیلاندر حکیم مقتضای علمله عمل ایدندر
دیمشلردیو مذکوردر * مرویدرکه حضرت جبرائیل علیه السلام یوسفه کوکدن درت
کره نازل اولمشدر وحی الهی ایله علم بعض مغیباتدن وتعبیر رؤیادن غیری وافر
معجزه لری اولوب جمله دن بری بودرکه فرعون اولان ریان زمان قحطده بحد
طعام یوب طویمیوب آجلقدن شکایت ایدوب یوسف علیه السلام مبارك الیله
کوکسنی صغادقده آجلق المی دفع اولوب بوسببدن ریان ایمانه کلدی بری دخی
ریان یرینه فرعون اولان قابوس کافر اولمغین ایمانه دعوت ایدوب معجزه دیلدکده
یوسف علیه السلام دعا ایدوب قابوسك تختی یاننده بتمش یشل یپراقلو براغاج قدرت
حقله صافی ابریشیم اولوب لکن قابوس ایمانه کلمدی بری دخی براعمی اوغلانجق
کتوریلوب یوسف علیه السلام مبارك یوزندن نقابن قالدیروب باقدقده
فی الحال اعمی نك کوزی آچلدی بری دخی قطفیر وفاتندنصکره زلیخا قرق یاشنه
واروب محنت ودرد والم وشدت عشقدن غم مدغم ایله مانند پیرزال کهنه
سال اولدقده خیر دعالریله فی الحال اون سکز یاشنده تازه وتر بر دختر

نيك اخترا ولدى بعده امر حقله زليخايى نكاحلنوب افرائيم ومنشا آدلو ايكى اوغللرى اولمشدر كه يوشع پيغمبر افرائيمك اوغلى اوغليدر برروايتده رحمه آدلو برقزى دخى اولوب ايوب پيغمبرك خاتونى اولمشدر كشافده (ولقد جاءكم يوسف من قبل بالبينات) آيتنده برروايتده اشبو يوسفدن مراد حضرت يوسفك اوغلى افرائيمك اوغلى يوسفدر مصرده قبط طائفه سنه يكرمى ييل پيغمبر اولدى ديئوب نسل اولاد حضرت يوسف چوغالوب عددى مقدارى اشاغيده باب انبياء مشتبهة الاحوالده اخوۀ يوسف فصلنده بيان اولنور (ظهور قحط وقصۀ ملاقات) مرويدر كه يوسف عليه السلام اول وزارتنده عدل وبذل وتدبيرله قلوب اهل مصرى جذب وجلب وتسخير وممالك ومسالكى تعمير وتنوير ايدوب برمقتضاى رؤياى ريان يدى ييل غايت اوجوزلق عيان اولدقده مصرده عظيم انبارلر بنياد ايتمكى ايجاد ايدوب بى نهايه ذخيره وزاد ايله طولديروب بعده جميع اقاليم دنياده يدى ييل دخى قحط عظيم اولوب اشتراء زاد ايچون اهالئ قرى وبلاد كلوب جميع اهل ولايت مصر حضرت يوسفدن ذخيره آلمق ايچون بش ييله دك تدريجله مال ومناللرين آلنجيده اولاد وعياللرين ويروب يدنجيده ناچار نفسلرين ذخيره يه صاتوب يوسف كرم معتاد شرط اسلامله جمله سنى آزاد وبازاد ايدوب مال وعياللرين دخى باغشلامغين نيجه لرى ايمانه كلوب شهرده مساجد ومعابد بنا اولندى * مرويدركه زمان قحطك ايكنجى يا اوچنجى ييلنده حضرت يوسفك برادرلرى دخى ديار كنعاندن بعض متاعله رجاء انتفاعله آج ومحتاج مصره اوچ كره واروب كلوب يوسف عليه السلام ايله مابينلرنده قرآنده مذكور اولديغى اوزره نيجه امور صدور ايدوب آخر كار كندويى انلره بلدرمكله جمله سن شرمسار ايدوب اعتذار واستغفاردنصكره يوسف عليه السلام حسن بصرى قولنجه پدر ومادرنى اكثر مفسرين قولنجه مادرى مقدما وفات ايتمكين پدريله ديزه سى اولوب پدرينك خاتونى اولان ليايى وجمله اقربا واحبابى برقول ضعيف اوزره والده سنى ملاقات ايچون حق تعالى احيا ايتمكين پدر ومادرنى مصره دعوت ايدوب اعظم مرادات اولان ملاقات فى ايمن الاوقات على احسن الحالات حصوله موصول اولدى * سبب حسد برادران اولان رؤياسندن اشبو ملاقات زمانه دك توراة عربيدن منفهم اولان اوزره اكثر علما قولنجه قرق ييل نيجه لر قوللرنجه اوتوز التى يا اوتوز ياسكسان يا اوتوز درت يايكرمى ايكى يايكرمى درت يا التمش يا يتمش يدى يايكرمى بر يا اون سكز ييل كچمشدر * مرويدركه بعد الملاقات اون يدى يا اون التى يايكرمى درت يايكرمى يدى يايكرمى اوچ ييلدنصكره حضرت

یعقوب مصرده وفات ایدوب یوسف علیه السلام جنازهٔ رحمت اندازهٔ پدر فردوس
مقری قدسه ایلتوب دفن ایدوب ینه مصره کلدی (فائده) مرویدرکه دنیاده ابتدا
کاغد یاپمق حضرت یوسفك ایجادیدر بونلردن اول جمله خلق عالم دری و کموك
و بعض نسنه‌لر اوزرینه یازرلردی * تفاسیرده بعد الملاقات پدرلرینه خزینه‌لرین
کوستروب یعقوب علیه السلام کاغدله طولو براوطه کوروب ای پسر باجان برابر
بوقدر کاغدلرك وارایکن سکز قوناق یره برپارهمق کاغد ایله بنی یاد وقلب حزینی
شاد ایتمسك اولمزمیدی دیدکده جبریل مبلغ الوحی بنی اول امردن نهی ایدردی
دیوب ایکیسیدخی اتفاقله جبرائیله سبب منعنی صوروب یوسفی قوردیر دیو قورقوب
اللهه اصمرلمدیغکز ایچون حضرت رب خلاق سزی مبتلای فراق ایتدی دیمش
دینوب * لکن تفسیر لبابده امام ثعلبیدن مرویدرکه حضرت یعقوب مصر
پادشاهی اولان اوغلی یوسف ایدیکنی بیلوب لکن اول سر نهان عیان اولمغه
اذن رحمان اولمامغین روح روان کبی پنهان ایدوب اولادا مجادنی مصره کوندردکده
جمله سکز برقپودن کیرمکز دیو اصمرلدیغندن مرادی اوغلی بنیامین یوسفه
تنها بولشسون دیمك ایدی والله اعلم (قصهٔ وفات) مرویدرکه یوسف علیه
السلام پدری وفاتندن یکرمی اوچ یایکرمی یاالتمش ییلدنصکره قول مشهور اوزره
یوز یکرمی بعضلر قولنجه یوزیدی لکن ترجمهٔ توراة قولنجه یوزاون یاشنده ایکن
عزوسعادتله دار آخرته رحلت ایدوب اهل ولایت مصردن هرطائفه تبرکا کندو
سمتلرنده دفن ایتمك ایچون مجادله ایدوب مقاتله‌یه عزم ایتدکلرنده مرمردن تابوته
قونوب یمن و برکتلری نهرنیل سبابیل عدیل جاری‌یه مؤثر وساری اولوب
جمله اهل دیار مصر اول ماء صفا انتماء متبرکده هروجهله مشترك اولمغیچون
تابوتی نیل ایرماغنك ایچنه قودیلردرت یوز ییلدنصکره حضرت موسی بنی اسرائیل
ایله مصردن کتدکلرنده چقاروب بیله کوتورمکه امر الهی اولدقده تابوتك محلنی
کمسه بیلیوب عاقبت برقوجه قاری دخول جنت وعده‌سیله خبر ویردکده چقاریلوب
قدسده مغارهٔ حضرت ابراهیمده آباواقربالری یاننده دفن ایتدیلر (فائده) عرایس
ثعلبیده یوسفك وفاتی یقلاشدقده برادری یهوذایی جمیع بنی اسرائیله حاکم
وخلیفه دیکوب ودخی جمله اقربالرینی کتوردوب سکسان نفر آدم اولوب یانبی الله
سندنصکره حالمزنه اوله‌جقدر خبرویردیکلرنده دینکزده بردوام اولدقجه احوالکز
انتظامده اولور تااول زمانه‌دك که اوستکزه قوم قبطدن دعوای الوهیت ایله برجبار
کمسنه مسلط وسزی بلالره مورط ایدوب اوغللریکزی بوغازلیوب قزلریکزی انجیتیوب

سزن انواع عذاب ایدوب مدتی اوزانوب بعده برادرم لاوی نسلندن سیاه صاچلو قاره یاغز موسی بن عمران آدلو پیغمبر ظهور ایدوب الله تعالی آنك سببله قبط التدن سزی خلاص ایدر دیو بیوردیلر * بعده بنی اسرائیل اورجاایله اوغلاری آدین عمران قوراولدیلر ودخی حضرت یوسفك برخروسی اولوب نه اقرباسنه سزك احوالكز انتظام اوزره طورر مادامكه بوخروس ایچكزده اوته اول جبار كسنه طوغدقده بوخروس اوتمكدن قالوب آنك مدت حكومتنده اصلا اوتیوب او پیغمبر طوغدقده اوتمكه باشلاسه كركدر دیوب واقعا جمله دیدكاری امورمی وردهورله ظهوره كلوب خروس مزبورجمله بشیوز یاشنده وفات ایتدی دیومذكوردر

باب ثالث عشر دراحوال ایوب نبی علیه السلام

ابن اموص بن رباح بن عیص بن اسحق یاخود ابن اموص بن رازح بن روم ابن عیص بن اسحق علیه السلام یاخودابن اموص بن رعویل بن عیص بن اسحق علیه السلامدر * والدهلری حضرت لوطك قزی اولوب خاتونلری رحمه بنت افرائیم ابن یوسف یاخودرحمه بنت میشا بن یوسف یاخودماخیر بنت میشا بن یوسف یاخودرحمه بنت یوسف یاخود لیا بنت یعقوب علیه السلام ایدی * بعض معتبراتده موصل شهرنده بعدزمان یونس پیغمبرك قومی اولان طائفهیه یوسف پیغمبر وفاتندنصكره یاخود چاق یعقوب پیغمبر حیاتنده نبی مرسل اولوب آنده ساكن ایدیلر دینوب * نیجه معتبراتده مذكوردركه شامده حوران ولایتنده بثینه آدلو شهر معموردهساكن اولوب صحتلریچون یردن چقان ایكی چشمه الآن طوروب اطرافدن نیچه مریضلر كلوب آنده صحت بولورلر حضرت ایوبه همان اوچ كسنه ایمان كتوروب بونلر مرضه مبتلا اولدقلرنده آنلر دخی مرتد اولدیلر * بعض معتبراتده حضرت ایوب زماننده نیچه پیغمبرلر دخی وارایدی دینوب بعض كتبده حضرت یوسفدنصكره ایوبدن غیری پیغمبر كلمامشدر دیو وهبله كعبدن مرویدر معتبراتده مذكوردركه ایوب علیه السلام كثرت خدم وحواشی ووفرت غنم وسائر مواشی ایله فرید دهر ووحید عصرایدی یدی اوغلی یدی قزی یااوچ اوغلی یدی قزی وسوریلر ایله بیحد طوارلری ووافر مزرعهلری و بشیوز نفرمتأهل قوللری اولوب برروایتده اوچ بیك دوه یدی بیك قیون اوچیوز صغردرتیوز آت بیك قول بیك جاریهلری اولوب برروایتده متعدد چفتلكلرنده قرق بیك نفرآدملری وارایدی مرویدركه كندم كون بلند قامت سیاه چشم سیاه موی كوتاه كردن بزرك سر غلیظ الساقین والساعدین

ایدی مسافرین ومجاورینی ضیافت وفقرا وضعفایه رعایت ومرحمت اوزره اولوب
ایام ولیالیده عبادتدن برآن خالی اولمزدی وافر معجزاتی اولوب جمله دن بری ظهور
دعوتلرنده جمیع کفره نك شرابلری صواولسون دیمکین جمله سی صواولدی (قصهٔ
مرض) سبب مرضلرنده اولان روایاتك بری بودرکه برکون بشریت مقتضاسنجه
قلبلرنده اقبال لابقاء دنیایه نوعا سرور پیدا اولدقده (اشد البلاء علی الانبیاء)
فحواسنجه انواع بلایه مبتلا اولدیلر اولاجله مال ومنالی نیجه بلای ناکهانی ایله
برقاچ کونده هلاك اولوب هر برینی ایشتدکده (الحمد لله الذی رزقنی ثم اخذ فله
الحمد علی ذلك) دیو سمت شکره سالك اولمغین توکل عظیملرینه ابلیس
رجیم حسد ایدوب مبارك بورنلرندن یاآیاقلرندن او فلده فی الحال باشلرندن
آتش چیقوب جمله بدنی پر برقبارزوب دنیاده ابتدا چیچك مرضی بونلرده ظهور
ایتدی اوچ کونده یاره لری پر ذود اولوب تدریجله بدنندن سکیز ایله
کوکدن غیری برشی‌ ئه موجود قالمدی قوم مستحق اللوملری سرایت مرض
خوفیله بونلری شهردن چقاردوب خاتونلری برخالی یرده قویوب اول نبی صفی
صاحب روزه ایچون اهل شهر وقرادن نان پاره دریوزه ایدردی * تاریخ
میرخوانده بنی اسرائیل مزبله لرندن برینك اوزرنده یدی ییل یاتوب حاللرینه
برکسنه رحم ایتمیوب عاقبت کندی خاتونی شهر خاتونلرینه اجرتله ایپلك اکیروب
اول اقچه ایله سازدن براوچاتوب ایچنه قویوب هرکون اجرتدن نه تحصیل
ایدرسه نصفنی حصول صحت نیتیله صدقه ایدوب نصفیله یه جك آلوب کتوررودی
دینوب * کتب معتبره ده مذکوردرکه ایوب علیه السلام اون اوچ ییل یایدی ییل
و یدی آی و یدی ساعت یاهمان اوچ ییل لکن حدیث شریف مدلولنجه تمام اون
سکز ییل بو مرض عظیمی وعرض الیمی چکوب کمال صبردن برلحظه وآن نالان
اولمیوب علی الاتصال فکر وذکر وشکر رب متعال ایدردی حتی بدنندن قورد
جغرلر دوشدکده دست حق پرستیله یرندن قالدیروب رزقکزی ییك دیوب دوشدیکی
یاره نك اوستنه قور ایدی * تفاسیرده مذکوردرکه برکون خاتونی جناب حقدن
نیچون شفا رجا ایتمزسن دیدکده صحت ونعمتز وکمال رفاهیتز مدتی نمقدار ایدی
ایدی دیوب سکسان ییل ایدی دیدکده پس زمان شدت و بلا آوان صحت وصفا
قدر اولمدین جناب مولایه عرض بلوی و بث شکوی ایتمکه استحیا ایدرم دیو
بیورمش جانته بویله جبر وطوق بشردن خارج توکل وصبر ایتمکین قرآن عظیمده
حضرت رب تواب (انا وجدناه صابرا نعم العبد انه اواب) دیو مدح وثنا وقدرنی

رفع واعلا بيوردى * كتب حديثده دخى (كان ايوب احلم النـاس واصبر الناس واكظمهم للغيظ) ديو بر حـديث شريف مروى يدر (قصهٔ صحت) معتـبرانده مذكوردر كه بدن شريفنـده اون ايكى بيك قورد جمع اولوب درون و بيرونده اولان جمله اتنى ييوب همان سكبر ايله كوكارى قالوب بعده قوردلر برى برلرين ييوب همان بردانه بيوك قورد قالوب مبارك قلبنه يالسـانيله قلبنه هجوم ايتدكده ذكر وفكر حقدن محروم قالمامق ايچون (رب انى مسنى الضر وانت ارحم الراحمين) ديو مناجات رب العـالمين ايتدكده جبرآئيل كاوب اياغكى يره اورديوب اوردقده برصوغق پيكار آشكار اولوب آندن شرب واغتسـال ايتمكله فى الحال صحت بركمال وشباب وحسن وجمال بالامر خدا پيدا اولوب * برروايتده جبرائيل عليه السلام جنتدن برحله كتوروب كيدردى * كشافده بعد زوال المرض سابقا وفات ايدن اولادى حياته كاوب آنلر قدر اولادى واولادينك دخى اولادلرى اولدى دينوب * تفسير كورانيده بعض همان وفات ايدن اولادى قدر اولادى اولدى ديمشلر دينوب * تفسير واحديده ابن مسعوددن مروى يدركه هلاك اولان اولادى حياته كاوب برآنلر قدر اولادى دخى اولدى ديمشلر * ابن عباسدن دخى مروى يدركه حضرت رسوله (ووهبنا له اهله ومثلهم معهم) آيتنك معناسن صوردم ديديكه يا ابن عباس الله تعالى ايوبه خاتوننى رد ايدوب وخاتوننك تازه لكنى زياده ايدوب بعده يكرمى اركك اولاد طوغردى الله تعالى ايوب برملك كوندروب ياايوب بلايه صبر ايتـديكك ايچون الله تعالى سكا سلام ايدر بغداى خرمننه چيق ديوب اودخى كندى خرمننه واردقده الله تعالى برقزل بولت كوندرب صافى التوندن چكركه ياغوب بعضيسى اطرافنه طاغلدقجه ايوب سوروب كتوروب اوملك ياايوب خرمن ايچنده اولنلرله اكتفا ايتمزميسن ديو لطيفه ايتدكده بو حالت ربمك بركاتندن بر بركتدركه اكا قناعت ايتمزم ديمش ديو مذكوردر يعنى اشبو حال عبرتما آل خاصهٔ بكا عنايت اولنمش بركرامتدركه اكا طويمق اولمز وقناعت كلمز زيرا دنيا مالندن دكلدركه آنك محبتى انبيايه لايق اوليه بلكه عالم ملكوت مالندن اولمغيـن مقولهٔ نعمت جنتـدركه اكا محبت وطلب كثرت موافق رضاى رب العزتدر * تاريخ ميرخوانده ايكنديدن اخشامه دك بونلره التوندن چكركه لر ياغدى آخر عمرلرنده حومل آدلو اوغلارينى كه ارشـد اولادلرى ايدى وصى وولى عهد ايدوب تجهيز وتكفينلرى خصوصينى اكا امر ايلدى ديو مذكوردر مدت عمر شريفلرى ايكيوز يكرمى يا ايكيوز يايوز قرق يا همان طقسان طقوز ياطقسان اوچ ياطقسان يل ايدى بشر آدلو اوغللاريكه ذوالكفل ديمكله ملقب ايدى نبوتنده اختلاف اولمغين اشـاغيده باب انبياء مشـتبهة الاحوال بابنده ذكر اولنور

(باب)

باب رابع عشردر احوال شعیب نبی علیه السلام

تاریخ میرخوانده حضرت ابراهیم یاحضرت صالح نسلندن ایدوکنده اختلاف واردر دینوب بخاری شرحلرنده شعیب بن میکائیل بن لاوی بن یعقوب علیه السلام دینوب * تفسیر ابوالسعودده ابن میکائیل بن یشجر بن مدین بن ابراهیم علیه السلام یاخود ابن یویب بن مدین یاخود ابن یثرون بن مدین دینوب * بعض متبراتده ابن صعیون بن عنقا بن یافث بن مدین * بعض کتبده ابن یثرون بن یویب بن مدین دینوب * معتبراتده مذکوردرکه والده‌لری حضرت لوطك میکا آدلو قزی اولوب شعیله ایوب دیزه اوغلاری ایدیلرخوب صورت کندم کون وسط القامه قلیل اللحم نحیف البدن اولوب پیراولدقده کمال ضعف بصر عارض اولمشدی عالم وحلیم واهل حکمت وصاحب فصاحت و بلاغت اولوب اسان شریفلری کمال طلاقت اوزره ایدی مباحثه ومناظره‌ده بی نظیر اولوب دائما دعوت وعبادته اشتغال وسعی کثیر ایدردی عربجه اسمی شعیب سریانجه یثروب ایدی دیمشلر * مروی‌درکه کبار انبیای مرسلیندن اولوب قومنی نیجه مفصل واطیف موعظه ونصیحت ایله دین حق وشریعت حضرت ابراهیم علیه السلامه دعوت ایتمکین حبیب خدا محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم دائما بونلره خطیب الانبیا دیو مدح وثنا ایتمشلردر * تفاسیرده مذکوردرکه مدین بن ابراهیم علیه السلام برشهر بنا ایتمکین مدین اسمیله مسمی اولوب مصرشهرینه سکز قوناق یرده شهرده ساکن اولان طائفهٔ عربکه بنه مدین نسلندن عبدهٔ اوثان وعنده واصحاب طغیان وهرمتاعی صاتون الدقلری کیل ومیزاندن بخس ونقصان ایله بیع ایدر تجار فجار واهل احتکار وسرقه وقطع طریق ونهب وغارت وقص دراهم ومعاملات وغیریدن اخذ مکس وعشور وانواع مظالم ایتمکه معتاد بدنهادلر اولوب خصوصا یوللرده طوروب ایمانه کلمك استینلری منع ایچون حاشا شعیب کذابدن اجتناب ایلك دیو خطاب بلکه تخویف وعذاب ایتدکلر یچون حضرت شعیب قومنه هربرفعل ایچون شوعیبدر مؤمن صاف اولوب عدل وانصاف ایله اتصاف ایلك دیو دینه دعوت وهرکون کونا کون نصیحت ایدوب اول بداخترلره اصلا کارکر اولمدقده تابع اولان مسلمانلره برطرفه کیدوب باقی قلان شقیلره یردن زلزله ایله کوکدن صیحهٔ هولناك کلوب جمله سن هلاك ایتدی * تفاسیرده (وعادا وثمود واصحاب الرس) آیتنده اولان روایتلرك بری بودرکه رس برقیوا سمیدرکه آنك خلقی عبدهٔ اصنام واصحاب

مواشی واغنام اولوب ولایتلرنده طاتلو صولو نیجه قیولر دخی وار ایدی بونلری
دینه دعوته حضرت شعیب مرسل اولدقده کافرلر عناد وعدم انقیادلرندن ماعدا
اذی وتعدی یه تصدی ایتدکلرنده رس کنارنده جمع اولمشلرکن یره چوکوب جمله
کفار دار ودیارلر یله منخسف وشمس وجودلری بالکلیه منکسف وغیر منکشف
اولدی * مروی در که حضرت شعیب قومنی دعوت ایتدیکنی ولایت شام خلق
ایشیدوب بعضیلری کلوب مسلمان اولوب توجه ناسی کفار اهل مدین بلدکده
یوللرده طوروب متابعت نیتیله کلنلری انواع اضلال ایله منع ودفع ایدرلردی حضرت
شعیبك عشیرتی درت بیك یاخود درت بیك کره بیك کمسنه اولمغین کافرلر شعیبه
جفا وضرره قادر اولمیوب (ولولا رهطك لرجمناك) دیرلر ایدی (اصحاب ایکه) مشاهیر
تفاسیر قولنجه قوم مدین مغرورین هالکین ومقهورین اولدقلرندنصکره مدین شهری
جوارنده فتح الف وسکون یاء مثنات ایله ایکه نام بردیار کثیر الاشجارده بر طائفهٔ کفار
توطن وقرار ایدوب تفسیر کورانی قولنجه مقدما اهل مدین چوغالوب شهرلرینه
صغمز اولدقلرنده ایچلرندن وافر کافر شهره قریب ایکه نام مکانی شنلندیروب
مقام ایدنمشلردی علی کلا التقدیرین بونلر دخی اوصاف فرقهٔ سابقهٔ هالکه یه
مالکه اولمغین شعیب علیه السلام بونلره دخی مرسل اولوب اشبو طائفهٔ ناخائفهٔ
پرحیل کالقوم الاول عناد واستکبارده برقرار اولوب کمال انکارلرندن یاشعیب
کرچك رسول رب الافلاك ایسك کوکیوزینك برقطعه سن اوستمزه ایندیروب بزی
هلاك ایله دیوب اول ناپاکار بی باك اولدقلرنده ناکاه بامر الله یدی کون یدی کیجه
هواده محکم حرارت اولوب هر آب روان حمام صویی کبی غلیان ایتمکین اهل کفر
وطغیان حیران وسرکردان اولوب طلب درمان ایچون بیابانلره چقدقلرنده برپاره
بولت کلوب طورمغین اصحاب بغی ورعونت مشاهدهٔ برودت ایدوب دفع الم واضطراب
ودفع تف وتاب ایچون سایهٔ سحابه جمع اولدقلرنده آتش یاغوب جمله اهل عصیان
سوزان وبریان اولدیلر قرآن عظیمده عذاب ظله دن مراد بودر (روایت اخری
تفسیر لبابده ومعالم التنزیلده اوزرلرینه آتش یغان اهل مدیندرکه اول حالده
زلزلهٔ عظیمه دخی اولدی دیو ابن عباسدن مفصلا مروی اولوب لکن شعیب علیه
السلام اصحاب ایکه واهل مدینه مرسل اولوب طائفهٔ اولی عذاب ظله ایله طائفهٔ ثانیه
صیحهٔ جبرائیل ایله هلاك اولمشلردر دیو قتاده دن دخی مروی اولوب بعض
سلفدن دخی مروی در که عذاب ظله دن مراد بودر که یدی کون کفره هوانك عظیم
حرارتنه مبتلا اولوب قارشولرنده برطاغ هوایه قالدیریلوب آلتنده ایرمقلر و پیکارلر

ظهورنی ایچلرندن بری كوروب سائرلرینه خبر ویردكده جملهسی آنده جمع اولمغین
امر حقله هواده طوران طاغلر اوزرلرینه دوشوب جملهسنی باصوب هلاك ایتدی *
تاریخ میرخوانده دخی ابن عباسدن مرویدركه حق تعالی كفرهیه جهنمدن
بادسموم اسدیروب حرارت عظیمه ظهور ایدوب صولری قینایوب شهردن طشره
چیقدقلرنده حرارت ارضدن ایاقلرینك التلری دوكیلوب كودهلری پیشوب ناكاه
بر بولت كلدكده تحصیل برودت ایچون التنه جمع اولدقلرنده آتش یاغوب جملهسی
یانوب شهرده قلان ضعفاء كفره صیحهٔ جبرائیل ایله هلاك اولدیلر (روایت اخری)
بعض تواریخده كعب الاحباردن مروی اولان تفصیلات اجمالی بودركه مدین بن
حضرت ابراهیم چوق یشایوب نسل وذریتی دخی غایت چوغالدقده بونلره نیجه دور
قپولو برعظیم شهر یاپدیروب كندی آدنی اكا آدقویوب مدین وفاتنده طائفهٔ
عمالقه اولاد مدین ایله قاریشوب شهر طولدی بعده عمالقه آیریلوب ایكه دیدكاری
یرده شهر یاپدیلر اهل مدین مسلمانلر اهل ایكه كافرلر اولوب بوایكی طائفهیه عمالقهدن
ابوجاد عمرو بن صعب پادشاه اولوب هوز برادری حطی كلمن سعفص قریشات
تمم زادهلری اولوب بونلرك اوتوز عدد صنملری وارایدی اكا طاپوب اهل مدین
مأكولات قسمن آلوب زیرزمینلره طولدیروب مضایقه زماننده ناقص كیل ومیزانله
بهالو صاتارلردی * ایچلرنده شعیب طوغوب بیودكده بونلره نصیحت ایدوب جمیع
اموره قارشموب پدرندن میراث قلان قیونجقلر ایله چكنوردی بعده اهل مدین واهل
ایكهیه جناب حقدن مرسل اولدقده بنه دعوت ومتصل نصیحت ایدوب برجمعیت
كوننده معجزه طلب اولندقده كفرهنك صنملرینه ربكز كیمدر بن كیم سویلك
دیدكده * الله ربنا وخالقنا وهو رب كل شیٔ وانت یاشعیب نبی الله ورسوله * دیوب
صنملر كرسیلردن یره دوشوب پاره پاره اولدیلر * وهبدن مرویدركه اوحالده
امر حقله غایت محكم یل اسمكین كافرلر قاچوب اولرینه كیروب بومعجزهلری كورنلردن
وافر عورت ایمانه كلدی بعد زمان كافرلرك مسلمانلره جفاسی زیاده اولدقده
حضرت شعیب (ربنا افتح بیننا وبین قومنا بالحق وانت خیر الفاتحین) دیو دعا
ایتمكین نیجه ییللر بادسموم اسوب كافرلر عاجز قالوب بعده شهرلرینه كوك سكك
اوشوب كافرلری صوقوب انجتدی بعض اوغلانجقلرن هلاك ایدوب حرارت
هوا ممتد ومشتد اولدقده ایكه شهری باغلو باغچهلو اقارصولو اولمغین كافرلر اكا
كوچوب حرارت هواحدن آشدقده آقارصولو قویو كولكهلو صحراره چیقوب
لكن چاره بولمیوب بادسمومدن یوزلری قرازوب هلاك یقلاشوب لكن كفر

وعناده مصر اولدقلرنده امر حقله شعیب علیه السلام مسلمانلرله آیریلوب ایرته سی
چهارشنبه کونی جبرائیل علیه السلام مدینه ایکه اوزرینه بر بولت کتوروب
هواده طوتوب کفره اوستنه قفجملر صاچوب (یااهل مدین ویااصحاب الایکة
ذوقوا الیم عذاب ربکم کما کذبتم رسوله وقولوا لاصنامکم ان کانت الهکم حتی
تنجیکم) دیو ندا کاوب کافرلرك باشلرینه طوقنغه همان ایکی کوندر بویی
مقداری قالدقده رعد وبرق وصاعقه‌لر پیدا اولوب حضرت جبرائیل دخی صیحه
ایدوب جمله کافرلر بریان وبریوزنده طاش واغاج سوزان اولوب مدین وایکه
شهرلرینك التی دخی یانوب کول اولوب حرارتی چاق یدنجی قات یره واصل اولدی *
حضرت شعیبله مسلمانلر کافرلره ایراقدن باقوب اصلا حرارت طوقنمزدی بعده
کاوب هلاك اولنلری سیر ایدوب اغلاشوب هلاك اولان کافرك ایمانه کلان همشیره سی
بومرثیه یی دیدیکه (نظم) حل بالقوم عذاب * اهلك السادات جمله * کلمن
هدم رکنی نه هلکه وسط المحله * سید القوم اتاه الحتف نارا وسط ظله * ظلة جاءت
برعد * وببرق مشعله * سحطه لم یبق منهم * غیر دار مضمحله * ونجا منهم شعیب *
فی حصارات وقله (نثر) بعده شعیب علیه السلام کفره نك مالارین یانده اولان
مسلمانلره تقسیم ایدوب مسلمانلردن برینك قرزنی نکاحلنوب مدین شهرنده مقیم اولوب
بعد زمان حضرت موسی کاوب شعیب اکاقرزن ویردی تکیم اشاغیده بیان اولنور
(متفرقات) نیجه کتبده شعیب علیه السلام عذابدن اول مسلمانلرله مکه یه کیدوب
آنده وفات ایتدیلر دینوب برروایتده قدسه قریب صفد شهرنده وفات ایتدی
دینوب لکن فوایح مسکیه ده قبر نوح وهود وصالح وشعیب مکه ده زمزمله مقام
اراسنده دردیو بر حدیث شریف مرویدر معجزات شریفه‌لری وافر اولوب جمله دن
بری بوایدیکه زمان دعوتلرنده اطرافلرنده اولان برطاش دعالریله صافی باقر اولدی
حضرت شعیبك اولاد قسمندن همان ایکی قرزی اولوب برینی حضرت موسایه
ویردیکی ویبرلکدن اعمی شکللو اولوب موسی ایله دعا ایتدکلرنده آچلوب حتی ذهاب
ایدن قوت وشبابی دخی رجوع وایاب ایتدیکی عن قریب بیان اولنور * مدت
عمر شریفلری ایکیوز یکرمی یا یوزقرق ییل مدت دعوتی اللی سکز ییل ایدی دینوب *
زین المجالسده شعیب اواه خوفا من الله وطلبا لرضاه اوچیوز ییل اغلامشدر دینوب
صحیح ایسه عمرلری دخی زیاده اولمش اولور * تاریخ خوانده هلاك کفاردن صکره
سابقا ایمانه کلان یتمش کسنه ایله ینه مدینده ساکن اولوب بعده موسی علیه
السلام مصردن کاوب بولشوب بونلرك قرزن نکاحلنوب اون ییل یله طوروب

موسى عليه السلام خاتونيله مصره كتدكدن يدى ييل ودرت آى صكره شعيب
عليه السلام وفات ايدوب بعضلر قولنجه موسى كتدكده بونلر دخى مكه يه كيدوب
آنده متوطن ايكن وفات ايتدى دينوب لكن نه تاريخ مير خوانده قصهٔ موساده
هلاك فرعوندنصكره موسى ايله شعيب عليهما السلام بولشديلر ديو مرويدر *
عربجه ترجمهٔ توراتده صحراى تيهده شعيب كلوب موسايه بولشدبغى اون عدد
ورق مقدارى اشاغيده بريهٔ سينا سرسحتنده تفسير اولنور نظر اولنه

باب خامس عشر در احوال موسى نبى عليه السلام

تفاسيرك بر محلنده موسى بن عمران بن قاهث بن لاوى بن يعقوب عليه السلام بر محلنده
دخى ابن عمران بن يصهر بن قاهث دينوب تاريخ كاملده بن عمران بن يصهر بن لاوى
ديو منذ كوردر (فضائل) مرويدر كه كندم كون بلند قامت سياه موى اولوب
مبارك يوزنده برخال مشكين حال وارايدى ثالث اولى العزم كزين اولوب حضرت
حبيب الله وحضرت خليل الله دنصكره افضل جميع انبيا ومرسليندر تبليغ وحى
رب العالمين ايچون جبريل امين بونلره درتيوزكره نازل برروايتده كتاب توراتدن
مقدم جناب حقدن اون لوح شريف واصل اولمشدر حضرت عيسايه دك كلان
نيجه بيك انبيا امتلرن بونلرك شريعتنه دعوت ايدوب تفسير لبابده حضرت موسى
كندى حياتنده اولان انبيايه دخى مرسل اولوب جملهسى بونك شريعتى اوزره
ايديلر دينوب فوايح مسكيه ده موسى عليه السلام علم وفقده اعلم انبيا ايدى تابوت
يوسفى نهر نيلدن وفق مسدس ايله چقاردى ديو منذ كوردر تفاصيل احوال كليم
رب كريم امر عظيم اولوب نيجه مجلد مستقل اولمغه متحمل اولمغين اول بابده نيجه
مطول كتابده اولان حكايات وروايتدن اللى عدد قصهٔ عبرت حصه انتخاب اولنديكه
هر برى بين التفصيل والاجمال مقال بااعتدال ايله حالا بيان وعيان اولنور (قصهٔ
ولادت) مرويدر كه يوسف عليه السلام زماننده فرعون مصر اولان ريان بن
الوليد مؤمنا وفات ايتدكده يني اعمامندن قابوس بن مصعب يرينه چقوب عادات
فراعنهٔ سابقه يى احيا ونيجه مظالم دخى پيدا ايدوب بنى اسرائيلى استخدام و بعض
وجهله اذا وايلام ايدردى كفر اوزره وفات ايتدكده يرينه برادرى وليد بن مصعب
چقوب ظلمهٔ سابقيندن اشد ومؤمنينه خصم الد اولوب جلوسندن اللى ييله دك
خلقى صنملره طاپديروب بعده حاشا دعواى الوهيتله كندويه وكندونك صورتلرينه
طاپديروب بنى اسرائيلى چالشوب اضلال ايده ممكين خارج عن الطاقه اعمال شاقه

ایله اوچیوز ییلدن زیاده مبتلا و پراذا ایتشدی عاقبت فرعون بی عون سندی قوانجه تختگاهی اولان منف شهرنده مجاهد قوانجه اسکندریه شهرنده برکیجه برواقعه‌ده فاجعه کوروب کاهنلر بنه تعبیر ایتدیروب بنی اسرائیلده براوغلانجق طوغوب سبب هلاکک اوله‌جقدر دیو تخویف وتحذیر ایتدکارنده تحت یدنده مستخدم وذلیل اولان طائفهٔ بنی اسرائیلک طوغان ارکك اوغلانجقلرین بش ییل متصل قتل ایتدیروب بعده بنی اسرائیلدن بحد کسنه طاعوندن وفات ایتمکین خدمته لازملردر منقرض اولمسونلر دیو برییل طوغانلری قتل برییل طوغانلری عفو ایتدی جمله طقسان بیك یااون ایکی بیك یاطقوز یوز بیك اوغلان هلاك ایتدیروب سنهٔ عفوده هارون علیه السلام اوچنجی ییلده سنهٔ قتلده موسی علیه السلام وجوده کلدیلر (قصهٔ تنور) والده‌سی ناجیه یاخود یوخابد برکون بریره کیدوب فرعون خوفندن موسایی قونداق ایله اولرنده بوش تنور ایچنه قویوب قپایوب خاتونك همشیره‌سی خبردار اولمامغین اتمك پشورمك ایچون ایقاد نار ایدوب اوحالده فرعونك وزیری هامان اوغلان یوقلمغه علی الغفله بودارشرف مداره کیروب اهتمام تمام ایله ارایوب تنورده نار ینار کورمکین خاسر وخائب ذاهب اولدقده ناجیه کلوب آتشی کوروب اوغلم بریان اولدی دیو کریان اولدقده‌ای والده قورقمه الله بنی صاقلامشدر دیو موسادن صدا ایشتدکده ولدار جمندن سروز وابتهاج ایله آتشدن سلامتله اخراج ایتدی (قصهٔ تابوت وقصهٔ رضاع) مرویدرکه موسی علیه السلام قرق کونلك یااوچ آیلق ایکن پدری عمران وفات ایدوب والده‌سی ناجیه رؤیا ایله یا برملك واسطه‌سیله یا الهام مله یازماننده برپیغمبر اخباریله تابوت کبی کوچك صندوق یاپدیروب موسایی ایچنه قویوب اطرافن زفتلیوب کیجه ایله نیل ارماغنه صالوب ایرتسی و یااوچ کون و یاقرق کوندنصکره فرعونك قصرینه وارمغین فرعون چقاردوب آچوب خوبروی ومشکبوی برطفل سعادت کفل کورمکین بی اختیار محبت ایتدی* تفاسیرده (والقیت علیك محبة منی) آیتنك معناسی بودر دینوب (وقال امرأة فرعون قرة عین لی ولك لاتقتلوه) آیتنده دخی مذکوردرکه فرعونك برص مرضنه مبتلا برقزی وارایدیکه علاجنده اطبا عاجز قالوب دریاده انسان کبی برنسنه بولنسه کرکدر بونك علاجی آنك آغزی یاریدر دیمشلردی صندوقله موسی کلوب اغزی یارنی قزه سوردکارنده شفا بولمغین خصوصا موسانك یوزی پرنور اولوب بارمغی امو ب سود چیقوب بودکلو کرامات وعلامات کورلمکین فرعون ایله توابعی موسایه محبت ایدوب بعده قورقدیغکز اوغلان بودردیو بعض اشقیا اغواسیله

قتل ایتمك ایستیوب خاتونی آسیه اوغل ایدینه‌لم دیو منع ایتدی * بعض معتبراتده فرعونك انواع مرضه مبتلا طقوز یادی قزی اولوب صندوقی آچوب موسایه یاپشدقلرنده جمله‌سی صغالوب فرعون کورد کده موسایی قتل ایتمك دیلیوب بعده قزلری خاطری ایچون فراغت ایدوب سابقا غایت حسنا اولمغین جبرایله تزوج ایتدیکی آسیه خاتونکه حضرت موسانك عمه‌سی قزی اولوب بتقدیر الله فرعون آنك تصرفندن معقود اولوب غیری خاتوندن دخی ارکك اوغلی اولمامغین آسیه رجاسیله اوغل ایدندی * تفاسیرده مرویدرکه بحکمة الله موسی علیه السلام سکزکون مرضعه‌لر ممه‌سنی امیوب همشیره‌سی مریم یا کلثوم بطریق التجاهل والده‌سنی قولاغوزلیوب کتورلد کده ممه‌سن اصروب والده‌سنك یوزینه باقوب کولدی برییل فرعونك سراینده امرزروب بعده اجازتله اونه ایلتدی (قصهٔ لحیه) معتبراتده مذکوردرکه اوچ یاشنه یابر یاشنه کیردکده فرعون کتوردوب دیزنده اوخشارکن موسی دست حق پرست باطل شکستی ایله فرعونك جواهرله مرصع وملمع اوزرون صقالین یولوب یاخود برالیله صقالین طوتوب برالیله یوزینه سله چالوب یابر عصا ایله باشنه اوردقده زواله سبب اولمسندن قوردیغم بو اوغلانجقدر دیو غضب ایتدکده خاتونی آسیه خفیة دین حضرت ابراهیم اوزره اولمغین موسی ایچون اوغلانجقدر بلمزدیو فرعونی تسلیه ایدوب موسایی امتحان ایچون برتبسی ایچنه آتشله یاقوت یا انجو یا آلتون قویوب صوندقده موسی علیه السلام آتش طرفنه دندرمکین آنی آلوب آغزینه قویوب مبارك دیللرینك اوجی یانوب محکم آغلیوب براقدقده فرعون صاحب حماقت ظاهر حاله اینانوب فراغت ایتدی بو قصه ده مبارك دیلنه لکنت کلوب بیودکده حرف سیندن غیری جمیع حروفی مخارجندن اوقوبوب حرف سینده اولان لکنتی پیغمبر اولنجه‌یه‌دك طورردی (واحلل عقدة من لسانی) بوکا اشارتدر مرسل اولدقده بعضلر قولنجه لکنتك برمقداری اکثر مفسرین قولنجه جمله‌سی کیدوب کمال فصاحتله تکلم ایدر اولمشلردر اکثر تفاسیرده مذکوردرکه مبارك اللری آتشه یاپشدقده یانوب یاره اولوب فرعون چالشوب علاج بولمیوب رسول اولوب دعوته کلدکده فرعون لعین بنی نه اصل تکرینك عبادتنه دعوت ایدرسین دیدکده سنك عجز وقصورك ظهورندنصکره الیمك یاره‌سنه قدرتیله چاره ایدن پروردکاره عبادت ایتمکه دعوت ایدرم دیمشلر (قتل قبطی) تفسیر کورانیده موسی علیه السلام بیوبوب علم وحکمت وذکا وفطنتده مهارت بولدقده شهردن غیبت ومواضع خالیه‌ده عبادته مداومت ایدوب اقتضای ضرورت ایله احیانا شهره خفیة کیروب ینه کیدردی برکون دخی

على الغفله منف شهرينه كيروب قصهٔ قبطى صدورايتدى ديتوبا كثرمعتبرانده مذكوردركه فرعونك اوكى اوغليدر ديوعزوناز واكرام واعزاز ايله بسلنوب بفضل الله المتعال بعدازحصول علم وكمال بعض اورده فرعونه نصيحت وامر دينده عداوت اوزره اولوب اوتوز يااون سكز ياارن ايكى ياقرق ياشنه كيردكده فرعونك اتمكجى باشيسى قابون يافاتون بنى اسرائيلدن سامرى بى مطبخ فرعونه اودون طاشيق ايچون كوجله طوتوب چكشورلركن موسى سامرى يى قورتامق ايچون قبطى يى ايتويروب بلاقصد كوكسنه راست كلكين جان ويروب ايرتسى ينه سامرى يى برقبطى دخى رنجيده ايدوب آنك دخى الندن قورتارمغه قصد ايتدكده قبطى موسادن قورقوب فرعونه خبر اولدقده قاقيوب موسايى قتل ايلك ديو اصرارلدى * تاريخ بيرخوانده موسايى اوكى آناسى وعموسى قزى آسيه اجازت فرعونله اون ياشنه دك موسانك والده سى اونده بسلدوب بعده كتوردب موسانك خدمتنه فاخر لباسلرله دزينوزقول تعيين ايتديروب بوقدر خدم وحشم ايله سوار اولدقلرنده جمله خلق فرعونك صلبى اوغلى صانوب انواع اعظام واكرام ايدرلردى اوتوز ياشنه كيردكده آسيه اعيان قوم قبطيدن برينك قزنى نكاح ايتديروب عظيم دوكون اولوب اوخاتوندن ايكى اوغلى وجوده كلدى موسى عليه السلام بنى اسرائيلك قوم قبط اراسنده كمال ذلتلرين كوروب دائما ترحم و بوسببدن عظيم تألمده ايدى بركون تنهاجه سير شهر ايدركن قصهٔ قتل قبطى ظهورايتدى دينوب تفصيل اولنمشدر والله اعلم (سفر بعدين) حضرت موسى كندونك قتلى فرمان اولنديغندن خبردار اولدقده ناچار ترك ديار ايدوب خوف وعطش وجوع وترك راحت وهجوع ايله طاغلرده اوت اوتايه زق برهفته كيدوب ناكاه مدين شهرينه واروب تفصيله محتاج طريق ايله حضرت شعيبه بولشوب صفرا ياخود صفورا نام قزنى قيونلرينه سكز يل چوبانلق ايتمك شرطيله نكاح ايدوب انبيا عصالرندن يتمش عصا ايچندن موسى بويجه طولى اون يااوتوز ياقرق ذراع اولوب باشى ايكى چتال واياغى اوجنده دمورنيره سى اولوب جنت مرسيندن آدم عليه السلام چقارديغى عصاى شريفله نيجه سورى قيون باغشلبوب موسى عليه السلام قاين اتاسنه تمام اون يل چوبانلق ايتدكده زيارت مادر و برادر ايچون مصره كتمكه اجازت ديليوب شعيب عليه السلام پيرلكدن وقومنك هلاكنه كثرت بكادن نيجه زماندنبرو بصر شريفلرى مؤوف بلكه بالكليه مكفوف اولوب موسى عليه السلام مزبور عصايى بوقدر عصالر ايچندن الدقده ظهور ايدن تفصيله محتاج علامات عظيمه دن شعيب عليه السلام

(بونك)

بونك كليم الله اوله‌جق موسی ایدوکین تمام بیلکین کندویه ردبصر وقوت ایچون
کندودعا موسی آمین دیدکده جبرائیل علیه السلام شراب جنت کتوروب شعیب
علیه السلام ایچدکده قدرت رب ذالمنن ایله بصیر وقوی البدن اولدی بعده
وداعلشوب موسی علیه السلام یالکز خاتونیله وقیونلریله یاخود بر روایتده سابقا
مز بوره خاتوندن طوغان ایکی اوغللریله دخی یاهمان خاتونیله و برخدمتکاریله
متوکلا علی الله عزم راه ایتدی * کشافده وهب قولنجه مدینده یکرمی سکزییل
اوتوزدی دینوب بعض معتبرانده وهب قولنجه مصردن اون ایکی یاشنده چیقمشدی
دینوب جمیع مفسرین قولنجه مدینده همان اون ییل اوتورمشدی (قصهٔ رسالت)
التنجی کیجه جمعه کیجه‌سی طورطاغنه قریب وادی مطوی‌یه کلدکلرنده قار
ویغمور یاغمغین یول یاکلوب قیونلری طاغلوب خاتونلری دخی وضع حمل صددنده
اولوب موسی علیه السلام موم یاقمغه آتش آرامقده ایکن قارشو طاغده آتش
کوربنوب واردقده برتازه یشل عناب اغاجی سرتاپا آق و براق مهیب ونورانی برعجب
آتش قپلایوب اکا یقلاشدقده آتش اوزایوب موسی خوفندن چکلدکده آتش
اکا یقلاشوب موسی آنك تسبیحین دخی اشیدوب بو احوال پراهوال سعادت مآلده
(یاموسی انی انا الله رب العالمین) دیو ودخی (یاموسی انی انا ربك فاخلع نعلیك
انك بالوادی المقدس طوی وانا اخترتك فاستمع لما یوحی) دیو جانب شجردن نداء
حکمت اداکلکین حضرت موسی میت آسا مدهوش ومبهوت وملازم سکوت
اولوب تقویت وامداد رب العباد ایله قوت ومکالمه‌یه قدرت کلدکده سورهٔ طه
وسورهٔ قصصده ذکر اولندیغی اوزره جناب حقله مفصلا سویلشوب جمیع
اعضاسیله کلام رب الانامی بی حرف وصوت و بی جهت و کیفیت اشیدوب واصل
مرتبهٔ نبوت ورسالت اولوب عصا و یدبیضا معجزه‌لریله فرعونی وقومنی ایمانه
دعوته امر اولنوب بونك رجاسیله بیوك برادری هارونه دخی نبوت ورسالت
ویریلوب بونلره وزیر ومعین اولمق تعیین بیورلدی * نیچه مؤرخین قولنجه موسی
علیه السلام محل مناجاتدن اهل وعیالنه وارمیوب یالکزجه همان طوردن مصره
کیدوب بوجانبده خاتونی مسلمان جن خاتونلری خدمتیله بر اوغلانجق طوغروب
برچوبان دلالتیله دونوب حضرت شعیب یاننده واردیچاق هلاك فرعوندنصکره
صحرای تیهده حضرت شعیب وقزی وحضرت موسی علیه السلام بولشدیلر *
مفسرین قولنجه مصره اهل وعیالیله بیله کتدی (خصائص عصا) مشاهیر
تفاسیرده عصای موساده حضرت رب العزت نیچه معجزه وخاصیت قومشدیکه

اژدرهـا اولمق وفرعون ساحرلرینـك اژدرها کوستردکاری بیوك اغاجلرك
واورغانلرك جمله سن یوطوب محو ایتمك وبحر قلزمدن بنی اسرائیل کچمك ایچون
دریایه اوردقده دریاشـق اولمق وصحرای تیهده بر طاشه اوردقده طاشدن اون ایکی
چشمه اقمق وموسایی اویورکن حفظ ایدوب بعض اعدا قصد ایتدکده وموسی
اویانق ایکن عدوسیله جنك ایتـك دیلدکده اژدرها اولوب اوزرلرینه هجوم
ایتمك وقرا کو کیجه‌لرده شمع پرضیا اولمق وحین حاجتده یره صاپلندقده فی الحال
یاش اغاج اولوب یپراقلنوب تازه میوه‌ بتورمك وقیولردن صو چقارمق دیلدکده هم ایپ
هم قوغه اولمـق ودخی نیجه درلو کرامت وخاصیتی وار ایدی دینوب * بعض
کتبده تنهـا زمانلرده حضرت موسی ایله سو یلشوب جلیس انیس منزله‌سنده
ایدی دینوب * تاریخ میرخواندك بر محلنده خواص عصادن بری دخی بو ایدیکه
موسی علیه السلام آج اولدقد عصـا ایله یره اوروب قدرت حقله بر ایچندن بر
کونلك نفقه‌لری چقاردی بری دخی یولده یوررکن جمله اسبابنی اکا یوکلدوب
عصـا دخی چارپا حیوانلر کبی کوتوروب یانلرنجه بیله یورردی * بر محلنده دخی
موسی علیه السلام یولده یوریمکده یوزلدقده عصایه بنوب التده آت کبی سرعتله
یورردی ورایحهٔ طیبه مراد ایتدکده عصانك ایچندن رایح طیبه چقار ایدی
دیو مذکوردر (دخول بمصر ودعوت فرعون کثیر الاصر) تفـاسیرده
مذکوردرکه طورده امور وحی تمـام اولدقـده موسی علیه السلام خاتونلرینه
کلوب معیتله مصره کیدوب اوجانبده برادرلری هـارونکه فرعونك وزراسنـدن
اولوب لکن دین اسلام اوزره اولمغین مقدما حضرت جبرائیل اکا دخی نبوّت
ورسالت ودعوت فرعونده شرکت خبرین کتوروب برادری موسایه وزیر تعیین
اولنوب وموسـانك مصره توجهن بلدرمکـین قارشولیوب موسی ایله بولشوب
کیجـه شهره کیروب والده‌لری وهمشیره‌لریله بولشوب بو ایکی نبیّ صفی ملاقات
فرعون شقی‌یه بر ییل یا بر هفـته یا ایکی ییل چالشوب اول لعین بی دین بدآیین
ضلالات قرینك کمال تکبر وتجبرندن قاپوجیلر کیرمکه قومیوب بعده اذن ایله کیروب
بولشوب قرأنده حکایت اولندیغی اوزره مفصلا دعوت ایتدیلر * عرایس ثعلبیده
مذکوردرکه فرعون شهرینك کردا کرد یتمش قات حصاری اولوب هر ایکیسنك
اراسـنده قری ومزارع وانهار ویتمش بیك نفر مردنبرد سوار وار ایدی قصر
فرعون اطرافنده صولر وعظیم آغاجلر اولوب میشـه زار ایدیکه ایچنده وافر
ارسلانلر بسلنوب جمله‌خلق کیروب چقمغه همان بر یول قونمشدیکـه او یولدن

(تجاوز)

تجاوز ایدنی جانورلر هلاك ایدرلردی * القصـه موسی و هارون قوت عصای عبرتغون ایله قصره واروب بر هفته یا بر ییل ملازمتله فرعونه یولشدیلر (معجزهٔ عصا و ید بیضا) تفاسیرده مذکوردر که بعد المناظره فرعون معجزه طلب ایتدکین حضرت موسی عصاسن بره براقدقده باشن قالدیروب مناره آسا بر عظیم اژدرها اولوب اغزندن بورنندن کوزلرندن آتشلر صاچلوب اوغرادیغی طاش و اغاجی ییقوب یاقوب سکسان ذراع آغزن آچوب قصری یوتمغه هجوم ایتدکده فرعون محروم تختندن دوشوب درتیوز ییلدنبرو اصلا بر مرض و بلا وغم وعنا کورمامشکن صداعه و محکم اسهال ایله مبتلا اولوب جمع اولان شهر خلقی قاچوب ازدحام انام ایله یکرمی بش بیك کفام لئام هلاك اولوب تضرع فرعونله اژدرها ینه عصـا اولدی * مرویدر که موسی علیه السلام مبارك النی اژدرك اغزینه صوقوب دیلنی طوتوب صقدقده عصا اولوردی * فرعون بی عون بر معجزه دخی دیلدکین موسی علیه السلام مبارك صاغ الینی قوینینه صوقوب چقاردقده نورندن کوزلر قاشوب مانند خورشید رخشان شعشعه و لمعانی طاق و رواقه بلکه آفاقه تابان اولوب تکرار قوینینــه صوقدقده اولکی حالنه رجوع ایتدی بو معجزات باهراتی فرعون عدیم العقل کمال عنـاد وجهل ایله حاشـا سحره حمل ایدوب قومی ایله مشـاوره ایتدکده موسی ایله مناظره ایچون وافر سحرهٔ مهره جمع ایده جك اولدیلر * حسن بصریدن مرویدر که بو حالده موسی علیه السـلام فرعونه ایمانه کلورسك فضل خدا ایله سکا درت نسنه عطا ایدەیم که شباب بی هرم صحت بی سقم آخر عمرکه دك سلطنت وملك مسلم بعد الوفات جنت دارالنعیمدر دیدکده فرعون خاتونی آسیه یه طانشوب آسیهٔ هدایت نصیب محل تردد کلدر دیو ایمانه عظیم ترغیب ایدوب وزیری هامان شیطانه دخی طانشدقده دعوای الوهیت ایدرکن اقرار عبودیتمی ایدرسن دیوب فرعون دخی عودت شبابه اظهار میل کلی ایتدکده بن سنی تازه ایدەیم دیو تسلی ایدوب قاره بویا ایله صقال بویامغی ایجاد ایدوب فرعون احمق طامع مجرد اوحال ایله قانع اولوب ایمانه کلمکه هامان لعین مانع اولدی بعض علما (فقولاله قولالینا) آیتنـده قول لیندن مراد ذکر اولنان درت نسـنه یه وعده ایتمکدر دیمشلر (قصهٔ سحره) تفاسیرده اولانك اجمالی بودر که فرعون لعین ولایت مصردن یتمش بیك یااون بش بیك یایکرمی بش بیك یاسکسان بیك یااوتوز طقوز بیك یااون بیك یاعجم وروم واسکندریه دن اوچریوزقول اصح اوزره همان قوم قبطدن ایکی بنی اسرائیلدن یتمش نفر ساحرماهر جمع ایتدیروب منفده یااسکندریه ده

عاشوراده یا نوروزده یا یوم عید قوم قبطده یا یوم کسر نیلده بر صحراده جمعیت اولوب
ساحرلر عظیم اورغانلره ژیوه سوروب ومجوف بیوك اغاجلره ژیوه طولدیروب کونش
قیزدقده حرکته کلوب خلقك کوزلری سحرله باغلنوب اولمغین صحرایی اژدرهالرله مملو
صاندقده موسی علیه السلام عصاسن براغوب طول وعرض وارتفاعده نیجه یوز ذراع
برابر اژدر کوه پیکر عجیب ومهیب اولوب کوربین اژدرلر جمعنی بالتمام بلع ایدوب خلقه
هجوم ایتدکده یتمش بیك یا یکرمی بش بیك یا التیوز بیك مرد ناپاك مرده وهلاك اولوب
فرعون ذمیم الصفات کوجله نجات بولدی ساحرلر بو معجزهٔ عظیمه یی کوروب ایمانه
کلوب جناب حقه سجده ایتدکلرنده جنتده و یریله جك مقاملرین کوردیلر * فرعون
قاقیوب جمله سنك اللرین ایاقلرین کسوب بدنلرینی نهر نیل کنارنده خرما اغاجلرینه
آصدی دنیاده ابتدا آدم صلب ایدن فرعوندر دیمشلر علمادن نیجه لر (انتما ومن
اتبعکما الغالبون) آیتنك ظاهریله استدلال ایدوب سحره یی قطع وصلبله قورقودوب
لکن ظهوره کتورمدی دیمشلر والله اعلم (ایمان کفره) تفاسیرده (فما آمن لموسی
الا ذریة من قومه علی خوف من فرعون وملائه) آیتنده مذکوردر که حضرت موسایه
قوم فرعوندن همان آسیه خاتون وآنك ماشطه سی وفرعونك خزینه داری وانك خاتونی
وفرعونك عمیسی اوغلی حزقیل یا سمعان یا حبیب وتابوت یوسفی کوسترن پیرزال کهنه سال
ایمان کتورمشدر * ودخی مذکوردر که سحره ایمان کلدکلرندن بنی اسرائیلدن التیوز
بیك کمسنه ایمانه کلکین فرعون ازدیاد اهل ایماندن هراسان اولوب اول بی رحم
واجوف بنی اسرائیله تکلیف خدمت وانواع جفایی مضاعف ایتدکده حضرت
موسی انلره هلاك اعدا ایله بشارت وتکلیف صبر وتسلیت ایتدی * تاریخ میرخوانده
سحره مغلوب اولدقلرنده حضرت موسی خلقی شریعت حضرت ابراهیمه دعوت
ایدوب قبائل قوم قبطدن یتمش قبیله ایمانه کلدیلر دیو مذکوردر (قتل اولاد)
تفاسیرده (قالوا اقتلوا ابناء الذین آمنوا معه واستحیوا نساءهم) آیتنده دعوت
موسادنصکره فرعون غضب واضطرابندن موسی طوغدقده ایتدیکی کبی بنی
اسرائیلك هر طوغان ارکك اوغلانجقلرین قتل ایدر اولدی تاکه خوفلرندن موسایه
تابع اولمیه لر دیو مذکوردر * سبحان الله فرعون خر اهل شر لایغنی حذر من قدر
مفهومندن نه عجب بی خبر ایشکه ایمانه کلمیجك مهر لامع بخت وطالعی مغرب
زوالده بهرحال غارب وآفل اوله جغندن غافل اولمش نعوذ بعصمة الرحمن من مکر الشیطان
ومن الضلالة والخذلان (عجز فرعون وظهور قحط) تفاسیرده مذکوردر که موسی
علیه السلام محل جمعیتدن منصور ومسرور اژدرهاسیله دونوب مستقل اردو والای

(ایله)

ایله منفصل طورن قومنه کیدوب فرعون هامانی کوندروب جنك ایچون عسکر
جمعنه فرق کون وعده آلوب مدت مزبوره ده چالشوب بحکمة الله موانع صدور یله
وعده مرور ایدوب کفره نك عجزی ظهور ایتدکده نیچه مدت نیل طاشمیوب
قحط اولدی * تاریخ میرخوانده اوچ ییل قحط اولدی ذنوب تفسیر تیسیرده
مذکوردر که فرعون غرق اولنجیه دك اوتوز یاقرق ییله دك هر قرق کونه وعده
آلوب تمام اولدقده عذر و بهانه بولوب برقرق کونه دخی مهلت آلوب کمال حیرت
وعناد وطغیاندن شاشوب جان کزدیردی (قتل ماشطه) قیزینك ماشطه سی
کیزلو مسلمان اولوب فرعون طویدقده برروایتده اوخاتونك اولادنی قیزمش فرونه برر
برر آتوب سمه امر اوغلانجغی قدرت حقله سویلیوب اناجغم صبرایله سن حق اوزره سن
دیوب والده سیله فرونه آتدیلر برروایتده خاتونی ارقه سی اوزره یاتوردوب درت طرفه
دمور قازق قاقلوب اللرین ایاقلرین قازوغه باغلیوب اوغلنی برر برر کوکسی اوستنده
بوغازلدوب اوچنجی سمه امر اوغلانجق ایکن اناجغم دین موسادن صاقن دونمه زیرا
فرعونك عذابی تیز کچر اما عذاب الله ابدیدر دیو سویلدی فرعون لعین دموردن بریوك
اوکوز یاپدیروب غضب ایتدیکی کمسنه یی آنی آتشده قیزدیروب ایچنه آتاردی بوخاتونی
دخی بوغازلنمش اولادیله آنك ایچنه آتوب یانوب کل اولدیلر برروایتده خاتونك اللرین
ایاقلرین دمور میخله میخلدوب باشنه لکن ایله آتش قودیروب اوخاتونك
اوچ آیلق اوغلانجغنی قزمش فرونه آتوب اوغلانجق اناجغم صبر ایله همان
طوغرو جنته کیدرسن دیو سویلدکده بو معجزه یی مشاهده ایدن اهل کفر ومعانده دن
نیچه لری ایمانه کلدی (قتل آسیه وظهور ظلمات) مرویدر که قتل ماشطه یی فرعونك
خاتونی ومقبوله سی لکن قلبنده ایمانی مانند جبال راسیه اولان حضرت آسیه کوروب
بی اختیار فرعونه سوکوب فرعون بونك ایمانه قاقیوب هامان مشاوره سیله یره درت
قازق قاقاوب آسیه نك اللرین وایاقلرین باغلدوب برروایتده کوکسنه ایکی دمور
قازق قاقلوب اوجی ارقه سنه چیقوب اوحالده جبرائیل علیه السلام جنتدن شربت
کتوروب اشکنجه المن طویمدن روحی قبض اولندی مصر شهرنی اوچ کون اوچ
کیجه ظلمات قاپلیوب کوندز ایله کیجه فرق اولنمدی برروایتده آسیه یه اشکنجه
اولنورکن حضرت موسی علیه السلام اورادن کچوب آسیه حالنی پارمغیله اشارت
ایدوب الم عذابی طویمسون دیو موسی علیه السلام دعا ایتدکده جنتده کی مقامنه
باقوب تبسم ایدرکن لذت وصفا ایله جان ویردی * تفاسیرده آسیه خاتون غلبه موسی
علیه السلامده ایمانه کلوب فرعون طویدقده کونشده قارشو یاتردوب ابوهریره

قولنجه اللرنی آیاقلرینی میخلدوب کوکسی اوستنده بیوك دکرمن طاشی قویوب بکجیلر بر مصلحته کتدکده ملکلر کوالکه ایدوب (رب ابن لی عندك بیتا فی الجنة ونجنی من فرعون وعمله ونجنی من القوم الظالمین) دیو مناجات رب العالمین ایتدکده جنتده و یر یله جك مقاملری کوسترلمکین سرور فراوان ایله جان و یردی * بر روایتده طاش قونمزدن اول روحی قبض اولنوب بر روایتده یارتدیلوب یره بغلنوب اوزرینه یلانلر صالیو یرلوب بو عذابله وفات ایتدی * کشافده حسن بصری قولنجه اثناء عذابده الله تعالی انی جسم وروحله کوکه چکوب حالا جنتده در دیو مذکوردر من بوره خاتون حق یولنده بو قدر بلالره تحمل ایتمکین فضیلتی حقنده (خیر نساء العالمین اربع مریم بنت عمران وخدیجه بنت خویلد وفاطمه بنت محمد وآسیه امرأة فرعون) دیو بر حدیث شریف اولوب جنتده حضرت محمد مصطفا علیه الصلاة والسلامك خاتونلرندن اولسه کرکدر دیونچه خبر واثر واردر فرعون لعین جانب حقدن آسیه یه بغلو اولوب بکر ایکن شهید اولدیغی دخی مقرردر رضی الله عنها (قصۀ صرح) کشافده یا هامان ابن لی صرحا) آیتنده ایمان سحره دنصکره فرعون ارغادلردن ماعدا اللی بیك معمار ونجار جمع ایدوب کوکه چقمق امیدیله یشمش کرپچدن غایت یوکسك بر قصر یاپدیروب تمام اولدقده غروب وقتنده جبرائیل علیه السلام قنادیله اوروب یقلدقده اوچ قطعه اولوب بری دریایه بری مغرب طرفنه بری عسکر اوزرینه دوشمکین اون کره یوز بیك کافر هلاك ایتدی * بر روایتده نمرود کبی هوایه صعود ایدوب اوق آتوب ایندکده یقلدی دینوب معالم التنزیلده آنی بنا ایدنلر ومباشرت ایدنلر بنا آلتنده جمله هلاك اولدیلر دیو مذکوردر عرائس ثعلبیده من بور صرح یدی یلده بنا اولنمشدی دینوب * تاریخ میرخوانده بنانك یوقاروسنه بر بچق یلده چیقلوردی دیو بر عجب روایت حکایت اولنمشدر (قصۀ طوفان) تفاسیرده مذکوردر که بعد زمان سکز کون آی کونش کورنیوب عالمی ظلمت بوریوب متصل یغمور یاغوب جمله کفره اولرنده اوتوره میوب ایاغ اوزره طوروب بر هفته حرکاتدن واکثر تصرفاتدن قالمغین حضرت موسایه وعدۀ ایمان وتضرع فراوان ایتدکلرنده یغمور منقطع وظلمت منقلع اولوب بعد القحط غایت برکت ورخا پیدا اولدی طوفاندن مراد چیچك مرضی ایدیکه جمله کافرلر مبتلا اولوب دنیاده ابتدا اوزمانده ظهور ایتدی دیو تفاسیرده مرویدر (قصۀ جراد) کفار ذوی الجفا وعده یه وفا ایتمدکلرنده ظهور طوفاندن برآی صکره جمله ولایته چکرکه اوشوب هوایی قاپلیوب اوراق وثمراتی ومزارعده حبوباتی بعده شهرده کفار اولرینك

سقف و بانی و ایچنده اولان اسبابی یبوب برهفته دنصکره ینه دعاء موسی علیه السلام
ایله مندفع ومرتفع اولدقده ساحرسن دیو ایمانه کلمدیلر (نظم) قدتنکر العین ضوء
الشمس من رمد* و ینکر الفم طعم الماء من سقم (قصهٔ قل) برآیدنصکره بغدای کهله سی
اوشوب کیمی بقیهٔ جراد اولان زادوزوادلری یبوب کیمی کفره نك مأکولات
ومشروباتلرینه کیروب کیمی دخی پیرهنلرینه کیروب قانلرینی ایچوب کوزلری
قپاقلرینی یوب بدن ناپاکلرینی چاك چاك ایدوب دفع بلایی رجا ایله موسایه محکم التجا
ایله برهفته دنصکره دفع اولوب ینه کافرلر ایمانه کلمدیلر (قصهٔ ضفادع) ینه
برآیدنصکره نهر نیلدن بیحد قور بغه لر چیقوب سوقاقلرده برر ذراع یغلوب طوزوب
کفره نك مجالس ومناملری وجمیع اوانیٔ طعاملری طولوب حتی آتشده قینیان
قزغانلرینه وصو یلشدکری وقتده دهانلرینه کیروب برهفته حیران وسرکردان
اولوب ینه موسایه بیحد تضرع ایله دعا ایتدکارنده صاع اولان قور بغه لر نیله کیدوب
قیر یلنلرینی بریل اسوب قالدیروب شهری پاك ایتدکده ینه کافرلر ایمانه کلمدیلر (قصهٔ دم)
ینه برآیدنصکره نیل ایرماغی وجمله قیولرك صویی صافی قزل قان اولوب یاش
آغاچلری صقوب اندن دخی قان چقوب برهفته بوحال ایله فرعون ایله قومی صو
سزلقدن هلاکه یقلاشوب وعدهٔ اسلام وتضرع والتیام ایتدکارنده * حضرت
موسی علیه السلام دعا ایدوب بلادن رها بولوب جمله صولر اولکی حالنه وازدقده
کفره ٔ بی سعد خلف وعد ایتدیلر*بعض سلفدن مرویدر که دمدن مراد رعافدر که
جمیع کفره نك بورنلری قنایوب هلاك اوله یازمشلردی * تفاسیرده مذکوردر که
ذکر اولنان جمیع علامده بنی اسرائیل حضورله سالم طوروب کفاره اوارى مشتبك
ایکن بحکمة الله طوفاندن برقطره صوو بردانه چکرکه وقور بغه وکهله کیرمیوب
نیل ایرماغی قان ایکن مسلمانلر آلدقده صافی صو اولوب بعض کفره بونلردن بریله
برچناقدن صو ایچدکده مؤمن طرفی صو کافرطرفی قان اولوب کاسه یی دوندردکده
صو دخی دنوب حتی برمؤمن اغزندن برکافر صو الدقده فی الحال قان اولوب باعث
عبرت مورث حیرت اوله جق اشبو احوال پراهوالی کفار ذوی الضلال کوروب
کفره اصرارده برقرار اولدیلر علامات مزبوره یکرمی ییله دك تدریجله ظهور
ایتمشدر دیو تفاسیر وتوار یخده برروایت واردر (قصهٔ طاعون) تاریخ میرخوانده
قصهٔ دمدنصکره یدنجی دفعه ده موسی علیه السلام کفره یه بددعا ایتدکده صحرادن
جانورلر هجوم ایدوب کافرلری برهفته انجیدوب بعده طوارلره ینه طاعون کیروب
بعده او چکون اوج کیجه هواقراروب مخالف یللر اسوب کفره یه غایت خوف

دوشدی دینوب * تفسیر تیسیرده وهبدن مروی یدرکه اهل یمن طاعونه طوفان دیمکین طوفاندن مراد طاعون عظیمدرکه کفره ایچنه دوشوب بر کیجه‌ده سائرلرندن ماعدا سکسان بیک بکر خاتون هلاك اولدی * ابن جبیردن دخی مرویدرکه طاعون طوفانك غیری اولوب التنجی عذاب ایدیکه بر کیجه‌ده یتمش بیك کافر هلاك اولوب کثرت موتادن نیجه‌لری مقبور اولمیوب طعمهٔ مار و مور اولدیلر * کتاب الاوائلده دنیاده طاعون ابتدا بو زمانده ظهور ایتدی دینوب تفسیر لبابده (ولقد آتینا موسی تسع آیات بینات) آیتنده آیات تسعك یدیسی عصا و ید بیضا و طوفان و جراد و قمل و ضفادع و دم ایدیکی متفق علیهدر ایکیسنده مفسرین اختلاف ایدوب یازدقلری احوالك دلیل ظنیسی دخی یوقدر دیو مذکوردر (قصهٔ طمس) یعنی مسخ بعض تفاسیرده مذکوردرکه حضرت موسی (ربنا اطمس علی اموالهم واشدد علی قلوبهم فلا یؤمنوا حتی یروا العذاب الالیم) دیو بددعا ایدوب برادری هارون علیه السلام آمین دیمکین کفره‌نك مال و منالری مسخ اولوب طاش اولدی آخر آیات طمسدر دیو ابن عباسدن مرویدر * معالم التنزیلده سدیدن مرویدرکه قوم قبطكماللری و اغاجلری و میوه و حبوبات و مأکولاتلری طاش اولوب آیات تسعك بری بودر * تفسیر لبابده التونلری و اقچه‌لری دخی طاش اولدی دینوب و بعض تواریخده قصهٔ دمدن صکره حضرت موسی کفاره بددعا ایتمکین رجال و نسا و اطفالدن وافر طاش اولدی دینوب * تاریخ میرخوانده مرویدرکه فرعون اغوای هامانله قتل موسایه قصد ایتدکده موسی علیه السلام بددعا ایتمکین کفره‌نك ماللری و مأکولاتلری طاش اولوب کفار ناساز موسایه نیاز ایتدکلرنده دعا ایدوب مسخ اولان جمیع اشیا اولکی اولکی صورتلرینه کیردی فرعون بی‌عون هر علامت کوردکچه ایمانه کلمك ایستیوب لکن هامان انواع اضلال ایله مانع اولوردی دینوب تفاسیر مشهوره‌نك بر محلنده موسی علیه السلام بو بددعادنصکره مصرده کفار ایچنده کندی قومیله قرق ییل طوردی * بر محلنده دخی بعد النبوه مصرده جمله اوتوز ییل طورمشدر دینوب * تاریخ میرخوانده ایمان سحره دنصکره کفره ایچنده یکرمی ییل طوروب آیات تسع مدت مزبوره‌ده تدریجله اولدی اهل کتاب قولنجه ظهور آیات جمله اون بر آیده اولوب اوزمانده موسی علیه السلام سکسان یاشنده اولوب قول اشهر اوزره ظهور آیات اوج ییل واون برآی ایچنده ایدی دیو مذکوردر والله اعلم (قصهٔ غرق) مرویدرکه هلاك فرعون یقلاشدقده موسی علیه السلام تابوت یوسفی چقاروب بنی اسرائیل ایله شام ولایتلرینه کیتمکه وحی الهی کلدکده تابوتك محلنی بلمیوب عاقبت نیجه بوز ییل یشامش بر خاتون ایمانه کلوب وعدهٔ جنت ایله خبر ویردکده

چقار يلوب بر كيجه جميع بنى اسرائيل ايله كه يكرمى ايله التمش ياش اراسنده جنكه يرارلرى التيوز يتمش بيك يا التيوز يكرمى بيك يا التبوز بيك يا بشيوز يتمش طقوز يا بشيوز بيك واوج بيك بشيوز * ترجمهٔ توراة قولنجه تمام التيوز بيك كسنه اولوب مفسرين قولنجه بوجمله نك اون ايكى كره يوز بيك ذريتلرى دخى وارايدى بوجمله يوله روانه اولوب اوكيجه بحكمة الله كفره اولرينك هر برنده بر ربكر قزوفات ايدوب صباح انلرك دفننه چالشوب ايرته سى على السحر فرعون بدكهر اون يدى كره يوز بيك يا يتمش كره يوز بيك عسكر بى ظفر ايله اين المفر ديو آردلرنجه كيدوب مسلمانلر ساحل بحر قلزمده سويسه ياديار مصر اردنده بحر اسافه يانهرينله طيانوب صباحدن التنجى ساعتده فرعونيلر كورينوب ياقلاشمغين زمرهٔ مؤمنان حيران وسركردان ايكن وحى خدا ايله حضرت موسى عليه السلام دريايه عصا اوروب اسباط عددنجه اون ايكى يول آچلوب امر حقله فى الحال قوريوب دريانك هر قطعه سى طاغ كبى طوروب مسلمانلر برى برلرين كورمك ايچون مشبك اولوب دريانك عرضى درت فرسخ اولمغين درت ساعتده كناره چقدقلرنده فرعون دخى يتشوب كيرمكده متردد ايكن التنده كى آيغرآت جبرائيل عليه السلام بنديكى قصراغى كوروب هجوم ايتدكده فرعون ضبط ايده ميوب بالضروره دريايه صالوب عسكرى دخى كيروب اوجه اولنلر چقمغه ياقلاشوب صورت انسانده ميكائيل عليه السلام آرد سور يجلك اتمكين كيروده كسنه قالمدقده دريانك شكافلرى قپانوب اول فريق ضلالت رفيق (اغرقوا فادخلوا نارا) فحواسنجه جمله سى اول بحر عظيمده غريق ودرعقب نار جحيمده حريق اولديلر اشبو قصهٔ عظمى يوم عاشوراده اولمغين اول يومك صومى بنى اسرائيل قومنه شكر الله واجب اولدى * مرويدركه مصردن چقدقلرنده بنى اسرائيلك چاق اوكارنجه هارون عليه السلام چاق اردلرنجه موسى عليه السلام يوريوب دريايه كيردكارنده امر برعكس اولدى زيرا خوف كلى نه طرفده ايسه مسلمانلره قوت ايچون موسى عليه السلام اوطرفده اولمق لازم ايدى (ضبط مصر) عرايسده وتفسير تيسيرده مذكوردركه موسى عليه السلام يوشعله كالب بن يوقنايى اون ايكيشر بيك عسكر ايله مصرى ضبطه كوندروب واردقلرنده غرق اولنلرك جمله خزينه لرين ومال ومناللرين آلوب برروايتده عقارلرين دخى صاتوب ولايت مصرده كافرلردن همان پيرلر خسته لر عورتلر اوغلانجقلر قالمشلردى آنلرك اوزرينه ينه آنلردن بركسنه يى حاكم ديكوب كوتورمكه امكان اولان قدر مال ومنال ايله حضرت موسى عليه السلامه كلديلر

بعده لب دربان کوچلوب یوله روانه اولدیلر (امر بغزا) تاریخ میرخوانده
مذکور درکه کوندز مسلمانلر اوستنه بر بولت سایبان اولوب کیجه مشعله یرینه
اوکارنجه نوردن برعمود ظاهر اولوب بیله یوریوب کفره دن بر طائفه یه
اوغرادقلرنده بنی اسرائیل سفهاسی یاموسی بزده بونلر کبی صورتلره طاپغه
اجازت و یر دیو عرض رجا ایتدکلرنده موسی علیه السلام محکم قاقیوب بونلر دخی
استغفار واعتذار ایدوب چونکه حق تعالی بو کناهمزی عفو ایتدی نسنه امر
ایتسون که اکا جان ودل ایله سعی ایدهلم دیدکلرنده قتال جبابره وفتح بلاد شام
امر اولنمغین یوله روانه اولدیلر (قصهٔ تجلی) تاریخ میرخوانده بنی اسرائیل
موسادن مرارا شرع جدید استمکین امر حقله اشراف بنی اسرائیلدن یتمش
کسنه ایله طوره کیدوب سائر خلق امر شریفله طور سینا بریه سنه کیدوب آنده توقف
ایدوب هارون علیه السلام قائممقام اولوب موسی علیه السلام یولداشلریله طورده
قرق کون صائم ومعتکف اولوب قرق برنجی کون که مصردن خروج بنی اسرائیلك
بشنجی آیك اولی ایدی محل مناجاته تنهاجه واروب جناب حقله سویلشوب بعده
شرع جدیدی مشتمل اون لوح شریف نازل اولدی دینوب * لکن تفاسیرده
مذکوردرکه غرق فرعونده موسی علیه السلام قومیله مصره کاوب برادرنی
قائممقام ایدوب اوتوز کوندنصکره سزه کتاب وشرع جدید کتوریم کرکدر
دیوب جبرائیل ایله کیدوب طوره واردقده قرق کون صائم اولوب اطرافنده
یدی فرسخ یردن جن وشیاطین وجمیع حیوانات طرد اولنوب عمللری کاتبی اولان
ملکلر دخی کیدوب کوکلر آچلوب ملائکهٔ سمواتی وعرش عالی درجاتی کوروب
حضرت حق سوزین جبرائیل علیه السلام ایشتمکسزین جناب رب العزت ایله
وجه خاص اوزره سو یلشوب * ابن عباس قولنجه یتمش نفر نقبا ایله کلمش اولوب
آنلر طاغ اتکنده طوروب موسی طاغ اوستنده تنها اولوب حضرت حقله بی
واسطه سویلشمکین مشاهدهٔ جمال بیمثال حضرت رب متعاله غلبهٔ شوق ایله صبرو
قراری خارج طوق اولوب (رب ارنی انظر الیك) دیو رجا ولطف حقه التجا
ایتدکده (لن ترانی ولکن انظر الی الجبل فان استقر مکانه فسوف ترانی) دیو بیوزیلوب
یاننده اولان برجبل کبیر که اسمی زبیرایدی نورجهدن یانور عرشدن برذره تابان
ودرخشان اولدقده یاخود طاغه حیات وادراك کلوب دیدار پروردکاری حقیقة
کوردکده پاره لنوب یاخود ازیلوب یرایله برابر اولوب یاالتی پاره اولوب اوچی چاق
مکه یه دوشوب ثور ثبیر حرا اوچی دخی مدینه یه دوشوب احد ورقان رضوی دیو

مسمى اولديلر * ياخود اوچ بلوكك برى يره چكوب برى اوچوب در يايه برى مكه ده
عرفات يانه دوشدى ياخود جمله طاغ ذره ذره اولوب حالا كونشده كورينن ذرات
آنك نشانيدر * والحاصل بو حال حيرت مآلده موسى عليه السلام كمال دهشت
وهولدن بى طاقت وحول اولمغين غشى اولوب ياوفات ايدوب ايرته سى جمعه وعيد
اضحى كوننده افاقت ياحيات بولدقده كتاب توراة نازل اولدى * معالم التنزيلده
كوكلر يارلوب هر برينك ملائكه سى صاعقه مانند صوت مهيب و بلند آوازايله
تسبيح ايدرك نزول ايدوب لمعان انواردن واشكال واصوات عجيبهٔ ملائكهٔ ابراردن
حضرت موسايه عظيم وحشت ودهشت كلوب سؤال رؤيته ندامت چكوب
هر طبقه نك ملائكه سى ياعمران اوغلى نه قورقارسن صبرايله دخى نلر كوره سن
رؤيت حضرت رحمن آسانميدر ديو عتاب وخطاب ايدوب يدنجى كوك ملكلرى
دخى اينــدكده امر حقــله ملكلر عرش عظيمى كوتوروب نورى طاغه طوقنوب
جمله ملكلر سجده ايتدكلرنده طاغ صاريلوب مندك يعنى ازيلوب اجزاسى برى
بريندن منفك اولدقده موسى عليه السلام مصعوق بى روح اولوب عرش نورندن
ياعسون ديو امر حقله روح نام ملك موسانك اياغى التنده اولان طاشى اوزرينه
قپايوب بعد زمان قالدقده دنياده طلب رؤيت ايتديكنه استغفار واعتذار ايتدى
ديو تفصيل اولندى * تفسير تيسيرده بو روايت صحت اوزره مروى دكلدر خصوصا
انبياى عظام شاننه لايق اولمامغين قبولى جائز دكلدر ديو تضعيف وتزييف اولنمشدر
* تاريخ ميرخوانده طلب رؤيت ونزول توراة طوره مراراوروب شرف مكالمه
ونزول الواح حصولندنصكره اولوب بعد النبوه طوره اوچ كره واردى ابتدا شرع
جديد كتورمك ايچون يتمش كسنه ايله واروب اون لوح نازل اولدى بو كا
اربعين ميقات ديرلر زيرا قرق كون بر يرده متصل اوتوروب اصلا يرندن آيرلميوب
صوم و عبادت ايتمشــدى ايكنجيده اعتذار جرم بنى اسرائيل ايچون وارمش
ايديكه بو كار بعين شفاعت ديرلر زيرا قرق كون متصل سجده ده طورمشدى اوچنجيده
الواح عشره دن منكسر اولان ايكى لوح بدلنى رجا ايچون واروب بو كا اربعين
تضرع ديرلر زيرا قرق كون متصل اياق اوزره طوروب لذت مكالمهٔ حضرت
حقدن طلب رؤيت ايدوب بعده قرق جلدلو توراة نزول ايتدى ديو مذكوردر
* فوايح مسكيه ده الله تعالى موسايه يوز يكرمى بيك اوچيوزاون اوچ كلمه سويلدى
ديو برحديث شريف مروى اولوب علماء اهل سنت قتنده كلام حضرت حق
ذات قديمى ايله قائم معناى واحد قديم اولمغله اصوات وحروفدن منزه اولوب

مجزی ومتبعض اولمدیغی محقق ومتفق اولمغین * کتب کلامیه ده اولان تحقیق جلیل اوزره حدیث مذکورك تأویلی بودرکه حق تعالی موسایی کلیم ایدنکله تکریم دیلدکده اصوات وحروف یرادوب کلام نفسیء قدیمنی که معانی قبیلندندر انکله اسماع وتفهیم ایتدی پس تعدد کلمات واسطهٔ استماع وفهم اولان حروف واصواتده اولوب کلام حضرت باری آنلردن منزه و بریدر * نیجه معتبرانده موسی علیه السلام بعدالتجلی کیجه قراکولغنده اون فرسخ یرده قرنجه یورودیکنی کورردی دیو برحدیث شریف مروی اولوب بعضنده دخی مذکوردرکه بعد التجلی مبارك یوزلری شمس رخشان کبی تابان اولمغین برکمسنه باقمغه قادراولمیوب * بعض روایتده هرنظر ایدن تحمل ایده میوب وفات ایتمکین آخرعمرلرینه دك روی عنبر بوی عبادت خویلری نقاب ایله استتار واحتجاب اوزره ایدی (نداء امت محمد) مواهب لدنیه ده ابن عباسدن مرویدرکه موسی علیه السلام مناجاتده یارب بنم امتمدن افضل امت وارمیدرکه من وسلوی انزال ودخی نیجه وجهله اکرام وافضال ایلدك دیدکده یاموسی بیلزمیسن که امت محمدك سائر امتلر اوستنه فضیلتی جمیع مخلوقاتم اوستنه بنم فضیلتم کبیدر دیو بیوریلوب یارب بکا آنلری کوستر دیوب کوره مزسن لکن صدالرین ایشتدیره‌یم بیوریلوب جناب حقدن ندا اولندقده امت محمددن قیامته دك وجوده کله‌جك جمیع مردان وزنان صوت واحد ایله لبیك اللهم لبیك دیو نعره زنان اولدقلرنده (صلوتی علیکم ورحمتی سبقت علی غضبی وعفوی سبق عذابی استجبت لکم قبل ان تسألونی فمن لقینی منکم یشهد ان لااله الاالله وان محمدا رسول الله غفرت له ذنوبه) دیو خطاب مستطاب رب الارباب کلدی موسی علیه السلام اشبو امت عالی همت بسیار نیاز آوازلرین ایشتدکده ای رب عزیز بو صدا نه عجب لذیذدر بردخی ایشتسم دیو رجا واستدعا ایتمش (وما کنت بجانب الطور اذنادینا) آیتی بو قصه یه ایما ایدر دیو برحدیث شریف مرویدر (نزول توراة) تفسیر تیسیرده حسن بصری قولنجه امر حقله جبرائیل علیه السلام جنت عدنده برآغاجدن طقوز عدد لوح کسوب کتوروب هربرینك طولی وعرضی موسی ذراعیله اون ذراع اولوب بعده جبرائیل اول لوحلرك اوستنه توراتی یازوب موسی علیه السلام قلم آوازنی ایشدوب مجاهد قولنجه الواح زمرددن ابن جبیر قولنجه یاقوتدن ابوالعالیه قولنجه زبرجددن اولوب وهب قولنجه موسی طوردیغی طاغدن کسلوب حق تعالی آنی یومشادوب دوز ایدوب اون عدد ایدیکه هر بریسی موسی علیه السلام قامتی قدر ایدی*

تفسیر ابو السعودده الواح توراتی جبرائیل کوکدن ایندیروب زمردن یاز برجدن یاقزل یاقوتدن اون یدی یا اون ایکی لوح اولوب یاخود موسایه امر حقله طاش یومشامغین کسوب پارمقلریله تشقیق ایتدی * حسن بصری قولنجه جنت اغاجندن اون ذراع بر لوح ایدی دینوب مشاهیر تفاسیرده موسی علیه السلام مناجاتدن کلوب بنی اسرائیلک اکثرنی سامرینک بوزاغوسنه طاپار کورد کده کمال اضطرابندن النده اولان یدی لوح توراتی یره براقدقده پاره لنوب ایچنده امور غیبیه و اسرار خفیه اولان التی بلوکی کوکه چکلوب مواعظ و احکام شرعیه اولان بر بلوکی قالدی دینوب * تفسیر لبابک بر محلنده ابن عباس قولنجه الواح توراة پاره لندکده موسی علیه السلام قرق کون صائم اولوب بعده الله تعالی اولوحلر عددنجه لوحلر کوندروب آنلرک اوستنده نه یازلمش ایسه بالتمام بونلرک اوستنده یازلمش ایدی دینوب بر محلنده دخی قرآنده (والقی الالواح) بیورلدیغی انکساره مؤدی اوله جق وجله القایه دلالت یوقدر متبادر اولان مجرد یر یوزینه قومسیدر خصوصا که براقغله کلام الاهی تخفیفه جرأت عظیمه واردر که انبیایه لایق دکلدر مع هذا (ولما سکت عن موسی الغضب اخذ الالواح آیتی صریحا دلالت ایدرکه مقدما یره قودیغی الواحی بعد الغضب عینی ایله النه الوب ایچندن هیچ بریسی پاره لنمش اولمیه دیو مذکوردر * تاریخ میرخوانده بعضلر الواح توراتدن عبارتدر دیوب قول اصح اوزره توراة الواحک غیریدر الواح اون عدد ایدیکه اوزرنده کلمات عشره یازلمشدی بعضیلر قولنجه موسی علیه السلام قصهٔ سامریده قاقیوب حدتله ایکیسن دخی یره چالشوب پاره لنوب دعای موسی ایله اوکلمات شریفه مضمونی مشتمل ایکی لوح دخی نازل اولدی الواح ایچون بعضلر زمرددندر دیوب بعضلر زبرجددن اولوب هر برلوحک طولی اون ایکی ذراع ایدی دیوب بعضلر دخی اکسک دیوب بعضلر الواح طاشدن ایدیکه الله تعالی یومشادوب جبرائیل علیه السلام اوحلر کسوب مهره لو کبی دوز ایدوب فرقان یازدیغی قلم ایله بحر نوردن مرکب آلوب کلمات عشره یی یازوب موسی قلم آوازینی ایشیدردی طائفهٔ یهود دیرلرکه الواح طقوز لوح اولوب هر بری اون ذراع ایدی * ربیع بن انس دیمشدرکه توراة قرق دفتر اولمق اوزره اینوب یتمش دوه یوکی ایدی بر جزئی بر ییلده اوقنوردی ایچنده بیک سوره اولوب هر سوره بیک آیت ایدی انبیادن موسی وهارون و یوشع وعزیر وعیسی علیهم السلامدن غیری هیچ برفرد بتون توراتی حفظ ایتمامشدی بعضلر دانیال وارمیا علیهما السلام دخی از برلمشلردی امت محمددن حضرت علی

ايله جعفر صادق دخى حفظ ايتمشلردر ديو مذكوردر (قصهٔ سامرى) معتبراتده مرويدر كه حضرت موسانك مناجاته ايلتمكه ياخود مقدما غرق فرعونده جبرائيل عليه السلام كلوب آتنك اياغى باصديغى يرده فى الحال سبزه بتديكنى اعتقاده ديارنده اختلاف اولنان سامرى منافق كوروب اول خاك پاكدن بر قبضه الوب صقلايوب موسى عليه السلام مناجاتده اوتوز كون وعده دن اون كون زياده اكلنمكين اوتوز برنجى كون سامرى لعين بنى اسرائيله مصرده قوم فرعوندن دوكون بهانه سيله الدقلرى امتعهٔ كثيره يى بر روايتده قوم فرعون غرق اولدقده اب دريايه چقان اموال عظيمه لرندن الدقلرى سيم وزر وسائرلر ايچون بو ماللر سزه حرام اولمغين موسى سزه كوسترمشدر ديمكين انلر دخى عظيم آتش ياقوب جمله سنى ايچنه آتوب التونلر اريدكده مقدما بوزاغويه طپانلردن اولوب اوستاد قويمجى اولمغين اريين التونلردن اوچ كونده بر بوزاغو دوزوب صقلاديغى طپراقدن اغزينه صاچدقده ايچندن بوزاغو آوازى كبى دائما صدا چقمغين ابن عباس ونيچه لر قولنجه بقدرة الله اتلو قانلو جانلو بوزاغو اولدقده اطرافنده رقص وسماع ايتمكى ايجاد ايدوب ادراكارى قليل اولان بنى اسرائيله ر بكز بودر ديوب غرق فرعوندن صكره بوزاغويه طپار كفاره اوغرادقلرنده ياموسى بزه ده بونلر كبى عبادت اشكاله اجازت ويرديوب اول فكر باطل قلب ضلالت جابلرندن بالكليه زائل اولمامغين التوز بيك كسنه نك ايچنده نسل يوسف و بنيامينڭدن اون ايكى بيك كسنه دن غيريلرى شور وشغب ولهو وطرب ايله يدى كون اول بوزاغويه طاپوب خليفهٔ موسى اولان هارون پيغمبر قادر اولمامغين اسلامده برقرار اولان مؤمنين ابرار ايله كفار اشرار مستحقة التباردن منفصل ومعتزل اولديلر (قصهٔ توبه) تفاسيرده مذكوردر كه موسى عليه السلام مناجاتدن كلوب طورده حق تعالى اعلام ايتديكى اوزره قومنى ضلالتده كوردكده تحكم غضبه كلوب بنى اسرائيل ذليل توبه واستغفار ايتدكلرنده عفو اولنمق ديلرلرسه طاپيانلر طپانلرى قتل ايتسونلر ديو امر الهى اولدقده برى برينى كوروب ترحم ايتمامكيچون هوايى ظلمت بوروييوب اقارب واجانب بزى برلرين قيروب اخشامه يقين دعا و بكاء موسى وهارونله ظلمت كيدوب خبر عفو كلوب بو قلاندقده يتمش بيك ترجمهٔ توراة قولنجه همان اوچ بيك كسنه قتل اولنمش بولنوب باقيلرينك توبه لرى قبول اولدى ٭ سدى قولنجه موسى السلام بوزاغويى بوغازليوب آتشه ياقوب كلنى صاوردى ٭ تاريخ ميرخوندده مذكوردر كه قبول توبه ايچون قتل امر اولندقده نيچه لرى بوزاغويه طاپدقلرينى انكار ايتمكين

موسى علیه السلام امر حقله بوزاغویی یاقوب کانی دریایه صاووزوب بنی اسرائیله ایچك دیوب ایچدکارنده طپانلرك دیللری اوستنده برر صاری نقطه پیدا اولوب کاذب وصادق بووجهله ممیز ومفترق اولدیلر بعده ظلمت باصوب بری برلرین قیروب یتمش بیك یا اوچیوز بیك کسنه قتل اولندقده خبر عفو الهی کلوب ظلمت کتدی * تفاسیرده سامری سخی اولمغین امر حقله قتل اولنمیوب بعده (فاذهب فان لك فی الحیوة ان تقول لامساس) آیتی مفهومنجه کندویه برکسنه وکندی برکسنه یه یاپشسه ایکیسنی دخی اسمه طوتر اولمغین خلق اندن اودخی خلقدن قاچوب یانه کلمك دیو فریاد ایدوب اکا ملاقات ایتمك وانکله سو یلشمك ومبایعه وسائر معامله ایتمك خلقه حرام قیلنمشدی عاقبت بر صحراده هلاك اولوب بعضلر قولنجه اشبو حال حالا انك قومنده باقیدر دیو مذکوردر * معلوم اوله که بوزاغویه طاپوب سامری طائفه سندن اولانلر قدس شریفه بر منزل یرده نابلس شهرنده حالا موجود اولوب حقیقتده قدس بودر دیو اعتقاد باطل ایدوب انی مسکن ووطن ایتمشلردر * تفاسیرده مزبور سامری سامره قبیله سندن اولمغین سامری دیدیلر بعضلر قولنجه یهودیلردن برقومدر که بعض دینلری انلره مخالفدر بعضلر کرمان شهرندن برعلج اولوب اسمی موسی بن ظفر ایدی اصلده صغره طپان طائفه دن اولوب لکن ظاهرا مسلمان یخنوب کافر ومنافق ایدی بعضلر اسمی میخا بعضلر هارون دیمشلردینوب ترجمهٔ توراتده اسمی هارون دیو یازلمشدر (رفع طور) (ورفعنا فوقکم الطور خذوا ما آتیناکم بقوة) آیتنده تفاسیرده مذکوردرکه موسی علیه السلام توراتی ایچنده کی نیچه امر شاق ایچون بنی اسرائیل بی اتفاق وذوی النفاق تکلیف مالایطاق قدر دیوب قبول واقبالده وفرمان رحمانه امتثالده تردد وعناد ایتدکلرنده جبرائیل علیه السلام طور طاغنی قوپاروب طول وعرضی بر فرسخ اولان بنی اسرائیل اردوسی اوستنده هواده طوتوب موسی علیه السلام کتاب اللهی قبول ایتمزسکز اوزریکزه طاغ دوشوب هلاك اولورسز دیدکده خوفلرندن قبول ایدوب جمله سی صول یکاقلری اوستنه سجده ایدوب صاغ کوزلریله طاغ دوشرمی دیو بوقارو باقوب طائفهٔ یهود ایچنده بووجهله سجده عادت قالدی * تاریخ میرخوانده مذکوردرکه طور طاغی اوزرلرندن کتدکده احکام شاقهٔ توراة تخفیفنه حضرت موسایه یلواروب اودخی دعا ایتمکین احکام مشکله یی حق تعالی آسان ایدوب جمیع احکام توراة اوچیوز اون اوچ حکم اولمق اوزره قرار بولدی بعده موسی علیه السلام بنی اسرائیلی اطراف ولایت مصره ایلتوب مصرك جانب شرقیسندنکه ولایت شامدر جانب غربیسنه دك که ولایت اندلسدر بنی اسرائیله مسلم ومفوض اولدی نتکیم قرآنده (واورثنا القوم الذین کانوا یستضعفون مشارق

الارض ومغاربها التی بارکنا فیها) دیو بیورلمشدر (قصهٔ میقات) (واختار
موسی قومه سبعین رجلا لمیقاتنا) آیتنده مشاهیر تفاسیرده عظماء قدماء علمادن
ایکی درلو روایت حکایت اولنوب بری بودرکه موسی علیه السلام قومنك بوزاغویه
طاپدقلرینه حضرت پروردکار مغفرت کاره اعتذار یاخود قومنه طلب توبه
واستغفار ایچون اشراف بنی اسرائیلدن یتمش رجل مختار ایله طوره واروب کندیسی
یوقارو چقوب بونلر طاغ اتکنده طوردی اوزرلرینه غمام یعنی طومان کبی بوفقه
آق بولت اینوب طاغی بوریدی موسی علیه السلام نوره غرق اولوب رب العزتله
سویلشوب اول یتمش کمسنه ایشتدی غمام کتدکده یاموسی چاق بز بزی آشکاره
کورمینجه سکا ایمان ایتمز دیدکلرنده کوکدن آتش کلوب جمله سنی یاقوب یاخود
برهیبتلو آواز کلدی یاغیبدن برعسکر عظیم حرکتی ایشیدوب خوفلرندن زهره لری
چاك وهلاك اولدقلرنده موسی علیه السلام یارب بنی قومم یانده شاهدسز قومه دیو
حیاتلرینه دعا ایتدکده ایرته سی جمله صغالوب موسی ایله بیله کلوب جمله وقایعی اهل
اسلامه اعلام ایتدیلر * ینه تفاسیرده مذکوردرکه برروایتده طلب رؤیت ایتمکین هلاك
اولوب ینه حیات بولنلر بنی اسرائیلدن اون بیك نفر کمسنه ایدی ایکنجی روایت بودرکه
موسی علیه السلام نقبایی نزول توراة ایچون طوره کتدکده صدور ایده جك جمله
اموره شهادت ایتسونلر دیو ایلتوب کندیسی مقدمجه واروب طاغه چقوب اثناء
مکالمه ده نقبا دخی کلوب طاغ اتکنده طوروب قصهٔ غمام واستماع کلام وطلب
رؤیت واحیا بعد ازاماته براسلوب سابق واقع ومتحقق اولدی دینوب * بعض
تفاسیرده روایت اولی بعضنده ثانیه اختیار اولندی (وما اعجلك عن قومك یاموسی
قال هم اولاء علی اثری وعجلت الیك رب لترضی قال فانا قد فتنا قومك من بعدك
واضلهم السامری) آیتی جمیع مفسرین قولنجه آیت مزبوره ده اولکی قومدن
مراد موسی ایله طلب نزول توراته کیدن نقبا اولمق اوزره روایت ثانیه یه دلالت
ایدوب (ولما سکت عن موسی الغضب اخذ الالواح وفی نسختها هدی ورحمة
للذین هم لربهم یرهبون واختار موسی قومه سبعین رجلا لمیقاتنا) آیتی روایت
اولی یه دلالت ایتمکین روایتین بیننده ظاهرا تعارض وتناقض کورینور * تفسیر
جلالینده ابن عباسدن تفسیر تیسیرده وهبدن مرویدرکه موسی علیه السلام مناجاته
وطلب توراته یتمش کمسنه ایله کیدوب (ارنا الله جهرة) دیدکلرنده صاعقه
اینوب سنی یاقوب بعده حیات بولدیلر دفعه ثانیه ده اعتذار جرم بنی اسرائیل ایچون
یتمش کمسنه ایله دخی کیدوب محل مناجاتده کوردکاری احوال پراهوالدن موته

قريب رعشه ودهشه حاصل اولدقده دعاء موسى عليه السلام ايله زائل اولوب خطاب رب الاربابي جمله سى ايشيدوب موسايه بنى اسرائيل قاتنده شهود عدول اولديلر * پس بو روايت اوزره مقدما ذكر اولنان ايكى روايت اراسنده توفيق وتلفيق حاصل وهر وجهله سؤال واشكال زائل اولور * اكثر تفاسيرده كلام رب الانامى صحت شهادت ايچون جميع نقبا ايشتمشلردر دينوب تفسير تيسيرده (ياموسى انى اصطفيتك على الناس برسالاتى وبكلامى) آيتى مفهومنجه موسادن غيريلرى ايشتمدى زيرا ايتده تخصيصه تنصيص واردر ديو تصريح وتصحيح اولنوب تفسير لبابده دخى امام قرطبى ديمشدر كه كلام خدايى نقبادخى بالذات ايشتديلر دينلر خطا ايتمشلردر زيرا اوتقديرجه كليم الله اولان يالكز موسى اولمامق لازم كلور دينوب لكن حضرت حق كلمات شريفه سن يالكز موسايه خطاب ايدوب نقبايه خطاب اولنميوب انلر همان مجرد سامعين اولمغين موسادن غيريلره كليم الله ديمكه وجه اولمامغله اكثر تفاسير كلامى صحيح اولوب موسايه شهادتده قوت اولمق ايچون اهتماما حق تعالى كلام شريفن بونلره اسماع ايتديكى اصح وارجح اولمق اكلانور والله اعلم (قصهٔ) خضر) تاريخ ميرخوانده بو قصه قول اصح اوزره موسى نبى عليه السلام بنى اسرائيل ايله صحراى تيهده ايكن واقع اولدى دينوب * تفسير لبابده دخى نزول توراتدنصكره اولمق اشعار اولنوب لكن سائر تفاسيرده مذكوردر كه هلاك فرعوندنصكره دونوب مصره كلدكلرنده بركون وعظ ايدركن سزدن اعلم وارميدر ديو صور يلوب يوقدر ديدكده اشهر اقوال اوزره بحر روم وبحر فارس جمع اولمغين مجمع البحرين دينلكلرى يرده اولان خضر سندن اعلمدر ديو وحى الهى اولوب موسى عليه السلام آنى بولمغه مناجات ايتدكده برزنبيله پشمش بالق قو نه يرده غائب اولورسه آنده بولشورسن ديو بيورلمغين * شاكردى يوشع ايله اوچ كون كيدوب محل موعوده واردقلرنده موسى عليه السلام اويويوب آب حيات كنارنده اولمغين بالق جانلنوب دريايه آتلوب يوشع خبر ويرمكه اونودوب ايرته سى وقت وقت ظهرده يولده كيدركن موسى عليه السلام آجقوب يوريلوب اوتوردى بالغى يوقليوب يوشع اعلام ايتدكده كيرويه دونوب بالق قاچديغى صخره يه واروب آنده خضرى بولدى واقع اوله جق امور خفيه سرنى بن سكا اعلام ايتمينجه سؤال واستفهام ايتمه ديو عهد لشوب موسى عليه السلام يوشعى بنى اسرائيله كوندردى موسى ايله خضر لب دريايه كلديلر آدمله اسبابله طولمش بر كمى يه بنوب كيدركن صويه قريب بز بالكى ياوچ تخته قوپاروب برشهره واردقلرنده كناره چيقوب

اویون اوینار اوغلانجقلرك ایچندن برخوب صورتلی طوتوب باشن قوپاردی یابوغوب یاباشنی دیواره اوردی یاطاشله ازوب یابچاغله بوغازلدی * بعده اشهر اقوال اوزره ولایت شامده انطاکیه شهرینه واروب خلق بونلره یییه‌جك ویرمیوب اوحالده خضر علیه السلام مفسرین قولنجه ارتفاعی یوزذراع مؤرخین قولنجه ارتفاعی ایکیوزطولی یوزاللی عرضی اللی ذراع اولوب ییقلمغه متوجه بردیواری حدیث شریف مفهوم‌نجه الیله طوغرلدوب ابن عباس قولنجه ییقوب یاپدی بعضلر قولنجه دیرك طیادی * بوقصه‌لرك هربرنده موسی علیه السلام نیچون بویله ایدرسین دیو غضبله صوروب خضر دخی بن سکا دیمدیمی سن بنم ایشلریمه صبر ایده‌مزسین دیدکچه موسی علیه السلام سهوایتدم ارتق صورمنم دیو عذرلنوب اوچنجیده خضر علیه السلام یاموسی سنکله افتراقمز زمانیدر صبر ایده مدیکك امورك حکمتی بودرکه * بندیکمزکمی صاحبی اون نفر یتیم قرنداشلر اولوب بشی مریض بشی دخی کمیجیلك ایدردی واره‌جغمز ولایتك پادشاهی هرصاغ کمی‌یی جبرله المغه معتاد اولمغین بونی عیبلو ایتدم تاکه بکمیوب المیه * قتل ایتدیکم اوغلان ایسه بیوسه کافر اوله‌جغی مقرراولوب پدر ومادری مسلمانلر اولمغین اوغلان یشاسه آنلری اضلال ایده‌جك ایدی الله تعالی آنلره مقتولك عوضی برولد صالح ویرسه کرکدر * طوغرلتدیغم دیوار ایسه اوشهرده ایکی یتیمکدرکه یدنجی اتالری صلحادن اولوب نسلنه قالمق ایچون انك التنده دفینه قومشدی اوغلانجقلر بیومدین ییقلوب ضایع اولمسون دیو طوغرلتدم * بوجمله‌یی بن الهام رب الانام‌له ایتمشمدر دیوب آیریلوب موسی علیه السلام بنی اسرائیل یاننه کلدی * تفاسیرده مذکوردرکه صبیّ مقتولك والدینه حق تعالی برقز ویردیکه بر پیغمبر خاتونی اولوب بر پیغمبر والده سی اولدیکه حق تعالی آنك سببیله برقومی هدایت ایتدی برروایتده مقتول عوضی برصالح اوغللری اولدی * تاریخ میرخوانده روایت ثانیه جعفر صادق قولیدر دیومذکور در تفسیر واحدیده مذکوربرحدیث اوزره دفینهٔ مذکوره التون وآقچه ایدی یننه انده مذکور برحدیث اوزره که قول اکثر مفسرین ومؤرخیندر برالتون لوح اولوب اوزرنده بوکلام مرغوب نصیحت اسلوب مکتوب ایدیکه (عجبت لمن یؤمن بالقدر کیف یحزن وعجبت لمن یؤمن بالرزق کیف یتعب وعجبت لمن یؤمن بالموت کیف یفرح وعجبت لمن یؤمن بالحساب کیف یغفل وعجبت لمن یعرف الدنیا وتقلبها باهلها کیف یطمئن الیها لااله الاالله محمدرسول الله) تفسیر لبابده اول ایکی یتیمك آدی اصرم ایله صریم ایدی بعضلر دیدیلرکه جدا علالرینك اسمی کاشح اولوب پیغمبر ایدی * تفسیر قاضیده مزبور

کاشح سیاح ایدی دیو مذکوردر * تاریخ میرخوانده حضرت علیدن مرویدرکه
حین وداعده موسی علیه السلام خضردن نصیحت ایستیوب اودخی دیمشکه
(استودعك الله یا ابن عمران کن نفاعا ولاتکن ضارا وارجع عن اللجاجة ولاتمش
فی غیر حاجة ولاتضحك من غیر عجب ولاتعیر الخاطئین بخطایاهم وانت علی خطیئتك
ولاتؤخر عمل الیوم الی الغد) دیوب مرویدرکه خضرله موسی علیه السلام جمله
اون سکز کون یولداش اولدیلر شیخ محیی الدین عربی کتاب فتوحاتنده ایدر برصحراده
خضره بولشدم اثنای مصاحبتده قصهٔ موسی ذکر اولندقده دیدیکه عمران
اوغلنه بیك مسئله حاضرلمشدم آنك ایچندن اوچ مسئله یه تحمل ایده مامکین باقیسن
کشف ایتمدم * تفسیر کورانیده حضرت رسولدن مرویدرکه نولیدی موسی
علیه السلام صبر ایتمش اولایدی تاکه دخی واقع اوله جق امور غریبه‌یی الله تعالی
بزه خبرویریدی * تفسیر ابوالسعودده وقت وداعده موسی علیه السلام نصیحت
استدکده (لاتطلب العلم لتحدث به واطلبه لتعمل به) دیمش (احداث قبة الزمان)
تاریخ میرخوانده موسی علیه السلام سکسان برپاشنده اولوب بنی اسرائیل ایله
بریه طورسیناده ایکن امر حقله مفصلا صافی آلتوندن برصندوق ویدی رنکلو اطلسدن
طولی اوچ عرضی وارتفاعی اون ذراع قبه او برچادروقبه‌نك اطرافنه طولی یوز عرضی
اللی ارتفاعی بش ذراع سراپرده یاپدیریوب بوجمله‌نك آلات واوانی وفرش وسائر
لوازمنی جواهر زواهرله مرصع وملمع ایتدیروب صندوق ایچنه کوکدن اینن الواح
شریفه‌یی قویوب صندوقه تابوت الشهادة قبه‌یه هیکل سراپرده‌یه قبة الزمان
وقبة الامد وبیت المقدس دیو آد قویوب قبه‌نك ایچنده بخور یقاجق واطرافنده
قربان ایده جك یرلر تعیین اولنوب بر موجب وحی تمام اولدقده کوکدن نور اینوب
قبه‌یی بوریدی اطرافنی طومان شکلنده غمام دیدکاری خفیفجه بولت قاپلیوب
نور تابانك لمعاننده موسی وهارون علیهما السلامدن غیری کمسنه قبه‌یه کیره میوب
نیچه کونه دك قربانلر اولوب بعده موسی علیه السلام خلافت و امامتلرین وقبه‌ده
بخور و قنادیل یاقمغی و قربانلر اوزرینه طورمغی و اهل مناصب وغیره لباسلر
کیدرمکی حضرت هارونله آنك اولادنه و نسل و ذریتنه تعیین ایلدی بنی اسرائیلك
آنلره مخالفتلرین حق تعالی حرام ومخالفت ایدنلرك قتلن حلال ایدوب بو
خصوصلرك صحتنه علامت اولمق ایچون قربان اولندقده دور آدمدنبرو عادت الله
اولدیغی اوزره کوکدن آتش کلوب قربانی کوکه کوتوروب علامت قبول حصول
بولمغین خصوصا زیارت قبهٔ شریفه یه خلق جمع اولمغین اول یوم سعیدی عید

ایندیلر * اتفاق حضرت هارونك ناداب ابیهو آدلو ایکی اوغلی قبه‌ده بخور یاقق دیلیوب قبه‌ده‌کی خدایی آتشی قویوب آخر یردن آتش الوب یاقغین بخوردن اجی توتون چیقوب ایکیسنك دخی یورکارین یاقوب وفات ایتدیلر بعد الدفن جمله خلق ملول اولوب ایرتسی هارون علیه السلام کندینك یه‌سازار ایشامار آدلو ایکی اوغلنی ولی عهد ایدوب بوکونده سبب قصهٔ بقره اولان عامیل نام کسنه مقتول بولندی * ترجمهٔ توراتده موسی علیه السلام امرحقله صندوق و قبه ومذبح و مناره وسفرهٔ طعام وغایت وافر عجیب و غریب نسنه‌لری سیم و زر و انواع جواهر ایله یاپدیروب مصردن چقدقلرینك ایکنجی ییلی ابتداسنده تمام اولدی هرکون اخشامه دك قبه‌یی کوکدن بولت بورییوب کیجه‌تونسز خدایی آتش قاپلیوب بنی اسرائیل اردوسی پرضیا اولوردی مزبور بولت قبه‌دن کیدرسه بنی اسرائیل کوچوب قوندقلرنده ینه بولت یورردی کاه‌اولوردیکه بولت بر نیچه کون کاه بر آی کاه بر ییل قبه اوزرنده طوروب بنی اسرائیل دخی بالضروره اوتوراق اولورلردی دینوب یاپیلان نسنه‌لرك عددنده وکیفیت اوصافنده اولقدر تفصیل لطیف مذکور درکه عقل انسان حیران اولور (قصهٔ بقره) تفاسیرده مذکور درکه بنی اسرائیلده بر یاخود ایکی کسنه اقرباسندن برنی میراث ایچون یاخاتوننی یاقزنی نکاحلمك ایچون قتل ایدوب میتی برقریه‌یه براغوب اهالیسندن دیت ایستدکده برصغر بوغازلنوب اتندن میت اوزرینه اورمغه امر الهی کلدکده خلق تعجب ایدوب یاموسی ربکه صورنه اصل صغر بوغازلیه‌لم دیوب اول دخی صوردقده اورته یاشلو یوریلوب اونی عقوله‌اولسون صوردیدکلرنده صوروب لطیف وفرحبخش التون کبی صافی صاری یوریلوب اومقوله چوق بولنور تکرار صور دیدکلرنده استخدام اولنیوب جمیع عیو بدن مبرا یاخود ایسندیکی یرده‌اوتلاسون دیو صالیویرمش وجمله اعضاسی حتی بوینوزلری وطرناقلری دریسی رنکنده اوله دیو بیورلدقده یوقلنوب کشافده مذکور برروایتده قرق ییل ارانوب عاقبت قصه‌سی عظیم تفصیله محتاج اولوب پدری وفات ایتمش ووالده‌سنه مطیع برصالح ومفلح تازه یکتده بولنوب انسان صورتنده برملك تعلیمیله صاتمقده طیانوب اقدام وابرام ایله دریسی طلوسی التونه صاتدقده بوغالنوب دیلنی یادیلی ایله یورکنی یاصاغ بودنی یاقولاغنی یاقو یروغی صوقومنی یاقولاق توزنده‌کی کموکی یاایکی کورکی اراسنی مزبور میته اوردقلرنده قانی اقه‌رق قالقوب بنی اقربامدن فلان اولدردی دیوب دوشدکده موسی علیه السلام قاتلی طوتدیروب قصاص ایتدردی

(اوزماندنبرو)

اوزماندنبرو وارث قاتل میراث مقتولدن شرعا محروم اولدی بقره‌نك بهاسنی موسی علیه السلام جمیع بنی اسرائیله صاووب هر نفره حصه دوشدی دیو تفسیر لبابده مرویدر * تفسیر قاضی وغیریده اول امرده بنی اسرائیل‌نه اصل صغر بوغازاسه‌لر مراد حاصل اولوردی لکن کندیلره کوچ کوستروب اوصافن استکشاف ایتمکین حضرت رب حمید زجرالهم آنلره تشدید ایتدی دیو برحدیث شریف مرویدر تاریخ میرخوانده مذکوردرکه طائفهٔ یهود دیرلرکه مزبور صغری آتشه یاقوب کولنی موسی علیه السلام ائمه وخلفا اولان اولاد حضرت هارونه تسلیم ایدوب بعده هر قاتلی نامعلوم مقتول بولندقجه میت اوزرینه اول کولدن برمقدار صاچاوب باذن الله جانلنوب قاتلنی دیوب ینه دوشوب امدمدید وعهد بعید بومعجزه وامر غریب بنی اسرائیل ایچنده بحکمة الباری باقی وجاری ایدی (قصهٔ صخره) تاریخ میرخوانده مذکوردرکه حضرت موسی علیه السلام غایت وقور وغیور واهل حیا اولمغین بدنن کمسنه کوسترمکیچون تنهاده غسل ایدوب بنی اسرائیل بی ادبلکلرندن بری برلرینه قارشو غسل وکشف عورت ایتمکه معتاد اولمغین موسانك جسمنده برمرض اولمسیدی بزم یانمزده غسلدن قاچرز دی دیو کفت وکوایتدکلرنده برکون تنهاده غسل ایدوب قفتانلرین برطاش اوستنه قویمشکن حکمة الله ایله طاش یوربوب کیدوب موسی علیه السلام بهی طاش اسبابمی کتور دیو آردنجه کیدوب اوحالده بنی اسرائیلك نیجه‌لری موسایی عریان کوروب بدن حسنی عیوبدن مبرا ایدیکی ظاهر وهویدا اولدقده طاش طوروب قفتانلرین آلوب کیوب بنی اسرائیل حضرت موسایه سوء ظن ایتدکلرینه توبه واستغفار اظهار ایتدیلر (یاایها الذین آمنوا لاتکونوا کالذین آذوا موسی فبرأه الله مماقالوا وکان عندالله وجیها) آیتی احد اقوال اوزره بوقصه‌یه اشارت ایدر دیمشلر بعده موسی علیه السلام امر حقله اوطاشی صقلایوب درت کوشه‌لو اولمغین بعدزمان صحرای تیهده بنی اسرائیل صویه محتاج اولدقده موسی علیه السلام عصا ایله اوروب هر کوشه سندن اوچر چشمه اقردی * تفسیر قاضیده (واذ استسقی موسی لقومه فقلنا اضرب بعصاك الحجر) آیتنده مسطور درکه مزبور حجر طورطاغندن قوپارلمش درت کوشه‌لو ایدی بیله کتوروب عصا ایله اوردقده هر کوشه سندن اوچر عدد کوچك ایرمقلر آقوب هر بردن اسباط بنی اسرائیلدن برسبط صو آلورلردی بنی اسرائیل اردوسنك طولی اون ایکی میل ایدی یاخود مذکور حجر جنتدن چقوب عصا ایله بیله شعیب پیغمبر ویرمشدی یاخود حضرت موسی غسل ایدرکن قفتانیله قچان

طاش ایدیکه جبرائیل اشارتیله بیله کتورمشدی یاخود برغیر معین طاش ایدیکه
مرمردن اولوب طول وعرضی برذراع ایدی (بریهٔ سینا وفاران) ترجمهٔ توراتده
موسی علیه السلام غرق فرعوندنصکره لب دریادن کچوب بعض قریه لره وصحرالره
قونوب کوچوب مصردن چقدقلرندن بربچق آی کچدکده بریهٔ سینه‌یه قوندیلر
دینوب * تاریخ میرخوانده مصردن چیقه‌لی ایکنجی ییلك اولنده ماه نیسانده بریهٔ
سیناده عید قربان فصح فرض اولوب ماه اایارده بنی اسرائیلك جنکه یارارلری دفتر
اولنمق امر اولندقده یاشی یکرمی ایله اللی اراسنده اولنلر التیوز بیك واوچ بیك
بشیوز اللی کمسنه بولنوب بعده مصردن چقالدنبرو بنی اسرائیله سایبان اولان
بولت که خلق آنك حرکت وسکوننه تابع ایدیلر یوریوب بریهٔ فاران اوزرنده
طورمغین جمله خلق آنده قوندیلر مصردن چیقه‌لی ایکنجی ییلك ایکنجی آیی ایدی
اول اثناده شهر مدینه‌دن حضرت موسانك قاین اتاسی شعیب علیه السلام کلوب
کلی رعایته مظهر دوشوب حضرت موسانك جمله خلقك دعاوی وسائر احواللرینه
بالذات تقید ایله کالی زحمتلرین شعیب علیه السلام کوردکده هر بر سبط ایچلرندن
بر عاقل وکاملی نقیب یعنی رئیس وضابط نصب ایدوب زحمتکی تخفیف ایله
دیدکده موسی علیه السلام آنی مناسب کوروب نصب وتعیین ایتدی دیو تفصیل
اولنوب ینه ترجمهٔ توراتده شعیب علیه السلام کندینك قزی وموسانك خاتونی
صفرایی وموسانك ایکی اوغلنی بیله کتوروب افراد ناس مصالحیله لیل ونهار
بالذات تقیدنی کوردکده اون ایکی سبطك هر برینه بر نقیب وبونلردن ماعدا
هر بیك نفره ویوز نفره واللی نفره واون نفره بر بلوك باشلری وضابطلر وجمله
مسلمانلره قاضیلر نصب ایتدیروب بعده شعیب علیه السلام وطننه کتدی دیو مذکوردر
(عتاب سحاب) تاریخ میرخوانده مذکوردر که اومدتده موسی علیه السلام حقنده
برادرلری هارون علیه السلام ایله همشیره‌لری مریم خاتون بعض خصوصده
بری برلریله تنهاده نوعا شکایتلشدکلرنده اریته‌سی عسکره سایبان اولان بولت
ایچلرندن یابنی اسرائیل اکرچه بنم عنایتم ومغفرتم ایله مخصوصسز لکن سز قانده
موسی قانده اکا نیچه اویکونه بیلورسزکه اکا میسر اولان شرف مکالمهٔ خدا انبیادن
برینه میسر اولمدی نیچون حدیکزی بیلمزسز دیو خطاب باعتاب کلوب بعده بنی
اسرائیلك اوزرلرندن یوریوب کیدوب کونش آچلمغله حرارت هوا مشاهده اولندقده
حضرت هارون علیه السلام توبه ایدوب مریم خاتونده برص مرضی ظهور ایدوب
دعاء موسی ایله بر هفته‌دنصکره مرضی کیدوب بوحال ظهورندنصکره حضرت موسانك

بين الناس عزت وحرمتی وکال علو رتبتی ظاهر و باهر اولوب بر کمسنه قیل وقال ایتمکه قادر
اولمدی (قصهٔ قارون) تفاسیرده وتواریخده مروی در که حضرت موسی علیه السلامك
عمیسنك یادیزه سنك یابرادرینك یاهمشیره سنك اوغلی یابالذات عمیسی ایدی حضرت
موسی وحضرت هارونده نصکره اعلم واجمل بنی اسرائیل اولوب موسادن علوم
کثیره اوکرنوردی قبل الایمان فرعون طرفندن بنی اسرائیل ضابطی ایکن ظالم
اولوب موسی زماننده منصبی اولمامغین موسی و هارونه دائما بغض وحسد وجفا
ایدوب آنلر ایسه کال لطفلرندن قرابته بناء تحمل ایدرلردی حق تعالی صنعت
کیمیایی بناء قبة الزمان ایچون موسایه بلدردکده موسی قارونه اوکردوب قارون
دخی کیمیا ایله یا تجارتده مهارتله یا یوسف علیه السلام زماننده دفینه‌لر بولمغله
حدوصفدن خارج مالدار اولوب یالکز خزینه‌لری مفتاحلرین قرق یا التمش عدد
قاتر طاشر ایدی هر مفتاح درَیدن اولوب بربارمق قدر ایدی سیره چقدقده آلتون
اکرلو درت بیك خدم وحشم ایله مسرور و مغرور چیقوب اشقیایی ضیافت ایدر
ایدی ترك غروره نصیحت اولندقده اول غنیّ غبی طامع سامع اولمزدی * بریهٔ فارانده
هر غنی کمسنه ربع مالنی زکاة ویرمك فرض اولندقده قارون و یرمیوب موسی
علیه السلام باری بیك التوندن بر التون ویردیوب قارون عناد ایتدی * بعده اشقیا
اتفاقیله بر فاحشه خاتونه موسایه بین الناس بی شرم و هراس زنا افترا سن ایدرسك
سکا بیك التون و یرهیم دیوب بر یوم عیدده یا هفتهده بر اولان یوم وعظ و ذکرو
وعد و وعیدده اول نبیّ صفی سعید اثناء کلامده زانئ متأهله رجم فرضدر
دیدکده قارون قالقوب زانی سن اولسك رجم اولورمی دیوب بلی اولور دیدکده
پس قومك سنی فلان خاتونله زنا ایتدی بیلورلر دیوب احضار اولندقده واقع حالی
دیمکه موسی علیه السلام خاتونه یمین ویروب حضرت کلیم اللهه افترا ایتمکه اجترا
ایده میوب سزه بهتان ایچون قارون بکا شو لقدر مال ویروب شو قدر دخی وعده
ایتدی دیدکده * یاخود افترا ایتمك ایسترکن حق تعالی دیلنی دوندوروب قارونله
اخفا واسرار ایتدکاری اسراری اظهار ایدوب قارون بدرای رسوای اولدقده
موسی علیه السلام طپراق اوزرنده سجده ایدوب بکا ایله تضرع خدا ایتدکده
امر حقله بر مسخر اولوب موسی علیه السلام خبر ویردکده قارونك یاننده اولنلر
قاچوب ایکی مخصوص کمسنه‌سیله یره کچوب او حالده موسایه قارون ملعون یتمش
کره تضرع شدید ایدوب کال غضبلرندن مفید اولمیوب منخسف ونابدید اولدی*
بعض اشقیا موسی قارونك مالنه طمع ایچون خسف ایتدردی دیدکلرنده اوج

کوندنصکره مسکن وداری ومال و طواری وجمله واری دخی بالتمام یره کچدی *
تفاسیرده مذکوردر که جناب حقدن وحی ایرشدیکه یا موسی نه عجب بی رحم
ایمشسن که خسف اولنلرك بوقدر تضرع و انینی شدتك تلیین وحدتك تسکین
ایتمدی عزتم حقیچون بکا برکره ندا والتجا ایده‌لردی نجات نصیب ایدوب بنی
سمیع و قریب ومجیب بوله‌لردی * ترجمهٔ توراتده اولانك اجمالی بودر که موسانك
عمیسی اوغلی قورح ایله داثن و ابیروم آدلو ایکی نفر کمسنه وایکیوز اللی نفر
اشقیا که بنی اسرائیلك اشرافندن ایدیلر یاموسی برادرك هارونله ایکیکز بزه نه تکبر
ایدرسز سز دخی بزم کبی بنی اسرائیلدن دکلمیسز دیدکلرنده موسی علیه السلام
سجده‌یه واروب بعده بنی اسرائیله قورح و داثن و ابیرومك چادرلری یانندن
کیدك دیوب خلق طاغلدقده اوچی دخی چادرلریله و توابعلریله و مال وطوارلریله
یره کچوب بعده کوکدن آتش کلوب اول ایکیوز اللی نفر اشقیایی یاقوب هلاك
ایتدی * بعده بنی اسرائیلك بعضلری موسی وهارونه بوقدر کمسنه‌لری حظنفسکز
ایچون هلاك ایتدیکز دیدکلرنده غضب حق اولوب اشقیایه طاعون کبی فجأه موت
مسلط اولوب بعده دعای موسی وهارونله رفع اولنوب اون درت بیك یدیوز کمسنه
هلاك اولمش بولندی (نظم) بین قارون چه برداز کنج دنیا * نیرزد کنج دنیا رنج
دنیا (قصهٔ تیه و ظهور معجزات کثیره) ترجمهٔ توراتده بریهٔ فارانده واقع اولمشدر
دینوب تاریخ میرخوانده موسی علیه السلام بریهٔ فارانده یمش طقوز کون اوتوروب
بعده امر حقله اراضیٔ مقدسه‌یی جبار بن دیدکلری عمالقهٔ کفار الندن فتحه
عزیمتله کوچوب قریهٔ قاریشه کلوب تجسس احوال جبابره ایچون نقباء
بنی اسرائیل اولان اون ایکی کمسنه‌یی صالحجه کوندروب نواحئ ولایت اردنه یاقدسه
یافلسطینه کلدکلرنده عمالقه‌دن عوج بن عنق بونلری طوتوب بکی ایچنه قویوب
پادشاهلرینه ایلتدکده قوت وصلابتزی بنی اسرائیله خبر ویرسونلر دیو آزاد ایدوب
کلدکلرنده یوشعله کالب سرکذشتلرین صقلایوب باقی نقبا خلقی تخویف ایتدکلرنده
بنی اسرائیل قورقولرندن کیتمکه عناد ایدوب موسی علیه السلام مناجات ایتدکده
هوایه بربولت کلوب بنی اسرائیله نیچه خطاب و عتاب ایدوب بعده تخویف
ایدن اون نفرك کوده‌لری صو کبی اریوب آقوب دفعهٔ هلاك اولدیلر * بعده موسی
و هارون و یوشع و کالب علیهم السلام قتال عمالقه‌یه کیدوب بنی اسرائیل بیله
کیتمکه عناد ایتمکین مصره متوجه اولدقلرنده صباح یورییوب اخشام قونوب
قالدقلری یره قونمشلر کورینوب بو حالله فلسطین وایله واردن و مصر اراسنده

اون ایکی فرسخ اولان صحرای تیهده واله و حیران تایه وسرکردان کزوب طشره یه چقمغه قادر اولهمدیلر لکن موسی و هارون و یوشع و کالب یوللری باغلو اولمامغین ایستدکلری یره واروب کلوب بو حالده موسی علیه السلام یولداشلریله عمالقه دیارینه واروب عوج قارشو کلوب موسی علیه السلام صچرایوب عصا ایله اینجکنه چالوب هلاك اولدقده بنی اسرائیله کلوب ممالك کفاری سزسز فتح ایتمیم دیدم کلکز بیله کیدهلم دیوب بنی اسرائیلك یوللری باغلندیغن بیلدکده ملول اولدی (فلاتأس علی القوم الفاسقین) دیو جناب حقدن تسلیت اولندی بعده بنی اسرائیل بدنهاد عناد اعتیاد شکایت نفاد زاد ایتمکین موسی علیه السلام دعا ایدوب لطف حقله هرکون اتمك یرینه عربجه من دیدکلری ترنجبین یاغوب سلوی دیدکلری بلدرچین قوشلری کلوب هرکس هوس ایتدیکی قدر الوب کباب ایدوب صولری دخی توکندکده موسی علیه السلام بیله کتوردیکی طاشی قبة الزمانه قویوب عصا ایله اوروب اون ایکی چشمه آقوب کوچدکجه صوکسلوب قوندقجه آقاردی * بعضلر حرص وطمعلرندن من وسلوادن بر کونلکدن زیاده جمع ایتدکده کلز اولوب دعاء موسی علیه السلام ایله یته کلدکده برکسنه بی خلقه ناظر دیکوب انك معرفتیله هرکس بر کونلك آلوب زیاده آلدرمزدی دین موساده سبت کونی دنیا مصالحیله تقید حرام اولمغین جمعه کونی عادتدن زیاده کلوب هرکس ایکیشر کونلکی بردن آلورلری بواسلوبله هرکون کوچوب برایکی فرسخ یربورییوب قوندقلرنده قالقدقلری یره قونمشلر کورورلردی بو اثناده بنی اسرائیلك لباسلری اسکیوب حضرت موسایه شکایت ایتدکلرنده دعا ایدوب طاشدن اقان چشمه یه یاتورسونلر یکی اوله و کیرلندکده آتشه براقسونلر که کیرنی آتش یاقوب لباسه ضرر کلیه دیو وحی کلوب * بعده هر طوغان اوغلانجق قدرت حقدن قفتانیله بیله طوغوب بیودکجه قفتانی دخی بیله بیوردی * بعده بنی اسرائیل بزنیجه برمن وسلوی ایله قناعت ایدهلم سبزوات وحبوبات ایسترز دیدکلرنده نعمت حقه قانع اولمدقلرینه موسی علیه السلام قاقیوب وارك مصره کیدك دیوب حق تعالی دخی غضب ایدوب برینه قاریشه کیردکلرنده یاشی یکرمی ایله اللی اراسنده اولنلرك یوشع و کالبدن غیریلری قرق ییل ایچنده جمله تدریجله وفات ایدوب برلرینه اوغللری یتشوب قرق ییل تمام اولدقده تازه یتشنلر هلاك اولنلر عددنجه اولوب یوللری آچلوب یوشع علیه السلام ایله اریحا شهرنی فتح ایتدیلر دیو تفصیل اولنوب * ترجمه توراتده نزول من وحصول بعض علامات وکرامات چاق یرینه سینینده اولوب تیهدن چقمجه اراسی کسلمدی

نزول سلوی ایسه ابتدا بریهٔ فارانده واقع اولدی دینلدی * بعض تفاسیرده صحرای تیهك طولی طقسان فرسخ ایدی لکن بنی اسرائیل آنك ایچنده التی یاطقوز فرسخ یرده قونوب کوچوب طشره یه چقمغه قادر دکلاردی دینلدی کشافده تیهك طولی اون ایکی عرضی سکز فرسخ اولوب حلب یاننده قنسرین ایله قدس ارasنده ایدی دینلدی * تفاسیرده مذکوردر که صحرای تیهده بنی اسرائیلك لباسلری کیرلنمیوب واسکیمیوب طرنقلری دخی اوزامیوب اوغلانجقلری طوغدقجه قدرتدن طرنق کبی لباسله طوغوب بیودکجه لباسلری دخی بیله بیوردی (قصهٔ عوج) نیچه معتبراتده مذکوردر که حق تعالی بنی اسرائیله اریحا شهرنی فتح ایدوب آنی وطن ایدنمکه امر ایتمشدیکه بیك عدد قریه سی وهر قریه ده بیکر نفر کمسنه و بیکر عدد باغچه اولوب اوزملرینك بر صالقمنی کوچك آدملردن بش کشی کوتوروب بر دانه انارقابوغنك ایچنه اون آدم کیرردی اشبو ولایتك خلقنه عمالقه دینوب بقایای قوم عاد اولان کنعانیین جبارین اولوب سکسانر یتمشر یوزر یادر یوز یاسکزر یوز ذراع قامتلری اولوب بت پرست کافرلر ایدیلر خفیة بونلرك احوالن بوقلمغه کوندریلان اون ایکی نفر نقبا اریحایه وارد قلرنده آدم پیغمبرك فاجره اولوب دعاسی سببیله جانورلر اوشوب هلاك ایتدکلری عنق آدا اوقزینك اوغلی عوج که اوچ بیك یا اوچ بیك التیوز یل یشایوب واوچ بیك اوچیوز اوتوز اوچ وحضرت ابن عمر قولنجه یکرمی اوچ بیك اوچیوز اوتوز اوچ ذراع قامتی اولوب طوفان نوح طپوغنه چیقوب صوصادقده اموزندن یابلندن کچن بولنلرك برینی صقوب صو یبنی ایچوب قارنی آجقدقده دریادن عظیم بالقلر چقاروب کونشه قارشو طوتوب برمقدار پشدکده یروب بر روایتدی هر کون اون ایکی بیك اتمك یروب قارنی طویمزدی نقبایی کوردکده اوینه ایلتمکیچون باشنده اولان اودون باغینك ایچنه قویوب کوتوردکده ایاغیله ازمك ایستیوب خاتونی قومیوب قوملرینه احوالمزی خبر ویرسونلر دیو آزاد ایتدیروب حضرت موسایه کلدکلرنده عرض حال ایدوب بنی اسرائیله کشف ایتمکز دیو بیورمش ایکن ایکیسی سکوت اونی افشا ایتدکده بنی اسرائیل قورقوب مصره دونمك دیلیوب بزبویله عظیم الجثه کمسنه لر ایله جنکه کتمزز دیو عناد اوزره ایکن عوج کلوب بنی اسرائیل اردوسن کوروب اومقدارده طول وعرضی بر فرسخ برطاغ قوپاروب باشنده کوتوروب اوزرلرینه اتمق دیلدکده امر حقله بر هدهد قوشی طاشی دلوب عوجك بوغازینه کچوب موسی علیه السلام خبر آلدقده واروب صچرایوب عصا ایله طپوغنه اوروب ییقلدقده خلق اوشوب باشنی کوجله کسدیلر ایاغنده ایچولککوکی بر بیوك ایرماغه کوپری اولوب بر ییل طوردی دیمشلر والله اعلم (قصهٔ بلعام) تواریخ و بعض تفاسیرده

ابتلاء قصهٔ تیه طائفهٔ جبارین ایچنده بلعم بن باعورا نام کمسنه اسم اعظمی بیلوب
ولایتلرینه عسکر موسی کلمامك ایچون قومنك ابرامیله دعا ایتدکین واقع اولوب
بودعا سببیله بلعامك کفری اوزره وفاتی وآنك کیفیت دعاسی و بعض حالاتی
تفصیل اولنوب تفسیر ابوالسعودده قصهٔ تیه بنی اسرائیل جنکه کیتمکه عناد
ایتدکلرنده (رب انی لااملك الانفسی واخی فافرق بیننا و بین القوم الفاسقین قال
فانها محرمة علیهم اربعین سنة یتیهون فی الارض) آیتی دلالتی اوزره موسی السلام
بددعاسیله اولدیغی مقرر اولمغین روایت مزبوره صحیحه دکلدر دیورداولمشدر لکن
بعض تواریخده مذکوردرکه بلعام موسی و بنی اسرائیله بددعا ایتمك جائز
دکلدر اللهدن قورقرم دیوب لکن کندی ولایتنك پادشاهی اولان بالاق حددن
بیرون ابرام ایتدکین بنی اسرائیل سزه کلدکده شهردن بعض حسناعورتلری اردولرینه
کوندریکز اکر بریسی زنا ایدرسه جملهسی هلاك اولورلر قورتلورسز دیوب سوزنی
طوتدقلرنده بنی اسرائیلدن بریسی برکافره ایله زنا ایتدکده شآمت معصیت سرایت
ایتدکین بنی اسرائیله طاعون کیروب فنحاص بن عیزار بن هارون داناوتوانا اولمغین
چادره واروب زانی ایله زانیه دوشکده ایکن حربه یه صاپلایوب اموزنده کوتوروب
الله تعالی امرینه مخالفت ایدنك حالی بودردیو بنی اسرائیل ایچنده کزدردکده طاعون
رفع اولنوب میتلر یوقلاندقده برساعت ایچنده یکرمی درت بیك یاتمش بیك کمسنه وفات
ایتمش بولندی بعده امر موسی ایله بنی اسرائیل کافرلره هجوم وغلبه ایدوب بالاق وجمله
عسکری و بلعام دخی قتل اولندی (فتح اریحا) تفسیر قاضیده صحرای تیهده اولا هارون
علیه السلام بریلدنصکره موسی دخی قول اکثرین اوزره صحرای تیهده وفات ایتدی
دینوب ترجمهٔ توراتده دخی موسی علیه السلام وفات ایدوب اریحایی یوشع فتح ایتدی
دینوب لکن تفسیرلبابده وتفسیر ابوالسعودده ونیچه معتبراتده تصحیح وترجیح اولندیغی
روایت اوزره صحرای تیهده قرقییل تمام اولدقده موسی علیه السلام بنی اسرائیلك
تازهلریله اریحایه توجه ایدوب یوشع مقدمهٔ عسکر اوزرینه اولمغین مقدم واروب
کفارله جنك ایدوب موسی علیه السلام صکره واروب اوولایتی فتح وضبط ایتدیلر
بعض تواریخده موسی علیه السلام اریحا شهرینه غلبه ایتدکده ایچنده اولان
کفرهٔ جبابره آخر ولایتلره قاچوب طاغلدیلر موسی علیه السلام وفاتندنصکره
کلوب ضبط ایتدیلر بعده یوشع واروب تکرار فتح ایتدی دیو مذکوردر والله اعلم
(قصهٔ حطه) روایت ثانیه اوزره موسی علیه السلام اریحایه واروب بنی
اسرائیله اوشهرك قپوسندن حطه دیوتوبه واستغفار ووجده کلوب شکرالله سجده

ایدرك كیرەكە فرمان رحمان اولدقدە زمرۀ اشـقیا كلام رسولی استهزا ایدوب
حطەنك لفظی یاءمعناسی یرینە بعض ترز یقات سو یلیەرك قیچین قیچین كیرەكین
یكرمی بش بیك كسنە طاعوندن دفعة هلاك اولوب تفسیر تیسیردەصكرە تدر یجله
وفات ایدنلرایله جمله یتمش بیـك اولدی دینوب تفسـیر كورانیدە بنی اسرائیله
حطە دیو كیرەكله امر ایتمك وفات موسی دنصكرە یوشع اسانیله اولوب سجدە ایله
كیریلجك قدسدە مسجد اقصی قپوسـیدر دینوب * فوایح مسكیەدە یوشع علیه
السلام قومنە غضب حق ایله ظلمت وطاعون مسلط اولوب برساعتدە یتمش بیك
كسنە هلاك اولدی دینوب لكن صحیح بخاریدە (قیل لبنی اسرائیل علی لسان
موسی ادخلوا الباب سجدا وقولوا حطة نغفر لكم فبدلوا فدخلوا الباب یزحفون
علی استاههم وقالوا حبة فی شعرة) حدیثی دلالت ایدر كە ار یحایی فتح ایدن وشهرە
كیررکن حطە دیو كیرك دیو امر ایدن یوشـع اولمیوب موسی اولە والله اعـلم
(تابوت سكینە) تاریخ میرخواندەحضرت موسی علیه السلامك وفاتی یاقلاشدقدە
مناجات ایدوب كندیدنصكرە بنی اسرائیلە سـبب نصرت اولەجق برنسـنە رجا
ایتدكدە امر حقله سیم وزرو توج وتیوردن وغیریدن برصندق یاپدیروب التوندن
حلقەلر ایتـدیروب ضرب عصا ایله منبع ما اولان صخرۀ صمایی ورضاضۀ الواح
منكسرە وانكسـار الواحدنصكرە نازل اولان ایكی لوح وقلوب انبیا یونی التون
لكنی و كندی خط شر یفیله اولان اسفار توراتی اوصندوقە قو یوب وفاتندنصكرە
كندینك لباسـلر ینی و باشمقلر ینی وحضرت هارونك لباسـلر ینی دخی قو یوب
آغزینی محكم بند ایتمكە وصیت ایتدی دینوب اشـاغیدە باب شمو یل نبیدە تابوت
سكینەیە متعلق عظیم تفصیللر ذكر اولنور اكا نظر اولنە كە آنك كلی زیادەسی
واردر یاخود هر بری بشقە صندوق ایدی والله اعلم (وفات موسی نبی علیه السلام) فتح
ار یحادن مقدم صحرای تیهدە یاخود فتحدن نیجە زمان صكرە واقع اولمشـدر *
تاریخ میرخواندە بوخصوصك اقوالی چوقدر انبیا حالنە مناسب اولانی بودر كە
وفاتلری یاقلاشدقدە بنی اسرائیلی یوقلیوب مصردن بیله چقانلردە یوشع وكالبدن
غیری حیاتدە كسنە بولنمیوب متوفالرك اولادلر ینی جمع ایلدی واحكام شرعیەیی
بیان ایدوب توراة شر یفە نسخەلر ینی تكثیر ایچون كاتبلر تعیین ایلدی قرائتنە ومضمونیله
عمله وصیت ایدوب كندی خط شر یفیله برتوراة یازدی جبرائیل علیه السـلام ایله
مقابله ایلدی اولاد هارون اولان ائمە واحبار قبةالزمانە و یروب درت بش ورق
مقدم ذكر اولنـان صندوق الشهادة ایچنە قودیروب كاتبـلر یازدیغی نسخەلر

(تمام)

تمام اولدقده بعد المقابله هر سبطه بر نسخه ویردی بردفعه دخی خلق جمع ایدوب یوشعی
کندی یرینه خلیفه دیکوب خلقه عظیم نصیحتلر ایلدی یوشعه واٸمهٔ هارونی‌یه
رعایت ومتابعت ایتمکی خلقه محکم امرلدی * بعده یوشعك النه یاپشوب اردودن طشره
کتدکده برملایم یل اسوب موسی یوشعله قوجشوب وداعلشوب پیرهن مبارکی ایچندن
غائب اولوب پیرهن یوشعك قوجاغنده قالدی حزن وغم وحیرت والم ایله کلدکده
موسایی سن قتل ایتدك دیو بنی اسرائیل یوشعه تهمت وحبس ایدوب یدنجی اولنلر یوشع
موسی‌یی قتل ایتامشدر دیو واقعه کورمکین ایرته انواع اعتذارله قویوویردیلر * بعده
موسی ایچون بنی اسرائیل برآی یاربیل یاس طوتدیلر دینوب * صحیح مسلمده مذکور
برحدیث شریفك محصلی بودرکه موسایه قبض روح ایچون ملك الموت کلدکده
موسی انك یوزینه برسله اوروب کورندیکی صورت انسانیه‌ده اولان کوزلرینك
بری چقدقده مقامنه کیدوب جناب حقه عرض حال ایتدکده کوزی یرینه کلوب
وار قواومه دیکه اکر حیات ایسترسه براو کوز اوزرینه الینی قوسون بورودیکی قیللر
عددنجه عمرویره‌یم دیو بیورلمغین کلوب خبرویردکده آنك دخی عاقبتی ندر دیوب موتدر
دیدکده (بیت) اولومدن کمسه قورتلمز جهانده * بودردی چکمز اولمز انس وجانده *
مفهومی معلومی اولدقده پس امدی همان شمدی اولسون دیو قضایه رضا ویروب
یارب بنی ارض مقدسه‌یه برطاش آتمی قدر یاقلشدر دیوب قدسده برمنزل یرده
خالی وتنها برصحراده روح پرفتوحلری عزم دارعقبا ایتدی کیفیت وفاتلرنده نیجه
معتبرانده برقاچ روایات اولوب لکن جمله‌سی حدیث صحیحه مخالفدر * تواریخ
قدسده مدفنلری مکان معروف وآبادان اولمق دیله مدکاری خلق بونلره کمال تعظیم
ومحبتلرندن ضلالته دوشوب اغوای شیطانله سجده وعبادت ایتامك ایچون ایدی
قبر شریفلری قتنده نیجه معجزات وخوارق عادات ظهور ایده‌کلوب جمله‌نك اعجبی
واغربی بودرکه تربهٔ جنت رتبه‌لری اوستنه هجرتك التیوز التمش سکزنده مصر
پادشاهی سلطان بیبرس یابدیغی قبه‌نك ایچ یوزنده سقفنده برمثال ظل وخیال
صورت انسانده‌یاق وآتلو قلجلو جدالو محصل هیئت وکیفیتده تفاوت واختلاف
اوزره بحد اشباح واشکال کلوب کتمکده وداٸما حرکت ایتمکده اولوب زیارتنه وارنلرده
ناپاك اولمین رجال ونسا وصبیاندن جم غفیر وجمع کثیر کوروب خاموش ومدهوش
اولورلر دیو مذکور ومسطوردر غالبا مزار شریفلری خالی صحراده اولمغین ملاٸکه
ویاآخر طاٸفه امر حق ایله دمادم زیارته کلوب فضیلت کلیم رب رحمانی بیان
ایچون زمرهٔ انسانه کورینورلر والله اعلم (عمر موسی علیه السلام) تفاسیر متفرقه‌ده

مذکوردرکه مصردن مدینه کیتدکارنده اوتوزیااون سکزیااون ایکی یاقرق یاشنده اولوب مدینده حضرت شعیب یانده اقامتلری مفسرین اتفاقی اوزره اون بعضلرقولنجه یکرمی سکزییل اولوب مصرده دعوت فرعون ایچون اقامتلری اوتوزیاقرق ییل اولوب فرعون غرقندنصکره اللی ییل یشایوب اکثرتوار یخده مدت عمرلری جمله یوزیکرمی بعض کتبده یوزالتمش ییل ایدی دیومذکوردر(فائده)ترجمهٔ توراتده غرق فرعوندن وفات موسایه دك واقع اولان معظمات امورك بعضلری توار یخده یازلمیوب بعضلری دخی توار یخده اولانه موافق اولمامغین حالا اجمالا آندن نقل اولور *پس فرعون غرق اولدیغی بحر سویس کنارندن حضرت موسی علیه السلام بنی اسرائیله مصردن چقدقلرینك قرق بشنجی کونی کوچوب التنجی منزلده بریهٔ سینینه کلدیلرانده اتمك یرینه غذا اولمق ایچون من یاغمغه باشلیوب بعده رفیدینه واروب آنده کفارعمالقه کلدیلر جنك اولندقده کفره صنوب قلجدن کچوب قیرلدی بعده یترون یعنی شعیب علیه السلام حضرت موسانك خاتونیله وایکی اوغلی حرشون ویعازارایله کلوب موسی شعیبه رعایتلرایدوب شعیب موسایه زحمتنی تخفیف ایچون بنی اسرائیل اسباطنه نقبا وحکام و بلوك باشیلری تعیین ایتدیروب بعده شعیب کندی ولایتنه کیدوب موسی و بنی اسرائیل مصردن چقدقلرینك اوچنجی آینده بریهٔ سینایه واروب آنده ایکن طورطاغنه برکون صباح قراکولغنده موسی مناجاته چیقوب بعض صلحا طاغ اتکنده طوروب قدرتدن مشعله‌لر و بوری وسورنا آوازلرین وطاغی غمام یعنی خفیفجه طومان بوریدیکنی و بعض علاماتی کوروب ایشتدیلرموسی ایله حق تعالی سویلشوب نیجه احکام شرع امرایلدی کلمات عشره‌یی و یروب عسکره کلدکده بردفعه دخی برادری هارون و یتمش ایکی کسنه ایله واروب التی کون موسایی بولت بوریدی یدنجی کون حق تعالی سویلیوب طاغ باشنده اودنسز وتوتونسز قدرتدن آتش یانوب قرق کون موسی طوروب مناجات ایلدی حق تعالی قبة الزمان یاپمق و بنی اسرائیلدن زکات آلمق ودخی نیچه نسنه امرایدوب لوح الشهاده دیدکاری طاشدن ایکی لوح شریفی ویروب اوزرنده قلم قدرت ایله احکام شریعت یازلمشدی حضرت موسی علیه السلام کلمزدن اول سامری قصه‌سی ظهورایدوب موسی علیه السلام قومنك کناهلرینی عذر ایچون تکرارمناجاته واروب کلوب ینه تکرار واروب سامری یه غضبندن یره چالوب قیریلان ایکی لوحك بدلی ایکی لوح دخی ویریلوب کلدکده یوزینك نورینه باقمغه کوزلر قاشمغین یوزینه نقاب آصوب بعده مفصلا امراولندیغی اوزره قبة الزمان یاپیلوب آنك ایچنده حضرت موسایه نیچه احکام شریعت وحی اولنوب بعده هارونك ایکی اوغلی قبه‌نك خدایی آتشی طوردکن یاندن آتش آلوب قبه‌ده بخور یاقدقده

کوکدن آتش کلوب ایکیسی دخی هلاك اولدیلر مصردن چقدقلرینك ایکنجی
یلنك ایکنجی آینده برية سینادن کوچلوب بنی اسرائیل بر متصل من یمکدن
اوصاندق ات وحبوبات استرز دیدکارنده حضرت موسی علیه السلام قاقیوب
بعده امر حقله در یاطرفندن سلوی کلوب برکونلك یولی بوریوب بنی اسرائیل
طوتوب پشوروب یدیلر ار یحافخنه دك هر کون کلوردی اوچنجی منزلده برية
فارانه کلدیلر بعده تجسس احوال جبارین ایچون نقبابی کوندروب قرق کوندنصکره
کلوب اکثری بنی اسرائیله خوف ویروب آنلردخی برجنکه کتمزز مصره دونرز
دیدکارنده قرق یل سرکردانلق ظهور ایدی * بواثناده بعض کفار عمالقه کلوب
بنی اسرائیلك برمقدارین قیروب وقاچروب حضرت موسی علیه السلام اکثر
بنی اسرائیله بشقه طوررلردی بعده قصهٔ هلاك قارون ظهور ایدوب بعده نیجه اشقیا
قارونی سزهلاك ایتدیکز دیو موسایه عتاب ایتدکارنده اون یدی بیك یدیوز کمسنه
فجأة هلاك اولدیلر بعده رقیم آدلو قریه یه کوچوب انده موسانك همشیرەسی مریم
وفات ایدوب بعده ایچه جك صو یوقدر دیو خلق شکایت ایتدکده امر حقله موسی
عصاسیله صخرەیه اوروب چشمه آقدی بعده هور دیدکاری طاغ یاننه قونلوب
مصردن چقدقلرینك قرقنجی یلنك بشنجی آینده هارون علیه السلام وفات
ایدوب بعده ملوك کنعاندن بریسی کلوب جنك ایدوب بنی اسرائیلك بعضیلرین
اسیر ایتدی بعده هوردن کوچلوب بنی اسرائیل یاموسی بزه قرق یلدرکه سرکردانلق
چکدررسن دیو عتاب ایتدکارنده امر حقله یلانلر کلوب بونلردن وافر کمسنه یی
هلاك ایتدی بعده یدی سکز منزله قونوب کوچوب اموراینون پادشاهی سیحون
عسکریله جنکده جملەسی قیریلوب بنی اسرائیل بونلرك ولایتلرین ضبط ایدوب
قریه‌لرنده ساکن اولدیلر بعده بثینه دیدکاری حوران ولایتنه واریلوب پادشاهی
عوج عسکریله کلوب شام یاننده جملەسی قتل اولندی بعده مواب طائفه سنه واریلوب
پادشاهی بالاق بلعام آدلو عالمه بنی اسرائیله بددعا ایتمکه ابرام ایدوب اولدخی ایتمیوب
عاقبت بنی اسرائیلك بعضیلری شهردن بعض عورتلرله زنا ایدوب بعضیلری
دخی بته طاپدقده غضب حقله بنی اسرائیلدن فجأة یکرمی بش بیك کمسنه هلاك
اولوب فنحاص بن یعازار برزانی وزانیه قتل ایتدکده موت فجأة دفع اولدی بعده موسی
علیه السلام اون بیك عسکر کوندروب ولایت مدینده بش پادشاهله عسکرنی
و بلعامی قتل ایدوب التیوز بیك و یتمش بش بیك قیون یتمش ایکی بیك صغر التمش
بر بیك حمار اوتوز ایکی بیك بکر قز کتوردیلر بوزده بربنی حضرت موسی علیه السلام

قبةالزمانه خدمت ایدن احباره عشر دیوو روب باقیسن عسکره اولشدردی مصردن
چقدقلرینك قرقنجی ییلنك اون برنجی آینك اولنده حضرت موسی علیه السلام
بنی اسرائیله مفصلا وعظ ونصیحت و بیان احکام شریعت ایدوب وفاتی یاقلشوب
اریحایی یوشع فتح ایده جکن و بنی اسرائیلك دائما عصیاندن خالی اولمیه چقلرین
ونیجه اموری خبرویروب توراتی ونیجه نصایح مهماتی کندوالیله یازوب تابوت
الشهادهیه قودیروب یوشعه وصیت ایدوب اریحایه ناظر برطاغه چقوب اندهوفات
ایلدی محل وفاتنی کمسنه بلدی بوجمله ترجمهٔ توراتك بعض یرلرندن انتخاب اولنمشدر
(فائده) عرایس ثعلبیده وهبدن مرو یدرکه طائفهٔ بنی اسرائیل قیل وقالی و بحث
وجدالی ورجاوسؤالی چوغالتدقلرنده حضرت موسی علیه السلام رنجیده اولمغین
حضرت موسیایه معاونت ایچون حق تعالی بیك نفر کمسنهیه نبوت و یردی بعده
بنی اسرائیل اشبو پیغمبراره توجه واقبال ایتدکارنده حضرت موسی علیه السلام
غیرت چکمکین حضرت موسانك خاطری ایچون حق تعالی مذکور بیك کمسنهنك
روحلر ینی برکونده قبض ایتدی دینوب لکن بوروایت سائر کتبده مسطور
ومذکوردکلدر والله اعلم بالصواب

باب سادس عشردراحوال هارون نبی علیه السلام

حضرت موسانك شقیق شفیقی و بعدالنبوة وزیرومشیر ورفیقی ایدی حضرت
موسادن اوچ یاش بیوك اولوب بنه حضرت موسادن اون برآی یااوچ ییل مقدم
وفات ایتمشدر قامتده حضرت موسادن بلندورنك رویی غایتده سفید اولوب ضخیم
البدن عظیم الجثه حلیم وسلیم وحمول ایدی *معتبراتده مرو یدرکه سابقا فرعونك
وزراسندن اولوب لکن دین حضرت ابراهیم علیه السلام اوزره ایدی باب موساده
تفصیل اولندیغی اوزره حضرت موسا دیار مدیندن کلیورکن طورطاغنده فرعونی
دینه دعوت ایچون رسول اولدقده حضرت موسی علیه السلام رجاسیله هارون
دخی رسول وحضرت موسایه معین وو زیر تعیین اولنوب هارون مصرده اولمغین
حضرت جبرائیل علیه السلام وازوب خبر و یروب بعده حضرت موسی مصره
واردقده بولشوب اتفاق اوزره فرعونی دینه دعوت ایدوب اوتوز یاقرق ییل
حضرت موسی ایله بیله اولوب بعده اتفاقله بنی اسرائیله مصردن چقوب وفات
ایدنجیهدك حضرت موسی علیه السلامدن آیرلمدی حضرت موسی مناجاته وبعض
یرلره کتدکجه بنی اسرائیل اوزر ینه کندی یرینه هارونی خلیفه نصب ایدوب

(حضرت)

حضرت موسی علیه السلام بنی اسرائیل ایچنده اولدقجه وزیر ومشیری ورفیق وظهیری اولوب خلافت وامامت ورياست احبار وفتح توراة شریفه وانواع خدمات قبة الزمان مثللو معظم امور بن هارونه وآنك اولادینه مفوض ومسلم ایتمشدی حتی موسی علیه السلام وفات ایتدکده بو خدمتلر اولاد ونسل هارونه بروجه تأبيد مخصوص اولسون دیو وصیت ایتمکین نیجه بیك ییل بنی اسرائیل انك موجبیله عمل ایتمشلردر (قصهٔ وفات) معتبراتده کلدیکی مرویدر که صحرای تیهده هارون علیه السلام برکون حضرت موسی علیه السلام ایله وکندی اولادی ایله کشت وکذار ایدرلرکن بر جبل سبزه زار کثیر الانواره واروب نوری لامع بر غار واسع ایچنه کیروب مزین ومرتب بر تخت مذهب کوروب اشبو سریر بنی نظیر بیکم وکاست قامتنه راست کلان کمسنه نکدر دیو اطرافنده مکتوب اولمغین حضرت موسی علیه السلام اوزرینه چیقوب یاتدقده ایاقلری طشره قالمغین اینوب هارون دخی اوزاندقده برابر کلمکین بنم آنجق دیوب ایاغك دیلدکده تازه جوان صورتنده حضرت عزرائیل کلوب قبض روح هارون ایچون کلدم دیدکده هارون دخی موسی ایله وکندی اولادیله اغلاشوب اولادیمی خوش طوته سن دیو حضرت موسایه اصمرلیوب والده لری حیاتده اولمغین اکا وبنی اسرائیله سلام کوندروب آنلر طشره چقدقلرنده روح شریفی عزم دار السلام ایتدی حضرت موسی علیه السلام اولادهارونله مغاره یه کیروب جنازه نمازین قیلوب ملکلر قپویی سد ایتدیلر بنی اسرائیل خبر دار اولدقلرنده حضرت موسی علیه السلام ابتغاء رضاء حضرت رب ایچون باب عضبده ماننده سیف صارم ومسلول هارون ایسه صاحب شرع اولمامغین کمال رفق وحلم اوزره مجبول اولمغله اکثر بنی اسرائیلك محبتی هارونه زیاده اولمغین یاموسی برادرکی حسدا سن قتل ایتدك دیو بی شك ومرا کذب وهراو بهتان وافترا ایتدکلرنده دعاء موسی ایله ملکلر سریر هارونی کتوروب هواده طوتوب یابنی اسرائیل موسایه تهمت ایتامك هارون کندی اجلیله وفات ایتمشدر دیو ندا ایدوب برروایتده هارون حیاته کلوب دفع سوء ظن ایچون کندیسی بالذات سویلیوب کیفیت وفاتلرنده برقاچ روایت دخی واردر * مرویدر که بونلرك فراقنه جمله ناس اوتوز کون ماتم ویاس طوتدیلر * تاریخ میرخوانده وفات هارون قصهٔ تیهك اوتوزنجی ییلنده اولدی دینوب بعض تواریخده قرقنجی ییلنده اولدی دینوب اهل کتاب قولنجه قبر شریفی بریهٔ سینینده جبل شوبکده در دیمشلر * ترجمهٔ توراتده مصردن چقدقلرینك قرقنجی ییلینك بشنجی آینده وفات ایتدی دینوب *

اکتفا آداو کتابده صحابه‌دن اولان جابر بن عبداللهدن مروی یدرکه هارون علیه السلام مکه‌یه واروب حج ایدوب دونوب شامه کاورکن مدینه‌یه اوغرایوب آنده خسته اولوب طائفهٔ یهودك بونلره غایت محبتلری اولمغین قبرشریفلرین آچماسونلر دیو احدطاغنك اتکنده دفن اولنمغه وصیت اتمکین آنده دفن اولندیلر مدت عمرلری یوز یکرمی ایکی یابوز یکرمی اوچ یابوزاون سکز یابوز اون یدی یا یوزاون طقوز ایدی دیمشلر اولادلرندن اسمی معلوم اولان تاذاب ایبهو عیزار ایثامار درکه بعض احواللری باب موساده قبة الزمانده ذکر اولنمشدر مرویدرکه عیزار علم وصلاح واخلاق حمیده ایله خلقك مقبول و پسندیده‌سی اولوب پیغمبرلکدن غیری سائر امورده قائم مقام پدراولوب نسلندن بعض انبیا کلمشدر

باب سابع عشر در احوال خضر نبی علیه السلام

حضرت موسادن اول کلوب لکن زمان نبوتی معین اولمامغله حضرت موسادن مقدم یازیلان انبیانك بلاو برندن تقدیمنه مرجح اولمامغین حضرت موسی ایله ملاقاتی مناسبتیله آنك و برادرینك عقبینده ذکر اولنمق صوابه اقرب واوفق کورندی * پس معلوم اوله که خضرك اسمنده ونسلنده اوردکلو روایت اولوب جمله‌سی ضعیف اولمغین حکایت اولنمیوب تفسیر لبابده حضرت رسول صلی الله علیه وسلم حضرت موسانك بولدیغی خضر اولوب اسمی بلیا بن ملکان در دیو بیوروب بعضیلر بنی اسرائیل نسلندن ایدی دیوب بعضیلر پاشا هرزاده اولوب ترك دنیا اتمشدی دیدیلر * صحیح مسلمك امام نووی شرحنده خضر علیه السلام ابراهیم پیغمبر زماننده یاآزصکره یاچوق صکره کلوب اسمی بلیابن ملکان بن فالغ بن عابر ابن شالخ بن ارفخشد بن سام بن نوح علیه السلامدر بوکا خضر دیدکاری اوتوردیغی قوری طپراقده فی الحال سبزه بتدیکیچوندر دیو صحیح بخاریده برحدیث شریف مرویدر علمانك بعضندن غیری جمیع علما وصلحا اتفاق اتمشلردرکه حالا حیاتده اولوب اکثر ناسده کورنمیوب آخر زمانده وفات ایدر مشایخ کرام ایله بلکه بعض صلحاء عوام ایله یقظه ومنامده ملاقاتلری وانواع حالات ومعاملاتلری واماکن شریفه ومواطن منیفه‌ده کورنمسی خصوصا دریاده نجات ایچون فریاده ایرشمسی بین الجمهور متفق ومشهوردر دیومذکوردر مشاهیر تفاسیرده خضر علیه السلام عجم پادشاهلرندن فریدون زماننده اولوب ذوالقرنین اکبرك سرعسکری ایدی دینوب بعض شروح بخاریده بعضیلر ابراهیم پیغمبردن اول طوغوب لکن یوسف پیغمبر ایله برادرلرندن صکره پیغمبر اولدی دیوب امام طبری

عجم پادشاهلرندن فریدون زماننده اولوب ذوالقرنین اکبرك سر عسکری ایدیکه
نیجه‌لر قولنجه ذوالقرنین دیدکلری مز بور فریدون ایدی اهـل کتاب قولنجه
خضر ذوالقرنینك دیزه‌سی اوغلی ووزیری اولوب آب حیات ایچمشدی * مرویدرکه
خضر علیه السلام قیامته قریب قرآن عظیم دنیادن رفع اولندقده وفات ایدر *
دجال لعـین خروج ایتدکده برکمسـنه‌یی قتل ایدوب صکره احیا ایدوب بردخی
قتل ایتمك ایستدکده قادر اولیه‌جغی کمسنه‌ در دیمشلر ابن اسحاق قولنجه الیاس
علیه السلام بنی اسرائیلدن خضر علیه السلام عجم طائفه سـندن ایدی دینوب *
جامع السـیر سیوطیده خضر دریاده الیاس قره‌ده در سـد یأجوج قتنده هر کیجه
بوایکیسی بولشوب وهر ییل حج وعمره ایدوب زمزمدن ایچوب کله‌جك ییله دك
اصلایمك واقع اولمزدیو برحدیث * ودخی (الخضر هو الیاس) دیو برحدیث دخی
مرویدر * ربیع الابرارده خضر ایله الیاس هر کیجه سـد یأجوجده بولشوب حفظ
وحراست ایدوب بوایکیسنك یدکاری کرفس ایله منتردر دینوب بعض معتبراتده
خضر علیه السلام مجمع البحرینده نوردن برمنبر اوسـتنده اولوب امر حقله جمیع
حیوانات اکا مسخردر هر صباح واخشام اکا ارواح دخی عرض اولنور دیو کعبدن
مرویدر (قصهٔ فرار) عرایس ثعلبیده مذکوردر که حضرت رسول علیه السلام
معراجه کیدرکن یولده بر لطیف رائحه قوقوب سببی ندر دیو جبرائیله صوردقده دیدیکه
خضرك پدری عظیم الشـان برکافر پادشـاهی اولوب غیری اولادی اولمیوب
خضری خواجه‌یه ویردکده واروب کادکیجه یولده برکیزاو یرده برصالح وعابد
کمسنه‌نك صومعه‌سنه اوغرایوب بیله عبادت ایدوب پدری خواجه‌ده اوقورصانوب
خضر بیـودکده باباسی آنی اولندیروب خضر عورته یقلاشمدی * لکن پدری
بیلیوب بعد زمان پدری ابرامله آنی بوشـاتدیروب بردخی اولندیروب بعـد زمان
خضرك اولاد استمدیکنی پدری طویوب قاچمغین قاچوب غائب اولدقده پدری نادم
اولوب اطرافی ارادوب دریاده برجزیره‌ده بولنوب بعضیلر پدرنه خبرویروب اودخی
آدم کوندرنجه بریره دخی کیدوب کانلر بولمیوب بوش واردقلرنده قتل ایدوب
بعـده بنم اوغلومك قاچمسنه سبب اولدك دیو خضرك ایکنجی خاتونن دخی قتل
ایلدی اولکی خاتون ایله خضری کورن برمسلمان دخی قاچوب برکافر کوینه کلوب
آنده اولادلری اولوب بعده اوآدم وفات ایتدی عورتی خضرك پدری ایشیدوب
دینکدن دون دیوب یوق دیدکده قزغان ایله صو قینادوب خاتونك ایکی اوغلنی
صویه براغوب وفات ایتـدکارنده الندن اولوب ممامر کوچك اوغلنی دخی آتمق

دیلدکده اوغلنجق سویلیوب اناجغم صبرایله جمله‌مز جنته‌یز دیوب خاتونله انی دخی آتوب وفات ایتدکارنده خاتونك وصیتیله کوکارین کویده اولان سازدن یاپلش صومعه‌لرینه کوموب صومعه‌یی اوزرلرینه ییقوب بورایحهٔ طیبه انلرك مزارلرندن کاور بعده کفره‌دن کمی‌یه بنوب تجارته کیدنلرك کمیلری پاره‌لنوب غرقدن قورتلان ایکی کمسنه برجزیره‌ده خضری آق قفتان کیوب نماز قیلار کوروب خضر بونلره کندوبی‌نه‌یرده‌ایدیکنی دیوویرمکه آندویروب هوادن چکرکن بربلوده کل بوایکی کمسنه‌یی کوتوروب شهرمزده اولرینك طامی اوستنده قودیوب بوات بونلری ایلتدکده بریسی طمیوب بریسی پادشاهه واروب اوغلك خضری کوردم دیوتفصیل ایدوب اودخی بیله آدم قوشوب واردقلرنده خضری بولمیوب کالدکارنده غمازناسازی آصوب بعدزمان اوپادشاهك وشهرخلقنك کفر وعصیانلری مشتدوممتد اولدقده امرحقله ایله بن اوشهری دیار قوم لوط کبی کوك یوزینه قالدیروب باش آشغه براقدم دیدی (قصهٔ بیع) زین المجالسده وهبدن مرویدرکه برکون لب دریاده اوتوررکن بردلنجی کلوب الله حقیچون بکا برنسنه ویردیدکده خضر علیه السلام نام رب الانامی غایت تعظیما غشی اولوب عقلی کلدکده نفسمدن غیری نسنه‌یه مالك دکلم سن ایسك بکاآند ویردك ایدی نفسمی سکابذل ایتدم بنی صاتوب بهاسله منتفع اول دیدکده اول سائل نائل مائل خضر علیه السلام ایدیکنی بلیوب بازاره ایلتوب ساجم بن ارقم آدلو کمسنه صاتون آلوب اوینه ایلتوب اوینك برطرفنده برکوچك باغچه‌سی اولوب باغچه‌نك برطرفنده بربیوك طاغ اولمغین خضرك الینه برکوانك ویروب بوطاغدن طاش کسوب باغچه‌یه دوك دیوب برمصلحته کتدکده خضر کسمکه باشلایوب ساجم برمقدار زماندنصکره کلوب اوغلانك قارنی آجدر دیو طعامله واروب خضری نمازقیلر کوروب طاغی جمله کسلمش کورمکین عقلی شاشوب حیران اولوب سن کیمسن دیوب خضر دخی الله قوللرندن وآدم اولادندن اولوب سنك قولکم دیدکده الله حقیچون سن کیمسن دیوویردیکده خضر علیه السلام نام پاك رب الافلاکی ایشتدکده غشی اولوب عقلی کلدکده احوالی خبرویرمکین ساجم هاجم کمال ندم والمندن غشی اولوب عقلی کلدکده خضری اعتاق واعتذار وجناب حقه توبه واستغفار ایدوب خضر دخی شکرالله سجده‌یه واروب الهی سنك حقکچون قول وسنك حقکچون آزاد اولدم پس بن قولکه منت وعنایت ایدوب نارجحیم دائم الاحراقدن اعتاق ایله دیومناجات وعرض حاجات ایتدی (ملاقات باشادون) بعده ساجمدن اجازت آلوب اب دریاده‌کی مقامنه واردقده برکیمسه کوردیکه صویوزنده

اياغ اوزره طوروب يارب خضره مغفرت ايدوب قوللقدن آزاد وتوبه سن قبول ايله
ديودعا ايدز * سن كيمسن ديوصورو وب بن شادونم ديوب بودخي بن خضرم ديوب
شادون عليه السلام ياخضر بنم يانمه كلدا اي كنهكار آخرت نعمتلرين اونوتدكيكه
دنياي غراره ميل ايدوب حق تعالى سني انك ايچون قوللغه كرفتار ايتدي ديدكده خضر
عليه السلام بو كلام ملام انجامي سامع اولدقده في الحال جناب حقه ساجد وخاشع
اولوب اثناى انين وحنينده (ياخضر طلبت الدنيا واتخذتها مسكنا لنفسك حيث
غرست ياخضر آثرت الدنيا على الآخرة واشغلت قلبك بحبها واوكان لى في حبها
رضى لخصصت بها اوليائي ولكن ازو يها عنهم لهوانها على وكرامتهم عندي) ديو
سرنه نداء خدا كلمكين خضر شادونه بنم ايچون دعا ايله ديوب دعا ايتدكده توبه سي قبوله
موصول اولدي * مرويدركه جناب حقدن خضره بو يله خطاب مشعر العتابه
سبب بوايديكه لب دريادة برصومعه سي اولوب كاه انده كاه صحرالرده عبادت
ايدوب صحرادة كونشدن سايه اولمغيچون راغاج ديكوب بيودكده آنك كولكه سنده
عبادت ايدوب كونشدن قاچوب نوعاحضور اختيار ايتديكي ايدي (فائده) بعض
كتبده ابن عباسدن مرويدركه خضرله الياس هر ييل حج زماننده عرفاتده جمع
اولوب برى برلرينك باشلرين تراش ايدوب آير يلشه جق زمانده بودعايي اوقورلركه
(بسم الله ماشاء الله لايسوق الخير الا الله ماشاء الله لايصرف السوء الا الله ماشاء الله
ماكان من نعمة فمن الله ماشاء الله لاحول ولاقوة الا بالله) ابن عباس ايدر هركيم
بودعايي صباحده واخشامده اوچ كره اوقورسه غرقدن سرقدن حرقدن سلطاندن
شيطاندن عقرب ويلاندن محفوظ اوله

باب ثامن عشر در احوال يوشع نبي عليه السلام

ابن نون بن افرائيم بن يوسف بن يعقوب عليهما السلام اصلده اسمي يشوع
اولوب عربلر يوشع ديديلر * معتبراتده مذكوردركه حضرت موسانك همشيره
زاده سي وتلميذ خاصي وخادم ورفيق باخلاصي اولوب كبار انبيادن ومرسلين
اصفيادن ايدي بني اسرائيلدن يوسف عليه السلام نسلي اولان سبطه رئيس
ونقيب وجميع عساكر نصرتمآثرك مقدمه سنه سردار ذورأى مصيب اولوب
خضره ملاقاتده واكثر اوقات وحالاتده حضرت موسانك رفيق ويارشفيق ايدي
تيه دن اريحايه تجسس اخبار واطوار كفار ايچون اون برنقيبله بيله كيدوب
كافركارنده كفارك جسامت ومهابتني بني اسرائيله ديميوب بعده بني اسرائيل خبردار

اولوب قورقدقلرنده کالب ایله یوشعك ایکیسی تسلیت وانواع نصیحت ایتمشلردر قرآنده (قال رجلان من الذین یخافون انعم الله علیهما ادخلوا علیهم الباب فاذا دخلتموه فانکم غالبون) آیتنده رجلاندن مراد یوشع ایله کالبدر دیمشلر (اجمال فتوحات) بنی اسرائیل سفینه داخل صحرای تیه اولدقلرنده یاشی یکرمیدن زیاده بولنانلرده یوشع ایله کالبدن غیریلرینك جمیعنی تدبیجله بنه تیهده وفات ایدوب یرلرینه اوغللری ویکرمی یاشنده ودخی اکسك اولانلر یتشوب بعده هارون علیه السلام دخی وفات ایدوب * تفسیر قاضیده قول اکثر بندر دینه دیکی روایت اوزره حضرت موسی علیه السلام دخی تیهده وفات ایدوب آنك عقبنده یوشع پیغمبر اولوب وفات موسادن اوچ آی صکره بنی اسرائیلك تیهدن یوللری آچلوب یوشع علیه السلام ایله اریحایه واروب برروایتده بنی اسرائیل ایله اریحایی سابقا موسی علیه السلام فتح ایدوب بعده کافرلر آلدقده حضرت موسی علیه السلام وفاتندنصکره تکرار یوشع واروب علی کلا التقدیرین یوشع اریحا حصارین التی آی محاصره ایدوب برجمعه کونی یورویش ایتدکلرنده قدرت حقله حصار دیواری یقلوب کیرلدکده هجوم واقدام اسلامله فئام کفارلئام تمام انهزام بولدیلر اثنای محاربه ده اخشام یاقلاشوب کون طولنورکن دین موساده یوم سبتی تعظیما مقاتله حرام اولمغین یوشع علیه السلام دعاسیله کونش برساعت طوروب کفارك جمله سی مقتول اولدقده کونش طولندی * مرویدرکه اطرافنده بش کافر پاشاهی اریحا فتحن ایشدوب بنی اسرائیله جنکه اتفاقله کلدکلرنده محاربهٔ مؤمنین ابرار ایله کفار اشرار تارمار اولوب فرار ایدنلر بریره جمع اولدقلرنده طواو یاغوب اول ناپاکاری هلاك وآغشتهٔ خون وخاك ایتدی پادشاهلری برمغاره یه کیردکده بشی دخی طوتلوب قتل وصلب وداردنیادن سلب اولندیلر * بعده یوشع علیه السلام تدریجله اطراف واکنافده اولان ملوك قبائلدن اوتوز برکسنه قتل ایدوب جمیع ممالك ولایت شام مضبوط ومحکوم اهل اسلام اولدی (روایت اخری) تاریخ میرخوانده مفصل مذکوردرکه وفات حضرت موسایه بنی اسرائیل بریل یاس طوتوب مدت مزبوره ایچنده امر حقله یوشع علیه السلام صحرای تیهدن بنی اسرائیله یوریوب نهراردن یاریلوب ایچندن کچیلوب بعده نهر اولکی کبی اولوب یوشع علیه السلام اثر باقی اولمق ایچون اون ایکی عظیم طاشی بری بری اوستنه قودیروب مناره کبی یوکسك اولدی بعده اریحایی محاصره ایدوب قلعه سی غایت حصین ورصین اولمغله مسلمانلر غمکین اولدقده یدنجی کونده یوشع علیه السلام اشراف

بنی اسرائیله صندوق الشهادەیی قلعه مستحق اولان قلعه اطرافنه یدی کره طولاشدیروب بردعا اوقویوب اوفلدکده فی الحال بفضل الملك المتعال قلعه نك باروسی بلاسبب یقلوب ایچنه کیریلوب کفره نك کیمی مقتول کیمی اسیر ومغلول ایدوب خاتم الانبیا حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم دائما زماننه دك مال غنیمت خلقه حرام اولمغین جمع اولنان اموال عظیمه یی آتش یاقوب ایچنه براقدقلرنده یانمیوب کیرلنمش مال غنیمت قالدیغی معلوم اولمغله بدنة الحکم دیدکاری نسنه یه مراجعت اولندقده خائنك اسمی ظاهر اولمغین کیرلدیکی کتوردیلوب جمله مال ایله اول خاین دخی بیله یانوب بعده جمله مسلمانلر شهر قپوسندن کیررلر ایکن حطه دیو جناب حقه خضوع وخشوعله رکوع ایدرك کیرمکه امر الهی اولوب ایچلرندن یتمش بیك کمسنه مسخره اق طریقیله قصدا غلط سویلیه رك کیردکلرنده کوکدن یلدرم اینوب دفعة هلاك اولدیلر بعده یوشع علیه السلام بنی اسرائیله قدس شریفه کیدوب آنده اولان کفرهٔ عمالقه نك اکثرنی قتل ایدوب غایت جسیملر اولمغین برینك باشنی اوتوز مسلمان اوشوب کوجله کسرلردی بعده بلقا شهرینه واروب بالاق آدلو پادشاهی خوفندن قلعه یه کیروب اسم اعظم بیلوب مؤمن وصالح اولان بلعم بن باعوردن بنی اسرائیله بددعا رجا ایدوب اودخی طیانوب عاقبت برطریقله راضی اولوب بددعا ایتدکده بنی اسرائیل صینوب یوشع علیه السلام دعا ایدوب سبب انهزام معلوم اولدقده یارب اسم اعظمکی بلعامه اونوتدر زیرا محلنه صرف ایتمدی دیدکده بلعامك خاطرندن کیدوب مسلمانلر قلعه محاصره سنده مبالغه ایتدکلرنده بالاق تکرار ابرام ایتمکین بلعام دعا ایدوب لکن مقبول اولمامغین شمدنصکره حیله دن غیری چاره قالمدی بنی اسرائیل ایچنه زانیه عورتلر کوندرك ایچلرندن بریسی زنا ایدرسه جمله سی فتح ونصرتدن محروم اولورلر دیوب واقعا کوندردکلرنده نقیب سبط شمعون اولان زمری نام ملعون برعورته یاپشوب یوشعه واروب بونکله زنابکا حرامیدر دیوب حرامدر دیدکده بن سنك سوزیکی طوتمزم دیوب عورتی کندی چادرنه ایلتوب زنا ایتمکین فی الحال بنی اسرائیله طاعون کیروب کبار احباردن فنحاص بن عیزار بن هارون علیه السلام ایکیسنی برحربه یه صاپلیوب زنا ایدنك حالی بودر دیو کزدیروب سائر فاحشه لری مسلمانلر قووب طاعون دخی رفع اولوب سبب فساد اولمغین حق تعالی بلعامك ایمانن آلوب ایرته سی جمعه کونی مسلمانلر طبل ونای چاله رق یورویش ایدوب اخشامه قریب حصارك برمقداری زلزله ایله ییقلوب عظیم جنك اولوب سبت کونی محاربه

جائز اولمامغین وقوف شمس ایچون یوشع علیه السلام دعا اتمکین کونش برساعت
طوروب مسلمانلر جمیع کفاری قتل ایتدکده طوغندی اول اثناده بالاق ایله بلعام
دخی قتل اولندی * مشهوردرکه کونش طولیئورکن طورمق دنیاده اوچ کمسنه
ایچون میسر اولدی بری یوشع بری سلیمان پیغمبر بری حضرت علی ایدی *
ایرتسی اموال غنیمتی آتشه یاقوب بعده اراضیٔ مقدسه اطرافنده خلق کفره اولان
عالی نام شهره واروب پادشاهی ایله اون ایکی بیك کمسنه قتل اولنوب ینه آنك
قربنده اعما و جیعون آدلو ایکی طاغ صحرالرنده وافر کافر متوطن اولوب یوشع
علیه السلام آنلری دعوت ایتدکده جملهسی امانله ایمانه کلوب بعده اول طاغلر
قربنده سلم نام برطاغده محکم قلعه وایچنده وافر کافر واطرافنده وافر قریهلر
اولوب بارق آدلو پادشاهلری اولوب یوشع علیه السلام آنده دخی واردقده جملهسی
ایمانه کلوب اشبو فتوحات عظیمه دنصکره یوشع علیه السلام اقصای مغربده بش
پاره شهر اولان ارمانیان ولایتنه کیدوب بشینك دخی بش پادشاهی جمع اولوب
مسلمانلرله جنك ایدوب کافرلر صینوب پادشاهلری برعظیم مغارهیه کیروب یوشع
علیه السلام مغاره قپوسنه بکجیلر قویوب کندوسی مسلمانلرله فرار ایدن کفاری
قووب نیجهسن قیروب اکثرنی طولو یاغوب هلاك ایتدی بعده مغارهدهکی بش
پادشاه طوتلوب قتل اولندیلر بعده یوشع علیه السلام دیار شامه کلوب آنده اوتوز
بر پادشاهلق مملکتلر فتح وضبط ایدوب هر برینك پادشاهی کافر اولمغین قتل
ایدوب مملکتلرین بنی اسرائیله تقسیم ایلدی اشبو غزوات وفتوحاتك جملهسی یدی
یلده واقع اولدی بعده تدبیر احوال بنی اسرائیله وتعلیم توراة وبیان شرع جلیله
مقید اولوب بعد زمان وفاتلری قربنده خسته اولدقده سلم پادشاهی بارق جمله
ولایتی خلقیله مرتد اولدقلری ایشیدلمکین کندولر جنکه بالذات کیدهمیوب لکن
مرتدلره بددعا ایدوب کالب بن یوقنایی کندی یرلرینه خلیفه دیکوب روح
پرفتوحلری آشیان جنانه طیران ایتدی * مرویدرکه قرهیاغز معتدل قامتلو ایری
کوزلو یصی کوکسلو غازی ومجاهد وبهادر وامور حرب تدبیرنده ماهر ایدی
معجزاتلری چوق اولوب ایچلرندن بری انشقاق نهراردن بری دخی وقوف شمس
ایدیکه مقدما ذکر اولندی اهل کتاب قولنجه مدت دعوتی یکرمی بریل
مدت عمری یوز اون یل ایدی عرایسده دعوتی یکرمی یدی عمری یوز یکرمی التی دینوب *
تاریخ منتظمده حضرت موسایه مقارن اولدقده قرق ایکی یاشنده موسی وفاتنده
یوز یاشنده اولوب بعده یکرمی یدی یل خلافت سوردی دینوب بوتقدیرجه عمری

یوز یکرمی یدی ییل اولور قبر شریفی جد افرائیم بن یوسف علیه السلام قبرینه قریبدر بعض کتبده مدت خلافتی یکرمی سکز عمری یوز یکرمی ییل ایدی قرآنده مذکور اولان ذوالکفل نبی برقول اوزره بودر دیمشلر بعض کتبده قدسه قریب نابلس شهری قراسندن برقریه‌ده یاخود حلب قربنده معره شهرنده وفات ایتمشدی دیو مذکوردر * مرویدر که یوشع وفاتنك عقبنده کالب مسلمانلرله سابقا مرتد اولان بارق اوزرینه یوریوب سلم ناحیه‌لرین فتح وضبط ایدوب اون بیك مقداری کافری کوهستانده قیروب بارقی واعیان کفاری طوتوب بقیة السیوف مذلت مألوف طاغلره قاچوب سابقا یوشع علیه السلام بدعا ایتمکین بقیه عمرلری ذلتله کچدی * مرویدر که بارق منافق سابقا یتمش پادشاه حبس ایتمشدیکه هر برینك پارمقلرین کسوب طعام وقتنده تحقیر ایچون اوکلرینه اتمك پاره‌لری آتوب پایشمغه قادر اولمامغین یوزلری اوزره دوشوب کلب کبی قاپشوب یرلردی کالب بو حالی ایشتدکده بارقك دخی اللرین کسوب ایللره ایتدیکی کندی باشنه کلدی اشبو فتوحاتدنصکره کالب مصره کیدوب جمیع ممالك مصر وشام بنی اسرائیل ضبطنده اولوب نیچه ییللر امن وامان ایله کامرانلقلر ایتدیلر بعدزمان کالب وفات ایتدکده اوغلی یوسافوس خلیفه اولدی

باب تاسع عشر در احوال حزقیل نبی علیه السلام

ابن بورا یاخود بوذ بن لاوی بن یعقوب علیه السلام نسلندن ایدی بعض کتبده یوشع علیه السلام وفاتنده کالب بن یوقنا خلیفه اولوب کالب وفاتنده اوغلی یوسافوس خلیفه اولدیکه خوب جمال ویوسف مثال ایدی دینوب * بعض معتبراتده یوشع وفاتنده فنحاص بن عیزار بن هارون علیه السلام خلیفه اولدی دینوب تفسیر لبابده کالب یرینه حزقیل علیه السلام خلیفه اولدی دینوب * تاریخ میرخوانده مذکوردر که حزقیل علیه السلام حضرت موسادنصکره اوچنجی خلیفه واوچنجی پیغمبردر پدرینك ایکی خاتونی اولوب برندن اون نفر اوغلی اولوب بونك والده‌سندن اولادی اولمیوب مسنه ایکن جناب رحمانه دعاء فراوان ایله تازه جوان اولوب بعدزمان حزقیل وجوده کلمکین خلقه عجب کلوب ابن العجوز دیو لقب قودیلر * عرایس ثعلبیده یوشع یرینه کالب آنك یرینه اوغلی خلیفه اولوب اووفات ایتدکده حزقیل بنی اسرائیله پیغمبر اولدی ذیو مذکوردر (احیاء موتی) تفاسیرده (الم تر الی الذین خرجوا من دیارهم وهم الوف حذر الموت فقال لهم الله موتوا ثم احیاهم)

آینده مذکوردرکه دیارعراقده واسط شهری قربنده داوردان نام شهرده طاعون
اولمغین اون بیك یا اوتوز بیك یایتمش بیك کمسنه شهردن قاچه قلرنده بی مرض
وسبب محض غضب رب ایله جمله سی دفعةً وفات ایدوب کوکاری ات ایله دریدن
عری و بری اولدی بعدزمان طویل حضرت حزقیل مرورایدوب بوحال حیرتمآل
منظوری اولوب کمال تعجبندن متغیر ومتحیر اولدقده (قوموا باذن الله) دیوندا
ایتدکده وحی اولنوب امری ادا ایتدکده جمله سی دیریلوب (سبحانك اللهم وبحمدك
لااله الاانت) دیو تسبیح رب الانام ایله قیام تام ایتدیلر * ینه تفاسیرده برروایتده عدد
مزبور اوزره اولوب دفعةً وفات ایدن طائفهٔ ناخائفه بنی اسرائیلدن اولوب
پادشاهلری غزایه کیدملم دیدیکده عناد وابا ایدوب فرار اختیار ایتدکارنده وفات
ایدوب سکز کوندنصکره ینه حیات بولدیلر دینوب تفسیر جلالینده طاعوندن
قاچوب وفات ایدنلر سکز کون یادخی زیاده یاتوب بعده حیات بولوب نیجه زمان
یشایوب لکن اوزرلرنده اثرموت مشاهده اولنوب هرکیدکاری لباس کفنه بکزیوب
بونلرك اولاد ونسللرنده بوحال مستقر ومستمر اولدی دینوب * بعض معتبراتده
مذکوردرکه طاعوندن شهر خلقنك بعضلری قاچوب وفات ایدوب بعضلری
قاچیوب قاچنلری یوقلادقلرنده کوروب دفنه مجال اولمامغین حیوانات یمسون
دیو بردیوار چکوب بدنلری چورویوب بعده حزقیل علیه السلام اوغرایوب
باقوب دعا ایتدکده حیاته کلمکین شهرلرینه کلوب نیجه زمان یشایوب بعضلرینك
اولادی دخی اولدی * فوایح مسکیه ده طاعوندن فرار ایدوب وفات ایدنلر عطاء
خراسانی قولنجه اوچ بیك * ابن عباس ایله وهب قولنجه درت بیك مقاتل وکلبی
قولنجه سکز بیك ابوورق قولنجه اون بیك ابومالك قولنجه اوتوز بیك سدی
قولنجه اوتوز یدی بیك عطاء بن ابی رباح قولنجه یتمش بیك ایدیلر دینوب * کتاب
مبهمات القرآنده قرق بیك ایدیلر دیو ابن عباسدن برروایت دخی مذکوردر
تفسیر تیسیرده حسن بصریدن مرویدرکه ذوالکفل نبی حزقیل علیه السلامدرکه
یتمش پیغمبره کفیل اولوب یعنی تعدیٔ یهود اهل جحوددن عون وصون خالق
الکون ایله ملجأ ومناص اولوب جمله سن قتلدن خلاص ایتمکین ذوالکفل
دیمکله ملقب ومسمی ومشهور دنیا اولدی (روایت مفصله) تاریخ میرخوانده
حزقیل پیغمبر اولدقده بنی اسرائیلی فی الصبح والمسا متابعت شرع موسایه ترغیب
ومخالفتدن انذار وترهیب ایدردی بعدزمان جناب حقدن ایلیاشهرینه نیجه لرقولنجه
داوردان شهرینه مرسل اولوب شهر خلقنی کفاره غزایه تحضیض وتحریض

(ایدوب)

ایدوب انلر اهمال ایتدكلرنده طاعون مسلط اولوب خلق قاچوب شهردن برمیل قدر كتدكلرنده برصدای عجیب وندای مهیب ایشیدوب جمله‌سی وفات ایتدیلر عددلرنده اختلاف اولنوب ابن عباس قولنجه درت بیك حسن بصری قولنجه سكز بیك وهب قولنجه سكسان بیك كسنه ایدیلر ابن عباس قولنجه یدی كون بچدكده جیفهٔ كشفه‌لری شیشوب قوقوب حزقیل علیه السلام اعتكافدن چیقوب اوغرادقده كوروب اسركیوب حیاتلرینه دعا ایتدكده جمله‌سی قالقوب لكن آنلرك وصكره‌دن متولدن اولاد ونسللرینك بدنلرنده رایحهٔ كریهه اصلا كتمدی وهب قولنجه زمان وفاتلری اوزانون انلری چوروبوب دوكلوب كوكاری دخی پوسیده اولمشدی (والحاصل مرده‌لرنده اولدقلری حالده (سبحانك اللهم و بحمدك لااله الاانت) دیو سویلیه‌رك قالقوب شهرلرینه كیروب بقیهٔ عمرلرین شرع موسی ایله عمله صرف ایتدیلر حزقیل علیه السلام بونلرك اولادی اراسنده نیجه زمان طوروب اول قوم مستحق اللوم كاه متابعت كاه مخالفت اوزره اولمغین حزقیل علیه السلام انجنوب دیار بابله كیدوب آنده وفات ایتدیلر قبر شریفلری حله ایله كوفه شهرلری اراسنده اولوب طائفهٔ یهودهٔ زیارتكاه اولمشدر دیمشلر حلیهٔ شریفه‌لرینه ومدت عمر ومقدار دعوتلرینه اطلاع میسر اولمامغین تعرضه مجال اولمدی دیو مذكوردر

باب عشرون دراحوال الیاس نبی علیه السلام

ابن یاسین بن فنحاص بن عیزار بن هارون نبی علیه السلام انبیاء كزیندن وكبار مرسلیندن اولوب خلق شریعت حضرت موسایه دعوت ایدردی عرایس امام ثعلبیده مفصلا مذكوردر كه حزقیل علیه السلام وفاتندنصكره اراضیٔ مصر وشامده متفرق اولان ملوك واسباط بنی اسرائیل احكام توراة شریفه ایله عملده اهمال وكسل ایدوب ایچلرنده عبادت اصنام ونیجه قبایح وآثام ظهور ایدوب شامده بعلبك شهرینك احب آدلو پادشاهی بعل آدلو غایت حسنا برعورت صورتنده بینه بعل آدلو برصنمه طپاردیكه صافی آلتوندن یكرمی ذراع درت كوشه‌اولوب هر كوشه‌دهٔ بریوزی اولوب طوردیغی كنیسهٔ كفر انیسه‌ده درتیوز نفر خدمتكاری وار ایدیكه اول صنمك ایچنه شیطان كیروب حق دین بودر دیو كفر وضلالت اوزره دین وآیین تعیین ایدوب بونلره سویلمكین كفار حماقت نهاد وضلالت اعتیاد حاشا صنمی الله اعتقاد ایتمشلردی زمرهٔ اصحاب ضلالتی دینه دعوت

ایچون جناب حقدن الیاس مرسل اولوب دعوته اقدام واهتمام ایتدکده پادشاهك وزیرندن غیری کمسنه ایمانه کلمدی بعضلر دیدیلرکه پادشاه اولا ایمانه کلوب امر الیاسله عمل ایدوب لکن از ییل آدلو خاتونیکه چوق یشایوب ملوك بنی اسرائیلدن یدی کمسنه نك خاتونی اولوب هر برینی برطریقله هلاك ایدوب یتمش نفر اوغلی اولمشدی انبیایه عداوت اوزره اولمغین احبی اضلال وافساد و خلقی دخی عبادت بعله معتاد ایتمشدی حضرت الیاسه ایصال ضرر قصد ایتدکده الیاس عبادت استیناس خوف شرار الناسدن طاغلرده برمغاره ده یدی ییل عبادت ایدوب متصل کافرلر بونی ارایوب قدرت حقله بولمیوب بعده احبك ولداحبی خسته اولوب اطبا عاجز اولدقده بعده بعلك خدام لئامی الیاسی بولدیروب قتل ایتدیککه بعل سکا انجمشدر الیاس علیه السلام حیاتده ایکن بعل سکا سو یلر دیدکلرنده بلاد شامده اولان اصنامه تضرع ایچون درت یوز کمسنه کوندروب یولده الیاس علیه السلام مغاره سی یانندن چکوب الیاس علیه السلام امر حقله بونلره بولشوب دیدیکه پادشاهه دیکزکه حق تعالی بیورر که ای احب سن بیلوسنکه بندن غیری تکری یوقدر جمله عالملری بن یراتدم رزقلرینی و یروب اولدورن دیرکورن بنم لکن کمال حماقت وضلالتکدن بنم غیرمه طاپوب اوغلوكك شفاسنی خیر وشره نفع وضره قادر اولمیان صنملردن طلب ایدرسن عز وجلالم حقیچون سکا اوغلوك سببیله خشم ایدوب یقیندە اوغلوکی هلاك ایدرم دیدکده کفره بو خطاب پرعتابی ایشیدوب کمال خوفله واروب احبه خبر و یردکلرنده قاقیوب الیاسی کتورمکه اللی نفر کمسنه کوندروب واردقلرنده دعاء الیاسله کوکدن آتش اینوب جمله سن یاقوب بعده بر بلوك دخی کوندروب انلر دخی واردقلرنده آتشه یانوب اوچنجیده سابقا مسلمان اولان وزیری ایله وافر آدم کوندروب امر حقله الیاس علیه السلام بونلرله بیله شهره کلوب اتفاق اول کون احبك اوغلی وفات ایدوب احبه باشی قایسی اولمغین الیاس علیه السلام ینه طاغه کیدوب نیجه زمان طاغده طوروب بعده عزلتدن اوصانوب شهره کلدکده یونس پیغمبرك والده سی اوینه کیروب التی آی انده طوروب یونس ممه امر اوغلانجق اولوب والده سی الیاسه کلی خدمتلر ایدوب بعده الیاس ینه طاغلره کیدوب یونس وفات ایتکین والده سی الیاسه واروب شهره کلمکه یلوارمغین یدنجی کون شهره کلوب خاتونك تضرعیله دعا ایتدکده جمله اون درت کون کچمشکن یونس حیاته کلوب الیاس تکرار طاغه کیدوب

کفره‌نك اصرار وعنادی متمادی اولدقده الیاس علیه السلام یدی ییل قحط اولمغه
دعا ایدوب بوقدر نفوس کثیره هلاك اولمسـونلر دیواوچ ییل یتردیو وحی الهی
اولوب بعده اوچ ییله دك اصلا یغمور یاغمیوب الیاس علیه السلام شهرده بعض
فقرا اوینـه واروب نعمت و برکت ظهورایدوب بومعجزاتی کورن کفار مستحق
الرجوم الیاسه هجوم ایتدکلرنده براوه‌دخی کیدوب اتفاق برکیجه الیسع والده‌سنك
اوینه واروب الیسع تازه بکت اولوب خسـته بولنوب الیاس دعاسـیله صغالوب
الیاسه ایمان کتوردی سفر وحضرده دائما خدمتکاری اولدی بعده ایکیسی خلق
اراسنه واروب الیاس علیه السلام ایمانه کلورسکز قحط کیدردیوب کفره‌یه تأثیر ایتمدکده
صنملر یکزی صحرایه چقاروب آنلردن یغمور ایستك مراد حاصل اولورسه بن سزی
دعوتدن فراغت ایده‌یم حاصل اولمزسه ایمانه کلکز تا که جناب حقدن نه احسانلر
کوره‌سز دیوب کافرلر صنملرینه یالواروب مأیوس اولدقلرنده الیاس علیه‌السلام
دعاسـیله عظیم یغمور یاغوب لکن کمال قحطـدن زراعت ایده‌جك تخم قالمدی
دیدکلرنده الیاس علیه السـلام تخم یرینه طوز اککز دیوب اکدکلرنده قدرت
حقله نخود بیتوب کفره بومعجزاتی کوروب عناده مصر والیاسه غیرمقر اولدقلرنده
الیاس علیه السلام کفاردل‌آزاردن بیزار اولوب اول منفورلردن دور اولمغه دعاء
موفور ایتمکین فلان کون فلان یره واروب نه کورزسك اوستنه بینوب قورقمه دیو
وحی کلوب یوم موعودده مکان معهوده الیسـع ایله بیله واروب جبرائیـل علیه
السلام جمله جسمی ورختی صافی آتشدن برآت کتوروب الیاس صچرایوب بنوب
هوایه چقوب الیسع یاالیاس دیو چاغردقده لباسن اشاغه آتوب الیاس یرینه پیغمبر
وخلیفه اولمغه اشارت اولدی الیاسدن شهوات نفسانیه واغراض انسانیه کتمکین
قنادلنوب انسی ملکی ارضی وسماوی اولوب خلق کوزندن محجوب اولدی بعده
حق تعالی بعلبك پادشاهی اولان احبه وقومنه برعدو مسلط ایتمکین کلوب جمله سن
قتل ایدوب بعده الیسع علیه السلام بنی اسرائیله نبی مرسل اولدی (روایت اخری)
اسمی ومؤلفی مجهول عربی برقـدیم تواریخ کتابنده مفصلا مذکوردرکه الیاس
علیه السلام یدی یاشنده ایکن خواجه‌دن اوقومدین جمله توراتی ازبرلیوب برکون
بنی اسرائیله سزه تماشا کوستره‌یم دیوب نوله دیدکلرنده برنعره اوردقده جمله خلق
دوشوب وفات ایده یازدقلرنده پاشاهلری ایشیدوب الیاسی ساحردر دیو قتل ایتمك
ایستیوب بودخی قاچوب برطاغه وارقده طاغ یاریلوب یاالیاس بن سنك مسکن
ومأواك اولورم دیوب بعده طاغده یرتیجی جانورلرله کزوب قرق یاشنده اولدقده

خلق عالم غایت آزمش اولمغین دینه دعوت ایچون جبرائیل علیه السلام بو کا نبوت ورسالت خبرین کتوروب حق تعالی طاغلری وارسلانلری وآتشی سکا مسخر ایدوب یمش پیغمبرقوتن ویردی وار کفاری دینه دعوت ایدوب بنی اسرائیلی سکا و پرسونلر دیو سویله دیوب یمش قریه خلق که هر بری برشهر قدر اولوب هر برینك بشقه جا کمی اولوب جمله سی بعل آدلو صنمه طپارلردی ایچلرندن ابتدا احاب آدلو بکه واروب ایمانه دعوت ایدوب معجزه دیلدکده یامش آتشی کل دیو چاغروب آتش الیاس یاننه واروب الله بردرسن حق پیغمبرسن دیو سویلمکین اجابله خاتونی ایمانه کلوب بعده الیاس جمله کفره نك جمعیتلری کونندہ واروب ایمانه دعوت ایتدکده کافرلر الیاسی طاشلیوب جمله بکلرك باشی اولان عامیل برقرقان ایچنده یاغ قینادوب یاالیاس دعوتدن فراغت ایتمزسك سنی ایچنه آتارم دیوب الیاس علیه السلام دخی بره آتش سویون دیوب قدرت حقله سو یوندکده خلق حیران قالوب الیاسی قویوویردیلر ایرتسی ینه واروب کفره ایله وافر بحث ایدوب بکلردخی علماء بنی اسرائیلی چاغروب نه دیرسز دیوب آنلر دخی حق پیغمبردر توراتده بونك صفتلرینه اشارت واردر دیوب علمادن بعض منافقلر ساحردر کذابدر دیمکین کافرلر بنی اسرائیلی زنجیره طاقوب الیاس ایشیدوب غم چکوب کیجه اولدقده یانجه آتشلرله بکلر سراینه واروب طشره‌دن وافر نصیحتلر ایدوب ایرتسی عامیله تکرار سو یاشوب عامیل مهلت ایستیوب بعده الیاس احابه خبرویردکده احاب ایماندن مرتد اولوب خاتونی الیاسه تابع اولوب کیجه کوندز بیله عبادت ایدوب کیجه اولدقجه جانورلر کلوب الیاسله بیله اغلاشوب الیاسك سازدن اوطه‌سی اوستنده یردن کوکه دك نوردن دیرك طوروب عامیلك خاتونی بو حاللری کوروب ایمانه کلوب الیاسه واروب بیله عبادت ایدردی بعده الیاس عامیله واروب خسته اولان اوغلوك شمدی وفات ایدر دیوب واقعا وفات ایتدکده عامیلك عقلی شاشوب یاعامیل صنمکز بعل دیدیککز کبی ایسه دعا ایله اوغلوکی دیرکورسون دیوب اودخی دعا ایدوب مأیوس اولدقده الیاسه سن دعا ایله دیومنت ایدوب الیاس دخی جمله ولایت خلقنی جمع ایله تاکه ربمك عظمت قدرتنی کورسونلر دیوب جمع اولدقلرنده الیاس نماز قیلوب دعا ایتمکین میت جانلنوب اایاغ اوزره قالقوب (لااله الاالله وحده لاشریك له یاالیاس ان الهك هوالحق وانك علی الحق) دیو سویلیوب عامیل سروردن ایمانه کلوب بکلکنی براغوب عبا کیوب الیاسه تابع اولوب سائر کافرلر الیاس ساحردر دیو عناد اوزره قالدیلر بعده الیاسك جمله

بولداشلری وفات ایدوب یالکز قالوب کفره‌دن مأیوس اولوب قحط اولمغیچون دعا
ایدوب ایچلرندن کتدکده یغمور کسیلوب پیکارلر واغاجلر قوریوب کافرلرتدریجله
انسان وحیوان میتلرین ییوب جانلرینه کار ایتدکده یاالیاس دیو چاغرشوب
امرحقله الیاس کفره ایچنه واروب برخاتونك الیسع آدلو اوغلی قدیمدن مسلمان
اولمغین آچلقدن وفات ایدوب الیاس دعاسیله جانلنوب خاتون فرحندن ایمانه کلوب
الیاس دعاسیله اوی نعمتله طولوب خاتون کافرله واروب الیاسك شوقدر معجزاتنی
کوردم ایمانه کلکز دیدکده کافرلر اوشوب خاتونی بوغوب آچلقلرندن میتنی یمك
استدکلرنده الیاس واروب نعره اوروب کافرلر طاغلوب بعده الیاسه یدی ییلدنبرو قحط
بزی هلاك ایتدی دیو تضرع ایتدکلرنده دعا ایتمکین یغمورلر یاغوب عظیم اوچوزاق
اولوب هلاك اولان انسانلر وحیوانلر دخی حیاته کلوب بو حاللردنصکره ینه کافرلر
ایمانه کلمدکلرنده الیاس علیه السلام بیزار اولوب دعا ایتدکده امرحقله الیسعی
کندی یرینه بنی اسرائیله خلیفه دیکوب ولایتلرندن چقدقده صافی آتشدن نیجه
قنادلو برآت کلوب اوزرینه بنوب جبرائیل علیه السلام کلوب یاالیاس ملائکه ایله
اوچ زیرا حق تعالی قناد ویروب لذت اکل وشربی سندن کسوب سنی آدمی ملکی
ارضی وسماوی ایلدی دیوب حالاملائکه ایله جمیع دنیاده وکوك یوزنده هراستدیکی
یرده اوچوب کزر (نزول عذاب) مقدما مذکور اولان تاریخ نامعلومده وهبدن
مرویدرکه امرحقله جبرائیل علیه السلام جهنمه واروب مالکه خبرویروب برقفلجم
آلوب بیك زبانی آتی سوروب کافرلر اوستنه کتوروب بنی اسرائیل بوحالی کوروب
کافرلره ایمانه کلوك عذابدن قورتلوك دیوب کافرلر عناد ایتدکده مسلمانلر الیسع علیه
السلام یانته جمع اولوب کفاردن آیریلوب یارب بزی کافرلرك کناهی سببیله
هلاك ایتمه دیو اغلاشوب بعده بولتدن طاش یاغوب جمله سنی یاقوب هلاك
ایدوب مسلمانلر خلاص اولدیلر (متفرقات) بعض معتبراتده بعلبك
خلقی ایمانه کلوب تکرار کافر اولدقلرنده اوچ ییل یغمور یاغمیوب قحط
وغلا پیدا اولمغین تکرار ایمانه کلوب دعای رسول ایله رخایه وصول بولدقلرنده
ینه کافر اولمغین حضرت الیاس بیزار اولوب کشت صحرا ودشت ایتمکی اختیار
ایتدی دینوب بعض تواریخده وفات ایدوب بعده حیاته کلوب فلکلرده ملکلرله
طیران وجولان ایدر دینوب لکن قول صحیح اوزره قیامت قوپمغه قریب کونش
مغربدن طوغنجه خضرله ایکیسی حیاتده ثباتده اولوب بعده وفات ایدرلر *جامع
الصغیر سیوطیده خضر دریاده الیاس قره‌ده ذرسد یأجوجده هرکیجه بولشوب

وهر ييل حج وعمره ايدوب آب زمزمدن ايچوب كله جك ييله دك آنلره كفايت ايدر ديو برحديث شريف مذكوردر (حكايت) عرايسده مذكوردركه عسقلان يعنى غزه شهرندن بركمسنه ديمشدركه ارض اردنده وقت ظهرده برصحراده نه‌ها يورركن بركسنه كوروب ياعبدالله سن كيمسن ديدم اودخى بن الياسم ديمكين جمله اندامه لرزه دوشوب دعا ايله الله تعالى بندن بوحالى كيدرسون تاكه سنكله سويلشوب كلامكى فهم ايدم ديدم (يارب يارحيم ياحنان يامنان ياحى ياقيوم) ديوب سر يانجه ايكى كلمه دخى سويليوب معناسنى اكلامدم پس اضطرابم كيدوب بعده اليمى ارقه مه قويوب الينك برودت واطافتنى چاق سينه مده طويدم بعده حالا سكاوحى اولورمى ديدم الله تعالى محمدى رسول ايده لى بكاوحى اولمز اولدى ديوب حالا حياتده قاچ پيغمبر واردر ديدم دردر عيسى ايله ادريس كوكده الياسله خضر يرده ديوب ابدال قاچدر ديدم التمش كمسنه دركه اللسى مصرسرحدى اولان عريشدن نهرفراته وارنجه بوآرالقده درلر ايكى دخى مصيصه شهرنده برى دخى عسقلانده يديسى سائر بلادده در الله تعالى بونلرك بريسنى كيدردكده يعنى وفات ايتدكده برينه بريني دخى كتوروب خلقدن بلا بونلرله دفع اولوب يغمور بونلرله يغاردى خضر نه يرده اولور ديدم درياجزيره لرنده ديوب سن آنى بولورميسن ديدم بولورم ديوب نه يرده بولورسن ديدم موسمده يعنى حج زماننده عرفاتده ديوب يانه ايشلرسز ديدم برى بر يمزك باشى صاچن قرقارز ديوب مروانك خروجى وشام خلقيله جنكى زمانى اولمغين مروان حقنده نه ديرسن ديدم الله تعاليه عاتى يعنى عاصى بركمسنه يى نيلرسن قاتل ومقتول شاهد ومشهود ناردهدر ديوب بندخى جنكده حاضر ايدم لكن جنك ايتمدم استغفر الله بردخى اومقوله يرلره حاضر اولمم ديدم ايوايتمشسن شمدنصكره دخى بويله اول ديوب بن انكله سويلشوركن قاردن آق ايكى دانه اتمك الياسك اوكنه قونوب ايكيمز برچق اتمك ييوب باقيسنى چكلوب كيدوب نه قويانى ونه كتورانى كورمدم بعده صحراده اوت اوتلر برناقه سى اولوب الياس باشن قالديروب باقدقده دخى چاغرمدن ناقه كلوب اوكنه چوكوب الياس اوستنه بندكده بن سنكله يولداش اولمق ايسترم ديدم سن قادر دكلسن ديوب اهل وعيالم يوقدر ديدم تزوج ايله اما عورتلردن درت جنسدن حذر ايله ناشزه ومختلعه ومداهنه ومباردهدر بونلردن غيرى هرنه اصل عورت اولورسه نكاحلان ديوب بن سنك ملاقاتكى سورم ديلرم ديدم (اذارأيتنى فقد رأيتنى) يعنى شمدى كوردك هرزمان كورمش كبيسن ديوب بعده بن قدسده رمضان آينده اعتكاف ايتمك استرم ديوب ايكمزك

اراسنه براغاج حائل وكوزمدن غائب وزائل اولوب نيجه كتديكى معلوم اولمدى
(فائده) تاريخ مير خوانده مذكوردر كه حضرت الياسك حليهٔ شريفه سى نحيف
البدن طويل القامه سيه موى اولوب كثرت عبادتدن مبارك كوده لرينك دريسى
قاولنمش كبى قالين اولمشدى حالا محل اقامتلرى اكثريا صحرالر و بيابانلردر عادت
وخدمتى يول آزمشلرى طوغرى يوله قولاوزلمقدر هر يل حاجيلر بيرامنده حضرت
خضر له مدينهٔ منوره ده مسجد قباده بولشورلر و برى برلرينك باشى صاچن
قرقارلر مدت دعوتى وزمان غيبته دك مدت عمرى معلوم اولمامغين تعرضه مجال
اولمدى (فائده) واسمعيل وادريس وذاالكفل كل من الصابرين) آيتنده تفاسيرده
مذكوردر كه ذوالكفلدن مراد الياس يا يوشع يا زكريا در كه انكله تسميه اولنديغى
كفل لفظنك معناسى كفالت وضعف نصيب اولوب بودخى امتنه كفيل يا عملى وثوابى
زماننده اولان انبيانك عملى وثوابى ضعفى قدر ياخود اصناف الطاف خدايه مصيب
اولديغيچوندر ذوالكفل حقنده تفاسيرده وغيريده نيجه تفصيل دخى واردر كه مناسبتله
آخر باب انبياده نبوتى مشكوك كه اولنلر بابنده بيان اولنور * تفسير قاضى وابو السعودده
(وزكريا ويحيى وعيسى والياس كل من الصالحين) آيتنده برقولده الياسدن مراد
جد نوح اولان ادريس عليه السلامدر برقولده دخى هارون عليه السلام نسلندن
اولاندر دينوب (وان الياس لمن المرسلين) آيتنده الياسدن مراد سبط هارون
اولان الياس بن ياسين در بوآيتده (وان ادريس لمن المرسلين) قرائت اولنمغين
بعضلر مراد ادريس عليه السلامدر ديمشلر دينوب مشارقك ابن ملك
شرحنده اهل تواريخك ادريس عليه السلام نوح عليه السلامدن مقدمدر
ديدكلرى ثابت دكلدر زيرا ادريس الياسدر كه بنى اسرائيل زماننده كلمشدر
دينوب تفسير لبابده قاضى عياضله قاضى ابوبكر بن العربيدن منقولدر كه
ادريس نوحدن مقدم ايدى دينلر توهم ايتمشلردر زيرا مقدم اولوب آنك جدى
اوليدى ليلهٔ معراجده حضرت رسول الله كوكده بولشدقده آدم ونوح وابراهيم
ديدكلرى كبى اودخى مرحبا بالابن الصالح دبوب هود ويوسف وموسى وعيسى
كبى مرحبا بالاخ الصالح ديمزدى * اشبو تاريخ معتبر مؤلفى اولان عبد احقر
ايدركه حديث شريفده خضر درياده بيورلديغى وعامهٔ مفسرينك (ورفعناه
مكانا عليا) آيتنده ادريس عليه السلام ياجنته ياكوكه رفع اولندى ديدكلرى
والياس عليه السلام ابراهيم عليه السلامدن مؤخر ايديكى مقرر ايكن (انزل الله

تعالى مائة وار بعة كتب على آدم عشر صحايف وعلى شيث خمسين وعلى ادريس ثلاثين وعلى ابراهيم عشرة والتوارة والانجيل والزبور والفرقان) حديثنده ادريس ابراهيمدن مقدم ذكر اولنديغى خصوصا حديث من بور مفهومنجه ادريسه صحف نزول ايدوب اماالياسه كتب وصحفدن برنسنه نزول ايتديكنه جميع كتبده اصلا روايت اولمديغى الياس ادريسك غيرى ايديكنه ادلهٔ قاطعه و براهين ساطعه اولوب حديث معراجده حضرت رسوله ادريس عليه السلام مرحبا بالاخ الصالح ديديكى بعض وجه وجيه ايله تأويل وتوجيه اولنمغه قابل ومحتملدر ادريسله الياس شخص واحد ايديكى فرضا تسليم اولنسه ذوالكفلدن مرادالياس اولمق تفسير قاضى وكشافك بر محلنده سائر روايتدن مقدم ذكر اولنوب باقيلرى مؤخر وصيغهٔ تمريض ايله ذكر اولنمغين آنك رجحانى اشعار اولنمشدر بالكليه باطل وعاطل اولمش اولور زيرا عطف مغايرت اقتضا ايتمكين (واسماعيل وادريس وذاالكفل) آيتنده ذوالكفل ادريسك غيرى ايديكى ظاهر و باهر اولور والله اعلم

باب حادى وعشرون دراحوال اليسع نبى عليه السلام

تفاسيرده اسمى اصلده يسع اولوب عربجه الف لام داخل اولوب اليسع ديديلر پدرينك اسمى اخطو بدر الياس عليه السلام اليسعى بنى اسرائيله كندو يرينه خليفه ديكوب بعده پيغمبر اولدى * فوايح مسكيه ده اليسع بن عدى بن شوتلخ بن افرائيم ابن يوسف عليه السلامدر دينوب بعض معتبراتده مذكوردركه حضرت الياسك شاكردى اولوب آنك دعاسيله پيغمبر اولوب اندنصكره بنى اسرائيلى شريعت موسايه دعوت ايچون جناب حقدن مرسل اولوب نيجه مدت اداء احكام نبوت ورسالت ايتدى عمرى يتمش بش يلدر قرآنده مذكور اولان ذوالكفل پيغمبر بونك عميسى اوغليدر ديو تفاسيرده برروايت واردر لكن صحتى ظاهر اولمامغين باب انبياء مشتبهة الاحوالده بيان اولنور (تفصيل حال) تاريخ مير خوانده مفصلا مذكوردركه اليسع عليه السلام خليفه ووصى الياس عليه السلام اولوب نبى عظيم القدر ايدى بنى اسرائيل ايچنده معزز ومكرم ومهاب ومحتشم اولوب امرنه رام وانقياد تمام ايدرلرى * مرويدركه ابتدا چفتجى اولوب حضرت الياسه خلافتكى اليسعه تفويض ايله ديو وحى اولندقده اليسع زراعت ايدركن الياس عليه السلام اكا اوغرايوب رداء شريفن اوزرينه آتدقده على الفور برعجب حال كلمكين الياسك اوكنه كاوب اجازت ويررسك والديمله وداعلشوب سزكله مرافقت ايدهيم ديوب الياس

عليه السلام بن سكانه ايلدمكه بو يله دبرسن ديدكده اليسع قلبنده عمان عشق رجمان جوشان اولوب آلان زرع وحرثى قيروب او كوزلرى قربان واتلرينى تصدق ايدوب دائما الياس عليه السلامه رفيق وصديق شفيق اولدى بعد زمان الياس عليه السلام نظر خلقدن غائب اولدقده اليسع عليه السلام بنى اسرائيل ايچنده شريعت حضرت موسايى احيا واجرايه چالشوب ايچلرنده قرائت توراة ايدوب كوندزلر صائم كيجه‌لر قائم اولوب وافر معجزات وخوارق عادات اظهار ايتدى (معجزات) جمله‌دن برى بوايديكه اريحا شهرينك خلقى صولرينك شوره‌لكندن شكايت ايتدكلرنده اليسع عليه السلام صوبك ايچنه بر پاره طوز براغوب طتلو اول ديدكده باذن الله لذيذ اولدى برى دخى مديونه برطول خاتون فقردن شكايت ايتدكده او يكدنه‌ك واردر ديوب همان برآوج طاوسى ياغجزم واردر ديدكده كتور دوب برقاب ايچنه قوديوب قودقده امر شريفى اوزره اول آز ياغدن قدرت حقله بى حد قابلر طولديروب اول بركت عظيمه ايله خاتون بورجن اوده‌يوب كمال غناد دخى تحصيل ايتدى * برى دخى خير دعا ايله بركسنه‌نك طوغرمز قصر خاتوننده براوغلو اولوب نيچه زماندنصكره اوغلان وفات ايدوب والدينى تضرع ايله دعا ايتدكده جانلنوب نيچه زمان حياتده اولدى برى دخى بركون شاكردلرى طعام پشوروب ايچلرندن بريسى خطا ايله ايچنه حنظل ديدكلرى غايت آجى نسنه قويوب فى الحال طعام ايچندن هركيم بونى برسه هلاك اولور ديو صدا ايشيدلوب اليسع عليه السلام خبردار اولدقده ايچنه برقاب ايله صوقويوب دعا ايتدكده ضررينى دفع اولدى برى دخى ملوك بنى اسرائيله دائما قصد اعدايى اخبار وتدبير امور محاربه‌يى تعليم ايدوب اعدادن برپادشاه كندونك اسرارنى خبر ويرن بوايدوكنى طويوب غضبندن عظيم عسكرله كلوب على الغفله اليسعى طوتوب بودخى دعا ايتدكده اعداى بدرايك كوزلرى كور اولمغين كفره‌نك اللرندن خلاص اولدى برى دخى سعادتخانه‌سنه يوزنفر مسافر كلوب اوكلرينه يكرمى اتمك قوديروب جمله‌سى ييوب طويوب اصلا طعام اكسلمدى * برى دخى دمشق شام ولايتنك پادشاهى برص مرضنه مبتلا اولمغين برطبيب حاذق ايستيوب خبر كوندردكده مرضى زائل اولمغچون آقر صويه كيرسون ديوب كلان كسنه ملول ومحزون واروب خبر ويردكده كلام شريفن تجربه لازمدر ديو عقلا نصيحت ايتمكين پادشاه صويه كيردكده مرضى بالكليه كتمكين كمال سروردن البسهٔ فاخره وسكه‌هاى وافره كوندروب اليسع عليه السلام قبول ايتميوب كتورن كسنه دونوب

کیدرکن بونلرك خدمتکاری طمعه دوشوب ایکی کیسه التونی آلوب بونلر واقف اولدقده خدمتکاره بددعا اتمکین پادشاهك مرضنه مبتلا اولدی * بری دخی برزمانده بنی اسرائیله اعدا هجوم ایدوب محاصره ایتدکارندن محکم قحط اولوب الیسع علیه السلام یارین عظیم اوجوزلق اولور دیوب پادشاهك بوابی تصدیقدن آبی اولوب کوکلر قپوسی آچلوب یریوزینه ذخیره یاغسه اوجوزلق احتمالی بوقدر دیدکده دیدیکم اوجوزلغی سن کوررسن اما آندن یمك سکا میسر اولمز دیوب ایرته‌سی عدوی کینه جویلرجانب غیبی ریدن عسکر عظیم صداسنی ایشیدوب ظاهرا سبب یوغیکن مجرد خوفلرندن قاچوب اردولرین براغوب جمع اولنمش عظیم ذخیره‌لرین بنی اسرائیل بولوب اولشوب بوابی قتل ایتدیلر * بری دخی زمان وفاتلری قریب اولدقده زمانه‌لری پادشاهنه سن مصرعسکرینه اوچ کره غالب اولسك کرکدر دیو بشارت ویروب بعد زمان جمله‌سی واقع اولدی * بعض تواریخده بونلردن غیری معجزات کثیره‌لری دخی واردر دینوب لکن جمله‌یی تفصیل مورث تطویل اولور (وفات) مرویدرکه بنی اسرائیل بونلره کاه متابعت کاه مخالفت اتمکین خاطرعاطرلری آنلردن بیزار اولوب آخرته رحلت ایچون دعا ایدوب قبولی معلوم اولدقده حضرت ذوالکفلی طلب ایدوب خلافتلرین اکا تفویض ایدوب بعده مرغ روح روانلری آشیان جنانه طیران ایتدی ذوالکفلك نبوتنده وکیم ایدیکنده اختلاف اولمغین اشاغیده باب انبیاء مشتبهة الاحوالده ذکر اولنمغه تأخیر اولندی

باب ثانی وعشرون دراحوال اشمویل نبی علیه السلام

ابن بال بن علقمه بن حام بن مهرصوف بن علقمه بن ماحب بن عموصا بن عزریا یاخود بن اشمویل بن هلفاثا یاخود اشمویل بن ملقا هارون پیغمبر نسلندن ایدی معتبراتده مرویدرکه الیسع علیه السلام وفاتندنصکره هیچ پیغمبر قالمیوب قبائل مخالفه‌دن نیچه طائفه بنی اسرائیلك کیمنی اسیر وکیمنی طعمهٔ شبر شمشیر ایدوب نهب وغارت وانواع خسارت ایدرلردی اشمویل علیه السلام نبوتنه دك درتیوز التمش ییل زمرهٔ بنی اسرائیل ذلیل انواع آلامدن آرام بولمیوب ایام وشهورلری کرب وحرب ایله مرور ایدردی تاریخ ابن شحنه‌ده یوشع علیه السلام پیغمبردن اشمویل نبوتنه دك کچن درتیوز سکسان ییل ایچنده بنی اسرائیل اوزرینه ایچلرندن پادشاه اولمیوب امور جمهوری قاضیلر کبی بعض حاکملر کورردی دینوب *

تاريخ قدسده وفات موسادن نبوت اشمويله دك درتيوز سكسان ايكىييل مرور ايتدى ديو مسطوردر (ظهور جالوت) تفسير لباب ونيجه معتبراتده مذكوردركه اليسع عليه السلام وفاتندنصكره بنى اسرائيل ايچنده نيجه امرنامشروع شيوع بولوب نيجه زمان فرمان رحمانه عصيان وطغيان اوزره اولدقلرنده بر مقتضاى عادت رب متعال كوشمال اهل ضلال ايچون كفار اشراردن مصرله قدس اراسنده ساحل بحر رومده ساكن اولان طائفهٔ بلشاثاكه براسمارى دخى عمالقه ايدى پادشاهلرى جالوت ايله كه اسمى كلياز ايدى بنى اسرائيله عسكر چكوب كاوب جنكده غلبه ايدوب حتى دائما سبب نصرت بنى اسرائيل اولان تابوت سكينه يى آلوب اكثر مملكتلرين ضبط وتسخير وقتل اولناندن غيرى يتمش بيك كسنه يى كه درتيوز قرق نفرى ابناء ملوكدن ايدى اسير ايدوب بنى اسرائيلك سائرلرين خراجه كسوب ايچلرنده اولان توراة شريفه نسخه لرين جمع ايدوب ياقوب وقدسده مسجد اقصايى يقدى (لمحرره) اهل اسلامه سل سيف ايتدى * نيجه بيك ظلم ونيجه حيف ايتدى (ولادت اشمويل) عليه السلام مرويدركه اول زمان عديمهٔ الامان عميم العدوانده برخاتوندن غيرى جميع نسل انبيا منقرض اولمشيكن مزبوره خاتون زوجندن حامل اولوب اشمويل وجوده كاوب قرق ياشنده پيغمبر اولوب اون بر ييل تدبير امور جمهور ايتدى * عرايس ثعلبيده غلبهٔ جالوت نبوت اشمويلدن چوق صكره اولدى ديو تفصيل اولنوب * حتى وهبدن دخى مرويدركه نبوت اشمويلدنصكره قرق ييله دك بنى اسرائيل حسن حال اوزره اولوب بعده قصهٔ جالوت ظهور ايتدى والله اعلم (نصب طالوت) مرويدركه حكومت اشمويلدن اون بر ييل كچدكده بنى اسرائيل محاربهٔ كفار ايچون كنديلره بر پادشاه نصب اولنمق ايستدكلرنده ايچلرندن طالوت بن قيس عاقل ودانا وبلند قامت وتوانا اولمغين جناب حقدن سلطنت اكا تعيين اولندقده راعى يادباغ ياسقا يامكارى اولوب خصوصا نبوت وسلطنته مخصوص اولان ايكى سبطدن اولمامغين بنى اسرائيل تعجب ايدوب فرمان رحمان ايله اولديغنه حضرت اشمويلدن دليل و برهان استدكلرنده جالوتك سزدن نهب وغارت ايتديكى تابوتك كلمسى علامت اولسون ديدى (قصهٔ تابوت) تفسير لبابده وغيريده (وقال لهم نبيهم ان آية ملكه ان يأتيكم التابوت فيه سكينة من ربكم و بقية مماترك آل موسى وآل هارون تحمله الملائكه) آيتنده ابن عباس قولنجه تابوتدن مراد شول صندوقدركه حضرت موسى عليه السلام آنك ايچنده توراة شريفه قور ايدى

وفاتندنصکره بنی اسرائیل عصیان اوزره اولمغین حق تعالی آنلره غضبا کوکه چکمشدی بعدزمان اشمویل علیه السلام دعاسیله جمله خلق بقار ایکن کوکدن یریوزینه اینوب طالوتك اوکنه قوندی * ودخی مفصلا مذکوردرکه اصحاب اخبار اعلام واخبار ایتشاردرکه حضرت آدمه شمشاد اغاجندن طولی اوچ عرضی ایکی ذراع التوندن تختهلر قپلانمش برصندوق که ایچنده جمیع انبیانك صورتلری وار ایدیکه کوکدن نازل اولوب آدمدن شیثه آندن اولادنه بعدهم نسلا بعد نسل حضرت ابراهیمه آندن اسماعیله آندن اوغلی قیذاره منتقل اولوب اسماعیل واسحاق علیهما السلام اولادی تابوت مزبورده نزاع ایتمکین قیذار واقعهسنده کوردیکی امر الهی اوزره مکهدن دیار کنعانه واروب عمیسی اوغلی حضرت یعقوبه تسلیم ایدوب بعده بنی اسرائیل ایچندهطوروب بعدزمان حضرت موسایه واصل اولدقده ایچنه توراة شریفی و بعض اسبابلرینی قویوب سفره کتدکجه آنی عسکر اوکنجه یوریدوب خلقه قوةقلب اولوردی وفاتلرندنصکره بنی اسرائیل آنك ایچنه ایکی لوح توراتی وسابقا قیریلان الواح توراة پارهلرینی وحضرت موسانك عصاسنی وکیدیکی لباسنی و بشماقلرینی وهارونك دلبندینی وعصاسنی وصحرای تیهده کوکدن یغان مندن برقفیز طولوسنی قویوب بعض دعوی ونزاع خصوصنده تابوته مرافعه اولدقلرنده قدرت رب العزتله سویلیوب مابینلرنده حکومت وفصل ایدردی جنکه کتدکلرنجه ملائکهٔ کرام هواده عسکر اسلام اوزره آنی طوتوب ایچندن کدی آوازی کبی صدا ایشیدلمك علامت نصرت ایدی (فیه سکینة من ربکم) آیتنده سکینهدن مراد ابن عباس ومجاهد قولنجه تابوتك ایچنده زبرجد یاخود یاقوتدن باشی وقوبروغی مانند سنور ایکی قنادلو برصورت عجیب الطور ایدیکه صدا ایتدکده تابوت حرکت ایدوب خلق اردنجه یوریوب تابوت طوردقده ظفر میسر اولوردی * بعضلر قولنجه اوصورتك ایکی کوزی اولوب کوزلرینك شعاعی وار ایدی * تفسیر لبابده ابن عباسدن برروایت اوزره سکینهدن مراد تابوتك ایچندهطوران التون الکن ایدیکه جنتدن چقوب پیغمبرلرك مبارك یورکلری آنك ایچنده یونمشدی * حضرت علیدن مرویدرکه سکینهدن مراد غایت شدت وحدت ایله اسر بریل ایدیکه ایکی باشی اولوب انسانه بکزر یوزی وار ایدی * والحاصل بنی اسرائیله عمالقه مسلط اولدقده تابوتی کندو ولایتلرینه ایلتوب مزبلهیه براغوب نیجهیل طوروب آنك یاننده بول ایدن هرکافر بواسیر مرضنه مبتلا اولوب ودخی ولایتلرنده بش پاره شهر خرابه یوز طوتوب

(بلایه)

بلایه علت تابوته اهانت ایدیکی معلوملری اولمغین ایکی اوکوزه یوکلدوب
صالیویروب امر حقله ذرت ملك سوروب طالوته واصل ایتدیلر (قصهٔ نهر) تفاسیرده
مذکوردرکه بنی اسرائیل بو علامت پر کرامتی کوروب طالوته تابع وطایع اولوب
ایچلرندن سکسان بیك یا یتمش بیك جنکه یرار سوار ایله عزم رزم ایدوب هواده
حرارت شدت اوزره اولمغین بنی اسرائیل تضرع ایله یولده بر ایرمق آقوب هر کشینك
کندویه وطوارینه قدرت حقله بر آوج صو کفایت ایتسه کرکدر آندن ارتق
آلمسونلر دیو وحی الهی اولدقده اوچیوز اون اوچ نفردن غیریلری اهل شك
و نفاق اولمغین امره مخالفت ایتدکلرنده دوداقلری قراروب ایچدکجه عطشلری
آرتوب مجاللری قالمامغین دونوب یرلرینه کتدیلر (قتل جالوت) تفاسیر وغیریده
مذکوردرکه اشمویل علیه السلام ایله طالوت همان اوچیوز اون اوچ نفر ایله
سفر ایدوب یوز بیك عدد اولان عدوی کفر خوی کینه‌جویه قارشو طوردقلرنده
عمالقه‌نك پادشاهلری جالوت ممقوت میدانه چیقوب جنکه آدم ایستیوب کولکه‌سی
برمیل یره دوشوب باشنده‌کی توغلغه اوچیوز بطمان دمردن اولمغین قارشوسنه
کمسنه چیقمدی حضرت داودك پدرینك جمله اون اوچ یاخود همان التی اوغلی
اولوب داوددن غیریسیله جنکده حاضر اولوب داود جمله برادرلرندن کوچك
اولوب کندی قیونلرینك راعیسی اولمغین بله اولیوب اشمویل علیه السلام برموجب
وحی آنی کتوروب یولده کاورکن اوچ طاش یاداود بزی آل سنك الکدن قتل
جالوت بزم ایله تقدیر اولنمشدر دیو سویلدکده الوب عسکره کلدکده صپان ایله
جالوته اتوب هلاك ایتدکده طالوت غایت شاد وبرمراد اولوب داودی داماد
ایندی * ابن عباس قولنجه حضرت داود راعی اولوب برادرلری جنکده اولمغین
پدری سائر اوغللرین یوقلمغه داودی کوندردکده واروب طالوتی متغیر و متحیر
کوروب جالوتی قتل ایدنه نه ویررسین دیوب داماد ایدینوب نصف سلطنتم
ویررم دیدکده داود علیه السلام شجاعتده نهایتده اولوب کرك وشیر وسائر
سباعی ترجه صپان دیدکاری مقلاع ایله قتل ایتمکه معتاد اولمغین جالوته قارشو
واروب یولده سویلیان اوچ طاشی صپانه قویوب اتدقده جالوتك کوکسن داوب
ارقه‌سندن چقوب هلاك ایتدی مسلمانلر بو حالی کوروب داوده غایت محبت ایتدیلر *
عرایس ثعلبیده اول اوچ طاش صپان ایچنده بر اولوب جالوتك باشنه طوقنوب
توغلغه سن داوب قفاسندن چقوب اوتوز کافر دخی قتل ایتدی بعضیلر قولنجه
جالوتك قفاسندن چقدقده یره دوشوب پاره‌لنوب قدرت حق ایله هر بر پاره‌سی

بر كافرى اتمّا ايدوب جمله سى منهزم اولديلر (وفات اشمويل) مرويدركه قرق ياشنده پيغمبر اولوب بنى اسرائيله اون بر ييل حكومت ايدوب بعده طالوتى پادشاه نصب ايدوب بر ييلدنصكره اللى ايكى ياشنده وفات ايتديلر طالوتك احوالى جلد ثانيده احوال ملوك بنى اسرائيلده بيان اولنور

باب ثالث وعشرون دراحوال داودنبى عليه السلام

ابن ايشا بن عويد بن سلمون بن باعر بن نحشون بن عميادبن رام بن حضروم بن فارض بن يهوذا بن يعقوب عليه السلام كوك كوزلو قرمزى بكزلو آق كوده او اوزون و قومرال صقاللو نحيف البدن كوته قد ذات شريف ايدى (كيفيت سلطنت) اوتوز ياشنده ايكن جالوتى قتل ايدوب بنى اسرائيل بونلره غايت محبت ايتدكده طالوت حسد ايدوب جالوت قتلى ايچون داماد ايدنمكه و نصف سلطنتى و يرمكه وعده ايتمشيكن مفسر بن قولنجه خلف وعد ايدوب مملكتندن دخى اخراج ايدوب مؤرخين قولنجه مع الكراهه مجرد داماد ايدينوب لكن حيله ايله نيجه كره قتل ايتمك ايستيوب عظيم تفصيله محتاج اولور وجهله نيجه ماجرالرى كچوب حضرت داود عليه السلام شهردن كتدكده طالوت كنديويه نصيحت ايدن علمايى دائما قتل ايدوب انلردن كسنه قالمدقده نادم وتائب و عيوب وذنوبندن راجع و آيب وداوى بولوب حلاللشمغه و سلطنتى و يرمكه طالب اولوب اثناء طلبده قبول توبه ايچون اون نفر اوغلى ايله غزايه واروب شهيد اولدقلرنده قتل جالوتك يدنجى ييلنده اسباط بنى اسرائيلك اون بر فرقه سنه طالوتك اليش بوش آدلو اوغلى پادشاه اولوب يهوذا بن يعقوب عليه السلام سبطى حضرت داودى كنديلره پادشاه ديكوب اوچ ييلدنصكره سائر اسباط دخى داوده تابع اولوب بلد خليل الله اولان حبرون قصبه سندن قالقوب قدس شريف شهرنى تخت ايدينوب بلاد شاميه وغيريده نيچه شهرلر فتح وضبط وممالك سنيهٔ اسلاميه يه ضم و ربط ايتديلر طالوت قرندن اون يا اون سكز يا اون ايكى نفر اوغلارى اولوب جمله سى كنديلرندنصكره قالوب يالكز سليمان عليه السلام بركاغدا شاغيده حوبه وتوبه دن ذكر اولنه جق اور يا نام كسنه نك مطلقه سندن يا نامزدندن وجوده كلمشدر (خصايص و فضائل) معتبرات متفرقه ده مذكور اولان تفاصيلك اجمالى بودركه داود عليه السلام كريم الاخلاق طالب رضاى رب خلاق كثير العلوم زاهد ومجاهد عبادتلزوم ايدى حق تعالى اكا نبوت و رسالت وسلطنت و يروب

(بنى)

بنی اسرائیلده نبوّت و سلطنت اندن اول بر کسنده جمع اولمیوب نبوّت لاوی ابن یعقوب علیه السلام نسلنه سلطنت یهوذا بن یعقوب علیه السلام نسلنه مخصوص ایدی بونلره لسان عبرانی اوزره کتاب زبور نازل اولمشدر که یوز اللی سوره اولوب اللیسنده بنی اسرائیله بخت نصردن و اهل بابلدن ایریشه جك عذاب اللیسنده طائفهٔ رومدن ایریشه جك آلام بی حساب اللیسنده دخی مورث عبرت و باعث حیرت اوله جق انواع موعظه و نصیحت مسطور اولوب حلال وحرامدن و شریعته متعلق سائر احکامدن بر نسنه مذکور دکلدی کشافك بر محلنده مجاهددن (اوحی الله الزبور الی داود فی صدره) دیو مروی اولمغین سائر کتب الهیه کبی کوکدن ملك واسطه سیله نزول ایتمیوب بلکه همان قلبنه وحی والهام الهی اولمق اشعار اولنوب لکن بر محلنده دخی زبور شهر رمضانك اون سکزنجی کیجه سنده نازل اولدی دیو بر حدیث شریف مروی اولوب انسان کامل آدلو کتابده داوده زبور آیت آیت نزول ایدوب جمله سی تمام اولنجه بنی اسرائیله چقاروب اظهار ایتدیلر دیو مذکوردر * مرویدرکه افراد انسانده داود کبی خوب نفس و خوش الحان یرادلمیوب مبارك بوغازندن یتمش ایکی دراوصوت بی مثال استعمال ایدردی زبور شریفی صحراده و طاغده اوقودقده جمله قوشلر و طاغلر بونلره موافقت ایدوب تسبیح خدا ایله ندا وصدا ایدرلردی او حالده اقار صولر اسریلر ساکن اولوب انس وجن وطیور و وحوش کلوب دیکلوب خاموش و مدهوش اولورلردی طاغلرده حین صیحه ونداده ظاهر اولان صدا اوزماندنبرو پیدا اولدی دیمشلر * مجلس وعظده اوقودقده آوازلرنده اولان سوز وکدازدن زمرهٔ سامعین آه وانین ایدوب کمال تأثیر واحراق وفرط تهییج اشواقدن نام خدایی یادله ناله و فریادله نیجه یوزکاه نیجه بیك انسان جان ویردی انس وجن بونلرك الحانی استماع ایتدکارینه ابلیس حسد ایدوب انواع ساز وآلات لهو پیدا ایدوب خلقی انلرله اغوا و اهل فسق وهوا ایتدی بعد صدور الحوبه وقبول التوبه حق تعالی داوده (یا داود انا جعلناك خلیفة فی الارض) دیو بیورمغین خلیفة الله دیمکله مشهور جهان و مقبول قلوب زمرهٔ انسان اولدی * تفاسیرده حق تعالی داوده منطق طیور ودوابی ونیجه امورخفیه یی تعلیم ایتمشدی دینوب کشافده مذکوردرکه داود علیه السلام قیامتده اعمال وزن اولنه جق میزان عالیشانی دنیاده کورمك ایچون دعا ایدوب کوسترلدکده میزانك هیبت وهیئتندن غشی اولوب عقلی کلدکده یارب بونك کفه سنی حسنات ایله طولدرمغه کیم قادر اوله بیلور

دیدکده یا داود بن برقولمدن راضی اولدقـده بردانه خـورما ایله طولدیررم
دیو وحی الهی کلمش * مرویدرکه کثیر البکا کثیر العباده و ایتام وفقرایه غایت
شفقت اوزره ایدی اکثر اوقاتده تبدیل صورت ایله شهرده کزوب داودك حکومتندن
خلق راضیلرمیدر دکللرمیدر نه دیرلر دیو خفیة صوروب اتفـاق برکون برملك
مسافر انسان صورتنده کورینوب داود کندوبی صوردقده داود حالا بوزنده
اولنلرك افضل واکملی ایدی اکر برخصلتی اولمسه دیوب بودخی صوردقده جهت
معاشنه بیت المالدن خرج ایتدیکیدر دیمکین داود علیه السلام جناب حقدن برکسب
حلال تعلیمن سـؤال ایتدکده حدیدشدیدی شمع کبی لین وهین ایتمکین بی استعمال
آتش وآلت کمال سهولت ایله بارمقلری اراسنده یومشـایوب احیانا برکـونده
دموردن برجوشن دوزوب دردر بیك یا التیشر بیك اقچه‌یه صاتوب ثلثی کندویه
وعیالنه نفـقه باقیسن فقرایه صدقه ایدردی دنیاده جبه جوشن دموردن تخته
تخته اولوب مشبك دکلدی قفسی جبه ابتدا بونلرك ایجادی اولمغین درع داودی
زره داودی دیرلر (کـان داود اعبد البشر) حدیثی مفهومنجه عبـادت
وطاعتده حد نهایتـده اوب جمیع ایاملرین برکون افطار برکون صیام ایله وجمله
کیجه‌لرك نصفن منام نصفن قیام ایله کچوروب بعدصدورالزله جمیع ایام ولیالیلرین
صیام وقیام متوالیدن خالی ایتمزلردی * ابن عباس قولنجه برکون عبادته برکون
قضا وحکومته برکون کندویه وعیـالنه لازم اولان نیجه مصلحته برکون دخی
خلقه وعظ ونصیحته وهب قولنجه برکون حکومت وقضایه برکون احوال عیال
ونسایه برکون عبادت وسیاحته برکون بکا ونیاحته مشـغول اولورلردی (قصهٔ
سلسله) تفسـیر لبابده ابن عباسدن مرویدرکه صومعهٔ داوده کوکدن برزنجیر
بی نظیر آصلمش ایدیکه دمورقوتنده واتش رنکنده اولوب مرصع ومجوهر وحلقه‌لری
مدور ایدی هواده برنسـنه حادث اولملو اولسه حرکته کلوب قبل الوقوع داود
علیه السـلام خبردار اولوردی ومن بورسـلسله‌یه اصحـاب مرض والم یاپشسه
صحت وشفا وارباب حزن وغم یاپشسه فرح وصفا بولوردی داود علیه السلام مدتنصکره
ایکی دعواجی حین منـازعه ده اکا مرافعه اولدقـده صـادق ومحق اولان
یاپشوب کاذب ومنافق اولان چالشوب ایریشه بلمك محال ایدی * مرورزماندنصکره
برکمسنه برکسنه‌یه برجوهر امانت ویروب بعده استدکده انکار ایدوب سلسله خوفندن
جوهری برمجوف عصا ایچنه قویوب سلسله‌یه واردقلرنده صاحب حق یاپشوب
بعده صاحب باطل عصامی طوت بندخی یاپشـه‌یم دیوب عصایی النه ویردکده

یارب اکر امانت صاحبنه واصل اولدی ایسه زنجیره بنی ایرشدر دیدکده زنجیر اینوب یاپشوب سلسلهٔ عدالت محق ومبطلدن منفك ایتمدی دیوعوام انام تعجب وشك ایتدکده اصحاب شقاوحیله شأمتی ایله اوکیجه سلسله غائب وآسمانه ذاهب اولدی * تاریخ میرخوانده سلسله نك بوقاروسی کوك یوزنده کهکشانه متصل اولوب اشاغیسی صومعهٔ داوده ال ایریشه جك قدر یقین ایدی دینوب بعض معتبراتده قصهٔ حیلهٔ جوهر داود علیه السلا زماننده اولوب سلسله کوکه چکلدکده یاداود شمدنصکره خلق اراسنده شاهد و یمین ایله حکم ایله دیووحی کلدی دیوب * بنه میرخوانده مذکوردرکه (وآتیناه الحکمة وفصل الخطاب) آیتنده فصل خطابدن مراد حضرت علی قولنجه شاهد و یمیندر بعضلر قصهٔ توبه دنصکره ظهور ایدوب داود علیه السلام سلسله یی قدس شریف طاغلرندن برنده بر کیدوب انکاه حکم ایدوب کوکه چکلدکده شاهد و یمینله عمله وحی الهی کلدی دیمشلر (تشدیدملك) معتبراتده مرویدرکه (وشددنا ملکه) آیتندن مراد بودرکه حشمت داود علیه السلام بومرتبه یه وارمشدیکه هرکیجه صومعه سن اوتوز اوچ بیك یااوتوز بیك یاقرق بیك یاهمان درت بیك کمسنه بکلیوب هیبت کلی جبلیلری خلقه شویله مستولی اولمشدیکه تنهالرنده بری برلری ایله شرع وعقله مخالف نسنه سویلشمکه خوف کلی ایدرلردی برروایتده سببی بوایدیکه برفقیر اکابردن بربنی مجلس شرعه کتوروب بوکمسنه بنم صغرمی غصبا آلدی دیوب اودخی انکار ایدوب مدعی شاهددن عاجز اولمغین داود علیه السلام سزواروب کیدك بن بوقصه ده تأمل ایدهیم دیوب اوکیجه مدعی علیهی قتل ایله دیو اوچ کره واقعه کورمکین ایرتسی کتوردوب قتل امر ایتدکده مدعی علیه جزع وفزع ایدوب داود علیه السلام واقعه سنده مأمور اولدیغن بلدردکده یانبی الله بن آنك صغرنی غصب ایتمدم لکن سابقا پدرنی قتل ایتمشدم اشبوقصاصه حکمت حق اوانجق دیوب قتل اولندقده قلوب ناسده حضرت داوددن هیبت ودهشت وخشیت ذوشوب ظاهرا و باطنا برکمسنه مخالفت ایتمز اولدی * عرایس ثعلبیده مرویدرکه داود علیه السلام مجلس قضایه اوتوردقده صاغ طرفنده انبیادن بیك نفر صول طرفنده علما واحباردن بیك نفر اوتورلردی (حوبه وتوبه) تفاسیرده مذکوردرکه مشاهیر غزاة بنی اسرائیلدن اوریانام کمسنه نك برحسنا خاتونی اولوب حضرت داودك طقسان طقوز خاتونی واوچیوز اوطه لق جاریه سی وارایکن انی دخی نکاحلمق ایچون بوشاتمق دیلدکده اوریاداود خاطری ایچون حسن رضا ایله بوشیاوب بونلر نکاحلندقده یاخود اوریانك

نامزدی اولان قزی بونلرنکاحلندقده بر کون یوم عبادتده صومعه ایچنده جبرائیل ومیکائیل انسان صوتنده کورریتوب قپو قپانمشکن کلمکین داود قورقوب قورقه بزدعواجیلرز یاداود بوقرنداشمك طقسان طقوز دیشی قیونی اولوب بنم بردانه جك ایکن آنی دخی بکاویردیواستیوب خطاب وجوابده یاخودخطبه ونکاحده بکاغلبه ایتدی دیوب داود علیه السلام بولداشك سکا ظلم ایتمش دیوب مدعی علیهی سوزلتمدن اظهار مرحمتده تعجیل ایتدکده ملکلر بریرلرینه باقوب کواوب بوکشی کندو علیهنه حکم ایتدی دیوب غائب اولدقلرنده اول نبی صفی عارف کندویه تعریض ایدوکنه جازم وواقف اولدقده (حسنات الابرار سیئات المقربین) مفهومنجه ترك اولی ایتمشم دیو خوف مولی ایله کمال رقت ووجده کلوب سجده یه واروب قرق کون قرق کیجه نمازله تجدید وضوءدن غیری نسنه یه اصلا باشن قالدرمیوب فریاد وفغانله نالان وکریان اولوب اشك کوثر رشکارندن سبزه لر بتوب بعده توبه سی قبول اولوب (یاداود انا جعلناك خلیفة فی الارض فاحکم بین الناس بالحق) دیو وحی الهی وصول بولدی بوقصهٔ غرایب حصه وهب قولنجه یتمش یاشنده بعضلر قولنده اللی سکزنده واقع اولوب علی کل حال آخر عمرینه دك ایام ولیالیده صیام وقیام بردوام ایله کریه وزاریدن خالی اولمیوب (من تواضع لله رفعه الله) فحواسنجه هرکاه فقرا ومساکینله جلوس ایدوب انلرله مأنوس اولوردی * جامع الصغیر سیوطیده (کان امته یعودون داود یظنون الناس ان به مرضا ومابه الاشدة الخوف من الله تعالی) دیو برحدیث شریف مرویدر (تنبیه) معلوم اوله که تفاسیرده مذکوردرکه داود علیه السلام اوریانك خاتوننی کوروب عاشق اولمغین اوریایی شهید اولسون بعده خاتوننی آلهیم دیو پیاپی جنکه کوندروب واقعا شهید اولدقده خاتوننی الدی دیدکاری بی شك وامترا کذب وافترادر حضرت علی هرکیم قصهٔ داودی قصه خوانلر قولنجه نقل ایدرسه حد طریقیله یوز التمش عصا اوررم دیمشدر (عصیان پسر) بعض معتبراتده مرویدرکه داود علیه السلام قرق کون اغلایوب سجده ده طوزدقده تدبیر امور جمهوره خلل کلدی دیواون طقوز یااون ایکی یااون اوچ نفراوغوللرینك بیوکی شلوم که طالوت قبرندن طوغمشدی اغواء سفها واشقیا ایله خروج ایدوب تخته کچوب داود علیه السلام صومعه دن طشره چیقوب ایشتدکده عسکرله شهردن طشره چیقوب اوغلیله جنکی مناسب کورمکین نصیحت ایچون وزیرلرینی کوندروب واردقده نصیحت ایدوب داود علیه السلام دخی مقر سعادتنه کلوب شاوم پدری خوفندن

(فاچوب)

قاچوب داود عليه السلام ثواب آدلو برادرزاده‌لرينى شلومى استمالتله كتورمكه كوندروب صقين اوغلمه ضرر كتورمه يوخسه سكا قصاص ايدرم ديوب اودخى درعقب يتشوب داودك وصيتنى اونودوب غفلتله شلومى قتل ايدوب كلدكده داود عليه السلام بحضور اولوب لكن مز بورثواب عسكر اسلامه سردار شجاعت شعار اولمغله نظم امور سلطنته لازم اولمغين قتلنى تأخير ايدوب زمان مرض موتلرنده انك قصاصنى حضرت سليمانه وصيت ايتمكين پدرلرينى دفن ايتدكده وصيتى اجرا وحكم اللهى امضا ايتدى * عرايس ثعلبيده داود عليه السلام اغلامغه مشغول اولوب امور سلطنته اولكى كبى مقيد اولمامغين عسكر بنى اسرائيل بيوك اوغلى ايشابى باشالونى تخته چيقوروب داود عليه السلام بردار زاده‌سى ثواب ايله طاغلره كيدوب شالون پدرنى قتل ايتمك استيوب داود عليه السلام نصيحت ايچون ثوابى كوندردكده قتلدن فراغت ايدوب ايكى ييله دك شالون پادشاهلق سوروب داوده وحى كلمز اولوب بعده توبه‌سى قبول اولدى وحى كلور اولدقده عسكر داوده توجه ايتمكين شالونله جنك ايدوب شالون صينوب قاچوب اردنجه آدم كوندريلوب شالونك اوزون صاچى اولوب براغاجه ايلشوب آصلمش طوردقده كلان كمسنه يتشوب قتل ايتدى دينوب بعض توار يخده قصهٔ شالون غيرى وجهله حكايت اولنمشدر والله اعلم (قصهٔ نياحت) مروى يدركه داود عليه السلام يوم نياحتده عابد وزاهد درت بيك نفر راهب مجاهد جمع اولوب ابتغاء رضاء رب العالمين ايله بكاوانين ايدوب كاه غشى كاه غشيه يقين اولورلردى كاهى نياحت ايچون سياحت ايتدكده كذر ايتدكلرى نبات وشجر وتراب ومدرو حجر ودواب بحر و بر بكا وناله‌ده قالا وحالا داوده موافقت ايدرلردى * نيچه معتبراتده مرويدركه كاهى كناهن اغلامق وخلقه دخى وعظ ونصيحت ايلك ديلدكده برهفته اكل وشرب وجماع ايتميوب فلان كون داود نوحه‌يه چقار ديوشهرده وقريه‌ده ندا ايتديروب بعده صحراده كرسى قونوب اوستنه چقدى اوغلى سليمان قفاسنده اياغ اوزره طوروب انس وجن ووحوش وطيور جمع اولوب صحرا اودر ياطولردى داود عليه السلام بعد از حمد وثناى پروردكار وذكر احوال قيامت وجنت ونار كندى نفسيچون بكا وافغان بيحد و پايان ايتدكده شدت تأثير نفس مقدسى سببيله انس وجن و حيوانده نيچه بيك ذى روح جان ويروب بوحالده سليمان عليه السلام باباجغم بنى اسرائيل قيرلدى يتر ديو ب اودخى دعايه باشليوب كندو دخى دوشوب غشى اولوب سريرى ايله كوتوروب شهره لايعقل كتورلردى بعده مجلس داوده هركيمك آدميسى وار ايسه يوقلاسون ديو ندا اولنوب هركشى واروب مجلسده نيچه يوزكاه نيچه

بيك ميت بولوردی ايرتسی داودك عقلی باشنه كلوب عابدلر نيجه اولديلر ديو سليمانه صوروب اودخی فلان وفلان وفات ايتديلر ديدكده داود عليه السلام صومعه سنه كيروب قپوسن قپايوب فريادله اغلايوب ای داودك ربی سن داوده غضبلوميسن كه سنك خوفكدن باسكا شوقدن سائرلر كبی جان ويرمدی ديو مناجاتلر ايدوب بعده سليمان عليه السلام اجازتله صومعه يه كيروب باباجغن اغلامغه و عبادته قوت اولمغيچون اكل ايله ديو اريه اتمكين كتوروب برمقدار ييوب بعده مصالح مسلمينی كورمكه طشره چقاردی * بعضلر ديديلركه برمجلسنده قرق بيك كمسنه جمع اولمشكن اوتوز بيكی وفات ايدوب اون بيكی شهره كلديلر مرويدركه داود عليه السلام بعض زمانده شدت خوف و بكادن غشی اولدقده اعضاسی بری برندن آيرلمسون ديو بركسنه اياقلری اوستنه بركسنه كوكسی اوستنه اوتورردی (قصهٔ طاعون) تاريخ قدسده مذكوردركه اشقياء بنی اسرائيلك عصيانی مشتد طغيانی ممتد اولدقده ايكی ييل قحطی يا ايكی عدو تسلطنی يا اوچ كونه دك طاعونی اختيار ايتسونلر ديو وحی كلوب داود عليه السلام خبرويروب جمله خلق بنه داوده طانشوب طاعون اهون شرور در ناچار آنی اختيار ايلك ديدكده مردوزن كفن بربدن ايدوب وقت سحرده قرب صخرهٔ عالی كهرده تضرع رب معبود ايله سجوده واروب حين زوالده داود عليه السلام حرمتنه توبه لری قبول اولوب باشلرين سجده دن قالدردقلرنده يوز يتمش بيك كمسنه طاعوندن وفات ايتمش بولنوب بعض اهل اسلام اللری حربه لو ملائكهٔ كرام كورديلر (اذا كثر الطاغون كثر الطاعون) بين الجمهور مثل مجرب ومشهور در (اصحاب سبت) تواريخ وتفاسيرده مذكوردركه مصرله مدينهٔ منوره اراسنده ساحل بحر قلزمده عقبهٔ ايله شهر بنك يامدين يا طبريه شهر ينك خلقی كه يتمش بيك كمسنه اولوب بنی اسرائيلدن ايديلر يوم سبتده بحكمة الخالق دريا يوزی بالق ايله طولوب سائر كونلرده اصلا كلميوب سبتده ايسه شرع موسی اوزره عبادتدن غيری عمل حرام اولمغين صيدسمكه كمسنه جرأت ايتميوب عاقبت برقاچ اشقيا بعض حيله ايله صيده مباشرت ايدوب حقدن عذاب كلدكده شهر خلقی ايكی فرقه اولوب برقسمی حرمت سبت رفع اولندی ديو قيد صيدده اولوب قسم آخر بونلره نصيحت ونهی منكر ايدوب اصلا كاركر اولمدقده شهر اورته سنه ايكی قپولو برديوار چكوب برطرفنده اتقيا ومهتدين برطرفنده اشقيا ومعتدين اولوب بری برلرينه قارشميوب يلدزلری بارشميوب بونفرت وشقاق وعزلت وافتراق اوزره ايكی ييل چكوب قتام ايام معصيته مصر

ومستحل ومجاهر اولمغله كافر اولمغين داود عليه السلام بونلره لعنت ايتمشدي بر كيجه غضب رب عزتله جمله اعضا وصورتلري ميمون هيئتنه ياخود تازه‌لري ميمون پيرلري خنزير صورتنه مبدل ومحول اولوب فرقهٔ مؤمنين بونلرك قپولرين اچلمامش كوروب عدم حركتلرينه سبب نه اولدي ديو زرد بانله ديوارهٔ چقوب مسخ اولمشلر كوردكلرنده قپويي آچوب مقهورلر ومغبونلر ونامبارك ونا ميمونلر اولان ميمونلر مؤمنيندن اقربا واحبالرين كوروب بيلوب اغلاشوب ايكلشوب مؤمنلرك كلام وخطابلرينه باشلريله جواب ويروب اوچ كوندنصكره جمله‌سي وفات ايدوب مؤمنلر سلامت ونجات بولديلر مسلمانلردن كفره‌يه نصيحتله كمال تقيد ايدنلر اون ايكي بيك كمسنه ايدي ديمشلر * عرايس ثعلبيده كافر اولوب مسخ اولنلر اون ايكي بيك كمسنه اولوب شهردن چقوب صحراده حيران وسرگردان كزوب اوچ كوندنصكره جمله‌سي وفات ايدوب حق تعالى يل ايله ياغمور كوندروب جيفه‌لرين دريايه براقدي ديو * معالم التنزيلده مرويدر كه صيد ايتميوب لكن صيادلري دخي نهي ومنع ايتميوب سكوت ايدنلر دخي بيله مسخ اولنديلر * تفاسيرده مجاهد صيادلرك بدنلري مسخ اولنميوب انجق قلبلري مسخ اولندي ديمش ديو بو قولك ضعفنه اصلا اشارت اولنمامشدر لكن (فلما عتوا عن مانهوا عنه قلنا لهم كونوا قردة خاسئين) آيتنده قرده كلمه‌سي معناي حقيقيسنه حمل قابل ايكن بي ضرورت حمل على المجاز تكلف ايدوكي ظاهر وتعسف ايدوكي باهردر (شروع بنا) تاريخ قدسده مذكوردر كه سابقا طاعون واقع اولوب رفع اولندقده شكر الله داود عليه السلام بني اسرائيله صخرهٔ مباركه ميداننده خيمهٔ حضرت موسى مكاننده مسجد اقصى ديمكله مسمى بر مسجد اعلا بناسنه شروع مطبوع ايدوب بالذات داود عليه السلام وجملهٔ علما واحبار باشوق وافتخار ارقه‌لريله نقل احجار ايدوب اللريله بنا ايتمكه مداومت واعتنا ايدرلردي بر يوزندن آدم بويي قدر قالقدقده بو امر امك اتمامي اوغلك سليمانه مقدر وميسر اولمشدر ديو وحي الهي اولنمغين بنا ايچون احضار ايتديكي يوز بيك بدره التونله اون كره يوز بيك بدره اقچه‌يي ومسجدك ايچني تطليه وتحليه ايچون تهيه ايتديكي اوچيوز بيك سكه‌يي حضرت سليمانه تسليم ايدوب تكميل بنا خصوصنه وصيت ايتديلر (قصهٔ وفات) كنز الاسرارده حضرت رسولدن مروي بر حديثك مضموني بودر كه داود غيور كمسنه اولوب بر يره كتدكجه اولري قپوسن كليدليوب كيدردي اتفاق بر كون عادتجه كيدوب كلوب اوقپوسن آچوب كيروب حرم محترمنده براجنبي كمسنه كوروب سن كيمسن ديو صوروب سلاطين روي زميندن خائف اولمين وكيرمك استديكي يردن برنسنه

آنی مانع وصارف اولمین کمسنه یم دید کده داود علیه السلام والله سن ملك الموت
سن انجق دیوب اوحالده روح پرفتوحی مقبوض ودرکاه قرب الاجل عن الاشباهه
مرفوع ومعروض اولدی * فوایح مسکیه ده جنازهء رحمت اندازه لرینی قرق
بیك نفر راهب طاعت راغب کوتوردی دینوب * تاریخ میرخوانده ده تشییع
جنازه لرنده رجالدن غیری قرق بیك عورت بیله ایدی * وهبدن مرویدر که
وفاتلری کونی هواده حرارت شدت اوزره اولمغین حضرت سلیمانه مسلمانلر شکایت
ایتدکلرنده امر شریفلری ایله جمله قوشلر قنادلرینی کشاد ایدوب سایبان اولوب
لکن کمال کثرت وکثافتدن یل اسمکه مانع اولدقده تکرار شکایت اولنمغین قوشلر
کولکه طرفنی آچق قویوب هبوب ریح ایله خلق مستریح اولدیلر دیو مذکوردر
مدت عمر حضرت داود علیه السلام یوزییل یایوز یکرمی ییل یاهمان یتمش ییل
اولوب مدت سلطنتی یتمش یاخود قرق ییل ایدی

باب رابع وعشرون دراحوال سلیمان نبی علیه السلام

ابن داود نبی علیه السلام والدهلری یوقاروده ذکر اولنان اوریانك سابقا خاتونی
یاخود نامزدی ایدی ولادت باسعادتلری قدس شریفه قریب غزه شهرنده
واقع اولمشدی نبوت وسلطنتدن مقدم ومؤخر واقع اولان احواللری وانس
وجن وطیور ووحوشله معاملات وحکایتلری واطراف دنیایی ویرله کوك اراسنی
کزوب کوردکاری عجایب وغرایبی کما ینبغی شرح وتفصیل امر مستحیل اولوب
مجموعا تواریخده اولانك کمال اجمالی بودرکه ترتیب مطبوع اوزره حالا ذکرینه
شروع اولندی (فضائل) تاریخ میرخوانده مذکوردرکه صورتی خوب سیرتی
مرغوب اولوب سفیدتن جسیم بدن خوبروی بسیارموی ایدی دخی طفل ایکن
غایتده عاقل وکامل اولمغین پدرلری امور معظمه یی بونلرله مشاوره ایدردی ذکا
وفطنتده فهم وفراستده اجتهادده اصابتده حدغایتده اولمغین زمان طفولیتده
امور غریبه لری صدور ایتمشدیکه اول بحردن برقطره وشمسدن برذره بودرکه ایکی
خاتونك بر اوغلانجقلری اولوب صحراده بریسنی قوردقاپوب قلان اوغلانجغی
هر بریسی بو بنمدر دیو حضرت داود علیه السلامه مرافعه اولوب شاهدلری
اولمامغین ذوالیددر دیو اوغلانجغی النده طوتوب کتورن خاتونه حکم ایدوب کتدکلرنده
سلیمان علیه السلام انلری کوروب بچاق کتوردوب بن بو اوغلانی اورته سندن
بچوب هر بریکزه نصفنی ویررم دیوب النده اوغلان طوتان خاتون رضا ویروب

(او بریسی)

اوبریسی فریاد ایدوب بن حصه‌می بوکا باغشلدم اوغلانجغه ضرر کلمسون دیمکین سلیمان علیه السلام مرحمت ایدن خاتونه حکم ایدوب اوغلی اولمسه قاتی قیناپوب شفقت ایتمزدی دیو ب داود علیه السلام بو حکمی ایشیدوب اوغلنك فراست وذکای موفورنه متعجب ومسرور اولدی * بری دخی تفاسیرده (وداود وسلیمان اذ یحکمان فی الحرث اذ نفشت فیه غنم القوم وکنا لحکمهم شاهدین ففهمناها سلیمان وکلا آتینا حکما وعلما) آیتنده مذکور اولان بودرکه برکیجه برکسنه‌نك قیونلری برتارلایه کیروب اکینن تلف ایتمکین ایکی خصم حضرت داوده مرافعه اولوب قیونلری تارلا صاحبنه حکم ایدوب سلیمان علیه السلام اون برباشنده اولوب بو حکمی ایشتدکده بو دعواده بردر او حکم دخی واردرکه ایکی خصمك هر برینه انفع اودر دیوب داود علیه السلام ایشتدکده صوروب حضرت سلیمان دیمکه اوتانوب بعد الابرام بنم رأی واجتهادم بودرکه قیونلری اکین صاحبنه ویره‌سزتاکه قوزیلرندن وسودلرندن ویپاغیلرندن منتفع اولوب تارلایی دخی قیون صاحبنه ویره‌سزکه اکین اکوب اولکی حالنه واردقده هر بری کندوده اولانی اولکی صاحبنه تسلیم ایده دیدکده داود علیه السلام بو کلام حکمت اتسامی بالتمام بکنوب بو وجهله حکم ایتدی * معتبراتده مذکوردرکه حضرت سلیمان علیه السلام سلطان عالیشان ایکن زهد وتقوی وعبادت اوزره اولوب کسب حلال ایله معیشت ایچون سازدن زنبل اوروب صاتوب بهاسیله قناعت ایدردی آق عبالر کیوب کیکی الثمامش آرپه اتمکین ییوب مسجدده واکل طعامده فقرا ایله جلوس ایدوب مسکین مع المساکین دیوب کمال تواضعه مأنوس اولمشدی. قضا وحکمتده وحکومتده پدرندن زیاده اولوب کثرت عبادتده پدری بوندن زیاده ایدی * تاریخ میرخوانده هرکون طلوع شمسدن وقت زواله دك مجلس حکومتده اوتوروب بعده ایوینه کلوب بعض وقتلرین زنبیل اورمکه صرف ایدوب امر معاش تدارك ایدنصکره اوقات مخصوصه‌ده عبادت مفروضه‌یی ادا ایدوب کیجه‌نك اکثرنی تلاوت وتهجدله کچوروردی غداسن یالکز ییوب البته فقرادن برکسنه ایله بیله اوتوروب ارپه اتمکین ییرلردی (قصهٔ امتحان) تفسیر واحدیده ابوهریره‌دن مرویدرکه حضرت داوده جناب حقدن اون سؤال تعلیم اولنوب جوابلری برنامهٔ مرقوم ومختوم ایله نازل اولوب اوغلوك سلیمانه سؤال ایله بروجه صواب جواب ویررسه یریکه خلیفه اوله‌جق اودر دیو وحی اولندقده علماء کبار وفضلاء احباردن یوزقرق نفر جمع ایدوب انلرك حضورنده سلیمانه

صوردقده بی توقف وتکلف دیدیکه ١ اقرب اشیا آخرتدر ٢ ابعد اشیا امور دنیادن
کشی یه ایرشمیوب فوت اولان نسنه در ٣ احسن اشیا جسد یاروحدر ٤ اوحش
اشیا جسد بی روحدر ٥ اقبح اشیا کفر بعد الایماندر ٦ قائمان ارض وسمادر ٧ مختلفان
لیل ایله نهاردر ٨ متباغضان موت وحیاتدر که بری برلرین سومزلر ٩ شول شیئکه
اکا ارتکاب ایتدکده آخری ممدوح ومحمود اوله غضبدر که آخرنده حلم اوله ١٠ شول
شیئکه اکا ارتکاب ایتدکده آخری مذموم ومردود اوله حدتدر دیوب جوابی
ختم ایتدکده نامه دن رفع ختم اولنوب یازیلان جوابلر کلام سلیمانه مطابق
چقدقده احبار بی انصاف بزده برسؤال ایدهلم بیلورسه خلافتنه اعتراف ایدرز
دیوب شول شیئ ندر که آنك صلاحی سائر اجزاسنك صلاحنه فسادی دخی سائرینك
فسادنه سبب اوله دیدکلرنده سلیمان علیه السلام اول شی قلبدر که صلاحی سائر
اعضانك صلاحنه فسادی سائرینك فسادنه سببدر دیدکده جملهسی تصدیق وامر
خلافتی تحقیق ایتمکین داود علیه السلام عصای ملوکی تسلیم ایدوب ایرتهسی وفات
ایتدیلر عرایس ثعلبیده مذکوردر احبار رضاویردکلرنده بنی اسرائیل سلیمان
اوغلانجقدر بزده آندن احق کسنهلر واردر دیدکلرنده داود علیه السلام
رؤسای اسباطی کتوروب هرکیمك عصاسی بیراقلنورسه خلافت انکدر دیوب
جملهسی برر عصا کتوروب هرکشی کندی اسمنی اوستنه یازوب عصای سلیمانله
جملهسن براوطهیه قویوب کلیدلیوب قپویه وافر بکجیلر قویوب ایرتسی اتفاقله
قپویی آچدقلرنده عصای سلیمان بیراقلنوب تازه میوهسی دخی یتمش بولنوب سائر
عصالر اولکی کبی طورمغین جمله بنی اسرائیل حقنه راضی اولدیلر (عظمت
سلطنت) اون سکز یا اون بر یا اون ایکی برادرلری اولوب جملهسندن کوچك ایکن
اون اوچ یا اون ایکی یاشنده یا یکرمی ایله اوتوز اراسنده پدرلرینه علم وسلطنت ونبوت
ورسالتده فضل حق ایله خلیفه وقائم مقام مطلق اولدی * کتب معتبرهده مذکوردر که
حق تعالی سلیمانه انس وجن ووحش وطیری وبادسریع السیری وبونلردن غیری
تسخیر وضبط وربطن تیسیر ولسان جمیع مخلوقاتی تفهیم وتقدیر ایدوب برمهر
مهرلمعان احسان ایتمشدیکه قزل یاقوتدن کونش کبی تابان ودرخشان اولمغین
روی بشاشت خونیه برفرد ناظر اولمغه قادر اولمیوب هیبت خاتم ایله عامه مخلوقات
مطیع فرمان اولوب مخالفتلرندن ترسان وهراسان ایدیلر خاتم مزبورك نقش فرح
بخشی برروایتده (لا اله الا الله وحده لاشریك له محمد عبده ورسوله) ایدی * برروایتده
درت کوشهسنده برقاشی اولوب هربرینك خطی بشقه سوزلر ایدی * عرائس
ثعلبینك برمحلنده مزبور خاتمی جبرائیل علیه السلام جنتدن کتوردی دیو تفصیل

(اولنوب)

اولنوب برمحلنده دخی خلافت تعیین اولندقده کسب حلال ایچون دریا کنارینه
واروب بر بالقجی‌یه معین اولوب اودخی اجرت ایچون ایکی بالق ویروب برینك
قارنندن خاتم مبارك چیقوب فی الحال یل وقوشلر مسخر اولوب پدری دخی اکلنیوب
وفات ایتدکده سلطنته کچدی دیو مذکوردر * تفاسیرده تحریر اولنمشدرکه دیوانخانهٔ
عظمت آشیانه‌لرینك طول وعرضی یوز فرسخ اولوب ربعنده طوائف جن وشیطان
ربعنده طیور پران ربعنده انواع حیوانات طوروب برفرسخنده صافی التون وحریرله
جنلر طوقومش چار کوشه ویکپاره برعالی قالی دوشه‌نوب اورتاسنده اولنلر متحیر
اوله‌جق انواع صنایع بدایع وجواهر زواهرله بنا اولنوب نردبانله چقلور برتخت
شرف بخت قونوب اوزرنده سلیمان علیه السلام عزواحتشام ایله جالس وذکر حق
وتلاوت توراة وزبورله موانس اولوب اطرافنده زروسیمدن التیوز بیك کرسی اولوب
التوندن اولنلره انبیای عظام کومشدن اولنلره علماء کرام اوتوروب آنلرك اطرافنده
سائر ناس شرم وهراس ایله خاموش ومدهوش دائم قائم اولوب آنلرك اردنده
زمرهٔ جن ودیوان اباغ اوزره طوروب بوجمله‌نك اوستنه طوایف مرغان مانند
سایبان قنادلرین کشاد ایدوب طوررلردی حق تعالی سلیمانه جماع خصوصنده
یوز آدم قوتن ویرمکین اول ساحهٔ فلك مساحه‌نك برطرفنده تخته اوستنده جنلر
ودیولر مزین وبالابیك صرچه سرا یاپوب ایچنده اوچیوز منکوحه‌لری ویدیوز
اوطه‌لق جاریه‌لری وارایدی ذکر اولنان ترتیب عجیب وغریبله دیوانخانه‌یی امر
خالق العباد ایله بادا کثر زمانده وقت سحرده شهرد مشقدن عجمده اصطخر
شهرینه کتوروب ضباح طعامن یمك ایچون انده قرار ایدوب بعده هندستانده کابل
شهرینه واروب اخشام انده آرام ایدرلردی هرایکی شهرك اراسی یر آیلق
یول ایدی * مرویدرکه دیوانخانه بی غایت قوتلو اولان ریح عاصف یردن
قالدیروب آندن ملایم اولان ریح رخا کوتورردی * بعض کتبده سکزدراویل قات
قات اولوب کوتورردی دیمشلر * مرویدرکه حق تعالی سلیمانه کلمات جمیع حیواناتی
اذعان وافهام ایتدیروب اوچ میل قدر یردن انواع مخلوقات کلامنی بادحرکت
معتاد بالتمام اسماع واعلام ایدردی * تاریخ میرخوانده مطبخلرنده هرکون
یدییوز غربه‌یوکی اون ایله اتمك پشوب سائر طعام اکا کوره ایدی دینوب * فوایح
مسکیه‌ده هرکون یوز بیك قیون اوتوزر بیك صغر بوغازلنوب پشوب اون ایکیشر
بیك طباخ وخبازلری والتیوز بیك پاسبان ونکهبانلری وارایدی دینوب * تفاسیرده
مذکوردرکه مطبخلر ایچون هرکون یکرمی بیك قیون بش بیك صغر بش بیك دوه
بوغازلنوب یکپاره صخرهٔ عظیمه‌لردن دیولر اویمش بیوك قزغانلر اولوب انلردن

غبری ایچندن بیك نفر آدمك یه‌جك نیجه قطعه قصعه وار ایدی یمن پادشاهی بلقیس خاتونك ایلچیلری کلدکده سلیمان علیه السلام دیوانخانه‌لرینك طولایدی یاطقوز فرسخ یرینه جنلره سیم وزردن کرپچلر یاپدیروب توغله یرینه دوشه‌دوب واطراف میدان دیوانه سیم وزردن کرپچله بردیوارچکدیروب ایچنی خوب صورت حیوانات عجیبه واولادجندن الوف اطاعت مألوف ایله پرصفوف ایتمشدی (کیفیت تسخیر جن) بعض معتبراتده مذکوردرکه حق تعالی سلیمانه تسخیر جن وشیاطین ایتمك دیلدکده جبریل امین (ایتها الجن والشیاطین اجیبوا نبی‌الله سلیمان باذن‌الله تعالی) دیوندا ایتمکین جزائر ومغاراتدن واودیه وجبال وفلواتدن واطراف کائناتدن باهیبت وشکوه ایلیك ایلیك دیه‌رك کروه کروه کاوب ملائکهٔ کرام مانند رعاة اغنام سعی وشوق ایله‌رعی وسوق ایدوب طوایف جن ودیوان واصل دیوان اولدقلرنده صورحیواناتده اشکال مختلفه وطبایع غیر مؤتلفه اوزره جمله‌سی یکرمی درت یادرتیوز یکرمی فرقه وطائفه اولمغین سلیمان علیه السلام بونلرك مزاج ومشربلرین ومأکل ومشربلرین استفسار واستخبار ایدوب بعده کیمنی قطع احجار واشجاره کیمنی غوص بحاره کیمنی اخراج جواهر ومعادنه کیمنی بناء قلاع ومدنه تعیین وخدمتلرین تبیین ایتدی * مرویدرکه سلیمان علیه السلام اشقیای عفاریتك کیمنی تأدیب ایچون کیمنی خلقه ضرر ایتمامکیچون قیود وسلاسله بندوبری برلرینه پیوند ایدردی * تاریخ قدسده مهرشریفلری تیوره تأثیر ایتمکین مسافهٔ بعیده‌دن دعوت ایتدکاری جنلره یاقرد وعفریتلره تیوره یاپشاش نشان کوندردکده شعشعه ولمعانده اولان کال هیبتدن مخالفته قادر اولمیوب فی الحال وصول بولوب خدمته مثول ایدردی * کشافده امرحقله برملك جنه مؤکل اولوب سلیمانه مخالفت ایدنی کورمدیکی بردن آتشدن قامچیله اوروب احراق ایدردی دینوب * کنزالاسرارده سلیمان علیه السلام جن وشیاطینك انواع شروفسادن کوردکده حق تعالیدن تضرع ایتدیکه آنلرك هرقبیله سنه برملك مؤکل ایدوب یریوزنده فساددن منع ایچون محکم ضبط ایده‌لر دعاء رسول مقبول اولوب الی یوم القیامه طائفهٔ جنك هرقبیله سنه برملك مسلط اولمشدر دیومذکوردر (ضیافت مخلوقات) تاریخ میرخوانده وغیریده مذکوردرکه سلیمان علیه السلام شکرالله جمیع مخلوقاتی ضیافت ایتمکه حقدن اجازتله لب دریاده بربیابان بی پایانده دیوره ایکی بیك یدیوز عظیم قزغان یاپدردیکه هربرینك اغزینك عرضی بیك ذراع ایدی اون کره یوزبیك یوکدن زیاده حبوبات جمع ایتدیروب بی حد طعام پشردوب اول صحرایه اجناس مخلوقاتدن

بی‌حد نفوس جمع اولوب طعاملر حاضر اولدقده دریادن برعظیم بالق چیقوب
یاسلیمان بنم بوکونکی رزقم سنک مطبخکدن تعیین اولندی امر ایله ویرسونلر
دیوب اودخی مطبخه وارکفایت قدر ویرسونلر دیوب واردقده جمله احضار
اولنان طعاملری ییوب کاوب یاسلیمان قارنم طویمدی دخی طعام ویردیوب سلیمان
حیران اولدقده یاسلیمان بوکونکی رزقک ثلثی سندن واصل اولدی ثلثانی دخی
استرم دیدکده سلیمان علیه السلام سنک برلحظه‌ده یدوککی بن نیجه زماندنبرو
انواع زحمتله ضیافت مخلوقاته جمع ایتمشدم دیوب بالق دخی یاسلیمان سنک
رجاک سببیله امر رحمان ایله سکا مهمان اولدم بنی اچ کوندرمک روا ومحتاج دوندرمک
سزا دکلدر چونکه برجانور طویورمغه قادر دکلسن نیچون پس ضیافت جمیع
مخلوقاتی هوس ایتدک دیوب کتدکده یارب بوندن اعظم برنسنه یراتدکمی دیوب
یاسلیمان دریاده نیجه بیک بالق واردرکه هر بریسی کونده تمش بیک بونک
کبی بالق یمکه معتاددر دیو وحی الهی کلدکین حضرت سلیمان رجاء ضیافته پشیمان
اولوب جناب حقه تضرع وطلب غفران ایتدی (بناء قدس وغیره) تاریخ قدسده
وغیرده مذکوردرکه سلطنتلرینک دردنجی یلنده سابقا پدرلری باشلدیغی بناء
قدس تکمیلنه وحی کلدکده بنی اسرائیلک اون ایکی سبطی ساکن اولمغه صافی
مرمردن اون ایکی ناحیه‌لو یا اون ایکی حصارلو برشهر فرید الدهر یاپدروب
بعد التمام طرز لطیف ومطبوع ایله بناء مسجد شریفه شروع ایدوب جن
وعفاریتک کیمی کاندن کیمی عماندن علی التوالی ثمنی غالی وعالی انواع جواهر
ولآلیٔ متلالی طاشیوب کیمی دخی معادن رخامدن رنکارنک بی‌حد عمود واحجار
عظام کسوب مسجده‌دک صف اولوب کف برکف ارسال وایصال ایدوب کیمی
بنایه بالذات مباشرت کیمی دخی بناره معاونت ایدرلردی * سلیمان علیه السلام مسجدک
عرشنی وفرشنی درو دیوارینی واچنده‌کی وارنی سیم وزر وانواع جواهر ایله
مرصع وملمع ومصنع ایتدیروب رشک باغ ارم ومحیر عقول امم عالم ایتدی اثناء بناده
قرب مسجدده امر حقله ایکی شجر پیدا اولوب هر برنده ایکیشر یوز رطل سیم
وزر قدرت رب اکبر ایله بیتوب مسجدک درون و بیرونی بر کرپیج التون بر کرپیج
کومش ایله دوشه دوب قبله اولان صخرهٔ عزت بهرهٔ کریمه ارتفاعی اون ایکی ذراع ایکن
اوزرینه اون سکز میل برقبهٔ عالیهٔ عظیمه یاپدیروب قبه اوستنه التوندن برمثال
غزال وضع اولنوب ایکی کوزی اراسنه بردر یتیم یابر یاقوت احمر عظیم قوندیکه
لیلهٔ ظلماده ایکی قوناق برده شهر بلقاده بعض نسا آنک ضیاسنده ایپلک اکیروب

طلوع وغروب شمسده قبه‌نك ظلی بر منزل یره واصل اولوردی اشبو ابنیهٔ
عظام جمله یدی ییلده تمام اولدی * برروایتده همان قرق کونده تمام اولوب شکرالله
درتیوز بیك قیون یکرمی بش بیك صغر ایکی بیك دوه قربان ایتدی بعده اون
اوچ ییله دك قدسده کندولره دارالسلطنه وقدسه قریب حضرت ابراهیم
مزارنده برشهر عظیم یاپدردی ابنیهٔ قدسك ذکر اولنان زینتلری بخت نصر
قدسه کلنجه طوروب اول لعین بی دین کلدکده جمله‌سن سوکوب کندو ولایتنه
کوتوردی تفاسیرده (یعملون له ما یشاء من محاریب وتماثیل وجفان کالجوابی وقدور
راسیات) آیتنده جنلر سلیمانه ابنیهٔ رفیعه وقصور منیعه ونیجه جوامع وصوامع
یاپوب ایچلرنده باقر وتوج وصرچه ومرمردن ملائکه وانبیاء وصلحا صورتلری
حقه عبادتلری هیئتی اوزره دوزوب نظر ایدنلری عبادته تشویق ایچون جابجا
تسمیر وتعلیق ایدوب اوشبر بعتده صورت یاپمق ممنوع دکل ایدی دیار یمنده دخی
صرواح مرواح قلتون بینون هنده هنیده فلتوم همدان آدلو قلاع سپهر ارتفاع
بنا ایتمشلردر دینوب تاریخ میرخوانده سلیمان ایچون جنلر دیار یمنده وبعض بقاعده
نیجه قلاع یاپوب اوزرلرنده سیم وزر وتوج وصرچه‌دن ملائکه وانبیا وصلحا ومشهور
حاکملر وقوشلر وجانور صورتلرن یاپمشلردی دیو مذکوردر (قصهٔ فتنه)
تفاسیرده (ولقد فتنا سلیمان والقینا علی کرسیه جسدا ثم اناب) آیتنده حضرت
رسول علیه السلامدن مرویدرکه برکون سلیمان بوکیجه تمش خاتونه جماع
ایده‌یم هر برندن بر ولد کلسونکه فارس مجاهد فی سبیل الله اوله دیوب انشاءالله
دیمامکین بوقدر خاتوندن همان بریسی حامل اولوب اندن دخی بحکمة الله بدننك
نصفی یوق براوغلان طوغدی الله حقیچون اکر انشاءالله دیسه‌دی اوغلاری
اولوب غازیلر اولورلردی * بنه تفاسیرده مذکوردرکه برروایتده سبب فتنه
بودرکه سلیمانك جلوسندن یکرمی ییل صکره براوغلی طوغوب پدری یرینه خلیفه
اولوب بزه مسلط اولمسون دیو عفریتلر انی قتل ایتمك دیلدکده حضرت سلیمان
تخلیصه درمان بولیوب عاقبت بولتلر اوستنده بسلدوب ناکه بحکمة الله تختی
اوستنده اوغلنجغی میت بولدقده انبیا حالنه لایق اولان توکلده مقصر اولمشم
دیو تائب ومستغفر اولدی اکثر تفاسیرده وتواریخده اکرچه ابن عباسدن
مرویدر سلیمان علیه السلام جزیرهٔ صیدونه سفر ایدوب پادشاهنی قتل ایدوب
قزی حسنا اولمغین تزوج ایتدکده اول دختر کمال محبت پدرسبیله آنك شکلن سلیمان
امریله جنلره تصویر ایتدیروب خلوتده اکا سجده وعبادت ایدوب قرق کوندنصکره

سلیمان خبردار اولدقده غفلت حال اهل دار ایچون جناب حقه اعتذار وتوبه واستغفار ایدوب برکون غسل ایچون خاتملرین چیقاروب خدمت ایدن جاریه شرف ساریه ویردکده صخر جنی باحکمت رب غنی شکل سلیمانده متشکل ومتمثل کلوب خاتمی آلوب تخته کچوب سلیمان علیه السلام مغتسلدن چقدقده جاریه ونلری بلیوب سلیمان دکلسن دیو رد وطرد ایدوب حکما وعقلا صخرك هرحکمنی شرعه مخالف کوروب لکن واقع حاله اصلا واقف اولمیوب عاقبت صخر هیبت خاتمه تحمل ایده میوب قرق کوندنصکره دریایه آتوب قاچوب حضرت سلیمان حیران وسرکردان اولوب معاشیچون صید سمك ایدرکن فضل رب فلك وفلك ایله خاتمی بربالق قارننده بولوب ینه تخته کچوب صخری طوتوب زنجیرله صاردیروب مرمردن تابوته محکم شد وسد ایدوب دریایه اتدردی حالا دریاده اوحال ایله حیاتده در لکن اشبو روایت مشتمل وجوه ضعف ورکاکت اولوب * تفسیر کبیر وکشافده عظیم رد وقبولدن منع وصد اولنمشدر (قصهٔ بلقیس) تفاسیرده مفصلا مذکوردر که سلیمان علیه السلام اتمام بنای قدسدنصکره دیو انحانه سیله مکه یه واروب حج ایدوب اندن یمنه کیدوب ولایت صنعاده برفضاء خوش هواده قرار اختیار ایدوب اکثر اسفارده قنغی یرك التنده صووار ایدوکنی قوت باصره سنده اولان خاصیتله مرغ هدهد کوروب خبر ویردکده دیولر قازوب چقارمغین بودفعه وضوء ایچون صو لازم اولوب هدهدی ارادقلرنده بولنمیوب بعد زمان کلدکده یمن پادشاهی اولوب نسب وشوکتی وعرش عبرت نقشنك زینت وکیفیتی وحضرت سلیمانه کوندردیکی هدیه سنك صفتی جلد ثانیده باب ملوك قحطانده مفصلا بیان اولنه جق بلقیس خاتونك احوالنی اعلام ایتدکده سلیمان علیه السلام انی ایمانه دعوت ایچون نامه یازدیلرکه صورتی بودر (من عبدالله سلیمان بن داود الی بلقیس ملکة سبأ بسم الله الرحمن الرحیم السلام علی من اتبع الهدی اما بعد فلا تعلوا علی وأتونی مسلمین) نامهٔ کافوری جامه یی شمع برینه مسك ایله مهرلیوب هدهد ایله کوندروب مکتوب رسول وصول بولدقده صحت نبوت سلیمانی امتحان ایچون بعض طریقله عظیم ارمغان کوندردکده هدهد فی الحال کلوب خبر ویرمکین دیوان عظمت آشیانی مقدما ذکر اولندیغی اوزره انواع زینتله آراسته وپیراسته ایتمکین ایلچیلر کلوب کوردکلرنده حیران اولوب ارمغانلرین براغوب همان نامه لرین ویروب حضرت سلیمان علیه السلام اعلام جبرائیل ایله هدایایی کتوردوب حقه ده اولان دریتیمی اغاج قوردنه دلدیروب اکری

دلكلو اولان بونجوغی میوه قوردنه ایپلك كچوردوب غلمانی جواریدن بوزلرینی صو ایله یومه‌لرینك كیفیتی ایله تمییز ایدوب بعده جمیع هدایایی رد ایدوب ایمانه كلمز سكز عسكر كثیر ایله واروب سزی حقیر واسیر ایدرم دیوب ایلچیلر واروب بلقیسه خبر ویردكده نبوت حضرت سلیمان شمس تاباندن عیان اولمغین بلقیس شوكت انیس نیجه یوز بیك عسكر ایله یمندن چیقوب قدسه ابن عباس قولنجه كوفه ایله حیره شهرلرینك اراسنده برفرسخ برقالدقده سلیمان علیه السلام عبرت ایچون عرش بلقیسی یمندن بكا كیم كتورر دیوب برعفریت وقت ظهره‌دك كتوره‌یم دیوب دخی تیز استرم دیدكده قول اصح اوزره صدیقیندن اولان وزیرلری آصف بن برخیا اسم اعظمكه (یاحی یاقیوم) یاخود (یاالهنا واله كل شیٔ الها واحد لااله الاانت) یاخود (یاذاالجلال والاكرام) یاخود (یاالله یارحمن) در اوقودقده طرفة العینده ایكی آیلق یولدن یرالتندن ملكلر كتوروب یردن طشره چقدقده حضرت سلیمان معجزه ظهورنه حمد فراوان ایتدی بلقیسك والده‌سی جندن اولمغین ساقلری پرموی ایدوكنی جنلر خبر ویردكده سلیمان علیه السلام كورمكیچون جنلر صرچه یاپوب میدانه دوشیوب التنه صو صالوب بالقلر قیو ویریاوب بلقیس بولشمغه كلیوركن صو صانوب كشف ساق ایدوب سلیمان كوروب جنلر ازاله شعر ایچون رجاء سلیمانله نوره ایله حمام پیدا ایتدیلر بلقیس سلیمانه بولشوب ایمانه كلوب حسنا اولمغین ابن عباس قولنجه نكاحلنوب عسكریله یمنه كوندروب بونك ایچون یمنده جنلره سلحین غمدان آدلو ایكی شهر سائرلر قولنجه بینون سلحین غمدان آدلو اوچ شهر یاپدروب هرآیده بركره قدسدن یمنه واروب بلقیس یاننده اوچ كون اوتوروب ینه قدسه كلوردی بلقیسدن داود آدلو براوغلی اولوب سلیمان علیه السلام حیاتنده وفات ایتدی * كشافده قول ثانی اوزره بلقیسی كندی نكاحلنمیوب بلكه یمنده همدان پادشاهی ذوتبعه نكاح ایدوب یمنه انی پادشاه ایدوب یمن جنلرینك پادشاهی زوبعه‌یی آنك خدمتنه تعیین ایتمكین جنلره بش پاره شهر یاپدیروب سلیمان وفاتنه‌دك یمنده سلطنت سوردی * تاریخ قدسده نكاح بلقیس سلیمانك تخته جلوسنك یكرمی بشنجی یا اون دردنجی یلنده واقع اولدی بلقیس سلیمان یاننده یدی یل ویدی آی طوروب بعده وفات ایتدكده سلیمان آنی ولایت شامده تدمر شهرینك حصاری دیبنده دفن ایتدیروب طولی التمش عرضی قرق ذراع زعفران كبی لطیف صاری مرمر تابوته قوندی دیو مذكوردر (قصهٔ عجیبه) عرایس ثعلبیده كمیدن مرویدر كه سلیمان علیه

(السلام)

السلام ديو انخانه‌سيله بركون هواده كزركن نسر ديدكارى كركس قوشى كلوب يانبى الله ملك وسلطانى سندن زياده بركسنه كوردم ديوب سليمان دخى بنى آدمدن ميدر ديدكده بلى بر ايله كوك اراسنده اولان دريا كنارنده‌سندر اخضردن يتمش قپولى بر چادر ايچنده جناب حقه سجده ايدر بركسنه كوردمكه چادرنى يل كوتوروب اطرافنى ملكلر قوشاتمشلر سليمان عليه السلام بونى ايشيدوب حيران اولوب كورمكه دعا ايتدكده حق تعالى اول دريايه موكل ملكه امر ايتديكه آنده اولان عجايب مخلوقاتى سليمانه عرض ايله تا بلسونكه اكا مسخر اولنلر مخلوقاتك غايت آزيدر * بعده امر حقله باد ديو انخانه‌يى هوايه قالديروب ملائكهٔ هوايى سليمان عليه السلام رب علامدن دهشت وخوف تمام ايله ركوع وسجود وقيامده كوروب سجده‌ده (سبحانك سبحانك من قدّوس ما اعظم شانك واعز سلطانك) ديرلر ايدى سليمان بونلره سلام ويروب وبونلر دخى سلامن آلوب باد اود اوغلى دنيا سلطنتيله قناعت ايتمدكى ديوب بو دخى بلى ايتدم لكن دريا كنارنده اولان عبد صالحى كورمك ديلدم ديوب ملكلر دخى يا سليمان هيهات او صالح متى بن حنونادركه آنى الله تعالى كندى ذكريله دنياده مشغول ايتمشدر ديوب سليمان عليه السلام ملائكهٔ هوانك تسبيحلرى ودريا مخلوقاتنك فريادلرى صدالرينك هيبتندن قورقوب يوقارويه كتمك اميدندن واز كچدم عجايب قدرتكه باقمغه طاقتم قالمدى ديدكده بر ملك يا داود اوغلى صبر ايله دخى نلر كورەسن ديوب بعده هواده الوان غريبه ايله واوزون كوندرلر كبى طرنقلر ايله اوچر عظيم ارسلانلر كوروب رعد آوازى كبى صدالرندن حضرت سليمان عليه السلام وديو انخانه‌سنده بيله اولنلر غشى اولوب بر ملك كلوب كوكسنى صغايوب يا نبى الله حق تعالى سكا مخلوقات ارضى مسخر ايتمشيكن بو قدر نسنه‌لردن نه قورقارسن صبر ايله مأمور اولديغمى سكا عرض ايده‌يم ديوب عقلنى جمع ايتدكده بيله اولنلرى لايعقل كورمكين بونلرى ديو انخانه ايله بيله بريوزينه ايندر ديو باده امر ايدوب كنديسى يالكز تختيله قالوب بعده جمله اول دريانك عجايب مخلوقاتنى سير ايدوب نيجه‌لرينك بعض اعضالرى جواهردن اولوب صوت اعلا ايله تسبيح مولا ايدرلردى آنلرله سو يلشوب بعده هوا قوشلرين اشكال عجيبه ايله كوروب عورطه‌سن كيمى بورننده طوتوب كيمى برقنادى اوزره قويوب برقناديله ياصوب سليمان عليه السلام بونلرله دخى سويلشوب * والحاصل انواع مخلوقات سيرندنصكره لب دريا ده سابقا كركس ديديكى چادره واردقده كورديكه نور وضياسندن كوزلر قاشوب اطرافنده ياقوت وزمرددن اغاجلر اولوب بوداقلرى قبه‌يه صارقوب چادرك ايچنده پرنور زاهر برقنديل باهر يانوب چادر ايچنده متى بن حنونا نام برمرد فرد عالى مقام

خوف حقدن قلبنده خفقان ایله سجده ده اولوب (جل جلالك وعظم عفوك
فاسئلك اللهم ان تجمع بینی و بین سلیمان كما جمعت بینی و بین آبائه من قبل بحق احمد
المصطفی نبیك صلی الله علیه وسلم) دیو دعا ایدر سلیمان علیه السلام بونی
ایشیدوب مسرور اولوب كندوینی بیلدیروب متی ایله قوجشوب طرفیندن عرض
شوقدنصكره متی یانبی الله امت طاغیه پیغمبری اولان برادك جرجیسی كورمك
ایسترمیسن دیوب بودخی استرم دیدكده * امدی بنم قبه مك صاغ طرفنده برقبه ده در
دیوب سلیمان علیه السلام نه چاره ایده یكه بن بل اوستنده یم دیوب بعده امر حق
ایله یله امر ایدوب ایلتدكده برآق قبه ایچنده نمازده اياغ اوزره طورر كوردی
من بور جرجیس حضرت یعقوب علیه السلام نسلندن اولوب یوسف علیه
السلامدنصكره مصر خلقنه نبی مرسل اولوب آنلره ایمان تكلیف وعذاب حقدن
تخویف ایدوب آنلرك عنادلری ازدیاد بولدقده بددعا ایتمكین زلزله ایله جمله سی
هلاك اولوب حق تعالی جرجیسی عمل صالح سببیله هوایه رفع ایدوب سلیمان علیه
السلامی كورمینجه وفات ایتامكه دعا ایتمشدی حالا كوردكده بنی تكذیب ایدن
قومه اوغرادكمی دیوب اوغرادم عذاب ایچنده كوردم یارب بزی دنیایه كوندر
جرجیسه ایمان كتورهلم دیو تضرع ایدرلر دیدكده ملك الموت كلوب یاجرجیس
اشته دعاكی الله تعالی قبول ایتدی دیوب روحنی قبض ایتدی حضرت سلیمان الله متی
میتنی غسل وتكفین وانده دفن ایدوب بعده سلیمان علیه السلام یریوزینه ایندی
(وفات سلیمان علیه السلام) تفاسیرده مذكوردركه سلیمان علیه السلام مسجد
قدسده اكثر زمانده بركون بركیجه ودخی زیاده عبادتده اياغ اوزره طورردی
اتفاق بامر حق عزوجل اجل یاعجل پروجل یقلاشدقده هرسحر محراب شریفلرنده
بعض نباتات بیتوب بن فلان مرضه دوایم دیوسویلردی بركون عربجه اسمی خروب
اولان بكچی بویتوزی بیتشنك اغاجی بیتوب اشبو مسجدك خراب اولمسیچون بتدم
دیدكده سلیمان علیه السلام عزرائیله اجلی حالن صوروب عمركدن همان برساعت
قالدی دیدكده یارب بنم وفاتم زمانن جنلره بلدرمه تاكه انلر احوال غیبی بلمدكاری
بنی آدمك معلوملری اولسون دیو دعا ایدوب فی الحال جنلره كندینك اوستنه
صرچه دن قاپوسز ودلكسز براوطه یاپدیروب ایچنده عصالرینه طیانوب وفات
ایدوب صاغیكن یانندن كچن جن ودیو یناردی حالا دخی انكیچون یانندن كچمزلردی
بر بیلدنصكره برطریقله برجن اوغرایوب آوازایشتمیوب بحكمة الله عصا ایله
میتلری یره دوشدكده قبه‌نی مسلمانلر بوزوب ایچنه كیروب عصانی اغاج قوردی

اویوب بمك سبیله دوشدكاری مقرر اولمغین قور ده عصایی بركون یدیروب اوحسابجه وفاتلرندن تخمینا بر ییل کچدیکی معلوم اولدقده طوایف جن ودیو کندیلره بویله رنك ور یواولدیغنه متغیر ومتحیر اولوب طاغلدیلر (نظم) جهان ای پسر ملك جاوید نیست * زدنیا وفاداری امید نیست * نه بر بادرفتی سحر گاه وشام* سرير سليمان عليه السلام * بآخرشنیدی كه بربادرفت *خنك آنكه بادانش وداد رفت * بعض كتبده مذكوردركه بوقصه‌نك شكرانه سیچون جنلر اغاج قوردنه دائما صو طاشورلر * تفسیر قاضیده وفاتلری برمقدار زمان جنه معلوم اولمامق ذیلدكاری بناء قدس اوزمانده ناتمام اولوب آنك تكمیلی ایچون ایدی دینوب لكن ینه تفسیر قاضیده قصهٔ بلقیسده سلیمان علیه السلام بناء قدس تماماندنصكره حجه اندن یته كتدی دیومذكور اولان قول متفق علیهه مخالف اولمش اولور مكركه شهر قدسده بناء سابقدنصكره برغیری بنایه دخی شروع اولنمشدی اوله والله اعلم (نظم) پیش صاحب نظران ملك سليمان بادست * بلكه آنست سلیمان كه زملك آزاداست (امور متفرقه كه حضرت سليمانه متعلقدر) مروی یدركه قول مشهور اوزره قدس شریفده برروایتده قدسه قریب بحیرهٔ طبریه كنارنده مدفون اولمشلردر مدت عمرشریفی جمله اللی اوچ یا التمش مدت سلطنتی قرق ییل ایدی * تفسیر واحدیده مدت ملك سلیمان یدی یوز ییل والتی آی ایدی دیو برروایت غریبه واردر حضرت سليمانك یرینه رحبعیم یا رحبعم آدلو اوغلاری خلیفه اولوب آنك احوالی جلد ثانیده ملوك بنی اسرائیل بابنده بیان اولنور * معتبرات متفرقه ده مذكوردركه صابونی ودكرمنی سلیمان علیه السلام زماننده جنلر وحمام ونوره‌یی بلقیس ایچون انلر ابداع واختراع ایتمشلردر ابتدا (بسم الله الرحمن الرحيم) یازان ومساكینه تشبه ایچون عبا كیین وانبیادن ابتدا اكا نباتات سویلدین سلیمان علیه السلامدر * تفاسیر متفرقه ده مذكوردركه امر حقله سلیمانه ولایت یمنده توج معدنی اوچ كون یاخود هرآیده اوچ كون آب روان كبی بریوزینه جریان ایدوب الی هذا الآن خلقك ایشلدكاری توجلر سلیمانه اعطا اولنانلردر ینه سلیمانه یمنده باقر معدنی دخی اوچ كون یا هرآیده اوچ كون ایرمق كبی آقشدی تفسیر لبابده (واتبعوا ما تتلوا الشياطين على ملك سليمان وما كفر سليمان ولكن الشياطين كفروا يعلمون الناس السحر) آیتنده یازیلان اقوالك بری بودركه سلیمان علیه السلام حق تعالی كندویه بلدردیكی علوم كثیره‌یی یازوب تختی آلتنده كومدیروب وفاتندنصكره اول علملر عالمده كتمسون دیو قصد ایتمشدی مرور زمانله بعض منافقلر اول كتابلر اراسنه آنلره نوعا مناسب

کوریبن سحردن بعض نسخه‌لر درج ایدوب سلیمان علیه السلام اشبو سحرلر ایله انس وجنی تسخیر ایتمشدی دیو حاشا افترا وسفهاء ناسی اضلال واغوا ایدرلردی دیو مذکوردر

باب خامس وعشرون دراحوال یونس نبی علیه السلام

ابن متی تشدید حرف تا ایله در بعضلرمتی والده‌سی اسمیدر انبیادن والده‌سی اسمیله مذکور ومشهور همان یونس ایله عیسی ابن مریمدر دیوب بعضلر یونسی داوددن مقدم یازوب بنی اسرائیلدن اولمیوب سریانی ایدی دیمشلر لکن نیجه معتبراتده متی باباسی اسمیدر بنی اسرائیلدن بنیامین بن یعقوب علیه السلام نسلندن اولوب ابتدای نبوتی وفات سلیماندن ایکیوز اوتوز ییل مقداری صکره ایدی دیو مذکوردر مده امر اوغلانجق ایکن وفات ایدوب دعای حضرت الیاس ایله حیاته کلدیکی باب الیاس علیه السلامده کچمشدر نظر اولنه صحیح ایسه داوددن مقدم اولمش اولور (قصهٔ ولادت) کعبله وهبدن مرویدر که متی اهل بیت نبوتدن برصالح ومفلح کسنه ایدی وفات ایتدکده خاتونی درت آیلق حامل اولوب مال ومنالدن همان برچناغی وارایدیکه آل هاروندن منتقل اولوب طعام وشرابی فضل رب ایله روز وشب آنك ایچندن حاصل وواصل اولوردی یونس علیه السلام طوغدقده والدهٔ ماجده‌سی انبیاولادتنده واقع اولان ارهاصات وکرامات جنسندن علامات کوروب یدی یاشنه واردقده والده‌سی اجازتیله عبادکیوب عبادحق زمره‌سنه ملحق اولوب یکرمی بش یاشنده بمقتضای الهام درعالم منام قدسه قریب رمله شهرنه واروب اولیادن زکریا ابن عبدان نام تاجرك قزنی نکاحلنوب ایکی اوغلی اولدقده اول ولی علی القدر وفات ایتمکین مال ومنال واهل وعیال ایله قدسه کلدیلر (قصهٔ رسالت) تفاسیر وغیرده مذکوردر که قرق یاشنه واردقده موصل شهری ایله مابینلرین نهردجله فصل ایدن نینوی شهرینك خلقی که یوزاوتوز بیك یایوز قرق بیك یایوز یتمش بیك حدیث شریف اوزره یوز یکرمی بیك کسنه ایدیلر عبدهٔ اوثان اولمغین آنلره تکلیف ایمان ایچون جناب حقدن نبوتله مرسل اولوب عیالله ارتحال ایدوب واردقده برروایتده براوغلنی قورد قاپوب بری دجله یه غرق اولوب خاتونی دخی یاوی قیلوب شهره یالکز واروب شاه وسپاهی راه الهه دعوت ایتدکده اول امت ضلالت همت مقراولمیوب کفره مصراولوب نیجه جفا وتعدی یه تصدی ایتدیلر یونس علیه السلام اوچ کونه دك برروایتده قرق کونه دك ایمانه

کلمز سکز سزه عذاب حق کلك محققدر دیو اخبار و انذار ایدوب بی اذن خدا شهردن جدا اولدی * تاریخ میرخوانده وغیریده مؤرخیندن مرویدر که حضرت سلیمان علیه السلام وفاتندنصکره سلطنت آنلرك اولادنه مقرر اولوب بعدزمان ایچلرنده نزاع واختلاف ظهور ایتدکده ملوك اطراف مملکت سلیمانه طمع ایدوب جمله‌دن موصل جوارنده شهر نینوی پادشاهی کلوب بنی اسرائیله جنکده غلبه و اکثرنی اسیر ایدوب ولایتنه کتورمشدی بعدزمان شعیا پیغمبره علیه السلام یاغیریسنه وحی اولدیکه بنی اسرائیل پادشاهنه سویله که اهل جرأت وصلابت بر پیغمبری نینوی پادشاهنی دینه دعوت واسیرلری اطلاقه نصیحت ایچون کوندرسون اودخی مشاوره ایدوب زماننده اولان بش یادخی زیاده انبیاء بنی اسرائیلدن یونسی اختیار ایتدکلرنده یونس علیه السلام الله تعالی بنی اسمله یاد ایتدیمی دیوب یوق دیدکلرنده بندن دخی جری وقوی انبیا واردر آنلرك برینی کوندرك دیوب محکم ابرام اولندقده مع الکراهه کیدوب نینوایه واردقده شهر خلقنه دعوتی تأثیر ایتمیوب جفالرله شهردن چقاریلوب بعده یونس علیه السلام شهره کیروب تکرار دعوته مشغول اولوب کفار ضلالات امل عمل ایتمدکلرنده ایمانه کلمز سکز اوچ کونه دك بر روایتده قرق کونه دك سزه عذاب کلور دیوب کندی اهل وعیالیله شهردن چقوب یقین یرده بر طاغده قرار ایتدی (قصهٔ عذاب) تفاسیر متفرقه‌ده مذکوردر که ایرتسی یا اوتوز بشنجی کون پاره پاره قاره قازه بولتلر هوایی قاپلیوب بامر اله ایچلرندن سیاه توتونلر چقوب آشاغه اینوب شهری قاپلیوب اول حال حیرتما آلده جمله خلق یونسی ارایوب بولامغین ذمتلرنده اولان دیون وحقوقی مهما امکن حقلشوب یاحلاللشوب حتی بعضلری دیوارنی یقوب طاشنی صاحبنه ویروب سپاه وامیر صغیر وکبیر غنی وفقیر چوللر کیوب جمیع انسان وحیوان شهردن طشره‌ده جمع اولوب اوغلانجقلری وطوارلر ینك یاوریلرین والده‌لرندن آیروب بر رفرقه ایدوب مردان وزنان جان ودلدن توبه وایمانله نعره زنان جناب رحمانه تضرع فراوانله زارو کریان اولوب بریکاده اطفال وصبیان واولاد زمرهٔ حیوان والده‌لرین ارایوب فریاد وفغان ایدرلردی توبه واستغفارلری مع الاخلاص اولمغین اول علامات وامارات بالکلیه رفع ودفع اولوب نزول عذاب وحلول عقابدن خلاص اولدیلر * بر روایتده شهردن منفصل بقیهٔ علمادن بر شیخ کامل حضورنه واریلوب استرشاد واستمداد ایتدکلرنده آنك تعلیمیله (یاحی حین لاحی ویاحی محیی الموتی ویاحی لااله الاانت) دعاسنه فضیل بن عیاض قولنجه (اللهم انذنوبنا عظمت وجلت وانت اعظم منها واجل افعل بنا ماانت اهله ولاتفعل بنا مانحن

اهله) دعاسنه مشغول اولدقلریچون خلاص اولدیلر (ظهور علامات وحصول نجات) عاشر ماه محرمده جمعه کوننده ایدی دیمشلر قرآن عظیمده بیورلمشدر که قوم یونسدن غیری بر قومه ایمانلری مقبول اولوب عذابدن خلاص میسر اولمامشدر * تاریخ میرخوانده مذکوردر که قبل نزول العذاب امر حقله جبرائیل علیه السلام جهنمدن برآرپه قدر سموم الوب کتوروب اول سموم پرهجوم شهرك اطرافنی بوزیوب ظلمات باصدقده جمله خلق غم وندم ایله یونسی ارایوب بولمدقلرنده شهردن طشره بر پشته ده اولوب اطفال انسان و بهایمی والده لرندن آیروب (مصراع) غریو وناله وفریاد وافغان * جهانی طولدیروب بو حالله قرق کون نالان وکریان اولدقلرنده شفاعت ملائکهٔ سموات ایله عذابدن نجات بولدیلر (قصهٔ حوت) معتبرات متفرقه ده مذکوردر که یونس علیه السلام عذابله موعود اولان یومدنصکره خیفة عن اللوم خفیة تجسس احوال قوم ایدوب واقع حالی سؤال ایتدیکن مجرد هلاك اولمدقلرینه یلان چقدم دیو غمناك اولوب * برروایتده اوزمانده یلان سویلیانی قتله عادت اولمغین خوف وحجاب ووهم واضطرابله بی امر خدا شهردن جدا اولوب برروایتده عذاب کلدیکی دیو بوقلغه واروب بولده برکسنه دن خبر آلوب لکن شهره واررسم جائز که خلق بنی تکذیب ایده لر دیو غضبله دونوب * ابن عباس قولنجه بحر روم کنارنده بر بوکاو کمی یه بندکده چالقانوب یوریبوب کمیجیلر ایچمزده قاچقین قول وارانجق دیوب اوچ کره قرعه آتوب هر برنده یونس علیه السلام اسمنه چقمغین عبد آبق بنم دیوب کندیسن دریایه اتوب انده حاضر وامر حقله بوتمغه آغزن آچوب منتظر بر بیوك بالق یونسی یودوب بنه ابن عباس قولنجه او بالغی بر بالق دخی یودوب مفسرین قولنجه یونسی یودان بالق کمی یانجه بیله کیدوب حضرت یونس علیه السلام تنفس ایتمکیچون دریادن طشره آغزنی آچوب کمی خلقی قرایه چقدقلرنده بالق دخی یونسی قارنندن چقاردی نیچه معتبراتده حضرت ابن مسعوددن مرویدر که بالق یوتدقده یدنجی قات یرك نهایتنه واروب یونس علیه السلام بی عد واحصا اولان حصارك تسبیحن ایشیدوب انلر ایله تسبیح وتقدیسه انیس اولوب ظلمات متراکمانده (لا اله الا انت سبحانك انی کنت من الظالمین) دیو تسبیح وتضرع رب العالمین ایدردی بو دعاء شریفه بعضلر اسم اعظمدر دیوب تفاسیرده (ما من مکروب یدعو بهذا الدعاء الا استجیب له) دیو برحدیث شریف مذکوردر بالق قارننده جمله اون اوچ یا قرق کون یاهمان درت ساعت یاوقت ضحادن اخشامه دك یایدی کون یا یکرمی کون طورمشدر * ابن عباسدن مرویدرکه یونس الله تعالی به

انجنوب دوندی دیین نبی اللهه افترا ایدرز یرا آنك منشأ غضبی تصور تکذیب قوم ایدی (فظن ان لن نقدر علیه) آیتنك معناسی بزدن اکا عقوبت و بلا اولمیه صاندی دیمکدر (روایت اخری) تاریخ میرخوانده اولانك اجمالی بودر که یونس علیه السلام کمال اضطرابندن اهل واولادیله لب دریایه کلوب برطولو کمی کوروب متعلقاتلرندن برقاچنی کمیجیلره ابرامله کمی ایچنه قویوب کندوسی ایکی اوغلیله برکمی‌یه دخی منتظر طوروب برلحظه دنصکره قارشوده برکیدرکمی کوروب اکا واردقده براوغلینك ایاغی سورچوب دریایه غرق اولدی بعده برقورد کلوب او بر اوغلنی قاپوب کیدوب یونس علیه السلام یالکز قالدی برطولی کمی‌یه بنوب کمی یوریوب ایچنده اولنلر حیران اولدیلر یونس علیه السلام ایچکزده قاچقین قول واردر انی دریایه آتمینجه کمی یوریمز دیوب کیمدر دیدکلرنده ایشته بنم دیوب سز پیغمبرسز حاشا که بز سزی آتایز دیدکلرنده یونس علیه السلام ابرامیله اوچ کره قرعه آتلوب هر برنده اسم شریفلری چقوب ینه امتناع ایدوب بوحالده امر الهی ایله برعظیم ماهی کمی‌یی احاطه ایدوب آغزین آچوب کینك هرقنغی طرفنه که خلق قاچوب وارسه‌لر اغزنی اوطرفه دوندرمکین ناچار اولوب یونسی دریایه آتدیلر بر روایتده کندی کندوسنی آتدی بالق قرننده بصر بصیرتلرندن حق تعالی حجابلری رفع ایتمکین عجایب وغرایب دریایی مشاهده ایدوب تسبیح حقه متصل مشتغل اولمغین ملائکهٔ کرام بونلرك تسبیحی صداسن ایشیدوب وحضرت رب العزته ضراعتله شفاعت ایتدکلرنده جمله قرق کوندنصکره امر حقله اول بالق مقدما کمی‌یه بندکاری یره واروب قارندن کناره چقاردی (قصهٔ نجات) معتبراتده مرویدر که موصل قریه‌لرینك برینه یقین دریا کنارینه چیقارلدقده شدت حرارت بطن حوتدن طفل مولود کبی بدنی مجراحتی لحیه وسائر شعراتدن معرا اولوب ضعف ونحافتدن حرکته قدرتی اولمامغین اوستنه سیکك اوشمسون دیو لطف حق ایله تازه قباق بتوب کمب قولنجه درت بیك بوداغی اولوب هر برینه برقوشجغز قونوب تسبیح ایدرلردی بعضلر قولنجه اوچ بوداغی اولوب بری شرقه بری غربه اوزانوب بری دخی یونسك اوستنه سایبان اولوب مسك وعنبر وکافور نثار ایدردی * مرویدر که جبرائیل علیه السلام کلوب بدنن صیغادقده کشف بصر ونبات لحیه وغیری میسر اولوب فرمان رب لایزال ایله برغزال کلوب قومنك ایمانه کلدکارین بلدیروب لیل ونهار امزروب قرق کوندنصکره وقت صباحده او یقودن اویاندقده قباق اغاجن قوریمش کورمکین آجیوب بر اغاجك قورومسنه آجیرسن یانیچون

بوز بیکدن زیاده کمسنه نك هلاکارین مراد ایدوب آجیدك دیو وحی اولنوب بعده برملك ایکی حله کتوروب اولکی قومنه تکرار وارمغه امر اولندیغن خبر ویردی * تفسیر کورانیده یونسی امرزن غزاله حق تعالی خدمتی عوض کو بکنده مسك بیتوروب دنیاده ابتدا مسك اوزمانده ظهور ایتدی دیومرویدر (واقعات بعد النجات) اکثر معتبراتده اولان تفصیلك اجمالی بودرکه یونس علیه السلام قومنه کیدرکن سابقا غائب اولان خاتونی وتلف اولان ایکی اوغلنی تفصیله محتاج طریقله بربربر بولده بولوب برغلام راعی به صتاشوب یونسه بواشدم دیو قومکه خبر ویر دیوب اودخی تهمت کذب احتماليله قتلدن قورقارم صدقه علامت دیلرم دیوب یونس علیه السلام اشبو بقعه وشجرواغنام سکا شهادت ایتسونلر دیوب کندیسی عبادت ایچون بروادی یه کیدوب راعی کرامت واعی صداقت راعی بشارت ساعی شهره واروب پادشاهه خبرویروب مرعایه آدملر کتوروب بحروشجروغنم بونك صدقنه قدرت خالق ایله ناطق اولدقلرنده پادشاه ایشیدوب سلطنتن راعی یه ویروب بعده غلام سعادت انجام قرق ییل تمام سلطنتده قیام ایتدی * القصه تجسس یونس ایچون جمله شهر خلقی چیقوب راعیٔ غنم یونس علیه السلام فلان یرده نمازقیلار دیوسویلدکده واروب یونسی بولوب تضرع فراوانله کومشدن عربه یه بندیروب بعده اینوب پیاجه شهره کیروب اهل وعیالیله انده قرق کون اوتوروب خلقه تعلیم وتبیین احکام دین مبین ایدوب * برروایتده اهل واولادی شهرده وفات ایدوب علی کل حال سیاحته جناب حقدن استیذان ایدوب اجازت اولدقده عزل وعزلت اختیار ایدن پادشاهله مرافقت اوزره سیاحت ایدوب عبادت رب العزت ایدرك وفات ایتدیلر * تاریخ قدسده یونس علیه السلام بعد النجاة شهره کیدوب اهل وعیالیله ملاقات ایتدی ناکاه شهر خلقی آگاه اولوب شاه وسپاه اعزاز واجلال ایله استقبال ایدوب شهره کتوردیلرحضورشریفنده تجدید ایمان وتأکید عهد وپیمان وایمان ایتدیلر * یونس علیه السلام نیجه مدت ایچلرنده طوروب امر معروف ونهی منکر ایدوب اولا اوزمانك پادشاهی بعده یونسك خاتونی واولادی وفات ایتدکلرنده یونس علیه السلام قدسده کاوب جلجون آدلو برقریه‌ده حضرت موسی وفاتنك سکز یوز اون بشنجی ییلنده بونلر دخی وفات ایتدیلر دینوب * تفسیر کورانیده قبر یونس موصل قارشوسنده نینوی شهرنده‌در دیومذکوردر * بعض معتبراتده اواخر عمرنده خلقدن عزلت ایتدکده عابدلرله انیس وراهبلرله جلیس اولوب حالت نزعده شاکردی اولان شعیا پیغمبری

بنی اسرائیله کوندردی دینوب لکن اکثر معتبراتده یونسی نینوی شهرینك خلقنی
دینه دعوته شعیا علیه السلام پیغمبر کوندردی دینوب مگر که شعیا اسمنده
ایکی پیغمبراوله والله اعلم (روایت اخری) تفسیرنیشابور یده ابن عباسدن مرویدر که
یونس علیه السلامی شعیا پیغمبر بنی اسرائیلك نیجه لر بنی کلوب اسیر ایدن نینوی
پادشاهنی دینه دعوته واسیرلری تخلیصه غیری پیغمبرلر وارایکن کندویی ابراملـه
کوندردیکنه انجنوب بحر رومه کلوب کمی یه بنوب قصهٔ حوت ونجات ظهور
ایدوب دعوت کفاره امر حقله بعده واروب اوچ کون دینه دعوت ایدوب
بعده ایمانه کلمز سکز عذاب کلورديه سن ديو وحی اولنمغین خبر ویردکده کفره
عناد ایدوب یونس علیه السلام شهردن چیقوب اوکیجه شهر خلقی آنی ارایوب
بولمدقلرنده عذاب کلمك مقرر اولمسه ایچیزدن چیقمزدی دیوب شهری قپایوب
حیواناتی طشره قویوب اوغلانجقلری وحیوانات یاوریلرین والدهلرندن آیروب
صباح اولدقده کوکدن اثر عذاب اینوب خلق کوردکده فریاد وفغانله توبه
وایمان کتورمکین عذاب کیدوب بعده یونسی ارایوب بولوب جمله ایمان کتوروب
جمیع بنی اسرائیل اسیرلرین یونسه ویروب یونسله جمله سی ولایتلرینه کتدیلر
(روایت اخری) عرایس ثعلبیده حضرت علیدن یونس علیه السلام قومنه اوتوز
یاشنده مرسل اولوب سكسان اوچ ییل انلری دینه دعوت ایدوب همان ایکی کمسنه
ایمانه کلدی دیو مرویدر اشبو روایت صحیحه ایسه ظاهر مراد اولان قبل نزول
العذاب بوقدر مدت دعوت ایدوب انجق ایکی کمسنه ایمانه کلدی دیمکدر یوخسه
بعد نزول العذاب قومنك جملهسی ایمانه کلدکاری قرآن عظیمله ثابت اولمشدر
یاخود بوروایت یونس علیه السلام ایکی دراو قومه مرسل اولدیغی روایته کوره
اوله نتکیم عن قریب ذکر اولنور والله اعلم (متفرقات) کشافده (وارسلناه الی
مائة الف او یزیدون) آیتنده مذ کوردر که اشبو ارسالدن مراد ارسال سابقیدر
بعضلر دیدیلر که بعده النجاة تکرار قومنه یاخود غیری طائفه یه مرسل اولدی
* بعضلر دیدیلر که قوم سابق ایمانه کلوب یونسی شهره دعوت ایتدکلرنده جمیع
انبیا قوملرنده هجرت ورحلت ایتدکلرندنصکره من بعد انلرك ایچنده اقامت ایتمزلر
دیو اعتذار وحق تعالی سزه بر پیغمبر کوندرسه کرکدر دیو اخبار ایتدیلر * کتاب
مبهمات القرآنده یونس علیه السلام بالق قارنندن دجله کنارنه برروایتده دیارینه
چیقارلمشدر دینوب روایت کشافده بعد النجاة غیری طائفه یه مرسل اولدی
دینلن روایته موافقدر * نیجه معتبراتده یونس علیه السلام داود علیه السلام کبی

خوش الحان اولمغین نفس خوب مقدسلرین زمرهٔ وحوش وسباع اجتماعله استماع ایدرلردی دینوب کشـافده حضرت رسول علیه السلام (لاتفضلونی علی یونس ابن متی فانه کان یرفع له کل یوم مثل عمل اهل الارض) بیوروب علما بیورمشلردرکه عمل مذکوردن مراد (لاعبـادة مثل التفکر) حدیثی مفهومنجـه عمل قلبدرکه تفکر فی امر اللهدر زیرا برکمسنه جمله دنیا خلقی عملی قدر عملاری اعضاسیله برکون ایچنده ایتمکه قادر اولمز دیو مذکور اولوب لکن حضرت یونسك عباداتی کمال خضوع وخشوعله اولوب کثرت ثواب جهتندن اوزمان خلقنك اعمالی معادلی اولمق ممکن اولمغین عمل مذکوردن مراد مجرد عمـل قلب اولمیوب عمل جوارح دخی بیله اولمق ظـاهر وراجحدر نتکیم ارباب البـاب ه ادنی تأمله واضحدر بعض معتبراتده مذکوردرکه بعدزمان ولایت بابل بکی بخت نصر ملعون خروج ایتدکده ابتدا موصله کلوب قوم یونسـك جمله سن قتل وولایتلرین ضبط ایدوب بعده قدس شریفه بنی اسرائیل اوزرینه کتدی

باب سادس وعشرون در احوال شعیا نبی علیه السلام

ابن امیصا یاخود ابن اقصیا یاخود ابن راموسا بنی اسرائیلدن اولوب خاتمه کندودن صکره کله جك پیغمبرلردن خبرویروب دائما وعظ ونصیحت ایدردی (قصهٔ سنجاریب) تاریخ میرخوانده وتفسیر معالم التنزیلده ابن اسحاقدن مرویدرکه بنی اسرائیلدن هر بر پادشاهی شرع حضرت موسی اوزره ارشاد وامداد ایچون جناب حقدن بر پیغمبر مبعوث اولوب نسل حضرت سلیمان علیه السلامدن صدیقه آداو برصالح وعادل کمسنه پادشـاه اولدقده انی تأیید ایچون شعیا بن راموسـا مبعوث اولوب بنی اسرائیلك فسق وعصیانی خارج دائرهٔ بیان اولدقده حکمت حقله بابل پادشاهی سنجاریب التیوز بیك مردنبرد ایله برروایتده التیوز بیك بیراق ایله قدسه کلوب صدیقه نك طپوغنده بریاره اولمغین شعیا علیه السلام حق تعالی سکا اجلك کلدی یربکه برخلیفه دیکوب اکاوصیت ایله دیو امر ایتدی دیوب اودخی امر الله له عمل ایدوب بعده نصرت ونجات بنی اسرائیله تضرع عظیمله دعا ایتدکده شعیا علیه السلام حق تعالی سنه سکا بیوردیکه دعاکی مقبول ودشمنلر یکك جمله سن بر کیجه دفعةً وفجأةً مقتول ایدوب عمرکی دخی اون بش ییل زیاده ایدوب یاره که دخی فلان نسنه ایله شفا میسر ایتدم دیدکده صدیقه شفا بولوب صباح اولدقده سنجاریب ایله بیله همان التی نفردن غیری جمیع عسکر کفار بلاسبب وفات ایتمشلر بولنوب بنه

ابن اسحاقك بعضلردن روايتی اوزره صديقه سنجاريب ايله جنك ايدوب بش نفر
آدميسيله بر يرده طوتوب اسير ايدوب بر يسی بخت نصر ملعون ايدی علی كل
حال صديقه اشبو التی كسنه‌يی قيدبند ايدوب كونده ايكيشر دانه آرپه اعمكين
ويروب مجرد تحقير ايچون يتمش كونه‌دك بونلره شهری طولاشديروب سنجاريب
بكا بو جفادن قتل اولی دردی رجا ايتمكين صديقه قتل ايتمك ديلدكده شعيا عليه
السلام حق تعالی بيورر كه سنجاريبی اولدرميوب رعايتله ولايتنه كوندرسون تاكه
واروب غضبمی سائرلره خبر ويرسون ديدكده صديقه قول رسولی قبول ايدوب
سنجاريب بش آدميسيله شهرينه واروب يدی ييلدنصكره غم والم ايله
خسته لكدن وفات ايدوب اوغلنك اوغلی بخت نصری برينه كچورمكه وصيت ايدوب
اون يدی يا اون بش ييلدنصكره صديقه دخی وفات ايدوب سلطنت بنی اسرائيل
جمله درتيوز اللی اوچ ييله‌دك داود پيغمبر اولادی النده طورمش ايدی صديقه
وفاتنده بنی اسرائيل ايچنده سلطنت نزاعيله سفك دما وانواع هرج ومرج پيدا
اولمغين شعيا عليه السلام دائما نصيحت ايدوب زمرهٔ اشقيا قبولدن ابا ايدرلردی
بر كون امر حقله جمله خلقی جمع ايدوب منبره چيقوب كمال تفصيله خطبه ونصيحت
ايدوب آخر زمان پيغمبرنه‌دك كله‌جك انبيادن خبر ويروب بنی اسرائيله قتل انبيا
ومخالفت احكام شريعت موسی ايتديككز ايچون حق تعالينك سزه غضبی اولوب
سيزه شويله بيورر كه ديو جناب حقدن بنی اسرائيله كمال تفصيله خطاب وعتاب
خبرين نقل ايتدكده اول جماعت ذوی الضلاله شعيايی قتله هجوم ايتدكلرنده
قاچوب يولده براغاج يارلوب شعيايی كندويه چاغرمغين واروب ايچنه كيروب
آغاج قپانوب شيطان لعين قفتانی اتكين چكوب طشره قويوب بو قلعه كلان
كافرلره كوستروب تعليم شيطانله دستره ايله اغاجی بوقارودن اشاغه ايكی بچوب
بعض معتبراتده بچاغله اوروب شهيد ايتديلر ديو مذكوردر (روايت اخری
تاريخ مير خوانده مذكوردر كه نيجه مؤرخلر ديمشلردر كه صديقه‌نك اياغنده
يارهسندن ضعفی سببيله ملوك اطراف سلطنت بنی اسرائيله طمع ايدوب جمله‌دن
مقدم ديار بكر پادشاهی لكن زهره يلدزينه طپار كافر اولوب قدسه مستولی
اولورسم زهره يوانه اوغلومی قربان ايده‌يم ديو نذر ايدوب * برروايتده بخت نصر
بونك كاتبی ايدی عسكر عظيمله قدسه كلدكده امر حقله غايت محكم يل
اسوب كفرهٔ ناپاك جمله هلاك اولوب لكن بخت نصرله قورتلوب قاچوب
شهرنه واردقده مقدما قتلنی نذر ايتديكی اوغلی بوكا كين بچمش اولوب حالا

فرصتی غنیمت کوروب بونی قتل ایدوب تخته چقدی بعده بخت نصر دخی برحیله ایله
اوغلانی قتل ایدوب مستقل پادشاه اولدی بعده موصل ایله آذربایجان پادشاهلری
بری برلرینك خبری یوغیکن ایکیسی دخی قدسی فتح وضبطه عسکر چکوب قدس
اطرافنده بولشوب صواشوب عاقبت ایکی عسکر اهل شر جمله تلف و بری برلرینك
شبر شمشیرلرینه علف اولمغین بنی اسرائیل اعدادن ناجی وسالم واموال عظیمهٔ
کفارله غانم اولدیلر بعده بنی اسرائیل عصیان وطغیانه باشلایوب نیجه انبیا قتل
ایتدکارنده بابل ولایتنك پادشاهی سنجاریب عسکر عظیمله کلوب قدس شهرین
جبر وقهرله آلوب انواع غارت وخسارت ایدوب ولایتنه کتدکده بنی اسرائیل
ینه انواع معصیتدن فراغت ایتمامکین جناب حقدن ارمیا بونلری ارشاد واسعاده
مرسل اولوب اول طائفهٔ ناخائفه انی شتم وضرب ایله ایراث حزن وکرب ایدوب
قید بندله حبس ایتدکلرنده ولایت بابلدن بخت نصر قدسه کلوب شهری یاقوب
ییقوب یاقوب مستحق عذاب وتدمیر اولان زمرهٔ بنی اسرائیلك اکثرین اسیر ایدوب
ولایتنه ایلتدی والله اعلم

باب سابع وعشرون در احوال ارمیانبی علیه السلام

ابن حلقیا هارون پیغمبر نسلندن ایدی شعیا علیه السلام زماننده اولوب برروایتده
اندنصکره پیغمبر اولمشدر وهب ایله ابن اسحاق ارمیا ایله خضر برکسنه اولوب
ارمیا اسمی خضر لقبیدر هارون پیغمبر نسلندن ایدی دیوب لکن موسی علیه السلام
ایله خضر قصه سی ارمیا ظهورندن نیجه یوز ییل مقدم اولمغین خصوصا هارون
نسلندن اولمغین بی شك وشطط بوکلام غایت فاسد ومحض غلطدر (قصهٔ نبوت)
تاریخ میرخواندده مذکوردر که شعیا علیه السلام شهید اولدقدنصکره بنی اسرائیله
ایچلرندن ناشیه بن اموص پادشاه اولوب انی ارشاد واسعاد ایچون ارمیا پیغمبر
ارسال اولندی بنی اسرائیلك فسق وعصیانی مشتد وبغی وطغیانی ممتد اولوب
ارمیا علیه السلام نصیحت ایتدکچه عنادلری ازدیاد بولدقده عقل وایمانلری ضعیف
وسخیف اولان قوم مستحق اللومی جناب حقدن تسلیط بخت نصر ایله تخویف
ایدرزدی (ظهور بخت نصر) تاریخ قدسده مذکوردر که ارمیا علیه السلام
بنی اسرائیل پادشاهی صدقیا زماننده ایدی اوعصرك اهلی نقض توبه واحداث
معاصی ایدوب ارمیا آنلری زجر وارشاد ایتدکچه اشقیانك عنادلری اشتداد وامتداد
بولوب حتی بعض نفوس خباثت مأنوس ارمیایی رنجیده ومحبوس ایدوب بودخی
نیجه زماندنبرو انلره مسلط اولان بخت نصر پلیدسرنه تکرار کاسه کرکدر دیو

تخويف وتهديد ايدردى * مرويدركه ارميا عليه السلام سابقا بخت نصر آداو
بركل باشلو فقيراوغلانى قضاى حاجته اوتورركن طعام ييوب كهله قبرار كوروب
بونه عجب حالدرديو صوردقده نه اولسه كرك ادخال نافع واخراج مضر وقتل
عدو ايده يورم ديدكده ذكاسنه تعجب ايدوب نور نبوت وفراستله صاحب ظهور
اوله جغن اكلايوب بردرى اوستنه اهل قدسه امان نامه سن آلوب بحكمة الله
تعالى بعد زمان عسكر عظيمله قدسه كلدكده ارميا آنك نامه سن كوستروب اودخى
بيلوب لكن مأمورم ديو عذرلنوب ارميادخى بنى اسرائيله خبر ويروب كندوسى
عزلت وانزوا واشقيادن اختفا ايچون بريره كتدى * بعض معتبراتده صحراره
كيدوب وحوشله اختلاط ايتدى دينوب بعضنده دخى مصره كيدوب بعد
زمان ينه قدسه كلدى دينوب * فوايح مسكيه ده مذكوردركه باب اشمويل
عليه السلامده ذكر اولنان تابوت توراتى ارميا عليه السلام امر حقله بحيرهٔ
طبريه ده دفن ايدوب قيامته قريب مهدى چقدقده حق تعالى اوتابوتى وزبور
داودى طبريه دن چيقاروب مهدى يه ايصال ايتسه كركدر (روايت اخرى
دركيفيت ظهور بخت نصر) تاريخ ميرخوانده ده مذكوردركه بنى اسرائيلده
دانيال اكبر آداو بركمسنه واز ايديكه تأييد ربانى ايله مؤيد اولوب بركون توراة
اوقوركن فلان زمانلرده قدسى بركمسنه خراب ايتسه كركدر ديو برآيت اوقويوب
يارب اوكشى كيمدركه بوايشى ايده ديو مناجات ايدوب غم واضطرابله خوابه
واردقده ولايت بابلده بخت نصر نام بريتيم غلامدر ديو واقعه سنده اعلام
اولنغين ماللرين جمع ايدوب بابله واروب نيجه زمان يتيملرى يوقلايوب بركون برمنزلده
باتوز برعليل وذليل اوغلان كوروب احوالن صوردقده بخت نصر آداو بريتيم
سقيم صاغ ايكن والدهله كندى معاشم ايچون ارقه مايله اودون طاشيوب
كتوردك ديمكين دانيال بونى منزلنه ايلتوب يويوب آريدوب والده سن كتوروب
هر برينه رعايتلر ايلدى بخت نصر صغالدقده دانيال اكا سن پادشاه اولوب بنى
اسرائيله غزا ايتسك كركدر اكلرم بكا برامان نامه يازسكا شمدى بكرمى بيك اقچه
ويره يم ديوب بخت نصرشاشوب والده سى امريله يازوب ويردى دانيال قدسه كلوب
بخت نصر اوماالله مقدما اودونجيلقده يولداشى اولوب لطيفه ايله پادشاهلرى
كتنديكى اوغلانجقلره آتلر اليويروب سابقا برخاندان قديم نسلندن اولنغين يولداشلريله
هركون سنجار بيك ديوانده ملازمت ايدوب اودخى بونده آثار دولت مشاهده
ايتمكين نظر ايدوب تدريجله بكلك ويروب هرنه يره كوندرسه يوز اغاردوب
عاقبت كنديسى قدسه سفر ايدوب اسيراولدقده بخت نصر يله اولوب بعدالخلاص

مملكتلرینه كلوب بعدزمان سنجاریب وفات ایتدكده بخت نصر آنك یرینه پادشاه اولدی * ابن اسحاق قولنجه بخت نصر سنجاریبك اوغلنك اوغلی ایدیكی باب شعیا علیه السلامده مروراتمشدر والله اعلم (خروج بخت نصر) تاریخ میرخوانده مذكوردركه بخت نصر مجوسی ایكن بنی اسرائیلك انواع فساداوزره ایدكلرین ایشیدوب انلره سفر تدارك ایكن ارمیا علیه السلام قدسده صخرهٔ مباركه اوستنه چیقوب یقاسن چاك وباشنه تراك ایدوب ای بنی اسرائیل حق تعالی سزه بیوزركه بكا عصیاندن فراغت ایدك یوخسه سزه آتش پرستلردن برطائفه مسلط ایدرمكه انلرده خوف عذاب وامید ثواب یوقدرسزدن انتقام آلوب قدسی ویران ایدر دیو فریاد وفغان ایتدكده بنی اسرائیل ارمیایی تصدیق ایتمیوب قید بند ایله حبس ایتدیلر اواثناده بخت نصر التیوزبیك سنجاق یعنی بیراق ایله كلوب قدسی محاصره ایدوب زمان كثیر مروریله خلق عاجز قالوب بالاضطرار شهرك قاپولری مفتاحلرین بخت نصره ویروب امرنه راضی اولدقلرنده اودخی شهره كیروب جنك اهلنی قیروب خسته لره وخاتونلره امان ویروب بناء سلیمان اولان مسجدقدسی یقوب سیم وزر وجواهرنی آلوب جمله شهری وتوراة شریفه نسخه لرینی آتشه یاقوب جمیع بلادشامیه ده قتل ونهب وغارت وانواع ظلم وخسارت ایدوب بیاننده محاسبلر عاجز وهائم اوله جق قدر اموال غنائم جمع ایدوب اولاد علما واحباردن یتمش بیك كمسنه اسیر ایدوب بعده ارمیانك احوالن ایشیدوب بنم بونده كاه جكمی ندن بیلدك كه قومكه خبرویردك دیوب ربم اعلام ایتدی دیدكده بوقوم نه عجب یرامز قوم اولوركه پیغمبرلرینی حبس ایدرلر بنمله كیدرسك رعایت ایدهیم اكر بونده قالورسك امانله قال دیوب ارمیا علیه السلام بن همیشه ربمك امانندهیم قومم بكاتابع اولمش اوله لردی آنلر دخی امانده اولورلردی دیدكده بخت نصر ارمیایه قالمغه اجازت ویروب كندیسی قدسدن كتدی * بعض معتبراتده مذكوردركه بخت نصر قدسدن واطرافندن بنی اسرائیلی جمع ایتدیروب ایچلرندن یتمش بیك اوغلان اسیر ایدوب كندو بكلرینه اولشدیروب بعده جمله بنی اسرائیلی اوچ قسم ایدوب بربنی قدس وشامده باقی قویوب بربنی قتل بربنی اسیرایدوب ولایتنه كوتوردی * عددآدلوكتابده جمله ایكیوز بیك ویتمش بیك كمسنه قتل ایدوب براول قدر دخی اسیر ایتدی دیو مذكوردر والله اعلم (قصهٔ مصر) تاریخ میرخوانده مذكوردركه بخت نصر قدسدن كتدكده ارمیا علیه السلام شهرده تك وتنها وخراب دارودیاره ناله وبكا ایله كزوب بنی اسرائیلدن اطرافه قچنلر خبرآلوب ارمیا یاننه جمع اولوب طوره جق

یرلری قالمامغین اتفاقله مصره کیدوب مصر پادشاهنه التجا ایتدیلر بخت نصر دخی
شامده اولمغین ولایتکه قچان قوللرمی کوندر یوخسه قدسه ایتدیکمی مصره دخی
ایدرم دیو مصر پادشاهی فرعون اعرجه نامه کوندروب او دخی بونلر قول دکل
حرلردر التجا ایدنی عدولرینه تسلیم ایتمك منافی مروت اهل طبع سلیمدر دیو
جواب کوندروب بو اثناده ارمیا علیه السلام بقیهٔ بنی اسرائیله معاصی واوزاردن
توبه و استغفار ایلك یوخسه بخت نصر بونده دخی کلوب بلایه اوغرارسز دیوب
انلر دخی مصر پادشاهنه کیم مقابل اوله بیلور دیو مغرور اولوب عناد و
استکبارلرنده برقرار اولدقلرنده ارمیا علیه السلام نیل کنارنه واروب بر یرده بری
برینه یقین درت طاش کوموب بخت نصر بو شهره کلوب تختی بونك اوستنه
قونسه کرکدر دیوب واقعا بخت نصر مصر پادشاهنه انجنوب عسکرایله کلوب
جنکده غالب اولوب جمله قچان بنی اسرائیلی دخی اسیر ایلدی حضرت ارمیایه
بن سکا امان ویرمشیکن نیچون دشمنلریمه تابع اولدك دیوب بو دخی بن بونلره
نصیحت ایدوب بخت نصر بونده کلسه کرکدر دیدم صدقه شاهد اولمغیچون طاشلر
کوممش ایدم دیوب بخت نصره خبر حجر اثر ایدوب تختنك تحتنی قازدردقده
هر پایه‌سی التنده وصف اولنان برر طاش ظاهر وفاش اولدقده بو علامت و
کرامت حرمتنه ارمیایه استدیکی یره کتمکه اجازت ویردی (فائده) اکثر تواریخده
و نیچه تفاسیرده و هب قولنجه (او کالذی مر علی قریة وهی خاویة علی عروشها
قال انی یحیی هذه الله بعد موتها فاماته الله مائة عام ثم بعثه) آیتنده اشارت
بیوریلان قصه صاحبی ارمیادرکه بخت نصر فترتنده بیابانه کیدوب بعده کلوب
قدس شهرنی خراب کوروب شمدنکیرو نیچه معمور اولور اوله دیو تعجبده ایکن
اویویوب وفات ایدوب یوز ییلدنصکره حیاته کلوب شهری معمور بولوب بعده قیامته دك
معمر اولوب صحرالرده کورینن بودر دیو تصحیح اولندی لکن مشاهیر تفاسیرده اکثر
مفسرین و مؤرخین قولنجه صاحب قصه عزیر علیه السلامدر دیو تصریح
اولنمغین اول قصهٔ غرابت حصه عزیر احوالنده ذکر اولنمق صوابه اوفق کورلدی
خصوصا صحرالرده کورینن الیاس علیه السلام ایدوکنه برحدیث شریف
واردرکه باب الیاسده ذکر اولنمشدر

باب ثامن و عشرون در احوال عزیر نبی علیه السلام

ابن شرحیا یاخود ابن شرویق فنحاص بن عیزار هارون علیه السلام نسلندن

اولوب بخت نصر اهل شهر بنی اسرائیلدن اسیر ایتدیکی یوز بیك نفر تازه یکتلر ایچنده عزیر دخی بیله ایدی (قصهٔ وفات) تفاسیر و غیریده مرویدرکه قرق یاللی یاشنده اسیرلکدن قورتلوب قول اشهر اوزره قدسه کلوب (ع) جمله بناسی منهدم حسن و بهاسی منعدم * اولمغین * (نظم) پرده‌بازی میکندذر قصر قیصر عنکبوت * بوم نوبت میزندذر قلعهٔ افراسیاب (نثر) مضمون مشاهده ایدوب (نظم) کزدی شهر ایچره کوردی اول مختار * لیس فی الدار غیره دیار (نثر) لاجرم حب وطن مقتضاسنجه حزن و الم کلوب عجبا بو حالدنصکره حق تعالی بو شهری نیجه تعمیر و احیا ایدر اوله دیو قدرت مولاده تحیر و تفکر ایله اویویوب حالت نومده کندیسی وفات ایدوب و یانده اولان حماری دخی هلاك اولمغله حق تعالی جمله مخلوقاتدن بونلری اخفا ایتدی * مرویدرکه شهره میوه زماننده کلمکین تازه انجیرله اوزوم قوپاروب بیوب بر مقدار شیره صیقوب ایچوب هر برندن ارتان یانده طورردی (تعمیر قدس) بعض معتبراتده وفات عزیردن یتمش ییل کچدکده عجمده یوشك نام پادشاهه جناب حقدن بر ملك یونك تعمیر قدسله مأمور اولدیغنی بیلدردکده بیك قهرمانله و آنلرك هر بری دخی اوچر یوز بیك نفر ایله قدسه واروب تعمیره چالشوب بو اثناده بخت نصرك بورننه سیوری سیکك کیروب وفات ایتمکین بنی اسرائیل اسیرلری قوتلوب قدسه کلوب اوتوز ییلده‌ك شهر ونواحی اولکی کبی معموراولدی دینلدی * تفسیر ابوالسعودك برمحلنده بوروایت ذکر اولنوب بر محلنده دخی عجم شاهی بهمن بن اسفندیار تختنه کچدکده بنی اسرائیل اسیرلرین اسرکیوب حضرت دانیالی اوزلرینه حاکم دیکوب جمله‌سنی شام وقدسه کوندردی دینوب بوروایت نظام التوار یخده غیری وجهله یازیلوب جلد ثانیده باب ملوك عجمده بهمن احوالنده بیان اولنور آنده نظر اولنه (قصهٔ حیاة) تفاسیرده مذکوردرکه وفاتندن یوز ییل کچدکده عزیر علیه السلام حیاة بولوب یاعزیر اویقوده نمقدار لبث و قرار ایلدك دیو هاتفدن ندا اولنوب برکون یا دخی اکسك دیدکده تمام یوز ییل کچمشدر حمارکه وطعام و شرابکه نظر ایله دینوب باقدقده سابقایانده اولان تازه انجیرواوزوم و شیره‌یه اصلا تغیر کلمامش بولوب * حماره باقدقده چوریمش و کوکلری طاغلمش کوروب اوحالده حمارك اعضاسی طاغلوب کتدیکی کوه و صحرادن برر برر کلوب هر بری برینه بتشوب جانلانمغین آکروب چاغروب عزیر بو احوال حیرتمالی کوردکده ذکر و تسبیح خدایی تکثیر ایدوب (اعلم ان الله علی کل شیء قدیر) دیدی * بعده حمارینه بنوب

شهره كاوب موجود اولان خلق وشهرك بيوت و محلاتن بياش چقميوب لسان حالله (نظم) و ما الناس بالناس الذين عهدتهم) ولاالدار بالدار التى كنت اعلم (نثر) بيتنك مضمونى ادا وندا ايتدى دقت وتخمينله كندى محله سنده بر او كنده طوروب قپوده كور و كوتورم بر خاتون كوروب عزيرك اوى بوميدر ديوب بو دز بن آنك جاريه سى يم لكن اول يوز ييلدنبرو غائب اولمغين آندن مأيوسز ديوب بى اختيار زار زار اغلدقده اشته بن عزيرم ديوب قصهٔ وفاتى بيلدیروب خاتون دخى عزير مستجاب الدعوه ايديكن بياوردى پس بكاردبصر وشفايه دعايله ديوب بودخى دعا ايدوب كوزنى صغادقده آچلدى النه ياپشدقده قالديروب خاتون عزيرك يوزاون سكز ياشنده صلبى اوغلنه واولاد اولادنه خبر و يروب كلدكارنده پدرمك ارقه سنده مانند هلال بر سياه خال وار ايدى ديوب آچوب كورديلر تمام بياشوب بعده شهر خلقى سرور موفورله كاوب كورشديلر (سبب كفر بعض) تفاسيرده مذكوردر كه بخت نصر قدسده علمادن و توراة اوقويانلردن قرق بيك كسنه قتل ايدوب توراة نسخه‌لرين ياقغله بالكليه ضايع اولمغين بو دفعه خلقك توراته كلى احتياجلرى وار ايكن فضل حقله عزير عليه السلام از بردن بالتمام اوقيوب بنى اسرائيل اسيرلرى اولادندن برى پدرم جدمدن روز فترتده فلان باغده بر توراة نسخه‌سن دفن ايتديكين نقل ايدردى ديوب بولنوب ظهور ايلدى عزير عليه السلام از بر اوقيوب حرف بحرف موافق ومطابق بولندقده اكثرناس ضال وكراه اولوب عزير ابن الله ديديلر تعالى الله عما يقول الظالمون علوا كبير * تفاسيرده توراة تمش دوه يوكى اولمغين بتون اوقومق همان موسى و يوشع و عزير و عيسى عليهم السلامه ميسر اولمشدر دينوب * نيجه تفاسيرده كلبى وسدى قولنجه مذكوردر كه بخت نصر قصه سنده قدسده توراة نسخه‌سى قاليوب عزير اغليوب تحسر وتحيرده ايكن بر ملك بر كاسه صو كتوروب عزير ايچدكده جمله توراة خاطرينه نقش اولوب بنى اسرائيله پيغمبرلك و يرلمكين كلدكده خلق اينانميوب توراتى سزه تعليم ايچون مرسل اولدم ديوب بالتمام اوقودقده دنيادن بالكليه كتمش ايكن بر كسنه‌نك قلبنه حق تعالى الهام ايتز الامكر كه اوغلى اوله ديوب بو ضلالته سالك اولديلر تعالى الله عن ذلك * تفسير ابو السعودده ابن عباسدن مرويدركه يهود مردود احكام توراتله عمل ايتز اولدقلرنده حق تعالى قلبلرندن توراتك حفظنى كيدروب تابوت توراتى كوكه چكوب عزير حياة بولوب شهره كاوب توراة ايچون حقه مناجاة ايتدكده قلبنه حفظى القا اولنوب بو دخى قومنه اعلام و اخبار ومعصيتلر يچون

نصیحت و انذار ایدوب بعـده تابوت نزول ایدوب ایچـنده اولان توراتی عزیرك حفظنده اولانه موافق بولدقلرنده یهودکراه حاشا عزیر ابن اللهدر دیدیلر* اکثر تفاسیرده یوز ییل وفات ایدن عزیر اولمیوب ارمیا علیه السـلامدر دینلر قولنجه مذکوردرکه یهودیلر قتل انبیا وانواع عصیان ایدر اولدقلرنده حق تعالی توراتك نسخه‌لرینی وحافظلر قلبندن حفظنی کیدروب عزیر تازه یکت اولوب سیـاحته کیدرکن جبرائیل علیه السـلام کلوب نه یره کیدرسن دیوب تحصیل علم ایتمك دیلرم دیدکده توراتی اکا ازبرلدوب دونوب قومنه کلوب بالتمام اوقودقده کمال تعجبلرندن عزیر ابن الله دیدیلر* لبـاب التأویلده مذکوردرکه عزیر علیه السلام بنی اسرائیل اسیرلریله بابلدن شامه کلدکلرنده توراة نسخه‌لری مقدما یانوب ضایع اولمغین خلقدن آیریلوب آغلیوب کزرکن شکل انسانده بر ملك نه اغلارسن دیوب بو دخی سبب صلاح دین ودنیامز اولان کتاب الله ایچمزده قالمدی دیوب ملك دخی آنی استرسك و ارلباسك پاك ایدوب صائم اول یارین بورایه کل دیوب بو دخی طهارت وصیامله ایرتسی کلدکده اوملك برکاسه صوویروب عزیر ایچدکده جمله توراتك حفظی قلبنه منقش اولدی بعده یهودیلره کلوب آنلره توراتی تعلیم ایتدکده عزیره غایت محبت ایتدیلر (متفرقات) تاریخ قدسده مذکوردرکه عزیر علیه السلام وفات ایدنجیه دك قرق ییل بنی اسرائیل ایچنده تدبیر امور جمهور ایتدی بنی اسرائیل بابلدن قدسه جمع اولدقلرندنصکره ایچـلرنده کندیلردن حاکملر اولوب لـکن اولکی حاللری کبی اسـتقلاللری کیدوب اسکندر رومی ظهورینه دك سلاطین عجمك تحت حکمنده ایدیلر عزیر وفاتندنصکره بنی اسرائیله هارون پیغمبر نسلندن شمعون صدیق حاکم اولدی * مرویدرکه عزیر وفاتندنصکره بنی اسرائیلك عصیانی متزاید اولوب دائما جناب حقدن انلری نصیحته پیغمبرلر کوندریلوب کیمی تکذیب کیمی قتل ایدرلردی صکره زکریا ویحیی وعیسی علیهم السلام مرسـل اولوب هر برینك قصه‌لری ظهور ایتدی * مرویدرکه عزیر علیه السـلام ایله برادری عزر ایکیز اولوب عزیر علیه السلام اللی یاشـنده وفات ایتدی یوز ییلدنصکره حیاته کلوب اللی ییل دخی یشایوب بعده عزر ایله برکونده وفات ایدوب ایکی برادر ولادت ووفات تاریخنده برابر ایکن بحکمـة الله عزیرك عمری یوز عزرك ایکیوز ایدی بوندن دخی اغرب بودرکه سابقا حیاة بولوب شهره کلدکده اللی یاشنده اولوب بونك صلبی اوغلی یوزاون سکز یاشنده پیرایدی* انّ ربی لمایشاء قدیر (فائده) تاریخ میرخوانده مذکوردرکه قضاوقدردن ابتدا بحث ایدن عزیر علیه السلامدرکه جناب حقله

اول بابده نیجه سؤال وجواب ایدوب اوتفصیلك کمال اجمالی بودرکه یارب مؤمنین
وانبیا زاده‌لر قوللرینی بلالره مورط وانلره کفره‌یی مسلط ایتمکده حکمت ندردیوب
یاعزیر ایچلرنده نیجه‌لر بکا عصیان ایتدیکیچوندر دیو بیورلوب یارب سن خود
عادلسن عصاة اراسنده بیکناهلره نیچون غضب ایتدك دیدکده یاعزیر فلان یره
وار جوابك الهسن دیو بیورلمغین واروب اسی کون اولمغین براغاج کولکه‌سنده
یاتوب اویویوب قرنجه‌لر اینی اولمغین برقرنجه عزیری محکم اصردقده جان آجیسیله
اویانوب کمال غضبندن قرنجه‌لرك اینه آتش یاقوب جمله‌سی هلاك اولدقده
یاعزیر سنی ایصران برقرنجه ایکن نیچون جمله‌سنه غضب ایتدك دیو بیوردقده
عزیر علیه السلام سؤالنه توبه واستغفار ایدوب بعده یاعزیر صوچسزلری عاصیلرله
بیله بلایه مبتلا ایتدمسه حقیقتده ظلم دکلدر زیرا انلره بلا مقابله‌سنده اول قدر
نعمت ورحمت ویرسم کرکدرکه تمام عوضی اولمش اولور دیو ندا کلوب بومرتبه
دنصکره عزیرك قلبنده قضا وقدر خصوصنده دخی نیجه شبهه‌لر قالوب لکن
سابقا یاعزیر قضا وقدر بنم جمله اسرارمك بریسیدر وای اول کمسنه‌یه کیم بنم
سرمدن سؤال ایده اکر بردخی سؤال ایده‌جك اولورسك اسمکی انبیا دفترندن حك
ایدرم دیو بیورلمش اولمغین سؤالدن فراغت ایتدی

باب تاسع وعشرون دراحوال دانیال نبی علیه السلام

ابن حزقیل انبیاء بنی اسرائیلدن وعظماء حکماء ذوی القدر الجلیلدن ایدی
ذات ستوده صفاتی فضل رب عزت ایله نبوت ورسالت وحکمتی جامع اولوب علم
رمل بونلردن شایع اولمشدر (قصهٔ حبس) تاریخ میرخوانده مرویدرکه باب
احوال ارمیا علیه السلامده تفصیل اولندیغی اوزره دانیال اکبر سابقا بخت نصردن
امان نامه آلوب بخت نصر قدسه کلدکده آنی یوقلدوب وفات ایتمش اولمغین علم حکمتده
انك خلف برشر فی اولان دانیال بن حزقیل که بعد زمان نبی جلیل اولمشدر
دانیال اکبرك متعلقاتیله امان نامه‌یی بخت نصره ایلتوب اول دخی کوردکده
عهدنه وفاء بونلره امان ویروب شام ومصرده دیلدیکنی ایدوب ولایتنه دوندکده
بونلرك جمله‌سن بیله ایلتوب غایت رعایت اتمکین ولایت خلقی بونلره حسد ایدوب
مخالفت دیندن ماعدا طعامك دخی بز دیدکلرنده بخت نصر طعامنه کتوردوب
یمدکده انجنوب نیجه مدت حبس ایتدی (قصهٔ واقعه) اواثناده بخت نصر
برواقعهٔ فاجعه کوروب اویاندقده خوفندن اونودوب کندی کاهنلرینه البته
واقعه‌می هم بیلوب هم تعبیر ایدك یوخسه سزی قتل ایدرم دیوب انلردخی حیران

اولادقلرنده دانیال ایشیدوب بن بیاوب تعبیر ایدهیم دیوزندانجیله خبر کوندرمکین کتوردکده دانیال دیدیکه واقعهده برصنم کوردك که بریوزنده طوروب باشی آلتوندن بوینی کوموشدن میانی باقردن ساقلری دموردن ایاقلری صرچهدن اولوب سن اکا بقرکن کوکدن برطاش کلوب صنمی قیروب ازوب هر پاره سنی ذره مثالی ایدوب بعده بریل اسوب ذراتنی اطرافه طاغدوب صنمی قیران طاش بیویوب دنیایی طوتوب یر ایله کوك ایله اوطاشدن غیری برنسنه کورنمز اولدی * بخت‌نصر واقعه‌یی کوردیکم واقعه بعینه بودر تعبیرینی ایله دیدکده کوردکك صنم زمان سلطنتدر آلتوندن باشی زینت وشوکتدر بوینی سنك سلطنتکه اورته‌سی سائر پادشاهلره اشارتدر تیمور ملوك عجمه دلالتدرکه اوائلده نیجه زمان تیمور کبی قوت وشدت اوزره اولوب اواخر زمانده صرچه کبی ضعف بولسه کرکدر صنمی شکست ایدن حجر آخرزمان پیغمبرینه اشارتدرکه مرسل اولدقده جمیع ملوك زمینی مقهور وزائل وهردین وآیینی منسوخ وباطل ایدوب شرع ودینی الی یوم القیام بردوام اولسه کرکدر دیدکده * بخت نصر غایت حظ ایدوب برروایتده سرورندن دانیاله سجده ایتدی بعده دانیاله دیدیکه اوزریمه رعایتی سندن زیاده واجب اولمش کمسنه اکلامزم * امدی اوچ نسنه‌دن بریله مکافات ایتمك استرم دیلرایسك سنی ولایتکه کوندروب خراب اولان یرلر تعمیر اولنه دیلرسك الیکه امان‌نامه ویره‌یمکه بنم ولایتلرمدن هرنه یرده اولمق استر ایسك آنك خلقی سکا تعظیم وتکریم ایدهلر دیلرایسك بنم یانمده طور کلی رعایتلر ایدرم دیوب دانیال علیه السلام دخی بنم ولایتلریمك خرابلغنه ربمك ارادتی متعلق ایکن کمسنه تعمیر ایده‌مز سنك امان نامه که دخی احتیاجم یوقدر زیرابن هرنه یرده اولسم ربمك امانندهیم بنم یولداشلریمك حالنه موافق اولان بودرکه سنك شهرکده ساکن اولهم دیدی (قصهٔ وزارت) بعده بخت‌نصر اولاد وارکان واعیانی کتوروب دانیال حکیم عظیم القدر وعالم مستحق الصدردر انك مبارك نفسی ایله واقعه اضطرابندن قورتلدم پس تدبیر امور جمهوری بالکلیه اکا اصمرلدم آنك رأینه مخالف اولان رأیم ایله اصلا عمل ایتمیه‌سز دیو تنبیه ایدوب بعد زمان ارکان واعیان حسد ایتمکین بعض وجهله غمزایدوب تأثیر ایتدیره مدیلر (قصهٔ صنم) عاقبت بخت‌نصره قومی دیدیلرکه دانیال ایدربنم ربم واردرکه علام الغیوب بدر کشاف الکروب بدر بزدخی سکا برصنم دوزلمکه انی معبود ایدنوب سکا امور غیبدن خبرویره * اجازتیله برمرصع ومصنع صنم دوزوب عظیم آتش یاقوب خلقی صنمه طاپمغه دعوت ایتدیلر طاپمیانی آتشه آتوب بووجهله

بنی اسرائیل اسیرلرندن دخی عدد کثیری آتشه آتدیلر (رمی دانیال با آتش) سزاوار سیف ودبوس اولان مجوس منحوس شفا مأنوس بیراملری کوننده بخت نصره طانشمدین حضرت دانیالی ودانیال اکبر توابعندن اوچ کسنه یی آتشه آتوب بخت نصر قصرندن باقردی آتشده بش کسنه که برینك ایکی قنادی اولوب یولداشلرینه مروحه واریل صلار کورمکین متغیر ومتحیر اولوب بکا کلکز دیوال صالدقده دزدی کلوب بشنجی کیمدر دیوب دانیال برفرشتهٔ لطافت سرشته در دیوب بخت نصر ایچون حالکز بکا اعلام ایتدیکز که خلق سزی آتشه آتمقدن منع ایدیدم دیوب دانیال دخی حق تعالی دوستلرینی دشمنلری شرندن صقلا دیغی بیلدرمك ایچون دیمدم دیدی * بعض معتبراتده دانیالی بخت نصر کندیسی حمام کلخانه نه آتدیروب پرشر وشرر اصلا ضرر ایتمدی دیو محرردر (مسخ بخت نصر) وقصه دن صکره بخت نصر برواقعهٔ فاجعه دخی کوروب بنه اونودوب کاهنلر ینه صوروب انلر بلیوب دانیالی کیجه یانکده یاتوررسن اول ایسه ساحر ماهر درسکا مخالف دوشلر کوستزر دیدکارنده بخت نصر جله سن قووب دانیالی کتوردوب اعلام ایتدکده مهلت استیوب تنهاده نماز قیلوب مناجات ایتدکده منامنده بالتمام الهام واعلام اولنمغین بخت نصره واروب واقعه کی ربم بکا بیلدردی کورمشسن که برعظیم یوکسك اغاج شاخلرینه قوشلر قونوب سایه سنده جانورلر طوروب سن حیرتله بقارکن النده برباتله ایله برفرشته کلوب اغاجی کسمك استیوب برفرشته دخی کلوب الله یورر که بعضی حالی اوزره قودیمکین شاخلرین کسوب قوشلر طاغلوب اغاجك حسنی بوزلدی دیدکده بخت نصر واقعه می بیلدك تعبیرین ایله دیوب دانیال دخی اغاج سنسن قوشلر توابعکدر جانورلر رعایا درکه ظل حمایتکه التجا ایتمشلردر صنم دوزوب خلق اکا طاپدردیغك ایچون حق تعال سکا غضب ایتمشدر انکیچون فرشته کوندرمشدر که سنی هلاك ایدوب نسلکدن بعضی برقاچ کون طورمغیچون آلیقونه حق تعالی سنی مسخ ایدوب یدی یله دك نیجه مخلوقات صورتنه قویوب صکره ینه انسان ایتسه کرکدر دیدکده بخت نصر توبه وصدقه ایله دفع اولورمی دیوب اولمز دیدکده سلطنتی اوغلنه ویروب حزن وغم والم و بکا ایله عزلت ایدوب برهفته دنصکره تنفس ایچون بنجره کنارنده اوتورر کن ناکاه جسمنده قناد بورننده منقار بتوب حقدن غضب وعقاب ایله مرغ عقاب صورتنه کیرمکین اوچوب کیدوب تفصیله محتاج وجوهله یدی یله دك حیواناتدن صور واشکال مختلفه یه کیروب ابناء جنسنه رسیده وانلری رنجیدهٔ ایدوب هر بر مسخ عقبنده انسان صورتنه دونوب تکرار مسخ اولنوردی (آمدن وهلاك شدن) بوجانبده دانیال علیه السلام

بخت نصر اوغلینك دخی مدبر اموری اولدی خلق منکراتدن منع ایدوب بقیه‌ده
بخت نصر کاسه کرکدر دیوب وعده تمامنده برسیوری سیكك صورتنده سراینه
کاوب امر حقله انسان اولمغین غسل ایدوب یالین قلجله دیوانخانه‌سنه چیقوب
عسکر بن کتوردوب برشمدیه‌دك صنمه طپار ایدك که نفع وضره قادر دکلدی حالا
قدرة اللهه عالم وجازم اولوب بنی اسرائیلك معبودنه‌دل وجاندن ایمان کتوردم
سزه برکون مهلت ایکنجی کون هرکیم توابعیله بکاکاوب ایمانه‌کاورسه دوستلرمدن
اولوب مخالفت ایدنلری قتل ایدرم دیوب ایچرو کیدوب او کیجه وفات ایتدی (روایت
اخری) شمدیه‌دك ذکر اولنان تاریخ میرخوانده وهب قولی اولوب لکن لباب
التأویلده مذ کوردرکه بخت نصر دخی نمرود کبی غرور وسفاهتدن کوکه چقمق
استیوب البته بکا برچاره ایدك یوخسه سزی قتل ایدرم دیو اسیر اولان بنی اسرائیل
برمشاقه تکلیف مالایطاق ایدوب بونلر دخی جناب حقه تضرع و بکا ایله دعا
واشتکا ولطفنه اتکا ایتدکلرنده اوکافر باغینك بورنندن دماغنه برسیوری سیكك
کیرمکین اول سفاك افاك ناپاك انك الیله هلاك اولدی مدت سلطنتی اللی یدی یابکرمی
اوچ ییل اولوب مدت عمری اوچیوز ییل برحدیث شریفده یدییوز ییل ایدی
دیو مصرحدر والله اعلم (قصهٔ بلتصر) تاریخ میرخوانده وهبدن مرویدرکه
بخت نصرك اوغلی سلطنتده مستقل اولدقده تکبر وتجبر ایدوب حضرت سلیمان
علیه السلام ایچون جنلر یاپدیغی بعض اوانیٔ لطیفه‌که بخت نصر انلری بابلیه بیله
کتورمشدی ایچلرندن شراب ایچوب لحم خنزیر ییوب دانیال علیه السلام نصیحت
ایتدکجه عمل ایتیوب عاقبت دانیالی مجلسندن قووب والده‌سی نصیحت ایتدکده
دکلیوب بواثناده شاه کمراه ارکان واعیانله اوتوررکن ناکاه قولسز برال ظاهر اولوب
اوستنده اوچ سوز یازلمش اولوب ینه فی الحال غائب اولدی اهل مجلس اوخط
نه‌ایدیکن بیلیوب شاه کمراه غایت وهمه چکوب والده‌سی اشارتیله دانیالی کتوردوب
کمال اعتذار واکرام بیشماردن صکره کوردیکی خطی صوروب دانیال علیه السلام
کوردیکك خط (وزن فخف ووعد فانجز وجمع ففرق) در معناسی بودرکه حق
تعالی عملکی وزن ایدوب خفیف وضعیف کلدی وسکا سلطنت وعد ایدوب
وعده‌سنه وفا ایتدی واسباب سلطنت وشوکتی سکا جمع ایدوب ینه طاغتسه کرکدر
اوچ کوندنصکره سن قتل اولنوب سلطنت غیریلره منتقل اوله‌جقدردیدکده پادشاه
قصرنه کیروب غایت معتمدی اولان برآدمیسنی قپوده بکچی قویوب طشره‌ده
هرکیمی کورسك البته قتل ایله دیوب دردنجی کیجه کندیسی طشره چقمغه

چیقوب بواب خوابدن او یانوب سرساملك اراسنده پادشاهی اجنبی صانوب قلیج حواله ایدوب بن سنك پادشاهكم دیو فریاد ایتدكده یلان سویلرسن دیوب پاره پاره ایدوب دفع بلا ایچون ایتدیكی تدبیر كندویه سبب هلاك وتدمیر اولدی (شعر) اذا كان عون الله للمرء مسعفا * تهیاله من كل امر مراده * وان لم یكن عون من الله للفتی * فأول مایجنی علیه اجتهاده (نثر) بعض معتبراتده بوطریقله قتل اولنان بخت نصردن اوغلی دكلدر دینوب بعض معتبراتده عجم پادشاهی بهمن ابن اسفندیار بخت نصر اوغلی بلتصری معزول ایدوب بابل بككلكنی جاماسبك قزی اوغلی كیرشه ویردی دیو مذكوردر نتكیم جلده ثانیده بهمن احوالنده ذكر اولنور (بقیهٔ حال دانیال) تاریخ میرخوانده بخت نصرك اوغلی یرینه بركمسنه پادشاه اولدقده بنی اسرائیل اسیرلری حقنده عقلا ایله طانشوب باشیمزه كلان بلالره علت بوطائفه یه ایتدیكمز اهانتدر حالا بونلره ولایتلرینه كتمكه اجازت ویرلسون دیدكلرنده امیرجدیدبو رأی سدیداوزره جمله اسیرلری حضرت دانیال علیه السلام ایله آزادو بازاد ایدوب سابقا بخت نصر مسجد قدسدن آلوب كتوردیكی جمیع اشیایی تسلیم ایدوب بونلر دخی سالمین وغانمین قدسه واصل وسرور موفور حاصل ایتدیلر دینوب * تفسیر ابوالسعودده مذكوردركه عجمده بهمن بن اسفندیار تخته چیقدقده اسیر اولان بنی اسرائیلی حضرت دانیالی اوزرلرینه پادشاه ایدوب جمله سنی قدسه كوندردی واصل اولدقلرنده بخت نصر توابعندن اولنلره مستولی اولوب بنی اسرائیلك حالی اولكیدن دخی اطیف وعالی اولوب بالطف خدا جل وعلا ایچلرنده جابجا انبیا دخی پیدا اولدی * نظام التواریخده ملوك عجمدن بهمن ابن اسفندیار بلتصری بابل بككلكندن عزل ویرینه كیرش نام كمسنه یی امیر نصب ایدوب مزبور بهمنك والده سی بنی اسرائیلدن اولمغین حضرت دانیال علیه السلام ایله بنی اسرائیلی قدسه اول كوندرمشدر دیو تفصیل اولنوب اشاغیده بهمن احوالنده بیان اولنور یوقاروده باب عزیز علیه السلامده بنی اسرائیل آزاد اولوب قدسه كلدكده عزیز علیه السلام حاكملری اولوب قرق ییل حكومت سوردی دیو یچمشدر والله اعلم (مدفن دانیال) تاریخ میرخوانده بعض كتبدن منقولدركه صحابه دن ابوموسی الاشعری حضرت عمر خلافتنده ولایت مغربده سوس شهرنی فتح ایتدكده خزائن ملوكده بركلیدلو اوطه كوروب شهر خلقی آچلسون دیوب ابوموسی آچوب ایچنده غایت طویل وعریض برمیت كوروب بورنی برقارش مقداری ایدی شهر خلقندن انی صوروب دانیال پیغمبردر برزمانده

بوشهرده عظیم قحط اولمغین بزم پادشاهمز بابل پادشاهندن دانیالی بوجانبه کوندرمك استدکده کوندروب دعاء شریفلریله اوجوزلق اولدقده پادشاهمزانی الیقویوب وفات ایتدکده بونده دفن اولندی اول زماندنبرو هرقچان بربلا کلسه بوخانه یه کلوب دعا ایتدیکمزده قبول اولوب برمراد اولورز دیدیلر ابوموسی بوخبری حضرت عمره کوندروب دانیالی اندن چقاروب کفنه صاروب شرع محمدی اوزره نماز بن قیلوب طپراغه دفن ایده سن دیو جواب کلمکین مضمونیله عمل ایتدی (فائده) هدایه شرحی نهایه ده مذکوردر که ابوموسی دانیالی دفن ایتدکده پارمغندن بوزکنی چقاروب حضرت عمره کوندردی ایچنده برارکك بردیشی ارسلان اورته لرنده برکوچك اوغلانجق اولوب ایکیسی دخی اوغلانجغی دیللریله یلایوب اوخشارلر حضرت عمرانی کوردکده کوزلری یاشله طولدی سببی بوایدیکه بخت نصر عالمه مسلط اولدقده سنك زمانکده براوغلانجق طوغوب سنك هلاککه سبب اولور دید کلرنده طوغان اوغلانجقلرن قتل ایتدیروب دانیال طوغدقده والده سی قورقوسندن اوغلانی ارسلانلر میشه سنده کیرلدکده امر حقله برارکك بردیشی ارسلان کلوب دیشیسی امزروب ارککی بکجی اولوب ایکیسی دخی محبتلرندن بدنی یلایوب اوخشارلردی دانیال بیودکده حق تعالینك لطف واحسانن دائما تذکر ایتمك ایچون بوحالی مهرینه نقش ایدوب دائما نظر وشکر وذکر رب بروقادر اکبر ایدردی ابوموسی دانیالی سوس شهرنده دفن ایتدکده شهرك ایرماغنی تیمنا وتبرکا قبر شریفنك اوزرینه اقتدی مدت عمر دانیال علیه السلام نه مقدار ایدیکنه ظفر میسر اولمدی والله اعلم بما اظهروابهم

باب ثلاثون دراحوال زکریانبی علیه السلام

ابن آزن یاخود ابن برخیا سلیمان علیه السلام نسلندن اولوب قدسده هارون علیه السلام پیغمبر نسلندن اولان عظماء احباره یعنی علماء کباره رئیس مبجل اولوب تأیید دین موسی ایچون نبوتله بنی اسرائیله مرسل ایدی قرآن عظیمده مذکور اولان ذوالکفل احد اقوال اوزره بونلردر دیمشلر (ولادت پسر) تفصیلا عیسی علیه السلام بابنده کله جك وجهله زکریا علیه السلام کندی خاتوننك همشیره سی قزی حضرت مریمی بسلمکه آلوب دخی اوغلانجق ایکن مریمك نیچه کراماتن کوروب زکریانك اولادی اولمامغین مریمك نجابت وکرامتنه امرنوب حضرت رب صمددن برصالح ولد رجا ایدوب یحیی علیه السلام آدلو براوغلك اولوب

(پیغمبر)

پیغمبر اوله جقدر دیو جبرائیل علیه السلام تبشیر ایتدکده کندیسی وخاتونی پیر
اولمغین قدرت حقه تعجبدن وقت علوق ولده علامت دیلیوب کلام دنیو بدن اوج
کون نطقك طوتلمسی علامت اولسون دیو وحی اولنوب بعد زمان حمل واقع
اولدقده اوچ کون اوچ کیجه متصل عباداته مشتغل اوب اواثناده مسجد
شریفدن طشره چقدقده بشرهٔ منوره‌لری نوعا متغیر اولمغین حاضر اولنلرسبین
صوردقلرنده تکلم ایده‌ممکین همان تسبیح وعبادت ایدك دیو رمز واشارت یاخود
یر اوزرینه نقش وکتابت ایتدی * تفسیر ابوالسعودده بشارتله ولادت اراسی زمان مدید
اولمق اختیار اولنوب آنده وتفسیر لبابده مذکوردر که زمان بشارتده زکریا علیه السلام
ابن عباس قولنجه یوزیکرمی وسائر اقوالده طقسان طقوز یاطقسان ایکی یاسکسان بش
یاسکسان یاتمش بش یاتمش یااتمش بش یاشنده اولوب خاتونی دخی طقسان سکز
یاشنده ایدی (قصهٔ شهادت) معتبراتده مذکوردر که تربیت وکفالتلرنده اولان حضرت
مریمدن اون اوچ یااون سکز یاشنده بکر ایکن محض قدرت رب واحد ایله عیسی علیه
السلام متولد اولدقده طائفهٔ یهود اهل جحود یاباسزاوغلان طوغمغی انکار واستبعاد
وبهتان وافترا ایله حضرت زکریایه حاشا زنا اسناد ایدوب آنی قتل ایتمك مراد ایتدکلرنده
(الفرار ممالایطاق من سنن المرسلین) فحواسنجه ملاعین بی دیندن بدآیندن قاچوب
بولده براغاج یانبی الله بکا کل دیو سویلیوب یاریلوب ایچنه کیردکده قپانوب ابلیس
پرتلبیس کفرانیس کوشهٔ دامان زکریایی چکوب طشره قویوب کافرلر کوردکلرنده
بنه شیطان رجیم صورت انسانده کاوب دستره یاپمق تعلیم ایدوب اشدالبلایا علی
الانبیاء * فحواسنجه باحکمت حیرت غایت حضرت حق اغاجله بیله بچوب سرتاپا
ایکی شق اولدیلر * مرویدرکه زخم اره سر شرف مقره ایرشدکده اول رسول آله
ومقبول درکاه آه ایتمك دیلدکده جناب حقدن بی واسطه یاباواسطه یازکریا ساکت
وصامت اول یوخسه اسمکی دفتر انبیادن حك ایدرم دیوندا ایرشمکین توکل وصبر
وجانه جبرایتدی (نظم) سبحان من تحیر فی امره سواه * عقل خرد بسر قضایش
نبرد راه (نثر) بعض کتبده بوقصهٔ مورثهٔ الغصه یهودیلر حاکمی هردوس منحوس
شقا مأنوس حضرت یحیایی کندویه برخصوصده نصیحت ایتدیکیچون قتل
ایتمك استدکده بعض اشقیا یحیایی قتل ایدرسك باباسی زکریانك بددعاسیله هلاك
اولورسن اول پدری بعده پسری قتل ایله دیواغوا واول کلب کفر جلب مستحق
الصلبی اغرا ایتدکلرنده صدور ایتمشدر دیو مذکور اولوب * تاریخ میرخوانده
وهب بن منبه اره ایله دونیم اولان نبی شعیا علیه السلام اولوب زکریا علیه السلام

بی واسطهٔ انام اجل طبیعی ایله فراشنده وفات ایتمشدر * تفسیر معالم التنزیلده دخی (ومات زکریا وقیل قتل) دینوب لکن روایت عدم شهادت خلاف مشهور ایدیکی کمال ظهورده در * بعض معتبراتده حین وفاتنده یوز یاشنده ایدی دینوب لکن زمان بشارت ولادت یحیاده اولان اقوالك اکثر واشهرینه مخالفدر * تفسیر ابو السعودده یحیی علیه السلام قول مشهور اوزره زکریا علیه السلام حیاتنده انلر دنصکره قتل اولنمشدر دیو مذکوردر والله اعلم

باب حادی وثلاثون دراحوال یحیی نبی علیه السلام

ابن حضرت زکریا پدر ومادرلری پیرایکن وجوده کلوب عیسی علیه السلام پیغمبر ایله دیزه اوغللری اولوب کیفیتی باب عیساده بیان اولنور یحیی عیسادن ابن عباس قولنجه التی آی بعضلر قولنجه اوچ ییل بیوك اولوب عیسانك نبوت ورسالتده ابتدا تصدیق ایدن یحیادر بنی اسرائیل ایچنده نهر شریعت دیمکله مشهور اولان ارض اردنك نهر مبارکنه حضرت عیسانك ابتدای نبوتلرنده بونلر غمس وغسل ایدوب شهادتلری دخی عیسانك کوکه چکلدیکندن آزصکره یاخود بر بچق ییل صکره ایدی * تفسیر ابو السعودده شهادت یحیی علیه السلام قول مشهور اوزره پدرنی حیاتنده اولوب برقولده پدری وفاتندنصکره اولمشدر دیو مذکوردر (فضائل وشمائل) عرایسده کعبدن مرویدرکه یحیی علیه السلام خوب صورت قلیل الشعر قصه پارمقلو اوزون بورونلو چاتق قاشلو اینجه آوازلو ایدی (لم نجعل له من قبل سمیا) آیتی دلالتی اوزره یحیی اسمیله دنیاده ابتدا بونلر تسمیه اولنمشدر قرآن عظیمده برآیتده (وسیدا وحصورا ونبیا من الصالحین) دیو برآیتده دخی (وآتیناه الحکم صبیا وحنانا من لدنا وزکاة وکان تقیا وبرا بوالدیه ولم یکن جبارا عصیا وسلام علیه یوم ولد ویوم یموت ویوم یبعث حیا) دیو مدح وثنا اولنمشدر (نظم) زهی عزت زهی رفعت زهی جاه * زهی فضل وکرامت بارك الله (نثر) تفاسیر وتواریخده مذکوردرکه ابن عباس قولنجه اوچ یاشنده بعضلر قولنجه یدی یاشنده علم ونبوت ویرلمشدر * مرویدرکه ورع وزهد وپرهیز ودنیای سریع الفنای ذریع العنادن اجتناب وکریز ایله عالم صباده عبارکیوب مسجد قدس پرانسده نیجه راهب عبادت راغب ایله رضای حق دائما طالب ایدیلر نباتات صحرایی اکثر یا زاد واحیانا اکل جراد ایدوب خلقی راه هدایه وامتثال اوامر خدایه دعوت وارشاد ونیجه لری اصلاح واسعاد ایتمکه معتاد اولدیلر کثرت عبادت ووفرت ریاضتدن بدن حسن شریفلری غایت نحیف اولوب صحراده سبزوات یمکدن شکم پرحکملری یشل کبی

کوریوردی رخسار لامع الانوارلری فی الایام واللیالی بکاء عظیم متوالی سیله جراحتدن خالی اولمامغین مجاریٔ اشك کوثر شکر ینه والدهٔ ماجدهٔ ساجده‌لری یاره اولمغق ایچون بکه پاره‌لرین طولدیردی * تفسیر لبابده مذکوردر که بونلرك صلاحی سائر انبیاء ذوی العباده‌دن زیاده ایدی زیرا حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم بیورمشلردر (ما من نبیّ الا وقد عصی الله اوهم بمعصیة غیر یحیی بن زکریا فانه لم یعص ولم یهم بمعصیة) تواریخده مذکوردر که یحیی علیه السلام بی جرم و گناه مجرد هیبت حضرت الله عز علاه ایله غایت خوف وخشیت اوزره اولمغین باباری زکریا علیه السلام بونلر اولدیغی مجلسده عذاب وعقابه متعلق کلام سویلیوب اتفاق بر کون اثناء وعظده یحیایی کورمکین جهنمدن بعض احوال واهوال بیان ایتدکده مجلسده بردنبره اردندن یحیا فریاد وفغان ایله عزم بیابان ایتمکین زکریا علیه السلام ندم والم وحزن وغم ایله اوچ کون کشت کوه ودشت ایدوب عاقبت برچوبان اوچ کوندنبرو فلان طاغدن دلدوز صدالر جکرسوز ندالر ایشیدرم دیمکین فراستله بیلوب بولوب اصناف ابرام وآلاف اقدام ایله شهره کتوروب بعد الابرام جزئی طعام یدیروب کیجه دوشکه یاتوب بدنی باجراحتلری نوع راحت اولمغله معتادلری اولان عبادات واوراد فوت اولدقده والده جکرم بنم لباس پلاسمی کتور که سنك فراش نرم وکرمکز من بعد بکا یرامز دیوب پدری دخی ای خاتون یحیایی کندی حالنه قونه استرسه ایتسون اومارمکه آخرتده مراد فؤادنه فائز وحائز اوله دیدی * مرویدر که یحیانك بکاسی حددن بیرون اولدقده برکون پدری ای بنم جکر کوشه‌م بن الله‌دن بر ولد ارشد دیلدیکم دیده‌مه نور سینه‌مه سرور اولمق ایچون ایدی سن خود کریه وفغانله قلبمی سوزان وپراحزان ایده‌یورسن دیدکده ای پدر سز بکا دیمش ایدیکز که جنتله جهنم اراسنده بر وادئ پرآتش واردر که کوز یاشندن غیری نسنه ایله سوینمز پس نیچون بنی آغلامقدن منع ایدرسز دیمکین زکریا علیه السلام اغلایوب (ابك فحق لك البکاء) یعنی اغله که لایق اولان حزن وندم واغلایه‌جق دمدر دیدی * مرویدر که برکون حضرت عیسی علیه السلام ایله یحیی بولشوب یا یحیی سنی دائما کریان کوررم یوخسه رحمت حقدن مایوس میسن دیوب بو دخی یا عیسی بنده‌سنی دائما خندان کوررم یوخسه غضب حقدن امین میسن دیوب مابینمزی فاصل وحی الهی نازل اولمینجه آیریلشمیه‌لم دیدکلرنده جبرائیل کلوب الله تعالی بیوردیکه بکاقتی سوکلو اولانکز بکا حسن ظنی زیاده اولانکزدر دیدی بر روایتده کشاده روی وخندان اولانکز دیدی (قصهٔ شهادت) معتبراتده

مذكوردركه بنی اسرائيل حاكمی هردوس كه ظهور اسكندر رومیٔ يونانيدنصكره ملوك يونان طرفندن انلره والی ومتسلط واميروضابط اولان شقی وغبينك لقبی ايدی حضرت يحيايه غايت محبت ورعايت اوزره اولوب كندی برادری قزينی ياخانوننك زوج اولدن اولان قزنی موسی عليه السلا شريعتجه نكاحلنمق ديلدكده يحيی عليه السلام بوخصوص انجيل عيسی ده حرام اولمشدر ديمكين قزك والده سی اولان لعينهٔ ضلالت قرينه هردوس منحوس مستحق الصلبك قلبنی جذب وجلب ايچون قزنی تزيين ومجلسه ساقيلق اتمكه ارسال وتعيين ايدوب هردوس شقا مأنوس طلب وصال ايتدكده دختر بداختر يحيی قتل اولنميجه محالدر ديمكين اول لعين بی دين هواپرست شوق خمروخمرشوقله مست اولمغين بعد التردد آدم كوندروب بوغازلدوب برطبق ايله مجلس اشراره احضار اولندقده سرسعادت افسرشهادت اثرلری بوقزی نكاحلنمق سكاحلال دكلدر ديومرارا سويليوب محل ذبحده جريان ايدن قانلری غليان ايدوب طپراق اورتدكجه اوزرينه مرتفع وصاعد وجوش وخروشی متزايد اولوردی *مرويدركه تدريجله شوقدر طپراق اورتديلركه شهرك حصاری باروسيله برابر اولوب مبارك قان آنك اوزرينه چيقوب قينردی (قصهٔ انتقام) تاريخ ميرخوانده برروايتده قاتل اولان شاه كمراه واول دختر ضلالت پناه غضب حضرت الهٔ ايله يره كچديلر * مرويدركه اشبو قصهٔ مورثهٔ الغصه وقوعندنصكره ملوك عجمدن شاه خردوس انتقام دم زكريا ويحيی عليهما السلام ايچون بنی اسرائيل جهنم سزايه غزايه عسكر چكوب ممالك ساميهٔ شاميه يی خراب ويباب ايدوب بعده شهر قدسه قريب قونوب امراسندن اولان فيروزی شهره كوندروب يهود ذوی الجحود دن اوقدر كمسنه قتل ايله كه قانلری اردو يه روان اوله ديوب اودخی واروب دم يحيا قينار كوروب خبردار اولدقده يهود مردوددن يتمش بش بيك كمسنه قيرمغله قان دكدكده فيروز خردوسه سكون حركت خونی بلديروب اودخی امرسابقی اجرا ايله ديو خبرغضب اثركوندردكده فيروز بهروز بقيةالسيوف اولان الوف مذلت مألوفه ترحما يحدطوار بوغازلدوب قانلر سيل روان كبی اردو يه دوان اولدی دينوب لكن تفسير معالم التنزيلده مذكوردركه ولايت بابل پادشاهی خردوس ولايت شامه كلوب كندو امراسندن بيوزردان نام كمسنه يی كوندروب اول قدر آدم قيركه قانلری اردو يه اقه ديوب اولدخی كلوب دم يحيايی قينار كوروب سببين صوردقده يهوديلر صحيح خبرو يرمدكلرنده اولا نامدارلردن يديوز يتمش نفر بعده تازه يكتلردن يديوزنفر بعده اسيرلردن وعورتلردن

يدی بيك نفر كسنه بوغازلدوب دم يحيى ديكمدكده طوغروسنى ديمزسكز جمله كزى
قيرارم ديدكين يهوديلر ناچار اخبار ايتدكلرنده بيوزردان سجدۀ شكر ايدوب
خردوسك توابعنى يانندن چقاروب تنها قالوب يا يحيى بن زكريا سنكچون قومك
نه بلايه اوغرادقلرى ربك معلوميدر جمله قومك قيرلمزدن اول ساكن اول ديدكده
بحكمة الله ساكن اولوب بيوزردان اعانه كلوب يهوديلردن قتل عامى رفع ايچون
بحد ولا يعد طوائر بوغازلدوب اوزرلرينه يهوديلر موتاسن براغوب روان اولان
خون جيحون مماثل اردويه واصل اولوب بيوزردان ايله بيله اولان خردوس توابعى
خندقلرى قيريلان يهود قانيله مملو صانوب خردوس غضب مأنوس شمدنكيرو
قتلدن واز كلديو خبر كوندروب ديار بابله كتديلر * نتيجه معتبرده امام طبرى انتقام
دم يحيى ايچون غزا ايدن بخت نصردركه ططيوس دخى اكا موافقت ومرافقت
ايتمشدى ديديكى محضا سهو وخطادر زيرا بخت نصرك غزاسى ولادت يحيادن
درتيوز التمش بريل اول ايديكى مقبول ومعقول ومقطوع غيرمأولدر ديو تصريح
وتصحيح اولنوب لكن تاريخ ميرخوانده حضرت رسولدن مروى برحديث
مفصل محصلى بودركه بنى اسرائيل عاصى اولوب قتل انبيا ايدر اولدقلرنده آنلره
الله تعالى بخت نصرى مسلط ايدوب قدسى فتح وزكريا عليه السلام پيغمبرك قانى
ايچون يتمش بيك كسنه قتل ايدوب انواع زينت بيت المقدسدن يتمش بيك برروايتده
يوز بيك يولك يوكلدوب آلوب بنى اسرائيل اسيرلرى يوز يل آنك النده طوروب بعده
كورش آدلو پادشاه اسيرلرى جمله ماللريله آزاد ايدوب قدسه كوندروب قدس
معمور اولدقده يوز يله دك بنى اسرائيل اوامر خدايى اجرا ايدوب تكرار عصاة
واشرار اولدقلرنده اوزرلرينه روم پادشاهى مسلط اولوب بيت المقدسك زيب
وزيورين آلوب رومه ايلتدى * معالم التنزيلده دخى حضرت رسولدن مرويدركه
بنى اسرائيل عصيان وقتل انبيا ايدر اولدقلرنده اوزرينه الله تعالى عجم پادشاهى
بخت نصرى كوندرديكه يديوز يل پادشاه اولمشدى كلوب قدسى محاصره ايله
فتح ايدوب يحيى بن زكريا قانى ايچون يتمش بيك كسنه قتل ايدوب اهل قدسى
اسير ايلدى (متفرقات) مرويدركه يحيى عليه السلام شهادتنه كونش اغلايوب
قرق كون طلوع وغروبده قزل قانه بويانمش كبى طوغوب طولندى * مرويدركه
حضرت يحيى عليه السلام قيامتده سيد الشهدا اولوب شهيدلرك جنته قائدى
اولور * فتوحات مكيه ده حضرت رسولدن مرويدركه قيامتده موت فوج
صورتنده كتوريلوب جمله آنى بيلوب يحيى عليه السلام جنتله جهنم اراسنده آنى
بوغازليوب خلق اكا ناظر ايدرلر * فوايح مسكيه ده يحيى عليه السلام دمشق شام

شهرنده شهيد اولوب انلرى قتل ايتدرين عورتك اسمى ازميلادركه يتمش نفر پيغمبر قتل ايتديروب آخرى يحيى دردينوب قاموسده احمديه وزنجه سبسطيه قدسده نابلس شهرينك قصبانندندركه زكريا و يحيى عليهما السلام آنده مدفونلردر ديو مذكوردر مدت عمر حضرت يحيى عليه السلام اوتوزايكى يااوتوز درت بچق يااوتوز ييل ايدى (فائده) معالم التنزيلده (وقضينا الى بنى اسرائيل فى الكتاب لتفسدن فى الارض مرتين) آيتنده مذكوردركه وقعهٔ اولى بخت نصر قصه سيدر وقعهٔ ثانيه خردوس قصه سيدركه اعظم وقعتين ايدى بعده بنى اسرائيل غايت قليل وذليل اولوب جميع ولايت شامدن ملك وسلطنت روم ويونان ديارنه منتقل اولوب بعده بقاياى بنى اسرائيل چوغالوب قدسده واطرافنده سلطنتسز مجرد رياست ونعمت اوزره اولديلر بعده ينه منكرات نفرت ابراث احداث ايدر اولدقلرنده حق تعالى بونلره رفع عيسادن قرق ييل صكره فرنك پادشاهى ططيوس بن اسپيانوس رومى بى مسلط ايدوب كلوب مملكتلرين خراب ايدوب بونلرى ولايتلرندن سوروب چيقاروب بنى اسرائيل عقوبتسزا غضب خدا ايله سلطنت وزياستدن بالكليه محروم وجدا اولوب جملهسى خراجه كساوب جانب حقدن اوزرلرينه ذلت وقلت وحقارت قونوب عجز وانكساردن وخراج كزارلكدن على التوالى خالى اولميوب قدس شهرى دخى حضرت عمر فتحنه دك خراب طوروب بعده تعمير ايتديلر * مشاهير تفاسيرده مذكوردركه يهوديلر احكام توراته مخالفت ايتدكلرنده اوزرلرينه بخت نصر تكرار فساد ايتدكلرنده فطرس رومى يافيطوس رومى * تكرار فساد ايتدكلرنده مجوسيلر تكرار فساد ايتدكلرنده مسلمانلر مسلط اولديلر ادام الله عزة الاسلام والمسلمين واذل فئام اللئام الى يوم الدين

باب ثانى وثلاثون در احوال عيسى نبى عليه السلام

ابن مريم بنت عمران بن ماثان اون بش يااون سكز درجه ده عمرانك نسبى سليمان پيغمبره واصل اولوب سدى قولنجه هارون پيغمبر نسلندن ايدى عيسى ايله موسى عليهما السلام اراسنده بيك يديوز يابيك التيوز اون سكز يا ايكى بيك ييل بچوب مدت مرور ده بيك ياخود درت بيك يايتمش بيك پيغمبر كلوب عيسانك كوكه رفعندن يانبوتندن حضرت رسولك نبوتنه ياولادتنه ياهجرتنه كلنجه التيوز يا التيوز يكرمى يابشيوز التمش يابشيوز قرق التى يابشيوز التمش طقوز يابشيوز قرق يابشيوز اللى يابشيوز قرق بش يابشيوز يتمش سكز يادرتيوز التمشله يتمش مابينى يادرتيوزاوتوز بدى ياطقوز يوز اوتوز اوچ يااوچيوز يكرمى ييل بچوب مدت مرور ده همان درت

پیغمبر کلمشدرکه اوچی بنی اسرائیلدن اولوب بری عربدن خالد بن سناندر دیمشلر بعضیلر مدت مزبورده اصلا پیغمبر کلمدی دیوب صحیحنده (انا اولی الناس بعیسی ابن مریم فی الدنیا والآخرة لیس بینی و بینه نبی) حدیثی اشبو قولی مؤید ومشیددر والله اعلم (ولادت مریم) تفاسیرده مذکوردرکه مریمك معناسی عابده یاخود خادمة الرب دیمکدر عیسی ایله یحیی علیهما السلام لاب ایکی همشیره اوغللری اولمغین دیزه اوغللری ایدیلر زیرا عمران بن ماثان برخاتون آلوب آندن ایشاع آدلو قزی طوغوب حضرت زکریانك خاتونی اولمشدر بعده عمران کندی خاتوننك زوج اولدن حنه آدلو قزینی شرع موسی علیه السلام اوزره نکاحلنوب آندن مریم طوغمشدر پس مزبوره حنه نیجه مدت طوغرمیوب پیرلکده حامل اولمغین قارننده اولانی مسجد قدس خدمتکارلرندن اتمکه نذر ایدوب اوزماننده ارکك اوغلانجقلری مسجده خدمتکار اتمك عادت ایدی * عمران وفات ایدوب مریم طوغوب قز اولدیغنده حنه بحضور اولوب نذره وفاء فی الحال مسجده کتوروب خدام کرامه تسلیم ایدوب زکریا علیه السلام بسلمکه آلمق دیلدکده عمرانك پدری ماثان اولاد بنی اسرائیلك ملوك واشرافی اولمغین یاخود مریم وعیسانك اوصافی کتب الهیه ده اولمغین هارون پیغمبر نسلندن مسجد شریف خدامی اولان یکرمی التی یایکرمی سکز نفر احبار اخیار رئیسلری اولان حضرت زکریا ایله مریمی القده نزاع ایدوب آخر کار قرعه اختیار ایدوب نهر اردنه واروب توراة یازدقلری قلملرین صویه آتوب زکریانك قلمی صو یوزنه چقوب سائرلرینك باتمغین مریمی زکریا آلوب خاتوننه بسلدوب بالغه اولدقده مسجده نردبان قومغه محتاج بریوکسك صومعه یاپدیروب مریمی انده تنها قویوب هرکون یمك وصوایلتوب چقدقده مریمك اوستنده یدی قات قاپوقپایوب کیدوب هر کیردکجه یاننده قیشن یازمیوه لرین یازین قیش میوه لرین کوروب یامریم سکا بونلر قاندن کلور دیوب هومن عندالله دیرایدی * حسن بصری دیمشدرکه مریم اصلا سودامیوب دائما رزقی جنتدن کلوب زکریا اکاصوردقده دخی سو یلمز ایکن بحکمة الله سویلیوب (هومن عندالله ان الله یرزق من یشاء بغیر حساب) دیو جواب و یردی (ولادت عیسی)تفسیرده مذکوردرکه مریم حیض کوردکجه دیزه سی وزکریانك خاتونی ایشاع یاننه کیدوب پاك اولدقده مسجده کلوب دائما عبادته چالشوردی پس برکون دیزه سی اونده غسل ایدرکن جبرائیل علیه السلام تازه کوزل یکت صورتنده کورینوب مریم آنی بیلیوب سندن اللهه صغنورم دیوب جبرائیل کندو یی بلدیروب قرآنده حکایت اولندیغی اوزره سویلشوب بعده مریمك قفتانی یقاسنه یایکی ایچنه ویاا غزینه

یقیندن یا ابراقدن اوفوروب قدرت حقله فی الحال حامل اولوب ابن عباس قولنجه
بر آنده سائرلر قولنجه اوچ ساعتده یا یدی یا سکز یا التی یا طقوز آیدنصکره مریم
اون اوچ یا اون یا اون التی یا یکرمی یاشنده ایکن عیسی علیه السلام وجوده کلدی *
مرویدرکه اثر حملی طویدقده قدسدن چیقوب برقاچ میل برده قریهٔ بیت
اللحمه واروب علایم ظهور ولاد آشکار اولدقده استناد واستتار ایچون برقوریمش
درخت خرمایه التجا واتکا ایدوب عیسی طوغدقده جبرائیل علیه السلام
اباغن یره اوروب برطتلو صو آقوب خرما اغاجی فی الحال بوداقلنوب خرما
بتوروب حضرت مریم خلقك طعن وتشنیعی احتمالیله برغم اولوب (یالیتنی
مت قبل هذا وکنت نسیا منسیا) دیدکده جبرائیل یاخود عیسی علیه
السلام قرآنده بیورلدیغی اوزره تسلیت ایدوب بعده مریم عیسایی
کوتوروب شهره کلدکده مریمك قومی باباسز اوغلانی طوغرنه عجب ایش ایلدك دیوالوم
وانکار ایتدکارنده زمان معینه دك سوز سویلمامکه نذر ایتدم اوغلانجغه سویلك
دیو اشارت ایدوب آنلردخی بشکده کی اوغلانه نیجه سویلیه لم دیو غضبه کلدکده
حضرت عیسی علیه السلام قرق کونلك اولوب ممه امرکن براغوب (انی عبدالله
آتانی الکتاب وجعلنی نبیا وجعلنی مبارکا اینما کنت وأوصانی بالصلاة والزکوة
مادمت حیا و برا بوالدتی ولم یجعلنی جبارا اشقیا والسلام علی یوم ولدت و یوم
اموت و یوم ابعث حیا) دیو سویلیوب بعده عادتجه بیوینجه ارتق سویلمدی
بنی اسرائیل بو علامت پرکرامتی کوردکارنده عیسانك پیغمبر اوله جغن
بیلوب مریمه سوء ظنلری دفع اولدی * تاریخ میرخوانده مذکوردرکه مریم
حامل اولدقده شهردن چقوب کیت زیرا قومك سنی بوحالده کوررلرسه اوغلانجغك
قتل ایدرلر دیو هاتفدن ندا ایشتمکین جبرائیل دلالتیله چقوب حکمادن عیسی
اوغلی اولان یوسف نجار ایله قریهٔ بیت اللحمه واروب بوری طوتمغین مرکبدن
اینوب قوریمش خرما اغاجنه طیانوب ملکلر کاوب امور ولادت مهماتن احضار
ومریمك اطرافن احاطه ایدوب قدرت حقله برچشمه چقوب عیسایی انده یودیلر *
کشافده مذکوردرکه یوسف مریمله عیسایی برمغاره یه ایلتوب یولده قتل ایتمك فکر
ایتدکده جبرائیل کاوب عیسی زنادن دکل روح القدسدندر مریمی قتل ایتمه
دیمکین فراغت ایدوب قرق کونه دك مغاره ده طوروب مدت نفاس بیچدکده شهره
کیدوب یولده عیسی ای والده مژده سکا که بن الله تعالینك عبدی ومسیحی یم
دیوب شهره کیردکارنده اقربا واحباری جمله صلحا اولمغین یامریم بزی بدنام

ویرغم وآلام ایتدك دیو اغلاشـوب بعضلر قولنجه رجم ایتمك ایستیوب حضرت عیسی بونلره سـویلدکده فراغت ایتدیلر (قصهٔ هجرت) بعض معتبراتده عیسی نبی ورسول وصاحب کتاب اولهجغن یهودیلر بلمکین ضرر ایرشـدیرهلر دیو مریم قورقوب عیسی اوغلیله مصره کیدوب حضرت عیسی اون ایکی یاشنه کیردکده شـامه بیله کلوب ناصره آدلو قریهده ساکن اولوب اوتوز یاشنه واردقده نبی ومرسل اولدی دینوب * تاریخ میرخوانده مذکوردرکه بعضلر دیدیلرکه مریم وعیسی قدسده ساکن اولوب عیسادن بعض علامات وکرامات صدوراتمکله اشقیای یهود بونلری قتل ایتمك دیلدکلرنده مریم وعیسی امر حقله مصره یادمشق شامه کتدیلر دینوب بعضلر عیسی طوغدیغی اثناده مریم عیسی اوغلیله دمشقه کیدوب عیسایه کوکدن کتاب انجیل نازل اولنجیهدك انده طوروب اون اوچ یاشنه کیردکده اوچی دخی قدسـه کلدیلر زمان نبوتلرنده بعض اقوال دخی اولوب برجزء مقداری اشاغیده فضائل وخصایص سرمحننده بیان اولنور نظر اولنه (ارهاصات) هر پیغمبرك ولادتندن مقدم وولادتی زماننده و پیغمبر اولنجیهدك اکا متعلق ظهور ایدن عـلامات وکراماته ارهاصات دینوب نبوتندنصکره اولنلره معجزات دیرلر پس حضرت عیسـایه متعلق ارهاصات بی حد وغایات اولوب نیجهسی ذکر اولنوب بعضلری دخی بودرکه حالا ذکر اولنور * تفسـیر لبابده وغیریده مرویدرکه حضرت یحیی علیه السـلامك والدهسی مریمله یولشـوب او یحیی یه بوعیسایه حامل ایکن دیمش که یامریم بنم حملم وار بیلورمیسن اودخی بنمده حملم واردیدکده یحیی والدهسی دیمشکه قارنمدهکی سنك قارنکدهکی یه تعظیما سجده ایدرمشاهده ایدرم * قرطبی ایدر اوغلانجغنی باشنی مریمك قارنی طرفنه دوندررحس ایدردی * بری دخی بودرکه حضرت مریم دیمشدرکه عیسی قارنمده ایکن تنها اولدقجه بری بریمزله عادتجه سویلشوب یانمه برکمسنه کلسه یاخود تسبیحه مشغول اولسم قارنمده تسبیح ایدوب بن آنی بالتمام ایشیدرایدم * بری دخی بودرکه عیسـی برکونلك ایکن ایکی آیلق قدرکورینوب طقوز آیلق اولدقده مریم انی خواجهیه ویرمك ایستدکده ای والده الله تعالی بنی خواجهدن مستغنی ایدوب دخی قارنکده ایکن بکا توراتی وانجیلی اوکرتمشدر دیوب بودخی کرچك دیرسك لکن اوغلانجقلر ایله طورمقدن خواجه یاننده طورمق یکدر دیوب ایلتدکده خواجه عیسایه کل برو دیوب بودخی بهی خواجه تحقیق سن جاهل ایمشسن زیرا سکا اوغلانجق کتورلدکده اولا اسمنی صوروب صکره تعلیمنه بشلامق کرکدر دیوب

اودخی کرچك دیرسن اسمك ندر دیوب عیسی دردیدکده بسم الله الرحمن الرحیم
دی دیوب دیدکده ابجددی دیوب عیسی باشن قالدیروب ابجدنه ایدیکنی بیلورمیسن
دیوب خواجه عصابه یاپشدقده هی خواجه بیلورسك دی بلمزسك صور سکا
جواب ویره یم دیوب اودخی دی کوره لم دیدکده ابجدك (الفی) اللهه (باسی)
بهجة اللهه (جیمی) جلال اللهه (دالی) دین اللهه هوزك (هاسی) هاویه یه
(واوی) ویل لاهل النار دیمکه (زاسی) زفیر جهنم حطی نك (حاسی) حطت
الخطایا من المستغفرین دیمکه (کلمن) کلام الله مخلوق دکلدر دیمکه (سعفص)
صاع بصاع والجزاء بالجزاء دیمکه (قرشت) تقرشهم حین تحشرهم یعنی قیامتده
الله تعالی خلقی جمع ایدر دیمکه اشارتدر دیدکده * مسکین معلم حایر وهائم اولوب
خاتون اوغلکی آل کیت استاده احتیاجی یوق الحق کندی استاد انبق دیدی *
عرائس ثعلبیده حضرت رسول علیه السلامدن مرویدرکه عیسایی
والده سی مکتبه تعلیم ایچون کوندردکده معلم بسم الله دی دیوب عیسی بسم الله
معناسی ندر دیو صوروب معلم بلم دیدکده (با) بهاء الله (سین) سناء الله (میم)
مملکة الله دردیدی ینه عرایسده عیسی علیه السلام مکتبده اوغلانجقلره هر برینك
اولرنده اهالری نه ایدرلرسه خبر ویروب ای فلان او یکه وارکه اهل بیتك فلان
طعامی ییوب سکا حصه الیقودیلر دیوب اوغلانجقلر اولرینه کاوب بزه عیسی خبر
ویرمشدر قانی حصه مز دیوب آلورلردی * پس یهود مردود اوغلانجقلرینه
اشبو ساحر ایله اوینا مالك دیو اصمرلیوب بعده اوغلانجقلرین براوطه یه قپایوب
عیسی انلری یوقلدقده بونده یوقدر دینوب پس بواوطه ده نه واردر دیوب
خنزیرلر واردر دیدکلرنده عیسی علیه السلام اویله اولسونلر دیمکین یهودیلر قاپویی
آچوب اوغلانجقلری خنزیر صورتنه مسخ اولمش کوردیلر یهودیی تحاشی ایچلرنده
بو خبر منتشر وفاشی اولدقده مریم عیسایه ضرر ایرشمکدن قورقوب برحماره بینوب
عیسی ایله مصره کتدیلر لکن تفسیرلابابده عیسی خلقك ییوب ایرته یه صقلادقلرندن
خبر ویروب بدد عار یله خنزیر صورتنه مسخ اولدقلری قصهٔ مائده ده ظهور
ایتمشدر دیو مذکوردر * امام قرطبی عیسی پیغمبر اولوب احیاء موتی ایتدکده
خلق برمعجزه دخی ایستیوب اول یمزده نه یرزنه صقلارز خبر ویر دیدکلرنده یافلان
سن فلان درلو طعام ییوب فلان درلو وفلان قدر نسنه صقلادك دیو هر برینه
خبر ویردی دیمش دینوب مکرکه بو معجزه لر مکرر واقع اولمش اوله * بری دخی
ینه لبابده مذکوردرکه عیسایی والده سی نیجه صنعتلره ویروب آخرنده بویاجیلغه

(ویروب)

ويروب بو يايجى بربره كيدركن شومقوله رنكاره بو يانه جق شودكاواسباب واردركه هر برينه علامت قومشمدربن كانجه جمله سنى بو يه كه حاضر بولم ديوب عيسى همان بردراو بو يه قيناودوب جمله اسبابلرى آنك ايجنه قو يوب الله امريله بن استديكم كبى اول ديوب بو يايجى كاوب صوروب بيلوب قاقيدقده عيسى مبارك اليله برر برر چقاروب جمله سى برزنك ايچنده ايكن بو يايجى ايستديكى رنكارله چيقدقده او بو يايجى واطرافنده سائر بو ياجيلر حيران وعيسايه خدمتكار اولديلر برروايتده حواريون ديدكلرى بونلردر * برى دخى بودركه عيسى عليه السلام مصرده اوغلانجقلرله اوينار كن برسى برينك اوزينه دوشوب هلاك ايندكده قاچوب خلق عيسايى طوتوب قاضى يه ايلتوب سنى قتل ايتدك ديوب يوق اما قاتلى بيلورم ديوب جفا قصد ايتدكلرنده مقتولى كتورك صوره يم ديوب خلق تعجب ايتدكده مقتولك اوزرينه واروب دعا ايتمكين جانلنوب سنى كيم قتل ايتدى ديو عيسى صوروب فلان اوغلان ديوب فى الحال ينه ميت اولدقده بنى اسرائيل تعجب ايدوب سن كيمسن ديديلر عيسى ابن مريم ديمكين يانته وافر خلق اوشوب بو حال ايله مسكننه كلدكده والده سى بهى اوغل بن سنى كرامات اظهارندن منع ايتدمى ديدكده اى والده نسنه يوقدر الله تعالى بزم حافظمزدر ديدى * برى دخى بودركه عيسى ومريم دمشقده شامده بردولتلونك جوارنده آرام ايدوب اول مرد غنى بونلرك رعايتنه مجد ومعتنى اولوب اهل خير وسخى اولمغين فقرا ومرضايى دخى ظل حمايتنده رعايت ايدردى اتفاق اول مردن نفاع اوندن برقيمتلو متاع اوغرانوب سارق كيم ايدبكى متحقق اولميوب عيسى عليه السلام فلان كورايله فلان كوترم اوغر يلديلر ديوب اول ايكى كشى كوزيمز واياغمز يوغيكن نيجه ايده بيلورز بوايشى ديوب عيسى عليه السلام اعمى مقعدى كوتوروب پنجره يانته ايلتوب مقعد كوروب اليله چكوب الذى ديمكين اشكنجه اولنوب عيسى عليه السلام اخبار ايتديكى اوزره اقرار وآلدقلرينى كتوروب اظهار ايتديلر (نبوت ورسالت) تاريخ ميرخوانده مذكوردركه عيسى عليه السلام مرسل اولدقده قدسه كلوب يهود مردود اهل جحودى (واذ قال عيسى ابن مريم يا بنى اسرائيل انى رسول الله اليكم مصدقا لما بين يدى من التوراة ومبشرا برسول يأتى من بعدى اسمه احمد) آيتى دلالتى اوزره راه الهه دعوت ايتدكده اول قوم مستحق التعذيب رسول مقبول حقيق بالتصديقى تكذيب ايدوب بعد انواع الشتم عناده اصرارى وقصد اضرارى حسم وحتم ودل يرغلارين مهر كفرله ختم ايتديلر (خلق طيور) تفسير لبابده مذكوردركه دعواى

نبوت واظهار معجزت ایتدکده یهودیلر ترکجه یراسه عربجه خفاش دیدکلری قوش یراتمق تکلیف ایتدکلرنده بالحقدن تصویر ایدوب اوفلدکده جانلنوب هوایه اوچوب کیدوب تهارده دوشوب میت اولوردی تاکه الله تعالی بالذات یراتدیغیله مخلوق واسطه‌سیله یرادیلانك فرقی ظاهر اوله * مرویدرکه یراسه تکلیفنه سبب سائر مخلوقاتدن اغرب اولدیغیدر زیرا صافی اتله‌قان ایکن قنادسز اوچوب انسان کبی دیشلری وممه‌لری اولوب ایچندن سود چیقوب وقهقهه ایله کولوب وعورت کبی حیض کوروب بعده پاك اولوب قوش ایکن یمورطلیوب حیوانات کبی طوغوروب غروبدن طلوعه‌دك برساعتدن غیری زمانده کوزلری کورمیوب بعضلر عیسی علیه السلام طیوردن همان یراسه یراتدی دیوب بعضلر دخی نیجه درلو قوشلر یراتمشدر دیمشلر (شفاء مرضی) بندلیابده (وابرئ الاکمه والابرص واحیی الموتی باذن الله) آیتنده مذکوردرکه والده‌سندن طوغدقده کوزی اولمیوب یری دومدوز اولانه یاخود همان اعمی طوغانه عربجه اکمه دیرلر کوده‌سی الاجه اولانه عربجه ابرص ترکجه ابرش دیرلر اشبو ایکی مرضی تخصیصه سبب حضرت عیسی زماننده علم طب غایت مقبول ومشهور و بحد اطبا وحکما طبده کمال حذاقتله مذکور اولوب لکن بوایکی مرض که بریذاتی بری عرضیدر علاجنده عاجزلر اولمغین حق تعالی انلرك عجزنی اظهار وصدق نبوت عیسایی آشکار ایتمك ایچون ایدی معجزات عیسی طب جنسدن اولدیغنه حکمت هر پیغمبرك معجزاتی کندی زماننده مقبول ومشهور اولان امور جنسندن اولوب خلقك عجزینی واو پیغمبرك صدقنی انکله اظهار عادت حضرت پروردکار ایدی * وهبدن مرویدرکه عیسی یاننه احیانا نیجه بیك مریض کلوب وکلمکه قادر اولمیانه عیسی بالذات واروب ایمانه کلمك شرطیله دعا ایدوب شفا بولورلردی اتفاق برکون انواع امراضه مبتلا اللی بیك نفر مرضی جمع اولوب شرط ایمانله بعد الدعا جمله‌سی شفا بولدیلر * مرویدرکه برکون برکلیسایه اوغرایوب ایچنده وافر اعمیلر کوروب بونلری صوردی برطائفه درکه قاضیلق تکلیف اولندقده قصد ایله کندی کوزلرینی چقارمشلردر دیدکلرنده عیسی علیه السلام نیچون بویله ایتدیکز دیوب قضانك عاقبتندن قورقوب ایتدك دیدکلرنده حکما واختیارسز ایمش‌سز * امدی بسم الله دیوب اللر یکزله کوزلریکزی سیلیکز دیوب سیلدکلرنده جمله‌نك کوزلری آچلدی (احیاء عازر) تفسیرلبابده (واحیی الموتی باذن الله) آیتنده عیسی علیه السلام موتایی (یاحی یاقیوم) دیمکله احیا ایدردی عازر آدلو بردوستی وفات

ایدوب برقاچ کوندنصکره دعا ایله احیا ایدوب بعده نیجه زمان یشایوب اوغلانجغی
دخی طوغدی * عرایس ثعلبیده مذکوردرکه عیسانك دوستی عازر محتضر
اولوب آنك همشیره‌سی بوجانبه کلکز دیو عیسایه خبر کوندردکده اوچ قوناق
یردن وارنجه وفات ایدوب طاشدن تابوتله دفن اولنوب عیسی علیه السلام
واروب (اللهم رب السموات السبع والارضین السبع انك ارسلتنی الی بنی اسرائیل
ادعوهم الی دینك واخبرهم انی احیی الموتی باذنك فاحی العازر) دیو دعا ایتمکین
عازر قالقوب نیجه زمان یشایوب اوغلانجغی دخی طوغدی * ینه عرایسده
مذکوردرکه عیسی علیه السلام ابراء مرضی واحیاء موتی ایچون ایتدیکی دعا بوایدیکه
(اللهم انت اله من فی السماء واله من فی الارض لااله فیهما غیرك وانت جبار من فی
السموات وجبار من فی الارض لاجبار فیهما غیرك وانت ملك من فی السموات وملك
من فی الارض لاملك فیهما غیرك وانت حکم من فی السموات وحکم من فی الارض
لاحکم فیهما غیرك قدرتك فی الارض کقدرتك فی السماء وسلطانك فی الارض
کسلطانك فی السماء اسألك باسمك الکریم انك علی کل شئ قدیر (احیاء ابن
العجوز) ینه لبابده عیسی علیه السلام برخاتونك وفات ایتمش اوغلنه تابوتله
کوتوریلورکن اوغرایوب دعا ایتمکین جانلنوب قفتانلرین کیوب تابوتی اموز ینه
اوروب اوینه کلدی * عرایس ثعلبیده مذکوردرکه حوار یونله سیاحتده برشهره
اوغرایوب بونده برکنز واردر کیمدرکه واروب آنی بزم ایچون چیقاره دیوب حواریون
دخی یاروح الله بوشهرك خلقی هرواران غریبی قتل ایدرلر دیوب عیسی دخی
سزطورك بن واروب ینه کلورم دیوب شهره کیردی برقپوده طوروب سلام
ویروب ای اوصاحبلری غریبم اطعام ایلك دیدکده برقاری قپویه کلوب سنی
طوتوب صو باشی یه ایلتمدیکمز تمزمی دخی نسنه‌می استرسن دیوب بوحالده اوغلو
کلوب اودخی بویله دیوب عیسی علیه السلام بنی قونقلغه السه‌کز پادشاهك
قزینی سکا نکاحلندررم دیدکده اویکت سن یادیوانه یاعیسی‌سن دیوب قونق
ایدنوب صباح عیسی علیه السلام ای یکت پادشاهه واروب قیزکی کندومه
دیلمکه کلدم دی دیوب واروب اویله دیدکده دوکلوب قوولوب محزون کلدکده
یارین تکرار واراسته دیوب واردقده ینه دوکلوب سوکلوب کلدکده ینه یارین
واراول سکا قزیمی شوشرطله و یررمکه برسرای طولوسی سیم‌له زر وانواع
جوهر ویره‌سن دیسه کرکدرسندخی نوله آدم کوندر تسلیم ایده‌یم دی دیدی واروب
دیدکده عینیله پادشاه بویله دیوب یکت دخی اویله دیدکده یانجه آدملرایله کلدکلرنده

قدرت حقله جمله سن حاضر بولوب پادشاهه کوندردکده قزی و یردی کو یکو
حیران اولوب یاروح الله سن بو مرتبه لره قادر کن نه خوش فقر اوزره سن دیدکده
بن محبت اللهی قلبمده برك واشبو فانی یی باقی ایچون ترك ایتمشمدر دیمکین او یکت والده سن
وخاتونن براغوب عیسایه قوشیلوب حوار یونه کلدکلرنده عیسی علیه السلام سزه کنز
دیدیکم بوایدی دیوب بعدزمان او یکت وفات ایدوب تابوتله چکدکده حضرت عیسی
علیه السلام کوروب دعا ایتمکین حیاته کلوب قفنانلرین کیوب تابوتنی کوتوروب
اوینه واروب نیچه زمان یشایوب اوغلانچغی دخی طوغدی (احیابنت) لبابده مذکوردر که
رعایادن عشر جمع ایدیجی برکسنه نك قزی وفات ایدوب برکیجه دنصکره عیسی علیه
السلام دعا ایتمکین حیاته کلوب یشایوب اره واروب اوغلانجغی دخی طوغدی
(احیاء سام بن نوح نبی علیه السلام) ینه لبابده مذکوردر که عیسی علیه السلام
برقاچ موتی احیا ایتدیکنی خلق کوروب یقینده وفات ایدنلری احیا ایدیورسن
جائزکه سکته مرضنه اوغرامش اوله لر قدماء موتادن سام بن نوحی احیا ایله
دیمکین اتفاقله قبرنه واروب دعا ایتمکین قبردن چیقوب باشی اغارمش کورلدکده
ای سام باشك نیچه اغاردیکه سزلك زمانکزده صاچ صقال اغارمق یوغیدی دیوب
اودخی سز بنی چاغردقده روح اللهه جواب و یردیو برندا ایشتدم قیامت قوبدی
صانوب قورقدن باشم اغاردی دیوب عیسی سامه حالت نزعدن صوردقده
وفاتندن اول زمانه دك درت بيك ييل کچمشیکن یاروح الله جان آجیسی المی حالا
بوغازمده باقیدر دیوب انده حاضر اولنلره ای قوم عیسایی تصدیق ایلك که
صحیح پیغمبردر دیدکده خلقك کیمی ایمانه کلوب کیمی دخی تکذیب ایدوب
بو کوستردیکلك سحردر دیو کافر وطریق حقدن نافر اولدیلر * تفسیر ابوالسعودده
اشبو کلاب بو کوستردیکك سحردر بزه برمعجزه کوستر دیو خطاب ایتدکلرنده
یافلان سن بوکون اویکدن شومقوله طعام یدك شومقوله نسنه صقلادك دیو خبر
و یردی * ینه لبابده قرطبیدن مرو یدرکه عیسی احیاء موتی ایتدکدنه خلق
برمعجزه دخی ایستیوب اولر عزده نه یوب نه ایقورز انلردن خبر و یردیمکین هر برینه
عینیله خبر و یردی (احیاء عزیر) تفسیر ابوالسعودك برمحلنده عیسی علیه السلام
عازری وابن العجوزی وبنت العاشری وسام بن نوحی برمحلنده دخی سامی
وایکی ارایله برخاتونی و برقزی احیا ایتمشدر دینوب لبابده ابن العجوزله بنت العاشر
اراسنده عزیر دخی ذکر اولنوب * عرایس ثعلبیده مذکوردرکه عیسایه
یهودیلر بزه عزیری احیا ایله بوخسه سنی آتشه یقارز دیوب زن ابی لهب کبی
حمالة الحطب اولدقلرنده وارك میتنی کتورك دیوب طاشدن تابوتی قپاغی

(قالدرمقدن)

قالدرمقدن عجزله كلوب عيسى عليه السلام بر كاسه صوو یروب بونی تابوته صاچلك
دیدی اویله ایتد كلرنده قپاق آچلوب انبیانك جسملری چورمامكین كتوریلوب
عیسى كفنلری چیقاروب چناقده كی صودن میته صاچوب احی یاعزیر باذن الله
دیدكده فی الحال جانلنوب قالقدی اوتوروب خلق كورد كلرنده یاعزیر بو كشینك
حقنده نه دیرسن دیوب اودخی اشهد انه عبدالله ورسوله دیدكده ینه خلق
یاعیسى دعا ایله كه عزیریزم ایچمزده حیاتده طورسون دیوب عیسى علیه السلام
یوق بونی همان قبرنه ایلتك دیدكده فی الحال <u>وفات ایدوب قبرنه ایلتدیلر بومعجزه‌یی</u>
كورنلرك نیجه‌سی عیسایه ایمان كتوردیلر (احیاء حام بن نوح نبی علیه السلام)
كشافده مذكوردر كه بركون حواریون نولیدی بزه سفینهٔ نوحده حاضر
اولنلردن برینی احیاایدیكز كه سفینه احوالنی بزه خبرو یردی دید كلرنده عیسى علیه
السلام بونلرله بیله كیدوب براویوك یانه واروب ایچندن برقبضه طپراق آلوب
اینته بو كعب حام بن نوحدر یعنی آنك طپرغیدر دیوب عصاسیله او یوكه چالوب
قم باذن الله دیدكده فی الحال جانلنوب باشندن طپراق صچه‌رق یردن چیقوب
پیر صورتنده كوروندی وفات ایتدكده بویله میدك دیوب یوق یكت ایدم لكن
شمدی قیامت قوپدی صانوب خوفدن قوجالدم دیوب عیسى علیه السلام سفینهٔ
نوحدن بزه خبر ویر دیوب حام دخی سفینه‌نك طولی بیك ایكیوز عرضی التیوز
ذراع اولوب اوچ طبقه ایدیكه برنده وحوش ودواب برنده انسان برنده طیور
طورر ایدی دیدكده عیسى علیه السلام عدباذن الله كما كنت دیمكین فی الحال بناء
جسمی خراب واولكی كبی تراب اولدی * عرایس ثعلبیده سؤال سفینه <u>ایچون</u>
<u>احیا ایتدیكی</u> سام بن نوحدر دیو ابن عباسدن مفصلا مرویدر والله اعلم (احیاء
مردوزن) ینه عرایسده مذكوردر كه عیسى علیه السلام بر مقبره یانندن كچدكده
اوزرنده بر كسنه كوروب صوردقده خاتونمدر كه حسنا وموافقه اولوب انده بر
امانتم واردر حیاتنه سزدن دعا رجا ایدرم دیمكین عیسى علیه السلام آبدست
آلوب ایكی ركعت نماز قیلوب دعا ایتدكده قبردن یانمش اغاج كوتوكی كبی برسیاه
آدم چیقوب سن كیمسن دیوب یا رسول الله درتیوز ییلدنبرو عذابده یم حق تعالی
بنی دنیایه ردایدوب عمرو یرسه امر ینه مخالفت ایتمامكه عهد ایده یم بنمچون دعا ایله
دیدكده عیسى بونی اسركیوب دعا ایدوب وارامدی دیوب شاد وبرمراد كتدكده
قبرنشین اولان مرد حزین یارسول الله خاتونم قبرنی یاكلمشم دیوب برقبر دخی
كوستروب عیسى آنده دعا ایتدكده حسنا ومستثنا برتازه خاتون چیقوب زوجی

رجاسیله دنیاده طورمسنه تکرار دعا ایدوب بعده زوجی الینه یاپشوب کیدوب براغاج کولکه‌سنه واروب باشنی خاتونك دیزنه قویوب بوحالده شهزاده اورادن کچوب عورته باقوب بری برینه تعشق وتعلق وتملق ایدوب کل دیو اشارت ایتدکده زوجنك باشنی براغاج اوستنه قویوب شهزاده‌یه اویوب کیدوب حریف او یاتوب خاتونی ارایوب صورمغله بولوب طلب ایتدکده شهزاده بو بنم جاریه‌مدر دیوب عیسی علیه السلام آنلره اوغرایوب اول حریف غم الیف شکایت واحوالنی حکایت ایتدکده عیسی علیه السلام عورته‌سن نه دیرسن دیوب بن بوکسنه‌یی بیلمزم شهزاده‌نك جاریه‌سیم دیدکده عیسی علیه السلام پس سکا ویردیکمزی بنه ویر دیوب نوله ویرذم دیدکده دوشوب جان ویردی عیسی علیه السلام هیچ برآدم کوردیکزمیکه کفرله وفات ایتمشکن حیاته کلوب ایمان نصیب اوله برعورت کوردیکزمیکه ایمانله وفات ایتمشیکن حیاته کلوب وفات ایده‌دیدی نعوذ بالله من الخذلان ومکر الشیطان وزوال الایمان (قصهٔ حواریون) تفاسیرده اون ایکی کسنه ایدیلرکه عیسایه ابتدا بونلر ایمان کتوروب خواص واصحابی اولدیلر دینوب لبابده اولان تفصیلك اجمالی بودرکه برکسنه‌نك خواصنه عربجه حواری دیرلر حواریون آنك جمعیدر عیسانك اصحابنه حواریون دینلدیکنك سببنده اختلاف اولنوب بعضلر خلوص نیتلری ایچون دیوب بعضلر اوزرلرنده آثار انوار عبادت اولدیغیچوندر دیوب بعضلر بونلر صیادلر اولوب آق قفتانلر کیدکلریچوندر زیرا بیاض صحیحه عربجه حور دیرلر عیسی سیاحتنده بونلره اوغرایوب بالق اولرلر کوروب سز شمدی بالقجیلرسز بکا تابع اولورسکز خلقی حیات ابدیه وسعادت سرمدیه ایله صید وقید ایدرسز دیوب سن کیمسن دیدکلرنده بن عیسی ابن مریمم که اللهك قولی ورسولی‌یم دیوب معجزه ایستدکلرنده رئیسلری شمعون شبکهٔ سمکه‌یی کیجه‌ده دریایه صالمش اولوب بوش چیقوب عیسی علیه السلام تکرار صال دیوب صالدقده ایکی صندل خلقی اوشوب کوجله چقاروب صندللری بالقله طولدردقلرنده جمله‌سی ایمان کتوردیلر دینوب بعضلر بونلر کمیجیلر ایدیلرکه عیسایه تابع اولوب یاروح الله آجقدق صو صادق دیدکلرنده مبارك اللریله یره اوروب قدرتدن هر بریچون ایکیشر اتمك چیقوب واپچه جك صو چقاردی بزدن افضل کیملردرکه سکا ایمان کتوروب ایستدکجه شراب وطعام انعام ایدرسن دیدکلرنده سزدن افضل اولان کدیمین وعرق جبین ایله کچینانلردر دیمکین بونلردخی اجرتله چرپوجیلق ایدر اولوب بزلر اغارتدقلریچون حواریون تسمیه اولندیلر دیوب بعضیلر بونلر آق لباسلر کیر بکار ایدیلرز برابر پادشاه خلقی

ضیافت ایدوب عیسی علیه السلام بیله اولوب یدکاری طعام اکسلمدکده پادشاهه
خبرو برلمکین چاغردوب سن کیمسن دیوب عیسی ابن مریم دیدکده سلطنتی
براقوب اقرباسیله عیسایه اصحاب اولدیلر دیوب مشاهیر علمادن قفال ایدر که
جائزدر که اشبو اون ایکی کسنه نك بعضی بالقجیلر بعضی بویاجیلر اولوب جمله سی
اصحاب عیسی اولمغین حواریون دینمکله مسمی اوله لر * لبابده بر روایت دخی اولوب
بوقاروده ارهاصاتده یازلمشدر * تاریخ میرخوانده نیچه مؤرخلر حواریون
چربوجیلر ایدیلر که عیسی علیه السلام انلره اوغرایوب نفسلریکزی کناهلردن یو یوب
اغارتسه کز سزه دخی انفع ایدی دیدکده تابع اولمشلردر دیوب نیچه لر دخی دیمشدر که *
بویاجیلر ایدیلر عیسی علیه السلام انلره اوغرایوب دینه دعوت ایدوب معجزه ایستدکارنده
جمله اسبابلری بردر اورنك طوران کوپ ایچنه آتوب هر بری در اورنکه بویانمش
چقدقده ایمانه کلدیلر دیو مذکوردر * والحاصل بونلرك حقنده هر وجهله اختلاف
اولنوب اسملرنده دخی درت بش درلو روایت ذکر اولنوب لکن رئیسلرینك اسمی
شمعون الصفا ایدوکی متفق علیهدر (مشی علی الماء) عرایس ثعلبیده عیسی
علیه السلام سیاحت ایدرکن اصحابندن اکثریا منفك اولمین قصیر نام کسنه
ایله لب دریایه کلوب بسم الله بصحة ویقین دیوب صو یوزنده یوریوب قصیر کثیر
التقصیر دخی بسم الله بصحة ویقین دیوب یوریدکده بن عیسی ایله برابر
اولدم دیو قلبنه غرور کلدکده صویه باتوب فریاد ایتدکده عیسی آنك النه
یاپشوب چیقاروب ای قصیر نه ایلدك که بویله اولدك دیدکده عرض مافی الضمیر
ایتمکین عیسی علیه السلام نفسکی الله قودیغی یردن غیری یره قومشسن انکچون
سکا غضب ایتدی خطاکه توبه ایله دیوب ایتدکده اولکی حالنه واردی * مرویدر که
حضرت رسول علیه السلامه بعض اصحاب کرام یارسول الله ایشتدك که عیسی
علیه السلام صو اوزرنده یوررایمش دیدکارنده نعم اگر خوفی دخی زیاده اولیدی هوا
اوزرنده دخی یورردی دیوب یارسول الله بزآ کلام ایدك که رسوللر مقصر اوله لر
دیدکارنده (ان الله تعالی ابلغ شانا من ان یبلغ احد امره) بیورمشلر یعنی
الله تعالی نك جناب عزت و کبریاسی اویله عظیمدر که هیچ بر فرد کما ینبغی آنك عبودیتی
عهده سندن کلهمز (معجزهٔ عجیبه) تاریخ میرخوانده مذکوردر که برکون عیسی
علیه السلام اصحابیله سیاحت ایدرکن حصادی بقلاشمش بر ترلایه اوغرایوب
یاروح الله غایتده آجقدق اشبو اکیندن قوپاروب یمکه اجازت و یرمیشز دیدکلرنده
اجازتدر دیوو حی اولنمغین اصحاب قوپاروب اکین صاحبی طویوب بو ترلا اباعن جد
میراثله ملك صریحمدر کیمك اذنیله تصرف ایدرسز دیوب عیسی علیه السلام

دور آدمدنبرو مالك اولنلرك حياتنه دعا ايتمكين هر بغداى صاحبى ديندن كيمى ار كيمى عورت بر آدم چيقوب هر برى صوت اعلا ايله بنم تارلامه كيمك اذنيله تصرف ايتديكز ديو ندا ايتدكارنده صاحب مزرعه حيران اولوب بو معجزهٔ عظيمه صاحبى كيمدر ديوب عيسى ابن مريمدر ديدكارنده يا روح الله سزى بلمدم معذور طوتك حالا جمله اكينى اصحابكزه حلال ايتدم ديوب عيسى عليه السلام بنى كشى حقيقتده نه مزرعه نه مزروع سنك دكلدر زيراسندن اول جم غفير وجمع كثير بو مزرعه‌يى رجاء منفعت ايله مالكانه تصرف ايتديلر عاقبت كورنه ايتديلر حسرتله قوبوب كتديلر سكا دخى اويله اوله جقدر ديو بيوردى (معجزات اخرى) تفسير لبابده منذ كوردركه عيسى عليه السلام بنى اسرائيله مرسل اولوب دينه دعوت ايدوب بعد زما يهود ذوى الجحود قصد اضراره اصرار ايتدكارنده رسول مصطفى آنلردن اختفا ايدوب باخود اول مستحقين لعن ايدبونلرى نفى بلد ايتمكين والده‌لريله سياحت ايتدكده برقريه‌ده مرد سخى يه قونوب رعايت اولنوب بركون صاحب خانه محزون كلوب صورلدقده بو ناحيه‌لرك پادشاهى توابعيله هركون رعايادن برينه قونوب خمرلرين وسائر امرلرين اوكسنه تدارك ايدر بوكون نوبت بزه كلوب قدرتمز ايسه يوقدر ديوب مريم عيسايه اوغل بوكا دعا ايله ديوب عيسى دخى ايدرسم شر اولور ديوب مريم ابرام ايتدكده صاحب خانه‌يه ديدى كه پادشاهك كله جكنه يقين جمله قابلرين صوايله طولديروب بكا خبرويرسون ديوب خبرويردكده عيسى عليه السلام دعا ايتمكين تجره‌لرده اولان صو طعاملر اولوب سائر قابلرده اولان صو خمر بى نظير اولوب پادشاه كلوب ييوب ايچدكده اشبو شراب نه لطيفدر قنغى ولايتكدز ديوب صاحب خانه خلط كلام ايتدكده سو يلمكه جبر ايتمكين او بمده بر مستجاب الدعوه يكت دعاسيله اولمشدر ديدكده پادشاهك وفات ايتمش برسوكلو اوغلى اولوب آنك حياتنه دعا ايچون عيسايى كتوردوب دعا ايلدكده بو فكردن واز كل زيرا اوغلك صغالورسه شر واقع اولور ديوب پادشاه منت وابرام ايتدكده عيسى عليه السلام اكر بن آنى احيا ايدرسم والده‌م ايله بيله بنى ايستديكمز يره كتمكه قورميسز ديوب نوله ديدكده دعا ايدوب اوغلان صغالوب مملكت خلقى بونى كوردكده پادشاه پير اولدى يقينده ظلمندن قورتلورز ديركن شمدى اوغلى يرينه كچوب باباسى كبى بزه مسلطمى اوله جقدر ديوب جمله سى سلاحلنوب جنك اولوب پادشاه ايله اوغلنى قتل ايلديلر قبل الفتنه عيسى عليه السلام والده‌سيله كيدوب يولده بالقجيلر كوروب صوز روب بالق آولارز ديدكارنده انسان صيد ايتمكه كتمزميسز ديوب

سن کیمسن دیدکلرنده بن عیسی ابن مریم دیمکین جمله سی ایمانه کلوب یولداش
اولوب حواریون دیمکله مسمی اولدیلر بعده حضرت عیسانك احوالی جمله خلق
ایچنده شهرت بولوب یهودیلر عداوته وقصد اسائته باشلدیلر (معجزات غریبه)
عرایس ثعلبیده مذکوردر که عیسی ومریم اوقریه دن چیقوب سیاحته کتدکلرنده
بر یهودی عیسایه یولداش اولوب عیسی اکا طعامده سنکله مشترك اوله لم
دیوب یهودی توله دیوب یهودی یاننده ایکی اتمك وارایدی عیسانك یاننده بردانه
ایدیکنی بیلوب یهودی عهدنه نادم اولدی عیسی نماز قیلارکن یهودی
اتمکلرینك برینی یوب نمازدنصکره عیسی سنك اتمکك ایکی ایدی دیوب یهودی
برایدی دیوب عیسی طنیوب کیدوب کیجه براغاج دیبنده یاتدی ایرتسی براعمایه
صتاشوب کوزك آچلمغه دعا ایدرسم اللهه شکر ایدرمیسن دیوب ایدرم دیدکده
کوز ینه الن سوروب دعا ایتدکده آچلوب شول الله حقیچونکه سکا بو اعمی یی
بصیر کوستردی اتمکك قاچ ایدی دیوب بردن ارتق دکلدی دیو یهودی یمین
ایدوب کتدکلرنده برکوتورم کوروب سکا علاج ایدوب صغالورسك اللهه شکر
ایدرمیسن دیوب ایدرم دیدکده دعا ایدوب کوتورم قالقدقده یهودی تعجب
ایدوب عیسی علیه السلام شول الله حقیچونکه سکا اعمایی بصیر مقعدی قائم
کوستردی اتمکك برینی کیم یدی دیوب یهودی تکرار یمین ایتدکده عیسی طنیوب
برعظیم ایرمغه کلدکلرنده اتکمه یاپشوب ایاغم باصدیغی یره باص دیوب بوحال الله
صو اوستنده یوریدکلرنده عیسی علیه السلام شول الله حقیچونکه سکا اعمی
ومقعدلرین کوستروب صواوزرنده یورتدی اتمکك برینی کیم یدی دیوب یهودی یمین
ایتدکده عیسی طنیوب کیدوب وافر جیرانلر کوروب عیسی برینی چاغروب کلدکده
بوغازلیوب برمقدارینی پشوروب ایکیسی یوب باقیسنه عصاسیله قم باذن الله
دیدکده جیرانك کوده سی بتون اولوب جانلنوب سکردوب کتدی یهودی شاشوب
عیسی علیه السلام شول الله حقیچونکه سکا بو علامتی کوستردی اتمکك برینی
کیم یدی دیوب یهودی یمین ایتدکده عیسی علیه السلام طنیوب کیدوب برصغرجی یه
صتاشوب بزه بربوزاغوو یردیوب ویردکده بوغازلیوب پشوروب کوکلرینی قیرماك دیوب
اتلرینی یدکلرندنصکره کوکلرنی دریسی ایچنه قویوب عصا ایله اوروب قم باذن الله
دیدکده جانلنوب چاغردی عیسی علیه السلام ای صغر صاحبی بوزاغوکی آل
دیوب اودخی هی کشی سن کیمسن دیو تعجب ایدوب عیسی علیه السلام دخی
بن عیسی ابن مریم دیوب بعده یهودی یه شول الله حقیچونکه بوزاغوبی احیا

ایلدی قاچ اتمکك وار ایدی دیوب همان بردانه ایدی دیدکده عیسی علیه السلام طنیوب کیدوب برشهره واروب عیسی اشاغیسنده طوروب یهودی یوقاروسنه کتدی عیسانك عصاسن آلوب خسته‌لر صغالدوب میتلر احیا ایدرم دیو سویلیوب شهرك پادشاهی چوقدن مریض اولمغین یهودی سرایه واروب حکیم کرکی دیوب قاپوجیلر پادشاهك وجعی اطبانی عاجز قومشـدز علاج ایدنلرده نفعن کورمدیکنی صلب ایدر دیدکلرنده بن انی میت ایسه‌ده دیرکوررم دیوب کیروب پادشاهه عصا ایله اورزدقده وفات ایدوب قم باذن الله دیو اوردقچه فائده اولمیوب خلق یهودی بی طوتوب آصمغه ایلتورکن عیسی علیه السـلام طویوب واردی پادشاهکزی دیرلدرسم یولداشمی آزاد ایدرمیسزدیوب ایدرزدیدکلرنده دعا ایدوب پادشاه جانلنوب یهودی داردن ایندرلدکده یاعیسی بکانه عجب احسان ایتدك والله اونجیه‌دك یانکدن ایرلمیه‌یم دیوب عیسی علیه السلام دخی شول الله حقیچونکه سکا بونجه علامات کوستروب سنی آصلمقدن قورتاردی اتمکك قاچ ایدی دیوب بردانه ایدی دیو یمین ایتدکده عیسی علیه السلام نسنه یوقدردیوب کیدوب برخراب قریه‌یه اوغرایوب اوب دانه صافی التون کرپچ کوردیلرکه سابقا دفن اولنوب بعده حیوانات اشوب یریوزینه چیقارمشلر عیسی علیه السلام اشبو کرپچلرك بری بنم بری سنك بری دخی ضایع اولان اتمکی کیم یدیسـه آنکدر دیدکده مرتکب انواع منکر اولان یهودی منکر والله بن انی سنز نماز قیلارکن یدم دیو مقر اولدقده عیسی علیه السلام اوچی دخی سنك اولسون دیوب کیدرکن یهودی چالشوب کرپچلری کتوزه میوب عیسی علیه السـلام واز کچ بونلرك اوستنه هلاك اوله‌جق آدملر وار در دیدکلرنده ناچار براغوب عیسی ایله بیله کیدوب فی الحال اوچ کمسـنه کلوب کرپچـلری کوروب ایکیسی برینی شهردن طعام آلمغه کـوندروب اوکتدکده یولداشمز کلدکده آنی قتل ایدوب بومالی ایکیمز برابر اولشـه‌لم دیوب شهره کیدن دخی طعامه زهرقتیم اتلرهلاك اولدقده جمله مالی بن آله‌یم دیوب زهر قاتوب کلدیکی ساعت قتل اولنوب قاتللردخی طعامی یدکلرنده هـلاك اولدیلر عیسی علیه السلام اورایه تکرار اوغرایوب (هکذا تصنع الدنیا بأهلها) دیوب اوچنی دخی دعا ایله دیرلدوب قالقدقلرنده دنیای پرمکروخدعتدن عبرت آلمغین مالدن ذره قدر آلمیوب کتدکلرنده یهودیٔ خردنیاپرست آرزوی زرهمچون حجرایله مست اولمغین عیسی علیه السـلام بونلری سن آل که دنیا وآخرتدن سکا نصیب ونوال همان بومالدر دیدکده واروب آلوب کوتورمك دیلدکده مالله بیله یره کچوب

منخسف وشمس وجودی زیرزمینده منکسف اولوب عیسی علیه السلام بریره
دخی کندی وبوحاللره تعجب ایتدی (نزول مائده) معالم التنزیلده سلمان فارسیدن
مرویدرکه حضرت عیسی علیه السلامدن حواریون نزول مائده‌یه دعا رجا
ایدکلرنده چل کیوب اياغ اوزره ال باغلايوب باشن اشاغه صالوب کثرت بکا
والطف حقه اتکالیله (اللهم ربنا انزل علينا مائدة من السماء تكون لنا عيدا لاولنا
وآخرنا وآية منك وارزقنا وانت خير الرازقين) دیو دعا وتضرع رب العالمین ایتدکده
خلق بقارلر ایکن طومان کبی خفیفجه ایکی بولت اورتاسنده برقیزل سفره اینوب
عیسی السلام اغلايوب (اللهم اجعلنى من الشاكرين اللهم اجعلها رحمة ولا
تجعلها عقوبة) دیوب طائفهٔ یهود اهل جحود ناظر ومتحیر اولوب سفرهٔ برکت
بهره‌نك رائحهٔ فائحه‌سی مشام حضار انامی مسك وعود وعنبر کبی معطر ومبخر
ایتدی بعده عیسی علیه السلام آبدست آلوب خدای بنده نواز بی انبازه دور ودراز
برنماز پرنیاز قلوب کریه وسوز وکدازدنصکره مائده‌نك اوستنده قدرتدن
اورتلمش اولان مندیل بی عدیلی آچوب (بسم الله خير الرازقين) دیدکده کوردیلرکه
سفره‌نك اوزرنده غایت سمز برپشمش بالق طورر که اوستنده پوللری واچنده قلچقلری
اولمیوب باشی اوجنده طوزایاغی اوجنده سرکه اطرافنده کراث دیدکاری پراسه‌دن
غیری جمیع سبزوات موجود اولوب بش دانه اتمك دخی وارکه برینك اوستنده زیتون
برینك بال برینك یاغ برینك پینر برینك پاصدرمه طورر بونلر دنیا طعاملرندن یا آخرت
طعاملرندنمیدر دیو شمعون صوردقده هیچ برندن دکل بلکه حضرت رب العباد
محض قدرتیله شمدی ایجاد ایتمشدر اکل ایدوب شکر ایلك دیوب حواریون یاروح الله
بو معجزه‌دن برمعجزه دخی کوستردیدکلرنده ای سمك اذن رب الفلك ایله حی اول دیدکده
اول بالق بامر الخالق جانلنوب اوزرنده پوللر بیتوب حرکت ایتدکده حواریون
قورقوب عیسی علیه السلام استدیککز نسنه‌یه وصولده نیچون اباوعدم قبول
کوستررسکز سزه عذاب اوله دیو عجب قورقارم دیوب بعده یا سمکهٔ باذن الله اسکی
حالکه رجوع ایله دیدکده ینه پشمشلکی حالنه واردی یاروح الله ابتدا سز اکل
ایلك دیدکلرنده معاذ الله طلب ایدنلر یسونلر دیمکین حواریون قورقوب عیسی
علیه السلام فقیر ومریض وابرص وجذام وکوتوزم اولنلری چاغروب (كلوا
من رزق الله ولكم الهناء ولغيركم البلاء) دیدکده فقرا ومرضادن بیك اوچیوز
نفر عورت واریوب جمله‌سی طویوب بالق ینه حالی اوزره طوروب بعده خلق
بقارکن مائدهٔ پرعائدهٔ کثیر الفائده کوکه چکلوب اکل ایدن مریضلر شفا وفقیرلر

غنا بولوب آخر عمرلرینه دك مرض وفقر كورمدیلر * مائده یمیانلر بو حالی كوروب نادم ومتألم اولدیلر بعده قرق كونه دك كون آشری قوشلق زماننده اینوب فقرا واغنیا رجال ونسا صغار وكبار عبید واحرار اوشوب یوب وقت زوالده كوكه چكلوب خلق باقوب یره دوشن كولكه سی كوز یوردی بعده مائده می وورزقی فقرا ومرضایه مخصوص ایدوب اصحا واغنیا ییسونلر دیووحی خدا كلدكنده نیجه غنیلر وتندرستلر المچكوب بری برلرینه مائده یی صحیح كوكدن اینزحق نسنه می صانورسز دیدكارنده جاحدین ملاعین مسلوب الدیندن اوچیوز اوتوز یا اوتوز اوچ كسنه بر كیجه خنزیر صورتنه مسخ اولنوب صباح هر بری مزبله لرده مهملات یوب خلق بونلری كوروب قورقوب عیسایه التجا ایدوب ممسوحلر دخی عیسایی كوردكارنده اغلاشوب اطرافنه چكزنوب درمان دیلوب عیسی بونلری اسملریله چاغروب بونلر دخی باشلریله اشارت ایدوب اغلایوب سویلمكه قادر اولیوب اوچ كونصكره جمله سی هلاك اولدیلر * تفسیر تیسیرده قول سلمان اسلوب آخرایله بیان اولنوب مقدما ذكر اولنانه مخالف یرلری بودزكه مائده ده كی بالغك باشی اوجنده سركه اباغی اوجنده طوز اولوب بش دانه اتمك وارایدیكه هر برینك اوزرنده زیتون وبشر دانه انار وبر رقاچ خرما وار ایدی اولكی كون فقرا ومرضایوب آثار عظیمه ومنافع جسیمه مشاهده اولندقده بعده خواص وعوام ازدحام ایتمكین عیسی علیه السلام دفع منازعه ومغالبه ایچون خلق اراسنده مناوبه ایتدیردی وبعد الانكار مسخ اولنلر اوتوز اوچ یا اوچیوز اوتوز كسنه ایدی عیسی علیه السلام آنلری كوروب وفات ایتملرینه دعا ایتمكین اوچ كوندنصكره وفات ایدوب هیچ بر كسنه آنلرك جیفه لرین یریوزنده كورمدی ینه تیسیرده مذكوردركه مائده طعامنك نوعنده ومقدارنده اختلاف اولنوب حدیث شریفده بالقلر ایله اتمكار وار ایدی دینوب ابن عباس قولنجه اتمكله بالق وهب قولنجه اربه اتمكار یله بالقلر ایدی كعب قولنجه جنت میوه لری وار ایدی عطیه قولنجه بر بالق ایدیكه اوزرنده هر نسنه نك لذتی وار ایدی بعضلر قولنجه مائده ده اندن غیری هر نسنه وار ایدی اكل ایدنلر بر روایتده بیك بر زوایتده بش بیك اولوب بر روایتده بر كون بر روایتده اوچ كون بر روایتده یدی كون نازل اولدی * تفسیر ابو السعودده ابتدا احد كونی نازل اولمغین نصاری اوكونی بیرام ایدینوب بعده اوكونی تعظیمه معتاد اولدقلرینك سببی بو ذر * ابن عباسدن مرویدركه عیسی علیه السلام حواریونه اوتوز كون صائم اولوب بعده اللهدن نه دیلرسكز دیلك كه سزه عطا

ایذر دیو ب صومی تمام ایتدکارنده نزول مائده دیلدکارنده ملکلر کوتوروب کاوب اوزرنده یدی اتمك و یدی بالق اولوب خلقك آخری اولّی کبی یوب یعنی جمله‌سی تمام طویدیلر * کعب دیمشدر که مائده باش اشاغه اینوب ملائکه آنی بر ایله کوك اراسنده اوچوروب آنده اتدن غیری جمیع طعاملر وار ایدی قتاده دیمشدر که جنت میوه‌لرندن برمیوه ایدی مشاهیر تفاسیرده مذکوردر که بعض اصحاب مائده کافر اولدقلرنده حضرت عیسی علیه السلام (اللهم عذب من کفر بعدما اکل من المائدة عذابا لم تعذبه احدا من العالمین والعنهم کما لعنت اصحاب السبت) دیو بددعا ایتمکین جمله‌سی بر صباح خنزیر صورتنه مسخ اولمش بولنوب بش بیك نفر بیوك ارآدم ایدیلر که ایچلرنده بر دانه عورت و اوغلانجق یوغیدی دینوب * تفسیر جلالینده حضرت رسول علیه السلامدن مرویدر که مائده کوکدن اینوب ایچنده اتله اتمك اولوب خیانت اولنیوب ایرته‌یه نسنه الیقونمامغه امر اولندقده عمل ایتمیانلر قرده وخنازیر صورتلرینه مسخ اولندیلر * تاریخ میر خوانده مائده‌نك سفره‌سی صافی التوندن طولی وعرضی قرق ذراع اولوب درت پایه‌سی وارایدی دیو مذکوردر والله اعلم (معجزات متنوعه) تاریخ میرخوانده سلمان فارسیدن مرویدر که عیسی علیه السلام نصیبین شهرنده متکبر و جبار بر شاه ستمکاردعوتنه مأمور اولدقده واروب حوار یونه‌سزدن کیمدر که بو شهره واروب الله تعالینك قولی و رسولی وکلمه‌سی عیسی علیه السلام سزه متوجه اولدی دیو ندا ایده‌دیدکده ایچلرندن یعقوب بن کیده‌یم دیوب حضرت عیسی علیه السلام نوله کیت لکن بندن تبرّا کوسترن ابتدا سن اوله‌جق‌سن دیوب بعده ینه ایچلرندن تومان اجازتله یله کیدوب حضرت عیسی علیه السلام یا تومان تقدیرده بویله درکه عن قریب‌سن بر بلایه اوغرایه‌سن دیوب شمعون دخی یا روح الله اجازت و یروسك بنده کیده‌یم شو شرطله که وقت اضطرارده سزی چاغردیغمده نظرکز دریغ ایتمیه‌سز دیوب بعدالاذن اوچی دخی شهره واروب شمعون طشره‌ده طوروب یولداشلرینه سز کیروب ندا ایلك ضرر ایریشورسه بن سزی تخلیصه چاره ایدم دیوب یعقوبله تومان شهره کیروب یعقوب ندا ایتدکده خلق اوشوب منادی قنغکزدر دیوب یعقوب انکار تومان اقرار ایتدکده تکذیب اولنوب اول قوم مقدّما عیسی علیه السلام ایله مریمی خلاف واقع اوصافله ایشیدوب سوء ظن ایتمکین حاشا طعن ولعن ایدوب تومان محنت توأمان مسلوب الامانی پادشاهلرینه ایلتوب شاه کمراه بونك اللرین ایاقلرین کسدیروب کوزلرینه قزمش میل چکدیروب مزبله‌یه براغوب شمعون

هدایت نموننه ایشیدوب شهره کیروب اخفاء حال وحسن تدبیر وآل ایله پادشاهه ملازمت و واصل درجهٔ منادمت ومصاحبت اولدقده بر کون ایتدیکه لطفکزدن رجا ایدرمکه اشبو کسنه‌دن برقاچ نسنه صورمغه اجازت و یره‌سز دیوب پادشاه نوله دیدکده واروب ای کشی سنك سوزك ندر دیوب عیسی علیه السلام اللهك قولی ورسولیدر دیرم دیوب صدق کلامکه دلیل ندر دیوب جمیع مرضایه علاج ایتمك دیدکده طبیبلرده بوکا قادرلردر غیری علامت وارمی دیوب اولرنده نه یبوب نه صقلارلرسه خبرو یرمك دیدکده کاهنلرده بوکا قادرلردر دخی علامت وارمی دیوب پالچقدن قوشلر صورتن دوزوب اوفوردکده جانلنوب اوچق دیدکده ساحرلرده بوکا قادرلردر دخی علامت وارمی دیوب میتلر احیا ایدر دیدکده شمعون پادشاهه باقوب بومسکین عظیم دعوا ایده‌یور میت احیاسی الله تعالی‌یه ومعجزه طریقیله انبیایه مخصوصدر ساحرلر کذابلر ایشی دکلدر اکر صادق ایسه عیسایی چاغردوب صورهلم انکار ایدرسه بو کشی‌یه انواع عذاب ایدهلم واقعا میت احیا ایدرسه اوخود امر بعیددر اکا ایمان کتورهلم دیوب بوسوزلر پادشاهه خوش کلوب عیسایی کتوردوب شمعون مفصلا صوروب عیسی علیه السلام اقرار ایتدکده * امدی صادق ایسك شفای مرضایی ابتدا بو کوندردیکك آدمکده تجربه ایدهلم دیمکین عیسی علیه السلام تومانك کسلن اللرین اباقلرین قویوب اوزرینه الیله سوردکده بتشوب کوزلرین دخی الیله سیلدکده روشن اولمغین شمعون پادشاهه باقوب بوعلامت نبوته دلیلدر دیوب بعده یاعیسی مجلسمزده اولنلر بوکیجه اولرنده نه یدیلر نه صقلادیلر خبرو یردیوب جمله‌سندن خبرو یردکده پالچقدن پراسه تکلیف ایدوب ظهوره کتوردکده شفاء مرضی تکلیف ایدوب جمیع خسته‌لر صحت بولدقده احیاء میت دخی تکلیف ایدوب سام بن نوحی تعیین ایتدکده بوقارووده تفصیل اولندیغی اوزره احیا ایدوب حقیقت رسالت عیسایه شهادت ایدوب فی الحال وفات ایتدکده شاه وسپاه بومعجزاتی کوروب عیسانك مرسل من عندالله ایدیکنه صدق وایقانله ایمان کتوردیلر (قصهٔ حبیب نجار) تفاسیرده (واضرب لهم مثلا اصحاب القریة اذجاءها المرسلون اذارسلنا الیهم اثنین فکذبوهما فعززنا بثالث) آینده مذکوردرکه ولایت شامده انطاکیه شهرینك خلقی عبدهٔ اصنام اولمغین انلری ایمانه دعوته عیسی علیه السلام حوارییوندن یحیی ایله یونسی یابولسی یابودسی یاغیری اسملو ایکی کسنه‌یی کوندروب شهره یقلاشدقلرنده حبیب نجار آدلو پیری کندونك قیونجقلرین کودر کوروب حبیب بونلری صوروب

خبر آلدقده صداقتکزه علامتکز وارمی دیوب شفاء مرضی وابراء اکمه وابرص
دیدکارنده حبیبك ایکی ییلدنبرو بر مرضه مبتلا اوغلنی رسوللر مسح ایدوب صغالدقده
حبیب لبیب ایمانه کلوب خلق ایشیدوب رسوللر الندن نیجه خسته‌لر صغالوب
کیدرك پادشاه ایشیدوب بزم صنملریمزدن غیری تکریلر کزمی واردیوب رسوللر
بلی واردر سنی وصنملریکی یرادن الله منزه الاشباهدر دیدکارنده شاه کمراه سزك
حالکزده تفکر وتدبر ایده‌یم دیوب بونلر کندکارنده آردلرینه خلق اوشوب بونلری
دوکوب یاخود حبس ایدوب بعده عیسی علیه السلام شمعونی کوندروب تبدیل
صورتله کلوب پادشاهك توابعیله الشوب بعده پادشاهه مصاحب اولوب بر کون
شمعون پادشاهم ایشتدمکه ایکی کسنه حبس ایتمشسن دیدکاربنی اکلادکمی
دیوب یوق غضبم مانع اولدی دیدکده شمعون انلری کتوردوب سزی کیم
کوندردی دیوب شول الله که شریکی اولمیوب جمیع اشیانك خالقیدر دیدکارنده
مختصرجه وصف ایلاك دیوب (یفعل مایشاء ویحکم مایرید) دیدکارنده مرسل
ایدوککزه علامت ندر دیوب پادشاهنه استردکارنده والده‌سندن کورطوغمش
بر اوغلان کتوریلوب دعا ایتدکارنده کوزلری یری یاریلوب بعده فندق قدر ایکی
نسنه آلوب کوزلری یرینه قودقلرنده عادتجه کوزاولوب شمعون پادشاهه دونوب
سن دخی معبودلرکدن بویله علامتلر ظهورین رجا ایله تاکه انلره وسکا کلی شرف
حاصل اوله دیوب مقدما شمعون پادشاهك قلبنی تسخیر ایدوب تدریجله ایمانه
کتورمك ایچون حسن تدبیرله کلیسایه بیله کیروب انلر انواع کفریات ایدرکن شمعون
نماز قیلوب قلبندن تضرع خالق کائنات ایدوب کافرلر انی صنملره عبادت ایدر
صاندقلرینه بناء حالا پادشاه شمعونه بنم سندن کیزلو سرم یوقدر بزم
معبودلریمز کورمز ایشتمز نفع وضره متعلق ایش ایتمزدیدکده شمعون رسولره
دونوب سزك ربکز میت احیاسنه قادر ایسه اکا ایمان کتورهلم دیوب یدی کوندنبرو
وفات ایتمش بر اوغلان کتوردوب رسوللر دعا ایتدکارنده جانلنوب قالقوب شاه
وسپاهه بنی جهنمدن یدی دره‌یه قودیلر دین وآیینکزدن سزی تحذیر ایدرم الطف
حقله ایمانه کلمك ایچون ایمانه کلکز دیوب بعده کوکلر قپوسی آچلوب
خوب روی وفرخنده خوی بر تازه یکت کوردمکه بو اوچ کسنه‌یه شفاعت
ایدر دیوب اول کسنه‌لر کیملردر دیو پادشاه صوروب شمعونله اشبو رسوللردر
دیدکده پادشاه تعجب ایدوب اوغلانك سوزی تأثیر ایتدیکنی شمعون اکلایوب
پادشاهه نصیحتلر ایدوب پادشاهله نیجه کسنه ایمانه کلدیلر نیجه معتبر آدم

وهبله كعب قولنجه پادشاه ايمانه كلميوب قومى اتفاقيله رسوللرك اوچنى دخى قتله
عازم اولدقلرنده حبيب نجار كلوب كفاره نصيحت ايتمكين حبيبى شهيد ايتديلر
دينوب على كل حال كفارك اكثريا جمله سى كفره مصر وايمانه غير مقر اولمغين صيحهٔ
جبرائيل ايله جمله سى هلاك اولديلر* تفسير ابو السعودده كفاردن اكر پادشاه اكر
غيرى برفرد ايمانه كلمديكى احتمال اظهردر زيرا ايمانه كله لردى قرآنده نوعا اشارت
اولنوردى مكركه پادشاه ايمانه كلوب قومى خوفندن اظهار ايتمامش اوله * تاريخ
ميرخوانده رسوللرك احيا ايتديكى ميت حبيب نجارك اوغلى ايدى دينوب تفاسيرده
(وجاء من اقصى المدينة رجل يسعى) آيتنده رجلدن مراد حبيب بن اسرائيلدر كه
اغاجدن صنملر ياپمغين حبيب نجار ديمكله اشتهار بولمشدر آخرزمان پيغمبرى ايله
ارالرنده التيوز ييل وار ايكن اكا دخى ايمان كتورمشدر بعضلر ديديلركه برمغاره ده
عبادت ايدكن عيسانك رسوللرى بنى ايشيدوب كلوب دين حق اظهار ايتدكده
كفار اشرارسن بزم دينمزه مخالفتمى ايدرسن ديو حبيبى اياقلريله چكنيوب باغرسقلرى
مقعدندن چيقوب ياخود طاشليوب ياخود بوغوب على كل حال شهيد ايتديلر بعضلر
قولنجه كافرلر حبيبه هجوم ايتدكلرنده حق تعالى انى كوكه چكوب جنته قودى*
مرويدركه كافرلر بونى هلاك ايده يوركن بددعا ايدجك يرده يارب قوممه هدايت ايله
ديو خيردعا ايدردى مقبره سى انطاكيه بازارنده در قتل اولندقده حق تعالى كفاره
غضب ايدوب صيحهٔ جبرائيل ايله جمله سى هلاك اولديلر حضرت رسول عليه السلام
بيورمشدركه جميع امتلرك ايمانده سابق اولوب برلحظه كافر اولميانلرى اوچ
كمسنه دركه على ابن ابى طالب وصاحب ياسين ومؤمن آل فرعوندر صاحب ياسيندن
مراد حبيب نجاردر ديو مذكوردر * نيچه معتبراتده مقدما ارسال اولنان ايكى
كمسنه نك اسملرى يحيا ايله يونس يابورس بعضلر قولنجه تاروص ايله ماروص
ياباروص ايله ماروض بعضلر قولنجه تومان ايله مالوس در * مبهمات القرآنده
شمعونله يوحنادر ثالثدن مراد بولس در كعب ايله وهب قولنجه رسل ثلاثه صادق
وصدوق وشلوم در* ابن عباس قولنجه اوچنجى شمعوندر (وجاء من اقصى المدينة
رجل يسعى) دن مراد حبيب نجاردر بعضلر قولنجه اسكيجى ياجريجى بر كمسنه در
ديو مذكوردر (روايت اخرى) تفاسيرده وتواريخده يازيلاندن قصهٔ حبيب نجار
عيسى عليه السلام كوكه چكلمزدن اول اولمق فهم اولنور لكن تاريخ ميرخوانده
وهبدن مروى اولان كلام مفصل محصلى بودركه عيسى كوكه چكله جكنى
بيلوب شمعونى خليفه ديكوب حواريوندن هر برينى خلقى ايمانه دعوته برر ولايته

كوندرمكه وصيت ايتمكين بعد از رفع عيسى عليه السلام حوار يون يهوديلردن انواع عذابه مبتلا اولوب خلاص اولدقلرنده يحيى ايله توماني انطاكيه شهرنه كوندروب واردقلرند پادشاهى شكارده بولوب ايمانه دعوت ايتدكلرند يوزرد كنك اورديروب حبس اولندقلرنده وحى الهى ايله شمعون طويوب واروب پادشاهك خواصنه مصاحب اولوب خفية زندانه واروب كيرمكه چاره بولمدقده امر حقله برملك قاپولرى آچوب زندانجيلره اويقو حواله اولوب شمعون محبوسلرى كتوردوب بوقاروده ذكر اولنديغى احوال مفصلا ظهور ايتدى دينوب بعده مذكوردركه پادشاهله برقاچ كسنه ايمانه كلمكين حبيب شهادتندنصكره شمعونه مسلمانلرى شهردن چقاركه كفارى هلاك ايتسم كركدر ديو وحى الهى كلمكين مسلمانلر ايله كيجه شهردن چيقوب كيدوب صباح اولدقده جبرائيل عليه السلام شهرك دروازه سنه كلوب وياحصار قپوسنك قنادلر ينه ياپشوب برنعره اوردقده كفار ناپاكك زهرەلرى چاك وجمله هلاك اولديلر (رفع عيسى عليه السلام) بوقصه نك سببنده خصوصا كيفيتنده تفاسير وتواريخده اقوال كثيره اولوب * ابن عباسدن مرويدركه يهوديلردن برجماعت عيسايه ووالده سنه سوكدكلرنده عيسى عليه السلام انلره بددعا ايتمكين جمله خنزير صورتنده مسخ اولدقده يهوديلر حاكمى يهوذا بوحالدن قورقوب جمله يهوديلرله قتل عيسايه عزم ايدوب بركون اتفاقله واروب بعض نسنه لر صوروب اثناى كلامده كافرلر غضبه كلوب قتل ايتمكه هجوم ايتدكلرنده امر حقله جبرائيل عليه السلام حضرت عيسايى براوطه يه ايلتوب قويوب اوطه نك باجه سندن كوكه چكوب يهوذا ملعون فلتيابوس آدلو آدميسنه عيسايى قتله كيرديوب باجه دن كيردكده ايچروده ارايوب بولهميوب بعد زمان طشره چيقدقده بولمدم ديوب لكن قدرت حقله عيسى صورتنه دونمكين عبث سويله سن عيساسن ديو طوتلوب فريادنه عمل اولنميوب قتل وصلب اولندى * ضحاكدن مرويدركه يهوديلر قتل عيسايه عزم ايتدكلرند حواريون برچارطاقده جمع اولوب عيسى عليه السلام پنجره دن ايچرو كيروب شيطان لعين يهود بى دينه خبرو يرمكين درت نفر يهودى خربداختر قپويه كلوب عيسى عليه السلام حواريونه كيمدركه چقوب قتل اولنوب جنتده بكا رفيق اوله ديدكده بريسى اشته بن يانبى الله ديمكين قفتان ودلبند وعصاسن اكاويروب قدرت حقله عيسى صورتنه دونمكين طشره چيقدقده طوتلوب قتل وصلب اولندى بوطرفده عيسى حكمت خدا ايله قنادلنوب نور مطلقة مستغرق وكنديدن اكل وشرب لذتى

کیدوب ملائکه ایله کوکه اوچدی برروایتده اول کمسنه عیسایه فدا اولمغی قبول ایتدکده عیسی کوکه چکلوب کافرلر ایچرو کیروب اول کمسنه‌یی عیسی صورتنده کورمکین عیسی علیه السلام صانوب طشره چقاروب قتل وصلب ایتدیلر * بعضلر قولنجه عیسی برکون حواریونی جمع ایدوب نصایح ووصایا ذکرندنصکره بو کیجه خروس اوتمزدن اول بریکز بکا منکر اولوب بنی برقاچ اقچه‌یه صاتسه کرکدر دیوب حواریون طاغلدقده یهودیلر عیسایی کیجه آررکن حواریونك ایماندن بری اولاندن بری سزه قولاغوزلر سم بکا نه و یررسز دیوب همان اوتوز اقچه و یردکارنده آلوب قولاغوزلدقده عیسی کوکه چکلوب دلیل ذلیل علیه لعنة الجلیل انتقام خدا ایله شکل عیسایه دوندرلمکین طوتلوب بن قولاغوز یکزم دیدکچه دکلمیوب صلب اولنوب بعده بونك یوزی عیسایه کودوسی قولاغوزه بکزر عیسی علیه السلام ایسه قانی قولاغوز قولاغوز ایسه قانی عیسی دیو خلق نزاعه دوشوب بینلرنده جدال الیم وقتال عظیم اولدی * بعضلر قولنجه یهودیلر عیسایه ظفر بولدقلرنده برمغاره‌یه قویوب قدرت حقله بربولت کلوب مغارنك سقفنی یاروب عیسایی کوکه چکوب بعده بوقلعه کیرن یهودی شکل عیسایه دوندرلمکین طوتلوب صلب اولندی * نیجه تواریخده عیسایی یهودیلره حواریوندن بودیاخود یهوذا اوتوز اقچه مقابله‌سنده قولاغوزلدقده یهودیلر عیسایی کوندزاوایچنده حواریونله یا کیجه قریهٔ بیت اللحمده برمغاره‌ده حواریونله طوتوب چقاروب حواریون انکارله قورتلوب عیسایی یهودیلر ایپله باغلیوب سن احیاء موتی وابراء مرضی ایدرایدك کندوکی نیچون قورتارمزسن دیوب اوزرینه دیکنلر آتوب یاخود مشت ایله اوکندن واردندن اوروب قوشلق وقتنده صلب ایتمکه دار اغاجنه کتوردکارنده ناکاه بامر الله عالم قرا کولق اولوب کوز کوزی کورمیوب ملکلر کلوب عیسانك باغلرین چوزوب کوکه چکوب قولاغوز عیسی علیه السلام صورتنه دوندمکین قرا کولقده عیسی صانلوب بن قولاغوزم دیو چاغردقجه دکلمیوب قتل وصلب ایتدیلر * لکن تاریخ قدسده یهودیلر عیسایه ضرر قصد ایتدکارنده دنیا یوزی کیجه کبی قرا کولق اولوب یلدزلر کورنوب طاشلر یاریلوب عیسی کوکه چکلوب قولاغوز عیسی علیه السلام صورتنه دوندرلمکین طوتلوب ایپ طاقلوب اکر احیاء موتایه قادرایسك نیچون کندیکی قورتارمزسن دیو یوزینه توکریلوب اوستنه دیکنلر وچالیلر آتلوب بن قولاغوزم دیدکجه عمل اولنمیوب آصلدی التی ساعتدنصکره حضرت مریمك عیسی اوغلی یوسف نجار یهودیلر پادشاهندن جسد مصلوبی

عیسی اولق ظنیله ایستیوب آلوب کندی نفسیچون یاپدردیغی مقبره‌یه دفن ایتدی
(متفرقات) تفسیر لبابده نیچه علما قولنجه عیسی علیه السلام کوکه چقاورکن وفات
ایدوب وهب قولنجه اوچ ساعتدن ابن اسحاق قولنجه یدی ساعتدنصکره
حیاته کلوب بعده کوکه چقلوب ربیع قولنجه وفات ایتمیوب بلکه اویورکن چقلوب
لکن ابن عباسدن روایت صحیحه اوزره وفات ایتمیوب واویومیوب اویانق ایکن چقلمشدر
دینوب معارف قتیبیده صباحدن اوچ ساعت کچدکده چقلمشدر دینوب
تفسیر جلالینده مذکوردر که قصهٔ رفع ماه رمضانده لیلهٔ قدرده قدس شریفده
واقع اولوب عیسی علیه السلام اوتوز یاشنده ایدی * مرویدر که بر بولت
کلوب کوکه چکیورکن والده‌سی مریم کوزم نوری قنده کیدرسن دیو اغلیه رق
صارمشدقده ای والده قیامتده بولشورز دیوب چقلدی (فضائل وخصایص)
نیچه معتبراتده معراجه کتدیکم کیجه اولکی کوکده عیسایی اورته بویلو وحمامدن
هنوز چیقمش کبی قرمزی بکزلو کوردم دیو حضرت رسولدن مروی اولوب
مؤرخین دیمشلردر که عیسی علیه السلام اعاظم انبیا ومرسلیندن واولوا
العزم کزیندن اولوب اکثر علما تصریح وتصحیح ایتمشلردر که اشرف انبیاء کرام
حضرت محمد وابراهیم وموسی وعیسی ونوح علیهم الصلاة والسلامدر * حتی
فوایح مسکیده حضرت ابو هریره (سید الانبیاء خمسة نوح وابراهیم وموسی و
عیسی ومحمد) دیمشدر دینوب * مرویدر که عیسی علیه السلام قدسده قریهٔ
بیت اللحمده اسکندر رومینک دارایه غلبه سندن التمش بش یل صکره وجوده کلوب
حسن بصری قولنجه اون اوچ بعضلر قولنجه اون یدی یا یکرمی یدی یاشنده پیغمبر اولوب
اوتوز اوچ یاشنده ماه رمضانده قدر کیجه‌سی کوکه چقلدی * معارف قتیبیده اون ایکی
یاشنده بلد خلیل قربنده ناصره شهرنده کوکدن کتاب انجیل نازل اولوب بوسببدن امتنه
نصاری دیرلر کوکه چقلدکده قرق ایکی یاشنده ایدی دینوب تفسیر ابو السعودده
ابن عباس قولنجه اوتوز یاشنده پیغمبر اولوب زمان نبوتی جمله اوتوز آی اولوب
بعده کوکه چقلدی دینوب * کتاب ملل ونحلده مدت دعوتی اوچ یل اوچ
آی اوچ کون ایدی دیو مذکوردر کشف کشافده انجیل اوتوز بش سوره اولوب
انجیلدن بریسی سورة الامثال ایدی * شرح مقاصدده انجیل لسان یونان اوزره
ایدی دینوب شیخ اکملک وصایای امام اعظم شرحنده سریانی ایدی دینوب
شهر رمضانک اون اوچنجی کیجه‌سی نازل اولدی دیو کتب حدیثده بر حدیث
شریف واردر * تفاسیرده مذکوردر که حضرت عیسای مقرب محض امر رب

ایله بلا اب طوغمغین کلمة الله دینوب برلقبی دخی مسیحدر عبرانیجه شیحا دینوب معناسی مبارك دیمکدر عیسی علیه السلام ایسه ایشوع لفظندن معربدر برلقبی دخی روح الله اولدیغی احیای موتی یا احیاء قلوب ایتدیکیچوندر بعضلر روحدن مراد ملك واسطه سیله ظهورعیسی ایله بشارت اولنان وحیدر دیوب بعضلر دیمشلردرکه بر نسنه مدح اولندقده روحدر دیمك عادت اولوب عیسی علیه السلام دخی نطفه سز مجرد نفخ جبرائیله پیدا اولمغین روح دیدیلر * تاریخ قدسده عیسی علیه السلام مجرد وعبا کیوب یرده بیتن نباتاتی ییوب احیانا والده سی ایشلدیکی ایپلك بهاسن پرایدی دینوب کشافده مذکوردرکه حق تعالی (یا عیسی ابن مریم اذکر نعمتی علیك و علی والدتك اذایدتك بروح القدس) دیو بیوردقدنصکره عیسی علیه السلام شکر نعم خدا ایچون دائما عبا کیوب اغاج یپراقلرندن غدا ایدینوب بر نسنه‌یی اصلا ایرته‌یه صقلامیوب کل یوم مع رزقه دیوب توکل رب فتاح ایله اراضیٔ قدسده اکثریا سیاح اولوب مال و منالی و اهل وعیالی ومنزل و داری و اسباب وطواری اولمیوب کمال زهدوتجرد اوزره ایدی (ع) درویش هر کجاکه شب آمد سرای اوست * مضمونجه طاغ وطاشده قوریده یاشده سفر و حضرده هر نه یرده اخشام اولسه آنده آرام ایدوب بللوبر مقامده اولمزدی بعض معتبراتده مذکوردرکه برکون صحراده کزرکن عظیم یغمور طوتوب التجا ایده جك بر شجر وبنا بولمیوب عاقبت برمغاره‌کوریوب واروب کیرمك دیلدکده ایچندن بر ارسلان پایلان حمله ایدوب کیرمکه قومدقده یارب جمله مخلوقاتك مسکن ومأواسی و مأمن و ملتجاسی اولوب آوارهٔ بی‌مکان بیچارهٔ محنت نشان عیسی قولکمیدر همان دیو مناجات رب العزت ایتدکده وحی الهی ایله انواع تسلیت اولندی * تفسیر کبیرده (اذایدتك بروح القدس) آیتنك معناسی بودرکه جبرائیل علیه السلام عیسانك یانندن اکثر احوالده دور اولمغه مأمور اولمشدی دینوب * تاریخ میرخوانده مذکوردرکه بوکدن طاقیهٔ و قفتان کیوب النده عصا ایله دائما پیاده‌جه سیاحت ایدوب هر نه یرده کیجه اولسه قوری یرده و آچق یرده طاش اوصدانوب قلب شریفنك کمال غناسندن و محبت اللهه امتلاسندن جمیع دنیا ومافیهانك وجود وعدمی یاننده علی السوا ایدی اتمك یدکده طپراق اوستنه قویوب یردن الوب ییوب طعام و لباسدن اقل قلیل ایله اکتفا ایدوب (نظم) دار دنیاده چون بقا یوقدر * اوله‌جك جانه بو دخی چوقدر * دیو بیوردی برکون حواریون پیاده‌لك المین چکمیوب برمرکب آلسه‌کز دیدکلرنده بهاسنه

قادر دکلم دیمکین حواریون برمرکب آلیوپروب اوزرینه بینوب کیجه اولدقده قلب شریفنه انك یمی وصوّیی فکری کلمکین ینه حواریونه ویروب بن شول نسنه‌لردن بیزارمکه قلبمی کندویه مقید ایده‌ دیدی ینه برکون حواریون اجازت ویرکه سزه سکنی ایچون برخانه بنا ایده‌لم دیدکلرنده بن شول سرای بی وفایی نیلرمکه عمرم درازاولورسه خراب وهالك عمرم آز اولورسه ایللر اکا مالك اوله دیوب حواریون محبت نمون اوبابده ابرامی حددن بیرون ایتدکلرنده عیسی علیه السلام لب دریایه واروب اشبوموج ذاخراوزره برخانهٔ فاخر بنا ایلك دیوب موج اوستنده بنا بقا بولمز بلکه وجوده دخی کلمز دیدکلرنده دنیا ایله آخرت حالی دخی بویله در دیو بیوردی * مرویدرکه برکون برطاش یاصدانمش ایکن شیطان کلوب یاعیسی سن صانورسنکه دنیادن برنسنه‌یه علاقه‌ك اولمیه بوطاش دخی دنیادندر دیدکده عیسی علیه السلام قالقوب اول طاشی بی تردد وتحاشی شیطان کفرفاشی یه آتوب (هذالك ولعمری ان الدنیالك واهلهـا خدمك) دیدی یعنی اشبوسنك بی قیمت ورنك سنك ایچون اولسون تحقیق دنیاسنك متاعکدر اهل دنیا ایسه خدام واتباعکدر (نظم) غلام همت آنم که زیر چرخ کبود * زهرچه رنك تعلق پذیرد آزادست (نثر) مرویدرکه برکون حواریون یاروح الله سن صو اوزرنده یورزسن بز اندن عاجزز سبب ندر دیدکلرنده لیقینی بالله دیوب بز دخی اهل یقینز دیدکلرنده یولده برحجرله برکهر بولسه کز قنغیسن المغه مائل اولور ایدیکز دیوب کهره مائل اولوردق دیدکلرنده امدی سز اهل یقین دکلسز دیو بیوردی (ارسال رسل) تاریخ قدسده عیسی علیه السلام بعد الرفع اینوب والده‌سنی اغلار کوردکده ای والده بنمچون اغلمه که الله تعالی بنی کوکه چکوب بکاخیردن غیری نسنه اصابت ایتدیرمدی دیوب والده‌سنه حواریونی چاغردوب کلدکلرنده کندی طرفندن رسالتله جمیع اوامر الهیه‌یی خلقه تبلیغ امر ایدوب ینه کوکه کتدکده حواریون برموجب امر هدایت نمون اطراف عالمه پراکنده اولدیلر بعده انجیلرندن درت کمسنه که برینك اسمی متی در بریره کلوب هر بری برانجیل جمع ایدوب متی انجیلنك آخرنده یازلمشدیکه عیسی دیدیکه الله تعالی بنی سزه ارسال ایتدیکی کبی بن دخی سزی امم عالمه ارسال ایلدم بنم نامله واروب خلقی راه الهه دعوت ایلك دینوب * عرایس ثعلبیده‌منذ کوردرکه مریم ایله ینه مریم آدلو برخاتونکه سابقا دیوانه ایکن دعاء عیسی ایله شفا بولمشدی مصلوب عیسی اولمق ظنیله دار اغاجنه کلوب اغلاشدقلرنده عیسی اینوب نیچون اغلارمسز الله تعالی بنی کوکه چکوب

بکا خبردن غیری نسنه اصابت ایتمامشدر بو کوردیککز بنم صورتمه تبدیل اولنمش برکسنه در دیوب بدی کوندنصکره الله تعالی بیوردیکه باعبسی عدولرلیهودیلرسنی حواریونه مراد اوزره وصیت ایتمکه قومدیلر کوکدن اینوب انلره واروب بعض امور اصمارله فلان طاغده اولان مریم مجدلانیه نام خاتون یاننه وارکه سکا اندن زیاده اغلامش کسنه یوقدر اکا خبرویرکه وفات ایدوب سکا ابتدا ملاقات ایده جك اودر انکله حواریونی چاغردوب خلقی دین اسلامه دعوت ایچون اطرافه کوندر * مزبوره خاتونك قصه سی بودرکه انطاکیه شهرنده قریهٔ مجدلاندن برصالحه خاتون اولوب اشراف بنی اسرائیل بونی نکاحلمغه دیلدکلرنده مستحاضه اولمغین بجابندن کسنه یه دمیوب بهانه‌لر بولوردی عیسانك معجزاتن ایشیدوب واروب بجابندن کسنه یه دمیوب عیسی انك ارقه سنه الین سوروب قلبندن حقه تضرع ایتدکده شفا بولمشدی عیسی علیه السلام رفع اولندقدن یدی کونصکره امر حقله کوکدن بوخاتونك طوردیغی طاغه ایندکده قدرت حقله طاغ نوره مستغرق اولوب اوخاتون حواریونی چاغروب عیسی برینی رومیه شهرنه برینی آدم یجیلر ولایتنه برینی مشرقه برینی مغربه برینی طرسوسه برینی قدسه برینی حجاز ولایتنه برینی بربرولایتنه خلقی دینه دعوت ایچون کتمکه تعیین ایدوب بعده کوکه چکلوب قنادلنوب پرنور اولوب لذت اکل وشربی کیدوب ملائکه ایله عرشی طواف ایدوب انسی وملکی ارضی وسماوی اولدی (احوال مریم وحواریون) غرایس ثعلبیده وهبدن مرویدرکه سابقا عیسی علیه السلام کوکه چکله جکنی بیلدکده حواریونی بری برلرینه آخرت قرنداش وایچلرندن شمعونله یحیایی والده سی مریمه بواداش ایدوب والده مك یانندن اصلا دوراولمکز دیواصمرلمغین بعدازرفع عیسی مریم وشمعون ویحیاروم پادشاهی مارونه واروب مقدماما رونه الله تعالی بودوس آدلوبرپیغمبرکوندرمش اولوب بونلردخی واردقده مارون ضلالت نمونبودوسله شمعونی قتل وباش اشاغه صلب ایدوب مریمله یحیی قاچوب اردلرندن کافرلریتشوب بونلره خوف کلی مستولی اولدقده قدرت حقله یرشق اولوب مریمله یحیی غائب ونا پدید اولدی مارون عسکریله کلوب اوبری محکم قازدیروب اثرظاهر اولمدقده طپراغی اورتوب الله امریله اولدیغنی بیلوب عیسانك احوالن صوروب خبرویردکلرنده ایمانه کلدی * تفاسیرده مریم رفع عیسادن التی ییل صکره وفات ایتدی دینوب * تاریخ قدسده مریم قدسده جبل طورز یتاده دفن اولنمشدر دینوب * تفسیر لبابده مذکوردرکه رفع عیسادنصکره حواریونه یهودیلر بعض وجهله عذاب وعقاب ایدوب کارخانه کاردا ستخوانه

ایرشدکده اول ظلم عظیم وجورالیم وطور سقیمی روم پادشاهی طیاریش مرحمت
اندیش ایشیدوب سنك تحت امرکده برکمسنه یهودیلره بن سزه اللهك رسولیم
دیو دعوت ایدوب اشبو مقوله معجزات کوسترد کده باصوب آصوب حالا یوالدشلرینه
دخی انواع جفا ایده یورلر دید کلرنده بن عیسانك احوالن ایشتمش اولایدم
یهودیلره برایش ایتمش اولایدمکه تاریخ اولوب عیسایه ضرر ایرکورمکه قومازدم
دیوب نیچه زماندنبرو یهودیلر پادشاهلرینك تحت حکمنده اولمغین
طیاریش حواریونی کتوردوب عیسانك احوالنی صوروب بیلدکده دین عیسی
اوزره حواریوندن بیعت آلوب ایمانه کلدیکنی روم خلقندن صاقلیوب عیسی
اولمق اعتقادیله صلب اولنانی داردن ایندیروب دار آغاجنی تعظیما صاقلیوب
بنی اسرائیل عقوبت سزا وجهنم جزایه غزا ایدوب ایچلرندن وافر کافر قیروب
نصاری دینی دیار رومده ابتدا بوزمانده ظاهر ومعلوم اولدی نصرانیت دینك
اصلی دخی دیار رومده اولدیغنك سببی بودر رفع عیسادن قرق ییل صکره ینه
روم پادشاهی طیطوس بن اسپیانوس تختکاهی اولان ولایت فرنکدن کلوب
بنی اسرائیلك کیمنی مقتول کیمنی اسیر ومغلول وحقیر ومخذول ایدوب قدس شهرین
غایت ویران وطاش اوستنده طاشدن نشان قومدی * بعض معتبراتده یهودیلرك
حواریونه عذابلری غایت اسی کونشه قویوب بدنلری سوز وبریان اوله جق مرتبه
الم رسیده اولوب غایت رنجیده اولملری ایدی دینوب * تاریخ میرخوانده ابن
عباسدن مرویدرکه عیسی کوکه چکله جکنی بیلدکده حواریونی جمع ایدوب
نیچه مواعظ ونصایح ووصایا بیانیله تشریف وآخر زمان پیغمبری کله جکدر دیو
مفصلا تعریف وتوصیف ایدوب بعده امر حقله شمعونی سزه خلیفه ایتدم دیوب
آنلر دخی قبول ایتد کلرنده بندنصکره ملائکهٔ کرام نورله طولوبعض قابلر کتوره جکاردر
اونور قلبکزه کیردکده هر بریکز بردرلو قومك لغتنی بیلسه کرکدرکه آنلری دینه
دعوت ایده جکدر دیوب وصایا تمام اولدقده حوز یوندن بری یهودیلره نفاق
ایدوب قصهٔ رفع ظهور ایتدی * مرویدرکه حواریون یهودیلر جفاسندن
خلاص اوقلرنده رئیسلری شمعون الصفا بموجب وصیت عیسی هر برینی بر
درلو قومی دینه دعوته کوندروب برینی رومه برینی مغربه برینی ولایت حجازه بعضلرینی
دخی بعض ممالکه کوندروب عیسی خبرویردیکی اوزره ملائکه نورله طولوظرفلر
کتوروب حواریونه ویرد کلرنده هر بری دعوتنه مأمور اولدیغی ولایت خلقنك
لغتنی بیلوب سمتلو سمتنه کتدیلر (ضلالات نصاری) تاریخ میرخوانده

ابن عباس قولی اوزره عیسی کوکه چکلدکده امتی اولان نصاری شرع قویم
وطریق ومستقیم اوزره سکسان ییل ثابت ومقیم اولوب بعده بولس آدلو بریهودی
آنلری کمراه وضلالتله حاللرین تباه ایتدی شووجهله که برراهب عبادت راغب
صورتنده نصارایه کاوب درت آیه‌دك اعتکاف ایدوب کسنه‌یه کورونمیوب کثرت
عبادتله نصارایه اعتقاد ویردکده کبار علما کزدن اوچ کسنه‌یی بربرر بکا کوندرك
تاکه اسرار الهیه‌دن هر برینه بعض نسنه تعلیم ایده‌یم دیوب نسطور و یعقوب
وملکایی کوندردکارنده بونلرك برینه تنهاده بنی عیسی امتنه کوندرمشدر بیلورسنکه
عیسی بمقوله نسنه‌لره قادر ایدی دیوب اودخی بلی دیدکده بوبله ایشلره اللهدن
غیری کسنه قادرمیدر دیوب یوق دیدکده * امدی بلمش اولکه عیسی
تکریدرکه کوکدن یره اینوب عالمی اصلاح ایدوب ینه کوکه کتدی * ایکنجیسنه
دخی بوبله دیوب لکن بلمش اولکه الله تعالی حرکتدن منزهدر اماکه عیسی
اللهك اوغلیدرکه آنی بریوزینه کوندروب ینه کوکه چکدی * اوچنجیسنه دخی
بوبله دیوب لکن عیسی بریوزینك تکریسیدرکه خلق آنی قتل ایتمك دیلدکلرنده
کیزلنوب یقینده قومی ایچنه کاسه کرکدر بنی سزه بوخبرلری اعلام ایچون کوندردی
دیوب بومقوله هرزه وات وکفریات سوبلیوب بعده صومعه قاپوسنی قپایوب
ایچرودن کندوبی بوغازلیوب ایرته‌سی طائفهٔ نصاری اول اوچ کسنه‌یه بولس
سزه نه‌دیدی دیو صوروب دیو یردکارنده برینك سوزی برینه اویمامغین
خلق ایناتمیوب بولسدن بالذات ایشیده‌لم دیو وازوب صومعه‌یی آچوب بوغازلنمش
کوردکلرنده جمله نصاری اوچ فرقه اولوب هر بری بولس لعین تلقین ایتدیکی
اوچ مذهب باطل کفر شعاردن برینی اختیار ایتدیلر (فاختلف الاحزاب
من بینهم) آیتندن مراد بودر * بعض معتبراتده سدیدن مرویدرکه بعدازرفع
عیسی نصاری سکسان برییل دین اسلام اوزره طوروب قبله‌یه قارشو نمازقیلوب
رمضان آینده‌اوروج طوتوب یهودیلرله مابینلرنده‌جنك اولنجه بوبله‌طوروب بعده
یهودیلردن بولس آدلو بربهادر کافر نصارایه حیله ومکر فکر ایتمکین بندیکی آتنی
سکیرلیوب باشنه طپراق صاچوب کوز صانسونلر دیو بر کوزنی قپایوب نصارایه
کاوب بنی بیلورمیسز دیوب بلی بزدن شوقدر کسنه قتل ایدن سنسن دیدکلرنده
کرچك ایتمشدم لکن دوشمنه عیسی کوکدن اینوب بنم قوممدن نه‌ایسترسن
دیو بکا برطپانجه اوروب برکوزمی چقاردی بکا توبه ویروب مسلمان ایتمکین
دوشمنه بکا تعلیم ایتدیکی امورذینی سزه دیمك ایچون کلدم دیدکده نصاری

اینانوب کلیساده بوکا براوطه یاپدیروب بواس کفر مونس صومعه ده بر بیل صورتا عبادت ایدوب احیانا نصارایه پنجره دن بعض نسنه سویلیوب قلوب ناسی کندویه جذب ایدوب مدت مزبوره ده انجیلی اوکرنوب برکون سزه اسراردن بردیه جکم واردر دیو خلقی جمع ایدوب حق تعالی جمیع اشیایی یاراتدیغی انسان انتفاعیچون دکلیدر دیوب بلی دیدکلرنده پس نیچون شرب خمر واکل لحم خنزیری کندوکزه حرام ایدرسز دیدکده خلقه خوش کلوب سوزیله عمل ایلدیلر برزمانده دخی جمع ایدوب وشمس وقمرونجوم نه طرفدن طوغارلر دیوب مشرقدن دیدکلرنده اوطرفدن آنلری کوندرن کیمدر دیوب الله تعالی در دیدکلرنده * امدی الله مشرقده در نمازی مشرقه قارشو قیلك دیوب قبله لرین دوندردوب برزمانده دخی جمع ایدوب الله تعالی سنك توبه کی قبول ایتدی دیو بکا برندا کلدی دیدکده خلق اینانوب بوکا محبت ایتدکلرنده بولس لعین قدسه کیدوب نسطور آدلو کسنه یی نصارایی صورتا تعلیم وارشاد حقیقة اضلال وافساد ایتمکه خلیفه دیکوب حاشا عیسی ومریم ایله الله اوچ تکریلردر دیو بیلدیروب بعده ولایت رومه کیدوب آنده دخی حاشا عیسی اللهك اوغلیدر دیو رومیلردن یعقوب آدلو کسنه یه تعلیم ایدوب بعده ملکا آدلو کسنه یه حاشا عیسی اللهك کندوسیدر دیو تلقین ایدوب جمیع نصار ایه کندویه حسن اعتقاد ویردکده نیجه زماندنبرو قصدله قپادیغی برکوزنی آچوب نسطور و یعقوب وملکایی بر بر تنها چاغردوب بو کیجه عیسایی دوشمده کوردم سندن راضی اولدم دیوب کوزمی سیلوب کوزم آچلدی پس یارین بن کندومی آنك یولنده قربان ایدرم * امدی بن سکا تعلیم ایتدیکم دین وآیننه خلقی دعوت ایدهسن دیو اصمرلیوب ایرتهسی کندو یی بوغازلیوب اوچ کوندنصکره نسطور ویعقوب وملکانك هر بری خلقی کندی مذهب باطلنه دعوت ایتدکده هر بری برطائفه اولوب ارالرنده جنك وجدال وحرب وقتال اولوب هرطرفدن وافر کافر قیریلوب قیامته دك بوعداوت ایچلرنده باقیدر * پس نصاری اوچ فرقه اولوب بری نسطوریه در که عیسی ابن الله دیرلر بری یعقوبیه در که عیسی هوالله دیرلر بری ملکائیه در که الله اله عیسی ومریم اوچ تکریلردر دیرلر اشبو اوچ طائفه دخی کافر اولدیلر * مشاهیر تفاسیرده (فاختلف الاحزاب من بینهم) آیتنده مذکوردر که نسطوریه عیسی ابن الله دردیوب یعقوبیه عیسی هوالله دردیوب اشبو ایکی فرقه کافر اولدیلر لکن ملکائیه عیسی اللهك قولی ورسولی جاریهسی مریمك اوغلیدر دیمکین مسلمان اولوب اول ایکی کافر

فرقه‌لری بو مسلمان فرقه‌سنه غلبه ایتکله حضرت رسول علیه السلام ظهورینه‌دك عالمده بناء دین اسلام انهدام وانعدام اوزره ایدی دینوب (ان الذین فرقوا دینهم وکانوا شیعا) آیتنده حضرت رسولدن مرویدرکه طائفۀ یهود یتمش بر فرقه اولوب جمله‌سی نارده یعنی جهنمده در الا بر فرقه دکل نصاری یتمش ایکی فرقه اولوب جمله‌سی نارده‌در الا بر فرقه دکل بنم امتم یتمش اوچ فرقه اولسه‌لر کرکدرکه جمله‌سی نارده در الا بر فرقه دکل دیوب اول بر فرقه کیملردر دیو صورلدقده بن ودخی اصحابم نه‌نك اوزرنده ایسك آنك اوزرنده اولنلردر دیو بیورمشلر (قصۀ اصحاب کهف) تاریخ میرخوانده مذکوردرکه یونلر ولایت یونانده حالا طرسوس دیدکلری افسوس شهرندن ایدیلر بعضیلر آنده ساکن اولان جالینوس حکیم حضرت عیسانك ابراء مرضی واحیاء موتی ایدر ایدیکنی ایشیدوب صحیح ایسه پیغمبر اولمغین تصدیق واجبدر دیوب نیچه شاکردلریله عیسایه بولشمغیچون دریادن کیدوب کمی ایچنده زحیر مرضندن وفات ایدوب شاکردلری آنك وصیتی اوزره عیسایه واروب مسلمان اولوب وطنلرینه کلوب خبر ویردکلرنده اهل افسوس کفرله کچن زمانمزه افسوس دیوب جمله‌سی ایمانه کلدیلر * لکن تاریخ الحکماده جالینوس نبوّت عیسادن ایکیوز ییل اول وفات ایتمشدر دینلان کلامه مخالفدر بعضلر دیمشلردرکه اصحاب کهفله افسوس شهرینك سائر خلقی ایمانه کلدکلری شمعون الصفا حواریوندن بربنی دعوت دین ایچون اول شهره کوندردکده واقع اولمشدر حواریون اطراف عالمده خلقی دینه دعوت ایدرکن کفاردن دقیانوس شقا مأنوس دیار رومدن یابالدن ظهور ایدوب هر اوغرادیغی شهر خلقنی عبادت اصنامه جبر وترغیب وابا ایدنلری قتل وتعذیب ایدوب افسوس شهرنه کلدکده خلقك بعضی انقیاد ایدوب عناد ایدنلر کیمی ترك وطن کیمی اختفا ایدوب کیزلنانلرك بعضی بولدیروب سیاست ایدردی بیرام کوننده شهردن طشره‌ده صنملره قربانلر ایدوب شهرده کمسنه قالمسون دیو ندا ایتدیروب اولاد اعیان شهردن یدی کمسنه اولرنده قپانوب عبادت حقه مشغوللر ایکن ایشیدوب کتوردوب رئیسلری مکسلمینا ایله قیل وقال وبحث وجدالدنصکره قتل امر ایتدکده مهلت ایستیوب حبس ایتدکده کیجه قاچوب بر مغاره‌یه واردیلر * بعضلر دخی دیمشدرکه افسوس شهرنده دقیانوس پادشاه اولدقده حاشا دعوای الوهیت وخلقی کندو یه طاپمغه دعوت ایدوب بعد زمان عظیم عدو ظهور ایدوب آنلری دفع تدبیرنده بحضور اولدقده اولاد اعیاندن ومقربین

سلطاندن التی کسنه تنهاده جمع اولوب دقیانوسده مخلوق اولمیدی عدودن قورقزدی پس شمدنکیرو حضرت خداوند بی شریك ومانندہ طپالم دیوب دقیانوس لعیندن امین اولمق ایچون برمغاره یه کتمکه جزم وعزم ایتدکارنده خفیة بابالری اولرندن کوتورمکه قابل بعض نسنه جکار آلوب تنها یوله کیدوب برچوبانه صتاشوب اودخی ایمانه کلوب قیونلری صاحبلرینه ایلتوب بعده بونلرله چوبانك کلبی قطمیر بیله کلوب بونلر طاش آتدقلرنده بن اللهی سزدن اول بلشکن مجبدرکه بنی قوارسز قوك بنی سزه پاسبان اوله یم دیدیکین بونلر تعجب ایدوب طنیوب کیدوب چوبانك دلالتیله برمغاره یه کیروب بعده جمله دن تازه وچابك اولان یملیخایی شهردن خبر آلمغه کوندردکارنده واروب دقیانوس دخی عدوسیله جنکدنصکره کلوب بونلرك پدرلرینه اوغلاریکزی کتورك دیو جبر ایدوب نه یره کتدیلر بلمزدیوب بعده قنغی مغاره یه کتدکارین بیلوب شهر خلقی بله کلسونلر دیو چاغردوب یملیخا بو خبری یولداشلرینه ایلتدکده (حسبنا الله ونعم الوکیل) دیوب یمك یدکارنده یاتوب اویویوب دقیانوس مغاره یه کلوب خزینه داری مارنوسه غارده کسنه وارمی کوردیدکده کیروب بونلری اویور کوروب چاغروب اویانمدقلرنده سابقا مسلمان اولوب خوفندن ایمانن صاقلامغین چیقوب آچلقدن وفات ایتمشلردیمکین دقیانوس سوینوب مغاره قپوسن یاپدیروب کیدوب مارنوس بو حالده سررب متعال واردر دیوب صکره کلنلره باعث عبرت وموروث خبرت اولمق ایچون باقردن برلوح اوستنه بونلرك احواللرین قازدیروب بنا ایچنه قویوب دقیانوس وفات ایدوب مرور زمان و کرور اوان ایله سلطنت برمؤمن وعادله منتقل اولدقده برچوبان قیونلرینه اغیل ایتمك ایچون مغاره نك قپوسن ییقوب لکن دهشتندن کیره میوب کتدی مزبور اصحاب کهف جمله اوچیوز طقوز ییل متصل اویویوب طپراقده چوریمسونلر دیو امر حقله جبرائیل علیه السلام ییلده ایکی کره بونلری بر یانلرینه دوندروب کوزلری دخی چوریمامك ایچون قدرت حقله آچق طوروب بعده اویانوب عجبا برکونمی یادخی اکسکمی اویودق دیوب نماز قیلوب یملیخایی خفیة طعام کتورمك ایچون شهره کوندروب دقیانوس طویمسون دیو تنبیه ایتدیلر یملیخا مغاره قپوسن یاپلوب ییقلمش کوردکده تعجبله شهره کیدوب انطاکیه اطرافنده بر بتخانه یرنده دین عیسی اوزره کلیسا کوردکده تعجبی ارتوب افسوسه کیردکده اشخاص ناسی وآیین ولباسی اسلوب سابقه مغایر کوردکده (نظم)

وما الناس بالناس الذین عهدتهم * ولا الدار بالدار التی کنت اعرف * (نثر)

دیو هائم وحائر اولوب اتمك آلمق ایچون براقچه ویردکده دقیانوس سکه‌سی اولمغین اتمکجی بو کاسن دفینه‌می بولدك دیوب یملیخا شاشوب خلق اوشوب قاضی یه ایلتوب اودخی بعد السؤال پادشاهه کوندروب یملیخا‌یی دقیانوسه ایلتمك دیو یلواروب خلق حیران اولوب دیوان سلطانه واردقلرنده سن کیمسن دیو صوروب بودخی فلان محله ده فلانك اوغلی یم دیدکده هی کشی سن یادیوانه‌سن یاحیله بازسن البته طوغری سویله دیوب اودخی سر کذشتن بالتمام اعلام ایتدکده ایشیدنلر حیران اولوب شاه وسپاه یملیخا ایله مغاره‌یه کیدوب براوغوردن خوف ایتمسونلر دیو یملیخا اجازتله مقدمجه واروب یولداشلرینه مفصلا خبر ویردکده جمله‌سی حضرت حقه سجدهٔ شکر ایدوب پادشاه کلدکده سابقا مارنوسك قودیغی باقر لوحی بولوب اوقویوب تعجب ایدوب اصحاب کهفی اسملریله چاغردقده باشلرین سجده دن قالدیروب پادشاه بونلرك اللرین ایاقلرین اوپوب طعاملر احضار ایتدیروب توابعیله ییوب ایچوب بعده اصحاب کهف پادشاهه دعا ایدوب بزی کندی حالیمزه قودیوب اجازت اولدقده یاتوب وفات ایتدیلر پاشاه بونلری اطلسدن کفنلره صاردیروب صافی آلتوندن برر تابوته قودقلرنده بزی کفنلرکدن وتابوتلرکدن چقارکه بزجنت کفنلری ایچنده یز دیو واقعه سنده سویلدکلرنده چقاردوب اولکی لباسلریله قودی مغاره قپوسنده برمسجد یاپدیروب بولشدیغی کونی بیرام ایدینوب هر ییل اول کونده شهر خلقیله مغاره قپوسنه جمع اولورلردی * ینه میرخوانده مذکوردر که شمدیه‌دك ذکر اولنان قصهٔ احوال اصحاب کهف بعد از رفع عیسی علیه السلام واقع اولمشدر دینلر قولیدر برروایتده بونلر قبل از نبوت عیسی علیه السلام دقیانوس خوفندن مغاره‌یه کیروب اوچیوز طقوز ییل اویودقدنصکره اویانوب یملیخا شهره کیدوب مسلمان پادشاهه ایلتلوب سویلدکده علماسنی کتوردوب صوردقده اصحاب کهف انجیلده بیان اولنوب عیسی علیه السلام بن کوکه چکلدکدنصکره آنلر اویانوب نبوتمی تصدیق ایتسه‌لر کرکدر دیمشدر دیدکلرنده شاه وسپاه مغاره‌یه کیدوب یملیخا مقدمجه واروب پادشاه کلیور دیدکده دقیانوسی صانوب قورقدقلرنده بزشوقدر زمان اویومشزدر که بو اثناده عیسی آدلو پیغمبر کلوب آنك دینی شایع اولمش دیوب ماجرایی حکایت ایتدکده جمله‌سی عیسایه ایمان کتوروب اولکی حاللرینه وارمغه دعا ایتدکلرنده ینه یاتوب اویویوب پادشاه کلدکده بونلری اویور کورمکین چیقوب مغاره قپوسن یاپدیروب برمسجد بنا ایتدردی ودخی مذکوردر که بوروایت ابن عباس قولی اولوب

(ابن)

ابن اسحاقدن دخی مروی در که دقیانوس وفاتندنصکره زمان کچوب برمسلم وعادل
وصالح وصافی دل پادشاه اولدقده بونك زماننده افسوس شهری خلقنك بعضی
حشر اجساد وارواحی و بعضی همان حشر اجسادی انکار ایدوب مسلمانلر ارواحیله
اجساد معاً حشر اولنورلر دیوب برکون شاه آگاه پلاسلر کیوب کول دوشیوب اوتوروب
قوللریکه دین حق اظهار و حقیت قیامته بر علامت آشکار ایله دیو جناب
باری یه تضرع وزاری ایتمکین تیر دعاسی هدف اجابته اصابت ایدوب یوقاروده
ذکر اولنان وجهله مغاره قپوسی آچلوب اصحاف کهف اویانوب یملیخا طعام
ایچون شهره کلدکده رئیس شهره بعده قاضی یه ایلتلوب سویلدکده رئیس
وقاضی وجماعت مغاره یه واروب قپوسی یاننده قپامش براو کوروب قپوسن
یقدقلرنده بونلرك مفصلا قصه لری نقش اولنمش باقردن ایکی لوح بولنوب
اوقونوب مغاره ده اولنلرله سویلشدکلرنده صحت حشر ونشره بر علامت عظیمه
ظهور ایتدی استعجال ایله کاوب کوره سز دیو پادشاهه خبر بشارت اثر کوندرلمکین
کاوب سرورندن اغلایوب سجدهٔ شکر ایدوب اصحاب کهف الهام رب الانام
ایله ینه یاتوب نیام اولوب روایت مشهوره اوزره وفات ایدوب پادشاه بونلری
اطلسدن کفنلر والتوندن تابوتلره قویوب واقعه سنده بز التوندن یرادلیوب طپراقدن
یرادلمشز دربزی طپراقه دفن ایله دیدکلرنده تابوتدن چقاروب طپراغه دفن
ایتدیروب بعده حضرت علام الغیوب اول غار ایله اصحابنی عیون خلقدن مخفی
ومحجوب ایتدی (روایت اخری) تفاسیر متفرقه ده اولانك محصلی بودرکه رفع
عیسی علیه السلامدنصکره اهل انجیل آزوب عبدهٔ اوثان وعندهٔ ذوی الطغیان
اولدقلرنده دقیانوس جمله دن اشد ومسلمانلره خصم الداولوب اطرافدن کتوردوب
یاخود کندی اطرافی کزوب مسلمانلری کفره جبر ایدوب مرتد اولمیانلری پاره لوب حصار
قپوسنه ودیوارلرینه اصاردی طرسوس شهرینك اعیانی یاخود دقیانوسك وزراسی
یاخود شهرده صراف اولان التی نفر کمسنه تنهاده عبادت ایدر ایدکلرین ایشیدوب
کتوردوب ایماندن دوندکلرنده بونلری صویوب قووب موصل قارشوسنده
نینوی شهرینه کیدرم کلدکده امرمه تابع اولمز سکز قتل ایدرم دیوب کتدکده
بونلرك هر بری پدرلری اولرندن برمقدار نسنه آلوب بعضی صدقه ایدوب بعضی
آزق ایدینوب یاخود التی کمسنه بی اتفاق برر برر شهردن چیقوب طشره ده بولشوب
ایچلرندن بیوکلری بن قلبمده برنسنه بولورمکه ربمز یرلرك و کوکلرك ربیدر
دیوب آنلر دخی بزده بویله مشاهده ایدرز * امدی چونکه مسلمان اولدق

مغاره یه قاچه لم دیوب علی کل حال بولده کیدرکن برچوبان بونلره اویوب کلبنی نیجه
کره قووب کتمدکده بندن قورقمکز بن الله تعالی یی سونلری سورم سز یاتوب
اویوك بن سزی بکله یم دیوب بعده برمغاره یه کیردیلر ایل ونهار عبادت ایدوب
ایچلرندن یملیخا هرصباح لباسلرین چقاروب فقرا لباسن کیوب شهره واروب
مهماتلرین آلیویروب شهردن تجسس اخبارله کلوب دقیانوس سفردن کلدکده
بونلرك پدرلرندن اوغللرین استیوب اسبابمزی آلوب قاچدیلر بلمزز دیوب یملیخا
بوخبری کتوردکده یولداشلری اغلاشوب دعاوتضرع خدا ایتدکلرنده اویقویه
واروب و کوزلری آچق طورردی دقیانوس مغاره یه کلوب حکمت حقله ایچرویه
کیرمکه کمسنه قادر اولمدقده آجلقدن وفات ایتسونلر دیوقپوسنه دیوار یاپدیروب
کتدی دقیانوس وفات ایدوب بعد زمان تندوسیس آدلو برمؤمن وعادل وصالح
وصافی دل کمسنه پادشاه اولوب زماننده کی ولایت خلقك کیمی حشراجسادی
کیمی حشر اجساد مع الارواحی منکر اولمغین سلطنتندن التمش سکز یاهمان سکز ییل
کچدکده برکون چل کیوب کول دوشنوب حقیت قیامته علامت ایچون دعا ایتدکده
برچوبان قیونلرینه اغیل ایتمك ایچون مغاره یی اچوب بعده اصحاب کهف
اویانوب یملیخا شهره طعام المغه کلدکده ذقیانوس سکه سیله دفینه بولدك دیو
پادشاهه کوتوریلوب سویلدکده بعض کمسنه لر بزم بابالریمز برقاچ یکتلر ایله ذقیانوس
خوفندن قاچدیلردی دیوخبر ویرمشلردر بونلر آنلر اولمقدر دیوب پادشاه ومسلمانلر
وکافرلر یملیخا ایله مغاره یه واروب اصحاب کهف پادشاهله سویشلوب بعده
ای پادشاه سنی اللهه اصمرلدق انس وجن شرندن سنی صقلاسون دیوب یاتوب
وفات ایتدیلر پادشاه آنلره قفتانلرین اورتوب هر برینی التوندن تابوته قویوب
واقعه سنده بزبونی استمزز دیدکلرنده ساج اغاجندن تابوتلره قویوب
مغاره قپوسنده مسجد بنا ایتدردی بعضلر دیدیلرکه یملیخا ایله شهر خلقی مغاره یه
کلدکلرنده سزبونده طوریکز بن مقدما واروب خبرویره یم دقیانوس کالدی صانوب
قورقسونلر دیوب واردقده خبرویروب مغاره قپوسن حق تعالی کمسنه یه
کوسترمیوب وار انلرارایوب بولمیوب اومحلده مسجد یاپدیلر بعضلر قوانجه مسجد
یاپلوب پادشاه آنده شنلك ایدوب هرییل ولایت خلقی آنده واروب بیرام ایتمك امر ایلدی
(روایت اخری) عرایس ثعلبیده حضرت علیدن مرویدرکه افسوس دیدکاری
طرسوس شهرینك مسلم وصالح پادشاهی وفات ایدوب ولایت احوالنه خلل
کلدیکنی عجم پادشاهلرندن دقیانوس آدلو کافر جبار ایشیدوب عسکریله کلوب
افسوسی تخت ایدینوب مرمردن طول وعرضی برر فرسخ برعظیم سرای یاپدیروب

ایچنده آلتوندن درت بیك دیرك دیكدیروب كومش زنجیرلر ایله بیك آلتون قندیل
اصدیروب هر كیجه قندیللرده لطیف یاغلر یانوب دیوانخانه ده شرقی وغربی ایكیشر
یوز باجه اولوب ایچندن كونش ضیاسی كلوب ودخی طولی سكسان عرضی قرق
ذراع آلتوندن وجواهرله مرصع بر تخت وتختك ایكی یاننه سكسانر آلتون كرسی
یاپدیروب كندوسی تختده اوتوردقده اكا بر واعیان كرسیلره چیقوب كندیسنه
درت كوشه‌لو بر مرصع تاج یاپدیروب هر كوشه‌سنده بردر یتیم قونوب واللی
نفر تازه یكتلره فاخر لباسلر وآلتون تاجلر وكوپه‌لر و بلازكلر وخلخاللر كیدیروب
وطاقوب اللرینه آلتوندن عمودلر ویروب كندو قفاسنده طوردیروب علما اولادندن
یمليخا ومكسلمينا ومشلينا صاغ وزیرلری مطروش وكشطونش وشادنیوش
صول وزیرلری ایدینوب جمله امورینی بونلرله مشاوره ایدرلری هر كون تخته
چیقوب دیوانه خلق جمع اولدقده اوچ اوغلان كلوب برینك النده مسك ایله طولو
آلتوندن جام برینك النده كلابله طولو كومشدن جام برینك النده بر قوش اولوب
هر بری آنی چاغردقده اولا كلابه بعده مسكه باتوب دقیانوسك تاجنه قونوب اوزرینه
كلابله مسك صاچوب بو حال ایله اوتوزییل كچدی باشی دیشی وسائر اعضاسی
اغریوب بورنندن سموك واغزندن توكرك دخی كلیوب كمال صحت وحضور ایله
غرور كلكین حاشا دعوای الوهیت وخلقی كندویه طاپنمغه دعوت ایدوب اطاعت
ایدنلره خلعت ورعایت ایتمینلره قتل وعقوبت ایدردی بیراملری كوننده تختده
اوتورركن عجم طرفندن عسكر كلیور دیو فریادجی كلدكده كمال الم وخوفندن تاجی
دوشوب تخت اوزرینه ییقلوب وزراسی بو حالی كوروب هر كون برینك اونده كزك
صحبتی ایتمك عادتلری اولمغین یمليخاده جمع اولدقلرنده آنلر ییوب ایچوب یمليخا تفكر
وتحیرده اولمغین یولداشلری صوروب دقیانوس تكری اولیدی عدودن قورقزدی
ویمك ییوب تبول ایدوب اویومزدی * وآفاق وانفسه نظر عبرت اثرایدوب
صانع مدبر وصاحب فضل وبر بر ربمز وار ایدیكنه بكا علم كامل حاصل اولدی
دیدكده یولداشلری یمليخانك آیاغنه اوپوب بز دخی بو معنالری فكر ایتمشزدر
دیوب دقیانوسدن قاچمغه عزم ایتدیلر یمليخا كندی باغچه‌سندن اوچ اقچه‌لق
میوه صاتوب اقچه‌لری یاننه آلوب یولداشلریله آتلرینه بینوب شهردن اوچ میل
كتدكده آتلرینی براغوب یدی فرسخ پیاده یورویوب ایاقلرندن قانلر آقوب یولده
بر چوبانه صتاشدیلر قیونلری صاحبلرینه ویروب بونلره یتشدی چوبانك قطمیر
آدلو كلبی طاشله قودقلرنده بنی نیچون قوارسز بن لا اله الا الله وحده لا شریك له

دیو شهادت ایدرم قولك بنی سنزه بکجی اولوب ثوابه کیره یم دیو سو یلدکده انجق میوب
بنجلوز آدلو طاغده وصیدیا حیرنم آدلو مغاره یه واروب آنده اولان میوه آغاجلرندن
میوه قوپاروب ییوب پیکاردن صوایچوب کیجه مغاره یه کیردیلر قطمیر قپوده
طوروب جمله سنك روحی امرحقله قبض اولندی هر برینی ایکیشر ملك صاغدن
صوله صولدن صاغه دوندیروب کونش طوغوب طواونجه مغاره یه اصلا کیرمیوب کاه
صاغه کاه صوله دوشردی دقیانوس سفردن کلدکده بونلری صوروب مسلمان اولوب
قاچدقلرین ایشتدکده سکسان نفر آتلو ایله مغاره یه واروب ایچروده بونلری
کوروب اویورلر صانغین آچلقدن هلاك اولسونلر دیو قپویی دیوار یاپدیروب
کتدی اوچیوز طقوز ییلدنصکره بونلر اویانوب کیجه چوق اویویوب نماز قیلامشز
دیو آبدست آلمغه پیکاره واردقلرنده پیکاری باتمش میوه آغاجلرین قوریمش
کوردکلرنده بر کیجه ده نه عجب ایش اولمش دیوب قارنلری آجقدقده کیمدرکه بزم
ایچون شهره واروب ییه جك کتوره اماکه خنزیریاغیله پشمش اولمیه دیوب یملیخا
بن کتوره یم دیو چوبانك لباسن کیوب کتدکده یولده کورمدیکی یرلر کوروب شهره
واردقده لااله الاالله عیسی رسول الله دیو یازلمش بریشل علم کوروب تعجب ایدوب بوحال
دشمیدر دیو کوزلرین سیلوب شهرده انجیل اوقنور کوروب شهر خلقنی بلیوب
اتمکجی یه بوشهرك و پادشاهنك آدی ندر دیوب شهرك آدی افسوس پادشاهنك
آدی عبد الرحمن در دیدکده تعجب ایدوب اتمك آلمغه براقچه ویروب دقیانوس
سکه سی و بدی مثقال قدر اولمغین اتمکجی یملیخایه سن مال بولمشسن انجق دیوب
نزاع ایدرکن خلق اوشوب پادشاهه ایلتدکلرنده صالح وعادل اولمغین ای کشی
پیغمبریمز عیسی علیه السلام امر ایلدیکی اوزره بولدیغمز دفینه دن خمسدن زیاده
آلمیه وزخمسنی بیت الماله و بردرت بلوکی سنك اولسون دیوب یملیخا شاشوب
بن مال بولمدم بوشهردن دونن چیقدم دیدکده سن بوشهردن هیچ کمسنه یی بیلورمیسن
دیوب اسکی آشنالرندن بیك کمسنه نك اسمنی سویلدی دیدیکك آدملر بوزمان
اهلندن دکللر انجق بوشهرده سنك اولك وارمی دیوب واردر دیدکده بیله آدم
قوشوب برعظیم سرایه واروب بوبنم اومدر دیوب ایچرودن برپیرفانی چیقوب
بواوك صاحبی بوقدرسن کیمسن دیوب یملیخا بن قسطینم دیدکده پیر یملیخانك
اباغنه دوشوب الله حقیچون بوکشی بنم جدم یملیخادر که بولداشلریله دقیانوس
شرندن قاچشلردر بونلرك حیاته کله جکلرین عیسی پیغمبر خبرویرمشدر دیوب
پادشاه ایشتدکده خلق یملیخانك اللرینی اباقلرین اوپوب قصه سن حکایت

ایتدردکلرنده شهرك بر مسلمان بر کافر پادشاهی اولوب ایکیسی دخی توابعیله مغاره یه
کیدوب یاقلاشدقلرنده یملیخانك والداشلری مقدمجه واروب خبر ویرمش دقیانوس
کلدی صـانوب قورقسـونلر دیوب واردقده الحمد لله کـه دقیانوسك
الندن قورتلدق دیو قارشـو کلوب قوچشدقلرنده یملیخا قصه یی خبر ویروب بونلر
حیران قالدیلر یا یملیخا بزی عالمه عبرت ایتمه آل قالدیروب دعا ایده لم دیوب یارب بزه
ینه بزده کوسـتردیکك عجایب حرمتیچون روحلریمزی قبض ایله بزی کمسـنه
کورمسون دیو دعا ایتدکلرنده روحلری قبض اولنوب ولایت خلقی کلدکلرنده مغاره
اطرافنـده یدی کون کزوب قپوسن بولمدقلرنده حیران قالدیلر مسلمانلر بزم دینمز
اوزره وفات ایتدیلر دیو مغاره یاننده مسجد یاپیق اسـتیوب کافرلر یوق بزم دینمز
اوزره وفات ایتدیلر دیو کلیسا یاپیق ایستیوب جنك ایتدکلرنده مسلمانلر غلبه ایتمکین
مسجد بنا ایتدیلر (فوائد متفرقه) اولا تفسیرلر بابده اصحاب کهفك زمان ومکانلرنده
اختلاف اولنوب بعضلر موسی علیه السلامدن مقدم کلوب قصه لری موسی علیه
السلام توراتده ذکر ایتمشدی انکیچون مدینه ده یهودیلر حضرت رسولدن بونلری
سؤال ایتدیلر دیوب بعضلر بونلر مغاره یه عیسی زمانـندن اول کیروب عیسی بونلرك
قصه سندن خبر ویروب عیسی کوکه چکلدکدنصکره اویاندیلر دیوب بعضلر مغاره یه
دخوللری عیسی رفعندنصکره ایدی دیوب بعضلر بونلر وفات ایتدیلر قیامته دك دخی
وفات ایتمزلر دیوب علماء سلفدن قفال دیمشدرکه بزم قاتمزده مقطوع ومحسوسدرکه بونلرك
مکانلری معلوم دکلدر یرلری بللودر دیین اهل روم سوزلرینه اعتماد یوقدر ابوعلی
ابن سینا ایدر ارسطاطالیس حکیم متالهیندن برقومه اصحاب کهف حالنه بکزر
برحال عارض اولمشدر دیوب تاریخ دلالت ایدرکه آنلر اصحـاب کهفدن مقدم
کلمش اوله لر دیمش * ثانیا اصحاب کهفك اسملرنده دخی اختلاف اولنوب تفاسیرده
حضرت علی قولنجه اوچی یملیخا مکسلمینا مشلینیا ایدیلرکه دقیانوسـك صاغ
وزیرلری اوچی دخی مرنوش دبرنوش شاذنوش ایدیلرکه صول وزیرلری ایدیلر
چوبانك دخی اسمی کیشـطیوش کلبلرینك اسمی ریان ایدی * ابن عباس
قولنجـه اسملری مکسلمینا یملیخـا مرطونس نینیونس ساریونس دوانوانس
کیشـططیونس کلبلری اسمی قطمیر ایدی دینوب * عرایس ثعلبیده حضرت
علی قولنجـه اسملری یملیخا مکسلمینا مشلمینا که دقیانوسـك صاغ وزیرلری
مطروش کشطونش شادینوش که صول وزیرلری ایدی دینوب * قاموسده مکسلمینا
املیخـا مرطوکش بوالس سانیوس بطنیوس کفشوطط بعضلر قولنجه ملیخا

مكسلمينا مرطوس نواس اربطانس اونوس كنند سلططيوس بعضلر قوانجه
مكسلمينا امليخا مرطونس ساريونس تيبونس كفشططيوش ذونواس بعضلر قوانجه
مكسلمينا امليخا مرطونس بونس ساريتوس بطنيوس كشفوطط در ديتوب بعده
بوقار وده‌كى ابن عباس قولى ذكر اولنوب عجب بودركه حضرت علينك ايكى
قولى اصلا ذكر اولنمامشدر ثالثا تفاسيرده مذكوردركه حضرت معاويه خليفه
ايكن ديار رومه غزا ايتدكده اشبو مغاره يانندن كچوب اصحاب كهفى كورمك
ديلدكده حضرت ابن عباس بله اولمغين سن آنلرى كورمكه قادر دكلسن زيرا الله
تعالى سندن افضل اولان رسولنى (لواطلعت عليهم لوليت منهم فرارا ولملئت
منهم رعبا) ديو منع ايتمشدرديدكده بونلرك حاللرينى بلمكيچه كتزم ديوب واروب
كورمكه آدملر كوندردكده وار انلر مغاره يه كيرمك ديلدكلرنده ايچرودن بريل
اسوب اكثر تفاسيرده فاحرقتهم ديتوب يعنى اول يل بونلرى ياقوب بعض تفاسيرده
فاخرجتهم ديتوب يعنى سوروب طشره چقاردى رابعا تفاسيرده اصحاف كهف
اويانوب ينه ياتدقلرنده بعضلر وفات ايتديلرديوب بعضلراولكى كبى اويقويه وارديلر
ديمشلر * تفسير كوارنيده وفات ايتميوب حالا اويقوده اولملرى صوابدرز يراقرآنده
(وتحسبهم ايقاظا وهم رقود ونقلبهم ذات اليمين وذات الشمال) بيورلمشدر ديتوب
واقعا حالا حياتده اولوب اويقوده اولملرى صوابدر زيرا تذكرهٔ امام قرطبيده
عيسى السلام آخرزمانده كوكدن ايندكده الله تعالى اصحاب كهفى عيسايه اصحاب
واعوان اولمغيچون اويقودن اويانديروب عيسى ايله بله حجه كيتدلر كركدر
ديو حديث شريف مرويدر والله اعلم (نزول عيسى عليه السلام در آخر زمان
وظهور بعض اشراط ساعت) تفسير لبابده حضرت رسول عليه السلامدن
مرويدركه عيسى ابن مريم البتة كوكدن اينوب حاكم عادل اولوب صليبى كسر
وخنزيرى قتل وكفره دن خراجى رفع ايدوب يعنى ايمانه كلينلرى البتة قبوب خراج
آلميوب مالى شوقدر اظهار واكثار ايدركه برفرد قبول ايتمز اولورز مانده دين
اسلامدن غيرى جميع اديان وملل اهلى هلاك يعنى بالكليه رفع اولوب دجالى
قتل ايدوب يريوزنده قرق يل طوروب بعده وفات ايدوب مسلمانلر انك اوستنه
نماز قيلرلر صحيح مسلمده دخى مروى برحديثك مضمونى بودركه دمشق شام شهرينك
جانب شرقيسنده منارهٔ بيضا اوستنه عيسى عليه السلام كوكدن ايكى اللرينى ايكى
ملك اوستنه قوديغى حالده اينوب نفسنى ايشيدن كافر وفات ايدوب نفسى ايسه
كوز ايرديكى يره ايريشوب دجالى شهر قپوسنده قتل ايدر بعده يأجوج ومأجوج

چیقوب یاعیسی قوللرمدن برطائفه چقارده‌که کمسنه انلرله مقابله‌یه طاقت کتوره‌مز مسلمانلری طورطاغنه ایلتوب آنده تحصن ایتسونلر دیو امر الهی کلدکده یأجوج ومأجوج اطرافدن سرعتله جمع اولوب ممالك اسلامیه‌یه هجوم ایدرلر اوللری بحیرهٔ طبریه‌یی ایچوب آخرلری زمانله بونده صوواراعش دیه‌لر قدسده خمرآداو برطاغه کلدکلرنده یریوزی خلقنی جمله قیردق کلکز کوك یوزی خلقنی دخی قیرهلم دیوب کوکه اوقلر اتوب قانه بولاشمش کلور عیسی ایله مسلمانلر طورده محصوراولوب ذخیره‌یه غایت مضایقه چکوب برصغر باشی یوز التوندن زیاده مقبول اولوب عیسی مسلمانلرله الله تعالی‌یه تضرع ودعا ایتمکله الله تعالی یأجوج ومأجوج طائفه‌لرندن هر برینك بوینه صاقرغه دیدکلری بوجکی مسلط ایدوب صباح اولدقده جمله‌سی هلاك اولمش بولنور بعده عیسی ایله مؤمنلر طوردن اطرافه یایلوب یأجوج جیفه‌لرینك بدرایحه‌سی عالمی طوتمغین عیسی ایله مسلمانلر تکرار دعا ایتدکلرنده غایت بیوك قوشلر کلوب جیفه‌لری قاپوب کیدوب بعده غایت عظیم یغمور یاغوب یریوزی پاك اولوب عالمده عظیم برکت ظهور ایدر حتی بردانه اناری برجماعت ییوب قابوغنی کولکه‌لك ایدینورلر خلق بو حالده ایکن امر حقله برلطیف یل اسوب مسلمانلرك قولتقلری صانجوب جمله‌سی وفات ایدر دنیاده همان کافرلر قالوب قیامت آنلرك اوزرلرینه قوپار * ینه صحیح مسلمده حضرت رسولدن مرویدرکه آخر زمانده قسطنطینیه‌یی مسلمانلر کافرلردن فتح ایتدکلرنده ولایتکزده دجال چیقدی دیو شیطان چاغروب لکن یلان سویلیوب مسلمانلر عجله ایله شامه واردقلرندنصکره دجال ظهور ایدوب آنکله جنکه حاضرلنوب صفلر دوزلوب بعده نمازه اقامت اولندقده عیسی کوکدن اینوب امامه اویوب نماز قیلر دجال عیسایی کوردکده صوده طوزکبی ازیمکه باشلیوب عیسی آنی حالنه قوسه اریوب صواولوردی لکن حربه ایله اوروب قتل ایدر قانی حربه‌اوجنده خلقه کوستر * ودخی مرویدرکه دجال چیقوب دنیاده کزدکده الله تعالی عیسی ابن مریمی کوندروب دجالی هلاك ایدر بعده یدی ییله‌دك ایکی کمسنه اراسنده عداوت اولماق اوزره خلق طوروب بعده شام طرفندن الله تعالی برصوغق یل اسدیروب جمیع مؤمنلرك روحنی قبض ایدر * کتاب الوفاده دخی حضرت رسولدن مرویدرکه عیسی ابن مریم یریوزینه اینوب تزوج ایدوب ولدی طوغوب قرق بش ییل طورر بعده بنم قبرمده دفن اولنوب قیامتده فالقدیغمزده بن وعیسی ابن مریم وابوبکر وعمرله بریردن قلقارز * خریدة العجائبده دخی حضرت رسولدن مرویدرکه عیسی سزه اینوب اوستکزه بنم خلیفه‌م

اولسه کرکدر هرکیم اکا یتشورسه بندن سلام ایتسون زیرا اوخنزیری قتل وصلیبی کسر ایدوب یتمش بیك کمسنه ایله حج ایتسه کرکدر که اصحاب کهف آنلرك ایچنده بیله در عربدن ازدطائفه سندن برخاتون نکاحلنوب عالمدن بغض وحسد وعداوت کیدوب آدم پیغمبر زماننده کی برکت ظاهر اولسه کرکدر ودخی مذکوردر که دیمشلر در عیسی علیه السلام دجالی قتل ایتدکده آنك توابعنه مسلمانلر قلیج قویوب طاشلر واغاجلر اشته بنم اردمده بر یهودی کیزلندی کل قتل ایله دیو مسلمانلره سویلیوب الاشجر الیهود دیدکاری غرقد آغاجی سویلیه عیسی یر یوزنده بعضلر قوانجه قرق بعضلر قوانجه اوتوز اوچ ییل طوروب مهدینك اردنده نماز قیلر بعده یأجوج ومأجوج خروج ایدر تاریخ ابن شحنه‌ده دخی مذکور درکه اشراط ساعت حقنده مؤرخین اقوال کثیرهٔ مختلفه ذکر ایدوب جمله‌نك ایچنده صحته اقرب اولانی امام کسائینك مکنونات آدلو کتابنده یازدیغیدر که مهدی دجال ایله عظیم جنك ایدوب عسکرندن اوتوز بیك کمسنه قیرر بعده بر یل اسوب ینه عسکر دجالدن قرق بیك کمسنه هلاك ایدوب بعده مهدی دجال توابعندن یوز بیك نفر کمسنه‌یی بهی خبیثلر بو یلانجی کور ملعونك کذابلغنده دخی شبهه می ایدرسز دیوب آنلر دخی کذابلغنده شبهه مز یوقدر لکن دولتنده ییوب ایچوب صفا سوره یورز دیدکلرنده یوز بیکی دخی دفعة میمون وخنزیر صورتنه مسخ اولور بعده مهدی قدسده دجال طرفندن محاصره اولنوب عظیم اضطرابده ایکن یامعشر المسلمین قدجاء کم الغوث دیو برنداء بشارت ادا ایشیدیلوب عیسی علیه السلام اوچنجی کوکدن یتمش بیك ملك ایله اینوب باشنده یشل دلبند یاننده قلیج النده حربه وآت اوزرینه بنمش اولوب مهدی مسلمانلره صباح نمازینه امامته باشلق اوزره ایکن عیسی علیه السلام مسجده کیروب مهدی امامتی عیسایه تکلیف ایدر عیسی علیه السلام مهدی یه امامته سن اولی سن دیوب مهدی امام اولوب عیسی اکا اویوب نماردنصکره دجال الله مسلمانلر آراسنده کی قپویی آچدیروب دجالك یاننده یتمش بیك یهودی اولور شره عجال اولان دجال عیسایی کوردکده آتشده قورشون اررکبی اریوب عسکری طاغلوب عالمی امن وامان واسلام وایمان بوریوب دوه ایله ارسلان صغر ایله قپلان یلان ایله انسان قورد ایله قیون وبعض حیوانات اوینایوب یرالتنده‌کی جمله دفینه‌لر چیقار عیسی علیه السلام شرع محمدی اوزره مسلمانلره حاکم اولور عربده غسان طائفه سندن برخاتون نکاحلنوب دنیاده قرق ییل طورزر

بو اثنـاده يأجوج ومأجوج خروج ايدوب قتـل عبـاد وتخريب بلاد وانواع
فسـاد دنصكره جملهسی هلاك اولور بعده عالم ينه امن وامان و بركت فراوانله
طورر بعده كعبهٔ مكرمه‌يی يقماغه حبش كافرلری كلوب عيسى عليه السلام آنلری
دفعه مكه‌يه ايكی دفعه عسكر كوندررز هر بری صنوب ايكنجی عسـكر دونوب
قدسه يقلاشدقده عيسا عليه السلامك وفاتی ايشيديلوب بعضلر قولنجه قدسـده
دفن اولنور بعضلر قولنجه مدينه‌ده حجرهٔ حضرت رسولده دفن اولنور حبشـيلر
كعبه‌يی ييقوب طاشلرين دريايه آتوب بعده كونش مغربدن طوغر (فائدهٔ مهمه)
اشراط ساعت يعنی علايم قرب قيامت حقنده اقوال كثيرهٔ نادره وشهيره اولوب
بوخصوصلری تفصيل اوزره يازن كتبك اكثرين بوعبد حقير تتبع كثير وتطبيق
اقوال متخالفه‌ده تأمل كامل بی‌تقصير ايدوب ظن غالبم بوكا منجر اولديكه * العلم
عنـدالله الملك الاكبر اولا ولايت شـام وغيريده نيجه فتن ومسلمينه اصابت بلايا
ومحن واحن ظهور ايتدكده الآيات بعدالمأتين حديثنه موافق امام جعفر صادق
قولنجه ايكيوز سنه‌سنده يعنی هجرتك بيك ايكيوزنده ولايت خراساندن حضرت
مهدیٔ زمان ظهور ايدوب ايكيوز درت سنه‌سنده مسلمانلر آنك يانته جمع اولوب
وفات ايدنجيه‌دك دنياده جمله سلطنتی برحديث شريف مفهومنجه يدی ياسـكز
ياطقوز يـل بعضلر قولنجه يكرمی يافرق ياتمش يـل اولوب مدت مزبوره‌ده بجد
خارجيلر وكافرلر ايله جنك ايدوب قسـطنطينيه ورومیهٔ كبرايی يعنی قيزل الماىی
وممالك دنيـايی فتح ايدوب عالمی عدلله معمور و پرنور ايدوب مهدی ظهورندن
قول اصح اوزره يدنجی يـلده دجال خروج ايدوب مهدی انكله مراراجنـك
ايدر عاقبت حضرت عيسی كوكدن اينوب دجالی قتل ايتدكده قول اظهر اوزره
مهدی وفات ايدوب امت محمده حضرت عيسی عليه السلام حاكم اولوب نزواندن
الله اعلم تخمينا اون اوچ يـل مقداری صكره يأجوج ومأجوج خروج ايدوب يدی
يـله دك دنيايی خراب ايدوب عاقبت هلاك اولدقلرنده يكرمی يـله دك مسلمانلر حج
ايدوب صفا ونعمتده حضور وراحتده اولوب بعده اوچيوز بيك عدد حبش كافرلری
كلوب كعبه‌يی ييقوب عيسی عليه السـلام وفات ايدوب دنيـاده جمله طورمسنی
تمـام قرق ياقرق بش يااوتوز اوچ يـل اولمش اولور بعده مسلمانلر جمع اولوب
حبشيلرك كيمنی قيروب كيمنی اسـير ايدرلر بوحالده كونش مغربدن طوغوب بعده
اخبار صحيحه موجبنجه قيامته يوز يكرمی يـل قالوب لكن هر يـل برآی قدر آی
هفته قدر هفته كون قدر كون برساعت قدر اوله اشبو مدتك يكرمی يـلی مسلمانلر اوزرينه

چقوب بو مدت ایچنده دابة الارض چیقوب یر یوزندن قرآن رفع اولنوب حضرت خضر علیه السلام وفات ایدر یکرمی ییل تمام اولدقده بر لطیف یل اسوب مسلمانلرك روحلرین قبض ایدر جمیع دنیاده لا اله الا الله دیر برکسنه قالیوب دنیا خلقی همان کفار طائفه لری اولوب یوز ییله دك دخی دنیا کافرلر ایله طوروب یوز تمام اولدقده ماه رمضانده بر جمعه کونی اخشام زماننده مغرب طرفندن بشل ایله سیاه رنکنده بولتلر قوپوب خلق آنی یغمور او بولت صانورلر اوزرلرینه یاغمه .... دنیایی ظلمات قاپلیوب بادصرصر اسوب زلزله لر ایله جمیع دنیا چالقنور طاغلر یری یرلر ینه طوقنوب اون کبی ازیلوب کوکار دخی یاریلوب ازیلوب یلدزلر دکلور صور اسرافیل چالنور جمیع مخلوقات وفات ایدوب قیامت قوپار والعلم عندالله لا یعلم الغیب احد سواه

باب ثالث وثلاثون درذکر احوال انبیاء مشتبهة الاحوال

بعضلر قولنجه انبیادن معدود اولوب بعضلر قولنجه یاخود اکثرین قولنجه اولمینلرك واسمی یاذاتی یانبوتی یا احوال وصفاتی فی الجمله معلوم اولوب لکن بر وجه مقطوع ومحسوم معلوم اولمینلرك یا اسمی یاذاتی یا احوالی فی الحقیقه مشتبه ومشکوك اولنلرك واسم ونبوت واحوالی بعض کتبده اجمالا بیان اولنوب لکن جمیع تواریخده اتفاقله مذکور اولمینلرك والحاصل بای وجه کان بعض حالی نوعا شبهه دن خالی اولمینلرك هر بری بر باب مستقلده یازلمقدن جمله سی باب واحدده فصول متفرقه ایله یازلمق وابواب سابقهٔ مرتبه دن تأخیر اولنمق نیجه وجهله انسب واحق وصوابه اقرب واوفق ایدوکی مقرر ومحقق اولمغین بر حسب ظن غالب وتخمین ترتیب زمانلری اوزره تبیین اولنمق ایچون حالا حاللری بیاننه علی الوجه المطبوع شروع اولندی (مقدمه) معلوم اوله که اشبو کمسنه لر نیجه سی کتب تواریخده اصلا ذکر اولنیوب نیجه سی دخی مناسبتله بعض حکایات واحوال انبیا ضمننده ذکر اولنمشدر بو تفصیل وترتیب وجمعیت واستقلالله بیان اشبو کتاب صحت عنوان لطافت نشان خصایصندن ایدوکی اصحاب تتبع وعرفانه عیاندر (فصل در احوال سام بن نوح علیه السلام) بعض معتبرانده سام مرسلین عظامدن ایدی دینوب تفصیل احوالی باباسی حضرت نوح علیه السلام بابنده مستقل فصلده بیان اولنوب تکرر واعاده بین اهل الافاده مهجور ومذموم ایدوکی مشهور ومعلوم اولمغین بو محلده اشارت ایله قناعت اولندی (فصل در احوال یافث بن نوح علیه السلام

تاریخ میرخوانده بعضلر یونی دخی نبی مرسل ایدی دیمشلر دینوب احوالی باب نوح علیه السلامده مفصلا کچمشدر (فصل دراحوال ذوالقرنین الاکبر) قرآنده مذکور وقصه‌سی مشهور اولان ذوالقرنینک اسمنده رسمنده حسبنده نسبنده زماننده مکاننده عمرنده ونیجه امرنده عظماء علماء اسلاف واخلاف کلی اختلاف ایدوب مشاهیر فضلاء کمل بلکه جماهیر علماء مالی بومحلده اولان اشکالی بالتمام حل ایده‌میوب هر بری ارباب روایات واصحاب حکایاتدن بعض ادلهٔ مشتمل العله ایله برر قول اختیار واظهار ایدوب لکن مدعالرینی مثبت ومصحح وفی الحقیقه مؤید ومرجح بردلیل بی انتقاض وسالم عن الاعتراض بیان وعیان ایده‌مامشلردر لاجرم اشبو امراهم وبابده احداقاویله عدم اعتماد وتعویل اولی وانسب احری واصوب اولمغین مشاهیر تواریخده وتفاسیرده یازیلان روایات اشبو کتاب صحت سمتده بالتمام نقل واعلام بروجه جازم مهم ولازم اولمغین خصوص منصوصده اولان اصول وفروع ذکرنه حالا شروع اولندی (اقوال دراسم او) اخبار الزمان مسعودیده اسمی هرمس اولوب شرقله غربی کزمکین ذوالقرنین دیمکله ملقب اولدی دینوب تفسیر امام رازی وقاضی وکشافده ونصیحت الملوک امام غزالی ونیجه کتاب صحت اتصافده ذوالقرنین قاتل دارا اولان اسکندر رومیدر دینوب * تفسیر معالم التنزیلده برروایتده مرزبان بن مرزبهٔ یونانیدرکه یونان بن یافث بن نوح علیه السلام اولادندندر دینوب کتاب عمده‌ده اسمی اسکندردرکه یونان بن تارخ بن یافث بن نوح علیه السلام اولادندندر دینوب * تاریخ مختصر جامعده اسکندر ایکیدر قرآنده مذکور اولان اسکندر اکبر سام بن نوح علیه السلام نسلندن اولوب حضرت ابراهیم علیه السلام زماننده ایدی دینوب تفسیر ابوالسعودده قرآنده مذکور اولان ذوالقرنین الاکبردرکه اسمی اسکندر بن فیلسوف یونانیدر * ابن اسحق قولنجه اسمی مرزبان بن مرزبه‌درکه عبد الله بن قینان بن منصور بن عبدالله بن ازد بن عون بن زیدبن کهلان بن سبا ابن یعرب بن قحطان اولادندندر سهیلی قولنجه مرزبان بن مدرکه درکه ملوک یمنده تبع لقبیله ملقب اولنلرک اولی بودر بعضلر قولنجه ذوالقرنین ملوک عجمدن ضحاکی قتل ایدن فریدوندر کتاب الآثار الباقیه فی القرون الخالیه صاحبی ذوالقرنین ابوکرب شمس بن عمیر بن افریقش الحمیریدر شرق وغربه حاکم اولوب بونک اولادندن اولان تبع یمنی بونکله افتخار ایدوب دیمشدرکه (نظم) قدکان ذوالقرنین جدی مسلما * ملکا علا فی الارض غیرمفند * بلغ المشارق والمغارب یبتغی * اسباب

امر من حکیم مرشد * پس بوقول صحته اقرب در زیرا اذوا ولایت یمندن ایدیلر ذوالمنار ذونواس ذوالنون ذواعین ذویزن ذوجدن کبی دیمشدر * لکن صحیح بودر که سدی بانی اسکندر یونانیدر که صلحا واهل اسلامدن ونسل یافث بن نوح علیه السلامدن اولوب حضرت خضرانك سرعسکر ظفر رهبری ایدی اسکندر ثانی قاتل دار اولاندر که اسکندر بن فیلیس بن مصریم بن هرمس بن میطون ابن رومی بن لیطن بن یونان بن یافث بن نونه بن شرخوب بن رومیه بن ثوناطر ابن نوفیل بن رومی بن اصغر بن غز بن عیص بن اسحاق بن ابراهیم الخلیل علیه السلامدر که اسکندریه شهرین بنا ایدوب حضرت عیسادن اوچیوز ییل مقدم وذوالقرنین الاکبردن ایکی بیك ییل مؤخر کاوب ارسطاطالیس حکیمك شاکردی اولوب کفاردن ایدی یونان دیدکاری روم ایلنده سیروز قصبه سنه قریب مقدونه شهری مولد ومسکنی ایدی دینوب تفسیر لبابده اولان زیادلر بودر که ذوالقرنینك اسمی ابن عباس قولنجه عبدالله بن الضحاك ایدی بعضلر مرزبان بن مرزبه در که یافث ابن نوح علیه السلام نسلندن اولوب سیاه کسنه ایدی * بعضلر قولنجه مصعب بن عبدالله بن قینان بن منصور بن عبدالله بن ازد بن عون بن نبت بن مالك بن زید بن کهلان ابن سبا بن قحطاندر * مروی یدر که ذوالقرنین عنده حمیر طائفه سندن ووالده سی رومدن ایدی غایتده عاقل اولمغین ابن الفیلسوف دیرلردی قدماء فصحاء عربدن قس بن ساعدة الایادی خطبه لرینك برنده یامعشر ایاد بن الصعب ذوالقرنین ملك الثقلین دیوب بعض بلغاء شعراء عرب (نظم) والصعب ذوالقرنین اصبح ثاویا * بالحیر فی جدث اصیم مقیم * دیمشدر لکن صحیح بودر که ذوالقرنین اسکندر بن فیلقوس یونانیدر اگرچه اسکندر ثانی دخی یونانیدر لکن ذوالقرنین پیغمبر یاخود ولی الله اولوب اسکندر ثانی کافر اولوب ذوالقرنین دن ایکی بیك ییل مقداری صکره کلمشدر دیو مذکوردر * تفسیر واحدیده (انه کان غلاما من الروم اعطی ملکا) دیو برحدیث اولوب لکن تاریخ شیخ جزریده حضرت رسولدن یهودیلر ذوالقرنینی صوردقلرنده هوشاب من الروم بنی الاسکندریة دیو بیوردیلر دیدکاری حدیث منکردر یعنی صحیح دکلدر دینوب * تاریخ ابن شحنه ده بعضلر ذوالقرنین ملوك یمندن مصعب ابن الرایش الحمیر یدر دیوب * ابن عباسدن صورلدقده هومن حمیر دیدیکی ودخی ذوالقرنین لقبنك اولنده ذولفظی بوقولی ترجیح ایدردیو مذکوردر * اشبوکتاب مرآت الکائناتك مؤلفی اولان عبد احقر وذره اکثر ایدرکه واقعا ذوالقرنینك ولایت یمندن اولمسی برحسب ظن اغلب اولی واصوب وصحته اقرب ایدوکنه نیجه دلیل

جليل واردركه بعضلرى بوقاروده ذكر اولنوب بعضلر محتاج تفصيلدر جملەدن بردليل قوى بودركه سلاطين جميع امده ملوك يمندن اقوى واعظم برطائفه كلمامشدر زيرا بانئ ارم ذات العماد اولان شداد بن عاد و برادرى شديد ولقمان الاكبر ملوك يمندن اولوب قوت وقدرتلرى وعسكرلرينك وفرت وكثرتلرى حدنهايتده اولوب حتى بورلقمان ياخود بلقيس خاتون ولايت يمنه سيل كلمامك ايچون طاشله باقردن طول وعرضى برر فرسخ برسد مشيد وسدد بايديروب حتى بوزه بلقيسك تحت حكمنده اون ايكى بيك قائد واردى كه هر برى يوزر بيك ياخود يكرمى نفر عسكر ضابطى ايدى برقولده اوچيوز اون اوچ بكى وارايديكه هر برى اوزر بيك عسكر ضابطى ايدى دينوب اشبو اوچ قولك اقلى اوزره اوتوز بركره يوز بيك واوتوز بيك نفر عسكر اولور بنه ملوك يمندن ذوالمنارك خصوصا تبع اصغرك ممالك دنيانك اكثرينى كزوب جهانبانلقلر و كامرانلقلر ايتدكلرى تواريخده مذكور وجلد ثانيده ملوك يمنده مسطوردر بوحقير پرتقصيرك كلام سديدنى تأييدايدر بعض فضلاء ديار رومك برقصيدهٔ مفيدەده مرقوم ايتديكى ابيات لطافت سمات كه بودر (نظم)

دكلدر سديأجوجى بپان اسكندر رومى * ياخود يونانى بولاف وكزاف قصه خواناندر * ولى اول برعظيم الشان ملكدر عالم وعادل * ملوك قوم حميردن اولارك جدى قحطاندر * تواريخ ايچره ونسابەلر قاتنده ذوالقرنين * ادى صعب واتاسى ذوم اثدمرز باناندر * ديدى والصعب ذوالقرنين اعشى كندوشعرنده * ديمشلردركه اشعار عرب موثوق ديواندر * انى يادايلدى قس ايادى خطبەده ايدوب * ايكى بيك ييل ايدى عمرى چوكچدى صانكه برآندر * بتون دنيايه حكم ايدن ايكى مؤمن كه ديمشدر * بريسى بودر اول برى رسول حق سليماندر * بونك دورندن اسكندر زمانه دكين مدت * ايكى بيك ييل ديدى شونلركه اولار حساب ازماندر * بوكا كيملرنى كيملرولى ديرلرولى اغلب * ولابتدر بيل اسكندر بزرك كبر كيشاندر * مقرردر عرب لفظيدر انى رومى پس بلز * دين اسكندر رومى ذوالقرنين غلطاندر * بونى بووجهله ايتدم آنكيچون شرح كيم كوردم * بونك تحريرى باننده نيجه تحرير حيراندر

(اقوال دراقب او) تفاسير متفرقەده رسول عليه السلام بوكا ذوالقرنين ديدكلرى دنيانك ايكى قرننى طواف ايتديكيچوندر دينوب يعنى دنيانك ايكى طرفى اولان شرق وغربى كزديكى ايچوندر اقوال مختلفه اوزره باشنده بونوزه بكزر ايكى نسنه بتديكيچوندر كه دلبند كيدكچه كورنمزدى ياخود باشندەكى تاجك ايكى چتالى اولديغيچوندر ياخود ايكى يانده باشندن اورلمش ايكى صاچى اولديغى ايچوندر ياخود نورله ظلمت بوكا مسخر اولوب هرنەيره كتسه اوكنجه نور اردنجه ظلمت

یوروديكی ایچوندر یاخود واقعه سنده كندويی كوكه چیقوب كونشك ایكی جانبنه یاپشمش كوردیكیچوندرو یاخودبونك زماننده خلقدن ایكی قرن منقرض اولدقلری ایچوندر یاخود مجرد شجاعتی ایچون یاخود روم وترك یاروم‌له فارس ولایتلرینه مالك اولدیغیچوندر دینوب * تاریخ میرخوانده حضرت علی قولنجه برقومه مرسل اولدقده تكذیب ایدوب باشنك صاغ طرفنه اوردقلرنده وفات ایدوب دیرلدكده صول طرفنه اوروب ینه وفات ایدوب بعده حیات بولدیغیچوندر نیجه‌لر قولنجه برقرن وزمان خلقنه پیغمبر اولوب تكذیب ایتدكلرنده حق تعالی آنلری هلاك ایدوب بونی غیری قومه دخی پیغمبر كوندردیكیچوندر یاخود باشنك ایكی طرفی توجدن یاباقردن یادموردن یاالتوندن اولدیغیچوندر یاخود باشنك ایكی طرفنده التوندن كیك كبی ایكی بوینوزی اولدیغیچوندر یاخود ایكی قولقلری اوزون اولدیغیچوندر دینوب كتاب الاوائلده وهبدن مرویدر كه دنیاده ابتدا باشنه دالبند كین ذوالقرنیندر زیرا باشنده حركت ایدر ایكی چتال برنسنه بتوب آنی اورتمكیچون كیمشدر بعده كاتب السری ایله جماعه كیروب سندن غیری بنم سرمی اصلا برفرد بلمز اكر غیریلردن ایشیدرسم سنی قتل ایدرم دیدكده كاتب اخفا راغب حمامدن چیقدقده كندویه ناكاه باحكمت الله موت كبی برعجب حال كلدكین ناچار صحرایه چیقوب اغزنی یره طوتوب بلمش اولكزكه پادشاهك ایكی بوینوزی واردر دیدكده اومحلده قدرت حق ایله ایكی دانه قامش بتوب برچوبان انی كسوب دودك ایدوب اوفوردكده قامشلرك ایچندن (الا ان للملك قرنین) دیو برنداوصدا چیقوب شهرده شایع اولدقده ذوالقرنین سامع اولوب بوسر یمی رب العباد مشهور ایتمكی مراد ایتمش انجق دیو اعتقاد ایتدی (اقوال دراحوال او) تاریخ میرخوانده ابن عمر ومجاهد ذوالقرنین اكبرنبی مرسل ایدی زیرا قرآنده (قلنا یاذاالقرنین) بیورلمشدر دیمشلر * مستقصی الامثالده دیار عجمده مروشهرنی قرانداشم ذوالقرنین بنا ایتمشدر دیو برحدیث اولوب تفسیر لبابك برمحلنده بعض علما پیغمبردر دیوب اكثر علما دكلدر همان برصالح كسنه ایدی دیمشلر دینوب برمحلنده دخی پیغمبر ایدی دینلر (وآتیناه من كل شیٔ سببا) آیتنك عمومیله استدلال ایدوب دكلدر دینلر (من كل شیٔ یحتاج الی ملكه) دیمكدر دیوب لكن تخصیص خلاف ظاهر اولوب دلیل یوغیكن تخصیص اولنمز دینوب *تفسیر كوراینده (قلنا یاذا القرنین) بیورلدیغی بلاواسطه ایسه تكلیم ظاهر اولان اودرنبی اولمش اولوب یاالهام یاواسطه ایله ایسه نبی اولمش

اولمزدینوب * تفسیر ابوالسعودده ابن کثیر ایدر صحیح بودرکه نبی اولیوب برصالح وعادل ومفلح وپاك دل پادشاه ظفر پناه ایدیکه جهانبانلقده وصاحب قرانلقده حسن تدبیر ایله ملوك وامم عالمی قهر وتسخیر ایدوب داعی الی الله وخلقه ملاذ وپناه ایدی سلطانی مؤید ومنصور یعنی عز وشانی مشید وموفور برشاه عالیجاه عظمت دستگاه اولوب خضر علیه السلام وزیر ومشیری وسرعسکر ظفر تأثیری ایدی * تاریخ مکه مؤلفی ایدر ذوالقرنین حضرت ابراهیم علیه السلام النده ایمانه کلوب کعبه‌یی ابراهیم واسمعیل‌له طواف ایتدیلر * مرویدرکه پیاده حج ایدوب ابراهیم علیه السلام بونك کلدیکنی ایشتدکده قارشو چیقوب بوکا خیر دعا وبعض نصایح ووصایا ایتمشدرکه مکه‌یه کلدکده بنمك ایچون آت کتوریلوب خلیل الله اولدیغی شهرده بن آته بنمزم دیوب حضرت ابراهیمی قصد تعظیم ایتمکین حق تعالی بوکا تسخیر سحاب وتیسیر اسباب ایتدکده ابراهیم علیه السلام بوکا تبشیر واعلام ایدوب بعده دائما عزم رزم ایتدکچه بولنلر بونی عسکری حسابیله وجمله سنك آت وآلات واسبابیله کوتوروب اشبو شوکت ایله غزایه عزیمت ایدردی حضرت علی‌یه ذوالقرنین پیغمبر میدی ملکمیدی دیو صورلدقده (لم یکن نبیا ولاملکا لکن کان عبدا احب الله فاحبه وناصح الله فناصحه سخرله السحاب ومدله الاسباب) دیمشدر دینوب * تفسیر لبابده (سخرله السحاب فحمله علیها ومدله فی الاسباب وبسط له النور فکان اللیل والنهار علیه سواء وهذا معنی تمکینه فی الارض وهوانه سهل علیه المسیر فیها وذلل له طرقها وحزونها حتی تمکن منها این شاء) دیمشدر دینوب تفسیر ینابیعده مذکوردرکه برآق برسیاه علمی وارایدیکه حق تعالی بونك معجزه سنی انلرده قومشدی قرا کوالق کیجه‌یی روشن ایتمك دیلدکده آق علمی آچوب کوندز کبی عالم منور وخرم اولوب کوندز جنك ایتدکده عدوعسکرینه ظلمت دوشورمك دیلدکچه سیاه علمی آچوب عدوطرفنده هوا قراروب کیجه کبی اولمغین عدولر مغلوب ومکسور وکندی عسکری طرفی کما کان روشن وپرنور طورر اولمغین غالب ومنصور اولوردی بوحال ایله هرسفرده او کیجه نورموفور پرضیا دلیل ورهنما اولوب عسکرینك اردنی ظلمت پرشدت احاطه وحمایت ایدردی * فوایح مسکیه‌ده حضرت علی دیمشدرکه ذوالقرنین برصالح کسنه اولوب خضرانك وزیری ودیزه‌سی اوغلی ایدی وفق صداندز صد بونك لواء ظفر التواء مطبوعنه موضوع اولمغین فتح ممالك وضبط مسالکی آنك برکت وخاصیتی ایله ایتمشدی دینوب * بعض معتبراتده بونك زماننده اختلاف اولنوب قوم ثمود زماننده

كاوب بيك التيوز ييل يشامشدر دينوب * مجاهد قولنجه نمرود دنصكره كلمشدر ديومذكوردر (سير بلاد دنيا) كتاب تاريخ جامعده ذوالقرنين عليه السلام صالح پيغمبر دنصكره مرسل اولوب محل اقامتى فرنك ولايتى ايدى سلطنتى عظيم ورفيع مملكتى عميم ووسيع اولوب دائما كفاره غزا ايدوب دنياى فنانهادى سيرايتمك مرادى اولدقده ابتدا مغربه واروب انده اصناف كفارى دينه دعوت ايدوب قبول ايتمدكلرنده بربيله دك جنك ايدوب اكثرنى قيروب بيله اولان مسلمانلردن بر طائفه انده قالوب كندوسى دونوب قدسه كلوب نيجه زماندنصكره قدسدن اقصاى ديار شرقه كيدوب يأجوج ومأجوجه يقلاشدقده خلق طائفهٔ كثيره بر شهر عظيم وشهيره واروب پادشاهلرى اولان خوب صورت مرغوب سيرت كمسنه تعظيم واجلالله استقبال وطرف تحف وهدايا عرض وايصال ايدوب دين اسلامى قبول ايتمكين جمله قوميله نظر التفات ذوالقرنينله مشمول اولديلر * طوائف يأجوج ومأجوج قديمدن بونلرك ديارنه خروج وولوج ايدوب وقت فرصتده قتل وغارت انلره عادت ايدوكندن شكايت ايدوب مابينلرينه بناء سد ايچون رجاء بجد ايتدكلرنده جمع مهماته وترتيب مقدماته باشلدى * معالم التنزيلده مذكوردركه ممالك دنيايى طولاشمغه فرمان رحمانله يورييوب مغربده منتهاى معمورهٔ ارضه واردقده ناسك آدلو بر طائفه كورديكه غايت كثرتلرندن عددلرينى همان الله بيلور انلرى ظلمتله جمع ايدوب ايمانه دعوت ايتدكده كيمى ايمانه كلوب عناد ايدنلره ظلمت حواله ايدوب اولرى حتى اغزلرى ايچنه دخى كيرمكين بالضروره مطيع اولدقلرنده اهل مغربدن عسكر عظيم جمع ايدوب ظلمت بونلرى اردلرندن سوروب بو حالله يورييوب دنيانك طرف جنوبيسنه واروب انده هاويل طائفه سنه دخى اويله ايدوب بعده مشرق طرفنده منتهاى معموريه واروب انده منسك طائفه سنه دخى اويله ايدوب بونلردن دخى عسكر جمع ايدب ويانجه اويديروب بعده جانب شمالك دخى منتهاى معمورنه واروب انده تاويل طائفه سنه دخى اويله ايدوب بعده دنيانك اورتالرنده اولان امم كثيرهٔ مختلفه يه واروب بعده مشرق طرفنده ترك طائفه لرينك ولايتلرى نهايتنه واردقده انده اولان بر صالح طائفه اشبو طاغ اراسنده يأجوج ومأجوج آدلو حيوانات كبى طوائف كثيره واردركه آزو ديشلرى قوشلر كبى طرناقلرى اولوب عقارب وحيات وبنى آدم وحيوانات يييوب متصل غايت چوغالمقده اولدقلر ايچون عن قريب جمله دنيايى ضبط وانواع فساد وخبط ايده جكلرى مقرردر ديدكلرنده ذوالقرنين يأجوج ولايتنك اورتاسنه واروب

(انلرى)

انلری كوروب كاوب اول ایكی عظیم طاغك اراسنی صویه وارنجه قازدیروب
بركرپچ طاش بركرپچ اریمش باقر ایله یاپدیروب اول سد مسدّ دیر التندن
چقمش بكپاره طاغ كبی اولدی* بعض معتبراتده ذوالقرنین كلزدن ایكی آی مقدم
یأجوج ومأجوج اول ولایت خلقنه غارت ایدوب بعض مسلمانلری قتل ایدوب
مأكولات وغیریدن بولدقلرینی یغمالیوب كتمشلردی * تفاسیرده مذكوزدركه
ذوالقرنین اقصای مغربده بحر محیط كنارنه واروب بر طائفه كوردیكه لباسلری
حیوانات دریسندن طعاملری دریا آتدیغی نسنه‌لر اولوب جمله‌سی كفار اولمغین
بالذات وحی ایله یا الهام یاواسطهٔ نبی ایله بو طائفه‌یی دیلرسك قتل دیلرسك
ایمانه دعوت ایله دیو بیورلدقده دعوت ایدوب قبول ایدنلره قفتانلر كیدیروب
انعاملر ایدوب قبول ایتمینلری قتل ایلدی * قتاده قولنجه تجربه‌لره قویوب آتشده
بشورردی بعده اون ایكی یلده بعضلر قولنجه بولتلر ایله سفر ایتمك اوزره آز زمانده
منتهای مشرقده بحر محیط كنارنه واروب آنده زنج دیدكاری سیاه عربلر كوردیكه
جمله‌سی مانند حیوان عریان كزوب یرلری اوستنده بنا طورمامغین زیر زمینلری
اولوب كونش طوغدقده طاغدن وبنادن اصلا حائل اولمامغین یر التنه یادریایه
كیروب وقت زواله قریب طشره چیقوب زراعت و حراثته وسائر مصلحته بر
زوایتده حیوانات كبی اوت اوتلامغه طاغیلورلر امت محمددن بركسنه دیمشكه
سیاحته چیقوب ولایت چینی چچوب اشبو طائفه‌یی صوردیغمده بر كون بر كیجه‌دن
صكره انلره وارسن دیدكارنده واروب كوردمكه بر قولقلرین دوشنوب برینی
اورتنورلر دیللرین بیلور بر یوداشم انلرله سویلشورکن چاك آوازی كبی بر صوت
عجیب وصدای مهیب ایشتدیكمزده بن غشی اولوب عقلم كلدكده اوكسنه‌لرك برینی
بكاباغ سورو كودم بوحالده كونش طوغوب دریایوزی زیت یاغی دوكلمش كبی
كورینوب بنی زیر زمینه ایلتوب كون تمام قالقدقده جمله‌سی طشره چیقوب لب
دریاده بالق اولایوب یر یوزینه قویوب كونش حرارتندن بشدكده الوب یدیلر
مجاهد ایدر كونش طوغدیغی یرده اولان سیاه عربلردن قفتان كیینلر جمله دنیاده
اولان انساندن زیاده درلر* بعض تابعیندن مرویدركه ذوالقرنین اقصای مغربده
برشهر كوردیكه اون ایكی بیك قپوسی اولوب آنك خلقنك صداسی مانع اولمسه
كونش طولینوركن اولان صدای عظیمنی دنیا خلقی ایشیدرلردی (بناء سد)
تفسیر ابوالسعودده مذكوردركه ذوالقرنین مغربله مشرقه واردقدنصكره
جنوبدن شماله كیدوب شمالك مشرقه قریب طرفنده ولایت ترك منتهاسنده تركدن

برطائفه‌یه واروب یأجوج ومأجوج بزم ولایتمزه کلوب قتل وتخریب وغارت مزارع ایدرلر سکا وافرمال ویره‌لم بزمله انلرك ماییننه برسد یاپ دیورجا ایتدکلرنده ربم بنی اولقدر ملك ومال وخدم وعز وجاه ونعم ایله مخصوص ومکرم ایتمشدرکه مالکزه احتیاجم یوقدر بکا همان بنا ایچون استادلر وارغادلر و بنایه لازم امور احضار ایلك دیو اخبار ایتمکین اسباب وآلات بناجمع ومهیا اولدی * تفسیر بنا بعده بنایه مباشرت ایدنلر قرق بیك نفر کسنه ایدیلر دینوب * کشافده مذکوردرکه منتهای ولایت ترکده ایکی عظیم طاغ اورتاسنی صویه وارنجه قازدیروب اساسنی برکریچ طاشله برکریچ اریمش باقرایله یاپدیروب بنا یوزینه چیقدقده طاغلرك دپه‌سیله برابر اولنجیه‌دك برکریچ دمور براودون دوشدوب بعده آتش اوریلوب کورکلرله اوفورد کلرنده اودون یانوب دمورلر آتش کبی قزاردقده صافی باقر اریدوب اودون طوردیغی ارالقلره آقیدوب دمور کریچلر اراسی طواوب حرارتلری کتدکده الاجه قماش کبی بریول سیاه دمور بریول قزل باقراولوب بکپاره دموردن طاغ کبی اولدی سدك ایکی اوجنك اراسی یوز فرسخدر دیمشلر * تفسیر لبابده عرضی اللی ارتفاعی ایکیوز ذراع اولوب طولی برفرسخ ایدی دیمشلر دینوب تفسیر ابوالسعودده برروایتده سدك تملی ودیواری صافی طاش کریچله یاپیلوب هر ایکی کریچ دموزدن کند ایله کندلنوب اراسنه اریمش باقر دوکیلوب آچق دلك قالمامشدر لکن قرآنده (آتونی زبرالحدید) آیتی سدمز بور دمور کریچله یاپلدیغنه دلیل اولمغین روایت مز بوره غلط وخطا ایدیکی محتاج انبا دکلدر * تفاسیرده سدتمام اولدقده ذوالقرنین شکر ایدوب الله تعالینك بوبرعظیم احسانیدر لکن قیامت یقلاشدقده زیروزبر وخاکه برابر ایده‌جکدر دیو خبر ویردی دینوب یأجوج ومأجوجك هر کون سدی ییقمق نیتیله قازدقلرینه متعلق برحدیث اولوب اشاغیده یأجوج ومأجوج احوالنده بیان اولنور * تفسیر لبابده مذکوردرکه کیفیت بناء سد معجزهٔ عظیمه‌در زیرا بوقدر دمور کریچلر آتشله قزدقده یاننه جانلو قسمی یقلاشمق محال اولور آتشه بعض نسنه ایله اوفلمك ایسه یقلاشمق اقتضا ایدر پس ظن اولنورکه الله تعالی اوآتش عظیمك حرارتنی سد بناسنه آتش اوفلینلردن دفع ورفع ایتمشیدی اولا تفسیرابوالسعودده امام سدیدن مرویدرکه طائفهٔ ترك یأجوج ومأجوجدن بربلوك عسکر ایدیلرکه ذوالقرنین انده واردقده ولایت غارتنه چقمش بولندقلری ایچون سدبنا اولندقده بونلرطشره‌ده قالوب جمیع اصناف اتراك بونلرك نسلیدر * قتاده‌دن دخی مرویدرکه یأجوج

ومأجوج يكرمی ايكی قبيله اولوب ذوالقرنين انلرك برقبيله سنی سددن طشره قومغين ترك دينوب يعنی ترك اولنديلر ديمكدر مؤرخلر ديمشلركه ترك وخزر وصقالبه ويأجوج ومأجوج طائفه‌لرينك جمله‌سی يافث بن نوح عليه السلام نسليدر ديو مذكوردر (قصهٔ عجيبه) تاريخ ميرخوانده مذكوردركه سد تمام اولدقده ذوالقرنين اقصای بلاد شماله كيدوب انده برشهره اوغراديكه جمله حصاری صاف توجله يافردن اولوب شويله شفاف و براقدركه كونش طوقندقده باقغه كوزلر قاماشور قپوسی ودلوكی اولمامغله كيرلمامكين برصنعتله يوقاروسنه آدم چيقاردوب اوكسنه شهرك ايچنه باقوب بعده عسكردن طرفه باقوب قهقهه ايله كولوب كندوينی حصارك ايچروسنه آتوب خبروائری بلنمدكده نيچه كسنه دخی چيقاردوب جمله‌سی اووجهله هلاك اولدقلرنده تعجب وفراغت ايتدی دينوب لكن بوقصه قاتل دارا اولان اسكندره واقع اولمق ظن اولنور زيرا ذوالقرنين اكبره بولنلر مسخر اولمغين اكا واقع اولمش اوليدی بوات ايله هوادن آدم كوندروب بلكه كندی واروب كورردی والله اعلم (بناء بلدهٔ اسكندريه) تاريخ ميرخوانده ذوالقرنين ربع مسكونی تمام كزدكده اراضیٔ اسكندريه‌ده مقدونيا شهرين بنا ايدوب يوز اللی يیلده تمام ايتديروب اوكدن ياخود يامش آچيدن ياقومه‌لو كيرجدن برحصار ياپديروب شويله شفاف و براق ايتدرديكه انده ساكن اولانلر نيچه زمانه دك باقغه كوزلری قماشمغين يوزلرينه نقاب اورترلردی شهر مزبورك بركوشه سنده ارتفاعی اوچيوز ذراع برمناره ياپديروب ايچنده دريايه باقغه جابجا پنجره‌لر قوبوب چاق اوستنده طلسملو برمرآت حكمت آيات وضع ايتدرديكه اطراف عالمدن اصناف امم‌دن هرچندكه برچند پركزند اول شهر فريد الدهره غارت ايچون عزيمت ايده‌لر اهل شهره اول آيينهٔ عالمنما اعلام وانبا ايدوب انلر دخی تيقظ وتحفظ اوزره اولوب اوعدونك سمتنه وحالنه كورهٔ دفعنه مباشرت ومبادرت ايدرلردی * مرويدركه شهر مزبور بيك بشيوز يیل معمور طوروب بعده بيك يیل ويرانه وبوم آشيانه اولوب حالا ايكی بيك يیل مقداری كچمشدركه اسكندر ثانیٔ رومی دخی اومحلده كندی نامنه برشهر ياپوب الآن انك آثاری باقيه‌در دينوب لكن مرآت جهان نمايی وضع ايدن ذوالقرنين اولميوب اسكندر ثانی رومی اولمقدرز يرا بعض معتبراتده مذكوردركه اسكندرك جمله آثارندن اسكندريه شهريدركه عجايب بلداندر انده درت ديرك اوستنده طولی اوچيوز ذراع برمناره ياپديروب ارسطاليس حكيمك شاكردی بايناس حكيم بربيوك آيينه دوزوب آنك اوستنه قومشديكه قسطنطينيه وروم

وفرنك ولايتلرينده اندن نظر اولنوردی اومناره ده بردیرك واردیكه لیل ونهار طورمیوب دائما دوار ایدی (بناء بلدان) فوایح مسكیه ده اسكندر ذوالقرنین مغربده اسكندریه وخراسان علیاده سمرقند وخراسان سفلیده مرو ایله هراة شهرلرین یاپوب جمله دنیایی كزوب مداینندن غیری برجای قرار اختیار ایتمامكین آنده برعظیم شهر یاپمشدر دینوب تفسیر لبابده ذوالقرنین نیچه شهرلر بنا ایدوب جمله دن دبوسیه حمدان برج الحجاره شهرلریدر هندستانه واردقده سرندیب شهرنی دخی بنا ایتمشدر دینوب* بعض معتبراتده اسكندرك جمله آثارندن مغرب ایله مصر اراسنده اسكندریه شامده دمشق هرانده خراسان ماوراء النهرده سمرقند آذربایجانده بردع شهرلریدر * كتاب مختصر جامعده اون ایكی شهر یاپوب هر برینه اسكندریه دیو آد قویوب ناحیهٔ سوادده شهرزور آدلو محلده وفات ایتدی میتنی آلتون تابوتله اسكندریه شهرنده والده سنه كتوردیلر دینوب لكن شهرزورده وفات ایدن اسكندر ثانی اولمغین اشبو شهرلری دخی بنا ایدن بو اولوب ذوالقرنین اكبر اولمامق لازم كلور غالبا منشأ اغلاط عالمه ذوالقرنین لقبلو ایكی سلطان عظیم الشان وصاحب قران وسیاح جمیع ممالك جهان كلدیكیدر یاخود حقیقتده ایكیسنك دخی اسمی اسكندر اولمغله التباس ایكی جهتدن اولدیغیدر والله تعالی اعلم (طلب آب حیات) تفسیر مداركده حضرت رسولدن مرویدركه ذوالقرنینك ابتداء امری بو ایدیكه كتابلرده كورمش ایدیكه اولاد سامدن بری آب حیات بكارندن ایچوب قیامته دك معمر اوله* پس اول هوس ایله آنی ارامغه كیدوب خضرانك وزیری ودیزه سی اوغلی اولوب مقدمهٔ عسكرده اولمغین بو اولوب ایچوب ذوالقرنین اكاراست كلمدی* تفسیر بنابیعده مذكوردركه ذوالقرنینه بر پیر بن شیث بن آدم وصیت نامه سنده اوقومشمدركه مغرب طرفنده برقرا كوالق یرده آب حیات پیكاری واردر دیدكده ذوالقرنین اول آرزو ایله مغرب طرفنه عزیمت ایلدی* بعض معتبراتده مذكوردركه ذوالقرنین ظلماتك قطب شمالیسی طرفنه قریب اولان یانندن كیروب عین الحیاتی ارایوب ظلماتده جمله اون سكز كون كزوب بعده طشره چیقوب ولایت عراقه كلدی تفسیر لبابده مذكوردركه حضرت خضر علیه السلامك معمر اولمسنه سبب بودركه ذوالقرنین آب حیاته ایرشمك ایچون ظلماته كیروب خضر علیه السلام سر عسكری اولمغین راست كلوب آندن ایچوب اول صودن شرب وغسل ووضوء ایدوب خدای بی انبازه نماز قیلوب بو طرفده ذوالقرنین حكمت خالق الكونین ایله یول آزوب اول مطلب اعلایه ومقصد اقصایه وصول بولمامغین خاسر وخائب

راجع وآئب اولدی (نظم) دورایلدنبرو بوچرخ فلك * كيسينه امك كينه ءِنك
(قصهٔ وفات) تفسیرابوالسعودده مرویدرکه ذوالقرنینه سابقاً مجملر سنك وفاتك
دموردن یراوستنده اغاجدن کوك التنده اوله جقدر دیوخبر تعجب اثرویروب هر فتح
ایتدیکی شهرك مالنی بنه آنده دفن ایدوب محلنی واوصافنی یازوب دفتر ایدردی
بابل شهرینه کلدکده بورنی قنایوب مزاجنه غایت ضعف کلوب آتدن دوشمکین
التنه دموردن جبه لر دوشنوب برمقدار اویقویه واروب کونش انجتدکده
کولکه لك اولمق ایچون اوزرینه قلقان طوتدقلرنده باقوب کوروب اشته دموردن
یرایله اغاجدن کوك بودردیوب وصیتلر ایدوب وفات ایتدی اوحالده بك التوز
یاشنده ایدی بعضلر اوچ بیك یاشنده ایدی دیوب لکن حافظ ابن کثیر قول ثانی
غریبدر وآندن اغرب اوتوز التی یااوتوز ایکی یاشنده وفات ایدوب سلیمان
پیغمبردن صکره کلشدر دینلرك کلامیدر زیرا بودیدکاری ذوالقرنین اول دکلدر
بلکه ذوالقرنین ثانیدر دیوب * اشبو تاریخ مرآت الکائنات مؤلفی اولان عبد
احقر وذرهٔ کمترایدر ذوالقرنینه اسناد واثبات اولنان کیفیت وفات دخی غرایب
روایاتدندر زیراذکر اولنان تفصیل اوزره بورنی قنایوب وفات ایدن اسکندر
ثانی ایدیکه توار یخده مقرر ومحرردر پس کیفیت وفات ذی القرنین اکبر الله اعلم
تاریخ میرخوانده ده مسطر اولاندرکه تأیید خالق کونین ایله ذوالقرنین ضبط وتسخیر
ممالك دنیا واحکام صاحب قرانلغی اجرا وامضا ایدوب اشغال امورسلطنت ودین
اسلام علی وجه الکمال والتمام انتظام بولدقده سپاه ظفرپناهه من بعد قرار
وحضور ایچون دوستور ویروب کندوسی دیارعربده مدینه ایله شام اراسنده
دمشق شام شهرینه بش کونلك یرده دومة الجندل نام محله واروب خلقدن عزلت
وفراغت وطاعت وعبادت حقه مداومت ایدوب زمان یسیرواوان قصیرکچدکده
کاربان روح روانی جانب جنانه روان اولوب (لمحرر) راه عقبایه باغلیوب محمل
جنت عدنی ایلدی منزل (نثر) بنه تاریخ میرخوانده ده بعضلر قولنجه مکهٔ مکرمه
اطرافنده تهامه ولایتنك طاغلرنده بعضلر قولنجه مکه شهرینك کندوسنده
مدفوندر دیومذکوردر والله اعلم (امورمتفرقه) تاریخ میرخوانده ده مذکوردرکه
حضرت ذوالقرنین آق قرمزی بکزلواورته بویلو بیوك باشلوایری کوزلو اولوب
ایکی کیسوی خوش بویی وارایدی خلوق وصدوق حقه خاشع خلقه متواضع
اصناف الطاف بهیهٔ الهیه یه نائل وغزا وجهاد وعدل عبادو تعمیر بلاده مائل
ایدی مال بی مآل دنیای سریع الفنا ذریع العنادن اجتناب وکریز ایدوب اهل زهد

وتقوى و پرهيز اولمغين كديمين وعرق جبين ايله كچنمك مراد ايدنمكين دست حق پرست باطل شكستى ايله فى الغداة والاصيل زنبيل اوروب نفسنه وعيالنه بهاسندن خرج ايدوب معاشندن ارتانجه سن اصحاب فقر واستحقاقه تصدق وانفاق ايدردى * كتاب الاوائلده دنياده ابتدا مصافحه ايتمكى پيدا ايدن ذوالقرنيندر ديوب كشافده جميع ممالك دنيايى كندويه مسخر ايتمك بنى آدمدن همان درت كسنه يه ميسر اولمشدر برى اسكندر برى سليمان پيغمبر ايكيسى دخى نمرود لعينله بخت نصردر ديوب تفسير لبابده بخت نصر يرينه ضحاك ذكر اولنوب كشافده بخت نصرذكر اولنديغى سهودر زيرا بخت نصر مستقل پادشاه اولميوب عجم پادشاهى كشتاسب طرفندن بابل بكى ايدى ديوب بعض معتبراتده ابن اسحاق بتون دنيايه همان اوچ كسنه مالك اولمشدر كه نمرود وذوالقرنين وسليمان پيغمبر ديوب تفسير مداركده شداد بن عاد دخى جمله دنيايه مالك وحاكم اولمشدى ديومذكوردر والله اعلم (فصل دراحوال شادون عليه السلام) يوقاروده باب خضر عليه السلامده تفصيل اولنديغى اوزره خضر برسببله كندوبى قول ايدوب صاتلغه راضى اولوب بعده آزاد اولدقده سابقا مقامى اولان اب دريايه واردقده شادون پيغمبرى صو اوستنده اياغ اوزره طوروب خضرك آزاد اولمسنه دعا ايدر كوروب بو اشدقلرنده ارالرنده نيجه كلمات اولوب خضره نصيحتلر ايتمشدر تفصيلى يوقاروده نظر اولنه (فصل دراحوال اخوهٔ يوسف عليه السلام) كه اسحق بن ابراهيم عليهما السلام اوغلى يعقوب عليه السلام اولادى اولمغين بونلره اسباط ديرلر زيرا اوغل اوغلنه وقز اوغلنه عربجه سبط ديرلر * تفاسيرده وتوار يخده مذكوردر كه يعقوب عليه السلام دينمسنك ياخود طايبسنك قزى ليايى نكاحلنوب اوشريعتده نكاحده جمع اختين جائز اولمغين ليانك همشيره سى راحيلى دخى نكاحلنوب ياخود راحيلى وفاتندنصكره آلوب على كل حال ليادن روبيل شمعون لاوى يهوذا ايساخارز ابلون آدلو اوغلارى دينه آدلو برقزى اولوب راحيلدن اولاد كلدكده كندو رضاسيله ايكى جاريه ويروب انلردن دان نفتالى جاد اشير آدلو اوغلارى اولوب يعقوب عليه السلام يتمش اوچ ياشنه واردقده راحيلدن يوسف وايكى يلدنصكره بنيامين آدلو اوغلارى اولوب بو جمله نك بيوكارى بعضلر قولنجه يهوذا ابن عباس واكثر علما قولنجه روبيل اولوب يوسفدن غيريسنك اعقل واكملى يهوذا مجاهد قولنجه سردارلرى شمعون ايدى تفسير لبابك برمحلنده علمادن برطائفه اولاد يعقوب عليه السلامده حضرت يوسفدن غيريلرى پيغمبر اولمامشدر ديوب اولمشلردر ديدلر

(قولوا آمنا بالله وما انزل الينا وما انزل الى ابراهيم واسماعيل واسحق ويعقوب والاسباط) آيتيله استدلال ايدوب لكن بو استدلال ضعيفدر زيرا اولا اسباطدن مراد قبائل بنی اسرائیلدر كه ايچلرنده پيغمبرلر وارايدی ثانيا اسباطدن نبوتله مخصوص اولان يوسفدر برادرلرينك نبوتنه نص يوقدر دينوب بر محلنده دخی صحيح بودر كه اخوهٔ يوسف انبيا دكللردی انبيا اولديلرسه يوسفه ايتدكاری جفالر نبوتلرندن مقدم اولمش اولور دينوب كشاف وغيريده نبوت اسباطده اختلاف واردر مرويدر كه (ياابانا استغفر لنا ذنوبنا انا كنا خاطئين) ديدكلرنده يعقوب عليه السلام قبله يه قارشو اياغ اوزره دعا ايدوب يوسف عليه السلام پدرلری اردنده آمين ديوب بونلرك اردنده جمله برادرلر خضوع وخشوعله طوروب بعده يكرمی يه دك هر جمعه گیجه سی اوغلارینك عفو سيئاتلری ايچون دعا وتضرعات ايدوب اثر اجابت ظاهر اولمامغين حاليمز ديكر كون اولدی ديو غايت محزون اولدقلرنده جبرائيل عليه السلام كلوب الله تعالی اوغللرك حقنده كی دعاكی قبول ايدوب سندنصكره جمله سنی پيغمبر ايتمكی مقدر ومقرر ايتدی ديو جمله سنی مبشر ايتدی ديو محرردر يوسفدن غيريسنك مستقلا حاللری نامضبوط اولوب تواريخده مشروح ومبسوط اولمامشدر بعض كتبده بونلرك جمله سی مصرده وفات ايتديلر دينوب * نيجه معتبراتده مذكوردر كه اسباطدنصكره كلان جميع انبيا ومرسلين بونلرك نسلندندر الا ايوب وشعيب ويونس ومحمد عليهم الصلاة والسلام * مرويدر كه حق تعالی ذريت يعقوب غايت كثرت وبركت ويروب يعقوبله مصره كيردكلرنده ذكور واناث جمله يتمش ايكی كمسنه ايكن بونلرك نسلی اولان بنی اسرائيل طائفه سی درتيوز يلدنصكره حضرت موسی ايله مصردن چقدقلرنده شيوخ ومرضی ونسادن ماعدا ايچلرنده التی كره يوزبيك بشيوز يتمش يدی نفر جنكه يارار اون ايكی كره يوزبيك ذريتلری وار ايدی دينوب * تاريخ ميرخوانده اخوهٔ يوسف عليه السلام جمله سی خوبروی سياه موی زيبای صورت سر وقامت مهيب خلقت اهل شجاعت ايديلر يوسف عليه السلام وفات ايدركن برادری يهوذايی بنی اسرائيله ضابط وحاكم ديكوب قصهٔ موسی وفرعونی تفصيليله خبر ويروب مصردن چقدقلرنده ولايت شامه بنی تابوتمله بيله ايلتسون ديو وصيت ايلدی اكثر مؤرخين اولاد يعقوب عليه السلام مرسليندن اولوب هر بری كندی اولاد واحفادين هدايت وارشاده مأمور اولمشدر ديوب بعده بحكمة الله بنی اسرائيلده نبوت نسل لاوی يه سلطنت نسل يهوذايه مخصوص اولدی مؤرخيندن هيچ بركمسنه اسباطك احوالن بيان ايتميوب همان بو مقدار ديمشلردر كه روبيلك ايسا خارك دردنفر

دانك ایکی ر یالونك اوچ یادرت اشبرك درت جادك التی حضرت یوسفك ایکی
بنیامینك اون اوچ یهوذانك بش نفرصلبی اوغللری اولوب موسی علیه السلام
بونلرك اولادندن یاشده یکرمی ایله اللی مابیننده اولنلری جنکه یرار دیو مصردن
چقدقلرنده دفتره الدقده روبیلك اولادی قرق التی بیك ایسا خارك قرق بربیك
بشیوز دانك التمش ایکی بیك سکز یوز ریالونك اللی بش بیك درتیوز یاخود
اللی اوچ بیك درتیوز اشبرك قرق بربیك اوچیوز اللی شمعونك اللی طقوز بیك
اوچیوز حضرت یوسفك یتمش بیك بشیوز بنیامینك اوتوز بش بیك درتیوز
یهوذانك یتمش درت بیك درتیوز لاوی نك برآیلقدن یوقاروسی یکرمی ایکی بیك
نفر موجود بولندیکه بوجمله بشیوز بیك واللی بیك یوز اللی عدد اولور دینوب
لکن عربی یه ترجمه اولنمش توراتده اولان تفصیلات اجمالی بودرکه مصردن بنی
اسرائیله موسی علیه السلام چیقوب فرعون غرق اولدقده بریهٔ سیناده امر حقله
یوقلمه ایتدکده یکرمی یاشندن یوقاروده اولنلرك جنکه یارارلری التیوز بیك واوچ
بیك بشیوز اللی کمسنه بولنوب قرق التی بیك بشیوزی روبیلك اللی طقوز بیك
اوچیوزی شمعونك قرق بش بیك التیوزی جادك یتمش درت بیك التیوزی یهوذانك
اللی درت بیك درتیوزی ایسا خارك اللی یدی بیك درتیوزی ریالونك قرق بیك
بشیوزی افرائیم بن یوسفك اوتوز ایکی بیك ایکیوزی میشا بن یوسفك اوتوز بش
بیك درتیوزی بنیامینك التمش ایکی بیك یدیوزی دانك قرق بربیك بشیوزی
اشبرك اللی اوچ بیك درتیوزی نفتالینك اولادی ایدی لاوی بن یعقوب علیه السلام
سبطیکه حضرت موسی علیه السلام آنلردن ایدی مهبط وحی الهی ومحط انوار واسرار
نامتناهی اولان قبة الزمان جلیل یعنی مسجد شریف بنی اسرائیلك خدمت وحفظه تعیین
اولنوب عددلری یکرمی ایکی بیك کمسنه ایدیلرکه بونلر سائر عسکر ایله عدوضبط اولنمامغه
امر الهی اولوب بعده عد اولنمغه امر اولندقده برایلقدن یوقاروسی جمله یکرمی ایکی
بیك کمسنه بولنوب بونلر خدام کرام مسجد عالیمقام اولمغین سائر عسا کردن
ممتاز وسرفراز ایدیلر نسل اسباط اولان بنی اسرائیلك اکثر احوالی یوقاروده انبیا
احوالنده بیان اولنوب اجمال احوال کلیه‌لری جلد ثانی اواخرنده باب امم عالمده
مستقلا بیان اولنور (فصل دراحوال یوسف ثانی) کشاف وغیریده (ولقد جاءکم
یوسف من قبل بالبینات فمازلتم فی شك مما جاءکم به حتی اذا هلك قلتم لن یبعث الله
من بعده رسولا) آیتنده یوسف مذکوردن مراد یوسف بن یعقوب علیه السلامدر
بعضلر دیدیلرکه یوسف بن ابراهیم بن یوسف بن یعقوب علیه السلامدرکه اهل

مصره پیغمبر اولوب یکرمی ییل ایچلرنده پیغمبرلك ایله طوروب بعده وفات ایتدی
دیو مذکوردر (فصل در احوال موسی بن میشا بن یوسف علیه السلام) عرایس
ثعلبیده مذکوردرکه مؤرخلر دیدیلرکه یوسف بن یعقوب علیه السلام وفاتندنصکره
مصرده نسل اولاد یعقوب علیه السلام چوغالوب ایچلرنده بکار ظهور ایدوب اکثر خلق
فسق وفساد وظلم عباد وسحر وکهانته میله معتاد اولدقلرنده حضرت یوسف بن یعقوبك
اوغلی میشانك اوغلی موسی بنی اسرائیلی شرع خدایه وراه هدایه دعوت ایچون جناب
حقدن نبی مرسل اولوب فرعونه مرسل اولان حضرت موسی علیه السلام ابن عمران
ولادتندن ایکیوز ییل مقدم ایدی پس بوکا بعض قوم اطاعت بعض قوم مخالفت ایتدیلر *
وهبدن مرویدرکه موسی بن میشایه وحی اولندی که قومکه دیکه سحر وکهانت
وتطیر ایدندن وایتدیرندن بن بری یم بکا صدقله ایمان کتورن بکا توکل ایلسون که
بن اکا معینم بندن غیره توکل ایدنی اوغیره محتاج ایدرم غیره محتاج ایتدیکم بلالره حاضر
اولسون بکا یقین اولانه بن دخی یقین اولورم بندن ایراغ اولاندن بندخی ایراغ اولورم
قوللریمه دیکه بنی ذکر ایتمکدن غافل اولمسونلر هر شهوت وآرزو زماننده مونی ذکر
وفکر ایتسونلرکه وتك ذکری هر شهوت ولذتی طاغیدر * بعض تواریخده عاصیلره
شویله دی صالح ومتقیلره شویله دی بکاره پادشاهلره شویله دی دیو وافر
نصیحتلر بیورلوب موسی بن میشا علیه السلام حق تعالینك جمله بویوردقلرینی
تفصیل اوزره بنی اسرائیله خبر ویردکده جمله سی نصایح الهیه یی قبول ایدوب
بوحال ایله موسی علیه السلام ایچلرنده نیجه ییللر پیغمبرلك سوروب بعده وفات
ایتدی دیو زیاده اولنمشدر * تفسیر کورانیده عنده حاضورا شهر ینك خلقنه
موسی بن میشا پیغمبر مرسل اولوب اول قوم آنی قتل ایتمکین حق تعالی آنلره بخت
نصری حواله ایتدی دیو تفصیل اولنوب لکن بخت نصر زمانی غایتده مؤخر
اولمغین اشبو شهید اولان پیغمبر حنظله اولمق اصح اولمغین اول قصه عن قریب
فصل حنظله ده بیان اولنور والله اعلم (فصل در احوال جرجیس اول علیه السلام)
عرایس ثعلبیده مذکوردرکه یعقوب علیه السلام نسلندن اولوب حضرت
یوسفدنصکره مصر خلقنه نبی مرسل اولوب انلره ایمان تکلیف وعذاب حقدن
تخویف ایدوب عنادلری ازدیاد بولدقده جرجیس جفا انیس انلره بددعا ایتدکده
زلزله ایله جمله سی هلاك اولوب حق تعالی جرجیسی هوایه رفع ایدوب یرایله
کوك اراسنده دریا کنارنده قدرتدن قورلمش برنورانی آق چادر ایچنده عبادته
مشغول اولوب سلیمان پیغمبری کورنجه وفات ایتمامکه دعا ایتمکین چوق یشایوب

بعده سلیمان ایله هواده بولشدقده وفات ایدوب بوقصه‌نك تفصیلی سلیمان پیغمبر احوالنده کچمشدر اکا نظر اولنه (فصل دراحوال بشر بن ایوب علیه السلام) بعض تواریخده مذکوردر که باباسی ایوب پیغمبر وفاتندنصکره حق تعالی بونی دیار شامده بنی اسرائیله نبی مرسل ایدوب بر روایتده یوز پیغمبری یهودیلر قتل ایتمك دیلدکلرنده جمله‌سی قاچوب انلری حفظ ایتدیکیچون ذوالکفل دیمکله ملقب اولان بشر علیه السلامدر قدسده نابلس قصبه‌سنك قریه لرندن کفر حارس آدلو قریه‌ده وفات ایتمشدر مدت عمری یتمش بیل ایدی قرآنده مذکور اولان ذوالکفل برروایتده بشراولوب قول اصح اوزره غیری کمسنه ایدیکی عن قریب ذوالکفل فصلنده بیان اولنور لکن تواریخدن منفهم اولان بودرکه بشره دخی بعض سببله ذوالکفل دیرلر ایدی زیرا عرایس ثعلبیده مذکوردرکه ایوب علیه السلام وفات ایتدکدنصکره اوغلی بشری الله تعالی روم طائفه سنه نبی مرسل ایتدکده انلر بوکا ایمان کتوروب بعده کفاره غزا فرمان اولندقده عجزوضعف بیان ایدوب یانبی الله بز برطائفه یزکه ممات سومیوب حیاتده ثبات ایسترز اللهه ورسولنه عصیاندن دخی خائف وهراسانز بزم ایچون دعا ایله که الله تعالی عمرلر عمزی اوزون وقدر معتاددن افزون ایلیوب چاق بزموت استمینجه روحمزی قبض ایتمیه تاکه رضاسیچون غزالر ایدوب اداء عبادات نوافل وفرض ایده‌یزدیدکلرنده بشر علیه السلام بکلام عظیم وثقیل تکلیف وتحمیل ایتدیکز دیوب جناب خدای بی انبازه نماز ونیاز ایتمکین یابشر قومکك سوزلرین ایشیدوب مرادلرین ویروب عمرلرین اوزون ایتدم چاق کندیلر موت استمینجه وفات ایتمسونلر بنمچون انلره کفیل اول دیو وحی الهی کلدکده قومنه خبرویروب امر الهی اوزره کفیل اولمغین ذوالکفل دیدآدقونوب بعده قومی اولان طائفهٔ روم عمرلری اوزانوب اولادلری چوغالوب ولایتلرینه صغماز اولوب کمال کثرتلرندن امر معاش وغیریده مضایقه چکر اولدقلرنده حضرت بشره بزم ایچون تکرار دعا ایله که اولکی کبی عمرلر عمز قصه اولوب طول عمر المرندن قورتلالم دیو ابرام ایتدکلرنده یابشر قومکه دیکه بنم انلره خبرصاندیغم انلرك کندولره خیر صاندقلرندن یکدر دیو وحی کلوب بعده اولکی کبی عمرلری قصه اولدی بوسببدندرکه روم طائفه‌سی غایت چوغالوب حتی زمرهٔ انسان التی بلوك اولوب بشی رومدر دیمشلر وهبدن مرویدرکه بشر علیه السلام مدت عمرنده ولایت شامده مقیم ایدی (روایت اخری) بعض تواریخده کعبدن مرویدرکه ایوب علیه السلام

وفات ایتدکده التمش بیك دوه وصغری وقرقر کره یوز بیك قیون وکچیسی و بش بیك
قولی وجاریه‌سی و بیحد چفتلکاری اولوب حومل مقبل رشید رشد بشیر آدلو بش
نفر اوغللرینه بن فقرایه مالم نیجه بذل وانفاق ایدر ایدمسه سزدخی اویله ایده‌سز
دیو وصیت ایدوب بعده ولایت شام پادشاهلرندن لام بن دعام بلاد شامه واولادایوبه
تغلب ایدوب ممالك شامی طوارلر یکرله طوتدیکز البته بکاجمله مالکزك نصفنی
ویروب همشیره کز فلانه‌یی بکا نکاح ایده‌سز یوخسه اوستکزه عسکر چکوب جمله
مالکزی آلورم دیو خبر کوندروب ایوبك بیوك اوغلی حومل برادرلر یله طانشوب
بشیر لام جبار عنید در دفع شر ایچون برمقدار مال کوندره‌لم دیدکده حومل عناد
ایدوب عسکر جمع ایدوب جنك اولدقده لام حوملی قاچروب بشیری وجم غفیری
اسیر ایدوب مالرین غضب وغارت ونهب ایدوب بشیری حبس ایتدکده حومل
برادرین تخلیص ایچون لامه وافر مال ایلتمك اوزره ایکن ایلتمه و برادرك ایچون
قورقه که لام اعانه کلوب برادرکی آزاد ایتسه کر کدر دیو واقعه کوروب لام حومله
البته بکامال کوندر یوخسه بشیری آتشه یقارم دیو خبر کوندروب حومل دخی
بن دوشمده نهی اولندم دیو جواب کوندردکده لام بشیره قاقیوب سن مال کاسنه
کفیل اولمش ایدك اکر کوندرمزلر ایسه سنی آتشه یقارم دیوب بشیر دخی حومله
خبر کوندروب اودخی واقعه‌سی خبرنی کوندردکده بشیر سوینوب بعده لام بی آرامه
شدت غضبندن صحرای صبرودرنك حلقهٔ میم کبی تنك اولمغین برخندق قازدیروب
آتش یاقدیروب بشیری ایچنه آتدقده یانمیوب لام حیران اولوب ای اولاد اسحق
سزا سحر سحرهٔ آفاقسز دیدکده بشیر حکمت سمیر بز سحره دکلز لکن بزم جد
اعلامز خلیل اللهی نمرود آتشه آتدقده الله تعالی اکا آتشی بردوسلام ایدوب آنك
اولادنه دخی بویله احسان وانعام ایدر دیو کلام ایتدکده لام قبول ایمان واسلام
ایتمکین دختر حضرت ایوبی شرعله نکاحلنوب اولاد ایو بله باریشوب قاریشوب
سابقامالە کفیل اولدیغیچون بشیره ذوالکفل دینوب ولایت شام اهلنه حق تعالی
انی رسول ایدوب بعده عسکر اسلامله لام دائما کفاره غزا ایدوب بعده حومل ایله
بشیر علیه السلام بعده لام دخی وفات ایدوب بعده اهل شام اوزرینه کفار اولان
عمالقه غلبه ایدوب بعد زمان حضرت شعیب علیه السلام پیغمبر اولدی (فصل
دراحوال کاشح) تفسیر لبابده قصهٔ خضر وموسی علیهما السلامده (واما الجدار
فکان لغلامین یتیمین فی المدینة وکان تحته کنزلهما وکان ابوهما صالحا) آیتنده

بوایکی یتیمك اسمی اصرم ایله صریم ایدی بعضـلر قولنجه کنزی دفن ایدن ددهلر بنـك اسمی کاشح اولوب پیغمبر ایدی دینوب * کشـافده حضرت جعفر صادق کنزی دفن ایدن رجل صالح ایله او یتیملر مابینده یدی اتاوار ایدی دیمشدر دینوب * تفسیر قاضیده مزبور کاشح سیاح ایدی دینوب آیت مزبورهده اشارت اولنان قصهٔ کنز وجدار بوقاروده باب موسی علیه السلامده وقصهٔ خضرده تفصیل اولنمشدر (فصل در احوال کالب بن یوقنا) یهوذا بن یعقوب علیه السلام نسلندن ایدی بعض معتبراتده کالوب دیو یازلمشـدر * فوایح مسکیهده بونکچون بعضلر نبی بعضلر ولی ایدی دیمشـلردر دینوب تاریخ میرخوانددهمذکوردر که اکثر علما یوشعك خلیفهسی اولان کالب بن یوقنا نبی مرسل ایدی دیوب صحت نبوتنه نص توراتده دلائل کثیره واردر حضرت موسی علیه السـلام حیاتنده بنی اسرائیلك اون ایکی فرقهسـندن نسل یهوذا سبطنه کالوب نقیب وضابط اولوب حضرت موسانك کندیدن بیوك اولان همشیرهسی مریمك زوجی اولمغین موسانك انشتهسی وهارون و یوشعدنصکره موسانك وجمله بنی اسرائیلك مقبولی ایدی صحرای تیهده موسی علیه السلام تجسس احوال قوم جبارین ایچون یوشع وکالوبی واون نفر سـائر نقبایی کوندروب واردقلرنده جبارینی غایت مهیب و بلند قامت کورمکین موسـایه کلوب خبر ویردکلرنده بنی اسرائیل طویمسـونلر دیو تنبیـه ایدوب یوشـعله کالو بدن غیریلری خلـقی تخویف ایدوب خـبرو بردکلرنده بوایکیسی قورقه کز جسامتلری وارایسه ضعف قلبلری دخی واردر فرصت ونصرت بزمدر دیو تسلیت و یروب (قال رجلان من الذین یخافون انعم الله علیهما ادخلوا علیهم الباب فاذا دخلتموه فانکم غالبون) آیتنده رجلاندن مراد یوشعله کالبدر بوقاروده تفصـیل اولندیغی اوزره موسی وفاتندنصکره یوشـع خلیفه و پیغمبر اولوب بنی اسرائیلله اریحـایی بعده نیچه ولایتلری فتح ایدوب بعد زمان یوشـع وفات ایدیورکن کالوبی خلیفه دیکوب اودخی یوشعدنصکره کفار اطرافله بعض محاربهلر ایدوب بعـده مصره کیدوب ممالك مصر وشـام بنی اسرائیل ضبطنده اولوب کالوب سلطنت ونبوت اوزره نیچه زمان طوروب وفات ایدرکن شـاقوس آدلو صلبی اوغلنی یرینـه خلیفه دیکدی توار یخده کالوبك حلیه واوصاف ومدت عمری ودعوتی ومحل وفات ودفنی مذکور اولمامشدر (فصل در احوال افلاطون حکیم) علماء آل عثماندن وعظماء ذوی العرفاندن خطیب قاسم زاده مرحومك

روض الاخبار آدلو کتابنده اسقلتینوس حکیم بلاد روم وعجمده علم طبده تکلم ایدنلرک
ابتداسیدر حضرت موسادنصکره اولوب اغاثادیمون مصرینک شاکردلرندن
اولوب اسقلتینوس وفات ایتدکده اون ایکی بیک شاکردی واردی اغاثادیمون ایچون
دیمشلردرکه مصر خلقنه اهل یوناندن پیغمبر اولنلرک بریسیدر اغاثادیمونک معناسی
سعید الجد دیمکدر دینوب بعض معتبراتده ادریس علیه السلام پیغمبرک استادی
اهل مصردن ینه مصر خلقنه نبی مرسل اولان غازیمون یاخود اغثادیمون یاغوثادیمون
اولوب معناسی سعید الجد دیمکدر بعضلر غوثادیمون شیث پیغمبردر دیمشلر دینوب
* فوایح مسکیه ده شیث پیغمبرک اسمی صابئه طائفه سی ایچنده اغاثادیمون ایدی
دیومذکوردر والله اعلم (فصل در احوال ذوالکفل علیه السلام) تفسیر قاضیده
(واذکر اسمعیل والیسع وذا الکفل) آیتنده ذوالکفل الیسع پیغمبرک عمیسی اوغلیدر
یاخود بشر بن ایوب علیه السلامدر نبوتنده ولقبنده اختلاف اولنوب یوز نفر پیغمبر
قتلدن قاچوب بوکا صغنوب جمله سنی حفظ ایتمکین * بعضلر قولنجه هر کون
یوز رکعت نماز قیلر برصالح کلسنه نک عملنی کندی دخی ایتمکه تکفل یعنی تعهد ایتمکین
ذوالکفل دیو ملقب اولدی * تفسیر کورانینک برمحلنده ذوالکفل ایله الیسع
پیغمبر عم اوغللری یدر دینوب برمحلنده دخی ذوالکفل الیاس یایوشعدرکه لطف
الهیدن حصه دار یاخود زمانی پیغمبرلرینک عملری ضعفی قدر عملری واردی
انکیچون بو اسم اشرف واسمی ایله مسمی اولدی * بعضلر دیدیلرکه ذوالکفل
زکریادر حضرت عیسی علیه السلامک والده سی مریمک تربیتنه متکفل اولدیغیچون
یاخود بیر ایکن اوعلی یحیی وجوده کلدیکیچون ذوالکفل دیدیلر تفسیر تیسیرده
حسن بصری قولنجه ذوالکفل حزقیل علیه السلامدرکه یتمش پیغمبری قتلدن
قورتاروب حفظ ایتدیکیچون دیدیلر دینوب * تفسیر واحدیده عطادن مرویدرکه
انبیاء بنی اسرائیلدن برینه الله تعالی وحی ایتدیکه روحکی قبض ایتمک دیلرم
سلطنت وریاستکی بنی اسرائیله عرض ایله ایچلرندن هرکیم که جمیع ایامن صیامله
ولیالیسن صلوة وقیامله کچوروب برمقتضای شرع وادب بی تهور وغضب خلق
اراسنده حکومت وقضا ایتمکه تعهد وتکفل ورضا کوسترسه ملکی اول مرده
تسلیم ایله دیووحی الهی اولدقده بودخی امر رب الانامی خلقه عرض
واعلام ایتدکده برتازه یکت قالقوب دیدیککک جمله سنی تعهد ایدرم دیوب واقعا
طیب خاطر وصفا ایله جمله وعدلرینه وفا ایتدکده عندالله مشکور ومأجور اولوب
شرف نبوته واصل وذوالکفل لقبیله تلقب حاصل اولدی دیو مذکوردر * ذوالکفلدن

مراد زكريا اولمق احتماليكه تفاسيرده احد اقوالدر ديمشدر آنده عدم صحت ظاهر ايكن عجبدر كه مفسرين عدم تعرضله غفلت ايتمشلردر زيرا سورهٔ انبياده (واسماعيل وادريس وذا الكفل) ديو بيوريلوب برآيت اشاغيده (وزكريا اذنادى ربه) ديو بيورلوب عطف ايسه مغايرت اقتضا ايتمكين زكريا ذوالكفلك غيرى ايدوكى يا مقرر يا احتمال اظهردر مابينده فاصلهٔ كثيره يوغيكن شخص واحدهم لقبله هم اسمله ذكر اولنمق نوعا بعيد ايدوكى معلوم اهل طبع سديددر * فوايح مسكيهده صحابه‌دن ابوموسى الاشعرى ذوالكفل نبى دكل ايدى برصالح كمسنه ايدى ديمش دينوب لكن قرآنده انبيا اراسنده ذكر اولنوب آنلرك اوصافيله توصيف اولنمش ايكن پيغمبر دكلدر ديمك خلاف ظاهر ايدوكى باهردر (اصح اقوال) تاريخ ميرخوانده كمال تفصيله مذكوردركه ذوالكفل پيغمبر كيم ايدوكنده اختلاف اولنوب بعضلر حزقيل عليه السلامدر بعضلر بشر عليه السلامدر دنوب اصح اقوال بودركه اليسع پيغمبرك وصيسى يعنى خليفه‌سى اولوب حزقيل ايله بشر دخى ذوالكفل ايله ملقب اولوب انلر بوندن مقدم ايديلر بعضلر اشبو لقبله ملقب اولمسى اليسع عليه السلامك امور دينه متعلق وصايا ونصايحن بنى اسرائيله تبليغ وايفايه وانلرى راه هدايه ورضاء خدايه رهنما ومرشد اولمغه متكفل ومتعهد اولديغيچوندر ديوب بعضيلر ديديلركه قبل النبوه ملوك شامدن برينك مقرب ومقبولى ايديكه بنى اسرائيله عدو اولوب دائما جنكه عسكر كوندردى بردفعه دخى كوندروب علما وصلحادن يوز نفر كمسنه اسير كتورلدكده پادشاه انلره سياست ايتمك ديليوب ذوالكفل اخشام قريبدر بونلرى بوكيجه بكا امانت وير صباح كتورمكه تكفل ايدرم ديوب عدولرى كثير وقللرى كسير اولان اسيرلرى كندى خانهٔ شرف آشيانه‌سنه ايلتوب زنجيرلرين چقاروب اطعام وانعامدنصكره جمله‌سن بازاد وآزاد ايدوب بعده شاه كمراهك غضب وعتابندن وعنفله خطابندن نيتنده اخلاص ايله احسن وجهله خلاص بولمغين بنى اسرائيل ايچنده ذوالكفل لقبيله اشتهار حاصل ايدوب بعد زمان نبوت ورسالت سعادتنه واصل اولدى * بعضلر ديديلركه عمالقه‌دن كنعان آدلو پادشاهه جناب حقدن مرسل اولدقده مزبور كنعان بندن عظيم كناهلر صدور ايتمشيكن ايمانمك قبولنه سندن برعلامت صحيحه استرمكه وفات ايتديكمده قبرمه بيله دفن اولنوب اهل جنتدن اولهيم يوخسه ايمانمك قبولن اندن بيلهيم ديدكده بودخى كفالتنامه يازوب كنعان سعادتنشان نامهٔ بشارت عنوانى رجاء جنان ايله حرز جان وقوت جنان ايدينوب سلطنتدن فراغت واختيار كوشهٔ قناعت ايدوب خلقدن

عزلت وحقه عبادت اوزره وفات ایتدکده کفالتنامهٔ همایون ایله مدفون اولمغین الله تعالی انی اهل جنت ایدوب حقیقت حاله وحقیت مقاله علامت اولمغیچون ارتسی ملائکه دن بریسی اول تذکرهٔ مورثة التبصرهٔیی کتوروب خلق آنی کوردکلرنده ذوالکفلی تصدیق ایدوب ایمانه کلدیلر ذوالکفل علیه السلام بو جمله نك دخی اهل جنت اولملرینه کفیل اولوب مرور شهورود هورله ذوالکفل لقبیله مذکور ومشهور اولدی بلاد سامیهٔ شامیه نك برنده وفات ایتمشدر دیرلر والله اعلم (فصل دراحوال مخلیقای عابد) زین المجالسده وهبدن مرویدرکه بنی اسرائیلده مخلیقا نام برکسنه وارایدی اوزمانده اوچیوز ییل عبادت ایدنه جناب حقدن وحی کلوردی مخلیقا دخی سیاحته چیقوب برطاغده مغاره یه کیروب قدیمدن اومحلده اولان خرما اغاجندن هر کون خرما تمکین انکله کچنوردی اوچیوز ییل عبادت ایدوب بوکا وحی اولمدقده بنی اسرائیل پیغمبرلرندن برینه واروب دفع ملال ایچون عرض حال ایتدکده دنیادن برنسنه یه قلبی متعلق ومطمئن اولانه وحی ایتمزم دیه سن دیو بیوریلوب اول نبی دخی خبرویردکده مخلیقای عابد ای رب واحد دنیانك نسینه قلبم مطمئن اولدی اوله دیو مناجات وعرض حاجات ایدوب مغاره یانده خرما اغاجنه مطمئن ایدیکه بونك میوه سی بنمچون بیتردیر ایدك پس قلبك بالکلیه بکا متوجه دکلدی دیو بیورلدقده مخلیقای طالب اللقا راغب البقا خرمایی کسوب یارب وفاتمه دك بکا رزق ویرمه تا که سندن غیریه قلبم مطمئن اولمیه دیوب اوچ کون کیجه سیله متصل باجان ودل عباداته مشتغل ونار محبت الهیه قلبنده مشتعل اولدقده هرکون طاغ اتکندن قدرتدن بردانه انار کلوب انی غدا ایدینوب دردنجی کون نبوت ایله واصل مراد ومنشرح الفؤاد اولوب ای عابد اوچیوز ییللق عبادتکله اشبو اوچ کونلك عبادتکی وزن ایلدك بوانلردن اثقل وافضل کلمکین سکا وحی ایتدم دیو وحی الهی واثر فضل نامتناهی کلدی (فصل دراحوال طالوت) مرویدرکه طائفهٔ بنی اسرائیل پیغمبرلری حضرت حضرت اشمویلدن کفارله محاربه یه اوسمتزه بر پادشاه نصب ایله دیدکلرنده امر حقله طالوتی نصب ایدوب (قال ان الله اصطفاه علیکم وزاده بسطة فی العلم والجسم) آیتنده تفاسیرده مذکوردرکه طالوته ویریلان علم یاعلم امور سلطنت یاخود انکله بیله علم دیانت وشریعت بعضلر قولنجه نبوتدر جسمدن مراد طول قامتدر که زمانده اولان خلقك جمله سندن درازاولوب خلقك باشلری بونك اموزینه کلوب برکسنه الینی یوقارو قالدرسه بونك باشنه کوجله ایریشوردی

بعضلر جسمدن مراد قوتدر بعضلر حسن وجمال صورتدر دیمشلر طالوتك اكثر
احوالی بوقاروده باب اشمویل علیه السلامده ذكر اولنوب بعض احوالی دخی
اشاغیده جلد ثانیده ملوك بنی اسرئیلده ذكر اولنور (فصل در احوال لقمان
حکیم) تفسیر قاضیده (ولقد آتینا لقمان الحكمة ان اشكر لله) آیتنده لقمان
حکمادن اولوب انبیادن اولمدیغی مذهب جمهوردر * علوم نظریه اقتباسیله وعلی
قدر الطاقه افعال فاضله اوزرینه ملكهٔ تامه اكتسابیله استكمال نفس انسانیه یه
حکمت دیرلر * تفسیر كورانیده حکمت علم مع العملدر كه استكمال النفس بحسب
القوة النظریة والعملیة دیدكلرینك معناسی ومحصلیدر دینوب * تاریخ عمده ده لقمان
ابن باعورا بن ناحور بن آزردر كه من بور آزر پدر ابراهیم علیه السلامدر دینوب عرایس
ثعلبیده ابن اسحق قولنجه لقمان بن باعورا بن آزردر دینوب كشافده مفصلا
مذكوردر كه حکمت ویریلان لقمان بن باعورا دركه ایوب پیغمبرك همشیره سنك
یادیزه سنك اوغلی ایدی بعضلر آزر نسلندن ایدی دیمشلر بیك بیل یشایوب داود
علیه السلام نبوتندن مقدم مفتی اولوب داود پیغمبر اولدقده لقمان فتوی ویرمكی
ترك ایدوب سببی صورلدقده بكا حاجت قالمدقده فراغت ایتمیم می دیوب داوددن
علم اوكرنور اولدی بعضلر قولنجه بنی اسرائیل ایچنده قاضی ایدی تابعیندن
عكرمه وشعبی لقمان نبی ایدی دینوب اكثر اقوال بودر كه نبی اولمیوب حکمادن
ایدی ابن عباس قولنجه نبی اولمیوب برسیاه عرب قول اولوب چوبان ایدیكه الله
تعالی اكا آزادلك میسر ایتدكده كلمات ونصایحندن راضی اولمغین قرآنده حكایت
ایلدی تا كه ایشیدنلر انكله عمل ایده لر سعید بن المسیب قولنجه مصرده برسیاه
عرب ایدیكه خیاط یعنی درزی ایدی مجاهد قولنجه طوداقلری قالن ایاقلری
یارق برسیاه عرب ایدی بعضلر چوبان بعضلر تجار بعضلر افندیسنه هر كون ارقه سیله
بربوك اودون طاشور خدمتكار ایدی دیمشلر * تاریخ الحکماده مذكوردر كه داخل
ولایت حبش اولان نوبه ولایتندن اولوب دیار شامده مقیم اولان عرب طائفه لرندن
برینك قولی ایدی بعده لقمان ولایت شامده تعلیم علوم وتهذیب اخلاقه مشغول
اولوب قدسه قریب رمله شهرنده وفات ایتدی برروایتده بنی اسرائیلدن بریسی
لقمانی اوتوز مثقال آلتونه صاتون آلوب افندیسنه اودون طاشوردی * مرویدر كه
كندوبی آزاد ایدن افندیسنك انعام واحساندن مالی فراوان اولوب انكله تجارت
ایدوب خلقه بی رهن وبی كفیل قرض حسن ویروب اوغللرندن برینی ذمم ناسده
اولان مالرینی جمعه تعیین ایتمشدی * تفسیر كورانیده لقمان حکیم عبد حبشی

(ایدی)

ایدی بعضلر نبی یعنی زنکی عرب ایدی دیمشلر سابقا چوبان اولوب حق تعالی اکا حکمت ویردکده حضرت داود علیه السلام زماننه دك بنی اسرائیل ایچنده قاضی ایدی بعضلر قول اولیوب آزر اولادندن ایدی دیوب عکرمه ومجاهددن غیری صحابه وتابعیندن جمیع مفسرین لقمان نبی اولمدیغنه اتفاق ایتدیلر قتاده ایدر نبوتله حکمتدن برینی اختیار ایتمکه جناب حقدن تخییر اولندقده حکمتی اختیار ایدوب سببندن استفسار اولندقده نبوت برامر عظیمدر حقنی ادا ایدهمم دیو قورقدم دیمش * بعض کتبده بر بازرکانك قولی اولوب برحبشی کیشی ایدی بعض کتبده دخی حضرت داودك اوتوز ییل شاکردی اولدی * فواتح مسکیه ده لقمان علم وحکمتی بیك پیغمبردن المشدر یعنی بیك پیغمبره بولشوب هر برندن مستفید اولدی * کتاب عمده ده بیك پیغمبره شاکرد اولوب بیك پیغمبر دخی لقمانه شاکرد اولمشلردی دینوب ظاهری لقمانه شاکرد اولدقلری نبوتلرندن مقدم ایدی دیمکدر * مستدرك حاکمده خیر السودان ثلاثه لقمان و بلال ومهجع دیو برحدیث مروی اولوب عرایس ثعلبیده دخی مروی برحدیثك محصلی بودرکه لقمان پیغمبردکلدی بلکه تجمیلکندن دیلی چالر برقول ایدی کثیر الفکر حسن الیقین اولوب اللهی سومکین الله تعالی دخی انی سوب اکا حکمت ویردی برکون نصف نهارده اویورکن اویانوب خلق اراسنده حقله حکم ایتمکه الله تعالی سنی بریوزینه خلیفه ایتسونمی نه دیرسن دیو هاتفدن برندا ایشیدوب اکر ربم بنی مخیر ایدرسه عافیت ایستیوب بلایی قبول ایتمزم اکر البته قبول ایتمك تکلیف ایدرسه امرنه انقیادا قبول ایدرم زیرا بیلورمیکه اکا کوره بکا یاردم ایدوب بنی خطا ایتمکدن صقلار دیوب لقمان ملکاری کورمیوب لکن آوازلرین ایشیدوب یالقمان نیچون خلافتی قبول ایتمزسن دیدکارنده خلافت وحکومت برراه پرصعوبت وآفت ومخافت اولوب حاکم ظاهر الشرف تیر محن واحنه هدفدر زیرا ظالم اولورسه مذنب وآثم عادل اولورسه خلقدن رنجیده ومتألم اولمسی مقطوع ومتحتمدر دیمکین بوجواب صواب انتسابی ملائکه کزین تعجب وتحسین ایدوب بعده لقمان یاتوب اویویوب قلبنه علم حکمت فیض اولمغین اویاندقده حکمت سویلمکه باشلدی لقمانه ندا اولندیغی کبی داوده ندا اولندقده بی شرط وتردد قبول ایدوب بعده داود یالقمان سعادت سکا که حکمته مظهر اولدك خلافت بلاسندن قورتاریلوب داوده خلافت ویریلوب بلا وفتنه یه مبتلا قلندی دیدی (کلمات حکمت) تاریخ

میر خوانده مرویدرکه لقمان اودون طاشور بر خدمتکار اولوب برکون افندیسی
برکسنه ایله نرد او ینایوب هرکیم مغلوب اولورسه ایرماغك جمله صوینی ایچوب
یاخود جمله مالنك نصفنی غالب اولانه ویرمکه بحث ایتدکده او ینانوب یکلمکین
مهلت ایستیوب غم والم وبخشه ندم ایله اوینه کلوب لقمان خبر آلوب افندیسنه
تسلی ویروب ارتسی افندیسیله وانك خصمیله ایرماق کنارنه واروب افندیه
اکر بو ایرماقدن دون نرد او ینارکن آقان صوینی ایچمك تکلیف ایدرسك انی
حاضر ایله کتور ایچسون اکر شمدی آقان صوینی تکلیف ایدرسك انی طوت تاکه
آقوب کتمسون اکر ایرماغك بو محلندن یوقاروسنده‌کی صوینی ایچسون دیرسك
انی دخی طوتکه اشاغیسنه قارشماسون بو خود مقرر درکه بنم افندم دنیانك
اولندن آخرنه‌دك بو ایرمقدن آقان جمله صولری ایچمکه شرط ایتمدی دیدکده
حریف ملزم اولوب مالدن فراغت ایلدی لقمانی افندیسی حظندن آزاد ایدوب
حکمتلرندن ابتدا ظهور ایدن بو قصه‌در دیمشلر * بعضلر ایدر برکون افندیسی
وارتارلامزه سوسام تخمن اك دیوب بودخی اریه اکوب بیتدکده افندیسی واروب
کوروب نیچون سوسام یرینه اریه اکدك دیوب بودخی اریه‌دن سوسام بیتر صاندم
دیدی او دخی بو ظن فاسده سبب ندر دیدکده سنی کوردم مزرعهٔ آخرت اولان
دنیاده دائما کناهلر تخمن اکوب رحمت وجنت رجا ایدرسن اکر اعمال سیئه
مراتب حسنه‌یی مثمر ومحصل وجنت دارالنعمه موصل اولورسه اریه تخمی
دخی سوسام بیتورر دیو فکر ایتدم دیدکده بو کفتار عبرت آثار خواجه‌یی خواب
غفلتدن بیدار ایتمکین لقمان سعادت نهاد حکمت اعتیادی آزاد ایتدی * مرویدرکه
لقمان چوبان ایکن یولداش اولان کسنه بعد زمان لقمانك یاننه خلق اوشوب
نصایحنی استماع ایدرلر کوروب سن بو حاله نه سببله واصل اولدك دیدکده صدق
کلام واداء امانت واجتناب کفتن سخن بی منفعت ایله دیدی * کشافده
مذکوردرکه برکون برکسنه لقمانك یوزینه باقدقده حقارتله نظر ایدر ایدیکنی
مقرر بیلمکین یوزومه نه باقرسن دوداغم کثیف ایسه ایچندن چیقان سوزلر
لطیفدر رنك رویم سیاه ایسه قلبم آقدر بحمدالله دیو جواب صواب ویردی ینه
برکون داود پیغمبر دمورتلدن جبه اوررکن لقمان واروب یاپدیغکز ندر دیو صورمق
ایستیوب لکن بی فائده خطابدن اجتناب ایچون ساکت وصامت طوروب داود
علیه السلام جبه‌یی بتوروب کیوب عجب لطیف جنك لباسی سن دیدکده لقمان

حکمت انتساب صبرله جواب آلمغین کلی حظ ایدوب سکوت حکمتدر امادکه کشی
ایشی دکلدر دیدکده حضرت داود علیه السلام فراستله بیلوب حکیم دیو مسمی
اولدیغنك اکا استحقاقك اولدیغیچوندر دیو بیوردی تفاسیرده لقمانه افندیسی
یاخود داود علیه السلام بر قیون بوغازلیوب جمله اعضاسنك اطیب و احسنی
اولان ایکی پاره ات کتور دیوب دیلله یورك کتوروب بر دفعه دخی اخبث اعضاسنی
کتور دیدکده ینه دیلله یورك کتوروب سببنی صوردقده دیلله یورك ایو اولیجق
جمله ایولرك ایوسی اولورکم اولیجق جمله کملرك کمی اولور دیوب انسانك ایولکی
و کملکی همان لسان وقلبنه تابع ایدیکنه رمز ایتدی دینوب * تاریخ میر خوانده
آزادلکنه سبب خصوصنده اوچ روایت یاز یلوب بری بودر دینوب تفسیر قاضیده
مذکوردر که برکون داود علیه السلام یا لقمان کیف اصبحت دیو خطاب ایدوب
اودخی اصبحت فی ید غیری دیو خطاب حکمت نصاب ویردکده غیردن مقصود
رب ودود وملك معبود اولمغین حضرت داود علیه السلام بو قالدن حال المغله
غشی اولوب بر زمان بیخود اولدی تفسیر جلالینده لقمانه اعطا اولنان حکمتك
بعضی علم دیانت و کلامده اصابت ایدی حکمته متعلق نصایح وکلمات لطیفه سی
موفور و نامحصور اولوب اکثری مأثور ومشهوردر برکون اکا خلقك اذلی واردلی
کیمدر دیو صورلدقده خلق اراسنده فضاحتدن اکا خجالت کلیوب اردل حالات
اوزره کورنمکدن مبالات ایتمیاندر دیدی تفاسیرده (و اذقال لقمان لابنه و هو
یعظه یابنی لاتشرك بالله ان الشرك لظلم عظیم) آیتنده خاتونی ایله انعم یا اشکم
یامانان ادلو اوغلی ایسازدن نافر کافر ایکن نصیحت و وعظ وافر ایله ایکیسن
دخی ایمانه ظافر ایتدی لقمانك کتب معتبره ده ذکر اولنان مواعظ و کلماتی وتفصیل
مناقب و حالاتی خصوصاً کندی اوغلنه ایتدیکی نصیحتلردن قرآنده حکایت
اولنان کلمات پر حکمت التون حل ایله لوح یاقوت و بللور اوستنه مسطور اولوب
خلق عالمده معلوم ومحفوظ و زمرهٔ عقلا انلرله متنصح ومحظوظ اولمغه لایق و
مستحقدر * مرو یدرکه اوغلارندن بریبی ذممده اولان قرض الجهلرین جمع ایتمکه
بر شهره کوندردکده بولده واندہ شو مقوله امور ظهور ایتسه کرکدر احتراز
اوزره اولهسن دیوب احوال غریبهٔ غیبیه دن اوچ درت نسنه دن خبر ویروب
اشبو قصهٔ عجیبه تاریخ میرخوانده کمال تفصیلله مذکوردر (متفرقات) نجه
معتبرانده لقمان حکیم قدسه قریب رمله شهرنك ایچنده مدفوندر او محلده یتمش
پیغمبر مزاری واردرکه کفرهٔ بنی اسرائیل انلری قدسدن رمله شهرینك بر ینه ظلما

سـورکون ایتمکین جملهسی آجلقدن برکونده وفات ایتمشلردر دینوب تاریخ میرخوانده بعضلر دیمشلردرکه لقمان اواخر عمرنده خلقدن عزلت ایدوب رمله ایله قدس اراسنده ساکن اولوب آنده وفات ایتدی دینوب معتبراتده مدت عمر لقمان بیك یا ایکی بیك اوچیوز یا اوچ بیك بشیوز ییل ایدی دیو مذکوردر والله اعلم (نظم) بو دنیا حالی بودر ایروکر کیج * کمسنه بونده باقی قالمدی هیچ * جهانده کمسه قالسیدی مخلد * قالوردی عالمك فخری محمد (فصل در احوال اسابن اثابن رجیم بن سلیمان علیه السلام) عرایس ثعلبیده سلیمان پیغمبر علیه السلام وفات ایتدکده اوغلی رجیعمك اوغلی ایثادهسی یرینه اوچ ییل خلیفه اولوب بعده ایثانك اوغلی ایشا خلیفه اولدی مزبور ایشا عرق النسا مرضنه مبتلا اولمغین اعرج اولمغله سلطنتنه ضعف کلوب ملوك اطراف باش قالدیروب بنی اسرائیله تفرقه دوشوب بو اثناده هند پادشاهلرندن روح آدلو کمسنه عسکر عظیمله کیلرله کلدکلرنده ملائکه بونلری صیپوب قاچروب کلدکاری کیلره بندکلرنده امر حقله عظیم فورتنه اولوب کیلر بری برلرینه طوقشوب پارهلنوب جملهء هندیلر غرق اولوب جمیع مالالرین دریا کنارینه آتوب یا بنی اسرائیل اشته سزه غنیمت آلوب ربکزه شکر ایدك دیو هاتفدن ندا کلدی دینوب بعض تواریخده کعب الاخباردن مرویدرکه سلیمان علیه السلام یرینه اوغلی رجیم رجیعمك یرینه اوغلی اثا اثانك یرینه اوغلی اسا خلیفه اولوب بعده اسا جناب حقدن نبی ورسول اولوب بنی اسرائیل عبادت اصنام ایدر اولمغین انلری دینه دعوت ایتدکده اکثری تصدیق ومتابعت ووالدهسیله بعضلری تردد ومخالفت ایدوب اوچ کوندنصکره انلر دخی مطیع اولوب بو اثناده یوز بیك آتلو عسکر ایله واون عدد فیل ایله هند پادشاهلرندن دزح بن فقطش کیلرایله هنددن ولایت شام قصدیله کلوب بنی اسرائیل حیرتوایه دفع بلوایه رفع بأسایه سایهٔ اسایه التجا ونصرت ایچون دعا رجا ایتدیلر اسا دعا ایدوب یا اسا عدوکزی هلاك ایدوب مالالرین سزه غنیمت اینسم کرکدر دیو وحی اولنوب اسا خلقه بشارت ایلدی * بعده عسکر هند کیلردن چیقوب اتلنوب قدسه یقلاشوب دزح اسایه سن قومکی بر اله قوی عبادتنه دعوت ایدوب عسکر عظیمی واردر دیر ایمشسن بن سزه یقلاشدم دخی ربکك عسکرندن نشان بلورمدی یاقومکله بکا مطیع اولکز یاخود ربکك عسکریله بنم جنکمه حاضر اولکز دیو خبر کفر اثر کوندروب بنی اسرائیل قورقوب اغلاشوب مطیع اولمق دیلدکلرنده اسا انلره تسلیت ووعدهٔ نصرت ایدوب هلاك کفاره

دعا ایتدکده مومنیله جیقوب کافره قارشو وار بکز کورك که بن آنلره نه ایدرم دیو وحی
کلمکین اسا ایله درت بیك نفر مسلمان عسکر هندستانه قارشو واروب مقابل اولدقلرنده
هندیلر بونلره اوق آتوب امر حقله هر آتلان اوق دونوب صاحبنه طوقنوب
وافر کافر قیرلدقده دزح کوکه باقوب وافر ملائکه یی آتلان اوقلری کافر طرفلرینه
دوندررلر کورمکین بزه اوق خصوصنده سحر ایتدیلر یالن قلجلرله جنك ایلك دیو عسکرینه
ندا ایتمکین براوغردن قلجلرله حمله ایتدکلرنده ملکلر دخی کافرلره حمله ایتمکین صیوب
کافرلر قاچوب صوسزلقدن هر بری یقلوب جان و یروب دزح ملعون بر مقدار عسکریله
قاچوب دریا کنارنه کلوب کمیلرینه بینوب امر حقله فورتنه اولمغین کمیلری پاره لنوب
جمله سی غرق اولمغین جمیع ماللری کناره چیقوب بنی اسرائیله غنیمت اولدی بعده
اسا وفات ایدنجیه دك بنی اسرائیل ایچنده امر معروف ونهی منکر ایدردی
وفات ایتدکده حضرت شعیا پیغمبر اولدی بعض تواریخده اسانك مدت سلطنتی
قرق بریل ایدی دیو مذکوردر (فصل دراحوال جبقوق علیه السلام)
فوایح مسکیه ده اشمویل وحزقال وشمسون وجبقوق انبیاء بنی اسرائیلدن ایدیلر دینوب
تفسیر ابو السعوده (ولو انهم اقاموا التوراة والانجیل وما انزل الیهم من ربهم لاکلوا
من فوقهم ومن تحت ارجلهم) آیتنده مذکور درکه وما انزل الیهم دن مراد
قرآن عظیمدر بعضلر دیدیلرکه اندن مراد کتاب انبیاء بنی اسرائیلدر شعیا کبی
وکتاب جبقوق وکتاب دانیال کبی که بونلرك جمله سی سلطان انبیا محمد المصطفی صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینك نبوتی ظهورنه اشارت و بشارتله مملو یعنی طو بطلودر
دینوب کتاب شواهد النبوه ده حضرت رسول علیه السلام حقنده اولان بشارات
کتب سابقه دن بری حیقون علیه السلام دیدیکیدرکه (جاء الله بالبیان عن جبل
فاران وامتلأت السموات من تسبیح احمد وامته یحمل خیله فی البحر کما یحمل فی البر
یأتینا بکتاب جدید نعرف بعد خراب بیت المقدس) دیو مذکور اولوب حیقون
علیه السلام دیدیکی برغیری پیغمبر اولمق احتمال اولوب لکن ظاهر بودرکه
حقیقتده عبارت صحیحه جبقوق اولوب تصحیف کاتب ایله حیقون یازلمش اوله
والله اعلم (فصل دراحوال حزقال علیه السلام) فوایح مسکیه ده حزقال انبیاء
بنی اسرائیلدندر بخت نصر قدسی خراب و بنی اسرائیلدن یتمش بیك کمسنه قتل
و یتمش بیك تازه یکت اسیر ایدوب عددلری کثیر وقلبلری کسیر اولان اسیرلر زمره سنده
دانیال علیه السلام ایله حزقال علیه السلام وحضرت داود نسلندن دخی
یدی کمسنه بیله ایدی دیو مذکوردر (فصل دراحوال زرداشت حکیم) علامهٔ

كامل الافاده مولانا كمال پاشازاده رسالهٔ عقل آخرنده كتاب ملل ونحلده
مذكوردركه حكيم زرداشت آزربايجانی ملوك عجمدن كشتاسب زماننده ظهور
ايدوب شاه وسپاهی كندی دينه دعوت ايدوب دينی ايسه عبادت رحمان ومخالفت
شيطان وامر معروف ونهی منكر وترك انواع شر اولوب نورله ظلمت اصلين
متضاد ديندر يزدانله اهرمن دخی اويله اولوب بوايكيسی مبدأ موجودات عالم
اولوب تراكيب اشيا بونلرك امتزاجندن پيدا وصورتلر تراكيب مختلفه دن هويدا
اولوب حضرت باری نورله ظلمتك خالق ومبدعی وموجد وصانعيدركه واحد
بی شريك وضد صمدبی معارض ونددر ديو اداوندا ايدردی شانه حسن ظن
اولنانلردن بری زرداشت دن برنسنه نقل ايتدكده قال زرداشت الآذربايجانی
صاحب كتاب الزند النبی الكامل والحكيم الفاضل ديمشدر * اكر حضرت
رسول عليه السلامك مجوسيلر حقنده (سنوابهم سنة اهل الكتاب غيرنا كحی نسائهم
وآكلی ذبائحهم) قولنده وقرآنده (ان تقولوا انما انزل الكتاب على طائفتين من
قبلنا) آيتنده زرداشتك عدم نبوتنه ودينك بطلاننه دلالت يوقيدر تفسير تيسيرده
اشبو آيت مجوسيلر اهل كتابدن اولمدقلرينه دالدر زيرا انلردن اوله لردی اهل
كتاب اوچ طائفه اولمش اولورلردی بوايسه آيته مخالفدر ديمشدر دينورسه *
ديرزكه دلالت مذكوره نك مبناسی زرداشتك دينی دين مجوس اولمغه كوره ياخود
اكا كوكدن كتاب اينمشدر ديو ادعا اولنمغه كوره در اولكيسی باطلدر زيرا ملل
ونحلده زرداشت دينيله مجوس دينی فرق اولنمشدر ايكنجيسی ايسه ثابت دكلدر
ملل ونحل صاحبی زرداشتك زندوستا آدلو بركتابی واراديكه انی كندی تأليف
ايدوب بعضلر زرداشته كوكدن اينمشدی ديمشلر ديمشدر والله اعلم بحقيقة الحال
ديو تفصيل مقال اولنوب لكن قدماء علماء آل عثماندن وعظماء فضلاء ذوی
العرفاندن عالم وفاق ومشهور آفاق اولان شيخ عبدالرحمن بسطامی قدس الله
سره السامی فنون عجيبه يی جامع فوائح مسكيه آدلو كتاب نافعده زرداشت فارسی
ايچون بعضلر نبی ايدی دينوب بعضلر ولی اولوب آتشه عبادت ايدنلرك اولی بودر زيرا
ناری عين نور صانوب سببی بوايديكه آتش ايچندن بوكا ابليس پرتلبيس سويليوب
اول كلمات ضلالت سماتی وحی الهی وكندوبی پيغمبر اولدی صانوب خلق آتشه
عبادته دعوت ايتدی ديمشلر ديوب ينه كتاب مزبورده حكمادن بری زرداشت
فارسيدركه علم حروفی حضرت موسی عليه السلام اصحابندن اخذ ايدوب انك
سببيله آتشه كيروب يانمدی جاماسب حكيم بونك شاكردلرينك اولولرندن ايدی

دينوب نظام التواريخ قاضى بيضاويده كشتاسب زماننده زرداشت عليه اللعنه ظهور ايدوب خلق دين مجوسه دعوت ايدوب ادريس پيغمبر دينى اولان دين صابئيه دن چيقاروب كندويه اويدروب كشتاسب دخى اكا اويوب بعده اصطخر شهرنه واروب اوطاغده ساكن اولوب زند آدلو كتابنى اوقومغه مشغول اولوب اومحلده آتشكده‌لر ديدكارى عظيم آتش خانه‌لر يابديروب آبده‌دائما آتشلر ياقدردى دينوب روضهٔ مولانا ابن خطيب قاسمده كشتاسب زماننده مخترع دين مجوس اولان زرداشت ظهور ايدوب اندن اول عجم خلق صابئيه دينى اوزره ايديلر مزبور زرداشت عزير پيغمبرك شاكردلرندن اولوب اكا مخالفت ايتدكده حضرت عزير بددعا ايتمكين بدنى ابرش اولوب طائفهٔ بنى اسرائيل انى قدسدن سوروب چيقاردقلرنده ديار عجمه واروب علوم فلاسفه ده مهارت وامور خفيه معرفتنه اهل قدرت اولمغين عجمده دعواى نبوت وخلق عبادت ناره دعوت ايتدى بعضلر قولنجه ملوك عجمدن منوچهر نسلندن ايدى دينوب بعض معتبراتده مذكور در كه زرداشت ولايت شامده فلسطين شهرندن اولوب ارميا پيغمبرك شاكردلرندن برينه خدمت ايدوب اكا افترا وخيانت ايتدكده بددعا ايتمكين ابرش اولوب اذربايجان ولايتنه كيدوب انده دين مجوس احداث ايدوب دعواى نبوت ايتمكين خلق كندويه اويدروب برروايتده اصلده عجم طائفه سندن اولوب بر كتاب تأليف ايدوب سوزلرينك معناسى فهم اولنمدقده كوكدن اينمش برلغتدر كه كندويه خطاب اولنمشدر ديو دعوى ايدوب كتابك اسمنى است قويوب بعده اذربايجانه اندن فارسه اندن هنده اندن چينه اندن تركستانه واروب ملوك وامم عالمى كزوب كتاب ضلالت انتسابنك ايچنده اولانى كمسنه فهم وقبول ايتميوب هر ولايت خلقى زرداشتى شهرلرندن چيقاروب بعده فرغانه پادشاهى انى قتل ايتمك ديلدكده قاچوب عجم پادشاهى كشتاسبه كلدكده او دخى بونى نيچه مدت حبس ايدوب زرداشت كندى كتابنه شرح يازوب آدنى زند قويوب ايچنده طب ونجوم ورياضيات واخبار امم ماضيه وكتب انبياء وعلوم مختلفه يازوب كتابنده بونى دخى يازديكه بن سزه جانب حقدن نه كتوردمسه انكله عمل ايلك چاق سزه بيك يل باشنده صاحب الجمل الاحمر كلنجه ديوب صاحب جملدن مرادى آخرزمان پيغمبرى حضرت محمد مصطفى صلى الله عليه وسلمدر * مرويدركه بوسببدن طائفهٔ عرب ايله مجوسيلر اراسنده بغض وعداوت واقع اولدى دينوب يدى يلدنصكره كشتاسب زرداشتى برخصوص ايچون حبسدن چقاروب بلخ

شهرنه كتوردوب دينه كيروب عظيم رعايتلر ايدوب خلقى اول دين باطله جبر
ايدوب عناد ايدنلردن بحدآدم قتل ايدوب عاقبت زرداشتى دخى خلق قتل ايتديلر
زرداشتك ظهورى كشتاسب سلطنتنك اوتوزنجى ييلنده ايدى تاريخ ميرخوانده
دخى زرداشت ارميا پيغمبر شاكردلرندن برينك شاكردى اولوب علوم عجيبه
اوكرنوب اثناء رياضتده ناكاه برشعلهٔ آتش كورونوب ايچندن شيطان سويليوب
زرداشت احمق انى حاشا حضرت حق صانوب شيطانك كلمات قبيحه سن يازوب
اول كتاب كفر انتسابك ادنى زند قويوب كندوينى پيغمبر اولدى صانوب
آذربايجانه كتدى دينوب بعده تفصيل اولنمشدر * اشبو كتاب مرآت الكائنات
مؤلفى اولان بندهٔ حقير وافكندهٔ پرتقصيردر كه زرداشتك منشأ غلطى غالبا
بودر كه موسى عليه السلام طورطاغنده ابراقدن آتش كوروب موم ياقق ايچون
طاغه واروب براغاجى قدرتدن تتونسز وحرارتسز آتش قپلامش كوروب يانته
واردقده آتش قاچوب موسى عليه السلام چكلدكده آتش برينه كلوب موسى
حيران اولدقده آتش ايچندن (انى انا الله رب العالمين) ديونداء خداء جل وعلا
كلوب فرعونى دعوته نبوت ورسالت ويرلدى زرداشت دخى غالبا ظن ايتمشدركه
هرآتشدن كلان نداء رحمانى وآنى ايشيدن نبى ربانى اوله اومناسبتله محل خطاب
اولان عين نارى حاشا حضرت بارى صانوب محض جهالت وفرط ضلالتدن
كنديسنك وسائر ناسك اعتقادلرين مفسد ومخل اولوب مكر ابليس ابله ضال ومضل
اولدى نعوذ بالله من الخذلان وشرور النفس ومكايد الشيطان (فصل در احوال
تبع اوسط) كه اسمى سعد ياسعد يا كسرحاء وسكون ميله حميرا اولوب پدرى
اسمى كريب ياكليكرب ياكلكى كرب ياوردع ايدى دياريمنده ملوك قحطاندن
برسلطان عظيم الشان اولوب اكثر ممالك عالمى كشت وكذار ونيجه پادشاه عالى
جاهى كندويه خراجكزار ايتمشدى حضرت رسول عليه السلامدن يديوز ييل
اول كلوب اوصاف شريفه لرين ايشتدكده برمحبتنامه يازوب مدينه اهلنه امانت
ويرمشديكه زمان نبوتلرنده تسليم ايدهلر بونك تفصيل احوالى جلد ثانيده ملوك
قحطان بابنده بيان اولنور * حالا اجمالا معلوم اوله كه اكرچه كشافده ابن
عباس قولنجه تبع نبى ايدى دينوب لكن ينه كشافده وغيريده (لاتسبوا تبعا فانه
كان قداسلم) ديو ودخى (مادرى اكان تبع نبيا اوغيرنبى) ديو وتفسير كورانيده
(لاتسبوا تبعا فانه كان مسلما ولاادرى اكان نبيا املا) ديو اوچ حديث شريف
مرويدر خصوصا اولكى حديثده (كان قداسلم) عبارتى ظاهرا دلالت ايدركه

(مزبور)

مزبور تبع سابقا كافر اولوب بعده اسلامه كلمش اوله بوتقديرجه پيغمبر اولماسى
نص حديثله ثابت اولمش اولور زيرا انبياده عدم سبق كفر شرائط نبوتدن ايدوكنه
علماء آفاق اطباق واتفاق ايتمشلردر والله اعلم (فصل دراحوال بودس عليه السلام)
عرايس ثعلبيده مرويدر كه حضرت عيسى كوكه چكلدكده حوار يوندن شمعون
ويحيى ايله حضرت عيسانك والده سى مريم ولايت روم پادشاهى مارونه كيدوب
ايمانه دعوت ايتدكلرنده مقدما مارونه حق تعالى بودس آدلو بر پيغمبر كوندرمش
اولمغين مارون ملعون بودس ايله شمعونى طوتوب باشلرى اشاغه آصوب وفات
ايتدكارنده مريمله يحيى قاچوب بو قصه نك اشاغيه سى باب عيسى عليه السلام
آخرنده يازلمشدر اكا نظر اولنه (فصل دراحوال رسل عيسى عليه السلام) فوايح
مسكيه ده حضرت عيسى ايله حضرت رسول عليه السلام هجرتى اراسنده التيوز
اوتوز بر ييل كچوب اشبو مدتك اولنده اوچ مرسل كلمشدر نتكيم قرآنده (اذ ارسلنا
اليهم اثنين فكذبوهما فعززنا بثالث فقالوا انا اليكم مرسلون) بيورلمشدر كعب
قولنجه عيسى عليه السلام ايكى كسنه يى انطاكيه شهرينك خلقنى دينه دعوته
كوندروب حبيب نجار ثالث رسل ايدى بعضلر ثالث شمعون ايدى ديمشلر ديوب
لكن تفاسيرده مذكوردر كه اثنيندن مراد حوار يوندن ايكى كسنه دركه حضرت
عيسى كوندرمشدر لكن رسول رسولى بالذات رسول كبى اولمغين قرآنده (اذ ارسلنا)
بيورلمشدر رسل عيسى اسملريله وقصه لرى تفصيليله باب عيساده كچمشدر انده
نظر اولنه (فصل دراحوال فولوس حكيم) فوايح مسكيه ده علما وقدماء حكما
باينده فولوس حكيم مشهور عالم اولان جالينوس حكمت مأنوس همشيره زاده سى
اولوب جالينوس انى حضرت عيسايى كوروب احوالى خبرين كتورمكه كوندرمشدى
طائفۀ نصارى رئيس حوار يون اولان شمعون صفادن صكره مزبور فولوس پيغمبر
اولمشدى ديو دعوى ايدرلر ديو مذكوردر والله اعلم (فصل دراحوال جرجيس
عليه السلام) عرايس ثعلبيده وهبدن كمال تفصيله مرويدركه حوار يون شاكردلرندن
اولوب قدسه قريب رمله ديدكارى شهر فلسطينده مقيم وممكن ايدى نصارى دن
نيچه اهل صفا اكا تابع اولوب اونواحى يه كفار استيلاسيله ايمانلرين اخفا ايدرلردى
(هجرت ونصيحت) اوزمانده ديارشامه دخى مالك اولان موصل شهرينك داديه
آدلو پادشاهى بر كافر جبار ونافر ستمكار اولوب افلون آدلو بر صنمه طاپوب خلقى
اكا عبادته دعوت ايدوب مخالفت ايدنلره انواع عقوبت ايدردى اواثناده جرجيس
انك سايۀ حمايتنده راحت اولمق ايچون هديه لرله موصله واصل ومجلس شاهه

داخل اولدقده انده عظیم آتش کوردیکه افلونه طاپیانلری اکا آتوب هلاك ایدرلر
پس جرجیس صائب سکوتی غیرمناسب کورمکین صوت اعلا ایله شاهه ندا ایدوب
قیل وقال و بحث وجدالدنصکره شاه ناپاك محکم غضبناك اولدی (بلایا و کرامات)
پس دار اغاجی دیکدیروب دمورطراقلر مخلادوب جرجیسی اکا اوروب بدنی
طرادوب اوزرینه سرکه وطوزلو صودوکدیروب اعضا واجزاسی متفرق اولدی
لکن قدرت حقله وفات ایتمیوب اصلا وجع والم کلمدکده شاه کمراه علیه لعنة الله
تعجب ایدوب جرجیس محنت انیسك باشنی یاخود باشنی و کوزلرینی وقولقلرینی
قزمش مسمارله مخلادوب دماغنه یتشمکین بینیسی آقوب لکن وفات ایتمیوب وجع
دخی طویمامغین برحوض ایچنه باقرطولدیروب آتشله اریدوب جرجیسی ایچنه
آتوب اوستنی اورتوب بعدزمان یوقلادقده صاغ بولوب بوعذابلردن سکالم کلمدیکی
دیوصوردقده جمله اشیایه قادراولان ربم سنی الزام ایچون بنی بلالردن قورتارر
دیمکین غضبه کلدی (نبوت ومعجزات) پس جرجیسی زندانده یوزی اوستنه
یاتوروب اللرین ایاقلرین قازقلره باغلادوب ارقه سنه برمرمر دیرك قودیروب او کیجه
جرجیسه برملك کلوب بندلرین چوزوب الله تعالی سکا نبوت ویروب یدی ییله دك
دست کفارده بلالره کرفتار اولوب انلر آنی درت کره قتل ایدوب هر برنده بن دیرلدوب
بشنجیده مرغ روح روانی آشیان جنانه طیران ایده جکدر همان جانانه جبر و بلالریه
صبر ایتسون بیوردی دیوب ایرتسی جرجیس پادشاهه واروب سنی زنداندن کیم
چیقاردی دیدکده جمله عالمك الهی ودستکیر و پناهی و پادشاهلر پادشاهی دیمکین
لعین بی دین جرجیس اهل حقی دستره ایله ایکی شق ایتدیروب هر پاره سن پاره ایله
نیچه کره بیچدیروب خلقه اشکنجه ایچون برقیو ایچنده بسلندر ذیکی یدی عددیاوز
ارسلانلره براقدیروب شیران دلیران اجزاء شریفه واعضاء منیفه لرین الهام
رب الانام ایله یره دوشورمیوب ارقه لرینه الوب یاخود اکا یوزلرین سوروب تعظیما
قارشو طوروب او کیجه حق تعالی جرجیسی احیا ایدوب برفرشته کوندروب
بعض نسخه سو یلیوب ایرتسی پادشاه صاحب سهو سروردن بیرام ایتدیروب
توابعیله عشرت ولهو ایدرکن افلون ضلالات مقرون نجاست مشحونی مدح
ایدوب اندن عظیم وقوی برمعبود موجود دکلدر جرجیس قانده درکه بزی معبودیله
تخویف وانی دائما مدح وتعریف ایدردی دیدکده فی الحال جرجیس علیه السلام
مجلس اورته سنده کورنمکین حاضر وناظر اولنلر هائم وحائر اولوب بوکشی جرجیسه
تعجب بکزر دیوب بودخی بن جرجیسم که ربم بنی احیا ایتدی عقلکز اولایدی بومقوله
اشیایه قادر اولان خدای بی همتایه ایمان کتورردیکز دیدکده مشرکین ملاعین

جرجيس ساحر ماهردركمسنه آنى قتل ايتمدين كنديسنى هم مرده هم زنده كوستزر
ديوب ولايتلرنده اولان جمله ساحرلرى كتوردوب رئيسلرينى تجربه ايلدكارنده ايكى
ييلان كتوروب خلقه اوكوز كوريتوب ياخود برصغر كتوردوب قولاغنه
توكردكده ايكى شق اولوب اوبرقولاغنه دخى توكردكده ايكى اوكوز اولوب
اوكوزله يايلانله يرسوروب بغداى اكوب فى الحال تازه بغداى بيتوب صرارمغين
بچوب دوكوب صاوروب دكرمنه چكوب اونايدوب خميريوغروب اتمكار
پشوردكده زمرهٔ ملاعين تحسين ايدوب شاه شقى بى سعدا كاكلى احسانلر وعد
ايدوب جرجيسى كلب صورتنده دوندر ديومنتلر ايتمكين بركاسه صويه افسون
اوقويوب ويردكده جرجيس الوب ايچوب كندوكى نيجه كوررسن ديدكده
نسنه م يوق صوسز ايدم غايت حظ ايتدم ديدكده ساحر حيران اولوب پادشاهم
اكرسن برمخلوق ايله معارضه ايديدك اكاغلبه ايدردم اماسن خداى ارض وسماايله
معارضه ايتمك ديلرسن بزاكاقادر دكلز ديوب مجلسده حاضر بركمسنه دخى سبز
جرجيسى ساحر صانما كزكه دفع موته ساحر قادر دكلدر بن شام ولايتنده ايكن
آنده برخاتونك برصغرى وفات ايدوب خاتون بونده كلوب صغرينك حياتنده دعا
رجا ايتدكده جرجيس اكاعصاسن ويروب واردقده ميته بونكله اورحياته كلور
ديوب خاتون بن آنده وارنجه اعضاسى طاغيلوزديدكده بردانه استخوانى طوررسه
يتر ديوب خاتون واروب عصاايله اوردقده صغر حياته كلدى پس احيا موتى يه
ساحرلر قادرلرميدر ديدكده رئيس سحره يوق والله ديوب ايمانه كلدى (شهادت
مسلمين) پادشاه قاقيوب رئيس ايمان ايتسك ديلن كسديروب هلاك ايتدكده بوخبر
عبرت اثر شهرده شايع اولدقده درت بيك نفر كمسنه جرجيسه ايمان كتوروب
تابع اولمغين پادشاه ايشيدوب جمله سنى طوتديروب اشكنجه ايله شهيد ايتديروب
ياجرجيس توابعكى بنم المدن قورتارمغى نيچون ربكدن ايستمدك ديدكده حضرت
رب رحيم مؤمنين قوللرينى دنياى غدارك بلاسندن وسنك كبى ستمكارك جفاسندن
قورتاروب جنت نعيمده مقيم ايتمك ديلدى ديوجواب باصواب ويردى (معجزات
وبلايا) بركون مقربان سلطان كفر نشاندن برى اى جرجيس ربم هرنه ديلرسه
ايتمكه قادردر ديرسن بواوتورديغمز كرسيلرى اولكى كبى اشجار ميوه دار ايدرسه
اكا ايمان كتوره لم ديوب بودخى ربم آنى ديلرسه قادردر ديلمزسه كمسنه نك
اكا حكمى يچمز منزه عن الفحشاء فعال لما يشاء درديدكده فى الحال برفرشتهٔ سعادت
سرشته كلوب الله تعالينك سكا اول قدر لطف وعنايتى واردركه هرنه مراد ايتسك

حاصل وآشكار اولور ديو اخبار ايتدكده جرجيس دعا ايتمكين كرسيلرك قوسى
حركته كلوب بيراقلنوب ميوه دار اولدقلرنده كفار اشرار عناده اصرار ايدوب
شاه كمراه باقردن برصغر ياپديروب ايچنه نفط و باروت وكبريت و باقرايله جرجيسى
قويوب التنه آتش ياقديروب صغر قيزدقدقده جرجيس وفات ايدوب امر حقله
عظيم بلاسوب قار ويغمور ياغدى (نظم) طولدى بردم ايچنده التى جهات *
رعد و برق وصواعق وظلمات (نثر) نيجه كونه‌دك شدت ظلمتدن كفار مستحق
الحرق كوندزى كيجه‌دن فرق ايده‌ميوب اوائناده برملك كلوب باقردن صغرى
حدت وشدت ايله يره‌چالوب آنك صداسى هيبتندن خلق يوزلرى اوستنه يقلوب
صغر پاره‌لنوب ايچندن جرجيس صحت وسلامتله ظهور ايدوب عالم پرنور اولدقده
جرجيس ينه پادشاهه واروب اصحاب كفر وطغيان بوحاله حيران اولديلر (احياء
موتى) پس مقربان شاه پرخطازمره سندن طورقليطا اى جرجيس اشبونواحيده
برمغاره واردركه ايچنده حوضلر واردر وهر برنده ملوك ماضيه دن بررميت طورراكر
نبوتكده صادق ايسك دعا ايله انلرى احيا ايله تاكه بزم ايله سويلشه‌لر ديدكده مؤمنين
ومشركين مغاره‌يه واروب جرجيس عليه السلام نماز قيلوب حوضلردن موتى
اعضالرين چيقاروب هرميتك كوكلرين بشقه بشقه قويروب دعا ايتدكده جمله‌سى كه
طقوزار بش عورت اوچ اوغلانجق ايديلر حياته كلوب ايچلرندن برى پير اولوب
اسمك ومذهبك ندر ديدكده توفيل در بت پرستلك اوزره وفات ايده‌لى درتيوز
ييلدركه مرارت حالت نزع حالا بوغازمدن كتمامشدر بعد الموت بنى برحاكم عادل
حضورنه ايلتوب مذهبم صوروب بنى و بوالداشلريمى كفاردن بولدقلرنچون
اجساممزه قوردلر ارواحمزه خوف وغم ودردلر مسلط ايدوب تلافئ مافات ايچون
دنيايه رجوعه تضرعات ايتديكمزده قبوله موصول اولميوب بو آنه‌دك عذاب ايچنده‌يز
اى رجل صالح و بندهٔ مفلح سن كيمسن كه بمن نفس مقدسك ايله حضرت خدا
بزى احيا ايلدى ديو ادا ايتدكده * بن جرجيس پيغمبرم ديمكين توفيل
پيرآكاه امنكير اولوب اى اهل شرف وسعادت لطفكدن بزم ايچون شفاعت ايله
رب كريم وقدير اشبو برقبضه خاك حقير توبه‌لرين قبول و بزبيچاره وآواره
وپرياره لرى رحمت بى غايتنه موصول ايده ديو تضرع وتوقع ايتدكده
طورقليطاى ذليل اى توفيل دين اجداد وآبادن رجوع وابا ايدوب جرجيس اهل
ضلالته متابعت ايتمكه استحيا ايتزميسن ديدكده توفيل اوكافردن يوزين چويروب
موندنصكره (ع) برين بيلورم چكديكمى بردخى الله * ديدكده جرجيس اياغيله

یره دپوب برپیکار آشکار اولوب حیاته کلنلر امر شریفیله غسل ووضوء ایدوب ایمانه کلدکلرنده ینه ایاقلرین یره اوروب حیاته کلنلر اسلام وایمان وامان رحمانله وفات ایتدیلر (معجزات عظیمه) بوحاللری مشاهده ایدن کفار ذوی المعانده ای جرجیس عمرمزده سنك کبی ساحر ماهر کورمدك که نیجه یلاق مرده‌یی بزه زنده کوستردك دیوب بعده جرجیسی مذهب ومشربندن رجوع ایتدرمکه تعذیب بالجوعدن غیری چاره بوقدر دیو مشاوره اولنمغین برفقیره خاتون اوینه قویوب محکم باغلادیلرکه حرکته مجال محال اوله خاتون جرایتمکه کیدوب جرجیس علیه السلام آج اولدقده اوده اغاجدن بردیرك کوروب دعا ایتدکده یپراقلنوب میوه بتورمکین یوب بعده اغاج اوزانوب یوکسك اولوب خاتون کلدکده تعجبندن ایمانه کلوب کور وکوترم وصاغرودلسز برمریض اوغلی اولوب آنك شفاسن رجا ایتدکده مبارك اغزی یارین اوغلانك کوز ینه قولاغنه سورمکین سمع وبصر میسر اولوب زن پارسای اوغلی ایچون زبان وپای صحتنه دخی پای ایستدکده جرجیس علیه السلام آنك زمانی واردر صبرایله دیوب برکون شاه کمراه بوخاتونك اوی یانندن کچوب انواع میوه ایله مزین برشجر حسن کوردکده تعجب ایدوب صوروب بلدکده اوی یقدیروب اغاجی کسمك دیلدکده فی الحال قوریوب دیرك اولوب یاخود قوریوب کوکندن چقار یلوب بعده علی کل حال دعاء جرجیسله بتوب اولکی کبی میوه‌دار اولدی (معجزات و بلا) بعده شاه کمراه جرجیسی یاتردوب اللرین ایاقلرین بغلادوب برعربه‌یه مرمر دیرك قویوب عربه التنه کسکین دمورلر میخلادوب قرق اوکوز قوشوب جرجیسنك اوستنه یورتدکلرنده جسم شریفی اوچ پاره اولوب آتشه یاقوب اول جوادسعادتنهادك رمادنی دریایه یاخود اوچ بولوب برینی دریایه برینی صحرایه برینی طاغه صاچغه کوندروب وارانلرکولی صاوردقلرنده ای بحرو بروجبل قولم جرجیسك اجزاسن صاقلایوب بریره جمع ایلك دیو برنداء حکمت ادا ایشیدیلوب بواثناده اوچ طرفدن یل اسوب توزقوپوب باقدرت حیرت غایت پرورد کار غبار مثار اراسندن جرجیس مختار آشکار اولوب خدمته کیدنلرله پادشاهه بیله کلدی (معجزات متعدده) شاه ضلالت پناه بونی کوردکده متغیر ومتحیر اولوب اکر خلق بنی سکا مغلوب اولدی دیو تعییب ایتمسه‌لر ایمانه کلوردم لکن سندن برمرادم واردر آنی ادا ایدرسك سنی دائما محصل المرام ایدوب صبح وشام امرکه رام اولورم دیوب ندر دیدکده افلونه برکره سجده ایده‌سن دیوب اودخی کلیسایه بیله واروب کورملو دیمکین پادشاه

سـوڭره بو كون و بو كيجه بتله بيـله اول ديوب غايت رعايت ايدوب كيجه
جرجيس پادشاه سراينده نمازقيلوب خوب آوازاولمغين صداى پرسـوز وكدازله
زبور پرنورى تلاوت وقرائت ايتدكده شـاهك خاتونى ايشيدوب ايمانه كلوب
جرجيس اكا ايمانى اخفا اصمرليوب ايرتسى ساه وسپاه كليسايه واروب سابقا ذكر
اولنان فقيره خاتون جرجيسك كليسايه وارديغنى ايشيدوب مريض اولان اوغلنى
كوتوروب واروب اى جرجيس سنى پيغمبر ايدن ربكى قو يوب غيريلره مى طپارسن
ديدكده اوغلنى يره قوكه بو بابده ربمك حكمتى واردر كوره‌سن ديوب قودقده
اى اوغلانجق وارشو التون كرسـيلر اوسـتنده طوران يتمش عدد صنملره‌سزى
جرجيس ايستر ديو سو يله ديوب دلسز و كوترم ايكن يوريوب واروب ديدكده
جمله صنملر كلدى جرجيس اياغنه يره دپدكده صنملر يره بچوب افلونك ايچنـدن
شيطان لعين چيقوب جرجيس عليه السـلام اى ملعون خلقى آزديروب جهنمه
كوندرمكدن مرادك ندر ديوب برآدم آزدرمق يرلركوكلر سلطنتندن بكا اعزواكدر
زيرازمرهٔ انسان بنم عدولرمدر پس انلرى اضلال بنم خولرمدر ديوب شاه كمراه
اى جرجيس بنى الداديوب معبودلريمى هلاك ايتدك ديوب بودخى پس كندولردن
ضرر دفعنه قادر اولميان جماداتى نيچون معبود ايدينورسن مكركه عقلك موجود
دكلدرديدى (قتل زن) بواثناده پادشاهك خاتونى جمله كافرلره قاقيوب نصيحت
ايتدكده پادشاه انجنوب اول رشيدهٔ سعيده‌يى شهيد ايتدردى (شهادت جرجيس
وهلاك قوم ضلالت انيس) مرويدركه خاتون قتل اولنـدقده جرجيس عليه
السـلام الهى بنى يدى ييل متصل انواع شدايد ومحنه مبتلا ايتدك حالا زمان
موعود تمام اولـدى الطاف عميمه واعطاف عظيمه كه التجا ايله تضرع ورجا
ايدرمكه شمدنكيرو بنى جواررحتكه وديار جنتكه ارسال وايصال ايده‌سن لكن
قبـل الوفات كفار عصات عذابن كورمكى ميسر ايله ديو دعاء مكرر ايتدكده
فى الحال غضب وقهررب الدهر ايله برسحاب مشتمل العذاب كلوب آتش ياغديروب
مشركين ملاعين بواحوال پراهوالى كوروب كمال يأسـله وشدت و بأسله سـل
سيوف ايدوب حضرت جرجيس عليه السلام تحنت مألوفى پاره پاره ايدوب جمله
كفار ودار وديار سوزان ومحترق وزمره مؤمنـين بونلرك ايچلرندن معتزل ومفترق
اولوب عذاب مولمدن ناجى وسالم اولديلر (عدد مؤمنين) حضرت جرجيسـه
ايمان كتورنلر جمله اوتوز اوچ بيك نفر ايديلرديـنوب لكن عرائس ثعلبيده كوكدن
يغان آتش ايله شهر و كفار يانوب بعده شهر باش اشاغه دوندريلوب نيجه زمانه‌دك

شهر التندن غایت بدرایحه تونلر چیقوب هر کیمك بورننه کیرسه عظیم مرضاره مبتلا اولوردی جرجیسه جمله ایمان کتوروب قتل اولنانلر اوتوز درت بیك نفر کمسنه ایله پادشاهك خاتونی ایدی دینوب جرجیس شهادتندنصکره مؤمنلر نجاتی یازلامشدر والله اعلم (روایت اخری) کشافك طیبی حاشیه سنده جرجیس علیه السلام نیجه بلالردن قورتلدقده معجزه طریقیله احیاء موتی ایدوب کافرلر ایمانه کلمدکلرنده ایچلرندن چیقوب کیدوب حق تعالی اول شهری خلقیله بیله باش اشاغه دوندروب زیر وز بروخاکه برابر ایتدی دینوب فوایح مسکیه ده جرجیس علیه السلام مرسلیندن اولوب یتمش کره قتل اولنوب هر برنده فی الحال حیات بولمشدر دیو مذکوردر (فائده) یوقاروده باب عیسی علیه السلامده ذکر اولنان (انا اولی الناس بعیسی ابن مریم فی الدنیا والآخره لیس بینی و بینه نبی) حدیثی جرجیس یاعیسادن مقدم اولمق یاخود پیغمبر اولمیوب اهل کرامات اولان اولیادن اولمق اقتضا ایدر * بعض تواریخده کعب الاحبار جرجیس پیغمبر دکلدی صلحادن ایدی دینوب حکایتی ذکر اولنان تفصیله یازلدیغی احتمال ثانیبی مؤیددر والله اعلم (فصل دراحوال شمسون عابد) فوایح مسکیه ده اشمویل وحزقال وشمسون وجبقوق انبیاء بنی اسرائیلدن ایدیلر دینوب زین المجالسده مذکوردرکه بعض مفسرین دیمشلردرکه حضرت رسول صلی الله علیه وسلم زمان سابقده شمسون آدلو برپیغمبر وار ایدیکه رضای حق ایچون بیك آی متصل غزا ایدوب ارقه سندن سلاحنی چقارمدی دیو بیوروب صحابهٔ کرام بو کلامی ایشیدوب تولایدی بزم دخی عمرلریمز اوزون اولایدی تاکه راه دینده جهاد وسعی واجتهاد ایدیدك دیدکلرنده سورهٔ (انا انزلناه) نزول ایدوب سزه و بریلان قدر کیجه سی ثوابی حددن بیرون و بیك ای غزا ثوابندن افزونددر دیو بیورلدی * تفسیر قاضیده (یثبت الله الذین آمنوا بالقول الثابت فی الحیاة الدنیا وفی الآخرة) آیتنده مذکوردرکه مفتون اولدقلرنده یعنی کفار اللرندن فتنه و بلاره کرفتار اولدقلرنده دینلرندن زائل اولمزلر زکریا و یحیی وجرجیس وشمسون واصحاب اخدودك آتشه آتدقلری کمسنه لر کبی دینوب کشافده دخی زکریا و یحیی وشونلر کبی که دستره ایله بچلوب بدنلری دمور طراقلرله طرانلمشدر نتکیم جرجیس وشمسون وغیریلر ثابت اولمشلردر دینوب * تاریخ میرخوانده مفصلا مذکوردرکه بین عیسی ومحمد علیهما الصلاة والسلام بعض بلاد عربده شمسون آدلو برعابد وزاهد وغازی ومجاهد وار ایدیکه غایتده بهادر وهرنه بند ایله انی باغلسه لر زورله قیرمغه

قادر ایدی دائما غزاء جنت جزا ایتمکین کفار خاکسار عاجز و بیقرار اولوب اول
شهرك حاکمی شمسونك خاتوننه اکر زوجکی قتل ایتمکده بزه معاونت ایدرسـك
بن سـنی نکاحلنوب مقرر ومحقق مال فراوانه مستغرق ایدهیم دیو خبر مکر اثر
کوندروب اول ملعونه مغبونه دخی (ع) سك وفادارد ندارد زن وفا * فحواسنجه
ترك حقوق متقادمه ایدوب قتـل شـوهر عالی کوهره جازمه وعازمه اولدقده
شاه کفاره امر یکرندردیو خبر کوندروب اودخی شمسون اویورکن دفع شر کزند
ایچون رسن ایله محکم بندایدوب بزه خبر کوندرسن دیوب زن قصیرة العقل
طویلة الامل موجب امر ایله عمل ایتدکده شمسون مغبون اویانوب زور ایله بندنی
قیروب خاتوننه نیچون بویله ایلدك دیدکده سنك قوتك تجربه ایلدم دیوب حسب
حالی پادشـاهه بیلدیردی اودخی دمور زنجیر کوندروب ینه شمسـون اویانوب
کندوبی مربوط ومضبوط کوردکده زور ایله قیروب نیچون بویله ایتـدك دیوب
خاتون دخی شمسون هرنه بند ایله بغلانورسه قیردیدکار ینی تجربه دیلدم دیدکده
اول غافل صاف دل اوسـوز کرچکدر امابنی کندو صاچم قیللر یله بغلارسـه لر
قیرمغه قادر اولمازدم دیوب بعده او یودقده اول مکاره غداره شمسـون بیچاره نك
صقالندن برقاچ قیل قوپاروب اللرینك باش پرمقلرین انکله بریره بغلایوب کفاری
خبردار ایتدکده کلوب شمسونی طوتوب پادشاهه ایلتوب شهر خلقنی جمع ایتدیروب
شاه ضلالت پناه درت دیرك اوستنده یاپلمش برقصر فریدالعصر ایچنده اوتوروب
قارشوسنده دار اغاجی دیکدیروب شمسون قوی القلبی صلب امر ایتدکده جناب
حقه مناجات وعرض حاجات ایدوب الهی اکر دنیاده معمر اولمغی کفاره غزا
ایچون رجا ایتدیکم بی غش وغل وجان دلدن ایسـه بوورطهٔ پرآفاتدن بکا نجات
ویردیدکده برفرشتهٔ لطافت سرشته کلوب شمسونك بندلرینی چوزوب پادشاهك
قصری التنده کی دیرکاری چکوب کوشکی زیروزبر وخاکه برابر ایله دیو امر اولدقده
شمسـون نجات آمل امر له عامل اولمغین قصر یقلوب شاهله سائر ناپاکار هلاك
وآغشتهٔ خون وخاك اولوب خلق میتلر اخراجنه مشـغول ایکن شمسـون مقبول
صومعهٔ شرف منبعه کیدوب زن پرنفاقه طلاق ویردی مرویدر که شمسون کرامتمون
خانهٔ شرف آشیانه سنده بیك آی کیجه لر قیام کوندزلر صیام اوزره اولوب بعض
مفسرین (لیلة القدر خیرمن الف شهر) آیتنده کی بیك آیدن مراد شمسونك عبادت
ایتدیکی بیك آیدر دیمشلر دیومذکوردر (فصل دراحوال خالد بن سنان العبسی) که
نسب عالیٔ حسبی خاتم انبیا محمد مجد مصطفی صلی الله علیه وسلم ابدا وسرمدا

(حضرتلرینك)

حضرتلرینك بكرمی برنجی اتادن جدا مجدلری اولان عدنان عالیشانه واصل ومتصل اولور* معتبرات متفرقه‌ده مرویدر که خالدك دختر سعادت اختری حضرت رسالت علیه افضل الصلاة والتحیت زمانده یتشوب جناب شرف انتسابلرینه یوزسوروب سورهٔ اخلاصی دهان نور افشانلرندن استماع ایدوب پدرمدخی بوسورهٔ عزت آیتی قرائت ایدردی دیدکده رسول علیه السلام (هذه ابنة نبی ضیعه قومه) بیورمشلر یعنی بو برپیغمبرك قز یدرکه قومی انی ضایع ایتمشلردر (قصهٔ نبوت) تفصیل قصهٔ عبرت حصه‌لری بودرکه حضرت عیسادن اوچیوز ییل صکره کاوب عجم پادشاهی نوشروان عادل زماننده ولایت حجازده ظاهر وسرافراز اولوب مکه ایله مدینه اراسنده قبائل عرب ذوی الاربدن کندو قبیلهٔ نبیله‌سی اولان عبس طائفه‌سنه پیغمبر اولوب خلقی دین حضرت عیسایه دعوت ایدوب جهنمك خزینه‌داری مالك بکا کلوب دارنعیمك احوالنی نارجحیمك احوالنی خبر ویردیر ایدی * مرویدرکه یغمور یاغمغه استسقا ایتدکجه باشنی خرقه‌سنه چکدکده یغمور یاغوب دیکمیوب باشنی خرقه‌دن چقاردقده یغمور دیکردی (ظهور نار) ذکراولان ولایت عبسدنه برقیو یاخود برمغاره ایچندن یابرطاغ اراسندن حکمت حقله برعظیم آتش چیقوب کیجه‌لرده طاشلو یرلردن آشکار اولوب علوی یریوزنده برمیل قدر یریوب یوب اوغرادیغی یاقوب ینه یرینه دونردی سکز کونلك یوله مرعالرده وصحرالرده طوارلرك کوزلری قاشوب فرار وعدم قرار اظهار ایدرلردی کوندزلرده غائب اولوب همان دخان نمایان اولوردی اشبوحالت نیجه مدت طوروب طائفهٔ عرب بوآتشه نارالحدثان دیو آدقودیلر (ظهور معجزات) پس مربلردن نیجه ولدووالدای خالد دعوای نبونده صادق ومحق ایسك ناری سو یوندر خلقی سو یوندر دیدکارنده عصاسیله آتشی قوالیوب چقدیغی مغاره یاخود قیوایچنه کیردکده بانیجه حاضر وناظر اولنلره صاقنك بنم اسممی ذکرایلمك یوخسه هلاك اولورم دیوب آتشك اردنجه کیروب برمقدار اکلندکده طشره‌ده طورانلر حزین وغمکین اولوب حیف خالده دیدکارنده فی الحال چیقوب یلان سو یلرسز اما بن فلان زمانده وفات ایدرم اوچ کوندنصکره مزارم اوسته براعمی حمار کلوب چاغرسه کرکدر طوتوب بوغازلیوب انی قبرمه اوره سزکه باذن الله بن قالقوب قیامته دك ظهور ایده‌جك احوال واسراری سزه اخبار واظهار ایدرم دیوب برزوایتده مغاره‌دن باشنی النه آلوب چیقوب بنی هلاك ایتدیکز بنی کوتوروب دفن ایلك اوچ کوندنصکره قبرمه براعمی حمار کلوب آنی قبرم اوسته بوغازلیوب بعده قبرمی آچه سزکه

قالقوب سزه قيامتده‌ك واقـع اوله‌جق اموردن خـبر ويرم ديدى (قصهٔ وفات) بيوردقلرى امور بالتمام ظهور ايتدكده اول قوم ذى التمرد تذبذب وتردد ايدوب جائز دركه مفيد اولميوب امم عالمدن حجاب چكمك لازم كله ديو ترك ايتمكه جازم اولديلر يوقاروده ذكراولنان حديثـده قومى آنى ضايع ايتديلر بيورلديغى غالبا بوحاله اشـارتدر * تاريخ ميرخوانده‌ده قصهٔ مزبورهٔ اسلوب مذكورله مسـطوره اولوب بعض زياده‌لرى بودركه خالدك ذكراولنان وصيتيله عمله مانع اولنلر عربده بنى مخزوم طائفه سندن كنديك اقرباسى ايديلركه تخلف احتماليله لحوق عاردن خوف وفرار ايتديلر خالد ماجدك پيره زال كهنه سال اولان كريمه‌سى حضرت رسوله كلدكده تعظيما مبارك ردالرين انك التنه دوشديلرو مقدما ظهورايدن آتش اوچ كونلك يولدن كورينوب كيجه ايله عربلرآنك ضياسنده دوه‌لرين اوتلادرلردى ومزارشريفلرينه كلان حمار اعمى اوچ كره چاغردى وحضرت خالده كلان خازن ناراديكه انلره جنت وجهنم وحشر ونشر وصراط وميزان وسائر احوال قيامتى اعلام وبيان ايدردى (قصهٔ عنقا) روضهٔ ابن خطيب قاسمده حضرت ابن عباس حق تعالى موسى عليه السلام زماننده عنقـا آدلوارقه‌سى ملون ومنقوش برديشى قوش براتمشديكه درت طرفندن بررقنادى اولوب يوزى انسان صورتنه بكزرواعضاسنده هرخوب نسـنه دن حصه ونمونه اولوب اكا بكزر براركك دخى يرادوب ياموسى بن ايكى عجيب قوش يرادوب رزقنى بيت المقدس اطرافنده‌كى وحوشـدن ايتدم سنى انلرله مأنوس ايدوب بنى اسرائيله و يرديكم كرامات مخصوصه نك برى دخى بودرديو وحى اولنوب اول ايكى طيرسريع السير متوالد ومتناسل ونيجه اولادلرى حاصل اولوب موسى عليه السلام وفاتندنصكره ديار عربده نجد وحجازه كيدوب آنده حيوان وصبيان قاپمغه معتاد اولوب بين عيسى ومحمد عليهما السلام خالد بن سنان العبسى پيغمبر اولدقده عربلر شكايت ايدوب خالد دعا ايتدكده حق تعالى اول قوشلرك نسلن قطع ايدوب مفقود وبالكليه نابود اولديلر ديمشدر دينوب * لكن تفاسيرده بوقصهٔ حنظله نبى زماننده اولمشدر دينوب عن قريب بيان اولنور (فائده) اكرچه كيم نيجه معتبراتده خالد بن سنان عيسى ايله محمد عليهما السلام اراسنده كلمشدر دينوب لكن باب عيسى اولنده ذكر اولنـان (انا اولى النـاس بعيسى ابن مريم فى الدنيـار والآخرة ليس بينى وبينه نبى) حديثى عيسى ايله محمد اراسـنده اصلا پيغمبر كلمديكنه دلالت ايتمكين مزبور خالد يا پيغمبر اولميوب اوليادن اولوب ياخود عيسـادن مقدم كلمش اولمقـدر والله اعلم (فصل دراحوال حنظله بن صفوان

(عليه)

علیه السلام) بونك زماننده و بعض حالنده وامتی کیملر ایدیکنده اختلاف وشبهه اولوب تفاسیرده وتواریخده بونلره متعلق اولان روایتلر بونلردر که حالا ذکر اولنور (روایت اولی) تفاسیرده (و بئر معطلة وقصر مشید) آیتنده قوم ثمود قهر ودود ایله نابود اولدقلرنده صالح پیغمبر درت بیك نفر اهل ایمانله ولایت یمنده حضر موت شهرینك برنده برطاغ اتکنده برقیو یاننه واروب قونوب آنده آخرته رحلت ایتدکلرنده امت عالی همتلری او محلده حاضورا آدلو برشهر یاپوب ایچلرندن جهلس بن حلاسی پادشاه ایدوب نیجه زمان امان وایمان اوزره اولوب بعده اغواء شیطانله عبدهٔ اوثان اولدقلرنده حنظله علیه السلام جناب حقدن رسالتله بونلری دینه دعوت ووعظ ونصیحت ایتدکده کفار اشرار بی عقل انی قتل ایتمکین حق تعالی جملهسن هلاك ایدوب بئر معطله دن مراد اول قیو وقصر مشیددن مراد آنك اوزرینه ناظر اولان قصر عالیدر دینوب (وعادا وثمود واصحاب الرس) آیتنده دخی مذکوردر که مزبور اصحاب رس برروایتده قوم حنظله علیه السلامدر که مشهور دنیا اولان مرغ عنقا که بیونی غایت دراز و بالا اولمغین انکله مسمی اولوب اوستی نقش ارژنك کبی رنکارنك اولمغله غرایب اشیاذن ایدی انلرك شهرلرنده برعظیم طاغده پیدا اولوب بعض اوغلانجقلری قاپوب شکار ایتدیکی آشکار اولدقده حنظله دن رفع بلا رجا اولنوب اودخی دعا ایتدکده عنقایه یلدرم اینوب هلاك ایتدی بعدزمان اول قوم عنید حنظلهٔ سعیدی شهید ایتمکین جملهسی غضب رب الممالك ایله هالك اولوب شهرلری دخی مرور زمانله ویران اولدی (روایت ثانیه) بعض تواریخده مذکوردر که حنظله علیه السلام طائفهٔ عربدن فهر ابن قحطان نسلندن صفوان اوغلیدر بقیهٔ قوم ثموددن دیار مغربده رس قومنه مرسل ایدی رس کندوسی برسلطان واهل ایمان ایکن کفرله تابع شیطان اولوب تحت حکمنده اولان اصحاب ضلالت لواطه وحیواناته مجامعت وعورتلری دخی دریدن آلت ایله بری برلرینه بعض حالت ایدوب بویله ایدن زن حیاپری یه سعتری دیرلردی حنظله علیه السلام بونلری دینه دعوت وترك افعال قبیحه ایچون نصیحت ایتدکده ذره قدر کارکر اولمدقده حضرت خالق آب آتش بونلری مبتلای عطش ایدوب نیجه اهل طغیان صوسزجان ویروب بعضلری حنظله ایله جنك ایدوب هر برینك آندیغی تیر بحکمة الملك القدیر کندویی هلاك وآغشتهٔ خون وخاك ایدوب حنظلهٔ عالی درجات نجات بولدی (روایت ثالثه) تاریخ میرخوانده بعد ازرفع عیسی علیه السلام حنظلهٔ صادق یمنده حاضورا شهرینك خلقنی دعوته

مرسل اولوب بعضلری ایمان بعضلری تکذیب وعصیانی عیان ایدوب عاقبت حنظله پی قتل ایدوب مؤمنلر کافرلره جنك ایدوب مؤمنین بی عیوب باحکمت علام الغیوب مغلوب اولدیلر بعده حق تعالی دیار بابل پادشاهلرندن بربنی حنظله نك انتقامی ایچون کفاره مسلط ایتمکین عسکر عظیمله حاضورا نواحیسنه کلدکده کفار برضلال احضار اسباب حرب وقتال ایدوب عاقبت منهزم اولدقلرنده عموم غموم ومحن ایله جلای وطن ایچون آخریره کتمك اوزره ایکن اشبو قصاد سفر اولان نفر مسلوب الظفرلره این المفر دیو ملائکهٔ کرام یالن قلجلرله کلوب نه یره کیدرسز (ارجعوا الی ماترفتم فیه ومساکنکم لعلکم تسألون) دیدکلرنده کفار ضلالتمون (یاویلنا اناکنا ظالمین) دیوب ندم والم اظهاریله حزین وپرانین اولوب اول احوال پراهوال خلالنده جملهسی هالکین وراه عدمه سالکین اولوب قرآن عظیمده بونلرك حقنده (فمازالت تلك دعواهم حتی جعلناهم حصیدا خامدین) بیورلمشدر دینوب * تاریخ مختصر جامعده حنظله علیه السلام عیسی علیه السلامدن اوچیوز ییلدنصکره کلان خالد علیه السلامدن یوز ییل صکره پیغمبر اولمشدر اسمعیل علیه السلام اولادندن اولان قبائل عربدن قدمان رعوبل آدلو ایکی قبیله یه مرسل اولوب اشبوایکی طائفه اکاعاصی اولوب آنی قتل ایتدکلرنده آنلردخی هلاك اولدیلر (فلما احسوا بأسنا اذاهم منها یرکضون لاترکضوا وارجعوا الی ماترفتم فیه ومساکنکم) آیتی آخرنه وارنجه بونلرك هلاکنه اشارت ایدر دینوب اگرچه تفاسیرده بوآیتلر معناسنده ابن عباس قولنجه بونلردن مرادیمنده حاضوراشهرینك خلقیدرکه حق تعالی آنلره برپیغمبر کوندردکده قتل ایتدکلری ایچون آنلره غضبا بخت نصری مسلط ایدوب عسکرله اوزرلرینه کلدکده جمله سن قیروب کوکارین کسدی وبادفنا بونلرك قنادلرینه اسدی * مرویدرکه بونلره قلیج کیردکده یالثارات الانبیاء دیو یعنی اهانت وقتل انبیاایدنلره جزابودردیو کوکدن ندا ایردکده کفار اشرار کفر وعصیان وقتل وطغیانلرینه غایت پشیمان اولوب جریمهٔ عظیمه یه اقتراف ایتدکلرینه اعتراف ایدوب (یاویلنا اناکناظالمین) دیوناله وانین ایدوب نجات وحیاتدن یأس حالنده اولان ایمان یأس مقبول اولمامغین بریسی قورتلیوب جملهسی مقتول اولدیلر دینوب تفسیر کورانیده اشبوشهید اولان پیغمبر اسمی موسی بن میشادر دینوب لکن مشار الیه موسی حضرت یوسفك اوغلی میشانك اوغلی اولوب مصر خلقنه مرسل ایدوکی یوقاروده بیان اولنوب بخت نصرایسه غایت چوق زمان صکره عزیر ودانیال علیهما السلام زماننده کلمکین کورانی

كلامنك صحتنده نظروارذر سائر تفاسير كلامنده دخی حاضورا خلقنه مرسل اولان
حنظله عليه السلام ايسه برقوى اشكال واردركه توار يخده حنظله عليه السلام
عيسى عليه السلامدن درتيوز ييل صكره كلدى دينوب بخت نصر ايسه عيسادن
بشيوز ييل مقدارى مقدم كلمشدر مكر كه حقيقتده حنظله دخی عيسادن چوق اول
كلمش اولوب ياخود طبرى قولنجه انتقام دم يحيى ايچون خروج ايدن بخت نصر اولوب
برحديث مفهومنجه يدى يوز ييل پادشاه اولمغين عيسادن نيجه يوز ييل صكره دخی
حياتده اولمش اوله والله اعلم (روايت رابعه) تاريخ ميرخوانده مذكوردركه
(وبئر معطله) حقنده نيجه مفسرين ديمشلردركه ديار يمن قربنده ولايت يمامه ده
برطائفه يه حنظله ياخود ياسين آداو بر پيغمبر مرسل اولوب اول قوم آنى تكذيب
ايدوب طوتوب برقيويه آتوب اوزرينه برعظيم طاش قپايوب اول پيغمبره ايمان
كتورن برسياه عرب طاغدن اودون طاشيوب صاتوب بهاسيله يجك آلوب كلوب
قيونك اغزندن طاشى ايرغلايوب آرالقدن طعامى اشاغه يه صالى ويروب ايكى
كيجه يه دك پيغمبرى بوحال ايله بسليوب بعده امر حقله كافرلر جمله هلاك اولوب
برملك كلوب طاشى قالديروب پيغمبرى چيقاروب اول سياه عرب جنتده سنك رفيقك
اولسه كركدر ديو وحى الهى كلدى (روايت خامسه) تفاسير وتواريخده اصحاب
رس حقنده اولان اقوال بونلردركه بعضلر قولنجه حنظله عليه السلام قوميدر
قتاده قولنجه رس يمنده فلج يمامه ايرماغى قاتنده برعظيم شهردركه وافر قيولرى
اولوب خلق بقيهٔ قوم ثمود در رسوللر بنى قتل ايتدكلرنده هلاك اولديلر بعضلر قولنجه
رس برقومدركه پيغمبرلرين تكذيب ايدوب برقيويه براغوب اوزرينى باصدرمشلردى
بعضلر قولنجه برروايتده برقومدركه رسوللر بنى قتل ايدوب كوكلرنى برقيويه
كومشلردى اشبو درت قول مابينده توفيق وتطبيق ممكن اولوب جملهسى حنظله عليه
السلام ايله قومى احوالى اولمق جائزدر لكن وهب قولنجه اصحاب رس قوم شعيبدركه
ايمانه غيرمقر وكفر وعصيانه مصر اولدقلرندن رس آداو قيولرى كنارنده اوتورورلر كن
دار وديارلر يله جملهسى يره كچديلر بعضلر قولنجه اصحاب اخدوددركه قصه لرى
جلد ثانيده ملوك يمن بابنده ذونواس فصلنده بيان اولنور ابن عباس وكعب وسدى
قوللرنجه رس انطاكيه ده برقيودركه كافرلر حبيب نجارى قتل ايدوب اكا براقشلردر
بعضلر قولنجه رس ولايت عجمده آذربايجانده برقيونك اسميدر دينوب بونك
قصهسى ايكى ورق اشاغيده عرايس ثعلبيدن نقل اولنان روايت ثانيه وروايت
ثالثه حكايتلرندن بريدر نظر اولنه والله اعلم (روايت سادسه) مظنهٔ صحت اولان
برتاريخ عربى غير معلوم الاسمده كعبدن مرويدركه بئر معطله ولايت يمنده ارض

عدنده ایدی انك اصحابی مؤمنین وصلحا ایدیلر یغمور صو ینه محتاج اولمغین یغمور
یاغمدقچه اوزاق برلردن زحمتله صو کتورورلردی حق تعالی بونلره ایمان وصلاح
وعباداتده ثبات عهدیله صو یی لطیف برقیوعیان وامتنان ایتمشدی خلق آندن حظ
ایدوب احجار ملونه ایله آنی یاپوب اطرافنده قبیلەلری عددنجه صواله جق یرلر یاپوب
هرقبیله نك بشقه ابنی وقوغه‌سی وارایدی بوجمله نك عاص بن جهلس آداو
پادشاهلری اولوب وفات ایتدکده خلق آنك فراقنه ماتم وغایت حزن وغم چکمکین
شیطان لعین آنك صورتنی دوزوب لباسلرین کیدیروب تخته کچوروب پادشاهکز
وفات ایتمدی درتیوز ییل پادشاهلری اولدم قوم برکون بکا سجده ایتدیلر دیو
سزه کوسوب کزلنمشدی حالا کلدی شمدنصکره انی معبود ایدینوب اکا طپارسز
دیوب بونلر دخی واروب کورد کلرنده تمام بکزدوب صورتك ایچندن شیطان بونلره
آدم کبی سویلدکده خلق اینانوب طاپوب یمك یمز صو ایچمز یاتوب او یومز
کوردکلرنده اکثری کافر اولوب بعضلری طاپیوب حیران اولمشلردی صلحادن
حنظله نام کمسنه ضلالت اشراری کوروب ترك دیار ومکه ده مجاورت اختیار
ایدوب نیجه زماندنصکره مکه‌دن امرحقله بونلری دینه دعوته مرسل اولدقده
کلوب مفصلا دعوت وانواع نصیحت ایتدکده آنلر قبول ایتمیوب رسول سعادت
محصولی مقتول ایتمکین حق تعالی قیولرینك صو ینی کسوب قورودوب صنملری
سویلمز اولوب بواثناده کوکدن برصیحهٔ هولناك کلوب جمله ناپاکلر هلاك اولدی
(روایت سابعه) تاریخ مز بورده ینه کعبدن مرویدرکه اصحاب رس یمنده
حضرموتده جم غفیر وجمع کثیر ایدیلر آنده برعظیم شهر یاپدیلرکه طول وعرضی
قرقرمیل اولوب برالتندن وافرصو یوللری یاپوب ایچنه صولر آقیدوب انکله
مسرور اولوب پادشاهلرینك اسمی رس اولمغین صو یوللرینك آدنی دخی رس
قویوب ایمان وامان وعبادت حقه سعی فراوان اوزره وافرزمان کچوب بعده
کفر وعبادت اصنام وفسق وبعض آثام ایدوب خباثتی افراطه ایلتوب رجاله
ونسایه لواطه ایدراولدیلر بعده بری برلرینه مبادله طریقیله عورتلرین کوندروب
زنایه اجازت و یرراولدقلرنده زمرهٔ نسایه بومعنی الم و یرمکین تعلیم ابلیس رجیم ایله
زمرهٔ نسوانده صنعت سحق عیان اولوب ارلرینه رغبتری برلرینه عاشقه و بری
برلریله دائما زنایه متوافقه اولدقلرنده حنظله بن صفوان بونلره مرسل اولوب نیجه
مدت دینه دعوت وانواع نصیحت ایدوب عنادلری ازدیاد بولوب آشکاره زنا ایتمکه
اشتغال واعتنا ایدر اولدقلرنده غضب حقله قحط اولوب صولری دخی طوزلو

(اولوب)

اولوب حنظله نصیحت ایتدکجه تأثیر ایتمیوب عاقبت آنی قتل ایدوب آتشه
یاقدقلرنده امر رب ایله صیحهٔ غضب کلمکین جمیع کافرلر مسخ اولوب سیاه
طاشدن یونولمش انسان صورتنده اولدیلر * مرویدرکه ذوالقرنین عالمی
کزرکن بو شهره اوغرادقده کوردیکه جمله شهر زفته باتمش کبی سیاه
اولوب عظیم سرایلر آلتون قپولر مرصع تختلر جواهر ومال ایله طولو خزینه‌لر
تختلر اوستنده بکلر قارشولرنده آلتون بوز دغانلرله وقلیجلرله خدمتکارلر
ودکانلرده خلقك کیمی اسباب صتار کیمی اقچه صیار بقاللر صرافلر اللرنده میزان
طوتار اتمکجی اتمك بوغورر آشجی آش پشورر اربه و بغدای صاتن کیلاه حبوبات
اولچر اهل فسق مجلس هواده نیجه رجال ونسابری برلریله زناده * والحاصل علی
الغفله دفعهٔ مسخ اولدقلرنده نه حالده بولندیلرسه اویله کورنوب شهرك اورتاسنده
برعظیم طاش اوستنه کوردیلر بونی قازمشلرکه بز اصحاب رس اولوب قوم ثمود
بقیه‌سی یزرضا ونعمت وحضور ورفاهیت ایله ملوك صفا سلوك ایدك کفروعصیان
و پیغمبریمز حنظله بن صفوانی قتل واحراقله طغیان ایتدیکمزده غضب حق فاش
اولوب بزی طاش ایتدی ذوالقرنین اوقویوب اغلایوب ای شهر فریدالدهر سنی
کیم بنا ایتدی دیونده ایتدکده برصدا ایشتدیکه ای عبد صالح بونی ایتد اوضع ایدن
حوار بن فارغ بن شدید بن عاددر بوشهره نیجه پادشاهلر حکم ایدوب هر بری یوزر
بیلدن زیاده یشایوب جمله‌سی کفارایدی (لمحرره) عاقبت هپ هلاك اولدیلر *
جمله‌سی زیرخاك اولدیلر (نثر) ذوالقرنینك کوردیکی واقع ایسه حنظله علیه السلام
عیسادن مؤخر اولمیوب بلکه چاق صالح ایله ابراهیم علیهما السلام آراسنده کلمش
اولوب یاخود کورن ذوالقرنین اکبر اولمیوب عیسادن صکره اولان اسکندر رومی
اولمقدر زیرا دنیایی کزدیکیچون بوکا دخی ذوالقرنین دیرلردی والله اعلم (فصل)
تواریخده بئرمعطله وقصر مشید صاحبلریله اصحاب رس قوم حنظله اولمق اوزره
یازیلان روایتلر بونلردرکه انبیایه متعلق احوال اولمغین بیاننه شروع اولندی *
اولابئر معطله دن مراد برروایتده یاسین آدلو پیغمبری قومی ایچنه آتدقلری قیو
اولدیغی برورق یوقاروده روایت رابعه ده کچمشدر نظر اولنه (قصر مشید) بعض
تواریخده کعبدن مرویدرکه صالح پیغمبر ارض فلسطینده وفات ایتدکده قوم
ثمودن باقنده اولان مسلمانلر ولایتمزه کیدوب ایکی فرقه اولوب بری حضرموته
کتدیلرکه بونلر اصحاب قصر مشید اولوب بری ارض عدنه کتدیلرکه اصحاب
بئرمعطله اولوب قوم حنظله اولدیلر قصر مشید بئرمعطله دن مقدم واقع اولوب

كيفيتي بودر كه قوم عاد بادشدت معتاد له هلاك اولدقلرنده نسل عاددن بر پادشاه كه غايت قوتلو اولوب بيوك آغاجلري چكوب يردن چيقارردي يديوز عورتي وهر بريندن اولادي اولوب باد صرصر خوفندن بر محكم سراي ياپديروب عسكريله ايچنه كوچوب كندوسي سراينك يوقاروسنده توابعيله اوتوروب اشاغيدن هر كيم كچرسه كمال غرورندن قتل ايتمكه معتاد اولوب كافر اولمغين بوني ديشه دعوته ونصيحته جناب حقدن بر پيغمبر كلدكده اشبو كافر آني قتل ايدوب بعدزمان صيحهٔ جبرائيل ايله جمله كفار هلاك اولوب قصردخي خراب اولوب ايچنده برعظيم ييلان اولوب كسنه كيره ميوب اهل قصر قيامته دك آنده معذبلر اولمغين قصر ايچندن دائما خسته لر آوازي كبي ناله وانين ايشيديلور ديمشلر (اصحاب رس) اولابونلر حقنده تفاسيرده وبعضه تواريخده اولان اقوالك اكثري مناسبته بورق يوقاروده روايت خامسه ده يازلمشدر نظر اولنه * ثانيا عرايس ثعلبيده مذكوردر كه بعض علما ديديلر كه بونلر ايكي جنس طائفه ايديلر بريسي درياه يقين بر يرده چادرلر ايله ساكن اولوب قيونلري وسائر طوارلري وارايدي كفاردن اولوب هرآيده بركره دريادن بالق صورتنده اوزون بيونلو باشنده تاج كبي برنسنه لو برشيطان درت بالق اوزرينه بنمش چيقوب بونلر اكا طاپوب قربانلر بوغازليوب بيرام ايدرلردي حق تعالى بونلره بررسول كوندروب بونلر آني قتل ايتدكلرنده بررسول دخي كوندروب بروليي اكامعين قوشوب اشبو رسولي دخي قتل ايتدككلرنده يولداشي اولان ولي كفارله بحث وجدال ايدوب طاپديغكز معبودكز درياده چقدقده بكا مطيع اولورسه ايمانه كلورميسز ديوب كلورز ديدكلرنده وقتنده درياه واروب شيطان چقدقده ولي اكا اسم الله كريم حرمتيچون طوعا يا كرها بكا كل ديدكده شيطان بنديكي بالقلردن اينوب يوق بالقلرله بيله كل ديمكين ينوب صحرايه كلوب كافرلر كوردكلرنده ولي يي تكذيب ايدوب عهدلرندن دوندكلرنده حق تعالى آنلره برعظيم يل اسديروب جمله مال ومنال وطوارلريله سوروب درياه غرق ايدوب مزبور ولي دريا كنارنه كلوب كفارك التون وكومش اوانيسن وسائر مالارين چيقاروب مؤمنين اولان يولداشلرينه برابرجه تقسيم ايدوب غرق اولنلرك نسللري منقطع اولدي (روايت ثانيه) ايكنجي رس اصحابي آذربايجانله ارمينه ولايتلرينك سنورنده اولوب اطرافلرنده اولان اهل ارمينه صنملره طاپوب آذربايجان خلقي آتشه طاپوب بونلر كنج ياشلو بكر قزلره طاپوب تمام اوتوز ياشنه كيردكده اوقزي قتل ايدوب برتازه بكرقزه دخي طپارلردي بونلرك كول شكلنده رس آدلو برعظيم ايرمقلري وارايديكه عرضي اوچ فرسخ

(اولوب)

اولوب هر كون طاشوب اطرافنده كى طاغلرك نصفنه چيقوب اشبو ايرماغك اياغى بونلرك ولايتلرى سنورندن چقدقده طولاشوب كلوب او براوجنه دوكلوب بيانه كيتمزدى حق تعالى بونلرى دينه دعوته برآيه دك اوتوز پيغمبر كوندردى هر كون برينى قتل ايتدكلرنده آى آخرنده بر پيغمبر دخى كوندروب برولى بى اكامعين قوشوب دينه دعوت ايدوب. كافرلر تكذيب وانكاره وعناد واستكباره اصرار ايتدكلرنده امر حقله ملكلر ايرمقلرين و پيكارلرين قوزودوب محكم يل دخى اسوب بعضماللرين طاغلره اوچوروب جمله طوارلرى دفعة وفات ايدوب شهرده قلان ماللرى يره چوب ايرته سى صوويجك بوليمايوب هدايت حقله بكرمى برار آدم درت عورت ايكى اوغلانجق برمغاره يه كيدوب باقى قلان التيوز بيك نفر رجال ونسا وصبيان آج وصوسز جان ويروب شهرلرى دخى باش اشاغه دوندزلدى مغاره ده اولنلر كلوب احوالى كوروب يارب بزه اكين وطوار و يزوب لكن چوق ويرمه تاكه بزه دخى غرور وطغيان كلميه ديو صدق نيتله دعا ايدوب بزه واطرافنزه پيغمبر كوندريلورسه متابعت ومعاونت ايدهلم ديو عهد ايتدكلرنده حق تعالى بونلره ايرمقلرين اولكى كبى اقيدوب ايستدكلرندن زياده مال وحسن حال و يروب بونلر دخى عبادات حقه اشتغال ايدوب وفات ايتدكلرنده بونلرك نسلندن برطائفه ظهور ايدوب صورتا صلاح وسداد باطنا خبث وفساد واولياء اللهه مخالفت وعناد ايدر اولدقلرنده حق تعالى بونلره عدولرين مسلط ايتمكين اكثرنى قيروب باقى قلانلرك جمله سى هلاك اولوب شهرلرى وايرمقلرى ايكيوز يله دك بالكليه خالى قالوب بعده حق تعالى برصالح طائفه كوندروب كلوب بونلرك ولايتلرين معمور ايدوب نيجه يللردنصكره بونلر دخى فسق وفساد وانواع خباثه معتاد اولوب حتى خاطر ايچون ياخود حاشا ثواب اعتقاديله كيمى قزنى كيمى خاتوننى كيمى همشيره سنى زنا اولنمغيچون بردوستنه كوندروب بوطائفهٔ بى عار وحيالرك نسالرى دخى تعليم شيطان ايله برى برلريله عمل سحق ايله زنا ايدر اولدقلرنده بركيجه كوكدن صاعقه اينوب كيجه آخرنده خسف اولنوب كونش طوغاركن صيحهٔ عذاب كلوب جمله كفار مسلوب الظفر ديار عدمه سفر ايتديلر (روايت ثالثه) بنه عرايس ثعلبيده مذكوردركه اشراف بنى تميمدن بركسنه حضرت على يه اصحاب رس نه زمانده نه مكانده ايديلر پادشاهلرى كيم ايدى آنلره پيغمبر كوندرلمشميدى نه سببله هلاك اولديلر قرآنده مذكور اولوب لكن قصه لرين ايشتمدم ديو صوردقده بيورديكه برنسنه صوردك كه بكا آنى شمديه دك كمسنه صورمدى

وشمدنصکره دخی کمسنه صورمز بلمش اولکه انلرسلیمان پیغمبردن اول برقوم
ایدیلر برصنوبر آغاجنه طپارلردیکه آدی شاه درخت اولوب آنی نوح پیغمبرك اوغلی
یافث روشان آداولر بر پیکار کارنه دیکمشدی بونلره انکچون اصحاب رس دیرلرکه
پیغمبرلرین صاغ ایکن یره کومشلردر ودخی ولایت شرقده رس آدلو ایرماق کنارنده
اون ایکی شهرلری وارایدی که اوزمانده دنیاده انلردن زیاده معمور وخلقی چوق
شهرلر یوغیدی نهرلری دخی الذواعظم انهارایدی بیوك شهرلرینك آدی اسفندیار
اولوب ایچنده اوتوران پادشاهلرینك اسمی برکون بن عابور بن باوش بن شارن
ابن نمرود بن کنعان که نمرود ابراهیم علیه السلام ایدی شاه درخت ایله پیکار بوشهرده
اولوب سائر شهرلرنده آندن تخم دیکوب بیوك آغاجلر اولوب اول آغاجلر کنارنده
اولان صولری کندیلره وطوارلرینه اغاجلره تعظیما حرام ایدوب انلردن ایچن کمسنه یی
قتل ایدوب کندیلرزس ایرماغندن ایچرلردی ییلده اون ایکی آیك هر برنده اول اون ایکی
شهرك برنده اول اغاج یاننه لطیف چادرلر قوروب بیرام جمعیتی ایدوب صنوبر یولنه
قربان دیو وافر طوارلر بوغازلیوب عظیم آتش یاقوب قربانلری اکا آتوب هوایی توتون
قاپلایوب کوك یوزی کورنمز اولدقده جمله کافرلر صنوبره سجده ایدوب اغلاشوب
تضرعلر ایدوب اول اثناده اغاجه شیطان کیروب بوداقلرین تحریك ایدوب
آغاجك کوکی ایچندن اوغلانجق آوازی کبی چاغروب قوللرم سزدن راضی
اولدم خاطریکز خوش طوتك کوزیکز آیدین اولسون دیو سویلدکده کافرلر
باشلرین قالدیروب برکون برکیجه متصل شرب خمره وساز وسوزه وبعض امره
مشتغل اولورلردی نوبت شاه درخته کلدککده غایت بیوك بیراملری اولمغین
اون ایکی پاره شهر خلقی جمع اولوب زینتلر ایدوب اون ایکی قاپولی مصور
وپرصنایع بر عظیم وواسع اطلس اوتاق قوریلوب بحد قربانلر اولنوب
شاه درخته جمله خلق سجده ایتدکلرنده ابلیس لعین بوکا کندوسی کیروب
او بر اغاجلرده کی شیطانلردن زیاده سویلیوب کافرلر غایت سرورله قالقوب
اون ایکی کون کیجه لرله فسق وهوایه ومتابعت ابلیس اهل اغوایه اشتغال
ایدوب سالك راه ضلال اولورلردی اشبو وادیده کفر وعصیانلری متمادی اولدقده
حق تعالی بونلره بنی اسرائیلدن یهوذا بن یعقوب علیه السلام نسلندن بر رسول
کوندرمکین کلوب خیلی زمان تکلیف ایمان ونصیحت فراوان ایدوب ذره قدر
کارکر اولمدقده برجمعیت عظمی کونده جناب حقه تضرع ایدوب یارب اشبو
اغاجلرده قدرتك کوستردیو دعا ایتمکین طاپدقلری اغاجلرك جمله سی قوریمغین

کافرلر صنو بربزه انجندی دیو پیغمبری طوتوب صنوبرلك پیکارنی برصنعتله بوشالدوب ایچنده غایت طارودر یك برقویو قازوب پیغمبری ایچنه آتوب اوستنه برعظیم طاش قپایوب قویو ایچنده پیغمبر ایکلیوب کافرلر آنی دیکلیوب بعده رسول جفا محصول رب متعالم شدت کرب وسوء حالم اسر کیوب فضل شاملك تکمیل والطف کاملکله قبض روحم تعجیل ایله دیو مناجات قاضی الحاجات ایتدکده وفات ایدوب فی الحال امر حقله جبرائیل علیه السلام کلوب جمله کافرلر دخی بیرام جمعیتنده ایکن قوتلو وحرارتلو قزل یل اسوب کافرلر شاشوب بری برلرینه صارمشوب بعده آتلرنده بر کبریت طاشی اولوب طوتشوب کوکدن برسیاه بولت کلوب اوزرلرینه قبه کبی بربیوك طاش براغوب کافرلر طوتشوب آتشده باقرلر کبی بدن خباثت معدنلری اریدی ووجود ضلالت نمودلری مفقود اولمغله اول ولایت چرك شرکدن آریدی نعوذ بالله من سخطه وخذلانه وجحیمه ونیرانه (فصل دراحوال یاسین علیه السلام) تاریخ میرخوانده مختصرندن برزمره دیدیلر که دیار یمن قربنده ولایت یمامه ده بر طائفه یه حنظله یاخود یاسین آدلو بر پیغمبر مرسل اولوب اول قوم آنی تکذیب ایدوب لاجل التعذیب برقویو یه براغوب اوزرینه برعظیم طاش قپایوب اول پیغمبره ایمان کتورن برسیاه عرب طاغدن اودون کسوب شهرده صاتوب بهاسیله یمك آلوب کتوروب طاشی ارغلایوب طعامی اشاغه صالوب ایکی کیجه یه دك پیغمبری بوحالله بسلیوب بعده امر حقله جمله کافرلر هلاك اولوب برملك کلوب طاشی قالدیروب پیغمبری چیقاروب بوسیاه عرب جنتده سنك رفیقك اولسه کرکدر دیو وحی الهی کلدی (فصل دراحوال ذوانای حکیم) فوایح مسکیه ده عظما قدماء حکما بابنده ذوانای نبی روحانیت شمشی ابتدا تسخیر ایدن اودر مذکور ذوانا عالم قطبیتده صور غریبه واشکال عجیبه کوردیکه عالم مرکزده اکا مثال یوقدر دیمش دیو مذکوردر بونك زمانی نامعلوم اولمغین بومحله تأخیر اولندی (فصل دراحوال نبی اسود) کشافده (ولقد ارسلنا رسلا من قبلك منهم من قصصنا علیك ومنهم من لم نقصص علیك) آیتنده دیمشلردر که حق تعالی سکز بیك پیغمبر کوندرمشدر که درت بیکی بنی اسرائیلدن درت بیکی سائر طائفه لردن ایدی حضرت علی دیمشدر که حق تعالی بر نبی اسود بعث ایدوب حضرت رسوله قصه اولنمیان انبیانك بری دخی اودر دیو مذکوردر والله اعلم بکل ماخفی واعلم

باب رابع وثلاثون دراحوال مشتركهٔ جميع انبيا

اشبو باب شرف انتسابده ذكر اولنەجق فوائد كثيرة العوائد انبياء كرامله مرسلين عظام جملەسنه وايچلرندن بلاتعيين بعض افراد سعادتنهاده ومع التعيين بعض نفوس شرفانوسه متعلقه اولان امور متفرقه دركه انلرى بيان اشبو كتاب عاليشان صحت نشانك خصائص جلائلندن وجمله فضائلندن اولوب جميع كتب تواريخك هيچ برنده اشبو فوائد بوجمعيت وكايت اوزره مذكور اولمديغى تتبع تواريخ ايدنلره خفى ومستور دكلدر (شرائط نبوت) كتب كلامده اولان كلام مفصل محصلى بودركه شرائط نبوتك بريسى قول مختار اوزره ذكورت اولوب دنيايه اصلا عورت پيغمبر كلمامشدر زيرا انوثت صفت نقصاندر بعضلر عورت مرسل اولمامشدر اما نبى اولمشدر ديوب بعض فرق بيان ايتمشلردر بريسى دخى اكمليت وافضليتدركه بركسنه پيغمبر اولدقده زماننده اولان سائر ناسك جملەسندن حسن صورت وسيرتده وكمال عقل وذكا وفطنتده وقوت رأى وتدبيرده افضل واكمل اولمسيدر حتى مرويدركه انبيانك هربرى قبل النبوه دخى پاك ونقى وزكى ومتقى وامين ومشهور النسب صادق ومحق وكامل الادب ايدى وجميع انبيا فصحا وبلغا اولوب يازدقلرى مكتوبلر دخى ايجاز واختصار اوزره اولوب همان برقاچ كلمهٔ مفيده ايدى بريسى دخى غلظت وفظاظت وقسوت قلبدن وجنون وبرص وجذام كبى عيوب منفرهدن ويول اوزرنده يمك يمك كبى واكا بكزر نسنەلر كبى قلت مروتدن يعنى دناءت ورذالتدن وحجامت وسائر صنايع رذيلەدن ودناءت آباء وامهاتدن سلامت ونزاهت اولوب محصل تبليغ رسالته واداء شريعته وبيان طريقته وقبول امته فى الجمله خلل وزلل ويرن جميع اشيادن معرا ومبرا اولمقدر بريسى دخى كفر ومعاصيدن عصمتدركه مسايرهٔ ابن همامده مذهب مختار بودركه انبيا قبل النبوه وبعدها كفردن وبعد النبوه جميع كبائردن ومثلا بردانه بغداى سرقه ايتمك كبى صغائر موجبة التنفردن وصغائر غير منفرهدن اجنبيه عورته قصدا نظر ايتمك كبى صغيرەلردن بالكليه معصوملردر اما صغائر غير منفرهنك بعضيلرى سهوله ياناً ويلده خطا ايله صدور ايتمكدن معصوم دكلردر لكن سهوا يا خطأ برصغيره صدور ايتسه يااموردينه متعلق برفعلده سهو ونسيان واقع اولسه اوسهو ياخطا ويانسيانه تنبيه الهى ايله البته واقف وعارف اولملرى مقرردر واما قولا يافعلا ابلاغ شريعته ياتعليم امته متعلق اولان اموردە سهو

(وغلط)

وغلط وخطادن البته معصوملر اولوب اموردين وشريعته تعلق اولميان احوالده
جواز سهو وغلط ونسيانده سائر ناس كبيلردر ذنوب شرح عقائدده انبيا معصوملردر
عمدا كذبدن بالاتفاق خصوصا امر شرايع وتبليغه متعلق اولان اموردده وسهوا
كذبدن دخي اكثرين قاتنده وقبل الوحي و بعده كفردن و بعد الوحي عمدا
كبائردن دخي بالاتفاق معصوملردر اما سهوا كبائر صدورني اكثر علما تجويز ايتمشلردر
صغائرك دخي عمدا صدورني معتزله دن غيري جمهور علما تجويز ايدوب سهوا صدوري ايسه
بالاتفاق جائزدر الا اشول صغائر كه رذالت ودنائته دلالت ايده سرقۀ لقمه وتطفيف حبه
كبي لكن سهوا اولنلرده تنبيه اولنملري وانلر دخي متنبه اولملري شرطدر قبل الوحي
يعني قبل النبوه صدور كبيره امتناعنه دليل يوقدر طائفۀ معتزله ممتنعدر ديمشلر
حق بودر كه قبل الوحي دخي نفرت ايجاب ايدن امور ممتنعدر عهر امهات كبي
يعني حاشا والده لري زانيه اولمق كبي وفجور كبي يعني كنديلر فاسق وفاجر اولمق
كبي ودخي رذالت ودنائته دلالت ايدن صغائر كبي * امدي معلوم اوله كه انبيادن
منقول اولان اموردن كذب ومعصيتي مشعر اولنلر اكر خبر واحد ايسه مردوددر
اكر متواتر ايسه ممكن اولدقجه ظاهرندن مصروفدر يعني تأويلي واردر اكر
صرفه مجال يوغيسه ترك اولى اولمغه ياقبل النبوه اولمغه محمولدر ذنوب لكن بعد
النبوه سهوا كبائر وعمدا صغائر صدوري جائزدر ديديكي سهو وخطادر زيرا
شرح مقاصدده مذهبمز بودر كه قبل النبوه و بعدها كفردن و بعد النبوة مطلقا
كبائردن عمدا صغائردن معصوملردر ديوب جميع كتب كلامده دخي بويله ديمشدر
(فائده) تلويحده مذكوردر كه زلتده عين فعله قصد يوقدر بلكه اصل فعله
قصد واردر زيرا بالحقده اياق سورچدكده طائفۀ عرب زل الرجل في الطين
ديرلر چن دوشمكه ودوشمكدنصكره ثابت اولمغه قصد بولنمدقده لكن اوزمانده يولده
يورمكه قصد بولنمشدر پس انبيانك زلته عتاب اولندقلري انكچوندر كه نوع
تقصيردن خالي دكلدر زيرا مكلف اولانه عند التثبت يعني عند التيقظ والتحفظ
آندن احتراز ممكندر اما معصيت حقيقة برفعلدر كه حرام ايديكي معلوم ايكن نفسنه
وذاتنه قصد اولور (خصائص انبيا) بو خصوص تفصيل عظيمه محتاج اولوب
وجمله سني احاطه ممكن اوليوب بعض مشهور ومختصرلري بودر كه كتب تفسير
وحديث وسير وكلام وتواريخدن بر ايكيشر جمع ايدوب حالا ذكر اولنور *
اولكي هر پيغمبره والده سي حامل اولدقده و بعده وحين وضع حملده پيغمبر اولنجيه دك
احيانا نيجه كرامات وعلامات ظهور ايدر ايديكه نبوتدن مقدم اولمغين اكا ارهاص
ديرلر نبوتدنصكره اولانه معجزه ديرلر ٢ بعض كتبده الله تعالى بر رسول

کوندرمدی الاخوب صورت خوب اسم خوب آوازایدی دیو برحدیث شریف
مرویدر ۳ معتبراتده مذکوردرکه جمیع انبیا دخی قبل النبوه بلاکسب ولاتحصیل
محض لطف رب جلیل ایله اخلاق حمیده وآداب شریفهٔ غیرعدیده اوزرینه مجبوللر
وخلق اراسنده محبوب القلوب ومقبوللر ایدیلر؛ مستدرك حاکمده وهبدن مرویدرکه
الله تعالی برپیغمبر کوندرمدی الا آنك صاغ النده شامهٔ نبوت یعنی اتدن بك
شکلنده مهر نبوت اولمیه الاحضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلمکه آنك
شامهٔ نبوتی آرقه سنده ایکی یاغرنی اورته سنده ایدی ۵ کتب سیرده مذکوردرکه
جمیع انبیانك عرقلری یعنی بدن حسلرندن چیقان در مانند مسك وعنبر غایتده
لطیف رایحهٔ فایحه اولایدی ۶ تفاسیرده برپیغمبرنبی اولمامشدر الاکه قرق یاشنك
اولنده اولمشدر دیوب لکن یحیی علیه السلام اوچ یاشنده عیسی علیه السلام
بشکده ممه امرکن یااوتوز یااون ایکی یااون اوچ یااون یدی یایکرمی یدی یاشنده
پیغمبر اولدقلری مقرر اولمغین اکثر انبیا قرقده پیغمبر اولدیلر دیمکدر ۷
کشافده ضحاکدن مرویدرکه الله تعالی بر پیغمبر کوندرمدی الا آنك یانجه نیجه
ملکلر اولوب انی حفظ ایدرلردیکه شیطانلر ملائکه صورتنده کورینوب اول
پیغمبری حیله ایله الدامیه لر ۸ (انامعاشر الانبیا تنام اعیننا ولاتنام قلوبنا) حدیثی
اوزره جمیع انبیا اویودقلرنده کوزلری اویویوب قلبلری اویانق اولوردی علما
دیمشلردرکه واقعه ده اولان وحی الهی یی بالتمام حفظ وضبط ایچون قلبلری
اویانق طورردی ۹ انبیادن هیچ بریسی شعر سویلیوب جمله سی شعردن
نهی اولنمشلر ایدی ۱۰ هیچ بریسی مدت عمرنده احتلام اولمق واقع اولمشدر
زیرا دوش آزدیران شیطاندر آنلره ایسه شیطان اوغرامز ایدی ۱۱ هیچ بریسی
مدت عمرنده تثاوب ایتمك یعنی اسنمك واقع اولمشدر زیرا اسنمك کثرت اکلدن
یاکثرت شربدن ناشیدر انبیا ایسه عباداته مانعدر دیو طعامده وصو ایچمکده
غایت آزایله قناعت ایدرلردی ۱۲ هرپیغمبرك معجزه سی کندی قومی ایچنده مشهور
ومقبول اولان نسنه جنسندن اولوردی تاکه اول قوم آنده ماهرلر ایکن اکا
معارضه یه قادرلر اولمامغله انلرك عجزی و پیغمبرك صدقی ظاهر اوله مثلا موسی علیه
السلام زماننده علم سحر مشهور اولمغین آنك معجزه سی ازدها اولان عصا ویدبیضا
اولوب عیسی علیه السلام زماننده علم طب مشهور اولمغین آنك معجزه سی ابراء
مرضی واحیاء موتی اولوب سلطان انبیا زماننده عربده مشهور اولان فصاحت
وبلاغت اولمغین اعظم معجزاتی قرآن عظیم الشان اولدی سائر انبیانك معجزاتی

دخی اکثریا بوکا کوره ایدی ١٣ جمیع انبیا تبول وقضاء حاجت ایتدکلرنده البته
یر یاریلوب نه واقع اولورسه خلق کورمك ایچون یر یوطوب ینه قپانوب اومحلدن
مسك کبی لطیف رایحه پیدا اولوردی حتی حضرت رسول علیه السلام سیدکاری
حلال ایدی دینوب صحابه‌دن ایکی کمسنه ایچمشدر ١٤ نیجه سلفدن مرویدرکه
اصلا برجنك ایچنده بر پیغمبر قتل اولنمق واقع اولمامشدر ١٥ انبیا یوزینه
طوقنان برنسنه‌یی آتش یاقیوب اعضالرندن برینه طوقنانی قیامتده جهنم دخی
یقماز دیمشلر ١٦ پیغمبر نمازقیلان برکسنه‌یی چاغرسه اوکسنه نمازین بوزوب
واروب جواب و یرمك واجب اولمغین شرعا نمازی بوزلیوب اعاده لازم اولمیوب
تکمیل ایدزدی ١٧ هر پیغمبر جمله مالنی فی سبیل الله بذل ایتمکه اعداد ایتمکین
انلره مالرندن زکوة ویرمك واجب دکلدی خصوصا زکوة تطهیر ایچوندر انلرك
کندولری ومالری طیب وطاهر ایدکلری ظاهر دردیمشلر ١٨ انکیچون آنلره
غیریلرك زکوتی المق حرام ایدی انبیادن برینی سب ایدن مرتد اولمغین قتل اولنوب
حنفیه وشافعیه‌دن غیری مذهبلرده تجدید ایمانله قتلدن خلاص اولمیوب البته حدا
قتل اولنور ١٩ انبیادن نوح ایله لوطك خاتونلری کافره اولوب لکن جمیع علماء
امت محمد وسائر امم اتفاق ایتمشلردرکه دنیاده هیچ بر پیغمبرك منکوحه‌سی
ووالده‌سی وهمشیره‌سی وقزی وسائر اقرباسی زنا ایتمك واقع اولمامشدر وجمیع
انبیا نکاح صحیح ایله وجوده کلمشدر ٢٠ امام محیی السنه قضا وقدر حق
تعالینك اسرارندن برسردرکه ملائکه وانبیادن برفرد اکا مطلع اولمامشدر دیوب
جبر وقدر رساله‌لرینك برنده پیغمبر اولانه سرقدر مستور اولمق لطف حقله نبوت
لوازمندندرکه تبلیغی امر اولنان اموری ابلاغندن همتنه فتور کلیه زیرا بعض
مأمور بهك عدم وقوعن بیلسیدی سعیی بی طائل وبی حاصل اولوردی پس
سرقدری بیلمامك مرتبهٔ نبوتی نقص واخلال ایتمز دینوب شرح مشارقده سرقضا
وقدر جانب حقدن انبیایه کشف اولنیوب بعض اولیایه کشف اولنمق جائزدر
دیو مذکور در ٢١ مسایرهٔ ابن همامده مذکوردرکه قاضیٔ باقلانی انبیادن
هر بری کندیدن مقدم کلان پیغمبرلرك شریعتلرینی و کندی امتلری علماسی
تفریع ایتدکاری مسائلك عدم علمی ومعرفت توحیده خلل و یرمینلرینی وکندی
قومندن غیری دعوتنه مبعوث اولدیغی طائفه‌لرك لغتلرینی وجمیع منافع ومضار
امور دنیایی وجمیع حرف وصنایعی بیلمامك جائز اولوب علو شانلرینه ضرر و یرمز
دیوب لکن بعض مسائلی بیلمامکاری خاطرلرینه خطور ایتدیکیچوندر دیمکدر زیرا

خطور ایدیجك البته آنك احکامنی بیلمکاری وآنده اجتهاد ایدرلرسه اصابتلری مقرر در زیرا برخصوصده اولا نزول وحیه منتظر اولوب مدت انتظارده وحی کلمزسه اجتهاد ایتمکله مأمورلر واجتهادلرنده یا ابتداء وانتهاء ویاهمان انتهاء اصابتلری مقرر اولوب اجتهادده خطا ایدرلرسه تنبیه اولنوب آنلر دخی متنبه اولوب صوابه رجوعلری مقرر در ٢٢ (ماقبض الله تعالی نبیا الافی الموضع الذی یحب ان یدفن فیه) حدیثی مفهومنجه هر پیغمبر هرنه یرده دفن اولنمق ایسترسه آنده وفات ایدردی ٢٣ هر پیغمبرنه یرده یاتوب وفات ایدرسه همان اومحلده دفن اولنوب غیری یرده دفن اولنمزلردی ٢٤ کتب سیرده محرردرکه انبیا وفات ایتدکاری ساعت فی الحال بنه روح شریفلری بدنلرینه اعاده اولنوب بعده دنیاده بقا ایله رجوع الی العقبی آراسنده تخییر اولنورلر آنلر دخی عاقبت هرکار اولان رجوع الی اللهی اختیار ایدرلر ٢٥ ضغطهٔ قبردن یعنی مقبره‌نك صقماسندن همان انبیا قورتلوب سائر مؤمنینك حاللرینه کوره شدتله یاخفتله برکره یاخود مرار اصقمق مقرردر ٢٦ انبیایه واطفال مؤمنینه سؤال قبر او لمقده اختلاف اولنوب قول اصح اورره اولمز دیمشلر * بحر الکلام امام نسفیده انبیا سؤال قبر وعذاب قبر وقیامتده حساب دخی اولمز اطفال مؤمنینه دخی عذاب قبر وحساب اولمز عشرهٔ مبشره‌یه دخی حساب مناقشه اولمز یعنی نیچون بویله ایلدك دیو عتاب اولمز اما حساب عرضکه بویله ایلدك اما عفو ایتدم دیمك انبیایه دخی اولور دیو مذکور در ٢٧ جمیع انبیا حالا قبرلرنده بدن شریفلریله حیاتده اولوب انواع عبادات مولی جل وعلا ایدرلر (الانبیاء احیاء فی قبورهم یصلون) دیو ودخی (الانبیاء لایترکون فی قبورهم بعد اربعین لیلة ولکن یصلون بین یدی الله عزوجل حتی ینفخ فی الصور) دیو ایکی حدیث شریف مرویدر انکیچوندرکه مالاری وارثلرینه میراث دکیوب بیت الماله قونوردی ٢٨ فوایح مسکیه ده حضرت رسولدن مرویدرکه نوح وهود وصالح وشعیبك قبرلری مکه ده زمزم ایله مقام ابراهیم اراسنده درکعبه‌نك حرمنده اوچیوز پیغمبر قبری ورکن یمانیله حجر الاسود آراسنده یتمش پیغمبر قبری واردر انبیادن هر بر پیغمبری قومی تکذیب ایتدکارنده ایچلرندن چیقوب مکه‌یه واروب وفات ایدنجه‌یه دك عبادت اوزره اولوب مکه‌ده وفات ایدردی دینوب تفسیر لبابده بعض سلفدن مرویدرکه حرم کعبه‌ده رکن ایله مقام اراسنده زمزمه وارنجه طقسان طقوز پیغمبر قبری واردرکه بجه کلمشلردی دینوب * نیجه معتبراتده قبور جمیع انبیاده کمال صحتله معلوم اولان همان قدسده قبر حضرت ابراهیمله مدینه‌ده قبر رسول

عليه السلامدر ديو مذكوردر (عدد انبيا) كشافده ديمشلر دركه حق تعالى سكز بيك پيغمبر كوندرمشدركه درت بيكى بنى اسرائيلدن درت بيكى سائر ناسدن ايديلر دينوب * تفسير ثعلبيده سليمان فارسى حضرت رسولدن روايت ايتمشدركه الله تعالى درت بيك پيغمبر كوندرمشدر مشاهير تفاسيرك بر محلنده كعب الاحبار انبيانى بلديكم اوزره يكرمى درت بيكدركه اوچيوزاون اوچى مرسلدر قرآنده اسميله مذكور اولنلرى همان يكرمى سكز كسنه درديمش دينوب بر محلنده دخى ابوذر غفارى حضرت رسوله انبيا عددن صوردقده يوز يكرمى درت بيك ايديلر ديو بيورمشلردر دينوب فوائح مسكيه ده ابوذر غفارى حضرت رسول عليه السلام انبيا يوز يكرمى بيك ايديلر ديوب بر روايتده ايكيوز يكرمى درت بيك ايديلر ديو بيورمشلر كعب الاحبار انبيا يكرمى ايكى كره يوز بيك ايديلر ديوب مقاتل اون درت كره يوز بيك ويكرمى درت بيك ايديلر ديوب انس بن مالكدن مرويدركه حضرت رسول عليه السلام بن سكز بيك پيغمبر آخرنده مبعوث اولمشمدركه درت بيكى بنى اسرائيلدن ايديلر بيورمشدر دينوب * تفسير بنابيعده كعب الاحبار انبيا يكرمى ايكى كره يوز بيك ويكرمى بش بيك اولوب مرسللرى اوچيوزاون اوچدر ديمشدر دينوب تفسير كورانيده ابوذر غفارى حضرت رسوله انبيا قاچدر ديو صوردقده يوز يكرمى بيك ايديلراوچيوزاونى ياوچيوزاون بشى مرسل ايديلر بيورديلرلكن بوحديثك صحتنده كلام واردر دينوب * شرح مقاصدده بعض علما ديمشلردركه اولى وانسب احرى واصوب بودركه انبيانك عددلرى قصر وحصر اولنميوب على وجه اليقين عدد معلوم تعيين اولنميه زيرا بو بابده اولان حديث خبر واحددركه انجق ظن افاده ايدوب عملياتده معتبر ايسه اعتقاد باتده معتبر دكلدر خصوصا (منهم من قصصنا عليك ومنهم من لم نقصص عليك) آيتنك ظاهرنه بلكه واقع حاله دخى مخالفدر زيرا احتمالدركه انبيادن اولميانلر انبيا عددنه ادخال ياانبيادن اولنلر عدددن اخراج اولنمش اوله ديو مذكوردر * تفاسيرده موسى ايله عيسى اراسنده بيك پيغمبر كلدى عيسى ايله حضرت محمد عليه السلام اراسنده درت پيغمبر كلدى اوچى بنى اسرائيلدن برى عربدن ايديكه خالد بن سنان ايدى دينوب * نيچه توار يخده خالددنصكره عربدن حنظله دخى پيغمبراولدى دينوب كشافك سعد الدين حاشيه سنده (وآتينا موسى الكتاب وقفينا من بعده بالرسل) آيتنده بعدازموسى عليه السلام مرسل اولنلر بضعلر قولنجه تمش بيك ايدى ديو مذكوردر والله اعلم (فرق نبى ورسول) كتاب عروه وثقى ده مذكور اولديغى اوزره لفظ نبى انساندن غيره اطلاق اولنميوب لفظ رسول ملائكه يه

دخی اطلاق اولدیغی مقررٌ اولدقدنصکره معلوم اوله که رسولله نبی تعریفنده بین الاشراف کلی اختلاف اولنوب تفاسیرده وتواریخده برایکیشر نهایت اوچر دردر فرق یازیلوب لکن صحت وفسادلرینه اکثریا تعرض اولنمیوب اشبو امر اهم مبهم قالمغین بوعبد حقیر بعد التتبع الکثیر نیجه کتاب معتبرده اون بش قوله ظفر بواوب مجموعنک کلام مفصلی محصلی بودر نیجه محققین رسولله نبینک فرقی یوقدر ایکیسیده کندو یه وحی اولنان اموری خلقه تبلیغله مبعوث ومأمور اولانه دینور دیوب زمرۂ مدققین انبیا یوز یکرمی درت بیکدر مرسللری اوچیوز اون اوچدر بیوریلان حدیث خصوصا (وماارسلنا من قبلك من رسول ولانبی الااذا تمنی) آیتی رسولله نبی فرقنه دلیلدر دیو قول مزبوری رد واول بابی سد ایدوب لکن کیفیت فرقده اختلاف ایدوب بعضلر رسول اکا وحی ایچون ملك کلاندر نبی غیر رسول ملك کلیوب عالم رؤیاده وحی اولناندر دیوب * تفسیر کورانیده بوقول اختیار اولنوب بعضلر رسول ملك ایله وحی اولاندر ونبی غیر رسول قوم وامتنه رب العزتدن یاکتاب یاالهام یاتنبیه فی المنام ایله اخبار واعلام ایدندر دینوب بعضلر رسول اولدرکه آنك خلقه رسالتنی جبریل مختار اکا بالمواجهه اخبار ایده نبی غیر رسول نبوتی الهامله یامنامله اوله دیوب تفسیر واحدیده همان بوقول ذکر اولنوب اشبو اوچ قول متحد المبنی ومتقارب المعنی امام نوو ینك رسول اولمیان انبیادن نیجه سنك نبوتلری ملك واسطه سیله اولمشدر دیدیکیله منتقض ومندفع مرتفض ومرتفع اولور بعضلر رسول صاحب شریعت وکتاب اولاندر نبی غیر رسول اوبله اولمیاندر دیوب بعضلر رسول همان صاحب معجزه وکتاب وناسخ شرع سابق اولاندر نبی غیر رسول اویله اولمیاندر دیوب بعضلر رسول همان صاحب معجزه وکتاب منزل علیه اولاندر نبی غیر رسول کتابسز شریعت سابقه یه دعوتله مأمور اولاندر دیوب کشافده همان بوقول ذکر اولنوب اکرچه اشبو اوچ قول الی الآن صحت وفساده تعرض اولنمامشدر لکن اخبار وآثار مشهوره اوزره مرسلین اوچیوز اون اوچ عدد اولوب کتب وصحف منزله ایسه احادیث موجبنجه جمله یوز درت یایوز اون درت عدد اولمغین خصوصا اسمعیل و یونس و بعض انبیا اصحاب کتاب دکللر ایکن قرآنده هر برینه مرسل ایدی دیمکین ایکی وجه لطیف ایله هر بری قابل تزییف ایدیکی اظهر من الصباح وانور من المصباحدر بعضلر رسول خلقی اکا دعوت ایچون شرع جدیدله مبعوث اولاندر نبی غیر رسول شرع سابقی تقریر وتأکید تأیید وتشیید ایچون مبعوث اولاندرکه بین موسی وعیسی کلان انبیاء بنی اسرائیل کبی دیوب اشبو قول غرابت شعار تفسیر قاضی وابو السعودده مختار اولمق اوزره

اشعار اولنوب بعضلر قول مزبور اوزره زیاده ایدوب شرع جدید ایله مبعوث اولمیان ابلاغ وانذ ارله ده مأمور اولدیسه ده نبی اولوب رسول دکلدر دیوب اشبو ایکی قوله دخی الی الآن کمسنه تعرض ایتمیوب هر عالم نبیه نادر الشبیه قبول ایده جك وجه وجیهله برقوی اعتراض سالم عن الانتقاض واردرکه رسالتلری نص ایله ثابت اولنلرك نیجه لری صاحب شرع جدید دکل ایدکاری محقق ومتقدر خصوصا ابلاغ وانذ ارله مأمور اولان رسول دکلدر دیمك کلام واضح البطلان ایدیکی غنی عن البیاندر بعضلر رسول اولدرکه یا صاحب کتاب اوله یا شرع سابق احکامندن بعضنی نسخله مأمور اوله دیوب بعضلر رسول صاحب شریعت وکتاب یا ناسخ بعض احکام شرع سابق اولوب نبی غیر رسول او یله اولمیاندر دیوب بوایکی قوله دخی الی الآن تعرض اولنمیوب لکن بی شرع وکتاب ونسخ مجرد دعوت وتبلیغ ایله مبعوث اولنلره مرسل دینمیوب مثلا حضرت موسی علیه السلام دعوت فرعونه مرسل اولدیغی حالده بی شرع وکتاب ونسخ اولمغین مرسل دکلدی دیمك لازم کلمکین ایکیسنك دخی فسادی اظهر من الشمس کسادی ابین من الامس در * فتوحات مکیه ده نبی اولدرکه اکا وحی ایله ملك کلوب اول دخی برشریعتی متضمن اوله که آنك عملی انجق اونبینك کندی نفسنه مخصوص اوله اکر انکله عمله غیرلری دخی دعوتله مأمور ومبعوث اولورسه اکا رسول دخی دیرلر دینوب تفسیر لبابده دخی نبی اولان کندی نفسنه معین برشریعتله مخصوص اولمق البته لازمدر دینوب لکن اشبو قولین متحد المعنی بعض انبیانك نبوتی ملك کلیوب همان الهامله اولدیغنده اتفاق اولمغین خصوصا نبی اولانه کندی نفسنه معین برمخصوص شریعت کرکدر دیمك خلاف ظاهر اولمغین ایکیسی دخی علیل وکلام بی دلیل ایدیکی معلوم اهل فهم جلیلدر * صاحب قاموس الصلات والبشر فی الصلاة علی سید البشر آدلو رساله سنده تحقیق بودرکه نبی اولدرکه جبرائیل علیه السلام اکا القاء وحی ایتدکده کندی نفسنه محصور ومقصور حکم معین ومنصوص ایله مخصوص اوله بو مقوله کمسنه لره کندیلردن غیریلره متابعت ایتمك وغیریلر دخی بونك حکم مخصوصیله عمل ایتمك حرام ایدی وحی اولنان امورك بعضنی خلقه تبلیغه مأمور اولوب بعضی کندویه مخصوص قالورسه نبی ورسول اولوب جمله وحی اولنانلری تبلیغله مأمور اولوب کندویه مخصوص حکم قالمزسه اکا رسول دینوب نبی دیمز پس هر رسول نبی دکلدر وهر نبی رسول دکلدر دیوب قول مزبورك اصلی فتوحاتده اولانك عینی ایکن زاد فی الطنبور نغمة اخری مثللی شخواسنجه نبی

اولمدق رسول واردر دیو بلا دلیل قسم ثالث زیاده ایتدیکی مخالف عقل ونقل اولمغین باطل وفاسد وصوب صوابدن متباعددر* فرائض مولانا کمال پاشازاده ده رسول شول نبیدرکه انکله بیله کندویه یاآخره نازل اولمش کتاب الهی اولدیغندن ماعدا موسی وعیسی کبی شریعت جدیده یه یاخود آخرک شریعتنه داود کبی مستقلا یاهارون کبی تبعیة صاحب دعوت اوله دیمک اشعار اولنوب لکن بین موسی وعیسی کلان بیک یادرت بیک یاتمش بیک انبیاء بنی اسرائیلک هر برسی کندوسیله کتاب توراة اولوب شریعت موسایه دخی دعوت ایتمشلر ایکن جملهسی مرسلین ایدکاری خلاف ظاهر وخلاف مشهور ایدیکی مقرر اولمغین تعریف مزبورک صحتی محل نظردر * مسایرهٔ ابن همام شرحنده نبی ایله رسول فرقنده قول مشهور بعض محدثین دیدکاریدرکه نبی رسول شول کسنه درکه کندویه وحی اولنان اموری تبلیغیله وقوم مخصوصی دعوتله مأمور اوله نبی غیر رسول تبلیغ ودعوتله مأمور اولمیاندر دینوب اشبو مذهبه مطابقت اوزره بعض کتبده قاضی عیاض دخی رسولله نبی غیبه اطلاعدن وخواص نبوتله اعلامدن عبارت اولان نبوتده مشترک اولوب رسولک زیادهسی من عندالله عزوجل اخبار وانذارله مأمور ومرسل اولمق ایله دردیمش دینوب مذهب محدثین اولان قول اخیر صحتپذیر برحسب ظن غالب وهم سالب حکم جالب اصوب وارجح اقوال اصح واوضح جمیع احتمالدر والله اعلم بحقیقة الحال (اولوا العزم) (فاصبر کما صبر اولوا العزم من الرسل) آیتنده تفسیر مدارکده اولوا العزمدن مراد (واذ اخذنا من النبیین میثاقهم ومنک ومن نوح وابراهیم وموسی وعیسی ابن مریم) آیتنده ذکر اولنان بش نفر رسوللردر دینوب بعض کتبده اولوا العزم عددی خصوصنده امام شافعی یه منسوب برباعی مذکوردرکه بودر (نظم) اولوا العزم خمس کلوا بمحمد * علیهم اله العرش صلی وسلما * فنوح بن لمک والخلیل ابن آزر * وموسی بن عمران وعیسی ابن مریما (نثر) بعض معتبراتده اولوا العزم سورهٔ انعامده محل واحدده ذکر اولنان نوح وابراهیم ولوط واسمعیل واسحاق ویعقوب ویوسف وایوب وموسی وهارون والیاس والیسع وداود وسلیمان ویونس وزکریا ویحیی وعیسادرکه حضرت محمد علیه الصلاة والسلام ایله ختم اولنمشلر دینوب تفسیر کوزانیده (فاصبر کما صبر اولوا العزم من الرسل) آیتنده اولوا العزمدن مراد اصحاب جدوسعی وثباتدر من الرسل ده اولان من بیانیه اولوب جمیع رسله شاملدر یاخود آدم ویونس مرسلیندن ایدکاری مقرر ایکن قرآنده آدم حقنده

(فنسی ولم نجد له عزما) دیو یونس حقنده (ولا تکن کصاحب الحوت) دیو بیورلمغین
من تبعیضیه اولوب بو تقدیرجه اولوا العزم اصحاب شرایعدرکه تقریر شرایعده جد وسعی
ایدوب مؤذیلر جفاسنه صبر ایتمشلردی مشهورلری نوح وابراهیم وموسی وعیسی
ومحمد علیهم السلامدر بعضلر دیدیلر که بلایه صبر ایدنلردر که بری نوحدر که دائماغشی
اولنجه ضرب اولنوب بری ابراهیمدرکه آتشه آتلوب وذبح ولدیله امر اولنوب بری
اسمعیلدرکه ذبح اولنمغه بری یعقوبدرکه فراق ولده بری یوسفدرکه بلای چاه وزندانه
بری ایوبدرکه مرض عظیمه بری موسادرکه طغیان فرعونه وجفای قوم بی عونه صبر
ایتدیلر دینوب کشافده اسمعیل یرینه اسحق ذکر اولنوب موسادنصکره بری داوددرکه
صدور ایدن زلتنه قرق ییل اغلادی بری عیسادرکه دنیای بدمعاشده طاشی طاش
اوستنه قومیوب (الدنیا قنطرة فاعبروها ولا تعمروها) دیمشدر دینوب تفسیر
واحدیده اولوا العزمدن مراد ابن عباس قولنجه نوح وابراهیم وموسی وعیسادر مقاتل
قولنجه نوحدرکه جفای قومه ابراهیمدرکه آتشه اسحقدرکه ذبحه یعقوبدرکه
فراق ولده یوسفدرکه چاه وزندانه ایوبدرکه مرضه صبر ایتمشلردر کلبی وسدی
قولنجه مرسلیندن قتال وجهادله مأمور اولنلردرکه آلام ومحن مشاهده وامر
دینده کمال سعی ومجاهده ایتمشلردر اهل تحقیق جمیع مرسلین اولوا العزم اولوب
حق تعالی بر رسول کوندرمامشدرکه صاحب عزم وجزم وذور أی وکمال
عقل وجرأت وحزم اولمیه پس من الرسل دهکی من بیانیه اولوب تبعیضیه دکلدر
دیمشلر دیو مذکور ومسطوردر والله اعلم (سادات انبیا) متن عقائد سیوطیده
افضل انبیا محمد حبیب اللهدر بعده ابراهیم خلیل اللهدر بعده موسی وعیسی
ونوح اولوب بو اوچنک علی وجه الیقین ترتیبلری نامعلومدر دینوب شرح مقاصدده
حضرت رسول علیه السلامدنصکره افضل انبیا حقنده بعضلر آدمدر ابو البشر
اولدیغیچون بعضلر نوحدر طول عبادت ومجاهده سیچون بعضلر ابراهیمدر کمال توکل
واطمئنانیچون بعضلر موسادر کلیم الله ونجی الله اولدیغیچون بعضلر عیسادر
روح الله اولدیغیچون دیمشلر دینوب فوائح مسکیه ده حضرت ابو هریره سید
الانبیاء خمسة نوح وابراهیم وموسی وعیسی ومحمد علیه السلام دیمشدر دینوب نیجه
محققین مدققین آثار کثیره واخبار شهیره مقتضاسنجه دیمشلردرکه افضل انبیا بعد
از حبیب خدا ابراهیم بعده موسی بعده عیسی بعده نوح علیهم السلامدر دینوب سائر
انبیا ورسل ترتیبنه تعرض ایتمامشلردر والله اعلم (احوال کتب منزله) تفاسیرده
حضرت رسول علیه السلامه الله تعالی کوکدن قاچ کتاب انزال ایتمشدر دیو

سؤال اولندقده یوز درت کتاب انزال اتمشدر که ایچلرندن اون صحیفه سی آدمه
اللی صحیفه سی شیثه اوتوز صحیفه سی ادریسه اون صحیفه سی ابراهیمه نازل اولوب
دردری دخی توراة وزبور وانجیل وفرقاندر دیو بیورمشلر * فوایح مسکیه ده
مذکور برحدیثده یوزاون دندر دینوب لکن صحف آدم برینه موسایه قبل
التوراة اون صحیفه نازل اولمشدر دینوب کنز الاسرارده اشبو کلام قول محدثین
ومؤرخیندر دینوب حدیث ایدیکی تصریح اولنیوب بعض کتبده کتب منزله
یوزاون دردر دینوب صحف آدم وصحف موسی دخی ذکر اولنوب بعض کتبده
صحف موسی ذکر اولنیوب لکن صحف ابراهیم یکرمی ایدی دیو مذکوردر
تفاسیرده (شهر رمضان الذی انزل فیه القرآن) آیتنده حضرت رسوله قرآن
عظیم ابتدا شهر رمضانده قدر کیجه سنده نزول ایتمکه باشلیوب یاخود جمله قرآن
قدر کیجه سنده لوح محفوظدن اولکی قات کوکه اینوب بعده تدریجله نازل اولدی رسول
علیه السلام صحف ابراهیم رمضانک اول کیجه سنده توراة رمضانک التی کیجه سی کچدکده
انجیل اون اوچ کیجه سی کچدکده قرآن یکرمی درت کیجه سی کچدکده نازل اولدی
دیمشلردر دینوب * تفسیر ابن کثیرده زبور دخی رمضانک اون ایکی کیجه سی کچدکده
دیو جامع الصغیر سیوطیده اون سکز کیجه سی کچدکده نازل اولدی دیو برحدیث
شریف مذکوردر کشافده (انا انزلناه فی لیلة القدر) آیتنده مرویدر که قرآنک جمله سی
قدر کیجه سنده لوح محفوظدن دنیا کوکنه ایندریلوب جبرائیل علیه السلام فتح سنین
وفا ایله سفره دیدکاری یازیجی ملکلره املا ایتدیروب بعده حضرت رسوله یکرمی اوچ ییله دک
آیت آیت سوره سوره نازل اولوب اشبو آیتک معناسی انزال قرآن لیلة القدرده ابتدا
اولندی دیمکدر تفسیر کوراینده اتفاق اولنمشدر که قرآنی جبرائیل علیه السلام سماء دنیادن
بیت العزة لیلة القدرده ایندیروب سفره انی یازوب بعده یکرمی اوچ ییله دک تدریجله نازل
اولدی دینوب تفسیر واحدیده ابن عباس لیلهٔ قدرده قرآن جمله براوغوردن
سمای دنیایه ایندرلدی دیو مقاتل جبرائیل علیه السلام حضرت رسوله بر ییله دک
نقدر آیت وسوره ایندیرسه اولکی کوکده اولان سفره یه دخی لوح محفوظدن
اوقدر ایندردی دیمشدر دیو مذکوردر * شرح مقاصدده توراة عبرانی زبور
سریانی انجیل یونانی قرآن عربیدر دینوب شیخ اکمک وصایای امام اعظم
شرحنده انجیل سریانی ایدی دیو صحیح بخاریده حدیث بدء وحیده قصهٔ ورقه
ابن نوفلدن انجیل عبرانی اولمق اکلایوب بعض کتبده زبور دخی عبرانیدر
دینوب بعض کتبده صحف آدم وشیث وادریس سریانی صحف ابراهیم عبرانی

ایدی دیو مذکوردر نیچه معتبراتده صحف آدم اون عدد اولوب اسرار حکمت طبیعیه و معرفت منافع ومضارادویه وکیفیت تسخیرانس وجن وشیاطین وعلم هندسه وحساب وبعض علوم نایاب بیاننده ایدی صحف شیث علیه السلام اللی عدد اولوب علوم حکمیه وریاضیه یی جامعه اولوب کیمیا وسیمیا وصنایع مشکله وبعض اشیا دخی مذکورایدی صحف ادریس علیه السلام اوتوز عدداولوب اسرار سماویه وتسخیر روحانیات وعلوم عجیبه وطبایع موجودات وانواع غرائبی جامع ایدی صحف ابراهیم علیه السلام اون بایکرمی عدد اولوب جمله‌سی نصایح لطیفه ومواعظ شریفـه ایدی کتاب توراة زمرددن لوحلر اوزره یازلمش اینوب بیك سـوره ایدیکه هرسوره بیکر آیت ایدی توراتك تفصیلی احوال باب موساده ذکر اولنمشـدر زبور داود علیه السلام یوز اللی سوره اولوب اللیسـنده بنی اسرائیله بخت نصردن ایریشه‌جك عذاب وعقاب اللیسنده دخی طائفهٔ رومدن ایریشه‌جك آلام بحساب اللیسنده دخی باعث عبرت ومورث حیرت اوله‌جق انواع نصیحت ومواعظ وحکم وتحمید وتمجید رب عالم مسطور اولوب حلال وحرامدن وشریعته متعلق احکامدن برنسنه مذکوردکلدی کشف کشافده انجیل اوتوز بش سوره ایدیکه ایچنـدن بری سورة الامثال ایدی دینوب * فوایح مسـکیه‌ده کتاب انجیل نسخه‌لری درت دراودرکه انجیل متی انجیل مرقص انجیل لوقا انجیل یوحنادر دینوب قرآن عظیمك اوصاف واحوالی معجزات رسول علیه الصلاة والسـلام بابنده ذکر اولنور (قبائل انبیا) فوایح مسکیه‌ده ابن عباسدن مرویدرکه انبیادن بش کمسـنه عبرانی ایدیلرکه آدم وشیث وادریس ونوح وابراهـیم بش نفر دخی عربی ایدیلرکه هود وصالح واسماعیل وشعیب ومحمد مصطفی علیهم السـلامدر تفاسیرده موسی وعیسی اراسنده بیك نفر پیغمبر کلوب جمله بنی اسرائیلدن ایدی وحضرت ابراهیمدنصکره کلان جمیع انبیانسل ابراهیمدن اولوب جمله‌سی اکامتابعت ایله مأمور ایدیلر دینوب کشافك منلا سعدالدین حاشیه‌سنده (وقفینا من بعده بالرسل آیتنده موسادنصکره مرسـل یعنی پیغمبر اولنلر بعضلر قولنجه درت بیك بعضلر قولنجه یتمش بیك ایدی لکن جمله‌سی شرع موسی اوزره ایدیلر بعده عیسی رسول اولوب شرع موسی منسوخ اولدی دینوب یعنی بعض احکامی منسوخ اولدی دیمکدر زیرا اکثری منسوخ اولمیوب باقی طوردی * معتبرات متفرقه‌ده مذکوردرکه جمیع انبیـا ابراهیم علیه السـلام نسـلندن ایدیلر الاآدم وشیث وادریس ونوح وهود وصالح ولوط بعضلر قولنجه یونس دخی سریانی اولوب نسل ابراهیمدن

دكلدی وجمله انبیانی اسرائیلدن یعنی یعقوب بن اسحق بن ابراهیم نسلندن
ایدیلر الآدم شیث ادریس نوح هود صالح ابراهیم لوط اسماعیل اسحق یعقوب
شعیب یونس خالد حنظله محمد علیهم السلام وجمله انبیانك لسانلری اوچ درلو
لغت ایدی سریانی عبرانی عربی سریانی اولنلر آدم شیث ادریس نوح ابراهیم
لوطدر بعضلر قولنجه یونس دخی سریانیدر عبرانی اولنلر جمیع انبیاء بنی اسرائیلدر
عربی اولنلر هود صالح اسماعیل شعیب خالد حنظله محمد علیهم السلامدر
(صنایع انبیا) معتبرات متفرقه‌ده مذکوردر که آدم علیه السلام صنعت زراعتی
یعنی چفتجیلکی تعلیم جبرائیل ایله دنیاده ابتدا ایتدی * زین المجالسده ابتدا
جلاهلك ایدن ودرزیلك وقصابلق وچفتجیلك ودمورجیلك ایدن آدم علیه
السلامدر شیث علیه السلام خلیفه وحاکم مسلمین اولوب اکثریا غزایه مشغول
ایدی ادریس علیه السلام اکثریا سیاح اولوب چوق درس دیوب یازیجیلق
ودرزیلك صنعتنی ابتدا ایجاد ایتدیکی تواریخده مذکور اولوب (اول من خط
وخاط ادریس) کلامی بین الجمهور مشهوردر نوح علیه السلام نجار اولوب
ملاحلق یعنی کمیجیلك صنعتنی وحی خدا ایله ابتدا بیدا ایدوب طوفانده کمی
یاپوب بش آی دریا یوزنده کزمشلردر هود علیه السلام تاجر اولوب بعض کتبده
صنعت تجارتی ابتدا هود ایجاد ایتدی ذیوب لکن بعض معتبراتده نوح علیه السلام
قبل النبوه چوبانلق وتجارت ایدردی دینوب * زین المجالسده هود ولقمان حکیم درزی
ایدیلر دیو مذکوردر صالح علیه السلام دخی تجارت ایدوب * متن شرعه ده
صالح علیه السلام بعض لباسلر طوقوردی دیو مذکوردر ابراهیم علیه
السلام اکنجیلك ایتدیروب طعام انام وضیافت خواص وعوام ایچون
نیجه یوز چفتلری یوریوب ودخی نیجه بیك قیونلرین چوبانلر گودردی *
متن شرعه ده ابراهیم علیه السلام کندیسی وخدمتکارلری زراعت وحراثت
ایدوب کندیسی بالذات بزاز ایدی یعنی اسباب وقماش آلوب صاتردی
دیو مذکوردر لوط علیه السلام دخی اکنجیلك ایدردی اسماعیل علیه السلام
قناص یعنی صیاد اولوب اکثریا شکاره مشغول ایدی اسحاق علیه السلام برزمان
چوبانلق ایدوب بعده اوخدمتی اولادی ایدرلردی یعقوب علیه السلام دخی
سابقا چوبانلق ایدوب بعده اولادی ایدرلردی یوسف علیه السلام عزیز مصر یعنی
وزیر اعظم ونبوت ورسالت وحکومتله مدبر امور جمهور انام ایدی ایوب علیه السلام
قبل المرض وبعده غایت مالدار ایدیکه تفصیلی یوقارده کچمشدر شعیب علیه السلام

دخی کندی قیونلرینه چوبانلق ایدوب پیر اولدقده ایکی قزی چوبانلق ایدردی موسی علیه السلام اوتوز یاشنه دك فرعون یاننده اوغل کبی عزوناز وا کرام واعزازله بسلنوب اون ییل دخی مدین شهرنده قاین اتاسی شعیبه داماد وچوبان اولوب بعده فرعونی دعوته کاوب بنی اسرائیله حاکم اولدی هارون علیه السلام مقدما تاجر بعده فرعونه وزیر بعده فرعونه موسی ایله بیله مرسل و برادری موسایه وزیر اولدی الیاس علیه السلام نساجلك یعنی جلاهلك ایتمشدر داود علیه السلام نبوت ورسالتله بنی اسرائیله خلیفة الله اولوب کسب حلال ایچون موم کبی دمور مسخر اولمغین جبه جوشن دوزردی سلیمان علیه السلام انس وجن واکثر مخلوقات ارضه حاکم اولوب کسب حلال ایچون مبارك الیله زنبیل اوروب کچنوردی زکریا علیه السلام نجارلق ایدوب بنی اسرائیل ایچنده نبی ورسول ورئیس الاحبار یعنی سردار علماء کبار ایدی یحیی علیه السلام تارك دنیا اولوب تفصیل حالی سابقا ذکر اولنمشدر عیسی علیه السلام دخی تارك دنیا وسیاح اولوب تفصیل حالی سابقا ذکر اولنمشدر خاتم انبیا حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم ابدا اسرمدا اوغلانجق ایکن قیون کوذوب بیودکده عمیلری ابوطالب بونلری بسلیوب بعده خاتونلری خدیجه جمله مالارین یوللرینه بذل ایدوب بعدالنبوه لیل ونهارده سر وجهارده ارشاد قوم ضلالتپناه ایدوب مدینه یه هجرتدنصکره دائما مجاهد فی سبیل الله ایدیلر اوقات بابرکاتلرین غزای عزت سزای جنت جزایه وتقویت دین هدایه وتمشیت اوامر خدایه صرف ایدرلردی صحیح بخاریده کندیلردن مرویدر که الله تعالی بر پیغمبر کوندرمامشدر الا که چوبانلق ایدوب قیون کودمشدر بندخی اهل مکه یه اجرت ایله قیون کودمشمدر دیو بیورمشلردر علما دیمشلردر که انبیا قیون کوتدکلرینه حکمت تحصیل تواضع ومسکنت وضعفا ایله الفت ومؤانست وکندی قلبلرینی خلوت ایله تصفیه وحلیهٔ عزلتله تحلیه دردر حتی بعض عارفین بوسری تبیین ایدوب دیمشدرکه (نظم) انبیا راعیان امتدر * پس چوبانلق بولاره صنعتدر (ازمنهٔ انبیا) تفاسیرك مواضع متفرقه سنده آدمله شیث شیثله ادریس ادریسله نوح ارالرنده اصلا پیغمبر کلیوب نوحله ابراهیم اراسنده همان هود ایله صالح کلمشدر ودخی اول انبیاء بنی اسرائیل یوسف آخری عیسادر * بعضلر قولنجه اولی موسیدر ودخی موسی ایله عیسی اراسنده بیك پیغمبر کلمشدرکه جمله سی بنی اسرائیلدن ایدیلر ودخی عیسی ایله حضرت رسول اراسنده همان درت پیغمبر کلوب اوچی بنی اسرائیلدن بری عربدندرکه خالد بن سنان العبسیدر دینوب * لکن باب موسی علیه السلام آخرنده یازلدیغی اوزره بعض معتبرانده

حضرت موسایه معاونت ایچون حق تعالی بیك نفر کسنه‌یی پیغمبر ایدوب بنی
اسرائیل انلره توجه ایتدکلرنده موسایه غیرت کلمکین انك خاطریچون حق تعالی
او پیغمبرلرك جمله‌سنك روحلرین قبض ایتدی دینوب ودخی باب داوده یازلدیغی
اوزره بعض معتبراتده داود علیه السلام بعض مجلس قضاوحکومته اوتوردقچه
ایکی یاننده بیك نفر پیغمبر اوتورردی دینوب اشبو ایکی روایتی مؤید کشافك
منلا سعدالدین حاشیه سنده مذکوردرکه موسی ایله عیسی اراسنده بعضلر
قولنجه درت بیك بعضلر قولنجه یتمش بیك پیغمبر کلوب جمله‌سی دین موسی اوزره
اولوب انك شریعتنی خلقه عمل ایتدرمکله مأمور ایدیلر * تفسیر ابوالسعودده
(یااهل الکتاب قدجاءکم رسولنا یبین لکم علی فترة من الرسل) آیتنده بعضلر بین
عیسی ومحمد درت پیغمبر کلدی دیوب بعضلر ایکیسی اراسنده اصلا پیغمبر کلدی
دیوب قول ثانی آیت کریمه‌ده فترة کلمه‌سنده‌کی تنوینده اولان تفخیمه که امتداد
زمان فترنده ارسال رسوله کمال احتیاج اولمغله اهل کتابه جناب حقدن اولان
امتنان مقامنه لایق اوذر غایت مناسبدر دینوب فی الحقیقة صحیحنده (انااولی الناس
بعیسی ابن مریم فی الدنیا والآخرة لیس بینی و بینه نبی (حدیثی ایله قول ثانی رجحانی
اظهرمن الشمس وابین من الامس در والله اعلم (مدت مابین انبیا) کتاب منتقی‌ده
مذکوردرکه آدم زمانیله فخر عالم ولادتی ماینینك مقدارنده اختلاف اولنوب
واقدی قولنجه درت بیك التیوز بیل نیچه‌لر قولنجه التی بیك یوز اون ییل ابن عباسدن
روایتده بش بیك بشیوز ییل بعضلر قولنجه التی بیك قرق ییل ایدی معارف
ابن قتیبه‌ده مذکوردرکه مدت عمر حضرت آدم ١٠٠٠ سنه وفات آدمدن
طوفان نوحه دك ٢٢٤٢ سنه طوفاندن وفات نوحه‌دك ٢٥٠ سنه نوحدن
ابراهیمه‌دك ٢٠٤٠ سنه ابراهیمدن موسایه‌دك ١٩٠٠ سنه موسادن داوده‌دك
٥٠٠ سنه دوداددن عیسایه‌دك ٢٠٠ سنه عیسادن حضرت رسوله‌دك ٦٢٠
سنه بوجمله سکز بیك سکز یوزاللی ایکی ییل اولور شواهد النبوه‌ده مذکوردرکه
ولادت حضرت رسولدن زمان عیسایه‌دك ٧٢٠ عیسادن داوده‌دك ١٢٠٠
داوددن موسایه دك ٥٠٠ موسادن ابراهیمه‌دك ٧٧٠ ابراهیمدن نوحه‌دك
١٤٢٠ طوفاندن آدمه‌دك ١٢٤٠ بوجمله التی بیك یدیوز التمش بش ییل اولور
صحیح بخاریده سلمان فارسیدن مرویدرکه عیسی ایله محمد علیهما السلام اراسنده‌کی
فترت یعنی زمان انقطاع نبوت ٦٠٠ عیسادن موسایه دك ٢٠٠٠ موسادن
ابراهیمه‌دك ١٠٠٠ ابراهیمدن نوحه‌دك ٢٦٤٠ نوحدن آدمه‌دك ١٠٠٠ بعضلر

(قولنجه)

قولنجه ۲۰۰۰ ییلدر پس بوجمله یدی بیك ایكیوزقرق یاسكز بیك ایكیوزقرق ییل
اولور بعض معتبراتده ابن عباسـله ابن اسحاقدن مرویدركه نبوت عیسادن ولادت
حضرت رسوله دك ٦۰۰ اسكندررومی وفاتندن زمان ولادته دك ۸۸۲ داوددن
زمان ولادته دك ۱۰۰۰ موسـادن زمان ولادته دك ۲۳۰۰ ابراهیمدن زمان
ولادته دك ۳۰۷۰ نوحدن زمان ولادته دك ٤٤۹۰ آدمـدن زمان ولادته دك
٦۷٥۰ بوجمله التی بیك یدییوزاللی یـل اولور * فواتح مسكیده ده ابن عباسـدن
مرویدركه آدمـدن نوحه دك ۲۲۰۰ نوحدن ابراهیمه دك ۱۱٤۳ ابراهیمدن
موسایه دك ٥۷٥ موسادن داووده دك ٥٦٥ داوددن عیسایه دك ۱۰٥۳ عیسادن
هجرت حضرت رسوله دك ٦۰۰ بوجمله التی بیك یوزاوتوز التی ییل اولور * ینه
كتاب مذكورده مسـطوردركه كبار احبار بنی اسرائیلدن یتمش ایكی فاضل كامل
اتفاقیله عبرانیدن یونانی یه ترجمهٔ اولنان توراة شریفده مذكوردركه نزول آدمدن
طوفانه دك ۲۲٤۲ طوفاندن ولادت ابراهیمه دك ۱۰۸۱ ولادت ابراهیمدن وفات
موسایه دك ٥٤٥ اندنصكره‌سی توراتده اولمیوب لكن كتاب مجسطیده بووجهله
مذكوردركه وفات موسادن بخت نصر سلطنتنك ابتداسنه دك ۹۷۸ سنه ۸
ماه ۸ كوندر بخت نصر سـلطنتنك ابتداسـندن هجرت حضرت رسـوله دك
۱۳٦۹ سنه ٤ ماهدر * پس بوحسابجه نزول آدمدن هجرته دك ٦۲۱٦ سنه‌در *
تاریخ ابن شحنه‌ده نزول آدمدن هجرته دك قول اصح اوزره التی بیك ایكیوز اون التی
ییل كچمشدر دینوب اوتقدیرجه ترجمهٔ توراتله مجسطیدن نقل اولنان روایت سائر
روایاتدن اصح وارجح اولمش اولور لكن بوقاروده مدت عمر دنیـاده تفصـیل
اولندیغی اوزره مدت عمر دنیا یدی بیك ییلدرذیو برحدیث شریف اولوب وهب بن منبه
قولنجه رسول علیه السلام پیغمبر اولدقلری تخمینا بش بیك التیوزایچنده اولدیغی
برصحیفه بوقاروده زمان آدمدن ولادت حضرت رسوله دك بش بیك بشیوز ییل
كچدی دیو ابن عباسدن برروایت اصح جمیع روایات اولمق كورینور والله اعلم (فائده)
عیسی ایله حضرت رسول علیهما الصلاة والسلام اراسنده كچن زمانده بین الاسلاف
كلی اختلاف اولنوب تفسیر تیسیرده ابن عباس وقتاده رفع عیسی ایله نبوت رسول
علیه السلام اراسی بشیوز التمش ضحاك ومقاتل التیوز كلبی ومجاهد بشیوز قرق
ینه من بوركلبی بین مولد عیسی ومولد محمد علیه السلام بشـیوز التمش طقوز ییل
ایدی دیمشـلر دینوب تفسـیر لبابده زمان فترت وحی یعنی رفع عیسـادن نبوت
رسوله دك معمر وكلبی قولنجه بشیوزقرق التی ییلدردینوب تفسیر قاضیده التیوزیا بشیوز
التمش طقوز كشافده بشیوز التمش یا التیوز یادرتیوز التمش ایله یتمش اراسیدردینوب تلقیح

ابن الجوزیده ابن عباس وابن اسحاق قولنجه رفع عیسادن ولادت حضرت رسوله دك التیوز یل برروایتده بشیوز یتمش سکز یل کچمشدر دینوب مواهب لدنیه ده رفع عیسادن نبوت حضرت رسوله دك سلمان فارسی وقتاده قولنجه التیوز قتاده دن برروایتده بشیوز التمش ضحاك قولنجه درتیوز اوتوزله قرق مابینی شعبی قولنجه طقوز یوز اوتوز اوچ یل کچوب حافظ ابن کثیر مشهور بودرکه تمام التیوز یلدر دیمش دیو مذکوردر (فائده) تفسیر لبابده جبرائیل علیه السلام انبیایه وحی ایچون نازل اولدیغنك عددلرندن معلوم اولان مرتبه بودرکه آدمه اون ایکی ادریسه درت نوحه اللی ابراهیمه قرق ایکی یوسفه درت موسایه درتیوز عیسایه اون حبیب اللهه یکرمی درت بیك کره نازل اولدی دینوب تفسیر کبیرده (اذایدتك بروح القدس) آیتنده جبرائیل علیه السلام عیسانك یانندن اکثر زمانده دور اولمامغه مأمور ایدی دیو مذکوردر کشافده جبرائیلی ملکیتی صورتنده حضرت رسولدن غیری انبیادن هیچ بریسی کورمك میسر اولمدی حضرت رسوله دخی ایکی کره واقع اولدیکه بری ابتداء نبوتده بر یوزنده بری معراجده کوکده دینوب واقعا حضرت رسوله سائر زمانده خصوصا جمله انبیایه انسان صورتنده کلوب حضرت رسوله کلدکچه صحابه ایچنده غایت خوبروی اولان دحیهٔ کلبی دیدکاری کسنه نك صورتنده کلوب کاه جمله صحابه یه کاه بعضنه کورینوب کاه کسنه یه کورنیوب همان حضرت رسول ایله سویلشوب کاه آوازنی کاه بعض علامتی صحابه نك بعضلری ایشدرلردی (فوائد متفرقه که بعض وجهله بعض انبیایه ونبوته متعلقه در) معتبراتده مذکوردرکه رمله شهرینك محلنده یتمش پیغمبر مزاری واردرکه کفار بنی اسرائیل انلری ظلما قدس شهرندن سورکون ایدوب جمله سی برکون ایچنده آجلقدن وفات ایتمشلردی زین المجالسده مرویدرکه رسول علیه السلام برکسنه بر مؤمنه براچم صوویرسه یتمش پیغمبره صوویرمش کبی اولوردیوب ایشدنلر سببن صوردقلرنده زیرا انبیاء بنی اسرائیلدن یتمش پیغمبر برقربه صو ایله بیابانه چیقوب انده جمله سی اویودقلرنده برفاره کلوب قربه یی دلوب جمله صوآقوب کیدوب اویاندقلرنده جمله سی صوسزوفات ایتدیلردیو بیوردیلر * تفسیر لبابده حضرت رسولدن مرویدرکه بنی اسرائیل اول نهارده یعنی صباحده یاتوشلق زمانده برساعت ایچنده قرق اوچ نفر پیغمبری قتل ایدوب عباد وزهاد بنی اسرائیلدن یوز اون ایکی نفر کسنه قالقوب اوقاتللره امر معروف ونهی منکر ایتدکلرنده آخر نهارده یعنی اخشام زماننده بونلردخی قتل اولندیلر * تفسیر ابو السعودده سلفدن نیجه علما

(دیمشلردرکه)

دیمشلردرکه انبیادن برکسنه جنك ایچنده قتل اولنمق اصلا واقع اولمامشدر *
زین المجالسده بنی اسرائیل ایچنده برزمانده اوچیوز ییل عبادت ایدن پیغمبر اولوردی
دینوب بونك تفصیلی نبوتی مشکوك اولنلر بابنده مخلیقا علیه السلام فصلنده
مذکوردر * ینه باب مزبورده ذوالکفل علیه السلام انبیادن یوزنفر کسنه‌یی مجلس
واحدده قتلدن خلاص ایتدیکی دخی مذکوردر * معالم التنزیلده مجاهد حق تعالی
طائفهٔ بدودن وطائفهٔ جندن وطائفهٔ نسادن اصلا پیغمبر کوندرمامشدر دیوب
بدودن یعنی صحرا وقری خلقندن پیغمبر کوندرلمدیکنك حکمتی غلاظتلری وجفالری
یعنی ظلم وتعدی وشدت وناسازلکلریدر دیمشلردینوب تفاسیرده (وما ارسلنا
من قبلك الارجالا نوحی الیهم) آیتنده اشبو آیت دلالت ایدر که حق تعالی دعوت عامه
ایچون نساوصبیان وملائکه‌دن اصلا پیغمبر کوندرمامش اوله حضرت عیسانك
بشیك ایچنده نبوتی بوکا منافی دکلدر زیرا نبوت رسالتدن اعمدر دینوب * بعض
معتبراتده ابن عباس طائفهٔ عجمدن اصلا پیغمبر کلمامشدر دیمش دینوب علم عقائدده
یقول العبد دیمکله مشهور اولان قصیدهٔ پرفوائدده مذکوردرکه (نظم) وما کانت
نبیا قط انثی * ولا عبد وشخص ذوافتعال * یعنی عورتلردن وقول جنسندن وحاشا
شخص مفعولدن اصلا برکسنه پیغمبر اولمامشدر کشافده (یامعشر الجن والانس
الم یأتکم رسل منکم) آیتنده طائفهٔ جنه ینه کندو ایچلرندن پیغمبر کوندرلدیکنده
اختلاف اولنوب بعضلر اشبو آیتك ظاهریله استدلال ایدوب انس وجن طائفه‌لری
مکلفلکده برابر اولمغین هر برینه کندی جنسلرندن پیغمبرلر کوندرلدی دیدیلر
جنسلرندن اولمغه سبب ایچلرندن اولمقده الفت ومناسبت زیاده‌در دینوب بعضلر
دخی نبوت انسانه مخصوصدر جندن اصلا پیغمبر کلمامشدر قرآنده (رسل منکم)
بیورلدیغی انسله جن خطابده جمع اولمق سبیله درنتکم انجو ومرجان آجی درباره
مخصوص اولوب طاتلو دریارده اولمزکن قرآنده (یخرج منهما اللؤلؤ والمرجان)
بیورلمشدر دیوب بعضلر دخی قرآنده رسل جندن مراد طائفهٔ جنه انبیا طرفندن
مرسل اولان جنلردرکه کندی طائفه‌لرینی دعوتله مأمور اولمشلردی نتکم
حضرت رسوله بواوشان جنلر حقنده قرآنده (ولوا الی قومهم منذرین) بیورمشدر
دیمشلر دیو مذکوردر * فواتح مسکیه‌ده مذکوردرکه حق تعالی هر بیك ییلده
برنصرت دین قویم وتقویت صراط مستقیم ایچون معجزات باهرات ودلالات
ظاهرات ایله برنبی شریف الخصال لطیف الفعال ارسال ایتمشدرکه اولکی بیکده
آدم علیه السلام مرسل اولوب او بیکك کوکبی زحل ایدی ایکنجی بیکده ادریس

عليه السلام مرسل اولوب او يبكك كوكبى مشترى ايدى اوچنجى بيكده نوح عليه السلام مرسل اولوب او بيكك كوكبى مريخ ايدى دردنجى بيكده ابراهيم عليه السلام مرسل اولوب او بيكك كوكبى شمس ايدى بشنجى بيكده موسى عليه السلام مرسل اولوب او بيكك كوكبى زهره ايدى التنجى بيكده عيسى عليه السلام مرسل اولوب او بيكك كوكبى عطارد ايدى يدنجى بيكده سلطان انبيا محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم مرسل اولوب او بيكك كوكبى قمردر حق جل وعلا نبوت ورسالتى حبيبنده ختم ايدوب دنيانك بيكار ييللرى دخى نهايت بولندى ديومذ كوردر * حالا معلوم اوله كه احوال انبياء كزين متقدمين بو مقامده اختتام بولوب شمدنكيرو عنان يكران قلم بدايع رقم سيد المرسلين وخاتم النبيين حضرتلرينك احوال سعادتمآللرى بيانانه منعطف وجل همت وسعى ودقت اكا منصرف قلندى والمسؤل من الله الملك القدير العون والصون. والتيسير انه حسبنا ونعم النصير

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى جعل محمدا افضل مخلوقاته ومرآة اسرار ذاته ومشكاة انوار صفاته و بعثه رحمة للعالمين اظهار السنيات عطياته على جميع برياته صلى الله عليه وسلم وعلى آله واصحابه هداة الدين وحماة المتقين من الله حق تقاته (اما بعد) قسم ثالث كتاب صحت نصاب اولان اشبو اوراق فوائد انتساب مهتر وبهتر عالم سيد وسند بنى آدم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك وآل واصحاب كزين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين زمرهلرينك احواللرى بيانانده اولوب يكرمى درت بابه توزيع وبعض بابلرى نيجه فصل شريف الاصل ايله تفريع اولنمشدر * اولا معلوم اوله كه حبيب خدا طبيب اهل هدا محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم ابداسزمدا حضرتلرينك احوال سعادتمثاللرى واصحاب وآللرى بياننده علماء عرب وعجم وروم السنهٔ ثلاثهده منثور ومنظوم مكمل ومعتبر مطول ومختصر اولقدر كتب جليله تأليف وتركيب وتصنيف وترتيب ايتمشلردر كه جملهسنك مشتمل اولديغى تفصيلا جمع وبيان خارج دائرهٔ امكان اولمغين محرر سطور اولان بندهٔ افكندهٔ پرقصور مرآت الكائنات ديمكله مسمى اولان اشبو كتاب صحت سماتده كه بعون الله الملك الاكبر زبدهٔ جملهٔ كتب تواريخ وسير اولمق مقرردر خصوص منصوصده مطولات ومختصراتده ذكر اولنان روايات وحكاياتك جميع مهماتى مهماامكن ذكر واعلام ايتمكى تعهد والتزام ايدوب محبة للرسل المكى المدنى وابتغاء لرضاء الرب الغنى مجموع كتب معتبرهدن مغنى

اولمق ایچون کیمی تفصیلا وتصریحا کیمی ایجازا وتلمیحا جمله درج وترکیب وترتیبنده سعی بلیغ وجهد بی دریغ خرج ایتدیکه اشبو ادعا اولنان معنای رعنای جامعیت واغنا صاحب ذهن صاف انصاف اتصافه بعد التتبع الکلی واضح وجلی اولور وماتوفیقی الابالله هوحسبی ولااله سواه (مدح وثنا بحضرت سلطان انبیا) اللهم صل علی طبیب قلوبنا وشفیع جمیع ذنوبنا محمد عبدك الاکرم وحبیبك الافخم وعلی آله الابرار واصحابه الاخیار کلماذکرك الذاکرون وغفل عن ذکرك الغافلون وسلم تسلیما دائما کثیرا وزد کرامة وشرفا وتعظیما وتوقیرا (نظم) آن شهنشاه کشور معنی * تاج فرق پیمبران یعنی * احمد مرسل افتخار بشر * شافع المذنبین فی المحشر * قائد الناس بالهدی والعون * شاه اولاك ماخلقت الکون * فخر یثرب سلالهٔ بطحا * امی اوح خوان مااوحی (لمحرره) جملهٔ خلق راملاذ وپناه * نورچشم جهان حبیب الله (نثر) نفحات عنبر نسیم صلوات ونسمات عبهر شمیم تسلیماتکه مهب ریاض قدس ومصب حیاض پرانسدن مشام دل وجانی معطر ودماغ روح روانی مبخرایده اول خاتم الانبیاء والمرسلین سید الاولین والآخرین محمد نام احمد پیام محمود مقام عالی حسب عربی نسب فلك سریر ملك وزیر حقانی خصال سبحانی وصال ماه مکه ویثرب شاه مشرق ومغرب مهتر خورشید منظر سرور جمشید چاکر عنوان دیوان نبوت سلطان ایوان فتوت طبیب لبیب جانهای خسته ربیع منبع دلهای شکسته سید معشر بشر وسائر مخلوقات شفیع جمیع عصاة در عرصهٔ عرصات (نظم) سپهسالار نزد یکان درگاه * چراغ بزم کان لی مع الله * شده منظر وانجم مواکب * غبار مرکبش کحل الکواکب * حضرتلرینك روح پرفتوح وسینهٔ رحمت دفینهٔ مشروحلرینه مانند اداء فرض رجاء جنان وصفای جنان ایله عرض اولنور فضل خدا وکرم رسولدن متضرع ومسؤلدرکه اشبو عبد احقر منکسر الضمیردن موصول (مصراع) بعده لطف حقله اوله مقبول (نظم) بمحمد وضحت انا الانوار * فبنوره لیل الزمان نهار * النور منه مفرق اجزاؤه * فیه الشموس تضیئ والاقمار * هوصورة نوریة بشریة * لله فی تصویرها اسرار * شمس تجلت لاافول لنورها * بدر بدا لایعتریه سرار الله ارسله البشارحمة * ووسیلة فلنابه استبشار (لمحرره) صلی علیه بفضله رب الوری * مادامت الادوار والاطوار (نثر) وصد هزار دررغرر تحیات صافیات وجواهر تسلیمات وافیات نثار ارواح آل ابرار واصحاب اخیار قیلنورکه هر بری ممهد قواعد دینیه ومرشد عقاید یقینیه ناصر دین اسلام ناشر شرع سید الانام رافع

اعلام ایمان دافع فئام ذوی الطغیان ایدیلر (محرره) اولدیلرچون دعا‌ءراه هدا * رضی الله عنهم ابدا (نثر) اللهم اجعلنا متمسکین بسنتهم متنسکین بطریقتهم و توفنا علی محبتهم واحشرنا فی زمرتهم انك سامع النداء ومجیب الدعاء فی السراء والضراء (نظم) لیس لی تحفه تلیق الیه * یامفیض الوجود صل علیه * (دیکر) ماان مدحت محمدا بمقالتی * لکن مدحت مقالتی بمحمد

باب اول دراحوال نسب رسول صلی الله علیه وسلم

بو باب شرف انتسابده فوائد سبع مقبولة الطبع وار درکه جمیع کتب سیردن منتخب و مختصر واهم مهماتدن اولمغین محرر اولمق مقرر اولوب اشبو فوائد کثیرة العوائد بوجمعیت وترتیبله ذکر اولنمق بوکتاب مستطابك خصائص وفضائلندن و بفضل الله تعالی اجمع وانفع کتب تواریخ وسیر اولمسنك جلائل ودلائلندندر ومن الله ممدالکون اسأل العون والصون (فائده دراسامیٔ آباء واجداد رسول علیه السلام) هو محمد بن عبدالله بن عبد المطلب بن هاشم بن عبد مناف ابن قصی بن کلاب بن مرة بن کعب بن لوی بن غالب بن فهر بن مالك بن النضر ابن کنانة بن خزیمة بن مدرکة بن الیاس بن مضر بن نزار بن معد بن عدنان * کتب سیرده عدناندن یوقاروده اختلافلر اولوب بعضنده عدنان بن یسع بن همیسع بن نبت بن قیذار بن اسماعیل علیه السلام ابن ابراهیم الخلیل علیه السلام * دینوب معارج النبوه ده عدنان بن اد بن ادد بن همیسع بن نبت بن حمل ابن قیذار بن اسماعیل علیه السلام دینوب بعض کتبده شهیر آفاق محمد بن اسحاق قولنجه عدنان بن ادد بن مقوم بن ناحور بن یبرح بن یعرب بن یشجب بن ثابت ابن اسماعیل علیه السلام دینوب کتاب الصفوده عدنان بن ادد بن همیسع بن حمل بن نبت بن قیذار بن اسماعیل علیه السلام دینوب * کتاب الانس الجلیلده بعضلر عدناناله اسماعیل آراسنده قرق بطن همان یدی نفر کمسنه عد ایدوب لکن مختار بودرکه عدنان بن ادد بن الیسع بن همیسه بن سلامان بن نبت بن حمل ابن قیذار بن اسماعیل علیه السلامدر دیوب دلائل النبوه‌ده حضرت رسول علیه السلام عدنان بن ادد بن زید بن یری بن اعراق الثری دیوب زید مزبور همیسع در یری نبت دراعراق الثری اسماعیلدر دیمشدر دیومذکور در (فائده) مواهب لدنیه‌ده کبار علمادن ابن دحیه علما اتفاق ایتشلر درکه رسول علیه السلام نسب شریفلرین بیان ایتدکجه عدنانه دك ذکر ایدوب یوقاروسنه تجاوز ایتمزلردی

دیوب * ابن عباسدن مرویدرکه رسول علیه السلام نسبلرین ذکر ایتدکجه معد بن عدنانی کچمیوب آنده طوروب ایکی کره یااوچ کره کذب النسابون دیرایدی لکن سهیلی بو کلام حدیث اولمیوب ابن مسعود کلامیدر دیوب غیریلر دیمشلردر که ابن مسعود (الم یأتکم نبأ الذین من قبلکم قوم نوح وعاد وثمود والذین من بعدهم لایعلمهم الاالله) آیتنی اوقودقجه کذب النسابون دیرایدی یعنی نسابلر خلقك نسبی احوالنی بیلك دعوی ایدرلر حق تعالی ایسه علم انسابی عبادندن نفی ایتدی * مرویدر که حضرت عمر نسبت نسب انجق عدنانه دك اولوراندك یوقاروسنی بلمزز دیوب ابن عباس دخی عدنانله اسماعیل آراسنده اوتوزاتا واردر که کیملر ایدوکی بلنمش دکلدر * دیوب مسالك الحنفا فی والدی المصطفی آدلو کتابده کبار تابعیندن عطا حضرت رسولله آدم علیهما السلام آراسنده طقسان طقوز اتا واردر دیمش دیو مذکوردر والله اعلم (فائده) رسول علیه السلام اجدادنك اکثری عادت طائفهٔ عرب اوزره بر لقب ایله مذکور ومشهور اولوب اسملرینه مغلب قلنمشدی کتب سیرده عبد المطلبك قول اصح اوزره اسمی شیبة الحمد هاشمك اسمی عمرو عبد منافك اسمی مغیره قصی اسمی زید کلاب اسمی حکیم یاخود عروة الیاس اسمی حبیب ایدی دینوب اسمی ذکر اولنانلرك ومجرد لقبلریله مذکور اولنلرك سبب لقبلری وسائر حاللری مطولاتده تفصیل اولنوب خوفا عن الاکثار اشبو تاریخ مختصرده ترکی اختیار وذکر اهم مهمات ونوادره اقتصار اولندی بعض معتبراتده قول اکثر اوزره فهر بن مالکك لقبی قریش اولوب آنك نسلندن اولنلره قریشی دیرلر دینوب آندن یوقارونك نسلندن اولنلره کنانی دیرلر دینوب لکن اکثر کتب سیرده وجمیع تفاسیرده قول جمهور اوزره قریش نضر بن کنانه نك لقبی اولوب آنك نسلندن اولنلره قریش آنك نسلندن اولمیوب کنانة بن خزیمه نسلندن اولنلره کنانی دیرلر ابن عباس بونلره قریش دینمك دریاده قرش آدلو برجانوره تشبیها درکه غایت یاوز اولوب جمیع حیوانات بحراندن خوف اوزره دردیمشلر دینوب وجه تسمیه ده برقاچ درلو سبب دخی مذکوردر (فائده) کتب معتبرهده عدنانك والدهسی بلها بنت یعرب بن قحطاندر دنیاده جمیع قبائل عرب ایکی قسمدر که بری قحطان نسلندن اولمغین آنلره بنی قحطان دیرلر برقسمی دخی نسل حضرت اسماعیلدن اولان عدنان ذریتندن اولمغین آنلره بنی اسماعیل دینوب بنی عدنان دخی دیرلر دیو مذکوردر اشبو ایکی فرقهنك هر بری بیحد ولایعد قبیلهلر اولمشلردر اشبو کتابك جلد ثانیسنك چاق آخرنده باب قبائل عربده اجمالا بیان اولنور (فائده) نیجه معتبراتده مذکوردر که

ازدور آدم اجداد فخر عالم صلى الله عليه وسلم الطاف خالق النفوس ايله مأنوس واطفاء
نور خدا ايتمك ايستين اعداء بدرا شرلرندن محروس ايديلر جمله دن بري مر و بدر كه
عدنانك اسمى عدنان اولديغى نبى آخرزمان بونك نسلندن اوله جقدر ديو انس
وجان بوني اهلاك قاصد ومترصد اولدقلر يچوندر * بركون عدنان آته بندكده
سكسان كسنه اني قتله قصدله آتلنوب ايكى طاغ آراسنده يتشوب آنى زخملدكارنده
آندن اينوب طاغه يورو يوب عدولر بد خولرسـيه رولر انك عقبنجه كتدكارنده
قدرت حقله طاغك يوقاروسـندن برال اوزانوب كلوب عدناني طاغك ذپه سنه
قالديروب بعده برصدا اولوب (ع) جمله ناپاكلر هلاك اولدى * برى دخى مسالك
الحنفاده مذكوردر كه انبياء بنى اسرائيلدن حضرت ارميايه ياارميا بخت نصره واروب
اعلام ايله كه بن انى عرب طائفه سنه مسلط ايلدم ودخى ياارميا معدبن عدناني
براق اوستنه سنكله بندر تاكه اكا ضرر ايرشميه زيرا بن آنك نسلندن برنبى كريم
يعنى رسـول صاحب قدر عظيم چيقارسم كركدر ديو وحى اولنمغين ارميا دخى
امر حقله عمـل ايدوب معدى براقه بنديروب ولايت شامه كتوروب انده بنى
اسرائيل ايچنده نشـو ونما بولوب بخت نصر فتنه سى دفع اولدقده معد صاحب
سعدينه عربستانه كتدى (فائده) جميع معتبراتده مذكوردر كه حضرت رسولك
آدم پيغمبره دك اولان آباء كرام واجداد فخامى (مصراع) جمـله اصحاب عقل
وحسن وجمال * وارباب شجاعت وسخاوت وانواع كمال واهالئ اعالئ حسن
خصال ويمن فعـال اولوب (مصراع) نور موفور فخر هرد وجهان * جبـين
مبينلرندن مانند مهر پرلمعان تابان ودرخشان ايدى هر بريك خاتونى حامل اولدقده
نور محمدى آنك الننه منتقل اولوب جبين شوهردن نورعالى كوهر كيتمكله رنك رو يى
نوعا مغير اولوب مولود مسعود وجوده كلدكده نورانك آلننده ظهور ايدردى
بعد هر پدر مظهر نور اولان پسرعالى كهره اشـبو امامت بهيهٔ الهيه يى عفت
وامانت ايله رعايت وحمايتده جدّ بليغ وجهد بى دريغ ايده سن ديو محكم سپارش
واولاد امجاد دخى سـعى وكوشش ايدوب مهما امكن سـداد وصلاح ورشاد
وفلاح اوزره اولورلردى حضرت اسماعيلدنصكره اكثر قبائل عرب ايچنده فهم
وكياست ايله حكومت ورياست بونلره مخصوص وبنيـان شـوكت وسلطانلرى
مشيد ومرصوص اولوب دين قويم حضرت ابراهيمى افشا وآثار جود وسخادن
نيجه امور انشا ايدرلردى معارج النبوه ده مذكوردر كه مضرك اسمى مضر اولديغى
انى هر كورن جمال باكمالنه عاشق اولديغيچوندر اهل اسلامدن اولمغين راه خداده

(وملت)

وملت حضرت ابراهیمی اجراده سعی ودقت واوغلی الیاسه لطیف نصیحتلر ایتمشدر بنجه معتبرتده مذکوردرکه الیاس بن مضر صلاحده پیر وپدر اولوب قبائل بنی اسماعیله امر معروف ونهی منکر ایدوب علم حکمتده لقمان وار طوائف عربده اشتهار وکمال رغبت واعتبار بولدی * مرویدرکه حج زمانلرنده حضرت رسولك نورفریدالدهری الیاس کندی ظهرنده حجاج مانند صوت بلندایله تلبیه ایتدیکنی یعنی رضاء حقی جویان اولوب (لبیك اللهم لبیك) کلامن کویان اولدیغنی قولاغیله ایشیدردی * تفاسیرده مذکوردرکه کعب بن لوی قدیمدن جمعه کوننك اسمی عربجه عروبه ایکن اوکونده یانه خلق جمع اولمغین اسمنی جمعه قویوب اوجمعیتلرده دائما وعظ ونصیحت ایدوب کندی نسلندن آخر زمان پیغمبری کله جکنی خبر ویروب اکا ایمان کتوروب تابع اولهسز دیو اصرلیوب اول بابده دیدیکی شعرلردن بربیت بودرکه (نظم) یالیتنی شاهد نجواء دعوته * اذا قریش تبغی الحق خذلانا (نثر) یعنی نولیدی بن محمدك خلقی دینه دعوت ایدوب طائفهٔ قریش دخی عصیانا وطغیانا حقه راضی اولمیه جقلری زمانه یتشوب محمده نصرت ومعاونت ایدیدم دیمکدر * مسالك الحنفاده مر بور کعب زمانیله حضرت رسولك نبوتی آراسنده بشیوز التمش ییل کچمشدر دینوب جلدثانیده باب ملوك جرهمده ذکر اولنه جق تفصیلك کمال اجمالی بودرکه طائفهٔ عرب ایچنده عبادت اصنام ظهور ایدوب مکه شهرینك حکومتی اجداد رسول علیه السلام الندن غضب اولندقده مسلمانلر اطرافه طاغلوب اوچیوز ییلدنصکره ینه اجداد رسولدن قصی سابقا طاغلان قبائل قریشله مکه شهرینك حکومتنی ینه قبائل عربدن کفار اشرار اولان خزاعه طائفه سنك الندن آلوب برمقتضای فحوای کماتدین تدان مانند ددان اولان زمرهٔ بدان ذوی الطغیان مغموم ومحزون مکه دن بیزون اولدیلر * بعده مزبور قصی سابقا بناء کعبهٔ معظمه نك سقفی اولمامغله ایچنه سیل کیرمکدن یقلمغین قریشله یاپوب مسقف واواوجهله کندی قدرلرین مشرف ایتدیلر تفسیر واحدیده (لایلاف قریش ایلافهم رحلة الشتاء والصیف) آیتنده ابن عباسدن مرویدرکه مکه شهری وادیٔ بی زرع اولمغین اهل مکه نك دائما معاشده مضایقه لری اولمغله شتاده یمنه صیفده شامه تجارت ایچون سفر ایتمکی هاشم بن عبد مناف قریشه اوکردوب بواسلوبله تجارتدن حاصل اولان ربحی فقرا واغنیایه برابر تقسیم ایتمکله قریشده اصلا فقیر قالمیوب جمیع قبائل عربده قریش کبی غنی طائفه اولمغین بعض شعرا بونلری مدح ایدوب دیمشکه (نظم) قل للذی طلب السماحة

والندى * هلا مررت بآل عبد مناف * المنفقين وليس يوجد منفق * والقائلين هلم للاضياف * والخالطين فقيرهم بغنيهم *حتى يكون فقيرهم كالكافى * والمنجزين بكل وعد صادق * والراحلين برحلة الايلاف (نثر) معتبراتده عبد المطلب ابن هاشمك زياستنه وسخاوتنه وسر كذشتنه خصوصا زماننده ظهورقصهٔ اصحاب فيله متعلق عظيم تفصيللر اولوب قصهٔ فيل جلد ثانيده ملوك يمن بابنده تفصيل اولنوب عبدالمطلبك باقى احوالندن ذكرى مهم اولان بودركه هاشمك بوندن غيرى نسلى قالمامغين آل هاشمك شرفى بونك نسلنه منحصر اولمشدر * مرويدركه عبد المطلب غايت عاقل واديب زكى ولبيب سخى وشجيع ومهيب مدبر ذو رأى مصيب اولوب * ابن اثير ايدر مكه ده جبل حراده ابتدا تحنث ايدن يعنى برمقدار زمان عزلتله عبادت ايدن بودر ابن قتيبه ايدر عبدالمطلبك سفرهٔ بركت بهره سندن طاغ باشلرنده وحوش وطيوره مائدهٔ پر فائده قونوب لاجل كمال السخا فياض اسميله ودخى مطعم طيرالسماء اسميله ملقب ومسمى اولوب مستجاب الدعا ايدى كتاب ملل ونحلده مذكوردركه نورمحمدى بركتيله عبد المطلب كندى اولادنه ترك بغى وظلم وشقاق وتحصيل مكارم اخلاق امر ايدوب مرد ظالم جزاسن كورمينجه وفات ايتمز ديو متكلم اولوب اتفاق برظالم كسنه دنياده بلااصابة البلا متوفا اولدقده عبد المطلب خوش خصاله انكله سؤال اولنمغين برزمان متحير ومتفكر اولوب بعده (والله وراء هذه الدار دار يجزى فيها المحسن باحسانه ويعاقب المسيئ باسائته) ديو جواب باصواب ويردى يعنى والله اشبو دار فنامدار دنياى غدار عاقبتنده برجاى قرار واردركه انده اهل حسنات وسيئات عمللرينه كوره مجازات اولنورلر (فائده) حضرت رسولك پدر ومادرلرى ايماننده اختلاف اولنوب كتاب مسالك الحنفاى والدى المصطفى ده ونيچه كتاب مصنفى ده برقاچ روايت حكايت اولنوب برى بودركه انلر قبل بعثة الرسول زمان جاهليتده وفات ايتمشلردر جميع شافعيه واكثر حنفيه قولنجه هيچ برپيغمبر امتنه دعوت دين ايرشمدين نه كفر حرامدر نه ايمان واجبدر زيرا قول اصح اوزره ايمان عقلا واجب اولميوب شرعا وسمعا واجبدر جاهليتده ايسه اديان انبيا مرور زمانله وغلبهٔ كفار ذوى الطغيانله هرشهرده خفية برايكيشى كسنه دن غيرى يرلرده بالكليه معدوم ونامعلوم اولمشدى ايكنجى بودركه آنلر وزمان فترتده سائر وفات ايدنلر يوم قيامتده امتحان اولنوب مطيعلر جنته مخالفلر جهنمه قونورلر زيرا نيچه احاديث صحيحه نك مضمونى بودركه صاغر ودلسز واهل فترت ومعتوه وپيرفانى وكوچك ايكن وفات ايدنلر قيامتده هر برى حالنه موافق اعتذار ايتدكده سزه رسول

(كوندررسم)

کوندررسم مطیع اولورمیسز دیو الله تعالی آنلردن عهد آلوب بعده امدی جهنمه کیریکز دیو رسول کوندروب بعض حدیثلرده بلاواسطه الله تعالی بالذات خطاب ایدر دینوب ازلده سعید یازیلان اطاعت ایدوب کیروب جهنم اکا بردوسلام اولوب جنته قونوب جهنمه نیچه کیرهلم دیوتردد ایدنلر بامرالله خواه وناخواه جهنمه سوریلوب ایچنه قونور * علامهٔ عالی کهر شیخ ابن حجردیرکه حضرت رسولك اجداد وآباء وسائر اقرباسندن قبل النبوه وفات ایدنلره ظنمز بودرکه حبیب الله حرمتنه زمان امتحانده حضرت رب رحمان اول فرمان بی درمان واجب اذعانه عصیان ایتدرمیه * اوچنجی بودرکه کفراوزره وفات ایتدیلر لکن حق تعالی رسولی حرمتنه ایکیسنی دخی رسولنه احیا ایدوب آنلر دخی ایمان کتوروب بنه فی الحال وفات ایتدیلر مسالك الحنفا مؤلفی شیخ سیوطی بو بابده برحدیث ضعیف ذکر ایدوب بعده حدیث ضعیف کثرت طرق روایتله قوت بولدیغندن ماعدا نیچه علما بونك ضعفنه باقدیلرز برافضائل اعمال ومناقب حقنده حدیث ضعیفله عمل اولنور بومسئله ایسه مناقبدندر دیمشلر * محررسطور اولان عبد پرقصور ایدرکه واقعا شبو کلام خوب نظام حنفیه قولنه موافق اولمغین حق صریح ومحض صحیح ایدیکی محققدر زیرا تحریر ابن الهمامده (الحدیث الضعیف للفسق لایرتقی بتعدد الطرق الی الحجیة ولغیره مع العدالة یرتقی) دیو مذکوردر دردنجی بودرکه امام رازی ونیچه علما حق تعالی مشرکینه نجسدر دیوب رسول علیه السلام ایسه (لم ازل انقل من اصلاب الطاهرین الی ارحام الطاهرات) دیمشدر ودخی (بعثت من خیر قرون بنی آدم قرنا فقرنا حتی بعثت من القرن الذی کنت فیه) دیوب کفاره ایسه خیر دینمك جائز دکلدر خصوصا قرآنده حضرت رسوله (الذی یراك حین تقوم وتقلبك فی الساجدین) بیوریلوب احد قولینده ساجدیندن مراد آباء وامهاتدر دیوب آدمه دك جمیع آباء وامهات رسول علیه السلام مؤمنین ایدیلر اکرچه حضرت ابراهیمك پدری نامنه اولان آزر کفر اوزره وفات ایتدیکی قرآنده خبر ویرلمشدر لکن ابن عباس ومجاهد آزر ابراهیمك عمیسی ایدی (العم صنوالاب) مثلی مفهومنجه عمه دخی اب دینمك قاعدهٔ عربدر دیدی دیمشلر شیخ سیوطی مسالکك برمحلنده ایدر بومذهبی تقویت ایدر شول حدیثکه اهل نارك غایت خفیف عذابلوسی ابو طالبدر دیو بیورلمشدر وجه تقویت بودرکه ابوطالبك حالی بویله اولیجق رسولك والدینی نارده اولهلردی عذابی اخف اولان آنلر اولورلردی پس بوحدیثك ایمان ابوینه دلالتنه علم اصولده دلالت اشارت دیرلر دیوب برمحلنده دخی

دیمشدرکه (واذقد صح فی ابی طالب انه اهون اهل النار عذابا بقرابة رسول الله صلی الله علیه وسلم فمعاذالله ان نظن بوالدیه فی الجحیم وان یشتد علیهما العذاب الالیم هذا مما یفهمه من له ادنی فهم سلیم) بشنجی بودرکه علمادن نیجه‌لر بو بابده بروجه جازم مهم ولازم اولان خوفا من التعسف سکوت وتوقفدر دیوب سؤال اولندقده الله اعلم بالصواب دیو جواب ویررلردی * علامهٔ روم کمال پاشازاده مرحوم دخی رسالهٔ ابوین آخرنده بوقولك رجحانی اشعار ایدوب دیمشدرکه کبار سلف وخلفدن نیجه‌لر (لاتؤذوا الاحیاء بسبب الاموات) حدیثیله (ان الذین یؤذون الله ورسوله لعنهم الله فی الدنیا والآخرة) آیتی موجبنجه آباء رسول نارده دردین کسنه ملعوندر زیرا حضرت رسولك جناب شریفنه بوندن اوزکه اذامی اولور دیو فتوا ویرمشلردر (عصمنا الله تعالی من الزیغ والزلل فی القول والفعل والعمل

باب ثانی در ذکر ارهاصات رسول علیه السلام

فخر عالم صلی الله علیه وسلمك نبی آخرزمان وقدوم رحمتلزوملریله اهل زمین وآسمان شادمان اولمرینه متعلق بشارات وآفاق وانفسده دلالات واشارات خصوصا چاق نوره وفور باهر السروری برادلدیغی زماندن نبوت ورسالت وعلو شانه نشان ودلیل و برهان اولان کرامات وعلامات ایله جمله کائنات مالامال اولمغین جمله سنی ذکر و بیان متعذر ومحال بعضلری دخی تفصیل عظیمه محتاج اولمغین متعسر و براشکالدر زیرا سر خطاب (لولاك لماخلقت الافلاك) اصحاب فطنت وادراك قتنده صدق مقاله شاهد حالدر لکن ولادتلری قریبه اولدقده ظهور ایدن بشارات غریبه دن (القطرة تدل علی الغدیر) مثل شهیری اوزره اشبو مختصر معتبر مؤلفی اولان عبد احقر وذرهٔ کمتر عارف اولانه براشارت کفایت ایدر دیوب الفاظی غایت بلاغت ونهایت حلاوت اوزره اولان بردانه بشارت حیرت غایتی بعبارة القائل بو محلده ناقل اولدی * پس خمیس آدلو کتاب سیرده لهیب بن مالك اللهبیدن مرویدرکه مجلس حضرت رسوله حاضر اولوب دیدمکه یارسول الله اتام انام سکافدا اولسونلر کوك یوزی حراست اولنمغه باشلیوب جن وشیاطین قذف بالنجوم اولدقلرین ابتدا بز طویدق آنی کوردیکمزده عزیز و پیریمز ومقتدای واجب التوقیرمز اولوب اوچیوز یاشنده اولان خطر بن مالك آدلو کاهن حضورنه واروب ای خطر پرهنز بو حال حیرت مآلدن بزه خبر و یردیدکزده اغدوا علی فی السحر اخبرکم اما بخیر او بضرر دیدی

پس ایرتسی وقت سحرده یاننه واروب کوردککه ایاق اوزره طوروب کوك یوزینه بقار یاخطر دیو ندا ایتدك سکوت ایدك دیو بزه اشارت ایدوب اوحالده کوکدن برعظیم یلدز دوشوب خطر آنی کوروب دیدیکه (اصابه مصابه خامره عقابه عاجله عذابه احرقه شهابه زایله جوابه یاویله ماحاله بلبله بلباله عاوده خباله تقطعت حباله تغیرت احواله) بعده نیجه زمان ساکت وصامت طوروب بعده (یالهف یالهف بنی قحطان) اخبرکم بالحق والبیان * اقسمت بالکعبة والارکان * والبلد الامین والسکان * قدمنع السمع عتاة الجان * بثاقب فی کف ذی سلطان * من اجل مبعوث عظیم الشان * یبعث بالتنزیل والفرقان * وبالهدی وفاصل القرآن * تلغی به عبادة الاوثان * بوکلامی آندن ایشتدکده ای خطر بزه نه عجب امر عظیمدن خبر ویردك سن وبز وسائر قومك نه ایتمك کرك رأی وتدبیرك ندر دیدك ایتدیکه (اری لهم ماقداری لنفسی * ان یتبعوا خیر قبیل الانس * برهانه مثل شعاع الشمس * یبعث من مکة دار الخمس * بمحکم التنزیل غیر لبس) بز ایتدك اول دیدیکك کمسنه کیمدر اسمی ندر نه زمانده ظهور ایدر ایتدیکه (والموت والحیاة ثم العیش * ان محمدا من قریش * حقا ومافی حلمه من طیش * کلا ولافی خلقه من هیش یکون فی جیش وای جیش * من آل قحطان واهل البیش) بز ایتدك قنغی بطندن یعنی کیمك نسلندندر من ولد ابراهیم دیدی بز ایتدك قنغی قریشدندر ایتدیکه (والبیت ذی الدعایم) والرکن والحطایم * انه لنسل هاشم * من معشر اکارم * یبعث بالملاحم * وقتل کل ظالم * الله اکبر الله اکبر جاء الحق وظهر وانقطع عن الجن الخبر هذا هو البیان اخبرنی به رأس الجان) بوسوزی تمام ایتدکده ساکت اولوب بعده غشی اولوب اوچ کوندنصکره عقلی کلدکده ایتدا (لااله الا الله محمد رسول الله) دیو سویلدی بوخبر عجیب ومقبول مسموع حضرت رسول اولدقده برروایتده (سبحان الله لقد نطق بمثل النبوة وانه لیحشر یوم القیامة وحده) برروایتده (سبحان الله قد نطق عن مثل النبوة فانه یبعث یوم القیامة امة وحده) بیورمشلر یعنی سبحان الله اول آدم مقام نبوت وحکمتدن دم اورمش تحقیق یوم قیامتده کندی باشیله یالکزجه حشر اولنوب یعنی مجرد قبردن عرصهٔ عرصاته کلنجیه دك یاخود عرصاتده طورمقده دخی اول مرد کامل منفرد ومستقل اولوب ایمانده جمله دن اسبق اولمغین برفرقه یه ملحق اولمیه

باب ثالث دراحوال رسول علیه السلام تابوقت نبوت

زمان ولادتدن اوان نبوته دك فرق يلده واقع اولان احوال شريفه واطوار منيفه لرى خصوصا والدهٔ ماجده لرينك حملى ظهورنده وولادت باسعادتى صدورنده مشارق ومغاربده بلكه هرجانبده ظاهر و باهر اولان عظايم علايم كثير وموفور بلكه نامحدود ونامحصور اولوب اكثرى بين الجمهور مشهور اولمغين اشبو كتاب باهر الانوارده مهما امكن ايجاز واختصار وامهات مهمات بيانته اقتصار اختيار اولندى (فصل در وقايع مدت حمل) معتبراتده مذكوردركه رسول عليه السلام صلب پدردن واصل رحم مادر اولدقده جميع عوالم علويه وسفليه وحيوانات بريه وبحريه نور وسرور ايله مالا مال اولوب بالسان قال وحال برى برلرينه مژده رسان ومؤدئ حمد وشكر فراوان اولديلر مرويدركه سرير ابليس منحوس وسائر ملوك كفر مأنوس واصنام اهل شرك وناقوس جمله منكوس ومعكوس اولوب اول سنهٔ حسنه ده تعظيما لرسول الله جميع دنياده حامل اولان خاتونلرك اوغلانجقلرى ذكور اولمغه امر الهى صدور ايتدى حضرت رسول عليه السلام مكه ده قول اصح اوزره بطن مادرده ايكى ياشكز آيلق ايكن پدرلرى عبدالله مدينهٔ منوره ده يكرمى بش ياشنده وفات ايتدى (فصل در وقايع زمان ولادت) مكهٔ مكرمه ده قول اصح اوزره هلاك اصحاب فيل ماه محرمده اولوب ولادت رسول عليه السلام اوسنه ربيع الاولنك اون ايكنجى كونى يوم الاثنينده ايدى ابن عباسدن مرويدركه حضرت رسولك ولادتى ونبوتى ومكه دن هجرتى ومدينه يه دخولى ومكه يى فتح ايتمسى وآخرته انتقالى جمله اثنين كونلرنده واقع اولمشدر وقايع ليلهٔ ولادت بى عدوحد وغايتدر لكن ايچلرندن غايت عجب اولوب تفصيله دخى محتاج اولميانلرى بونلردركه اول ليلهٔ مباركده شياطين ملاعين كوكه چقمقدن رجوم نجوم ايله بالكليه ممنوع ومحروم قلنوب عجم سلطانى اولان نوشروانك ايوان عظيم البنيانى ناكهانى محكم صارصلوب يكرمى ايكى شرفه سنك اوندردى صداى عظيمله ييقلوب مجوسلرك چاكرينه اودطيقلوب بيك يلدنبرو ليل ونهار دائما يانديلوب برآن سوينيوب ماننده جحيم اولان آتش عظيملرى قدرت حضرت رب ايله بلاسبب منطفى ومنتفى اولوب اهل مكرو آشوب اولان مجوسيلر شاشوب بعده چالشوب بى مانع وحاجز نكر ارياقمقدن عاجز اولديلر ينه عجمده همدان شهرى قربنده طولى وعرضى التى فرسخدن زياده اولوب اوزرنده بيوك كميلر يوريين بحيرهٔ ساوه فجأة يره كچوب امصار واقطار كائناتده دخى نيجه عظيم علامات ظهور ايتدى بوجانبده والدهٔ رسول عليه السلام حين وضع حملده كندونك و بعض

(اقربا)

اقربا واحباسنك كوروب خبر وبردكلری غرائب امور مولد نبی كتابلرنده مذكور وبين الناس مشهور اولمشدر (فصل در احوال رسول عليه السلام تا بوقت نبوت) اوان طفوليتدن زمان نبوته دك واقع اولان احوال شريفه لرينك نيجه سی مشهور ومعروف نيجه سی دخی تفصيل عظيمه موقوف اولمغين اول رسول مقبول صاحب اعجاز احوالی بياننده كمال ايجاز ايدوب معظمات واقعاتنه اشارت وايما ايله اكتفا اولندی پس كتب سيرده محرردر كه اوچ كونه دك والده لری بعده درت آيه دك عميلری ابولهبك ثويبه آدلو معتقه سی امزروب مبارك بشيكار بن ملكار صالوب بشيك ايچنده آی ايله سويلشوردی بعده قبيلهٔ بنی سعددن حليمه خاتون اهل مكه عادتی اوزره تبديل هوا ايچون امزرمكه آلوب ولايتنه كيدوب يولده وآنده جنس ارهاصاتدن تفصيله محتاج نيجه كرامات وعلامات كوروب جمله دن رسول عليه السلام التی آيلق اولدقده يوريوب طقوزنجی آيده فصاحتله تمام سويلر اولوب اونجيده يای طوتوب اوق اتار اولدی حليمه ايدر بركيجه او يانمدم ايشتدم كه اوغلم محمد (لااله الاالله قدوسا قدوسا نامت العيون والرحمن لاتأخذه سنة ولانوم) ديو سويلر ابتدا سويلديكی سوز بوايدی بعده سويليجك زمانه وارد قده هر يايشديغی نسنه يه بسم الله ديو يايشوب صول اليله برنسنه يه يايشمزدی ايكی ياشندنصكره هر كون كونش نوری كبی برنور كلوب محمدی بوريوب بنه كيدردی صحرايه چقدقده بربولت باشی اوزرنده طوروب سايبان اولوب بوريدكجه بيله بورردی بنه برروايتده ايدر محمدی ممه دن كسديكمده ابتدا (الله اكبر كبيرا والحمدلله حمدا كثيرا وسبحان الله بكرة واصيلا) ديو سويلدی مرويدر كه اوچ ياشنه ابتدا كيردكده ممه دن كسلوب بر كون صحرايه چقدقده جبرائيل عليه السلام انسان صورتنده كلوب حضرت رسولی چالقيون ياتروب مبارك بوغازی ديبنده اولان چقورجقدن قاصغنه دك ياروب يوركی ايچندن برسياه او يوشمش قان طمله سنی چيقاروب شيطانك سندن نصيبی بوايدی ديوب بيانه آتوب قلب شريفنی جنتدن كتورديكی التون لكن ايچنده كی قارلو صوايله يويوب ايچنی غايت ملايم وخوب رايحه لو نورله طولدروب بعده كوكسنی صغايوب بتون اولوب اولده وآخرده ذره قدر وجع وجفا كورميوب بلكه كلی لذت وصفا سوردی بعده ايكی ياغرنی اورته سنده صول كوركی ياننه مهر نبوت اوروب مهرك وشق صدرك نشانلری وفاتلرينه دك باقی ايدی اسلوب مذكور اوزره شق صدر بالاتفاق ايكی كره دخی اولمشدر كه بری ابتداء نبوتلرنده بری دخی معراجه كيدركن برحديث

شريف مفهومنجه اون یاشنده بردخی واقع اولمشدر اشبو سنهٔ ثالثه ده حضرت
ابو بکر صدیق دنیایه کلدی مرویدرکه حلیمهٔ کریمه اول صاحبهٔ رتبهٔ عظیمه
حضرت رسولی بیلده بر کره والده سنه وجدی عبد المطلبه کتوروب بینه بقاج کوندنصکره
برینه کوتوروب بش یاشنه وارد قده مقدما نیجه کاهنلر بو اوغلانجق سزك
دینکزی تغییر ایده جکدر دیو قریشه خبرویرمکین حلیمه رسول عظیمه ضرر
ایرشمکدن قورقغین کتوروب والده لرینه تسلیم ایتدی رسول علیه السلام قول اصح
اوزره التی یاشنده ایکن والده لری تخمینا یکرمی یاشنده ایکن مکه ایله مدینه آراسنده
یاخود مکه ده وفات ایدوب اشبو سنه ده حضرت عثمان دنیایه کلدی مرویدرکه اون
سکز بیك عالم صدفنده اول دریتیم وحر کریم اعنی حبیب رب عظیم پدر
ومادردن یتیم قالدقده جدی عبد المطلب بونلری یاننه آلوب عزوناز واکرام واعزازله
بسلیوب سکز یاشنه کیردکلرنده اودخی ووفات ایدوب آنك وصیتی اوزره بیوك
اوغلی وحضرت رسولك عمیسی ابوطالب یاننه آلوب غایت محبت ونهایت رعایت
ایله بسلیوب اون ایکی یاشنده ایکن ابوطالب شامه سفر ایتمکین بیله کوتوروب
بولده کیدرکن مولد کتابلرنده تفصیل اولندیغی اوزره ملاقات حضرت
رسوله منتظر وطالب ومتشوق وراغب اولان بحیرای راهب قصه سی ظهور ایدوب
حضرت محمدك پیغمبر اوله جغنی ابوطالبه بولداشلرینه خبرویروب مکه یه کلدکلرنده
رسول علیه السلام اون درت یاشنده ایکن عملرندن بریسی اولان زبیر یاخود
عباس ینه تجارته کتدکده حضرت رسولی تیمنا وتبرکا بیله کوتوروب یکرمی یاشنه
کیردکلرنده ابو بکر بونلره مصاحب اولوب رسول علیه السلام عالم یقظه ومنامده
حضرت حقدن بعض علامات واشارات کوروب یکرمی بش یاشنده خدیجه خاتونك
ولایت شامده بصری دیدکاری حوران شهرنه کیدن خدمتکاریله بیله کیدوب
یولده بعض علامات وتجارتده انواع برکات ظهور ایتمکین مکه یه کلدکلرنده
خدیجه ایشیدوب دل وجاندن محبت ایدوب ابوطالب دخی خدیجه یی بونلره تزویج
ملاحظه ایدوب بعد المشاوره والمحاوره عقد نکاح بعده خدیجه جمله مالنی رسول
علیه السلام یولنه بذل ایدوب مرور ایامله اندن اولاد کراملری اولمشدرکه
اشاغیده باب اولادده تفصیل اولنور اوتوزیا اوتوز اوچ یا اوتوز بش یاشنده ایکن
عملری ابوطالب اوغلی حضرت علی دنیایه کلوب حضرت رسول علیه السلام
اوتوز بش یا یکرمی بش یاشنده ایکن طائفهٔ قریش کعبه نك بناسی تعمیره محتاج
اولمغین کتب سیرده تفصیل اولندیغی اوزره اساس شرف مساسنه دك ییقوب تکرار

یاپوب حجر الاسود مبارکی یرینه قومقده قبائل عرب نزاع ایدوب قتاله یقلاشدقده رسول علیه السلام برفوطه یه قویوب درت عظیم قبیله نك بر بکاری فوطه نك بر کوشه سنه یاپشوب کوتورسونلر دیوب دیوار یانینه کتوردکلرنده کندو مبارك دست حق پرست باطل شکستی ایله قالدیروب یرینه قویوب جمله خلق راضی اولمغین نزاع اندفاع بولدی

باب رابع در ظهور نبوت رسول علیه السلام

کیفیت نبوت رسول علیه السلام صاحب عزت احوالی تفصیل عظیمه محتاج اولوب کمال اجمالی بودرکه حضرت حقك رسول ومحبوبی زمان طفولیتدنبرو دین خدا مطلوب ومرغوبی وآیین اعدا مبغوض ومغضوبی اولمغین اکثر زمانده خصوصا جمیع ایام شهر رمضانده مکه شهرینه اوچ میل برده کعبه یه ناظر اولان حرا طاغنده اقوال کثیرهٔ مختلفه اوزره قلبا وبدنا یامجرد قلبا حکمة اللهیه موافق بروجه مخصوصه نیجه کونلرعزلتله تنهاده عبادت رب العباده معتاد اولوب اوتوز باشنه نصکره عالم غیب وشهادتدن نیجه علامت طویار اولوب قرق برباشنه کیردکده ماه رمضانده یارجبده یاننه اوسنه نك ربیع الاولنده حرا طاغنده انسان صورتنده جبرائیل علیه السلام کلوب حضرت رسولی اوچ کره قوچوب محکم صیقوب قویو ویردکده (اقرأ) یعنی اوقودیوب بونلر دخی (ماانا بقارئ) یعنی بن اوقومش دکلم دیوب اوچنجی دفعه صیقوب قویو ویرشده جبرائیل علیه السلام (اقرأ باسم ربك الذی خلق خلق الانسان من علق اقرأ وربك الا کرم الذی علم بالقلم علم الانسان مالم یعلم)دیوب رسول اولدقلرین خبر ویردی یوقاروده تفصیل اولندیغی کیفیت اوزره شق صدر دخی واقع اولوب اشبو دفعه ده یا ایرتسی جبرائیل علیه السلام کلوب آبدست آلوب نماز قلمق فرض اولدیغن دیوب نیجه اولدیغن کوستردی * مواهب لدنیه ده مرویدرکه جبرائیل علیه السلام حضرت رسوله صورت خوب ورائحهٔ طیبه ایله کلوب (یامحمد ان الله یقرؤك السلام ویقول لك انت رسولی الی الجن والانس فادعهم الی قول لااله الاالله) دیوب بعده ایاغیله یره اوروب بر پیکار چیقوب جبرائیل علیه السلام اندن آبدست آلوب رسوله دخی الدیروب بعده جبرائیل علیه السلام ایکی رکعت نمازه باشلیوب سندخی بیله قیل دیوب تمام اولدقده جبرائیل کوکه کتدی رسول علیه السلام شهره کلیورکن یولده هر حجر وشجر ومدرالسلام علیك یارسول الله) دیو سویلیوب رسول علیه

السلام كلدكده ابتدا خاتونلری حضرت خدیجه ایمانه کلدی (فائده) مواهب لدنیه ده علامهٔ ابن حجر ایدر ابتدا نماز فرض اولندقده (وسبح بحمد ربك قبل طلوع الشمس وقبل غروبها) آیتی مفهومنجه کون طوغمزدن وطولمزدن اول ایکیشر رکعت فرض اولوب امام نووی ایدر ابتدا فرض اولان توحیده دعوت ودخی انذار یعنی کفر وعصیان حقدن تخویف اولوب بعده سورهٔ مزمل اولنده بیور یلان عبادتله احیاء لیل فرض اولنوب بعده ینه اشبو سوره آخریله احیانك فرضیتی نسخ اولنوب بعدزمان لیلهٔ معراجده بش وقت نماز فرض اولندی دینوب تفسیر کورانیده صحیح مسلمده حضرت عائشه قولنجه مذکوردرکه (یاایها المزمل) سوره سنك اولی نزولیله هر کیجه نك نصفی مقدراتی عبادتله احیا حضرت رسوله وامته فرض اولوب بر ییلدنصکره اوسوره نك آخری نزولیله فرضیتی رفع اولنوب تطوع مرتبه سنده قالدی سعیدبن جبیر قولنجه آنك فرضیتی چاق اون ییلدنصکره رفع اولندی بعضلرقولنجه امتدن رفع اولنوب لکن کندیلره فرضیت اوزره قالدی (فائده) حضرت رسوله ابتدا ایمان کتورن کیم ایدوکنده اقوال کثیره نك اصحی اوزره ابتدا خدیجه خاتون بعدها ترتیبلرنده اختلاف اوزره خدیجه نك عمیسی اوغلی ورقة بن نوفل که دین عیسی اوزره عابدوزاهدبر پیرفانی ایدیکه بعدالنبوه ایکنجی یااوچنجی یادردنجی ییلده وفات ایتدی ودخی ابو بکرالصدیق ودخی علی بن ابی طالب که قول اکثر اوزره اون یاشنده اوغلانجق ایدی ودخی حضرت رسولك عبد معتقی واوغلغی زید بن حارثه ایدی مواهب لدنیه ده مذکوردرکه ابن الصلاح دیمشدرکه اورع بویله دیمکدرکه رجال احراردن اول ایمانه کلان ابو بکر صبیاندن یااحداثدن علی بن ابی طالبدرنسادن خدیجه در موالیدن زیددر عبیددن بلالدر طبری دیمشدرکه اولی اولان روایاتی توفیق وتطبیق ایدوب دیمکدرکه حضرت رسوله مطلقا اول ایمانه کلان خدیجه خاتوندر وارکك قسمندن اول ایمانه کلان حضرت علیدرکه صبیٔ نابالغ اولمغین ایمانی اخفا ایتمشدی واول رجل عربی بالغ که ایمانه کلوب اسلامن اظهار ایتمشدی ابو بکر ایدی وموالی یعنی آزادلو قول جنسدن اول ایمانه کلان زیددر * محرر سطور اولان عبد پرقصور ایدر جمیع روایاته نظر وتأملدنصکره طبع قاصره لایح اولان بودرکه الله اعلم اول ایمانه کلان خدیجه بعدها ورقة بن نوفل بعده علی بعده زید بعده ابو بکر اولمقدر وعلی کل حال کتب سیرده محرردرکه ابو بکر ایمانه کلدکده آنك دلالتیله بلاتعیین الترتیب عشرهٔ مبشره دن عثمان وطلحه وزبیر وسعد بن ابی وقاص وابی عبیده

وعبدالرحمن بن عوف وسعيد بن زيد وآنك خاتونى فاطمه بنت خطاب وسائر ناسدن ابوسلمه عبدالله بن عبدالله وارقم بن ابى الارقم وعثمان بن مظعون وقدامة ابن مظعون وعبدالله وعبيدة بن الحارث بن عبدالمطلب بن عبد مناف ايمانه كلوب بعدهم احيانا رجال ونسادن نيجه لر برر ايكيشر ايمانه كلورلردى * كتاب صفوه ده ابتدا اظهار ايمان ايدنلريدى كسنه در رسول الله صلى الله عليه وسلم وابو بكر و بلال وخباب وصهيب وعمار وسميه ديوب مواهب لدنيه ده رسول عليه السلام وابو بكر وعمار وعمارك والده سى سميه خاتون وصهيب و بلال ومقداد ديومذ كوردر

باب خامس در رسالت ونبوت رسول عليه السلام

اكثر كتب سيرده نيجه سلفدن مرويدركه (لمحرره) مقتداى جميع اهل هدا * خاتم انبيا حبيب خدا * صلى الله عليه وسلم ابدا سرمدا * پيغمبر اولدقدنصكره وحى متوالى يه قلب رسول عالى براغوردن تحمل اولمز ديو اوچ يبله دك وحى كلمز اولمغين رسول عليه السلام غايت غمناك اولوب نيجه دفعه كندوبى طاغدن اشاغه اتمغله قصد هلاك ايتدكجه جبرائيل كورينوب يا محمد سن رسول الله سن ديوب كيدوب رسول عليه السلام تسلى وآرام بولوردى * امام شعبيدن مرويدركه قرق ياشنده نبى اولوب اوچ يبله دك نبوتلرينه اسرافيل عليه السلام مقارن قلنوب آنك لسانندن قرآن نازل اولميوب لكن بعض كلمات وبعض اشيا تعليم ايدوب اوچ يبل تمام اولدقده نبوتنه جبرائيل عليه السلام مقارن قلنوب آنك لسانندن قرآن نزول ايدر اولدى * مواهب لدنيه ده پس سورهٔ (اقرأ) اولى نزولنده نبوت سورهٔ (مدثر) اولى نزولنده جميع خلقى دعوته رسالت ويريلوب نبوتلرى رسالتلرندن مقدم ايدى ديمشلر ديوب دخى نيجه معتبراتده مذكوردركه رسول عليه السلام دينه دعوتى اوچ يبله دك اخفا اوزره ايدوب بعده بركون جبل حراده يا آخر يرده ايكن ناكاه كوكدن (يا محمد انك رسول الله) ديوندا ايشيدوب صاغه صوله باقوب كورميوب يوقارو باقدقده حضرت جبرائيل مجوهر ومنور التون قناد آچوب هوايى قاپلايوب برتخت اوزرنده اوتورر كورد كده كمال دهشتله سعادتخانه لرينه كلوب دثرونى بورينوب ياتدقده جبرائيل عليه السلام صورت انسانده كلوب (يا ايها المدثر قم فانذر وربك فكبر وثيابك فطهر والرجز فاهجر) آيتن كتوروب بعده (فاصدع بما تؤمر واعرض عن المشركين) آيتى ودخى (وانذر عشيرتك الاقربين واخفض جناحك لمن اتبعك

من المؤمنين) آیتی ودخی (قل یاایها الناس انی رسول الله الیکم جمیعا الذی له ملك السموات والارض لااله الاهو یحیی ویمیت فآمنوا بالله ورسوله النبی الامی الذی یؤمن بالله وکلماته واتبعوه لعلکم تهتدون) آیتی اوقات متفرقه ده نزول ایتمکین کمال تفصیله محتاج طریقلرله رسول علیه السلام مجالس کثیره ده کفار منصفهٔ بالفصیحه بی الفاظ بلیغه وفصیحه وانواع موعظه ونصیحهٔ صحیحه ایله دین مبینه دعوت ایدوب کفرهٔ فجره دن انواع طعن واهانت چکمشلردر حیش قریش بدکیش نیچه معجزات باهرات کورمشلرکن اصرار وعنادلری دمادم ازدیاد بولوردی معجزات رسولك نیچه لری بعض وقایع آراسنده مناسبتله یازیلوب سائرلری اشاغیده باب مستقلده تفصیل اولنور (فائده در کیفیت نزول وحی) کتب سیرده مذکوردر که حضرت رسوله نزول وحی اون درلو ایدی ١ رؤیای صادقه ایدیکه قرق یاشنه کیردکده التی آیه دك واقعه لرنده هرنه کورسه لر عالم ظاهرده مانند مهرتابان عیان ونمایان اولوردی التی آی تمام اولدقده آشکاره وحی کاور اولدی ٢ جبرائیلی وحی ایچون کلدکده صورت ملکیتی اوزره کوردکلریدر مطلقا شکل ملك غایت عجیب ومهیب اولمغین خلاف متمادنسنه یه نظر ایله دهشت ووحشت چکمسون دیو بالاتفاق همان ایکی کره واقع اولوب بریسی ذکر اولندیغی اوزره ابتداء نبوتده یارساتده برده ایکنجی لیلهٔ معراجده کوکده ایدی سائرانبیادن هیچ بریسی جبرائیلی شکل ملکیتده کورمشدر دیو اتفاق واردر ٣ حضرت رسوله نبوتدنصکره اوچ ییله‌ك اسرافیل علیه السلام نازل اولوب جناب حقدن بعض نسنه وحی ایدوب لکن قرآن کتورمیوب سائر انبیادن هیچ برینه اسرافیل نازل اولمیوب بوخصوص فضائل رسول علیه السلامدن ایدی دیمشلر ٤ جبرائیل علیه السلام انسان صورتنده خصوصا اصحابدن دحیهٔ کلبی که حضرت یوسف علیه السلام مثال صاحب حسن وجمال اولمغین اکثریا انك صورتنده کاهی غیری کمسنه صورتنده کلوب وحی الهی نه ایسه ایصال ایدردی بویله کلدها کثریا مجلسده بولنانلر آنی کوروب جبرائیل علیه السلام ایدوکنی بیلوب کتدکدنصکره رسول علیه السلام دیو وپررسه بیلورلردی کاهی دخی حضرت رسوله کورینوب مجلسده اولنلر کورمزلردی کاهی سوزنی ایشیدرلردی کاهی جبرائیل علیه السلام حضرت رسوله دخی کورنمیوب لکن قلب شریفلرینه بعض نسنه وحی والقا والهام ایدردی نتکیم رسول علیه السلام (ان روح القدس نفث فی روعی لن تموت نفس حتی تستکمل رزقها فاتقوا الله واجملوا فی الطلب) دیوب قرآنده دخی (نزل به الروح الامین علی قلبك لتکون من المنذرین) بیورلمشدر ٦ اشد اقسام وحی

(اولاندرکه)

اولاندر كه احيانا جبرائيل عليه السلام چاك آوازی كبی صدای عجيب ومهيبله نزول ايدردی بوحال غايت صوغق كونلرده دخی ظهور ايتدكده رسول عليه السلام هيبت وحيدن درلر كبی درل دوكوب طوار اوزره بولندقلرنده طوارك بلی قيرلغه يقلاشوب ناچار ديزلری اوستنه چوكردی * مشاهير سلفدن بری ايدر مطلقا وحی الهی وعد وبشارته متعلق اولدقده ملك صورت انسانده كلوب رسولله زحمتسز سويلشوردی اما وعيد وانذاره متعلق اولدقده چاك آوازی كبی مهيب صدا ايله نزول ايدردی * كتب حديثده حضرت عمردن مرويدر كه حضرت رسول عليه السلامه وحی كلدكجه يوزلری قاتنده آری آوازی كبی نسنه ايشيديلوردی * حضرت ابوهريره‌دن دخی مرويدر كه حضرت رسوله وحی نازل اولدقجه صداع عارض اولمغين مبارك باشلرينه حنا يقارلری ٧ حق تعالی رسولنه احيانا واسطه سز بالذات وحی ايدوب سويلديكيدر كه حضرت موسايه جبل طورده حضرت رسوله سموات وعرش اعلای پرنورده واقع اولشدر ٨ نيجه صحابه وعلما قولنجه حق تعالی حبيبنه ذات بيچونن كفاحا يعنی باش كوزيله كوستروب بی واسطه وبحجاب خطاب مستطاب بيورديغيدر بو خصوص ملائكه وانبيادن برفرده ميسر اولميوب حضرت رسول مقبولك اعظم خصايص وفضائل واشرف احوال جلائلی ايدی (زاده الله كرامة لديه وضاعف فی كل آن عجائب فضله عليه) بعض علما قولنجه رسول عليه السلام عالم رؤياده حق تبارك وتعالی بی كوروب بالذات بعض نسنه وحی ايتديكيدر ١٠ جناب حقدن فيض اولنان علمدر كه برمسئله دوشنوب آنده حكم الهی معين اولمامغين اجتهاد لازم كلدكده حضرت رسولك قلبنه الله تعالی حق وصوابی القا واسناندن اجرا ايتديكيدر مواهب لدنيه‌ده مذكوردر كه حليمی تفصيل ايتديكی اوزره حضرت رسوله وحی قرق اتی طريقله كلوردی لكن جمله سنك مآل ومحصلی بزم ذكر ايتديكمز يدی سكز قسمدر ديو مذكوردر (فائده) تفسير لبابده مذكوردر كه حضرت جبرائيل عليه السلام آدمه اون ايكی كره ادريسه درت كره حضرت نوحه اللی كره ابراهيمه قرق كره موسايه درتيوز كره عيسايه اون كره لكن حضرت رسوله عليه وعليهم الصلاة والسلام يكرمی درت بيك كره نازل اولمشدر بعض تواريخده يوسفه دخی درت كره ديو مذكوردر

باب سادس در بعض امور تابه وقت معراج

ابتداء نبوتدن معراجه دك امور نا محصور ظهور ايدوب فصيله محتاج اولميلرك معظمانی بودر كه بعض فصول منفعت محصول ايله بيان اونور (فصل در بعض

وقایع سنهٔ رابعه ازنبوت) کتاب سیرده محرردر که دعوت رسول علیه السلام
کفار قریشه کوج کاوب لکن اوچ ییله دك ظاهرا سکوت ایتدیلر دردنجی ییلده
حضرت رسول مختار امر حقله دعوت عامه سن اظهار ودخی (وانذر عشیرتك
الاقربین) آیتی مفهومنجه اقرباسن دخی انذار ایتدکده جمله کفاردن اول ایکی
خبیث بی ادب ومستحق لعن وغضب حضرت رب ابوجهل ایله ابولهب مانند حیه
وعقرب اسائت وعداوته باشلیوب ودرخت قلب سختلرینه شاخ ضلالت اشلایوب
(انکم وماتعبدون من دون الله حصب جهنم انتم لها واردون) آیتی نزول ایتدکده
سائر کفار اشرار محمدك تکریسی صنملریمزله بزی ذم ایتدی دیو عارچکوب
حضرت رسول مصطفی یه انواع طعن واذا ومسلمانلرك بی کس اولنلرینه اشکنجه وجفا
ایدرلردی بو اثناده عملری ابوطالب و بنی هاشم و بنی عبدالمطلب کفاردن ایکن مجرد
محبت وغیرت قرابت ایله رسولی حراست وحمایت اتمکین کفار سفرمقر ضرر ایرشدرمکه
ظفر بولمیزلردی * ثقاتدن مرویدر که نیجه دفعه بعض ملکلر کاوب الله تعالی بزی سکا
مطیع اولمغه کوندردی جمله کفاری نیجه دیلرسك بیور هلاك ایدهلم دیدکلرنده
رسول علیه السلام الله تعالی بنی رحمة للعالمین کوندروب عذاب ایچون کوندرمامشدر
جائزکه اشبو کافرلرك صلبلرندن مؤمن ذریتلر کله دیو بیوردی اشبو سنه ده
حضرت رسولك خاتونلری عائشهٔ صدیقه بنت ابی بکر الصدیق دنیایه کلدی
(فصل در بعض وقایع سنهٔ خامسه) بریسی هجرت الی الحبشه درکه بعض
اصحاب کرام جفای کفار لئامه تحمل ایدهمیوب (الفرار ممالایطاق من سنن المرسلین)
مفهومنجه شدت اذاء مشرکین پرکیندن اذن رسول کزین ایله حضرت عثمان
وآنك خاتونی رقیه بنت حضرت رسول علیه السلام وزبیر بن العوام وعبدالرحمن
ابن عوف ودخی سکز یاطقوز اراواوچ یادرت یا برعورت نبوتدن بشنجی ییلك رجبنده
مکه دن کفاردن خفیة کوچوب دین حضرت عیسی اوزره اولان ولایت حبش
پادشاهی نجاشی یانته واروب انواع رعایته مظهر اولدیلر ماه شوالده رسول
علیه السلام کفار ایله مصالحه ایتدیلر دیو برخبر شایع اولمغین ینه مکه یه کلوب
خلاف واقع چقدقده کلدکلرینه نادم وکلی متألم اولدیلر بعده کفار ذوی العنادك
جفالری اشتداد بولدقده عم زادهٔ رسول مختار اولان جعفر طیار ایله سکسان
اوچ یا سکسان ایکی اراون سکز یایکرمی برعورت اذن رسولله ینه حبشه کیدوب
واردقلرنده تفصیله محتاج وجهله نجاشی ونیجه شخص حبشی حضرت رسوله
ایمان کتوروب حتی ایچلرندن یکرمی نفر مشهور راهبلری مکه یه کلوب حضرت

(رسولدن)

رسـولدن قرآن عظیم اوکرنوب ینه حبشـه کتدیلر بعد زمان حضرت رسول
مدینه‌یه هجرت ایدوب حبشـده اولان صحابه ایشـتدکده ایچلرندن اوتوز اوچ
کمسـنه یوله چیقوب ایکیسی مکه‌ده قالوب یدیسـنی کفار قریش حبس ایدوب
یکرمی دردی مدینه‌یه کلوب بدر غزاسـنه راست کلوب عورتلردن سکز خاتون
مدینه‌یه کلدیلر حبشده قلان صحابه‌دن التیسی مؤمنا بریسی مرتدا وفات ایدوب
جمله حبش مهاجرلرینك آنده یدی اوغللری پس قرزلری طوغوب بعـده جعفر
طیارله جمله اون اوچ ارالتی عورت یدی نفر اولادلریله حبشـدن کوچوب کلوب
حضرت رسـوله خیبر غزاسی اوسننده ملاقات ایدوب مدینه‌یه بیله کلدیلر سابقا
مذکور اولان نجاشی هجرتك طقوزنجی یلنده وفات ایتدکده رسول علیه السلام
صحابه ایله نماز ین قیلوب دعا ایتدیلر برروایتده چاق مدینه‌دن آنك میتنی رسـول
علیه السلام باقوب کوردیلر (فصل در بعض وقایع سنهٔ سادسه) بوسـنه‌ده مشاهیر
صحابه‌دن اسامة بن زید بن حارثه وانس بن مالك ومغیرة بن شعبه وابوموسی الاشعری
دنیایه کلدیلر ینه بوسنه ابوجهل لعین بی دین بدآیین شترکین صحابه‌دن عمار بن یاسرك
غایت پیر اولان والده‌سی سمیه خاتونی مسلمه دردیو دوه‌یه کروب حربه ایله حاشا فرجنه
صانجه صانجه قتل ایدوب دین محمدیده ابتدا شهید اولان بو ایدی * مروی یدرکه مشرکین
ملاعین رسول کزین ایله زمرهٔ مؤمنینه قولا وفعلا انواع جفا ایدراولدقلرنده رسول
علیه السلام مکه‌ده موجود اولان اوتوز سکز نفر اصحابیله ارقم بن ابی ارقم او ینه کیروب
حاللرنی کفره‌دن اخفا اوزره برآی آنده ساکن اولوب بعض کفاری خفیة ایمانه
دعوت ایدرلردی (حمزه وعمر) حضرت رسولك عمیسی ورضاعدن برادری حمزه
اوچ کوندنصکره عمر بن الخطاب عظیم تفصیللره محتاج وجهلر ایله ایمانه کلدیلر
ولایت حبشـه هجرت ایدوب آنده ساکن اولنلردن غیری مکه شهرنده موجود
اولان اصحاب رسول عمر ایله مواهب لدنیه قولنجه قرق ایله اللی مابیننده ارآدم
واون عورت اولوب تفسـیر قاضی قولنجه عمر ایله اوتوز درت اروالتی عورت
اولوب لکن قول مشهور اوزره تمام قرق نفر ارآدم اولدیلر مرویدرکه اسلام عمر
دنصکره دین محمدی روز بروز کمال قوتله ظهور و بروز ایدوب بعده جمله اهل
اسـلام چاق اولـکی قدر محن وآلام چکمز اولدیلر بوخصوص تفاصیل عظیمه‌یه
محتاج اولمغین رمز واشارت ایله قناعت اولندی (فصل در بعض وقایع سنهٔ سابعه)
بریسی تعاهد قریشدرکه قول اصح اوزره سنهٔ سابعه‌ده کفار اشرار (نظم)
دین مختار انتشارندن * قورقوب اضراره ایتدیلر اصرار (نثر) پس ابوطالب

ایله اولاد هاشم واولاد عبد المطلب جمع اولوب جمله‌سی کفاردن ایکن مجرد محبت قرابت سببیله حضرت رسولله اصحابنی حفظ ایتدکارنده طائفۂ قریش محکم کوسوب حتی انلرله بیع وشرا ونکاح خصوصلرنده معامله‌لرینی کسوب بو اسلوب ایله ماه محرمده عهدنامه یازوب کبار کفاردن قرق نفر کسنه مهرلیوب کعبه‌نك قپوسنه آصوب معجزۂ للرسول کاتبك اللری قوریوب بعده اعوان وانصار رسول مختار اهل وعیاللریله سائر قریشدن آیریلوب برمخصوص یرده ساکن اولوب اعداءیه معاشره یولنری محاصره ایدوب ایام حج وعمره‌دن غیری زمانلرده امر معاش ایچون سنوردن طشره چقانلری رنجیده ایدوب سنۂ عاشره‌یه‌دك عظیم تضییق ایتدیلر (فصل در وقایع سنۂ عاشره) ۱ بریسی فسخ عهددرکه کتب سیرده اولان تفصیل عظیمك اجمالی بودرکه سنۂ عاشره‌ده کفاردن بش کسنه انصافه کلوب ابطال عهدنامۂ پرضلال ایچون ساعی ومقدمات وتتماتنی مراعی اولوب اول اثناده اخبار جبرائیل ایله رسول علیه السلام عهدنامه‌ده اسم اللهدن غیری هرنه وار ایسه کوه دیدکاری بوجك امر حقله جمله‌سنی یشدر کورسونلر دیو خبر کوندروب اعیان قریش ایچنده مهرمی آچلوب باسمك اللهم لفظندن غیری جمله یازلمش خطی کوه ییوب محو ایتمش کوردکارنده کفره‌نك نوعا اهل انصافلری اوکاغدی پاره‌لیوب اشقیای اعدایی محاصره وجفادن فراغت ایتدردیلر اشبو معجزۂ عظیمه‌یی کورن وایشیدن کفاربی‌شرم دین اسلامه قلب سنکینلری نرم اولمیوب (ومن لم یجعل الله له نورا فما له من نور) فحواسنجه دیدۂ بصیرتلری کوز قالدی (نظم) هزار معجزه کر پیش منکری آید * چوجاهلست بسحرش همی کند منسوب * بنزد بی بصران خوب می‌نماید زشت * نه پیش معتقد ان زشت می نماید خوب (نثر) احد قولینه اوزره معجزۂ شق قمر سنۂ عاشره‌ده اولوب اشاغیده باب معجزاتده بیان اولنور ۲ ینه سنۂ عاشره‌ده ابوطالب وفات ایدوب تفصیله محتاج قیل وقال ووصایا وبعض احوال اوزره حکمت حقله ایمانه کلمك میسر اولمدی ۳ وفات ابوطالبدن اوچ کون یابش کون صکره ماه رمضانده حد یجۂ صدیقۂ کبری رضی الله عنها وفات ایتمکین زوجی حضرت رسول امین غایت حزین وغمکین اولوب بوسنه‌یه عام الحزن یعنی غم وغصه سنه‌سی دیو آدقودیلر * وفات خدیجه‌دن برقاچ کون صکره رسول علیه السلام حضرت ابو بکرك قزی عائشۂ صدیقه‌یی التی یاشندی یاطقوز یاشنده ایکن امر حقله نکاحلنوب لکن کوچك اولمغین جمع اولمیوب پدری اونده طورردی ٥ سوده بنت زمعه آدلو خاتونی دخی نکاحلنوب بونکله جمع اولدیلر ٦ رسول علیه السلام وفات

ابوطالب سببیله قریشدن غایت زنجیده اولدقلرنده مکه‌یه ایکی منزل یرده طائف دیدکلری یرده بنی ثقیف قبیله‌سنی ایمانه دعوت وآنلردن استعانته زیدبن حارثه ایله ماه شوالده کیدوب برآی یاخود اون کون انلری دینه دعوت ایتدکده قلبلری کثیف وعقللری سخیف اولان قوم ثقیف رسول شریفی شتم و تکذیب ورمی بالاحجاره تعذیب ایتمکین دونوب کلدیلر هجرتك طقوزنجی ییلنده جمله‌سی ایمانه کلوب حضرت رسول خبر کوندردکاری اشاغیده فصل غزاوتده بیان اولنور (معجزه) کتب سیرده محرردر که رسول علیه السلام طائفدن مکه‌یه کلورکن باشی اوستنده بربولت کلوب ایچندن جبرائیل علیه السلام کورینوب الله تعالی قومکك سوزلرین وسنی رد ایتدکارین ایشیدوب طاغلره موکل اولان ملکی سکا کوندردی تاکه امرك نه ایسه اکا امر ایده‌سن دیوب بعده اول ملك سلام و یروب یامحمد ربك بنی سکا کوندردی تاکه امرك نه ایسه بکا امر ایده‌سن پس دیلرسك ایکی طاغی بری برلرینه قاوشدیرەیم تاکه آراسنده کافرلر قالوب هلاك اوله‌لر دیدکده رسول علیه السلام دیدیکه یوق الله تعالیدن رجا ایدرمکه آنلرك صلبلرندن بالکز اللهه عبادت ایدوب شریك قوشمز اولادکله (آمدن جن) کتب سیرده‌کی اقوالی تلفیق وتوفیقدن حاصل اولان تحقیق بودر که طائفهٔ جن رسول مقبول شرف معدن حضورینه اوچ کره کلمش اوله‌لر ١ بودرکه ابتداء نبوتلرنده جن وشیاطین کوکه چقمقدن بالکلیه ممنوع اولدقلرنده سببی نه‌دردیو معرفت ابلیسله جمله‌سی جمیع دنیایی کزوب ارارکن ولایت نصیبین جنلرندن یدی یاطقوز نفر جن که بریسی جنلر بکی زوبعه ایدی مکه اطرافنده وادیٔ نخله‌ده حضرت رسولی اصحابیله صباح نمازنده کوروب قرآن عظیمی دکلیوب کوکه چقمقدن منع اولدیغمزه سبب بو پیغمبرك ظهوری ایمش دیوب ولایتلرینه واردقلرنده سائر جنلری مفصل نصیحتله ایمانه دعوت ایتدیلر حق تعالی بوحالی رسولنه قل اوحی سوره‌سنك اولنده بالتمام حکایت بیوردی ٢ بودرکه رسول علیه السلام اونجی سنه‌ده طائفدن مکه‌یه کلورکن ینه وادیٔ نخله‌ده تهجد نمازین قیلوب قل اوحی سوره‌سن جهرله اوقورکن ینه یدی نفر جن اوغرایوب قرآنی دکلیوب ولایتلرینه واروب سائر جنلری متابعت رسوله دعوت ایدوب الله تعالی رسولنه سورهٔ احقافده برقاچ آیتده حکایت بیوردیکه ابتداسی (واذصرفنا الیك نفرا من الجن یستمعون القرآن فلما حضروه قالوا انصتوا فلما قضی ولوا الی قومهم منذرین) آیتیدر ٣ بودرکه بوقصه‌دن اوچ آی صکره رسول علیه السلام طائفهٔ جنی دینه دعوت وقرآن اوکرتمك امر اولندقده برکون جبرائیل علیه السلام یاخود حرم مکه‌ده حکمت

حقله برآغاج کلوب سزه بولشمغیچون طائفهٔ جن مکه‌نك مقبره‌لکی یاننه قوندیلر
دیو خبر ویردکده حضرت رسول علیه السلام بن بو کیجه جنلری ایمانه دعوت
وقرآن تعلیمنه مأمورم بنمله کیم کیدر دیوب صحابه طنیوب ابن مسعود بن کیدرم
دیوب واردقلرنده مبارك بارمغیله دائره چیزوب ابن مسعوده سن بونك ایچنده
کیروب زنهار طشره چقمه یوخسه بنی کورمزسن دیوب کندیلری برپشته
اوستنده نمازه باشلیوب سورهٔ طه اوقیوب طائفهٔ جن که اون ایکی بیك یاخود
التیوز بیك یاخود قرق سنجاق که هر برینك التنده بیحد کمسنه ایدی حضرت
رسولی قوشادوب قرآنی دکلیوب نمازدنصکره بونلری دینه دعوت ایتدکده
جمله سی قبول ایتدیلر برروایتده معجزه ایستدکلرنده یانلرینه یقین برآغاجه باذن الله
کل دیوب اودخی کوکلرین یرده سورویه‌رك کلوب ای شجرنیه شهادت ایدرسن
دیوب اشهدانك رسول الله دیدکده ینه اجازتله یرینه کتدی حضرت رسول
علیه السلام اعیان جندن اون ایکی کمسنه‌یه احکام شریعت اوکردوب سزدخی
سائر یولداشلریکزه اوکرده‌سز دیوب بعده جنلر یرلرینه کتدیلر ابن مسعود ایدر
حضرت رسول علیه السلام یاننده کرکس قوشلری شکلنده نیجه اشباح ومهیب
صدالر وعظیم ازدحام کوروب ایشتدیکمده حضرت رسوله ضرر ایرشمکدن
قورقدم بعد زمان بولت پاره‌لری کبی بلوك بلوك آچلوب کتدیلر صباح اولدقده
رسول علیه السلام یانمه کلوب نه کوردك دیوب آق قفتانلره بورنمش سیاه
کمسنه‌لر کوردم دیدیکمده انلر نصیبین شهرینك جنلریدر که کندولره وطوارلرینه
آزق تعیین اولنمق ایستدیلر بندخی اتن ییوب یبانه آتدیغمز کمیکلر سزه وطوارلریمزك
ترسی طوارلریکزه غدا اولسون دیدم دیوب بندخی یارسول الله کمیك آنلره نیجه
غدا اولور دیدیکمده یبانه اتلان کمیکلر اوستنده الله تعالی قدرتیله اولکی قدرات
بتوروب طوارلریمزك ترسی دخی چاق اصلنده نمقدار دانه‌دن یرادلمش ایسه
اوترس ایچنده اوقدر دانه بتورر کمیکلر ایله وترکلر ایله استنجا ایتمکز زیرا آنلر
جندن قرنداشلریکزك آزوغیدر دیدی یارسول الله عظیم صدالر ایشتدم سببی
نه‌ایدی دیدم جنلر ایچنده برکمسنه قتل اولنمش انکیچون نزاع ایدوب بکا مرافعه
اولدیلر مابینلرنده حق اوزره قضا ایتدم دیو بیوردی اشبو قصهٔ مطوله بویله کتاب
مجمله مناسب اولمیوب لکن حضرت رسولك عموم رسالتنه وجموم جلالتنه دلالت
ایتمکین محبة للنبی المختار ذکر وتفصیلی اختیار اولندی (فصل در ابتداء اسلام
انصار) مرویدر که رسول علیه السلام هر ییل موسم حجده حجاج عربی

(من يؤويني من ينصرني حتى ابلغ رسالة ربي فله الجنة) ديو قبيله قبيله كزوب ايمانه دعوت ايدوب (انك لاتهدي من احببت ولكن الله يهدي من يشاء) آيتي فحواسنجه بحكمة الله كمسنه ايمانه كلميوب نبوتلرينك اون برنجي يلنده زمان حجده حرم كعبه ده اهل مدينه دن قبيلهٔ خزرجدن اسعد بن زراره عوف بن الحارث رافع بن مالك قطبة بن عامر بن حديدة عقبة بن عامر بن نابي جابر بن عبدالله بن رباب ياخود جابر يرينه عبادة بن الصامت نام التي كمسنه مقدما اهل مدينه آخرزمان پيغمبري ظهور ايده جكني يهوديلردن ايشتمكين دعوت رسول الله ايله ايمانه كلوب يارسول الله شمدي قومزك ايچنده برچنك خصوصنده نزاع واردر بزه كلورسك سنك يانكه چوق كمسنه جمع اولمز اجازتكله كيدهلم بولايكه الله تعالى مابينمزي اصلاح ايديدي بزدخي انلري سنك دينكه دعوت ايدهلم تابع اولورلرسه هيچ بزه سندن اعز كمسنه اولمز اولورسنكله بولشمغه وعده مز كله جك يل بوزمان اولسون ديوب كتديلر بونلره سباق انصار دبرلر اهل بيعت عقبهٔ اولى دخي ديرلر بونلر مدينه يه وارد قلرنده اوشهرده بر اوقالمديكه انده حضرت رسول عليه السلام مذكور اولميه

باب سابع در بيان معراج رسول درة التاج صلى الله عليه وسلم

اولا معلوم اوله كه معراج رسول اعظم مراتب قبول اولمغين اولقدر عجايب وغرايبله مشمولدر كه محير عقول فحول اولوب بيانه قابل اولان نكات وحكاياتي بابنده نيجه كتاب مستقل تأليفنه متحمل اولوب علم سيرده محرر مطولاتك جمله سنه نظر اولنمينجه كماينبغي اطلاع ميسر اولمز لكن مالايدرك كله لايترك كله مفهومنجه اشبو مختصر عالي فوائد معراجيه دن خالي اولمامغيچون كمال اختصار واهم مهمات ذكرنه اقتصار اولندي * پس معلوم ارباب فهوم اوله كه اسرا ومعراجك تعددنده ووحدتنده وجسمانيت وروحانيتنده وحالت يقظه ده يامنامده اولمق كيفيتنده اختلافات كثيره اولوب فتاواي امام نوويده وشرح مشكوة طيبيده وتفسير ابو السعودده حق بودركه اسرا ايكي كره اولوب بري قبل النبوه منامده بري بعد النبوه يقظه ده ايدي دينوب مواهب لدنيه ده بعض علما معراج حديثلرينك بري برلرينه مخالفتي اولمغين درت دفعه واقع اولمشدركه جمله سي جسماني ايدي ديوب بعض عارفلر اسرا اوتوز اوچ كره اولمشدركه بري جسماني قلاني روحاني ايدي ديوب اما جمهور محدثين وفقها ومتكلمين مذهبي اولوب حق بودركه جميع رواياتده ذكر اولنان همان بر اسرادركه عالم يقظه ده جسماني ايدي دينوب علم سيرده كتاب الخميسده معراج بركره در دينلردخي زماننده كلي اختلاف ايدوب لكن قول اشهر واظهر اوزره بعد النبوه

اون ایکنجی ییلك ربیع الاولینك یکرمی یدنجی کیجه‌سی اثنین کیجه‌سی ایدی دیو مذکوردر (کیفیت ذهـاب وایاب رسـول عالی جناب) محتاج کمال تفصیل واطناب واکثری معلوم ذوی الالبابدر بومختصرده بیانی لازم اولان مرتبه بودرکه اول لیل مبارکده امر حق تعالی وتبارك ایله جبرائیل علیه السـلام کلوب صدر رسول عالی قدری علی ماسبق شـق ایدوب بعده براقله مکه‌دن برآنده قدسه واروب مع ذلك قدرت حقله یولده نیجه عجائب وغرائب کوروب جمیع انبیانك ارواحنه یا اجسادیله ارواحنه امامت ایدوب بعده براقله یاجنتدن کلمش مرصع نردبانله یاجبرائیل قنادیله کوکاره چیقوب هرطبقه‌نك ملكاری انواع اکرام واجلال ایله اسـتقبال ایدوب یدی قات کوکده سکز نفر مشهور پیغمبر ایله بولشوب بعده سدره‌یه بعده بیت المعموره بعده مسـتوی‌یه یعنی لوح محفوظدن احکام الهیه‌یی لوح محو واثباته یازان سفره دیدکاری ملكلر مقامنه بعده رفرفله عرش اعلایه بعده بی مسافت وبی کیفیت قرب مولایه یعنی تجلیات جلیات حضرت خدا جل وعلایه ایریشوب شیخ عطار حکمت آثار افاده ایتدیکی اسرار آشکار اولدیکه (نظم) چو بکذشت ازجهت ره کشت باریك * باخر شد برب العزه نزدیك * دران حضرت چه کویم او که چون بود * که آن دم از وجود خود برون بود * زحس بکذشت وازجان هم کذر کرد * چو بیخود شد زحق درحق نظر کرد * همی چند انکه چشمش کارمیکرد * دلش درچشم اودیدار میکرد * دران هیبت محمد ماند ازکار * محمد را محمد کشت بیزار (نثر) وقال العارف الجامی قدس الله سره السامی (نظم) کلی بردند ازین دهلیز پست * بدان درکاه والا دست بردست * مکانی یافت خالی از مکان نیز * که تن محرم نبود آنجا وجان نیز * قدم زنك حدوث ازجان اوشست * وجود آلایش امکان اوشست * یکی ماند آن هم ازنعت یکی پاك * زبسیاری برون وزاندکی پاك * بدید آن کز حد دیدن برون بود * مپرس امازکیفیت که چون بود * نه چندی کنجد آنجاونه چونی * فروبند ازبیکی لب وزفزونی * شنید آنکه کلامی نه با آواز * معانی درمعانی رازدرراز * زکفتن برترست وازشـنیدن * زبان زین کفت وکوباید بریدن * منه جامی زحد خود برون پای * وزین دریای پایان برون آی * وزین وادی زکو یایی مزن دم * سخن راختم کن والله اعلم (نثر) حاصل کلام رسول علیه السـلام مطولاتده غایت تفصیل اولندیغی اوزره عوالم ملکوتده قلبا وقالبا بحد آثار غریبه لایعد اسرار عجیبه مشاهده ایدوب حضرت خلاق کائنات ایله بی حرف وصوت نیجه مکالماتدنصکره کندویه وامتنه ایکیشر رکعت اولمق اوزره کونده اللی وقت نماز فرض اولنوب اول هدیهٔ بهیه ومغفرت امت خبرینه

وكثير الامينداايله مناجات واحد بی شك مقـامندن منفك اولدقده طبقات جنانی ودركات نيرانی تعليم جلب خير وسلب ضير ايچون مفصلا سيرانتديرلدی بعده يره اينمك اوزره ايكن اشـاغيدن التنجی قات كوكده حضرت موسـايه بولشوب انك تلقينيله رجاء تخفيف ايچون مقام مناجاته بش كره واروب كاوب دردنده اونروقت بشنجيده بش وقت باغشلانوب همان بش وقت قالوب موسی عليه السلام تكرار تخفيف ايستنه كه امت ضعيفدر ديوب رسول عليه السـلام كثرت سؤال ايله جناب پرورد كاردن غايت شرمسار اولدم حكم قضايه تمام رضا ويردم ديدكده (امضيت فريضتی وخففت عن عبادی هی خمس وهی خمسون مايبدل القول لدی) ديو نداء خدا كلدی بعده عالم بالادن ينه مسجد اقصايه نزول ايدوب مؤرخ شهير حافظ ابن كثير جميع انبيايه امامتله ايكی ركعت نمازی بو دفعه ده قيلدی ايكی كره واقع اولمغه دخی مانع اولميوب تعدده دلالت ايدر حديث شريف دخی مرويدر ديمشدر بعـده براقه بينوب جبرائـيل ايله مكه يه كاوركن يولده بعض عرب قافله سـنه اوغرايوب بعده مكه يه كلديلر (فائده) مواهب لدنيه ده (ثم دنی فتدلی فكان قاب قوسـين اوادنی) آيتنده كی دنودن يعنی قربدن مراد ابتداء نبوتده يريوزنده جبرائيلك حضرت رسـوله قربيدر اما صحيح بخاريده مذكور برحديثده رسول عليه السلام (عرج بی جبرائيل الی سـدرة المنتهی ودنا الجبار رب العزة جل جلاله حتی كان منه قاب قوسـين اوادنی فاوحی الی عبده ما اوحی) ديوب اشبو حديثدن مراد اولنان دنو وقرب رسول عليه السلام عرش اوستنده ايكن حضرت رب العزه بی مسـافت وبی جسم وبی كيفيت حبيبنه قريب اولديغيدر كه انك معناسی رسول عليه السلام اصناف الطاف بهيه يه وتجليات الهيه يه مظهر ونور فضل خدا ايله منور اولدی ديمكدر رسـول عليه السلام سدره يی ياخود نيچه حجابلری كچدكده جبرأيل قالوب بعده يالكزجه بعده رفرفله نيچه حجابلردخی كچوب عرشه واردقده مبارك ديلاری اوسـتنه عرشـدن برقطره غايت لذيذ صوطامليوب علوم اولين وآخرينی حق تعالی فيض وكشف ايدوب رسـول عليه السلام بيورمشـلردر كه اوحالده عرشك نوری كوزمی بوريمكين هيچ نسـنه كورمز اولوب لكن قلبمله وايكی ياغرنم اورتاسـيله كورر اولدم دينوب كتاب خميسده مذكوردر كه سدره يی كچدكدنصكره جناب حقدن رسوله (يا محمد ادن منی) يعنی بكا يقين كل ديو بيك كره نداكلدی (فائده) صحابه وتابعيندن وعلماء كزيندن نيچه كاملين رسـول عليه السلام معراجده الله تعالی يی همان قلب كوزيله كوردی ديوب مز بورلرك نيچه لری

دخی باش کوزیله کوردی دیوب امام اشعری ونووی واکثر اهل سیر قول ثانی یی اختیار ایدوب امام تورپشتی معتمد آدلو کتابده اثبات رؤیت لیلهٔ معراجده نقل معتمد علیه یوقدر حتی بعض أئمه بو مسئله ده توقف اولی در زیرا اعتقاد بابده دلیل ظنی ایله اکتفا جائز دکلدر دیمشلر امامنم میلم اثباته در زیرا بعض صحابه دن نفی بعضندن اثبات صادر اولمشدر اثبات ایسه نفیدن اولیدر دیوب مواهب لدنیه ده وغیرنده بعد التفصیل فی الاقاویل قلب کوزیله کوردی دینلرک دخی مرادلری مجرد اللهی بلک معناسی دکلدر زیرا رسول آکاه هرکاه عالم وعارف بالله ایدی بلکه مرادلری الله تعالی رسولنک قلبنده چاق عینیله رؤیت بصر کبی بر رؤیت یرادوب اول قوت مخصوصه ایله مشاهدهٔ دیدار پرورد کارایتدی رؤیته ایسه عقلاقاتنده هیچ بر نسنه شرط دکلدر هر نسنه ایله اولمغی عقل تجویز ایدرا کرچه کیم عادت الله رؤیت کوزده براداق اوزره در دیوب فضلاء عجمدن بعض عارفین بو معنایی تبیین ایتمشدر که (نظم) محمد در مکان بی مکانی * بدید آنجانشان بی نشانی * کلام سرمدی بی نقل بشنید * خداوند جهانرا بی جهت دید * بهر عضوی تنش رقصی در آورد * زهر مویی دلش چشمی بر آورد * دران دیدن که حیرت حاصلش بود * دلش درچشم چشم اندردلش بود (نثر) محرر سطور اولان عبد پرقصور ایدر اشبو تحقیق حقیق بالتصدیق اوزره ذکر اولنان ایکی فرقه دخی رسول علیه السلام حق تعالی یی جمیع مخلوقاتدن برفرده میسر اولمدیغی طریق مخصوص اوزره کوردیکنده اتفاق ایتمش اولمغله حقیقتده نزاعلری نفس رؤیتده اولمیوب آلت رؤیتده اولمغین نزاع لفظی کبی اولور رؤیت بصیرت رؤیت بصر کبی اولمق ممکن ایدوکنه دلالت ایدر که رسول علیه السلام محشره کلان جمله بنی آدم اوچ قسم اولوب بری سوار بری پیاده و بری یوزلری اوستنه یورو یه رک کله لردیوب ایشیدنلر یارسول الله یوز اوستنه نیجه یوریور دیدکلرنده اياغ اوزره یوریمکه قادر اولان الله اکا دخی قادر در دیمشلر خصوصا جامع الصغیر سیوطیده (ان الله اعطی موسی الکلام واعطانی الرؤیة) حدیثی رؤیت بالبصر اولدیغنه دلالت ایدر زیرا الرؤیة کلمسی مطلق ذکر اولنمغین کامله انصراف قاعده سنجه متبادر اولان رؤیت بالبصر در زیرا رؤیتک معنای حقیقیسی بصر له اولاندر بصیرتله اولان مجازدر حقیقت ایسه مجازدن اولی ایدوکی معلوم علمادر (فائده) (فاوحی الی عبده ما اوحی) آیتنده اکثر علما وحی ایدندن مراد جبرائیلدر دیوب لکن صحیح مسلمده برمفصل حدیث معراجده فاوحی الله الی ما اوحی وفرض علی خمسین

صلوة فى كل يوم وليلة) بيوريلوب كتب سيرده بالذات وحى اولنان نه ايدوكنده اختلاف اولنوب بعضلر اوخصوص اسرار خفيه دندر ديوب امام جعفر صادق دخى (لماقرب الحبيب غاية القرب نالته غاية الهيبة فلاطفه الحق بغاية اللطف وذلك قوله عزوجل فاوحى الى عبده ماأوحى اى كان ماكان وجرى ماجرى وقال الحبيب مايقول الحبيب واطف به الطاف الحبيب المحبيب فخفى السر ولم يطلع عليه احد ولم يعلم احد ماأوحى الا الذى اوحى) ديوب حتى بعض علما بو معنادن انبا ايتمشدر (نظم) بين المحبين سر ليس يفشيه * قول ولاقلم فى الكون يحكيه * سر يمازجه انس يقابله * نور تحير فى بحر من التيه (نثر) لكن نيجه علما بو بابده وارد اولان احاديث واخبار له تفسير ايدوب ايچلرندن برقاچى بودر كه ذكر اولنور ١ بر حديثده بيورلمشدر كه (يامحمد انا وانت وماسوى ذلك خلقتها لاجلك) ديو بكاندا كلدكده بن دخى (انا وانت وماسوى ذلك تركتها لاجلك) ديدم ٢ حضرت فاطمه رضى الله عنها ايدر الله تعالى رسولنه ديديكه (نظرت فى ذنوب امتك فلم ارالوجه الاالعفو) ٣ بنه فاطمه ايدر رسول عليه السلام ايتدى الله تعاليدن جمله امتمى بكا باغشلامق رجا ايتدم بيورديكه ثلثنى بو كيجه باغشلادم ثلثانى دخى قيامتده باغشلارم كركدر ٤ ينه فاطمه ايدر ماأوحى الله نه ايدى ديو صورديغمده رسول عليه السلام ديديكه امتمدن طقوز نسنه دن شكايت ايديكه الله تعالى ديديكه يامحمد بن كفيل ارزاقم امتك ايسه بنم كفالتمه اعتماد ايتمزلر وجنتلرى سنك ايچون ودوستلر ايچون يراتدم امتك اكارغبت ايتمزلر وجهنمى دوشمنلر ايچون يراتدم امتك ايسه اكا كيرمكه سعى ايدرلر ودخى بنمله خصومت ايدوب قوللرمله مصالحه ايدرلر يعنى تنهاده كناه ايتمكه بندن اوتانمزلر خلق ايچنده ايتمكه اوتانورلر و بن آنلردن يارينكى كونك عملنى بو كون ايستمم انلر بندن كله جك زمانلرك رزقنى ايسترلر وبن آنلرك رزقنى غيرلره ويرمم آنلر ايسه بكا اوله جق طاعتى بنم غيرمه ويررلر يعنى عبادتده ريا ايدرلر و برنسنه يى عزيز ايتمك وذليل ايتمك بكا مخصوص ايكن آنلر رجاء عزتى وخوف ذلتى بنم غيرمدن ايدرلر وآنلره نعمت ويرن بن ايكن آنك شكرنى انلر بنم غيرمه ايدرلر وهر زمان ملكلرم انلرك كناهلرين بكا عرض ايدوب بن اصلا بونلره آنلردن شكايت ايتمزم آنلر ايسه جزئى بلا ايتشدكده دائما قوللريمه بندن شكايت ايدرلر ٥ ينه حضرت فاطمه نك جاريه سى فضه ايدر حضرت رسوله بن دخى صوردم ايتديكه الله تعالى ديديكه (اطلب العلة كى اغفر الزلة) يعنى عاصيلرك كناهلرينى عفو ايتمكه بهانه آرارم يعنى جزئى بهانه ايله مغفرت

ايدرم تكيم بومعنـابى بعضلر نظم ايدوب ديمشلردر كه (نظم) رحمتش رابهانى جويد * بلكه اورابهانه مى‌جويد * ٦ حضرت ابو بكر دخى ايدر يارسـول‌الله ليلهٔ معراجده سكا وحى اولنلردن بريى بكا ديو ويرديديكمده ايتـدى الله تعالى ديديكه اكرسنك امتكه سو يلشمكى سوميدم قليل و كثيرانلره صورى وحساب ايتمزدم ٧ ابن عبـاس ايدر الله تعالى يامحمد ذيله بنـدن ديوب بن دخى يارب بنم مرادم نه ايدوكنى بيلورسن ديمكه نه حاجت ديوب اودخى امتك تقصيراتى سنى محزون ايدرمى ديوب بلى ايدر ديدكده (انت شـفيعهم فيما يقصرون فى فرائضى وانا اكون شفيعهم فيما يقصرون فى سنتك) بيوردى يعنى سن انلرك بنم امرلرمده ايتدكارى تقصيرينه شفيعسن بن دخى انلرك سنك سنتلركده ايتدكارى تقصيرينه انلر ايچون سكا شفاعت ايدرم ٨ مرويدر كه رسـول عليه‌السلام ايدر قيامتده امتك حسابنى بن ايدەيم ديو رجا ايتدكده الله تعالى بكا يامحمد غرضك ندر ديوب يارب امتم رسواى اولمسونلر ديمكدر ديديكمده يامحمد بن انلرى بر وجهله حسـاب ايتسم كركدر كه كناهلرينه سـندخى مطلع اولميەسن قنده قالديكه غيريلر ديو بيوردى ٩ بعضلر ايدر الله تعالى حبيبنه بيورديكه (كن آيسـا من الخلق فليس بايديهم شئ واجعل صحبتك معى فان مرجعك الىّ ولاتجعل قلبك معلقا بالدنيـا وماخلقتك لها) يعنى خلقدن مأيوس اولكه انلرك اللرنده هيچ برنسـنه يوقدر صحبتك بنمله ايله يعنى قلبك دائما بكا متوجه ومشـغول اولسـون زيرا عاقبت بكا كاورسن ودخى قلبكى دنيايه متعلق ومائل ايتمه بن سنى انكيچون ياراتمدم ١٠ ينه مرويدر كه الله تعالى بيورديكه يامحمد نمازقيلدقدنصكره بودعايى اوقويەسـن كه (اللهم انى اسئلك الطيبات وترك المنكرات وحب المساكين وان تغفرلى خطيئتى وترحمنى وتتوب على واذا اردت فتنـة فى قوم فتوفنى غـير مفتون) ١١ معارج النبوەده مذكوردر كه رسـول عليه‌السلام تجلىٔ خدايه مظهر اولدقده الله تعالى يامحمد طائفهٔ مشبهه بكا صورت اسناد ايدوب يهوديلرك بعضى يدالله مغلولة ديوب نصارى ثالث ثلاثة ديوب مجسمه بكا جسم اسناد ايتمشلردر جمال بى مثالمه اوكا تجه نظر ايله تاكه انلرك كلاملرى نه مرتبه باطل ايديكنى بيله سن ديدكده (فرأه محمد من غير ادراك ولااحاطة ولاحد ولامن شئ ولافى شئ ولاعلى شئ) يعنى محمد دخى الله تعالى بى جسـم وصورت وكيفيت وحد وغايت وزمان ومكان وبونلره بكزر نشاندن بالكليه منزه بر ذات پاك ومقدس عن الادراك كوردى ديمشلر ١٢ مواهب لدنيەده مذكوردر كه بعض اخبـارده كلمشـدر كه رسول ثقلين مناجات مقـام

قاب قوسینده یارب امم سابقه‌نك بعضنه طاش یاغدرمغله بعضنی یره کچورمکله عذاب ایتدك بنم امتمه نه ایدرسن دیدکده الله تعالی (انزل علیهم الرحمة وابدل سیئاتهم حسنات ومن دعانی منهم لبیته ومن سألنی اعطیته ومن توکل علی کفیته وفی الدنیا استر علی العصاة وفی الآخرة اشفعك فیهم ولوان الحبیب یحب معاتبة حبیبه لماحاسبت امتك) دیوب حضرت رسول علیه السلام مقام مناجاتدن کیتمك اوزره ایکن یارب هرسفردن کلان کمسنه‌نك کندو قومنه بردرلو ارمغانی اولور امتمه بنم ارمغانم ندر دیدکده حق تعالی بیوردیکه (انالهم ماعاشوا وانالهم اذا ماتوا وانالهم فی القبور وانالهم فی النشور) معارج النبوه‌ده رسول علیه السلام معراجدن کلورکن جبرائیل علیه السلام انلری طائفهٔ یأجوج ومأجوج ولایتلرینه بعده مشرقده جابلقا ومغربده جابلسا شهرینه بعده منسك وتاویل وتاریس آدلو اوچ درلو طائفه‌یه اوغرادوب هر طائفه‌یی ایمانه دعوت ایدوب اول ایکی شهر خلقی ایمانه کلوب سائرلری عناد ایتدیلر بوقصه چاق یوقاروده باب احوال کونه قافده تفصیل اولنمشدر بعده امت حضرت موسادن تارك دنیا واهل صلاح وتقوی بر طائفهٔ عارفه‌یه دخی اوغرامشدرکه مناسبتله جلد ثانیده باب امم عالمده امت بنی اسرائیلده بیان اولنور (فائده) حضرت رسول علیه السلام مکه‌ده حرم کعبه‌دن یا منزل شریفلرندن کیجه ایچنده معراجه کیدوب کلنجه نه مقدار زمان کچدیکنده اختلاف اولنوب تابعیندن وهب ابن منبه قولنجه جمله درت ساعت صحابه‌دن عمار بن یاسر قولنجه اوچ ساعت کچوب احادیث معراجدن برنده کوکدن اینزکن تکرار قدسه اوغرایوب ایکی رکعت تحیة المسجد قیلوب بعده بکا جبرائیل براقه بن دیوب بندیکمده کوزم یوممزدن اول کندیمی مکه‌ده بولوب دوشکیمی قویوب کیتدیکم کبی اسیجاق دیو بیورمشلر در بومعنایی بیانده معارج النبوه‌ده مذکوردرکه (نظم) زکرمیٔ که چون برق پیمود راه * نشد کرمیٔ خوابش ازجایکاه * چنان رفته وآمده باز پس * که ناید براندیشهٔ هیچ کس (معجزات) حقیقتده معراج نیجه بیك معجزه‌یی اشتمال ایتمشدرکه جمله‌سن بیان ایتمك محالدر لکن بعد النزول ظهور ایدن معجزه‌لرك بعضیلری بودرکه حضرت رسول علیه السلام لیلهٔ معراجك ایرتسی کفار قریشه خبر و یردکلرنده ابتدا ابوجهل لعین بعده سائرلری اینانمیوب سابقا ایمانه کلنلرك دخی برقاچی مرتد اولوب ابوبکر ایشتدکده کلوب ابتدا اوتصدیق ایتمکین جبرائیل علیه السلام اکا صدیق دیو لقب قودی مرویدرکه قدسی کورن کافرلر یامحمد مسجد قدسك اوصافی نیجه‌در

ديوب رسول عليه السلام كيجه كورمكله چوقلق نشانلامغين تفصيلله خبر ويرمكده مضطرب اولدقده جبرائيل عليه السلام امر حقله مسجد اقصايي يرندن قوپاروب برآنده كتوروب مكه ده دار عقيل بن ابي طالب يانندە قويوب كافرلر كورميوب اما رسول عليه السلام بالتمام كوروب مفصلا خبر ويردكده والله اوصافني بيلدك بولده كي قافله لر بزدن دخي خبر ويرديكلرنده اوچ قافله يه راست كلدم بري روحا آدلو يرده كه ياوي قيلمش بردوه يي ارامغه طاغلمشلردي بن انلرك قدحلرندن صو ايچدم بري دخي بطن مر آدلو يرده كه ايكيسي بردوه يه بنمش اولوب يانلرندن كچديكمده دوه لري اوركوب بريسي يره دوشوب قولي قيرلدي اوچنجي سزك قافله كز كه تنعيم آدلو يرده كوردم ديوب اوصافني صور دقلرنده تمامجه نشانلمامش اولمامغين بو دخي قدرت حقله حضرت رسوله كوسترلدكده اوصافي شودر بودر ايچلرنده فلان وفلان كمسنه لر واردر حتى قافله لرينك اوكنجه برقره ياغزدوه واردركه يوكي شو صقلو ايكي چوالدر كونش طوغركن مكه شهرينه كيرسه لر كركدر ديدكده (نظم) كفار كلاب شارب البول * تكذيب رسول صادق القول * رجاسيله على السحر شهردن طشره چيقوب قافله لري كوزتدكلرنده ايماندن بري اولان ايچلرندن بري ايشته والله كونش طوغدي ديوب بري دخي ايشته والله قافله دخي كورندي ديوب اول ايكي قافله نك هر برينه حضرت رسولك خبر ويردكلريني صوردقلرنده اولكي قافله واقعا فلان يرده دوه مزي ياوي قيلوب اني ارامغه طاغلمشدق كلديكمزده صواليله طولو قويوب كتديكمز قدحي اكسلمش بولدق ديوب ايكنجي قافله دخي محمد كرچك سويلر واقعا برصحراده يانمزدن كچدكده بزم دوه دن دوشوب قولي قيريلوب حتى بريمزك دخي يابي يره دوشدكده محمد اني يردن قالديروب اليمزه ويرب كچوب كتدي ديديلر اشبو معجزات باهراتي ايشيدن كفار ملاعين خودبين (ماهذا الاسحر مبين) ديوب عناد سابقلرنده مكين اولديلر (نظم) قدتنكر العين ضوء الشمس من رمد * وينكر الفم طعم الماء من سقم * وينكر الانف ريح المسك من زكم * وتنكر الاذن صوت الرعد من صمم

باب ثامن در وقايع مابعد معراج

معراجله هجرت اراسنده حضرت رسوله متعلق اولان امور مطولات كتب سيرده مفصلا مسطور اولوب بو مختصرده بياني لازم اولنلري بودركه ذكر اولنور

(فصل در بیعت انصار) بو کا بیعت عقبهٔ ثانیه دخی دیرلر کتب سیرده محرر در که
اهل مدینه‌دن سابقا ایمانه کلان التی نفر کشنه مدینه‌یه واردقلرنده انده اولان
خلقك نیچه لری ایمانه کتوروب عقیب مراجده‌کی موسم حجده که بعد النبوه
اون ایکنجی ییلدر اول التی کشنه‌نك بشی ایله یدی کشنه دخی مکه‌یه کاوب حضرت
رسوله بیعت ایدوب کیدوب مدینه‌یه واردقلرنده سائر اهل مدینه کندولره قرآن
عظیمله احکام اسلام تعلیم ایتمك ایچون برکشنه کوندرلمك رجا ایتمکین حضرت
رسول علیه السلام صحابه‌دن مصعب بن عمیری کوندروب واردقده اهل مدینه‌دن
نیچه کشنه‌لر ایمانه کاوب حضرت رسولدن استیذاندنصکره مدینه‌ده‌کی جمله
قرق نفر مسلمانلر جماعتله جمعه نمازن قیلورلر اوب بعده مصعب الندن اهل مدینه‌دن
جم غفیر ایمانه کلدیلر (فصل در بیعت کبری) که بیعت عقبهٔ ثالثه دیرلر نبوتك
اون اوچنجی سنه سنده اهل مدینه‌نك مؤمنین وکفارندن بشیوز یااوچیوز کشنه
حجه کلوب ایچلرندن برقاچی حضرت رسوله کلوب بو اداشلر یله کیجه کلمکه قوللشوب
مکه ایله عرفات اراسنده منی ده ایکن برکیجه خفیة یتمش یایتمش اوچ ارایله ایکی
عورت کاوب بولشوب رسول علیه السلام بونلره قرآن اوقویوب راه حقه دعوت
ایدوب بونلردخی یارسول الله سکا نه‌نك اوزرینه بیعت ایده‌لم دیدکلرنده (بایعونی
علی السمع والطاعة فی النشاط والکسل والنفقة فی العسر والیسر وعلی الامر
بالمعروف والنهی عن المنکر وان تقولوا فی الله ولاتخافوا فی الله لومة لائم وعلی ان
تنصرونی اذا قدمت علیکم یثرب فتمنعونی مماتمنعون منه انفسکم وازواجکم وابناءکم
ولکم الجنة) دیو بیوروب اشبوشرطلر اوزره جمله‌سی بیعت ایدوب بعده یارسول الله
بزه عهده وفا ایدوب سنی الله تعالی تمام اظهار ایتدکده مدینه دن مکه‌یه قومکه
کیدوب بزی براغورمیسن دیدکلرنده (المحیا محیاکم والممات مماتکم انتم منی وانا
منکم احارب من حاربتم واسالم من سالمتم) دیو بیوروب حضرت رسولك نصرتنه
عهد ایتدکلری چون بونلره وجمله اهل مدینه‌نك مسلمانلرینه انصار دیرلر نتکیم
اهل مکه‌دن ایمانه کلوب مدینه‌یه وارانلره مهاجرین دیرلر بعده ایچلرنده اون
ایکی کشنه‌یی بونلره نقیب دیکوب حواریون امت عیسانك کفلاسی اولدقلری کبی
سزدخی قومکزك کفلاسی سز بن جمله امتمك کفیلیم دیو بیوردیلر بعده بیعت
ایدنلر یتاقلرینه کیدوب ایرتسی نداء شیطانله قریش طویوب قاقیوب لکن
قلبلرینه حق تعالی خوف براقغین طمیوب اهل مدینه یرلرینه کتدیلر (فصل
درهجرت صحابه بمدینه) مرویدرکه اشبو بیعتدن مقدمجه صحابه‌نك برقاچی اذن

رسول‌الله مدینه‌یه کوچشدی بو قصه دن صکره جفای قوم قریش ناقص واجوف اولدیغندن مضاعف اولدقده مکه‌ده موجود اولان جمله صحابه اذن رسول ایله تدریجله مدینه‌یه کوچوب همان ابو بکرله حضرت علی قالوب رسول علیه السلام کندولر دخی ابو بکرله هجرته اذن حقه رجالری اولمغین ابو بکر بونیتله ایکی دوه بسله در ایدی (فصل درمکر قریش) مرویدرکه ایمان انصار وهجرت اصحاب ابرار وعزیمت رسول مختار سببیله کفار خاکسار قورقوب اجداد رسولدن قصی منزلی اولوب قدیمدن مشورتخانه اولان دارالندوه‌ده کبار قریش بدکیش جمع اولوب هر بری بر رأی وتدبیر ایدوب ابوجهل مخذول انلری رد ایدوب رأی معقول هر قبیله دن بر کسنه معیتله قتل رسول اتمکدر دیدکده بر پیر بسیار تدبیر صورتنده اندیله اولان ابلیس مستحق التدمیر بو فکر مکری تحسین اتمکله اهل کفر وشقاق بوکا اتفاق ایتدکلرنده جبریل امین مختار (واذیمکربك الذین کفروا لیثبتوك اویقتلوك او یخرجوك ویمکرون ویمکر الله والله خیر الماکرین) آیتیله مکر قریشی اخبار ایدوب (وقل رب ادخلنی مدخل صدق واخرجنی مخرج صدق واجعل لی من لدنك سلطانا نصیرا) آیتیله هجرت اتمك امر اولندیکز بو کیجه یتاق دکشدیروب فراشکزده حضرت علی‌یی یاتوروب ابرتسی ابو بکرایله همان ایکیکز مدینه‌یه توجه ایلکز دیدی.

باب تاسع در هجرت رسول علیه السلام

بوخصوص تفصیل عظیمه محتاج اولمغین اجمالی بودرکه ظهور بیعت کبرادن اوچ آی مقداری صکره نبوت رسولك اون دردنجی ییلنك ابتداسنده غرهٔ ماه ربیع الاولده جمعه کیجه‌سی امر حقله رسول علیه السلام کندو دوشکلرنده حضرت علی‌یی یاتوروب کندولری دخی قبل النبوه محمد امین دیمکله موصوف وکمال صدق ودیانت وامانتله معروف اولمغله قریشدن سفره کیدنلر مالالرینی بونلره امانت ویرمکه معتاد اولمغین حضرت رسول علی‌یه امانتلری صاحبلرینه تسلیم اتمك اصمرلدیلر (معجزه) بعد العشا کندولری خانهٔ رحمت آشیانه‌لرندن طشره چیقوب قاپوده کندولری قتلی ایچون بکلین کفار فجاری کوروب (فاغشیناهم فهم لایبصرون) دك سورهٔ یس اولنی ودخی (واذا قرأت القرآن جعلنابینك وبین الذین لایؤمنون بالآخرة حجابا مستورا) آیتنی اوقیوب کافرلك سر کفر افسرلرینه برقبضه طبراق صاچدقده حق تعالی کوزلرینی معنی اورتوب رسول علیه السلام

انلرك يانلرندن آشكاره چقوب كيدوب كفارك كوزلرى آچق ايكن حكمت حق ايله هيچ بريسى كورمبوب هر كيمكه باشنه طپراق طوقنديسه بعد زمان بدر غزاسنده مسلمانلر النده مقتول اولدى مرويدركه كافرلرك برقاچى اشبو بكجيلرى كوروب نه بكلرسز ديوب محمد چقديغى كبى قتل ايتمكه بكلرز ديوب يازق سزه كه باشكزه طپراق صاچوب يانكزدن چقوب كتدى كورمديكز ديدكلرنده بكجيلر اللريله باشلرين يوقلايوب طپراق بولدقلرنده غضب وحدت والم وغيرت چكوب سحر اولنمشز ديديلر (فصل درقصهٔ غار وصدور معجزات عبرت آثار) مرويدركه حضرت رسول عليه السلام ابو بكرله چيقوب برمقدار يوريوب مبارك اياقلرى قباردقده ابو بكر كوتوروب مكه يه اوچ ميل يرده اولوب يوقاروسندن دريا كورينن جبل ثورده برمغاره يه واروب ابو بكر مقدمجه كيروب طاش يارقلرندن بعض جانورلر رسوله ضرر ايتمسون ديو قرا كولقده اليله يوقلايوب پارمقلرنى و اياغنى و براوچكه سنى داكاره صوقوب رسول عليه السلام كيردكده انك ديزينه ياتوب اويودقده ابو بكرك اوچكه سنى ييلان صوقوب شيشوب كوزندن ياش طملايوب حضرت رسول عليه السلام او ياتوب نيچون بكا خبر ايتمدك ديوب سزى اويا ندرمغه قيامدم ديدكده (اللهم اجعل ابابكر معى فى درجتى فى الجنة) ديو خيردعا ايتمكين محل جراحتنه مبارك اغزى يارنى قودقده فى الحال شفا بولدى (معجزه) مرويدركه على الفور مغاره قپوسنده برمغيلان اغاجى بيتوب اورمجك دخى قات قات آغلر قوروب ايكى يبسان كوكرچينى دخى كلوب يوايايوب يمورطه يمورطليوب صباح اولدقده كفارناپاك ذهاب رسولدن غمناك اولوب اطراف مكه يى يوقلايوب عربجه قيافه ديدكلرى ايزعلمى بيلور برقائف عارف ايله كزرلركن ايز كوروب مغاره يه دك كلوب والله محمد بو مغاره يى چقمامشدر ديمكين نيچه لرى كيرمك ديلدكده بعضلرى اشبو اورمجك آغلرى محمد دنيايه كلمزدن اول قورلمش انجق مغاره يه كيريدى بونلر بوز بلوردى ديو اميد كسوب كتديلر نتكم قصيدهٔ برده صاحبى ديمشدر (نظم) ظنوا الحمام وظنوا العنكبوت على * خيرالبرية لم تنسج ولم تحم * وقاية الله اغنت عن مضاعفة * من الدروع وعن عال من الاطم (نثر) مرويدركه كافرلر كيرمك ديلدكلرنده ابو بكر مضطرب اولوب رسول عليه السلام (لا تحزن ان الله معنا) ديوب اودخى يارسول الله كافرلر اياقلرى التنه باقسه لر بزى كوررلر بن كندم ايچون خوف ايتمم زيرا بن قتل اولنورسم دنيادن بركشى كتمش اولور اماسز قتل اولنورسكز جمله امت هلاك اولمق لازم كلور ديدكده (ياابابكر ماظنك باثنين الله ثالثهما)

دیدیلر یعنی نه صانورسین شوایکی کمسنه حقنده که عون وصون حق انلرك رفیقلری
ایدوکی محقق اوله (لمحرره) خدا صقلادیغنه ایرمیه شر * جهان خلق عدواولسه
سراسر (اثر) مرویدرکه حالا حرم کعبه ده سوری ایله کزوب قونوب کمسنه
انلری رنجیده ایتمدیکی کوکرجینلر اوایکی کوکرجین نسلندندر (معجزه) تفسیر
کورانیده رسول علیه السلام ابوبکرك اضطرابن کوردکده مغاره نك کوشه سنه
باق دیوب باقدقده بردریا کوردیکه کنارنده برکمی کافرلر مغاره یه هجوم ایدرلرسه
حضرت رسولله ابوبکری آلوب قورتارمغیچون حاضر ومنتظر طورر دیوب اشبو
قصهٔ عجیبه معارج النبوه ده تفصیل اولنوب ایچنده خلاف ظاهر بعض نسنه اولوب
راویسی دخی نامعلوم اولمغین اجمالله اکتفا اولندی (معجزه) کتاب الخمیسده
ابن عباسدن مرویدرکه ابوبکر غایت صوصایوب حضرت رسوله دیدکده
صدرغاره یعنی مغاره اغزنه واروب ایچ دیوب واردقده عسلدن لذیذ سوددن آق
مسکدن اطیب صوایچوب کلدکده یاابابکر سکامژده ایلیم می دیوب ایله یاسول الله
دیدکده تحقیق الله تبارك وتعالی انهار جنته موکل اولان ملکه جنت فردوسدن
صدرغاره برایرماق یاروب اقیت تاکه ابابکر اندن صوایچه دیوامر ایتدی دیوب
بودخی یارسول الله بنم الله قتنده چاق بویله مرتبه م وارمیدر دیدکده (نعم وافضل
والذی بعثنی بالحق نبیا لایدخل مبغضك الجنة ولوکان له عمل سبعین نبیا) بیوزدیلر
یعنی بلی بوندن دخی زیاده مرتبه دك وازدر شول الله حقیچون که بنی حق پیغمبر
کوندردی سنی سومین جنته کیرمز اکر یتمش پیغمبر عملی قدر عملی دخی وارایسه
(فصل درتوجه رسول صاحب سکینه بجانب مدینه) رسول علیه السلام مغاره ده
برروایتده اون کون قول اصح اوزره اوچ کون طوروب هرکیجه حضرت ابوبکرك
اوغلی عبدالله بعض مأکولاته کفره دن خبرکتوروب اثنین کیجه سی مقدما قول
ایتدکاری قولاغوز اصمرلدقلری ایکی دوه یی کتوروب برینه اول ایکی یارغارو
برینه دخی قولاغوزایله ابوبکرك خدمتکاری سواراولوب شیخ ابن حجر اختیارنجه
مکه دن چیقوب مغاریه کیردکاری ربیع الاول اولکی کونی خمیس کوننك آخرنده
جمعه کیجه سی اولوب مغاره دن چقدقلری اثنین کیجه سی ایدی محصل قولاغوزله
تنها بولدن مدینه یه کیدوب یولده بعض واقعات ومعجزات ظهور ایتدیکه غایت
اختصارایله حالا اخبار اولنور (معجزات) کتب سیرده محرردرکه رسول علیه السلام
اولکی منزلده برچوبانك ایکنجی منزلده ام معبد آدلو خاتونك سودلری کسلمش
بردوه ایله برقیونلرینك ممه لرینی مبارك اللریله صغادقده فی الحال عظیم سود

كاوب وافر قابلری طولدیروب چوبان ایمانه کاوب خاتونله زوجی دخی بعد زمان ایمانه کلوب خاتونك قیونی چاق حضرت عمر خلافتنه دك طوزوب ایل ونهار وافر سودی صاغلوردی مرویدرکه قصهٔ ام معبد ظهورنده مکه ده هاتفدن بوندا ایشیدلدیکه (نظم) جزی الله رب الناس خیر جزائه * رفقین حلا خیمتی ام معبد * هما نزلا بالبر وارتحلا به * فقد فاز من امسی رفیق محمد * سلوا اختکم عن شانها واناٸها * فانکم ان تسألوا الشاة تشهد * (نثر) بعده یولده کیدرکن سراقه آدلو برآتلو عرب کلوب سابقا قریش رسول علیه السلام نه یره کتدوکن بیلیوب محمدی قتل ایدنه یاطوتوب کتورنه یوزدوه و یرهلم دیوا بوجهل لعین ندا ایتدرمکین سراقه اوزجا ایله کلوب یتشوب حضرت رسولله ارالرنده برایکی کوندر بویی قالدقده (اللهم اکفناه بماشئت) دیو دعا ایتدکلرنده اول برك طپراغی غایتیلك ایکن قدرت حقله سراقه نك آتی قارننه دك یره کچوب سزی کوردیکمی کمسنه یه دیمه یم دیو یمین ایتمکین رسول علیه السلام (اللهم ان کان صادقا فاطلق فرسه) دیدکلرنده قورتلوب کیدوب چاق غزوهٔ حنینده ایمانه کلدی * مرویدرکه قبیلهٔ بنی سهمدن بریدة بن الحصیب کندی توابعدن یتمش کمسنه ایله آتلنوب قصد ضرر رسول ایچون کلدکده رسول علیه السلام اکا (من انت) دیوب (بریدة بن الحصیب) دیدکده (بردامرنا وصلح) دیوب بعده (ممن انت) دیوب (من قبیلة اسلم) دیدکده (سلمنا) دیوب بعده (ممن انت) دیوب (من بنی سهم) دیدکده (خرج سهمك یااباابکر) دیوب حلاوت و فصاحت رسوله بریده تعجب ایدوب آیاسن کیمسن دیدکده (انا محمد بن عبدالله رسول الله) دیدکده بریده جمله توابعیله ایمانه کلوب رسول علیه السلام (الحمد لله اسلم بنواسهم طائعین غیر مکرهین) دیو بیوردی مرویدرکه یولده عشرهٔ مبشره دن زبیریا طلحه مسلمانلردن برقاچ کمسنه ایله ولایت شامدن تجارتدن دنوب مکه یه کیدر قافله ایچنده بیله اولمغین حضرت رسوله وابوبکره برر آق قفتان هدیه ایدوب کچوب کیدوب بعده مکه دن مدینه یه کلدیلر (فصل در نزول بقبا) مرویدرکه بریده ایمانه کلدیکنك ایرتسی یارسول الله مدینه یه سنجاقسز کیرمیه لم دیوب کندی دابندنی جداسی اوجنه بغلیوب کوتوروب توابعیله حضرت رسولك اوکنه دوشوب اهل مدینه نك مسلمانلرندن که انصار دیمکله اشتهار بولدیلر بشیوز نفر اخیار رسول رب متعاله استقباله چیقوب اقوال کثیره دن امام نووی مختارنجه ربیع الاولك اون ایکنجی اثنین کونی ضحوهٔ

کبری ده مدینه شهرینك صاغ طرفنده شهر کوربنور برده قبا آدلو خرما باغچه‌لری اراسنده عمر بن عوف قبیله‌سی ایچنه قوندیلر

باب عاشر دراحوال بدایع ووقایع بعد الهجره

مدینهٔ دار السکینه‌یه حضرت رسول وصول‌دنصکره کندیلر واصحابلرینه متعلق اولان واقعات امور موفور ونامحصور اولوب جمله‌سنی بو مختصر معتبره ادراج غایت تفصیله ونهایت تطویله محتاج اولمغین ایچلرندن اعظم واهم اولان بونلر درکه فصول منفعت محصول ایله علی وجه المطبوع بیانلرینه شروع اولندی (فصل درآمدن حضرت علی ازمکه) مرویدرکه رسول عزت قباساکن منزل قبا ایکن فخر آل عبا علی مرتضا ومجتبی اون ایکنجی کونی مکه‌دن کاوب مقدما امر رسول‌الله امانتلری صاحبلرینه ویروب حضرت رسول‌دن اوچ کون صکره چیقوب لکن خوف کفاردن کیجه یوریوب کوندز صقلانمغین کیج کالدی (معجزه) مرویدرکه حضرت علی ولی‌الله یولده یبان یوریمکدن ایاقلری مجروح اولمغین رسول علیه السلام صغایوب دعا ایتدکده فی الحال شفا بولوب اوکوندنصکره اصلا ایاقلرینه بروجع والم عارض اولمدی (فصل در بناء مسجد قبا) مرویدرکه رسول علیه السلام اصحابیله قباده برمسجد شریف یاپوب قبله‌سنی قدسه ایدوب دین محمدیده ابتدا بنا اولنان مسجد وحضرت رسول اصحابیله جماعتله ابتدا آشکاره نماز قلدقلری مسجد بوایدیکی مقرردر برقاچ ییلدنصکره برمناسبتله قرآنده بومسجد وبونك اصحابی مدح اولنوب (لمسجد اسس علی التقوی من اول یوم احق ان تقوم فیه فیه رجال یحبون ان یتطهروا والله یحب المطهرین) دیو بیورلمشدر (فصل در دخول بمدینه) رسول علیه السلام قباده قول اصح اوزره اون اوچ کون طوروب اون دردنجی جمعه کون ناقه‌لرینه بنوب مدینه شهرینه کیررکن یولده بنی سالم قبیله‌سندن برصحراده یوز یاخود قرق نفر کسنه ایله جمعه نمازی ایچون اینوب برخطبهٔ بلیغه وفصیحه ونیجه نصایح جلیلهٔ صحیحه اوقیوب جماعتله جمعه نمازین قیلوب بعده جم غفیر وجمع کثیر ایله شهره کیروب جمله اهل ایمان شادان وخندان وزمزمهٔ نسوان وصبیان دفلر چالوب بوشعر فرح مشعری کویان اولدیلرکه (نظم) طلع البدر علینا * من ثنیات الوداع * وجب الشکر علینا * مادعی لله داع * ایها المبعوث فینا * جئت بالامر المطاع (نثر) رسول علیه السلام سعادتله شهره کیررکن انصاردن نیجه کسنه‌لر ای رسول رب رحمان بزم بنده خانه مزه مهمان

اول دیوب زمام ناقهٔ بااحتراملرینه یاپشـوب رسول علیه السلام هر برینه تبسمله یاقوب دعا ایدوب (خلوا سبیلها فانها مأمورة) یعنی دوه‌نك یولنی آچق .قوك كه اوجانب حقدن امر واشارت ایله وازه‌جغی مكانی بیلوردیوب ناقهٔ عظیمة الطاقه ایكی یاننه بقارق یوریوب بعده مسجد شریف بنا اولنان ارض خالیه‌یه كلدكده چوكوب قالقوب اصحابدن ابوایوب انصاری اوی اوكنه چوكوب قالقوب اولكی مقامنه چوكدكده رسـول علیه السلام (ان شـاء الله تعالی هو المنزل) دیوب اسبابلرینی خانهٔ ابی ایوبه كوندروب مسجد شریف ومسكن منیف بناسنه‌دك بدی آی یابرای آنده اولدیلر مرویدركه ناقه چوكدكده نیجـه قزلر طشره چیقوب دفلر چالوب شوقله ترنم و بو بیتی تكلم ایدرلردیكه (نظم) نحن جوار من بنی النجار * یاحبذا محمدا من جار (نثر) رسول علیه السلام انلره بنی سورمیسز دیوب انلردخی نعم یارسول الله دیدكلرنده (والله یعلم ان قلبی یحبكم) بیوردیلر پس حاضر وناظر اولان صبیان وخدام اهل مدینـه (جاء محمد جاء رسـول الله) دیورقص كنان مژده رسان چارسوله طاغلدیلر (فصل در بناء مسجد وخانهٔ رسول علیه السلام) مسجد برنی اون‌التونه آلوب دیوارلری كرپجدن سقفی وعمودلری خرما اغاجندن طول وعرضی یوزر ذراع یاعرضی دخی اكسك یاطولی تمش عرضی التمش بر مسجد شریف یاپوب قبله‌سنی قدسه قارشو ایدوب صحابه ایله كندولر بیله چالشوب طاش طاشورلر كن (هذا الجمال لاجمال خیبر * هـذا ابر ربنا واطهر * لاهم ان الاجر اجر الآخره * فارحم الانصار والمهاجره * دیو بیوردی مسجد تمام اولدقده اطرافنده كرپجله خرما اغاجندن ایكی خاتونلریچون بری برینه قریب ایكی او یاپوب دارابی ایوبدن اكا كوچوب بعد زمان خاتونلری زیاده اولدقجه جوارلرنده برر اوز یاده ایدوب بعد زمان جمله طقوز خاتونلرینك مسكنلری بری برینه متصل طقوز حجره اولدی (فصل در زیادهٔ ركعات بعد صلوات) كتب سـیرده محرردركه لیلهٔ معراجده بش وقت نماز فرض اولدقده اخشام نمازی اوچ ركعت اولوب ماعداسی ایكیشر اولمق امر اولنمشدی مدینه‌یه كلدكدن برآی برروایتده بر ییل صكره جناب حقدن مقیملره فرض صلاة ظهر وعصر وعشـادردر اولمق ومقیملره صلاة صبح ومغرب ومسافرلره بش وقتك جمله‌سی اولكی حاللری اوزره قالمق فرض بیورلدی صحیح بخاریده حضرت عائشـه‌دن مرویدركه (فرضت الصلاة ركعتین ركعتین ثم هاجر النبی علیه السـلام الی المدینه ففرضت اربعا وتركت صلاة السـفر علی الفریضة الاولی) دیمشـدر ابن عباس قولنجه لیلهٔ معراجده دخی مقیملره درد ومسـافرلره

ایکیشر فرض اولمشدی (فصل درعقد مواخات میان صحابهٔ رسول علیه السلام) هجرتدن بش یاسکز آی صکره کبار مهاجرین وانصاردن طقسان یاپوز نفر کسنه جمله امور دنیویهٔ شرعیه ده مساوات ومواسات اوزره اولوب ودخی بری برلرینه ذوی الارحاملرندن مقدم وارث اولمق اوزره برر مهاجر ایله برر انصاری‌یی آخرت قرنداشی ایدوب بواسلوب اوزره عهد نامه یازیلوب شروط من بوره نیجه مدت اجرا ورعایت اولنوب بدر غزاسندن رجوعده (واولوا الارحام بعضهم اولى ببعض فی کتاب الله) آیتیله نسخ وفسخ اولندی * معتبراتده مرویدرکه عقد مواخاة صحابه ابتدا واقع اولدقده زمرهٔ انصار مهاجرینی کمال محبتلرندن قرعه ایله آلوب جمیع مالارنده شریک یعنی نصفنی تملیک ایدوب حتی ایکی خاتونی اولان بربنی بوشایوب قرنداشلغنه نکاح ایدوب هجرتک دردنجی یا اوچنجی یلنده ماه ربیع اولده غزوهٔ بنی النضیرده رسول علیه السلام جمیع اموال غنیمتی صافی مهاجرینه تقسیم ایتدکده مهاجرینه غنا کلوب انصاره احتیاجلری منقطع اولوب امور معاشده مستقل اولدیلر (فصل در موادعه بایهود) کتاب خمیسده منذ کوردرکه رسول علیه السلام مدینه‌یه کلدکدن بش آی صکره مدینه ده جماعت کثیره اولان یهودیلر دین ومالری اوزره ابقا وعدم تعرضهٔ موادعه یعنی عقد عهد ایتدیلر شوشرطله که اهل اسلام اوزرینه برعدویه معاونت ایتمیه‌لر وعدو هجوم ایدرسه مسلمانلره معاونت ایده‌لر (فصل درآمدن اهل بیت) مرویدرکه رسول علیه السلام مکه ده قودقلری کریمه‌لری فاطمه ایله ام کلثوم وخاتونلری سوده‌یی وسابقا دادیلری اولوب بعده زید بن حارثه‌نک خاتونی اولان ام ایمنی وزیدک اوغلی اسامه‌یی کتورمکه من یوروزید ایله ابو رافع آدلو خدمتکارلرین ایکی دوه وبشیوز اقچه خرجلق ایله کوندروب ابو بکردخی مکه ده قودیغی خاتونی ام رومانی واوغلاری عبد اللهی وعبد الرحمانی وقیزلری اسمایی وعائشهٔ صدیقه‌یی کتورمکه آدم کوندروب مکه‌دن اتفاقله چیقوب مدینه‌یه کلدیلر (فصل در فرضیت غزا) تفاسیرده (اذن للذین یقاتلون بانهم ظلموا وان الله علی نصرهم لقدیر) آیتنده صحابهٔ کرام مکه ده کفار قریشدن انواع آلام چکوب حضرت رسوله کیمی مضروب کیمی مجروح کلوب تظلم ایتدکده صبر ایلک دخی غزا ایله مأمور اولمدم دیو بیوروب عسکر اسلام آز اولمغین قرآن عظیمده یتمشدن زیاده آیت کریمه ایله کفارله مقاتله‌دن نهی اولنمشلردی مدینه‌یه هجرت ایتدکلرندنصکره عسکر اسلام چوغالمغه بشلامغین بو آیت نزول ایدوب فرضیت غزا حقنده اولان آیتلرک ابتدا نازل

(اولان)

اولانی بودر دینلدی * کتب سیرده محرردر که حضرت رسولك بالذات و بالواسطه اولان غزوات وسرایا و بعوثلرینك ابتداسی سریهٔ حمزه درکه بعد الهجره یدنجی آیده ماه رمضانده یاایکنجی ییلك ابتداسی اولان ماه ربیع الاولده غارت قافلهٔ قریش ایچون عمیلری حضرت حمزه‌یی اوتوز نفر کمسنه ایله کوندروب وارد قلرنده برطریقله مصالحه ایتمکین جنك اولمدی بعده سنین وشهور متفرقه‌ده کاه کندیلری کاه بعض صحابه‌دن متفرق سردارلری کاه محاربه یه کاه غارت کفاره چیقوب کندیلر بالذات کفار ایله جنك ایتدکاری طقوز عدد غزالری عن قریب تفصیل اولنور (فصل درتعیین اذان) مرویدرکه نماز وقتلری اولدقده اذان وعلامت اولمیوب همان مسلمانلر بلادعوت جمع اولوب قیلوب مدینه‌ده بلال حبشی نماز وقتلرنده (الصلوة جامعة) دیوندا ایدوب ایشیدنلر کلوب ایشتمینلر تخمین وقیاس ایله کلوب هجرتك ایکنجی ییلنده رسول علیه السلام خلقی نمازه جمع ایتمکه برمناسب نسنه تدارکیچون اصحابله طانشوب کیمی ناقوس دیدکلری چاك چالق کیمی بوری چالق کیمی آتش یاقق رأی ایدوب لکن اولکی عادت نصاری ایکنجی عادت یهود اوچنجی عادت مجوسدردیو مناسب کورلمیوب صحابه‌دن بری یارقاچی واقعه‌ده انسان صورتنده برملکدن کیفیت اذان واقامتی ایشیدوب اوکرنوب حضرت رسوله خبر ویردکلرنده بووجهله دخی وحی کلمکین خوب آواز اولان بلال حبشی یی مؤذن تعیین ایتدیلر بعده برکون بلال سعاد نماز صباح اذانن اوقیوب حجرهٔ حضرت رسوله خبر ویرمکه کلوب رسول علیه السلام اویور دیدکلرنده (الصلوة خیر من النوم) دیو ایکی کره ندا ایتدکده رسول علیه السلام اویانوب طشره چیقوب اول کلام نصیحت انجامدن حظ ایدوب (اجعله فی اذانك) دیدیلر یعنی اشبو سوزی صباح اذانی ایچنه درج ایله (فصل درتحویل قبله) مرویدرکه رسول علیه السلام هجرتدنصکره قول اصح اوزره اون التنجی آیده نصف شعبانده یوم ثلثاده مدینه‌دن طشره‌ده برمسجدده قدس شریف قبله‌سنه قارشو جماعتله اویله یاایکندی نمازی فرضنك اوچنجی رکعتنك رکوعنده ایکن جبرائیل علیه السلام (قدنری تقلب وجهك فی السماء فلنولینك قبله ترضاها فول وجهك شطر المسجد الحرام وحیث ما کنتم فولوا وجوهکم شطره) آیتن کتوروب شمدنکرو قبله کعبه اولمق امر اولندی دیدکده رسول علیه السلام رکوع ایچنده کعبه طرفنه دونوب جمله اصحاب دخی نماز ایچنده بیله دوندیلر * تفاسیرده حضرت رسولك مکه‌ده‌کی قبله سنده اختلاف اولنوب

بعضلر كعبه ايدى مدينه يه كلدكلرنده امرحقله قدسه بعده ينه كعبه يه اولدى دينوب ابن عباس مكه ده دخى قدس ايدى امارسول عليه السلام كعبه يه محبتندن بللو برطرفده قليوب حقيقتده ايكيسنه دخى استقبال اتمش اولمغيچون كعبه يى اوكنه دوشورردى ديمش دينوب * شرح بخاريده شيخ ابن حجر ابن عباسدن ايكى درلو روايت ايدوب ديمشدر كه اكرچه ظاهرا اشبو ايكى روايت اراسنده مخالفت كورينور لكن بويله توفيق اولنق ممكندر كه مدينه يه كلدكلرنده اولكى كبى قبله ينه قدسه اولمق ايله مأمور اولوب بعد زمان كعبه يه اولمق ايله مأمور اولديلر تابعيندن ابن جريج رسول عليه السلام مكه ده ابتدا كعبه يه قيلوب بعده اوچ ييل امرحقله قدسه قيلوب بعده مدينه يه كلدكده دخى اون التى آى ينه قدسه قيلوب بعده كعبه يه قلمق فرض اولندى ديمشدر والله اعلم (فائده) تفاسيرده حضرت ابراهيم واسماعيلك قبله لرى كعبه ايدى دينوب كتاب الخميسده امام زهريدن مرويدركه دور آدمدن فخر عالمه دك جميع انبيانك قبله لرى قدسده صخرهٔ مباركه ايدى حتى بزم پيغمبريمز دخى اون التى آى اكا استقبال ايتدى (فصل در فرضيت صوم) كتب سيرده محرردر كه تحويل قبله دنصكره جه ينه ماه شعبان مز بورده صوم شهر رمضان جانب حقدن فرض اولندى * تفسير لبابده بعض كبار سلف رمضان فرضندن اول ماه محرمده يوم عاشورا ايله هرآيده اوچر كون صوم فرض ايدى رمضان امريله انلرك فرضيتلرى نسخ اولندى ديوب بعضلر دخى فرض دكلدى نافله ايدى ديوب جميع تفاسيرده صوم رمضان يهود ونصارايه دخى فرض اولمشدى دينوب كتب سيرده ابن عباسدن مرويدركه رسول عليه السلام مدينه يه كلوب يهوديلرى عاشورا كوننده صائم كوروب (ماهذا اليوم الذى تصومونه) ديوصوروب يوم نجات بنى اسرائيل وغرق فرعون اولمغين موسى پيغمبر شكرالله بوكونده اورج طوتمشدى ديد كلرنده (فنحن حق واولى باحياء سنة اخى موسى منكم) ديوب كنديلر دخى طوتوب مسلمانلره دخى امرايتدى حضرت عائشه دن دخى مرويدركه صوم عاشورا زمان جاهليتدنبرو طائفهٔ قريشك دخى عادتلرى اولوب رسول عليه السلام مكه ده طوتارلردى مدينه يه كلوب رمضان فرض اولندقده عاشورايى ديلين طوتوب ديلين طوتمز اولدى جميع حنفيه وبعض شافعيه رمضان فرض اولمزدن اول صوم عاشورا جميع مسلمينه فرض ايدى ديوب اكثر شافعيه سنت ايدى ديمشلر (فصل در فرضيت زكوة) كتب سيرده محرردر كه هجرتك ايكنجى ييلنك رمضاننده بيرامدن ايكى

كون مقدم زكاة فطر واجب اولوب رسول عليه السلام خطبه اوقيوب خلقه بيلديروب قول اصح اوزره بنه اشبو سنه ده سائر اقوالده هجرتك اوچنجی يادردنجی ياطقوزنجی ييلنده بعضلر قولنجه هجرتدن مقدم مكه ده كتب فقهده تفصيل اولنديغی اوزره انواع اموالك زكاتی فرض اولمغه (خذ من اموالهم صدقة تطهرهم وتزكيهم بها) آيتيله امر الهی نازل اولدی (فصل در فرضيت تيمم) هجرتك بشنجی يا التنجی ييلنك شعبانده غزوه مريسيعده واقع اولمشدر كه عن قريب تفصيل اولنور (فصل در تحريم خمر) بعضلر قولنجه هجرتك اوچنجی قول مشهور اوزره دردنجی قول راجح اوزره التنجی ييلنده واقع اولمشدر كه مدينه ده (يسئلونك عن الخمر والميسر قل فيهما اثم كبير ومنافع للناس واثمهما اكبر من نفعهما) آيتی نزول ايتدكده فيهما اثم كبير بيورلمغين ودخی رسول عليه السلام (ان الله يقدم فی تحريم الخمر) ديمكين صحابه نك اكثری ايچمز اولوب بعضلر (منافع للناس) بيورلديغنه بناء سكر ويرميه جك قدر ايچوب بركسنه اخشام نمازنده بعض صحابه يه امامت ايدوب نيم مست اولمغين (قل يا ايها الكافرون) سوره سنی غلط اوقودقده (يا ايها الذين آمنوا لا تقربوا الصلوة وانتم سكاری) آيتی نزول ايدوب بعض كسنه لر نماز زمانلرينه يقين اولميان زمانلرده ايچر اولوب اتفاق بر مجلسده بركسنه برينك باشنی ياردقده حضرت عمر ايشيدوب بحضور اولوب (اللهم بين لنا فی الخمر بيانا شافيا) ديو دعا ايتدكده فی الحال (يا ايها الذين آمنوا انما الخمر والميسر والانصاب والازلام رجس من عمل الشيطان فاجتنبوه لعلكم تفلحون انما يريد الشيطان ان يوقع بينكم العداوة والبغضاء فی الخمر والميسر ويصدكم عن ذكر الله وعن الصلاة فهل انتم منتهون) آيتی نزول ايدوب رسول عليه السلام (الا ان الخمر قد حرمت) يعنی آكاه اولك كه تحقيق خمر حرام اولدی ديو مدينه ده ندا ايتدردی

باب حادی عشر درغزوات رسول عليه السلام

علماء فن حديث وسير اصطلاحلری بونك اوزرينه مقرردر كه حضرت رسول شريف الصفات عليه افضل الصلاة والتحيات كندولری كفار جهنم سزايه غزای جنت جزا ايتديكنه غزوه دينوب مهاجرين وانصاردن بربنی عسكر ظفر شعاره سردار ديكوب كوندردكلرينه سريه ودخی بعث دينوب اكثر اهل سير بعثی سريه دن اقل اولادنه اطلاق ايدوب لكن قاموسده سريه بش نفردن

اوچیوزه ودرتیوزه وارنجه اولادنه دیرلر * مواهب لدنیه ده یوزدن بشیوزه
وارنجه اولانه دینور دیو مذکوردر پس رسول خدا گاه عسکر قلیل وگاه کثیر
ایله بالذات یکرمی یدی یایکرمی بش یایکرمی درت یایکرمی بر یایکرمی التی یااون
طقوز غزا ایدوب عن قریب تفصیل اولنه جق طقوز غزاده کفارله جنك ایدوب
باقیسنده عسکرله سفر ایدوب کیمنده بعض شروط اوزره کفار قبائل عرب ایله
صلح اولوب کیمنده کفاری قاچروبماللرین آلوب کیمنده جنك ایچون یاآخر
مراد ایچون مدینه دن چیقوب قارشو طورر کسنه بولنمامغین دونوب کلوب کیمنده
دخی جنکه امر الهی اولمامغین مجرد تخویف کفار ایله اکتفا ایدوب محصل طقوزندن
غیریده قول صحیح اوزره اصلا جنك اولنمامشدر مرویدر که قبائل مختلفهٔ طوائف
عرب ایله گاه محاربه یه گاه غارته گاه بعض نسنه لری حمایت وحراسته گاه غیر
مصلحته صحابه دن برینی سردار ایدوب کوندردکاری سریه و بعث عددنده اختلاف
اولنوب مواهب لدنیه نك برمحلنده قرق یدی برمحلنده التمش مقداری ایدی دینوب
نیجه کتب سیرده اللی بش یااوتوز سکز یااوتوز بش ایدی دینلدی * مرویدرکه
بالذات و بالواسطه اولان جمیع غزوات وسرایا و بعوثلر بنك ابتداسی سریهٔ حمزه
درکه هجرتك یدنجی آینده ماه رمضانده یایکنجی یلنك ربیع الاولنده غارت
قافلهٔ قریش ایچون عمیلری حضرت حمزه یی اوتوز نفره سردار ایدوب واردقده
برطریقله مصالحه اتمکین جنك اتمیوب کلمشلردی و بالذات و بالواسطه اولان
جمیع غزوات وسرایا و بعوثلری کفار قبائل عرب اوزرینه اولوب همان هجرتك
طقوزنده ماه رجبده آخر غزوات وسرایاری اولان غزوهٔ تبوك دیار روم طرفنه ایدیکه
قیصر روم اولان هرقل بی عقل مدینه یه عسکر کوندرمك ایستردیو ایشیدلدکده غایتله
اسی زمان ومال وطوار وذخیره ده دخی کلی مضایقه اولوب لکن ناچار قبائل
عرب مسلمانلرین دعوت ایدوب اوتوز بیك یاقرق بیك عسکر ایله
مدینه ایله شام اراسنه واریلوب برقاچ هفته طوریلوب کفار ضلالت فشاندن
نشان اولمامغین اطرافده بعض قبائل عربدن برکافر بکنی غارت ایتدیروب سالم
وغانم مدینه یه کلدیلر هیچ برغزایه بوقدر عسکر ایله کیتمامشلردی پس کندیلر
بالذات غزا اتدکلرینی وغزا ایدوب لکن کفارله جنك اتمدین دونوب کلدکلرینی
ذکر اتمك محتاج کمال تطویل وفائده سی دخی من وجه غایت قلیل اولمغین
آنلری ترك ایدوب همان بالذات سفر ایدوب کفارله جنك اتدکلری غزوات کثیره
المثوباتلری بودرکه حالا برفصل مستقلده بیان اولنور (فصل در ذکر غزوهٔ بدر
(الکبری)

الکبری) بالاتفاق حضرت رسولك كفارله ابتدا مقاتله ایتدکلری غزابو اولمغین کثرت ثواب جهتندن افضل غزالری اولا بو ثانیا غزوهٔ حدیبیه درکه آنده بیعت رضوان واقع اولمشدر دیمشلر اشبو غزاء عالی جزا احوالی غایت تفصیله محتاج اولمغین کمال اجمالی بودرکه اوتوز یاقرق نفر تجار کفار قریش شامدن دونوب مکه‌یه کیدرلرکن رسول علیه السلام آنلرك مالارین غنیمتچون هجرتك ایکنجی یلنده ماه رمضانك اون ایکنجی کونی سبتده یاسکزنجی کونی اثنینده اوچیوز بش کمسنه ایله مدینه‌دن چیقوب تجار ایشتدکده مکه‌یه فریادجی کوندرمکین سرعتله طقوز یوز اللی یاخود بیك کافر کاوب یتشوب تجار آخر یولدن مکه‌یه کیدوب مسلمینه کفار مدینه ایله مکه اراسنده بدر صحراسنده برقویو یاننده رمضان آینك اون یدنجی جمعه کونی غایت تفصیله محتاج عظیم جنك ایدوب مسلمیندن اون درت کمسنه شهید اولوب کفره‌دن یتمش نفر قتل اولندیکه اکثری رؤساء قوم قریش اولوب بریسی ابوجهل لعین ایدی یتمش کافر دخی اسیر اولدیکه بریسی حضرت رسولك عمیسی عباس ایدیکه بعده کندویه متعلق برمعجزه کوردکده ایمانه کلوب یاخود مقدما ایمانه کلمش اولوب لکن کفار قریش خوفندن ایمانن اخفا ایدوب اومعجزه ظهورنده ایمانن اظهار ایلدی اسیرلرك بری دخی حضرت علینك برادری عقیل ایدیکه اودخی ایمانه کلدی مرویدرکه عسکر اسلام دعاء رسول سببیله بوغزاده طویوم اولوب بعده ایکی اسیر قتل اولنوب باقیلر بنی مکه‌ده اولان اقربالری مال کوندروب آزاد ایتدیلر تفاسیرده مذکور درکه عسکر رسول علیه السلام مجرد غارت وغنیمته چقمغین ایچلرنده همان برپا ایکی آت سکزیا التی قلج التی یاطقوز جبه اولوب باقیسی اوقلو یایلو پیاده اولوب یورلدقجه نمکه ومهماتلری کوتورمکه یتمش دوه اولوب اوچ کشی بردوه‌یه بنوب حتی رسول علیه السلام دخی علی وزیدبن حارثه ایله بردوه‌یه بنرلردی اما کافرلر جنکه کلمکین ایچلرنده یوز آت یدیوز دوه وافر جبه وجوشن وآلات حرب وار ایدی کتب سیرده عسکر رسول علیه السلام مرسلین عددنجه اوچیوز اون اوچ ایدی دیو مشهور اولدیغی رسول علیه السلام مدینه‌دن چقارکن صحابه‌دن سکز کمسنه بعض مهم مصلحتلر اصمرلیوب انلر غزاده بیله دکل ایکن خدمت رسول اولمغین حاضر اولان اوچیوزبش کمسنه ایله ثواب غزاده ومال غنیمتده مشترك اولدقلری ایچوندردینوب اشبو غزاده معجزات کثیره ظهور ایتدیکی یازیلوب ایچلرندن عظیملری وتفصیله محتاج اولمیانلری بودر (معجزه) مرویدرکه کافرلر قیو یاننده

برمناسب يره قونمغين اولمغين مسلمانلر قومسال وصوسز يرده قونوب بحكمة الله
اكثرينك كيجه دوشلرى آزوب دخى تيمم ايتمك امر اولنمش اولمامغين خصوصا
قلبلرينه شيطان لعين وسوسه ايتمكين محزونلر ايكن محكم يغمور ياغمغين هروجهله
مسرور كفار ايسه اردولرى يرى باتچق اولمغين بحضور اولديلر (اذ يغشيكم النعاس
امنة منه و ينزل عليكم من السماء ماء ليطهركم به و يذهب عنكم رجز الشيطان
وليربط على قلوبكم و يثبت به الاقدام) آيتى بوقصه يه اشارتدر (معجزه) مرويدر كه
ايرتسى جنك اولهجق كيجه رسول عليه السلام اصحابنه مبارك اللريله برقاچ
يرده اينشته بومحل فلان اوغلى فلانك قتل اولنهجق يريدر ديو كوستروب بحكمة
الله ديدكلرى كافرلر بعينه اومعين مكانلرده قتل اولنديلر جمله دن برى عدو
دين ابوجهل لعين ايدى (معجزه) مرويدر كه حق تعالى رسولنه كفار قريشى واقعه
سنده آز كوستروب اودخى اصحابه خبر ويروب ايكى عسكر جمع اولدقده دخى
مسلمانلر قورقامغيچون آنلره كفارى آز كوستروب حتى ابن مسعود يانده طوران
آدمه قارشومزده كافرلر يتمش نفر وارمى اوله ديوب اودخى يوز نفر وار اوله ديوب
كفار قاچامق ايچون مسلمانلرى دخى آنلره آز كوستروب حتى ابوجهل محمد ايله اصحابى
بزه برلقمه دره ديو مغرور اولوب لكن محاربه اولندقده مسلمانلرى كافرلره كنديلرك
يامسلمانلرك ايكى مثللرى قدر كوسترمكله خوف ايتديردى نتكيم (واذ يريكموهم
اذ التقيتم فى اعينكم قليلا و يقللكم فى اعينهم ليقضى الله امرا كان مفعولا)
آيتيله (قد كان لكم آية فى فئتين التقتا فئة تقاتل فى سبيل الله واخرى كافرة يرونهم مثليهم
رأى العين) آيتى بوقصه يه اشارتدر (معجزه) نيجه معتبرانده عكاشه نام كمسنه وافر
جنك ايدوب حتى قلجى قيرلدقده رسول عليه السلام الكاراودن برماسى ويروب
(قاتل بهذا ياعكاشه) ديدكده عكاشه انى آلوب اليله سلكدكده قدرت حقله
اوزون ومحكم آق دمورلو براعلا كسكين قليج اولمغين آنكله جنك ايدوب اوقلجك
اسمى عون قونوب رسول عليه السلام وفاتندنصكره نبوت دعوى ايدن طليحة
الاسدى غزاسنده عكاشه شهيد اولنجيه دك اوقلج طورردى دينوب بعينه بويله
برمعجزه دخى احد غزاسنده واقع اولمشدر * معارج النبوه ده غزاء بدرده كى معجزهٔ
سيف عكاشه نامنه ذكر اولنيوب ابودجانه ايله سلمة بن اسلم آدلو ايكى كمسنه نك
حقنده واقع اولدى ديو مذكوردر (معجزه) مرويدر كه معاذ بن عمرو ابوجهلك
اياغنى قلجله چالوب دوشوروب ابوجهلك اوغلى عكرمه دخى معاذك برقولنى
اوموزى باشندن كسوب دريسى آصلمش كلدكده رسول عليه السلام انك اوستنه

مبارك اغزى يار بنى سورد كده قدرت حق عزوجل ايله فى الحال بتشوب كالاول اولدى (معجزه) مرويدركه جنكه باشلندقده رسول عليه السلام كندولرايچون خرما چبوغندن ياپلان عريش ديدكلرى كولكه لك ايچنده كمال تضرع ايله دعاوفتح ونصرت استدعا ايدوب اويقو غلبه ايتدكده فى الحال تبسم ايله كوزلرين آچوب رفيق شفيق صديقلرى ابو بكر الصديقه نصرت ايچون جبرائيلك كلمسنى بشارت ايدوب بعده سابقا مكه ده نزول ايدوب بو قصه يه اشارت ايدن (سيهزم الجمع و يولون الدبر) آيتنى اوقويه رق طشره چيقوب يردن طپراغله مخلوط برقبضه خرده طاش آلوب (شاهت الوجوه) ديوب كفار طرفنه آتوب بعده (شدوا) ديوب يعنى براوغوردن هجوم ايلك ديمكين بلامهله مسلمانلر جمله حمله ايدوب رسول عليه السلام آتديغى توزدن بقدرة الله هر كافر كوزينه و بورننه اغزينه برر مقدار كيرمكين هر برى كوزلرين اوغشديروب باشلرى قايسى اولديغندن مسلمانلر ايله انسان صورتنده كلان ملائكه كافرلرك كيمنى قيروب كيمنى باغليوب نارذلتله جكرلرين داغليوب كيمى دخى ناچار خوك وار فرار ايتدى قرآن عظيمده (ومارميت اذرميت ولكن الله رمى) بو معنايه اشارت واعماايدر بعد زمان او كافرلردن ايمانه كلنلر رسول عليه السلام اوستمزه طاش اتديغى آنده ذمورلكنلر ايچنه يوكسك يردن طاشلر اتلديغنك صداسى كبى كوك يورندن غايت هيبتلو صدالر ايشتمش ايدك جمله قوقولريمزك اعظم واشدى اوايدى ديو حكايت ايتمشلردر * بو معجزه نك نظيرى غزوۀ حنينده دخى واقع اولمشدر نتكيم برجزء مقدارى اشاغيده كلور نصرت مؤمنين ايچون كلان ملائكۀ كرامك عددلرنده اختلاف اولنوب قول اصح اوزره اولا بيك بعده ايكيشر بيك كلوب تمام بش بيك اولديلر اشبو ملائكه ايچون بعضلر كفارله مقاتله ايتميوب همان مجرد تقويت قلوب مؤمنين ايچون كلديلر ديوب لكن ابن عباسله اكثر علما ملائكه بودفعه مقاتله ايدوب اما غزوۀ احدده وغزوۀ حنينده مقاتله ايتميوب همان مجرد تكثير عدد مؤمنين ايچون كلمشلردى ديوب مرويدركه مسلمانلر ملائكه يى ابن عباسدن ايكى روايت اوزره آق ياسياه دلبند صحابه دن زبير قولنجه صارى دلبند صارلمش آتلو انسان صورتلرنده آشكاره كوروب حتى ملائكه آتلره سويليوب لكن كافرلر ملائكه يى كورميوب همان آتلرى آوازين ايشيدرلردى * بعضلر ايدر ملائكه مسلمانلره بعض بلدكارى كمسنه لر صورتلرنده كورنوب بن كافرلردن ايشتدمكه والله اكر بزم اوستمزه حمله ايدرلرسه قاچوب طاغلوروزديرلردى ديوب ودخى صفلرى آراسنده كزوب (ابشروا فان الله ناصركم لانكم تعبدونه

وهؤلاء لايعبدونه) ديرلردی * مرويدركه ابليس لعين مشاهير كفاردن سراقه
صورتنده كيروب زمرهٔ شياطينله كفار عسكرينه كلوب سزغالبسز قورقمكز
بن دخی سزه معينم ديوب ملائكه يی كوردكده ابوجهلك الينه ياپشوب سويلشوركن
النی چكوب قاچوب ياسراقه بزه معاونت دعواسن ايدردك شمدی قانده كيدرسن
ديدكده سزك كورمديككز نسنه‌لری كوررم اللهدن قورقارم ديوب غائب
اولدی نتكيم قرآنده (واذ زين لهم الشيطان اعمالهم وقال لاغالب لكم اليوم من الناس
وانی جارلكم فلما تراءت الفئتان نكص على عقبيه وقال انی بریء منكم انی اری مالاترون
انی اخاف الله والله شديد العقاب) آيتی بوقصه‌يه اشارت ايدر * ابن عباسدن
منقولدركه شيطان اومحلده هلاكدن قورقمشدی زيراوعدهٔ حقله قيامتدك صاغ
اوله‌جغنی بيلوردی لكن جبرائيل كندويی اسيرايدوب كسنه اكامطيع اولمامغيچون
خلقه كوستره ديوقورقشدی * مواهب لدنيه‌ده محل غزا اولان بدر عالی قدرك
علامات باقيه‌سندندركه الی الآن اومحلدن كچنلر قدرتدن طبل آوازين ايشيدوب
نصرت حضرت رسول ايچون ظهور ايتمشدر اعتقاد اولنور ديوتفصيل اولنمشدر
(فائده) مرويدركه اكبر اعداء عالی نسب ابولهب بی ادب قورقولو برواقعه سببيله
اشبوجنكده مكه‌ده قالوب برينه بدل كوندروب بولداشلرينك هلاك وانهزامن ايشيدوب
شدت غمدن طائفهٔ عربك جذام كبی منفورلری اولوب عربجه اسمنه عدسه ديدكاری
مرضه مبتلا اولوب يدی كوندنصكره هلاك اولدقده بدن كثيف كثيف اليفی
رائحه‌سندن يانته كسنه وارميوب آخر كاراوچ كوندنصكره حماله طشره چيقار يلوب
اوزرينی ايراقدن سنكسار ايتديلر * برروايتده ياتديغی اوطه‌يی اوزرينه ييقمقدن غيری
چاره بوله‌مديلر (ع) هميشه بويله اوله‌دشمن رسول خدا (فصل درغزوهٔ احد)
اشبوغزای جنت جزا كتب سيرده تفصيل ايله محرر اولمغين كمال اجمالی بودركه
غزای بدرده كفار ذوی الغدر مغلوب ومنكوب اولدقلرينه محزون ومكروب اولوب
بقية السيوف اولان اشقيای ضلالتما لوف غيرته كلوب فضه وذهبدن جمع الوف
ايدوب اوچ بيك نفر عسكر شقااثر ايله كه ايچلرنده يديوزی جبه‌لو ايكی يوزی آتلو
يوزی پياده وتيرانداز اولوب اوچ بيك دوه‌لری وارايدی هجرتك اوچنجی يلنده
ماه شوالك اون ايكنجی كونی چهارشنبه كونی كلوب مدينه‌يه برفرسخ يرده احد
طاغی يانته قونوب رسول عليه السلام دخی جمعه كونی بن بوكيجه ايكی مصيبتة
دلالت ايدر شومقوله برواقعه كوردم ديوا كثر اصحابله شهر ايچندن جنك ايتمكی
مناسب كوردكارنده بدرغزاسنده حاضر اولميان صحابه ابراميله بيك نفر كسنه ايله
سبت كونی قبل الصبح چيقوب لكن اوچيوزی اهل مدينه‌دن منافقين طائفه‌سی

(اولمغين)

اولمغین دونوب شهره کیدوب رسول علیه السلام یدییوز نفر اصحابله که کندولر ایله
همسان ابو بردهنك برر آتلری اولوب باقیلری جمله پیاده اولوب آنلرك دخی یوز نفری
جبهلو باقیلری جبهسز بعض آلات حربله ایدیلر علی السحر واروب احد طاغنه
آرقه ویروب مدینهیه قارشو طوروب اللی نفر تیراندازی برسردارلر ایله عسکرك
قفادارلغنه قویوب چاق بن سزه خبر کوندرمینجه علی کل حال اصلا یریکزدن
آیرلمیهسز که ثابت قدم اولورسکز جمله عسکر مظفر اولمق مقرردر دیو بیوروب بعده
عظیم جنك اولوب کفارك یدی یا اون بر نفر علمدار نامدار یله برقاچ کسنهلری دخی
مقتول واکثری مجروح اولوب بو اثناده بحکمة الله حضرت حمزهیی آدی وحشی
بر عبد حبشی کیزلو یردن حربه ایله اوروب شهید ایدوب بعده کفار خاکسار
آتلولر بنلك آنلری مسلمانلر سکیرلیوب علملری دخی سرنکون اولمغین صنوب
قاچمغه باشلیوب عسکر اسلام غنیمت ایچون آردلرینه دوشدکلرنده مسلمانلره
قفادار اولان کماندارلرك اکثری غنیمته فرصت دوشمکین فرصت غنیمتدر دیو مال
کفاری سائر مسلمینله یغمایه طاغلوب کافرلرك آتلولری میدانی مردان اهل
ایماندن خالی کورمکین عسکر اسلامك اردندن حمله ایدوب مسلمانلری طاغیدوب
سردارلر یله برلرنده طوران برقاچ کمانداری قتل ایدوب صحابهدن اوتوز قدر کسنه
نفسمز بولیکه فداوسکا بحمد سلام خدا اولسون دیوب رسول علیه السلام
اوکنده جنك ایدرك بربر شهید اولوب اتفاقله درت بش کافر حضرت رسوله
طاشلر آتوب مبارك دوداقلری وآلنلری ویکاقلری وپارمقلری ودیزلری مجروح
اولوب حتی آلت چکهسنك صاغ طرفندهکی ازودیشی قیریلوب باشلرندهاولان
تومغلمنك ایکی حلقهسی یکاقلرینه محکم باتوب هر بر جراحتلرندن قان روان اولدقجه
اول اکرم آدمیان وافخم عالمیان اکر قانم یره دوشرسه کفاره کوکدن عذاب کلوردیو
قانی سیلوب بددعا ایدهجك یرده (اللهم اغفر لقومی فانهم لایعلمون) دیو جناب پروردکاره
کفار طرفندن اعتذار وآنلر ایچون استغفار ایدرلردی (نظم) زهی عفو وزهی
لطف وزهی جود * انکیچون حق ایلدی آنی مودود (نثر) مرویدر که رسول
علیه السلام مجروح اولوب اوکلرنده طوران علمدارلری مصعب بن عمیر شهید اولدقده
بعض کفار اشرار زعم باطللری اوزره محمد قتل اولندی دیو ندا ایدوب ایکی
طرفدن اکثر عسکر اینانوب مسلمینك بعضلری شاشوب دیللری واایاقلری طولاشوب
مدینه سمتنه کیدوب کیمی دخی بعض یرلرده کیزلنوب لکن اکثری محمد شهید
اولدیسه محمدك ویزم ربمز حی لایموتدر دیو محضا طلب رضاء خدا ایله محکم جنك

ایدوب نیجه‌لری شهید اولوب اون درت کمسنه حضرت رسولك یانندن اصلا آیرلیوب
رسول علیه السلام برقاچ اصحابله برتپه‌جکده طوروب اصحابك بریسی کوروب بیلوب
رسول الله صاغدر مسلمانلر کلك دیو ندا ایتدکده چهار یار ودخی نیجه‌لر محمد
علیه السلام یاننه جمع اولدقلرنده ابی بن خلف حضرت رسوله هجوم ایدوب رسول
علیه السلام اکا حربه آتوب ملعونك بوغازینی مجروح ایدوب آتدن ییقلوب
برایکونی قیریلوب یولداشلرینه واروب بعده مکه‌یه کیدرکن هلاك اولدی بعده
بعض کفار حضرت رسولك طوردیغی مغاره شکللو یره هجوم ایتدکلرنده حاضر اولان
صحابه مجروحلر ایکن کفاری طاشه طوتوب طاغدوب بعده تفاسیرده مذکور
اولدیغی اوزره قلوب کفاره حق تعالی ظاهرا بلاسبب خوف براغوب قوت
وکثرتلری وارایکن رئیسلری اولان ابوسفیان کله‌جك یل بدر صحراسنده بردخی
جنك ایده‌لم دیو ندا ایدوب چکلوب کتدیلر (سنلقی فی قلوب الذین کفروا الرعب
بما اشرکوا بالله) آیتنده بوقولده مراد بودر ایکنجی قول کافرلر مکه‌یه کیدرکن محمدك
عسکری مجروحلر ایکن ایشلرینی تمام ایده‌لم دیو دونوب مدینه‌یه کلمکه مشاوره ایدوب
حضرت رسول علیه السلام آنی ایشیدوب مجروحلرله عنایت حقه اعتماد له بیالك
شهردن چیقوب عسکر بریره جمع اولمدین کافرلرك قلبنه حق تعالی خوف براقدیغیدرکه
مدینه‌یه دونمکدن فراغت ایدوب مکه‌یه کیدوب حضرت رسول علیه السلام سعادتله
مدینه‌یه کلوب اشبو سفره غزوهٔ حمراء الاسد دیرلر بریلدنصکره مربور کافرلر وعد
سابق اوزره مکه‌دن حضرت رسول علیه السلام دخی مدینه‌دن چیقوب لکن
کافرلر قورقوب قحط زمانیدر جنك ایده‌مزز دیو تعلل ایدوب مسلمانلره خوفلرین
طویورمیوب ایکی عسکر جمع اولمدین هر بری وطنلرینه دونوب بو سفره غزوهٔ
ذات السویق دیرلر (معجزه) غزوهٔ احدده معجزات کثیره صدور ایتمشدر که معلوم
اولنلرینك تفصیله محتاج اولیانلری بودرکه اولاقتادة بن النعمانك جنکده بر کوزی
چیقوب یکاغنه اصلمش کلدکده رسول علیه السلام مبارك الیله یرینه قویوب (اللهم
اکسها جمالا) دیدکده بقدرة الله تعالی اولکیدن اعلی وانور واجلی اولوب حضرت
عمر خلافتنده وفات ایدنجیه دك اشبو کوزی او بر کوزندن قوت صحتده وکمال
نورانیتده علی العاده زیاده ایدی (معجزه) مرویدرکه کلثوم بن الحصینك بوغازینه
اوق طوقنوب مجروح اولمغین حضرت رسول علیه السلام مبارك اغزی یارین
سوردکده (ع) باقدرت رب عزت اوحالده بولدی صحت (معجزه) مرویدرکه
طلحة بن عبدالله حضرت رسولی جنکده غایت قورویوب یانلرندن اصلا آیرلیوب

يتمش بش يردن مجروح اولدقده حضرت رسول عليه السلام مبارك اللريله آنك بدنني صغايوب (اللهم اشفه وقوه) ديدكلرنده في الحال صحت بركمال ايله قائم ووجع والمدن سالم اولمغين ينه كفارله عظيم جنكه باشلادى و بعضلرينك شجرۀ وجودنه جراحتدن نهال ارغوان آشلادى (معجزه) مرويدركه عبدالله بن جحشك بوجنكده قلجى قيرلمغين حضرت رسول عليه السلام اكا برآغاج پارهسى ويردكده قدرت حقله براعلادمور قلج اولوب انكله جنك ايدوب اول قلجك آدى عرجون قونوب شهيد اولدقده ورثهسنه دكوب مرورزمانله خلفاى عباسيهدن معتصم باللهك امراسندن برى آنى ايكيوز التونه صاتون الدى (معجزه) مرويدركه ابوطلحه ماهر وممتاز تيرانداز اولوب اللى دانه اوقى اولوب جملهسنى آتدقده رسول عليه السلام اكا بر بر آغاج پارهلرى ويروب ارم يا باطلحه ديوب اودخى (مصراع) امر رسولى كوزليوب يابنه آنى كرليوب * بى كمان اندركمان اولان پارهاى چوب بر تير لطيف وخوب اولوب آتلوردى وآنك خوفندن نيجه كفار بربرلرينه قاتلوردى و بعضلرى بازارهوتده هيچه صاتلوردى (معجزه) مرويدركه جنكده مسلمانلرك مجروحلرينه صوايچورر برخاتونه بركافر اوق آتوب عورته كشف عورت واقع اولمغين او كافر قهقهه ايله كولدكده رسول عليه السلام صحابىٔ خاص سعد بن ابى وقاصه براوق ويروب شو كا آت ديدكده آتوب كافرك بوغازينه صاپلندقده جان آجيسيله ارقهسى اوستونه يقلوب سر (كماندين تدان) عيان اولوب انك دخى عورتى نمايان اولدقده رسول عليه السلام شادان وخندان اولوب اللهم سدد رميته واجب دعوته) ديو خيردعا ايتدكده سعد من بور مستجاب الدعوه اولوب دائما آنك دعاسيله جمله خلق تبرك ايدر اولوب آتديغى اوق دخى بى تكلف نشانندن تخلف ايتمز اولدى (معجزه) تفسير ينابيعده مذكوردركه رسول عليه السلام مجروح اولدقده اقان قانلرينه مبارك اللرين طوتوب بعده قانى كوك يوزينه اتوب بحكمة الله برقطرهسى يره دوشمزدى * بيوررلردى كه اكر برذره قدرى يره دوشسه يريوزنده اصلا اوت بتمز اولوردى (معجزه) مرويدركه رسول عليه السلام ملائكهيى كوردمكه حنظله بن ابى عامرى برايله كوك اراسنده كومشدن ظرفلر ايچنده ماء مزن ايله يعنى بولتده اولان يغمورصوبى ايله يورلر ديوب بعض كمسنهلر حنظلهيى شهدا اراسنده بولوب باشندن صوطملر بولوب واقعا غسل ايتديرلديكى مشاهده اولنوب بعده شهرده خاتوننه سؤال اولدقده مكركه تأهل ايتديكى كيجهنك ايرتسى عجله ايله احد غزاسنه كيدوب جنابتله كتمش ايمش بعده اشبو حنظلهنك اوغلى

طوغوب ابن غسيل الملائكه ديو مشهور ومذكور اولدى (معجزه) اكثر كتب سيرده
بوغزاده دخى ملائكه حاضر اولوب اماجنك ايتمديلر دينوب لكن صحيح مسلمده
سعد بن ابى وقاصدن مرويدركه غزوهٔ احدده حضرت رسولك ايكى يانده بر آق
قفتانلو كسنه‌لر كوردم كفارله عظيم جنك ايدوب آنلرى اندن مقدم ومؤخر اصلا
كورمدم * امام مسلم يعنى انلر جبرائيل وميكائيلدر ديوب شرح مسلمده امام نووى
حضرت رسولك غزالرنده ملائكه مقاتله ايتمك غزوهٔ بدره مخصوصدر دين
كسنه‌لرى بو حديث رد ايدر ديوب * تفسيرلرنده سعددن مرويدركه غزوهٔ احدده
كافرلره بن اوق آتدقجه خوب صورتلو آق يوزلو بلمديكم بر كسنه هر اتديغم اوقى كتوروب
بكا ويرردى آنى ملك اولمق اكلارم ديمش دينوب شواهد النبوه‌ده دخى صحابه‌دن
برى عبد الرحمن بن عوفى يدى مقتول كافر اراسنده كوروب سعادت سكابو قدر
كسنه‌يى هب سنمى قتل ايتدك ديدكده اشبو ايكيسنى بن قتل ايتدم غيرلرينى كورمديكم
كسنه قتل ايتدى ديدى دينوب * معارج النبوه‌ده دخى مرويدركه حضرت على
غزوهٔ احدده بكاون درت جراحت ايريشوب دردنده يره دوشوب هر دوشدكجه
بر خوب روى وخوشبوى كسنه قولمه يايشوب قالديروب وار كفارله جنك ايتكه
سن اللهك ورسولنك طاعتنده سن وآنلر سندن راضيلردر ديوب جنكدنصكره
حضرت رسوله ديديكنده ياعلى كوزك آيدين اولسونكه اول كسنه جبرائيل ايدى
ديدى * نيجه كتب سيرده علمدار رسول اولان مصعب شهيد اولدقده على آنك
برادرى ابو الروم آلوب شهره كيرنجه آندن اولوب بر روايتده مصعبك صورتنده
بر ملك آلوب بيله كتوروب شهره دوندكده رسول عليه السلام (تقدم يامصعب)
ديدكده بن مصعب دكلم ديمكين رسول عليه السلام آنك ملك ايدبكنى بيلوب على
الوب مصعبك برادرى ابو الرومه ويروب مدينه‌يه توجه ايتديلر (معجزه) كتب سيرده
ابن قميه آدلو بر كافر حضرت رسوله يقلاشوب طاش اتوب (خذها وانا ابن القميه)
ديوب رسول عليه السلام مبارك يوزلرينك قانن سيلوب (قمئك الله) يعنى الله سنى
ذليل وحقير ايتسون ديدكارنده دعاء رسول هدف اجابته وصول بولوب كفار مكه‌يه
وارد قلرندنصكره من بور ابن قميه بر كون بر طاغده تنها اويوركن قدرت حقله بر طاغ
تكيسى كلوب بو ملعونى بويوزى ايله دورتوب پاره پاره ايتدى دينوب * معارج
النبوه‌ده قارنندن بوغازينه دك شق ايتمكين اول ملعون بى دين واذلاء ديو فرياد وآه
جانكاه ايدرك هلاك وآغشتهٔ خون وخاك اولدى ديو مذكوردر (فالحمد لله الذى انتقم
لرسوله وقضى كل حاجته ولهزاده الله كرامة لديه ووالى ابدا صلاته وسلامه عليه)

(معجزه) ينه سيرده محرردر كه حضرت رسوله طاش اتوب مبارك ديشلرين قيران
عتبة بن ابى وقاص نام كافر جنكده قتل اولنوب لكن باحكمت حضرت خدا (وجزاء
سيئة سيئة مثلها) سرى هويدا اولوب آنك نسلندن طوغان هر اوغلان بيودكده اصلا
اوك ديشلرى بتيوب ودائما صوسزلقدن خالى اولمزلردى (معجزه) كشافده غزا تمام
اولدقده بعض منافقين شهيدلر ايچون اكر بزده اويوب شهرده قالمش اوله لردى
قتل اولنمزلردى ديدكلرنده بحكمة الله اوكون ايچنده شهداء غزوهٔ احد عددلرنجه
يتمش نفر وفات ايتدى (الذين قالوا لاخوانهم وقعدوا لواطاعونا ماقتلوا قل فادرؤا
عن انفسكم الموت ان كنتم صادقين) آيتى بو قصه يه اشارتدر ديو مذكوردر (فائده)
غزوهٔ احدده قتل اولنان كافرلر يكرمى اوچ يا يكرمى درت ايديكى مقرر اولوب لكن
شهيد اولان مسلمانلر عددنده اكثر كتبده يتمش بعضنده يتمش بش بعضنده التمش بش
نفر ايدى دينوب على كل حال دردى يا التيسى يا بشى مهاجريندن باقيسى
انصاردن ايديلر دينوب * تفسير نيسابوريده كافرلر ابتدا مغلوب اولمشلر كن جمع اولوب
هجوم ايتدكلرنده يتمش كسنه يى شهيد ويتمش كسنه يى مجروح ايتديلر كه ابو بكر وعمر
وعثمان وعلى وطلحه ودخى نيچه اشراف صحابه مجروحيندن ايديلر ديو مذكوردر
(فائده مهمه) كتب معتبره ده مذكوردر كه بر كسنه حضرت رسولى مجروح اولدى ديو
ياخود كندو يا عسكرى مغلوب اولدى ديو يا منهزم اولدى ديو يعنى صيندى ديو تعييب
ايتسه ياخود رسول عليه السلام بعض غزالرنده صيندى ديسه والحاصل باى طريق
كان اول جناب عاليشانه فى الجمله لايق اولمز بر جزئى نسنه اسناد ايتسه كرك تحقير قصد
ايتسون كرك قصد ايتسون مجرد تكلم ايتمسيله كافر اولمسى بين الائمه محقق ومتفق اولوب
اكا تجديد توبه يعنى ايمانه تكليف اولنور ايدرسه امام اعظم وامام ابو يوسف وامام
شافعى قتنده توبه سى مقبوله اولوب قتلدن قورتلور توبه ايتمزسه كفرى جهتندن
البته قتل اولنور امام محمد وامام مالك وامام احمد بن حنبل قاتنده تجديد ايمان وتوبه
ايدرسه ايمانى مقبول اولوب لكن توبه سى زنديقك بعد الاخذ اولان توبه سى
كبى مقبول اولميوب انى قتل ايتمك البته حق رسول اولمغين مسلمان ايسه ده مجرد
حدا قتل اولنور بو مسائل مهمه نك تفصيلى (الصارم المسلول على شاتم الرسول) آدلو
رسالهٔ لطيفهٔ فوائد محصولده مذكور ومسطوردر (فائده) غزوهٔ احدده
عسكر اسلامه ايريشن محنت وآلامه سبب نه ايدوكنده اختلاف اولنوب تفاسيرده
(اولما اصابتكم مصيبة قد اصبتم مثليها قلتم انى هذا قل هو من عند انفسكم)
آيتنك معناسنده كماندارلر رسول عليه السلام تعيين ايتديكى يردن ايريلوب غنيمته

طاغلدقلر بچوندر برقولده رسول عليه السلام مدينه شهر ينك ايچندن جنك ايتمكى مناسب كوردكده بدر غزاسنده حاضر اولميانلر ابرام كلى ايدوب طشره ده جنك ايتدكلر بچوندر دينوب * تفسير ابوالسعوده نصرت عسكره وعده اولنمق قول ثانى يى رد ايدر اظهر واقوى اولان اولكى قولدر دينوب بخارينك ابن حجر شرحنده كتب حديثده حضرت عليدن صحتله مرويدركه غزوهٔ بدرده جبرائيل عليه السلام حضرت رسوله كاوبسنك قومك اسيرلردن فدا الدقلرينى الله تعالى كريه كوردى يعنى راضى اولمدى امر ايتدى انلره خبر ويره سنكه اسيرلرين چوكروب بيونلرن اورمغى ياانلردن فدا آلوب لكن كندولردن اسير عددلرنجه كمسنه قتل اولنمغى اختيار ايتسونلر ديوب رسول عليه السلام خبر ويردكده اصحاب رسول بو اسيرلر بزم اقربا وعشيرتمزدر عدولر عزله مقاتله يه خروج ايچون بونلرك ماللرن الوب آزاد ايدوب ايچمزدن بونلرك عددلرنجه آدم شهيد اولمغى اختيار ايدرز ديدكلرنده بوعهد اوزره غزاى احدده يتمش كمسنه شهيد اولدى اخذ مال واطلاق زمرهٔ اسيران ترك اولى اولمغين غزاى بدرده اومحلده (ماكان لنبى ان يكون له اسرى حتى يثخن فى الارض تريدون عرض الدنيا والله يريد الآخرة والله عزيز حكيم لولا كتاب من الله سبق لمسكم فيما اخذتم فيه عذاب عظيم) آيتى كلكله مؤمنه عتاب الهى اولمشدى ديو مذكوردر (فائده) غزوهٔ احدده عسكر اسلامه ايريشن مصيبتلره صانى تسليت ويغمايه طاغلمغله هجوم كفاره سبب اولنلره صانى عتاب وينه انلره وحضرت رسولى شهيد اولدى صانغله شاشوب مدينه سمتنه توجه ايدنلره عفو وزجرته مقارن عتاب وشهداء احدك فضيلتلرى وسائر اصحابه بشارت خصوصلرنده (ولاتهنوا ولاتحزنوا وانتم الاعلون ان كنتم مؤمنين ان يمسسكم قرح فقدمس القوم قرح مثله وتلك الايام نداولها بين الناس وليعلم الله الذين آمنوا ويتخذ منكم شهداء والله لايحب الظالمين وليمحص الله الذين آمنوا ويمحق الكافرين * آيتلرى ودخى (ام حسبتم ان تدخلوا الجنة ولما يعلم الله الذين جاهدوا منكم ويعلم الصابرين ولقد كنتم تمنون الموت من قبل ان تلقوه فقد رأيتموه وانتم تنظرون * وما محمد الارسول قدخلت من قبله الرسل افأن مات اوقتل انقلبتم على اعقابكم ومن ينقلب على عقبيه فلن يضرالله شيئا وسيجزى الله الشاكرين) آيتلرى ودخى (ولقد صدقكم الله وعده اذتحسونهم باذنه حتى اذافشلتم وتنازعتم فى الامر وعصيتم من بعد ماار يكم ماتحبون منكم من يريد الدنيا ومنكم من يريد الآخرة ثم صرفكم عنهم ليبتليكم ولقد عفاعنكم والله ذوفضل على المؤمنين

اذتصعدون ولاتلوون على احـد والرسـول يدعوكم فى اخراكم فاثابكم غمـابغم
لكيلا تحزنوا على مافاتكم ولاماااصابكم والله خبير بماتعملون * ثم انزل عليـكم
من بعد الغم امنة نعاسا يغشى طائفة منكم) آيتـلرى ودخى (ان الذين تولوا منكم
يوم التقى الجمعان انما استزلهم الشيطان ببعض ما كسبوا ولقد عفا الله عنهم ان الله
غفور حليم) آيتى ودخى (اولما اصابتكم مصيبة قداصبتم مثليها قلتم انى هذا قل
هومن عند انفسكم ان الله على كل شئ قدير وما اصابكم يوم التقى الجمعان فبأذن
وليعلم المؤمنين وليعلم الذين نافقوا) آيتلرى ودخى (ولاتحسبن الذين قتلوا فى سبيل الله
امواتا بل احياء عنـد ربهم يرزقون فرحين بما آتاهم الله من فضله و يستبشرون
بالذين لم يلحقوا بهم من خلفهم الاخوف عليهم ولاهم يحزنون * يستبشرون بنعمة
من الله وفضل والله لايضيع اجر المؤمنين) آيتلرى نزول ايتدى (فصل درغزوهٔ
مريسـيع) كه غزوهٔ بنى المصطلق دخى ديرلر * مرويدركه قبائل عربدن اولوب
مريسيع آداوقو يى يانندهساكن اولان بنى المصطلق قبيله سنك محاربهٔ مسلمينه عزمتلرى
ايشيدلدكده رسول عليه السلام هجرتك بشنجى يالتنجى يلنك شعبانده مدينه دن
وافر عسـكرله چيقوب مهاجرينـك اوتوز انصارك يكرمى عدد آتلرى اولوب
بوندن اول غزوات رسوله حاضر اولميان منافقيندن وافر كمسنه رجاء غنيمتله بيله
اولوب طرف اعدادن طوتلان جاسـوس قتل اولنوب اطرافدن بنى المصطلقه
معاونته جمع اولان كفار اشرار ايشـتدكارنده فرارايدوب بنى المصطلقه رسول
عليه السلام على الغفله واروب صفلر باغليوب طرفيندن برساعت قدر اوق آتشوب
بعده امر رسولله عسكر اسلام حمله ايتدكارنده مسلمانلردن همان بركمسـنه شهيد
اولوب كفاردن اون كمسـنه قتل اولنوب باقى قلان جميع رجال ونسا وصبيان
اسـير اولوب ايكى بيك دوه لرى بش بيك قيونلرى غنيمت آلنوب مسلمينه تقسـيم
اولنـدى * مرويدركه دونشـده برقوناقده صويه مضايقه چكاوب نماز زمانى
فوت اوزره اولمغين آيت تيمم نازل اولدى حضرت رسول عليه السلام ماه رمضان
غره سنده سالم وغانم مدينه يه كيروب بوسـفر ظفر اثرك مدتى جمله يكرمى سـكز
كون ايدى بعده بعض اسـيرلرك اقرباارى كلوب بعضلرنى صاتون آلوب بيـله
كوتوروب اسـيرلردن جويريه خاتون ايمانه كلوب حضرت رسول عليه السـلام
آنى كنديلره نكاحلدقده مسلمانلر جمله اسـيرلرينى پيغمبريمز خاتوننـك قبيله سى
اسير اولمق روا دكلدر ديو آزاد ايتديلر (معجزه) مرويدركه اشبوغزادن دونشده
بركيجه قوناقده عظيم يل اسوب مسلمانلر قورقوب حضرت رسول عليه السـلام

قورقمكز مدينه ده كى كفارك برعظيمنك موتيچون اسدى ديوب كيدر ديدكارنده
رفاعة بن زيد بن تابتدر ديو بيوروب مدينه يه واردقلرنده واقعا او كيجه يهوديلرك
ومنافقلرك نامدارلرندن رفاعه يى وفات ايتمش بولديلر (معجزه) مرويدر كه مزبور
يل اسديكى كيجه حضرت رسولك بنديكى ناقه ياوى قيلنوب زيد بن اللصيت
آدلو منافق محمد دوه سى نه يرده ايديكنى بيلمزكن غائبك موتنى نيجه بيلور ديدكده
جبرائيل عليه السلام كلوب زيدك سوزينى وناقه نك محلنى ديو ويرمكين رسول
عليه السلام بن غيب بيلك دعواسن ايتمزم لكن الله تعالى بكا اول منافقك سوزنى
وناقه نك مكاننى خبر ويردى ايشته فلان يرده دركه يولارى اغاجه آصلمشدر ديوب
ايشيدنلر سكردشوب وارديلر ناقه يى اومحلده اوحالده بولوب كتوردكلرنده مزبور
زيد ايمانه كلدى كتاب منتقى ده اشبو ايكى معجزه هجرتك طقوزنجى يلنده تبوك
غزاسنده واقع اولمشدر ديو مذكوردر (معجزه) مرويدر كه اسيرلردن جويريه
خاتونك پدرى حارث بن ابى ضرار قزنى تخليصه نيجه دوه لر كتورركن ايكيسنى
قياميوب شهره قريب يرده صقلايوب حضرت رسوله بولشدقده بونلرى آلوب
قزى بكا وير ديوب رسول عليه السلام قنى فلان يرده صقلاديغك ايكى دوه
ديدكده حارث حيران اولوب يارسول الله بن انى صقلاديغمى اللهدن غيرى برفرد
بلمزدى ديوب كندوسى وايكى اوغلى وقومندن نيجه كسنه لر ايمانه كلوب اول
ايكى دوه يى دخى كتوردوب ويروب قزنى آلوب قيز دخى ايمانه كلوب حسنا اولمغين
رسول عليه السلام انى نكاحلنديلر (فصل در غزوهٔ خندق) نيجه لر قولنجه
هجرتك دردنجى يلنده اكثر علما قولنجه بشنجى يلنده شهر شوالده واقع اولمشدر *
مرويدر كه احد غزاسندنصكره مدينه قربنده يهوديلردن نقض عهد ايدن بنى
النضير طائفه سنه رسول عليه السلام عسكرله واروب نيجه كون محاصره دنصكره
يهوديلر عاجز قالوب امر رسوله مطيع اولدقلرنده مالليرين آلوب كندولرين نفى
بلد ايتمكين يهوديلر طاغلوب رئيسلرى قبائل عربى اغوا ومقاتلهٔ رسوله تحريك
واغرا ايتدكلرنده جيش قريش بدكيشدن اوچيوز آت وبيك دوه ايله درت بيك
كسنه بعض قبائل عربدن التى بيك ياسكز بيك كسنه دخى جمع اولوب حضرت رسولله
رزم ايچون مدينه يه عزم ايدوب رسول عليه السلام بونى ايشتدكده اوچ بيك
عسكرله شهرك طشره سنه چيقوب بنى قريظه يهوديلرندن قازمه كورك وسائر آلات
استعاره ايدوب سلمان فارسى تلقينيله شهرك برطرفنه خندق قازمغه باشلنوب عسكرك
هر برينه در دريا همان برذراع يرتعيين اولنوب رسول عليه السلام كندولر دخى

(بيله)

بیله چالشوب قحط زماننده اولمغین اوچ کون اوچ کیجه هیچ برکمسنه‌نك یمیوب
هر بری قارنلرینه طاش باغلیوب اون بش یایکرمی درت یااوتوز یایکرمی یه
قریب یاهمان التی کون قازیلوب تمام اولدقده جیوش دریا خروش کفار بیهوش
کلوب قونوب طائفهٔ عربك بلدکلری نسنه اولمامغین خندقدن تعجب ایدوب
اون بش یایکرمی درت یایکرمی یدی یایکرمی طقوز کون مسلمانلری محاصره
ایدوب هرکون اخشامه دك کیجه‌لرده دخی نصف اللیله‌دك ایکی عسکر بری
برلرینه اوقلر وطاشلر آتوب احیانا خندقك بربوقعه یرندن کیرمکه جرأت ایدن
کفارله جنك اولوب طرفیندن نیجه کمسنه‌لر مجروح اولوب مدت مزبوره‌نك
اوچ کونده صباحدن اخشام قرا کولغنه‌دك عظیم جنك اولوب بوغزانك اولندن
آخرنه‌دك مسلمانلردن التی کمسنه شهید اولدی کفاردن اوچ کمسنه مقتول
اولوب بریسی عمرو بن عبدود ایدیکه شجاعتده نظیری اولمیوب بیك نفر آتلویه
برابر عد اولنوردی حضرت علی انی قتل ایدوب کفار ملاعین انکچون غایتده
حزین اولدیلر مریدرکه زمان قحط وغلاواوان شدت‌شتا اولمغله قلوب مسلمینده
حزن وغم مدغم اولمغین رسول علیه السلام اوچ کونه‌دك (اللهم منزل الکتاب
سریع الحساب اهزم الاحزاب اللهم اهزمهم وزلزلهم). دیودعا ایتدی (معجزه)
دعانك اوچنجی کونیکه یوم اربعا ایدی بین الصلاتینده رسول علیه السلام (اللهم
یاصریخ المکروبین ویا مجیب المضطرین یاقاضی الحاجات اکشف همی وغمی
وکربی فانك تری مانزل بی وباصحابی) دیومناجات قاضی الحاجات ایتدکده
جبرائیل علیه السلام کلوب حق تعالی کفاره ریح وجنود کوندرسه کرکدر دیو
تبشیر ایتدکده رسول علیه السلام مبارك اللرین آچوب قالدیروب (شکرا شکرا)
دیوب اصحابنه مشتلایوب بعده امر خالق فرد ایله بر باد سرداسوب کفارك
چادرلرین قوپاروب ایپن کسوب سر ناپاکارینه‌سنك وخاك صاچوب طوارلری
اورکوب قاچوب بری برینه قاریشوب غم وآشوب اولاشوب قلبلرینه رسن محن
طولاشوب اردولرینك دخی جمیع اطرافندن ملائکه تکبیرایدوب و بونلرتکبیرونداسن
وآلات حرب صداسن ایشتدکارنده قلبلرینه خوف کلی مستولی اولمغین کفرهٔ فجره
(کانهم حمر مستنفرة فرت من قسورة) اکثراحمال واثقالی براغوب کیجه ایچنده جمله‌سی
فرار اختیار ایتدیلر بوغزانك حقنده نیجه آیت نزول ایتمشدرکه بری بودر (یاایها
الذین آمنوا اذکر نعمة الله علیکم اذجاءتکم جنود فارسلنا علیهم ریحا وجنودا
لم تروها وکان الله بما تعملون بصیرا اذجاؤکم من فوقکم ومن اسفل منکم

واذ زاغت الابصار و بلغت القلوب الحناجر و تظنون بالله الظنونا هنالك ابتلى المؤمنون وزلزلوا زلزالا شديدا واذ يقول المنافقون والذين فى قلوبهم مرض ماوعدنا الله ورسوله الاغرورا) بری دخی بودرکه (ولما رأى المؤمنون الاحزاب قالوا هذا ماوعدنا الله ورسوله وصدق الله ورسوله وما زادهم الاايمانا وتسليما) بری دخی بودرکه (ورد الله الذين كفروا بغيظهم لم ينالوا خيرا وكفى الله المؤمنين القتال وكان الله قويا عزيزا) اشبو غزانك ابتداسندن انتهاسنه دك معجزات عظيمهٔ كثيره ظهور ایتمشدر کتب سیرده مذکور اولان مشهورلری بونلردرکه حالا ذکر اولنور (معجزه) مرویدرکه خندق قازیلورکن بر یرده برعظیم قاتی طاش ظاهر اولوب اصلا دمور آلاتی تأثیر ایتامکین صحابه عاجز اولدقلرنده رسول علیه السلام مبارك اللرینه قازمه‌یی آلوب بسم الله دیوب اوچ کره طاشه چالوب هر برنده طاشك ثلثنی قوپاروب اولکیده (الله اكبر اعطيت مفاتيح الشام والله انى لابصر قصورها الحمر الساعة) دیوب ایکنجیده (الله اكبر اعطيت مفاتيح فارس وانى والله لابصر قصر المداين الابيض الآن) دیوب اوچنجیده بسم الله دیوب طاشی تمام قوپاردقده (الله اكبر اعطيت مفاتيح اليمن والله انى لابصر ابواب صنعاء من مكانى الساعة) دیو بیوردیلر بعض معتبراتده مروی برحدیثك محصلی بودرکه هر بر ضربده طاشك بر پاره‌سی قوپدقچه طاشدن بر نور عظیم برق اوروب مدینه شهرینك ایکی طرفی پرضیا اولوب هر برنده حضرت رسول الله صحابه تکبیر ایدوب حضرت رسوله اولکی برقده حیره ومداین حصارلری ایکنجیده روم ولایتنك حصاری اوچنجیده صنعا شهرینك حصاری آزودیشلری کبی سیوری سیوری بدنلر کورینوب اوچ دفعه‌نك هر برنده جبرائیل علیه السلام سنك امتك بو یرلری فتح وضبط ایتسه‌لر کرکدر دیو بشارت ایدوب انلر دخی صحابه‌یه خبر ویردیلر (معجزه) کتب حدیثده مروی برحدیث صحیحك محصلی بودرکه غزای خندقده کمال قحط اثناسنده جابر بن عبدالله برسموز اوغلاق بوغازلیوب براوچك طولوسی اربه‌یی خاتونی ال دکرمنیله اون ایدوب بعده حضرت رسوله کلوب سزی ضیافته فقیرانه شویلجه تدارك ایتدم برقاچ کسنه ایله تشریف بیورك دیدکده رسول علیه السلام یااهل خندق جابرك ضیافتی وارانجق جمله کز حاضر اولك دیوندا ایدوب بعده جابره بن وارمینجه تنجره‌یی آتشدن ایندرمکز وخمیری اتمك کسمکز دیوب بعده غایت چوق کسنه ایله رسول علیه السلام واروب تنجره‌یه وخمیره مبارك اغزیله توکروب برکت ویرلسنه دعا ایدوب شمدنصکره اتمکی کسوب بشورسونلر دیدی *

(جابر)

جابر ایدر الله حقیچون اول مجلسده اوطعامله اتمکدن بیك نفر کسنه هر بری تمام طو یجه یوب کیدوب اما طعامز چاق اولکی حالی و مقداری اوزره قینایوب خمیرمز دخی متصل اتمك کسلمك اوزره قالدی (معجزه) معارج النبوه‌ده مذکوردر که بشیر بن سعده خاتونی قزی ایله بر آوج قدر خرما کوندروب بوالده حضرت رسول علیه السلام آنی کوروب چاغروب صوروب آلوب بر بوزینه برقفتان دوشدی خرمایی آنك اوستنه دوکوب بر کسنه‌یه جمیع اهل خندقی چاغردوب جمله‌سی کلدکلرنده هر بری مرادنجه یوب طویوب کیدوب ینه یرنده اولکی قدر خرما باقی طورردی (فصل درغزوهٔ بنی قریظه) یهودیلردن برمشهور قبیله ایدیلرکه مدینه‌یه یارم قوناق یرده قلعه‌لری اولوب مقدما ترك قتال ومعانده‌یه معاهده ایتمشیکن غزوهٔ خندقده جمع اولان اشقیایه متابعت و معاونت ایله کندولرینی مستحق عقوبت ایتمشلردی * مرویدر که رسول علیه السلام محاربهٔ خندقدن ماه ذی القعده نك یکرمی یدنجی کونی چهارشنبه کونی دونوب اصحابله مدینه‌یه کلوب سلاحلرین چیقاردقلرنده وقت ظهرده جبرائیل علیه السلام مسلح انسان صورتنده برآق قاتره بنمش کلوب ملائکه ایله بز سلاحلرمزی چیقارمدق دیوب بنی قریظه‌یه غزا امر اولنوب فتح ونصرت خبرین ویروب رسول علیه السلام حضرت علی بی علمدار ایدوب معجلا چیقوب سامع ومطیع اولنلره صلوة عصری بنی قریظه‌دن غیری یرده قیلمسونلر دیوندا ایتمکین ایشیدنلر سرعتله کیدوب محل موعودده بعد صلوة العشاء جمله اوچ بیك نفره قریب صحابه جمع اولوب ایچلرنده همان اوتوز آلتی آتلو وارایدی زمرهٔ کفره یکرمی بش یااون بش یایکرمی بریااون کون محاصره اولنوب طشره دن مسلمانلر حصار بارولرندن یهودیلر اوقلاشوب صپانله طاشلاشوب جمله همان ایکی مسلمان شهید اولدی عاقبت اصحاب خبث جبلی اولان کفارك قلبلرینه جانب حقدن خوف کلی مستولی اولمغین جمله مال ومناللرین براغوب همان اهل وعیاللریله ترك اوطان ایتمکه امان ایچون طلب احسان ایتدکلرنده رسول علیه السلام کندولر حقنده مرادم نه ایسه انی ایتمکه رضا ویررلرسه محاصره دن فراغت ایده‌یم دیمکین ناچار راضی اولدقلرنده جمله‌سی حصاردن چیقوب بشیوز قلقان بیك بشیوز قلج اوچیوز جبه بیك کوندر وبعد طوار وانواع امتعه وهرنه وارایسه اول قبیله وفخذدن جمع واخذ اولنوب رسول علیه السلام محاربهٔ خندقده مجروح اولان سعد بن معاذی مدینه‌دن کتوردوب سن بونلرك آشنالریسن بونلره مناسب اولانی حکم ایتمکی الله تعالی سکا امر

ایتمشدر دیوب اودخی بس بنم حکمم بودرکه رجاللری قتل مااللری تقسیم اولاد
وعیااللری اسیر اوله دیدکده رسول علیه السلام تحقیق الله تعالینك حکمنه
موافق حکم ایلدك دیوب بعده جمله بنی قریظه مدینه‌یه کتوریلوب ارککلرینك
اللری باغلنوب جمله‌سی براوده عورتلری واوغلانجقلری بشقه اوده حبس اولنوب
ایرتسی شهرده خندقلر قازیلوب امر رسولله حضرت علی وزبیر صقاللولرك
وقاصقلرنده قیل بتن بیوك اوغلانجقلرك بیونلرین اوردیلرکه جمله مقتوللر التیوز
یادیبوزله سکزیوز مابینی یاهمان درتیوز کمسنه ایدیلر بعده اسیرلرك بعضی قبیلهٔ
نجده کوندروب صاتدیروب یاخود بعضی حضرت عثمانه بعضی عبدالرحمن بن
عوفه صاتوب بهالرینی وسائر اموال غنیمتی شرعله غازیلره تقسیم ایدوب اسیرلردن
ریحانه بنت عمروی رسول علیه السلام کندولر ایچون آلیقویوب بعد زمان ایمانه
کلدی بعضیلر قولنجه نکاحلنوب بعضیلر قولنجه خاتون کندوسی یارسول الله
ملککزده طوردیغم بکا وسزه آساندر دیمکین نکاح ایتیوب جاریه لك اوزره
تصرف ایدرلردی (معجزه) مرویدرکه رسول علیه السلام ابتدا بنی قریظه‌یه جنکه
کیدرکن انصاردن بنی النجار طائفه‌سنی سلاحلنوب یولده صف باغلیوب طوررلر
کوروب سلاحلنمغی سزه کیم امر ایتدی دیوب صحابه‌دن دحیة الکلبی دیدکلرنده
رسول علیه السلام اول کوردیککز جبرائیلدرکه بنی قریظه حصارلرینه زلزله
ویرمکه کتدی دیو بیوردیلر (فصل درغزوهٔ خیبر) کتب سیرده محرردرکه هجرتك
التنجی ییلنده غزوهٔ حدیبیه ده سورهٔ فتح نازل اولوب (وعدکم الله مغانم کثیرة
تأخذونها) آیتیله فتح خیبره اشارت وبشارت اولنمغین رسول علیه السلام مدینه‌یه
کلدکدن یکرمی کونصکره قول اصح اوزره هجرتك یدنجی ییلنك محرمنده ایکیوز
آتلو وبیك درتیوز پیاده ایله مدینه‌دن اوچ قوناق یرده نخلستان ومزارع لطیفه
وبستان آراسنده جمله اهلی طائفهٔ عربدن ودین وآیینده یهود بی‌ادبدن اولان
ولایت خیبر قلعه‌لرینی فتح ایتمکه عزم ایتدکده یهود مردود بی شرم ایشیدوب
بری برلرینه یقین یاپلمش اولوب هر برینك براسمی اولان اون عدد مستحکم ومشید
حصار استوارلرنده تحصن وقرار ایدوب رسول علیه السلام واردقده سکزندن
هر برینی برقاچ کون تفصیله محتاج محاربه‌لرله آلوب خلقك بعضی قتل بعضی اسیر
اولدقده ایکیسنده محبوس اولان یهود منحوس مأیوس اولدقلرنده جمیع محصولات
سنویه‌لرنده دائما مناصفه شرطیله صلح اوزره قلعه‌لرینی تسلیم ایدوب بعده
مجموع قلاع مستحق الانقلاع خیبردن جمع اولنان اموال متجاوز حد کمال اولوب

(مقتضای)

مقتضای شرع قویم اوزره بعـد اخراج الخمس غازیلره تقسـیم اولندی مسلمانلر
بوندن مقدم برغزاده بو یله مغتنم اولمیوب حتی حضرت ابن عمر (ماشبعنا حتی فتحنا
خیبر) دیمش اشـبو غزاده همان اون بش مسلمان شهید اولوب طقسـان اوچ
یهودی مقتول اولدی عظمـاء اهل خیبردن برینك قزی و برینك خاتونی اولوب
کمال حسن وجمال اهلی اولان صفیه خاتونی رسول علیه السلام جاریه لکه آلوب
ایمانه کلدکده آزاد ونکاح ایدوب بعـده طقوز خاتونلرندن بری بوایدی ولایت
خیبردن قریهٔ فدك اهلی اولان یهودیلری اثنای غزای خیبرده رسول علیه السلام
ایمـانه دعوته آدم کوندروب آنلر عناد ایدوب خیبر فتح اولنمق اوزره ایکن اهل
فدك خوفلرندن مصالحه طلبنه ایلچی کوندروب هرسـنه جمله محصوللرینك
نصفی خاصهٔ حضرت رسـولك ملکی اولمق شرطیله صلح واقع اولدی (فائده)
مرویدرکه سابقا ایمانه کلان حبش پادشاهی نجاشی یاننده اولان بعض صحابه‌یی
رسول علیه السلام کتورمکه سابقا آدم کوندرمکین غزادهٔ رسول غالب جعفر ابن ابی
طالب ایله مواهب لدنیه قولنجه اون التی کسنه معارج النبوه قولنجه اهل یمندن قبیلهٔ
اشعریندن ابوموسی الاشعری ایله اولان اللی ایکی کسنه ایله فتح خیبر کوننده کلدکلرنده
رسول علیه السلام جعفری قوچوب آلنن او پوب (ما ادری بایهما انا اسر بفتح خیبرام
بقدوم جعفر) دیدیلر (معجزه) بو سفر ظفر اثرده وافر معجزات ظهور ایتمشدر *
مشهورلری بودرکه اولا اهل خیبر حضرت رسولك کندولره توجهن ایشیدوب کندولره
دوست اولان قبائل عربدن بنی غطفانه بزه معاونته کلسونلر ظفر بزه میسر اولورسه
هرسنه ولایتمز محصولاتنك نصفن آنلره و یرمکه عهد ایدهلم دیو خبر کوندروب آنلر
دخی مسلمانلردن قورقوب رضا و یرمیوب برروایتده اهل خیبره معاونته کیدرلرکن یولده
آردلرندن عسکرسسی کبی صیت وصدا ایشیدوب مسلمانلر بونلرك اهل وعیاللرین غارته
کتدیلر صانوب خوفلرندن دونوب کتدیلر برروایتده معاونته کیدن درت بیك مردنبرد
اهل وعیاللرینه غارتجیلر توجه ایتدی دیو هاتفدن ندا ایشتدکلرنده شتاب واضطراب
ایله دونو ب کتدیلر (معجزه) مرو یدرکه اهل خیبر توجه رسولی ایشتدکلرنده
هرکیجه برقاچ آتلو قراوله چیقوب رسـول علیه السلام کلدیکی کیجه حکمت حقله
کفار بدخو مغلوب او یخو اولوب حتی شهرلرنده اولان حیوانات دخی اصلا نداو صدا
وحرکات ایتمیوب ایرته‌سی چاق وقت صباحده قلعه‌لری قاپولرین آچوب علی العقله
مسلمـانلری کوردکلرنده حیران اولدیلر (والله محمد والخمیس معه) دیه‌رك درون
قلاعه ترسـان ولرزان کریزان اولدقلرنده رسـول علیه السلام (الله اکبر خربت

خيبر فانااذانزلنا بساحة قوم فساء صباح المنذرين) ديوندا وادابيوردی (معجزه)
مرويدركه بو غزاده رسول عليه السلام صحابه‌دن برينه (غفرلك ربك) برينه
(اللهم ارحمه) ديوب اولكيسنی حضرت عمر ايشيدوب بوكاشهادت مقرراولدی
يارسول الله بزی بونك حياتيله متمتع ايتسكز اولمزميدی ديدی زيرا صحابه تجربه
ايتمشلرديكه رسول عليه السلام هرقنغی كمسنه ايچون خاصة استغفار ايتسه
اول كشی البته شهيد اولوردی فی الحقيقه اول ايكی كمسنه دخی شهيد اولديلر
(معجزه) مرويدركه حضرت رسولك خاتونی صفيه سابقا زوجی اولان كنانة بن الربيع
يهوديده جدی ابوالحقيقك مالی بعده طائفهٔ بنی النضيرك دفينه‌لری جمع اولوب
بردوه دريسی طولوسی التون ونيجه دری اعلاجواهری اولوب اهل مكه دوكون
ايتدكلرنجه اوجواهردن بارهن يا كفيل ايله عاريتی آلورلردی مذكور كنانه
بوخزانه‌يی اشبوغزا اثناسنده خوفندن برمخفی مكانده جان كبی پنهان ايدوب رسول
عليه السلام آنی اسيرايتدكده صوروب مرور ايامله صرف اولندی ديوحلف
ايتدكده وحی الهی ايله مكانی معلوم اولمغين رسول عليه السلام آدم كوندروب
چيقاردوب كتوردوب كنانه جنكده برمسلمان شهيد ايتمكين رسول عليه السلام
آنی قصاصا قتل ايتديروب جمله مالنی اموال غنيمته قاتديلر (معجزه) بازار روايتك
صراف ناقدی امام واقدی ايدر خيبر قلعه‌لرندن برينك اسمی نزارايديكه آنك
خلقی زمان محاصره‌ده مسلمانلره غايت كثرتله وشدتله اوقلر آتارلردی پس حضرت
رسول عليه السلام آنلرك اوستنه مبارك اليله برقبضه طاش آتمغين قلعه زلزله‌يه
كلوب يره كچدی (معجزه) مرويدركه ولايت خيبر هواجهتندن وخامت وشدت
حر اوزره اولوب عسكر ظفرغايت جوع وحرارتدن حضرت رسوله شكايت
ايتدكلرنده (اللهم افتح للمسلمين اعظم الحصون واكثرها طعاما) ديودعا ايتمكين
عسكرسعادتمآل ذخيره ومال ايله مالامال برقلعه‌يی فی الحال لطف رب متعال ايله
فتح ايتديلر (معجزه) صحيح بخاريده مرويدركه سلمة بن الاكوعك اياغنده اثرضرب
كوريلوب سببی صورلدقده خيبر غزاسنده اياغمه برياره ايريشوب حضرت رسوله
كلديكمده اوستنه اوچ كره توكرمكين فی الحال صحت كلوب الی هذا الآن وجعی
كورمدم ديدی حضرت رسولدن بومقوله معجزه‌يی حدولايعد واقع اولوب
كتب سيرده يراو برنده مذكور ومسطوردر (معجزه) مرويدركه حضرت
رسول عليه السلام غزوهٔ خيبرده مسلمانلردن بريچون (هذا من اهل النار)
ديوب جنككه باشلندقده اوكشی محكم جنك ايدوب ياره‌لری چوغالدقده تيركشندن

براوق چیقاروب کندوبی بوغازلیوب حضرت رسوله خبر و یردکلرنده برکسنه یه یافلان عسکر ایچنده واروب (لایدخل الجنة الامؤمن وان الله یؤید هذا الدین بالرجل الفاجر) دیونداایله دیدیلر برروایتده (ان الرجل لیعمل بعمل اهل الجنة فیما یبدو للناس وهومن اهل النار وان الرجل لیعمل بعمل اهل النار فیما یبدو للناس وهو من اهل الجنة دیو بیوردیلر (معجزات) مرویدرکه قلاع خیبردن بری غایت محکم اولمغین یکرمی کون مقداری محاصره اولنوب اول ایامده حضرت رسول علیه السلام صداع اوزره اولمغین هرکون اصحابدن بر بنی عسکره سردار ایدوب علم شریفی آلتنه ویروب قلعه جنکنه کوندروب اتفاق علم مکرمی برکون ابو بکره ایرته‌سی عمره یااول عمره ایرته‌سی ابو بکره ایرته‌سی ینه عمره و یروب هر کونده عظیم جنکلراولوب فتح میسر اولمدقده اول کیجه حضرت رسول علیه السلام (اما والله لاعطین الرایة غدارجلا کرارا غیر فرار یحب الله ورسوله ویحبه الله ورسوله ویفتح الله علی یده) دیوب برروایتده محمد بن مسلمه یه مژده سکاکه برادرک قاتلی یارین قتل اولنور دیوب صحابه‌دن نیجه‌لر علم شریف ویریله جک بن اولایدم دیو آرزوایدینوب حضرت علی ایشتدکده (اللهم لامعطی لمامنعت ولامانع لمااعطیت) دیو جناب حقه توکل والتجا ایدوب علی السحر خیمهٔ رسوله جمله اصحاب جمع وامر عالی ظهورنه موجه دیده وسمع اولدقلرنده سعادتله طشره چیقوب قنی علی دیوب محکم کوزلری اغردیدکلرنده کتوردوب کوزلرینه مبارک اغزلری یارین سوروب دعاایتدکلرنده ایکی کوزی دخی فی الحال شفا وصفا بولوب آخر عمرنه‌دک کوز اغریسن کورمیوب برروایتده (اللهم اذهب عنه الحر والقر) دیودخی دعاایتدکلرنده یازوقیش اوشومیوب ودرلمیوب یازده قیش لباسن قیشده یاز لباسن کیراولدی * پس علی ولی اول ذی القدر الجلی امر رسولله فتح قلعه یه یورییوب رئیس یهوداولان مرحب نام بهادرک برادری طشره چیقوب ایکی مسلمان شهید ایدوب حضرت علی دخی انی قتل ایتدکده مرحب بی ادب شدت غضبله چیقوب (شعر) قدعلمت خیبرانی مرحب * شاکی السلاح بطل مجرب * اذاالحروب اقبلت تهاب * ان حمای للحمی لاتقرب * دیوکندوبی مدح ایدوب علی صفی سمحی دخی (شعر) اناالذی سمتنی امی حیدره * ضرغام آجام ولیث قسوره * عبل الذراعین غلیظ القصره * اکیلکم بالکیل کیل السندره * دیوب مردانه میدانه کیروب مرحب قلیج حواله ایتمک ایستدکده علی آندن اول دپرنوب حضرت رسول مختار ویردیکی ذوالفقار خصم شکار ایله چالوب قلقان ومغفرین وسر کفر افسرین محقق ایکی شق ودیار عدمه ملحق

ایتدی بعده مسلمانلر کفاره حمله ایدوب وافر کافر قیروب حضرت علی کندوسی
سکزن قتل ایدوب بقیهٔ کفار قلعه‌یه فرار ایدوب بر کافر علینك النه اوردقده
الندن قلقانی دوشوب بری دخی قاپوب ایچرو قاچوب علی در یاخروش دیك غضبی
جوش ایتمکین قلعه‌نك دمورقاپوسن زورله قوپاروب قلقان ایدنوب جنك آخرنده
سکسان قارش مقداری آردنه آتوب بعده یدی یایتمش کسـنه زورله تحریك ایده
بیلمدیلر شرح موافقده حضرت علی (ماقلعت باب خیبر بقوة جسمانیـة ولکن
بقوة الهیة) دیمش دینوب مواهب‌لدنیه مؤلفی ایدرشیخمز دیمشدرکه قلع‌باب‌خیبر
بابنـده وارد اولان هرخبر قول ضعیف ایدیکی مقرردر انکچون بعض علماآنی
انکار ایتمشـدر والله‌اعلم (معجزه) مرویدرکه حضرت رسول علیه‌السـلام قلاع
خیبری فتح ایدوب بر ینه کیردکده مرحبك همشـیره‌سی زینب‌بی ادب معرفت
یهود مردودله برقیون بریانك هر بریانه وافر زهر قاتل قاتوب کتوروب رسول
علیه‌السلام کورك اوستندن برلقمه‌سن مبارك اغزینه قودقده فی‌الحال توکروب
اشبو کوك زهرلو ایدوکنی بکا جبرائیـل خبرویردی اللریکز چککز دیوب صحابه
چکلوب بعده زینبی کتوردوب نیچون بویله ایتـدك دیوب اودخی اکر محمد
پادشاه ایسه زهر یدیروب قورتلم‌اکر پیغمبر ایسه معلومی اولور دیو ایتدم دیدکده
برروایتده رسـول علیه‌السـلام آنی قتل ایتـدیروب برروایتده ایمانه کلکین عفو
ایدوب امام بیهقی قولنجه ابتداعفو بعده بشر آدلو صحابی‌تأثیر زهرله فی‌الحال‌وفات
ایتدکده قصاصا قتـل ایتدیردی بشردن غیری بعض صحابه دخی یمکین وفات
ایتدیلر* مرویدرکه رسول علیه‌السلام مبارك ارقه‌لرندن حجامت ایتدرمکله دفع
ایدوب لکن کاهی آنك الم واضطرابی حرکت ایدوب اوچ یـلدنصکره مرض
موتلرنده مرتبهٔ شهادت دخی حاصل اولمغیچون بحکمة‌الله تمام حرکت ایدوب
اوحالده (مازالت آکلة خیبر یعاودنی فی کل عام حتی کان هذا اوان قطعت ابهری)
دیو بیورمشلر ابهردن مراد سبب‌حیات اولان یورك طمریدر یاخودشاه طمریدر
دیمشـلر (معجزه) مرویدرکه رسول‌علیه‌السلام خیبرغنیمتلرین صاتوب بهالرین
جمع ایتمکی فروة بن عمروه اصمرلیوب تیز صاتلمغیچون (اللهم الق علیها النفاق)
دیو دعا ایتـدکده بی‌حد ولایعد متاعلر اولمغین زمان طویلده صاتلق تخمین
اولنورکن باتأثیر دعاء رسول بین‌الناس مرغوب ومقبول دوشوب جمله‌سی ایکی
کونده صاتلوب‌صاولدی (معجزه) صحابه‌دن ابوالیسر ایدرغزای خیبرده برکیجه
برسـوری قیون صحرادن کلوب قلعه‌یه کیررکن حضرت رسـول علیه‌السلام

(هل من رجل يطعمنا من هذا الغنم) ديوب بندخی (انا يارسول الله) ديوب (افعل) ديو بيورمغين سكردوب كنديكمده بنمچون (اللهم متعنا به) ديو دعا ايدوب بن قيونلره يتشنجه سـورينك اولى قلعه يه كيروب آخرندن ايكى قيون طوتوب قولتغمه آلوب غايت خفت وسرعتله دونوب كلديكمده رسول عليه السـلام بوغازلدوب اصحابيله يديلر مزبور ابو اليسر بوحديثى دائما روايت ايتدكجه اغلايوب (أمتعونی حتى كنت آخرهم) دير ايدى يعنى بنم طول عمرمه دعا ايتدكلر يچون بويله چوق يشادم ديوب رسول عالى جنابدن وسائر اصحاب واحبابدن كيرو قالديغنه اظهار غم وحزن والم ايدردى (معجزه) مرويدركه فتح قلاع خيبر دنصكره حضرت رسول عليه السلام بوسنه جمادى الآخره سنده طوغرو همان وادى القرى فتحنه كيدوب آنده اولان يهوديلر ايشتدكلرنده محاربه يه حاضرلنوب حضرت رسول عليه السلام ايمانه دعوت ايتدكدنصكره صفلر باغليوب درت كون يادخى زياده محاصره ايله فتح ايدوب ياخود اول كون جنك اولوب اون يهودى قتل اولنوب حضرت رسولك قولى مدعمه اوق طوقنوب شـهيد اولوب ايرتسى فتح اولنوب اموالدن غنيمت كثيره حاصل اولوب رسول عليه السلام يهوديلرى قتلدن عفو ايدوب مزارع و بسـتانلرين عادتجه كندولر ايشـليوب مقابله ده همان انجق اجرتلرين آلمق تعيين بيوروب تيما يهوديلرى بوخبرلرى ايشـتدكلرنده خوفلرندن مصالحه ايدوب خراجكزار اولديلر (فصل درغزوهٔ مكهٔ مكرمه) اشـبو فتح عالى درجات حضرت رسـوله امور دنيويه ده اعظم مرادات ونتيجهٔ مقدمات جميع غزوات اولمغله قصه سى غايت طويل اولمغين كتب سـيرده اولان تفصيلاتك كمال اجمالى بومنوال اوزره دركه هجرتك التنجى يلنده رسول عليه السلام مدينه ده بريكجه واقعه سنده اصحابيله مكه يه واروب طواف وعمره ايدر كورمكين جنك ايتميوب همان عمره ايتمكيچون آشكاره وارمغه بوسنه نك ذى القعده سى غره سنده بيك درتيوز كمسنه ايله عزم ايدوب مكه يه برقوناق يرده حديبيـه نام مكانه واردقده كفار قريش مقدما ايشتدكلرنده عسـكر جمع ايدوب حضرت رسولك مكه يه وارمسـنه عدم رضالرينه ايلچى كوندروب رسول عليه السلام دخى حضرت عثمانى آنلره ايلچى كوندروب واردقده برقاچ كون آليقونوب بوجانبده خبر قتلى شايع اولدقده رسول عليه السلام (لقد رضى الله عن المؤمنين اذ يبايعونك تحت الشجرة) آيتنده بيورلديغى اوزره برآغاج دبنده قول اصح اوزره بيـك درت يوز ايله بيك بشيوز مابيننده اولان اصحابدن محاربهٔ قريشه بيعت اولنوب بعده خبر صحت حضرت عثمانله

طلب صلحه قریشدن ایلچی کلوب بو سنه مسلمانلر مکه یه کیرمیوب کلهجك سنه
کلوب جمله قریش شهری خالی قویوب مسلمانلر همان اوچ کون اوتوروب بعده چیقوب
کیتمکه و بو سنه دن اوچ ییله دك مسلمانله کفار هیچ بر وجهله جنك وجدال ایتمامکه
وقبیلهٔ خزاعه نك مسلم و کافرلری مسلمانلر عقد وعهدنده وجمله سی کفار اولان
قبیلهٔ بنی بکر قریش عقد وعهدنده اولمغه قرار اولنوب حضرت علی خطیله
صلحنامه یازیلوب حدیبیه ده جمله یکرمی کون طوریلوب بعده مدینه یه دوندکلری
کیجه یولده سورهٔ انا فتحنا نازل اولوب فتح خیبر ایله فتح مکه یه اشارت و بشارت
اولنوب مدینه یه ذی الحجه ده کیروب ماه محرمده فتح خیبر ظهور ایدوب اشبو
یدنجی سنه نك ذی القعده سنده رسول علیه السلام ایکی بیك کسنه ایله عهد سابق
اوزره عمره ایتمکه مکه یه واروب بعد الاداء مدینه یه کلدکلرنده سکزنجی سنه نك شعبانده
اعاندن بری اولان قبیله بنی بکردن بری مکه ده حضرت رسوله حاشا سب ایدوب قبیلهٔ
خزاعه دن بری آنی قتل ایتمکین بنی بکردن بعضلر قریشدن معاونت دیلیوب انلر دخی
خفیة بعض سلاحلر ویروب حتی برقاچ مشهورلری دخی تبدیل صورتله معاونته کیدوب
خزاعه یه شبیخون ایدوب یکرمی کسنه لرین قتل ایدوب ایکی فرقه جنك ایدرك
چاقی حرم کعبه یه کیروب مشاهیر خزاعه دن بعضلر مدینه یه فریادجی واروب رسول
علیه السلام آنلری تسلیت ایدوب قریش بدکیش نقض عهد ایتدکلرینه
پریشان وپشیمان اولوب ابو سفیان خیانتلری طویلمدی ظنیله تجدید عهد صلح
وتطویل مدت ایچون مدینه یه کلوب بولشوب محروم ومغمور کیتدکده رسول
علیه السلام مکه یه عزم ایدوب جمله کفار خبردار اولمغه دعا ایدوب سنهٔ
ثامنه رمضاننك اونجی کونی مدینه دن چیقوب یولده مهاجرین وانصار وسائر
طوائفدن جمله اون بیك یا اون ایکی بیك عسکر جمع اولوب مکه یه درت فرسخ
یقین یرده قوندقلری کیجه عسکر عددنجه عظیم آتشلر یاقدیروب اوطرفده
بعض کفار قریش تجسس اخبار ایچون دائما کشت وکذارده ایکن مقدما ایمانه
کلمش اولان حضرت عباس ابو سفیانله کزرکن حضرت رسولك اردوسن کوروب
فراستله بیلوب واروب بولشوب ابو سفیان ایمانه کلوب جمله قریشه امان
دیلدکلرنده رسول علیه السلام (من دخل المسجد فهو آمن ومن دخل دار ابی
سفیان فهو آمن ومن اغلق بابه فهو آمن) دیو ندا ایتدیروب ابو سفیان ایمان
وخبر امانله مقدمجه واردقده قریشك عقلاسی کیمی اولرینه کیمی حرم شریفه
طاغلوب بو طرفده رسول علیه السلام مهاجرین وانصار مقاتللرینه زبیر بن
العوامی سائر قبائل عربدن اولان مؤمنین مقاتللرینه خالد بن الولیدی بو جملهدن

سلاحی اولیوب پیاده اولنلره ابو عبیدة بن الجراحی سردار ایدوب کفارک مؤذیلرندن
اسم ورسملریله اون برار والتی عورت ایچون هرنه یرده بولورسکز علی کل حال البته
قتل ایدوب آنلرک غیرندن سزکله مقاتله ایتمیلرله مقاتله ایتمکز دیوب هر برفرقه‌یه
بر قوناق تعیین ایدوب حضرت زبیر مکه‌نک بوقارو طرفندن واروب علم رسولی امر
شریف اوزره مقبره‌لر یاننه دیکوب قونوب بولندی وآنده اصلا جنك ایتموب خالد بن
الولید دخی امر رسول اوزره مکه‌نك اشاغی طرفندن واروب شهر کنارنده قونمق
اوزره ایکن قریش وسائر کفارک اشقیاسی محار به ایچون آندی طورمغین ناچار جنك
اولوب حرم شریف قپوسنه‌دك کفره‌دن یکرمی سکز ابن عباس قولنجه یتمش کسنه
قتل اولنوب باقیلرینك کیمی شهرك اولری ایچنه کیمی طاغلره کیمی اطرافه واکنافه
قاچوب مسلمانلردن همان ایکی کسنه شهید اولدی * رسول علیه السلام کلوب
چادرلرله قوندقده خالد کلوب جنك ایچون عذر ایدوب رسول علیه السلام (قضاء
الله خیر) دیو بیوردیلر * معارج النبوه‌ده مرویدرکه رسول علیه السلام خالده
بن سکا (ارفع عنهم السیف) دیو آدم کوندرمدممی دیو قاقیوب کلان آدم (ضع
فیهم السیف) بیوردیلر دیدی دیوب اوکسنه‌یی چاغردقلرنده بن سکا نه امر ایتدم
دیوب (ارفع عنهم السیف) دی دیمشدیکز لکن دیمك ایستدیکمده باشی کوکده
اایاغی یرده برعظیم شخص قارشومده کورینوب النده‌کی حربه‌سنی کوکسمه طوتوب
خالده (ضع فیهم السیف) دیو امر ایتدیلر دی یوخسه سنی هلاك ایدرم
دیمکین مجبور اولدم دیدکده رسول علیه السلام (صدق الله ورسوله) عمم حمزه
شهادتنده قریشه ظفر بولدیغمده یتمش کسنه‌لرین قتل ایده‌یم دیمشیدم اول زمانده
الله تعالی بنی نهی ایتمشدی شمدی دیلدیکه پیغمبرینك لساننه جاری اولان کلام
واقع اوله انکیچون بو قصه ظهور ایتدی دیدیلر مقدما قتل ایدیکز دیدکاری اون برارك
دردی والتی عورتك دخی دردی فتح مکه کوننده حرم شریفده قتل اولنوب
باقیلری بر طریقله قورتلوب بعده اهل ایمان وامان اولدیلر * مرویدرکه رسول علیه
السلام رمضانك یکرمنجی کونی یوم جمعه‌ده وقت ضحاده ناقه‌یه بنوب سیاه دلبند
صاریتوب سوره انا فتحنا یی تمام اوقویه‌رق شهره کیروب جمله اصحابله تکبیر ایدرك
کعبه‌یی طواف ایدوب کعبه‌نك طشره سنده‌کی صنملری کیدروب بعده ایکی رکعت
طواف نمازین قیلوب بعده تقدیم وتأخیرنده روایات مختلفه اوزره مفتاح باب کعبه‌یی
قدیمدن بوابان کعبه نسلندن اولان عثمان بن طلحه دن ایستیوب بالکلیه ویرم
امانة ویررم دیوب ویروب باب شریف آچلدقده رسول علیه السلام ایچروده

اولان صنملری وصورتلری قیروب کیدروب نماز قیلوب بعده کعبه قپوسنده طوروب (لااله الاالله صدق وعده ونصر عبده وهزم الاحزاب وحده) دیوب اهل مکه یه خطابا (ماذا تقولون وماذا تظنون) دیوب آنلردخی (نقول خیرا ونظن خیرا اخ کریم وابن اخ کریم وقد قدرت) دیدکلرنده (فانی اقول ماقال اخی یوسف لاتثریب علیکم الیوم یغفرالله لکم وهوارحم الراحمین اذهبوا فانتم الطلقاء) دیوب یعنی وارک جمله کز آزاد اولک دیوب بعده عادات جاهلیتدن سقایه وسدانه‌دن غیریلری شمدنکیر و باطل اولدی جمله خلق خاکدن پرادلمغین مرتبه‌ده برابر اولوب سبب رجحان انجق تقوادر دیوب (ان اکرمکم عندالله اتقاکم) آیتین اوقودیلر مروبدرکه مقام حضرت ابراهیم اولان حجر کریم کعبه یه ملاصق قونمغین رسول علیه السلام آنی قالدروب چاه زمزم قربنه کتوردیلر مفتاح کعبه یی حضرت عباس حضرت علی هربری ایستیوب لکن حضرت رسول علیه السلام آنی امانة آلمش اولوب (ان الله یأمرکم ان تؤدوا الامانات الی اهلها) آیتی نازل اولمغین ینه عثمانک آلنه ویروب (خذوها خالدة تالدة لاینزعها منکم الاظالم یاعثمان ان الله استأمنکم علی بیته فکلوا ممایصل الیکم من هذا البیت بالمعروف) دیو بیوردیلر* مرویدرکه رسول علیه السلام صفا اوزرنده اوتوروب مسلمانلرن هرکس قادر اولدقجه سمع وطاعته رجالدن بعده نسادن بیعت الوب بعدالفتح مکه‌ده اون بش یااون طقوز یااون یدی یااون سکز یا اون التی کون اوتوروب مسافر اولمغین قصر صلوة ایدوب بعده حنین غزاسنه کتدیلر اشبو غزوهٔ فتح مکه‌نک اوائل واواسطنده معجزات کثیره ظهور ایتمشدرکه کتب سیرده اولان مشهورلری بودرکه ذکر اولنور (معجزه) مرویدرکه رسول علیه السلام قبل الفتح مدینه‌ده برکیجه آبدست آلوب اوچ کره لبیک لبیک اوچ کره نصرت نصرت دیوب خاتونلرندن میمونه بنت الحارث سؤال ایتدکده (هذا راجز بنی کعب یستصرخنی ویزعم ان قریشا اعانت علیهم بنی بکر) دیوب اوچ کوندنصکره واقعا قبیلهٔ خزاعه‌دن اولان بنی کعب طرفندن بورق مقدم کلدیکی اوزره فریادجی کلدی (معجزه) مرویدرکه قدیمدن عدوتلری اولوب دائما جنک ایده کلدکلری خزاعه ایله بنی بکر مکه‌ده مقاتله ایتدکلری کیجه‌نک صباحنده رسول علیه السلام (یاعائشه لقد حدث فی خزاعة امر) دیوب اودخی قریش سزکله صلحلرین بوزدیلرمی دیرسز دیدکده بوزدیلر شول نسنه ایچونکه الله تعالی آنلره آنی ایتمک دیلدی دیوب اونسنه خیرمیدر دیدکده ان شاء الله خیر اوله جقدر دیدیلر (معجزه) مرویدرکه

اول قرباديجى حضرت رسول مجلسنده حسب حاللرينه متعلق برقصيده اوقويوب بعده كوكدن بر بولت چقدكده رسول عليه السلام (ان هذه السحابة لتستهل لنصر بنى كعب) ديو بيورديلر يعنى اشبو بولت بنى كعب طائفه سنك عدولرينه غالب ومنصور اوللرين خبرو يرر (معجزه) مرويدركه رسول عليه السلام (كأنكم بابى سفيان قدجاء ليشيد العقد ويزيد فى المدة) ديو اصحابه خطاب ايدوب برقاچ كوندنصكره واقعا ابو سفيان تشـيد عقد وزيادت مدت ايچون مكه دن چيقه كلدى (معجزه) مرويدركه رسـول عليه السـلام مكه فتحنه كيتمك اوزره ايكن (اللهم خذ العيون والاخبار عن قريش حتى نسبقها فى بلادها) ديوب برروايتده (اللهم عم عليهم خبرنا حتى نأخذهم بغتة) ديو دعا ايتمكين چاق سعادتله مكه قربنه وارنجه كفار خبردار اولمديلر (معجزه) مرويدركه صحابه دن حاطب بن ابى بلتعه قلبنده نفـاق يوغيكن اهل مكه ايچنده اقربا وعشـيرتى اولمغين مجرد مدارا ايچون عزيمت رسولى آنلره اعلامه نامه كوندروب اخبار جبرائيله رسول عليه السلام بياوب يدى كمسنه كوندروب فلان يرده حاطب بن ابى بلتعه نك جاريه سنده كى نامه يى بولوب آلوب كندويى قويويرك ويرمزسه قتل ايدك ديوب واردقلرنده بولميوب تخويف ايتدكارنده باشنك صاچندن چيقاروب ويردى رسـول عليه السـلام حاطبى چاغروب نيچون بويله ايلدك ديوب اودخى عذر ايتدكده كرچك سويلر ديديلر (معجزه) مرويدركه مكه نك طشره سنده دمور وباقرايله بركدبلوب ايام سنه عددنجه اوچيوز التمش صنم اولوب رسول عليه السلام طواف ايدركن نازل اولان (وقل جاء الحق وزهق الباطل ان البـاطل كان زهوقا) آيتنى اوقويه رق دست حق پرست باطل شكستلرنده اولان چوكانله ايراقدن برر برر اشارت ايدوب يوزينه اشارت ايتدكارى ارقه سى اوستنه ارقه سنه اشارت ايتدكارى يوزى اوستنه يقلوب جمله سى بووجهله يره دوكلدى (معجزه) مرويدركه كعبه نك طشره سندن اوستنده چاق يره دك محكم ميخلانمش صرچه دن ياتوجدن هبل آدلو اكبر اصنامى كيدرمكه رسول عليه السلام حضرت علينك ارقه سنه باصوب چيقمق ايستيوب رسول عليه السلام التنده على ضعف چكدكده ياعلى سن بنم اوستمه باص چيق ديوب على حضرت رسولك آرقه سنه باصوب چيقوب هبلى قوپاروب اشاغه آتوب بعده رسولك آرقه سنه باصمغه تأدب ايتمكين التون اولوق طرفندن كندويى اشاغه آتدقده تعجبا كواوب ياعلى نيه كولرسن ديوب بويله يوكسك يردن آتلمشكين بكا الم ايرشمديكنه تعجب ايدرم ديدكده رسول عليه السلام سكا نيجه الم ايريشوركه سنى محمد قالدردى جبرائيل ايندردى ديديلر (معجزه) مرويدركه يكى مسلمانلردن

فضاله آدلو كمسنه ايدر حضرت رسولى كعبه ده قتل ايتمك فكريله يانته ياقلاشديغمده يافضاله نفسك ايله نه سويلشور سن ديوب بندخى هيچ نسنه دكل اللهى ذكر ايدرم ديديكمده تبسم ايدوب استغفرالله يعنى اللهه توبه واستغفار ايله ديوب مبارك اللى كوكسمه قودى اول حالده قلبمدن افكار فاسده بالكليه كيدوب الله حقيچون مبارك اللى دخى قالدره دن حضرت رسول عليه السلام بكاالله براتديغى جميع نسنه لردن سوكلو اولدى (معجزه) مرويدركه حرم كعبه ده امر رسولله بلال صاحب كمال اذان اوقودقده قريشدن درت كمسنه ايشتدكده ايكيسى بعض خطالو سوزسويليوب ايچلرندن بيكى ايمانه كلان ابوسفيان بن برنسنه سويلم زيرا سويلرسم اشبو چاقل طاشلرى بندن اكا خبرويررلر ديوب رسول عليه السلام آنلرك يانته كلدكده ديدكاريكز معلوم اولدى ديوب جمله سن خبرويردكده اوايكى سويلين كمسنه تحقيق رسول الله ايدوككه شهادت ايدرزالله حقيچون ديدكاريمزه بزدن غيرى برفرد مطلع اولمامشديكه واروب سكا خبرويردى ديه وزديديلر (معجزه) مرويدركه رسول عليه السلام اهل مكه يى آزاد ايتدكده اهل مدينه دن انصار ديدكارى اصحاب كرام رسول عليه السلام كندى قومنه شفقت ايتدى قورقارزكه مدينه يى ترك ايدوب شمدنكيرو مكه ده ساكن اوله ديوسويلشدكلرنده وحى نازل اولوب رسول عليه السلام آنلرك جمله سوزلرين خبرويروب آنلردخى اقرار ايتدكارنده سزك شهريكزى ترك ايتمزم ديوتسليت ايتديلر (فصل درغزوهٔ حنين) كه غزوهٔ هوازن دخى ديرلر كتب سيرده محرردركه مكه فتح اولندقده اطرافده اكثر قبائل عرب حضرت رسوله اطاعت ايدوب ايچلرندن اصحاب شجاعت وعناد اولان هوازن وثقيف قبيله لرى انقياد ايتميوب رئيسلرى مالك بن عوف محمد بزم اوزريمزه كلمدين بزانك اوزرينه وارهلم ديوب درت بيك مردنبرد اولاد وازواج واموالريله يورييوب رسول عليه السلام ايشتدكده فتح مكه يه حاضر اولان اون بيك نفر اصحابله واهل مكه دن ايمانه كلان ايكى بيك وكفار مكه دن سكسان كمسنه ايله مكه فتحندن اون بش يااون سكز كونصكره هجرتك سكزنجى يلى شوالنك التنجى كونى يوم سبتده چيقوب مكه يه اوچ قوناق يرده عرفاتله طائف آراسنده حنين واديسنه صالى كيجه سى واروب وقت فجرده عسكرى ترتيب ايدوب يوالده يورركن مقدما كفار اشرار كينكاهده قرار ايتمش اولمغين براوغوردن چيقوب كيمى اوق سرپوب كيمى يالن قلجلرله مانند شيطان مستحق الرجوم هجوم ايتدكارنده كتب سيرده اولديغى اوزره مسلمانلرك پياده لرى بعده

(اتلولرى)

آنلولری اطرافـه طاغلوب معالم التنزیلده وصحیح بخاریده اولدیغی اوزره
حین ملاقاتده محکم جنـك اولوب کفره صینوب طاغلوب بعده اهل وعیاللری
اسیر اولمق عارندن غیرتلنوب هجوم ایتدکلرنده مسلمانلر طاغلوب علی کل حال
رسول علیه السلام یاننده عدد واسملرنده اولان اقوال مختلفه اوزره ایکی یادرت
یادی یاسکز یااون ایکی یاسکسان یایوزدن آز یااوچیوز کسنه قالوب هجوم ایدن
کافرلری بر برقتل ایدوب اوحالده رسول علیه السلام آرقه‌لرنده جبه اولوب ودلدل
آدلو آق قاتره بنمش اولوب (انا النبی لا کذب انا ابن عبد المطلب) دیو میدانده
قوت قلب ایله جولانده اولوب کفار خاکساره کندیلر بالذات اون کره حمله ایدوب
هر برنده کافرلر طاغلوب لکن کافرلر هجوم ایتدکجه رسول مختارسداسکندروار
برقرار واستوار طوروب ای مسلمانلر بندن یکا کاك دیو ندا ایدوب عمیلری
عباس ممتاز حددن بیرون بلند آواز اولمغین اوذخی چاغردقده مسلمانلر
ایشیدوب لبیك لبیك دیوعجله ایله توجه ایدوب ذوه‌سی تیزیورعینلر دوه‌لرندن
اینوب راغوب شدت استعجال ایله کندیلرین جناب رسوله ایصال ایدوب یوزنفر
جمع اولدقده دفعة کافرلره حمله ایدوب محکم جنکه باشلوب فی الحال زمرۀ کفره
(کأنهم حمر مستنفرة) صینوب قاچوب دخی مسلمانلر آزار ایکن ملائکه معاونتیله
کافرلر طوتلوب باغلنغه باشلنوب مالك بن عوف بعض کسنه‌لر ایله قاچوب
طائف حصارنه کیروب باقی قلان کفارك یتمش نفردن زیاده‌سی مقتول ومردوزن
وصغیر وکبیر التی بیك نفس اسیر ومغلول اولوب سورله بی حددوه وقیون غنیمت
آلنوب بعد زمان اسیرلرك صاحبلری ایمانه کلدکلرنده جمله اسیرلری آزاد اولندی
مسلمانلردن همان درت کسنه شهید اولوب حضرت رسوله بوفتح وظفر میسر
اولمغین اهل مکه وغیریدن حقدن نافروافر کافر ایمانه ظافر اولدی بوغزای جنت
جزاده کتب سیرده معجزات عظیمه ظهور ایتدیکی مذکوردر که بونلردر (معجزه)
مرویدر که مکه فتحنده ایمانه کلان شیبه ایدر رسول علیه السلام غزوۀ حنینده
تنها قالدقده غزوۀ احدده قتل اولنان پدرمله عمیمك قانی الچون اغوای شیطانی ایله
ضرر قصد ایدوب ایکی یانلرنده بر کسنه اولمغین اردنه کچوب قلچ چیقاره‌جق محلده
کوزمك اوکنده شمشك کبی آتشدن برعظیم علو چیقوب بنی یاقق ایستدکده
قورقدن الیله کوزمی قپادیغمده رسول علیه السلام باقوب یانمه کل دیوب
واردیغمده مبارك الیله کوکسمی صغاتوب (اللهم اعذه) دیو دعا ایتدکده قلبمدن
عداوت کیدوب محبت طولوب بابام خیانده اولوب کفار ظفر فنده اولسه رسول الله

بولنه آنی قتل ایتمك جائز ایدی جنكدنصكره رسول عليه السلام چادرلرینه كیروب بندخی كیردیكمده قلبمدن كیچنی جمله بكا خبر ویردكده تكرار ایمانه كلوب یارسول الله بنمچون استغفار ایله دیدیكمده (غفر الله لك) دیو دعا ایتدیلر (معجزه) كتب سیرده اولان تفصیلك اجمالی بودر كه مسلمانلر طاغلوب بعد الندا یوز نفر كسنه حضرت رسولك یاننه جمع اولوب كفارله جنكه باشلندقده رسول عليه السلام یردن برقبضه خرده طاش یاطپراق یاطاشله طپراق آلدیروب یاخود بندكاری دادل امر شریفلریله دیز چوكوب یاخود بركسنه‌یه سو یلدكلرنده حكمت قادر ایله قاتر ایشیدوب دیز چوكوب رسول عليه السلام مبارك الیله آلوب علی كل حال (شاهت الوجوه هم لا یبصرون) دیو كفار طرفنه صاچدقده امر حقله هر بر كافرك كوزی واغزی توز طولوب آندن ماعدا جمله كوك یوزندن دمور لكن اوستنه شدتله سور یتور دمور زنجیر آوازی كبی صدای هولناك ایشتمكین زهره‌لری چاك اوله یازوب كمال خوفله بالاضطرار تارمار اولدیلر بو معجزه‌نك نظیری غزوهٔ بدرده دخی واقع اولمشدی نتكیم برجزء مقدم تفصیل اولنمشدر (معجزه) مرویدركه رسول عليه السلام كافرلره طپراق آتدقده كوكدن بش بیك یاسكز بیك یااون التی بیك ملك قزل یشل دلبند صارنوب طیلسانی آرقه‌سنه صالیویروب آق آتلره بنمش انسان صورتلرنده كافرلره كورینوب ملعونلری فی الحال صیوب طاغتدیلر ابن عباس واكثر علما غزای بدردن غیری غزالرده ملائكه جنك ایتمیوب همان تقویت قلوب مؤمنین وتخویف مشركین ایچون حاضر اولورلردی دیوب لكن نیچه علماء محققین بدرده‌كی كبی غزای احد وغزای حنینده دخی ملائكه جنك ایتدكاری مقرردر دیمشلر اوزمانده كفره طرفندن اولنلرك بریندن مرویدركه رسول عليه السلام آتدیغی طپراقدن هر بریمزك كوزلری طولوب خوفدن یوركمزی خفقان طوتوب برایله كوك آراسنده بی حد آتلو كسنه‌لر كورینوب (شاهت الوجوه ارجعوا) دیو بزه سویلیوب عسكر رسول آنلرك ایچنده آز كورینوب خوفمزدن آنلره باقمغه قادر اولمیوب هر شجر وحجر بزی طلب ایدر برآتلو بهادر ارصانوب قاچدق حقیقتده بزی قیرن آنلر ایدی دیمشلر (معجزه) مرویدركه عابد بن عمرك یوزی مجروح اولوب یوزندن كوكسنه قان روان اولدقده رسول عليه السلام یوزندن وكوكسندن قانی مبارك اللریله سیلدكده اللری طوقندیغی یرك نشانی آت آلننده‌كی نشان كبی اوپ اوزون بللو طوروب قالدی (فائده) تفاسیرده وسیرده محرردركه رسول عليه السلام ابتدا بوغزایه توجه ایتدكده اشراف اصحابه‌دن بری عسكر اسلامك چوقلغنی

(كوروب)

كوروب كمال سرورندن غروره كاوب بو كون قلت جهتندن مغلوب اولمزز ديدكده
رسول عليه السلام ايشيدوب حضرت حقه توكل ايتمديكند بحضور اولوب
في الحقيقه جنك ابتداسنده ظاهرا اير يشن انكسار وملال اول كلام سببيله جناب
حقدن تأديب وكوشمال ايدى نتكيم قرآنده بيان بيورلشدركه (لقد نصركم الله
في مواطن كثيرة ويوم حنين اذ اعجبتكم كثرتكم فلم تغن عنكم شيئا وضاقت عليكم
الارض بما رحبت ثم وليتم مدبرين ثم انزل الله سكينته على رسوله وعلى المؤمنين وانزل
جنودا لم تروها وعذب الذين كفروا وذلك جزاء الكافرين ثم يتوب الله من بعد ذلك
على من يشاء والله غفور رحيم) (فصل در غزوهٔ طائف) كتب سيرده محرردر كه
غزوهٔ حنينده فرار ايدن كفار هوازن وثقيفك اكثرى مكه يه اوچ قوناق يرده حنين
واديسنه قريب قديمدن ولايتلرى اولان طائف شهرنك حصارنه كيروب منجنيقلر
قوروب مقدما بريللق جميع مهمات طولديروب رسول عليه السلام كلدكده قلعه يه
يقين قونوب كافرلر اوق سرپدكلرنده مسلمانلرك برقاچى مجروح واون ايكيسى بى روح
اولدقده تبديل مكان ايدوب اون سكز ياون بش يايكرميدن زياده جه باتمام قرق كون
محاصره اولنوب طرفيندن اوق اتمغله محكم جنك اولنوب مسلمانلر دخى منجنيق قوروب
كافرلره آتوب امر رسولله مسلمانلر كفاره جفاء شهرك باغلرينك اصمه لريني كسوب
جمله سن ويران ايدركن كافرلر يلواروب الله ايچون فراغت ايدك ديدكلرنده رسول عليه
السلام نوله ديمدنكيرو الله ايچون واز كلدك ديديلر بعده رسول عليه السلام قلعه دن بزه كلان
قوللر آزاد اولسونلر ديو ندا ايتدرد كده ايچروده اولنلردن يكرمى اوچ قول كنديلرينى
اشاغه صارقدوب كلدكلرنده حضرت رسول عليه السلام جمله سن آزاد ايدوب
كافرلر انجنديلر او ياده فتح مقدر دكل ايدوكى حضرت رسول عليه السلام بر واقعه لرى
تعبيرندن بيلوب امر شريفلريله حضرت عمر شمدنكيرو كوچرديوندا ايتدكده مسلمانلر
ايشيدوب يارسول الله فتح اولمدين نيچه كيده لم ديوب حضرت رسول عليه السلام امدى
يارين جنك ايدك ديوب ايرتسى جنك ايتدكلرنده نيچه سى مجروح اولوب ابوسفيانك
بر كوزى چيقوب حضرت رسول عليه السلام بز كوچرزان شاءالله ديدكده مسلمانلر
صفاى قلبله كوچوب رسول عليه السلام آنلرك تغير رأيلرينه تبسم ايدوب جمله
اصحابله (لااله الاالله وحده صدق وعده ونصر عبده وهزم الاحزاب وحده
آيبون تائبون عابدون لربنا حامدون) ديه رك يوله كيرديلر بوغزاده حضرت
رسول يانده اولان مسلمانلردن اون ايكى كمسنه شهيد اولوب ينه بوغزاده اطراف
واكنافه بعض سردارلر كوندروب بتخانه لرى يقوب ياقوب نيچه اسيرلر كتوروب

مسلمانلردن بعضیلر دخی شهید اولمشدی بو غزاده واقع اولان معجزاتك مشهورلری بونلردرکه ذکر اولونور (معجزه) مرویدرکه رسول علیه السلام طائفدن کوچدکده مسلمانلر یارسول الله ثقیف قومنه بددعا ایله دیوب آنلر دخی (اللهم اهد ثقیفا وائت بهم) یعنی یارب ثقیفه هدایت ایله دخی آنلری بزه کتور دیوب واقعا هجرتك طقوزنجی ییلنك رمضاننده تفصیله محتاج وجهله جملهسی مسلمان اولوب مدینهده حضرت رسوله ایلچیلری کلدی (معجزه) مرویدرکه طائفدن کوچدکده برکیجه حضرت رسوله اویقو غلبه ایدوب یولده یوروركن بربیوك آغاجه یقلاشوب مبارك یوزلری اكا طوقنوب ضرر مقرر اولدقده بامر حق آغاج ایکی شق اولمغین رسول علیه السلام بندکاری طوارلریله آتك آراسندن سلامتله کچوب بعده اول آغاج شوبله آیرلمش قالدی (معجزه) مرویدرکه تقسیم غنیمتده ذوالخویصره آدلو کسنه حضرت رسوله عدالت ایتمدك دیوب حضرت عمر یارسول الله بونی قتل ایدهلم دیدکده رسول علیه السلام (لا تدعوه فانه سیکون له شیعة یتعمقون فی الدین حتی یخرجوا منه کما یخرج السهم من الرمیة) دیدیلر واقعا اول کسنه حضرت علی خلافتنده ظهور ایدن خوارج طائفهسنك سردار مرداری اولمشدی (تتمة) مرویدرکه رسول علیه السلام غزوۀ حنین وطائفده حاصل اولان اموال غنیمتده اوغلانجقلردن وعورتلردن جمله التی بیك عدد اسیرلری ویکرمی درت بیك دوهیی وقرق بیکدن زیاده قیونی ودرت بیك یاقرق اوقیه کومشیکه هر اوقیه قرق درهمدر والتی بیك برده واحرامی مکهیه یارم قوناق یرده جعرانه نام محلده مقدما حفظ ایتدیروب ماه ذی القعدهنك بشنده آنده واروب اسیرلری عسکره تقسیم ایدوب لکن سابقا صینوب قاچوب اشبو اسیرلرك ومالّرك صاحبلری اولان هوازن قبیلهسنك ایمانه کلملرینه اوچ کون منتظر طوردقلرنده واقعا قوم هوازن ایمانه کلوب مال وعیاللرینی طلب ایچون آدملر کوندروب رسول علیه السلام عسکریمزك احتیاجلرین کوررسز یا اسیرلری یامالّری اختیار ایلکز دیوب آنلر دخی اسیرلری دیله کلرنده رسول علیه السلام جمله اسیرلری صاحبلری رضالریله آلوب آزاد ایدوب بعده سائر اموال غنیمتی تفصیله محتاج طریقله تقسیم ایدوب اون دردنجی کون مکهیه واروب عمره ایدوب اوکیجه دونوب کلوب بعده مدینهیه توجه ایتدیلر

باب ثانی عشر در انقطاع غزوات رسول علیه السلام

بالذات سفر ایدوب کفارله جنك ایتدکاری غزالر تمام اولدقدنصکره وفاتلرینه دك واقع اولان احوال بی حد و پایان اولوب لکن ایچلرندن معظمات امورك کمال اجمالی بودرکه اولا غزوهٔ طائفدن دونوب مدینه یه کلدکلرندنصکره بعض قبائل عربی غارت ایتمکه درت بش دفعه بلوك سچوب کوندروب بعده قبائل عرب فرقه فرقه ایمانه کلمکه باشلدیلر (فصل درتتابع وفود) مرویدرکه حضرت رسوله نبوتلرندن فتح مکه یه دك یکرمی بر ییل ایچنده قبائل عربدن ازمنهٔ متفرقده کاه آحاد کاه عشرات کاه دخی زیاده کاه بتون برقبیله کاه بعض قبیله ایمانه کلمك واقع اولوب لکن اکثر قبائل عرب اشرف طوائف اولان قریش ایله محمدك حاللری نه منجر اولوراکا کوره عمل ایدلم دیو منتظر ایدیلرمکه فتح اولنوب کبار قبائل عربه رسول علیه السلام غالب اولدقده الحق حق پیغمبر ایمش دیو اکثر قبائل عرب اعتقاد ایتمکین فتح مکه دنصکره بعض قبیله لر کلوب انقیاد ایتمکه باشلدیلر لکن بیاپی قبائل وجماعات کثیره کیمی کندولری کیمینك خبر ایمان وتعلم شرع وقرآن ایچون ایلچیلری کلمك تبوك غزاسندن مقدم یا مؤخر هجرتك طقوزنجی ییلی ایچنده واقع اولوب التمش عددن زیاده قبیله لردن برقاچینك کندولری وساٸرلرینك ایلچیلك طریقیله بعض جماعتلری کلمکین بوسنهٔ حسنه یه سنة الوفود دیدیلر زیرا عربجه ایلچی یه وفد دیرلر (اذا جاء نصر الله والفتح ورأیت الناس یدخلون فی دین الله افواجا) آیتندن مراد بو قصه در * مرویدرکه دیار یمن و حجاز وشام ونجد وعراق عرب و بعض ممالکده اولان جمیع قبائل عربك اکثری اوقات متفرقده ایمانه کلوب کفر اوزره باقی قلانلر همان برقاچ قبیله ایدیلر اشبو ایمانه کلان قبیله لرك دخی بعضلری حضرت رسولك وفاتلرندنصکره مرتد اولوب حضرت ابو بکر خلافتنده بعضلری ینه ایمانه کلمشلردر نتکیم اشاغیده تفصیل اولیور (فصل درغزوهٔ تبوك) که هروجهله مضایقه زمانه راست کلمکین غزوهٔ عسره دیو مشهور اولمشدی اکرچه بو غزوه ده جنك اولمامشدر لکن امر عظیم وآخر غزوات رسول کریم اولمغین ذکر اولندی * پس اجمالا معلوم اوله که قیصر روم اولان هرقل حضرت رسولك نبوتن وقبائل عربه غلبه سن ایشتدکده اوزرینه عسکر کوندرمك تدارك ایتدیکی مسموع شریف اولدقده حددن زیاده اسی وجمیع لوازم سفر مضایقه سی زمانی اولمغین رسول علیه السلام ناچار سفر

تدارکنه باشلیوب اکثر صحابه برر مقداری موجودماللرین کتوروب حضرت عثمان اون بیك آلتون نیچه دوه وآت ویروب حضرت رسول علیه السلام اکا عظیم خیر دعا ایدوب ایدانه کلان قبائل عربنه خبر کوندروب اوتوز بیك یاقرق بیك یاتمش بیك عسکر واون بیك آت ایله هجرتك طقوزنده ماه رجبده مدینه دن چیقوب اون نفر کشینه بردوه یه بنوب یولده غایت صوسزلق چکوب حتی بعض کشیلر دوه بوغازلیوب اطفاء آتش عطش ایچون بغر صقلرین صیقوب صوینی ایچرلردی بو حالله مدینه ایله دمشق شام ماینك نصفنده تبوك نام مکانه واروب یکرمی کون مقداری آنده طوروب قدس حاکمی یوحنا وشام یاننده جربا ایله اذرعات حاکمری کلوب حضرت رسوله سرفرو ایدوب خراج ویروب امان نامه آلوب کتدیلر رسول علیه السلام تبوکده جمله یکرمی کون مقداری طوروب هرقل طرفندن نام ونشان عیان اولماغین دونوب مدینه یه کلدیلر اشبو سفرده حضرت رسولدن وافر معجزات ظهور ایتمشدر کتب سیرده اولان مشهورلری بودرکه ذکر اولنور (معجزه) مرویدرکه یولده کیدرکن صالح پیغمبرك هلاك اولان قومی ثمود ولایتلرینه قونوب قبولرینك صوینی ایچمکز و بوکیجه یالداشسز برکشینه یالکز طشره چقمسون دیوب برکشینه قضاء حاجته چیقدقده بوغازی صیلقوب صرع اولوب حضرت رسوله کتوردکلرنده دعا ایتمکین شفا بولدی بری دخی کندو دوه سین ارامغه چیقدقده محکم یل اسوب اونی قاپوب چاق قبیله بنی طی طاغلرینه براغوب حضرت رسول مدینه یه کلدکده بنی طی اول کشینی حضرت رسوله کتوردیلر (معجزه) منتقی آدلو کتابده ولایت قوم ثمود اولان حجر نام منزلده حضرت رسول علیه السلام بو کیجه محکم یل اسسه کرکدر هیچ بریکز یرندن قالقمسون دوه سی اولان کشینه انی محکم باغلسون دیوب واقعا غایت محکم یل اسوب اتفاق برکشینه قالقدقده یل انی قاپوب چاق بنی طی طاغلرینه براقدی دیوب لکن صحیح مسلمده بو معجزه تبوکده واقع اولدی دیو مذکوردر (معجزه) مرویدرکه قوم ثمود ولایتندن کوچوب بریره قونوب عسکر صوسزلقدن شکایت ایتدکلرنده رسول علیه السلام دعایه باشلیوب هوا آچق ایکن دعا تمام اولمدین فی الحال بولتلر کلوب عظیم یغمور یاغوب جمیع عسکر قربه لرین طولدردیلر (معجزه) مرویدرکه یولده بعض کشیلر برر ایکیشر قالوب ابوذرك دخی دوه سی یوریمز اولدقده براغوب اسبابنی اموزینه آلوب یالکزجه کلوب یتشدکده (رحم الله اباذر یمشی وحده ویموت وحده ویبعث وحده) دیو بیوردیلر واقعا چاق حضرت عثمان خلافتنده

تفصيله محتاج وجهله برتنها صحراده وفات ايتدكده يانده خاتونيله برخدمتكارندن غيرى بركمسنه اولمبوب وصيتى اوزره غسل وتكفين ايدوب يول اوزرنده قودقلرنده صحابه‌دن ابن مسعودله برجماعت بريردن كاوركن راست كاوب نمازين قيلوب دفن ايتديلر (معجزه) مرويدركه يولده حضرت رسولك بنديكى ناقه ياوى قيلنوب صحابه آنى ارامغه كتدكلرنده زيدبن اللصيت آدلو منافق محمد قيدن خبر ويركن دوه‌سى نه‌يرده ايدوكنى نيچون بلمز ديدكده رسول عليه السلام اعلام حقله آنك بوسوزنى بيلوب بركمسنه نيچون بويله سويلدى الله حقيچون بن انجق الله بلدرديكنى بيلورم تحقيق بكا الله تعالى ناقه‌مك يرينى شمدى بلدردى ايشته فلان واديده در يولارى براغاجه ايلشوب طورر ديوب واقعا اووجهله بولديلر معالم التنزيلده اشبو معجزه چاق غزوهٔ بنى المصطلقده واقع اولدى ديومذكوردر (معجزه) مرويدركه رسول عليه السلام يارين ان شاء الله قوشلق زماننده تبوك پيكارينه واررسزبن وارمنجه بركمسنه آندن صوآلمسون ديوب اتفاق ايكى كمسنه مقدم واروب صوآلوب رسول عليه السلام واروب خبر الدقده پيكارك صويى غايت آز اولمغين كوجله برمقدارجه صوجمع ايتديروب مبارك يوزلرينى واللرينى يويوب اول صويى پيكاره دوكدردكده پيكار قينايوب طاشوب جمله عسكره مع زيادة وفا ايتدى (معجزه) مرويدركه رسول عليه السلام خالدبن الوليدى تبوكدن درتيوزيكرمى برآتلو عسكر ايله هرقل طرفندن شامه بش منزل يرده دومة الجندل ولايتنك بكى اولوب عرب طائفه‌سندن اكيدر بن عبدالملك اوزرينه كوندروب خالد دخى يارسول الله بنى كاب قبيله‌سى ولايتندن بوقدر آزعسكر ايله نيجه كيجه بيلورم ديوب رسول عليه السلام دخى سن اكيدرى كيجه يبان صغرى ويبان حمارى شكارينه چقمش بولورسن ديوب خالد كيدوب اكيدرك حصارى يانته واردقده غايت لطيف آى ايدنلغنده اكيدردى همان برقاچ آتلوايله شكاره چيقمش بولوب اكيدرى طوتوب برادرى حسان جنكده قتل اولنوب يولداشلرى قلعه‌يه قاچوب بعده خالد اكيدرله قلعه‌يه واروب اكيدرك مصاد آدلو بربرادرى دخى قلعه‌ده اولمغين امانله قلعه‌يى آچدروب اكيدر خالده ايكى بيك دوه‌سكز يوز آت درتيوز جبه درتيوز كوندرو يروب صلح اولوب بعده خالد اكيدرله مصادى حضرت رسوله كتوروب خراجكزارلغى قبول ايدوب امان نامه آلوب اجازتله ولايتلرينه كتديلر (معجزه) مرويدركه تبوكده بركيجه برعظيم يل اسوب رسول عليه السلام (هذا الموت منافق عظيم النفاق) ديوب

واقعا مدینه‌یه کلدکلرنده بعینه او کیجه‌ده برنامدار منافق وفات ایتمش بولدیلر
(معجزه) مرویدرکه یولده بر وادیده بربردن ایکی اوچ کمسنه‌یه انجق وفا ایده‌جك
قدر غایت آز صو چیقوب رسول علیه السلام بن وارمزدن اول کمسنه اندن
صو آلمسون دیوب منافقلرك بعضی واروب اولانجه صویی الدقلرنده رسول علیه
السلام قاقیوب بعده اشاغه اینوب مبارك الیله برمقدار صو جمع ایدوب اللرینی
یویوب ایچنه دوکدکده صدای رعد کبی عظیم آوازله صو قینایوب طاشوب جمله عسکر
مستوفی صولاندیلر (معجزه) صحیح مسلمده مرویدرکه غزوهٔ تبوکده ذخیره‌نك
غایت مضایقه‌سندن عسکر بحساب عظیم اضطرابده اولمغین رسول علیه السلام
مسلمانلرك اولانجه آزقلری بقیه‌لرینی کتوردوب برسفره اوستنه غایت ازنسنه جمع
اولدقده برکت ویرلسکه دعا ایدوب (خذوا فی اوعیتکم) دیو بیوردقده مسلمانلر
قابلرین کتوروب هر بریسی مرادنجه تمام طولدیروب عسکر ایچنده قابی طولمامش
برکمسنه قالمدی حضرت رسول علیه السلام بو معجزه‌یی کوروب (اشهد ان لا اله
الا الله وانی رسول الله لا یلقی الله بهما عبد غیر شاك فیحجز عن الجنة) دیو بیوردی
(فصل در حج رسول علیه السلام) بو بحده رسول علیه السلام وفاتلری قریب
اولدیغنی مقدما بلدکین عرفاتده خطبه اوقورکن خلقله وداعلشدیکیچون اکا حجة
الوداع دیرلر حجك ابتدا فرضیتی زماننده عظماء علماء اسلاف واخلاف کلی
اختلاف ایدوب هجرتك التنجی یا بشنجی یا طقوزنجی یا سکزنجی یلنده واقع
اولمشدر رسول علیه السلام قبل النبوه مکه‌ده نافله طریقیله قاچ حج ایتدیکی معلوم
اولمیوب اما بعد النبوة وقبل الهجره مکه‌ده ایکن نافله طریقیله حج ایتدیکنده
وایتدیکی تقدیرجه برکره یا ایکی کره ایتدیکنده دخی اختلاف اولنوب لکن بعد
الهجره مکهٔ مکرمه کفار قریش ضبطنده اولمغین وجمله اوقات شریفه‌لری غزایه
ودعوت دین خدایه مصروف وجل همتلری آنلره معطوف اولمغین وفاتلرینه دك
همان برکره میسر اولدیغی کتب سیرده محقق ومقرر در آنك کیفیتنده اولان
تفصیلك کمال اجمالی بودرکه هجرتك اونجی سنه‌سی ذی القعده سنده بحجه
کیده‌جکلرینی خلقه اعلام ایتدکلرنده تبرکا بیله کیتمك ایچون قبائل عربدن وافر
کمسنه کلوب جمله طقسان بیك یا یوز اون درت بیك یا دخی زیاده یا جمله قرق بیك
کمسنه ایله وکندولرینك طقوز خاتونلریله بیله مکه‌یه عزم ایدوب کندولر بندیکی
ناقه اوستنده مجرد تواضعا لله انجق درت اقچه دکر رخت اولوب خضوع
وخشوع وصفاء قلب وخاطردن فکر ماسوی اللهی سلب ایله مکه‌یه واروب

جمعه کونی اولان عرفه کوننده حجاج هدایت منهاج رحمت محتاج ایله عرفاتده طوروب کندولر جبل رحمته چیقوب ادعیهٔ شریفه و نصایح لطیفه ایله خطبهٔ عظیمة الرتبة اوقیوب مهمات دین اسلامی بالتمام اعلام ایدوب دعالرینك بری بودرکه ثناء ذکر اولندی (اللهم انك تسمع کلامی وتری مکانی وتعلم سری وعلانیتی ولایخفی علیك شئ من امری انا البائس الفقیر المستغیث المستجیر الوجل المشفق المقر المعترف بذنوبه اسألك مسئلة المسکین وابتهل الیك ابتهال المذنب الذلیل وادعوك دعاء الخائف الضریر من خضعت لك رقبته وفاضت لك عیناه وذل جسده ورغم انفه لك اللهم لاتجعلنی بدعائك رب شقیا وکن بی رؤفا رحیما یاخیر المسئولین ویاخیر المعطین) اثناء خطبه‌ده (الیوم اکملت لکم دینکم واتممت علیکم نعمتی ورضیت لکم الاسلام دینا) آیت کریمه‌سی نزول ایدوب هیبت وحی رب العزتدن حضرت رسولك بندیکی ناقه غرق عرق اولوب بلی قیرلغه یقلاشوب عاقبت دیزچوکدی مرویدرکه رسول علیه السلام عرفه کیجه‌سی جمیع امتلرینه رحمت ومغفرت اولمغه دعا ایدوب حقوق ناسدن غیری کناهلری باغشلندم دیو وحی کلوب یارب دیلرسك مظلومه جنتده عوض ایدوب ظالمی یارلغارسن دیو دعا ایدوب اول کیجه وحی کلیوب ایرته‌سی مزدلفه ده تکرار دعا ایتدکده علی ماهو المأمول قبول اولدیغنه وحی الهی وصول بولدقده مرادی حصولنه حضرت رسول شادان وخندان اولوب سبب صورلدقده امتم حقنده دعامك قبولنی ابلیس بیلوب غم واضطرابندن بکاویل وهلاك دیو باشنه خاك صاچدیغنه خندان اولدم دیو بیان بیوردیلر مناسك حج تمام اولدقده ینه ماه ذی الحجه ایچنده مدینه‌یه کلدیلر (معجزه) اشبو حج شریف سفرنده نیجه معجزات ظهور ایدوب اعظم واغربی بودرکه حضرت رسوله قبیلهٔ یمامه‌دن طوغدیغی کون براوغلانجق کتور یلوب دعا رجا اولندقده اکا بن کیمم دیوب انت رسول الله دیو سویلدکده رسول علیه السلام (صدقت بارك الله فیك) دیوب بعده اول اوغلانجق عادتجه سویلیه‌جك یاشه وارنجه ارتق برسوزسویلیوب حقنده بارك الله فیك دیو بیورلمغین مبارك الیمامه دیومشهوروالسنهٔ ناسده مذکوراولدی (فصل درظهور متنبیان) کتب حدیثده رسول علیه السلام (لاتقوم الساعة حتی یخرج ثلاثون دجالا کلهم یدعی النبوة) دیمشدر دینوب واقعا اشبوکذابلرظهورینك ابتداسی حیات رسولده واقع اولوب کتب سیرده محرردرکه رسول علیه السلام حجة الوداعدن مدینه‌یه کلدکده خسته اولوب بعده صحت بولوب بعده مرض موت ظهور ایتدی * پس دیارعربده سابقا اوچ کمسنه بررولایتده دعوای نبوته باشلیوب

خلقی اضلاله سعی ایدرکن حضرت رسولك اولکی خسته لکلری ایشیدلدکده ولایتلری خلقنی کندولره تابع ایتدیلر بریسی ولایت یمنده قبائل عربدن بنی عنس طائفه‌سندن اسمی عبهله لقبی اسود عنسی ایدیکه یوزینه نقاب اورتدیکیچون ذوالخمار یاخود طوردیغی زمانده طورز برحماری اولمغین ذوالحمار دیمکله اشتهار بولمشدی خلق ایچنده واقع اولان اموری خبرو یروب انواع سحر وحیله تعلیم ایدر شهیق وشریق آدلو ایکی جن بوکا مقارن ومعاون اولمغین بکاشو مقوله ایکی ملك کلور دیو حاشا دعوای نبوت ایدوب بعض عرب قبیله لری مرتد اولوب بوکا تابع اولمغین حضرت رسول طرفندن ولایت یمن حاکمی اولان باذان فارسی وفات ایتدکده اسود کذاب حاکمدن خالی اولان یمنه مسلط ووالی اولوب جبر وقهرله باذانك خاتونن یاخود شهربن باذانی قتل ایدوب آنك خاتونك آلوب رسول علیه السلام ایشتدکده بعض صحابه وسائر مسلمینه اسودله جنك ایده سز دیو مفصل خبر کوندروب جمله مدت ظهورندن درت آی کچدکده خاتونی معرفتیله فیروزدیلمی ایله برکسنه دخی آنك خنزیرخانه‌سی دیوارنی اردندن دلوب کیروب اسود لعین سرخوش وبیهوش یاتورکن آوازنی بکچیلر استماع ایچون سر کفر افسرین الاریله محکم بوروب یوزینی اکسه سنه چویروب بعده کسوب طشره چیقاروب تابع اولان کفار طاغلوب مدینه‌ده رسول علیه السلام بوکیجه اسودی فیروزدیلمی قتل ایتدی دیوب ایرتسی رسول علیه السلام وفات ایدوب بعده اسودك عینیله اوکیجه قتل اولندیغی خبری کلوب معجزهٔ رسول ظهور ایتدی * ایکنجی مسیلمهٔ کذاب ایدیکه مقدما قبیله سیله کلوب حضرت رسوله بولشوب یمنه واردقده حضرت رسول علیه السلام حیاتده ایکن دعوای نبوت ایدوب قرآن عظیم سورهلرندن انا اعطیناه المتربه والناذعاته حاشا نظیرهلر شکلنده بعض کلمات سو یلوب سفها اینانوب لکن بین البلغا رسوای اولدی (لمحرره) مقلد بکزمز اصلا اصیله * اولورسه دخی یك تلبیس وحیله * بکا بوسوزلری جبرائیل کتوروب محمدله ایکیمزی نبوتده شریك ایتدی دیو هرزه سو یلیوب طاوق یمرطه‌سن نشادر ایله سرکه ایچنده بومشادوب بعده اغزی طار برشیشه‌یه قویوب اوزینه صوغوق صودوکوب یمرطه قاتیلوب نبوتمه معجزه بودر دیوب کندو قبیله‌سی اولان بنی حنیفه احمقلرن ایناندیروب بعدزمان خلقه خوش کلمکیچون نمازك فرضیتی قالقدی وزناوشرب خمر حلال اولدی دیوب بحد اهل هوایی اغوا ایدوب کندویه طایع وکمال محبت واعتقادله تابع ایتدی * اوچنجیسی بنی تمیم قبیله سنده سجاح آدلو عورت ایدیکه مسیلمه ایله

جنکه عسکر چکوب واردقده مسیله آنی نکاحلنوب مهر مقابله سنده یتسو نمازیله
صباح نمازندن توابعنی معاف ایدوب حضرت رسول علیه السلام وفات ایدوب
ابو بکر خلیفه اولدقده مسیله ایله جنکه خالدبن الولیدی سردار ایدوب کوندروب
تفصیله محتاج وجهله نیجه دفعه عظیم جنکلر اولوب عاقبت مسیله قتل اولنوب
سجاح طوتلوب توبهٔ صحیحه ایله ایمانه کلوب معاویه خلافتنه دك حیاتده ایدی
* دردنجیسی بنی اسد قبیله سندن طلیحه نام کسنه ایدیکه بیك کسنه ایله یالکز
جنك ایتمکه قادر غایت بهادر اولوب مقدما حضرت رسوله بولشوب ایمانه کلوب برینه
واردقده دعوای نبوت ایدوب محمده جبرائیل کلدیکی کبی بکا دخی ذوالنون آدلو
برملك کلور دیوب کندو قبیله سنی و بنی فزاره قبیله سنی تابع ایدوب حضرت ابو بکرك
سرداری خالد بن الولید مسیله ایله جنکدن مقدم طلیحه ایله محکم جنك ایدوب
عاقبت توابعنی طوتوب آتشه یاقوب طلیحه شامه قاچوب حضرت عمر خلافتنده
جان ودلدن ایمانه کلوب حج ایدوب مسلمانلر له عجم سفرینه کیدوب آنده عظیم
جنکلر ایدوب عاقبت نهاوند جنکنده شهید اولدی (فصل درختم نزول قرآن)
کتب معتبره ده مذکوردرکه رسول کریمه قرآن عظیم اقتضاء حکمت رب العزت
ایله سوره سوره آیت آیت یکرمی اوچ ییله دك نازل و واصل اولدی ابتدا نزول
ایدن بعضلر قولنجه سورهٔ فاتحه بعضلر قولنجه سورهٔ یاایها المدثر اولوب
لکن قول اصح اوزره اقرأ اولی اولوب آخر نزول ایدن سوره اذاجاء نصرالله
سوره سیدرکه حجة الوداعده منی ده نزول ایدوب (فسبح بحمد ربك واستغفره)
آیتیله حضرت رسولك وفاتی یاقلشدیغنه اشارت اولنمشدر اما جمیع قرآندن
آخر نازل اولان آیت اتفاق علما اوزره (واتقوا یوما ترجعون فیه الی الله ثم توفی کل
نفس ما کسبت وهم لایظلمون) آیتی ایدیکه جبرائیل علیه السلام آنی کتوردکده
سورهٔ بقره ده ایکیوز سکسانجی آیت باشنه قویکز دیوب بوندنصکره رسول
علیه السلام یکرمی برکون یاسکسان برکون یاطقوز کون یایدی کون یاهمان اوچ
ساعت حیاتده اولدی * ابن عباس بو معنایی حکایت ایدوب (ختم الوحی
بالوعید) یعنی وحی مجید تخویف وتهدید ایله ختم اولندی دیوب بکاء شدید ایتدی

باب ثالث عشر در وفات رسول علیه السلام

بوقصهٔ مورثة الغصه اوحش مصائب عظمی وادهش نوائب کبری اولوب نیران
بیانی ایله خامه ونامه وزبان سوزان اولمق جایکاندکلدر (نظم) دل وجان
طولادی قان بوواقعه دن * تیره اولدی جهان بوواقعه دن * ایلدی دوزخ

وجنان افغـان * هم طقوز آسمان بو بر نعه دن * كلدی فریاده برده و كوكده * ملك وانس وجان بو واقعه دن (نثر) كتب سیرده اولان تفصیلك كمال اجمالی بودر كه هجرتك اون برنجی ییلی صفر بنـك یكرمی طقوزنجی یا یكرمی سـكزنجی كونی ربیع الاولك اول كونی حضرت رسوله حرارت عظیمه وصداع ایله حمی عارض اولوب حتی شدت وجعدن احیانا غشی اولوب شهادت ثوابی دخی حاصل اولمق ایچون سابقا خیبر غزاسـنده بریان ایچنده یدكاری زهردخی حكمت حقله حركت ایدوب جمله اون اوچ یا اون ایكی یا اون درت یا اون سكز كون خسته اولوب حضرت عائشه حجره سنده یاتوب مدت مرض بورده برقاچ كره مسجد شریفلرینـده چیقوب اصحابه حلاللشـوب وافر نصیحتلر ایدوب مسجد شریفده و حجرهٔ منیفده تفصیله محتاج قولا وفعلا نیچه امور ظهور ایدوب جمله دن حضرت ابو بكری امامته تعیین و كندولرك تجهیز وتكفین ودفنلری احوالنی تعلیم وتبیین ایتدیلر ودخی (الصلاة وماملكت ایمانكم) دیو دائما سویلیوب حتی بروایتده آخر كلاملری دخی بو اولدی یعنی نمازه مداومت ایدوب قوللر یكزی وجاریه لر یكزی خوش طوتك دیمكدر ودخی اوچ كونه دك هر كون جبرائیل علیه السلام كلوب الله تعالی سكا سـلام ایدوب حالك صورر دیوب اوچنجی كون انسان صورتنده ملك الموت كلوب اجازتله ایچرو كیروب سویلشور كن جبرائیل علیه السلام كلوب حضرت رسول علیه السلام انكله وافر سویلشوب امتی احوالنی صوروب تمام مرادلر نیجه جواب الدقلرنده شمدنكیرو روحی قبض ایله دیو عزائیله اجازت ویردكده حضرت عائشه نك كوكسنه طیانمش ایكن صحیحینده مذكور اولدیغی اوزره آخر كلاملری (رب اغفرلی والحقنی بالرفیق الاعلی) كلامی اولوب قول صحیح اوزره ماه ربیع الاولك اون ایكنجی كونی یوم اثنینده وقت زوالده (لمحرره) مرغ روح رسول رب جهان * عالم قدسه ایلدی طیران (نثر) صلی الله تعالی علیه وعلی روحه وجسده صلاة لم یصل بها علی احد من سواه وآتاه الوسیلة والفضیلة والمقام المحمود الذی وعده ایاه (مرثیه) ای زهجرانت زمین وآسمان بكریسته * جسم وجان خون كشته وروح روان بكریسته * كن فكان چون قالبند وتو چو جانی لاجرم * درعزای تو مكان لامكان بكریسته * نی همین ماخاكیان بهر توماتم داشتیم * بلكه رضوان نیز در باغ جنان بكریسته * نی همین صدیق وفاروقست وعثمان وعلی * كز برای صدرو بدر كن فكان بكریسته * بلكه ذرات جهان ازعرش وفرش و بر وبحر * اندرین ماتم اشـك خونفشان بكریسته * خونكری ای دیده بهر سروری كزماتمش * جبرئیل اندر فلك باقدسـیان بكریسته * آدم ونوح وخلیل وموسی

(وعیسی)

وعيسى بهم * از برى سيد آخر زمان بكر يسته * اهل بيت آدم كه كريان كشته
از بهر رسول * سنك خارا بردل بردردشان بكريسته * جاى آن دارد كه بكشايم
زديده جوى خون * اندرين ماتم كه ذرات جهان بكريسته * نثر) مدت عمر
شريفلرى قول اصح اوزره التمش اوچ ياشدر كه قرقنده پيغمبر اولوب اون اوچ
يل مكه ده اون يل دخى مدينه ده طورديلر صلى الله عليه وسلم وعلى آله وآتاه
من اجل نواله مالم يخطر بباله (فصل در دفن رسول عليه السلام مرويدر كه وفات
سيد كائناته ساكنان زمين وآسمان نالان وكريان اولديلر حتى اكثر صحابهٔ صحابهٔ
ذوى الاصابه مدهوش وبيهوش اولوب برقاچ كونه دك كيمى دلسز كيمى كوترم
كيمى سراسيمه اولوب دخى بعض امور صدوروندنصكره رسول عليه السلام كندو
يرلرينه خليفه اولمغى بللو بركيسنه يه صريحا تعيين اتمامكين مهاجرين وانصار اراسنده
تفصيله محتاج قيل وقال اولدقدنصكره جمله نك رأى واتفاقيله حضرت ابو بكره
بيعت اولنوب بعده حضرت رسول عليه السلامى هاتفدن ندا تعليميله غسل وتكفين
ايدوب بعده جنازهٔ رحمت اندازه لرينه ابتداملائكه نماز قلمق ايچون حجرهٔ
حضرت عائشه ده وصيتلرى اوزره برقاچ ساعت تنها قويوب بعده اقربالرى بعده
سائر صحابه جماعتسز بلوك بلوك منفردا نماز قلوب صالى كونى بعد الظهر يا كيجه سى
ياچهارشنبه كونى يا كيجه سى يا پنجشنبه كونى على كل حال عادت انبيا اوزره وفات
ايتدكارى يرده دفن اولنديلر واقعات وفات رسولك برقاچى مناسبت كليه ايله باب
خصايصده بيان اولنور * مرويدر كه وفات رسوله بنه اوزمانده وافر مرثيهٔ عربى
ديلمشدر كه جمله دن برى عمه لرى حضرت صفيه بنت عبد المطلب ديديكيدر كه (نظم)
الايارسول الله كنت رجاءنا * وكنت بنابرا ولم تك جافيا * وكنت رحيما هاديا ومعلما *
ليبك عليك اليوم من كان باكيا * كويت على قلبى لفقد محمد * وماخفت من بعد النبى
المكاويا * افاطم صلى الله رب محمد * على جدث امسى بيثرب ثاويا * فدا لرسول الله
امى وخالتى * وعمى وخالى ثم نفسى وماليا * صدقت وبلغت الرسالة صادقا *
ومت رطيب العود ابلج صافيا * فلوان رب الناس ابقى نبينا * سعدنا ولكن امره
كان ماضيا * عليك من الله السلام تحية * وادخلت جنات من العدن راضيا (نثر)
كريمهٔ عظيمه لرى فاطمهٔ سعادتخانمه يا خود حضرت على ديمشدر (نظم) صبت على
مصائب لوانها * صبت على الايام لياليا * ماذا على من شم تربة احمد * ان لا يشم
مدى الزمان غواليا * حضرت فاطمه ديمشكه (نظم) نفسى على زفراتها محبوسة * يا ليتها
خرجت مع الزفرات * لا خير بعدك فى الحياة وانما * ابكى مخافة ان تطول حياتى *

(نثر) ودخی دیمشدرکه (نظم) اذا اشتدشوقی زرت قبرك باكيا * انوح واشكى مالراك مجاوبی * ايا ساكن الغبراء علمتنی البكا * وذكرك انسانی جميع المصائب * فان كنت عنی فی التراب مغيبا * فما كنت عن قلبی الحزين بغائب (نثر) حضرت رسولك شاعری حسان بن ثابت ياعلی يافاطمه دیمشکه (نظم) كنت السواد لناظری * فعمی عليك الناظر * من شاء بعدك فليمت * فعليك كنت احاذر (معجزه) كتب سيرده ابوذويب الهذليدن مرويدركه حضرت رسول عليه السلامك خسته لكنی قبله مزده ايشيدوب جمله من عظيم غمده ايكن بركيجه كوزيمه اويقو كيرميوب وقت سحرده اويويوب اوياندقده هاتفدن بوندايی ايشتدمكه (نظم) خطب اجل اناخ بالاسلام * بين النخيل ومقعد لاطام * قبض النبی محمد فعيوننا * تبدی الدموع عليه بالتسجام * ولله در من قال من اهل الكمال (نظم) كأن لم يمت حی سواك ولم يقم * علی احد الاعليك النوايح * لئن حسنت فيك المراثی بوصفها * لقد حسنت من قبل فيك المدايح

باب رابع عشر در معجزات رسول اكرم صلی الله عليه وسلم

اگرچه دلائل نبوت رسول رهنمون حقيقتده حددن بيرون وعددن افزون درزيرا (لولاك لما خلقت الافلاك) مفهوم منجه جميع ماسوی الله اول حبيب اله ومقرب دركاه ايچون يرادلمغين اون سكز بيك عالمده هرنه وارايسه لسان قال وحال ايله حضرت الله عز علاه وجل عن الاشباه وحدانيتنه كواه اولدقلری كبی نبوت وفضيلت رسول اللهه دخی قالا وحالا شهادتلری بی اشتباه اولديغندن ماعدا جميع كائناتده ظهورايدن خوارق عادات وانواع حالات معنيده ارهاصات حضرت سيد السادات واول نتيجهٔ جليله ظهورنه مقدمات اواوب امتلرندن ظهور ايده جك جميع كرامات كندولرك معجزاتندن اولديغی كبی سائر انبيا ومرسلين جناب خدادن رجا ايله محمد مصطفی صلی الله عليه وسلم امتندن اولدقلريچون بلكه حقيقتده جملهسی نور محمديدن يرادلمغين معنيده جمله سنك معجزاتی دخی معجزات حبيب رب معبوددن معدوددر نتكيم صاحب قصيدهٔ بردهٔ بورده كشف پرده ايتمشدركه (نظم) وكل آی اتی الرسل الكرام بها * فانما اتصلت من نوره بهم * فانه شمس فضل هم كواكبها * يظهرن انوارها للناس فی الظلم (نثر) لكن معلوم اوله كه جميع دلائل نبوت رسول عليه السلام شريف الاسم ولطيف الجسم جمله اوچ قسمدر برنيسی چاق روح پرفتوحلری برالديغندن نبوتلرينه دك * ايكنجيسی نبوتلرندن وفاتلرينه دك * اوچنجيسی وفاتلرندن يوم

قیامته دك ظهور ایده جك انواع امور غیر محصور كه اولكی یه ارهاصات یعنی مقدمات ایكنجی یه واوچنجی یه معجزات دیرلر كه هر برینك بعضی حسی بعضی عقلی اولوب اشبو اقسام وانواعك افرادی تعدادی ممتنع ومحال وعلم اللهه محالدر مدت نبوتلرنده ظهور ایدن جمیع معجزات باهرهٔ حسیهٔ ظاهره لری بعضلر قولنجه اوچ بیك عدد اولوب بعضلر قولنجه اوچ بیك اولان جمیع معجزات وخصایصلری اولوب بونلردن ماعدا اشرف معجزاتلری اولان قرآن عظیمده تخمینا التمش بیك معجزات عقلیه واردر دیمشلر * پس بوجمله یی بیان خارج دائرهٔ امكان اولمغین جمیع كتب سیرده محرر اولنلردن انتخاب اولنوب مناسبت كلیه ایله ابتدا ولادتلرندن بو محله كلنجه اولان ابواب وفصول فوائد محصولده خصوصا باب غزواتده وافر ارهاصات ومعجزات یازیلوب باقیلرینك مشهورلری بونلردر كه كیمی صراحة كیمی اشارة ذكر اولنمغه علی الترتیب المطبوع شروع اولندی (معجزه) معتبرات متفرقه ده اولانك اجمالی بودر كه اعظم معجزات وبرهان قرآن كریم عظیم الشاندر كه فصحاء ذوی البیان نظم ومعناسنده حیران قالوب بلغای عرب وفصحاء ذوی الاربدن هرناثر وناظم وراجزانك برآیتنه نظیره دیمكدن بی مانع وحاجز بالكلیه عاجز اولمشلردر ١ وجوه اعجازنده علما اقوال كثیره ذكر ایدوب محصلی بودر كه بریسی ایجاز وبلاغتیدر كه بركلمه سی حذف اولنسه یاخارجدن بركلمه زیاده اولنسه یالفظا یامعنا صحتنه یاحسننه خلل كلوب ودخی بركلمه سنی بركسنه تبدیل ایتمك دیلسه جمیع لغات عربده آنك برینه هروجهله بدل اوله جق بركلمه بولمغه قادر اولهمز ٢ اسلوب نظمنك غرابتندر كه كلمات عربك نظم ونثرنده بوطرز خاص معدوم ایدوكی معلوم اولمشدر ٣ نیجه مغیبات ماضیه ومستقبله یی صحت اوزره اخبار ایتدیكیدر كه غیبه اطلاع مقدور بشر اولمامغین كلام الله ایدوكی مقرردر ٤ ایشیدنلر واوقیانلر مادام لذت بولوب یورلسه لر دخی حد ذاتنده اوصانمزلر ٥ قراءت واستماع دافع غموم ایدوكی مجرب ومعلوم اولمشدر ٦ اوقوندقده ایشیدنلرك قلبنه هیبت ودهشت عارض اولدیغیدر كه حتی نیجه لر اول زمانده وفات ایدوب نیجه سركش كافرلر دخی ایمانه كلمشلردر ٧ (لایأتیه الباطل من بین یدیه ولا من خلفه) آیتی مفهومنجه اعداء دیندن معطله وملاحده وقرامطه قرآنك تغییر وتبدیلنه ونقض وتحویلنه ومعارضة ومناقضه سنه سعی بلیغ وجهد بی دریغ ایتمشلر لكن بالكلیه محروم ومغموم اولوب لكن سائر كتب الهیه دن توراة وانجیل شریف اكثر مواضعده تغییر وتحریف اولنمشدی ٨ (ولارطب

ولايابس الافى كتاب مبين (آيتى مفهومنجه جميع علوم واسرار سنيه واخلاق
حميده وكمالات انسانيه ومصالح دينيه ودنيويه واحوال مبدأ ومعادى ومنافع
ومضار عبادى على الوجه النافع مشتمل وجامع اولديغيدر نتكيم ديمشلردر (نظم)
جميع العلم فى القرآن لكن * تقاصر عنه افهام الرجال (نثر) حسن بصريدن
مرويدركه انبيايه نازل اولان صحفك علوم واسرارى توراة وزبور وانجيلده آنلرك
علوم واسرارى مع الزياده قرآنده درج اولنمشدر ديمشلردركه هيچ برنسنه يوقدركه
فيض الهى يه كوره قرآندن آنك استخراجى قابل اولميه وديمشلردركه قرآنده جميع
علوم اولين وآخرين جمع اولوب لكن جملهسنى بيلمك جناب حقه مخصوص
اولوب اكثرنى حبيبنه بيلدرمشدر وديمشلردركه لوح محفوظده قرآن عظيمك
هرحرفى قاف طاغى قدر بيوك وحروف مقطعه اوزره يازلمش اولوب هرحرفك
آلتنده اولقدر معنالر واردركه جملهسنى همان حضرت پروردكار بيلور * فواتح
مسكيهده حضرت امام حسيندن مرويدركه (فى القرآن علم كل شىء وعلم القرآن
فى الاحرف التى فى اوائل السور وعلم الحروف فى لام الف) وحضرت عليدن مرويدركه
(لوشئت ان اوقر من تفسير الفاتحة سبعين بعيرا لفعلت) ينه اندن مرويدركه
(القرآن ظاهره انيق وباطنه عميق لاتفنى عجائبه ولاتنقضى غرائبه) وابن عباسدن
مرويدركه (لوضاع لاحدكم عقال بعير لوجده فى القرآن قال الله تعالى مافرطنا
فى الكتاب من شىء) كتاب قانون التأويلده علوم قرآن كلمات قرآن عددنجه يتمش
يدى بيك درتيوز اللى درلو علمدركه هركلمهنك ظهر وبطن وحد ومقطعى اولمغين
علوم قرآن دخى درت كره يتمش يدى بيك درتيوز اللى عدد اولور بوذكر اولان مرتبه
مفردات كلماته كوره درتراكيبنده وارتباطلرنده اولان علومه نظر اولنسه حد وحصره
مجال محالدر اصل علوم قرآن اوچ قسمدركه توحيد وتذكير واحكامدر مخلوقاتك معرفتى
واسما وصفات وافعاليله خالقك معرفتى واسما وصفات وافعاليله خالقك معرفتى اولكيده
داخل اولوب وعد ووعيد وجنت ونار وتصفيهٔ ظاهر وباطن ايكنجيدن اولوب جميع
تكاليف وبيان منافع ومضار واوامر ونواهى ومندوبات اوچنجيدندر سورهٔ فاتحهده
بو اوچ قسم موجود اولمغين اسمى ام القرآن اولدى ديو مذكوردر (فائده) كتاب الاتقان فى
علوم القرآنده بعض سلفدن قرائت قرآن برنعمت وكرامتدركه حق تعالى آنى آدمه
مخصوص ايتمشدر زيرا مرويدركه زمرهٔ ملائكه دن صدور ايتيوب جنس
انس پرانسدن استماعنه حريصلردر ديوب * مرويدركه كتاب السطور اولان
عبد پرقصور ايدر قرآنك جامع اولديغى علوم ظاهره وباطنهنك برمقدارى

تفاسیر وفضائل قرآن وخواص علم حروف کتابلرینه ناظر اولنلره نوعا ظاهر
اولور که هزار سعیله بحر بیپایاندن انجق برقطره شمس تابانندن برذره بیان ایده
بیلمشلردر یوم قیامتده حضرت رسول علیه السلام منبره چیقوب قرآنی اوقودقده
آنده اولان جمیع علوم واسرار اول زمانده آشکار اولهجقدر (معجزه)
قرآندنصکره اعظم معجزه‌لری شق قمردر که انبیادن برینه میسر اولمیوب عالم علویده
تصرف اولمغین جمله سنك معجزاتندن اعجب وافضل ایدوکی مقرردر دیمشلر*
کمال اجمالی بودر که نبوت رسولك سکزنجی یاطقوزنجی یلنده مکه‌ده حضرت رسول
علیه السلامه بعض کبار قریش اکر صحیح پیغمبر ایسه‌ك بزه آیی ایکی پاره ایله
دیدکلرنده رسول علیه السلام دعا ایتمکین حکمت حق وقدرت فاعل مطلق ایله
آی ایکی شق اولوب هرنصفی برطاغ اوستنده کورینوب بو معجزهٔ عظیمه‌یی کفار
ذوی العناد بی عقل حاشا سحره حمل ایتدیلر (نظم) مه نور می فشاند وسك
بانك می زند * مه را چه جرم خاصیت سك چنین بود (دیکر) ومن یك ذافم مر
مریض * یجد مرابه الماء الزلالا * آیت (ومن لم یجعل الله له نورا فماله من نور
(معجزات) حضرت رسولك معجزاتنك برنوعی دخی مابین اصابع شرف انتمالرندن
خروج وانفجار ماء درکه مابین الماء واللحم مناسبت ماء اولمامغله اخرق خوارق
عادات واعظم جمیع معجزات انبیاء ذوی السعادادتدر دیمشلر بومقوله معجزه حضرت
رسولدن اکثریا سفرلرده نیجه دفعه صادر اولوب هر برنده مبارك اللرین بعض
صوقابلری ایچنه صوقدقده بارمقلری اراسندن قول صحیح اوزره اتله دری اراسندن
محض قدرت پروردکارله پیکاردن چیقار کبی صو چیقوب قینایوب طاشوب حاضر اولنلر
کوروب ایشیدوب شاشوب کاه سکسان کاه اوچیوز کاه بیك بشیوز غزوهٔ تبوکده
اوتوز بیك یاقرق بیك یایتمش بیك کمسنه کندیلره وطوارلرینه وفا ایده‌جك قدره
صولر آکوب نیجه یوز بیك کمسنه اولسه یتشمك مقرر ایکن مسلمانلرك حاجتلری تمام
اولدقده مبارك اللرین صودن طشره چیقاروب صو کسلوردی (معجزات)
برنوعی دخی کلام جماداتدر که حضرت رسول علیه السلامه نیجه دفعه خصوصا
ابتدا پیغمبر اولدقلرنده نیجه طاشلر اغاجلر (السلام علیك یارسول الله) دیو سلام
ویررلردی ومعارج النبوه‌ده عقیل بن ابی طالبدن مرویدر که برسفرده صوصایوب
حضرت رسول علیه السلامه شکایت ایتدیکمده اشبو طاغه واروب رسول الله
سکادیر که بکا صو ویرسون دیو بیوروب و بندخی واروب دیدیکمده اول جبل
قدرت حق عزوجل ایله سویلیوب رسول اللهه بندن عذر ایلیوب دیه‌سنکه

الله تعالى (واتقوا النار التى وقودها الناس والحجارة) ديو بيورلدنبرو دائما اغلامقدن قورودم قالدم ايچمده برقطره صوقالمدی دیدی * ومواهب لدنيه ده مرويدركه بركون رسول عليه السلام عميلرى عباسك اوينه واروب انى وانك اولادنى مبارك احراميله بوريوب (يارب هذا عمى وصنوابى وهؤلاء اهل بيتى فاسترهم من النار كسترى اياهم بملاءتى هذه) ديو دعا ايتدكده قپو اشكى وديوارلرى اوچ كره آمين ديو سويلديلر * مرويدركه سابقا حضرت رسول عليه السلام دفع مكر قريش ايچون ابو بكرله مكه دن چيقوب ثبير طاغنه چقدقلرنده (اهبط يارسول الله فانى اخاف ان يقتلوك على ظهرى فيعذبنى الله) ديوسويلمكين اندن اينوب سابقا خبر ويوت كلديكى حراطاغى (الى يارسول الله) ديو چاغروب بعده ثور آدلوطاغده برمغاره يه كيرديلر * مرويدركه نيجه دفعه نيجه كمسنه لر معجزه طلب ايتدكلرنده رسول عليه السلام قارشولرنده اغاجى چاغروب آنلر دخى كوكلرينى سورويه رك كاوب كيمى سلام و يروب كيمى (اشهد ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله) ديوب بعده يرلو يرينه كتمشلردر وكلام جماد قسمى معجزه غايت چوق واقع اولوب جمله دن برى زهرلو قيون بريانك سويلديكيدركه غزوهٔ خيبرده ذكر اولنمشدر * وسنن ابى داودده مرويدركه بركون رسول عليه السلام برقيون آتندن برلقمه يدكده (ان هذه تخبرنى انها اخذت بغير اذن اهلها) ديمكين يوقلاندقده واقعا صاحبنك اذنى يوغيكن النمش ايمش * ومعارج النبوه ده منذ كوردركه رسول عليه السلام حضرت على بى ناقه لر ينه بندیروب ولايت يمنه كوندردكده ياعلى يمنه واروب عقبه يه ايريشوب سنى قارشولمغه كلان خلقى كوردكده طاشه كر يجه (ياحجر ويامدر وياشجر رسول الله يقرؤ كم السلام) ديه سن ديو امرليوب حضرت على دخى واروب امر رسول الله ايله عمل ايتدكده ير يوزندن جوش وولوله وخروش وغلغله ايله (على رسول الله السلام) كلامى ايشيديلوب حاضر اولان جماعتلر حيران اولوب جمله سى ايمانه كلديلر * ودخى مرويدركه حصين آدلو كمسنه يه رسول عليه السلام الكده اولان صنم بكا سويلرسه ايمانه كاورميسن ديوب اودخى بن اكا اللى يلدر عبادت ايدرم بكا اصلا سويلمك دوشمدى سكا نيجه سويلر ديوب رسول عليه السلام تكرار سويليوب حصين نوله ديدكده رسول عليه السلام (ايها الصنم من انا) ديدكده (انت رسول الله حقا) ديوسويلمكين حصين عهدنه طوروب ايمانه كلدى و بونوعدن كتب حديث وسيرده محرر اولان معجزه حنين جذعدركه مدينه ده رسول عليه السلام خطبه اوقودقجه مبارك مسجد

شريفلرنده خرما اغاجندن بر مخصوص ديركه طيانوب اوقوردى منبر يايلوب
اكاچقدقده اول مبارك ديرك كوچكندن آيرلمش ناقه بى طاقه صداسى كبى فرياد
ايدوب بعده يار يلوب ايكى پاره اولوب مسجدده اولنلر جمله ايشيدوب رسول عليه
السلام منبردن اينوب اول دركى قوجدقلرنده صداسى ساكن اولوب برروايتده
اكرانى قوجيا يدم بنم فراقدن قيامته دك بويله فرياد ايدردى ديو بيوردى بعده امر
شريفلرى ايله دفن اولنوب برروايتده رسول عليه السلام (ان شئت اردك الى الحائط
الذى كنت وتنبت لك عروقك ويكمل خلقك ويجدد لك خوص وثمرة وان شئت
اغرسك فى الجنة فتأكل اولياء الله من ثمرك) ديوب ديرك دخى (بل تغرسنى فى الجنة
فيأكل منى اولياء الله وا كون فى مكان لا ابلى فيه) ديو جواب ويروب جمله اصحاب
ايشيدوب حضرت رسول عليه السلام دخى قد فعلت ديو بيورديلر (معجزه) برنوع
دخى تسبيح جماداتدر كه حضرت رسول عليه السلامك مبارك اللرنده ومجلس
شريفلرنده چاقل طاشلرى و بعض طعاملر برقاچ كره تسبيح ايدوب آرى آوازى كبى
صدالرى صحابه ايشتمشلردى نتكيم كتب سيرده مفصلا محرردر (معجزات) برنوع دخى
اطاعت جماداتدرمرويدركه رسول عليه السلام برعرب كافرينه معجزه كوسترمكيچون
برخرما آغاجنك آصلمش خرماصالقمنى كل ديو چاغردقده اشاغه اينوب كيت
ديدكده يوقارويه كتمين عرب ذوالارب ايمانه كلدى * ودخى صحابه دن برينه
خرما آغاجلرينه واروب (امركن رسول الله صلى الله عليه وسلم ان تجتمعن) ديو
سويلك امر ايدوب اودخى واروب ديدكده فى الحال آغاجلر بريره كلوب بتشوب
رسول الله عليه السلام واروب آنلرك اردنده قضاء حاجت ايدوب بعده آغاجلر يرلو
برينه كتديلر اشبو مقوله اشجار و بعض جمادات اطاعتى دخى نيچه دفعه واقع
اولدبغى كتب سيرده جابجا محرردر (معجزات) برنوع دخى كلام حيواناتدر كتب سيرده
مرويدركه مكه ده برصحراده برقاچ قورد برسوريدن برقيون قاپوب چوبانلر
هجوم ايدوب قورتاردقلرنده قوردلرك بريسى (الاتتقى الله تنزع منى رزقا ساقه الله
الى) ديوسويليوب چوبان تعجب ايتدكده مزبور قورد (الااخبرك باعجب من ذلك
محمد بيثرب يخبر الناس بانباء ما قد سبق) ديو تكرار سويلدى ومدينه ده برسوريدن
دخى برغيرى قورد برقيون قاپوب چوبانى آنى قورتادقده اول قورد (عمدت الى
رزق رزقنيه الله اخذته ثم انتزعته منى) ديوسويليوب چوبان تعجب ايتدكده
(اعجب من هذا رجل فى النخلات بين الحرتين يخبركم بما مضى وما هو كائن بعدكم)
ديو تكرار سويلمكين چوبان حضرت رسوله كلوب خبر ويروب مسلمان اولدى

برروایتده (انت اعجب منی واقعا علی غنمك وترکت نبیا لم یبعث الله قط اعظم منه عنده قدرا وقد فتحت له ابواب الجنة واشرف اهلها علی اصحابه ینظرون قتالهم ومابینك و بینه الاهذا الشعب فتصیر فی جنودالله) دیوسویلنوب چوبان دخی (من لی بغنمی) دیوب قورد (انا ارعاها حتی ترجع) دیوب چوبان دخی قیونلرین قورده امانت و یروب حضرت رسولی جنك اوزرنده بولوب ایمان کتوروب قصه‌سن دیدکده وارقیونلر یکه کیت نیجه قوردك ایسه اویله بولورسن دیوب واردقده قیونلرین بولمغین استقامتله خدمت ایتدی دیوقورده برقیون بوغازلیوب و یردی * مرویدرکه مکه‌ده برقورد برکیك قوالیوب جیران حرمه کیردکده قورد کیرمیوب دونوب کتدکده رئیس قوم قریش اولان ابوسفیان کوروب تعجب ایتدکده اول قورد (اعجب من ذلك محمدبن عبدالله بالمدینة یدعوکم الی الجنة وتدعونه الی النار) دیوسویلدی * ومعارج النبوه‌ده منذکوردرکه وحدانیت رب عظیمی مقتضای عقل سلیم ایله بیلوب دائما کوك یوزندن (لااله الاالله محمد رسول الله) نداسن ایشتدکده نبوت رسوله دخی ایمانه کتورن برراعی خبرساعی کندو ملك سکیلرندن برینی حضرت رسولی ضیافت ایچون بوغازلمق دیلدکده بنم قارنمده یاوریجغم واردر دیوسویلمکین برینه دخی یاپشوب اودخی بنم ممه امر یاوریجغم واردر دیوسویلمکین اوچنجی یه یاپشدقده بکا بوسعادت یترکه بنم اتم رسول اللهك مبارك بدننه قاریشه امدی بنی قربان ایله دیدکده آنی بوغازلیوب کباب ایلدی * کتاب حیوة الحیوانده صحابه‌دن اوچ کمسنه‌یه قورد سویلشدرکه بری رافع بن عمیر بری سلمة بن الاکوع بری هبان بن اوسدر دیومنذکوردر ودخی دلائل النبوه‌ده رسول علیه السلام برصحراده ایکن اوچ کره (یارسول الله) نداسن ایشیدوب باقدقده کوردیلرکه چاغرن بردیشی کیکدرکه باغلو طوروب یاننده براعرابی یوریوب اویور رسول علیه السلام حاجتك ندر دیوب کیك دخی (صادنی هذا الاعرابی ولی خشفان فی ذلك الجبل فاطلقنی حتی اذهب فارضعهما وارجع) دیو سویلیوب رسول علیه السلام دخی کرچك بویله ایدرمیسن دیوب کیك دخی (عذبنی الله عذاب العشاران لم اعد) دیوب رسول علیه السلام قیوویروب فی الحال واروب ایکی یاوریسنی امزروب عجله ایله کلدکده باغلیوب اعرابی اویانوب یارسول الله مرادك ارمیدر دیوب بونلر دخی اشبو کیکجکی آزاد ایله دیمکین آزاد ایتدکده مسکین کیجك سرور موفور ایله سکردوب ایاقلرین یره اوروب (اشهد ان لااله الاالله وانك رسول الله) دیه‌رك کتدی (معجزات) برنوع دخی احیاء

موتادر امام بیهقی دلائل النبوه‌ده ایدر مرویدرکه برکمسنه‌یی رسول علیه السلام ایمانه دعوت ایتدکده وفات ایتمش قزیمی احیا ایتمیجه ایمانه کلزم دیمکین رسول علیه السلام مقبره‌یه بیله واررب یافلانه دیو اسمیله چاغروب میت دخی قبر ایچندن لبیك وسعدیك دیوب رسول علیه السلام دنیایه کلمك ایسترمیسن دیوب (لا والله یارسول الله انی وجدت الله خیرالی من ابوی ووجدت الآخرة خیرلی من الدنیا) دیوندا ایتدی وینه دلائل النبوه‌ده مرویدرکه انصاردن برتازه یکت وفات ایدوب یاننده اولنلر اوستنی اورتوب اعمی وفرتوت اولان والده‌سی خبردار اولدقده (اللهم ان کنت تعلم انی هاجرت الیك والی نبیك رجاء ان تغیثنی علی کل شدة فلا تحملن علی هذه المصیبة دیو دعا ایتدکده چوق زمان کچمیوب قدرت حقله میت حیات بولوب یوزینی آچوب حاضر اولان جماعتله طعام یدی * معارج النبوه‌ده مذکوردرکه اوچ کمسنه کلوب بزیمی عیسی میت احیا ایدردی سندن صادر اولدیغی معلوم دکلدر دیدکده رسول علیه السلام اوزاق یردن حضرت علی‌یی چاغروب جبرائیل علیه السلام آوازلرین ایرشدیروب فی الحال کلوب قدماء احبار یهوددن یوسف بن کعبك مزارینه بونلرله بیله واروب ندا ایله که امر حقله سکا جواب ویره‌دیو بیوروب واروب اوچ کره چاغروب هر برنده قبر برمقدار یاریلوب اوچنجیده قم باذن الله دیدکده قبردن برپیر چیقوب باشندن یوزندن توزین سلکوب بن یوسف بن کعبم که یمن پادشاهی اولان تبع بونده کلدکده وافر نصیحت ایدوب وفساد وقتل ناسدن منع ایتمشدم وفات ایده‌لی اوچیوز ییلدن زیاده درحالا قالقوب آخرزمان پیغمبری محمدی تصدیق ایله که برجماعت کلوب آنی تکذیب ایدوب آندن معجزه طلب ایدرلر دیو برندا ایشتدم دیدکده حاضر اولنلر یوسفی ینه قبرنه کوندردیوب حضرت علی دخی بعض نسنه اوقومغین یوسف قبرنه کیروب مزار قپانوب اول جماعت حضرت رسوله کلوب لکن ایمانه کلدکاری معلوم اولمدی * وکتب سیرده مرویدرکه جابر بن عبدالله برقیون پشوروب کتوردکده رسول علیه السلام اصحابیله ییوب کمکلارین قیرمکز دیوب بعده کمکلری دیوشروب مبارك اللرینی آنك اوستنه قویوب دعا ایتدکده قدرت حقله قیون اتلنوب جانلنوب قالقوب قولقلرینی سلکمکه باشلدی ومرویدزکه جابر بن عبدالله حضرت رسولی ضیافت ایچون قیون بوغازلیوب پیوحك اوغلی کوچك اوغلنه بابام قونی نیجه بوغازلدی سکا کوستره‌یم دیوب ودخی مطبع اولدقده الن ایاغن باغلیوب بوغازلیوب باشنی والده‌سنه کتوروب خاتون ماتم ایتدکده اوغلانجق خوفندن طامه قاچوب

خاتون ازدنجـه چیقدقده اوغلانجق کندوبی طـامدن آتوب هلاك اولدقده خاتون جاننه جبرله صبرایدوب ایکی میتی دخی اوطه‌یه قویوب اوزرلرینی اورتوب طعام پشورمکه چالشوب رسول علیه السلام کاوب طعام اورتایه کلدکده جبرائیل علیه السلام کاوب یامحمد الله تعالی سکا امرایدرکه بوطعامی جابرك اولادیله یه‌سن دیوب جابره اعلام ایتدکارنده خاتونه اوغوللرین صوروب بونده حاضر دکللردر دیوب جابر دخی رسـوله دیوب رسول علیه السـلام تکرار امر ایدوب بودخی خاتونه اقدام ایتدکده خاتون ناچار کشف اسرار ایدوب جابر کوروب شاشوب خاتونیله اغلاشوب رسول علیه السـلام خبردار اولدقده جبرائیل کاوب (یامحمد ان الله یأمرك ان تدعولهما و یقول منـك الدعاء ومنا الاجابة والاحیاء) دیوب رسول علیه السـلام دعا ایتدکده اوغلانجقلرك ایکیسی دخی لطف حقله حیاته کلدیلر * مواهب لدنیه صاحبی ایدر بوقصه شـواهدده مذکور اولوب لکن حدذاتنده مشهور دکلدر و کتب سیرده روایات متعدده‌ده حضرت رسول علیه السلام کندو پدر ومادرلرینی لطف حقله احیا ایدوب ایکیسنی دخی ایمانه کتوروب بنه وفات ایتدیلر دیـوب لکن اوروایتلر ضعفدن خالی دکلدر دیومذکوردر والله اعلم بحقیقـة الحـال (معجزات) برنوع دخی کلام موتی درمواهب لدنیـه‌ده مرویدرکه مشاهیرانصاردن زید بن خارجه مدینه‌ده برکون کززکن بین الصلاتینده فجأة دوشوب وفات ایدوب خانه‌سنه کتور یلوب اورتیلوب اتباعی اغلاشـورکن بین العشـائینده (انصتوا) دیو برصدا ایشـیدیلوب حاضر اولنلر میتك یوزینی آچدقلرنده اغزندن (محمدرسول الله النبی الامی خاتم النبیین لانبی بعده کان ذلك فی الکتاب الاول) دیوصـدا چیقوب بعده صدق صدق دیوب بعده (هذارسول الله السلام علیك یارسول الله ورحمة الله و برکاته) دیدی ومرویدرکه انصاردن بریسی وفات ایتدکده بعدالتکفین حاضراولنلرجنازه‌سن کتورمکه باپشدقلرنده (محمدرسول الله) دیوسویلدی (معجزات) برنوع دخی کلام اطفـال وصبیانلر بوخصـوص نیجه دفعه ظهور ایتمشدر ١ فتح مکه‌ده واقع اولمشدرکه یوقاروده کچمشدر ٢ حضرت رسوله یوریوب اصلا سویلمز براوغلان کتوردکارنده رسول علیه السـلام بن کیم دیو صوروب رسول الله سن دیو جواب ویروب بعده دیلی آچلدی ٣ معارج النبوه‌ده مذکور اولاندرکه کمال تفصیله محتـاج اولمغین اشـارتله قناعت اولندی (معجزات) برنوع دخی شفاءمرضی وابراءذوی الابتلادرکه بحد ولایعد واقع اولوب جمله‌دن مبارك اغزلری یاریله عون باریله شفا حاصل اولان معجزات بحد وغایات اولوب برقاچی

چاق فصل غارده و معجزات غزواتده یازلمشدر نظر اولنه * و کتب سیرده مرویدرکه فدیك آدلو کمسنه یيلان یومورطه سنه باصمغین کوزلر ینك ایکیسنه دخی آق ذوشوب اصلا کورمز اولدقده رسول علیه السلام کوزلر ینه توکورمکین تمام کورراولوب سکسان یاشنده ایکن ایکنه دلوکنه ابریشم کچوررذی وسنن نسائیده محمدبن حاطبدن مرویدرکه ایدربن اوغلانجق ایکن اوستیمه آتشده قیننار تجره ذوکیلوب کودم یانمغین پدرم بنی حضرت رسوله ایلتدکده اوزرینه توکروب مبارك اللریله مسح ایدوب (اذهب الباس رب الناس) دیدکده فی الحال شفا بولدم ومواهب لدنیه ده مرویدرکه برخاتون کونده ایکی کره صرع زحمتنه مبتلا اولان اوغلنی کتوروب رسول علیه السلام کوکسنی صیغادقده اوغلان قوصوب اغزندن برسیاه کاب یاوریسی کبی حرکت ایدر برنسنه چیقوب یوریوب کتدکده اوغلان تمام شفا بولدی * ومرویدرکه برابرش خاتون حضرت رسوله مرضندن شکایت ایتدکده برعصا ایله اوستنی مسح ایتمکین مرض برصدن بالکلیه خلاص اولدی وبری دخی قتادهنك کوزی چیقوب رسول علیه السلام یرینه قودیغیدرکه معجزات غزوهٔ احدده کچمشدر وایکیسی دخی شلمه ایله حضرت علی قصهلریدرکه معجزات خیبرده کچمشدر اوچنه دخی نظر اولنه وبری دخی برخاتون برکل باشلو اوغلانجغنی کتوروب رسول علیه السلام مبارك اللریله باشنه مسح ایتدکده فی الحال شفا بولوب قیللری بتدی وایکیسی دخی حارث بن ابوسلمه عبدالله بن عتیك آدلو ایکی کمسنهنك ایاقلری تفصیله محتاج بر سببله مجروح اولوب رسول علیه السلام مسح ایتدکده فی الحال شفا وصفا بولدیلر وبراصم یعنی صاغر کمسنهنك قولاغنی رسول علیه السلام ایشیدر ایتدیکدرکه کتب سیرده بویله اجمال اوزره یازلمشدر * وسنن ترمذی ونسائیده مرویدرکه بررجل ضریر یعنی کوزی کورمز کمسنه حضرت رسوله کلوب (ادع الله ان یعافینی) دیدکده اسباغله یعنی شرائط وآدابله آبدست آلوب (اللهم انی اسألك واتوجه الیك بنبیك محمد نبی الرحمة یامحمد انی اتوجه بك الی ربی فی حاجتی ان تقضی اللهم شفعه فی) دیو دعا اتمکه امر ایدوب اودخی دعا ایتدکده فی الحال کوزی کورر اولدی * وروضة الواعظینده مذکوردرکه برخاتون اکمه یعنی کوزسز طوغمش قزینی حضرت رسوله ایلتدکده مبارك اللریله کوزی یرینه مسح ایتدکده فی الحال کوزی آچلوب کوزلی اولدی (معجزات) برنوع دخی انواع وجوهله تفجیر وتکثیر ماءدرکه هردفعهده بروجهله واقع اولوب اولا رسول علیه السلام عمیسی ابوطالبله برصحراده ایکن ابوطالب

صوصایوب کمال اضطرابندن برادرم اوغلی قتی قوصادم دیوب رسول علیه السلام
بندیکی طواردن اشاغه اینوب صوصادکمی دیوب نعم دیدکده مبارك ایاقلرینك
اوکچه سن یر یوزینه اوردقده صو چیقوب (اشرب یاعم) دیو بیوردی و بوکا مشابه
ایکی قصه دخی غزوهٔ تبوکده ظهور ایدوب بو قاروده ذکری کچمشدر *
ومرویدرکه غزوهٔ حدیبیه ده صویی غایت آز بر قیویه قونوب عسکر شکایت ایتدکده
رسول علیه السلام برقوغه صو کتوروب ایچنه آبدست آلوب وتوکوروب قویویه
دوکدیروب بعده تیرکشلرندن براوق ویروب قیویه اوقی آتدقلرنده قیو صوایله
طولوب چاق اغزیله برابر اولدی ومرویدرکه برسفرده عسکر صوسزلقدن
شکایت ایتمکین رسول علیه السلام صو آرامغه ایکی کمسنه کوندروب ایکی قربه
طولوسی صوایله دوه اوستنده برعرب عورتنی بولوب کتوردکلرنده حضرت رسول
اکرم قربه لری آچدیروب برقاب ایچنه برمقدار دوکدیروب کلك صو آلك دیونده
ایتدکلرنده جمله عسکر قابلرین وقربه لرین طولدیروب بعده قربه لر طولو ایکن
عورته ویروب برمقدار اون وخرما دخی ویروب اشته سنك صو یکدن اکسلك ایتمدك
بزه صویی الله ویردی دیو بیوردیلر * وبو قسمه نوعا مناسبدر که رسول علیه السلام
مدینه ده منبرده ایکن برکمسنه یارسول الله قحطدن هلاك اولدق یغمور یاغمغه
دعا ایله دیمکین دعا ایتدکلرنده کوکده اصلا بولت یوغیکن مبارك اللرین یوزلرینه
سورمدین فی الحال عظیم شتابله قات قات سحاب جمع اولوب برهفته یه دك لیل
ونهار متصل یاغوب بعده ینه منبرده ایکن اول کمسنه یارسول الله یغموردن هلاك
اولدق دیکمکه دعا ایله دیمکین رسول علیه السلام تبسم ایدوب (اللهم حوالینا
ولا علینا) دیو برمفصل دعایه باشلیوب مبارك اللریله هوایه اشارت ایتدکلری یردن
بولتلر آچلوب همان انجق مدینه شهرینك اوستنه کونش طوغوب اطرافنده
یغمور یغار ایدی (معجزات) برنوع دخی تکثیر طعام قلیلدرکه سرا وجهارا مرارا
وکرارا واقع اولمشدر جمله دن بری قصهٔ ضیافت جابردرکه فصل غزوهٔ خندقده
کچمشدر نظر اولنه وبری دخی برقبضه خرمایی چوغالتمقدرکه اول دخی غزوهٔ
خندقده کچمشدر نظر اولنه زیرا ایکیسی دخی عظیم معجزه لردر وینه مزبور
جابردن مرویدرکه غایت چوق بورجم اولوب خرما محصولم آنك عشرینه بلکه
یوزده برینه وفا ایتمز ایدوکنی حضرت محمد مصطفایه خبر ویردیکمده باغچه مه
کلوب خرما یغنلرینك برینی اوچ کره طولاشوب بعده اوستنه چیقوب اوتوروب
جابرك داینلری کلسونلر دیوب کلدکلرنده هر برینه تمام حقی قدر اولچوب ویروب

خرما يغنى اولكى حالندن اصلا اكسلمدى * و برى دخى صحيح مسلمده اولاندركه
فصل غزوهٔ تبوكده كچمشدر نظر اولنه اولدخى معجزه عظيمه در * معارج
النبوه ده مرويدوكه حضرت رسوله برخاتون برقاب ايچنده بال ارمغان كوندروب
كلدكده عسلى الوب قابى بوش كوندريلوب لكن قدرت حقله اولكى كبى ينه
عسله طولو واردقده خاتون كلوب يارسول الله نيچون بنم هديه مى قبول ايتمديكز
عجبا صوچم ندر ديو غمناك اولدقده برسنك هديه كى قبول ايتدك لكن كورديكك
عسل الله جانبندن سكا هديه كك بركتيدر ديوب خاتون شاد و برمراد كيدوب
جمله اهل بيتيله نيچه زمان اول عسلدن وافر يوب اصلا اكسلميوب بركون خطا
ايله اول عسل مباركى غير قابه بوشالتمغين اكسياوب قالميوب حضرت رسوله خبروير دكده
اول كى ظرفده طوريدى سكا واهل بيتكه دنيا عمرى قدر زمانه دك وفا ايدوب
اكسلمزدى ديو بيورمشلر * وكتاب خميسده ابوهريره دن مرويدر كه حضرت رسوله
برقاچ دانه خرما كتوروب يارسول الله بكا بونلر ايچون بركته دعا ايله ديديكمده
دعا ايدوب بدّه (خذهن واجعل فى مزودك وكل ماأردت منه شيئا ادخل يدك فيه
فخذه ولاتنثره نثرا) ديو بيوروب امر شريفلريله عمل ايتمكين اوچاتايمى ليل
ونهار يامدن ايرميوب حضرت رسول عليه السلام وابو بكر وعمر زمانلرنده دائما
آنك ايچندن بن يوب و بعض كمسنه لره يديروب نيچه نيچه صاع طولولرى تصدق
ايدوب حضرت عثمان شهيد اولديغى فترتده جانتايم دوشوب ضايع اولدى ومرويدر كه
اول قصه ظهورنده غايت غمناك و پراحزان اولوب بو بيتى نظم ايدوب ورد زبان
ايدنمشديكه (نظم) للناس هم ولى فى اليوم همان * فقد الجراب وقتل الشيخ عثمان
(معجزات) برنوع دخى رسول عليه السلام سليمان عليه السلام پيغمبر كبى لسان
جميع حيواناتى بالتمام بيلوب كتب سيرده تفصيل اولنديغى اوزره نيچه دفعه
بعض حيوانات كلوب حضرت رسوله سجده ايدوب حيوانات ديلنجه كيمى
صاحبندن كيمى غيريدن شكايت ايدوب رسول عليه السلام اصحاب كرامه خبر
ويررلردى * ينه بونوع معجزه دن حيواناته تفهيم كلام دخى ايدرلرديكه نيچه دفعه
واقع اولوب جمله دن برى غزوهٔ حنينده بندكارى دلدل آدلو آق قاطره (لصق بالارض)
ديدكلرنده دلدل يريوزينه چوكوب رسول عليه السلام مبارك اللريله يردن
برقبضه خاك آلوب كفار ناپاك اوستنه صاچديلر (معجزات) برنوع دخى اخبار
عن المغيباتدركه اوچ قسمدر برى كندى زمان شريفلرندن مقدم اولان امور
ماضيه يه متعلقدركه عظيم تفصيللره محتاج اولوب خصوصا سائر معجزاته نسبت

متضمن کمال غرابت اولماغین ذکر اولنمـدی وایکنجی کندو زمانلرنده اولمش واوله جق واوچنجی کندولردنصکره قیامتـه دك دنیایه وچاق آخرنده اوله جق امور نامحصوره متعلقدر اکرچه کیم اشبو ایکی قسمك افرادی مواهب لدنیـه ده مذکور اولدیغی اوزره رسول علیه السـلام (ان الله رفع لی الدنیا فانا انظر الیها والی ماهو کائن فیها الی یوم القیـامة کأنما انظر الی کفی هذه) دیو بیورمغین وصحابه دن حذیفة بن الیمان قام فینا رسول الله مقاما فاترك شیئا من مقامه ذلك الی قیام الساعة الاحدث به حفظه من حفظه ونسیه من نسیه) دیمکین حدذن بیرون وعددن افزوندر (لکن مالایدرك کله لایترك کله) مفهومنجه ایچلرندن تفصیله محتاج اولمیانلری تکثیرا لبیان المعجزات بلاترتیب ولاتفصیل اجمالا اشارتله قناعت اولندی پس جمله دن بری معاهدهٔ قریشـده یاز یلان کاغدك یازیسـن کوه یدی دیو خـبر و یردکلریدرکه قبل الهجره احواللرنده یازلمشـدر نظر اولنـه ومدینه ده ایکن حبش پادشاهی نجاشی وفاتنی صحابه یه خبرو یردکلریدرکه هجرت صحابه الی الحبشه ده یازلمشدر وعجم پادشاهی کسری دیدکاری خسرودن مدینه یه ایلچی کلدکده برکون انلره رسـول علیه السلام بوکیجه پادشاهکزی کندی اوغلی قتل ایتدی دیوب بعینه اویلجه خبر کلدی ودخی (یاایها النبی لم تحرم مااحل الله لك) آیتنك سبب نزولنده اولان روایتلرك برنده مذکوردرکه رسول علیه السلام خاتونلری حفصه یه (ابشرك ان ابابکر وعمر یملکان بعدی امر امتی) دیوب حضرت ابو بکرله مز بورهٔ حفصه نك پدری اولان حضرت عمرك خلیفه اوله جقلرینه اشارت و بشارت ایتدیلر وتبوك غزاسـنده ایکن مدینـه ده برمنافقك وفات ایتدیکنی خبر و یردیلرکه یوقاروده کچمشدر وصحیح بخاریده اولانك اجمالی بودرکه رسـول علیه السلام ابوهر یره یی برکره مدینه ده صدقه خرماسنه امین ایدوب برکیجه برکمسنه خرمادن اوغورلرکن کوروب طوتوب سنی حضرت پیغمبره ایلتورم دیدکده خرسز فقیرم اهل عیالم دیو یلوارمغین قیو و یروب ایرتسی رسول علیه السـلام یااباهر یره دون کیجه اسیرك نه ایشلدی دیوب اودخی حکایت ایتدکده رسول علیه السـلام تحقیق یلان سویلدی یردخی کلسـه کرکدر دیوب ابوهر یره کوزتدکده واقعا ینـه کلوب طوتلوب تکرار یالواروب قورتلوب بحصل اوچنجی دفعه کلوب طوتلدقده قورتلمغه چاره بولماغین بنی قیوو یرسکا برقاچ سـوز تعلیم ایدهیم که سـکا نافع اوله دیوب ندر دیدکده کیجه دوشکه یاتدقده آیة الکرسی یی اوقو که الله تعالی سنی حفظ ایدوب یانکه شیطان کلمز دیوب ایرتسی رسول علیه السـلام حضرت ابوهر یره یه تکرار

صوزوب دیوویردکده تحقیقا سکا کرچك سویلمش اماحالبوکه غایت یلانجی کذابدر یاباهر یره اوچ کیجه دنبرو کیمه خطاب ایدرسن بیلورمیسن دیوب یوق دیدکده اوکمسنه شیطان علیه اللعنه ایدی دیو بیوردیلر * کفار روم ایله جنك ایچون سریهٔ مؤته دیدکلری غزایه عسکر کوندردکارنده صحابه‌دن درت نفر سردار پیاپی شهید اولدیغنی کندولر مدینه‌ده منبر اوزرنده ایکن قدرت حقله کوروب مفصلا خبرویردیلر ومعاذبن جبلی عنه حاکم ایتدکارنده شهردن بیله چیقاروب حین وداعده وافر نصیحتلر ایدوب سنکله قیامته‌دك ارتق ملاقات اولمزز دیوب واقعا اوعنده ایکن حضرت رسول علیه السلام وفات ایتدیلر وحین وفاتلرنده کریمه‌لری حضرت فاطمه‌یه (انك اول اهلی لحوقابی) دیوب واقعا التی آیدنصکره حضرت فاطمه دخی وفات ایدوب جمیع متعلقاتلرنده آندن اول کمسنه وفات ایتمدی وقیس بن شماس آدلو کمسنه‌یه (تعیش حمیدا وتقتل شهیدا) دیو بیوروب واقعا مسیلمة الکذاب جنکنده شهید اولدی حضرت عمروعثمان وعلینك شهید اوله جقلرندن دخی خبر ویردیلر وعجم پادشاهی کسرانك وروم پادشاهی قیصرك ولایتلرین مسلمانلر فتح ایدوب خزینه‌لری فی سبیل الله انفاق اوله جغنه بشارت ایتمشلردر وامتلرندن برطائفه دریادن غزایه کیدوب صحابه‌دن اولان حرام آدلو خاتون اوسفرده بیله اولسه کرکدر دیوب واقعا حضرت عثمان خلافتنده جزیرهٔ قبرسی مسلمانلر کمیلر ایله واروب فتح ایدوب اوخاتون بیله ایدی وبرکون رسول علیه السلام مدینه‌ده طام اوستنه چیقوب (هل ترون ماری انی لاری مواقع الفتن خلال بیوتکم کمواقع القطر) دیوب واقعا فتنهٔ شهادت حضرت عثمانده وبعده یزیدبن معاویه زماننده مدینه‌ده برفتنهٔ عظیمه ظهور ایدوب سوقاقلرده ظلمله بی حد قانلر دوکلدی وبرکون رسول علیه السلام کندی خاتونلرندن بری خروج ایده جکنی خبرویروب حضرت عائشه‌یه تبسم ایتدکده (انظری یاحمیرا ان لاتکونی انت) دیوب بعده حضرت علی‌یه باقوب (ان رأیت من امرها شیئا فارفق بها) دیدیلر واقعا اوتوز ییل مقداری صکره عائشه وحضرت علی جنك ایتدیلر که تفصیلی باب احوال حضرت علیده کلور ومعاویه‌یه (امانك ستلی امر امتی بعدی فاذا کان فاقبل من محسنهم وتجاوز عن مسیئهم) دیوب واقعا حضرت عثمان زماننده شامده یکرمی ییل اصالة خلیفه اولدی ودخی (لن یغلب معاویة ابدا) دیو بیورمشلر ایدی واقعا هیچ برجنکده معاویه مغلوب اولمیوب حتی حضرت علی محاربهٔ صفینده بوحدیثی ایشیدوب اکر مقدم ایشیدیدم جنك ایتمزدم دیمش وعماربن یاسره رسول علیه

السلام (تقتلك الفئة الباغية) ديديلر واقعا حضرت على ايله معاويه محاربه سنده معاويه طرفندن بركمسنه الندە شهيد اولدى وكريمه‌لرى اوغلى حضرت حسن ايچون (ان ابنى هذا سيد وسيصلح الله به بين فئتين عظيمتين من المسلمين) ديوب واقعا معاويه ايله جنك مقرر اولدقده فتنه ساكن اولمق ايچون كندو اختياريله خلافتى معاويه‌يه فراغت ايتدى وحضرت امام حسينك كربلاده شهيد اوله‌جقلرينى خبر ويرديلر كه مقتل كتابلرنده وغيريده تفصيل اولنمشدر وصحابه‌دن ابن الزبير حضرت رسولك حجامتلرى قانى ايچدكده (ويل لك من الناس وويل للناس منك ولاتمسك النار) ديو بيورديلر واقعا مكه‌ده خليفه اولدقده شام پادشاهى عبدالملك ابن مروان طرفندن حجاج ظالم عسكر عظيمله واروب جنكده ابن الزبيرى طوتوب صلب ايتدى * وابن عباسك والده‌سنه سن براوغلانه حامله‌سن طوغدقده بكا كتور ديوب طوغردقده ايلتوب قولاغنه اذان واقامت اوقيوب مبارك اغزلرى يارينى اغزينه قويوب آدينى عبدالله قويوب والده‌سى الينه ويروب (اذهبى بابى الخلفاء) يعنى خليفه‌لر باباسيله اويله‌واركيت ديوب بعده باباسى عباس خاتونندن ايشيدوب كاوب كرچكميدر ديو صوردقده رسول عليه السلام (هو ما اخبرتك هذا ابو الخلفاء حتى يكون منهم السفاح حتى يكون منهم المهدى حتى يكون منهم من يصلى بعيسى ابن مريم) ديو بيورديلر واقعا خلفاء عباسيه ديدكلرى وافر پادشاهلر ابن عباس نسلندن ايديلر وامام بيهقى روايت ايتمشدركه رسول عليه السلام (فى امتى قوم يسمون الرافضة يرفضون الاسلام) ديو بيوروب راوفض طائفه سنك ظهورندن خبر ويرديلر * كاتب السطور اولان عبد پرقصور ايدر رسول عليه السلام امتى ايچنده ظهور ايده‌جك انواع معاصى وخطايا وفتن ومحن وبلايادن خصوصا علايم قيامت اولان اشراط ساعتدن واحوال واهوال حشر ونشر وجنت ونار دن بيحد ولايعد اخبار اخبار ايتمشدركه جمله‌سنى بيان خارج دائرهٔ امكان اولوب نيجه‌سى كتب حديث وسيرده محرر اولوب اشبو مختصر معتبرده ذكر اولنلر ايله اكتفا اولندى‌كه (القليل يدل على الكثير والقطرة تدل على الغدير) ايكى مثلى معروف وشهيردر (معجزات) برنوع دخى خيردعالر يدركه لطف حقله قبوله موصول اولمشدى بونلر دخى اكرچه بيحد ولايعد اولوب تفصيله يازلسه كتاب مستقل اولمغه محتملدر لكن تيمنا برقاچى ذكر اولنوب اشارتله قناعت اولندى پس مرويدركه حضرت على رسول عليه السلام بنى يمنه قاضى ايدوب كوندردكلرنده يارسول الله (لاعلم لى بالقضاء) ديدم مبارك اللرينى كوكسمه قويوب (اللهم اهد قلبه وثبت لسانه)

دیودعا ایتدیلر (والله ماشككت فی قضاء بین اثنین) یعنی بوقصه‌دنصكره اصلا
برحكم شرعیده شبهه ایتمز اولدم دیدی وعشرهٔ مبشره‌دن سعد بن ابی وقاصه احد
غزاسنده (اللهم سدد رمیته واجب دعوته) دیو خیر دعا ایتمكین من بعد من بور
سعد مستجاب الدعوه اولوب هرایتدیكی دعا مقبول خصوصا هرآتدیغی تیر جسد
پرحسد اعدایه موصول اولوب اصلا تخلف وعدول ایتمز اولدی وعمیلری اوغلی
ابن عباسك آتنه مبارك اللرین قویوب (اللهم فقهه فی الدین اللهم اعط ابن
عباس الحكمة وعلمه التأویل) دیو برروایتده (اللهم علمه الكتاب) دیو دعا ایتدیلر
واقعا جمیع علومده خصوصا تفسیر وحدیث وفقهده فرید ووحید اولوب اكثر
صحابه وتابعین اندن مستفید اولمغین برلقبی ترجمان القرآن برلقبی حبر الامه برلقبی بحر العلم
برلقبی رئیس المفسرین اولدی وممالك اسلامیه شاكردیله طولدی ومرویدركه رسول
علیه السلام مخصوص خدمتكارلری انس بن مالكه (اللهم اكثر ماله وولده واطل
عمره واغفرله) دیو دعا ایتدكلرنده تدریجله اموال واملاكی غایت چوغالوب
باغچه‌لری اشجاری ییلده ایكیشر كره میوه ویروب یوزدن زیاده اولادی اولوب
یوز یدی یا یوز اون ییل یاشایوب آخر عمرنده یارب حبیبك بنم حقمده اولان دعالرینك
اوچنی قبول ایتدك دردنجیسی اولان مغفرت حالی نیجه اولور اوله دیو مناجات
ایتدكده دردنجیسی دخی قبول ایتمشمدر خاطرك خوش طوت دیو هاتفدن
برمفصل ندا ایشتدی بوخصوص برمعجزه دخی اولور ومالك بن ربیعه‌یه اولادنده
بركت اولمغه دعا ایتدكلرنده سكسان عدد اركك اولادی اولدی ونابغه آدلو شاعر
مشهور كندو شعرلرینك بعضن اوقیدقده (لایفضض الله تعالی فاك) یعنی
الله تعالی دیشلرك دوكمسون دیو عادت عرب اوزره خیر دعا ایتمكین من بور نابغه
یوز یاشنده واردقده دیشلری قار كبی آق وبراق انجو كبی دیزلش طوروب
بری كیدرسه یرینه بری دخی بیتردی وبركسنه‌یه (اللهم جمله) یعنی یارب بونی
صاحب جمال ایله دیدكده اول كمسنه‌نك صقالی آق ایكن سیاه اولدی * وعروة بن
جعد ایدر حضرت رسول علیه السلام بكا (اللهم بارك له فی صفقته) دیو دعا
ایده‌لی هیچ برنسنه صاتون آلوب فائده ایتمامك واقع اولمدی وكندو كریمه‌لری
حضرت فاطمه بركون یانلرینه كلوب آجلقدن بكزنی صارارمش كورمكین اللرین
آنك كوكسنه قویوب (اللهم مشبع الجائع لاتجع فاطمة بنت محمد) دیدكلرنده
فاطمه‌نك فی الحال بكزی قیزاروب من بعد اجلق مشاهده ایتمز اولدی *
وعشرهٔ مبشره‌دن عبد الرحمن بن عوفه بركت ایله دعا ایتمكین حددن بیرون

مالدار اولدی نتکم اشاغیده باب صحابه‌ده ذکر اولنور (بشارت) صحیح مسلمده حضرت رسول علیه السلام (لکل نبی دعوة مستجابة فتعجل کل نبی دعوته وانی اختبأت دعوتی شفاعة لامتی یوم القیامة فهی نائلة ان شاء الله تعالی من مات لایشرك بالله شیئا) دیو بیوروب یعنی هر پیغمبرك اصلا شبهه‌سز البته قبول اوله‌جق بر مخصوص دعاسی واردر که هر بری اودعاسنی دنیوی بر حاجته صرف ایدوب لکن بن اودعامی آخرنده امتمه شفاعت ایچون صقلامشمدر که او شفاعت ان شاء الله تعالی ایمانله وفات ایدنلره واصل اولور * مواهب لدنیه‌ده مذکوردر که بخاری شارحی عینی ایدر اکرچه کرمانی هر پیغمبرك البتة قبول اوله‌جق بر دعاری اولوب سائر دعاری مشیئة اللهده‌در دیمش لکن بو سوزی بکا خوش کلمز زیرا بشاعت وشناعتی واردر حضرت رسولك جمیع دعاری مقبول ایدوکنده بن شك وشبهه ایتمزم (لکل نبی دعوة مستجابة) بیوردقلری بوکا منافی دکلدر زیرا محصور دکلدر یعنی بر دعالرندن غیریسی مقبول ایدوکی معلوم دکلدر دیو اشارت بوقدر (معجزات) بر نوع دخی بددعالر یدر که قبوله موصول اولمشدر بودخی مستحق اولنلر حقنده ضرورت بشریه اقتضاسیله وافر واقع اولمشدر که بعضلری بونلردر * پس مرویدر که قبل الهجره مکه‌ده حضرت رسول علیه السلام قبائل عربی دعوت ایدوب ایمانه کلمدکلری ایچون (اللهم اشدد وطأتك علی مضر واجعلها علیهم سنین کسنی یوسف) دیو بددعا ایلدکده مکه اطرافنده نیجه زمان قحط یوسف کبی عظیم قحط اولوب نیجه کسنه‌لر جیفه‌لر ییوب اکثرناسك آجلقدن کوزلرینه روی جهان طومان کورینوب وابن مسعود قولنجه (فارتقب یوم تأتی السماء بدخان مبین) آیتندن مراد بودر وعتبه بن ابی لهب حضرت رسولك سابقا دامادی ایکن پیغمبر اولدقلرنده عتبه باباسی کبی کافر نافر اولوب کریمهٔ رسولی بوشایوب جفا اوزره اولمغین حضرت رسول علیه السلام (اللهم سلط علیه کلبا من کلابك) دیو بددعا ایتمکین شام یولنده منزل بورعتبه بر کیجه جمیع یولجیلر اراسنده محکم خوفله وتدارك ایله یاتورکن بر ارسلان کلوب خلقی بر بر قوقلیوب براغوب یوکلر اراسنده عتبه‌یی بولوب قاپوب پاره‌لدی ومکه‌دن هجرت ایتدکلرنده یولده اردلرنجه کلان سراقه قصه‌سی باب هجرتده کچمشدر نوجهله واقع اولدی نظر اولنه * وجنك ایچنده مبارك یوزلرینی مجروح ایدن ابن قمیه‌یه بددعا ایدوب نوجهله هلاك اولدیغی فصل غزوهٔ احدده کچمشدر نظر اولنه * وحضور شریفلرنده بر کسنه صول الیله یمك یدکده صاغ ایله‌یی دیو امر ایدوب قادر دکلم دیدکده حضرت

رسول عليه السلام (لااستطعت) يعنى بولايكه كر چكدن قادراولميه سن ديو بددعا
ايتمكين صاغ الين قالديروب اغزينه ايلتمكه قادراولمزاولدى ومعاويه بى چاغردوب
يمك يرديو خبر كلوب بعد زمان ينه چاغروب ينه يمك يرديدكلرنده (لااشبع الله بطنه)
بيورمغين يمك يمكه اصلا طويمزاولدى * وعجم پادشـاهى خسروى ايمانه دعوت
ايچون نامه كوندروب اول لعين بى دين بدآيين نامه بى پاره ليوب حضرت رسول
عليه السلام ايشتدكده (اللهم مزق ملكه كما مزق كتابى) بيورديلر واقعا خسروى
اوغلى شيرويه حضرت رسول عليه السلام حياتنده خنجرله پاره ليوب حضرت عمر
خلافتنده ولايت عجمى مسلمانلر فتح وضبط ايذوب نسـل خسرو دخى منقرض
اولدى * وطائفهٔ عربدن بنى كلاب اوستنه عسكر كوندزوب ايمانه دعوت ايچون
برنامه دخى كوندردكلرنده اول ملعونلر عنادايدوب نامه بى تحقير ايتدكلرنده رسول
عليه السـلام ايشيدوب (مالهم اذهب الله عقولهم) ديمكين اوزماندن الى هذا
الآن اوطائفه نك صغار وكبارى وذكور واناثى جمـله مختل العقل ومختلط الكلام
اولوب اهل رعده واهل عجله درلر ذيمشلر * بركون مدينه ده رسـول عليه السلام
چارسوده خلقه امر معروف ونهى منكر ايدركن مروانك پدرى حكم بن العاص
آدلو ملعون پليد حضرت رسولك ازدنه كچوب مجردمزه لنمكچون كوزينى اكوب
قپايوب يوزينى بورشديروب يعنى حاشا تقليد ايتدكده رسول عليه السـلام دونوب
باقوب كندوكى نيجه كوسترسـك اويله اوله سن ديمكين فى الحال اغزى وكوزى
محكم اكوب بدشكل اولوب نيجه ييللر دنصكره اوحالده وفات ايتدى * ومعارج النبوه ده
مذكوردر كه رسول عليه السلام بركسنه بى بريره كوندروب واردقده بعض كذب
وافترا ايدوب ايشـتدكلرنده بددعا ايتمكين اوكسنه قارنى يارلوب هلاك اولمش
بولنوب هرنه يرده دفن ايتديلرسه اصلا يرقبول ايتميوب طشره اتاردى (معجزات)
برنوع دخى حضرت رب العـالمين حبيبنى انواع بلالردن معصوم ومحفوظ وامين
ايتديكيدركه بوخصوصده دائم اولوب لكن اكا نيجه آثار وعلايم كرات ومرات
ايله واقع اولدى * تفسير كبيرده مذكوردر كه حضرت رسول عليه السلامى مكه ده
ابى جهل لعين طاشله اورمق ديلدكدهٔ مبارك اموزلرنده ايكى اژدرها كورمكين اول
كلب لئيم خوف عظيمله خائف وذاهب اولدى * ومعـارج النبوه ده مذكوردر كه
حضرت رسول عليه السلام سجده ده ايكن ينه ابوجهل نااهل فرصت غنيمتدر ديوب
ضرر قصد ايتدكده كمال خوفله دونوب بعض كافرلردن اردنه سكوب قورقدك
ديو صوردقلرنده محمدايله ارامزده آتشدن برخندق پيدا اولوب عظيم قنادلرى وار

برطائفه كوردمكه قنادلريله منع ايتديلر اول سيدن غايت قورقدم ديوب رسول عليه السلام اكرابوجهل بكا يقلاشيدى ملائكهٔ خدا انى قاپوب جمله اعضاسن برى برندن جدا ايدرلردى ديوادا بيوردى * وهجرتك اوچنجى ييلنده حضرت رسول عليه السلام غزوهٔ غطفانده براغاج دبينده يالكز ياتور كن عربدن دعثور آدلو برمشهور بهادر كافر ايراقدن كوروب يالين قلج ايله كاوب رسول عليه السلام اوياندقده سنى بندن كيم قورطارر ديوب رسول عليه السلام دخى الله ديدكده جبرائيل عليه السلام عربك كوكسنه اورمغين يقلوب قلجى الندن دوشوب حضرت رسول عليه السلام قلجى آلوب سنى بندن كيم منع ايدرديوب اودخى (لااحدكن خيرآخذ) ديومسكنت ايتدكده عفوايدوب واقدى روايتنده ايمانه كاوب قومندن وافر كسنه يى ايمانه كتوردى اشبو قصه حقنده (ياايها الذين امنوا اذكروا نعمة الله عليكم اذهم قوم ان يبسطوا اليكم ايديهم فكف ايديهم عنكم) آيتى نازل اولدى وهروجهله چاق بوقصه نك عينى بريلدنصكره غزوهٔ ذات الرقاعده دخى واقع اولدى * تفسير معالم التنزيلده اشبو ايكنجى قصه ده كى كافر حضرت رسوله قلج حواله ايتدكده الى دتربوب قلج دوشوب عرب بى ادب مستحق الغضب ظاهر بلاسبب محض قدرت ربايله سركفر افسرنى انده اولان اغاجه محكم اوره اوره باشى پاره لنوب دماغى تارمار اولدى و بوتقديرجه بوخصوص دخى بشقه برمعجزهٔ غرابت آثار اولور * وهجرتك دردنجى ييلنده غزوهٔ بنى النضير ده حضرت رسول عليه السلام يهوديلرك حصارلرى التنه واروب سو يلشوركن برملعون بوقارودن بربيوك دكرمن طاشنى ضرر قصديله آتمق ديلدكده قدرت حقله الى طوتلوب آتمغه قادر اولميوب جبرائيل عليه السلام حضرت رسوله خبر ويردى * و برقصه ده اوچ معجزه دخى بودر كه هجرتك طقوزنده ايمانه كاوب ايلچيلر كوندرن عرب قبيله لرندن عامر ايله اربدنام ايكى كافر حضرت رسوله ضرر قصدنه عهدلشوب كلدكلرنده عامر قارشو يه كچوب سو يلشوركن اربدلعين آردلرينه كچوب قلجنى قيندن برقارش قدر چيقاردقده الى طوتلوب قالوب عامر قارشودن نه طوررسن ديو اشارت ايتدكده حضرت رسول عليه السلام دونوب باقوب (اللهم اكفنيهما بما شئت) ديوب ايكيسى كتدكلرنده عامر اربده نيچون عهده وفا ايتمدك ديوب اودخى نيجه ايدهيم كه هرچند محمده قصد كرند ايتدم سنى انكله بنم مابينمده كوردم ديوب بعده يازكونى اولوب هواده بولندن نشان يوغيكن ناكاه بامر الله سيرتى بد اولان اربداوستنه كوكدن يلدرم اينوب بندوكى

دوه‌بی وكندوبی یاقوب هلاك ایدوب عامر كافر قاچوب یولده كیدركن ای ملك الموت كل سنكله جنك ایده‌لم دیو آتن او یاتدقده برملك قنادیله اوروب یقلوب دیری كوزنده یاخود بوغازنده طاعون چیقاروب دخی تكرار آت اوزرنده ایكن هلاك اولدی * تفاسیر وسیرده (ویرسل الصواعق فیصیب بها من یشاء وهم یجادلون فی الله وهو شدید المحال) آیتی بوقصه‌لره اشارتدر دیمشلر * وبركون حضرت رسول علیه السلام آبدست آلوب ایچادوكلرینك برینی كیوب برینی دخی كیمك استركن هوادن برقوش كاوب قاپوب سلكوب ایچندن بر یلان دوشوب بعده اول طیر بادسیر صاحب خبرادوكی اشاغه براقدی بعده حضرت رسول علیه السلام ادوكی سلكوب كیمكی سنت وضع ایتدیلر وبرمعجزهٔ حفظ رسول دخی بوقاروده غزوهٔ طائفده شق شجردركه اكا نظر اولنه (فائده) كتب تفسیر وسیرده محرردركه رسول علیه السلام سفرلرده وصحرالرده كندولرینی اصحابدن نیجه‌لره بكلدوب (والله یعصمك من الناس) آیتی نازل اولدقده وعدهٔ الهیه‌یه یقین حاصل اولمغین آندن فراغت ایدوب اعدا اراسنده كزوب تنها یاتوب اصلا خوف ایتمز اولدیلر (معجزات) برنوع دخی اعضاء شریفه‌لرینه خصوصا مبارك اغزلرینه واللرینه متعلق اولاندركه بیحد واقع اولوب نیجه‌لری باب غزواتده وباب معجزات اولندن بومحله كلنجه مناسبتله جابجا كچمشدر انلرك ماعداسنك بعضی بودركه معارج النبوه‌ده مذكوردركه صحابه‌دن انس بن مالكده حضرت رسولك مبارك یوزلرین سیلدكاری برمقرمه‌لری اولوب بعده هركیرلندكجه آتشه براغوب جمله كیری یانوب مبارك یوزلری طوقنمغین مقرمه‌یه آتش ضرر ایتمیوب صابونله یونمش كبی پاك وتابناك آتشدن چیقار ایدی ومبارك اغزلری یاریله عون باریله انواع امراض واعراضه نیجه دفعه فی الحال شفا وصفا كلمشدركه برقاچی قصهٔ غارده ومعجزات باب غزواتده واشبو باب انواع معجزاتدن بومحله‌دك جابجا مناسبتله ذكر اولنمشدر نظر اولنه * وصحابه‌دن بریسی قیومزك صویی طوزلودر دیو شكایت ایتدكده حضرت رسول علیه الصلوة والسلام واروب ایچنه توكرمكین فی الحال سكرمثال اولوب مدینهٔ منوره‌ده اندن طاتلو صو یوغیدی وبركره برقیونك صوینی قوغه ایچندن ایچوب باقیسنی قیویه دوكدكارنده دائما ایچندن مسك رائحه‌سی چیقار اولدی * وعاشورا كونلرنده كریمه‌لری حضرت فاطمه‌یه ممه امزر اوغلانجقلرین كتوردوب هربرینك اغزینه توكروب والده‌سنه ویروب بونی اخشامه دك امزرمه دیوب اوغلانجقلرك قارنی ریق حلاوت زفیق حضرت رسول شفیق ایله تحقیق

طوباردی * و برکون حضرت حسین صوسزلقدن شکایت ایتدکده رسول علیه السلام مبارك دیللرینی انك اغز ینه صوقدقده صوسزلغی بالکلیه دفع اولدی * وعتبة بن فرقد آداو کمسنه نك بدننده قورداشنی دیدکاری مرض چیقوب حضرت رسول علیه السلام انی صو یوب کوده سنه توکروب بعده مبارك اللریله مسح ایدوب یاخود کندو مبارك اللرینه توکروب بعده مسح ایتدکارنده فی الحال شفا بولوب کوده سنده مسکدن الطف رایحه استشمام اولنوب حتی من بورك برقاچ خاتونی روایح طیبه استعمالنده بذل مقدور ایدوب عتبه نك رایحهٔ لطیفه سی انلره غالب کلوردی بوخصوص دخی بشقه برمعجزهٔ عظیمه در * وایکیسی دخی کتب سیرده اولانك کمال اجمالیدر که حضرت سلمان فارسی دیار عجمدن دین حق ارامق ایچون کیدوب تدریجله مدینه ده بر یهودینك قوللغنه دوشوب بعده ایمانه کلوب برقاچ ییلدنصکره اوچیوز خرما اغاجیله قرق اوقیه التون بهایه کسلدکده رسول علیه السلام ایشیدوب مبارك اللریله ایکیوز طقسان طقوز خرما اغاجی دیکوب جمله سی اول زمانده میوه ویروب برینی حضرت عمر دیکمین میوه یه و یرمدکده حضرت رسول علیه السلام انی چیقاروب مبارك اللریله دیکدکده میوه ویروب بعض غزالردن طاوق یموررطه سی قدر التون کلوب سلمانه ویردکارنده یارسول الله بوغایت آزدر بنم بهامه یتشمز دیمکین مبارك دیللرینك اوستنه سوروب ویردکارنده حددن آشری آغر اولمغین قرق اوقیه بی افندیسی نامنه اولان یهودی یه ویروب قرق اوقیه دخی سلمانه باقی قالدی هرقرق درهمه عربجه اوقیه دینوب جمله سی که سکسان اوقیه ایدی اوچ بیك ایکیوز درهم اولور * تاریخ بخاریده مرویدر که حنظله بن جدیمك باشنه رسول علیه السلام مبارك اللرینی قویوب (بورك فیك) دیو دعا ایتمکین بعده برکسنه نك یوزنده یارقیونك ممه سنده شیش اولسه مزبور حنظله کندو النه اوفوروب باشنه قویوب (بسم الله علی اثر ید رسول الله) دیوب بعده اول شیش اوستنه النی سوردکده ورم والم ساکن وسالك راه عدم اولوردی * ومعارج النبوه ده مذکوردر که قتادة بن ملحانك یوزینه حضرت رسول علیه السلام مبارك اللرین سورمکین پیرفانی اولمغین اعضاسی بورشدقده یوزی مهره لو کاغد کبی براق وشفاف طوروب وحتی انك مرض موتنده برکسنه انك اوکنده طورور کن اوکمسنه نك اردندن برخاتون کچوب کندکده اوخاتونك قدوقامت وصورتنی اوکسنه قتاده نك یوزنده آینه دن کورر کبی بالتمام کوروب تعجب ایتدی * ومواهب لدنیه ده مذکوردر که رسول علیه السلام برکون نماز قیلارکن شیطان

(لعین)

لمین نمازلرین بوزمغیچون کلدکده رسول علیه السلام انی طوتوب صیقوب حتی
مبارك اللرینه انك اغزی صلیاری آقدی صحیحینده مرویدرکه (ان عفریتا من
الجن تفلت علی البارحة لیقطع علی صلوتی فامکننی الله فاخذته فاردت ان اربطه
علی ساریة من سواری المسجد حتی تنظروا الیه کلکم فتذکرت دعوة اخی سلیمان
رب اغفرلی وهب لی ملکا لاینبغی لاحد من بعدی فرددته خاسئا) دیو بیورمشلر
و صحابه دن بری قیومزك صویی طوزلودر دیو شکایت ایتدکده رسول علیه السلام
برلکن ایچنده مبارك ایاقلرین یویوب اشبو صویی اول قیویه دوککه امر ایدوب
دوکدکلرنده فی الحال سکر مثالی اولدی * وکتب سیرده محرردرکه مدینه ده
رئیس المنافقین اولان عبدالله بن ابی بن سلول مرض موتنده حضرت رسولی
چاغروب صورتا مسلمان شکلنده اولمغین ارقه کزده اولان کوملکی بکا کفن
ایده سز دیو منت ایتدکده رسول علیه السلام دخی مجرد لطف وکرمه معتاد اولوب
اکا بناء احسان ایدوب حتی نمازین دخی قلدقلرنده بعض صحابه نه خوش بویله
ایتدیکز دیوب بونلردخی (ومایغنی عنه قمیصی وصلوتی والله انی کنت ارجوان یسلم به
الف من قومه) دیو بیوردیلر واقعا کفار قبیلهٔ خزرجدن تمام بیك عدد کسنه
رئیسلری ابن ابی حضرت رسولك کوملکندن نفع رجا ایتدیککنه تعجب ایدوب
حق پیغمبرایدوکی مقرر انجق دیو جمله سی براغوردن صادقانه ایمانه کلدیلر * معلوم
اوله که حضرت رسول علیه السلامك اکثر اعضاء شریفه لرینك ذکر اولنانلردن
غیری بیحد اوصاف صافی اولوب لکن انلری معجزات بابنده یازمقدن اوصاف
وخصایص بابنده یازمق انسب واولی کورنمکین اول محله تأخیر اولندی (معجزات
متفرقه) که بللو برنوعدن اولمیه بو قسمك دخی افرادی بی حد ولایعد اولوب
ایچلرندن بعضلری بونلردرکه ذکر اولنور * تفاسیرده مذکوردرکه حضرت رسوله
مکه ده اوائل نبوتلرنده کفار قریش بدکیش ایچلرندن ولید بن مغیره عاص بن وائل
حارث بن قیس اسود بن یغوث اسود بن المطلب باب جفا واستهزاده سائرلرندن
زیاده اولمغین امر حقله جبرائیل علیه السلام (انا کفیناك المستهزئین الذین یجعلون
مع الله الها آخر فسوف یعلمون) آیتنی کتوروب بونلرك شرلرینی سندن دفع ایچون
ایشلرینی قایرمق امر اولندم دیوب ولیدك ایاغنه ایکنجینك اوچنجی سنه اوچنجینك
بورننه دردنجینك باشنه بشنجینك کوزلرینه اشارت ایتدکده بقدرة الله تعالی
ولیدك ایاغنه براوق طولاشوب کال تکبرندن اکیلوب یانه آتمغه عارلنمغین تمرنی
طیوغی طمرینه باتوب عرق النسا مرضنه اوغرایوب عاصك اوکچه سنه دیکن

باتوب طاوم کبی شیشوب حارثك بو رندن قانلرار یکلر آقوب اولکی اسود براغاج دیبنده صحیح وسالم اوتوررکن ناکاه باشنی اغاجه متصل اوروب ایکنجی اسود اعمی اولوب جمله سی هلاك اولدیلر * ومعارج النبوده عاصله مغیره‌نك هر بری بنی محمدك تکریسی قتل ایتدی دیو فریاد وفغان بیحد وبیپایان ایله جان ویردی دیو بیان اولنمشدر وکتب سیرده محرردرکه قبیلهٔ دوس رئیسی طفیل بن عمرو هجرتدن اول مکه‌ده ایمانه کلوب ولایتنده قومنی ایمانه دعوت ایچون حضرت رسولدن برمعجزه وعلامت دیلیوب بونلر دخی (اللهم اجعل له آیة) دیو دعا ایدوب طفیل قومنه واردقده ایکی قاشی اورتاسنده برنور عظیم برق اورمغه باشلادقده یارب بو علامتی یوزمدن کیدروب برغیری نسنه‌مده ایله که قومم بنی کندو دین باطلارندن چیقدیغم ایچون عقوبت اولدی صانمسونلر دیو دعا ایتدکده اول نورتابان یوزندن کیدوب النده طوتدیغی قامچیسی اوجنده معلق قندیل مثالنده ظاهر اولوب قومنك بعضی اوزمانده بعضی دخی خیبر غزاسنده دکتدر بجمله ایمانه کلدیلر ومدینه‌ده بنی النجار طائفه سندن برخاتونه برجنی عاشق اولوب دائما کلوب حضرت رسول علیه السلام مدینه‌یه کلدکلرندنصکره برکون خاتونك دیوارینه کلوب اوتوروب خاتون اکا نیچون اولکی کبی کلز اولدك دیدکده (جاء النبی الذی یحرم الزنا والحرام) دیو جواب کلام ایلدی وبعده الهجره اصحابدن یتمش کسنه سریهٔ بئرمعونه‌ده تفصیله محتاج وجهله غدر کفارله برکونده شهید اولدقلرنده ایچلرندن سابقا حضرت ابو بکرك قولی اولوب قدماء صحابه‌دن عامر بن فهیره‌یی حربه ایله اوردقلرنده کافرلرك کوزلری قارشوسنده ملکلر کوکه چکوب حضرت رسوله خبر ویردکلرنده (دفنته ملائکة الجنة ورفع روحه الی علیین) بیورمشلر وصحابه‌دن خبیب آدلو کسنه‌یی مکه‌ده کافرلر آصوب بعد الوفات عبرت ایچون ایندرمدکلرنده مدینه‌دن حضرت رسول علیه السلام انی خفیة آلوب کتورمکه آدم کوندردکلرنده ایکی کسنه میتی داراغاجندن برطرافتله آلوب کتوررکن کافرلر طویوب اردلرنجه یتمش نفرآتلو کوندروب یتشدکلرنده خبیبی کافرلر آلمق ایچون اشاغه براقدقلرنده بریاریلوب نابدیداولمغین کافرلر دونوب کتدیلر وکبار صحابهٔ ابراردن سعد بن معاذ غزوهٔ احدده مجروح اولوب بعدزمان اوسببله وفات ایتدکده حضرت رسول علیه السلام خبر ویردکلری اوزره نمازینه یتمش بیك ملك حاضر اولوب ودخی کمال سرورندن عرش عظیم صارصلوب ومقبره سی قازیلورکن مسك رایحه‌سی عالمی طوتوب طپراغندن برکسنه برقبضه آلوب کیدوب وبعد زمان باقدقده صافی مسك

اولمش کوردی حضرت رسول علیه السلام غزوهٔ حدیبیه‌ده مکه‌یه عمره ایتمك
ایچون وارمق ایستیوب کفار قریش رضا ویرمکین عمره شرائطنك بعضنی ادا
ایچون حاضر اولان اصحابله قربانلر بوغازلیوب تراش اولدقلرنده محکم یل اسوب
جمله‌نك باشلری صاچنی برقوناق یردن مکه‌یه ایلتدی هجرتك یدیسنده رسول
علیه السلام حبش پادشاهی نجاشی‌یه وروم پادشاهی هرقله وعجم پادشاهی
خسروه ومصر حاکمی مقوقسه وشام حاکمی حارث غسانی‌یه وعمان حاکمی ثمامه
ابله هوذه‌یه ایمانه دعوت ایچون برنامه ایله ایلچیلکه کوندرمکه بر کسنه تعیین
ایتدکلرنده واره‌جقلری ولایت خلقنك دیللرینی بلمزلر ایکن اول کیجه یاتوب ایرتسی
قدرت حقله هر بری اودیلی بیلوب تمام سویلمکه باشلادی اشبو قصه
عظیم معجزه دردیمشلر وکتب سیرده مذکوردرکه عجم پادشاهی خسروه انسان
صورتنده برملك تنهاسنده کوریتوب النده برعصا طوتوب ای خسر والله تعالی
کوکدن کتابله برپیغمبر کوندرمشدر اکا ایمان کتور یوخسه بونی باشکده پاره‌لرم
دیوب اودخی فارسیجه بهل بهل یعنی قوانجتمه قوانجتمه دیوب کله‌جك یـل
دخی بویله ایدوب اوچنجی یلده دخی بویله ایدوب لکن ایمانه کلمیه‌جکی معلوم اولمغین
عصایی باشنده پاره‌لیوب کیدوب اوکیجه خسروی کندونك اوغلی شیرویه خنجر
ایله اوروب قتل ایتدی * رسول علیه السلام صحابه‌دن علاء الحضرمی یی ولایت
بحرین پادشاهنی ایمانه دعوته نامه ایله کوندروب اودخی یولداشلر یله دیار کنارنه
کلوب کمی اولمامغین بعض دعا اوقیوب دریا اوزرنده قدرت حقله یوریوب کچوب
کتدیلر وصحابه‌دن حمزهٔ اسلمی ایدر حضرت رسولله برسفرده برقرا کوکیجه‌ده
عسکر یول آزدیروب طاغلدقلرنده بنم پارمقلرم حکمت خدا ایله مشعله آسا پرضیا
اولمغین طاغیلانلر آنك ضیاسنده جمع اولدیلر ومدینه‌ده برقرا کوو یغمورلو کیجه‌ده
یتسـو نمازی قیلدقدنصکره حضرت رسول علیه السلام قتاده بن النعمانك النه
براغاج پاره‌سی ویروب بونکله یـله کیت یولـده اوکوکجه واردکجه اون ذراع
یره‌دك ضیاسی اولسه کرکدر اوك ایچنه کیردکده برسیاه نسنه کورسـك کرکدر
انی دوکوب قواسینکه اوشیطاندر دیوب مزبور قتاده کتدکده جمله بیوردقلری
بالتمام واقع اولدی بوقصه حقیقتده ایکی معجزه‌در حضرت رسـول علیه السـلام
یانـندن برقرا کوکیجه‌ده عبـادبن بشر ایله اسید بن حصین بر مصلحته کیدوب
هربرینـك النده برعصا اولوب یولده کیدرکن برینـك عصاسی قدرت حقله
چراغ اولمغین آنك ضیاسـیله یوریوب یول آیرلـدیغی یره کلوب هر بری بریوله

کندکده هر برینك عصاسی کندو به برچراغ اولدی و برکون مدینه‌ده رسول
علیه السلام حجرهٔ شریفه‌لرندن مسجده چیقوب (لن یبسط احد ثوبه حتی اقضی
مقالتی هذه ثم یجمع الاوعی ماأقول) دیدکلرنده ابوهریره خرقه‌سن یایوب رسول
علیه السلام سویلیه‌جکلری سوزی بتوردکده (اجمعها) دیوب اودخی خرقه‌سنی
ذیلو شروب کوکسنه قوجدقده هرایشتدیکی سوزی اصلا اونوتمز اولدی حتی
کندودن مرویدرکه حضرت رسولدن بش طغرجق طلوسی علم از برلیوب
ایکیسنی چیقاردم اکر اوچنی چیقاریدم خلق بنی طاشلرلردی دیوب برروایتده
حضرت رسولدن ایکی قاب طلوسی علم از برلدمکه برینی خلقه دیدم برینی دخی
کشف ایدیدم باشم کسلوردی دیدی وکبار قدماء صحابه‌دن زیدبن حارثه‌یی
تفصیله محتاج وجهله برتنها یولده برخرابه‌ایچنده سابقاقتل نفوسه معتادومأنوس
اولان کرا ایله طوتدیغی قاطرجیسی اولدرمك ایستیوب بودخی بعدالاستیذان ایکی
رکعت نماز قیلوب بعده اوچ کره یاارحم الراحمین دیدکده هر برنده (لاتقتله)
یعنی قتل ایله دیو هاتفدن برصدا کلوب یانمزده آدم وار اوله دیو قاطرجی ملعون
چیقوب بنه کیروب اوچنجیده صافی دموردن اوجی آتشدن حربه‌او برهیئتلوآتلو
کلوب قاطرجی‌یی حربه ایله قتل ایدوب مزبور زیده‌سن (یاارحم الراحمین) دعاسنی
ابتدادیدیککده بن یدنجی کوکده اولوب ایکنجیده اولکی کوکده اولوب اوچنجیده
سکا یتشدم دیوب ملائکه‌دن ایدوکی مقرراولدی * ودلائل النبوه‌ده اولان
تفصیلك اجمالی بودرکه حضرت رسول علیه السلامك خاتونی ام سلمه آزادایدوب
بعده خدمت رسوله تعیین ایتدیکی سفینه آدلو صحابی روم سفرنده عسکردن ایریلوب
کافره اسیر اولوب بعده قاچوب کلورکن برارسلان کوروب بن رسول اللهك
قولیم سرکذشتم بودردیوب حکایت ایتدکده ارسلان بوکایوزینی کوزبن سوروب
یانجه یوریوب آدم سسنی ایشتدکجه بوکا ضررایرمسون دیو ارسلان درت یکا
سکردوب بوقلیوب بنه فی الحال کلوب بواسلوبله چاق عسکر اسلامه‌دك کتوروب
بعده دونوب کتدی ومسلمانلردن جهجاه غفاری حضرت عثمان خلافتنده خروج
ایدوب حضرت رسولك مبارك عصالرینی آلوب دیزی ایله قیردقده بریلدنصکره
دیزنده شیرپنجه مرضی چقدی * وکتب سیرده مذکوردرکه حضرت معاویه
شامدن بخ‌ کلوب حضرت رسولك مدینه‌ده‌کی منبرشریفلرینی تبرکا شامه
ایلتمك ایچون یرندن تحریك ایتدکده کونش طوتلوب عالم قراکوظلمات اولوب
بلدیزلر دخی کورنمکین فراغت ایتدی

(باب)

باب خامس عشردر خصايص وفضائل رسول اكرم صلى الله عليه وسلم

معلوم اوله كه خصايص وفضائل رسول مقبول محمود الشمائل وممدوح الخصائل مطولات كتب سيرده واجباته محرماته مباحاته فضائل وكراماته تقسيم اولنوب لكن اولكى اوچ قسم نفسلرينه متعلق اولان احكام شرعيهٔ دنيويه اولوب مناقب ومراتب عليه لرندن اولمامغله چندان فضيلتلرين بيان اتمامكين بومختصر ايجاز انتسابده اطنابدن اجتناب اولنوب طلبا للاختصار اهم مهمات اولان اكثر فضائل وبعض خصايصلرى ذكرنه اقتصار ايچون مواهب لدنيه دن وشيخ جلال الدين سيوطينك انموذج اللبيب فى خصايص الحبيب رساله سندن وبعض معتبراتدن بوز اون مقدارى فضيلت وخاصه نقل اولنديكه ايچلرندن خصايص احوال معراج واحوال وفات واحوال اخرويه لرى بحد خصايص وفضائلى شامل اولمغين حقيقتده نيچه يوزبلكه نيچه بيك عدد ذكر واشارت اولنمش اولور* اولا معلوم اوله كه اتفاق عامهٔ علماايله روح شريف حضرت محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم ابدا سرمدا اول جميع مخلوقات خدا جل وعلادر (ديگر) جميع مخلوقات دخى بالاتفاق آنك نورندن يرادلمشدر حتى بعض علماء عرفان استيناس (النبي صلى الله عليه وسلم هوالجنس العالى على جميع الاجناس والاب الاكبر لجميع الموجودات والناس) ديوب بعض عارفين دخى بوسرى بويله تبيين ايتمشدر (نظم) احمد مرسل آن خلاصهٔ كون* پرده پوش امم بدامن عون* نه سپهر از وجود او شد چيز* بلكه هژده هزار عالم نيز* زبدهٔ هرچه بود وهرچه بود* دولتى زين بزرگتر چه بود* هستى ازوى علم برآورده* اوتفاخر به نيستى كرده (ديگر) مواهب لدنيه ده بعضلر ديديلركه حضرت آدمك جسدى يراديلوب دخى روح نفخ اولنمدين حق تعالى حبيبى محمدى آدمك جسدندن محض قدرتيله چيقاروب پيغمبر ايدوب ميثاق آلوب بعده ينه جسد لماع آدم نقاعه ارجاع ايدوب آدمه نفخ روح اندنصكره اولدى واقعا حضرت رسوله نه زمانده پيغمبر اولديكز ديو صوردقلرنده (وآدم بين الروح والجسد حين اخذمنى الميثاق) بيوردقلرى ودخى بوكا بكزر برقاچ حديثلر بوخصوصه دلالت وشهادت ايدر ديو مذكوردر (ديگر) اخذ ميثاق اوئنلرك دخى اوليدر (ديگر) روزالستده بلى ديو اقرار الوهيت وربوبيت خدا جل وعلا ايدنلرك دخى اوليدر نتكيم بوخصوص باب احوال آدم عليه السلامده تفصيل اولنمشدر (ديگر) اتفاق علماء آفاق اوزره جميع كائنات اول سيد

سادات ومنبع سعادات ایچون یرادلمغین افضل وا کمل عامهٔ مخلوقاتدرتکیم دیمشلردر نظم) محمد که آفرینش راغرض اوست * مراد از جوهر وجسم وعرض اوست * سپهسالار دیوان نبوت * سر افزای ایوان جلالت * خلایق خوشه چین خرمن او * ملائك خاشه روب کلشن او * فلك را خاکپایش تاج زرین * بقرآن نعت اوطه ویس * فرشته در رکابش راه پوبی * فلك میدان اورانیم کوبی * کل خوش بوی این فیروزه کلشن * شبستان جهانرا شمع روشن * زر خالص زکان کبریا اوست * همه عالم مسند وکیمیا اوست * ثنا ومدحش انسان چون توان کفت * که مدح اوخداوند جهان کفت * طفیلش هرچه بود وهرچه باشد * کرامت بیش ازین دیکرچه باشد (دیکر) کعب الاحباردن مرویدر که حق تعالی محمد اسمنی عرش وجنان وهفت آسمانك واثلرده اولان جمیع اشیانك اوزرینه یازمشدر محرز سطور اولان عبد پرقصور ایدر * همان انجق علویاتده دکل سفلیاتده دخی یازمشدر زیرا کتاب المیزانده هندستانده بردرلو کل اولورکه یپراقلری اوستنده قدرتدن محمد رسول الله یازلمشدر دینوب * مواهب لدنیه‌ده مرویدر که هندستانك بریرنده بردرلو قیرمزی کل بترکه هر برینك هر یپراغی اوستنده قدرتدن آق خطله (لا اله الا الله محمد رسول الله) یازلمشدر برجزیره‌سنده برآق کل بترکه صاری خطله (براءة من الرحمن الرحیم الی جنات النعیم لا اله الا الله محمد رسول الله) یازلمشدر برشهرنده دخی برسیاه کل بترکه آق خطله (لا اله الا الله محمد رسول الله ابو بکر الصدیق عمر الفاروق) یازلمشدر اشبو شهرك جمله خلقی طاشلره طاپوب تکری وپیغمبرندر بلمزلر برشهرنده دخی میوه‌سی بادام کبی براغاج اولوب یمشلرینك ایچنده یشیل یپراق واردرکه اوستنده قزل خطله (لا اله الا الله محمد رسول الله) یازلمشدر اهل هند اول میوه ایله تبرك ایدوب ویغمور یاغمغه انکله استسقا ایدرلر بصره قربنده ایله شهرینك ایرماغنده دخی برصیاد بربالق طوتوب صاغ طرفنده لا اله الا الله صولنده محمد رسول الله یازلمش کوردی وبعض کمسنه‌لر برصاری قاون یاخود قارپوز کوردیلرکه اوستنده وافر خطلر اولوب جمله‌دن برطرفنده الله برطرفنده دخی احمد یازلمشدر هجرتك سکزیوز یدیسنده یاطقوزنده بعض کمسنه‌لر تازه اوزم دانه‌سی اوستنده سیاه خطله محمد یازلمش کوردیلر ودخی برجزیره‌ده بربیوك اغاج وار ایمش که یپراقلرینك لطیف رایحه‌سی اولوب هر یپراق اوستنده قزل آق یشل قارپشوب شمدروزی آشکاره جلی خطله قدرتدن اوچ سطر یازلمشدرکه بری (لا اله الا الله) بری (محمد رسول الله) بری (ان الدین عند الله الاسلام) در

(ودخی)

ودخی خراسان ولایتنده براوغلانجق طوغوب قدرتدن برطرفنده (لااله الا الله) برطرفنده (محمد رسول الله) یازلمشدی دیو تفصیل اولنوب کتاب موضوعات العلومده مرقومدر که برمعتمد علیه کمسنه بکا دیدیکه برصادق کمسنه نقل ایتدیکه برچکرکه کوردمکه برقنادی اوستنده (لااله الا الله) برنده دخی (محمد رسول الله) یازلمش دینوب اشبو تاریخ مختصر معتبرلکچاق ابتدالرنده احوال ماوراء جبل قافده بوذکر اولنان اموره مشابه تفصیل یکچشمدر اکا دخی نظر اولنه جق (دیکر) خصایص الحبیبده مذکوردر که ملائکهٔ کرام نام واجب الاحترام رسول علیه السلامی علی الدوام ذکر ایدرلر (دیکر) تفسیر کبیرده مذکوردر که حضرت آدمه ملائکه سجودله امر اولندقلری جبین مبیننده نور محمدی اولدیغیچون ایدی (دیکر) ینه خصایصده مذکوردر که آدم علیه السلام زماننده نماز ایچون اوقنان اذان ایچنده حضرت محمدک اسمی بیله اوقنوردی (دیکر) مرویدر که انبیانک هر برندن وامتلرندن دخی محمد سزک زمانکزده پیغمبر اولورسه اکا ایمان کتوروب نصرت ومعاونت ایده سز دیو عهد ومیثاق النمشدر (واذ اخذ الله میثاق النبیین لما آتیتکم من کتاب وحکمة ثم جاءکم رسول مصدق لما معکم لتؤمنن به ولتنصرنه) آیتندن مراد بودر امام سبکی ایدر بو آیت جمیع انبیا وامم ماضیه امت محمد اولوب حضرت محمد علیه السلام نبی الانبیا اولمغه دلالت ایدر انکیچون لیلهٔ معراجده اول رسول همام جمله انبیایه امام اولوب یوم قیامتده دخی جمله‌سی علم شریف رسول اولان لوآء الحمد منور ولامع التنده مجتمع اولسه‌لر کرکدر (دیکر) کتب وصحف سابقه ده خصوصا توراة وزبور وانجیلده حضرت رسول علیه السلام واصحاب وخلفاسی وسائر امتی اوصاف صافله مدح اولنوب آخر زمانده کله‌جکنه اشارت وبشارت اولنمشدر (دیکر) حضرت حق حبیبنی تشریفا کندو اسم وصفاتندن اولان محمود اسمندن محمد لفظی مشتق ایدوب تسمیه ایتمشدر نتکیم صحابه دن حسان ابن ثابت رضی الله عنه دیمشدر (نظم) وشق له من اسمه لیجله * فذو العرش محمود وهذا محمد (دیکر) خصایص الحبیبده بیک اسملری اولوب یتمشی اسماء اللهدن ایدی بعضیلر اسماء حسنی عددنجه طقسان طقوز اسملری وارایدی دیدی دینوب شفاء قاضی عیاضده اسماء حسنادن اوتوز اسمله مسمی ایدیلر دینوب احکام القرآنده اسماء الله عددنجه تمام بیک اسملری واردر دینوب مواهب لدنیه ده حروف تهجی ترتیبیله درتیوزدن زیاده اسملری یازلمشدر که جمله‌سی اوصاف ومدایح قسمندندر (کثرة الاسماء دلیل شرف المسمی) مثلی معلوم علمادر (دیکر) مرویدر که

دنیایه سعادتله کلدکلری ساعت بر عظیم نورله طوغوب والدهٔ ماجدهلری آنك ضیاسنده شام شهرنك قصرلرین کوروب سائر انبیا والدهلری دخی بوحالی مشاهده ایدرلر ایمش (دیکر) بدن حسنلری پاك وتابناك طوغوب مبارك کوبکلری قدرتدن کسلمش وسنت اولنمش طوغدیلر انبیادن سنتلو طوغانلر جمله اون اوچ کمسنهدرکه بو قاروده سام بن نوح علیه السلام فصلنده یازلمشدر (دیکر) طوغوب ابتدا یر یوزینه دوشدکلری آنده شهادت بارمقلرین قالدیروب سجده ایتدیلر (دیکر) حین ولادتده نیجه عظیم علامتلری ظهور ایتمشدرکه بعضلر باب ولادت رسولده کچمشدر بعضلری دخی کلی تفصیله محتاج اولوب مولد کتابلرنده مذکوردر (دیکر) طوغدقلرنده شیاطین ملاعین کوکه چقمدن وکوکه یقلاشمقدن بالکلیه محروم ورجوم نجوم ایله ممنوع ومغموم اولدیلر (دیکر) طوغدقلرندن جمیع ممالك جهانده اولان اصنام واوثان سرنکون وکفار فجار حیران ومحزون اولدیلر (دیکر) سعادتله اوغلانجق ایکن مبارك بشکلرنی بعض ملائکه صالارلر ایدی (دیکر) ینه بشکده ایکن کوك یوزندهکی آی ایله سویلشوب کندولرنه یره اشارت ایدرلرسه آی اول طرفه میل ایدردی (دیکر) امام واقدی قولنجه بشکده ایکن سویلدیلر (دیکر) کتب سیرده محرر اولدیغی اوزره قبل النبوه اوغلانجق ایکن دخی صحراده کزدکلری یرده مبارك باشلری اوستندن بر پاره بولت خالی اولمیوب سایبان اولوردی ملکلر دخی کولکه ایدرلردی دیشلر (دیکر) مبارك سینهٔ حکمت دفینهلرنی ابتدا اوچ یاشنده بعده پیغمبر اولدقلرنده بعده لیلهٔ معراجده جبرائیل علیه السلام شق ایتمشدرکه تفصیلی باب ولادتلرنده کچمشدر نظر اولنه (دیکر) خصایص الحبیبده مذکوردرکه جمیع انبیانك مهرنبوتلری صاغ اللری اوستنده اولوب لکن حضرت رسولك مبارك ارقهلرنده صول کورکه یقین یورك اوستنده ایدیکه قلبلر ینه اصلا شیطان ظفر بولمامغیچون ایدی بعضلر بیله طوغدیلر دیوب قول اصح اوزره جبرائیل علیه السلام جنتدن کتوردیکی خاتمله عقیب شق صدرده مهرلیوب انك نشانی ایدی (دیکر) مرویدرکه رسول علیه السلام اوکندن نیجه کوررسه اردندن دخی او یله کورردی (دیکر) کوندز آیدنلقده نیجه کوررسه کیجه قرا کولقده دخی اویله کورردی (دیکر) مبارك کوزلری ثریا ایچنده اون ایکی یلدز واراید وکنی کورمش ایدی (دیکر) مبارك اغزلرینك یاری یعنی توکرکی آجی صولری لذیذ ایدوب ونیجه خستهلره شفا واوغلانجقلره سود یرینه غذا اولمشدی (دیکر) مبارك کوزلری اویودقده

قلب شريفلری دائما اویانق طورردی (انا معاشر الانبياء تنام اعيننا ولاتنام قلوبنا) حديثی اوزره جمله انبيا بوحالده مشترك ايديلر (ديكر) مدت عمرلرنده اسنمك واقع اولمامشدی سائر انبيا دخی بويله ايديلر زيرا اسنمك كسلدن وكسل شيطاندندر (ديكر) مدت عمرلرنده احتلام اولمق اولمامشدی سائر انبيا دخی بويله ايديلر زيرا احتلام شيطاندندر (ديكر) بدن شريفلرينك عرقی مسكدن اعلا قوقمغين نيجه كسنه‌لر جمع ايدوب تعطر وتطيب ايچون صقلرلردی حتی طبرانی روايت ايتمشدر كه برفقير كسنه قزنی اره‌ويرد كده حضرت رسولدن جهازه معاونت رجا ايدوب بونلرده دخی حاضر نسنه بولنمامغين بركوچك شيشه ايچنده عرق شريفلرين طولديروب (مرها فلتتطيب) ديوب ويردكده واقعا اوقزاندن یوزينه واسبابنه سوردكده رايحه‌سنی قوكشيلری طویوب قوقوب صقالر سوروب مدينه‌ده اول‌خاندانه بيت المطيبين ديو آد قومشلردی (ديكر) مبارك قامتلری معتدل ايكن حددن آشری اوزون بويلو كسنه يانده بوريسه‌لر باخود اوتورسه‌لر البته اندن اوزون وبويك كورينورلردی بوخصوص غايت غريب معجزه‌دردیمشلر (ديكر) شمس وقمر ضياسنده بوريسه‌لر اصلا كولكه‌لری یره دوشمزدی زيرا (اللهم اجعلنی نورا) ديو دعا ايتمشلردی (ع) بومثلدر نورك اولمز كولكه‌سی (نظم) ذات توخورشيد سپهر صفاست * لاجرمت سايه نه اندرقفاست * سايه‌چه سان باتوكندهمرهی * روكه توخودسايۀ نوراللهی (ديكر) خصايص الحبيبه‌ سفرلرده حضرت رسوله ملكلر واسی زمانلرده بولتلردخی كولكه‌لك اولورلردی واغاجلر كولكه‌سنه حضرت رسول عليه السلام توجه بيوردقده مقدما بعض كسنه‌لر واروب كولكه‌یه اوتورمش اولسه‌لر كولكه اوزانوب حضرت رسوله یتشوردی دينوب لكن مواهب لدنيه‌ده حضرت رسوله بولتلر وملكلر سايبان اولدقلری قبل النبوه ايدوكی محلنده مصرحدر حتی مدينه‌یه كلدكلرنده بولشمغه كلان اهل مدينه‌نك نيجه‌سی ابوبكرله پيغمبری فرق ايده‌میوب بواثناده حضرت رسولك اوستنه كونش كلدكده ابوبكر قالقوب كندو رداسيله كولكه ايتدكده اوعلامتدن فرق ايتديلر دينوب بوعلامتلر قبل النبوه ايدی ديدوكی غالبا صحيح اولمقدر زيرا بعد النبوه (اللهم اجعلنی نورا) ديدكلرينه بناء نور محض اولمغين شمس وقمر ضيالرنده اصلا كولكه‌لری یره دوشمزدی ديو اتفاق اولنمشدر اوزرلرينه بولت وملائكه قنادی سايبان اولمجق معجزۀ مزبوره‌نك اثری ظاهر اولمامش اولور والله اعلم بالصواب (ديكر) مبارك بدنلرينه ولباسلرينه بت وسيكك وسيوری سيكك اصلا قونمز ايدی (نظم) حلوای پسين انبيايی * وين طرفه كه برتو يك مكس نيست (ديكر) لباس

شريفلرینی هرنه دکلو کیسه‌لر اصلا کیرلنمز ایدی (دیکر) هرنه یره کتسه‌لر قفالرنده نیجه ملکلر دائما بیله یوریوب کیدوب اصلا خالی اولمزلردی حتی بوسببدن بولده بیان یوریدکجه جمله اصحابی او کجه یوریدوب قفامی ملائکه‌یه قوکز دیرلردی (دیکر) طاش اوستنده یوریدکلرنده مبارك ایاقلری طاشده تأثیرایدوب چقور ایدردی قوم اوستنده یوریدکلرنده اصلا ایزلری یعنی ایاقلری نشانلری کورنمزدی بوایکی قصه غایتده امرغریبدر دیمشلر (دیکر) ودخی یوریدکلری زمانده یریوزی مبارك ایاقلری التنده طی اولوردی (دیکر) قضاء حاجت ایتدکلرنده البته یریارلوب بول وغائطلرینی فی الحال ایچروآلوب بعده قپانوب یریوزنده اندن ذره دکلو نشان کورنمیوب واول محلدن مسك اذفرکبی لطیف رائحه ظهور ایدوب سائر انبیا حالی دخی بویله ایدی دیمشلر (دیکر) سیدکلری وقانلری قول اصح اوزره طاهر وحلال اولمغین بعض صحابه تبركا ایچوب کیمی شفا بولوب کیمنه دخی دخول جنته بشارت بیورمشلردی نتکیم کتب سیرده تفصیل اولنمشدر والحاصل خصایص بدنیه‌لری وافراولوب نیجه‌سنده انبیا ایله مشترك اولوب اکثری کندولره مخصوص ایدیکه تفصیلی مطولات کتب سیرده محرردر (دیکر) اعظم فضائل رسول هدایت منهاج معراج مورث الابتهاجدرکه انبیا ومرسلیندن هیچ برینه میسراولمدیغندن ماعدا حقیقتده نیجه یوزبلکه نیجه بیك معجزات وعلاماتی مشتمل اولمغین تفصیلی نیجه جلد کتاب اولمغه متحملدر کمال اجمالی بودرکه براق پران ایله برآنده مکه‌دن قدسه اندن هفت آسمانه اندن عرش رحمانه واروب عجایب آثار ملکوتی وغرایب اسرارلاهوتی کوروب بیلوب حضرت رب العزتی قول اشهر واظهر اوزره چشم سرایله بی کیفیت کورمك میسر اولمشدر نتکیم شیخ نظامی دیمشدر (نظر) دید محمدنه بچشم دکر * بلکه بدین چشم سرآن چشم سر * خورده شرابی که حق آمیخته * جرعهٔ آن بردل ماریخته * لب بشکر خنده بیاراسته * امت خودرا زخدا خواسته * همتش ازکنج توانکرشده * جملهٔ مقصود میسرشده (دیکر) اول سیدالانامه صلوة وسلام امت عالی همته فرض اولوب انبیا ومرسلیندن هیچ برینه کندوامتی صلوة وسلام ایتمك فرض ایدوکی معلوم دکلدر یالکز امت دکل ملائکهٔ کرام ایله حضرت رب علام دخی صلوة وسلام ایدر صلواته متعلق تفاصیل مهمه عن قریب باب صلواتده ذکراولنور (دیکر) کتب سیرده محرردرکه رسول علیه السلام افضل جمیع مخلوقات اولدیغی کبی اعلم جمیع ماسوی الله ایدوکی محل اشتباه اولمیوب

(انا مدينة العلم) حديثی اکا کواهد رصدق نبوت وکمال فضیلتلرینه شاهد بو یتر که
امی اولوب دنیاده برفرددن استفاده ایتمامشکن حضرت رب کریم علیم علوم اولین
وآخرینی اکا تعلیم ایدوب عارف اسرار ملك وملکوت واقف اطوار عالم لاهوت
ایتمشدی نتکیم قصیدهٔ برده‌ده دیمشدر که (نظم) فان من جودك الدنیا وضرتها *
ومن علومك علم اللوح والقلم (نثر) مواهب لدنیه‌ده مذکوردر که رسول علیه السلام
(مثلت لی امتی فی الماء والطین وعلمت الاسماء کلها کما علم آدم الاسماء کلها) بیورمشدر
پس حضرت آدمه اسماء جمیع علوم تعلیم اولندیغی کبی حضرت محمد علیه السلامه
هم اسماء جمیع علوم هم حقایق وذوات جمیع علوم تعلیم اولنمشدر نتکیم قصیدهٔ
برده صاحبی بر غیری قصیده سنده حضرت رسوله خطابا دیمشدر که (نظم) لك
ذات العلوم من عالم الغیب * ومنها لآدم الاسماء (نثر) خصایص الحبیبده مذکور
در که حضرت رسوله مغیبات خمسه‌دن ماعدا جمیع اشیانك علمی ویرلمشدی
بعضلر قولنجه آنلر دخی بلدر یلوب لکن کتم واخفاسیله مامور ایدیلر حقیقت روح
دخی معلوملری می ایدی دکلیدی بو وجهله اختلاف اولنمشدر (دیکر) ینه
خصایصده مذکوردر که حضرت رسوله امتی عرض اولنوب جمله سنی کوردی
ویوم قیامته دك امتی ایچنده نه واقع اوله جق ایسه جمله سی دخی عرض واعلام
اولندی (دیکر) مواهب لدنیه‌ده وهبدن مرویدر که کتب سابقه‌دن یتمش بر
کتابده کوردمکه حق تعالی جمیع بنی آدمه ویردیکی عقل حبیبنه ویردیکی عقله
نسبت دنیا قوملرینه کوره برذره قدردر (دیکر) فضائل رسولدن بری دخی
کله جك بابده تفصیل اولنه جق وجهله اخلاق حمیدهٔ غیر عدیده‌یی جمع ایدوب
هر بر خصلت حسنه‌لری مجموع مخلوقاتده اولاندن زیاده اولدیغیدر که حضرت
خدا جل وعلا قرآنده (وانك لعلی خلق عظیم) دیو ثنا ایتمکین تفصیلی قابل تحریر
وادا دکلدر نتکیم شیخ ابن الفارضی برکسنه واقعه سنده کوروب نیچون حضرت
رسولی مدح ایتمدك دیدکده بو رباعی ایله هم مدح صواب مورث الثواب هم جواب سحر
حلال انتساب تحسین اکتساب ایدوب دیمشکه (نظم) اری کل مدح فی النبی مقصرا *
وان بالغ المثنی علیه واکثرا * اذا الله اثنی بالذی هو اهله * علیه فما مقدار ما یمدح الوری
(نثر) تفاسیرده (وانك لعلی خلق عظیم) آیتنده حق تعالی رسولنی جمیع اخلاق ذمیمه‌دن
تنزیه وجمیع اخلاق حمیده ایله توصیفه اشارت واردر دینوب بعض عارفلر دیمشلردر که
(نظم) ای کفته ذات حق بخودی خودت ثنا * ما از کجا ومدح وثنای تو از کجا *
ماخود کییم تا بثنای تو دم زنیم * در معرض لعمرك لولاك والضحی * لطف خدای

جمله کمالات خلق را * یکجای کرد وداد بدونام مصطفی * مقصود آفرینش عالم تو بی همان * زانجاشدی بعزو شرف شاه انبیا (دیکر) بری دخی کلمهٔ شهادتده واذان واقامتده وتشهد وادعیه وانواع عبادتده وخطبه‌لرده ومجالس نصیحتده واوقات ضیق وشدتده ودخی نیجه حالتده حتی قبر ومحشر وجنتده محصل ارضین وسماواتده وجمیع عوالم وکائناتده والسنهٔ عامهٔ مخلوقاتده اسم محمد علیه السلام مقارن نام رب الانام اولدیغیدر که رسول علیه السلام (اتانی جبریل علیه السلام فقال ان ربی وربك یقول لك اتدری کیف رفعت ذکرك قلت الله اعلم قال اذا ذکرت ذکرت معی) دیو بیوروب (ورفعنالك ذکرك) آیتی بوکا دلالت ایدوب ماسوی اللهدن برفرده بوحالت میسر اولمدیغی مقرردر دیمشلر (نظم) زهی عزت زهی رفعت زهی جاه * زهی فضل وکرامت بارك الله (دیکر) جمله فضائللرینك اعظمی حبیب الله اولدقلریدر که کتب سیرده سلمان فارسیدن مرویدرکه (هبط جبرائیل علی النبی صلی الله علیه وسلم فقال ان ربك یقول ان کنت اتخذت ابراهیم خلیلا فقد اتخذتك حبیبا وماخلقت خلقا اکرم علی منك ولقد خلقت الدنیا واهلها لاعرفهم کرامتك ومنزلتك عندی ولولاك ماخلقت الدنیا (نظم) چوکفتی حبیبی الله الانام * همه مدحها کفته شد والسلام (دیکر) حضرت رسولدن دخی مرویدرکه (ان الله اتخذنی خلیلا کما اتخذ ابراهیم خلیلا) بیورمشلر معارج النبوه‌ده مذکوردرکه حق تعالی ابراهیمی خلیل ایتدیسه محمد مصطفایی هم خلیل هم حبیب ایدوب امتنك صلحاسنه دخی حبیب اطلاق ایتدی نتکیم قرآنده (قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله) بیورلمشدر (دیکر) کتب تفاسیرده تحریر اولنمشدرکه (ولسوف یعطیك ربك فترضی) آیتی حق تعالی رسولنه دنیاده ویره‌جکی علوم وکمالات واحکام شریعت ودیانات واعدایه نصرت وغلبات ویوم قیامته‌دك امتنه واقع اوله‌جق فتوحات وانواع واقعات وآخرتده ویره‌جکی اقسام شفاعات ودرجات عالیات وخارج علم مخلوقات اولان انواع حالات ومعاملات وآخرتده ویره‌جکی اقسام شفاعت وتجلیاته اشارتدر بوخصوص اعظم واعم بشارات اولوب بومرتبه وعدهٔ عظیمه عمومه انبیادن برنبی کریمه میسر اولمدیغی مقرردر حتی تفسیر جلالینده مذکوردرکه بوآیت کریمه نزول ایتدکده رسول علیه السلام (اذا لا ارضی وواحد من امتی فی النار) بیورمشدر یعنی بویله اولیجق امتمدن هیچ برکسنه‌نك جهنمده اولدیغنه راضی اولمزم دیمکدر (جعلنا الله من امته وثبتنا علی سنته وملته وحشرنا فی زمرته وحرمنا علی النار بشفاعته بعزته وحرمته (دیکر)

کتب سیرده محرردرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم لیالی وایامده یقظه ومنامده
وحدت وکثرتده سفر واقامتده گاه قلبا وبدنا گاه همان قلبا جناب حقله معامله‌دن
برلحظه خالی اولمیوب (لی مع الله وقت لایسعنی فیه ملك مقرب ولانبی مرسل)
حدیثی مفهومنجه بعض زمانلرده تجلیات بهیهٔ الهیه‌یه بالکلیه مستغرق اولوب
ارشاد عباد ایچون توجه قلب شریفلرین عالم بشریته دوندرمك استدکلرنده
دفعه مجال اولمامغین تدریجله اولسون دیو (کلمینی یاحمیرا) یعنی یاعائشه بکا سویله
دیو بیوررلردی * مرویدرکه صباح نمازینك سنتنی قیلوب حضرت عائشه اویانق
ایسه انکله سویلشوب دکلسه برمقدار یرپوزینه سویکنوب بعده فرضی جماعتله
قیلمغه طشره چیقارلردی سنت عقبنده طوغری طشره‌یه چیقسه‌لر تجلیات الهیه‌دن
حاصل اولان اسرار وانوار جهتندن مبارك یوزلرینه هیچ کمسنه باقمغه قادر
اولمزدی دیمشلر (دیگر) علما دیدیلرکه حق تعالی قرآنده هرپیغمبره اسمیله خطاب
ایدوب لکن حبیبنی مجرد تعظیما اوصافیله ندا ایتمشدر (یاایها النبی یاایها
الرسول) کبی نتکیم بعض شعرا بومعنایی انبا ایتمشدرکه (نظم) فدعا جمیع
الرسل کلا باسمه * ودعاك وحدك بالرسول وبالنبی (نثر) خصوصا (انا
ارسلناك شاهدا ومبشرا ونذیرا وداعیا الی الله باذنه وسراجا منیرا) آیتنده بش
وصف شریف ایله توصیف اولنمشدر * محرر سطور اولان عبد پرقصور
ایدر بوذکر اولنان نوعندن کتب سیرده وغیریده کورمدیکم برمعنای رعنا
بولدمکه حضرت رب عزت رسولنه محض محبتدن اوخشامغه وملاطفه‌یه متعلق
بعض اوصافله دخی خطاب بیورمشدر (یاایها المزمل یاایها المدثر) کبی (دیگر)
علما دیمشلرکه رسول علیه السلام افصح فصحاء انسان وابلغ بلغاء ذوی العرفان
اولمغین جمیع لغات عربله تکلم ایدوب بلغاء عرب عرباحیران اولورلردی برحدیثده
(انا افصح العرب) برحدیثده (کانت لغة اسماعیل قد درست فجاء نی بها جبرائیل
فحفظتها) برحدیثده (ان الله عزوجل ادبنی فاحسن تأدیبی ونشأت فی بنی سعد بن بکر)
دیو بیورمشدر (دیگر) برفضیلت خاصه‌لری دخی کلمات شریفه‌لری جوامع الکلم
اولدیغی یعنی الفاظ یسیره‌ده معانیٔ کثیره جمع اولدیغیدر اوبابده نیجه یوزیك
احادیث شریفه‌لری اولوب جامع نصایح علیه ومورث منافع دنیویه واخرویه
اولنلرندن یوزدانه ماننده سبحهٔ لؤلوی شاهانه ذکر اولنمق فکرا ولندیکه بونلردر ١
انما الاعمال بالنیات ٢ اذا لم تستح فاصنع ماشئت ٣ احترسوا عن الناس
بسوء الظن ٤ اتق شر من احسنت الیه ٥ ان الله یکره البطال ٦ آل محمد کل تقی ٧

اعبدالله كأنك تراه فان لم تكن تراه فانه يراك واحسب نفسك مع الموتى واتق دعوة
المطلوب فانها مستجابة ٨ اعمل لدنياك بقدر مقامك فيها واعمل لآخرتك بقدر
بقائك فيها واعمل لله بقدر حاجتك اليه واعمل للنار بقدر صبرك عليها ٩ اتقوا
دعوة المظلوم وان كان كافرا فانه ليس دونه حجاب ١٠ اتقوا فراسة المؤمن فانه
ينظر بنور الله ١١ احبب حبيبك هونا ما عسى ان يكون بغضيك يوما ما وابغض
بغيضك هونا ما عسى ان يكون حبيبك يوما ما ١٢ استنزلوا الرزق بالصدقة ١٣
اشتدى ازمة تنفرجى ١٤ اصل كل داء البردة ١٥ اعقلها وتوكل ١٦ اغد عالما
ومتعلما اومستمعا اومحبا ولا تكن الخامس فتهلك ١٧ اكرم الناس اتقاهم ١٨
ان الظلم ظلمات يوم القيامة ١٩ ان لصاحب الحق مقالا ٢٠ انزلوا الناس منازلهم ٢١
اياك وكل امر يعتذر منه ٢٢ اياك وقرين السوء فانك به تعرف ٢٣ اياك ومايسوء
الاذن ٢٤ الاسلام يعلو ولا يعلى عليه ٢٥ البلاء موكل بالمنطق ٢٦ البشاشة خير
من القرى ٢٨ التأنى من الرحمان والعجلة من الشيطان ٢٩ جف القلم بما هو كائن ٣٠
حب الدنيا رأس كل خطيئة ٣١ حبك الشئ يعمى ويصم ٣٢ حسبي الله ونعم الوكيل
امان لكل خائف ٣٣ حسن الخلق نصف الدين ٣٤ حفت الجنة بالمكاره وحفت النار
بالشهوات ٣٥ الحرب خدعة ٣٦ الحسود لايسود ٣٧ الحلف حنث اوندم ٣٨
الحكمة ضالة المؤمن ٣٩ خير الامور اوسطها ٤٠ الدال على الخير كفاعله ٤١
الدنيا مزرعة الآخرة ٤٢ الدنيا سجن المؤمن وجنة الكافر ٤٣ الرضاع يغير
الطباع ٤٤ الرفق رأس الحكمة ٤٥ زرغبا تزدد حبا ٤٦ السعيد من وعظ بغيره ٤٧
السلامة فى العزلة ٤٨ صوموا تصحوا ٤٩ الصلاة عماد الدين ٥٠ الصبر مفتاح الفرج ٥١
الصدقة تمنع سبعين بابا من ابواب البلاء اهونها الجذام والبرص ٥٢ الضرورات
تبيح المحظورات ٥٣ طوبى لمن شغله عيبه عن عيوب الناس ٥٤ طلب العلم فريضة
على كل مسلم ٥٥ العدة دين ٥٦ العدة عطية ٥٧ الغنا اليأس مما فى ايدى الناس ٥٨
الفاتحة لما قرأت له ٥٩ فى الحركات البركات ٦٠ القناعة كنز لاينفد اوكنز
لايفنى ٦١ كن فى الدنيا كأنك غريب اوعابر سبيل وعد نفسك من اصحاب القبور ٦٢
الكريم اذا قدر عفا ٦٣ كفى بالمرء كذبا ان يحدث بكل مايسمع ٦٤ كل ماهو آت
قريب ٦٥ كفى بالدهر واعظا ٦٦ كفى بالموت واعظا وكفى باليقين غنى ٦٧
كلكم راع وكلكم مسؤل عن رعيته ٦٨ كما تدين تدان ٦٩ ليس الخبر كالمعاينة ٧٠
لكل مقام مقال ٧١ ليس الشديد من غلب الناس انما الشديد من غلب على نفسه ٧٢
مانقص مال من صدقة ٧٣ ماجمع شئ الى شئ احسن من حلم الى علم ٧٤ ماخاب

(من)

من استخار ولا ندم من استشار ولا عال من اقتصد ٧٥ المجالس بالامانة ٧٦ المرء مع من احب ٧٧ المستشار مؤتمن ٧٨ المسلم من سلم المسلمون من لسانه ويده ٧٩ المعدة بيت الداء والحمية رأس كل دواء ٨٠ المقدر كائن ٨١ من حسن اسلام المرء تركه مالا يعنيه ٨٢ من صمت نجا ٨٣ من استوى يوماه فهو مغبون ٨٤ من تشبه بقوم فهو منهم ٨٥ من مات على شئ بعثه الله عليه ٨٦ من لا يرحم لا يرحم ٨٧ المؤمن مرآة المؤمن ٨٨ المؤمن للمؤمن كالبنيان يشد بعضه بعضا ٨٩ الناس بزمانهم اشبه منهم بآبائهم ٩٠ الندم توبة ٩١ النساء حبائل الشيطان ٩٢ نية المؤمن خير من عمله ٩٣ الهم نصف الهرم ٩٤ لا ايمان لمن لا امانة له ولا دين لمن لا عهد له ٩٥ لا تظهر الشماتة باخيك فيعافيه الله ويبتليك ٩٦ لا طاعة لمخلوق فى معصية الخالق ٩٧ لا صغيرة مع الاصرار ولا كبيرة مع الاستغفار ٩٨ لا يجنى على المرء الا يده ٩٩ لا يغنى حذر من قدر ١٠٠ يبعث الناس على نياتهم (فائده) امام غزالى اعمل لدنياك بقدر مقامك فيها واعمل لآخرتك بقدر بقائك فيها واعمل لله بقدر حاجتك اليه واعمل للنار بقدر صبرك عليها) حديثنده جميع عالمك علمى مندرجدر ديوب امام شافعى (انما الاعمال بالنيات) حديثنده عملك نصفى داخلدر زيرادينك ظاهرى وباطنى اولوب نيت باطنه عمل ظاهره متعلقدر ودخى نيت عبوديت قلبدر عمل عبوديت جوارحدر ديوب بعض علما مزبور حديث دينك ثلثيدر زيرادين اوچ قسمدر كه برى قول برى عمل برى نيتدر ديوب بعض علما ديمشلردر كه رسول عليه السلام قواعد اسلامى ومتفرقات شرايع واحكامى درت حديثده جمع ايتمشدر برى (انما الاعمال بالنيات) برى الحلال بين والحرام بين) برى (البينة للمدعى واليمين على من انكر) برى (لا يكمل ايمان المرء حتى يحب لاخيه ما يحب لنفسه) دركه اولكى عباداته ايكنجى معاملاته اوچنجى خصومات وحكوماته دردنجى آداب ومناصفاته وتحذير عن الجناياته شاملدر (ديكر) خصايص وفضائل رسول عليه السلامدن برى دخى كتب سيرده محرر اولاندركه حضرت خدا جل وعلا رسولنه مفاتيح خزائن اجناس عالمى اعطا ايتمكين جميع ارزاق مخلوقات سر محمديدن تقسيم اولنوز (نظم) هر فتح وفتوحى كه ترا در راهست * يا عزت دولتى كزين دركاهست * اين جمله وصد هزار ديكر چندين * از نور محمد رسول الله است (ديكر) ينه سيرده محرردركه رسول عليه السلام عمدا وسهوا جميع كناهلرك صغائر وكبائرندن بالكليه معصوم ايدى سائر انبيا چاق بو بله دكل ايدكلرى يوقاروده باب احوال مشتركهٔ انبياده كچمشدر * خصايص الحبيبده رسول عليه السلام فعل مكروهه

ارتكابدن دخی مبرا ایدی دیو مذکوردر (دیکر) ومحرردرکه نماز قیلان کمسنه تشهدده ایکن السلام علیك ایها النبی ورحمة الله وبركاته دیوب سائر انبیایه وملائکه یه خطاب جائز دکلدر (دیکر) بری دخی نبوتله سلطنت جمع ایتمك تكلیف اولندقده فقراختیار ایتدوکیدر * مواهب لدنیه ده مرویدرکه برکون رسول علیه السلام (یاجبرائیل والذی بعثك بالحق ماامسی لآل محمد سفة من دقیق ولا كف من سویق) دیو کمال فقرلرین حکایت ایتدکده فی الجبال کوکدن برصوت عظیم ایشیدوب قورقوب قیامت قوپمغه الله تعالی امرمی ایتدی دیوب جبرائیل دخی یوق لکن سنك سوزك ایشتدکده اسرافیله امرایتدی سکا نزول ایدیوردیوب اسرافیل علیه السلام کالدکده (ان الله سمع ماذکرت فبعثنی الله الیك بمفاتیح خزائن الارض وامرنی ان اعرض علیك اسیرمعك جبال تهامة زمردا او یاقوتا اوذهبا اوفضة وان شئت نبیا ملکا وان شئت نبیا عبدا) دیوب جبرائیل علیه السلام تواضعله اشارت ایدوب رسول علیه السلام دخی اوچ کره (بل نبیا عبدا) دیدیلر سنن ترمذیده دخی مذکوردرکه رسول علیه السلام (عرض علی ربی لیجعل لی بطحاء مکة ذهبا قلت لایارب ولکن اشبع یوما واجوع یوما فاذا جعت تضرعت الیك وذکرتك واذا شبعت حمدتك وشکرتك) دیدیلر خصائص الحبیبده (اوتی النبی علیه السلام خزائن الارض علی فرس ابلق علیه قطیفة من سندس) دینوب تفصیلنه تعرض اولنمامشدر (دیکر) جمیع انبیاء ومرسلین بنی آدمدن همان بر قوم مخصوصه پیغمبر اوله کلمشلر ایکن رسول علیه السلام اتفاق علماء آفاق اوزره جمیع امم عالمه وقبائل بنی آدمه خصوصا جن طائفه لرینه دخی مرسل اولمشلردر حتی قدماء علمادن نیچه لر قولنجه وامام سبکی اختیارنجه جمیع ملائکهٔ سفلیه وعلویه یه دخی مرسل اولمشلردر حتی قدماء علمادن بری (ان الله لم یقصر رسالة محمد علی الثقلین بل عمها جمیع العالمین فکل من کان الله ربه فمحمد رسوله) دیمشدر (نظم) ای نور تو منظور دل وجان همه * وی آیت رحمت تو درشان همه * شاهان سراپردهٔ ملك وملکوت * در پیش تو خادم وتو سلطان همه (دیکر) (وماارسلناك الارحمة للعالمین) آیتی مفهومنجه اون سکز بیك عالمه سبب رحمت ایدی مؤمنینك مطیع وعاصیلرینه نه طریقله سبب رحمت اولدیغی معلوم اما کفاره دخی رحمت اولدیغی سائر انبیا امتلرینك کافرلری کبی دنیاده عذاب حقله بالکلیه هلاك اولمقدن نجات بولدقلریدر دیمشلر * مرویدرکه رسول علیه السلام (هل اصابك من هذه الرحمة شیٔ) دیوجبرائیل علیه السلامه صوروب اودخی (نعم کنت اخشی العاقبة فامنت بثناء الله تعالی علی بقوله ذی قوة

عند ذی العرش مكین مطاع ثم امین) دیو جواب ویرمش * معارج النبوه ده مرویدر كه ابلیس مردود ومطرود اولدقده امر حقله ‌وكل اولان برملك هركون آنك روی بدخوینه شدتله برطبانجه اوروب ایرته ‌یه دك اثری كتمیوب حضرت رسوله اشبو آیت نزول ایتدكده جمیع ماسوی اللهه عالم دینمكین ابلیس خسیس بن دخی عالمیاندنم دیو جناب حقدن حصه طلب ایدوب اوطبانجه رفعنه تضرع ایتدكده رسول علیه السلام حرمتندن قورتلدی (نظم) ای رونق دوعالم ازملت محمد * وی افتخار آدم ازدولت محمد * دربارگاه سدره روح الامین نداند * سر یكه هست حق را باحضرت محمد * این شدندداها ازهیبت سیاست * چون حرف رحمت آمد برنوبت محمد * درروزعرض اكبر بینی كه امتانش * آزاد كشته زآتش ازبركت محمد * مردم همه گریزان فرداز دوزخ اما * دوزخ شود گریزان ازامت محمد * ای نفس تندسركش كش می شریعت * تاروز حشر نوشی ازشربت محمد (دیگر) علما دیمشلردر كه حضرت رسول طالب رضای خدا اولدیغندن ماعدا حق تعالی دخی آنك رضاسنی طالب اولوب (واسوف یعطیك ربك فترضی) بیوروب سائر انبیادن برینه بویله معامله ایتمیوب جمله دن موسی علیه السلام لساننندن حكایة (وعجلت الیك رب لترضی) بیورمشدر (ع) فشتان مابین هذا وذاك (دیگر) ینه دیمشلر كه سائر انبیا كندو امتلرندن ایشتدكاری افترالری كندولردن كندولری نفی ایدوب لكن حضرت رسوله اولان افترالری قرآنده حق جل وعلا بالذات نفی ایتمشدر (دیگر) ینه دیمشلردر كه زلات انبیایی حق تعالی بعد زمان عفو ایدوب وقرآنده حكایت ایتدكده منت طریقیله یاد ایدوب وهر برینك زلتی نه ایدوكنی تصریح ایدوب لكن حبیبنه گلنجك فرضا زلت دخی واقع اولدیسه ستر ایدوب بطریق الفرض واقع اولوب اوله جغنه بالكلیه مغفرت تامه اوله جغنی اعلام بیوروب بحسب الظاهر ترك اولی اسلوبنده اولان برخصوصده عتاب صورتنده كمال ملاطفه ایله (عفا الله عنك لم اذنت لهم) بیوروب غایتده مقبول درگاه پروردگار ایدوكی اشعار اولنمشدر (دیگر) ینه دیمشلردر كه حضرت رسول علیه السلام وجوه فضیلتی سائر انبیادن هر برینك ومجموعنك فضیلتلرندن اكمل وافضل اولدیغندن ماعدا هر برپیغمبر مخصوص اولدقلری بعض فضائل وخصایصك دخی یاعینه یانظیر غالبنه مالك اولوب بو خصوصك تفصیلی كتب سیرده محرردر جمله دن قرآنده كبار انبیا لساننندن رجا طریقیله بیان اولنان حالات حضرت رسوله حصول طریقیله خبرویرلمشدر نتكیم ابراهیم علیه السلام (ولاتخزنی

يوم يبعثون) ودخی (انی ذاهب الی ربی سيهدين) ودخی (واجعل لی لسان صدق فی الآخرين) ديوب حبيب الله حقنده (يوم لا يخزی الله النبی والذين امنوا معه) ودخی (و يهديك صراطا مستقيما) ودخی (ورفعنالك ذكرك) بيوريلوب موسی عليه السلام طورده كليم اولديسه محمد عليه السلام عرش پرنورده كليم اولديغندن ماعدا موسايه ميسر اولميان تجلیٔ خدايه مظهر اولوب عيسی عليه السلام احياء موتی ايتديسه محمد عليه السلام نيجه كره يوز بيكمرده دلباری احيا ايدوب انك منتهای معراجی سماء دنيا بونك منتهای معراجی عرش اعلا ايدی (ديكر) معجزاتلری دخی سائر انبيانك هر برينك بلكه جمله سنك معجزاتندن زياده ايدی بعض كتب سيرده بيك بعضنده اوچ بيك معجزه‌لری واريدی ديو مذكور در (ديكر) امتی دخی جميع انبيا امتلرينك مجموعندن عدد وكالده وشرف وسائر حالده زياده اولوب جميع اهل جنتك ثلثانی امت محمد در ديو احاديث شريفه واردر (ديكر) حضرت رسولك ثوابلری دخی سائر انبيادن اضعاف مضاعف زياده ايدی زيرا مواهب لدنيه ده يوم قيامتده دك هر مهتدی وعامل اعمال حسنه‌سنك ثوابن حاصل ايدوب استادنه دخی آنك مثلی استادی استادنه ايكی مثلی اوچنجی استاده درت مثلی دردنجی يه سكز مثلی بو اسلوبله حضرت رسوله دك هر استاده شاكردی ثوابنك ايكی مثلی اولوب بو حسابله مثلا يكرمنجی استاده بشيوز بيك ويكرمی درت بيك ايكيوز سكسان ايكی ثواب اولمغين حضرت رسولك هر برامتی طرفندن كندولره حاصل اولان ثوابلر عددنی جميع انس وجن وملائكه محاسب اولسه‌لر حساب ايده‌ميوب عاجز اوله‌لر الا كه‌ان الله عزوعلا آكاهدر بو معناده بعض عارفلر ديمشدر كه (نظم) فلا حسن الامن محاسن حسنه * ولا محسن الاله حسناته (نثر) حضرت رسولك بو قدر حسنات ومثوبات عظيمه‌لری كندولر بالذات ايتدكاری انواع عبادات واعمال صالحهٔ متواليات وحضرت حقك محبت وعنايتندن مزيد اكرام ايله انعام ايتدوكی مثوبات بيحد وغاياتدن ماعدادر * سلف عظامك خلف كرامدن وجوه افضليتلرينك بری دخی اشبو تضاعف اجور قضيه سيدر ديو مذكوردر (ديكر) خصايص رسولك بری دخی (نصرت بالرعب مسيرة شهر) حديثی اوزره اوكلرندن واردلرندن برآيلق يولدن اعداء دين بونلردن خوف ايدرلردی سائر انبيايه بو حال ويرلديكی حديثدن مفهوم اولوب تواريخ دخی شهادت ايدر (ديكر) اسم شريفلر يله ندا ايتمكی وحضور شريفلرنده جهرله تكلم ايتمكی وبركمسنه بونلری وراء حجراتدن يعنی حجره قپوسندن ديوار اردندن ودخی موضع بعيددن

مطلقاندا ایتمكی و بوالده یورركن اوكارینه بچمكی حق تعالی مؤمنینه حرام ایتمشدی سائر امتلر پیغمبرلرنی اسملریله چاغررلردی (دیگر) ابن عباس رضی الله عنه ایدر حق تعالی انبیادن برینك عمرینه یمین ایتدیكی مسموعم اولمیوب لكن قرآنده (لعمرك انهم لفی سكرتهم یعمهون) دیوب حبیبنك عمرینه یمین ایتمشدر (دیگر) جبرائیل علیه السلامدن اول یا صكره افضل ملائكه اولان اسرافیل علیه السلام حضرت رسوله نیچه كره نازل اولوب انبیادن هیچ برینه نازل اولمامشدر دیمشلر (دیگر) حضرت رسوله وحی الهی جمیع طرق وحی ایله اولمشدیكه تفصیلی ابتدای نبوتده بچمشدر سائر انبیایه چاق بو یله حال واقع اولمامشدر (دیگر) حضرت رسول علیه السلام جبرائیلی ملكیتی صورتی اوزره ایكی كره كوروب سائر انبیاده بوحال واقع اولمامشدر دیمشلر (دیگر) حضرت رسوله كوكدن جبرائیل یكرمی درت بیك كره نازل اولوب جمله انبیاده غایت چوق ایندیكی موسی علیه السلامدر كه همان اكا درتیوز كره اینمشدر (دیگر) كتب سیرده مذكوردر كه انبیانك كیمی شریعت كیمی حقیقت صاحبی اولوب ایكیسنی دخی جمع ایتمك حضرت رسوله مخصوص ایدی قصهٔ خضر وموسی علیهما السلامده خضر موسایه (انی علی علم لاینبغی لك ان تعلمه وانت علی علم لاینبغی لی ان اعلمه) دیدیكی بو كلامه شاهددر دیمشلر (دیگر) ودخی مذكوردر كه اوتیت مفاتیح الارض) حدیثی مفهومنجه حق جل وعلا حبیبنه دنیا ومافیهایی تملیك ایدوب كیف مایشاء تصرف ایدردی امام غزالی رسول علیه السلام صحابه دن تمیم داری یه وقیامته دك انك نسلندن اولنلره قدس شریف شهری دخی كفار النده ایكن برقریه تملیك ایدوب مؤبد ملكلری اولمغه حضرت علی خطیله حجت و یردكاری اكا بناء دردیمش (دیگر) حق تعالی یه حبیبی ایله آندو یرمك جائز اولوب سائر انبیا ایله وملائكه ایله جائزدكلدر دیو علما اتفاق ایتمشلردر (دیگر) حق تعالی رسولنك خاتونلرینی تعظیم ورعایت وحرمت ایچون نكاح جهتندن امتلرینك والده لری ایدوب (وازواجه امهاتهم) دیو بیورمشدر (دیگر) انبیا خاتونلرینك كیمی ازواجنه سبب ضرر دنیوی اولوب سائرلری نه نفع ونه ضرر ایدیلر اما حضرت رسولك طقوز عدد خاتونلری كندولره امور دینیه ودنیویه ده معاونت ایدرلردی فقر وقناعته غایتده صابره وشاكره اولدقلرندن ماعدا اقوال وافعال رسول سید البشری خلقه روایتله امور شریعت وسنتی امته نشر ایدوب حتی بعضلر احكام شریعتك ربعی مقداری عائشهٔ صدیقه دن اخذ اولنمشدر دیمشلر (دیگر) مرویدر كه حضرت رسولك بنات وازواجی افضل نساء عالمین

اولوب جميع اصحابی دخی انبيادن غيری جميع امم عالمدن افضل واكندرلر شهرلری مدينهٔ منوره دخی مكهٔ مكرمه دن صكره افضل جميع بلاد وممالك عالم اولوب مسجد شريفلرنده بر ركعت نمازه بيك ركعت ثوابی يازيلور سائر عبادتلر دخی اكا كوره در قبر شريفلريله منبراراسی خودجنتدن ايدوكی (مابين قبری ومنبری روضة من رياض الجنة) حديثيله ثابتدر شعب الايمان بيهقيده (من زارنی بعدموتی فكانما زارنی فی حياتی ومن مات باحد الحرمين بعث من الآمنين يوم القيامة) ديو حضرت رسولدن مرويدر سائر انبياده بوذكر اولنان امورك هيچ بريسی يوغيدی (ديكر) خصايص الحبيبده مذكوردركه ازواج رسوله حاشاقذف ايدن ابن عباس قولنجه توبه سی مقبوله اولميوب قاضی عياض ديديكی اوزره قتل اولنوب بعضلر قولنجه قتل اولنمق حضرت عائشه يه سبك جزاسی اولوب سائرلره قذف وسبك جزاسی ايكی حدقذف اورلقدر زيرا عائشه يه سب قرآنی تكذيبه مؤدی اولمغين كفردر ديو اتفاق اولنمشدر صحابه نك رينك والده سنه ده قذف ايدنك دخی جزاسی ايكی حد قذفدر ديمشلر (ديكر) كتب سيرده محرردركه (كل سبب ونسب ينقطع يوم القيامة الاسببی ونسبی) حديثی مفهومنجه هرقرابت نسبيه وسببيه قيامتده اصلا مفيد دكلدر اماحضرت رسولك قرابت نسبيه وسببيه لری مفيددر ونسبدن مراد ولادت ايله قرابتدر سببدن مراد نكاح ايله اولان قرابتدر بعضلر ديديلركه سببدن مراد يعنی قيامتده امت محمد پيغمبرلرينه منسوب اولوب سائر امتلر پيغمبرلرينه منسوب اولمزلر (ديكر) خصايص رسولدن بری دخی كريمه لری اولادی كندولره منسوب اولديغيدر نتكيم مسند طبرانيده حضرت رسولدن (كل بنی ام ينتسبون الی عصبة ابيهم الاولد فاطمة فانی انا ابوهم وانا عصبتهم) ديو ودخی (ان الله جعل ذرية كل نبی فی صلبه وان الله جعل ذريتی فی صلب علی) ديومرويدر زيرا جميع بنی آدمده قز اوغلی پدرينه منسوب اولوب لامجدنه منسوب دكلدر نتكيم شاعر ديمشدر (نظم) بنونا بنوا ابنائنا وبناتنا * بنوهن ابناء الرجال الاباعد (ديكر) مواهب لدنيه ده مذكوردركه اسم رسول ايله تسمی يعنی اداش اولمق دنياده وآخرتده نافعدر زيرا رسول عليه السلام بيورمشدركه (يوقف عبدان بين يدی الله تعالی فيأمر بهما الی الجنة فيقولان ربنا بما استأهلنا الجنة ولم نعمل عملا تجاز ينابه الجنة فيقول الله تعالی ادخلا الجنة فانی آليت علی نفسی ان لايدخل النار من اسمه احمد ولا محمد) ودخی بيورمشدركه (قال الله تعالی وعزتی وجلالی لاعذبت احدا تسمی باسمك فی النار) ودخی

حضرت علی دیمشدر که (مامن مائدة وضعت فحضر علیها من اسمه احمدا ومحمد الاقدس الله ذلك المنزل كل يوم مرتين) محرر سطور اولان عبد پرقصور ایدر اسم رسولله تسمینك منفعت دنیو یه سنه مواهبده دلیل ذکر اتمیوب لکن اکا دلیل جامع الصغیر سیوطیده (اذا سميتم الولد محمدا فأكرموه واوسعوا له فی المجلس ولاتقبحواله وجها) حدیثیله (اذا سميتم الولد محمدا فلاتضربوه ولاتحرموه) حدیثیدر (دیکر) ینه مواهب لدنیه ده مذکوردر که (وانزل الله علیك الکتاب والحکمة) آیتنده کتابدن مراد قرآن حکمتدن مراد سنت یعنی اقوال وافعال رسول علیه السلامدر * امام اوزاعی ایدر جبرائیل علیه السلام حضرت رسوله قرآن کبی سنت دخی انزال وتعلیم ایدردی (دیکر) خصائص رسولدن بری دخی اتباع سنتلری واقتداء سیرتلری وجو بندن ماعدا فرضیت کال محبتلریدر نتکیم دیمشلردر (بیت) هرکزخدای خواهدفردوس دلکشارا * حب رسول شرطست ازبهراین جزارا (نثر) صحیح بخاریده (لایؤمن احدکم حتی اکون الیه احب من والده وولده والناس اجمعین) دیو ودخی(لن یؤمن احدکم حتی اکون احب الیه من نفسه) دیو ایکی حدیث شریف مرویدر * کبار مشایخدن بری ایدر حضرت رسول صلی الله علیه وسلمی واقعه ده کوروب (یارسول الله اعذرنی فان محبة الله شغلتنی عن محبتك) دیدکده (یامبارك من احب الله فقداحبنی) دیو بیوردیلر بعض سلف بومضمونده دیمشدر که (نظم) الایا محب المصطفی زد صبابة * وضمخ لسان الذکر منه بطیبه * ولاتعبأن بالمبطلین فانما * علامة حب الله حب حبیبه (نظم) ای مفتخر بذات توذرات کائنات * اصل محبت توکلید درنجات * هرذات مستحق صفات کمال نیست * ای ذات برکمال تومجموعهٔ صفات (رباعی) ای دل طمع ملك مؤبد داری * درسرهوس دولت سرمد داری * هرچیز مرادتست باخود داری * کردردل وجان مهر محمد داری (نثر) علما دیمشلردر که علامات محبت رسول چوقدر اعظمی رسول اکرمك شریعت وطریقت وسنت وسیرتنه اقتدا وآنلردن عدم تجاوز وعدم ابادر آیت هدایت غایت (قل ان کنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله) بومدعایه کواهدر (رباعی) یارب زتوطالب عطایم مدام * مستغرق غفلت وخطایم مدام * شاید که کناه مازماعفو کنی * کزصدق محب مصطفایم مدام (نظم) چون نور محمدی زمعبود بود * پس هر که محمدیست مسعود بود * خواهی رضای حق تعالی یابی * آن کن که محمدازتوخشنودبود (دیکر)خصائص رسولدن بری دخی (قل لااسألکم علیه اجرا الا المودة فی القربی) آیتی مفهومنجه

محبت اهل بيتلر ينك وجوبيدركه كتب حديثده (احبوا الله لما يغذوكم به من نعمه واحبونى بحب الله واحبوا اهل بيتى بحبى) ديو ودخى (من ابغض اهل البيت فهو منافق) ديو ودخى (من صنع الى احد من اهل بيتى يدا كافيته عليها يوم القيامة) ديو ودخى (من صنع الى احد من اهل بيتى معروفا فعجز عن مكافاته فى الدنيا فانا المكافئ له فى القيامة) ديو ودخى (لايبغضنا اهل البيت احد الا ادخله الله النار) ديو حديثلر مرويدر آل رسول وآل بيت رسول صدقهٔ واجبه آلمق حرام اولان بنى هاشم مؤمنلريدر كه آنلر آل على وآل عقيل وآل جعفردر كه بواوچى حضرت رسولك عمزاده‌لريدر ودخى آل عباسدر كه عم حضرت رسولدر ديمشلر بعض علما وجوب محبت اهل بيت حقنده ديمشدر كه (شعر) يا اهل بيت رسول الله حبكم * فرض من الله فى القرآن انزله * يكفيكم من عظيم الفخر انكم * من لم يصل عليكم لا صلاة له * (ديكر) وجوب محبت صحابه حقنده دخى رسول عليه السلام بيورمشدر (الله الله فى اصحابى لا تتخذوهم غرضا من بعدى من احبهم فقد احبنى ومن ابغضهم فقد ابغضنى ومن آذاهم فقد آذانى ومن آذانى فقد آذى الله ومن آذى الله فيوشك ان يأخذه (ديكر) حق تعالى حبيبنه امتى خصوصنده بحضور اوله‌جق برنسنه‌يى مدت حياتنده كوسترمدى لكن سائر انبيا كندولر صاغ ايكن كيمنك امتى هلاك اولوب كيمنك دخى امتى انواع منكراته مشغول اولوب اوخصوصدن اكثرى غمناك ايديلر (ديكر) وحضرت رسول مجددرت وزير عديم النظير ايله مؤيد ايديلر كه جبرائيل وميكائل وابو بكر وعمردر بومعنى حديثله ثابت اولمشدركه (ان الله ايدنى باربعة وزراء اثنين من اهل السماء جبرائيل وميكائيل واثنين من اهل الارض ابى بكر وعمر) بيورمشدر (ديكر) مرويدركه هركسنه‌نك طائفهٔ جندن بر قرينى اولوب رسول عليه السلام كندو قرينلرى اولان جنى‌يى ايمانه كتورديلر صحيح مسلمده مرويدركه (مامنكم من احد الا وقد وكل به قرينه من الجن قالوا واياك يارسول الله قال واياى الا ان الله جل وعلا اعاننى عليه فاسلم فلا يأمرنى الا بخير) بيورمشلردر (ديكر) بالغ ايكن وفات ايتمش هرميته البته قبرنده منكر ونكير (من ربك ومن نبيك) ديوب حضرت رسولدن سؤال ايدرلر (ديكر) قرائت احاديث رسول عليه السلام عبادت مورثهٔ الثواب اولوب مجلس قرائت ايچون اولان مستحبات وآداب بودركه اغتسال وتطيب اولنوب كتاب حديثى بريوكسك نسنه اوزرينه قويوب اوقويوب واوقيان كمسنه مجلسه كلنلره اصلا قالقمايوب وحاضر اولنلر رفع صوت ايتميه‌لر ودخى اهل حديثك روى فرخنده

خویلری سائر ناسدن زیاده نورانیت وطراوت اوزره اولوب اوطائفه حفاظ وامراء مؤمنین لقبلریله مذکورلردر بعضلر بونلر حقنده دیمشلردر که (نظم) اهل الحدیث هم اهل النبی وان * لم یصحبوا نفسه انفاسه صحبوا (دیکر) کبار خصایص رسولدن بعضلری دخی بونلردر که مرض موتلرنده اوچ کون جبرائیل علیه السلام کلوب یا محمد ربك سکا سلام ایدوب خاطرك صورر دیوب وفاتلری حالنده کندولری وامتلری حقنده اولقدر بشارتلر ایتدیکه علی وفق المراد شاد اولدیلر وفات ایتدکلرنده ظهور ایدن امور تفصیله محتاج اولوب بوجمله نك اکثری سائر انبیایه واقع اولمامشدر (دیکر) روح شریفلرینی قبضه حضرت عزرائیل انسان صورتنده کلوب ایچرو یه اجازتله کیروب سائر انبیادن هیچ برندن اجازت استمامشدر دیمشلر* کتاب درج الدررده مذکوردر که عزرائیل کلدکده اسماعیل آدلو برملك ایله یتمش بیك ملك کلمش ایدیکه هر بریله یتمش بیك دخی وار ایدی (دیکر) مواهب لدنیه ده قبر رسولده صلی الله علیه وسلم بدن شریفلرین ضم ایدن موضع جمیع بقاع أرضدن افضل ایدوکی متفق علیه اولوب نیجه علماء قولنجه کعبه دن وسموات سبعدن دخی بعض علما قولنجه عرش عظیمدن دخی افضلدر دیو مذکوردر قصیدهٔ برده صاحبی دیمشدر که (نظم) لاطیب یعدل ترباضم اعظمه * طوبی لمنتشق منه وملتثم (دیکر) علماء آفاق اتفاق ایتمشلردر که آلان رسول علیه السلام بدن شریفلریله اولکی کبی حیاتده اولوب نبوت ورسالتده باقی ودرجات تجلیات الهیه یه راقیدر نیجه لر قولنجه قبر شریفلرنده اذان واقامتله جماعتله نماز قیلوب آنلر وجمیع أنبیا قبور شریفلرنده صلوة وتلاوت قرآن و بعض عبادات ایدوب مکه یه واروب حج دخی ایدرلر * فتاوای بزازیه ده حضرت رسول علیه السلام الآن نبوت ورسالت اوزره اولوب شمدیکی حالده دخی پیغمبریز رسولمزدر دیو اعتقاد ایتمك واجبدر ذیو مصرحدر الصلات والبشر فی الصلاة علی سید البشر آدلو کتابده جمله انبیا قبرلرنده باجسادهم حیاتده اولدقلرینه احادیثده دلائل قاطعه واردر دیئوب برقاچی ذکر اولنمشدر (دیکر) (ان لله ملائکة سیاحین فی الارض یبلغونی عن امتی السلام حدیثیله ان الله ملکا اعطاه سمع العباد کلهم فامن أحد یصلی علی الا ابلغنیها وانی سألت ربی أن لایصلی علی عبد صلاة الاصلی علیه عشر امثالها) حدیثی مفهومنجه بعض ملائکهٔ کرام صلوات و برن مسلمانلرك صلواتن اسم ورسمیله حضرت رسوله عرض واعلام ایدرلر یوم قیامته دك هر کون قبر حضرت رسولی بیك ملك زیارت ایدوب برکون کلانلره بردخی نوبت دکمز ایدوکی یوقاروده باب

احوال ملائکه‌ده یکچمشدر (دیگر) سعیدبن المسیب ایدر هیچ برکون یوقدرکه آنده حضرت رسوله امتنك عملاری صباحده واخشامده عرض اولنوب آنلر دخی بونلری سیمالریله وعملریله بلیدرینه الصلات والبشر نام کتابده محرردرکه رسول علیه السلام (حیاتی خیرلکم تحدثون و یحدث لکم فاما اذامت کان وفاتی خیرا لکم یعرض علی اعمالکم فان رأیت خیرا حمدت الله وان رأیت غیر ذلك استغفرت الله لکم) دیو بیورمشلر (فالحمد رب العالمین وصلی الله علی خیر خلقه محمد وآله وصحبه وازواجه الطاهرین (دیکر) خصایص الحبیبده طائفهٔ نسایه زیارت قبر رسول عالیجناب بی‌شك وارتیاب قربهٔ استحبابده اولوب لکن سائر قبور زیارتی آنلره بالکلیه مکروهدر (دیکر) خصایصلرندن بری دخی بودرکه حیاتلرنده کی کبی وفاتلرندنصکره دخی هرنه زمانده وهرنه مکانده اولورسه بفضل جناب رب العباد آنلرله توسل ایدنلرك اکثری دائما برمراد اولوب بو بابده مصباح الظلام فی المستغیثین بخیر الانام نام کتاب صحت اتسامده بازلمشدر اوخصوصك بحر بیپایانندن برقطره وشمس تابانندن برذره بودرکه روضهٔ شریفه‌لرین براعرابی زیارت ایدوب (اللهم انك امرت بعتق العبید وهذا حبیبك وانا عبدك فاعتقنی من النار علی قبر حبیبك) دیو مناجات ایتدکده (یاهذا تسأل العتق لك وحدك هلا سألت لجمیع الخلق اذهب فقد اعتقناك من النار) دیو هاتفدن برندا کلدی ومرویدرکه کبار مشایخدن حاتم اصم قبر معظم فخر عالم صلی الله علیه وسلم یاننده طوروب (یاربنا زرنا قبرنبیك فلا تردنا خائبین) دیدکده (یاهذا ماأذنالك فی زیارة قبر حبیبنا الاوقد قبلناك فارجع انت ومن معك من الزوار مغفورالکم) دیو هاتفدن برندا کلدی مواهب لدنیه‌ده مؤلفی قسطلانی ایدر بکا برمرض عارض اولوب برقاچ ییل طوروب اطباعاجز قالدقده مکه‌ده برکیجه حضرت رسوله استغاثه ایتدیکمده او کیجه واقعه‌مده برکسنه النده کاغد طوتوب (هذا دواء لداء احمد بن القسطلانی من الحضرة الشریفة بعد الاذن الشریف النبوی) دیو یازر اویقودن اویاندیغمده الله حقیچون مرضم بالکلیه کتمش بولوب برکت حضرت مصطفی ایله شفا وصفا بولدم آندن اول برجاریه‌من نیجه زمان مصروع اولوب جناب رسوله استشفاع ایتدیکمده جاریه‌یی انجیدن جنی‌یی واقعه‌مده برکسنه بکا کتوروب بونی سکانبی صلی الله علیه وسلم کوندردی دیوب بن دخی جنه عتاب ایدوب جاریه‌یی ارتق انجیتمامکه یمین ویروب اویقودن اویاندم واویاندیغمده جاریه فی الحال صحت بولوب من بعد صرع عارض اولمزدی (دیکر) حضرت رسولك

یوم قیامتده ظهور ایده جك انواع فضائلیدر که بوخصوصلك افرادی حددن بیرون اولوب کال اجمالی بودرکه قبردن ابتدا بونلر قالقوب اشرف البسهٔ جنتدن تاج وحله کیدربلوب براقه بنوب یتمش ملك ایله حشر اولنوب لواء الحمدی مبارك اللرنده طوتوب جمله انبیا وامم آنك التنده طوروب عرصهٔ عرصاتده اولان طائعین وعصاة بیك ییل حیران وسرکردان طورمقدن عاجز اولدقلرنده جمله سی اتفاقله اولا آدم بعده نوح وابراهیم وموسی وعیسی علیهم الصلاة والسلام حضراتنه واروب فصل قضایه شروع اولنمق ایچون رجا وشفاعت دیلدکلرنده هر بری اعتذارله عجز اظهار ایدوب عاقبت حضرت رسوله کلدکلرنده جناب حقه سجده ایدوب مناجات ایتدکده شفاعتی مقبول پروردکار وجمیع مخلوقاتدن افضلیتی آشکار اولور وحضرت رب العزت جمله مخلوقاتدن اول بونلره نظر ایدوب امتلری دخی جمیع امتدن مقدم حساب اولنوب وجمله سندن مقدم صراطدن کچوب وجنته جمله سندن مقدم کیروب محصل کندولری وامتلری سائر انبیا وامتدن امور نامحصورده ممتاز وسرافراز اولورلر * خصایص الحبیبه ده قیامتده حضرت رسولك مبارك باشلرنده ویوزلرنده اولان هر قیللرك هر برنده برنور اولوب سائر انبیایه همان آدم باشنه ایکیشر نور وبریله جکدر ودخی حضرت فاطمه صراطدن کچمك دیلدکده یااهل موقف کوزلریکزی قپاکزکه فاطمه بنت محمد کچوب کیده یور دیوندا اولنه ودخی جنته جمله عالمدن مقدم ابتدا کندولری بعده کرعهلری کیره جکدر (دیکر) کتب سیرده مذکوردرکه شفاعت التی قسمدر بری قول اصح اوزره اسمی مقام محمود اولان شفاعت عامهٔ عظمادرکه جمیع اهل موقفی انتظاردن تخلیصه متعلق اولمغین جمیع مخلوقاتدن افضلیتلری اول آنده عیان اولوب * ایکنجی برقومی جنته بلاحساب ادخال ایتمکه متعلقدر * اوچنجی بعدالحساب مستحق عذاب اولنلری عذابدن تخلیصه متعلقدر * دردنجی عصاة مؤمنینی ناردن اخراجه متعلقدر * بشنجی قول اصح اوزره حسنات وسیئاتی برابر اولان اصحاب اعرافك جنته دخوللرینه متعلق اولان شفاعتدر * التنجی اهل جنتدن نیجه لرك درجه لری زیاده سنه متعلق اولان شفاعتدر (دیکر) مرویدرکه شفاعت رسوله کندوامتندن یتمش بیك کمسنه انلرك هر بریله دخی یتمش بیك کیسه بلاحساب ولاعذاب جنته داخل اولسه لر کرکدر تتکیم مسند امام احمدده حضرت رسولدن مرویدرکه (اعطیت سبعین الفا من امتی یدخلون الجنة بغیر حساب وجوههم کالقمر لیلة البدر قلوبهم علی قلب رجل واحد فاستزدت ربی عزوجل فزادنی مع کل واحد سبعین الفا) دیو بیورمشلر پس

بوجمله‌نك عددی یدی بیـك كره یوز بیك اولوب مثلا یدی بیك آت یوكی عثمانی اقچه عددی قدر اولمش اولور (دیكر) كتب سـیرده اولدیغی اوزره حضرت رسـولك جنتده مسـكن معینلری اولان وسـیله آدلو مقامك اوصافی تمـامن اللهدن غیری برفرد بیلیوب كمال اجمالی بودر كه عرش برینه غایت یقـین اولوب جمیع اهل جنت مقاملرینه برونهال شرف نوالی ابریشن سدرة المنتهی آغاجنك كوكی آنده‌در رسول علیه السلام جمله اهل جنتك ولی نعمتی اولمغیچون نعم جنت اول شجر كهرثمردن چیقار (واسوف یعطیك ربك فترضی) آیتنده ابن عباس ایدر حق تعالی حبیبنه جنتده آق انجودن بیـك عدد قصرو برركه خاكی منوری جمله مسـك اذفر اولوب هر قصرده بیحد وحصر ولدان وغلمان وحور عین وآلات واسباب تنعم وحضور واردر بوجمله‌دن غیری هرلحظه وآنده تجلیات جلیات رب رحمان بی‌حد و بیپایان اولوب قابل توصیف و بیان دكلدر (نظم) تا ازدل وجان پاك ومجرد نشوی * وزهستیٔ خود تمام بی‌خود نشوی * تاشاه ممالك مؤید نشوی * واقف زمراتب محمد نشـوی * حاصل كلام علی وجه التمام اعلام فضائل سیدالانام (نظم) عقل عاجزمانده درتعریف او * بس همین تعریف درتوصیف او (نثر) فحوای كلام عجزاحتوا سنجه خارج طوق بشر ایدوكی مقرر اولمغین عنان قلم بدیع البیان سریع الجریان اول میدان بیپایانده جولاندن منصرف وذكر اخلاق وعادات مورثة السعاداتلری سمتنه منعطف قیلنوب اول باب شرف انتساب عالی مقام مسـكیّ الختام اولمق مرام اولنوب اسان تركیده اشرف مدایحلری اولان كلام لطافت اتسام متصف بالارتسام قلندی (لمحرره) ای شاهد بزم لیل اسرا * نعلینكه فرش عرش اعلا * كورمدی جهانده حضرتكه * كردون هزار دیده همتـا * وصفكده عقول عاجز اولدی * علمكده جهول قلب دانا * عرفانده قودن اعلم اولدك * ذاتك نوله دیرسـه ماعرفنا * ای صاحب سرلی مع الله * یوق سركه حقدن اوله آكاه * ای علمه مدینه حلمه منبع * عرفانه خزینه لطفـه مجمع * سرچشمه‌سن انبیـایه طكمی * كرچشمه اوله الكده اصبع * اطوار كله جنان مشرف * انوار كله جنان مرصع * چون ایكی جهـانه رحمت اولدك * اولدی كرمك قویه مطمع * وصافدرر سـكا چوفتاح * انسان ندر اوله سكا مداح * ای شـافع ذنب اهل عصیان * مرآت جمال سر سبحان * یوزسـوردی قپوكه جمله عالم * اولدك چوحبیب رحمـان * وصفك نقدر بیان

اولنسه * ذاتکده عیان هزارچندان * بر بحر درر فضائلك کیم * نه حد بولنورا کانه پایان * اولسون طپوکه سلام دائم * ای زمرهٔ انبیایه خاتم

باب سادس عشر در اخلاق وعادات رسول اکرم صلی الله علیه وسلم

حضرت فخر عالم صلی الله علیه وسلم علم وعرفانده فهم وایقانده ذکا و فطنتده سخاوهمتده تواضع ومسکنتده حلم وشفقتده صبرو سکینتده غیرت وحیتده صداقت وامانتده صلابت ودیانتده طاعت وعبادتده شجاعت ومهابتده بلاغت وفصاحتده لطافت وملاحتده ورع وعفافده کرم وانصافده بذل وانفاقده لطف واشفاقده وقار وحیاده زهد وتقواده سعی وعزمده رأی وحزمده بی شك واشتباه اکمل ماسوی الله اولوب جمیع کمالات سنیهٔ انسانیه یی علی الوجه النافع شویله محیط وجامع ایدیکه هر برخصلت حسنه‌لری مجموع انسانده اولاندن اضعاف مضاعف زیاده ایدوکی محقق ومتفق اولوب هر برینك تفصیلا بیانی نیجه کتاب مستقل اولمغه متحملدر * پس بو بابده علماء سیر سید البشر کلام مفصلی بودرکه اولا اول رسول صاحب صفا اعداء واودادن هرنه جفا کورسه‌لر طیب خاطرله عفو ایدوب غایت حمول وحلیم وکریم اولمغین مدت عمرلرنده امور دنیویه‌ده مجرد کندو نفسلرینه متعلق برنسنه ایچون هیچ برکسنه دن انتقام المامشلردی حتی احد غزاسنده کافرلر طرفندن مبارك یوزلری مجروح اولوب بردیشلری قیرلدقده جانب کفاردن حضرت حقه اعتذار ایدوب (اللهم اغفر لقومی فانهم لایعلمون) دیمشلردر (نظم) آنکه بادشمنان کرم ورزد * دانکه بادوستان چکونه بود (دیکر) شفقتلری دخی نهایتده اولوب بعض جانورله برظرفله صو ویروب ایچنجه مبارك اللریله طوتوب طوررلردی وبندکلری آتك یوزینی وکوزینی بکلریله وردالریله سیلرلردی (دیکر) اصحابنه غایت رعایت ایدوب بریسی کندولرین چاغرسه لبیك دیو جواب ویروب وآنلرك ایچلرنده اصلا ایاقلرین اوزاتمیوب دائما دیزچوکوب وطواره بندکلرنده یانلرنجه یسان یوربنلرك بعضی کندولر بندوکی طوارك اردنه آلورلردی (دیکر) تواضعلری دخی نهایتده اولوب برسفرده برقیون بوغازلامق امر ایدوب اصحابك بری بن بوغازله یم بری بن در یسن صویایم بری بن پشوره یم دیرکی بونلر دخی بن اودون جمع ایده‌یم دیوب یارسول الله اوخدمتی بزایدرزدیدکلرنده (قدعلمت انکم تکفونی ولکنی اکره أن اتمیز عنکم فان الله یکره من عبده ان یراه متمیزا بین اصحابه) دیوب بعده بالذات قالقوب اودون جمعنه مشغول

اولدیلر (دیگر) اصحاب جمع اولدقلری مجلسه کلدکلرنده صدره چکمیوب هرنه یرده
کدک بولورلرسه همان اویرده اوتورورلردی برکون عصایه طیانوب طشره
چقدقلرنده صحابه تعظیما اباغ اوزره قالدقلرنده (لاتقوموا کما یقوم الاعاجم لتعظیم
بعضهم بعضا انما انا عبد آکل کما یأکل العبد واجلس کما یجلس العبد) دیو بیوردیلر
(دیگر) مجلسده اکثریا اوتورشلری دیز چوکمک اولوب کاه احتبا ایدوب یعنی مبارک
دیزلرین دیکوب اللرینی کمربند ایدوب مربع اوتورمق آز واقع اولوردی (دیگر)
کمال کرم وشفقت وتواضعلرندن قوللرینی وجاریه لرینی مأکولات وملبوساتده
ونیجه امورده کندولرله برابر طوتوب اصلا طعام ولباسلرین انلردن فرق ایتدرمیوب
واوایچنده خدمتی آنلرله برابر ایدوب وطعامی دخی احیانا آنلرله بیله اوتوروب
ییوب و بوالده طوار اوزرینه بنوب کیدرکن یانلرنجه بولنان قوللرینی کندو
طوارلری آردینه بندیروب ومدت عمرلرنده خدمتکاره دوکمک وسوکمک وقاقیمق اصلا
واقع اولمدیغندن غیری کندولره خدمت ایدنه کندولر دخی خدمت ایدوب یتشمه
خدمتکارلری اولان انس بن مالک ایدر کندولره اون ییل خدمت ایتدم سفر وحضرده
بنم آنلره ایتدیکم خدمتدن آنلرک بکا ایتدیکی خدمت زیاده ایدی و بوقدر زمانده
اصلا بکا اف دیمیوب برکره اوف دیمیوب وایشلدیکم وایشلمدیکم نسنه لرک بریسی ایچون
نه ایچون بونی ایشلدک نیچون بونی ایشلمدک دیمامشلردر (دیگر) قفتانلرین پشماقلرین
قوغالرین کندولر یامایوب قیونلرین دخی احیانا کندولر صاغوب وطوارلرینه
یم ویروب چارسودن صاتون اله جق نسنه یی کندولر آلوب کوتوروب وسفرلرده
طوارلرینه کندولر یم ویروب کاه تیمار دخی ایدوب ودوه لرینه کندی اللریله یم باغلیوب
والحاصل سفر وحضرده خدمتلرین کاه بالذات کندیلر مستقلا ایدوب وکاه
خدمتلرینه معاونت ایدرلردی (دیگر) اهل مدینه دن نیجه لرک خدمتکارلری بعض
حاجت ایچون کلوب حضرت رسولی چاغردقده عادت عرب اوزره بی تکلفانه
مبارک اللریله یاپشوب اله و یروب یالکزجه پیاده کیدرلردی (دیگر) ونیجه
فقرا ومساکین واصحاب مرادک حاجتلرین بتورمکه آنلرله بیله یالکزجه کیدرلردی
(دیگر) عیادت مرضی وتعزیت اهل بیت موتی خود دائما عادت موروثة السعادتلری
اولوب حتی مجرد تطییب خاطر ایچون کفره ومنافقین خسته لرین کورمکه دخی
وارورلردی (دیگر) مروبدرکه هر صباح نمازین قیلدقده جماعته دونوب (هل
فیکم مریض اعوده) دیوب وارایسه عیادتنه واروب یوخسه (هل فیکم جنازة
اتبعها) دیوب وارایسه آنی تجهیز وتکفین ایدوب ودفن ایچون واروب قبرنه دخی

(بیله)

بيله كيدوب بوقدر ديرلرسه (من رأى منكم رؤيا فليقصها علينا) ديو بيوررلردى يعنى دوش كورەمش كمسنه وار ايسه بزه ديسونكه تعبير ايدەيم ديمكدر (ديكر) اصحابدن برينى اوچ كون كورمسەلر صوروب بيانه كتمش ايسه خير دعا ايدوب شهرده ايسه بوقلامغه واروب خسته ايسه خود عيادتنه البته واررلردى (ديكر) بوالده راست كلدكلرينه ابتدا كندولر سلام و يررلردى (ديكر) كاه دوه يه كاه آته كاه قاتره كاه حماره كاه يالكز كاه كمسنه ايله بيله بنوب انى اردلرينه الورلردى (ديكر) سيد القوم خادمهم) حديثى مضمونجه مسافرلرينه واصحابنه بالذات خدمت ايتمك واقع اولوردى (ديكر) مدت عمرلرنده قهقهه ايله اصلا كولميوب بلكه همان تبسم ايدوب غايتده محكم كولدككده مبارك ديشلرى برمقدار كورينه جك قدر كولوب لكن صداسى ايشيديله جك قدر واقع اولوب كولمزلردى (ديكر) اكثر زمانده ملاحظه وفكرله سكوت اوزره اولوب آز سويليوب آز كولوب هر سوز سويلمكه باشلدقجه كمال لطف وحسن خلقلرندن تبسم ايدرك سويلرلردى (ديكر) تكلمه حاجت يوغيكن كلام غير مفيدى سويليوب نوعا احتياج اولدقده مختصر ومفيد و پرمعنى بر كلام فصيح پرحكمت ومغنى سويليوب حاضر اولنلرك جملەسى ايشيدوب بالتمام فهم وتملى ايتمك ايچون نيچه كلام شريفلرين اوچركره تكلم ايدرلردى (ديكر) اجانب ويارانله اطفال وصبيانله و بعض عجايز ونسوانله موافقت شريعت شريفه اوزره بعض مناسب مزاح ولطيفه ايدوب لكن قلب شريفلرى جناب حقه معاملەدن بى ريب وشك برلحظه و برآن اصلا منفك اولمزلردى (ديكر) تواضعلرى كمالنده ايكن من عند الله مهابتلرى نهايتده اولمغين اصحابله بى تكلفانه اختلاطده ايكن مبارك يوزلرينه طوغرو باقمغه نيچەسى جراءت ايتميوب اتفاق بركون يانلرينه بركمسنه كلوب فرخنده خويلرينه باقدقده بلاسبب دتريوب رسول عليه السلام انى كوروب (هون عليك فانى لست بملك ولا جبار انما انا ابن امرأة من قريش تأكل القديد) ديمكين حريف دهشت اليفك لرزەسى ساكن اولوب مرادينى ادا ايتدى (ديكر) بواب وحاجبلرى اولميوب اهل حاجات بى تعب وواسطه واصل مرادت اولورلردى (ديكر) كتب سيرده محرردركه رسول عليه السلام پرده ايچنده اوتوران بكر قيزلردن حجاب وحياده زياده اولوب هيچ بركمسنه نك يوزينه طوغرى باقميوب حتى خاتونلرينه كندو مبارك قاصقلرين واودرلرينى اصلا كوسترميوب مجامعت حالنده اوتاندقلرنده كندو مبارك باشلرين بورغانله اورتررلردى (ديكر) هيچ كمسنه نك عيبنى يوزينه اورميوب وغايبانه دخى شكايت ايتميوب همان بركمسنه نك فعلنه ياقولنه

راضی اولمسەلر (مابال قوم یفعلون کذا) یعنی نیچون بوطائفه شویله ایش ایشلرلر دیرلردی (دیکر) حق تعالینك رسولی وحبیب مقبولی ایکن (انی لاعلمکم بالله واشدکم له خشیة) حدیثی اوزره مجرد تعظیما وخشوعا حضرت حقدن خوفلری نهایتده اولمغین (والذی نفس محمد بیده لورأیتم مارأیت لضحکتم قلیلا ولبکیتم کثیرا) دیوب هواده بولت کوردکده یارب بونی سحاب عذاب ایتمه دیوب یل اسدکده اللهم انی اسئلك خیرها وخیرمافیها وخیر ماارسلت به) دیوب کوك کورلدکجه (اللهم لاتقتلنا بغضبك ولا تهلکنا بعذابك وعافنا قبل ذلك) دیوب نمازقیلدقه باشلدقجه عارض اولان رقت وجالتدن یانلرنده اولنلراغلیان کسنه ایچنی چکدیکی کبی صدا ایشیدرلردی تلاوت قرآن ایتدکجه آیت خوف کلدکده تعوذ ایدوب یعنی رحمة اللهه صیغنوب آیت رحمت کلدکده رحمة اللهی رجا ایدوب آیت تنزیه وتقدیس کلدکده جناب حقی تقدیس ایدرلردی (دیکر) قوت قلب وشجاعتده دخی نهایتده اولمغین حنین غزاسنده مسلمانلر غنیمته طاغلوب کندولر اوچ ودرت کسنه ایله قالوب کفارلشام هجوم عام ایتدکارنده رسول علیه السلام انلره حمله ایدوب قاچروب انلرحمله ایتدکارنده کندولر بی باك طوروب بووجهله نیچه دفعه حمله لر واقع اولدی اصلا یرندن آیرەمدیلر (دیکر) قوت بدنیەلری دخی نهایتده اولوب طائفهٔ عربدن استادبی نظیر اولان نیچه کشتیکیرلرایله کورشوب جمله سنی باصوب ایچلرندن رکانه ادلو اعرابینك قوتی شویله ایدیکه صغردریسی اوستنده اباق اوزره طوروب اون نفر قوتلو بهادر کسنه لر اول دری بی اطرافندن چکوب دری پاره لنوب رکانهٔ یکانه اصلا یرندن حرکت ایتمزدی * کتب سیرده (فضلت علی الناس باربع بالسماحة والشجاعة وکثرة الجماع وشدة البطش) دیو دخی (اتانی جبرائیل بقدر فاکلت منها فاعطیت قوة اربعین رجلا فی الجماع) دیو ایکی حدیث شریف مذکوردر (دیکر) کرم وسخاده دخی حددن زیاده اولوب نیچه کسنه لره نیچه یوزدولر وقیونلر باغشلیوب محصل اطراف ممالکدن مال فراوان کلدیکی کون جمله سن عدل وفضل ایله تقسیم ولطفلرین تعمیم ایدوب ایرته یه برحبه الیقومیوب سخا وعطالرین وکرم بی انتهالرین زمرهٔ اعداء دین بالضروره تحسین ایدوب نیچه وحشی کافرلری قید کرم فراوانله صید ایدوب ایمانه کتورمشلردر (دیکر) مردوکه اول حبیب مولی ورسول باهر العلامت عمرنده ارباب حاجاته اصلا لادیمیوب قادر اولدقلرین بذل ایدوب اولمدقلرینه بجابلرندن سکوت ایدرلردی بومعناده بعض شعرا دیمشدرکه (نظم) ماقال لاقط الافی تشهده * لولا التشهد کانت لاؤه نعم (دیکر) حق تعالی رسولنه

جمله دنیایوز ینك مفتاحن کوندردکده ایستیوب قناعت وترك دنیا اختیار ایتمکین
مدت عمرلرنده التمش بغدای اوننك اتمکین ییوب دائما یدکاری التامش ارپه
اوننك اتمکی اولوب انی دخی قصدله طویجه ییوب واتمکی دخی اکثریا قاتقسز
ییوب مکر کاه خرما کاه سرکه کاه بعض طعام کاه بعض میوه ایله یمك دخی واقع اولوب
اوقات متفرقه ده برر برر بعض طعاملر ومیوه لر دخی ییوب جمله دن طاوق
وطاوشان ودوه وجیران و بالق اتلرین و پاصدرمه و پنیریمك واقع اولوب
لکن اکثریا یدکاری کاه سود کاه خرما کاه یالکز جه ارپه اتمکی ایدی مطلقا کولاندن
اکثریا همان بردرلو نسنه ییوب احیانا اتمك ایله برنسنه دخی یمك واقع اولوردی
وهرطعامی غایت آز ییوب (ماملأ ابن آدم وعاء شرا من بطنه حسب الآدمی لقیمات
یقمن صلبه فان غلبت الآدمی نفسه فثلث للطعام وثلث للشراب وثلث للنفس)
دیو بیوررلردی خانهٔ رحمت آشیانه لرنده ایکی اوچ آی کچوب اصلا آتش یانماق
واقع اولوب اتمك دخی بشرلیوب همان خرما ایله کچنورلردی احیانا ایکی اوچ
کون اصلا طعام ییوب آجلقدن بوش بوکورلرینه طاش باغلرلر ایدی
حالنه کمسنه واقف اولمزدی وفات ایتدکارنده بردمور جبه لری بر یهودیده اوتوز
کیله ارپه ایچون رهن قونمش بولندی (نظم) کن فکان ازخرمن اوخوشه
چین * او نخورده سیر ازنان جوین * هردو عالم شانده درخوان کرم *
واز مجاعت سنك بسته برشکم (نثر) احیانا برقاچ کون ایل ونهار یمك ییوب صوم
وصال ایتدکاری عن قریب عبادتلری فصلنده کاور (دیکر) اصلا طعام
یمك یعنی بکنمامك ایتیوب مزاجلرینه خوش کلورسه برمقدار ییوب خوش
کلزسه ییوب سکوت ایدرلردی (دیکر) کونده همان برکره یمك ییوب انی دخی
کاه صباح کاه اخشام ییوب سعادتخانه لرینه کیردکده (هل عندکم طعام) دیوب
یوقدر دیرلرسه (انی صائم) دیوب نافله اوروچ طوتارلردی (دیکر) طعاملرنی
سفره یه ودمور یاغاج سینی یه قومیوب مجرد تواضع ومسکنت ایچون یره قویوب
دیزچوکوب نسنه یه طیانمیوب کمال سکوت ووقار ایله حمد وثنای پروردکار ایله ییوب
(انما انا عبد اجلس کما یجلس العبد وآکل کما یأکل العبد) دیو بیوررلردی (دیکر)
طقوز خاتونلرینه و برقاچ خدمتکارلرینه معیشت ایچون بعض زمانده برکونلك
طعام و یمك قومیوب خرج وصدقه ایدوب (نعم العون علی الدین قوت سنة)
حدیثی مضمونجه کاهی بر ییللق ارپه وخرما ذخیره ایدینوب آنك ایچندن دخی

اصحاب صفه‌یه وسائر محتاجانه تصدق ایدوب کاهی ایرته‌یه یه‌جك صقلامیوب
جمله‌سن اولشدررلردی (دیگر) طعاملرده قیون اتنه ثریده قباغه ومطلقاطاتلو
قسمنه خصوصا عسله خرمایه سوده قایمغه ومیوه‌لرده تازه خرمایه قارپوزه‌قاونه
اوزمه خیاره سائرلردن ارتوجق میل ایدوب خرما ایله سوده (اطیبان) سرکه‌یه
(نعم الادام الخل) بیورمشلردر (دیگر) صوایچه‌جكلرنده تأنی وبسمله وحمدله
ایله اوچ کره آرآز ایچوب بعده (الحمد لله الذی سقانا عذبا فراتا ولم یجعله ملحا اجاجا
بذنوبنا) دیرلردی (دیگر) انبیا عادتنجه اصلا زکاة وصدقه قبول ایتمیوب لکن
هدیه‌یی آلوب مجرد لطفا وکرما اکثریا عوض ایدرلردی (دیگر) لباس خصوصنده
کیمسی شرعا جائز اولنلردن هرنه بولورلرسه کیوب اکثر زمانلرده‌کی لباسلری
قالین کسالر یعنی احرام شکلنده دیکلمامش بعض نسنه‌لر وازارلر یعنی فوطه‌لر
وشمله وردالر اولوب دائما کیدکلری پنبه‌دن ویوکدن وقیلدن طوقنمش نسنه‌لر
اولوب اکثریا آق لباسلر اختیار ایدوب یشل کیمك دخی واقع اولوب احیانا دیکلمش
لباسلر دخی کیمك واقع اولوردی جمعه کونلرنده وبیراملرده وایلچیلر کلدکده
وجنك زمانلرنده کیه‌جك قیمتلوجه کساوردالری واوقات متفرقه‌ده برقاچ قفتانلری
اولوب بریسی سندس اخضر یعنی یشل قطنی ایدی قرمزی رنکلو لباس وسیاه
کیمك دخی واقع اولمشدر دیمشلر قفتانلرینك یکی اوجی بیلکلرنده واتکلری اوجی
طپوقلرنده ایدی لباسلری خصوصی عن قریب باب مال رسولده تفصیل اولنور
(دیگر) مرویدرکه ارقه‌لرنده اصلا لباس کیرلنمیوب بوخصوص معجزات
قسمندندر دیمشلر (دیگر) اکثریا اق احیانا سیاه دلبند کیوب مبارك باشلرنده
صاروب برقارش مقداری اوجنی ارقه‌لرینه طیلسان ایدرلردی عمامه‌لری نه بیوك
ونه کوچك اولوب طولی تخمینا یدی ذراع مقداری ایدی عرقیه‌سز دلبند ودلبندسز
همان یالکز آق فتیللو عرقیه کیمك اولوردی (دیگر) تراش اولمیوب عادت عرب
اوزره مبارك باشلرینك صاچی قولاقلرینك نصفنه یاقین اولوب اوزاندقچه قیرقوب
احیانا باشلرینی یاغله یاغلیوب سفره کتدکجه دخی شیشه ایله یاغ کوتوررلردی
وکاهی صاچلرین اوزادوب اوروب ایکی یاننه کیسوی مشك بوی ایدوب
جمله‌دن مکه فتحنده شهره کیردکلرنده ایکی یانلرنده ایکیشر کیسولری وارایدی
(دیگر) روایح طیبه‌یه مائل اولوب (حبب الی من دنیاکم ثلاث النساء والطیب
وجعلت قرة عینی فی الصلاة) دیرلر ایدی مبارك اعضالرینه مسك سوروب وغالیه
دیدکلری زبادی سوروب عود وکافور ایله بخور لنورلردی (دیگر) یشاجق

(دوشکلری)

دوشـکلری و یصدقلری ایچی خرمالیفی ایله طولمش سختیان اولوب برخاتون آنی
کوروب ایچی یوکله طولمش بردوشك کتوروب رسول علیه السلام آنی کوردکده
(ماهذا یاعائشة فوالله لوشئت لاجری الله معی جبال الذهب والفضة) دیدیلر
(القصه) کاه دوشك کاه حصیر کاه قوری یرکاه خرما اغاجندن سریر اوزرنده
یاتورلردی (دیکر) مبارك صقاللرین برقبضه دن ارتق قومیوب طولندن وعرضندن
مقراضله قیرقرلردی (دیکر) هرکیجه سرمه لنوب مبارك کوزلرینك هربرینه
اوچرکره چکرلردی (دیکر) سعادتخانه لرنده آینه طراق سرمه دان مسواك مقراض
ایکنه ایپلك اکسك اولمیوب سفره کتدکارنده دخی بونلری البته بیله کوتوررلردی
(دیکر) آیده برکره نوره طوتنوب اون بش کونده برکره مبارك طرنقلرین کسوب
انسانك طرنقلرین وقیللرین وقانی وچقمش دیشـن یره دفن ایلمك امر ایدرلردی
(دیکر) هرحالده تیامنی یعنی صاغ الیله ایشلمکی وابتـداصاغله باشلامغی سوب
طهارتدن غیری نسـنه یی صولیله ایتمزلردی (دیکر) وهرایشی ممکن اولدقجه تك
ایتمکه مائل اولوب (ان الله وتر یحب الوتر) بیوررلردی (دیکر) کیجه نصف اللیله دك
اویویوب بعـده صباحه دك انواع عبادات ایدرلردی کوزلری اویورکن قلبلری
اویانق اولدیغی یوقاروده بحث ‌ـدر اویومغه یاتدقجه صاغ یاننه یاتوب صاغ النی
یکاغی التنه قویوب کاه بعض سـوره لر اوقیوب کاه (اللهم قنی عذابك یوم تبعث
عبادك) دیرلردی (دیکر) تفأله مائل اولوب تطیری کریه کوروب برخبر مسرت اثر
ایشتدکده (الحمدلله الذی بنعمته تتم الصالحات) دیوب خبرغم ومسائت ایشتدکده
کاه (الحمدلله علی کل حال) کاه (یاحی یاقیوم برحمتك استغیث) دیرلردی (دیکر)
اکثر یاغمناك اولدقجه مبارك صقاللرین کاه اللرینه آلوب باقوب کاه صغنیوب فکره
واررلری (دیکر) غمناك اولدقجه همان نمازه باشلایوب اوانت وصفا ایله دفع غم بلکه
کسب فرح ایدرلردی (دیکر) هیچ برکسنه نك حقنده آخر کسنه نك سوزینی قبول
ایتمزلردی (دیکر) مجالس علیه لرنده بی فائدهٔ شرعیه کلمات دنیویه بالکلیه سویلنمزدی
(دیکر) سـوقاقلرده یوررکن کندولر ایچون یول اچمغه قومزلردی (دیکر)
یولده یوررکن اصلا آردلرینه باقیوب فرضاردالری دوشسـه یاراغاجه ایلشسه
یانلرنده اولنلر قالدیررلردی والحاصل آداب وعادات شریفـه واحوال واخلاق
لطیفه لری تفصیلنده بحد ولایعـد کتابلر تألیف اولنمشـدرکه انلره نظر ایتمینجه
وقوف کلی میسر اولمز صلی الله علیه وسلم وعلی آله واصحابه وجعلنا متخلقین باآدابه
(فصل در عبادات رسـول علیه السلام) عادات مورثة السـعاداتلرینك افضل

واكثری عبادات ایدیکه افرادا وانواعا بیحد وغایت اولمغین علم سپرده اولان نیجه
کتاب عالی اجمالی بودرکه اولا انبیا ومرسلیندن هیچ بری اجناس ناسه مبعوث
اولمامغین خصوصا توحید خدادن غیری جمع شرایع مرورزمانله وغلبهٔ اصناف
کفارذوی الطغیانله بالکلیه معدوم ونامعلوم اولمغین اقوال کثیره‌نك اصحی اوزره
رسول علیه السلام قبل النبوه شرایع انبیادن هیچ بریسیله عامل اولمیوب لکن زمان
ابراهیم واسماعیل علیهما السلامدنبرو عادت قدیمه اوزره احیانا حج وعمره ودائما
طواف کعبه ایدوب بونلردن ماعدا مطرد حاللری افضل جمیع عبادات اولان
(ع) ذکروفکروحمدوشکر * ایدیکه جناب حقه گاه لسانا وقلبا گاه بالکز قلبا ذکر
ومناجات وزبان سروجنان ایله عرض حاجات ایدوب حضرت رب العزتك دائما
آثار قدرتنه نظر واسرار ربوبیت والوهیتنه فکر مورث العبرایدرلردی ماه رمضان
کورندکجه ریاضتله کفایت ایده جك قدر برآیلق بیجك کوتوروب کعبه‌یه برمیل
یردن ناظر اولوب بعدزمان نبوتلری خبری آنده کلدیکی حراطاغنه تنها واروب
آنده بیرامه‌دك لیل ونهار خلوت چكروب بعده شهره کلوب ابتدا کعبه‌یی طواف
ایدوب سعادتخانه‌لرینه کلورلردی ثانیا بعدالنبوه اولان انواع عبادتلری غایتده
فراوان وخارج دائرهٔ بیان اولمغین بحر بی پایانندن برقطره شمس تابانندن برذره
بودرکه سرنور علی نورظهور بولمق ایچون اکثرزمانده هروقت نماز ایچون بشقه
آبدست آلوب کشینك یانده قیودخی اولسه هرنسنه ده اسراف جائزدکلدر دیوب
صویی ازدوکوب بعض عضولرین همان اوچ کره یویوب (ان للوضوء شیطانا
یقال له الولهان فاتقوا وسواس الماء) دیو بیوررلردی ادعیه وآداب وضوء کتب
فقه وغیریده تفصیل اولنمشدر اکتساب ثواب بیحساب ایچون ابریقلرین البته
کندولر طولدیروب صدقه‌لرین دخی مستحقلره کندولر بالذات ویررلر ایدی (دیکر)
اویقودن اویاندقده وآبدست الدقده وطشره چیقدقده ونمازه باشلادقده وایچرو
کیردکده ونیجه احوالده مسواك طوتوب سفر وحضرده لیل ونهارده مسواك
استعمالنی ترك ایتمیوب نفع وثوابی حقنده نیجه حدیث شریف بیورمشلردر
(دیکر) جمیع عبادتلردن زیاده سودکاری صلوة اولمغین اکثریا نمازلرین اوزادوب
هر بررکعتده بروقاچ جزء قرآن اوقیوب حتی اخشام نمازی فرضنده احیانا ازلرین
اوزادوب سورهٔ انعام واعرافی بالتمام بررکعتده اوقورلردی (دیکر) تهجد ایله
اشراق نمازلری یالکز کندولره مخصوصیجه فرض اولمغین هرکیجه نصف
اللیلده تهجده قالقوب عدد رکعاتی تکثیردن تطویل صلوة افضلدر دیو کیجه

نافله سنی دربله اون اوچ رکعتدن زیاده قیلیوب لکن قیام ورکوع وسجودك هر برنده غایت چوق کانوب طوروب قیامده غایت اوزون سوره‌لر اوقویوب کیجه وکوندز نمازلرده یاق اوزره خصوصا اکثر کیجه‌لرده همان برایاغ اوزره چوق طورمقدن مرور زمانله مبارك اياقلری شیشوب بعض صحابه یارسول‌الله ایدوب ایده‌جکك صوچلریکی الله تعالی باغشلامشدر نیچون کندیکزه زحمت ویررسز دیدکلرنده (افلا اکون عبدا شکورا) یعنی افندیسنه شکرایدیجی قول اولمیدیم‌می دیوب فراغت ایتیوب عاقبت (طه ماانزلنا علیك القرآن لتشقی) یعنی بز سکا قرآنی زحمت چکمك ایچون کوندرمدك دیوآیتله جبرأیل علیه السلام کلدکده تهجد نمازنده چاق اولکی قدر چوق طورمغی تخفیف وتقلیل ایتدیلر (دیکر) کندولره فرض اولان صلاة ضحی‌یی هرقوشلق زماننده کاه ایکی کاه درت کاه سکز کاه اون ایکی رکعت قیلورلردی سائر سنتلری ونافله نمازلری احوالی کتب حدیث وفقه وسیرده تفصیل اولنمشدر (دیکر) ماه رجب وشعبان ورمضان وعشر ذی‌الحجه وعاشوراده خصوصا رمضانده عباداته سعی وهمتلری سائر زمانلردن زیاده اولوردی (دیکر) مرویدر که غرهٔ رمضان اولدقده جمله اسیرلری آزاد ایدوب فقرایه تصدقلری زیاده اولوب خوف وتعظیم حضرت حقدن مبارك یوزلرینك رنکی متغیراولوب عشر اخیر رمضانده برروایتده جمله رمضانده بیللرینه قوشاق قوشانوب بیرامه دك اصلا دوشکه یاتمیوب صلاة ومناجاته عادتلرندن زیاده چالشوب هر کیجه صباحه دك اویومیوب اعتکافلری احوالی کتب سیرده تفصیل اولنوب (من صلی العشاء الاخیرة فی جماعة فی رمضان فقد ادرك لیلة القدر) بیورمشلردر (دیکر) نافله اورجلری حالی بویدیکه کاه بعض آیك نیجه کونلرین متصل اوروج طوتوب بعض آیلرك نیجه کونلرین طوتمیوب لکن عاشورا صومنی هیچ بر ییل ترك ایتمیوب ماه رجب وشعباندن هر برینك کاه جمله سنی کاه بعضنی طوتوب عشر ذی‌الحجه‌نك طقوزنی دخی طوتوب سائر آیلرده کتب حدیث وسیرده ابوهریره قولنجه هرهفته‌ده اثنین وخمیس کونلرین اکثریا طوتوب خاتونلری ام‌سلمه قولنجه هرآیك اولکی هفته‌سندن اثنین وخمیسی ایکنجی هفته‌سندن همان اثنینی برروایتده ایکنجی هفته‌دن همان خمیسی حضرت عائشه قولنجه برآیدن سبت واحدی ایکنجی آیدن ثلثا واربعا وخمیسی طوتوب ام‌سلمه‌دن برروایتده دخی مخالفت یهود ونصاری ایچون اکثر ایامده‌کی صیاملری سبت واحد اولوب ابن عباس قولنجه هر آیك اون اوچنجی اون دردنجی اون بشنجی کونلری اولان ایام بیض صومنی سفر

وحضرده ترك ایتمیوب حضرت حفصه قولنجه عاشورا وعشر ذی الحجه وایام بیض
صوملرینی سفر وحضرده ترك ایتمیوب حضرت عائشه دن بر روایتده دخی هر آیك
مطلقا قنغی کونلری اولورسه اولسون اوچ کون اورج طوتمغی ترك ایتمیوب اصحاب
سننك ابن مسعوددن روایتلرنجه هر آیك غره سندن اوچ کونی طوتوب اشبو قول
اخیری حسن بصری ایله علمادن برجماعت اختیار ایتمشلر * محرر سطور اولان
عبد پرقصور ایدر نافله صوملری خصوصنده عادت شریفه لری مطرده اولمیوب
ذکر اولنان روایات بعض اوقات حسبیله واقع اولان حالات اولمق ظن اولنور زیرا
کتب سیرده محرردر که احیانا بعد صلاة الصبح سعادتخانه لرینه کیروب نوبتی
اولان خاتونلرینه (هل عندکم من طعام) دیو صوروب یوقدر دیرلرسه (انی صائم)
دیو بیوررلردی واحیانا برقاچ کون وکیجه علی التوالی قصدا اکل وشرب ایتمیوب
مجرد ثوابا صوم وصال ایدوب بعض صحابه بونلره تقلید ایتدکلرنده (انی لست
کهیئتکم انی یطعمنی ربی ویسقینی) دیرلر ایدی یعنی الله تعالی بنم قارنیمی قدرتدن
طوق ایدر سز بنم حالمه مالك دکلسز نفسکزه جبر ایتمکز (دیکر) حجلری احوالی
ایسه بوقارووده مناسبته وفاتلرندن مقدمجه یازلمشدر (دیکر) زکاة ویرمك انبیایه
واجب دکلدی زیرا آنلر جمله مالارین الله یولنه بذل ایچون قومشلردی خصوصا
زکات طهارته دیرلر آنلرك کندولری ومالاری طیب وطاهر ایدیکی ظاهر اولمغین
تطهیره حاجت یوق ایدوکی مقرردر زکاتك فرضیتنی اثبات ایدن (خذ من اموالهم
صدقة تطهرهم وتزکیهم بها) آیتی بومعنایه ایما ایدر انکیچون انبیایه واولاد
ونسللرینه زکاة آلمق حرام اولمشدر انبیایه صدقه المق دخی جائز اولمیوب لکن
هدیه المق جائز ایدی دیو مذکوردر (دیکر) فقرا وارباب استحقاقه
تصدق وانفاقلری ایسه قابل تعبیر اولمیوب وعشر عشیرینی بلکه بیکده برینی
بیك دبیر روز حشره دك تحریر ایدمزلر زیرا فتح اولنان ممالك اسلامیه دن احیانا
اموال عظیمه کلوب جمله سنی تقسیم ایدوب ایرته یه قومیوب اظهار عدل وفضل
ایله بذل ایدوب حتی غزوهٔ حنینده نیجه کمسنه لره وافر مالار باغشلایوب مؤلفة
القلوبك بریسی قبیله سنه واروب محمد نه ایشلر دیو صوردقلرنده (ان محمدا یعطی
عطاء من لایخشی الفاقة) یعنی مدت عمرنده یوخسلقدن قورقمیانلر کبی عطا وسخا
ایدر دیوب برکره سعادتله مؤذنلری وضابط اموال بیت المال اولان بلال حبشی یه
(انفق بلال ولا تخش من ذی العرش اقلالا) دیو بیورمشلردر * مرویدر که
وفات ایتدکلرنده براقچه وبرالتونلری وبرقول وبرجاریه لری وبها ایدر اسبابلری
اولمیوب سفرده کیدکاری دمور جبه لری اوتوز کیله آرپه بهاسی ایچون

بر يهوديده رهن ايدى بوقدر سخا وترك دنيا مقدور بشر دكل ايديكى مقرردر صلى الله عليه وسلم وشرف قدره وعظم (ديكر) دائما واحيانا اوقودقلرى انواع ادعيهٔ شريفه خصوصنده حصن حصين وحلية الابرار ونيجه كتاب منتخب ومختار تأليف اولنمشدر آنلره نظر ايتمكله اطلاع ميسر اولمز بو بابده كمال اجمال بودر كه قعود وقيامده يقظه ومنامده كثرت وخلوتده سكون وحركتده وجميع حالتده انواع ادعيهٔ اضافت اوعيه اوقويوب على الاتصال برحالدن برحاله انتقالده حضرت رب العبادى يادونام واجب الاحتراميله قلبنى شاد ايتمكه غايت معتاد ايديلر اكثر دعالرى (ربنا آتنا فى الدنيا حسنة وفى الآخرة حسنة وقنا عذاب النار) آيتى اولوب وهر مجلس آخرنده (سبحانك اللهم ربى وبحمدك لااله الاانت استغفرك واتوب اليك) ديمك عادتلرى اولوب (لايقولهن احد يقوم من مجلسه الاغفرله ما كان من ذلك المجلس) ديو بيورمشلردر (ديكر) استغفارلرى خصوصنده مرويدر كه جميع كناهلرك كبائر وصغائرندن بالكليه معصوم ايكن هركون يوز كره استغفار ايدوب صحيح بخاريده (سيد الاستغفار ان يقول اللهم انت ربى لااله الاانت خلقتنى وانا عبدك وانا على عهدك ووعدك مااستطعت اعوذبك من شر ماصنعت ابوء لك بنعمتك علىّ وابوء بذنبى فاغفرلى فانه لايغفر الذنوب الاانت من قالها من النهار موقنا بها فمات من يومه قبل ان يمسى فهو من اهل الجنة ومن قالها من الليل موقنا بها فمات قبل ان يصبح فهو من اهل الجنة) ديو برحديث شريف مرويدر (ديكر) تلاوت قرآن ايتملرى خصوصنده مواهب لدنيه‌ده مرويدر كه مبارك آوازلرى غايتده لذيذ ومؤثر ايدى قرائتلرى مدله اولوب بسم اللهى بشقه الرحمان الرحيمى بشقه مد ايدوب ودخى قطعله اولوب (الحمد لله رب العالمين) ديوب طوروب (الرحمان الرحيم) ديوب طوروب ودخى ترتيلله يعنى نه قتى سرعتله ونه قتى بطؤ ايله اولوب آيت آيت قطع ووقف ايدرلردى حرف مدكلدكده مد ايدوب قرائتلرنده اسلوب مرغوب ايله تغنى ايدوب يعنى بلالحن ولاتكلف ولاتغير حرف مجرد مقتضاى طبع اوزره زحمتسز حسن صوتله اوقويوب احيانا صوت شريفلرينى ترجيع ايدوب (زينوا القرآن باصواتكم) ديوب ودخى (ليس منامن لم يتغن بالقرآن) ديوب ودخى (لكل شئ حلية وحلية القرآن حسن الصوت) ديمشلردر * محرر سطور اولان عبد پرقصور ايدر اكرچه كورديكم كتب سيرده حضرت رسولك خارج صلوتده بطريق المداومه ازبردن تلاوت قرآن ايتدكلرينه روايت بولمدم لكن درج الدرر فى ميلاد سيد البشر آدلو فارسى كتابده هركون قرآندن

مقدار معين تلاوت ايدوب اصلا آنى ترك ايتميوب اما شهر رمضانده زياده ايدرلردى ديو مذكوردر (تنبيه) معلوم اوله كه سيد البرايا عليه افضل التحايا فى الغدايا والعشايا حضرتلرينك فضائل ومزاياسى شمائل وسجاياسى امداد نامه وخامه ومداد ايله قابل تحرير وتعداد اولمامغين لاجل الاختصار ذكر اولنان مقداره اقتصار اولندى والقليل يدل على الكثير والقطرة تدل على الغدير (نظم) چه كويم در اخلاق الطاف او * كه شد عقل عاجز در اوصاف او * طفيل وجودش زمين وزمان * منور زرويش مكين ومكان (لمحرره) شفيع عصاة وملاذ انام * عليه الصلاة عليه السلام

باب سابع عشر درحلية رسول عليه السلام

قاموسده حليه نك معناسى كسر حا ايله خلقت وصورت وصفت ديمكدر ديو مذكوردر اولا مبارك باشلرى اعتدال اوزره بيوك اولوب همان حج زمانلرنده بتون تراش ايتديروب سائر زمانده صاچلرين اوزا دوب كاه قولاقلرى وكاه اوموزلرى برابرى اولوب اوائلده صاليويروب بعده زمان بلوك بلوك اورديروب فتح مكه ده ايكى يانلرينه فارسيجه كيسو ديدكلرى ايكيشر اورلمش صاچ صارقلمش ايدى باشلرى صاچنى كون آشرى طرايوب ياغ سوررلردى (ديكر) مبارك جبين مبينلرى يعنى النلرى صفحهٔ بللور كبى واسع ولامع وپرنور ايدى نتكيم مدح شريفنده بعضلر ديمشلردر كه (نظم) خوب وبانر اجمال دلرباست * ليك كس رانيست آنى كان تراست * هست نورى درجبين تومنير * كان بصد پرده نميكردد ستير * نورت ازعرش ونه از كرسى بود * نورتواز مطلع قدسى بود * ديدهٔ جان نورمى يابدزتو * نور حقست آنكه مى تابدزتو (ديكر) مبارك قاشلرى انجه ومقوس وقيللرى صيق وسياه اولوب قول اصح اوزره چاتق اولميوب اورتاسنده كى طمر غضبلرى زمانده حركتده كلوب كورينوردى (ديكر) مبارك كوزلرى ايرى وسياه كرپكلرى دخى اوزون وسياه ايدى (ديكر) قوت بصر ونظرلرى حدنهايتده اولوب كيجه قرا كولغنده كوندز كبى كوروب حتى كوكده ثريا يلدزلرى ايچنده اون ايكى يا اون بر كوچك يلدزلر اولديغى كوروب آنلردن غيرى بركمسنه آنى كورممشدر لاجل التواضع اكثريا يره باقوب اكثر نظرلرى آثار قدرت پرورد كارده ملاحظه وافكار ايدى اصلا كوز قوروغيله باقميوب وكمسنه يه كوز قيپوب وباقمق ايستدكلرنده تمام بقارلردى وكوزلريله نيجه كوررلرسه آرقه لريله دخى اويله كوررلردى بو خصوص معجزات عظيمه دندر (ديكر) قوت سماعلرى دخى نهايتده اولوب احيانا چاتى كوك يوزينك

(آوازين)

آوازین ایشیدرلردی (دیگر) مبارك بورونلری چکمه واعتدال الله اوزون وانجه وموزون وحسنی حددن افزون اولوب اورته‌سی برمقدار کبراوجه ایدی (دیگر) مبارك خدی حسنده حدی بکوب نه‌یومری ونه‌یوفقه تمام معتدل وخوب و پرلطافت ومحبوب ایدی (دیگر) مبارك دوداقلری هروجهله اعتدال وحسن و برکمال اوزره اولوب آلت دوداقلری اوزره برخال پرحال وارایدی (دیگر) مبارك فم پرحکملری کمال اعتدال الله واسع ونور موفوری باهر ولامع ایدی (دیگر) مبارك دیشلری اعتدال ایله ایری وسیرك وآق و براق اولوب سویلدکجه اغزلرندن نورظهور ایدردی (دیگر) اغزلری یارنده هردرده دواوشفا وکمال حلاوت وصفا اولوب آنك خصایصی یوقارووده معجزات اعضاء شریفه لرنده کچمشدر نظراولنه (دیگر) مبارك لسان حکمت بیانلری کمال فصاحت وغایت لذت وحلاوت ایله سویلیوب ایشیدنلر تمام فهم وحفظ ایتمك ایچون اعتدال اوزره تأنی ایله وکاهی اوچر کره سویلیوب لسانی افصح بیانی اوضح اولمغین مفید ومختصر و پرحکم و پرعبر واوز اوز مؤثرو پرسوز سویلرلردی فصاحتلری اوصافی باب خصایصده کچمشدر نظر اولنه (دیگر) مبارك صدالری معتدل ولطافت ایله جالب دل وسالب غل ایدی (دیگر) مبارك آوازلری تکلف وزحمتسز لطیف وخوب وقرائت قرآن ایتدکلرنده غایت لذیذ وجاذب القلوب اولمغین ایشیدنلره کمال تأثیرایدوب نیجه سرکش کافرلرك قلبلری ایمانپذیر اولمشدی (دیگر) ندالری دخی بلنداولوب سائرکسنه‌لرك نداسی ایرشمدیکی یره آنلرك ایریشوردی (دیگر) ضحك وخنده‌لری تبسم مرتبه‌سنده اولوب غایتده محکم کولدکده مبارك دیشلری کوریله جك قدردن زیاده اولمیوب اصلا قهقهه ایتمك واقع اولمامشدی کولدکچه اغزلرندن دیشلرندن نور چیقوب دیوارلره پرتو صالوردی (دیگر) بکالری دخی صوتله اولمیوب همان یاشین یاشین اغلیوب قرآن اوقودقده یانمازده اغلادقجه مبارك سینه‌لرندن قزان قینار کبی صدالر ایشیدیلوردی میته مرحمت وامتلرینه شفقت وحضرت حقدن خشیت وقرآنی قرائت واحیای لیالی مستلزم الرقة زمانلرنده اغلامق کندولره عادت ایدی (دیگر) مدت عمرلرنده اسنمك واحتلام اولمق واقع اولمیوب سائرانبیادخی بو یله ایدیلر (دیگر) اون بشمره مبشره‌لری لطیف وملیح وحمرتله مخلوط بیاض صحیح ایدی سائربدن حسنلری لونی خودسودن وقاردن آق ولامع و براق ایدی (دیگر) مبارك روی بشاشت خویلری اعتدال ایله مدور غایت حسندار ومنور اولوب جمال فرخنده فال عدیم المثاللرینه هرنظر ایدن اهل نظر بالضروره عظیم محبت ایتمك مقرر اولوب عاشق

اندن يومرى بك اولوب اطرفنده قيلجغزلر اولوب لكن اوستنده خط واراديكى قول صحيح دكلدر ديمشلر بعضلر مهرله بيله طوغديلر ديوب بعضلر طوغدقلرنده برملك آق حريره صارلمش برمهر كتوروب آنى باصدقده ظهور ايتدى ديوب قول اظهر اوزره اوچ ياشنده ابتداى شق صدرلرى عقيبنده واقع اولمشدر نتكيم بوقاروده كچمشدر صحت موتلرينه علامت اولمق ايچون وفات ايتدكلرى ساعت مهر نبوت نشانى ارقه لرندن كتندى ديمشلر (ديكر) مبارك ارقه لرنده برخاصيت واراديكه او كلرندن كوردكلرى كبى اردلرندن دخى كورررلردى غالبا (اللهم اجعلنى نورا) ديو دعا يتمكين نور محض اولديغيچوندر زيرا نورك يوزى اردى اولميوب هرطرفى برابرجه ضيا اولور (ديكر) مبارك قارنلرى يومرى اولميوب سينه لرى ايله برابرايدى (ديكر) مبارك بدن حسنلرى ثلج وكافور وسيم ونورمثال ولحم وشحملرى بااعتدال ولحم بدنلرى كردومحكم لكن جلد لحملرى حريردن دخى نرم ويومشق ايدى (ديكر) جسم پرنور پاكلرى اكثرياعرقناك اولوب درلركبى اولان درلرى مسكدن دخى اطيف قوقغين بعض كمسنه لر تطيب ايچون جمع ايدوب آلورلردى * مرويدركه شهرده ويولده هرنه يردن كچوب كتسه لر رايحهٔ فايحهٔ طيبه لرندن بللو اولوب بيلنوردى نتكيم بومعناده شاعر ديمشدركه (نظم) ولو ان ركبا يمولك لقادهم * نسيمك حتى يستدل به الركب (ديكر) قوت وشجاعتلرى خودحددن زياده اولوب مشهور ديار عرب اولان كشتى كيرلر ايله كورش طوتدقلرى باب اخلاق وعاداتده كچمشدر (ديكر) مبارك قدوقامت باسلامتلرى غايتده لطيف وموزون اولوب نه كوته قد نه درازنه اورته بويلو بلكه برمقدار اوزون ايديلر مع هذا باحكمت خداحددن زياده واشرى اوزون بويلو كمسنه يانلرينه كاسه البته رسول صلى الله عليه وسلم آندن يوكسك واوزون كورينوب اول كمسنه كوتاه كورينوردى بوحال ايسه معجزهٔ عظيمه در يوز بيك كره تجربه اولنمشدر مرويدركه جسم شريفلرى ظاهرا وباطنا نورمحض اولمغين آى وكونش ضيالرنده اصلا كولكه لرى يره دوشمزدى (ديكر) مبارك قاصقلرينه هرآيده بركره قول اصح اوزره نوره سوروب تراش ايتمزلردى جماع خصوصنده خودكمال قوتده اولوب حديث شريف مفهومنجه او بابده قرق كمسنه قوتى وبرلمش ايديلر بركيجه طقوز خاتونلرينى دوراتمك واقع اولمشدر (ديكر) مبارك ساقلرى يعنى بالدرلرى اعتدال ايله اينجه ايدى (ديكر) مبارك اللرى كبى مبارك ياقلرى دخى ايرى اولوب لكن نه اوزون ونه قصه اولوب اوكچه لرينك اتى آزايدى (فائده) كتب سيرده قانلرى وسيدكارى وغائطلرى قول صحيح وظاهر

اوزره طاهر اولوب هر برینك رایحه سی مسك وعنبردن خوبتر اولوب شرب دم وبوللری صحیح اولان قول اوزره بعض امراضه شفاحتی سبب دخول جنة لمأوی ایدی دیوتصریح وایما ایتمشلردر (فائده) والحاصل معلوم اوله که هر برعضو شریفلری کمال لطافت واعتدال اوزره یرادیلوب جمیع اعضاء سعادت اقتضالری ذره دکاو عیبدن بالکلیه مبرا ایدی نتکیم شاعرلری حسان بن ثابت کندولره خطاباً دیمشدر (نظم) واحسن منك لم ترقط عینی * واحسن منك لم تلد النساء * خلقت مبرأ من کل عیب * کانك قد خلقت کما تشاء (نثر) مواهب لدنیه ده حضرت رسول علیه السلام ایمانك تمامندندر که الله تبارك وتعالی آنلرك جمیع اعضاء بدن شریفلرینی بروجهله یراتمشدر که آنلردن اول وصکره برکسنه اووجهله یرادلیوب ویرادیله جق دخی دکلدر دیوایمان کتوربله دیومذکور اولوب شعراء عجمك سرافرازی شیخ سعدی شیرازی دیمشدر که (نظم) ماه فروماند از جمال محمد * سرو نروید باعتدال محمد * شمس وقمررا کمال ومنزلتی نیست * در نظر قدر باکمال محمد * این همه پیرایه بسته جنت فردوس * تاکه قبولش کند بلال محمد * آدم نوح وخلیل وموسی وعیسی * آمده مجموع در ظلال محمد * شمس وقمر در زمین حشر نتابد * ماه نباشد مکر جمال محمد * سعدی اکر عاشقی کنی وجوانی * عشق محمد بس است وآل محمد * (المحرره) جانلر فدا اباغی توزینه محمدك * الله ایدر صلوة اوزرینه محمدك * انس وملکدن افضل اولو بدر چوذات حق * بی کیف وکم کوروندی کوزینه محمدك * عرش عظیم روی محمددن الدی نور * مهر ایله مه قول اولدی یوزینه محمدك * قندنبات وآب حیات اویکونیه * طتلودلیله طتلوسوزینه محمدك * اصلاح ایدوب الهی بوعاصی محمدی * لطفکله سالك ایله ایزینه محمدك

باب ثامن عشر در اموال رسول علیه السلام

اموال دنیای کثیفه حقیقة محض جیفه اولمغین حضرت خالق کاف ونون عباد عباد سداد نهادرشاد اعتیادلرینی غنای مورث العناء لازم الفنادن مصون ایتدیکی معلوم علما ومحسوم عقلادر * پس رسول جلیل واجب التبجیل صلی الله علیه وسلم کل غداة واصیل حضرتلرینك دخی جمله مالك اولدقلری مال قلیللرینك احوالی تفصیلینك اجمالی بودر که اولا پدرلری عبدالله وفات ایتدکده برحبشی جاریه ایله بش دانه دوه برسوری قیون میراث دکوب سکز یاشنه دك دوه لری عبدالمطلب یانده اولوب اودخی وفات ایتمکین یکرمی بش یاشنه دك عملری ابوطالب

یاننده اولوب بعده نأهل ایدوب فرق باشنده پیغمبر اولنجیه دك كندوخاتونلری
خدیجهٔ صدیقه جمله مالن بونلره بذل ایدوب بعده حضرت ابو بكر دخی مال
ومنالن بذل ایتمشدی * ثانیا مدینه یه هجرتدنصكرجه كفار ایله مقاتله فرض اولوب
غزایه باشلدقلرنده بالذات و بالواسطه واقع اولان غزواتك اموال غنائمنك خمسی
خصوصا هجرتك یدیسنده فتح خیبرده فدك آدلو معمور قریه نك سنوی محصولینك
نصفی امرحقله كندوملك صریحلری ایدی لكن امرمعاشلرینه غایت آزنسنه
آلیقویوب سائرنی مستحقلره صدقه ایدوب اكثر زمانده استقراضله كچنورلردی
حتی وفات ایتدكلرنده دمورجبه لری اوتوز كیله بهاسیچون بر یهودیده رهن ایدی *
ثالثا جمله لباسلری خصوصنده مروی بدركه اوقات متفرقه ده بری آق بری سیاه عمامه
یعنی دلبندلری اولوب و برقاچ آق فتیللو عرقیه لری وارایدیكه كاه اوستنه دلبند
صاروب كاه دلبندسز یالكز انی كاه انسز یالكز دلبندی كیوب مبارك صاچلری
چوق اولمغین كاهی باشی قبا ویالن ایاق خسته لر خاطرن صورمغه كیدوب
و برقولاقلو عرقیه لری وارایدیكه جنك زمانلرنده انی كیوب دلبندلری همان یدی
ذراع اولوب باشلرنده صاروب ارقه لرینه برقارش قدر طیلسان اوزادوب اكثریا
آق و یشل رنكلو لباسلره مائل اولوب قزل وسیاه دخی كیمك واقع اولمشدر جنكلرده
وجمعه لرده و بیراملرده وایلچیلر كلدیكنده كیمكه مخصوص یقالوجه كساوردالری
واوقات متفرقه ده برقاچ قفتانلری اولوب بریسی سندس اخضر ایدی طشره سنه
سندس یعنی قطنی كبی برقماش قپلانمش این كوركی كیمك ومخیر وصوف كبی بعض نسنه
كیمك واقع اولوب محصلی كاه دیكلمش كیوب كاه احرام كبی بعض نسنه بوریوب
مطرد بردرلو لباسله مقید اولمیوب روزمره كیمكه هرنه بولورسه كیوب محض عدم
محبت دنیا ایچون اكثریا یاماش وكهنه شكللو لباسلر كیوب عادت عرب اوزره
طون كیمیوب ازار یعنی فوطه قوشانورلردی دیكلمش لباسلرینك یكی طسار
ویاكلرینه دك و بوبی كعب دیدكلری كموكلرندن یوقارو یه دك ایدی لباس اوزرینه
قوشانمغه اوچ برده كومش حلقه لو تختیندن برقوشاقلری اولوب واوزنلغی
درت ذراع برقارش بردالری اولوب ایكی صاری ایكی سیاه ابجادكاری اولوب مبارك
پشماقلری عادت عرب اوزره اوستی نعلین شكلنده طاسمه لو دریدن اولوب
واشاغیسی قات قات دری ایدی بری صافی كومشدن بری كومش قاپلو دموردن
ایكی خاتملری اولوب بریسنك اوستنده (محمد رسول الله) دیو قازلمش اولوب اوچ سطر
ایدیكه اشاغیدن یوقارو اوقنوب محمد اشاغیده رسول اورته ده لفظة الله تعظیما

يو قاروده ايدى وخطى سائر مهرلر كبى عكسنه قازلمش اولميوب باصلدقده بنه
طوغرو خط اواوردى بو خصوص دخى بنه مجزاتدندر * رابعا اوانى وسائر متاع بيتلرى
بو ايديكه خرما لبفى طولمش سختياندن بردوشكلرى وايكى آدم اوروته جك قدر
قيلدن اورلمش كسالرى يعنى يورغان يرينه اورتولرى ودرت دانه اغاج چناقلرى
وقيوقوغاسى شكلنده در يدن برصوقابلرى وصقال بويايه جق بر باقرطاسلرى وتوجدن
غسل ايده جك بر بيوك قابلرى وايچنده برآينه وبغادن برطراق و برمقراض
و برمسواك و برسرمه دان و برشيشه ايله باشه سوره جك ياغ طوراجق قدر بر كوچك
صندوق ودرت حلقه لو بر چناقلرى واغاجدن صاع ومدديدكلرى ايكى درلو كيله لرى
وتو يلو بر درلو اورتو واياقلرى ساج اغاجندن برسر يرلرى وارايدى * خامسا
آلات حربلرى بو ايديكه اوقات متفرقه ده طقوز قليجلرى يدى جبه لرى التى يايلرى
صاقى در يدن تيركشلرى اوچ دانه قلقانلرى درت كوندرلرى زبيوك بر كوچك
حربه لرى ايكى مغفرلرى يعنى توغلغه لرى برچادرلرى برچوكانلرى برقصه جق الده
طوتاجق عصالرى وخاتونلرى عائشه نك سابقا قپوسى پردمسى اولوب سياه مخيردن اولان
مربع و بيوك عقاب آدلو بر سنجاقلرى اولوب و بياض بزقاچ علملرى وارايديكه برينك
اوستنه كلمهٔ شهادت يازلمشدى * سادسا طوارلرى بو ايديكه جمله يكرمى بش آتلرى اولوب
يديسى متفق عليه باقيسى مختلف فيه در * و بش عدد قاترلرى وارايدى برى آق اولوب
اسمى دادل ايديكه بعدزمان حضرت على احيانا كا بنردى وايكى يا اوچ حمارلرى وار
ايديكه برينك اسمى يعفور ايدى ودخى غنك ايچون درت عدد دبشى دوه لرى وارايديكه
برينك اسمى عضبا اولوب وحى نازل اولدقده اندن غيريسى كوتورمكه قادر اولمزدى *
كتاب الخميسده مذكوردر كه بونلردن ماعدا مدينه شهرينك اطرافنده اوتلر يكرمى
عدد صاغيلور ديشى دوه لرى وار ايديكه هر كون انلردن ايكى بيوك قربه طولوسى
سو دكاوب طقوز خاتونلر يله كندولر انى غذا ايدينوب صحابه دن مسجد
شريفلرنده ساكن اولوب مجرد وفقرا اولان اصحاب صفه يه دخى اندن و يررلردى *
مواهب لدنيه ده قرق بش عدد صاغيلور ديشى دوه لرى وار ايديكه سعدبن عباده
كوندرمشدى ديو مذكوردر * ودخى يوزدانه قيونلرى و يدى ياالتى كچيلرى و بردانه
آق خروسلرى وار ايدى * سابعا مدت عمرلرنده اوقات متفرقه ده قرق
اوچ قوله واون برجاريه يه مالك اولوب بوجمله نك كيمنى صاتون الدقلرى كبى
فى الحال كيمنى بعدزمان آزاد ايدوب بعضلرينى بعدالاعتاق انلرك حسن اختيارلريله
قوللانورلردى ايچلرندن برى زيدبن حارثه ايديكه آزاد وتزويج ايدوب رسول

علیه السلام انی اوغل ایدنمشلردی بری دخی ثوبان ایدیکه صاتون الدقلری حالده آزاد ایدوب حضرت حبیب خدا وفاتنه دك یانلرندن جدا جدا اولمدی * بری دخی ابو السمح ایدیکه خدمتلرینه مداوم ایدی جاریه‌لرینك دردی فراشلرینه کیرمك ایله مشرفه‌لر اولوب ایچلرندن حضرت ماریهٔ شرف ساریه اوغللری حضرت ابراهیمك والده‌سی ایدی قول اولمیان خدمتکارلری باب صحابه‌ده کاور (فائده) درج الدرر فی میلاد سید البشر آدلو کتاب معتبرده رسول علیه السلام وفات ایتدکلرنده جمیع مخلفات قسمندن همان ایکی جامه بردیمنی و برازاریعنی فوطهٔ عمانی وایکی جامهٔ صحاری و برکنارلو زدا و برقبای یمنی و پنبه‌دن طوقنمش ودیکلمش برجامه و برآق کلیم و بر کناری علاملو سیاه کلیم و بر بیوك چادر شب که ورس رنکیله بو یانمشدی واوچ عرقیه وایکی قولاقلو عرقیه موجود بولندی بونلردن غیری التون واقچه وسائر اشیادن برنسنه یوغیدی دیوب دمور جبه‌لری اوتوز کیله ارپه بهاسیچون رهنده ایدوکی یوقارووده کچمشدر * معارج النبوه‌ده مذکوردر که وفاتلرندنصکره تفصیله محتاج وجهله اعانه کلان بریهودی ایچون رسول علیه السلام انك ایچنده وفات ایتدکلری جامهٔ مبارکلرن مسجد شریفه کتوروب کوردکلرنده یدی یرده خرما لیفیله دیکلمش کوردیلر (فائده) کتب سیرده محرردر که حضرت رسول علیه السلامه بریردن برقاچ التون کلوب امر شریفلریله فقرایه تقسیم اولنوب ایچندن التی یایدی یاسکز یاطقوز عددنی حضرت عائشه‌یه صقلامغه ویرمشلردی حالت احتضارده خاطرلرینه کلوب جناب رب خلاقه ترك دنیا وقطع علاقه اوزره وارمق نیت ایتمکین یاعائشه اول التونلری نه ایلدك دیوب بنده طورردیدکده انفاق ایله یعنی فقرایه اولشدر دیوب بعده خسته‌لك حرارتنك شدتندن غشی اولوب افاقت بولدقده اولشدردکمی دیوب یوق دیدکده امدی اولشدر دیوب تکرار غشی اولوب افاقت بولدقده ینه صوروب اودخی کمال حیرتندن الی دکلمکین یوق دیدکده رسول علیه السلام التونلری الوب مبارك اللریله صایوب (ماظن محمد بربه ان لولقی الله وهذه عنده) دیوب اندن حضرت علی‌یه ویروب فقرایه اولشدر دیو بیوروب اودخی اولشدیروب کلوب خبر ویردکده ایشته شمدی راحت اولدم دیو بیوردیلر (فائدهٔ مهمه) مواهب لدنیه‌ده حضرت رسولی مقام مدحده فقر وزهد وضرورتله توصیف مناسب دکلدر زیرا کتاب شعب الایمان حلیمیده مذکوردر که وجوه تعظیم رسولدن بری دخی جناب شریفلرین سائر ناس قتنده اوصاف حقیره‌دن عد اولنان وصفله

توصيفدن احترازدر * پس رسول عليه السلام فقير ايدى ديمامك كركدر ديوب بعض علما دخى رسول عليه السلام حقنده زهد اطلاقنى تجويز ايتميوب سلفدن برينه فلان كسنه زاهددر ديدكلرنده (وماقدر الدنيا حتى يزهد فيها) يعنى دنيانك قدر وحرمتى ندركه اندن زهد ايليه ديوب * بخارى شارحى شيخ زركشى بعض فقهاء متأخرين (لم يكن النبى صلى الله عليه وسلم فقيرا من المال قط ولا حاله حال الفقراء بل كان اغنى الناس بالله لقد كفى امر دنياه فى نفسه وعياله) ديوب ودخى حضرت رسولك (اللهم احينى مسكينا) ديديكندن مرادى استكانت قلبدر يوخسه شول مسكنت دكلدركه معناسى كفايت موقعنه واقع اولهجغنى بولمقدر ديوب بونك خلافن اعتقاد ايدنلره غايتده انكار ايدردى دينوب علامهٔ معتبر شيخ ابن حجر (الفقر فخرى و به افتخر) حديثى باطلدر موضوعدر ديمش ديو مذكوردر * محرر سطور اولان عبد پرقصور ايدركه حال بومنوال اوزره اولبجق رسول اكرم صلى الله عليه وسلم فقير ايدى ياخود زاهد ايدى ديهجك يرده مثلا تارك دنيا ايدى يا اهل قناعت ايدى دينوب محصل كلام هرجهت ايله وسعته قدرتلرى حدنهايتده ايكن اللرينه كيرن ماللرى دمبدم اصحاب استحقاقه انفاق ايدوب ومعاش نفس وعيال وخدمتكار ايچون خرجلق ادخار ايتميوب قلت اوزره معيشتلرى جواهر واعراض دنياى پراغراضدن كمال اعراضلرينه واول متاع مستعار كثير المضارى ابغاضلرينه بناء اولمغه دلالت ايدر برمعنى ايله انبا اولنمق بروجه جازم مهم ولازمدر صلى الله وسلم عليه وجعلنا من خواص امته لديه

باب تاسع عشر در احوال اولاد رسول عليه السلام

حضرت سيد الانامك اولاد امجاد كرامى خصوصنك اجمالى بودركه درت كريمه‌لرى اولديغى متفق عليهادر لكن اركك اوغللرى عددى مختلف فيه اولوب قول صحيح اوزره همان اوچ عدد ايديلر جمله اولادلرينك زمان ولادتلرى ترتيبنجه تفصيل حاللرى بودركه ذكر اولنور (قاسم) كتب سيرده محرردركه حضرت رسولك اول ولدلرى بو اولمغين عادت عرب اوزره ابو القاسم كنيتيله مكنى ومشهور دنيا اولديلر قبل النبوه مكه‌ده خديجه خاتوندن وجوده كلوب بعضلر قولنجه يورومكه بعضلر قولنجه آته بنمكه قادر اولنجيه‌دك قول اصح اوزره اون يدى آيه‌دك يشايوب بعده وفات ايتدى (زينب) بنات رسولك بيوكى بودر رسول عليه السلام اوتوز ياشنده ايكن وجوده كلوب مكه‌ده قبل نبوة الرسول والده‌سى حضرت خديجه‌نك

همشیره زاده‌سی ابو العاص ابن الربیعه نکاح اولنوب بعد النبوه زوجی ایمانه کلیوب لکن تفریقه دخی مجال اولمیوب بعد الهجره غزای بدرده بعض کفارله اسیر اولدقده خاتوننی مکه‌دن کوندرمك شرطیله آزاد اولنوب واردقده کندو برادریله کوندروب یولده بعض کفار قریش محفه ایچنده حضرت زینبی حربه ایله قورقودوب دوه‌دن دوشدکده حملی اولمغین دوشروب کافرلر جبر ایله مکه‌یه کوندروب بعده رسول علیه السلام زید بن حارثه‌یی کوندرمکین بر کیجه خفیة دوه‌یه بندیروب قاچوب مدینه‌یه کتوردی غزوهٔ حدیبیه دنصکره‌جه مزبور ابو العاص شام تجارتندن کلورکن مالنی مسلمانلر آلوب اودخی مدینه‌یه کلدکده مالی ویرلمکین مکه‌یه کیدوب اماناتلری صاحبلرینه تسلیم ایدوب ایمانله هجرت ایتمکین رسول علیه السلام کریمه‌لرینی نکاح سابق اوزره و یاجدید ایله ویردیلر * مرویدرکه ذکر اولنان وضع حملدن خسته اولمغین هجرتك سکزنجی ییلنده اوتوز بریاشنده وفات ایتدی علی آدلو براوغلی قالدیکه سن بلوغه ایریشوب مکه فتحی کوننده حضرت رسول آنی بندکلری دوه‌نك اردنه المشلردی امامه آدلو برقزی دخی قالدیکه رسول علیه السلام انی سوب نماز ایچنده اموزلرینه بندیروب سجده‌ده یره قویوب قالقدقلرنده ینه اموزلرینه الورلردی حضرت فاطمه وفاتندنصکره برموجب وصیت فاطمه حضرت علی انی نکاحلنوب محمد آدلو اوغلو طوغوب حضرت علی شهید اولدقده برموجب وصیت علی اقرباسندن مغیرة بن نوفل بن الحارث بن عبد المطلب نکاحلنوب یحیی آدلو اوغلی طوغوب مغیره‌نك نکاحنده ایکن هجرتك اللیسنده وفات ایتدی * مرویدرکه حضرت علی وفاتنده امامه‌یی معاویه یوز بیك التون مهر معجل ایله نکاحلمق ایستدکده اول همتی عالیه نکاحه راضیه اولمدی (رقیه) قول اصح اوزره رسول علیه السلام اوتوز اوچ یاشنده ایکن وجوده کلوب غایتده حسنا ایدی مکه‌ده عتبة بن ابی لهبك منکوحه‌سی اولوب (تبت یدا ابی لهب) سوره‌سی نازل اولدقده عتبهٔ خباثت رتبه کندو پدر سقر مقری خاطریچون دخی قبل الدخول بوشامغین وحی الهی ایله حضرت عثمانه نکاح اولنوب انکله ایکی کره ولایت حبشه بعده مدینه‌یه هجرت ایتمشدی غزوهٔ بدرده خسته اولوب عثمان آنی بکلمکه قالوب اول اثناده وفات ایدوب هزیمت کفار خبرنی مدینه‌یه کتورن کسنه بونك دفننه راست کلدی * مرویدرکه عثماندن حبشده ایکن عبد الله آدلو اوغلی اولوب التی یاشنده ایکن مدینه‌ده یاخود دخی ممه امرکن خسته اولوب وفات ایتدی (ام کلثوم) مکه‌ده عتبه بن ابی لهب

منكوحه‌سی ایکن بونی دخی قبل الدخول یدری خاطریچون بوشایوب حضرت رسوله جفا ایتدکده (اللهم سلط علیه کلبا من کلابك) دیو بددعا ایتدکلرنده شام یولنده برارسلان انی پاره پاره ایلدی حضرت عثمانك خاتونی حضرت رقیه وفات ایتمکین رسول علیه السلام هجرتك اوچنجی ییلنك جمادی الآخره‌سنده امر حقله ام کلثومی عثمانه نکاح ایدوب (والذی نفسی بیده‌ او ان عندی مائة بنت یمتن واحدة بعد واحدة زوجتك اخری هذا جبریل اخبرنی ان الله یأمرنی ان ازوجکها) دیدیلر هجرتك طقوزنده وفات ایدوب نمازنی رسول علیه السلام قیلوب دفن اولنورکن قبری اوزرنده طوروب مبارك کوزلرندن یاش اقاردی (حضرت فاطمه) رسول علیه السلام قول اصح اوزره او توز بش یاشنده ایکن وجوده کلوب هجرتك اون برنجی ییلنده حضرت رسول وفاتندن قول اصح اوزره التی آی صکره ماه رمضانك اوچنجی کونی یکرمی طقوز یاشنده وفات ایدوب اهل بیت رسولدن ابتدا بونلر وفات ایدوب حضرت رسول حالت نزعنده اکا بوبله بشارت ایتمشدی * مواهب لدنیه‌ده رسول علیه السلام (انما سمیت فاطمة لان الله فطمها وذریتها عن النار) دیوب ودخی (لان الله فطمها ومحبیها عن النار) دیمشلردر یعنی الله تعالی آنی وذریتلرنی وآنك محبلرنی جهنمدن آزاد ایتدیکیچون فاطمه دیو آدقودیلر زیرا عربجه فطم کسمکه دیرلر زهرا دیمکله ملقبه اولدیغی جمیله وحسنا وروی فرخنده خوبی مانند شمس ضحی لامع الاضوا اولدیغیچوندر برلقبی دخی بتول اولدیغی فضلا ودینا وحسبا ونسبا زمانه‌سی خاتونلرندن منقطعه وممتازه اولدیغیچوندر بعضلر دنیادن منقطعه اولدیغیچوندر دیمشلر حضرت فاطمهٔ سعادتخاتمه‌نك اوصاف صاف شرف اتصافی دائرهٔ بیاندن بیرون وفضائلی حقنده وارد اولان اخبار وآثار حد وعددن افزوندر (نظم) چوکفتی باو بنت خیرالانام * همه مدحها کفته شد والسلام (نثر) حضرت رسوله احب اهلی اولمغین رسول علیه السلام بونك اغزنی اوپوب دیلنی اموب سفره کتدکجه جمله‌دن صکره آیریلوب کلدکلرنده ابتدا اکا بولشوردی * کتب حدیثده (فاطمة بضعة منی فمن اغضبها اغضبنی) دیو برحدیث ودخی اکا خطابا (اوماترضین ان تکونی سیدة نساء المؤمنین) دیو برحدیث ودخی (اوماترضین ان تکونی افضل نساء اهل الجنة) دیو برحدیث ودخی (ان فاطمة احصنت فرجها فحرمها الله وذریتها علی النار) دیو برحدیث شریف ذکر اولنوب * مرویدرکه رسول علیه السلام وفاتلری حالنده فاطمه‌نك قولاغنه (سیدة نساء اهل الجنة) سن واهل بیتمدن اول وفات ایدوب

بكا اول بواوسان سنسن ديو بشارت ايتشلردر * مواهب ادنيه ده قول مختار اوزره افضل نسوان زمرهٔ انسان اولا مريم صكره فاطمه صكره خديجه صكره عائشه در ديو مذكوردر عائشهٔ صديقه ايدر حضرت رسوله جميع افعال واحوالده فاطمه دن زياده بكزر كمسنه كورمدم كلديكي زمانده رسول عليه السلام اكا قارشو واروب اوپوب كندو يرينه كچوروب رسول عليه السلام اكا واردقده اودخی آنلره بويله ايدردی * مستدرك حاكمده حضرت عليدن مرويدركه (اذا كان يوم القيامة نادى مناد من وراء الحجب يااهل الجمع غضوا ابصاركم عن فاطمة بنت محمد حتى تمر) يعنى اى محشر خلقى كوزلر بكز يومك فاطمه بنت محمد كچوب جنته كيدنجه * كتب سيرده مذكوردركه قول اصح اوزره هجرتك ايكنجى يلنده شهر رجبده حضرت على يه نكاح اولنوب ذى الحجه ده جمع اولديلر * مرويدركه ابو بكر وعمر حضرت رسولدن فاطمه يى استدكارنده سكوت ايدوب ياخود وحى الهى يه منتظرم ديوب بعده حضرت على استدكده نوله ديمكين حضرت على بردمور جبه سنى حضرت عثمانه درتيوز سكسان اقچه يه صاتوب بعده جبه يى عثمان ينه اكا باغشلايوب بهاسنى حضرت على مهر مجلدر ديو كتوردكده رسول عليه السلام ايچندن برقبضه اقچه آلوب يابلال بونكله بزم ايچون طيب آليو برديوب اقچه لرك باقيسيله جهاز تداركن امر ايتمكين خرما يپراغى ايچندن اورلمش برسرير وايچى خرما ليفى ايله طولمش بريصدق الديلر اما احمد بن حنبل حضرت عليدن وسائطله روايت ايتمشدركه فاطمه نك جهازى برنهالى برقربه برسختياندن ايچى خرماليفى ايله طولمش بريصدق ايدى * كتاب الخميسده ايكى قفتان كومشدن ايكى بيله زك برنهالى يصدق برآغاج چناق برال دكرمنى برقربه ايكى دستى برمجل يعنى اوراق ياخود منخل يعنى الك ايدى دينوب معارج النبوه ده يوكله طولمش قالين كتان بزندن بردوشك سختياندن برمقعد ينه سختياندن بريصدق وبرعبا ويوكدن طوقنمش برپرده وطپراقدن برقاج دستيلر ايدى دينوب كتب سيرده محرردركه رسول عليه السلام عقد نكاح ايچون بعض اصحابى جمع ايدوب (الحمد لله المحمود بنعمته المعبود بقدرته المطاع بسلطانه المرهوب من عذابه وسطوته النافذ امره فى سمائه وارضه الذى خلق الخلق بقدرته وميزهم باحكامه واعزهم بدينه واكرمهم بنبيه صلى الله عليه وسلم ان الله تبارك اسمه وتعالت عظمته جعل المصاهرة سببا لاحقا وامرا مفترضا اوشج به الارحام والزمها الانام فقال عز من قائل وهو الذى خلق من الماء بشرا فجعله نسبا وصهرا وكان ربك قديرا فامر الله تعالى

يجرى الى قضائه وقضاؤه يجرى الى قدره ولكل قضاء قدر ولكل قدر أجل ولكل اجل كتاب يمحو الله مايشاء ويثبت وعنده ام الكتاب ثم ان الله عز وجل أمرنى ان ازوج فاطمة من على بن ابى طالب فاشهدوا انى قد زوجته على اربعمائة مثقال فضة ان رضى على ذلك) ديو خطبه اوقيوب بر طبق خرما كتوروب (انتهبوا) قاپشكز ديوب حاضر اولنلر قاپشوب بعده على كلوب رسول عليه السلام آنك يوزينه تبسمله باقوب (ان الله عز وجل امرنى ان ازوجك فاطمة على اربعمائة مثقال فضة ارضيت بذلك) ديوب اودخى (قد رضيت بذلك يارسول الله) ديدكده رسول صلى الله عليه وسلم (جمع الله شملكما واعز جدكما وبارك عليكما واخرج منكما كثيرا طيبا) ديو دعا ايتديلر برقاچ آيدنصكره جمع ايتدكارى كيجه رسول عليه السلام خلوتخانه يه بيله كيروب بر بارداقدن مبارك اغزلريله صو آلوب ينه ايچنه دوكوب بعده فاطمه نك اوكنه وباشنه سرپوب (اللهم انى اعيذها بك وذريتها من الشيطان الرجيم) ديوب بعده ارقه سنه دخى سرپوب ينه بودعايى اوقيوب بعده على يه دخى بويله ايدوب بعده (ادخل باهلك باسم الله والبركة) ديوب سعادتله طشره چيقديلر * مرويدركه حضرت فاطمه بعد زمان كلوب يارسول الله اوستنه ياته جق همان برقيون دريمز واردركه كيجه دوشك ايدنوب كوندز طوار يمزه علفى آنك اوزرينه دوكرز ديدكده (يابنية اصبرى فان موسى بن عمران اقام مع امرأته عشر سنين ليس لهم فراش الاعباءة قطرانية) ديو بيورديلر * مرويدركه حضرت عليدن حسن وحسين ومحسن آدلو اوغللرى اولوب ام كلثوم وزينب آدلو قزلرى اولوب نسل رسول عليه السلام فاطمه دن غيرى سائر اولاد واحفادلرندن بالكليه منقطع اولمشدر حسنين احسنين احوالى خلفاء راشدين آخرنه تأخير اولنوب سائرلرينك احوالى بودركه مزبور محسن صغير ايكن وفات ايلدى * معارج النبوده آخر اولاد فاطمه محسن ايديكه سقط يعنى دوشوك طوغمغين وفات ايدوب اول حالدن فاطمه خسته اولوب مرض موتى بوايدى دينوب * مرويدركه ام كلثوم صغيره ايكن قرق بيك اقچه مهرله حضرت عمر نكاحلنوب آندن زيد آدلو اوغلى رقيه آدلو قزى اولوب عمر وفات ايتدكده عون ابن جعفر بن ابى طالب نكاحلنوب اودخى وفات ايتدكده آنك برادرى محمد بن جعفر نكاحلنوب آندن برقزى اولوب صغيره ايكن وفات ايدوب محمد دخى وفات ايتدكده برادرى عبدالله بن جعفر نكاحلنوب آنك تحت نكاحنده اوغلى زيد ابن عمر ايله بركونده وفات ايتدكده عبدالله آنك همشيره سى زينب بنت فاطمه يى نكاحلنوب

آندن علی آدلو اوغلی اولوب ام کلثوم آدلو قزی دخی اولدیکه قاسم بن محمد بن
جعفر نکاحلنوب آندن اولادی اولوب جمله دن فاطمه آدلو قزی اولدیکه حمزه
ابن عبدالله بن الزبیر بن العوام نکاحلنوب آندن اولادی اولدی * رسالهٔ سیوطیده
زینبک عبد اللهدن علی عون عباس محمد آدلو اوغللری وام کلثوم آدلو قزی
اولادی دیومذکوردر (فائده) عبدالله بن جعفرك حضرت فاطمه قزی زینب
خاتوندن اولان اوغلی علی ایله قزی ام کلثومدن نسل وذریتی چوغالوب آنلرك
هر برینه شریف زینبی وشریف جعفری دخی دینوب لکن حسنی وحسینیلرك
شرفلری جعفریلردن زیاده درزیرا العجالة الزرنبية فی السلالة الزينبية آدلو رساله ده
شیخ جلال الدین سیوطی آل زینبی حضرت رسولك آلندن واهل بیتندن وذریتندن
اولوب لکن ذریتی حضرت حسن وحسین کبی حضرت رسوله منسوب
دکللردر زیرا بو فضیلت حسن وحسینه مخصوصدر مطلقا آل رسول واهل بیت رسول
صدقه آلمق حرام اولنلردر که آنلر آل علی وآل عقیل وآل جعفر وآل عباسدر زیرا
بنی هاشمله بنی عبدالمطلبدن مؤمن اولنلرك نسلنه مطلقا آل رسول واهل بیت رسول
دیرلر دیمشدر بونلره اخذی حرام اولان صدقه دن مراد کتب فقهده مصرح
اولدیغی اوزره صدقهٔ واجبه درکه زکاة ونذر کبی زیرا هدیه معناسنه اولان صدقه یی
آلمق بونلره دخی جائز ایدی (عبدالله) حضرت رسولك خدیجه خاتوندن اولان
آخر اولادی بودر مکه ده طوغوب ینه آنده صغیر کن وفات ایدوب قول اصح
اوزره بعد النبوه طوغمغین طیب وطاهر لقبیله ملقب اولوب نیچه علماء طیب
وطاهر بشقه ایدی دیوب خطا ایتمشلردر بونك وفاتنده کفار قریشدن عاص بن وائل
محمد ابتر قالدی یعنی ارکك اوغلی اولمامغله نسلی کسلدی دیدکده سورهٔ (انا اعطیناك)
نازل اولوب (ان شانئك هو الابتر) دیو عاص کفر اختصاص ذم اولندی
ابراهیمدن غیری جمیع اولاد رسول علیه السلام حضرت خدیجه دن اولوب اما
حضرت ابراهیم مصر پادشاهی مقوقسك هدیه کوندردیکی ماریه آدلو جاریهٔ شرف
سار یه دن ایدی هجرتك سکزنده ماه ذی الحجه ده مدینه نك طشره سنده خرما باغچه لرنده
دنیایه کلوب مژده ایدنه رسول علیه السلام بر قول باغشلیوب آنده بر مرضعه
خاتونه بسلدوب یدنجی کون ایکی قیون قربان ایدوب واول طفل سعادت
کفلك مبارك باشنی تراش ایدوب صاچی آغرلغنجه التونجه صدقه واحسان ایدوب صاچی
یره کوموب بعده احیانا واروب مولود مسعودلرین مبارك اللرینه آلوب اوپوب
قوچوب ینه شهره کلورلردی جمله مدت عمرلری اون التی آی وسکز کون یااون

يدی آی یاأون سکز آی والتی کون یایکرمی ایکی آی والتی کون یاهمان یتمش کون یشایوب وفات ایتدی * مرویدر که معصوم مرحوم مرقومك مرض موتنده رسول حضرتی انی دیزلرینه قویوب مبارك کوزلرندن یاش آقوب (انا بك یا ابراهیم لمحزونون تبکی العین و یحزن القلب ولانقول مایسخط الرب) دیدیلر صحیح مسلمده (ان ابراهیم ابنی وانه مات فی الثدی وان له ظئرین یکملان رضاعه فی الجنة) دیو برحدیث وسنن ابن ماجه ده (ان له مرضعا فی الجنة واوعاش لکان صدیقا نبیا) دیمشلر دینوب (ولوعاش لاعتقت اخواله من القبط وما استرق قبطی) دیو برحدیث ضعیف مروی اولوب لکن کتب سیرده صحابه دن ابن عباس وجابر وابن ابی اوفی (لوعاش ابراهیم لکان صدیقا نبیا) دیمشلر دینوب ینه صحابه دن حسان ابن ثابت حضرت رسوله خطابا مرثیه دیمشدرکه (نظم) مضی ابنك محمود العواقب لم یشن * بمین ولم یأثم بقول ولافعل * رأی انه ان عاش ساواك فی العلی * فآثر ان تبقی وحیدا بلامثل (نثر) مرویدرکه اوکون بحکمة الله کسوف واقع اولدی جمله خلق موت ابراهیم ایچون اولدی دیدکلرنده حضرت رسول علیه السلام ان الشمس والقمر آیتان من آیات الله لاینکسفان لموت احد ولالحیاته فاذا رأیتموها فادعوا الله وصلوا حتی ینجلی) دیدیلر بوندنصکره اولادلری وجوده کلمدی (اللهم صل علی سیدنا محمد وعلی آله وذریته واصحابه ومتبعیه وسلم تسلیما واکرمهم اکراما دائما عمیما (نظم) آل واصحابنه سلام اولسون * برلری روضهٔ سلام اولسون

باب عشرون درازواج رسول علیه السلام

بونلرك حقنده قرآنده (النبی اولی بالمؤمنین من انفسهم وازواجه امهاتهم) بیورلمغین تحریم نکاحلری ووجوب تعظیملری جهتندن امت محمدك والده لری اولوب اما آنلرك کریمه لری مؤمنینك اخواتی اولمیوب وآباء وامهاتلری دخی مؤمنینك اجداد وجداتی اولمیوب اخوه واخواتلری دخی مؤمنینك اخوال وخالاتلری دکلیدی بونلر امهات مؤمنین ایکن آنلرله پرده اردندن غیری طریقله سویلشمك وآنلره نظر ایتمك و برتها پرده بیله اوتورمق مؤمنینه حرام اولمشیدی حضرت عائشه دن مرویدرکه مؤمنینك امهاتی اولوب لکن مؤمناتك امهاتی دکلرایدی حضرت رسول علیه السلام جمیع مؤمنین ومؤمناتك والد ماجدلری ایدی اشبو امهات مؤمنین نص قرآن اوزره سائر نسایه هروجهله خصوصا ثواب وعقابلری مضاعف اولمق جهتندن

تفصيل اولنمشلردی * مرویدر که بر کون مدینه ده حضرت رسولك طقوز خاتونلری جمع اولوب زیاده نفقه وزینت طلب ایتد کلرنده رسول علیه السلام بحضور اولمغین فی الحال (یاایها النبی قل لازواجك) آیتی نزول ایتدکده بو آیتی هر برینه بشقه بشقه اوقو یوب دیلرسك بندن طلاق ایله دنیایی دیلرسك رضاء اللهله بنی ودار آخرتی اختیار ایله دیدکده هر بری دنیادن تبری ایدوب حسن رضاسیله الله ورسول وآخرتی ومضایقه ایله کچنمکی صبر وقناعتی اختیار ورضاء اللهده نقد جانلرین نثار ایتدیلر * مرویدر که حضرت رسولك کریمه لرینك وخاتونلرندن اکثرلرینك مهرلری دردر یوز درهم کومش ایدی کتب سیرده محرردرکه ازواج طاهرات رسوله سب وقذف ایدنك ابن عباس قولنجه توبه سی قبول اولمیوب قاضی عیاض دیدوکی اوزره البته قتل اولنور بعضلر دیمشلردرکه قتل اولنمق همان حضرت عائشه یه قذف ایدنك جزاسیدر زیراقرآننده آنك عفت وعصمتی خصوصنده آیات کریمه نزول ایتمشکن اکا حاشا قذف ایتمك قرآنی تکذیبه راجع اولمغین کفر محضدر سائر ازواج رسولی قذف وسب ایدنك جزاسی ایکی حد ضرب اولنمقدر ودخی محرردرکه انبیا خاتونلرینك کیمی ازواجنه سبب ضرر ماعدالری نه نفع ونه ضرر اولوب لکن حضرت رسولك ازواجی نشر سنن واحادیث واحکام شریعته کمال نفع ومعاونتلری ظهور ایتمشدی حتی احکام شریعتك ربعی مقداری حضرت عائشهٔ صدیقه دن اخذ اولنمشدر (خدیجة الصدیقه) بنت خویلد بن اسد بن عبدالعزی ابن قصی بن کلاب بن مره بن کعب بن لوی که مزبور قصی حضرت رسولك اجدادندندر دخی زمان جاهلیتده لقبی طاهره وجمال وکمالی ظاهره ایدی * کتب سیرده اولانك اجمالی بودرکه مقدما خدیجه حضرت رسولی مکه ده قبل النبوه دیار شامه تجارت طریقیله میسره نام خدمتکارینه قوشوب کوندروب بعض آثار نبوتلری آشکار اولمغین بی اختیار راغبه اولوب صاحبهٔ مال وجمال وعقل وکمال وشرف ونسب عفت وادب اولمغین قول اصح اوزره قرق یاشنده ثیب ایکن رسول اکرم صلی الله علیه وسلم یکرمی بش یاشنده ایکن نکاح باعث الارتیاحلریله مشرفه ومراتب عزتی مضاعفه اولدی مالدار اولمغین جمله مالنی حضرت رسوله بذل وغایت محبت ورعایتله کسب ثواب بیحساب وفضل ایتمشدر جلائل فضائلی محاسن وشمائلی حددن بیرون اولوب * مرویدر که قول مختار اوزره افضل نسوان زمرهٔ انسان اولا مریم ایکنجی فاطمه اوچنجی خدیجه دردنجی عائشه در حضرت رسولك مخدوملری ابراهیمدن غیری جمیع اولادلری خدیجهٔ سعادت نتیجه دن اولوب

(سائر)

سائر منكوحه‌لرندن اصلا اولاد كلمامشدی حضرت رسولی ابتدای نبوتلرنده قول اصح اوزره جميع ناسدن مقدم خديجه تصديق ايتمكين صديقه ديو لقب قوندی مرويدركه اول ظهور نبوت رسولده جبرائيل عليه السلام كلوب يا محمد خديجه‌يه الله تعاليدن و بندن سلام ايدوب جنتده آق انجودن بر كوشك ايله بشارت ايله ديوب خديجه دخی (الله السلام ومنه السلام وعلى جبرائيل السلام) ديو جواب ويردی * مرويدركه رسول عليه السلام جفای قوم لئام ايله غمناك و پرآلام اولدقجه خديجهٔ كبرى رضی الله عنها دائما تسليت ولطف حق تذكيری ايله قلب شريفلرينه تقويت ايدردی * مرويدركه بركون حضرت رسول عليه السلام خديجه‌يی آكوب خاتونلری عائشه (قدر زقك الله خيرا منها) ديوب كنديلك رجحانی اشعار ايتدكده رسول عليه السلام (لا والله مارزقنی الله خيرا منها آمنت بی حين كذبنی الناس واعطتنی مالها حين حرمنی الناس) ديمشلر * مرويدركه اون بش ييل نبوتدن اول اون ييل نبوتدن صكره خاتونلری اولوب هجرتدن اوچ ييل اول مكه‌ده ماه رمضانده التمش بش ياشنده ايكن وفات ايدوب حضرت رسول عليه السلام كندو عميلری ابوطالب وفاتندن همان اوچ يابش كون صكره اولمغين اول سنه‌يه عام الحزن ديو آد قوديلر * مرويدركه خديجه‌نك اولكی زوجندن قلان اولادندن هند آدلو اوغلی حضرت رسولك بسلمه‌سی اولوب حضرت علی ايله حضرت عائشه محاربه‌سنده شهيد اولوب ياخود بصره‌ده طاعوندن وفات ايدوب جنازه‌سنه جمله اهل شهر حاضر اولديلر مزبور هند وصاف بليغ وفصيح اولمغين حضرت رسولی وصف ومدح مليح ايتمشدی (عائشه) الصديقه بنت ابی بكر بن ابی قحافه بن عامر بن عمرو بن كعب بن سعد بن تيم بن مرة بن كعب بن لوی * مزبور كعب حضرت رسولك اجدادندندر * مرويدركه عائشه مكه‌ده نبوت رسولدن درت يابش ييل صكره طوغوب التی يايدی ياشنده ايكن رسول عليه السلام امر حقله آنی مكه‌ده نكاحلنوب لكن كوچك اولمغين باباسی يانده طوروب بعده مدينه‌ده هجرتدن يدی ياسكز آی صكره ياخود هجرتك ايكنجی ييلنك شوالنده طقوز ياشنده ايكن جمع اولوب وفات رسولده اون سكز ياشنده اولوب ينه مدينه‌ده هجرتك اللی يدنجی يااللی سكزنجی رمضاننده شامده معاويه خليفه ايكن وفات ايدوب جلائل فضائلی حددن بيرون ايدی * صحيحينده مرويدركه رسول عليه السلام اكا خطابا (رأيتك فی المنام ثلاث ليال جاءنی بك الملك فی خرقة من حرير فيقول هذه امرأتك فاكشف عن وجهك فاقول ان يك من عند الله يمضه) ديوب سنن ترمذيده مرويدركه

جبرائیل علیه السلام عائشه نك صورتنی بریشل حریر قاش پارهسنه یازلمش کتوروب (هذه زوجتك فی الدنیا والآخرة) برروایتده (ان الله قدزوجك بابنة ابی بکر) دیدی کتب سیرده مذکوردرکه حضرت رسول علیه السلام بوندن غیری هیچ برخاتونلربنی بکر ایکن الامشدر وخدیجه دنصکره بونی سائرلرندن زیاده سوب قزل یکاقلو اولمغین حمیرا دیو لقب قویوب و برسفره بیله کتوردکده یولده یاوی قیلمغین بحضور اولوب واعروساه یعنی واه بنم کلینم دیدیلر وبرکون صحابه دن بری یارسول الله (ای النساء احب الیك) دیو صوردقده (عائشة) دیوب (من الرجال) دیدکده (ابوها) دیدیلرینه برکون حضرت رسول علیه السلام (یاعائشة هذا جبرائیل یقرؤك السلام) دیوب بودخی (وعلیه السلام ورحمة الله و برکاته) دیدی تفسیر کشافده بنه عائشه دن مرویدرکه (لقد اعطیت تسعا مااعطیتهن امرأة لقد نزل جبریل علیه السلام بصورتی فی راحته حین امر رسول الله ان یتزوجنی بکرا وماتزوج بکراغیری ولقدتوفی وان رأسه فی حجری ودفن فی بیتی ولقد حفته الملائکة فی بیتی وان الوحی لینزل علیه فی اهله فیحرفون عنه وانه کان لینزل علیه وانامعه فی لحافه وانی لابنة خلیفته وصدیقه ولقدنزل عذری من السماء ولقدخلقت طیبة عندطیب ولقدوعدت مغفرة ورزقا کریما دیمشلردر * مرویدرکه غایتده فقیهه وعالمه وفصیحه وکامله خصوصا تواریخ وانساب واشعار طوائف عربی عارفه واوقات بارکانی عباداته ونشر احادیث سیدکائناته صارفه اولوب تابعین وصحابه دن نیجه عصابهٔ ذوی الاصابه آندن روایت ایتمشلردر کبار صحابه نك مجتهدلرندن ومفتیلرندن بری دخی بو اولوب حتی بعض سلف کرام ربع احکام دین اسلام عائشه دن معلوم اولدی دیوب رسول علیه السلام بوکا اشارت ایدوب (خذوا ثلثی دینکم من هذه الحمیرا) دیمشلردر * مرویدرکه صاحبهٔ اجورموفوره اولان مزبورهٔ مبرورهنك حضرت رسولدن روایت ایتدیکی احادیثدن کتب متداوله ده ایکی بیك ایکیوزاون یاخود بیك ایکیوزاون حدیث موجود اولوب فقهاء صحابه دن ابوموسی الاشعری (مااشکل علی اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم شیء فسألنا عنه عائشة الاوجدنا عندهاعلما) دیوب ینه صحابه دن عروة بن الزبیر (مارأیت احدا اعلم بمعانی القرآن وبالفریضة واحکام الحلال والحرام وشعر العرب وعلم النسب من عائشة) دیمشلردر علم وکمالندن ماعدا شاعرهٔ بلیغه اولوب مدح رسولده دیمشدرکه (نظم) ولوسمعوا فی مصر اوصاف خده * لمابذلوافی سوق یوسف من نقد * لوامی زلیخا لورأین جبینه * لآثرن بالقطع القلوب علی الایدی (نثر) کلمات حکمت

سماتی بحد ولایعد اولوب ری بودرکه برکمسنه (متی اعلم انی محسن) دیو صوردقده (اذا علمت انک مسیئ) دیوب (متی اعلم انی مسیئ) دیدکده (اذا علمت انک محسن) دیدی بری دخی (ادیم واقرع باب الملك یفتح لکم) دیوب (کیف ندیمه) دیدکارنده (بالجوع والظمأ) دیدی مرویدرکه برکون کندوسی تلاوت ایدرکن (لقد انزلنا الیکم کتابا فیه ذکرکم افـلا تعقلون) آیتنه کلدکده (والله اطلب ذکری وصفی فی القرآن) دیو کمال تدبر وتفکر ایله ختم تلاوت قرآن ایتـدکده (ان الله قد اطلعنی علی ذکری وصفی فی القرآن) دیوب ندردیو صـورلدقده (وآخرون اعترفوا بذنوبهم خلطوا عملا صالحا وآخر سیئا عسی الله ان یتوب علیهم) آیتیدر دیدی (سوده) بنت زمعة بن قیس بن عبدشمس بن عبـدود بن نضر بن مالك بن حمل بن عامر بن لوی جد الرسول علیه السـلام * مقدما زوجی ایله مکه ده ایمانه کلوب جفای قریشدن ولایت حبشه ایکنجی دفعه هجرت ایدن اصحابله کیدوب مکه یه کلدکارنده زوجی وفات ایدوب خدیجه دخی وفات ایتمکین قول اصح اوزره ابتدا عائشه یه صکره بوکا نکاح ایدوب لکن بونلکه مکه ده عائشه کوچك اولمغین انلکه مدینه ده جمع اولدیلر* مرویدرکه رسول علیه السلام مدینه ده طقوز خاتون جمع ایتدکده هجرتك سکزنده سـوده یی یاشلوجه اولمغین بوشـامق ایستدکد یارسول الله اقصای مرادم همان قیامتده خاتونلریکز زمره سندن اولمقدر بنی بوشامکز نوبتمی عائشه یه باغشلدم دیمکین طلاقدن فراغت ایدوب یدی خاتونلر ینـك نوبتی بررکون عائشـه نك ایکی کون نوبتی اولدی * مز بوره سوده مدینه ده قول مشهور اوزره حضرت عمر خلافتنك آخرنده برروایتده چاق هجرتك اللی دردنده وفات ایتدی حضرت رسولدن مرویاتی کتب حدیثـده همان بش حدیث شریفدر (حفصه) بنت عمر بن الخطاب بن نفیل ابن عبدالعزی بن عبدالله بن قرط بن رباح بن رزاح بن عدی بن کعب بن لوی * مقدما مکه ده ایمانه کلان صحابه دن اولان زوجی خنیس ایله بیله هجرت ایتمشلر ایدی بدر غزاسـندن صکره زوجی وفات ایتمکین قول اصح اوزره هجرتك اوچنجی ییلنك شعبانده رسول علیه السـلام نکاحلنوب هجرتك طقوزنده برجاریه خصوصنده انجنوب طلاق رجعی ویردکده جـبرائیل علیه السـلام کلوب (راجع حفصة فانها صوامة قوامة وانها زوجتك فی الجنة) دیمکین رسول علیه السلام اکا رجعت ایدوب یارشـدیلر مدینه ده هجرتك قرق بشی شعبانده یاقرق برنده یاشـبو ایکی تاریخدن مقدم خلافت حضرت عثمـانده التمش یاشـنده ایکن وفات ایدوب حضرت عائشه دن التی یدی یاش بیوك ایدی صحابه وتابعیندن نیچه لر بوندن احادیث

شريفه روايت ايدوب كتب حديثده همان يتمش عددى مذكوردر (زينب) بنت خزيمة بن الحارث قبائل عربدن بنى هلال طائفه سندندر قبل الاسلام فقرايه انعام طعام ايتمكه معتاده اولمغين ام المساكين دينمكله ملقبه بعد الاسلام دخى كثيرة الصدقه وغايت عابده ومهذبه ايدى زوج اولى قول اصح اوزره عبدالله بن جحش ايديكه حضرت رسولك عمه سى اميمه بنت عبدالمطلبك اوغلى اولوب احد غزاسنده ابتدا اوشهيد اولدقده رسول عليه السلام زينبى هجرتك اوچنجى ييلنك رمضاننده نكاحلنوب جمع اولوب ايكى آى ياسكز آى چكدكده مزبوره زينب وفات ايتدى (ام سلمه) بنت امية بن المغيرة بن عبدالله بن عمر بن مخزوم بن يقظه بن مره بن كعب ابن لوى * قول اصح اوزره اسمى هند اولوب امت محمددن ولايت حبشه هجرت ايدنلرك اولى زوجى ابو سلمه ايله بوايدى حبشدن مكه يه كاوب تكرار حبشه كيدوب آندن مدينه يه هجرت ايتمشلردر مزبور ابو سلمه حضرت رسولك عمه سى بره بنت عبدالمطلب اوغليدر مدينه ده هجرتك دردنجى ياوچنجى يا ايكنجى ييلنده وفات ايتدكده عقيب العده ابو بكر وعمر ايستيوب آنلره وارميوب جمال وكمال اهلى اولمغين رسول عليه السلام نكاحلنوب وفات ايدن خاتونلرى زينبك حجره سنه كتورديلر زوج اولندن سلمه عمرو آدلو ايكى اوغلى زينب آدلو قزى قالوب رسول عليه السلام آنلرى رعايتله بسليوب سلمه يه عمليرى حضرت حمزه نك قزى امامه بى نكاح ايتديلر رسول عليه السلام وفاتنده مزبور عمر وطقوز ياشنده اولوب مزبوره زينبك يوزينه رسول عليه السلام غسل ايدركن صوسرپمكين زمانه سى خاتونلرندن فقه وعلمده زياده اولوب مسنه وعجوز اولدقده يوزينك طراوتى طورردى * مرويدركه ام سلمة قول اصح اوزره هجرتك اللى طقوزنده يالنى يديسنده ماه شوالده مدينه ده سكسان درت ياشنده وفات ايدوب ازواج رسولك آخر وفات ايدنى بودر ديمشلر حضرت رسولدن روايت ايتديكى احاديث شريفه دن اوچيوز يتمش سكزى كتبده مسطوردر (زينب) بنت جحش والده سى حضرت رسولك عمه سى اميمه بنت عبدالمطلب اولوب مزبوره زينبله سابقا ذكر اولنان زينب بنت خزيمه نك زوجى عبدالله لابوين قرنداش ايديلر بونك باباسنك اسمى ضم باايله بره كندونك فتح باايله بره ايكن رسول عليه السلام بونك اسمنى زينب باباسى كفاردن اولمغين جحش قوديلر * مرويدركه اشبو زينبى رسول عليه السلام ابتدا كندو عبد معتقلرى وآخرت اوغللرى اولان زيد بن حارثه يه نكاح ايدوب التون واقچه ولباس ومأكولات قسمندن بعض نسنه لر كوندروب ايكيسى جمع اولدقدن خيلى زماندنصكره مزبور

زيد زينبك رعايتنه قادر اولمامغين هجرتك بشنجى ياوچنجى يلنده حسن رضاريله آيرلشوب غايتده حسنا اولمغين بعدالعده رسول عليه السلام طالب اولوب زينب ايشتدكده ايكى ركعت نماز قيلوب (اللهم ان رسولك يخطبنى فان كنت اهلا له فزوجنى منه) ديو دعا ايتدكده دعاسى مقبول اولوب (فلما قضى زيد منها وطرا زوجناكها) آيتى نزول ايدوب حق تبارك وتعالى بالذات نكاح ايتمكله تكرار نكاح لازم اولمامغين رسول عليه السلام زينبك خانه سنه اجازتسز كيدوب دعوتلريله صحابه فوج فوج سويق وخرماوات واتمك ييوب كيدوب اوچ كمسنه غايت چوق اوتوروب وكتمدكده حضرت رسول عليه السلام نوعا رنجيده اولمغين فى الحال اسمى آيت حجاب اولان (يا ايها الذين امنوا لاتدخلوا بيوت النبى الا ان يؤذن لكم الى طعام غير ناظرين اناه ولكن اذا دعيتم فادخلوا فاذا طعمتم فانتشروا ولا مستأنسين لحديث ان ذلكم كان يؤذى النبى فيستحيى منكم والله لايستحيى من الحق واذا سألتموهن متاعا فاسألوهن من وراء حجاب ذلكم اطهر لقلوبكم وقلوبهن وما كان لكم ان تؤذوا رسول الله ولا تنكحوا ازواجه من بعده ابدا ان ذلكم كان عندالله عظيما) آيتى نزول ايدوب آندنصكره مطلقا عورت طائفه سى اجنبى اراره كورنمك ممنوع اولدى * مرويدركه من بوره زينب ضراتنه يعنى اورتاقلرينه افتخار ايدنوب (زجكن آباؤكن وزوجنى الله من فوق سبع سموات) برروايتده (ان الله تعالى تولى نكاحى وانتن زوجكن اولياؤكن) ديرايدى هجرتك يكرمنجى يايكرمى برنجى يلنده اللى اوچ ياشنده وفات ايدوب حضرت عمر (يا اهل المدينة احضروا جنازة امكم) ديو ندا ايتديروب نمازنه كندوسى امام اولدى حضرت عائشه بونك وفاتن ايشتدكده (ذهبت حميدة مفيدة فقيدة مفزع اليتامى والارامل) ديوب وينه زينبك حقنده (ولم يكن امرأة خيرا منها فى الدين واتقى لله واصدق حديثا واوصل للرحم واعظم صدقة واشد ابتذالا لنفسها فى العمل الذى تتصدق به وتتقرب به الى الله) ديمشدر * مرويدركه جمله ازواج رسولدن مقدم وفات ايده جكنه رسول عليه السلام (اسرع ازواجى لحوقا بى اطولهن يدا) ديو اشارت ايتمشلردى زيرا طقوز خاتونلرينك ايچنده جمله دن زياده صدقه وير حتى قولى دخى اوزون اولان بو ايدى روايت ايتديكى احاديث شريفه نك اون برى كتب حديثده يازلمشدر (جويريه) بنت الحارث ابن ابى ضراعه من بورحارث قبائل خزاعه دن بنى المصطلق قبيله سنك رئيسى ايدى * مرويدركه غزوهٔ بنى المصطلق غنيمتنده عميسى اوغلى اولان زوجى قتل اولنوب كندوسى ثابت بن قيس بن شماس حصه سنه دوشوب كندوبى آندن

بهایه کسدروب حضرت رسوله طلب معاونته کلدکده یکرمی یاخود اون بش
یاشنده غایت حسنا اولغین بدل کتابتی رسول علیه السلام ویروب اسمی بره ایکن
جویریه قویوب غزادن دوندکده هجرتك [illegible] یلی شعبانده یولده نکاحلنوب
مدینه‌ده جمع اولدیلر اول غزاده حضرت عائشه بیله ایدی عسکر اسلام قصهٔ
نکاحی ایشتدکلرنده جویریه‌یی تعظیما اللرنده‌کی اسیرلرینی اعتاق ایدوب او کونده
بنی المصطلقدن یوز اون خلق آزاد اولدی برروایتده رسول علیه السلام جویریه‌یی
ثابتدن صاتون آلوب آزاد ایدوب نکاحلندیلر برروایتده انصاردن برینه امانت
ویروب باباسی حارث بونی صاتون آلق ایچون مدینه‌یه برسوری وافر دوه
کتوروب شهردن طشره‌ده ایچلرندن ایکی اعلا دوه‌یی قیامدیغندن صقلایوب
باقیسنی کتوردکده رسول علیه السلام فلان وادیده کیزلدیکك ایکی دوه نیجه
اولدی دیوب بو معجزه‌یه حارث تعجب ایدوب ایکی اوغلی ایله وقبیله‌سندن نیجه
کسنه‌لر ایله ایمانه کلوب اول ایکی دوه‌یی دخی کتوردوب حضرت رسول علیه
السلام دوه‌لری آلوب قزینی ویروب قزدخی ایمانه کلدکده حضرت رسول علیه السلام
آنی باباسندن ایستیوب نکاح ایتدیلر بعد وفات الرسول مدینه‌ده هجرتك اللیسنده
یا اللی التیسنده ماه ربیع الاولده التمش بش یاشنده وفات ایتدی کتب
حدیثده مرویاتی همان یدی حدیث شریفدر (ام حبیبه) بنت ابی سفیان بن حرب
ابن امیه بن عبد شمس بن عبد مناف بن قصی بن کلاب بن مرة بن کعب بن
لوی جد الرسول علیه السلام * سابقا اسمی رمله یاخود هند اولوب پدری
ابوسفیان کفار قریشك رئیسی اولوب مکه فتحنده اوغلی معاویه ایمانه کلوب
حضرت علیدن صکره معاویه خلیفه اولمشدر بونك زوج اولی حضرت رسولك
عمه‌سی بره بنت عبد المطلبك ایکنجی اوغلی عبید الله بن جحش اولوب مکه‌دن حبشه
صحابه ایله دفعهٔ ثانیه‌ده خاتونیله هجرت ایدوب واردقده آنده ایکن نعوذ بالله
مرتد اولوب ام حبیبه اسلام اوزره طوروب بعدزمان عبید الله کفرله هلاك اولوب
حضرت رسول علیه السلام ایشتدکده سابقا مسلمان اولان حبش پادشاهی
نجاشی‌یه ام حبیبه‌یی بکا نکاح ایدوب کوندره سن دیو هجرتك التیسنده یا یدیسنده
مکتوب کوندروب اودخی آنده اولان صحابه‌یی کتوردوب (الحمد لله الملك القدوس
السلام المؤمن المهیمن العزیز الجبار اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله
وانه الذی بشر به عیسى ابن مریم امابعد فان رسول الله صلى الله علیه وسلم کتب
الی ان ازوجه ام حبیبة بنت ابی سفیان فاجبت الی مادعی الیه رسول الله صلى الله

(تعالى)

تعالى عليه وسلم واصدقتها اربعمائة دينار) ديوب درت يوز فلوری مهری مجلسه دوكوب
خاتونك وكيلي دخي (الحمد لله احمده واستعينه واستغفره واشهد ان لا اله الا الله واشهد
ان محمدا عبده ورسوله ارسله بالهدى ودين الحق ليظهره على الدين ولو كره المشركون
امابعد فقد اجبت الى مادعى اليه رسول الله صلى الله عليه وسلم وزوجته ام حبيبة
بنت ابي سفيان فبارك الله لرسوله صلى الله عليه وسلم) ديوب مهر معجلي وكالة قبض
ايدوب بعده نجاشي طعام كتوردوب بعد الاكل طاغلديلر بعده نجاشي ام حبيبه يي
مدينه يه كوندروب كلدكده ياشي اوتوز ايله قرق مابينده ايكن هجرتك يديسنده
حضرت رسول الله جمع اولوب قول اصح اوزره مدينه ده هجرتك قرق دردنجي
ياقرق ايكنجي ييلنده وفات ايتدى كتب حديثده مروياتي التمش بش حديثدر
(صفيه) بنت حيي بن احطب * باباسي مشاهير يهود خيبردن اولوب كندوسي
مقدما بركسنه نك منكوحه سي اولوب آندن آيريلوب ينه مشاهير يهود خيبردن
بردودر بسي طولوسي جواهر التون قسمنه مالك اولان كنانة بن الربيعه يه نكاح اولنوب
هجرتك يدنجي سنه سي محرمنده رسول عليه السلام خيبر فتحنه كلدكده صفيه نك
زفافي كيجه سي اولوب ايرتسي خيبر فتح وخلق اسير اولدقده صفيه دخي طوتيلوب
غايت حسنا اولمغين رسول عليه السلام اني كندولر ايچون آلوب آزاد ايدوب صفاء
جنان ورجاي جنان ايله ايمانه كلمكين مهري عتق اولمق اوزره نكاحلنوب بوالده
انكله جمع اولوب مدينه يه كلدكلرندنصكره مقدما منكوحه لري اولوب حبشدن
كلان ام حبيبه ايله جمع اولديلر مزبوره صفيه هجرتك اللي سنده يا اللي ايكيسنده ماه
رمضانده مدينه ده وفات ايتدى (ميمونه) بنت الحارث قبائل عربدن بني هلال
طائفه سندن ايدي حضرت رسولك خاتونلري زينب بنت خزيمه نك وحمزه نك
خاتوني سلمى بنت عميسك وجعفر طيارك بعده ابو بكرك بعده عليك خاتوني اسما بنت
عميسك لام همشيره سي وعباسك خاتوني لبابهٔ كبرانك وخالد بن الوليدك والده سي
لبابهٔ صغرانك لاب همشيره سيدر اسمي بره ايكن حضرت رسول ميمونه قوديلر *
مرويدركه رسول عليه السلام فتح خيبردنصكره مكه يه عمره ايتمك ايچون كتدكده
ميمونه نك اولكي زوجي وفات ايتمش اولمغين يولده محرم ايكن مكه يه اون ميل برده
نكاح ايدوب بعده عمره ايچون مكه ده اوچ كون اوتوروب بعده مدينه يه
دوندكلرنده سابقا نكاح اولديغي منزلده جمع اولوب هجرتك اللي برنده يا التمش
التيسنده يا اللي اوچنده مكه ده خسته اولدقده بني مكه دن چيقاريكز زيرا رسول
عليه السلام بنم وفاتم مكه ده اوليه جغندن خبر ويرمشدي ديوب چقاردقلرنده

بحكمة الله حضرت رسوله نكاح اولديغى وجمع اولدقلرى يرده وفات ايدوب آنده
دفن اولنديى (فوائد) اولا معلوم اوله كه حضرت رسولك اشبو اون برعدد خاتونلرينك
التيسى عربيه وقريشيه ايديلركه آنلر خديجه وعائشه وسوده وحفصه وام سلمه
وام حبيبه در دردى دخى يالكز عربيه ايديلركه ايكى زينبلر ايله ميمونه وجويريه در
برى دخى بنى اسرائيلدن ايديكه صفيه در ٢ بونلرك ايچندن همان مكه ده خديجه
مدينه ده زينب بنت خزيمه حضرت رسولك حياتنده وفات ايدوب طقوزى
حضرت رسولك صوكينه قالمشلردر ٣ حضرت رسولك خديجه دن غيريلرندن
اصلا اولادى اولمامشدر ٤ عائشه دن غيريلرينى بكر اليوب مقدما برر ايكيشر زوجدن
قالمشلردى ٥ زمان واحدده حضرت رسولك تحت نكاحنده طقوز خاتوندن
زياده جمع اولمامشدر ٦ خديجه وفاتندنصكره مدينه ده سائر منكوحه لرينك اوزرلرينه
تصرف ايتدكلرى درت جاريه لرى دخى وارايدى برى ماريه بنت شمعون قبطيهٔ
مصريه ايديكه هجرتك يدنجى ييلنده مصر پادشاهى مقوقس بعض هدايا ايله
بيله كوندرمشدى بعده حضرت رسول بونى تصرف ايتمكين اوغللرى حضرت
ابراهيمك والده سى اولوب هجرتك اون التيسنده مدينه ده وفات ايتدى برى دخى
ريحانه بنت شمعون ايديكه طائفهٔ بنى قريظه دن اسير اولوب ملك يمين ايله تصرف
ايدرلردى مؤرخيندن ابن الاثير قولنجه هجرتك التيسنده اعتاق ونكاح ايتمشلردر
هجرتك اوننده حجة الوداعدنصكره مدينه ده حضرت رسول عليه السلام حياتنده
وفات ايتمشدر امام زهرى قولنجه ملك يمين ايله تصرفدنصكره آزاد ايدوب بعده
كندو اهلنه كتدى برى دخى حضرت رسوله خاتونلرى زينب بنت جحش
باغشلاديغى جاريه ايدى برى دخى غزالرينك بريسنده آلدقلرى برحسنا جاريه
ايدى ٧ كتب سيرده اولان تفصيلك اجمالى بودركه مقدما ذكر اولنان اون بر منكوحهٔ
مدخول بهالرندن ماعدا اوقات متفرقه ده اون ايكى خاتون دخى نكاحنلوب
ايكيسى بالاتفاق قبل الدخول وفات ايتمشلر ايكيسى دخى قول اصح اوزره قبل
الدخول ياوفات ايدوب يابرر سبب ايله مطلقه اولمشلردركه برى فاطمه بنت الضحاك
برى غاليه بنت ظبيان ايدى اوچى دخى بالاتفاق قبل الدخول برر سببله مطلقه
اولمشلر ايكيسى دخى بالاتفاق برر سببله مطلقه اولوب لكن مدخول بها اولدقلرنده
اختلاف اولنمشدر برى دخى بعد النكاح وقبل الدخول برادرى ايله يمنه كيدوب
آنلرآنده ايكن رسول عليه السلام وفات ايدوب اودخى آخر زوجه واردى بعضلر
قولنجه برادريله ايكيسى يمنده نعوذ بالله مرتد اولديلر ذكر اولنان خاتونلردن

غیری بش خاتونی دخی حضرت رسول علیه السلام نکاحلمق ایستیوب لکن بعض موانع سببیله ظهوره کلمدی

باب حادی وعشرون دراقربای رسول علیه الصلاة والسلام

اهل سیر دیمشلردر که حضرت رسولك قول اصح اوزره اون ایکی عملری وار ایدیکه اسملری بودر حارث وابوطالب وزبیر وحمزه وابولهب وغیداق ومقوم وضرار وعباس وقثم وعبدالکعبه وجحل ایدی بوجمله نك برادرلری عبدالله که پدر رسول علیه السلامدر قول اصح اوزره حمزه وعباسدن بیوك اولوب عباس جمله دن کوچك ایدی ایچلرندن حارث وابوطالب وحمزه وابولهب وعباس پدرلری عبدالمطلبك صوکنه قالوب سائرلری عبد المطلبك حیاتنده وفات ایتدیلر حارثله عبدالله حضرت رسولك نبوتنه یتشمیوب ابوطالبله ابولهب یتشوب لکن ایمانه کلمیوب حمزه ایله عباس نعمت ایمان وصحبت رسول جهان ایله مکرم ومنعم ومغتنم وذکر جمیل ایله مشهور عالم اولدیلرودخی حضرت رسولك عمه لری التی خاتون ایدیکه اسملری عاتکه امیمه بیضاء بره صفیه اروی اولوب بالاتفاق صفیه ایمانه کلوب علماء سلفك ایکیسی عاتکه ایله اروی دخی ایمانه کلدیلر دیوب سائر علما کلمدیلر دیو اتفاق ایتمشلردر حارثله اروی عبدالله ایله ابوطالب وعاتکه وحمزه ومقوم وجحل وصیفه بروالده دن اولوب عباسك والده سی بشقه ایدی اشبو اعمام وعمات سید کائناتك معلوم الاسم اللری عدد مقداری ابناو بناتی اولوب اکثری ایمانه کلمشدرکه انلردن وآباء وامهاتلردن اهل ایمان اولنلر بونلردرکه ذکر اولنور (حمزه) بن عبد المطلب حضرت رسولدن بیوکلکی همسان درت یاایکی یاش ورضاعدن دخی قرانداش ایدی نبوت رسولك ایکنجی یاالتنجی یلنده مکه ده حضرت عمردن اوچ کون اول ایمانه کلوب اومحلده کفاره خطابا بوابیاتی دیمشدرکه (نظم) حمدت الله حین هدی فؤادی * الی الاسلام والدین الحنیفی * لدین جاء من رب عزیز * خبیر بالعباد بهم لطیف * اذاتلیت رسائله علینا * تحدر دمع ذی اللب الحصیف * رسائل جاء احمد من هداها * بآیات مبینة الحروف * واحمد مصطفی فینامطاع * فلاتغشوه بالقول العنیف * فلاوالله نسلمه لقوم * ولمانقض فیهم بالسیوف (نثر) مرو بدرکه جیش قریش ایچنده قبل الاسلام ریاست وشجاعتله مشهور اولوب بعدالاسلام دخی فضائلنك نهایتی یوقدر جمله دن رسول اکرم صلی الله علیه وسلم آنی غایتده سوب (خیراعمامی حمزة) دیوب مدح ایدردی ودخی (والذی نفسی بیده

انه لمكتوب عند الله عز وجل فى السماء السابعة حمزة اسد الله واسد رسوله) ديوب
ودخی (سيد الشهداء يوم القيامة حمزة بن عبد المطلب) ديمشلردر مدينه ده غزا
فرض اولنقدنصكره ابتدا بونى سردار ايدوب اوتوزنفر اصحابله غارت قافلهٔ
قريشه كوندرمشلردى بدر غزاسنده بركافر قتل ايدوب بعض سفرلرده علم
شريف رسولى بو كوتوروب احد غزاسنده دخى مرادنه ميدانه كيروب ايكى اوچ
كافر قتل ايدوب هجوم اهل اسلامله كفار طاغلدقده دونوب عسكر مسلمينه كاوركن
كفار طرفنده طاش اردنده كيزلنمش وحشى آدلو برعبد حبشى حربه آتوب شهيد
ايتدكده اللى طقوز ياشنده ايدى بدرغزاسنده حمزه آنك پدرنى قتل ايتديكى هند زوجهٔ
ابوسفيان حمزه نك بورنى كسوب قارنى ياروب وجكرينى چيقاروب چينيوب توكروب
كفار طاغلدقلرنده رسول عليه السلام انى ارايوب اوحالده كوردكده قلب شريفلرين
نارغم فراوانله داغلیوب غشى مرتبه سنه يقين اولوب زارزار اغلیوب (ياحمزة ياعم
رسول الله يااسد الله واسد رسوله ياحمزة يافاعل الخيرات ياحمزة ياكاشف الكربات
ياحمزة ياذاب عن وجه رسول الله) ديوب برروايتده (لن اصاب بمثلك ابدا ماوقفت
موقفا قط اغيظ لى من هذا) ديوب نمازنى تعظيما يمش تكبير ايله قيلوب آنك همشيره
زاده سى عبد الله بن جحشله برقبرده دفن ايتديلر حمزه نك ايكى اوغلى برقزى وارايديكه
برايكى ورقدنصكره ذكر اولنور (عباس) بن عبد المطلب حمزه نك لاب برادرى
اندن كوچك وحضرت رسولدن ايكى ياوچ ياش بيوك ايدى آق بكزلو ايكى اوريلو
صاچلو خوب صورت جسيم و بلند قامت ايدى * مروبدركه غايتده شديد
الصوت اولوب چاغردقده آوازى برقاچ ميل يره ايريشوب نعره سن ايشيدن بعض حامل
عورتلر وضع حمل ايدردى عموما قوم قريش مابينده غايت مكرم ومعظم وايچلرنده
اكبر مناصب ورياسات اولان عمارت مسجد الحرام وسقايت زمزم ابوطالبدنصكره
بوكا مسلم ومفوض اولمشدى ايمانه كلمدين دخى حضرت رسوله غايت محبت ومعاونت
ايدردى اسلامى زماننده اختلاف اولنوب بعضلر قولنجه مقدم اولوب لكن كفاردن
صقلايوب بدرغزاسنده كراهتله مكه دن كفارله بيله كلوب بعضلر قولنجه رسول
عليه السلام (من لقى العباس فلا يقتله فانه خرج مستكرها) ديوب مسلمانلردن برى انى
طوتوب عباس كندوبى اندن صاتون آلوب مكه يه واروب بعده ايمانله مدينه يه
هجرت ايتدى بعضلر قولنجه بدرده ايمانه كلوب لكن مكه يه كيدوب مكه فتحنده
حضرت رسوله قارشو چيقوب آخر مهاجرين بواولدى بعضلر قولنجه ايمانى
خيبر فتحندن مقدم اولوب لكن صقلايوب فتح مكه ده اظهار ايتدى بعضلر

(قولنجه)

قولنجه بدر غزاسندن مقدم اولوب اخبار كفارى مكه دن حضرت رسوله خفية
اعلام ايذوب مكه ده اولان مسلمانلر آنك حمايتنده آسوده اولوب مدينه يه كتمك
آرزوسنده ايكن رسول عليه السلام (ان مقامك بمكة خير لك) ديو مكتوب
كوندروب كلمكدن منع ايتديلر برروايتده مدينه يه هجرته اجازت ايستدكده
(ياعم اقم مكانك الذى انت فيه فان الله عزوجل يختم بك الهجرة كما ختم بى النبوة)
ديو خبر كوندرديلر * مواهب لدنيه ده مذكوردركه مستدرك حاكمده عروة بن
الزبيردن (كان العباس قد اسلم واقام على سقايته ولم يهاجر) ديو نقل اولنديغى اشبو
روايته دلالت ايدر فضائلى بى نهايت اولوب جمله دن رسول عليه السلام بونك اسلامن
ايشتدكده برقول آزاد ايدوب بعد الاسلام تعظيم واكرام ايدوب ودخى (العباس
عمى وصنوابى من آذاه فقد آذانى) ديوب ورسول عليه السلام آنى وصف ايتدكده
(اجود الناس كفا واحباه) ديوب وبركره حضرت رسوله كلدكده اكا قالقوب
ايكى كوزلر ينك اراسنى اوپوب صاغ يانينه اوتوردوب (هذا عمى
فمن شاء فليباه بعمه) ديوب عباس دخى (نعم القول هذا يارسول الله) ديدكده
(ولم اقول هذا وانت عمى وصنوابى وبقية آبائى ووارثى وخير من اخلف من اهلى)
ديديلر ودخى بركون (ياعمى لاترم منزلك انت وبنوك غدا حتى آتيكم فان لى فيكم
حاجة) ديوب اودخى جمله اولاديله حاضر وقدوم شرفلزوم رسوله منتظر اولدقده
ايرتسى رسول عليه السلام خانهٔ عباسه واروب جمله سنى احرام شريفلريله بوريوب
(يارب هذا عمى وصنوابى وهؤلاء اهل بيتى فاسترهم من النار كسترى اياهم بملاءتى
هذه (ديدكده اوطه نك ديوارلرى وقاپونك ايشكى حكمت حقله اوچ كره آمين
ديوسويلديلر برروايتده رسول عليه السلام (اللهم اغفر للعباس ولولده مغفرة
ظاهرة وباطنة لاتغادر ذنبا اللهم احفظه فى ولده) ديديلر بركره دخى (اللهم
اغفر للعباس ولولد العباس ولمن احبهم) ديوب مكه فتحنده اوچ كره (اللهم انصر
العباس وولد العباس) ديوب بعده (ياعم اما علمت ان المهدى من ولدك) ديمشلر
بركره دخى الله يابشوب (من لم يحب عمى هذا الله عزوجل ولقرابته منى فليس
بمؤمن) ديوب بركره دخى (لك ياعم من الله حتى ترضى) ديوب بركره دخى (ياعباس
ان الله عزوجل غير معذبك ولا احدا من ولدك) ديوب بركره دخى (الا ابشرك ياعم
ان من ذريتك الاصفياء ومن عشيرتك الخلفاء) ديوب بركره دخى (هذا عمى
ابو الخلفاء اجود قريش كفا واجلها وان من ولده السفاح والمنصور والمهدى)
ديو بيورمشلردى * مرويدر كه جميع صحابهٔ كرام عم حضرت رسولدر ديو عباسه

غایت اجلال واعظام ایدوب حضرت عمر وعثمان زمان خلافتلرنده آتلو یورر کن بونی پیاده کوردکلرنده تعظیماً آتدن اینرلردی ینه حضرت عمر خلافتنده استسقایه کتمك لازم کلدکده جناب حقه توسل عباس له ایدوب دعا ایتدیکنده یغمور یاغمشدی خلافت عثمانده هجرتك اوتوز ایکنجی یا اوتوز اوجنجی یلنده مدینه ده پیرلکدن اعمی اولمش ایکن وفات ایدوب مدت عمری سکسان سکز یا سکسان یدی یا سکسان یل ایدی مروباتندن کتبده اوتوز بش حدیث مذکوردر اون اوغلی درت قزی وار ایدیکه عن قریب ذکر اولنورلر (صفیه) بنت عبدالمطلب برادرلرندن حضرت حمزه ومقوم و جحل ایله بر والده دن ایدیلر عمات رسولدن قول اکثر علما اوزره همان بو ایمانه کلمشدر قبل الاسلام زوجی اولان حارث بن حرب بن امیه وفات ایتدکده حضرت خدیجه نك برادری عوام ابن خویلد نکاحلنوب اندن اوچ اوغلی اولدی بری زبیردر که عشرهٔ مبشرنك بریدر ایکنجی سایب اوچنجی عبدالکعبه در مرویدر که حضرت صفیه غزوهٔ خندقده بر یهودی قتل ایدوب رسول علیه السلام مال غنیمتدن سائر غازیلر کبی بوکا دخی حصه و یرمشدی کتب حدیثده مروباتندن همان بر حدیث یازلمشدر رسول علیه السلام وفاتنده دیدیکی مرثیه یوقارده کچمشدر حضرت عمر خلافتنده هجرتك یکرمیسنده مدینه ده یتمش اوچ یاشنده وفات ایتدی (عاتکه) بنت عبدالمطلب ابوطالب ایله عبدالله والده سندن اولوب جمله همشیره لرندن بیوك ایدی علماء فن سیردن محمد بن سعد وابو جعفر عقیلی قولنجه اسلامه کلوب مدینه یه هجرت ایدوب سائر علما بنات عبدالمطلبده صفیه دن غیریلر اسلامه کلمدیلر دیو اتفاق ایتمشلردر حضرت رسولك خاتونلری ام سلمه نك پدری وابو جهلك عمیسی امیة بن مغیره نك خاتونی اولوب عبدالله وزهیر آدلو ایکی اوغلی اولمشدر که عن قریب ذکر اولنور (اروی) بنت عبدالمطلب جمله همشیره لرندن کوچك ایدی عاتکه ده ذکر اولنان اختلاف بونك حقنده دخی واقع اولمشدر برادری حارثله بشقه بر والده دن ایدیلر عمیر بن وهبك خاتونی اولوب طلیب آدلو اوغلی اولمشدر امام واقدی مکه ده رسول علیه السلام دارارقمده ساکن ایکن من بعد طلیب انده ایمانه کلوب والده سنه واروب بن ایمانه کلوب محمده تابع اولدم دیوب اودخی ابو ایتمشسن دیدکده اوغلی رجاسیله بعد التردد (اشهد ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله) دیوب بعده حضرت رسوله قولا وفعلا مهما امکن خدمت ومعاونت ایدر اولدی دیوب اسلامه کلدی دینلرك دلیلی بو در دیمشلر (عماره) بن حمزه بن عبدالمطلب المذکور سابقا (یعلی) بن حمزه بو ایکینك کندولردن صکره نسللری قالمیوب یعلی نك

بش اوغلی اولمشدر که بلاعقب وفات ایتمشلردر عماره ایله یعلی حضرت رسول وفاتنده تازه ایدیلر (امامة) بنت حمزه حسنا اولوب حضرت رسولك اوکی اوغللری وخاتونلری ام حبیبه نك زوج اولندن اولان اوغلی عمرو بن ابی سلمه یه نکاح اولندی (فضل) بن عباس بن عبد المطلب والده سی لبابهٔ کبری حضرت رسولك خاتونلری میمونه نك همشیره سیدر برروایتده حضرت خدیجه دنصکره ایمانه کلان اودر * مزبور فضل غایتده خوب صورت ایدی مکه فتحنده تازه یکت اولوب حضرت رسول علیه السلام انی ناقه لرینك اردینه بندرمشلردی غزوهٔ حنینده حضرت رسولك یانندن آیرلیوب حجة الوداعده دخی ردیفلری ایدی هجرتك اون اوچنده شام یانده غزوهٔ اجنادینده شهید اولوب یاخود هجرتك اون سکزنده ینه ولایت شامده طاعون عمواسده مطعونا وفات ایتدی برقزی قالوب حضرت حسن نکاحلنوب بعده اندن آیرلغین ابوموسی الاشعری نکاحلنوب آندن موسی آدلو اوغلی اولوب ابوموسی وفات ایتدکده عمر بن طلحه بن عبدالله نکاحلندی بعضلر فضلك عبدالله آدلو براوغلی اولمشدر دیمشلر (عبدالله) بن عباس هجرتدن اوچ ییل اول یاهجرت سنه سنده مکه ده طوغوب والده سی لبابه حضرت رسوله ایلتدکده صاغ قولاغنه اذان وصولنه اقامت اوقیوب مبارك توکرکاریله اغزین آچوب آدنی عبدالله قویوب (اللهم بارك فیه وانشر منه وعلمه الحکمة) دیو خیر دعا ایدوب (اذهبی بابی الخلفاء) یعنی خلیفه لر باباسنی آل کیت دیدیلر فضائلی بحد ولایعد اولوب برکره بونك حقنده رسول علیه السلام (اللهم فقهه فی الدین وعلمه التأویل) دیو برکره دخی (اللهم علمه الحکمة) دیو برکره دخی آنی قوچوب (اللهم علمه الکتاب) دیو خیر دعا ایدوب لقبنی ترجمان القرآن قومشلردی دعاء رسول قبول اولمغین علم تفسیر وفقه وحدیث وتواریخده عظماء علماء صحابه دن اولوب ترجمان القرآن وحبر الامة وبحر لقبلریله مشهور ومذکور اولوب بین العلما صحابه دن عباله دیمکله مسمی اولان اوچ درت کمسنه نك بریدرکه سائرلرینك اسملری علماء صحابه فصلنده کلورمرویدرکه بلند قامت خوب صورت آق وصاری شین وسیم وجسیم عالم کامل وحلیم اولوب صقالنی حنا ایله بویاردی * مرویدرکه حضرت عمر بونی مجلسده اکثر کبار صحابه نك اوزرلرینه تصدیر ومحبت ورعایت وتوقیر ایدردی حضرت عثمان وفاتندنصکره روایت حدیث وامر فتواده مقتدای جمیع مؤمنین اولان ابن عباس وابن عمر وابوسعید الخدری وابوهریره وجابر الانصاری ایدیلر صحابه ایچنده علم تفسیرده ماهر اولانلر حضرت علی وابن مسعود

وابن عباس وابی بن کعب وزید بن ثابت ایدی وصحابه‌نك اهل فتوالرندن استادی اجتهادی اوزره نشراحکام مذهب ایدرشا کردلری اولان همان ابن مسعود وزیدبن ثابت وابن عباس ایدی واکثار فتوی ایدنلر عائشه وعمر وعلی بن مسعود وابن عمروزیدبن ثابت وابن عباس ایدی واکثار روایت حدیث ایدنلر ابوهریره وابن عمروعائشه وجابروابن عباس وانس بن مالکدر که‌یالکز ابن عباسك مرویاتی کتب حدیثده بیك التیوز التمش حدیثدر محاربهٔ یوم جمل ومحاربهٔ صفین ومحاربهٔ نهرواندهٔ حضرت علی ایله بیله ایدی هجرتك التمش سکزنده مکه‌یه اوچ قوناق برده ارض طائفده یتمش بریاتمش درت یاشنده وفات ایدوب نمازنی حضرت علینك فاطمه دنصکره برخاتوندن اولان اولادی محمدبن الحنفیه قیلوب (الیوم مات ربانی هــذه الامة) دیدی مرویدرکه عجیب الشکل برآق قوش کلوب تابوتی ایچنه کیروب بعده چیقدیغنی کمسنه کورمیوب دفن اولندقده هــاتفدن (یاایتها النفس المطمئنة ارجعی الی ربك راضیة مرضیة) آیتی اوقنوب برروایتده مزارندن برآق قوش چیقوب خلقه علومی منتشر اولمغه دلیلدر دیوتأویل ایتدیلر عباس علی السجاد فضل محمد عبیدالله آدلو بش اوغلی اولوب لبابه واسما آدلوایکی قزی وارایدی * مواهب لدنیه‌ده ابن عباسك نسلی غایت چوغالوب حتی بغدادده مأمون خلیفه زماننده التیوز بیك عدده واصل اولوب بوخصوص استبعاد اولنمشدر دیومذکوردر (عبیدالله) بن عبــاس عبد اللهدن برياش کوچکدر حضرت رسولی کوروب حدیثلرین ایشیدوب حفظ ایتمشدی حضرت علی خلیفه اولدقده یونی یمنه حاکم ایدوب هجرتك اوتوزالتیسنده ویدیسنده امیرحج دخی ایتمکین عرفاتده جمله حجاجه خطیب وامام اولوب اوچنجی ییل دخی کوندروب لکن شامدن معاویه یزید بن الشجره‌یی کوندروب ایکیسی اتفاقله شیبة بن عثمانی امام نصب ایتدیلر معاویه یمن حکومتنه بشر بن ارطاتی کوندروب عبیدالله ال چکوب حضرت علی ایشتدکده حارثة بن قدامه‌یی کوندروب بشرقاچوب عبیــدالله تکرار حاکم اولوب حتی حضرت علی شهید اولنجیه‌دك طوروب قول اصح اوزره هجرتك اللی سکزنده مدینه‌ده یاننده وفات ایتــدی * مرویدرکه باب سخاده حاتم طیدن زیاده ایدی دیو معتبراتده افاده اولنوب اول بابده عجایب مناقب ذکر اولنمشدر بیوك برادری فضل خوب جمال ایکنجی برادری عبدالله صاحب علم وکمال اولمغین جملهٔ ناس (من اراد الجمال والفقه والسخاء فلیأت دارالعباس) دیرلردی یعنی (نظم) جمال وفقه وسخا نیجه اولور کوزم دیین * جهانده حضرت عباس دارنه وارسون (قثم) بن عباس اسمنك

معناسی جامع الخبریا خود معطی دیمکدر حضرت حسنه رضاعدن برادر وانك کبی بودخی حضرت رسوله صورتده غایت بکزردی * روضة الواعظینده قثمدن مرویدرکه حضرت رسول علیه السلام دفن اولندقلرنده قبرلرینه کیرنلرده آخر چیقان ومبارك یوزلرین آخر کورن بن ایدم مبارك آغزلرین تحریك ایدزلر کورمکین قولاق اوزدم ایکی کره (رب امتی) دیو سویلدکارین ایشتدم دیدی * مرویدرکه حضرت علی قثمی بحرین ولایتنه حاکم ایتمشدی ومکه یه ابوقتادة الانصاری یی حاکم ایدوب بعده انی عزل وقثمی نصب ایدوب حضرت علی شهید اولنجیه دك طوردی بعضلر قولنجه مدینه یه حاکم ایتمشدی استقلال معاویه زماننده سعید ابن عثمانله سمرقند سفرنه کیدوب انده بعضلر قولنجه مقدما چاق عثمان خلافتنده شهید اولدی (عبدالرحمن) بن عباس حضرت رسول علیه السلام حیاتنده طوغوب عثمان خلافتنده برادری معبد بن عباسله مغربده افریقیه شهرنده محاربهٔ عظیمه ده شهید اولدیلر که عبدالله بن سعید بن ابی سرح نام سردارله وارمشلردی بعضلر قولنجه شامده شهید اولدی (معبد) بن عباس حضرت رسول علیه السلام حیاتنده طوغوب لکن انلردن نسنه حفظ ایتمیوب حضرت علی بونی مکه یه حاکم ایتمشدی افریقیه ده شهید اولدی نتکیم اوچ سطر مقدمده ذکر اولندی اشبو التی نفر برادرلرك والدهلری لبابهٔ کبرادر که سابقا ذکر اولنمشدر مؤرخین دیمشلر که هیچ بو التی نفر اولاد عباس کبی ممات ومزارلری متباعد ومتفرق برادرلر دنیایه کلدیکی متحققدر (کثیر) بن عباس والدهسی جاریهٔ رومیه در بعضلر قولنجه حضرت رسولك وفاتندن برقاچ آی مقدم هجرتك اوننده طوغمشدر فقیه فاضل ذکی وکامل اولوب مشاهیر تابعیندن ابن شهاب وعبدالرحمن الاعرج بوندن روایت حدیث ایتمشلردر (حارث) بن عباس والدهسی قبیلهٔ هذیلدن منکوحه یاام ولد ایدی (عون) بن عباس بعض علما بو ایکیسنی ذکر ایدوب نیجه لر ذکر ایتمامشلردر قول مثبت اولی ایدوکی معلوم علمادر (تمام) بن عباس کثیر ایله بر والدهدن ایدیلر حضرت رسول علیه السلام حیاتنده طوغوب بعض محدثین حضرت رسولدن بالذات برحدیث روایت ایتمشدر دیوب بو تقدیرجه کثیردن کبیر اولمق لازم کلوب لکن بعض علما تمام آخر اولاد عباس اولوب عباس بونی کوتوروب (نظم) تموا بتمام فصار واعشره * یارب فاجعلهم کراما برزه * واجعل لهم ذکرا وانمی شجره * دیو اوخشاردی دیمشدر * مرویدرکه تمامی حضرت علی برکره مدینه یه حاکم ایدوب بعده عزل ایدوب برینه حضرت ابوایوب انصاری یی نصب ایتدی *

مرويدركه تمام شجاعت وقوت جسد جهتندن بين الناس اشـد واقوى اولوب
نسل وذريتي قالمشدي (ام حبيبه) بنت عباس والدهسي لبابه ايدي رسول عليه السلام
(لو بلغت ام حبيبة بنت العباس وانا حي لتزوجتها) ديوب لكن قبل البلوغ رسول
عليه السلام وفات ايدوب برقولده اسود بن سفيان بن عبد الاسد بن هلال المخزومي
نكاحلنوب برقولده ابو سلمه نك برادري اسـود بن عبد الاسد بن هلال المخزومي
نكاحلنوب اندن رزق آداو اوغلي لبابه آداو قزي اولدي (صفيه) بنت عباس (امينه)
بنت عباس بو ايكيسينك والدهلري بشقه بشقه ايدي بعضلر تمام وكثير وصفيه وامينه نك
والدهلري برايدي وام ولد ايدي ديمشلر (ام كلثوم) بنت عباس مرويدر ام كلثومي امام
دارقطني مناقب عباسده بنت عباس ديو تصحيح ايليوب ذكر ايلمشدر لكن بعض اهل
سير حضرت عباسك ام حبيبه دن غيري قزلريني ذكر ايتمامشلر (زبير بن صفيه) بنت
عبد المطلب عمة الرسول عليه السلام مرويدر زبيرك باباسي حضرت خديجه نك برادري
عوام بن خويلد بن اسد بن عبد العزى بن قصي اولمغين بوكا زبير بن عوام ديرلر معتدل
القامه خفيف اللحم اسمر اللون يا ابيض اللون اشعر وخفيف العارضين ايدي بعضلر
غايت بلند قامت اولمغين آته بندكده اياقلري يره سورنمكه يقلاشور ردي ديمشلر
مكه ده اون التي يا همان التي ياسكز ياشنده حضرت رسولك ابتداء نبوتلرنده
ابو بكردن اوج يادرت كسنه دنصكره ايمانه كلوب عميسي بوني برحصيره صاروب آتش
توتونه طوتوب دينكدن دون ديو اشكنجه ايدوب زبير اهل هدا (لا اكفر ابدا)
ديو ندا ايدردي مرويدركه اوائل ظهور نبوتده بركون مكه ده پيغمبر قتـل اولندي
ديو صدا ايشتدكده زبير طالب الخبر سالب الضير عريان ايكن جان آتوب برآنده
تيغ بران ايله طشره چيقوب حضرت رسول (مالك يا زبير) ديوب بودخي (سمعت
انك قد قتلت) ديوب انلر دخي (فما كنت صـانعا) ديوب بودخي (اردت والله
استعرض اهل مكة) ديمكين رسول عليه السلام بوكا خير دعا ايتديلر بوسببدن (اول
من سـل سيفا في سبيل الله الزبير) ديو اتفاق اولنوب يعني دين محمديده رضاى
حق ايچون ابتدا قلج چقارن زبيردر بالاتفاق عشرهٔ مبشره نك بري بودر بعض
صحابه ايله مكه دن حبشه ايكي كره هجرت ايتمشدر حضرت رسولك جميع غزالرنده
بيله اولوب كفارله جنك ايدوب محل خطر اولان يرلرده ركاب همايون رسول
خدادن جدا اولميوب يوللرينـه جانن و باشـن فدا ايدوب سـينهٔ بي كينهٔ
پرسكينه سنده جراحات كفاردن يانمش داغلر شـكانده بحد يارهلري وار ايدي *
مرويدركه بدر غزاسـنده صاري دلبند صارنمغين نزول ايدن ملائكهٔ كرام دخي

انك عمامه ولباسی صو رتنده کورندیلر اول زمانده یهودیلر صاری دلبند کیمزلری
انکچون زبیر صاری کیمش ایدی طوائف متفرقه الوان مختلفه ایله دلبند کیمکی
هجرتك یدییوز التمش اوچنده ملوك مصردن ملك اشرف شعبان احداث ایتمشدر
تتکیم جلد ثانیده کاور مرویدرکه غزوهٔ خندقده رسول علیه السلام (ان لکل نبی
حواریا وحواری الزبیر) دیدیلر یعنی هر پیغمبرك خاصة کسنه‌سی اولوب بنم دخی
خاصه‌م زبیردر مرویدرکه غایت جواد وسخا معتاد اولمغین بیك نفر ملك قولی
اولوب هر بری کسب ویروب بونلرك کسبنی اصلا اوینه قومیوب وارتیه‌یه الیقومیوب
همان اوکون جمله‌سن تصدق ایدردی کثیر التجاره کثیر المال ایکن کمال سخاسیله
مدیون اولمغین اوغلی عبدالله ایدر محاربهٔ یوم جملده بکا بورجلرین وصیت ایدوب
(ان عجزت عن شیٔ منه فاستعن علیه بمولای) دیوب بندخی مولاکز کیمدر دیدکده
الله دیدی والله بورجی خصوصنده دائما الم چکدیکمجه یامولی الزبیر اقض عنه
دیر ایدم حق جل وعلا قضا وادا ایدردی بورج ایدنمسنه سبب بوایدیکه بعض
کسنه‌لر اکاماللرین امانت قومق ایستدکده یوق آلمم مکرکه قرض ویره‌سز
زیرا قورقارمکه ضایع اوله دیوب اوشرطله آلوب دیونی یکرمی ایکی کره یوز بیك
اقچه حساب اولنوب ادا ایتمکه بردرهم وبردیناری چیقمیوب لکن وافر ملك
یرلری اولمغین درتیوز کره یوز بیك اقچه‌یه صاتلوب بورجی ادا اولنوب بعده درت
ییله‌دك هر حج زماننده زبیرده حقی اولان کلسون دیوندا ایتدریلوب بعده بقیهٔ
مال نیجه اولادنه ودرت خاتوننه قسمت اولنوب یالکز خاتونلره ثمن مخلفات دیو
قرق سکز کره بیك اقچه ویریلوب بوتقدیرجه جمیع مخلفاتی بعد اداء الدیون عثمانی
اقچه عددنجه اوچیوز سکسان درت یوك اقچه اولور * مرویدرکه هجرتك اوتوز
التیسنده ماه جمادی الآخره‌ده بصره شهرنده تفصیلی خلافت حضرت علیده
ذکر اولنه‌جق محاربهٔ یوم جملده حضرت عائشه‌نك عسکری طرفنده ایکن
صینوب قاچوب معرکه‌دن منفصل برواديده‌ او یورکن یانمازده سجده ایدرکن اتفاقله
اوچ ظالم انی شهید ایتدیلر بصره‌ده دفن اولنوب مدت عمری اللی ایله التمش
یاالتمشله یتمش مابینی ایدی مرویدرکه برخاتونی حضرت ابوبکرك قزی اسما
اولوب اندن عبدالله عروه منذر عاصم مهاجر ادلو اوغللری خدیجهٔ کبری
ام الحسن عائشه آدلو اوچ قزی اولوب بش خاتوندن دخی خالد عمرو مصعب
حمزه عبیده جعفر آدلو اوغللری حبیبه سوده هند رمله زینب خدیجهٔ صغری
آدلو التی قزی اولمشدی عبدالله خلیفه اولمغین اشاغیده ذکر اولوب مزبوز

مصعب برادری خلافتنده عراقه حاکم اولوب بش ییل انده طوروب برادری
کبی غایت بهادر اولمغین نیجه جنکلر ایدوب عاقبت شهید اولوب ییلك یوکدن
زیاده اقچه النه کیروب اوقات متفرقه ده جمله سن علما وفقرایه اعطا ایدوب
قابنی حضرت زین العابدینه بردفعه ده قرق بیك التون باغشلدی (سایب) بن
صفیه زبیربن العوامك لابوین برادر بدر ایمانه کلوب احد وخندق وسایر
غزالرده حضرت رسولله بیله ایدی ابو بکر خلافتنده مسیلۀ کذاب جنکنده
شهید اولدی (عبد الکعبة) بن صفیه سایب وزبیرك لابوین برادر بدر (عبدالله)
ابن عاتکه عمة رسول علیه السلام پدری ابوامیة بن المغیرة المخزومی ایدیکه
ابوجهلك عمیسی وحضرت رسولك خاتونی ام سلمه نك برغیری خاتوندن پدری
ایدی مکه ده عبدالله سابقا حضرت رسوله واصحابنه غایت دشمن اولوب بعد
زمان رسول علیه السلام مکه فتحنه کتدکده بولده قارشولیوب رسول علیه السلام
بونك یوزینه باقیوب بعده همشیره سی ام سلمه یه شفاعت ایتدردکده قبول
بیورلمغین صدقله ایمانه کلوب مکه فتحنده وغزوۀ حنینده بیله اولوب غزوۀ
طائفده کفاردن اوق طوقنوب شهید اولدی (زهیر) بن عاتکه عبد اللهك
پدرندندر ایمانه کلوب مؤلفة القلوب زمره سندن محسوب ایدی (طلیب) بن اروی
عمة الرسول علیه السلام پدری عمیربن وهبدر اوائل نبوتده مکه ده رسول
علیه السلام دارالارقمه کیردکده ایمانه کلوب برزوایتده والده سنی دخی ایمانه
کتوردوب ولایت حبشه هجرت ایدوب غزوۀ بدرده حضرت رسولله بیله
اولوب افاضل صحابه اولان مهاجرین اولیندن اولوب ولایت شامده هجرتك
اون اوچنده اجنادین محاربه سنده یااون بشنده یرموك محاربه سنده شهید اولوب
اولادی قالمدی (نوفل) بن حارث بن عبد المطلب مزبور حارث اکبر اعمام رسول
علیه السلامدر نبوتلرندن چوق اول وفات ایدوب نوفل دخی انك اکبر اولادی
اولوب ایمانه کلان جمیع بنی هاشمدن حتی حمزه وعباسدن دخی یاشلو ایدی بعضلر
قولنجه بدر غزاسنده اسیر اولوب رسول علیه السلام بوکا کندوکی صاتون آل
دیوب بودخی مالم یوقدر دیوب جده ده اولان کوندرلکه نفسکی صاتون آل
دیدکده والله بنم جده ده کوندرلرم وار ایدوکنی اللهدن غیری کمسنه بیلمزدی دیوب
ایمانه کلوب بیك عدد کوندرلرینی نفسنه فدا ویردی فتح مکه وحنین وطائف غزالرنده
بیله اولوب محاربۀ حنینده مسلمانلر طاغلدقلرنده حضرت رسولك یاننده قلان
برقاچ کمسنه نك بریدر حضرت رسوله اوچ بیك عدد کوندر ویرمش اولمغین

(كأنى ارى رماحك تقصف اصلاب المشركين) ديو بيورديلر قبل الايمان عباسله دوستلر وتجارتده شريكلر اولمغين بعده دخى رسول عليه السلام بونلرى برى برلرينه قرنداش ايتدى هجرتك اون بشنده مدينه‌ده وفات ايدوب حضرت عمر عمار بن قيلوب دفننه حاضر اولدى حارث عبدالله عبدالله مغيره سعيد عبد الرحمن ربيعه آدلو اوغللرى اولوب خاتونى دره بنت ابى لهبدن دخى عقبه وليد ابو سلمه آدلو اوغللرى اولدى مزبور حارث بالغ اولمغين پدرى نوفل ايله بيله ايمانه كلوب آنك دخى عبدالله آدلو اوغلى اولدقده حضرت رسوله كتوروب دعا ايتديروب مزبور حارث آخر خلافت عثمانده بصره‌ده وفات ايتدى مزبور عبدالله بن نوفل خوب صورت ووجيه وحضرت رسوله شبيه اولوب معاويه خلافتنده ابتدا مدينه‌يه بوقاضى اولمشدر مزبور عبدالله وسعيد صحابه‌دن اولمغين آنلردن حديث روايت اولنمشدر مزبور مغيره قبل الهجره ياهجرتك دردنجى يابشنجى يلنده طوغوب عثمان خلافتنده قاضى اولوب محاربهٔ صفينده على ايله بيله اولوب ابن ملجم حضرت على‌يه قلجله چالوب خلقك اوزرينه هجوم ايتدكده مغيره غايت بهادر اولمغين قارشو واروب اوستنه احرام اتوب طوتوب يره چالوب كوكسنه اوتوروب قلجنى چكوب آلدى مغيره‌نك يحيى آدلو اوغلى وار ايدى مزبور عبدالرحمن ايله ربيعه صحابه‌دن دكللر ايدى (عبيدة) بن الحارث بخارى شرحى كرمانيده حضرت رسولدن اون ياش بيوك اولوب رسول عليه السلام مكه‌ده دار الارقمه كيرمزدن اول ايمانه كلوب بدر غزاسنده مجروح اولوب مدينه‌يه كلوركن التمش اوچ ياشنده وفات ايتدى دينوب كتب سيرده محرردركه محاربهٔ بدرده شيبه آدلو كافر ايله پياده جنك ايدركن انى دوشوروب اودخى عبيده‌نك اياغنى دزندن قلجله چالوب آيروب حضرت رسولك يانينه كتوردكلرنده (الست شهيدا يارسول الله) ديوب بلى ديدكلرنده بعض نسنه سويليوب بعده بونى ديدكده (نظم) فان يقطعوا ارجلى فانى مسلم * وارجو به عيشا من الله عاليا * فالبسنى الرحمن من فضله منه * لباسا من الاسلام غطى المساويا (نثر) بعده اوحالده ياخود برقاچ كوندنصكره وفات ايتدى (عبدالله بن الحارث)اسمى عبد شمس اولمغين رسول عليه السلام تبديل ايتديلر * مرويدركه وادى الصفر آدلو منزلده وفات ايتدكده رسول عليه السلام مبارك پيرهنلرين بوكا كفن ايدوب (سعيدا دركته السعادة) بيورديلر (ربيعة) بن الحارث حضرت رسولدن درت بش ياش بيوك اولوب بعض احاديث شريفه لرين روايت ايتمشدر بركون بونك حقنده (نعم

الرجل ربيعة اوقصر من شعره وشمر من ثوبه) بيوردیلر فتح خیبردنصکره رسول
علیه السلام بوكا هر ییل یوز کیله یابوز بوك خرما و یررلردی حضرت عثمانله
تجارتده شریك اولوب هجرتك یکرمی اوچنده وفات ایتدی عباس عبدالمطلب
عبدالله حارث امیه عبد الشمس آدم آدلو اوغللری اولوب عباس اهل قدروجاه
اولوب حضرت عثمان اکا یوز بیك اقچه و بصره‌ده بر یر باغشلیوب خاتونی صحابه‌دن
حسان بن ثابتك قزی ایدی وافر اولادی وانلرك دخی نسلی اولمشدر مز بور
عباسله عبدالله محاربهٔ صفینده حضرت علی ایله بیله ایدی مز بور ربیعه‌نك برقزی
واراید یکه انك دخی اولادی اولمشدر (ابوسفیان) بن الحارث حضرت رسولك
ابن عمی وحلیمهٔ سعدیه رضاعندن برادرلری اولمغین انلری غایت سورکن پیغمبر
اولدقلرنده عدو اولوب انلری واصحابلرینی حاشا هجو ایدوب مکه فتحنه چیقدقلرنده
قلبنه محبت رسول حلول ایدوب لکن مسلمانلرك خوفندن تبدیل صورت ایله
قارشو کلوب یوز بولمدقده تعلیم حضرت علی ایله (تالله لقد آثرك الله علینا وان کنا
لخاطئین) دیمکین رسول علیه السلام (الیوم یغفر الله لکم وهو ارحم الراحمین)
دیوب عفو ایتدکلرنده اوغللری عبدالله وجعفر ایله ایمانه کلوب لکن اوتاندیغندن
اصلا باشن قالدرمیوب حضرت رسولك مبارك یوزلرینه باقمزدی غزوهٔ حنینده
مسلمانلر طاغلدقده رسول خدا یانندن جدا اولمیوب بندکاری قاترك لجام سعادت
فرجامن طوتوب طورردی کندودن مرویدرکه حنینده کفاره مقابل اولدیغمزده
آتمدن اینوب المده یالین قلج طوتوب رسول علیه السلام اوغرینه چالشوب بعده
شهید اولمق نیتیله طورديغمده بکا نظر ایدوب اوحالده عملری عباس (یا رسول الله)
اخوك وابن عمك ابوسفیان فارض عنه) دیدکده (فعلت فغفر الله له کل عداوة
عادانیها) دیوب بکا باقوب (اخی لعمری) دیمکین رکابلرنده مبارك ایاقلرنی اوپدم*
کتب سیرده محرردرکه بعدالایمان رسول علیه السلام اکا محبت ایدوب (ابوسفیان
ابن الحارث من شباب اهل الجنة) برروایتده (سیدفتیان اهل الجنة) دیوب ودخی
غزوهٔ حنینده (ابوسفیان خیر اهلی) برروایتده (من خیر اهلی) دیدیلر مرویدرکه
باشنده سیکل اولوب تراش اولدقده کسلمکین خسته اولوب هجرتك یکرمیسنده
مدینه‌ده وفات ایدر اولدقده اتباعی اغلشدقلرنده اغلامکزکه مسلمان اولەلی کناه
ایشلمدم دیو تسلیت و یروب میتی نمازنی حضرت عمر قلمشدر * مرویدرکه اوغللری
عبدالله وجعفر کندو ایله بیله ایمانه کلوب حضرت رسولك خدمتلرینه ملازمت
ایدوب جعفر چاق معاویه خلافتنده وفات ایتدی ابوسفیانك عاتکه آدلو برقزی

واراید یکه صحابه دن مصعب بن ابی لهبك خاتونی اولوب اندن ولدی اولمشدر بعضلر
قولنجه ابوسفیانك علی آدلو بر اوغلی دخی وارایدی (مغیرة) بن الحارث اصحاب
رسولدن اولمشدر * امامدار قطنی بونك بر بنه امیه یازوب نسلی اولیوب حدیث
دخی روایت ایتمشدردیمش (اروی) بنت الحارث زوجی ابووداعة السهمیدن
مطلب ابوسفیان آدلو ایکی اوغلی اولمشدر (عقیل) بن ابی طالب حضرت رسولی
عمیسی ابوطالب کندو باباسی عبدالمطلب وفاتندنصکره انك وصیتیله غایت محبت
ورعایتله بسلیوب بعد النبوه دخی محبت ومعاونتی دمبدم زیاده ومحکم ایدوب لکن
کفار قریشدن جانبندن ایمانه کلمدی * مرویدر که جمله درت اوغلی ایکی قزی اولوب
بیوك اوغلی طالب بدرغزاسنده کفراوزره هلاك اولوب سائرلری ایمانه کلمشلردر
ایکنجی اوغلی عقیلدر که برادری جعفردن اون بش ینه برادرلری حضرت علیدن
یکرمی یاش بیوك ایدی بدرغزاسنده مع الکراهة کفارایله بیله اولوب مسلمانلر بونی
اسیرایتدکلرندن حضرت عباس کندوایله بونی صاتون الوب بعده غزوهٔ حدیبیه دن
مقدم ایمانله مدینه یه هجرت ایدوب بعده غزوات رسولده جمله سنده حاضر اولوب
برکون رسول علیه السلام بوکا (یاابایزید انی احبك حبین حب القرابتك منی وحبا
لما کنت اعلم من حب عمی ایاك) دیدیلر مرویدر که عقیل عاقل معرفت احوال
انساب قبائل خصوصنده غایتده کامل اولمغین کفار قریشك غایت مبغوضلری ایدی
زیرا انلرك عیوبن ذکرایدوب مسجد رسولده برمعین یرده عقد مجلس ایدوب
آینده ورونده وقایع عربی واحوال نسبی بوکا صوررلردی غایت ذکی وحاضرجواب
اولوب برادری حضرت علی یه کوسوب معاویه یه واردقده کلی رعایت ایدرکن
برادرنی ذم طریقیله یادایتدکجه عقیل غیرت چکوب تفصیله محتاج وجهله برقاج
کره معاویه یه ظرافتله رنك کچوب پشیمان اولوب اوتاندرمشدر معاویه نك حیاتنده
وفات ایتدی (جعفر) بن ابی طالب قدیمدن اسلامه کلوب خاتونیله مکه دن حبشه
هجرت ایدوب آنده عبدالله محمد عون آدلو اوغللری اولوب حبش پادشاهی اولوب
مسلمان اولان نجاشینك رعایتلرینه مظهر اولوب بعده دعوت رسولله کوچوب
خیبر فتحنده کلوب رسول علیه السلام آنی کورد کده (مادری بایهما انا افرح
بقدوم جعفر ام بفتح خیبر) دیوب جعفری قوچوب ایکی قاشی اورتاسنی اوپوب
مال غنیمتدن اکا وخاتوننه ویروب (اشبهت خلقی وخلقی) یعنی صورتمه وسیرتمه
بکزدك دیدیلر * مرویدر که فقرایی غایت سوب اکثرانلرله اوتوروب مصاحبته

معتاد اولمغين رسول عليه السلام بو كاب المساكين ديرلردی هجرتك سكزنده ماه جمادی الاولى ده رسول عليه السلام اوچ بيك عدد عسكره زيد بن حارثه يی سردار ايدوب اوشهيد اولوسه جعفر اوشهيد اولورسه عبد الله بن رواحه اوشهيد اولورسه برمناسب كسنه سردار اولسون ديوب كفار روم ايله جنكه كوندروب ولايت شامده موته آدلو برقريه ده اوچيوز بيك كافرله جنكه باشلاندقده زيد شهيد اولوب علم شريفی جعفر الوب عظيم صواشوب بعده آتدن اينوب آتنی سكرليوب تكرار صواشوركن صاغ آلی كسلدكده علی صول الينه الوب اودخی كسلدكده ايكی قوليله علم شريفی قوچوب طوروب بعده قلج ايله ايكی پاره ايتدكلرنده اوتوز اوچ ياشنده شهيد اولدی ميتنی بوقلدقلرنده بدننده طقسان عدددن زياده ياره بولديلر بعده علم رسولی ابن رواحه الوب اودخی شهيد اولمغين صحابه دن بری الوب خالد بن الوليد الينه ويردكده غايت دلاور و بهادر وامور ضرب وحربده مدبر وماهر اولمغين ترتيب صفوف عسكر قليل ذوی القدر الجليلی تقديم وتأخيرله تبديل ايتدكده كفار بی تدبير مستحق التدمير اسلوب معهود تغيير اولمغله ياردمجی عسكر كلدی صانوب قاچوب مسلمانلر آنلری عظيم قتل ايدرك قووب غنيمت كثيره ايله دونوب مدينه يه سالمين وغانمين كلديلر رسول عليه السلام (ان جعفرا يطير مع جبرائيل وميكائيل له جناحان عوضه الله من يديه) ديوب ودخی (دخلت البارحة الجنة فرأيت فيها جعفر ابن ابی طالب يطير مع الملائكة) ديمكين مزبور جعفر بعد الوفات جعفر طيار ديمكله اشتهار بولدی اوغلی عبد الله صحابهٔ كرامدن وعظماء اسخياء انامدن كريم وظريف حليم وعفيف اولوب بحر الجود ديمكله مشهور وموددود ايدی باب سخاده حاتم طيدن زياده اولوب جميع امت محمدده بوندن اسخا بركسنه كلمامشدر دينوب كتب معتبراتده محير عقول جمهور اولهجق آثار سخاسی مسطوردر (علی) بن ابی طالب كرم الله وجهه رابع خلفاء كزين اولمغين باب خلفاده ذكر اولنور (ام هانی) بنت ابی طالب اسمی فاخته ياخود هند اولوب مكه ده معراج رسول عليه السلام بونك اوندن ظهور ايتمشدر هجرتك سكزنده يوم فتح مكه ده ايمانه كلوب اوكون رسول عليه السلام (قد اجرنا من اجرت يا ام هانی) ديوب آنك اونده سكز ركعت اشراق نمازين قيلوب بعده صوايله قوری اتمك اصلادوب ايچنه طوز وسركه قويوب (نعم الادام الخل يا ام هانی لايفتقر بيت فيه خل) ديديلر زوجی هبيره دن اولادی اولوب مزبور هبيره ولايت نجرانه كيدوب آنده كفر اوزرينه وفات ايتدی (جماز) بنت ابی طالب ابو سفيان بن الحارث بن عبد المطلبك خاتونی اولوب آندن اولادی اولدی

(عبدالله) بن الزبير بن عبد المطلب جد الرسول عليه السلام من بورز بيرعبد المطلبك
حياتنده وفات ايتمشدر اوغلى عبدالله ايمانه كلوب غزوهٔ حنينده مسلمانلر طاغلدقده
حضرت رسولك يانندن ايرلميان برقاچ كسنه‌نك بريسيدر رسول عليه السلام
بوكا (ابن عمى وحبى) ديو بيورورلردى حضرت ابو بكر خلافتنده هجرتك
اون اوچنده ماه جمادى الاولى‌ده كفار روملە اولان اجنادين محاربه‌سنده
شجاعتلر ايدوب تخمينا اوتوز ياشنده ايكن شهيد اولوب ميتى اون مقتول كافر
اراسنده بولندقلرنده جمله‌سنى اوقتل ايتديكى ظاهر اولدى (ضباعه) بنت الزبير
مقداد بن الاسودك خاتونيدر جده حضرت رسولله بيله اولوب برخصوصده اكا
حجامت ايتدرمك امر ايتمشلر (ام الحكيم) بنت الزبير سابقا مذكور اولان ربيعه بن
الحارث بن عبد المطلبك خاتونى ايدى (عتبة) بن ابى لهب بن عبد المطلب ابولهب
دخى حضرت رسولك عميلرندن ايدى اسمى عبدالعزى اولوب قزل بكزلو غايت
خوب صورت اولمغين اول كنيتى باباسى قومشدى مكه‌ده حضرت رسوله عظيم
جفالر ايدن كفار تجارك اكبرينك برى دخى بو ايدى ابوسفيانك قزى ومعاويه‌نك
همشيره‌سى اولان خاتونى ام جميل دخى حضرت رسوله دائما جفا ايدوب قراكو
كيجه‌لرده يوللرى اوستنه چاليلر ودكنلو اغاجلر قومغه معتاده اولمغين ودخى
(وانذر عشيرتك الاقربين) آيتى نزولنده رسول عليه السلام مكه‌ده صفا اوزرينه
چيقوب جمله اقرباسن ايمانه دعوت وانذار ونصيحت ايتدكده مستحق غضب
رب اولان ابولهب بى ادب تبالك الهذا دعوتنا ديمكين اشبو ايكى ملعون دون
حقنده سورهٔ تبت نزول ايتدى ابولهبك كيفيت وفاتى فصل غزاء بدرده
كچمشدر اوغلى اشبو عتبه قبل الاسلام حضرت رسولك رقيه نام كريمه لرين نكاحلنوب
قبل الاجتماع سورهٔ تبت نزولنده باباسى ابراميله بوشايوب حضرت عثمانه نكاحلنمشدر *
مرويدركه مكه فتحنده عتبه برادرى معتب ايله خوفلرندن قاچوب حضرت
رسول عليه السلام چاغردوب ايمانه كلدكلرنده حظ ايدوب ايكيسنه دخى خير دعا
ايتديلر (معتب) بن ابى لهب ذكر اولنديغى اوزره ايمانه كلوب غزوهٔ حنينده
مسلمانلر طاغلدقده حضرت رسولك يانندن ايرلميان برقاچ كسنه‌نك برى دخى بو ايدى
بوغزاده بركوزى چقمشدر برادرى عتبه ايله غزوهٔ طائفده دخى حضرت رسولك
خدمتنده اولوب بعده مكه‌ده قالوب مدينه‌يه كتمديلر ابولهبك اورتانجه اوغلى
عتيبه كفر اوزره باقى قالوب كيفيت هلاكى مناسبتله معجزات بددعاده كچمشدر
نظر اولنه (دره) بنت ابى لهب ايمانه كلوب عميسى اوغلى نوفل بن حارث ابن

عبد المطلبك خاتونی ایدی عتبه ولید ابو سلمه آدلو اوغللری اولمشدر (خالده) بنت ابی لهب (عزه) بنت ابی لهب بو ایکیسیده خی ایمانه کلدیلر (عبدالله) ابن امیمة عمة الرسول علیه السلام پدر بنك اسمی رسول علیه السلام جحش قوماغین عبدالله بن جحش دیمکله مشهور ایدی ولایت حبشه ایکی کره هجرت ایدوب بعده حضرت رسول انی مدینه ده نیجه کره سردار ایدوب وغایت محبت ایدوب بدر غزاسی اسیرلر بنك خصوصنده ابو بکر وعمرله مشاوره ایتمشدی غزوهٔ احدده شهید اولوب حضرت حمزه ایله برمزارده دفن اولنمشدر حضرت رسولك خاتونلری زینب بنت خزیمه بونك خاتونی اولوب شهید اولدقده انی رسول علیه السلام نکاحلندیلر (ابواحمد) بن امیمه خاتونی رفاعه بنت ابی سفیان ایدی حضرت رسولدن یاشده بیوك اولوب هجرتك یکرمیسنده نصکره وفات ایتدی (زینب) بنت امیمه سابقا زید بن حارثه نك خاتونی اولوب بعده حضرت رسولك شرف نکاحلریله مشرفه اولدی نتکیم باب ازواج رسولده کچمشدر (حمنه) بنت امیمه زوجی فضلاء صحابه دن مصعب بن عمیر اولوب اوشهید اولدقده عشرهٔ مبشره دن طلحة بن عبدالله نکاحلنوب اندن محمد عمران آدلو اوغللری اولدی (ام حبیبه) بنت امیمه زوجی عشرهٔ مبشره دن عبدالرحمن بن عوف ایدی (عامر) ابن البیضاء عمة الرسول علیه السلام فتح مکه کوننده ایمانه کلوب حضرت عثمان خلافتنه دك حیاتده ایدی اوغلی عبداللهی حضرت عثمان عراق وفرات وخراسانه حاکم ایدوب یکرمی درت یاشنده ایدی (اروی) بنت بیضاء عمة الرسول علیه السلام پدری کریز بن ربیعة بن حبیب بن عبد شمس بن عبد مناف در رمز بوره اروی چهار یاردن حضرت عثمان والده سی اولوب حضرت رسول علیه السلام زماننده ایمانه کلمشدر (ابوسبره) بن بره عمة الرسول علیه السلام پدری ابورهم ابن عبد العزی در (ابوسلمه) بن بره اسمی عبدالله اولوب پدری عبد الاسد بن هلال المخزومیدر ابوسلمه حضرت رسولك وحمزه نك رضاعدن برادری اولوب جمله سی برخاتون زمان واحدده امزرمشدی قدماء صحابه دن اولوب مکه دن حبشه بعده مدینه یه خاتونیله هجرت ایدن صحابه نك اولی بودر بدر ایله احد غزالرنده بیله اولوب احدده مجروح اولوب یاره سندن قان روان اولدقده وفات ایدرکن رسول علیه السلام مبارك اللریله کوزنی یوموب (اللهم اغفرلابی سلمة وارفع درجته فی علیین واخلف عقبه فی الغابرین واغفرلنا وله یارب العالمین اللهم افسح له فی قبره ونورله فی قبره) دیو خیردعا ایتدیلر بعد العده خاتونی سلمه یی کندولر نکاح

ابدیلر نتکیم یوقاروده کچمشدر (فائده) کتب سیرده محرردرکه حضرت رسوله شکل وصوتده بکزه یلر همان یدی کمسنه ایدیکه ١ جعفرطیار بن ابی طالبکه ابن عم الرسول علیه السلامدر ٢ مزبور جعفرك اوغلی عبدالله در ٣ ابوسفیان بن الحارث که ابن عم الرسول علیه السلامدر ٤ عبدالله بن نوفل عم الرسول علیه السلامدر ٥ قثم بن عباسکه ابن عم الرسول علیه السلامدر ٦ حضرت حسن ابن فاطمه که ابن بنت الرسول علیه السلامدر ٧ سائب بن عبید بن نوفل بن هاشم ابن عبد المطلب بن عبد مناف ایدی

باب ثانی وعشرون دراصحاب رسول علیه السلام

اشبو باب صحت نصاب منفعت انتسابده مذکور اولان بکرمی عدد فضل شریف الاصلده نیچه فوائد قلائد العقیان بیان اولنورکه (کأنهن الیاقوت والمرجان) سبحه کردان دل وجان ومنکوش اذعان اولمغه بروجه آشکار سزا وار ایدوکی مانند مهرتابدار روشن ولامع الانوار اولوب توار یخدن وسیر ومناقب وغیریدن منتخب واسلوب مرغوبله مرتب ومهذب ومذهب قلندیکه ذکر اولنان امور اشبو کتاب باهر النورك خصایص وفضائلندن وسائر تواریخ وسیر کتابلرندن رجحانی دلائلندندر والله الهادی وعلیه اعتمادی (فصل در تعریف صحابی) خصوص منصوصده اقوال کثیره اولوب مواهب لدنیه ده اولانك محصلی بودر که قول مختار اوزره حضرت رسوله مصاحبت یعنی بعدسن البلوغ کثرت مقارنت البته لازم اولمیوب مسلمانلرك بالغ ونابالغلرندن جمال باکمال حبیب رب متعاله زمان نبوتلرنده وحیات دنیویه لرنده بصیر ایسه برآن نظر اعمی ایسه برآن ملاقات ایدوب ایمان ایله وفات ایدن صحابیدر زمان کفرنده نظر ایدوب بعد وفات الرسول ایمانه کلان وایمان ایله اکثر ملاقات ومقارنت یاهمسان برکره نظر ایدوب بعده مرتد اولان صحابی دکلدر اما صحابی اولدقدنصکره مرتد اولوب بعد وفات الرسول تکرار ایمانه کلان باتفاق المحدثین صحابی اولوب لکن ارتداد محبط عمل اولمغین بونده اشکال واردر صحابیلك انسانه مخصوص اولمیوب رسول علیه السلام طائفهٔ جنه دخی مرسل اولمغین جنلردن تعریف صحابی ماصدقی اولوب اسمی واحوالی معلوم اولان دخی راجح بودرکه صحابیدر رسول علیه السلام ملائکه یه دخی مرسل ایدی دیین بعض علما قولنجه انلری کورن ملائکه دخی صحابه دن اولمش اولورلر کاتب السطور اولان عبد پرقصور ایدر خلاصة الفتاواده (من اتی النبی علیه السلام من الاعراب

مرة اومرتين اومرات لايسمى صحابيا بل الصحابى هو الذى كان ملازما لخدمة رسول الله صلى الله عليه وسلم) دينوب تلو بحده دخى (ذكر بعضهم ان الصحابى اسم لمن اشتهر بطول صحبة النبى صلى الله عليه وسلم على طريق التبع له والاخذ منه و بعضهم انه اسم للمؤمن الذى رأى النبى عليه السلام سواء طالت صحبته ام لاالان الجزم بالعدالة مختص بمن اشتهر بذلك والباقون كسائر الناس فيهم عدول وغير عدول) دينوب * تحريرا بن الهمامده (الصحابى عند المحدثين وبعض الاصوليين من لقى النبى عليه السلام مسلما ومات على اسلامه اوقبل النبوة ومات قبلها على دين الحنيفية كزيد بن عمرو بن نفيل اوارتد وعاد فى حياته واما بعد وفاته كغرة والاشعث ففيه نظر والاظهر النفى وعند جمهور الاصوليين هومن طالت صحبته متتبعا مدة يثبت معها اطلاق صاحب فلان عرفا بلا تحديد فى الاصح و يبتنى عليه ثبوت عدالة غير الملازم فلايحتاج الى التزكية اويحتاج وعلى هذا جرى الحنفية * دينمكين مواهبده اولان همان محدثينله بعض اصوليين قولى اولوب لكن تحريرده وعلى هذا جرى الحنفية كلامى وتلو بحده الاان الجزم بالعدالة مختص بمن اشتهر بذلك كلامى مزبور ابن همامك كتاب مسايره سنده (واعتقاد اهل السنة تزكية جميع الصحابة والثناء عليهم) ديوب اوكتابك شارحى دخى تزكيتهم واجبة باثبات العدالة لكل منهم والكف عن الطعن فيهم ديديكنه مخالف كورينور والله اعلم (فصل درفضيلت صحابه) بنه مواهبده مذكوردركه جمهور سلف وخلف متفقلردركه زمرۂ صحابه بعد النبيين والملائكة المقربين افضل مخلوقاتدر وحضرت رسوله مسلما مقارنت ايدن ياخود مسلما بركره كورن عهد صحابه دنصكره كلان جميع امتدن افضلدر اكرچه كيم (مثل امتى مثل المطر لايدرى آخره خيرام اوله) بيورلمشدر لكن مجرد زيادۂ ثواب مستلزم افضليت دكلدر زيرا مشاهدۂ رسوله معادل فضيلت اولمامق مقرردر * مرويدركه شامى صحابه فتح ايتدكده طائفۂ نصارى بونلرى كوروب هرحاللرينه تعجب ايدوب والله بونلرعيسانك اصحابى اولان حوايوندن افضلردر ديمشلر (الفضل ماشهدت به الاعداء) فضيلت صحابه حقنده آيات واحاديث كثيره واردر جمله دن (كنتم خيرامة اخرجت للناس) آيتى ودخى (والسابقون الاولون من المهاجرين والانصار والذين اتبعوهم باحسان رضى الله عنهم ورضوا عنه واعدلهم جنات تجرى تحتها الانهار خالدين فيها ابدا ذلك الفوز العظيم) آيتى ودخى (لاتسبوا اصحابى فلوان احدا انفق مثل احد ذهبا مابلغ مداحدهم ولانصيفه) حديثى ودخى (اصحابى

كالنجوم بايهم اقتديتم اهتديتم) حديثى ودخى (الله الله فى اصحابى لاتتخذوهم غرضا بعدى فمن احبهم فبحبى احبهم ومن ابغضهم فببغضى ابغضهم ومن آذاهم فقد آذانى ومن آذانى فقد آذى الله ومن آذى الله فيوشك ان يأخذه) حديثى ودخى (خير الناس قرنى ثم الثانى ثم الثالث ثم يجيئ قوم لاخير فيهم) حديثى ودخى (خيرامتى القرن الذى بعثت فيهم ثم الذين يلونهم ثم الذين يلونهم ثم يخلف قوم يحبون السمانة يشهدون قبل ان يستشهدوا) حديثى دخى (لاتمس النار مسلما رآنى اورأى من رآنى) حديثى وارداولوب قرن اولدن مراد صحابه ایکنجیدن مراد تابعين اوچنجیدن مراد تبع تابعیندر دیمشلر (فصل در تعظیم جمله صحابه) کتب عقائدده مذکوردرکه جمیع صحابه یی تعظیم وانلره حسن ظن وهر برینه صلاح وعدالتله اعتقادوانلره مطلقا لعن وطعن و بغض وتعصبدن و بعضلرینك محبتیچون بعضلرینه بغض وعداوتدن احتراز و بعضلرینه یاعداوت یاقدح وطعن اقتضا ایده جك طریقله بعضلرینه محبتی ترك ایتمك ادلهٔ قطعیه ایله بروجه جازم واجب ولازمدر برکمسنه صحابه دن برنی مرتبه ده اندن افضل اولان صحابه دن برامردنیوی ایچون محبت دنیویه ایله زیاده سوب لکن افضل اولانی محبت دینیه یعنی اعتقاد افضلیتله زیاده سوسه آثم اولمز مثلا برکمسنه حضرت على اولادندن اولمغله دنیا جهتندن انی حضرت ابو بکردن زیاده سوب اما حضرت ابو بکری علیدن زیاده سوب آنك علیدن افضلیتنه معترف اولسه آثم اولمز زیرا محبت دنیویه طبیعیدر اختیاری دکلدر لکن ترك اولی ایتمش اولور (فصل در وجوب کف لسان از احوال صحابه) شرح عقائدده صحابه ارا سنده واقع اولان منازعات ومحاربات ایچون محامل وتأویلات واردر پس انلره سب وطعن مثلا قذف حضرت عائشه کبی ادلهٔ قطعیه یه مخالف ایسه کفردر مخالف دکلسه بدعت وفسقدر دینوب * مواهب لدنیه ده (اذا ذکر اصحابى فامسکوا) یعنی اصحابم ذکر اولندقده سکوت وامساك لسان ایدك دیو ودخی (من سب احدا من اصحابى فاجلدوه) دیو ایکی حدیث وجامع الصغیر سیوطیده (تکون لاصحابى زلة یغفرها الله تعالى لهم لسابقتهم معى) دیو ودخی (شفاعتى مباحة الا من سب اصحابى) دیو ایکی حدیث دخی مرویدر خلاصة الفتاواده حضرت ابو بکره وعمره سب ولعن کفردر اما علی یی انلردن افضل صانمق کفر دکلدر بدعت وضلالتدر امام اعظم حضرتلری مذهب اهل سنت وجماعت ندر دیو صورلدقده (ان تفضل الشیخین وتحب الختنین وترى المسح على الخفين وتصلى خلف کل بروفاجر) دیدیلر دینوب کتاب آداب المنازلده سب الصحابة مرة واحدة لیس بکفر بل ضلالة ویعزر کلما سب الی ثلاث

مرات ولوسب اكثر من ثلاث مرات بقتل ديو مذكوردر والله اعلم (فصل در ترتيب فضيلت صحابه) علما ديمشلردر كه جمله صحابه اوچ قسمدر بری مهاجريندر كه مكه فتحنه دك مكه دن وغيری يرلردن ترك وطن ايله هجرت ايدوب حضرت رسوله ايمانله كلمش ياخود كلدكدنصكره ايمانه كلمش اولنلردر * ايكنجی انصاردر كه قبائل عربدن مدينه ده اولان اوس وخزرج قبيله لری وآنلرك حليفلری يعنی دوستلری اولان قبيله لرك مسلمانلريدر كه حضرت رسوله نصرت ومعاونت ايتدكلری ايچون انصارديمكله اشتهار بولديلر * اوچنجی (لاهجرة بعدالفتح) حديثی اوزره فتح مكه زماننده آنده وآخر يرلرده ايمانه كلنلردر كه آنلره مهاجر وانصاری ديمیوب همان صحابی دينور * جامع ابن الاثيرده جنس مهاجرين جنس انصاردن قدماء مهاجرين قدماء انصاردن بعض قدماء انصار بعض مهاجرين متأخريندن افضل اولوب بومرتبه دنصكره بينه ارلرنده تفاوت اولوب نيجه اسلامی مؤخر مقدملردن افضللردر مثلا عمر و بلال كبی دينوب * تاريخ الخلفاء سيوطيده اهل سنت وجماعت اتفاق ايتمشلردر كه افضل جميع صحابه اولا چهاريار بعدهم بقيهٔ عشرهٔ مبشره بعدهم بقيهٔ اهل غزوهٔ بدر بعدهم بقيه اهل غزوهٔ احد بعدهم اصحاب بيعت شجره كه انلره اهل بيعت رضوان دخی ديرلر بعدهم سائر صحابه در دينوب * محرر سطور اولان عبد پرقصور ايدر چهاريار دنصكره افضل صحابه بقيهٔ عشره اولديغی نوع وجماعت اعتباريله در زيرا افراد اعتباريله چهاريار دنصكره افضل حسن وحسين بعدهما حمزه وعباس بعدهما بقيهٔ عشره اولمقدر اگرچه الی الآن بو معنايه دلالت ايدر برنقل كورمدم لكن اخبار وذوق سلامت آثار بويله اولمغی اقتضا وبونی حتم وختم وامضا ايدر والله اعلم بما اظهر وابهم (فصل در اقسام صحابه) بحسب ترتيب زمان مواهب لدنيه ده مذكوردر كه صحابه ايچون علما اون ايكی طبقه ذكر ايتديلر ١ سباق يعنی قدماء مسلمين ومسلمانندر كه ابتداء نبوت رسول عليه السلامده ايمانه كلديلر خديجه وعلی وابو بكر و زيد بن حارثه و بقيهٔ عشرهٔ مبشره اولان سكز نفر كبی و بونلرك امثالی كبی مواهبك برمحلنده دخی حضرت عمر ايمانه كلدكده جمله صحابه قرقله اللی عدد ماييننده اركشی واون برعورت ايديلر دينوب تفسير قاضيده وغيريده عمرله بيله جمله اوتوز درت اروالتی عورت اولديلر دينوب بعض كتبده عمر يالكز اركلرك قرقنجيسی اولدی ديو مذكوردر والله اعلم ٢ اصحاب دارالندوه دركه عمر اسلامندنصكره رسول عليه السلام جمله اصحابيله دار ارقمدن دارالندوه يه كوچوب آنده اهل مكه دن نيجه لر ايمانه كلمشلردر ٣ شونلردر كه ظهور نبوتدن بشنجی يلده مكه دن ولايت حبشه كيمی اهليله كيمی يالكز هجرت ايدوب جمله سی

اون بر یااون ایکی ار درت یابش یاایکی خاتون ایدیلرکه اسملری و بعض احواللری
هجرت حبشه فصلنده بیان اولنمشدر ٤ اصحاب عقبهٔ اولی وعقبهٔ ثانیه اولان اهل
مدینه‌دن سباق انصار ایدیلر اولکیلر التی نفر ایکنجیلر اون ایکی نفر ایدیلرکه
تفصیلی یوقارووده کچمشدر ٥ ینه انصاردن اصحاب عقبهٔ ثالثه اولان یتمش
ار برعورت ایدیلرکه بونلرك دخی کیفیت ایمانلری سابقا ذکر اولنمشدر بونلرك وانصاردن
سائرلرینك فضیلتلری حقنده رسول علیه السلام (لایبغض الانصار رجل یؤمن
بالله والیوم الآخر) دیوب ودخی رسول علیه السلام غزوهٔ بنی النضیرده جمیع مال
غنیمت عظیمه‌یی انصار اختیارلریله مهاجرینه ویردکده حسن رضالرندن حظ
ایدوب (اللهم ارحم الانصار وابناء الانصار وابناء ابناء الانصار) دیو خیر دعا
ایدوب ینه آنلرك حقنده (و یؤثرون علی انفسهم واوکان بهم خصاصة) آیتی نزول
ایتمشدر ٦ شول مهاجر ینلرکه حضرت رسول علیه السلام مدینه‌یه ابتدا کلوب
ودخی شهره کیرمدین شهره قریب قبا آدلو یرده ساکن ایکن مکه‌دن کلدیلر ٧
اهل بدر کبری یعنی حضرت رسولك کفار ایله ابتدا محاربه‌سی اولان بدر غزاسنه
بیله کیدن اوچیوز اون اوچ صحابه ایدیلرکه بونلرك حقنده رسول علیه السلام
(لیسرمن شهد بدرا بالجنة) دیوب ودخی (لن یدخل النار رجل شهد بدرا والحدیبیة)
دیوب ودخی حضرت عمره خطابا (ومایدریك لعل الله اطلع علی هذه العصابة
من اهل بدر فقال اعملوا ماشئتم فقد غفرلکم) دیمشدر ٨ شول مهاجر ینلرکه
غزوهٔ بدرله غزوهٔ حدیبیه اراسنده مدینه‌یه هجرت ایتمشلردر ٩ اهل بیعت رضوان
ایدیکه آنلره اصحاب شجره دخی دیرلر بیك درتیوزله بیك بشیوز عددی ماببننده
ایدیلر غزوهٔ فتح مکه اولنده تفصیل اولنمشدر (لقد رضی الله عن المؤمنین اذ
یبایعونك تحت الشجرة فعلم مافی قلوبهم فانزل السکینة علیهم واثابهم فتحا قریبا)
آیتنده مؤمنیندن مراد بونلردر رسول علیه السلام اوزمانده بونلره (انتم خیر اهل
الارض) دیوب ودخی بونلرك حقنده (لایدخل النار ان شاء الله من اصحاب الشجرة احد)
برروایتده (لایدخل النار احد ممن بایع تحت الشجرة) دیوب بومقوله یرلرده ان شاء الله
دیدکلری شك ایچون اولمیوب مجرد اسم الله ایله تبرك ایچوندر دیمشلر برقاچ سطر
مقدم اهل بدر حقنده اولان ایکنجی حدیثده اهل حدیبیه‌دن مراد بونلردر ١٠
شول مهاجر ینلرکه غزوهٔ حدیبیه ایله فتح مکه اراسنده مدینه‌یه هجرت ایتدیلر
خالد بن الولیدله عمرو بن العاص کبی دیمشلر ١١ شونلردرکه حضرت رسول علیه
السلام مکه‌یی فتح ایتدیکی کبی اول کون ایمانه کلدیلر بونلرجم غفیر وجمع کثیر

اولوب کیمی طوعا ایمانه کلوب کیمی خوفا کلوب لکن اکثرینك تدریجله ایمانلری قلبلرنده همچو طود شامخ متمکن وراسخ اولمشدی ١٢ شوال صباندرکه یوم فتح مکه ده و بعده حجة الوداعده حضرت رسوله یتشوب جمال شریفلرین کورمشلردر سائب بن زید کبی بعد الفتح قول صحیح اوزره هجرت اعتباری منقطع ومرتفع اولدی دیمشلر (فصل در ذکر عشرهٔ مبشره) معلوم اوله که حضرت رسول علیه السلام آل واصحاب ذوی القبولدن جنته دخول ایله صراحةً یا اشارةً بشارت ایتدکاری بیحد وغایتدر زیرا اوچیوز اون اوچ کمسنه اولان اهل بدر و بیك درتیوز ایله بیك بشیوز مابیننده اولان اهل بیعت شجره جهنمه کیرمزلر دیو حدیث صحیح اولوب حتی جمله صحابه بلکه جمله تابعین دخی اهل جنت ایدکاری ینه سنن ترمذیده (لاتمس النار مسلما رأنی اورأی من رأنی) دیو حدیث شریف مروی در لکن مجلس واحدده اسملرین تعیین ایدوب دخول جنتله صراحة بشارت ایتدکاری عشرهٔ مبشره دیمکله مشهور اولنلردرکه دردی چهار یار عظامدرکه معلوم عامهٔ انام اولوب خلافتلری مناسبتیله باب الخلفا ابتداسنده ذکر اولنورلر بریدخی حضرت رسولك عمه سی اوغلی زبیر بن العوامدرکه باب اقربای رسولده کچمشدر بشی دخی بونلردرکه حالا اجمالا ذکر اولنور (ابوعبیدة) عامر بن عبدالله بن الجراح بن هلال بن اهیب بن ضبة بن الحارث ابن فهر ابن جد الرسول علیه السلام مکه ده اوائل نبوت رسولده حضرت عمردن مقدم ایمانه کلنلردندر بعده حبشه هجرت ایدنلرله یله اولوب بعده بدر وسائر غزوانده حضرت رسولدن جدا اجدا اولمیوب بوللرینه جان وباش فدا ایدنلردندر رسول علیه السلام (ان لکل امة امینا وامین هذه الامة ابوعبیدة بن الجراح) دیمشدر مرویدرکه طویل القامة نحیف البدن وخفیف اللحیة ایدی بدر غزاسنده مردانه میدانه کیروب پدری عبد اللهی رضاء الله قتل ایدوب بونك مدحنده (لاتجد قوما یؤمنون بالله والیوم الآخر یوادون من حاد الله ورسوله ولوکانوا آباءهم) آیتی نازل اولدی احد غزاسنده حضرت رسولك اوزرینه کافرلر طاش اتوب باشلرنده کی دمورتوغلغه نك ایکی حلقه سی مبارك یکافلرینه محکم باتدی ابوعبیده دیشلریله ایصروب چکوب چقاردقده ایکی دیشی چقمشدر * سنن ترمذیده مرویدرکه حضرت عائشه یه رسول اللهك اصحابندن قنغیسی سوکلو ایدی دیدکارنده (ابوبکر ثم عمر ثم عبیدة) دیوب طبرانی دخی روایت ایدرکه صحابه دن ابن عمر (ثلاثة من قریش اصبح قریش وجوها واحسنها اخلاقا واثبتها جنانا ان حدثوك لم یکذبوك وان حدثتهم لم یکذبوك ابوبکر الصدیق وابوعبیدة بن الجراح وعثمان بن عفان) دیوب

صحیح مسلمده دخی مرویدرکه حضرت رسول علیه السلام کندو یرلرینه خلیفه
اولمغی تصریح وتعیین ایتسه‌لر کیمی ایدرلردی دیو حضرت عایشه‌یه صورلدقده
ابو بکری دیوب صکره کیمی دیدکارنده عمری دیوب صکره کیمی دیدکارنده ابو عبیدة
ابن الجراحی دیمشدر * مرویدرکه زاهد وغازی ومجاهد کثیرالمغازی اولوب حضرت
عمر خلافتده مدینه‌دن بونی عسکر اسلامه سردار ایدوب شام فتحنه کوندروب
بعده خالد بن ولیدی سردار ایدوب ابو عبیده بیله اولوب کفار ایله بعض محاربه‌لر
ایدوب شام فتح اولندقده خالد یرینه ابو عبیده‌یی شامه حاکم نصب ایتدی
مرویدرکه غایتده عابد واهل تقوی ومجاهد وتارك دنیا اولوب مسکن شریفنده
بعض آلات حربدن ماعدا برقیون پوستی ایله صودستیسندن غیری برنسنه‌سی
یوغیدی * مرویدرکه حضرت عمر اکر بنم اجلم کلدکده ابو عبیده حیاتده بولنورسه
یریمه آنی خلیفه ایدوب نیچون آنی خلیفه ایتدك دیو الله تعالی سؤال ایدرسه یارب
رسولك (لکل نبی امین وامینی ابو عبیدة بن الجراح) دیدیکنی ایشتدم دیرم دیمش
بحکمة الله عمر حیاتنده هجرتك اون سکزنده شام قربنده مشهور بین الناس اولان
طاعون عمواسده اللی سکز یاشنده وفات ایدوب نمازنی کبار صحابهٔ جنت مکلدن
معاذ بن جبل قیلمشدر * (طلحة) بن عبدالله بن عثمان بن عمر وبن کعب بن سعد بن
تیم بن مره جد الرسول علیه السلام حضرت رسولدن یکرمی التی یاش کوچك
اولوب بودخی صحابه ایچنده سباق وقدمادن وعلمادن وفقهاء عظمادن ایدی
بدردن غیری جمیع غزالرده حضرت رسولله بیله ایدی رسول علیه السلام بونك
حقنده (من اراد أن ینظر الی شهید یمشی علی الارض فلینظر الی طلحة) دیمشدر
غزوهٔ احدده قفادار رسول مختار اولوب آنلری غایت حمایت ایتمکین اکا طلحة الخیر
دیو لقب قویوب ودخی (اوجب طلحة) دیوب یعنی جنته کیرمك مقرر اولدی
دیمکدر * مرویدرکه اول غزاء جنت جزاده طلحه‌یی صبرودرنك نهنك آهنك
برالیله محکم جنك ایدوب برالیله حضرت رسولی قوریدوب تیغ وتبره سپر ایتمکین
اول دست حق پرستنه شلل وخلل ایریشوب یعنی چولاق اولمغله عملدن معطل اولدی
جسدینی حسدینه دخی یتمش بش جراحت اصابت ایتدکده رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم مبارك اللریله کوده‌سنی صغایوب (اللهم اشفه وقوه) دیدکده فی الحال
صحت برکمال بولوب اعداء دینله تکرار جنکه باشلدی کریم ومنفق ومشفق وغایتده
اهل خیر ومتصدق ایدی اوقات متفرقه‌ده عقارلرندن برینی قرق بیك التونه صاتوب
جمله‌سنی ودخی شامدن تجارتدن کلان یدیوز دوه‌یی یوکاریله جمله‌سنی تصدق

ایدوب ودخی فی سبیل الله بشیوز عربی آتله معاونت غزا ایدوب ودخی اهل بدردن حیاتده اولان یوز نفر صحابه‌نك هر برینه دردر یوز التون وصیت ایدوب بوجمله دنصکره وفات ایتدکده ورثه‌سنه دکن مخلفاتی اون التی حصه اولوب هر حصه سکز یوز التون اولمشدر * مرویدر که کونده بیکر اقچه عائده‌سی اولوب غایتده اسخیادن اولمغین طلحة الجود وطلحة الفیاض دیو مشهور اولوب بر کونده یدیوز بیك اقچه اولشدیروب اقرباسندن برینه برکره اوچیوز بیك اقچه ویرمشدر شهید اولدقده بعضلر قولنجه ایکیوز بیك التونی ابن جوزی قولنجه اوچوزدوه یوکی التونی چیقدی * مرویدرکه حضرت ابوبکر وفاتندنصکره آنك قزی ام کلثومی همشیره‌سی حضرت عائشه مز بور طلحه یه نکاح ایدوب آندن زکریا یوسف آدلو اوغلاری عائشه آدلو قزی اولدی هجرتك اوتوز التیسنده بصره شهرنده معلوم اهالی وکبل اولان محاربهٔ یوم جملده حضرت عائشه عسکرینك سرداری ایکن ینه کندو عسکرلرندن مروان صاحب طغیان بوکا برخصوص ایچون عداوت اوزره اولمغین جنك آراسنده اوق ایله اوروب شهید ایتدی مدت عمری التمش درت یل ایدی (عبد الرحمن) بن عوف بن عبد عوف بن عبد الحارث بن زهره بن کلاب جد الرسول علیه السلام غیری اسمی وارایکن بعدالاسلام بواسمی حضرت رسول قودی یوزی آق اوزون بویلو ایری کوکلو اللری بیوك آق وقزل بکزلو طوغان بورونلو قره‌یاغزقیللو کسنه ایدی صحابه ایچنده بودخی سباق وقدماء صحابه‌دن وعلما وفقهاء عظمادن اولوب غزوهٔ احدده کفار ایله عظیم جنك وایکیسنی قتل ایدوب کندوسی دخی یکرمی یردن مجروح وایکی دیشی قیریلوب وآیاقلری اقساق اولوب حضرت عمر شهید اولدقده ایچلرندن بریسنی یرلرینه خلیفه اولمغه وصیت ایتدکلری التی کسنه‌نك بریسیدر * تفاسیرده مذکوردرکه سکز بیك اقچه‌سی اولوب نصفنی حضرت رسوله کتوروب مستحقلره توزیع ایلك بونك مثلنی عیالمه کفاف ایچون الیقودم دیدکده حضرت رسول (بارك الله لك فیما اعطیت وفیما امسکت) دیو خیر دعا ایتمکین بفضل الله مالنه اوقدر برکت کلدیکه شکر الله حق یولنه اللی بیك التون وصیت ایدوب یتمش بش یاشنده وفات ایتدکده درت خاتوننك برینی ربع ثمن بدلی سکسان بیك اقچه ایله صلح ایتدیلر * مواهب لدنیه‌ده مذکوردرکه دعاء رسول ایله تجارتدن عظیم برکت بولوب وفات ایتدیکنده تقسیم ایچون بغلان فلوری یغنی ال ایله سوکمك ممکن اولمامغین ایچنه بای صوقوب قارشدردیلر حال حیاتنده برکونده اوتوز قول آزاد ایدوب برکره تجارتدن کلمش یدیوز دوه‌یی یوکلریله وسمرلریله فی سبیل الله ویروب اولشدردی وسابقا برکره نصف مالی

اولان درت بیکی بعده قرق بیك التونی صدقه ایدوب بعده غزا ایچون بشیوز آت
بعده بیك بشیو ز دوه ویرمشدر (سعد) بن ابی وقاص بن وهب بن عبدمناف
ابن زهره بن کلاب جد الرسول علیه السلام مرویدر که سعد باشی بیوك اعضاسی
قالین کوته قد قره یاغز افطس یعنی یاصی و پیاج بورنلو کودهسی قیللو اولوب
صقالن بویاری بودخی صحابه ایچنده سباق وقدمادن وعلما وفقهاء عظمادن
اولوب حضرت رسولله جمیع غزالرده حاضروغایتده بهادر اولمغین فارس الاسلام
دیمکله نام واشتهار تام بولدی تیرانداز جانکذار اولمغین غزوهٔ احدده تیروکمان
ایله بعض اهل کفربد کمانی مجروح و بعضلر ین بیروح ایتدکده رسول علیه السلام
(اللهم سدد رمیته واجب دعوته) دیو خیردعا ایتمکین من بعد مزبور سعد مستجاب
الدعوه اولوب بفضل الله ایتدیکی دعا مقبول وهر آتدیغی تیر اصابت ایتماجسد
پرحسد اعدایه وصول بولوب اصلا نشانندن عدول ایتمزدی حضرت رسولدن
اوچ یاش کوچك اولوب هجرتك اللی بشنده تخمینا سکسان یاشنده یاتمش درت
یاتمش اوچ و یاخود سکساندن زیاده ایکن مدینه نك طشره سنده بدی میل یرده
وفات ایتدکده چاق شهرهدك تابوتنی مسلمانلر اموزلرنده کتوروب عشرهٔ مبشره نك
آخروفات ایدنی بودر (سعید) بن زید بن عمرو بن نفیل بن عبدالعزی بن رباح
ابن عبدالله بن قرط بن زراح بن عدی بن کعب بن لوی جد الرسول علیه السلام
بودخی صحابه ایچنده سباق وقدمادن وصلحا وعظمادن ایدی بدردن غیری
غزالرده حضرت رسولله بیله اولوب آنلردن یکرمی بدی یاش کوچك ایدی قبل الاسلام
حضرت عمرك اودخی بونك همشیره لرین تزوج ایتمشلر ایدی پدری زید دین حضرت
ابراهیم اوزره ثابت اولوب حضرت رسولی کوروب لکن قبل النبوه وفات ایدوب
بونك اوغلی سعید یارسول الله زیدك احوالن کوردیکز وایشتدیکز انکچون استغفار
ایلك دیدکده (نعم استغفرله فانه یبعث یوم القیامة امة واحدة) دیدیلر مزبور
سعید مدینه ده یا کوفه شهرنده هجرتك اللی برنده یا اللیسنده یاشی یتمش یادخی
زیاده جه ایکن وفات ایتدی (فائده) بحر الکلام امام نسفیده انبیایه سؤال قبر وعذاب
قبر وقیامتده حساب دخی اولمز اطفال مؤمنینه دخی عذاب قبر وحساب
اولمز عشرهٔ مبشره یه دخی حساب مناقشه اولمز یعنی نیچون بویله ایلدك دیو
عتاب اولمز اما حساب عرضکه بویله ایلدك اما عفو ایلدم دیمك انبیایه دخی اولور
دیو مذکور در (فصل در بیان طبقات علماء صحابه) اشبو فصلده نیچه فائدهٔ
برعائده واردرکه بوجمعیت وکلیت ایله ذکر اولنمسی اشبو کتاب صحت نصابك

خصایص وفضائلندندر (فائده) کتاب فواتح مسکیه‌ده کمال تفصیله مذکوردرکه حضرت رسوله ملازمت و مقارنتلرینه مداومت ایدن عصابهٔ صحابهٔ ذوی الاصابه‌نك اکثری علما وفقها ایدیلر انکیچون رسول علیه السلام (اصحابی کالنجوم بایهم اقتدیتم اهتدیتم) بیورمشدر لکن ایچلرندن فتاوی واحکام و بیان حلال وحرام ایله مشهور انام اولنلرك بری (حضرت ابو بکر) ایدیکه اعلم جمیع صحابه ایدی (وحضرت عمر) ایدیکه ابن عباس برنسنه‌دن صور یلوب قرآن وحدیث وفعل رسول اللهده بولمسه قول وفعل ابو بکرله اودخی یوغیسه قول وفعل عمر ایله جواب ویردی زیرا حضرت رسول (اقتدوا بالذین من بعدی ابو بکر و عمر) بیورمشدی (وحضرت عثمان) ایدیکه کبار فقهاء صحابه‌دن ایدی (وحضرت علی) ایدیکه سعید بن المسیب ایدر (کان عمر یتعوذ بالله من معضلة لیس فیها ابوحسن یعنی حضرت عمر حضرت علی حاضر دکل ایکن واقع اولان مشکل قضیه‌دن استعاذه ایدردی حتی (قضیة ولا اباحسن لها) مشهور مثل اولمشدر (وعبد الله) بن مسعود ایدیکه عظماء قدماء مهاجریندن وحضرت رسولك مخصوص خدامندن اولوب مدینه‌ده یا کوفه‌ده هجرتك اوتوزایکیسنده یااوچنده وفات ایتمشدر تابعیندن امام شعبی ایدر اصحاب رسولده آندن افقه یوغیدی کتب حدیثده ابن مسعود حقنده (رضیت لامتی مارضی لها ابن ام عبد وسخطت لها ماسخط لها ابن ام عبد) دیو حدیث صحیح واردر امام اعظم حضرتلرینك استادی حماد آنك ابراهیم نخعی آنك علقمه آنك ابن مسعوددر (وابو موسی) الاشعریدرکه رسول علیه السلام تعلیم قرآن ایچون آنی یمنه کوندروب حضرت عمر آنی بصره‌یه حاکم ایتمشدی جمله صحابه‌دن زیاده خوب آوازاولوب رسول علیه السلام بونك آوازی حقنده (لقد اوتیت مزمارا من مزامیر آل داود) دیدیلر (وابی) بن کعبدرکه حضرت رسوله کاتب الوحی اولوب قرآندن نازل اولانی اکثریابو یازردی (ومعاذ) بن جبلدرکه فقیه وفاضل وصالح اولوب عهد رسول اللهده قرآن عظیم الشانی جمع ایدن درت نفر انصارك بری وینه عهد رسول اللهده فتوی ویرن صحابینك بریدر (وزید) بن ثابتدرکه راسخین فی العلمدن اولوب رسول علیه السلام امتمك افرضی یعنی علم فرائضده اعلمی زید بن ثابتدر بیورمشلر * مرویدرکه ابن عباس کمال علم وادب ایله زیدك اوینه واروب علمه متعلق بعض نسنه ایشیدوب واوکرنمك ایچون زید طشره چقنجه منتظر طوروب طشره چقدقده نیچون کلدك بن سکا واررد م آ دیوب ابن عباس دخی (العلم یؤتی ولایأتی) یعنی علم صاحبی کسنه‌نك اباغنه وارمز یعنی علم صاحبنك اباغنه وارلمق عادتدر دیوب زید

آنه بندكده ابن عباس آنك اوزنكيسنه يابشوب بانجه يان يوريوب زيددخى بوندر ديدكده ابن عباس (هكذا امرنا ان نفعل بعلمائنا) ديوب زيددخى تعظيما وتواضعا ابن عباسك الني طوتوب اوپوب (هكذا امرنا ان نفعل باهل بيت نبينا صلى الله عليه وسلم) ديدى (وابو الدرداء) دركه (سلونى فوالذى نفسى بيده لو فقدتمونى لتفقدن رجلا عظيما من امة محمد) ديرايدى كمال علمندن ماعدا حددن بيرون زاهد وتارك دنيا اولوب بركوچك حجره سى وارايديكه اچنده ياندقده اياقلرى طشره چقاردى وحضرت رسولك خاتونى (عائشه صديقه) ايديكه اكثر احوالى باب ازواج رسولده كچمشدر نظر اولنه (فائده) سلفدن برى ايدر رسول عليه السلام حياتنده فتوى ويرنلر مهاجريندن ابو بكر وعمر وعلى وانصاردن ابى بن كعب معاذ بن جبل زيد ابن ثابت ايدى * تابعيندن امام مسروق ايدر جمله صحابه نك علمى عمر وعلى وزيد بن ثابت وابى بن كعب وابو درداءدن ابن مسعوده منتهى اولورديمنى منتقل اولوب بونلرك علمى ابن مسعوده منتهى اولمشدر * تاريخ الخلفاء سيوطيده حضرت ابن عمره رسول الله زماننده خلقه كيم فتوى ويردى ديدكلرنده ابو بكر وعمر غيريلرين بلمم ديوب قاسم ابن محمد ايدر زمان رسولده ابو بكر وعمر وعثمان وعلى خلقه فتوى ويررلردى ديمشدر (فائده) در بيان عبادله از علماء صحابه * فوائده مذكوردركه طبقات الفقهاده شيخ ابواسحق شيرازى ايدر رسول عليه السلام وفاتندنصكره صحابه دن پيران ياران رسولك علومى آنلردنصكره صحابه نك تازه لرندن ظهور ايتدى برى (عبدالله) ابن عباسدركه رسول عليه السلام وفاتنده اون اوچ ياشنده اولوب تفصيل حالى باب اقرباء رسولده كچمشدر نظر اولنه برى (عبدالله) بن عمردركه امام مالك ايدر وفات رسولدنصكره التمش ييله دك دائما موسم حجده خلقه فتوى ويردى (وعبدالله) ابن الزبيردركه علم مناسك حجده غايت ماهر اولوب يزيد بن معاويه دنصكره مكه ده خليفه اولمغين احوالى باب خلفاده بيان اولور (وعبدالله) بن عمرو بن العاصدركه حضرت رسولدن احاديث شريفه يى بوندن چوق ضبط ورواية ايتمش كسنه يوغيدى امام بيهقى عبادله ديمكله مشهور اولنلر عبدالله اسميله مسمى اولان اشبو درت نفر كسنه در عبدالله بن مسعود عبادله دن دكلدر زيرا بونلردن مقدم وفات ايدوب بونلر يشايوب زمانلرى خلقى بونلرك علمنه محتاج اولوب برمسئله يه دردى معا اتفاق ايتسه لر عبادله نك قولى يافعلى يامذهبى بودردبوب انكله عمل ايدرلردى ديمشدر * محرر سطور اولان عبد پرقصور ايدر بيهقى قولى جميع محدثين وشافعيه وسائرلر قوليدر اما جميع حنفيه قتنده عبادله همان ابن مسعود ابن عباس ابن عمردر غالبا

محدثين اصطلاح قديم وقول حنفيه اصطلاح جديد اولمقدر والله اعلم (فائده)
ينه فوائدده مذكوردر كه ابن عباس وابن عمر وابو سعيد خدرى وابو هريره وجابر بن
عبدالله وصحابه دن بونلرك امثالى وفات حضرت عثماندن صكره كندو وفاتلرينه دك
مدينه ده خلقه افتا و روايت حديث ايدرلردى بونلرك ايچنده فتوى انلره منتقل
اولنلر ابن عباس وابن عمر وابو سعيد خدرى وابو هريره وجابردر (فائده) ينه فوائدده
مذكوردر كه ذكر اولنلردن غيرى صحابه دن فقه نقل اولنانلر جم غفيردر كه طلحه بن
عبدالله وزبير بن العوام وسعد بن ابى وقاص وعبدالرحمن بن عوف وحذيفة بن
اليمان وحضرت حسن ومعاويه وعمار بن ياسر وابوذر غفارى وسلمان فارسى
وابوايوب انصارى وبراء بن عازب وسمرة بن جندب وسلمة بن الاكوع وضحاك بن
قيس وشداد بن اوس وابو مسعود البدرى ونعمان بن بشير وسهل بن الساعدى
وابوامامة الباهلى ودخى نيچه كسنه لرايدى وطائفهٔ نسادن حضرت رسولك
كريمه لرى فاطمه وخاتونلرى عائشه وحفصه وام سلمه وام حبيبه وحضرت ابوبكرك
قزى اسما وام هانى بنت ابى طالب ايدى (فائده) ينه فوائدده مذكوردر كه مشاهير
علمادن ابن حزم بر كتابنده صحابه دن احكام شرعيه ده مروى عنه اولان يوزقرق
ايكى ارابه يكرمى خاتونى اسملريله ذكر ايدوب بعده بوجمله نك ايچنده اكثار ايدنلر
عائشه وعمر وعلى وابن مسعود وابن عمر وابن عباس وزيد بن ثابتدر ومتوسط اولنلر
اون اوچ عدد اولوب باقيلرندن نيچه موانع سببيله ازواقع اولمشدر ديمشدر (فائده)
محرر سطور اولان عبد پرقصور ايدر كتب اصول حنفيه ده صحابه اوچ قسمدر
بريسى فقه واجتهاد وروايت حديثله معروف اولنلردر كه چهار يار وعبادله
ديدكلرى اوچ كسنه وزيد بن ثابت ومعاذ بن جبل وابو موسى الاشعرى وحضرت عائشه
و بونلره بكزه ينلر كبى بونلرك كلاملرى قياسه موافق اولسون اولمسون البته مقبولدر
ايكنجيسى انجق روايت حديثله معروف اولنلردر كه ابو هريره وانس بن مالك وسلمان
فارسى وبلال حبشى وبونلره بكزه ينلر كبى بونلرك كلاملرى قياسه موافق اولورسه ياخود
برقياسه موافق وبرقياسه مخالف اولورايسه قبول اولنوب جميع قياساته مخالف ايسه حنفيه
قتنده مقبول اولميوب قياس آندن مقدمدر اوچنجيسى انجق بر ايكى حديث روايتيله
معروف اولنلردر كه آنلرك مرويانى سلف كرام روايت ايدوب بعده صحتنه شهادت
ياخود بعد الروايه سكوت ايدرلرسه اورواياتلر مقبوله اولور بعد نقل الثقات سلفك
بعضى قبول بعضى رد اتمش ايسه بعض قياسه موافق اولمجق مقبول اولور ديو
مذكوردر (فائده) ينه فوائدده مذكوردر كه بعض سلف ايدر صحابه نك مفتيلرندن
استادى اجتهادى اوزره نشر مذهب ايدر شاكردلرى اولان همان ابن مسعود وزيد

(ابن ثابت)

ابن ثابت وابن عباس ایدی (فائده) فوائحده امام احمد بن حنبل صحابه دن التی
کمسنه حضرت رسولدن چوق حدیث روایت ایدوب معمر اولشلردیکه ابوهریره
وابن عمر وعائشه وجابر بن عبدالله وابن عباس وانس بن مالکدر دیمش دینوب
بعض کتبده ابوهریره بش بیک اوچیوز یتمش درت وانس ایکیبیک ایکیوز اوتوز
التی وابن عباس بیک التیوز التمش وابن عمر بیک التیوز اوتوز وجابر بیک بشیوز قرق
وعائشه بیک ایکیوز اون بر روایتده ایکیبیک ایکیوز اون حدیث روایت ایتمشلردر
دینمشدر (فائده) ینه فوائحده مذکوردرکه تابعیندن امام مسروق ایدر صحابه دن
اصحاب قضا اولنلر عمر وعلی وابن مسعود وابی بن کعب وزید بن ثابت وابوموسی
الاشعری اولوب واصحاب تفسیر اولنلر علی وابن مسعود وابن عباس وزید وابی ایدی
(فائده) ینه فوائحده صحابه دن انس بن مالک ایدر حضرت رسولک حیاتنده قرآن
عظیمی جمع ایدنلر ابی بن کعب ومعاذ بن جبل وزید بن ثابت وابوزید ایدی دینوب
احیاء العلومده مذکوردرکه حضرت رسول علیه السلام وفات ایتدکلرنده
صحابه دن قرآنی بتون از برلمش همان التی کمسنه وارایدی سائرلری انجق بر قاچ
سوره از برلمش اولوب انجلرندن سورهٔ بقره وانعام حفظ ایدنلر آز ایدی * کتاب
الاتقان فی علوم القرآنده اولان تفصیلک اجمالی بودرکه اصحابده اهل قرآن غایت
چوغدی مشهورلری ابوبکر وعمر وعثمان وعلی وابی بن کعب وزید بن ثابت وطلحه
وسعد وابن مسعود وابن عباس وابن عمر ومعاذ بن جبل وابوموسی الاشعری وابوالدرداء
وابوایوب انصاری وتمیم الداری وابوهریره وحذیفة بن الیمان وعبادة بن الصامت
وعائشه وحفصه وام سلمه ایدیلر بوجمله نک ایچندن تعلیم قرآنله غایت مشهور
اولنلر عثمان وعلی وابی وزید وابن مسعود وابوالدرداء وابوموسی ایدی (فائده)
ینه اتقانده مفصلا مذکوردرکه صحابه دن تفسیرده مشهور اولنلر ابوبکر وعمر
وعثمان وعلی وابن مسعود وابن عباس وابی بن کعب وزید بن ثابت وابوموسی الاشعری
وعبدالله بن الزبیر اولوب ابوبکر وعمر وعثمان مقدم وفات ایتمکین انلردن آزنسنه
روایت اولنوب اما علی وابن مسعود وابن عباس وابی بن کعبدن چوق روایت
اولنوب حتی حضرت علی بر کون خطبه ده (سلونی فوالله لاتسألونی عن شیٔ الا
اخبرتکم وسلونی عن کتاب الله فوالله مامن آیة الا وانا اعلم ابلیل نزلت ام بنهار
فی سهل ام فی جبل) دیوب ودخی (والله مانزلت آیة الاوقدعلمت فیما نزلت واینما
نزلت ان ربی وهب لی قلبا عقولا واسانا سؤلا) دیوب ابن مسعود دخی علی حقنده
(ان القرآن انزل علی سبعة احرف مامنها حرف الاوله ظهر و بطن وان علی

ابن ابی طالب عنده منه الظاهر والباطن) دیوب کندی نفسی حقنده دخی (والذی
لا اله غیره ما نزلت آیة من کتاب الله الا وانا اعلم فیمن نزلت واین نزلت ولو اعلم مکان
احدا اعلم بکتاب الله منی تناله المطایا لاتیته) دیوب حضرت علی یه دخی ابن مسعودك
حالی صورلدقده (علم القرآن والسنة) دمشدر ابن عباس ایسه تفسیرده غایت
ماهر اولوب حتی اکا رسول علیه السلام (نعم ترجمان القرآن انت) دیوب سابقا اکا
(اللهم فقهه فی الدین وعلمه التأویل) دیو ودخی (اللهم علمه الکتاب) دیو خیر
دعا ایتمشلردی صحابه دن انس بن مالك وابو هریره وابن عمر وجابر بن عبد الله
وابو موسی الاشعری وعبد الله بن عمرو بن العاصدن دخی تفسیره متعلق آز نسنه صدور
ایتمشدر (فائده) در کیفیت انتشار علم بعد از صحابه * ینه فوائده مذکوردر که
عبادله وفات ایتدکده علم فقه جمیع ممالك اسلامده قول جنسلرندن اولوب لکن
کبار تابعیندن اولان فقیه مکه عطایه وفقیه یمن طاوسه وفقیه یمامه یحیی بن ابی
کثیره وفقیه بصره حسن البصری یه وفقیه کوفه ابراهیم النخعی یه وفقیه شام
مکحوله وفقیه خراسان عطاء الخراسانی وکبار احرار تابعیندن التی نفر فقهاء
مدینه اولان سعید بن المسیبه وعروة بن الزبیره وقاسم بن محمد بن ابی بکر الصدیقه
وخارجة بن زید بن ثابته وعبید الله بن عبد الله بن عتبة بن مسعوده وسلیمان بن یساره
وابو بکر بن عبد الرحمن بن حارث بن هشام یاخود سالم بن عبد الله بن عمر بن الخطاب
یاخود ابو سلمه بن عبد الرحمن بن عوفه منتقل اولوب وبونلردن صکره مجتهدیندن
ابو حنیفه نعمان بن ثابت الکوفی یه وسفیان الثوری ومالك بن انس ومحمد بن ادریس
الشافعی واحمد بن حنبل وداود الظاهری وسائر مجتهدینه منتقل اولدی
(فائده) امام غزالی ایدر صحابه وقدماء تابعین زمانلرنده احتیاج اولمامغین ممالك
اسلامیه ده تألیف اولنمش برکتاب اولمیوب هجرتك یوزیکرمیسنده صحابه دن صکره
سعید بن المسیب وحسن البصری وابن سیرین وطاوس وبونلرك امثالی اولان
کبار تابعین وفات ایتمکله تألیف کتابه احتیاج ظهور ایتمکین ابتدا مکه ده علم
آثارده تابعیندن ابن جریج ومدینه ده علم حدیثده کتاب الموطایی امام مالك
ودیار یمنده معمر بن راشد الصنعانی بعده بصره ده کتاب جامع سفیان الثوری
یاخود جمله دن مقدم بصره ده ربیع بن الصبیح برکتاب تألیف ایدوب بونلردن صکره
علماء مذاهب فی بلاد المشارق والمغارب فنون کثیره ده تدریجله ومتاع علومی
ترویجله نیجه کتاب مطبوع تألیفنه شروع ایدوب کتب متنوعهٔ نافعه ایله عالمی
طولدردیلر نور علومله روی جهانی کولدردیلر شکر الله افعالهم وکثر امثالهم ورزقنا

(حالهم)

حالهم واناالنا منـالهم (فصل در خصايص بعض صحابه) تفسـير بحر العلومده
مرقومدركه رسـول عليه السلام (ارحم امتى بامتى ابو بكر واقواكم فى دين الله عمر
واشـدكم حياء عثمان واقضاكم على واعلمكم بالحلال والحرام معاذ واقرأكم لكلام
الله ابى وافرضكم زيد واشهدكم خزيمة بن ثابت واعلمكم بالمنافقين حذيفة بن اليمان
وحذيفة من اصفياء الرحمن وسعد بن ابى وقاص من انصار الحق وسعيد بن زيد
من احباء الله وعبدالرحمن بن عوف من مختار الرحمن وابو عبيدة بن الجراح امين الله
وامين رسوله ومن اراد ان ينظر الى زهد عيسى ابن مريم فلينظر الى زهد ابى ذر
ورضيت لامتى مارضى لها ولد ام عبد وان الجنة الى سلمان اشوق من سلمان الى الجنة
وخالد بن الوليد سـيف الله وسيف رسوله وحمزة اسد الله واسد رسوله وعباس
ابن عبدالمطلب عمى وصنوابى والحسن والحسـين سيدا شـباب اهل الجنة وجعفر
ابن ابى طالب يطير فى الجنة مع الملائكة حيث شاء واول من يقرع باب الجنة بلال
ابن حمامه واول من يسـقى من حوض صهيب واول من يصافح الملائكة فى مفازة
القيـامة ابوالدرداء واول من يأ كل ثمرة الجنـة ابوالدحداح وعبـدالله بن عمر
من وفد الرحمن وعمار بن ياسر من السابقين ولكل شئ فارس وفارس القرآن عبدالله
ابن عباس ولكل نبى خليل وخليلى سعد بن معاذ ولكل نبى حوارى وحوارى طلحة
والزبير ولكل نبى خادم وخادمى انس بن مالك ولكل امة حكيم وحكيم هذه الامة
ابوهريرة وحسـان بن ثابت مؤيد بروح القدس وصوت ابى طلحة فى الجيش خير
من فئة) ديوب آندنصكره (اصحابى كالنجوم بايهم اقتديتم اهتديتم) ديو بيوردیلر
تاريخ الخلفاده سـيوطى ايدر رسول عليه السلام (ارحم امتى بامتى ابو بكر واشدهم
فى امر الله عمر واصدقهم حياء عثمان واعلمهم بالحلال والحرام معاذ بن جبـل
وافرضهم زيد بن ثابت واقرأهم ابى بن كعب ولكل امة امين وامين هـذه الامة
ابو عبيدة بن الجراح) برروايتده دخى (واقضاهم على) برروايتده دخى (وابو ذر
ازهد امتى واصدقها وابوالدرداء اعبد امتى واتقاها ومعاوية بن ابى سفيان احلم
امتى واجودها) بيورمشلردر بنه سيوطى ايدر استادلر عزك بر يسى اشبو تفصيلات
ايله صحابه نك مشـهور اولان ترتيب فضيلتـلرى مابينده منافات واريـدر ديو
صورلدقده بوقدر ديو جواب ويرمشـدر (فصل در اصحاب صفه) تفاسـيرده
(للفقراء الذين احصروا فى سبيل الله لايستطيعون ضربا فى الارض يحسبهم الجاهل
اغنياء من التعفف تعرفهم بسيماهم لايسألون الناس الحافا) آيتده مذكوردركه اشبو
فقرادن مراد صحابه نك مهاجرلرندن درتيوز عدد مقدارى اولان اصحاب صفه دركه

مدینه ده مسکنلری وعشیرتلری اولمامغین دائما مسجد رسولك برطرفنده اورتو التنده ساکن اولوب کیجه قرآن اوقویوب کوندز بعض وقتلرده یوللردن خرما چکردکلری دوشروب صاتوب حضرت رسولك هرغزالرینه وسردارلریله کوندردکلری عسکرله دائما بیله کیدوب محصل جمیع وقتلرین تعلم علم وعبادت وغزایه صرف ایدوب برآن عبادتدن خالی دکللردی سائر صحابه بونلری کوزدوب بوآیت کریمه نزولندنصکره خودهر بری کندولرینه وعیاللرینه بر کیجه‌لك کفایت ایدن طعاملرندن زیاده سنی اخشام وقتنده کتوروب مزبورلره ویررلردی * تفسیر ابوالسعودده دخی مذکوردرکه عمار وصهیب وخباب وسلمان وسائر فقراء صحابه حقنده حضرت رسوله رؤساء مشرکین (لوطردت هؤلاء الاعبد جالسناك وحادثناك) دیوب رسول علیه السلام دخی (ماانا بطارد المؤمنین) دیوب آنلر دخی (فاقمهم عنا اذاجئناك فاذا قمنا فاقعدهم معك ان شئت) دیدکلرنده رسول علیه السلام آنلرك ایمانه کلملری امیدیله نعم دیو رضا ویردکده (ولاتطرد الذین یدعون ربهم بالغداة والعشی یریدون وجهه) آیتی نزول ایتدکدن بعده رسول عزیز اشبو اصحاب صفه ایله دیز بدیز اوتوروب چاق آنلر طاغلمینجه سعادتله قالقوب کتمزدی * بنه تفسیر مزبورده (واصبر نفسك مع الذین یدعون ربهم بالغداة والعشی یریدون وجهه ولاتعد عیناك عنهم) آیتنده مذکوردرکه الذین دن مراد فقراء مؤمنین اولان اصحاب صفه درکه یدی یوز نفر کسنه ایدیلر بوآیت کریمه حضرت رسوله بعض کفار قریش (نحّ هؤلاء الموالی الذین کان ریحهم مثل ریح الضأن حتی نجالسك) دیدکلرنده نزول ایتمشدر دینوب کتاب الخمیسده مذکوردرکه شیخ ابن حجر ایدر صفه دیدکاری مسجد رسولك چاق آخری ایدیکه کولکه‌لکی اولوب مجرد وغریب اولان مسلمانلر آنده اوتورررلردی کاه چوغالوب کاه کیمی وفات کیمی تأهل ایتمکله اکسیلورلردی بعضلر آنلرك اسامیسن بیان ایدوب یوزدن زیاده کسنه یازمشدر امام بیهقی ایدر حضرت رسول علیه السلام آنلری سوب بیله اوتوروب مصاحبت ایدردی حافظ ذهبی ایدر قبله قدسه ایکن مسجد شریفك قبله‌سی جانب شمالیسنده اولوب بعده کعبه‌یه دوندکده اسکی قبله یری اصحاب صفه‌نك مسکنی اولدی مواهب لدنیه ده رسول علیه السلام آنلری هرکیجه چاغروب طعاملمنك ایچون بعضلرنی متأهل اولان صحابه‌نك بعضلرینه توزیع ایدوب بعضلرنی کندولر الیقویوب اخشام طعامن بیلجه یرلردی حضرت ابوهریره (لقد رأیت سبعین من اصحاب الصفة مامنهم رجل علیه رداء اماازار واماکساء قدر بطوا فی اعناقهم

(فنها)

فنها مايبلغ نصف الساق ومنهامايبلغ الكعبين فيجمعه بيده كراهةان ترى عورته) ديوب اشبو كلام اصحاب صفه يتمشدن زياده ايدكارينه دليلدر ابوهريره نك ديديكى بو يتمش كسنه كندو ايمانه كلزدن اول غزوهٔ بئر معونه قصه سنده شهيد اولان يتمش نفر اصحاب صفه دن غيرى ايديلركه قبائل عربدن بعض كفار مكارحيله كار صورت اسلامده كلوب جمله قبيله مز ايمانه كلديلر تعليم قرآن ايچون بزمله مسلمانلر كوندرك ديدكارنده رسول عليه السلام اول يتمش نفرى اومنافقلرله بيله كوندروب قبيله لرينه واردقلرنده على الغفله جمله سن شهيد ايتمشلرى اصحاب صفه حقنده برعربى رساله ده فقراء مهاجرين اولان اهل صفه نك جمله سى زمان واحدده جمع اولمامشلردر بلكه بعضلرى تأهل بعضلر پربورداسى اولوب بعضلر آخره كوچوب ودخى بونلر كاه چوغالوب كاه آز اولوب كاه اون كاه يكرمى كاه اوتوز كاه قرق اللى كاه التمش يتمش مقدارى اولورلردى امااوقات متفرقه ده فرقه فرقه جمع اولوب اهل صفه نامیله مشهور اولنلرك جمله سى درتيوز مقدارى كسنه ايدى دينوب بعضلر دخى زياده ايديلردیمشلر قدماء مشايخدن برى ممكن اولان مرتبه آنلرك اسما و احواللرى بياننده برتاريخ مستقل يازمشدر ديو مذكوردر * تفاسيرك برمحلنده بركون رسول عليه السلام اصحاب صفه يه باقوب كمال فقرلرى واركن صفاى قلبله عبادته مشغوللر كوردكده (ابشروايا اصحاب الصفة فمن بقى من امتى على النعت الذى انتم عليه راضيا بمافيه فانه من رفقائى) ديديلر ديو مذكوردر (فصل دررفقاء رسول عليه السلام) كتاب الخميسده مذكوردركه حضرت رسولك جناب شريفلرينه سفروحضرده كمال ملازمته مختص اولنلر ابوبكروعمروعثمان وعلى وجعفر برادر على وابوذرالغفارى ومقداد بن الاسود وسلمان فارسى وحذيفة بن اليمان وعبدالله بن مسعود وعمار بن ياسر و بلال حبشى ايديلر * محرر سطور اولان عبد پرقصور ايدرانس بن مالك دخى بوزمره دندر زيرا اخص خدام رسول عليه السلام اولمغين جناب شريفلرندن برلحظه خالى اولمزدى نتكيم عن قريب ذكر اولنور (فصل درقضاة وولاة رسول عليه السلام) ينه خميسده مذكوردركه حضرت رسولك قاضيلرى على ومعاذبن جبل وابوموسى الاشعرى ايديلركه هر برينى برزمانده ديار يمنه قاضى ايدوب كوندرمشلردى واميرلرى يعنى بكلرى وحاكملرى دخى برقاچ كسنه ايدى باذان فارسيدركه عجم شاهى خسرو طرفندن ولايت يمن حاكمى اولوب امراء عجمدن ابتدا بوايمانه كلوب رسول عليه السلام آنى حكومتنده ابقا ايدوب اول امراء اسلام بودر ديمشلر وخالدبن سعيد دركه يمنده

صنعا شهرينه حاكم ايتمشلردی وزیادبن اسد الانصاریدرکه یمنده حضر موت
شهرينه حاكم ایتمشلردی وابوموسی الاشعر یدرکه یمنده زبید وعدن شهرلرینه
حاكم ایتمشلردی ومعاذبن جبل درکه رسول علیه السلام کندوغزالرینك برنده
آنی سرعسکر ایتمشدی وابوسفیاندرکه ولایت نجرانه حاكم ایتمشلردی وآنك اوغلی
یزیددرکه تیما ولایتنه حاكم ایتمشلردی وعتاب بن اسیددرکه مکه فتحنده آنی مکه یه
یکرمی ایکی یاوون سکز یاشنده ایکن حاكم ایتمشلردی وعمرو بن العاصدرکه
ولایت عمانه حاكم ایتمشلردی وحضرت ابو بکردرکه هجرتك طقوزنده امیرحج
ایتمشلردی وبونلردن ماعدا اطراف واکافه سردار ایدوب کوندردکاری واهل
اسلام اولان قبائل عربدن زکاة وعشر جمعنه نیچه کمسنه لری والی ایدوب کوندردکاری
مطول ومفصل سیرنبی علیه السلام کتابلرنده بیان اولنمشدر (فصل در کتاب رسول
علیه السلام) ینه خمیسده مذکوردرکه حضرت رسولك کاتبلری عشرهٔ مبشره دن
ابو بکر وعمر وعثمان وعلی وطلحه وزبیر وسعد بن ابی وقاص ایدی حضرت عثمان
کاتب السر وکاتب الوحی اولوب کندودن مرویدرکه (ان رسول الله لمسند
ظهره الی وان جبریل لیوحی القرآن وانه لیقول اکتب یاعثیم) وسائر صحابه دن
دخی کاتبلری محمد بن سلمه وارقم بن ابی ارقم وابان بن سعیدبن العاص وخالدبن
سعید بن العاص وعبد الله بن ارقم وعبدالله بن زید بن عبدربه وعلاء بن عقبه
ومغیرة بن شعبه وعامر بن فهیره وابی بن کعب که اکثریا کاتب الوحی اولوب
علماء صحابه دن ذکر اولنمشدر وثابت بن قیس بن شماس وحنظلة بن ربیع وزید
ابن ثابت که بودخی کاتب الوحی اولوب حضرت ابو بکر خلافتنده قرآنی جمع وتدوین
ایدوب وحضرت عثمان زماننده مصاحفه نقل ایدنلرك بریسیدر بو دخی علماء
صحابه دن ایدی ابوسفیان وآنك اوغلی معاویه بودخی کاتب الوحی ایدی وزید
ابن ابی سفیان برادر معاویه وشراحیل بن حسنه وعلاء بن حضرمی که رسول علیه
السلام آنی برغزایه سردار ایتدکده یولده بر بیوك ایرماغی قراده یوررکبی کچوب
کتمشلردر بونك بعض کراماتی دخی باب احوال حضرت ابو بکرده فصل غزاء
بحرینده کلور وخالدبن ولید وعمروبن العاص وعبدالله بن رواحه ومعیقیب ومصفر
ابن ابی فاطمه وسعیدبن العاص وحذیفة بن الیمان که اتفاق محدثین ایله رسول
علیه السلام اسماء منافقینی وقیامته دك اولوب اوله جق معظمات اموری بوکا خبر
ویروب خلقدن اخفا ایتمك امر ایتمکین بوکا صاحب سر رسول علیه السلام
دیرلردی باباسی یمان دخی صحابه دندر وحویطب بن عبدالعزی وبرید وحصین

ابن نمیر وعبد الله بن سعد بن ابی سرح وابوسلمة بن الاسد وحاطب ابن عمرو بن خطلدر * مرویدرکه جمله کتاب رسول قرق اوچ کسنه اولوب خدمت کتابته جمله دن زیاده مداومت ایدن مقدماً زید بن ثابت بعدازفتح مکه معاویه دخی بیله ایدی * شیخ ابن حجر ایدر زید بن ثابتدن اول ابی بن کعب کاتب اولوب مدینه ده ابتدا حضرت رسوله کتابت ایدن اودر آندن اول مکه ده ابتدا کتابت ایدن عبدالله بن ابی سرحدرکه مدینه ده برخصوصده اغواء شیطان ایله مرتد اولوب قاچوب مکه فتحنده تکرار ایمانه کلدی (فصل در مؤذنین از اصحاب) ینه خمیسده مذکوردرکه حضرت رسولك درت مؤذنلری اولوب ١ بلال حبشیدرکه مکه ده امیه آدلو کافرك قولی ایکن ایمانه کلمکین افندیسی عظیم اشکنجه ایدوب ایماندن دوندرمکه قادراولیوب حضرت ابو بکر اشکنجه یی کوردکده صاتون آلوب آزاد ایتمشدی جلائل فضائلی تفصیله محتاجدر ٢ عمرو بن ام مکتوم القرشیدرکه مهاجریندن اولوب اعمی ایدی ٣ سعد بن عابد یاخود سعد بن عبدالرحمن القرظیدرکه قباده اذان ویرمشدر ٤ ابو محذوره اوس الجمحی المکی درکه مکه ده اذن ویردی بلال صاحب کمال اذانده ترجیع ایتمیوب اقامتی افراد ایدوب ابو محذوره اذانده ترجیع واقامتی مثنی ایدوب شافعی اقامت بلال ایله اهل مکه اذان ابو محذوره واقامت بلالله ابو حنیفه واهل عراق اذان بلال واقامت ابو محذوره ایله احمد بن حنبل واهل مدینه اذان واقامت بلالله عمل ایدوب مالك تکبیرده وتثنیهٔ لفظ اقامتده اهل مدینه یه مخالفت ایتمشدر دیمشلر (فصل در ایلچیان رسول علیه السلام) ینه خمیسده مذکوردرکه رسول علیه السلام هجرتك یدنجی ییلی اوانده ماه محرمده التی کسنه یی برنامه ایله التی پادشاهی ایمانه دعوته کوندروب او کیجه‌نك صباحنده قدرت حقله کیده‌جکاری ولایت خلقنك دیللرینی بیلمش قالقدیلر بوخصوص کبار معجزاتندندر ١ عمرو بن امیة الضمیری ایدیکه حبشده نجاشی یعنی پادشاه اولان اصحمه یه کوندروب واردقده نامهٔ رسولی کوروب یوزینه کوزینه سوروب تعظیما تختندن اشاغه اینوب یره اوتوروب صدقله ایمانه کلوب حضور شریفلرینه وارمغه قادر اولیدم واررم دیو اعتذار ومحبتنامه کوندردی بمدزمان کندو اوغلنی دخی کوندردکده والده دریایه غرق اولدی هجرتك طقوزنده نجاشی حبشده وفات ایتدکده رسول علیه السلام آنك نمازنی چاق مدینه ده قیلدیلر ٢ دحیة بن خلیفة الکلبی درکه آنی قیصر روم اولان هرقله کوندروب مکتوب شریفی کوردکده ایمانه کلمکه تفصیله محتاج وجهله چالشوب ولایتی خلقی هجوم ایتمکین خوفندن میسر اولمدی

تكيم تفصيلي جلد ثانيده باب ملوك روم آخرنده كلور نظر اولنه ٣ عبدالله بن حذافه درکه آنی عجم پادشاهی خسرو بن هرمز بن نوشروانه کوندروب نامهٔ شریفی اوقودقده غضبندن پاره‌ليوب حضرت رسول عليه السلام ايشتدكده (مزق الله ملكه) ديو بددعا ايتدكين خسروی كندو اوغلی شيرويه خنجرله قتل ايدوب بعد زمان دولت ملوك عجم بالكليه منقرض اولدی تكيم باب خلافت حضرت عمرده بيان اولنور ٤ حاطب بن ابی بلتعه درکه مصر پادشاهی مقوقسه کوندروب نامهٔ رسولی کوروب زوال سلطنتی خوفندن ايمانه كليوب لكن حضرت رسوله بيك فلوری يكرمی ثوب مصری وماريه وسيرين آدلو ايكی جاريهٔ حسناو برطواشی قول ودلدل آدلو برآق قاتر هديه کوندردی رسول عليه السلام آنلری آلوب (لقدضن الخبيث بملكه) ديديلر ٥ شجاع بن وهب الاسدی درکه دمشق شام پادشاهی ابوالحارث بن ابی شمر الغسانی‌يه نامه ايله کوندروب اولعين بی دين بدآيين دخی غضبندن ايمانه كلمدی ٦ سليط بن عمرو العامر يدرکه يمن قربنده ولايت يمامه‌ده پادشاهلری هوذة بن علی الحنفی ايله ثمامة بن اثاله‌يه کوندروب نامهٔ رسولی اوقودقلرنده ثمامه ايمانه كلوب هوذه كفر اوزره قالدی ٧ هجرتك سكزنجی يلنده ماه ذی القعده‌ده عمرو بن العاصی ولايت عمانده جلندا اوغللری ضغر ايله عبده کوندروب ايكيسی دخی ايمانه كلديلر مزبور عمرو حضرت رسول عليه السلام وفاتنه دك عمان حاكمی اولوب آنده طورردی ٨ بعده علاء بن الحضرمی يی ولايت بحرين پادشاهی منذر بن الساوی‌يه کوندروب منذر ايمانه كلوب علاء آنده حاكم اولوب صكره آنك يرينه حكومته ابان بن سعدی کوندرديلر ٩ بعده مهاجر بندن ابی امية المخزومی يی امراء يمندن حارث بن كلال الحميری‌يه کوندروب واردقده (سانظر فی امری) ديو ايمانه كلمدی ١٠ هجرتك اونجی يلنده ابوموسی الاشعری ايله معاذ بن جبلی ولايت يمن خلقنی ايمانه دعوته کوندروب واردقلرنده اكثر ملوك ورعايای يمن علی وجه الحسن صدقله ايمانه كلوب آنلردن صكره حضرت علی يی دخی يمنه کوندرديلر حجة الوداعده مكه‌ده كلوب بولشدی ١١ بعده جرير بن عبد اللهی ملوك ولايت طائفدن ذوالكلاعه وذوالعمروه کوندردكلرنده ايكيسی دخی ايمانه كلوب جرير آنده ايكن رسول عليه السلام وفات ايتدی سابقا مزبور ذوالكلاع حاشا دعوای الوهيت ايدوب توابعنی كندويه طاپدروب بركون بوكسك يردن آنلره نظر ايتدكده يوز بيك عدد كمسنه براغوردن بوكا سجده ايتمشلردی حضرت عمر خلافتنده اون سكز بيك ملك قوللريله كلوب عمره بولشوب قوللرينك جمله سن

(رضاءالله)

رضاء لله آزاد ایتدی ١٢ بعده رسول علیه السلام عمرو ابن امیه‌یی حاشا دعوای
نبوت ایدن مسیلمهٔ کذابه نامه ایله کوندردیلر ملعون عناد ایدوب حضرت ابو بکر
خلافتنده جنکده قتل اولندیغی اشاغیده کلور اجمالا بعض احوالی یوقاروده
ذکر اولنمشدر ١٣ بعده قیصر روم طرفندن شامه قریب بلقا ولایتنك حاکمی اولان
فروة بن عمروه مکتوب بسز ایلچی کوندردکده فروه ایمانه کلوب حضرت رسوله
محبتنامه ایله برآت و برقاتر و برحمار ونیجه لباسلر و برقباء سندس مذهب کوندروب
حضرت رسول علیه السلام قبول ایدوب مکتوب بنه جواب یازوب فروه‌نك
ایلچیسیله کوندروب هرقل بی عقل فروه‌نك ایمانی ایشتدکده کتوردوب حبس
ایدوب وفات ایتدکده صلب ایدوب یاخود صاغ ایکن صلب ایدوب یاخود
بوینن اوردی * بو جمله‌دن ماعدا هجرتك طقوزنجی ییلی اولنده محرمده قبائل
عرب مؤمنلرندن انواع اموال صدقات یعنی عشر حبوبات وزکوة دراهم ودنانیر
وزکوة بعض حیوانات جمعنه آدملر کوندروب عیینه بن حصینی قبیلهٔ بنی تمیمه
وبریده‌یی یاخود کعب بن مالکی اسلم وغفار قبیله‌لرینه وعباد بن بشری سلیم
ومزینه قبیله‌لرینه ورافع بن مکیثی قبیلهٔ جهینه‌یه وعمرو بن العاصی قبیلهٔ فزاره‌یه
وضحاك بن سفیانی قبیلهٔ بنی کلابه و بشر بن سفیانی یانحام العدوی‌یی قبیلهٔ بنی کعبه
وعبدالله بن اللیثه‌یی قبیلهٔ ذبیانه وسعد بن هذیم طائفه‌سندن برکسنه‌یی ینه کندو
قومنه کوندرمشلردی (فصل در حراس رسول علیه السلام) ینه خمیسده
مذکوردر که حضرت رسولی هرسفرده کیجه ایله صحابه‌دن برر کمسنه بکلیوب
بکجیلرندن بری رئیس قبیلهٔ اوس اولان سعد بن معاذ الانصاریدر که بدر غزاسنده
بکلمش ایدی فضائلی تفصیله محتاجدر وابن عبد قیس ایله محمد بن مسلمة الانصاریدر که
احد غزاسنده معا بکلادیلر وزبیر بن عوامدر که غزوهٔ خندقده بکلادی وعباد بن بشردر
وسعد بن ابی وقاصدر وابو ایوب الانصاریدر که غزوهٔ خیبردن دونشده بکلدی
و بلال الحبشیدر که وادی القراده بکلدی وسفرلرده کوندز آلات حربله یانلرنده
وقفالرنده طوروب حراست وحمایت ایدنلر ایسه وافر کمسنه‌در که مطولات کتب
سیرده غزالر احوالنده مناسبتله یازلمشدر (والله یعصمك من الناس) آیتی نزول
ایتدکدنصکره بکلمکی بالکلیه ترك ایتدیلر (فصل در خدام رسول علیه السلام)
ینه خمیسده مذکوردر که صحابه‌دن اوقات متفرقه‌ده حضرت رسوله خاصة خدمت
ایدنلرك بری انس بن مالکدر که رسول علیه السلام مدینه‌یه کلدکلرنده خدمتکارلری
اولمیوب انس اوغلانجق ایکن والده‌سی ام سلیم محبة للرسول الکریم کتوروب
خدمت ایتمکه تسلیم ایتدی * انسدن مرویدر که اون ییل خدمت ایتدم بنی اصلا

قاقيوب بر كره نيچون شويله ايتدك نيچون شويله ايتمدك ديمك دخى واقع اولمدى بنم انلره ايتديكم خدمتدن انلرك بكا ايتدكارى خدمت زياده ايدى رسول عليه السلام اكا (اللهم اكثر ماله واطل عمره واغفرله) ديو خيردعا ايتمكين يوزدن زياده يشايوب يوز مقدارى اولادى اولوب مالى دخى چوغالوب هجرتك طقسان ايكيسنده يا اوچنده وفات ايتدى حضرت رسولدن ايكيبيك ايكيوز اوتوز حديث روايت ايدوب حضرت ابوهريره بونك حقنده (مارأيت احدا اشبه صلوة برسول الله من انس بن مالك) ديمشدر وهند بن حارثة الاسلمى وآنك برادرى حارثه ايدى ور بيعه ابن كعب الاسلميدر كه آبدستلرى خصوصن كورردى ومعتقدلرى اوغلى ايمن بن ام ايمندر كه مطهره لرينى كورردى وابن مسعوددر كه سجاده ومسواك ونعلين وماء طهارت خدمتلرين كوروب حضرت رسول عليه السلام اوتوردقلرنده نعلارين يعنى مبارك باشمقلرين دائما قولتوغنده طوتوب حرزجان وراحت جنان ايدينوب قالدقلرنده اوكارينه قوردى وعقبة بن عامر الجهنى در كه علم قرآن وفرائضده كامل وشاعر فصيح اولوب سفرده وحضرده حضرت رسولك بندكارى طوارى يدوب معاويه زماننده مصره حاكم اولدى وبلال حبشى كه مؤذن وحافظ بيت المال المسلمين ايدى وحضرت ابوبكرك قولى سعد يا سعيد وحبش پادشاهى نجاشى برادرينك يا همشيره سنك اوغلى ذومخمره وبكير بن سلاح الليثى واسلع بن شريكدر كه بندكارى طوارلرى احوالن كورردى وابوذر الغفاريدر كه قدما وعلماء صحابه دندر وخاتونلرى ام سلمه نك قولى مهاجر وحنين كه كندولره خدمت ايدوب بعده عميلرى حضرت عباسه باغشلديلر ونعيم بن ربيعة الاسلمى وكندولك قوللرى ابوالحمرا هلال وينه قوللرى ابوالسمح واربد واسود وثعلبه بن عبدالرحمن الانصارى وجرء ابن الحل وسالم وسابق وابوعبيد وطائفهٔ انصاردن برينك اوغلارى وطائفهٔ نسادن دخى خدمتكارلرى اولا پدرلرندن ميراث قلان ام ايمن آدلو حبشيه جاريه وخوله وسلمى وام رافع وميمونه بنت سعد وام عباس جاريهٔ حضرت رقيه كريمهٔ رسول عليه السلام وامة الله بنت رزينه ورزينه ام عليله وماريه ام الزباب وماريه جدة المثنى ابن صالح وصفيه در حضرت رسولك جمله مالك اولدقلرى قوللر وجاريه لر عددى باب مال رسول عليه السلامده ذكر اولنمشدر (فصل) كتب سيرده محرردر كه حضرت رسولك حضور شريفلرنده بعض كفارك بوينن اورمق لازم كلدكده حضرت على وزبير ومقداد بن عمرو ومحمد بن مسلمه وعاصم بن ثابت بن ابى الافلح وضحاك بن سفيان كفار ذوى الطغيانك قلجله بيونلرين اوررلردى وقيس بن سعد بن عباده حضرت

رسولك حضور شريفلرنده صاحب شرطه يعنى صوباشى مقامنده ايدى (فصل در شعرا وخطبا وحداة حضرت رسول عليه السلام) مواهب لدنيه ده منذ كوردركه كفره بنى نظمله هجو ايدوب وآنلرك اشعار ضلالت شعار خباثت اشعارلرينه جواب ويرن شعراء رسول عليه السلام كعب بن مالك وعبدالله بن رواحة الخزرجى وحسان ابن ثابت الخزرجى اولوب كفار فجار قريش كعبله حساندن غايتده رنجيده ايديلر حضرت رسول عليه السلام حسانه (اللهم ايده بروح القدس) ديو دعا ايتمكين انك اشعاردر بارنه جبرائيل عليه السلام يتمش بيتله معاونت ايتمشدر * برحديثده جبرائيل حسان ايله درمادامكه بنم طرفمدن كفارى اشعار يله دفع ايليه ديو بيورلمشدر التمش ياشنده ايمانه كلوب التمش ييل دخى يشايوب هجرتك اللى دردنده وفات ايتدى پدرى و جدى و جدينك پدرى جمله يوز يكرميشر ييل يشامشلردر بو خصوص اتفاقات عجيبه دندر وحضرت رسولك خطيبى يعنى قبائل عربدن كلان ايلچيلرله مقفى ومسجع كلام فصاحت التزام ايله مفاخره ومناظره ايدنى ثابت بن قيس بن شماس الخزرجى ايديكه آنك اهل جنتدن ايدوكنى بشارت ايتمشلردى هجرتك اون ايكيسنده محاربهٔ يمامه ده شهيد اولدى * مرويدركه قبيلهٔ بنى تميم ايمانه كلمك ايچون كلدكلرنده (يا محمد اخرج الينا نفاخرك ونشاعرك فان مدحنا زين وذمنا شين) ديوب حضرت رسول عليه السلام حجره لرندن مسجده چيقوب (ذلك الله اذا مدح زان واذا ذم شان انى لم ابعث بالشعر ولم اومر بالفخر ولكن هاتوا) ديوب بعده ثابت بن قيسه آنلرك خطيبلريله مناظره ايتمكه امر ايدوب ثابت غالب اولدقده بنى تميمك شاعرلرى اقرع بن حابس قالقوب بوشعرى ديديكه (نظم) اتيناك كيما يعرف الناس فضلنا * اذا خالفونا عند ذكر المكارم * وانا رؤس الناس من كل معشر * وان ليس فى ارض الحجاز كدارم (نثر) رسول عليه السلام دخى حسان ابن ثابته جواب ويرديو بيوردقده حسان صاحب عرفان ديديكه (نظم) بنى دارم لاتفخروا ان فخركم * يعود وبالا عند ذكر المكارم * هبلتم علينا تفخرون وانتم * لنا خول مابين قن وخادم (نثر) مرويدركه حضرت رسولك حداتى يعنى يولده يوروركن بحر رجز اوزره بعض اشعار معقوله ومشروعه يى دوه سورنلرك ايرله مسى صداسنده خوب آواز ايله تغنى ايدنلرى سابقا ذكر اولنان عبدالله بن رواحه دركه سفر عمرة القضاده رسول عليه السلام مكه يه كيرركن اوكارنجه يوريوب بوشعرى تكلم وترنم ايدرديكه (شعر) خلوا بنى الكفار عن سبيله * اليوم نضربكم على تنزيله * ضربا يزيل الهام عن مقيله * ويذهل الخليل عن خليله * ودخى عامر بن الاكوع دركه غزوهٔ خيبرده شهيد اولدى ودخى انجشه آدلو برسياه قول ايديكه سوزناك صداسى وار ايدى * انس

ابن مالك ايدر براء بن مالك طائفهٔ رجاله انجشه نسايه حدا ايدردى (فصل در عدد جميع صحابهٔ كرام) استيعاب آدلو كتابده رجال وصبياندن ايمانله حضرت رسوله چوق يا آزدن مقارن اولنلردن وجمال شريف رسولى ايمانله بركره كورنلردن وزمان شريفلرنده طوغوب پدر ومادرى مسلمانلر اولان اوغلانجقلرك دعاء رسوله مظهر اولنلردن ومز بور اوغلانجقلردن حضور شريفلرينه ايلدلوب نظر رسوله ودعالرينه مظهر اولنلرندن ورجالدن حضرت رسولى كورميوب لكن غائبانه كتوروب مالريتك زكاتنى بيت المال مسلمين ايچون حضرت رسوله كوندرنلردن ايكى بيك يديوز تمش عدد اركك آدم اوچيوز سكسان بر عدد طائفه نسا اساميسى وكيمنك تفصيلا وكيمنك اجمالا احواللرى دخى يازلمشدر * مواهب لدنيه ده مذ كوردركه حضرت رسولك ابتداى نبوتلرندن وفاتلرينه دك ايمانه كلنلر بحد و بحساب اولمغين عدد جميع اصحاب نامعلوم ايدوكى محل ارتياب دكلدر لكن بعض غزا ده و مجمعلرده جمع اولنلرك عددى معلوم اولوب رسول عليه السلام مكه فتحنده اون بيك نفرايله وغزوهٔ تبوكه تمش بيك ايله وحجة الوداعه طقسان بيك ايله كيدوب وفات ايتدكلرنده يوز يكرمى درت بيك عدد اصحابلرى حياتده موجود ايدى ديمشلر والله بحقيقة الحال وحقيقة المقال (فائده) تاريخ الخلفاء سيوطيده جميع صحابه دن ياشده بيوك اولنلر همان ابو بكر ايله سهيل بن عمرو ابن البيضا ايدى ابو بكر ايسه حضرت رسول عليه السلام ولادتندن ايكى ييل و برقاچ آى صكره طوغمشدر پس جميع صحابه حضرت رسول عليه السلامدن ياشده كوچك اولمش اولورلرديو مذكوردر لكن حضرت رسولك عميلرى حمزه وعباس حضرت رسولدن اوچ درت ياش بيوك ايدكلرى وعميلرى اوغلى عبيدة بن الحارث اون ياش بيوك ايدوكى مقرر اولمغين جميع صحابه ياشده حضرت رسول عليه السلامدن كوچك ايدى ديمك محل نظردر مكركه اقرباء رسولدن ماعدا اولان اجنبى صحابه كوچك ايديلر ديمك اوله والله اعلم بالصواب (فصل در زمان انقراض) فواتح مسكيه ده امام واقديدن مرويدركه صحابهٔ كرامدن كوفه شهرنده آخر وفات ايدن عبدالله بن ابى اوفى دركه هجرتك سكسان التيسنده وفات ايتدى شامده آخر وفات ايدن عبدالله بن بسر دركه هجرتك سكسان سكزنده وفات ايتدى مدينه ده آخر وفات ايدن سهل بن سعد الساعديدركه هجرتك طقسان برنده يوز ياشنده وفات ايتدى بصره شهرنده آخر وفات ايدن خادم رسول عليه السلام اولان انس بن مالكدركه هجرتك طقسان برنده ياخود اوچنده وفات ايتدى مكه ده آخر وفات ايدن ابو الطفيل عامر بن وائلة

(الليثيدركه)

اللیثیدر که هجرتك بوزنجی یلنده وفات ایدوب باوفاق جمیع علماء آفاق صحابهٔ
کرامك آخروفات ایدنی بواولوب بوندنصکره جمیع دنیاده اصحاب رسولدن برفرد
قالمدی شیخ ابواسحاق شیرازی طبقات الفقهاسنده ایدر صحابه‌نك عصری
هجرتك طقسانیله یوزی اراسنده منقرض اولدی * مواهب لدنیه‌ده مذکوردر که
رسول علیه السلام وفاتلرندن برآی مقدمجه (علی رأس مائة لایبقی علی وجه
الارض ممن هو علیها الیوم احد) یعنی هجرتك یوز اونجی یلنك ابتداسنده حالا
یر یوزنده صاغ اولنلردن برفرد حیاتده بولنمیه کرکدر دیوب یوز یاشنده جمله
صحابه‌نك منقرض اولملرینه اشارت ایتدیلر (نظم) دائم ازحق سلام ورضوانش *
باد براهل بیت و یارانش * اظهروا الدین بینوه لنا * ضاعف الله اجرهم حسنا

باب ثالث وعشرون درامت رسول علیه الصلوة والسلام

خصایص امت رسول عالی همت بیحد وغایتدر لکن مواهب لدنیه‌ده وخصایص
الحبیبده ذکر مهماتله اکتفا اولنمغین انلرك اثرینه اقتفا اولنوب کتب تفاسیر
وحدیث وغیریندن دخی نیجه لطیف واهم نسنه‌لر ضم اولندی * اولا معلوم اوله که
اشبو امت فخرعالم عندالله الملك الاکرم افضل امم عالم اولوب قرآنده (کنتم
خیرامة اخرجت للناس تأمرون بالمعروف وتنهون عن المنکر) دیو مدح
اولندیلر لکن امام مجاهد بوآیتی بویله تفسیر ایتمشدر که (کنتم خیرامة اخرجت
للناس اذا کنتم علی الشرائط المذکورة ای اذا تأمرون بالمعروف و تنهون عن
المنکر) بعضلر دیمشلر که اشبو مدحله مخاطب اولنلر خاصة صحابه در سائر امت
بیله دکلدر (دیکر) بنه قرآنده بونلره خطابا (وکذلك جعلنا کم امة وسطا لتکونوا
شهداء علی الناس) دیو بیورمشدر یعنی سزی صلاح وعدالت اهلی برامت
قیلدق تا که سزدن مقدم کلان انبیا کندو امتلرینه تبلیغ اوامر الهیه ایتدکلرینه
یوم قیامتده شهود عدول اوله‌سز (دیکر) ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا
من عبادنا) آیتنده قول اصح اوزره الذین دن مراد امت محمد صلی الله علیه
وسلمدر نتکیم تفسیر واحدی وکورانیده تفصیل وسائر تفاسیرده اجمال اولنمشدر
(دیکر) مواهب لدنیه‌ده مرویدر که رسول علیه السلام اصحابنه (اتدرون ای
الخلق افضل ایمانا) دیوب الملائکة دیدکلرنده رسول علیه السلام (وحق لهم
بل غیرهم) دیوب اصحاب دخی انبیا علیهم السلامدر دیدکلرنده رسول علیه السلام
(وحق لهم بل غیرهم) بیوروب بعده (افضل الخلق ایمانا قوم فی اصلاب الرجال

يؤمنون بی ولايرونی فهم افضل الخلق ايمانا) ديو بيوردی (ديكر) ينه مواهبده مذكور دركه برحديث شريفده ودخی (طوبی لمن رآنی وآمن بی وطوبی سبع مرات لمن لم يرنی وآمن بی) ديديلر (ديكر) ينه مواهبده مذكور دركه برحديثده دخی بيورمشلردركه (ان موسی لمانزلت عليه التوراة وقرأها فوجد فيها ذكر هذه الامة فقال يارب انی اجد فی الالواح امة هم الآخرون السابقون فاجعلها امتی قال تلك امة احمد قال يارب انی اجد فی الالواح امة اناجيلهم فی صدورهم يقرؤنها ظاهر افاجعلها امتی قال تلك امة احمد قال يارب انی اجد فی الالواح امة يأكلون الفئ فاجعلها امتی قال تلك امة احمد قال يارب انی اجد فی الالواح امة يجعلون الصدقة فی بطونهم يؤجرون عليها فاجعلها امتی قال تلك امة احمد قال يارب انی اجد فی الالواح امة اذاهم احدهم بحسنة فلم يعملها كتبت له حسنة واحدة وان عملها كتب له عشر حسنات فاجعلها امتی قال تلك امة احمد قال يارب انی اجد فی الالواح امة اذاهم احدهم بسيئة فلم يعملها لم تكتب وان عملها كتبت سيئة واحدة فاجعلها امتی قال تلك امة احمد قال يارب انی اجد فی الالواح امة يؤتون العلم بالاول والعلم بالآخر فيقتلون المسيح الدجال فاجعلها امتی قال تلك امة احمد قال يارب فاجعلنی من امة احمد فاعطی عند ذلك خصلتين قال ياموسی انی اصطفيتك علی الناس برسالاتی وبكلامی فخذما آتيتك وكن من الشاكرين قال وقدرضيت يارب) بوحديث شريفده امت محمدك اون فضيلت وخاصه لری بيان اولنمشدر (ديكر) برحديثده دخی (قال موسی يارب فهل فی الامم اكرم عليك من امتی حتی ظللت عليهم الغمام وانزلت عليهم المن والسلوی فقال الله سبحانه وتعالی ياموسی اما علمت ان فضل امة محمد علی سائر الامم كفضلی علی جميع خلقی قال يارب فارنيهم قال لن تراهم ولكن اسمع كلامهم فنادا هم الله تعالی فاجابوا كلهم بصوت واحد لبيك اللهم لبيك وهم فی اصلاب آبائهم وبطون امهاتهم فقال الله سبحانه وتعالی صلوتی عليكم ورحمتی سبقت غضبی وعفوی سبق عذابی استجبت لكم قبل ان تسألونی فمن لقينی منكم يشهد ان لااله الاالله وان محمدا رسول الله غفرت له ذنوبه فاراد ان يمن علی بذلك فقال وما كنت بجانب الطور اذنا دينا) ديوب بوحديثه برروايتده دخی (فقال موسی يارب فما احسن اصوات امة محمد اسمعنی مرة اخری) ديو زياده اولنمشدر (ديكر) برحديثده دخی اوحی الله الی موسی نبی بنی اسرائيل انه من لقينی وهوجاحد باحمد ادخلته النار قال يارب ومن احمد قال ماخلقت خلقا اكرم علی منه كتبت اسمی فی العرش قبل ان اخلق

السموات والارض ان الجنة محرمة على جميع خلقي حتى يدخلها هو وامته قال
ومن امته قال الحامدون يحمدون صعودا وهبوطا وعلى كل حال يشدون
اوساطهم ويطهرون اطرافهم صائمون بالنهار رهبان بالليل وادخلهم الجنة
بشهادة ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله قال اجعلني نبي تلك الامة قال نبيها
منها قال اجعلني من امة ذلك النبي قال استقدمت واستأخر ولكن سأجمع بينك
وبينه في دار الجلال) ديو بيوريلوب بو حديث شريفده دخي امت محمدك سكز عدد
فضائلي بيان اولنمشدر (ديكر) تواريخده وهب بن منبهدن روايت اولنديغي
اوزره حق تعالى شعيا پيغمبره وحي ايتديكي كلام مفصلده بعدازوصف محمد عليه
السلام امت محمد وصفنده بيورمشكه واجعل امته خير امة اخرجت للناس امرا
بالمعروف ونهيا عن المنكر وتوحيدا لي وايمانا بي واخلاصا لي وتصديقا لما جاءت به رسلي
وهم رعاة الشمس والقمر طوبى لتلك القلوب والوجوه والارواح التي اخلصت لي
الهمهم التسبيح والتكبير والتحميد والتوحيد في مساجدهم ومجالسهم ومضاجعهم
ومنقلبهم ومثواهم ويصفون في المساجد كما يصف الملائكة من حول العرش وهم
اوليائي وانصاري انتقم بهم من اعدائي عبدة الاوثان يصلون لي قياما وقعودا
وركعا وسجدا ويخرجون من ديارهم واموالهم ابتغاء مرضاتي الوفا ويقاتلون
في سبيلي صفوفا اختم بكتابهم الكتب وبشريعتهم الشرائع وبدينهم الاديان
فمن ادركهم ولم يؤمن بكتابهم ويدخل في دينهم وشريعتهم فليس مني وهو مني
بريء واجعلهم افضل الامم واجعلهم امة وسطا ليكونوا شهداء على الناس واذا غضبوا
هللوني واذا نازعوا سبحوني يطهرون الوجوه والاطراف ويشدون الثياب الى
الانصاف ويهللون على التلال والاشراف قربانهم دماؤهم واناجيلهم في صدورهم
رهبانا بالليل ليوثا بالنهار وطوبى لمن كان معهم وعلى دينهم ومناهجهم وشريعتهم
وذلك فضلي اوتيه من اشاء وانا ذو الفضل العظيم) بو خبرده دخي اوتوز مقداري
فضائل امت محمد ذكر اولنمشدر (ديكر) كتاب شرح تعرفده مذكور دركه
انجيلده امت محمداوصافنك بعضي بودر كه امت محمد حلماء رحماء علماء كأنهم من
الفقه انبياء (ديكر) العلماء ورثة الانبياء) مفهومنجه علماء امت محمد لطف حقله
علوم ظاهره وباطنه‌ده ورثة الانبيا اولدقلريدركه بين الناس (علماء امتي كانبياء
بني اسرائيل) ديو مشهور اولان كلام معناسي صحيح اولوب لكن لفظي حديث
دكلدر ديو جميع محدثين آفاق اتفاق ايتمشلردر (ديكر) علماء امت محمد مسائل
شرعيه‌ده اجتهاده قادر اولدقلريدركه سائر اممدن اجتهاد صدور ايتديكي معلوم

دكلدر دينلر (ديكر) قرآن عظيمك بالتمام حفظى امت محمدك نيجه‌لرينه آز زمانده
حاصل اولوب سائر امتلرك كندو كتابلرين حفظ ايتمك ميسر اولمامغين يوزنه
باقوب اوقورلردى حتى جمله بنى اسرائيل امتنده بتون توراتى حفظ ايتمك همان
انبيادن موسى ويوشع وعزير وعيسى عليهم السلامه نصيب اولمشدر (ديكر)
انبياء سابقه‌دن هرقنغينك كه معجزه‌سى امور ظاهره‌دن اوله امتنك ثوابى اقل
اولوب لكن بزم پيغمبريمزك هرجنسدن بحد ولايعد معجزاتى وارايكن ثوابلريمز
سائر امم ثوابلرندن اكثر واوفردر دينشلر (ديكر) امت محمده بعض اموردههم
دنيوى ثواب ويريلوب اثرينى دنياده كوررهم اخروى ثواب ويريلوب آثرينى آخرتده
كوررلر (ديكر) استغفارله كناهلرى عفو اولنور (ديكر) امم سابقه‌يه اولان
عذابلر ايله معذب اوليه‌جقلرينه وعده اولنوب استغفار ايتدكلرنجه مطلقا
دنيوى عذابله معذب اوليه‌جقلرينه (وماكان الله معذبهم وهم يستغفرون)
آيتيله بشارت اولنمشدر (ديكر) سائر امته غزالرده اكل اموال غنيمت اصلا حلال
اولمامغين جمع ايدوب آتشه بقارلردى همان امت محمده حلال اولمشدر (ديكر)
ريوزينك پاك يرلرى بونلره مسجد وطهور يعنى تيمم ايده‌جك ونماز قيله‌جق
يرتعيين اولنوب سائر امتلره اولا تيمم جائز اولميوب ثانيا كليسالرندن و پيغمبرلرى نماز
قيلديغى يردن غيرى يرده نماز قيلق جائز دكلدى حتى بنى اسرائيل ايچون صحراى
تيهده امر حقله موسى پيغمبر قبة الزمان ادلو برعظيم چادر يابديروب كوچدكده
ديو شيريلوب قوندقچه قورردلرى نتكيم يوقاروده باب احوال موسى عليه
السلامده تفصيل اولنمشدر (ديكر) وامت محمدك جمله خصايص وفضائللرينك
بعضى اذان واقامتدر (ديكر) ونمازه تكبير ايله باشلامقدر (ديكر) ونمازده وسائر
يرلرده بسم الله الرحمن الرحيم ديمكدر سائر امتلره بتون بسم الله اوقومق
ويرلمامشدى دينشلر (ديكر) آمين ديمك دخى اويله‌در (ديكر) نماز آخرنده
ومسلمانلر بربرلرينى كوردكجه وحين ملاقاتده سلام ويرمك دخى اويله درحتى
برحديث شريفده (ماحسدتنا اليهود على شئ ماحسدتنا على السلام والتأمين)
بيورلمشدر (ديكر) واشبو بش وقت نمازدر (ديكر) ياتسو نمازى كه سائر امتلر
انى اصلا قلمامشلردر (ديكر) ملائكه صفلرى كبى نمازده صفلر باغليوب طورمق
(ديكر) بعضلر قولنجه نمازى جماعتله قلمق (ديكر) اركان وافعال صلواتدن
نيجه نسنه‌لر دخى خصايص امت محمددندر دينشلر (ديكر) ويوم جمعه كه رسول
عليه السلام (نحن الآخرون السابقون يوم القيامة بيد انهم اوتوا الكتاب

(من قبلنا)

من قبلنا ثم هذا يومهم الذى فرض الله عليهم فاختلفوا فيه فهدانا الله له فالناس
انما فيه تبع اليهود غدا والنصارى بعد غد) بيورمشدر يوم جمعه نك عظيم
فضائلى اولوب جمله دن بعضى بودركه كيجه سنده و كوندزنده وفات ايدنه عذاب
قبر اولمز وجمعه كوننده التوز بيك عاصى يه رحمت اولور نتكيم رسول اكرم
صلى الله عليه وسلم (ان الله تعالى فى كل جمعة ستمائة الف عتيق يعتقهم من النار
كلهم قد استوجبوا النار) ديو بيورمشدر (ديكر) يوم جمعه ده مخفى اولان ساعت
قبول دعا كه انك تعيينى خصوصنده بعض اخبار وآثار مفهومنجه اوتوزدن
زياده قول اولوب كتاب اشباه ونظائرده (الدعوة المستجابة يوم الجمعة فى وقت العصر
عندنا على قول عامة مشايخنا) ديو مذكوردر (ديكر) ماه رمضانك اول كيجه
سنده حق تعالى امت محمده نظر ايدوب نظر ايتديكنه ايسه اصلا عذاب
ايتمامك مقرردر ديو مواهب لدنيه ده محرردر (ديكر) صائملرك اغزلرى پاسنك
رايحه سى عندالله مسكدن اطيب يعنى ثواب بى حسابه سببدر (ديكر) رمضانك
هر كوننده و كيجه سنده ملائكه انلره مغفرت ايچون دعا ايدرلر وافطارلرى
زماننه دك درياده بالقلر دخى انلر ايچون استغفار ايدرلر (ديكر)ورمضانده تعجيل
افطارده وتأخير سحور وطلوع فجر صادقه دك اباحت اكل وشرب وجماعكه سائر
امتلره يلدزلر كورونجه تأخير افطار و بعد النوم ترك اكل وشرب وجماع فرض
ايدى (ديكر) ليلة القدردركه سائر امتلره ويرلمامشدر (ديكر) رمضانك آخر
كيجه سنده جمله صائملره مغفرت اولور (ديكر) صوم يوم عاشورا سنت
حضرت موسى اولمغين بريللق صغائر كفارتى اولوب صوم يوم عرفة ذى الحجه
سنت حضرت رسول اكرم اولمغين ايكى ييللق صغائر كناهلرك كفارتى اولوب نتكيم
(ان صوم عاشوراء يكفر سنة وان صوم يوم عرفة يكفر سنتين) حديثى بو خصوصه
دليلدر(ديكر) خصايص امت محمدك برى دخى عيد اضحى در يعنى قربان بيراميدر
(ديكر) بوغازلنان قربانك اتى يمك حلال اولديغيدركه سائر امتلره حرام اولوب
بركشينك قربانى قبول اولورسه كوكدن آتش كلوب قربانى قاپوب كيدوب
قبول اولمزسه كوكدن آتش كلمامكين بيابانه اتلوب ضايع اولوردى (ديكر
بركسنه كندو اضحيه سنك ثلثانى يمك جائز اولوب تصدق ايتمش يرينه كچر
(ديكر) ويوامت ثياب اهل جنت الوانده حلال وجهله بعض فاخر لباسلر كيرلر
(ديكر) غزالر ينه ملائكهٔ كرام حاضر اولورلر (ديكر) همان انجق انبيانك
كندولرينه فرض اولان وضوء وغسل عن الجنابة وحج وغزا بو امته فرض اولدى

(دیگر) انبیایه ویریلان نوافل بونلره دخی ویرلدی (دیگر) حضرت موسی امتنك بعضلری حقنده قرآنده (ومن قوم موسی امة یهدون بالحق وبه یعدلون بیوریلوب لکن جمیع امت محمد حقنده (وممن خلقنا امة یهدون بالحق وبه یعدلون) بیورلمشدر دیمشلر (دیگر) قبل الطعام غسل ید سنت موسی اولمغین برثواب بعد الطعام غسل ید سنت رسول علیه السلام اولمغین ایکی ثواب واردر دیمشلر (دیگر) بو امتك هر برینه دردر خاتون نکاحلمق (دیگر) وجاریه نکاحلمق (دیگر) وحائض اولان خاتونله جماعدن غیری طریقله اختلاط ایتمکدر که سائر امتلره حیض کورمش خاتونلر ایله براوطه ده یاتمق حرام ایدی (دیگر) وجماع خصوصی وجه مشروع اوزره اولمجق هرکشی ایستدیکی طریقله جماع ایتمك که سائر امتلره همان بردرلو طریقله جماع ایتمك جائز ایدی (دیگر) مقتولك ولیلری قصاص ایتدرمك ایله دیت المق اراسنده مخیر اولدقلریکه سائر امتمده دیت المق جائز اولمیوب البته قصاص لازم ایدی (دیگر) بو امته کشف عورت حرام اولمشدر (دیگر) اسمی ام الخبائث وانواع مفاسده باعث اولان خمر مستحق الحجر بو امته حرام اولدیغیدر (دیگر) تصویر دخی حرام اولدیغیدر (دیگر) بو امتك جمیع امم سابقه یه امر اولنان تکالیف شاقهٔ کثیره دن لطف حق ایله معاف اولدقلریدر که بوخصوص تفصیل عظیمه محتاج اولوب امت بنی اسرائیلك نه مقوله مشکل تکلیفلری وار ایدوکی جلد ثانی اواخرنده امت بنی اسرائیل احوالنده کله جکدر نظر اولنه (دیگر) وامم سابقه یه حرام اولان امور کثیره یی حق تعالی لطفندن وکرمندن بونلره حلال ایتدوکیدر که تفصیل عظیمه محتاج اولوب کتب فقه وحدیثده وتواریخده جابجا مناسبت اوزره یازلمشدر (دیگر) وماجعل علیکم فی الدین من حرج) آیتی مفهومنجه شرع محمدیده خصوصا مذهب امام اعظمده عبادات ومعاملاتده نیجه رخصتلر وتوسیعلر واردر که تفصیلی کتب فقه مطالعه سنه محتاجدر * کعب الاحبار ایدر که (اعطی الله هذه الامة ثلاثا لم یعطهن الا الانبیاء جعلهم شهداء علی الناس وما جعل علیهم فی الدین من حرج وقال ادعونی استجب لکم) (دیگر) وجملهٔ امتدن (ان الله رفع عن امتی الخطأ والنسیان وما استکرهوا علیه) حدیثی مفهومنجه سهو وخطا ونسیانله وظالملرك جبر واکراهله ایتدردکلری امور ایله مؤاخذه یی حق تعالی کندو لطفیله دنیا واخرتده بونلردن رفع ایتدی بنی اسرائیل امتنك کناه ایشلدکجه معجل بالعقوبه اولدقلری اشاغیده امت بنی اسرائیلده کلور نظر اولنه (دیگر)

ان الله تجاوز لامتی عما حدثت به انفسها مالم یتکلم او یعمل به) حدیثی ایله (اذاهم عبدی بسیئة فلا تکتبوها وان عملها فاکتبوها سیئة واذاهم بحسنة فلم یعملها فاکتبوها حسنة وان عملها فاکتبوها عشرا) حدیث قدسی مفهوم منجه خاصة همان بو امتدن حدیث نفس یعنی عملا یا اعتقادا شرعه مخالف برنسنه‌یی کشی قلبندن کندو نفسیله سویلشوب شویله ایده‌یم یاشویله ایتمیه‌یم دیو فکر وخاطره وملاحظه ایتمك عفو اولنمشدر * مشارق ابن ملك شرحنده اولان تحقیق لطیفك محصلی بودرکه اصلده حدیث نفس اوچ قسمدر بری ضروریدرکه انسانك خاطرینه بلاقصد فجأة خطور ایدوب لکن قبل عقد العزیمه ازاله اولنور بومقوله‌دن احتراز ممکن اولمامغین امم ماضیه‌دن دخی معفو ایدی * ایکنجی اختیاریدرکه قصد ایله خطور ایدوب لکن قبل عقد العزیمه بنه ازاله اولنور بومقوله‌لردن فی الجمله احتراز ممکن اولمغین امم ماضیه‌یه سیئه یازیلوب لکن نوعا حرج ومشقتدن خالی اولمامغین خاصة امت محمددن عفو اولنان بوقسمدر * اوچنجی عزیمت دیدکلری توطین نفسدرکه کبار صحابه وعلمادن نیجه‌لر بوامتدن بوقسم دخی معفودردیوب جمهور علما (وان تبدوا ما فی انفسکم او تخفوه یحاسبکم به الله فیغفر لمن یشاء و یعذب من یشاء) آیتیله (لا یؤاخذکم الله باللغو فی ایمانکم ولکن یؤاخذکم بما کسبت قلوبکم) آیتیله (ان الذین یحبون ان تشیع الفاحشة فی الذین آمنوا لهم عذاب الیم) آیتیله (ان بعض الظن اثم) آیتیله وحسد وکبر وبغض کبی مجرد نیته متعلق اولان صفات ذمیمه‌نك حرمتنده اجماع جمیع سلف وخلف ایله استدلال ایدوب بوقسم معفو دکلدر حتی برکسنه برکناه ایشلمکه قلبندن عزم وقصد ایدوب بعده خوف اللهدن غیری برمانع دنیوی سببیله ایشلمسه مجرد عزیمتی برکناه یازیلوب بعده انی ایشلرسه برکناه دخی یازیلور امااکی ایشلمدیکی همان مجرد الله تعالی خوفندن ایسه برثواب یازیلور (عصمنا الله تعالی من المعاصی و یرحمنا یوم یؤخذ فیه بالاقدام والنواصی) (دیکر) بوامتك شریعتلری اعدل وافضل واکمل جمیع شرایع امم سابقه‌در * مثلا شریعت موسی علیه السلام قهر وجلال ایدیکه انجنده تکالیف شاقه وار ایدی * شریعت عیسی علیه السلام شریعت رفق وجمال اولوب انده اصلا مقاتله ومحاربه امر اولنمیوب حتی انجیلده (من لطمك علی خدك الایمن فادر له خدك الایسر ومن نازعك ثوبك فاعطه رداك ومن سخرك میلا فامش معه میلین) دینمشدر امارهبانیت رهبانان بدعت سیئه‌سی اولوب انجیلده اومقوله نسنه یوغیدی (ورهبانیة ابتدعوها) آیتی بوکا دلیلدر دینمشلر (دیکر) سألت ربی ان لا تجتمع امتی علی الضلالة فاعطانیها) حدیثی مفهوم منجه

خيار امت محمد برامر نامعقوله اتفاق ايتمكدن معصوملردر (ديكر) اجماع واتفاقلرى حجت وامر دينده اجتهاده بناء اختلافلرى سبب رحمت اولوب سائر امتك اختلافلرى سبب عذاب اولوردى بو بابده مشهور اولان (اختلاف امتى رحمة) كلامى حديث ضعيفدر ديمشلر (ديكر) مرض طاعون بونلره شهادت ورحمت اولوب سائر امه عذاب وعقوبت ايدى (ديكر) من اثنيتم عليه خير اوجبت له الجنة ومن اثنيتم عليه شرا اوجبت له النار انتم شهداء الله فى الارض انتم شهداء الله فى الارض انتم شهداء فى الارض) حديث صحيحى مفهومنجه ايكى مؤمن بر مؤمنك حقنده شهادت ايتسه لر اومؤمنه جنت واجب اولور مستحق دكل ايكن مجرد بو شهادت سببيله محض لطف حقله البته اهل جنت اولور سائر امه دن يوز بيك كمسنه شهادت ايتسه لر مفيد دكلدر* امام نووى ايدر بو حديثك معناسنده صحيح بودر كه برمؤمن برميتك حقنده ثنا ايتمكى حق تعالى مسلمانلره الهام ايلمك اهل جنتدن اولديغنه دليلدر بويله اولمسه ثنانك نفعى اولمزدى رسول عليه السلام ايسه مسلمانلرك ثنالرينه نفع اثبات ايتمشدر بو معنايه شاهددر كه برميته صحابه ثنا ايتدكلرنده جبرائيل عليه السلام كلوب (يا محمد ان صاحبكم ليس كما تقولون انه كان يعلن كذا و يسر كذا ولكن الله تعالى صدقكم فيما تقولون وغفرله مالا تعلمون) ديدى اماشره ثناده (وجبت له النار) بيوردقلرى تهديده محمولدر يعنى ثنا بالشر ايله اهل ناردن اولمسى مقطوع دكلدر زيرا جائزدر كه حق تعالى مؤمن عاصى يه عفو ورحمت ايليه (غفر الله ذنوبنا وستر عيوبنا وكشف بفضله كروبنا (ديكر) ادعونى استجب لكم) آيتى ودخى (واذا سألك عبادى عنى فانى قريب اجيب دعوة الداع اذا دعان فليستجيبوا لى وليؤمنوا بى لعلهم يرشدون) آيتى مفهومنجه اشبو امتك دعالرى قبولدر كه هر مؤمنك شرعه مخالف اولميان دعاسى وعد حقله البته مستجاب اولور نهايت كيمى مراد نه تيز كيمى كيج واصل اولوب كيمنك دخى مرادى دنياده حاصل اولميوب لكن دعاسى البته ضايع اولميوب كيمنه كله جك بعض بلالر انكله دفع اولوب كيمنك آخرتنه قالوب يا مغفرتنه ياجنته دخوانه يا رفع درجاتنه سبب اولور والحاصل ضايع اولمز ديمشلر * محرر سطور اولان عبد پرقصور ايدر محصل باى طريق كان دعاء اهل ايمان بالكليه ضايع اولميوب يادنياده ياآخرتده نافع اولور نتكيم (مامن مسلم يدعو الله عزوجل بدعوة ليس فيها اثم ولا قطيعة رحم الا اعطاه الله بها احدى ثلاث خصال اما ان يعجل له بدعوته واما ان يؤخرها له فى الآخرة واما ان يصرف عنه السوء مثلها) حديثى بوكا شهادت ايدر لكن (يستجاب لاحدكم مالم يعجل يقول دعوت فلم يستجب لى) حديثى مفهومنجه

دعا ایتدم قبول اولمدی دیین کسنه نك دعاسی عجله ایتدیکی ایچون قبول اولمامق مقرر اولمغین عجله ایتمیوب لطف حقه متوکل اولمق کرکدر بلکه (انتظار الفرج عبادة) حدیثی مفهومنجه انتظار لطف پروردکار بشقه برثواب سعادت آثاردر دعامز قبول اولماز دیو بالکلیه مأیوس اولمق ایسه وبال عظیم بلکه محض کفر مستوجب الجحیمدر نعوذ بالله من ذلك (دیکر) واشبو امت عالی همت سائر امم‌دن عمادہ اقل وعمرده اقصر لکن فضل حقله ثوابده اکثردرلر (دیکر) علوم اولین وآخرین بونلره ویرلشدر (دیکر) بونلره جناب حقدن هر صنعت وخیر وکمال ومنفعت وجمیع اشیانك خزائنی فتح وکشف اولمشدر بوخصوص حقیقتده جمیع خصایص وفضائلی جامع وشامل برمعنای رعنای واسع وعلم کاملدر (دیکر) جمیع امم عالم‌دن مؤخر اولمغله سائرلر بونلرك یاننده رسوای اولوب بونلرك عیوب وذنوبی سائرلردن مخفی ومستوردر (دیکر) روایت واسناد یعنی بوکلامی فلان فلاندن اودخی فلاندن نقل ایلدی دیوب مثلا حضرت رسوله دك جمیع راویلرنی ذکر ایتمك بوامتك فضائل وخصایصندن اولوب قرآن واحادیث واحکام دین اسلامه زوال وخلل کلمکدن انکله محفوظدر (لولا الاسناد لقال کل احد ماشاء) کلام کبار علمادر سائر امتلرده بومعنی اولمیوب همان کتب وصحفه اعتماد ایتدکلری ایچون اکثریرلری تبدیل وتغییر اولوب صکره کتابلر صحیحی سقیمدن تمییز ایده‌مزلردی (دیکر) اشبو امتك انواع علومده شریف ولطیف کتابلر تألیف ایتدکلری که سائر امه میسر اولمامشدر زیرا تنوع علوم امت محمده سبب قرآن عظیم واحادیث رسول ولسان عربینك علوم کثیره یه مجمع ومنبع اولدیغیدر بومعنالر سائر امملك کتابلرنده وکلمات انبیالرنده خصوصا لسانلرنده اصلا یوغیدی (دیکر) علم انساب وعلم اعرابدر که بعض سلف کرام (ان الله خص هذه الامة بثلاث لم یعطها من قبلها الاسناد والانساب والاعراب) دیمشدر (دیکر) واشبو امت انواع عبادات واجناس حالاتده جناب حق ذکر وفکر ایدوب تحمید وتسبیح وتکبیر وتهلیل ایدرلر سائر امتلر چاق بویله دکللردی (دیکر) برنسنه یه عزیمت ایتدکلرنده ان شاء الله دیرلر (دیکر) غضبلری حالنده لا اله الا الله دیرلر (دیکر) نزاع وخصومتلری حالنده وتعجبلری حالنده سبحان الله دیرلر (دیکر) حیرت واضطرابلری حالنده لاحول ولاقوة الا بالله العلی العظیم دیرلر (دیکر) زمان خوفلرنده واصابت شدت ومحنتده (حسبی الله ونعم الوکیل) دیرلر (دیکر) مصیبتلری وبلا ومحنتلری حالنده (انا لله وانا الیه راجعون) دیرلر بوجمله‌دن سائر امتلر بالکلیه غافل اولدیلر حتی مصیبتده

انالله دیمك انبیایه دخی ویرلمدی ضجرت حسرت حضرت یوسفدن یعقوب علیه السلام (یااسفا علی یوسف) دیدیکی بوکا دلیلدر دیمشلردر (دیکر) بوامتك اهل مصیبتلرینه (انالله وانااليه راجعون) دیمك ایله ثواب بحساب ویرلدیکیدر که (و بشر الصابرین الذین اذا اصابتهم مصیبة قالوا انالله وانااليه راجعون اولئك علیهم صلوات من ربهم ورحمة واولئك هم المهتدون) آیتی دلالت ایدر (دیکر) علماء دیمشلرکه استرجاع ایتمك یعنی (انالله وانااليه راجعون) دیمك همان موت مصیبتنه مخصوص دکلدر فرضا برکمسنه نك نعلینی طاسماسی قیراسه استرجاع ایتمك کرکدر تا که ثواب عظیم تحصیل ایده بومرتبه رخصت ونعمت ورحمت سائر امته میسر اولمدیغی مقرردر (دیکر) بوامت ایچون حیوانات برو بحرك نیجه لری دائما استغفار ایدرلر دیمشلردر حمله عرش وسائر ملائکه دخی قرآنده بیورلدیغی اوزره موءمنین ایچون دائما شفاعت وطلب مغفرت ایدرلر لکن خصوص منصوص امت محمده مخصوص دکلدر ظن ایدرم والله اعلم (دیکر) اشبو امتك عمللری هرکون حضرت رسول علیه السلامه صاحبلرینك اسم ورسملریله تفصیل اوزره عرض اولنوب خیر کوردکده شکر ایدوب شر کوردکده بونلر ایچون استغفار یعنی طلب مغفرت بورور دکار ایدر * صلی الله وسلم علیه ولا اجلنا کثیرا لدیه انه الغفور الرحیم الجواد الکریم الهادی الی الصراط المستقیم (دیکر) حق تعالی بوامته کندو اسماء شریفه سندن موءمن اسمی قومشدر (دیکر) و بونلره قرآن عظیمنده خطاب ایتدکجه محض لطف وانعامندن اعظام واکرام ایله ایدوب (یاایها الذین آمنوا) دیو بیوروب کتب سابقه ده سائر امتلره خطاب ایتدکده (یاایها المساکین) دیو بیورردی) اشبو ایکی درلو خطاب ارانسده تفاوت فاحش وار در دیمشلر * شتان مابین الثریا والثری (دیکر) واشبو امت ایچنده ملائکه کبی همان مجرد تسبیح حقله اکتفا عن الطعام ایتمشلر وار در دیمشلر (دیکر) خضر والیاس وعیسی علیهم السلام امت محمد صلی الله علیه وسلمدن اولوب سائر امتلرك برنده انبیاد ن برفرد داخل دکلدی (دیکر) و بونلرك ایچلرنده حضرت مهدی کلسه کرکدر که حضرت عیسایه امام اولسه کرکدر (دیکر) لاتزال طائفة من امتی ظاهرین علی الحق حتی تقوم الساعة) حدیثی (لاتزال من امتی امة قائمة بامرالله لایضرهم من خذلهم ولا من خالفهم حتی یأتی امرالله وهم ظاهرون) حدیثی مفهوملرنجه یوم قیامته قریب انقراض موءمنینه دك امت محمد ایچنده هر وجهله نصرت دین اسلامه بذل مجهود ایدر برقوم محمود

البتـه موجود اولوب اصلا معدوم ومفقود اولمز (دیکر) وایچـلرنده اقطاب واوتاد ونجبـا وبدلا یعنی ابدال وار درکه (الابدال اربعون رجـلا وار بعون امرأة کلمات رجل ابدل الله رجلا مکانه واذا ماتت امرأة ابدل الله مکانها امرأة) حدیثی (لن تخلو الارض عن اربعین رجلا مثل خلیل الرحمن علیه السلام فبهم یسقون وبهم ینصرون مامات منهم احد الاابدل الله مکانه آخر) حدیثی (الابدال اربعون اثنان وعشرون بالشـام وثمانیة عشر بالعراق کلمات منهم احدا بدل الله مکانه آخر فاذا جاء الامر قبضوا کلهم فعند ذلك تقوم السـاعة) حدیثی (لایزال فی هذه الامة ثلاثون مثل ابراهیم خلیل الرحمن کلمات احد ابدل الله مکانه رجلا بهم تقوم الارض وبهم یمطرون وبهم ینصرون) حدیثی (خیـار امتی فی کل قرن خمسمائة والابدال اربعون فلا الخمسمـائة ینقصون ولا الاربعون کلمات رجل ابدل الله مکانه آخر یعفون عمن ظلمهم ویحسنون الی من اساء الیهم ویتواصلون فیما آتاهم الله عزوجل) حدیثی (لایزال اربعون رجلا من امتی قلوبهم علی قلب ابراهیم یدفع الله بهم عن اهل الارض یقال لهم الابدال انهم لم یدرکوها بصلاة ولا بصوم ولا بصدقة قیل فبم ادرکوها یارسـول الله قال بالسخـاء والنصیحة للمسلمین) حدیثی (ثلاث من کن فیه فهو من الابدال الرضاء بالقضاء والصبر عن المحارم والغضب لله) حدیثی (علامة الابدال انهم لایلعنون شیئا ابدا) حدیثی وارد اولمشـدر * شیخ معروف کرخی ایدر (من قال فی کل یوم عشر مرات اللهم اصلح امة محمد اللهم فرج عن امة محمد اللهم ارحم امة محمد کتب من الابدال) بعضلر دیمشلر که ابدالك علامتی بو درکه اولادی اولمز قدماء مشایخ کرامدن ابو بکر کتانی ایدر نقبا اوچیوز کمسنه درکه مغربده نجبا یتمش کمسنه درکه مصرده بدلا قرق کمسنه درکه شـامده سـاکن اولورلر * اخیار یدی کمسنه درکه وجه ارضده سیاحت ایدرلر * عمد درت کمسنه درکه دنیانك درت کوشه سنده اولورلر * غوث بر کمسنه درکه مکه ده سـاکن اولور امور عامه دن برحاجت عارض اولسه ابتدا نقبا صکره ابدال صکره اخیار صکره عمدا بتهال ایدوب یعنی حضرت حقه دعا وتضرع ایدوب حاصل اولورسه فیها والاغوث ابتهال ایدوب دعاسی دخی تمام اولمدن اجابت دعوت حاصل اولور (دیکر) امت محمد فضائلنك بری دخی بودرکه اعداء دین مبین اولان دجال عجـال لعین ایله بی تردد ومجـانبه محاربه ومضاربه ایدرلر (دیکر) امت محمده بعد الوفات آخر کمسنه نك بونلر ایچون خیره سعیندن بونلره نفع وثواب حاصل اولوب سـائر امتـلره همان انجق کندو حیاتلرنده کی کندو سعیلری نافع اولوردی (وان لیس للانسان الاماسعی) آیتی

اون وجهله تأويل اولنمغين بومعنى اكا مخالف دكلدر دينلر (ديكر) امتى امة مرحومة تدخل قبورها بذنوبها وتخرج من قبورها لاذنوب عليها تمحص عنها باستغفار المؤمنين لها) حديثى مفهومنجه امت محمد قبرلرينه كناهله كيروب استغفار مؤمنين سببيله كناهسز چقارلر (ديكر) يوم قيامتده قبورلرندن جمله امتلردن اول قالقەلر كركدر (ديكر) محشرده اعضاء وضولرى مانند مهرتابان لمعان ايتمكين (الغر المحجلون) ديوندا اولنورلر نتكيم حديثده (ان امتى تدعون يوم القيامة غرا محجلين من اثر الوضوء فمن استطاع منكم ان يطيل غرته فليفعل) ديو بيورلمشدر (ديكر) ينه محشرده جمله امتلر طوردقلرى يره ناظر و بوامت غايتده يوكسك برمكان عاليده طورسلر كركدر نتكيم حديثده (انا وامتى على كوم مشرفين على الخلائق مامن الناس احد الاود انه مناوما من نبى كذبه قومه الاونحن نشهد انه بلغ رسالة ربه) بيورلمشدر (ديكر ظل عرشده طورمقده وفصل قضا خصوصنده وصراطدن مروروده وسائر اموروده جميع امم ماضيەدن محض لطف حق ايله اسبق اولورلر بوجمله حقيقتده بى حد فضائل وخصايص عظيمه دن عبارتدر (ديكر) محشرده اعمال وزن اولندقده بونلرك ميزانلرى دخى سائر امدن اثقل وثوابلرى ازيد واكمل اولور (ديكر) هرامتك كافرلرى كندولره پيغمبر كلوب دعوت دين وتبليغ امر رب العالمين ايتدوكنى انكار ايتدكلرنده انبيانك تبليغ رسالتلرينه بونلر شهادت ايتمكين شهود عدول اولمشلردر نتكيم قرآنده (وكذلك جعلناكم امة وسطا لتكونوا شهداء على الناس) بيورلمشدر (ديكر) محشرده اعمال صالحەلرينك نورى يانلرنجه بيله يوريسه كركدر (يوم ترى المؤمنين والمؤمنات يسعى نورهم بين ايديهم وبايمانهم) آيتى بوكا دليلدر تفسير واحديده اشبو نورك صاحبى يانجه يوريمسى صراطدن مرور زماننده دركه جنته قولاغوز اولور * قتاده ايدر ان المؤمن يضىءله نوره كمابين عدن الى صنعاء ودون ذلك حتى ان من المؤمنين من لايضىءله نوره الاموضع قدميه) ابن مسعود ايدر (يؤتون نورهم على قدر اعمالهم منهم من نوره مثل الجبل وادناهم نورا من نوره على ابهامه يطفأمرة ويضىء اخرى) دينوب * رسالهٔ خصايص الحبيبده مذكوردركه قيامتده امت محمددن هر برينك انبيانك اولديغى كبى ايكيشر نورلرى اولوب سائر امتلرك همان بر نورلرى اولسه كركدر (ديكر) سابقنا سابق ومقتصد ناناج وظالمنا مغفورله) حديثى مفهومنجه خاصة امت محمدك سابقى يعنى حسناتى سيئاتنه غالب اولانى سابق يعنى بلاحساب ولاعذاب اهل جنته لاحق مقتصدى يعنى حسنات

وسیئاتی برابر اولانی جهنمدن ناجی وآزاد ظالمی یعنی سیئاتی حسناتنه غالب اولانی ظالم لنفسه مغفورله ودلشاد دردیمشلر (ثم اورثنا الکتاب الذین اصطفینا من عبادنا فنهم ظالم لنفسه ومنهم مقتصد ومنهم سابق بالخیرات باذن الله ذلك هو الفضل الکبیر جنات عدن یدخلونها یحلون فیها من اساور من ذهب ولؤلؤ ولباسهم فیها حریر) آیتنك معناسنده تفسیر واحدیده رسول علیه السلام (کلهم من هذه الامة) بیورمشدر دینوب * سنن ترمذیده مروی یدرکه رسول علیه السلام بو آیتی اوقودقده هؤلاء کلهم بمنزلة واحدة وکلهم من اهل الجنة) بیورمشلر تفسیر قاضیده مرویدرکه رسول علیه السلام (اما الذین سبقوا فاولئك یدخلون الجنة بغیر حساب واما الذین اقتصدوا فاولئك یحاسبون حسابا یسیرا واما الذین ظلموا انفسهم فاولئك یحاسبول فی طول المحشر ثم یتلقاهم الله برحمته) بیورمشدر (دیکر) سنن ابی داودده مرویدرکه رسول علیه السلام (امتی هذه امة مرحومة لیس علیها عذاب فی الآخرة انما عذابها فی الدنیا الفتن والزلازل والقتل والبلایا) بیورمشدر * رسالهٔ خصایص الحبیبده مذکوردرکه اشبو امته دنیاده و برزخده یعنی قبرده عذابلری تعجیل اولندی تاکه یوم قیامتده محشره کناهسز وارهلر * معجم اوسط امام طبرانیده حضرت ابو بکردن مرویدرکه رسول علیه السلام (انما حر جهنم علی امتی کحرا لحمام) بیوروب مسند فردوسده ابو هریرهدن مرویدرکه رسول علیه السلام (اذا ادخل الله الموحدین النار اماتهم فیها فاذا ارادان یخرجهم منها امسهم الم العذاب تلك الساعة) بیورمشدر (دیکر) سائر امتلری حق تعالی آشکاره محاسبه ایدوب آنلرك عاصیلری محشرده اولان نیجه یوز بیك الای او رتاسنده رسوای اولوب اما امت محمدی کیزلو حساب ایدوب کندو پیغمبرلرندن اوتانمسونلر دیو آنی دخی آکاه ایتمز * صحیحینده مرویدرکه رسول علیه السلام (ان الله یدنی المؤمن فیضع علیه کنفه ویستره ویقول اتعرف ذنب کذا اتعرف ذنب کذا فیقول نعم ای ربی حتی اذا قرره بذنوبه ورأی فی نفسه انه هلك قال سترتها علیك فی الدنیا وانا اغفرها لك الیوم فیعطی کتاب حسناته واما الکافرون والمنافقون فیقول الاشهاد هؤلاء الذین کذبوا علی ربهم الا لعنة الله علی الظالمین) بیورمشدر (ستر الله عیوبنا وغفر بفضله ذنوبنا (دیکر) واشبو امت جنته سائر امتلردن اول کیررلر نتکیم حدیثده (حرمت الجنة علی الانبیاء حتی ادخلها وحرمت علی الامم حتی تدخلها امتی) بیورلمشدر (دیکر) اعطیت سبعین الفا من امتی یدخلون الجنة بغیر حساب وجوههم کالقمر لیلة البدر قلوبهم

على قلب رجل واحد واستزدت ربى عزوجل فزادنى مع كل واحد سبعين الفا) حديثى فحواسنجه بوامتدن جنته حساب وعذابسز كيرنلر يتمش بيك كمسنه دركه هر بريله يتمش بيك كمسنه كيسه‌لر كركدر بوجمله‌نك عددى يدى بيك كره يوز بيك اولوب يدى بيك آت يوكى عثمانى اقچه عددى قدر اولور (لمحرره) الهى ذات پاكك عزتيچون * حبيبك فخر عالم حرمتيچون * بزى اول زمره يه الحاق ايله * محيط رحمته اغراق ايله (ديكر) انتم ثلث اهل الجنة انتم نصف اهل الجنة انتم ثلثا اهل الجنة) حديثى (اهل الجنة عشرون ومائة صف انتم منها ثمانون) حديثى اوزره بامحض فضل ربانى امت محمد جميع اهل جنتك ثلثانى اولسه‌لر كركدر (ديكر) خصايص الحبيبده قيامتده اولاد امت محمد پدر ومادرلرى يانجه يله كزرلر ديو تفاسيرده (والذين آمنوا واتبعتهم ذريتهم بايمان الحقنابهم ذريتهم ومالتناهم من عملهم من شئ) آيتنده ديمشلردركه مؤمنينك اولاد كبار وصغارى جنتده پدر ومادرلرى درجه‌لرينه لايق دكللركن اولاد كبارلرى كندو ايمان مستقللريله صغارلرى (الوليد يتبع خيرالابوين دينا) حديثى اوزره پدر ومادرلرينك ايمان كامللرينه تبعية ياخود صغارك كندو ايمانلرى اعتبار يله مؤمنينك اولادلرى يانلرنده بيله جه اولمغله لذت وصغارى زياده اولمق ايچون مجرد مؤمنينه كرامة اولادلرينى دخى آنلرك درجه‌لرينه الحاق ايدر مع هذا ثوابلرندن ذره وشمه اكسيلميوب همان اولاده محض لطف خدا اولمش اولور رسول عليه السلام (ان الله يرفع ذرية المؤمن فى درجته وان كانوا دونه لتقر بهم عينه) ديوب بچن آيتى اوقومشلر * تفسير كوراينده اشبو ذكر اولنان ذريت احواليدر اما اصولك درجه‌لرى فروعندن ادنى اولورسه نيجه اولوردينورسه جواب بودركه كثرت حقوق واستحقاق كرامت ورعايت جهتندن اومقوله اصول كندو فروعلرى درجه‌لرينه وصول بالطريق الاولى در * زيرا ابوهريره روايت ايتمشدركه رسول عليه السلام (يرفع المؤمن فى الجنة درجة يستقصر نفسه دونها فيقول يارب انى لى هذا فيقول بدعاء ولدك واستغفاره) بيورمشدر ديو تحقيق ايتمشدر * مواهب لدنيه ده دخى مذكوردركه (ويشفع الله تعالى الآباء فى الابناء والابناء فى الآباء بدليل قوله تعالى (آباؤكم وابناؤكم لاتدرون ايهم اقرب لكم نفعا (فائده) مواهب لدنيه ده وغيريده اشبو باب خصايص امت محمد اولندن بومحله كلنجه تفصيل اولنلر ذكر اولنوب بعده مذكوردركه حبيب الله حرمتنه آنك امتنك امتلره وبرلمدك خصايص وفضائللرينك جمله سنى بيان خارج دائرهٔ امكان اولوب تفصيلى كتاب مستقل

اولمغه متحملدر (تنبيه) علماء سلف وخلف ديمشلردركه امت محمددن اولان هر كس سعادت هوسه بروجه جازم واجب ولازمدركه اخلاق زكيهٔ مرضيه واوصاف سنيهٔ سنيه ايله متصف ومتخلق اوله تاكه امت محمدك افضليت وخيريتنه لايق اوله‌لر (لمحرره) صورتا امت اولمق آساندر * مشكل اما حقيقت اولمسيدر (نثر) جعلنا الله من صلحاء امته عاملين بسنته سالكين الى طريقته وحشرنا فى زمرته وادخلنا الجنة بشفاعته انه الكريم الرحيم ذوالفضل العظيم العميم

باب رابع وعشرون دراحوال صلوات بروح سيد كائنات

بو مبحثده اولان جمله قيل وقالى استيفا تفصيل عظيم اقتضا ايتمكين مطولات كتب حديث وسيرده خصوصا مواهب لدنيه‌ده وصاحب قاموسك مؤلفاتندن الصلات والبشر فى الصلاة على سيد البشر آدلو كتاب صحت‌نصاب معتبرده احاديث وحكايات واسؤله واجوبه واختلافاتله اولقدر اطناب باعث ثواب اولنمشدركه حيرت افزاى عقلا ورهنماى سالكان طريق هدا اولمشدر لكن (خير الكلام ماقل ودل) مفهومنجه بوعبد كثير الزلل آنلردن معظمات مهمات انتخاب وفصول نافعة المحصول ضمننده بيان ايتمكى استصواب ايتدى وبالله اعتصم عن كل مايصم (فصل) صلواتك معناسنده اختلاف اولنوب صوابه اقرب بودركه انبيا اولميان مؤمنلره حق تعالى دن صلوات رحمت ومغفرت ملائكه‌دن وانساندن صلوات استغفار يعنى آنلر ايچون طلب رحمت ومغفرتدر انبيايه حق تعالى دن صلوات ثنا وتشريف وتكريم وتبجيل ونشر واشاعهٔ ذكر جميلدر وملائكه وانساندن اولان صلوات جناب حقدن اولان صلواتك بنه انبيا ايچون صورتا اصلنى حقيقتده زياده ودوامنى طلب ايديورمكدر * پس اللهم صل على محمد ديمك يارب محمدى دنياده نام شريفن عالى ومشهور ودين لطيفن مؤبد ودائم الظهور وآخرتده ثوابلرنى بى نهايه وجنابلرنى شفيع طوائف حيرت سرمايه وجنتده واصل مقام وسيلهٔ عالى پايهٔ نورانى سايه ايتمكله غايت تعظيم وتكريم وتبجيل وتفخيم ايله ديمكدر آل واصحابنه دخى صلوات ايله ديمك بومعنايه مخالف دكلدر زيرا هر شخصك تعظيمى كندو حالنه كوره اولور يعنى يارب آنلره رحمت ومغفرت كثيرهٔ مخصوصه ايله ديمكدر ديمشلر * تفاسيرده (ان الله وملائكته يصلون على النبى ياايها الذين آمنوا صلوا عليه وسلموا تسليما) آيتنك معناسى الله تعالى وجميع ملكلرى محمدك اظهار شرفنه وتعظيم شاننه اعتنالرى على الدوامدر پس

ای اهل اسلام سز دخی آنی قادر اولدیغکز جه تعظیم وتکریمه اعتنا واهتمام ایدوب اللهم صل علی محمد وسلم دیه سز دیمکدر دیمشلر (فصل) انبیانك غیریلرینه مستقلا صلوة یاسلام اگرچه معنا جهتندن صحیحدر لکن شعار انبیادن اولوب یعنی عرفده آنلره تخصیص اولنمغین استعمال جهتندن صحیح دکلدر مثلا ابو بکر صلی الله علیه یاعلیه السلام دیمزتکیم رسول علیه السلام عزیز وجلیل ایکن محمد عزوجل دیمك خطادر زیرا بوایکی وصف شعار ذکر اللهدر صحابه‌نك ذکرینه مخصوص اولان رضی الله عنه دیمك دخی بویله درسائر مؤمنیندن برینه فلان رضی الله عنه دیمز رحمه الله دینور * امام نووی انبیانك غیریلرینه مستقلا تصلیه‌یی بعضلر جائز کوروب بعضلر ترك اولی در دیوب بعضلر کراهت تحریمیه ایله مکروهدر دیوب لکن عادت اهل بدعت کندو اعتقاد ایتدکلرینه تصلیه ایتمك اولوب آنلرك شعارلرندن ایسه نهی اولندیغمزه بناء اکثر علما اختیارنجه صحیح بودرکه کراهت تنزیهیه ایله مکروهدر دیمشدر (فصل) تفسیر کورانیده حضرت رسولدن غیری سائر انبیایه دخی مذکور اولدقلرنجه صلوة ویرمك افضل ومناسبدر دینوب * مواهب لدنیه‌ده حضرت ابن عباس (ماعلم الصلوة تنبغی علی احد من احد الاعلی النبی صلی الله علیه وسلم) دیوب لکن رسول علیه السلام (اذا صلیتم علی فصلوا علی انبیاء الله فان الله بعثهم کما بعثنی) بیورمشدر دینوب * محرر سطور اولان عبد پرقصور ایدر غالبا ابن عباسك مرادی سائر انبیا ذکرنده تصلیه‌نك همان نفی وجوبیدر یعنی واجب ولازم ایدوکنی انکار دیمکدر زیرا تنبغی عبارتی اکا دلالت ایدر حدیث شریفده‌کی فصلوا امری ایسه امر وجوب اولمیوب امر ندب واستحباب اولمقدر والله اعلم (فصل) کتاب صلات وبشرده السلام علیك لفظنك معناسی دائم خیرات وبرکاتدن خالی اولمیوب مکاره وآفاتدن سالم اوله‌سن دیمکدر * پس اللهم سلم علی محمد دیمك یارب محمدك دعوتنی وامتنی وذکر جمیل وعزتنی جمیع نقایصدن دائم سالم ایله همیشه دعوتی منتشره وحشمت نامی مشتهره وامتی متزایده ومتکاثره اولسون دیمکدر دینوب لکن امام الحرمینك پدری واستادی ابو محمد الجوینی سلام صلوة معناسنده‌در انکیچون غائبده وغیر انبیاده استعمال اولنمیوب مثلا ابو بکر علیه السلام دیمز بوخصوصده احیا واموات برابردر لکن بالاتفاق حاضر اولان کمسنه‌یه سلامله خطاب اولنور دیمشدر (فصل) امام نووی (یاایها الذین آمنوا صلوا علیه وسلموا تسلیما) آیتی مفهومنجه حضرت رسوله تسلیمدن خالی یالکز صلوة ویرمك مکروهدر دیوب لکن شیخ

ابن حجر مكروه اولان همان يالكز تصليه ايدوب اصلا تسليم اتمامكدر اما بروقتده يالكز تصليه و بروقتده تسليم ايدسه آيت كريمه ده اولان امره اطاعت اتمش اولور ديوب * محررسطوراولان عبدپرقصور ايدر تسليمدن خالى تصليه مكروه دكلسه بارى اقتضاى احتياط ودلالت آثار حسبنجه اولى وافضل فى كل زمان ومحل صلوة وسلامى معا ادا اتمكدر بوخصوصه يكرمى ايكنجى فصلده كله جك واقعه دلالت ايدراكا نظر وملاحظه اولنه (فصل) صلات وبشرده محرردركه خلقك نيجه سى صلواته سيد لفظن قاتوب اللهم صل على سيدنا محمد ديرلر بوخصوص الفاظ مأثوره ومشهوره يه مخالف اولمغين نمازده تشهدده بويله ديمامك كرك ايدوكى ظاهردر اما خارج صلوتده اكرچه رسول عليه السلام كندولر سيد ديمكى منع ايدوب بركمسنه ياخيرنا وابن خيرنا وسيدنا وابن سيدنا ديو كندولره خطاب ايتدكده (ياايها الناس قولوا بقولكم ولايستهوينكم الشيطان انا محمد بن عبدالله ورسوله مااحب ان ترفعونى فوق منزلتى التى انزلنى الله عزوجل) بيورمشدر لكن كندومرتبه لرنى بياندە (انا سيد ولد آدم ولافخر) ديدكلرى وحضرت حسن ايچون (ان ابنى هذا سيد) ديدكلرى ودخى (ولايقل احدكم اطعم ربك وضئ ربك اسق ربك وليقل سيدى ومولاى) ديدكلرى دلالت ايدركه اللهم صل على سيدنا محمد ديمك جائزاوله نهايت مانع اولان دليل بويله تأويل اولنوركه مراد شريفلرى مجرد تواضع الله ايدى ياخود بالذات مواجهه لرنده ممدوح اولمغى كريه كورمشلردى ياخود اومدح ايدەنك بعضى غايت مبالغه اتمشدر ياخود اولفظلرله مدح اتمك عادت اهل جاهليت ايدى (فصل) بعض صلواتده (اللهم آت سيدنا محمدا الوسيلة والفضيلة والدرجة الرفيعة والمقام المحمود) وارد اولوب ديمشلردركه وسيله جنتده جمله مقاملردن بالا واعلا وعرش عظيمه اقرب وادنى اولوب خاصة حضرت رسولك مقامى اودرفضيلت ايسه جميع مخلوقات مرتبه سندن زياده اولان مرتبه دربا غيرى دراو مرتبه در يادخى وسيله نك براسميدر ديمشلرمقام محمود حقنده كى اقوالدن برى حق تعالى قيامتده يالكز حبيبنى عرش ياكرسى اوزرينه اجلاس ايدر ديمكدر قول جمهور محققين اوزره مقام محمود شفاعت عظمادن عبارتدر (فصل) وبارك على محمد لفظنك معناسنده صاحب قاموس ايدر بركت نمو وزياده وكثرت ووسعتدر * مبرد ديمشكه بركتك معناسى خيرمقيم وسرور دائم دررجل مبارك ديمك حضورنده خيرمقيمدر ديمكدر بعضلر ديمشكه بركت خير وكرامتك زياده اولمسيدر * مشاهير سلفدن حليمى ديمشكه بركتك اصلى دوام وثباتدر كاهى تيمن مقامنده استعمال

اولنوب فلان مبارك ديرلر يعنى محبوب ومرغوب فيه ديمكدر اللهم بارك على محمد ديمك يارب محمدك ذكر جميلنى ودعوت وشرعنى دائم وآشكار واتباع وامتنى اكثار ايله ديمكدر (فصل) حليمى ايدر حضرت رسوله صلوات ويرمكدن مراد حق تعالى يه امر شريفنه امتثالله طلب رضاء خدا واوسمزده اولان حق رسولى ادادر * كتاب شجرة المعارفده ابن عبد السلام حضرت رسوله صلواتمز حاشاكه آنك حقنده حق تعالى يه شفاعت اوله زيرا بزذرهٔ ناچيز حقنده واول حبيب الله عزيز حقنده لكن الله تعالى بزه احسان ايدنه مكافات ايتمكه ومكافاتندن عاجز اولديغمزه خيردعا ايتمكه امر ايتمشدر پس اوسمزده بى حد وحساب حقى اولان رسول وحبيبنه غيرى نسنه ايله مكافاتدن عجزمزى بيلمكين صلواتله مكافاته ارشاد ايدوب امر ايتدى ديوب * بعض علما ديمشدر كه صلوات ويرمك امر اولنديغنك برفائده‌سى دخى فضائل صلوات حقنده كلەجك احاديث ايچنده اولان منافع دنيا وآخرت صلوات و يرنلره حاصل اولسون ديمكدر (فصل) امام محمدونيجه علما اللهم ارحم محمد اديمك مكروهدر زيرا حضرت رسول ايچون طلب رحمت موهم وجود معصيتدر ديوب اكثر علماء سلف وخلف جائزدر حضرت رسول عليه السلام نهايت مراتب قبوله وصول بولمشكن اكثر دعالرنده كندولر ايچون اللهدن طلب رحمت ايدوب وامتنه تعليم ايتدوكى تشهد دعاسنده (السلام عليك ايها النبى ورحمة الله و بركاته) ديمشدر پس رسول ايچون اللهدن طلب رحمتدن معصيت وجودين ابهام لازم كلمز زيرا كناهى اولميانه رحمت فضليت وكرامت جنسندن اولور لطف وفضل خدادن ايسه هيچ برمخلوقه غنا كلمز وانى طلبدن كسل وعنا كلمز ديمشلر * محرر سطور اولان عبد پرقصور ايدر واقعا ارحم لفظى صلاة وسلام اراسنده ذكر اولنيجق جائز اولمسى راجحدر لكن صلوات يرينه همان يالكز اللهم ارحم محمدا ديمك منافىء اسلوب معتاد مرغوب اولمغله سوء ادب اولمغين كراهتى صوابه اقربدر رسول الله عليه السلامه رحمه الله ديمكده يابوكا بكزر برسوز سويلمكده اسائت ادب زياده اولمغله غايت مكروه ايدوكى ظاهردر غالبا علمادن جائز كورميلرك دخى مراداری اشبو تفصيل اولمقدر والله اعلم (فصل) امام رافعى ايدر بعضلر وارحم محمدا كما رحمت ياخود ترحمت على ابراهيم ديرلر بو كلام خبرده كلميوب كلام فصيح دخى دكلدر زيرا اولا فصحاء عرب اصلا ترحمت عليه ديميوب رحمته ديرلر ثانيا ترحم لفظنده تكلف معناسى اولمغين حق تعالى يه اسنادى لايق دكلدر * امام صغانى ايدر رحمت عليه لحن وخطادر صواب اولان تشديد حرف

حاله رحمت ترجیحیدر (فصل) مواهب لدنیه ده مذکوردر که صلواتده ذکر
اولنان آل محمد دن مراد قول جمهور اوزره اخذ صدقه حرام اولانلردر زیرا
رسول علیه السلام کریمه لری اوغلنه (انا آل محمد فلا تحل لنا الصدقة) دیمشلر
بعضلر مراد ازواج مطهره وذریات رسول علیه السلامدر دیوب * امام نووی
بونی ترجیح ایدوب بعضلر مراد جمیع امت محمددر دیوب بعضلر مراد امتک صلحا
واتقیاسیدر زیرا رسول علیه السلام آل محمد دن صورلدقده (کل تقی من امة محمد)
دیوب بعده (ان اولیاؤه الا المتقون) آیتنی اوقویوب برحدیثده دخی (ان آل ابی
فلان لیسوا لی باولیاء انما ولیی الله وصالح المؤمنین) دیمشدر دیوب سیوطینک
سادات حقنده کی رساله سنده آل محمد واهل بیت محمده صدقه الحق حرام اولان
بنی هاشم مؤمنلریدر که انلر آل علی وآل عقیل وآل جعفردر که بواوچی حضرت
رسولک عمزاده لریدر وآل عباسدر که عم حضرت رسولدر دیو مذکوردر حرام
اولان صدقه دن مراد صدقهٔ واجبه در که زکوة ونذر کبی زیرا صدقهٔ تطوع
جائز ایدوکی کتب فقهده مصرحدر (فصل) کما صلیت علی ابراهیم وعلی آل
ابراهیم عبارتنده اولان تشبیهک تأویلنده اختلاف اولنوب بعضلر رسول علیه
السلام انی تواضعا وامته تواضعی تعلیما دیمشدر دیوب بعضلر (اللهم صل علی
محمد کلامی تمام اولوب بعده وعلی آل محمد کما صلیت علی ابراهیم وعلی آل ابراهیم)
جمله ثانیه اولوب تشبیه اکا متعلقدر بونده محذور یوقدر زیرا بالکز آل محمده
حصولی طلب اولنان حضرت ابراهیم ایله آلنه حاصل اولان صلوة اللهک یعنی
اوقدر ثوابک مثلیدر یوخسه اومقدار ثوابه سبب اولان صفات عظیمه مثلی دکلدر
دیوب بعضلر مشبه به مشبهدن اکمل اولمق مطرد دکلدر (الله نور السموات والارض
مثل نوره کمشکاة فیها مصباح) کبی پس تشبیه غیر المشهور بالمشهوردر یوخسه
تشبیه ناقص بالکامل دکلدر دیوب بعضلر مراد حضرت محمد ایله آلنه طلب
اولنان صلوتک اصل وجنسی حضرت ابراهیمله آلنه اولان صلاتک اصل وجنسنه
تشبیهدر (واحسن کما احسن الله الیک) آیتنده کی کبی محصل کیفا تشبیهدر کما تشبیه
دکلدر یعنی تشبیه المقدار بالمقدار دکلدر دیوب بعضیلر تشبیه آحاد بالآحاد دکلدر
بلکه تشبیه المجموع بالمجموعدر یعنی آل اتباع معناسنه اولمغین آل ابراهیمده جمیع
انبیاء بنی اسرائیل داخل اولوب آل محمدده ایسه برپیغمبر یوقدر پس ایچنده همان
برپیغمبر اولان جمله یی ایچنده بحد وعد انبیا اولان جمله یه الحاق طلب اولنمشدر
بعضلر بوتوجیهی ایضاح ایدوب دیمشکه حضرت محمد ایله آلنه حضرت ابراهیم

ایله آلندن بجد انبیایه اولان صلوة الله حاصل اولنجق آل محمده چاق آل ابراهیمك
مجموعنه اولان مقدار حاصل اولمیوب بلکه اکثری حضرت محمده اولوب آلنه دخی
انجندن لایق اولدقلری قدر اولوب محذور مندفع اولور (فصل) مواهب لدنیه ده
حضرت رسول علیه السلامه صلوات و یرمك امر اولندیغی ابوذرالهروی قولنجه
هجرتك ایکنجی یلنده بعضلر قولنجه هجرتدن مقدم مکه ده لیلهٔ معراجده واقع
اولمشدر بعضلر شهر شعبان حضرت رسوله صلوات شهریدر زیرا (ان الله وملائکته
یصلون علی النبی) آیتی شهر شعبانده نزول ایتدی دیمشلر دیومذکوردر (فصل)
صلواتك حکمنده اون درلو قول اولوب انجلرندن حنفیه مذهبی اوزره صحته قریب
اولنلری اوج قولدر بری امام کرخی وابوبکر الرازی قولیدر که کلمهٔ شهادت کبی
وحج کبی عمرده برکره فرضدر * ایکنجی خلاصه ده اولدیغی اوزره قدماء حنفیه
قولیدر که نام رسول علیه السلام برمجلسده نیجه کره ذکر اولنسه آیات سجدهٔ
تلاوت کبی برکره کفایت ایدر * اوچنجی امام طحاوی وصاحب محیط
وخلاصه ده اولدیغی اوزره متأخرین قولیدر که هر ذکر اولندقجه فی الحال
صلوات و یرمك واجب اولوب جمله سنی برکره ایله ادا جائز دکلدر *
صاحب کشاف ونیجه اشراف (من ذکرت عنده فلم یصل علی
فدخل النار فابعده الله) حدیثی ونیجه احادیث هر ذکر اولندقجه مستقلا
صلوات و یرمکه دلالت ایتمکین قول احوط بودر دیوب * تفسیر کوراینده حق
بودرکه هر ذکر اولندقجه صلوات و یرمك البته واجبدر بو معنایه احادیث
دلالتندن غیری (ان الله وملائکته یصلون علی النبی) آیتنده یصلون کلمه سی دخی
دلالت ایدر * زیرا فعل مضارعدر که تجدد طریقیله استمراری افاده ایدر دیوب
لکن امام قدوری ونیجه لر هر ذکر اولندقجه تصلیه واجبدر دیمك صحابه وتابعیندن
منقول اولمیوب برقاچ جهتدن حرج ومشقتی متضمندر دیوب تفصیل ایتمشلر والله
اعلم (فصل) صاحب قاموس ایدر صلوتك قدر واجبی اللهم صل علی محمد دیمکدر
وعلی آل محمد دینك البته واجب دکلدر لکن افضل واولی اسم شریفلرین اوصاف
جلیله لرینه مقارنتله ذکر ایتمکدر علی محمد عبدك ورسولك النبی الامی دیمك کبی
(فصل) علما دیمشلردرکه نام حضرت رسول علیه السلام ذکر اولندقجه برمقدار
رفع صوتله صلوت مستحب اولوب لکن رفع صوتده مبالغه اولنمیه که اومرتبه
مکروهدر زیرا حیونده ایکن مجلس شریفلرنده رفع صوت ایتمك مؤمنینه حرام
اولمشدی الآن بدن شریفلریله کالاول حیاتده ایدکلرنده اتفاق واردر * پس کمال

(تعظیم)

تعظیم واکراملری کا کان واجبدر (فصل) شفاده مذکوردر که حضرت رسولك اسمنی ذکر ایدن یا ایشیدن مؤمنه واجبدر که اوحالده حیاتلرنده کی مجلس شریفلرینه حاضر اولمش کبی حرکتدن سکون وخضوع وخشوع اوزره اوله جمیع سلفك عادتلری بوایدی حتی امام مالك یاننده ذکر اولندقجه بکزی صراروب بلی بوکیلوب سبی صورلدقده بنم کوردکلریمی کورمش اولیدیکز بویله دیمزدیکز دیمش * سید القراء محمد بن المنکدری کورردمکه هرزمانده احادیث رسولدن صورلدقده ترحم اولنجیه دك متصل اغلردی * جعفر بن محمدی دخی کوردمکه کثیر التبسم وکثیر المزاح ایکن حضرت رسول علیه السلام اکلدقجه بکزی صراروب وآبدستسز حدیث روایت ایتمزدی * عبد الرحمن بن القاسمی دخی کوردم که نام رسولی یاد ایتدکجه بکزنده قان قالیوب دهشتندن اغزی یاری قوریوب دلی دماغند یاپشوردی * عامر بن عبد الله بن الزبیره واردم حضرت رسول آکلدقده کوزلرنده یاش دوکنجه محکم اغلردی * زهری دخی کوردمکه رسول علیه السلام اکلدقده شویله اولوردیکه کویا که نه او کمسنه بی نه کمسنه نی بیلوردی صفوانه دخی واردم متعبد مجتهد ایدی رسول علیه السلام اکلدقده شویله اغلردیکه یاننده اولنلر آنی قوبوب کیدرلردی * ایوب سختیانی یه دخی واردم حدیث رسول علیه السلام اکلدقجه کورن ترحم ایدنجیه دك اغلردی دبو جواب وردی (فصل) علما دیمشلردر که صلوات ویرمك واجب اولدیغی یردن غیری نیجه یرلرده دخی مستحب ومؤکددر ١ آبدست الورکن ٢ جواب اذان عقیبنده ٣ مسجده دخول وخروج زمانلرنده ٤ نمازه اقامت زماننده ٥ نمازك تشهد ثانیسنده ٦ صلوة جنازه‌ده ٧ هردعانك اول ووسط وآخرنده ٨ مجلس ذکرده ٩ قرائت قرآنده ١٠ شرعه موافق هردرلو مجلس آخرنده ١١ هرصباحده واخشامده ١٢ چارسوره چیقدقده ١٣ سفره چیقدقجه ١٤ سفردن کلدکجه ١٥ برمؤمن آشناسی مؤمنی کوردکجه ١٦ کیجه‌لرده قالقدقجه ١٧ رمضان کیجه‌لرنده ١٨ کشینك قولاغی چکلدکجه ١٩ برنسنه اونوتدقجه ٢٠ حاجه تلبیه‌دن فراغتی عقیبنده ٢١ مکه‌ده صفا ومروه‌ده ٢٢ حجر الاسود مبارکی اوپولدکجه ٢٣ عرفاتده وقفه یه طورلدقجه ٢٤ قبر رسول علیه السلام زیارت اولندقجه ٢٥ پیغمبرك اسم شریفلری برنسنه اوزرنده یازلدقجه ٢٦ خصوصا هرجمعه کیجه‌سی وجمعه کونی سائر زمانلردن زیاده ایتمك استحبابی مؤکددر (فصل) فضائل صلوات حقنده کتاب الصلات والبشرده بوز یکرمی اوچ حدیث شریف ذکر اولنوب ایچلرندن قرق عدد باعث

المدى انتخاب اولندبكه بونلردر ١ من صلى على كنت شفيعه يوم القيامة ٢
ان الله تعالى اعطى ملكا من الملائكة اسماع الخلائق وهو قائم على قبرى الى ان
تقوم الساعة ليس احد من امتى يصلى على الاقال يااحمد فلان بن فلان باسمه واسم
ابيه صلى عليك كذا وضمن الرب عز وجل انه من صلى على صلوة صلى الله عليه عشرا
وان زاد زاد الله ٣ ان الله ملائكة سياحين فى الارض يبلغونى من امتى السلام ٤
انكم تعرضون على باسمائكم وسماتكم فاحسنوا الصلوة على ٥ من صلى على
واحدة صلى الله عليه بها عشر صلوات وحطت عنه عشر خطيئات ورفعت له
عشر درجات وكان له كعتق رقاب ٦ من صلى على صلوة كتب الله عزوجل له
بها عشر حسنات ومحا بها عنه عشر سيئات ورفعه بها عشر درجات وكان له عدل
عشر رقاب ٧ قال ابو طلحة دخلت على رسول الله صلى الله عليه وسلم واسارير
وجهه تبرق فقلت يارسول الله ما رأيت اطيب نفسا ولا اظهر بشرا منك فى يومك
هذا فقال ومالى لا تطيب نفسى وانما فارقنى جبريل الساعة فقال يامحمد من صلى
عليك من امتك صلوة كتب الله له بها عشر حسنات ومحا عنه عشر سيئات ورفعه
بها عشر درجات وقال له الملك مثل ماقال لك فقلت ياجبريل وماذلك الملك قال ان الله
وكل بك ملكا من لدن خلقك الى ان يبعثك لا يصلى عليك احد من امتك الاقال
وانت صلى الله عليك ولا يكون اصلوته منتهى دون العرش ولا يمر بملك الاقالوا
صلوا على قائلها كما صلى على محمد صلى الله عليه وسلم ورد الله عليه مثل قوله
وعرضت على يوم القيامة ٨ من صلى على صلاة صلت عليه الملائكة مادام
يصلى على فليقل العبد من ذلك اوليكثر ٩ ان اولى الناس بى يوم القيامة اكثرهم
على صلوة ١٠ ان الله عزوجل قد وهب لكم ذنوبكم عند الاستغفار فمن استغفر
بنية صادقة غفر له ومن قال لا اله الا الله رجح ميزانه ومن صلى على كنت شفيعه
يوم القيامة ١١ قال ابى بن كعب قلت يارسول الله انى اكثر الصلوة عليك فكم
اجعل لك من صلوتى قال ماشئت قلت الربع قال ماشئت وان زدت فهو خيرلك
قلت النصف قال ماشئت وان زدت فهو خيرلك قلت فثلثين قال ماشئت وان
زدت فهو خيرلك قلت اجعل لك صلوتى كلها قال اذا تكفى همك ويغفرلك ذنبك
١٢ من صلى على كل يوم الف مرة لم يمت حتى يرى مقعده فى الجنة ١٣ قال
جبرائيل يامحمد ان الله تعالى يقول من صلى عليك عشر مرات استوجب الامان
من سخطه ١٤ مامن عبد يصلى على صلوة تعظيما لحقى الا خلق الله من ذلك القول
ملكا له جناح بالمشرق وجناح بالمغرب ورجلاه فى تخوم الارض وعنقه ملوى بالعرش

(ويقول)

ويقول له صل على عبدى كما صلى على نبى فهو يصلى عليه الى يوم القيامة ١٥
من صلى على صلوة صلى الله عليه عشرا ومن صلى على عشرا صلى الله عليه
مائة ومن صلى على مائة كتب بين عينيه براءة من النفاق و براءة من النار واسكنه يوم
القيامة مع الشهداء ١٦ من صلى على حين يصبح عشرا وحين يمسى عشرا
ادركته شفاعتى يوم القيامة ١٧ انه من صلى على كل يوم ثلاث مرات
وكل ليلة ثلاث مرات حبالى وشوقا الى كان حقا على الله ان يغفر ذنوبه تلك الليلة
وذلك اليوم ١٧ اذا سمعتم المؤذن فقولوا مثل مايقول ثم صلوا على فانه من صلى
على صلوة صلى الله عليه بها عشرا ثم سلوا الله لى الوسيلة فانها منزلة فى الجنة
لاتنبغى الالعبد من عباد الله وارجوان اكون انا هو فمن سأل الله لى الوسيلة حلت
عليه الشفاعة ١٩ من قال حين ينادى المنادى اللهم رب هذه الدعوة التامة
والصلوة القائمة صل على محمد وارض عنا رضى لاسخط بعده استجاب الله له ٢٠
من قال حين ينادى المنادى اللهم رب هذه الدعوة التامة والصلوة النافعة صل
على محمد وارض عنه رضى لاسخط بعده استجاب الله عزوجل دعوته ٢١ من قال
حين يسمع النداء اللهم رب هذه الدعوة التامة والصلوة القائمة آت محمدا الوسيلة
والفضيلة وابعثه مقاما محمودا الذى وعدته حلت له شفاعتى يوم القيامة ٢٢
اكثروا على من الصلوة فى كل يوم جمعة فان صلاة امتى تعرض على فى كل يوم
جمعة فمن كان اكثرهم على صلوة كان اقربهم منى منزلة ٢٣ الصلوة على نور
على الصراط فمن صلى على يوم الجمعة ثمانين مرة غفرت له ذنوب ثمانين عاما ٢٤
اذا كان يوم الخميس بعث الله ملائكة معهم صحف من فضة واقلام من ذهب
يكتبون يوم الخميس وليلة الجمعة اكثر الناس صلوة على النبى صلى الله عليه وسلم
٢٥ ان اقربكم منى يوم القيامة فى كل موطن اكثركم على صلوة فى الدنيا من صلى
على فى يوم الجمعة وليلة الجمعة مائة مرة قضى الله له مائة حاجة سبعين من حوائج
الآخرة وثلاثين من حوائج الدنيا ثم يوكل الله بذلك ملكا يدخله فى قبرى كما يدخل
عليكم الهدايا يخبرنى من صلى على باسمه ونسبه الى عشيرته فاثبته عندى فى صحيفة
بيضاء ان علمى بعد موتى كعلمى فى حياتى ٢٦ مامن مسلمين يلتقيان فيصافح
احدهما صاحبه ويسلمان على النبى صلى الله عليه وسلم الالم يبرحا حتى يغفر ذنوبهما
ماتقدم منها وماتأخرهم ٢٧ اذا دخل احدكم المسجد فليسلم على النبى صلى الله
عليه وسلم وليقل اللهم افتح لى ابواب رحمتك واذا خرج فليسلم على النبى
صلى الله عليه وسلم وليقل اللهم اعذنى من الشيطان وفى رواية واذا خرج فليقل

اللهم انی اسئلك من فضلك ٢٨ الدعاء كله محجوب حتى يكون اوله ثناء على الله عزوجل وصلوة على النبی صلى الله عليه وسلم ثم يدعو فيستجاب لدعائه ٣٩ مامن دعاء الا بينه وبين السماء حجاب حتى يصلى على محمد وعلى آل محمد فان فعل انخرق ذلك الحجاب ودخل الدعاء واذا لم يفعل رجع ذلك الدعاء ٣٠ الدعاء بين الصلوتين لايرد ٣١ ماجس مجلسا قوم لم يذكروا الله فيه ولم يصلوا على نبيهم الاكان عليهم ترة فان شاء عذبهم وان شاء غفرلهم ٣٢ ماجلس قوم مجلسا لايصلون فيه على الاكان عليهم حسرة وان دخلوا الجنة لمايرون من كثرة الثواب ٣٣ اذا طنت اذن احدكم فليذكرنی وليصل على وليقل ذكر الله بخير من ذكرنی ٣٤ لاوضوء لمن لم يصل على النبی صلى الله عليه وسلم ٣٥ من هم بامر فتشاور فيه وفقه الله لرشد امره ومن اراد ان يحدث حديثا فنسيه فليصل على فان فی صلوته على خلفا عن حديثه وعسى ان يذكره ٣٦ كل امرذی بال لم يبدأ فيه بذكر الله ثم بالصلوة على فهو اقطع ممحوق من كل بركة ٣٧ من ذكرت عنده فلم يصل على فقد شقی ٣٨ البخيل من ذكرت عنده فلم يصل على ٣٩ ان ابخل الناس من ذكرت عنده فلم يصل على ٤٠ من ذكرت عنده فلم يصل على فقد خطیٔ طريق الجنة (فصل) كتاب صلات و بشرده مفصلا محرردر كه رسول عليه السلام (من كتب فی كتابه صلى الله عليه وسلم لم تزل الملائكة تستغفرله مادام فی كتابه) بيوروب سلف كرامك بری ايدر بغله بيله حديث طلب ايدر بركسنه وفات ايتدكده دوشمده انی ارقه سنه يشل حله لر كيمش كوروب سبين صورديغمده هر حديثده كورديكم اسم رسول عليه السلام التنه صلى الله عليه وسلم يازردم انكيچون حق تعالى بونكله مكافات ايتدی ديدی * سلفك بری دخی ايدر برقو كشوم كاغدجی وفات ايدوب انی دوشمده كوروب الله تعالى سكا نيلدی ديديكمده يارلغادی ديوب نه سبيله ديديكمده اسم رسولی هر يازديغمجه صلى الله عليه وسلم لفظنی بيله يازديغمچون ديدی * بری دخی ايدر بركسنه بكا بعض نسنه يازوب حضرت رسولك اسمنی هر يازديغی يرده صلى الله عليه وسلم تسليما كثيرا كثيرا كثيرا ديو يازمش كوروب سببن صوورديغمده ديديكه تازه لكمده كتب حديث يازدم اسم شريفلرنی يازدقچه صلواتی يازمزدم دوشمده جناب شريفلرنی كوروب يانلرينه وارديغمده مبارك يوزلرين بندن دوندروب او بر يانلرينه كچديكمده بو يانلرين دخی دوندرمكين قارشولرينه واروب يارسول الله نيچون بندن يوزكزی دوندررسز ديديكمده (لانك اذا ذكرتنی فی كتابك لاتصلی علی) ديديلر اوزماندنبرو اسم

شریفلرین البته صلوات ایله بیله یازرم دیدی ابوسلیمان حرانی ایدر حدیث یازرکن اسم شریفلرین یازدیغمجه صلی الله علیه دیو یازوب لکن وسلم لفظنی یازمزدم دوشمده کندولرینی کوردم بکا بیوردیلرکه (یاابا سلیمان اذاذکرتنی فی الحدیث اذا صلیت علی الاتقول وسلم وهی اربعة بکل حرف عشر حسنات تترك اربعین حسنة) برینك دخی عادتی بویله اواوب اکادخی واقعه سنده رسول علیه السلام (مالك لاتتم الصلوة علی) یعنی نه اولدی سکا که بکا صلوتی بتون یازمزسن دیو قاقیمشلر (تنبیه) علما دیمشلردر که حال بومنوال اوزره اولیجق عوام کتاب واصحاب کسل صلی الله علیه وسلم لفظندن رمز طریقیله بدل اولمغیچون صلعم یاخود عم دیو یازدقلری لایق اولیوب بروجه جازم اندن احتراز لازمدر (فصل) الصلات والبشرده منافع وفضائل صلوات حقنده احادیثدن غیری مذکور اولان آثار بودرکه حضرت ابوبکر ایدر (الصلوة علی النبی صلی الله علیه وسلم امحق للذنوب من الماء للنار والسلام علی النبی صلی الله علیه وسلم افضل من عتق الرقاب وحب رسول الله صلی الله علیه وسلم افضل من ضرب السیف فی سبیل الله * حضرت علی ایدر (من صلی علی النبی صلی الله علیه وسلم یوم الجمعة مائة مرة جاء یوم القیامة وعلی وجهه من النور نور یقول الناس ای شیٔ کان یعمل هذا) حضرت حذیفه ایدر (الصلوة علی النبی صلی الله علیه وسلم تدرك الرجل وولده وولد ولده) حضرت ابوهریره ایدر (من خاف علی نفسه النسیان فلیکثر الصلاة علی النبی محمد صلی الله علیه وسلم) حضرت عبدالله بن عمر ایدر (ان لآدم علیه السلام من الله موقفاً فی فسیح العرش علیه ثوبان اخضران کانه نخلة سحوق ینظر الی من ینطلق من ولده الی الجنة و ینظر الی من ینطلق من ولده الی النار فبینما آدم علی ذلك اذنظر الی رجل من امة محمد صلی الله علیه وسلم ینطلق به الی النار فینادی آدم یااحمد یااحمد فیقول لبیك یاابا البشر فیقول هذا رجل من امتك ینطلق به الی النار فاشد المئزر واهرع فی اثر الملائکة واقول یارسل ربی قفوا فیقولون نحن الغلاظ الشداد لانعصی الله ماامرنا ونفعل مانؤمر فاذاأیس النبی صلی الله علیه وسلم قبض علی لحیته بیده الیسری واستقبل العرش بوجهه فیقول رب الیس وعدتنی الاتخزنی فی امتی فیأتی انداء من عند العرش اطیعوا محمدا وردوا هذا العبد الی المقام فاخرج من حجزتی بطاقة بیضاء کالانملة فالقیها فی کفة المیزان واناا قول بسم الله فترجح الحسنات علی السیئات فینادی سعدوسعد جده وثقلت موازینه انطلقوا به الی الجنة فیقول العبد یارسل ربی قفوا حتی اکلم هذا العبد الکریم علی ربه فیقول

بابی انت وامی مااحسن وجهك واحسن خلقك فمن انت فقداقلتنی عثرتی ورحمت عبرتی فیقول انانبیك محمد اللهم صل علیه وسلم وهذه صلواتك التی كنت تصلی علی فقد وافتك احوج ماتكون الیها فصلی الله وسلم علیه تسلیما كثیرا) مرویدركه موسی پیغمبر علیه السلامه حق تعالی (یاموسی اتریدان اكون اقرب الیك من كلامك الی لسانك ومن وساوس قلبك الی قلبك ومن روحك الی بدنك ومن نور بصرك الی عینك) دیووحی ایدوب اودخی (نعم یارب) دیدكده فاكثرالصلوة علی محمد صلی الله علیه وسلم) دیوب ودخی (یاموسی اتحب ان لاینالك من عطش یوم القیامة) دیوب اودخی (الهی نعم) دیدكده فاكثر من الصلوة علی محمد صلی الله علیه وسلم) بیورمشدر * كبارمشایخدن ابوحفص كاغدی وفات ایتدكده بركمسنه انی واقعه ده كوروب الله تعالی سكانه ایلدی دیوب (رحمنی وغفرلی وادخلنی الجنة) دیوب نه سبیله دیدكده لماوقفنی بین یدیه امر الملائكة فحسبوا ذنوبی وحسبوا صلواتی علی النبی صلی الله علیه وسلم فوجدوها اكثر فقال الهم حسبكم یاملائكتی لاتحسبوه واذهبوابه الی جنتی بیوردی دیدی * كبار صلحادن محمد بن سعید بن مطرف ایدر هركیجه یتاجق زمانده عدد معینله صلوات و بردم بركیجه او یوركن دوشمده رسول علیه السلام كلوب ایچرو كیروب اوطه مك ایچی نورله طولوب بعده بندن یكاكلوب (هات الفم الذی یكثرالصلوة اقبله) یعنی كتور شول بكاصلواتی چوق ایدن اغزی او پهیم دیوب بندخی اغزم طوتماغه اوتانوب یكاغم طوتدیغمده مبارك اغزلریله او پوب فی الحال دهشتیله او یانوب اوطه مك ایچی رایحهٔ مسكله طولمش بولوب سكز كونه دك یكاغمدن رایحهٔ طیبه كتمدی * مرویدركه كبارسلفدن خلاد ابن كثیر وفات ایتدكده باشی التنده (هذابراءة من النار لخلاد بن كثیر) دیوقدرتدن یازلمش بركاغد بولنوب توابعنه بونك عملی نه ایدی دیوصورلدقده هرجمعه كونی صلوات كتوروردی دیدیلر * زین المجالس شیخ عینیده مذكوردركه حضرت رسول علیه السلام (ثلاثة تحت ظل عرش الله یوم لاظل الاظله) دیوب انلركیملردر دیدكلرنده (من فرج عن مكروب امتی واحیی سنتی واكثرالصلوة علی) دیوب ودخی (من اصبح وامسی وقال اللهم یارب محمد وآل محمد صل علی محمد واجز محمدا ماهواهله اتعب سبعین كاتبا الف صباح ولم یبق لنبیه حقا الااداه وغفرله ولوالدیه وحشره مع محمد وآل محمد علیه السلام) دیوب ودخی (ان الله ملكاله جناح بالمغرب وجناح بالمشرق رأسه تحت العرش ورجلاه تحت الارض السابعة وعلیه بعدد خلق الله ریش وزغب واذاصلی رجل اوامرأة من امتی علی امر الله تعالی له بان ینغمس فی بحر

من نور تحت العرش فيقطر من كل ريشة قطرة فيخلق الله من كل قطرة ملكا يستغفرله الى يوم القيامة) ديو بيورمشدر * مرويدركه قيامتده مؤمنك حسنات وسيئاتى ميزانه قوندقده حسناتى اوستنه جناب حقدن آق صحيفه‌لر نازل اولوب حسناتى راجح اولدقده الله تعالى (هذه صلواتك على محمد ثقلت بها ميزانك وجعلتهالك ذخيرة) ديو بيورر * دخى مذكوردركه امام سفيان ثورى ايدر كيجه وارديغمده كعبه‌نك اورتوسنه يابشوب متصل روح رسوله صلوات كتورر بريكت كوردم هرمكانك مخصوص دعاسى اولور كعبه طوافنك دعاسى صلوات دكلدر ادعيهٔ مأثوره‌در ديدم ايتديكه اكرسن امام كبير وشيخ المسلمين اولمايدك قصه‌مى سكا خبرو رمزدم بيلمش اولكه كيجه طورركن بولده پدرم خسته اولوب وفات ايتدكده كوزى كوك يوزى سياه باشى خنزير باشى كبى اولدى بن انى كوروب غمناك اولوب او يقو باصدقده دوشمده خوب صورت معتدل القامه بريكت كلوب پدرمك باشى اوجنه اوتوروب مبارك اليله يوزينى صغادقده قرالغى كيدوب باشى انسان باشنه دوندى اول يكت كيدركن سن كيمسن الله سكا رحمت ايتسون ديدم بنى بيلمزسن بن سيدولد آدم محمدم اى يكت بيلمش اولكه باباكه ملائكهٔ عذاب نازل اولدقلرنده صلواتى ملكلرى بكاانى خبرويرديلر پس كلوب نازل اولان بلاسن كشف يعنى رفع ايتدم بكا صلوات ويردى اكرچه كيم شريب ايدى يعنى شرب خمرى چوق ايدردى بيوردى پس او يقودن اوياندم بابامك يوزنى آچوب كوردمكه باشى انسان باشنه دونوب يوزى آق وپرنور و براق اولمش كوردم انكيچون اول زماندنبرو اصلا صلوتدن خالى دكلم ديدى * سفيان ايدر كرچك ديرسن يكت ديدم بعده شاكردلرمه ديدمكه بوقصه‌يى جمله مسلمانلره خبرو يرهلر تاكه او يكيدك باباسى كثرت صلوات ايله ناردن نجات بولديغى كبى نيجه مسلمانلر دخى نجات بولهلر * فضيلت صلوات حقنده حافظ رشيد الدين ديمشدركه (نظم) الايها الراجى المثوبة والاجرا * وتكفير ذنب سالف انقض الظهرا * عليك باكثار الصلاة مواظبا * على المصطفى الهادى شفيع الورى طرا * وافضل خلق الله من نسل آدم * وازكاهم فرعا واشهرهم فخرا * فقد صح ان الله جل جلاله * يصلى على من قالها مرة عشرا * فصلى عليه الله ما جنت الدجى * واطلعت الافلاك فى افقها فجرا (فصل) كيفيت صلواتده معتبراتده قرقدن زياده حديث اولوب ايچلرندن سكز عدد باعث المددى انتخاب اولنديكه بونلردر ١ اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كما صليت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم وبارك على محمد وعلى آل محمد كما باركت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد ٢ اللهم

صل على محمد وعلى آل محمد كما صليت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد اللهم بارك على محمد وعلى آل محمد كما باركت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد ٣ اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كما صليت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد وبارك على محمد وعلى آل محمد كما باركت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد ٤ اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كما صليت وباركت على ابرهيم وعلى آل ابراهيم في العالمين انك حميد مجيد ٥ اللهم صل على محمد النبي الامي وازواجه امهات المؤمنين وذريته واهل بيته كما صليت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد ٦ اللهم صل على محمد النبي الامي وعلى آل محمد كما صليت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم وبارك على محمد النبي الامي وعلى آل محمد كما باركت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد ٧ اللهم صل على محمد وعلى آل محمد وارحم محمدا وآل محمد كما صليت وباركت وترحمت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد ٨ اللهم اجعل صلواتك ورحمتك على محمد وعلى آل محمد كما صليت وباركت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد (فصل) بعض صلواتك منافعى خصوصى بودركه كتاب الصلات والبشرده محرركه صالحيندن شيخ ابوموسى الضريرى ايدردر يادهكمى ايله كيدركن اقلابيه يعنى قاصرغه ديدكارى مهلك بل اسوب جمله خلق خوفاعن الغرق اغلاشوب اوحالده بنى اويقو باصدقده دوشمده حضرت رسولى كوردم بيوديلاركه اهل مركبه يعنى كمى ايچنده اولنلره ديكه بيك كره (اللهم صل على سيدنا محمد وعلى آل سيدنا محمد صلاة تنجينا بها من جميع الاهوال والآفات وتقضى لنا بها جميع الحاجات وتطهرنا بها من جميع السيئات وترفعنا بها عندك اعلى الدرجات وتبلغنا بها اقصى الغايات من جميع الخيرات في الحياة وبعد الممات) ديسونلر اوياوب خلقه خبر ويروب او چيوز كره ديدكمزده بلادن خلاص اولوب قورتلدق * شيخ ابو عبدالله الاسوانى ايدر اشبو صلواتى هر رجاء مهم وهر بلاء مدلهمده بيك كره اوقويان كمسنه يه غم وحرجدن فرح وفرج حاصل ومأمولنه واصل اولور * مرويدركه بركسنه حضرت رسول صلى الله عليه وسلمى دوشنده كورمك ديلسه (اللهم على محمد صل كما امرتنا ان نصلى عليه. اللهم صل على محمد كما هو اهله اللهم صل على محمد كما تحب وترضى له ان نصلى عليه اللهم صل على روح محمد في الارواح اللهم صل على جسد محمد في الاجساد اللهم صل على قبر محمد في القبور) ديوب بلا تعيين نقدر ديرسه ديه همان تك اولمق اوزره اختتام ايده يعنى وتر اوزره تمام ايتمكه مشغول اوله تاكه مرادى حاصل اولوب مأمولنه وصول بوله (فصل)

(افضل)

افضل انواع صلوات حقنده اختلاف کثیر اولوب سنن ابن ماجه ده مرویدر که
حضرت ابن مسعود (اذا صليتم على رسول الله صلى الله عليه وسلم فاحسنوا
الصلاة عليه فانكم لاتدرون لعل ذلك يعرض عليه) دیوب مجالسنده اولنلر امدی
بزه تعلیم ایله دیدکلرنده دیدیکه بو یله دیکز که (اللهم اجعل صلواتك و بركاتك
ورحمتك على سيد المرسلين وامام المتقين وخاتم النبيين محمد عبدك ورسولك امام
الخير ورسول الرحمة اللهم ابعثه مقاما محمودا يغبطه فيه الاولون والآخرون اللهم
صل على محمد وعلى آل محمد كما صليت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد وبارك
على محمد وعلى آل محمد كما باركت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد) * کتاب
الصلات والبشرده محرردر که برکسنه افضل صلاتله صلوات و یرهیم دیو فرضا
یمین ایتسه بعضلر ایدر اول کسنه بو یله دیمك کرکدر که حانث اولمیه (اللهم صل
على سيدنا محمد النبي الامي وعلى كل نبي وملك وولي عدد الشفع والوتر وعدد
كلمات ربنا التامات المباركات) بعضلر دیرلر که بو یله دیمك کرکدر که (اللهم صل
على عبدك ونبيك ورسولك النبي الامي وعلى آله واصحابه وازواجه وذريته عدد خلقك
وزنة عرشك ورضاء نفسك ومداد كلماتك) بعضلر دیرلر بو یله دیمك کرکدر که (اللهم
صل على محمد وعلى آل محمد كلما ذكره الذاكرون وكلما سهى عنه الغافلون) امام رافعی
وکتاب روضه ده امام نووی ایدر بو یله دیمك کرکدر که (اللهم صل على محمد وعلى
آل محمد كما صليت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم وبارك على محمد وعلى آل محمد
كما باركت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم انك حميد مجيد) لکن مزبور نووی کتاب
اذکارده ایدر احادیث صحیحه ده وارد ارلنلری جمع ایدوب دیمك کرکدر که (اللهم
صل على محمد عبدك ورسولك النبي الامي وعلى آل محمد وازواجه وذريته كما صليت
على ابراهيم وعلى آل ابراهيم وبارك على محمد النبي الامي وعلى آل محمد وازواجه
وذريته كما باركت على ابراهيم وعلى آل ابراهيم في العالمين انك حميد مجيد) سلفدن
بری حضرت رسولی دوشنده کوروب یارسول الله امام شافعی یه هیچ مخصوص مجه
براحسانکز اولدیمی دیدیکمده (نعم سألت الله ان لايحاسبه يوم القيامة) دیوب
سببن صوردیغمده (انه كان يصلى على صلوة لم يصل على مثلها احد) یعنی بکا
برنوع صلوات و یردیکه هیچ برکسنه بکا انك کبی صلوات و یرمامشدر اول
صلوات نه ایدی دیو صوردیغمده (اللهم صل على محمد كلما ذكره الذاكرون وصل
على آل محمد كلما غفل عن ذكره الغافلون) دیرایدی دیو بیوردیلر * مواهب لدنیه ده
امام بغوی برکتابنده افضل صلوات ایله صلوات و یرمکه فرضا یمین ایدن (اللهم

صل على محمد كما هو اهله و يستحقه) ديمك كركدر ديشلر ديوب لكن حديث شريفده تعليم اولنان صلواته بغوى ديديكنى وامام شافعينك (اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كلما ذكره الذاكرون وكلما غفل عن ذكره الغافلون) ديديكنى ضم و جمع ايتسه اشمل واكمل اولورا كرجميع رواياتده ثابت اولنلرى بر صلواتده ممكن اولدقجه جمع ايتسه افضل واحسن اولور دينوب * زين المجالسده مذكوردر كه امام شافعى بى بركسنه دوشنده كوروب يا امام حق تعالى سكا نه ايلدى ديدكده يارلغادى ديوب نه سببله ديدكده بش صلوات ايله كه حضرت رسوله انلر ايله صلوات ويردم ديوب انلرندر ديدكده (اللهم صل على محمد بعدد من صلى عليه وصل على محمد بعدد من لم يصل عليه وصل على محمد كما تحب وترضى ان يصلى عليه وصل على محمد كما امرتنا بالصلوة عليه وصل على محمد كما ينبغى ان يصلى عليه) ديرايدم ديدى صلات و بشرموافق صاحب قاموس ايدر كيفيات صلواتدن بعضلر (اللهم صل على محمد وعلى آل محمد صلوة دائمة بدوامك) ديمكى بعضلر (اللهم يارب محمد وآل محمد صل على محمد وآل محمد واجز محمدا صلى الله عليه وسلم ماهو اهله) ديمكى اختيار ايدوب * شيخ معروف كرخى اصحابندن ابو الحسن كرخى بو يله صلوات ايله مشغول ايديكه (اللهم صل على محمد ملئ الدنيا وملئ الآخرة وبارك على محمد ملئ الدنيا وملئ الآخرة) اشبو كيفيات مختلفه دلالت ايدركه لفظ صلواتده زياده ونقصان جائز اولوب زياده نك زمان معينه والفاظ معينه اختصاصى يوقدر لكن جمعندن افضل واكمل حضرت رسولك تعليم ايتديكى الفاظ شريفه در پس محب رسول مختار اولنلره سزا واردركه (من احب شيئا اكثر من ذكره) فحواسنجه اكثر حالده صلواتدن خالى اولميوب اشتغالده اولوب وارد اولان الفاظى ممكن اولدقجه جمع ايتمكه سعى ايده كه (لايكمل ايمان احدكم حتى اكون احب اليه من والده وولده والناس اجمعين) حديثى مفهومنجه هر كس سعادت هوسه بروجه جازم واجب ولازمدر خصوصا (لقد من الله على المؤمنين اذ بعث فيهم رسولا منهم يتلو عليهم آياته و يزكيهم و يعلمهم الكتاب والحكمة وان كانوا من قبل لفى ضلال مبين) آيتى دلالتى اوزرنده هر مؤمنه كندو اوزرنده اولان حق رسولى ادا ايتمكى همچو دين بلكه محض فرض عيندر ديوب بو صلواتى كندو زبان دررفشاندن بيان ايتمشدر كه (اللهم صل على محمد النبى الامى وعلى آله وازواجه وذريته واصحابه عدد ما خلقت وعدد ما انت خالق وزنة ما خلقت وزنة ما انت خالق وملئ ما خلقت وملئ ما انت خالق وملئ سماواتك وملئ ارضك ومثل ذلك واضعاف ذلك وعدد خلقك وزنة عرشك

(ومنتهى)

ومنتهى رحمتك ومداد كلماتك ومبلغ رضاك وحتى ترضى واذا رضيت وعدد
ماذكرك به خلقك فى جميع مامضى وعدد ماهم ذاكرونك فيمابقى فى كل سنة وشهر
وجمعة ويوم وليلة وساعة من الساعات ونفس ولمحة ولحظه وطرفة من الازل
الى الابد فى الدنيا والآخرة واكثر من ذلك لاينقطع اوله ولاينفد آخره) محرر سطور
اولان عبد پر قصور قسم ثالث تاريخ مرآة الكائنات اولان اشبو قسم سيرة سيد
الانام وصلوة وسلام شرف انتساب ومدح وثناء لآلئ انتظام ايله اتمام بولوب مسكى
الختام اولمق اهم مهام واعزم رام اولمغين آل حضرت رسول مقبولدن سيد اجل
عمدة الدين ابوعلى بن الحسن الغزنوى عليه رحمة الرب القوى منظوماتندن اولان
شعر لطافت اشعار اختيار اولنديكه بودر (نظم) سلامٌ كالطاف الاله المجدِ *
سلام كاخلاق النبى المؤيدِ * سلام كمسك الصدغ تزهو به الصبا * على صفحتى
كافور خدٍ مورّدِ * سلام كطلٍّ جاد فى عين نرجسٍ * فعطر منها كل جفنٍ مسهّدِ *
سلام كالحان العنادل سحرةً * تجاوبها سجع الحمام المغردِ * سلام كماءٍ باردٍ
فى حرارةٍ * لدى القاع يشفى غلة الكبد الصدى * سلام به فى ليلة القدر تنزلُ *
الملائكُ والارواحُ فيها الى الغدِ * سلامٌ كانفاسى اذا كنتُ ناطقا * بمدح رسول الله
جدى وسيدى * على من تصدّى منصباً اىّ منصبٍ * على من تولى سوددا اىّ
سوددٍ * على من تلقى حكمةً اىّ حكمةٍ * على من ترقى مصعداً اىّ مصعدٍ * على
من تخطى قاب قوسين فى العلىٰ * وفاز بسهم فى العلىٰ متفرد * على من له عيسى
ابنُ مريم حاجبٌ * على من به موسى بنُ عمرانَ مقتدى * على مَنْ بِى عينُ القلوبِ
قريرةٌ * ينام بعين الله فى خير مرقدِ * امام جميع الانبياء مطهر * رسول اله العالمين
محمد * اياسيدَ العبادِ يا من تورّمتْ * له قدماه من دوام التهجد * اياخاتماً للرسلِ
كنت نبينا * وآدم مُلقىً بين طينٍ وجلمدِ * عليك سلام الله يادافع الردى *
وياشافعا فيناويا كافى الردئ * الا ايها العشاقُ صلوا وسلموا * على مَنْ به فزتم
بخلد مخلد * وصلوا على اصحابه انجم الهدى * بايهمو مَنْ يقتدى فهو يهتدى
* جزى الله عنا المصطفى مااستحقه * وماالله يجزى جيدا غير جيدِ * اتيتُ الى الرحمن
معتصما بهِ * ومَنْ يعتصم بالانبياء لقد هُدى (اللهم صَلِّ على عبدِكَ ورسولكَ ونبيكَ ٧ فقد
وصفيكَ وخيرِ خلقكَ امامِ المتقين وخاتمِ النبيين وقائد الغرالمحجلين سيدنا محمد النبى
العربى اللهم آته الوسيلةَ والفضيلةَ والدرجةَ العاليةَ الرفيعةَ وابعثه مقاماً محمودا
الذى وعدتَه انك لاتخلف الميعاد اللهم فصلِّ وسلِّم وبارك عليه وعلى آله واولاده
وازواجه واصحابه وذرياته واهل بيته وتابعيهم باحسان الى يوم الدين صلاةً

زاكية سامية نامية معطرة مبجلة لائقة منك اليه متوالية ابدا لا بدين زنة عرشك ومداد كلماتك وتعداد حكمتك و بقاء ذاتك وصل وسلم عليه وعلى اخوانه من الانبياء والمرسلين وعلى آل كل وصحبه و تابعيهم وعلى ملائكتك المقربين واهل طاعتك اجمعين * سبحان ربك رب العزة عما يصفون وسلام على المرسلين والحمد لله رب العالمين

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى ايد هذا الشرع والدين بالخلفا الخلفاء الراشدين * والصلوة والسلام على سيد المرسلين وحبيب رب العالمين * وعلى آله واصحابه اجمعين (اما بعد) قسم رابع تاريخ مرآت الكائنات اولان اشبو اوراق صحت سمات مسكية النفحاتده خلفاء راشدين يعنى چهار يار كزين و مناسبتله حسن وحسين فخر المؤمنين احواللرى تبيين اولنوب التى بابه منقسم و بو وجهله مرتسمدر (فائده) اولا معلوم اوله كه معتبرات متفرقه ده (الخلافة من بعدى ثلاثون سنة ثم تصير ملكا عضوضا) ديو ودخى (الخلافة ثلاثون عاما ثم يكون بعد ذلك الملك) ديو ودخى (ان اولكم) اى اول دينكم (بدئ بنبوة ثم يكون خلافة ورحمة ثم يكون ملكا جبرية ديو ودخى (ثلاثون خلافة ونبوة وثلاثون خلافة وملك وثلاثون تجبر ولاخير فيما وراء ذلك) ديو درت حديث شريف اولوب علما ديمشلردركه چهار يار كزيندنصكره حضرت حسنك التى آيلق خلافتى آخرنده حديثده بيورلان اوتوز ييل تمام اولدى واحاديث مزبورهنك تأويلنده اشراف مؤمنين امر مبايعنده اختلاف ايتميوب حق وعدل اوزره على التوالى خلافت كامله زمانى همان اوتوز ييلدر يعنى وفات رسولدن اوتوز ييله دكدر آندنصكره شرائط مزبوره كاه بولنوب كاه بولنميوب اكثر ملوك مؤمنين ملك عضوض يعنى اهل ظلم وجور ناپسنديده طوراولورلر ديمشلر (فائده) مرويدركه رسول عليه السلام وفاتلرندنصكره خلافتى هيچ برزمانده بركمسنه يه صراحة تعيين ايتميوب بلكه همان مرض موتلرنده وفاتلرندن سكز كون مقدم حضرت ابو بكرى امامته تعيين ايتمكله آنك خلافته رمز ايتديلر زيرا امام اولان اعلم واصلح موجودين اولمق اولى ايدوكى (يؤم القوم اقرأهم لكتاب الله) حديثيله ثابتدر * مرويدركه رسول عليه السلام زمان صحتلرنده بركره كندولر مسجده چيقميوب صحابه نمازى قيلسونلر ديوب ابو بكر حاضر اولمامغين امام عمر اولوب رسول عليه السلام آواز بنى ايشتدكده (لالالا يأبى الله

(والمسلمون)

والمسلمون الا ابابكر فليصل بالناس ابو بكر) ديوب بركره دخی حضرت علی یه خطابا (سألت ان يقدمك ثلاثا فابى على الا تقديم ابى بكر) يعنى سنى سائر صحابه اوزرینه تقدیم ایتمکی الله تعالیدن اوچ کره رجا ایتدم ابو بکری تقدیمدن غیری حاله الله تعالی رضا و یرمدی دیدیلر لکن زمان صحتلرنده ابو بکرك خلافتنه تصریحه بکزر نیجه رمز و اشارت ایتمشلردی جمله دن ابتدا مدینه یه کلوب مسجد شریفلری بنا اولنورکن مبارك اللریله بنایه برطاش قویوب ابو بکره طاشکی بنم طاشم یاننه قودیوب قودقده عمره طاشکی ابو بکرك طاشی یاننه قودیوب قودقده عثمانه طاشکی عمرك طاشی یاننه قودیوب قودقده (هؤلاء الخلفاء بعدی) دیدیلر برکره دخی (اقتدوا بالذين من بعدی ابی بکر وعمر) دیدیلر برکره دخی برخاتون کلوب برنسنه ایستدکده بعد زمان کلك امر ایدوب کلوب سزی بولمزسم نه ایدهیم دیدکده (ان لم تجدینی فأتی ابابکر فانه الخليفة من بعدی) دیدیلر ومرض موتلرنده (ائتونی بدواة وقرطاس اکتب لابی بکر کتابا لا یختلف علیه اثنان) دیوب بعده (یأبی الله والمسلمون الا ابابکر) دیدیلر کتاب المسایره ده علامه ابن الهمام ایدر حضرت رسوله ابو بکر خلیفه اوله جغنی حق تعالی بیلدیروب لکن امته اعلامه امر اتمامشدی

باب اول دراحوال ابو بكر الصديق رضى الله تعالى عنه

(نظم) آخر انبیایه اول یار * ثانی اثنين اذهما فى الغار * سید بارکاه صدق وصفا خلف حضرت حبیب خدا * اکا اول دم و یرلدی عزت وجاه * دیدی اکا نبی خلیل الله * کیدره قفلی باب جنتدن * اول اول کیره سائر امتدن * بعد عهد النبی بالتحقیق * بشرك افضلی دررصدیق * قلدی حکم وحکومتی ایکی ییل * اولدی عمر عزیزی مستعجل * کاشن دینی قلدی عدلله زین * رضی الله عنه فی الدارین * (فصل دراسم وسن ونسب وحلیه وکنیه ولقب او) معتبرات متفرقه ده مذکوردر که ولادت حضرت رسولدن ایکی ییل و برقاچ آی صکره طوغوب پدری ابو قحافة عثمان بن عامر بن عمرو بن کعب بن سعد بن تیم بن مرة ابن کعبدر که حضرت رسولك نسب شریفلری ایله مزبور مره ده جمع اولمشلردر * بعضلر ابو بکرك اسمی اصلده عتیق ایدی دیوب قول اصح اوزره عبد الکعبه ایدیکه رسول علیه السلام عبدالله دیو آدقودیلر مرویدر که بکر آدلو اوغلی اولمیوب لکن عادت عرب اوزره ارکك اوغلی اولمق ایچون تفألادخی تازه ایکن ابو بکر دیو کنیه قونوب اسمنه غالب اولدی حسن وجمالی یانسبی عیوبدن خالی اولدیغیچون یا بنانه جمله دن اول کلدیکیچون لکن نیجه احادیث مفهومنجه جهنمدن آزاد اولدیغیچون لقبی عتیق اولوب بعد الایمان جناب حقدن مکه ده

قصهٔ معراج رسولی اول کیجه‌نك ایرتسی غائبانه ایشندکده کمال اعتقادله تصدیق ایتمکین جناب حقدن صدیق لقبیله مشرف اولمشدی صحابه‌دن انس بن مالك جمیع صحابه‌دن یاشده بیوك اولنلر ابو بکر ایله سهیل بن عمرو بن البیضا ایدی دیوب لکن حضرت حمزه وعباس وعبیدة بن الحارث بوندن بیوك ایدوکی بوقارووده آخرباب صحابه‌ده کچمشدر نظر اولنه * مرویدرکه آق بکزلو یوزی وکوده‌سی نحیف و یکاقلری اوستنده صقاللری خفیف وکوزلری نوعاچقور وآلنی یومریجه اولوب صقالنی حنا وکتم ایله بویاردی (فصل در احوال جاهلیت وکیفیت ایمان او) تاریخ الخلفاء شیخ سیوطیده مرویدرکه حضرت صدیق دخی قبل الایمان مکه‌ده کفار قریشك اعیان وکبار ومقبول مستشارلرندن ایدی اوزمانده دخی اعف ناس اولوب کمال صداقت وصلابت اوزره اولمغین اصلا شرب خمر ایتمیوب شعر دخی سویلمامشدی واوزمانده تجارت اوزره اولمغین صاحب مال اولوب جود وسخا وبذل وعطایه معتاد جوادخیرنهاد ایدی حضرت رسوله دنیاده ابتدا ایمان کتورن کیم ایدوکنده اختلاف اولنوب اول خدیجه ایکنجی یااوچنجی ابو بکر ایدیکه بوخصوصك تفصیلی بوقارووده باب نبوت رسول علیه السلامده کچمشدر نظر اولنه * مرویدرکه ابو بکر حضرت رسول علیه السلامه نبوتلرندن نیجه یللر مقدم غایتده دوست اولوب تجارته واردیغی یرلرده کاهنلردن اوصاف رسولی وکندونك آنلره مصاحب اوله‌جغنی نیجه کره ایشیدوب نبوتلری ظهورنده بی شك وترد محض محبت وتودد ایله ایمانه کلدی (فائده) مرویدرکه والده‌سی ام الخیر رسول علیه السلام دخی مکه‌ده ایکن ایمانه کلوب اما باباسی ابوقحافه عثمان بن عامر چاق مکه فتحنده طقسان یاشنده پیر ایکن ایمانه کلوب (رب اوزعنی ان اشکر نعمتك التی انعمت علی وعلی والدی) آیتی ابو بکرله والدینی حقنده نزول ایتدی دیوب جمیع صحابه‌ده کندوسی و پدرومادری وجمله اولادی واولاداولادی ایمانه کلمش ابو بکردن غیری برکمسنه یوغیدی دیمشلر (فصل در بعض فضائل وخصائص او) کتب تواریخ وسیرده محرردرکه ابو بکرصدیق حضرت رسوله قبل النبوه مکه‌ده وزمان هجرتده رفیق شفیق ومحب صدیق ایدی مدینه‌ده دخی هرسفر وحضرده اجازتله برایکی دفعه‌دن غیری جناب شریف لامع النورلرندن اصلا دور اولمیوب اوقات بارکانی صحبت حضرتده مرور ایدردی رسول مختارك صدقله یاری ومحرم اسراری وجمیع امورده مستشاری اولوب حضرت عمرایله ایکیسی وزیر دلپذیر ومشیرعدیم النظیر ایدیلر رسول علیه السلام (ان الله ایدنی باربعة وزراء اثنین من اهل السماء جبرائیل ومیکائیل واثنین من اهل الارض ابو بکر وعمر) دیمشدر هر مجلسده اصحاب کرام

خلقه اولوب حضرت رسول علیه السلام صاغ یانلرنده ابو بکری صوللرنده عمری
اوتوردوب ابو بکر حاضر ایکن آنك اوستی یاننه وغائب ایکن آنك یرینه اصلا
برکسـنه‌یی کچورمیوب آنده اولمدقجـه یری بوش طور ردی کمسـنه آنك
اوستی یرینه کچمزدی * تاریخ سیوطیده اولان تفصیلاتك اجمالی بودرکه ابو بکر
خوب عاده شجاعت وسخاده وعلم وذکاده خصوصا تقوادده جمله صحابه‌دن زیاده
ایدی ذکر اولنان امورك دلیللری بودرکه حضرت علی (اشجع النـاس ابو بکر)
دیوب ودخی وفات حضرت رسـولده مرتد اولان اکثر قبائل عرب ایله مقاتله‌یه
عزم ایدوب صحابه تردده ایکن ابو بکر آنلره باقیوب قلجن طاقنوب یالکزجه
جنکه توجه ایتدکده صحابه اکا تابع اولدیلر ودخی (وسیجنبها الاتقی الذی یؤتی
ماله یتزکی ومالاحد) آیتی بالاتفاق حضرت ابو بکر حقنده نازل اولمشدر ورسول
علیه السـلام (مانفعنی مال قط مانفعنی مال ابی بکر) بیورمشدر زیرا تجارتدن
تحصیل ایتدوکی اموال کثیره‌یی اوقات متفرقه‌ده حضرت رسـوله بذل ایدوب
دخی نیجه وجهله فی سبیل الله صرف ایتمشـدی ودخی وفات رسـولده منع زکاة
ایله مرتد اولنلرله جنـکی مقرر ایتـدکده جمله صحابه مسلمانلره قلیج چکمك جائز
دکلـدر دیو تردد ایتـدکلرنده (والله لاقاتلن من فرق بین الصلوة والزکاة والله
لومنعونی عقالا کانوا یؤدونه الی رسول الله صلی الله علیه وسلم لقاتلتهم علی منعه)
دیوب صحابه ایله مباحثـه ایتـدکده جمله‌سـنی ملزم ایدوب جمله‌دن اعلم ایدوکی
ظاهر ومسـلم اولدی خصوصا صحابه‌دن ابن عمر حضرت رسـولك حیاتنده خلقه
فتوی ویرنلر کیملر ایدی دیو صورلدقده ابو بکر ایله عمر ایدی غیری کمسـنه وار
ایدوکنی اکلامزم دیمشدر * زمان خلافتنده برمشکل دعوی کلدکده قرآنده بعده
بلدیکی حدیثلرده بوقلیوب آنلرده جواب بولنمز ایسه صحابه‌یه صوروب اکا متعلق
حدیث بیلنرلر ایسه مشاوره ایدوب اجماع ایدرلرسه آنکله عمل ایدوب اختلاف
اولنور ایسـه کندو اجتهاد ایدردی بعده حضرت عمر دخی قرآنده وحدیثده
بولمدیغنی ابو بکرك اجتهادنده بولورسه البته انکله عمل ایدردی ناچار اولورسـه
اجتهاد ایدردی (اقتدوا باللذین من بعدی ابی بکر وعمر) حدیثی خود جمله‌دن اعلم
وافضل ایدوکنی مشعر ودلیل قاطعدر ودخی ذکاده حدنهایتده اولوب جمله‌دن
رسول علیه السلام (ان الله تبارك وتعالی خیر عبدا بین الدنیا و بین ماعنده فاختار
ذلك العبـد ماعنـد الله) دیدکده مرادلری کندولر ایدوکنی ابو بکر اکلایوب
اغلایوب سائر صحابه آنك سرعت فهمنه تعجب ایتدیلر ودخی (یؤم القوم اقرأهم

لكتاب الله) حديثی اوزره علوم قرآنده دخی اعلم صحابه اولمغین رسول علیه السلام مرض موتلرنده آنی امامته تعیین ایدوب (لاینبغی لقوم فیهم ابو بکر ان یؤمهم غیره) بیورمشدی * ودخی علم سننده یعنی حدیث وآداب رسولده اعلم صحابه اولوب بعض امور شرعیه ده اکثریا صحابه اکا مراجعت وسؤال ایدرلردی لکن سائرلری کبی بوندن چوق حدیث روایت اولنمدیغی حضرت رسولدنصکره آز یشامغین واولانجه زمانی اهم مهمات اولان قمع وقلع مرتدین وبغات تدارکنه مصروف اولدیغیچون ایدی ودخی علم تعبیرده اعلم صحابه اولوب کبار تابعیندن رئیس المعبرین اولان ابن سیرین (کان ابو بکر اعبر هذه الامة بعد النبی صلی الله علیه وسلم) دیمشدر ودخی انساب قبائل عربده خصوصا انساب قریشده اعلم جمیع ناس ایدی دیمشلر ودخی فصحا وخطباء ناسدن اولوب حتی بعض سلف خطباء اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم ابو بکر الصدیق وعلی بن ابی طالب دیمشدر * ودخی رأی وتدبیرده بی نظیر اولمغین رسول علیه السلام جمیع امودنیویه لرین آنکله طانشوب (اتانی جبرائیل فقال ان الله یأمرك ان تستشیر ابابکر) دیوب حتی (وشاورهم فی الامر) آیتی ابو بکر وعمر ایله مشاوره ایتمکیچون نازل اولمشدر * ودخی صحابه ایچنده قرآن عظیمی بتون حفظ ایدن بر قاچ کمسنه نك بریدر ودخی کمال تقواده صحابه دن زیاده ایدوکنه (وسیجنبها الاتقی الذی یؤتی ماله یتزکی) آیتی دلیل قاطعدر زیرا آنك حقنده نازل اولمشدر (فصل) انبیادنصکره افضل جمیع بنی آدم اولوب جلائل فضائلنه متعلق برقاچ آیت کریمه ووافر حدیث شریف واردر که بعضلری بونلردر که اولا (ثانی اثنین اذهما فی الغار) آیتی دخی (فامامن اعطی واتقی وصدق بالحسنی فسنیسره للیسری) آیتی ودخی (وسیجنبها الاتقی الذی یؤتی ماله یتزکی ومالاحد عنده من نعمة تجزی الا ابتغاء وجه ربه الاعلی ولسوف یرضی) ودخی برقاچ آیت دخی ابو بکر حقنده نازل اولدیغنده اتفاق اولنوب ودخی تفاسیرده (الذین ینفقون اموالهم باللیل والنهار سرًّا وعلانیة فلهم اجرهم عند ربهم ولاخوف علیهم ولاهم یحزنون) آیتی برقولده بونك حقنده نازل اولمشدر که مثوبات انواع صدقاتی تحصیل وتکمیل ایچون کیجه لرده اون بیك کوندزلرده اون بیك خفیة اون بیك آشکاره اون بیك التونی تدریجله تصدق ایتمشدر برقولده علی حقنده نازل اولدی دینوب برغیری وجهله حکایت اولنمشدر * ثانیا رسول علیه السلام (ابو بکر الصدیق خیر الناس الا ان یکون نبی) ودخی (والله ماطلعت الشمس ولاغربت علی احد بعد النبیین والمرسلین افضل من

ابی بکر الصدیق ودخی (ان من آمن الناس علی فی صحبته وماله ابو بکر ولو کنت متخذا خلیلا غیر ربی لاتخذت ابابکر خلیلا ولکن اخوة الاسلام) ودخی (اما انك یاابابکر اول من یدخل الجنة من امتی) ودخی (حب ابی بکر وشکره واجب علی کل امتی) ودخی (الناس کلهم یحاسبون الاابابکر) دیو بیورمشدر ودخی (خصال الخیر ثلثمائة وستون خصلة اذا اراد الله بعبده خیرا جعل فیه خصلة منها یدخل بها الجنة) دیوب ابو بکر دخی یارسول الله بنده اوخصلتلردن بریسی وارمیدر دیدکده (نعم جمعا من کل) دیوب برروایتده رسول علیه السلام (خصال الخیر ثلثمائة وستون) دیوب ابو بکر بنده بر یسی وارمیدر دیدکده (کلها فیك فهنیألك یاابابکر) بیوردیلر ودخی برکون مجلس رسول علیه السلامده (یاایتها النفس المطمئنة) آیتی آخرنه دك اوقنوب ابو بکر یارسول الله (ان هذ الحسن) دیدکده (امان الملك سیقولها لك عندالموت) دیدیلر ودخی برکره ابو بکر عمره فی الجمله انجنوب رسول علیه السلام جمله صحابه یه (ان الله بعثنی الیکم فقلتم کذبت وقال ابو بکر صدقت وواسانی بنفسه وماله فهل انتم تارکوالی صاحبی) دیو خطاب مشعر العتاب ایتدکده ابو بکره جمله خلق اولکیدن زیاده تعظیم ایدراولوب بعده برفرددن رنجیده لك کورمدی وانجنه جك سوز ایشتمدی (فصل) ابو بکرله عمرك ایکیسی حقنده مشترك ذکر اولنان حدیثلر بونلردرکه رسول علیه السلام (اتانی جبریل آنفا فقلت حدثنی بفضائل عمر بن الخطاب فقال لوحدثتك بفضائل عمر منذمالبث نوح فی قومه مانفدت فضائل عمروان عمر حسنة من حسنات ابی بکر) دیوب ودخی برکسنه (ای الناس احب الیك یارسول الله) دیوصوردقده (عائشه) دیوب (من الرجال) دیدکده (ابوها) دیوب (ثم من) دیدکده (عمر بن الخطاب) بیوردیلر ودخی ایکیسی حقنده (هذان سیدا کهول اهل الجنة من الاولین والآخرین الاالنبیین والمرسلین) دیدیلر ودخی برکون رسول علیه السلام صاغ یاننه ابو بکر صول یاننه عمر کاوب مبارك اللرندن هر بریله بر ینك النه یاپشوب بوحالله مسجد شریفلرینه کیروب (هکذا نبعث یوم القیامة) دیدیلر ودخی ینه برکرن بوایکیسنی کوردکلرنده (هذان السمع والبصر) یعنی بوایکیسی کوزمدر قولاغمدر دیدیلر * وینه برکون بوایکیسنه خطابا (الحمدلله الذی ایدنی بکما) وینه برکون (لواجتمعتما فی مشورة ماخالفتکما) دیدیلر * وینه بوایکیسی حقنده (ان لکل نبی خاصة وان خاصتی من امتی ابو بکر وعمر) ودخی (انی لارجولامتی فی حبهم لابی بکروعمر مالارجولهم فی قول (لااله الاالله) ودخی (حب ابی بکر وعمر ایمان و بغضهما کفر

(بیوردیلر انکچون عامۂ علماسب شیخین و بغض شیخین یعنی ابو بکره یاعمره سب
اتمك یاعداوت اتمك کفر صریحدر دیو اتفاق اتمشلردر فلعنة الله علی الروافض
(فصل) بنه ابو بکرك فضیلتی حقنده صحابه وغیری کلماتنك بعضی بودر که حضرت
عمر (ابو بکرسیدنا) ودخی (لووزن ایمان ابی بکر بایمان اهل الارض لرجح بهم)
ودخی (لوددت انی شعرة فی صدر ابی بکر) ودخی (وددت انی من الجنة حیث
اری ابابکر) ودخی (ماسابقت ابابکر الی خیر قط الاسبقنی) دیوب وحضرت علی (والذی
نفسی بیده ماستبقنا الی خیر قط الاسبقنا الیه ابو بکر) ودخی (خیر الناس بعد رسول الله
صلی الله علیه وسلم ابو بکر وعمر لا یجتمع حبی و بغض ابی بکر وعمر فی قلب مؤمن) ودخی
دائما خطبه اوقورکن (اللهم اصلحنا بما اصلحت به الخلفاء الراشدین المهدیین) دیمکه
معتاد اولمغین آنلر کیملردر دیو صورلدقده کوزی یاشله طولوب (هم حبیبای
ابو بکر وعمر اماما الهدی وشیخا الاسلام ورجلا قریش المقتدی بهما بعد رسول الله
صلی الله علیه وسلم من اقتدی بهما عصم ومن اتبع آثارهما هدی الصراط
المستقیم ومن تمسك بهما فهو من حزب الله) دیدی و بعض سلفدن مرویدر که
حضرت رسول علیه السلام وفاتنده نیچه قبائل عرب مرتد اولدقلرنده ابو بکر
آنلری ایمانه دعوت وعناد ایدنلری قتل وغارت اتمکله دین مبینی تقویت وتسکین
فتنه و رفع ضلالات خصوصنده بر پیغمبر مقامنه قائم یعنی چاق انبیا اهتمامی قدر
اهتمام عظیم دائم ایتدی (فصل) حضرت صدیقك اوصاف حمیده واخلاق
پسندیده سی اکرچه غیر عدیده درلکن یوقاروده ذکر اولنان آیات واحادیث
واخباردن ماسداسنك کمال اجمالی بودر که تابعیندن امام نخعی ایدر ابو بکره کمال
رأفت ورحمتی سببیله اواه دیرلردی * وسلفدن بری ایدر جبرائیلك حضرت رسول ایله
سویلشدیکنی ابو بکر ایشیدوب لکن شخصنی کورمزدی * وزین المجالسده
مرویدرکه (آفة الانسان من اللسان) مفهومنجه خلاف رضاء خدا جدا برنسنه
سویلیه‌یم دیو اون ایکی ییل متصل مبارك آغزنده طاش طوتوب شرعا یاطبعا لازم
اولان نسنه دن غیری ایچون اغزندن چیقارمزدی * وتاریخ الخلفاده مذکور
درکه هرکشی نفسنی اتعابده ثواب بی حساب اولمغین یاز کونلرنده اورج طوتوب
قیش کونلرنده افطار ایدردی * ودخی جناب حقدن غایت خوف اوزره اولمغین
برکون برقوشجغز کوروب (طوبی لك یاطیر تأکل من الثمر وتستظل بالشجر وتصیر
الی غیر حساب یالیت ابابکر مثلك) دیدی و بنه برکون (لوددت انی شعرة فی جنب
عبد مؤمن) دیدی یعنی نولایدی بن برمؤمن اهل نجاتك بدننده برقیل اولایدم

تا که شبهه سز نجات بولایدم ودخی (وددت انی خضرة تأکلنی الدواب) دیدی
یعنی نولایدی بن یشـل اوت اولایدم حیوانات بنی یـه ایدی تا که حشر اولوب
حساب اولمیدم * ودخی مرویدر که ابو بکرله سائر صحابه دن ابن الزبیر نماز
قیلدقلرنده کمال خشوعلرندن اصلا حرکت ایتمیوب وقیامده غایت چوق آکلنوب
ایراقـدن کوزنلر آغاج دیرك صانورلردی * ودخی ابو بکری برکسـنه یوزینه
قارشو مدح ایتسـه (اللهم انت اعلم منی بنفسی وانا اعلم بنفسی منهم اللهم اجعلنی
خیرا مما یظنون واغفرلی مالا یعلمون ولا تؤاخذنی بما یقولون) دیرایدی (فصل در احوال
خلافت) تاریخ الخلفاده اولان تفصیلك اجمالی بودرکه حضرت رسول صلی الله
علیه وسـلم کندو یرلرینه خلافتی هیچ برکسنه یه صراحة تعیین ایتمامکین وفات
رسـولده صحابه دن طائفهٔ انصار تعیننده اولا تردد ایدوب بعده بزدن برامیر یعنی
حاکم مهاجریندن برامیر اولسون دیدکلرنده حضرت ابو بکر (الائمة من قریش)
حدیثنی اوقیوب حضرت عمر دخی (یامعاشر الانصار الستم تعلمون ان رسـول الله
صلی الله علیه وسلم قدام ابابکر ان یؤم بالناس وایکم تطیب نفسه ان یتقدم ابابکر)
دیدکده جمله انصار (نعوذ بالله ان نتقدم ابابکر) دیوب حق ظاهر اولدقده ابتدا
عمر بعده موجود اولان مهاجرین صکره انصار بیعت ایدوب حضرت علی ایله
حضرت زبیر آنده حاضر اولمیوب بعده حضرت رسولی دفن ایدوب ایرتسی علی
وزبیر و جمیع صحابه صفای قلبله عموما بیعت ایتمکین حضرت ابو بکر منبره چیقوب
جناب حقه حمد وثنا ورسوله صلوة دنصکره مسلمانلره خطابا دیدیکه (اما بعد ایها الناس
فانی قد ولیت علیکم ولست بخـیرکم فان احسنت فاعینونی وان اسـأت فقومونی
الصدق امانة والکذب خیانة والضعیف فیکم قوی عندی حتی اریح علیه حقه
ان شاء الله تعالی والقوی فیکم ضعیف حتی آخذ الحق منه ان شاء الله تعالی لایدع قوم
الجهاد فی سبیل الله الاضربهم الله بالذل ولا تشـیع الفاحشة فی قوم قط الاعمهم
الله بالبلاء اطیعونی ما اطعت الله ورسوله فاذا عصیت الله ورسوله فلا طاعة لی علیکم
قوموا الی صلاتکم یرحمکم الله) دیوب بعده نماز قلمغه شروع ایتدیلر * تفاسـیرده
قل للمخلفین من الاعراب سـتدعون الی قوم اولی بأس شـدید تقاتلونهم او یسلمون
فان تطیعوا یؤتکم الله اجرا حسـنا وان تتولوا کما تولیتم من قبل یعذبکم عذابا الیما)
آیتی ابو بکرك حقیت خلافتنه نص قاطعدر زیرا بو آیتك نزولندنصـکره مسلمانلری
کفارله جنکه دعوت ابو بکرك مرتدین ایله جنکه دعوتندن مقدم ظهور ایتمدیکی
متفق علیه دردیمشلر دیـنوب یعنی ذکر اولنان آیتده (فان تطیعوا یؤتکم الله اجرا

حسنا) بیورلمشدر اکرابو بکرك خلافتی عندالله حق اولمسه اکامطیع اولنلره ثواب ویریلور دیو بیورلمز ایدی دیمکدر * کتاب مورد اللطافه ده مذکوردر که جمیع بنی آدمده خلیفه اسمی اطلاق اولنان همان اوچ کسنه در بری آدم پیغمبردر که حق تعالی آنك حقنده ملائکه یه خطابا (انی جاعل فی الارض خلیفة) بیوروب ایکنجی داود پیغمبردر که اکا خطابا (یاداود اناجعلناك خلیفة فی الارض) بیورب اوچنجی ابو بکردر که جمیع صحابه وغیریلر حضورنده وغیبتنده خلیفة رسول الله دیرلردی حتی حضرت عمر خلیفه اولدقده اکا خلیفة رسول الله دینوب لکن کلام طویل اولمغین آنی قویوب امیر المؤمنین دیرلر اولدیلر * مرویدر که ابو بکر خلیفه اولدقده حاجبی شدیف آدلو قولی قاضیسی حضرت عمر کاتبی حضرت عثمانله عبدالله بن الارقم یاخود عثمانله زید بن ثابت وصاحب شرطه سی یعنی صوباشیسی مقامنده حضرت ابو عبیدة بن الجراح ایدی حضرت رسولك کومشدن اولوب نقشی (محمد رسول الله) اولان خاتم شریفلری ابو بکرك برماغنده ایدی عثمان خلافتنده بوخاتم قیویه دوشوب ناپدید اولدی ابو بکرك بشقه برخاتمی دخی اولوب آنك نقشی (نعم القادر الله) ایدی پدری حیاتنده خلیفه اولمش کسنه ویدری حیاتنده وفات ایتمش خلیفه ابو بکردن غیری کلمامشدر * مرویدرکه سابقا شهرده تجارت ایدوب خلیفه اولدقده صحابۀ کرام فراغت ایتدیروب اهل وعیاللریله جهت معاش ایچون بیت المالدن کونده یارم قیون ییلده همان ایکی بیك بشیوز اقچه وکندو نفسنه یازلق وقیشلق برردرو بشانه لباس تعیین ایتدیلر * مرویدرکه حضرت عمر مدینه ده یول اوستنده یاتور کورور کوترم غایت پیر برعورته لازم اولان خدمت شرعیه لرین رضاءالله بالذات ایتمکه هر کیجه واروب ینه جکنی ایچه جکنی ایلتدکجه کندودن مقدم برکسنه واروب جمله خدمتی ادا ایتمش کوروب اوثوابلره کندو واصل اولمدیغنه دائما بحضور اولوب آندن مقدم وارمغه جالشوب عاجز اولدقده باری کیم ایدوکنی بیله یم دیو بر کیجه یولده کیزلندکده کوردیکه خلیفۀ زمان اولان حضرت ابو بکر ایمش (تقبل الله حسناته وضاعف اجوره ومثوباته واسکنه اعلی جنانه ورضی عنه وارفع درجاته (فصل در ارسال جیش اسامه) حضرت ابو بکرك ابتدا خلافتنده اول عملری بوایدیکه حضرت رسول علیه السلام مرض موتلرنده اسامه بن زیدی دمشق شامه قریب یرده سابقا غزوۀ موته دیدکلری محاربه ده پدری زیدی شهید ایدن کفار روم وعرب ایله جنك ایچون کبار مهاجرین وانصاره سردار ایدوب شهردن طشره ده قونمشلر ایکن رسول علیه السلام وفات ایتدکده ابو بکر آنلری کوندروب

(من اغبرت قدماه فی سبیل الله عز وجل حرمهما الله علی النار) حدیثی مفهومنجه مجرد قصد ثواب ایچون سردارلکیانجه خیلی یره دك بیان یوریوب نصیحتلر ایدوب شهره دوندی اسامهٔ عالی مقامه ابتدا قضاعه قبیله سندن موته نام محله دك قبائل عربی غارت ایدرك کیدوب یکرمنجی کونده انبی دیارنك اهلنه واروب کیمی قتل کیمی اسیر ایدوب پدرنی شهیدا ایدنی قتل ایدوب منصور ومسرور مدینه یه کلوب جمله مدت سفرلری قرق کون اولدی (فصل در قتال مرتدین) کتب سیرده اولان تفصیلاتك اجمالی بودر که رسول علیه السلام وفاتنده قبائل عربك اکثری مرتد اولوب ظاهر امرتد اولمیانلرك دخی بعضلری ویره کلدکاری انواع اموالکری زکاتی ویرمیوب عناد ایتدکارنده حضرت ابو بکر جمله سیله جنکه عزم ایدوب جمیع صحابه اولا مترددلر بعده راضیلر اولدقلرنده صحابه دن یوزکسنه ایله کندوسی مدینه دن مجلا چیقوب اوکیجه کفار عربك بعضی بونلری قوناقده شبخون ایدوب محکم جنك اولدقده بونلره شهردن یاردمجی یتشوب کفاری طاغدوب بعده آنده برقاچ کون اوتوروب عسکر جمع ایدوب غزایه توجه ایتدکده ابرام کبار صحابه ایله ابو بکر شهره دونوب خالد بن الولید شجاعتشعاری سردار ایدوب سابقا دعوای نبوت ایدن مسیلهٔ کذابله بعده سائر مرتدین وکفار عرب قبیله لریله هر طائفه یی ایمانه دعوت ونصکره جنك ایتمك امر ایتمکین خالد عسکرله کندوب بوالدهٔ مشهور عالم اولان حاتم طیك اوغلی اولوب صحابه دن اولان حضرت عدی قبائل بنی طیدن برینی نصیحتله ایمانه ومعاونته کتوروب بعده سابقا دعوای نبوت ایدن طلحهٔ کذاب اوستنه وار یلوب ابتدا کفاردن قرق نفردلاور دفعهٔ حمله ایتدکلرنده اکثر عسکر طاغلمغین خالد ظفر نشانه بالذات مردانه میدانه کیروب مسلمانلر دخی اطرافدن یوریوب خالد مجاهدك ایکی قلجی پاره لنجه کندوسی بالذات محکم جنك ایدوب کفاری طاغیدوب طلیحه بر بوکرك آتله شامه قاچوب اسیر اولنلر حضرت رسوله حاشاسب ایتمکین خالد جمیعسنی برخندق ایچنده آتشه یاقدی مزبور طلیحه حضرت عمر خلافتنده صدقله ایمانه کلوب بعده برغزاده شهید اولدی (فصل در ایمان بعض قبائل) مرویدر که خالد خیرطالب عدویه غالب اولدقده اطرافنده اولان قبائل مرتدیه بلوکار سچوب کوندروب آنلر دخی ایشتدکلرنده کیمی طوعا کیمی خوفا تکرار ایمانه کلوب خالد آنلرك آلات حربلرین آلوب کیمی ویروب کیمی مدینه یه کوندروب کندوسی عسکرله مسیلهٔ کذاب اوزرینه کتدی (فصل در وقعهٔ یمامه) مرویدر که قبائل عربدن ولایت یمنده نخلستان اولان

يمامه شهرنده ساكن قبيلهٔ بنى حنيفه مرتد اولوب آنلرك ایچلرنده حضرت رسول عليه السلام حياتنده حاشا دعواى نبوت ايدوب يوزاللى ياشنده اولان مسيلمهٔ كذاب اوزرينه خالد ماجد هجرتك اون ايكيسى ربيع الاولنده عسكرله واروب وقت طلوع شمسده صفلر باغليوب ايكى طرفدن مرارا عظيم حمله اولوب حتى قلجلردن علولر چيقوب مسلمانلر درت بيك كفار قرق بيك عدد اولوب قرآنده خاصة اشبو كافرلر حقنده (ستدعون الى قوم اولى بأس شديد) بيورلديغى اوزره قلجله جنكده غايت ماهرلر اولمغين مسلمانلرى اوچ كره طاغيدوب دردنجيده مسلمانلر كفار مستحق الرجوم اوستنه على العموم هجوم ايدوب حرب شديد وضرب مديد بديدار اولدقدنصكره جمله كفار قاچوب مسيلمه نك طورديغى بيوك باغچه كيروب دفع كرند ايچون قاپويى بندايتدكلرنده زمرهٔ انصار وجملهٔ ابراردن درتيوزنفر دلاورظفر آوركه ايچلرندن انس بن مالكك برادرى براء بن مالك هزبر معارك و پير مقتحم المهالك اولوب قديم الايامدن هرجنكه باشلاندقده حدت وشدتندن اولا دتريوب بعده غشى اولوب بعدالافاقه قان قشانمق عادتى ايدى جمله سى قلجلرينك قينلرين قيروب همان تيغ عريان بران جان ستانله كلمهٔ تكبير كويان عزم رزم بستان ايدوب ايچلرندن بربنى قلقان ايچنه قويوب نيزه لر ايله قالديروب باغچه ديوارين آشدقده قپويى آچوب لكن شهيد اولوب مسلمانلر كيردكلرنده كفار فرار ايتمسونلر ديو قاپوده بكچيلر قويوب بعده ايچروده محكم جنك اولدقده جناب حقدن عون ونصرت ايله وقت عصرده مسيلمهٔ كذاب ايله كفار خاكسار طعمهٔ شمشير آبدار اولديلر * اشبو جنك ظفر رنكده كفره دن يكرمى بيك يااون بيك يايدى بيكدن زياده جه كمسنه قتل اولنوب مشاهير صحابه دن حضرت عمرك برادرى زيد بن الخطاب وطفيل بن عامر الدوسى وسايب بن عثمان بن مظعون وثابت بن قيس بن شماس وابودجانه ايله بيله جمله مسلمانلردن بيك ايكيوز يابيك سكز يوز يامهاجريندن يتمش انصاردن دخى يتمش سائر مسلميندن بشيوز كمسنه شهيد اولوب لكن باقى قلان مسلمانلر جمله مجروح ايديلر حتى سردار اولان خالد مجاهد دمشكه يكرمى عدد جنك كوردم لكن هيچ برنده بنى حنيفه كبى جنكده ماهرو بلايه صابر اصلا برطائفه كورمدم * مرويدركه بقية السيوف اولان عبيد ونسوان وصبيان ايچلرندن اسير اولان بركافرك تعليميله ايرتسى كون سلاحلر كيوب اورى ايچندن كونشه قارشو ابراقدن كورندكلرنده مسلمانلر آنلرى جنكه قادر كامل آدملر صانمغين اول اسيرلر واسطه سيله كافرلر جمله مال ومناللرين ويرمك واهل واولادلر ينك نصفى اسيراولمق

اوزره صلحه راضی اولدیلر بعده جمله‌سی ایمانه کلوب مسلمانلر عمامه شهرنده اول وآخر جمله اون بش کون طوروب بعده مدینهٔ منوره یه کتدیلر (فصل در غزای عراق) مرویدر که حضرت ابو بکر خالدی‌یه سردارلق ایله کوندردکده بغداد قربنده کسرحاء ایله حیره‌شهرینه واروب نصارای عربدن اولان خلق ایله مصالحه ایدوب مغیشا شهرینه واروب خراب ایتدکده حیره شهری خلقنك املاکی اولمغین بوشهرك خلقی عهدی بوزوب سردار ایله جنك ایتدکلرنده رئیسلری قتل اولنوب کندولر قاچوب خالد خورنق شهرینه کیدوب حیره‌یه برسردار کوندروب واردقده آنلری محاصره ایله تضییق ایدوب درتیوز یاشنده اولوب حیره‌نك حاکمی اولان عمرو بن عبدالمسیح خالد ایله صلح ایدوب بعده خالد آنك چانتاسنده بر کیسه کوروب الوب اوبجی ایچنده بوشادوب بوندر دیوب عمرو دخی زهر قاتلدر که آخر عمرمده مغلوب اولورسم عسکرمك هلاکنی کوزمیم دیو کتورمشدم دیوب خالد ماجد (لن تموت نفس حتی یأتی أجلها) دیوب بعده (بسم الله خیر الاسماء ورب الارض والسماء لیس یضر مع اسمه داء) دیوب زهری کندو اغزنه آتوب یوطوب حاضر اولانلر منع ایده میوب توکل کاملی حرمتنه اکا اصلا ضرر ایتمیوب اکا کرامت وحضرت رسوله معجزهٔ پرغرابت ظهور ایتدی (بیت) اکر تیغ عالم بجنبد زجای * نبرد رکی تا نخواهد خدای (نثر) بعده خالد حیره‌ده طوروب بصره قربنده ایله شهرنی صلحله و بغداد قربنده سلاطین عجم تختکاهی اولان مداین شهرنی جنك ایله فتح ایدوب بعده طوردیغی یردن ولایت شام فتحنه سردار تعیین اولندی نتکم عن قریب ذکر اولنور (فصل درغزای بحرین وظهور کرامات) مرویدر که حضرت ابو بکر صحابه‌دن علاء الحضرمی یی بحرین ولایتنك مرتد اولان خلقیله جنکه سردار ایدوب یولده بر صحراده صوسزلقدن جمله عسکرله هلاکه یقلاشدقده متوکل حق جل وعلا اولان علاء باهر العلا طوارندن اینوب حاجت نمازین قیلوب (یاحلیم یاعلیم یاعلی یاعظیم اسقنا) دیدکده فی الحال دعاسی مستجاب ورویهوا پرسحاب اولوب عظیم یغمور یاغدی بعد قطع المنازل لب دریایه واصل اولوب مرتدینی دین بونلری ایشیدوب کیلری آتشه یاقغین مسلمانلر غمناك اولدقلرنده حضرت علاء ینه ایکی رکعت نماز قیلوب (یاحلیم یاعلیم یاعلی یاعظیم اجزنا) دیوب بعده مسلمانلره جوزوا دیوب بیله اولان حضرت ابو هریره ایدر صواوزرنده یورودك الله حقیچون بزم وطوارلریمزك اصلا ایاقلری یاش اولمیوب جمله عسکر درت بیك نفر ایدی بر روایتده یورودکری دریا بوزی برکونلك یول ایدی دیمشلر حتی بیله اولان برشاعر

ماهر بو كرامت عظيمه حقنده ديديكه (نظم) الم تر ان الله ذلل بحره * وانزل بالكفار احدى الجلائل * دعانا الذى شق البحار فجاءنا * باعظم من فلق البحار الاوائل (نثر) مروى يدركه دريائى كچدكارنده ولايت بحرينده بحر وزننده هجر شهرنه واروب بعد المحاربه خلقنى اسيرايدوب بعد وفات النبى صلى الله عليه وسلم ويرمز اولدقلرى خراجلرين ويرمكه باشلديلر سابقا حضرت رسولك مكتوب شريفلريله من بور علا بحرين پادشاهى منذر بن ساوى يى دينه دعوته واروب اكثر اهل ولايتله ايمانه كلمش اولوب دين يهود ومجوس اوزره باقى قلانلرى خراج ويرمك اوزره ايديلر * مروى يدركه خراج ويرمكه عناد ايدن ولايت بحرين خلقنك سائر طائفه لرى قوت مسلمينى كوروب اهل هجر كبى مصالحه ايتديلر زمرهٔ مؤمنين سالمين وغانمين مدينه يه دوندكارنده حضرت علا يوركن اغريسندن يولده وفات ايتديلر صو بولنمامغين يوغيوب قفتانيله دفن اولنوب آز زماندنصكره يولده صو بولنمغين دونوب قبردن چيقاروب سنت اوزره غسل وتكفين ايچون قبرينى آچدقلرنده ايچنده ميتى بولنميوب تعجب ايتدكارنده عسكردن برى بن انى وفات ايدركن (ياعلى ياعظيم ياحليم اخف موتى ولاتطلع على عورتى احدا) ديديكنى ايشتدم ديدكده مسلمانلر دونوب كتديلر بودخى علانك كرامتندن ايدى (فائده) كتاب صفوه ده مذكوردركه بصره ده بركسنه نك قولاغنه طاش كيروب جمله اطبا اخراج وعلاجندن عاجز قالوب المى نهايته ايردكده حسن بصرى شاكردلرندن برى آنى كورمكه واروب سكا درمان اولورسه علاء حضرمى دعاسندن اولور ديو تعليم ايتدكده حريف الم اليف آنى اوقودقده فى الحال بالطف رب متعال قولاغنده اولان طاش بلاسبب حدت وشدت ايله چيقوب چاق ديواره طوقنوب خسته يه شفا وصفا حاصل اولدى (فصل) تاريخ الخلفاده حضرت ابو بكر رضى الله عنه مرتد اولان طائفه لردن اهل ولايت عمانه صحابه دن عكرمه بن ابى جهلى ودخى اهل حيره يه مهاجرينن دن ابى بن اميه يى وبرطائفه يه دخى زياد بن لبيدى كوندردى دينوب امانه كيفيتله كوندرديكى بيان اولنميوب بو عبدا حقر تفصيلنه ظفر بولمامغين اشارتله قناعت اولندى لكن كتب سيرده طائفهٔ عربدن ولايت عمان پادشاهى سابقا مكتوب رسول عليه السلام ايله ايمانه كلمشدى ديو مذكوردر (فصل در غزوات وفتوحات ولايت شام) معتبرات متفرقه ده اولان كمال تفصيلك اجمالى بودركه حضرت ابو بكر مرتد اولان قبائل عربك كيمنى قتل ايدوب كيمنى تكرار ايمانه كتوروب خراج ويرمكه عناد ايدنلرى دخى جبر وقهر ايله راضى

ایتدکده کفار روم‌له جنکه نیت ایدوب بعد المشاوره عشرهٔ مبشره‌دن ابوعبیدة
ابن الجراحی ومعاویه‌نك برادری یزید بن ابی‌سفیانی وشرحبیل بن حسنه‌یی سردار
ایدوب بعده دیار یمنده اولان قبائل مسلمینی غزایه کوندرمکه دعوت ایدوب جم
غفیر کلدکده اولا یزیدی صکره شرحبیلی صکره یمن عسکرین وافر قبائل عرب
ایله ابوعبیده‌یی کوندروب سردار یانجه ابو بکر مجرد ثواب ایچون پیان یورویوب
بعد النصایح والوصایا وداعلشوب قیصر روم اولان هرقل بی‌عقل خبر آلدقده
فلسطیندن دمشقه آندن حمصه آندن انطاکیه‌یه واروب آنده عظیم عسکر
جمع ایدوب ابوعبیده شام یانده عمان ولایتندن مآب شهرینه واروب خلق
چیقوب اثناء محاربه‌ده ایچرو قاچوب بعد المحاصره صلح اولوب بعده مسلمانلر
جابیه‌یه واروب کفارك عظیم عسکر جمعنه تدارکلرین خلیفه مکتوبله ایشتدکده
هجرتك اون ایکیسنده مدینه‌دن مکه‌یه واروب حج ایدوب کلدکده اوقات
متفرقه‌ده اولا بیك بعده بوز بعده اللیدن زیاده‌جه بعده یمنده قبیلهٔ همداندن
بیکدن زیاده‌جه بعده بنی سلیمدن یوز عدد بعده برقاچ قبیله‌دن ایکیوز کمسنه
کوندروب سرداره واصل اولدیلر بعده وافر عسکرله عمرو بن العاصی دخی
کوندروب یولده عمرو قبائل عربدن نیجه‌لری بیله اویدروب جمله ایکی بیك
کمسنه ایله واروب عمر وفلسطین شهرینك یزید بلقا شهرینك شرحبیل حمص
قربنده اردن یاخود ولایت بصره‌ده حوران شهرینك ابوعبیده جابیه‌نك اوزرنده
قرار ایدوب بعده مسلمانلردن بعض باوکلر بعض کفار ایله برقاچ یرده محاربه‌لر
ایدوب اکثرنده مسلمانلر کفاری صیوب قاچروب بریسنده بعض مسلمانلر شهید
اولوب بعده هرقلك برادری تدارق یتمش بیك عسکر ایله فلسطین قربنه
کلدی (فصل در امارت خالد بغزای شام) عموم هجوم کفار روم مشئوم حضرت
ابو بکره مکتوب ایله معلوم اولدقده حقنده رسول علیه السلام (نعم عبدالله
واخوا العشیرة خالد بن الولید وسیف من سیوف الله سله علی الکفار والمنافقین)
بیو ردیغی ذوالبطش الشدید والرأی السدید خالد بن الولید که امر حرب ووغاده
طالعی کشاده اولوب بیرکارزار بلکه ابر آتش بار ایدی سابقا ممالك عراق فتحنه
کوندرلمش اولمغین اکا مکتوب کوندروب جمیع عساکر شامه آنی سردار ایتدکده
مقدما عراقده نیجه فتحلر ایدوب حیره شهرنده ایکن یانده اولان مسلمانلرك
نصفنی آنده برسردار ایله قویوب همان سکز یوز اللی آدم ایله کندوسی کفار
غافللر ایکن اردلرندن کچوب عجله ایله وارمق ایچون برغایت صعب مخالف یولدن

کیدوب نیجـه بلالر چکوب یولـده اوچ طائفه‌یه اوغرایوب هر برینی قیروب قاچروب ماللر واسـیرلر آلوب تدمر شهرینی دخی بعد المحاصره خلقیـله مصالحه ایدوب بعده شامده ولایت حورانه کلوب غارت ایدوب بصری ایله بعلبـکدن کفاره ایکیشر بیـك یاردمجی کلوب هر برینی ایکیوز کسـنه ایله مسلمانلر صیوب قلعه‌یه قاچروب بعده شهر خلقی چیقوب مسلمانلره اوق سرپوب ایرتسی بش بیك کافر چیقوب بیـك ایکیـوزدن زیاده‌جه مسلمانلره ایکی کره حمله ایدوب بونلر طوروب بعده بونلر حمله ایتدکلرنده کفارك اکثری قتل اولنوب شـهره هجوم اولندقده اهل شهر رجاسیله مصالحه اولندی * فی الحال خالد طائفهٔ عربدن اهل شام اولان قبیلهٔ غسان پادشاهی حارث بن الایهمی مرج الصفرده غارت ایدوب عسکرینك کیمنی قتل کیمنی اسیر ایتدی (فصل در وقعهٔ محاربهٔ اجنادین) ابوعبیده ایله خالد دمشقده جمع اولوب کفارله جنکده ایکن ینه کفارك اجنادینده عظیم جمعیتلری اولدیغنی ایشیدلدکده فلسطینده اولان عمروه بصری‌ده اولان شرحبیله برغیرده اولان یزیده جمله مز اجنادینده جمع اوله‌لم دیو خبر کوندروب بعده بوایکیسی توجه ایتدکده کفار دمشـق درعقب یتشوب جنکده کفره صینوب اوچ میل یره‌دك مسلمانلر آنلری قیروب قووب باقیلری قاچوب دمشقه کیردیلر بعده بش سردار مسلمین جمله عسـکرلریله اجنادینده جمع اولوب هجرتك اون اوچنده جمادی الاولینك یکرمی سکزنده سبت کونی نصف نهارده کفار ایله مقابله اولنوب مسلمانلره اوق سرپوب بعده صاغدن وصولدن یوریوب حمله ایتدکلرنده مسلمانلر دخی بالرجل والخیل مانند سیل پرویل دفعةً هجوم ایتدکلرنده زمرهٔ کفره (کأنهم حمر مستنفرة فرت من قسورة) ناچار فرار ایدوب مسلمانلردن یدی سکز کسنه شهید اولوب کفاردن سردارلریله اوچ بیك کسنه قتل ونیجه‌لر دخی اسیر اولوب باقیلری اطرافه قاچوب قلعه‌لره کیروب جمله ماللری مسلمینه غنیمت اولدی اشبو خبر بشارت اثر حضرت ابوبکرك خسته‌لکنده کلوب اول کون وفات ایتدی * مرویدرکه بعد غلبة المسلمین بش سردار نصرت آیین اتفاقله واروب دمشـق شهرینی اطرافندن محاصره ایتدیلر (فصل در وقعهٔ مرج الصفر) مرویدرکه زمان محاصره‌ده احیانا جنکلر اولوب بعده هرقل دمشقه یاردمه بش بیـك کافر کوندروب اهل حمص ودمشق دخی جمع اولوب جمله اون بش بیـك کفـار ایله مسلمانلر جنك ایتـدکلرنده کفره صینوب معرکه‌ده اوچ بیکه قریب کافر قتل ونیجه‌سی دخی اسیر اولدی باقیلری طاغلوب دمشقه حمصه هرقله قاچدیلر اشـبو محاربه وقعهٔ اجنادیندن یکرمی کون صکره

ایدی بعده مسلمانلر دونوب ینه دمشق شهرنی محاصره ایدوب بو اثناده مدینه‌دن حضرت ابو بکرك وفاتی وحضرت عمرك خلافتی خبری کلدی (فصل در وفات حضرت ابو بکر رضی الله عنه) سبب موتنده اختلاف اولنمشدر ابن عمر قولنجه حضرت رسولك فراقنه دوكیوب دمادم ضعفی ارتوب ایچه‌رلر قولنجه بعض یهودیلر طرفندن بر یلده هلاك ایده‌جك زهر یدیرلمکین تدریجله ضعیف اولوب واقدی قولنجه صوغوق کونده غسل ایتمکین اون بش کون محموم اولوب جماعتله نمازی حضرت عمر قیلدی بعضلر قولنجه غم فراق حضرت رسول اللهدن مرض سل عارض اولوب محصل مرض موتنده طبیب کتورملك ایستدکلرنده کندو قومیوب بنی طبیب کورمشدر دیوب نه دیدی دیدکلرنده (انی فعال لما ارید) دیدی دیوب طبیبدن مرادی حضرت رب حکیم ایدوکنی رمز ایله تفهیم ایدوب آخر کلامی (رب توفنی مسلما والحقنی بالصالحین) اولدی ابن اسحاق قولنجه هجرتك اون اوچنده جمادی الآخره‌نك یکرمی ایکیسنده جمعه کونی قول اکثر اوزره صالی کیجه‌سی وقت عشاده وفات ایتدی التمش اوچ یاشنده اولوب اوتوز یدی یاشنده ایمانه کلدی وصیتی اوزره میتنی خاتونی اسما بنت عمیس یودی (کرامات) کتب معتبره‌ده محرردر که دفن ایچون حجره حضرت رسولی آچمق ایستیوب (هذا ابو بکر الصدیق اشتهی ان یدفن عند النبی صلی الله علیه وسلم) دیو بعض صحابه ندا ایتدکلرنده باب حجره قدرتدن آچلوب برروایتده (ادفنوه کرامة) دیو برروایتده (ضموا الحبیب الی الحبیب) دیو هاتفدن برصدا کلدی * مرویدر که وفات رسولده کی کبی اهل مدینه کریان ونالان وغمناك وحیران اولوب حضرت رسولك تابوتنه قویوب نمازنی حضرت عمر قیلوب قبر ایچنه اوغلی عبدالرحمن ایله عمر وعثمان وطلحه قویوب کیجه ایچنده دفن ایتدیلر * مدت خلافتی ایکی ییل اوچ آی طقوز یا یدی یا اون یا یکرمی التی کون ایدی دیمشلر مکه‌ده ساکن اولان باباسی ابو قحافه چوقدن اعمی اولوب التی آی نصکره طقسان یدی یاشنده وفات ایتدی مکه فتحنده ایمانه کلمشدی * مرویدر که حضرت عمر حضرت ابو بکرك دفنندن دوندکدنصکره بو مرثیه‌یی دیمشکه (نظم) ذهب الذین احبهم * فعلیك یادنیا السلام * لاتذکرون العیش لی * فالعیش بعدهمو حرام * انی رضیع وصالهم * والطفل یؤلمه الفطام (فائده) مرویدر که ابو بکرك وفاتنده براقچه التونی قالمیوب کیدوکی قفتانی دخی سابقا بیت المالدن ویرلمش اولمغین خدمت مسلمین تمام اولدی دیو ینه بیت الماله رد اولنمق وصیت ایدوب حضرت عمر خلیفه اولوب اکا تسلیم اولندقده (رحمك الله یاابابکر لقد اتعبت من جاء بعدك)

دیدی فی الحقیقه چاق بو قدر زهد وورع وتقوی وعدم حب دنیا اعاظم مراتب کمالدر و بو ندن زیاده اولمق محالدر (رضی الله عنه وارضاه وجعل فی اعلی الجنان مأواه (فصل در جمع قرآن) کتاب الاتقان سیوطیده اولان تفصیلك اجمالی بودر که قرآن عظیم الشان جمله اوچ کره جمع اولنمشدر ۱ حضرت رسول علیه السلام جمعیدر که بتون سوره‌لر و بعض آیتلر نازل اولدقجه قرآن یازمغه مخصوص اولان کاتبلره اوقیوب کیمی دری و تخته پاره‌لر بنه کیمی کوکاره و یصی طاشلره و خورما چبوقلر بنه وسمر تخته سنه یازدیروب بعض آیتلر دخی نازل اولدقده بونی فلان سوره‌نك فلان آیتی التنه یازك دیو امر ایدوب بو اسلوب ایله جمیع آیات قرآنی شمدیکی ترتیبی اوزره یازدیروب لکن بعض آیت کریمه نسخ اولنمق احتمالنه بناء جمیع قرآنی شمدیکی مصحف ترتیبی اوزره بر یره جمع ایتدرمیوب ومتفرق یازلمش اولوب جمله‌سی بر یرده موجود اولمیوب صحابه‌نك بعضنده اولان بعضنده یوغیدی ودخی هر ماه رمضانده بر کره ایچون رمضاندنبرو نقدر سوره وآیت نازل اولدیسه حضرت رسول علیه السلام جبرائیله عرض ایدوب یعنی انلردن اوقیوب جبرائیل علیه السلام دکلیوب کتابله مقابله ایدرکبی ازبردن تطبیق ایدوب وفات ایده‌جکاری سنه‌نك رمضاننده بوخصوص ایچون حضرت جبرائیل ایکی کره کلدی ۲ ایکنجی جمع حضرت ابو بکر جمعیدر که محاربهٔ یمامه ده حافظ قرآن اولنلردن نیجه صحابه شهید اولدقده بعض آیات وسور قرآن انقراض حفاظ ایله ضایع اولمق خوف اولنوردیو حضرت عمر التماسیله حضرت ابو بکر مقدما کاتب قرآن اولنلردن زید بن ثابته جمع آیات وسورهٔ قرآن امر ایتدکده صحابه‌نك هر برنده نه مقدار نسنه وار ایسه کتوردوب هر یازلمش یاحفظ اولنمش اولان مقداری حضرت رسولك حضورشریفنده یازلدیغنه یاخود وفاتلری سنه سنده جناب شریفلرینه عرض اولندیغنه ایکیشر کمسنه شهادتلر ایله کاغد اوستنه یازوب جمله قرآنی صحیفه‌لرده جمع ایدوب بعد المشاوره اسمنی مصحف قویوب ونسخهٔ شریفه‌یی حضرت ابو بکر آلوب بعد الوفات حضرت عمر آلوب بعد الوفات حضرت عمرك قزی وحضرت رسولك خاتونی حضرت حفصه آلوب بعده آنك الندن حضرت عثمان الدی ۳ اوچنجی جمع هجرتك یکرمی بشنده حضرت عثمان جمعیدر که حضرت رسول علیه السلام زماننده برو قرآن عظیمك بعض کلماتی یدی درلو لغت عرب ایله اوقنوب بعده خلق ایچنده انواع لغات قبائل عرب اختلافیله چوغالوب کلی نزاعه واردقده حضرت عثمان ایشیدوب حفصه دن مصحف ابو بکری کوچك صندوغیله کتوردوب زید بن ثابته واون بر کاتبه دخی

امر ایتمکین جمع اولوب هر آیتی وسوره یی حضرت رسول علیه السلام نیجه اوقوتمشلر ایدوکنی اهتمام تام ایله صوروب بیلوب بعده جمله قرآنی همان لغت قریش اوزره اتفاقله یازوب چاق شمدیکی ترتیب واسلوب اوزره یدی عدد مصحف شریف یازیلوب بری مکه یه بری شامه بری یمنه بری بصره یه بری بحرینه بری کوفه یه کوندریلوب بری دخی مدینه ده الیقونوب لغت قریشدن غیری سائر لغتلر ایله یازمغی واوقومغی بالکلیه منع ایدوب امت محمده اختلاف دوشمامکیچون سائر لغتلر ایله یازیلان مصحفلری آتشه یاقق امر ایتدی بعده جمیع دنیاده اولان مصحفلر اشبو یدی عدد نسخهٔ شریفه دن یازیلوب شایع اولدی (محرره) حق تعالی ایده شایع انکله عملی * تابع ایده اکا دنیاده جمیع مللی (فصل در اولاد حضرت ابو بکر) مرویدر که جمله اوچ اوغلی واوچ قزی واراید یکه بونلردر (عبد الله) اکبر اولادیدر که سابقدن ایمانه کلوب لکن مکه فتحنه دك غزوات رسولده بیله اولدیغی معلوم اولمیوب اما فتح مکه وحنین وطائف غزالرنده حضرت رسولله بیله اولوب غزای طائفده اوق یاره سندن مجروح اولوب باباسنك اول خلافتنده یاره سی آچلوب آندن وفات ایدوب اولادی قالمدی (عبد الرحمن) کتاب الاستیعابده اکبر اولاد ابو بکر یوردینوب مرویدر که زمان کفرنده تیرانداز و بهادر اولمغین بدر واحد غزالرنده کفار ایله بیله اولوب بعده صلح حدیبیه ده ایمانه کلوب اسمی عبد الکعبه ایکن رسول علیه السلام عبد الرحمن قودیلر وقعهٔ یمامه ده یدی نفر کافر قتل ایتمشدر لطیفه جی کشاده طبع کسنه اولوب محاربهٔ یوم جملده همشیره سی حضرت عائشه نك عسکرندن اولوب حضرت معاویه اوغلی یزیده کندودن صکره خلافت ایچون بیعت الدقده عبد الرحمانه یوز بیك اقچه کوندردکده (لا ابیع دینی بدنیای) دیوزد ایدوب مکه یه کیدوب انده هجرتك اللی او چنده او یقوایچنده بلاسبب وفات ایدوب محمد آدلو براوغلی واراید یکه اودخی صحابه دن ایدی (محمد بن ابی بکر) هجرتك اونده طوغوب والده سی جعفر بن ابی طالبك خاتونیدر که جعفر شهید اولدقده ابو بکر نکاحلنوب اودخی وفات ایتدکده جعفرك برادری حضرت علی نکاحلنوب محمدی اوغلی کبی رعایت ایدوب حضرت علینك هر جنکده سر عسکری اولوردی زهاد صحابه دن ایکن اشاغیده بیان اولنه جق وجهله حضرت عثمانك قتلنه سبب اولوب بعده معاویه خلافتنده حضرت علی انی مصره حاکم ایدوب کوندروب هجرتك اوتوزسکزنده معاویه حضرت عثمان انتقامیچون محمدك اوزرینه عسکر کوندروب جنکده قاچوب برخرابه ده برمیت حمار ایچنه کیردکده جیفه ایله

بيله آتشه ياقديلر قول اكثر اوزره جنكده قتل اولنوب بعده جيفهٔ جمارا بچنه
قويوب آتشه ياقديلر بعضلر قولنجه صاغ ايكن قويوب ياقديلر مقدما يوم جملده
همشيره سی حضرت عائشه برخصوص ايچون بو كاسهوايله انجنوب (احرقك الله) ديو
بددعا ايتمشدی (اسما) حضرت ابو بكرك بيوك قز يدر عبدالله والده سندندز برادری
محمددن بيوك اولوب اوائل نبوتده ايمانه كلمشدر حضرت رسوله هجرتده يوله
كتورمكيچون در يدن سفره نك آغزن بغلامغه قوشاغنی ايكی پاره ايتدكده ذات
النطاقين ديو لقب قونمشدی عشرهٔ مبشره دن زبيرك خاتونی اولوب اندن اولان
اولادی باب اقرباء حضرت رسول عليه السلامده كچمشدر يوز ياشنه واروب ديشلری
صاغ دوكلميوب اوغلی عبداللهی حجاج ظالم مكه ده قتل وصلب ايتمكين اغلامقدن
از زماندنصكره اسما اعمی اولوب وفات ايتدی (عائشة الصديقه) رضی الله عنها
عبدالرحمن والده سندندر حضرت رسولك خاتونی اولمغين باب ازواج رسول عليه
السلامده احوالی كچمشدر (ام كلثوم) والده سی بوكا حامل ايكن حضرت ابو بكر وفات
ايدوب بيودكده همشيره سی عائشه بونی عشرهٔ مبشره دن طلحه يه نكاح ايدوب
اندن زكريا ويوسف آدلو اوغلاری عائشه آدلو قزی اولدی (فصل) امام ذهبی
ايدر امت محمددن برقاچ كسنه بر فنده فريد عصر ووحيد دهر ايديلر * اولا صحابه دن
حضرت ابو بكر علم انسابده عمر قوة فی امر اللهده عثمان حياده علی قضاده ابی بن
كعب قرآنده زيد بن ثابت فرائضده ابو عبيده امانتده ابن عباس تفسيرده ابو ذر
صدق لهجه ده خالد بن الوليد شجاعتده * ثانيا تابعيندن حسن بصری وعظده وهب
ابن منبه قصصده ابن سيرين تعبيرده امام نافع قرائتده امام ابو حنيفه فقهده ابن
اسحاق مغازی وسيرده مقاتل تأويلده كلبی قصص قرآنده * ثالثا مشايخ وعلمادن
فضيل بن عياض عبادتده خليل بن احمد علم عروضده سيبويه نحوده امام مالك علم
حديثده امام شافعی فقه وحديثده ابو عبيده عربيده علی بن احمد المزنی علالده
يحيی بن معين رجاده ابو تمام شعرده امام احمد بن حنبل علم سنتده امام بخاری نقد
حديثده شيخ جنيد بغدادی تصوفده محمد بن نصر المروزی علم اختلافده جبائی
مذهب اعتزالده امام اشعری علم كلامده محمد بن زكريا علم طبده ابو معشر بلخی علم
نجومده ابراهيم كرمانی تعبيرده ابن نباته خطبه ده يعنی علم انشاده ابو الفرج اصفهانی
محاضره ده ابو قاسم الطبری عواليده ابن حزم ظاهرده ابو الحسن البكری كذابلقده
حريری مقاماتده يعنی طرز خاص وبلاغت اوزره مقامات آدلو كتاب تأليفنده

ابن منده سرعت رحله ده متنبی شعرده موصلی غناده یعنی خوب آوازلقده صولی شطرنج بازلقده خطیب بغدادی سرعت قرائتده علی بن هلال حسن خطده عطاء السلمی خوفده قاضی فاضل علم انشاده اصمعی نوادرده اشعب حرص وطمعده معبد خوب آوازلقده ابو علی بن سینا علم فلسفه ده

باب ثانی دراحوال عمر الفاروق رضی الله عنه

(نظم) یار ثانی عمر درر عادل * حامئ حق وماحئ باطل * باطلی حقدن اولدی چون فاروق * سر سنجاغی ایردی تا عیوق * چون انك عدلی اولدی نوش روان * اونوتدی زمان نوشروان * اولدی چون شمع کبی راست زبان * دیدی پیغمبرا کاشمع جنان * اولدیغیچون اوسایهٔ رحمان * سایه سندن قاچردی هر شیطان * کر نبی کلسه بعد عهد رسول * دیدی احمد عمر اولیدی اول * و یردی اسلامه عدلله رونق * ارتوره رحمتنی حضرت حق (فصل درنسب وحلیه وایمان او) عمر بن الخطاب بن نفیل بن عبد العزی بن رباح بن قرط بن رزاح بن عدی بن کعب در * نسبی حضرت رسولله وابو بکرله کعبده جمع اولور ابو جهلك همشیره زاده سی اولوب حضرت رسولدن اون اوچ یااون طقوز یایکرمی بر یاش کوچکدر قبل الایمان قریش ایچنده اعیان واشرافك بریسی دخی بو اولوب * مرو یدرکه قره یاغز جسیم وغایت بلندقامت و کوزلری قیزل واحول یعنی شاشی ایدی بیقلرینك اوچی صاری شیئ اولوب غمناك اولدقجه یافکر ایتدکجه بیقلرینك اوجنی بورردی بیقلرینك وصقالنك قیللری چوق وصیق اولوب لکن بکاقلرینك قیللری آزایدی صول الینی صاغ الی کبی نیجه دیلرسه قوللانوردی صاغ الیله صول قولاغن طوتوب اکره یاپشمه دن صچرایوب آته بنردی مهابتی وقوت قلبی حدنهایتده ایدی مکه ده نبوت حضرت رسولك التنجی یلنده اوتوزاوچ یایکرمی بدی یاشنده ایکن تاریخ الخلفاده قرق نفرار اون برنفر عورت یااوتوزطقوز ار یکرمی اوچ عورت یاقرق بش ار اون برعورتدنصکره ایمانه کلدی دینوب لکن کشافده ابن عباس قولنجه اوتوزاوچ ار التی عورتدنصکره ایمانه کلدی دینوب بوذکر اولنان ارلروعورتلر جفای قریشدن اذن رسولله ولایت حبشه دفعهٔ ثانیه ده هجرت ایدوب انده ساکن وموجود اولان سکسان اوچ یاسکسان ایکی اراون سکز یایکرمی برعورتدن ماعدا ایدیلر حضرت عمرك کیفیت ایمانده اقوال کثیرهٔ مفصله اولوب محصلی حضرت رسولك جناب حقدن رجاسی سبب اولمشدر زیرا ابو جهلله عمر قریش ایچنده غایت صلابتله موصوف ومهابتله معروف اولمغین

رسول علیه السلام بزمانده (اللهم اعز الاسلام باحب هذین الرجلین الیك بعمر ابن الخطاب او بابی جهل بن هشام) دیو برزمانده دخی (اللهم اعز الدین بعمر) دیو برزمانده دخی (اللهم اعز الاسلام بعمر بن الخطاب خاصة) دیو دعا ایتمشلردر (فصل) فاروق لقبیله مشهور اولدیغنك سببنده تاریخ سیوطیده بنه کندودن مرویدرکه مکه ده حضرت رسوله وارد قده موجود اولان صحابه یه کفار جفا ایتمامکیچون ارقم بن ابی الارقك خانه سنده صحابه ایله پنهان کوروب ایمانه کلدکده یارسول الله دین حق اوزره دکلیور دیوب بلی دید کارند پس نیچون کیزلنورز قالقکز آشکاره اولهلم دیوب حضرت رسولی اصحابیله قالدیروب کعبه یی طواف ایچون حرمه کیردکارنده کفار قریش بو جرأت وشوکتی کوروب بحضور اولدقلرنده حقی باطلدن فرق ایتدیکیچون یعنی آیر دیغیچون رسول علیه السلام بوکا فاروق دیو لقب قودیلرکه معناسی مبالغه ایله یعنی غایت چوق فرق ایدیجی دیمکدر * مرویدرکه عمر ایمانه کلدکده جبرائیل نازل اولوب (یامحمد استبشر اهل السموات باسلام عمر) دیدی تفاسیرده مذکوردرکه فاروق لقبنه سبب بودرکه بر یهودیله برمنافق بردعواده حضرت رسوله مرافعه اولوب شرعله یهودی یه حکم ایتدکلرنده منافق راضی اولیوب خصمنی عمره چکوب مابینمزده سن حکم ایله دیوب یهودی یه حضرت رسول حکم ایتدیکنی دیدکده حضرت عمر سزقپوده طوریکز ایچروده برمهمم واردر کوروب دعواکزفصل ایدهیم دیوب ایچرو کیروب قلجن طاقنوب چیقدی فی الحال منافقی قتل ایدوب حکم رسولی قبول ایتمیانك دعواسنی بویله فصل ایدرم دیدکده حضرت رسوله همین جبرائیل امین کلوب عمر حقله باطلی فرق ایتدی دیو خبرویردکده رسول علیه السلام عمره انت الفاروق دیو خطاب ایتدیلر ایکی صحیفه مقداری اشاغیده اشبو قصه غیری وجهله روایت اولنمشدر نظر اولنه (فصل) مکه دن مدینه یه هجرتی خصوصنده حضرت علیدن مرویدرکه هجرت ایدنلرده عمردن غیری آشکاره هجرت ایتمش برکمسنه بیلم هجرته عزیمت ایتدکده قلجن طاقنوب یاینی چکنه الوب النده برقاچ اوق طوتوب کبار کفار قریش اشرار فارشولرنده کعبه یی طواف ایدوب نماز قیلوب بعده انلرك یانه کلوب (شاهت الوجوه) دیوب بعده کیمکه والده سنی مصیبته واوغلنی یتیملکه وخاتوننی طوللغه براقق ایسترسه بکا مکه شهرینك صحراسنده کلسون دیوب کتدکده خوفلرندن اردنجه اصلا برکمسنه کتمدی * مدینه ده طائفهٔ انصاردن براء بن الغازب ایدرمهاجریندن بزه ابتدا کلنلر مصعب بن عمیر بعده ابن ام مکتوم بعده عمر بن الخطاب ایله یکرمی

سوارايدي حضرت رسول نه حالده در صورديغمزده اردمزجه كلمك اوزره درلر ديديلر (فصل) فضائلى حقنده احاديث كثيره اولوب فضائل ابو بكرده اشتراك اوزره ذكر اولنانلردن ماعدا مخصوص اولنلر ينك بعضلرى بودركه اوقات متفرقه ده رسول عليه السلام (لو كان بعدى نبى لكان عمر بن الخطاب) ودخى (عمر سراج اهل الجنة) ودخى (ان الله جعل الحق على لسان عمر وقلبه) ودخى (يا ابن الخطاب والذى نفسى بيده مالقيك الشيطان سالكا فجا قط الاسلك فجا غير فجك ودخى (ان الشيطان لم يلق عمر منذ اسلم الاخر لوجهه * ودخى (ما فى السماء ملك الا هو يوقر عمر ولا فى الارض شيطان الا و يفر من عمر) ودخى (ان الحق بعدى مع عمر حيث كان) بيورمشدر ودخى من ابغض عمر فقد ابغضنى ومن احب عمر فقد احبنى وان الله باهى الملائكة بالناس عشية عرفة عامة وباهى بعمر خاصة وانه لم يبعث نبيا الاكان فى امته محدث وان يكن فى امتى منهم احد فهو عمر) ديوب بعض صحابه نيجه محدث يارسول الله ديدكلرنده (يتكلم الملائكة على لسانه) ديديلر ودخى حضرت رسوله جبرائيل كلوب (اقرأ عمر السلام واخبره ان غضبه عز ورضاه حكم) ديدى ودخى بركون رسول عليه السلام عمره اشارت ايدوب (هذا غلق الفتنة لايزال بينكم وبين الفتنه باب شديد الغلق ماعاش هذا بين اظهركم) ديوب ودخى بركون رسول عليه السلام (قال لى جبريل ليبك الاسلام على موت عمر) بيورمشدر واقعا امت محمد ايچنده فتنه وفساد ابتدا بونك وفاتندنصكره تدريجله ظهور ايتمكه باشلدى نتكيم تفصيلى باب حضرت عثمانده كلور (فصل) فضيلتى حقنده صحابه وغيريدن كلمات كثيره وار دركه بعضى بودر ١ حضرت ابو بكره مرض موتنده بعضلر عمر غضبلو كشيدر انى بزه خليفه ايتديككچون ربكه نه جواب و يررسن ديدكده (اقول له وليت عليهم خيرهم) ديدى ٢ حضرت على (اذا ذكر الصالحون فحيهلا بعمر ماكنا نستبعد ان السكينة تنطق على لسان عمر) ديوب ٣ حضرت ابن مسعود (لوان علم عمر وضع فى كفة ميزان ووضع علم احياء الارض فى كفة لرجح علم عمر بعلمهم ولقد كانوا يرون انه ذهب بتسعة اعشار العلم ٤ ودخى (اذا ذكر الصالحون فحيهلا بعمر ان كان عمر اعلمنا بكتاب الله وافقهنا فى دين الله) ديوب ٥ حضرت حذيفه كأن علم الناس كان مدسوسا فى الجحر مع عمر ٦ ودخى (والله لا اعرف رجلا لايأخذ فى الله لومة لائم الاعمر) ديوب ٧ حضرت عمر كندوسى كعب الاحباره بنم اوصافمى كتب سابقه ده نيجه بولورسن ديدكده (امير شديد لايأخذه فى الله لومة لائم ثم يكون من بعدك خليفة تقتله فئة ظالمه ثم يكون البلاء)

دیدی ٨ حضرت جعفر صادق (انابریء ممن ذکر ابابکر وعمر الابخیر) دیمشدر
(فصل در موافقات عمر) تاریخ الخلفاء اسیوطیده مذکوردرکه حضرت عمر
اموردینیه ودنیویه دن برشیئه بی معقول کورسه اکثریا مرادنه موافق آیت نازل
اولوردی ١ مکه ده ایکن (یارسول الله لواتخذنا من مقام ابراهیم مصلی) دیدکده
(واتخذوا من مقام ابراهیم مصلی) آیتی ٢ مدینه ده یارسول الله یدخل علی نسائك
البر والفاجر فلو امرتهن یحتجبن) دیدکده مشهور اولان حجاب آیتی ٣ ازواج
رسول الله علیه السلام برخصوص ایچون جمع اولدقلرنده (عسی ربه ان طلقکن ان یبدله
ازواجا خیرا منکن) دیدکده چاق بونك عینی اولان آیت ٥ بدر غزاسیچون
مدینه دن چقمغه رسول علیه السلام صحابه یه طانشدقده عمر چیقمغی رأی ایتدکده
(کما اخرجك ربك من بیتك بالحق وان فریقا من المؤمنین لکارهون) آیتی ٥
بنه بدرده کفار اسیرلر یچون رسول علیه السلام صحابه یه طانشوب ابو بکر قتل
ایله دیوب عمر قتل ایله دیوب رسول علیه السلام ترحما توقف ایتدکده (اولا
کتاب من الله سبق لمسکم فیما اخذتم فیه عذاب عظیم) آیتی کلوب عمرك رأیی
صواب ایدوکی ظاهر اولدی ٦ امر تحریم خمر رجاسنده (اللهم بین لنا فی الخمر
بیانا شافیا) دیدکده حرمت خمر آیتی ٧ (ولقد خلقنا الانسان من سلالة
من طین) آیتنی عمر ایشیدوب قدرة اللهه کمال تعجبندن (فتبارك الله احسن الخالقین)
دیدکده چاق آنك عینی اولان آیت نازل اولدی ٨ رئیس المنافقین اولان ابن
ابی بن سلول وفات ایتدکده ظاهرا مسلمان اولمغین آنك رجاسیله رسول علیه السلام
مبارك کوملکلرینی اکا کفن ایدوب نماز ین قیلوب عمر منعه چالشدقده چوق
یکمیوب (ولاتصل علی احدمنهم مات ابدا) آیتی ٩ منافقیندن برطائفه ایچون
حضرت رسول علیه السلام استغفار ایدوب حضرت عمر (سواء علیهم استغفرت
لهم ام لم تستغفر لهم)دیدکده (سواء علیهم استغفرت لهم ام لم تستغفر لهم ان تستغفر لهم
سبعین مرة فلن یغفر الله لهم) آیتی ١٠ قصهء افك دیدکاری بهتان حضرت عائشه ده
رسول علیه السلام عائشه یی بوشامغی صحابه ایله طانشدقده حضرت عمر (من زوجکها
یارسول الله) دیوب الله دیدکارنده (افتظن ان ربك یدلس علیك سبحانك هذا
بهتان عظیم) دیدکده کمال برائت وعفت عائشه حقنده نازل اولان اون آیتك
ایچنده (سبحانك هذا بهتان عظیم) کلامی بیله ایدی ١١ بر یهودی عمری کوروب
(ان جبریل الذی یذکره صاحبکم عدولنا) دیوب عمر دخی من کان عدوا لله
وملائکته ورسله وجبریل ومیکال فان الله عدو للکافرین) دیوب فی الحال چاق بونك

(عینی)

عینی اولان آیت نازل اولدی ١٢ ایکی دعواجینك برینه حضرت رسول علیه السلام حکم ایدوب مدعی علیه راضی اولمیوب بزی عمره کوندر دیوب خصمیله بیله واردقلرنده مدعی عمره حکم رسولی بیلدیروب مدعی علیهه ضوروب کرچکمدر دیدکده یر یکزده طورك سزه بن چیقنجه دیوب سعاد تخانه سنه کیروب قلجن طاقنوب چیقوب حکم رسوله راضی اولمیانی قتل ایدوب مدعی حضرت رسوله خبر ویروب رسول علیه السلام (ماکنت اظن ان یجترئ عمر علی قتل مؤمن) دیدکده (فلا وربك لایؤمنون حتی یحکموك فیما شجر بینهم) آیتی نزول ایدوب عمرك اصابتی ظهور ایتدی * ایکی صحیفه یوقاروده اشبو مدعی یهودی مدعی علیه منافق ایدی دیو یچمشدر ١٣ برکون عمر او یودکن برقولی ایچرو کیروب عمر او یانوب (اللهم حرم الدخول) دیدکده (یاایها الذین آمنوا لاتدخلوا بیوتا غیر بیوتکم حتی تستأنسوا وتسلموا علی اهلها) آیتی نزول ایتدی بوذکر اولنانلردن غیری کیمی لفظا کیمی معنی موافقات قرآنیه سی برقاچ واردر دیمشلر (فصل در کیفیت بیعت بعمر) مرویدرکه حضرت ابو بکر مرض موتنده کبار صحابه نك هر برینه عمری نیجه بیلورسن دیو صوروب هر بری مدح وثنا ایتدکده کاتبلری حضرت عثمانه بونی یازدردیلرکه (بسم الله الرحمن الرحیم هذا ماعهد ابو بکر بن ابی قحافة فی آخر عهده بالدنیا خارجا منها وعند عهده بالآخرة داخلا فیها حیث یؤمن الکافر و یوقن الفاجر و یصدق الکاذب انی استخلفت علیکم بعدی عمر بن الخطاب فاسمعوا له واطیعوا وانی لم آل الله و رسوله ودینه ونفسی وایاکم خیرا فان عدل فذلك ظنی به وعلمی فیه وان بدل فلکل امرئ مااکتسب والخیر اردت ولااعلم الغیب وسیعلم الذین ظلموا ای منقلب ینقلبون والسلام علیکم ورحمة الله) بعده بونی مهرلدوب عثمانه ویروب بونك ایچنده کی کسنه خلیفه اولمیچون بیعت آل دیوب اودخی مسجده کلدکده جمله صحابه هر کیم ایسه راضی اولدق دیوب بعده ابو بکر عمری چاغردوب تنهاده وافر وصیتلر ونصیحتلر ایدوب طشره چیقدقده اردنجه اللرین قالدیروب (اللهم انی لم ارد بذلك الاصلاحهم وخفت علیهم الفتنة فعملت فیهم بما انت اعلم به واجتهدت لهم رأیی فولیت علیهم خیرهم واقواهم علیهم واحرصهم علی ماارشدهم وقد حضرنی من امرك ماحضر فاخلفنی فیهم فهم عبادك ونواصیهم بیدك اصلح لهم ولاتهم واجعله من خلفائك الراشدین واصلح له رعیته) دیو دعا ایتدی * مرویدرکه حضرت ابو بکر هجرتك اون اوچی جمادی الآخره سنك یکرمی سکزنجی کونی اولان صالی کیجه سی وفات ایدوب ودفن اولنوب ارته سی حضرت

عمره جمله مسلمانلر بيعت ايتديلر (فصل) كرامات عمر عدد رمل وحصادن اكثر
اولوب مشهورلردى وكتبده مذكورلرى بونلردركه ١ ساريه آداو بسرداري
عجمده نهاوند شهرنده كفارله محاربه ده مغلوب اولبوركن چاق مدينه ده جمعه كونى
خطبه اوقوركن قدرت حقله كشف اولمغين عينيله آشكاره كوروب (ياسارية
الجبل) ديو ايكى ياووچ كره چاغروب ينه خطبه يى اوقومغه باشليوب خلق حيران
اولوب برآيدنصكره خبر ظفر كلدكده كافرلر بزى صيوب اورتايه المق ديلدكلرنده
(ياسارية الجبل) ديو حضرت عمر نداسن ايشتديكمزده يانمزه يقين برطاغه
ارقه مز ويروب تكرار جنك ايتدكده بوكره برغالب اولدق ديمشلر ٢ بركسنه يه
اسمك ندر ديوب جمره ديدكده كيمك اوغلى ديوب شهاب اوغلى ديدكده نه طائفه دن
ديوب حرقه دن ديدكده مسكينك نه يردر ديوب حره ديدكده نه محلده ديوب ذات
لظى ده ديدكده (ادرك اهلك فقدا احترقوا) ديوب حريف كيدوب مكاننه واردقده
واقعا بجمله اهلى يانمش بولدى ٣ مصر فتح اولندقده اهل مصر حاكم جديده
كلوب المشحون نيل ايرماغنك قديمدن عادتى بودركه هر ييلده بركره زمان معينده
بركوزل بكرقزى تزيين ايدوب صوايچنه براقمينجه طاشمز ديدكلرنده اودخى بويله
معقول ونامشروع ايشلردين اسلامده حرامدر ديو رضا ويرميوب بحكمة الله
نيل دخى نيجه مدت ارتميوب اهل مصر ترك وطن ايتمكى مقرر ايتدكلرنده حاكم مصر
عمره خبر كوندرمكين بونى نيله براغه سز ديو بركاغد پاره جكى كوندروب ايچنده
بونى يازمشنديكه (من عبدالله عمر امير المؤمنين الى نيل مصر امابعده فان
كنت تجرى من قبلك ورضاك فلاتجر وان كان الله يجريك فاسأل الله الواحد
القهار ان يجريك) ورقه كلوب نيله براقلدقده او كيجه على خلاف العاده اون
التى ذراع يوكسلكى كه تمام نهايتدر براوغوردن طاشوب جميع اهل مصر شاد
اولوب شاشوب حضرت عمرك حرمت وكرامتنه اول عادت قديمهٔ باطله بالكليه
كسلوب عاطله اولدى الى يومنا هذا دخى نيل ارتيور ٤ مرويدركه حضور
شريفنده نيجه سوزلر سويلنسه قنغيسى كذب ايدوكى وقنغيسى صدق ايدوكى
معلوملرى اولوردى ٥ اشقياى اهل عراق بونك طرفندن اولان حاكمى طاشلدقلرين
ايشتدكده جماعتله قيلديغى نمازده كمال غضبندن سهو ايدوب تمام ايتدكده
(اللهم انه قدلبسوا على فلبس عليهم وعجل عليهم بالغلام الثقفى يحكم فيهم بحكم
الجاهلية لايقبل من محسنهم ولايتجاوز عن مسيئهم) ديوب بنى اميه زماننده حجاج ظالمك
ظهورينه اشارت ايدوب دخى اول زمان حجاجك وجودى واناادن طوغمسى يوق

(ايدى)

ایدی (فصل در زهد وعدالت حضرت عمر) مرویدر که کندو به بیت المالدن
نفقه وکسوه تعیینی خصوصنده دیمشدرکه (انه لایحل لعمر من مال الله الا حلتان حلة
للشتاء وحلة للصیف وما حج به واعتمر وقوتی وقوت اهل بیتی کرجل من قریش لیس
باغناهم ولا بافقرهم ثم انا بعد رجل من المسلمین) ودخی کندو حقنده دیمشدرکه
(احب الناس الی من رفع الی عیوبی) ودخی بر ولایته حاکم کوندردکچه آته
بنمامکه وآرتلمش والمش بغدای اتمکنی یمامکه واینجه لباس کیمامکه واهل حاجاتدن
قپوسنی قپالوطوتمامغه اکر بونلردن برینی ایدرسه عتاب وعقاب ایده جکنه قول وعهد
ایدردی ودخی هر ییل حجه واروب رعایا و برایا انده کلوب حاکملرین مرادلری
اوزره اعلام ایتمکه وهر ولایتك حاکملرینك ظلم وعدلنی بیلمکه سبب اولمغیچون تحت
حکمنده اولان عمال وحکامی زمان حجده کندولر ایله مکه ده جمع اولمغه تنبیهلر ایدوب
ییلده برکره ملاقات اولوب رعایا وحکام احواللرین بالتمام بروجه اهتمام یوقلاردی
ودخی بر ییل قحط اولدقده فقرا ایله برابر اولمق ایچون اصلا یاغلو وسموز نسنه
یمیوب بلکه همان زیت یاغی ییوب اوسبدن بشرۀ شریفه سی قرارمشدی ودخی
خلیفه ایکن یوکدن طوقنمش و برقاچ یرده مختلف پاره سیله یماغش کهنه قفتان کیردی
ودخی النده واموزنده دره یعنی توره یاخود قامچی طوتوب چارسولرده کزوب
خلقی تأدیب ایچون انکله اوروب اول توزه نك هیبتی خلق ایچنده قلجدن زیاده
ایدی * برکون سوقاقده ابی بن کعب اردنجه وافر کسنه لر اویدیروب کیدرکن
کوردکده توره ایله اوروب (ان هذا مذلة للتابع وفتنة للمتبوع) دیوب برکره دخی برمجلسه
کلدکده سعد بن ابی وقاص اباغ اوزرینه قالقمامغین توره ایله اوروب (انك لم تهب
الخلافة فاردت ان تعرف ان الخلافة لاتهابك) دیدی ودخی یولده خرما
چکردکلرین کوردکده دیوشروب مسلمانلره نفع اولسونلر دیو بعض اولر ایچنه آتاردی
ودخی مکه یه حجه کیتدکجه اصلا چادری اولمیوب همان اغاج اوستنه قفتان یاخود
بعض نسنه اورتوب کولکه سنده اوتورردی ودخی کثرت بکادن مبارك یکاقلرنده
ایکی خط سیاه نشان اولمشدی و دخی تلاوت قرآن وردی اولوب بعض آیتلر
اوقودقجه احیانا دوشوب برقاچ کون خسته اولوب عیادت اولنوردی * ودخی
برکون یالق آرزولیوب اسلم آدلو قولی بردوه یه بنوب مدینه یه درت کونلك یولدن
کتوروب دوه برمقدار صقلدی دوه نك اعضاسنی یویوب سیلوب کلدکده
حضرت عمر قالقوب دوه نه حالده در کوره یم دیوب قولاغی التنده اثر عرق
کوردکده عمرك آرزوسیچون برحیوانجغه عذاب ایتمشسن والله کتوردیکك

بالقصدن عمر طانمز دیوب واقعا یمدی * ودخی اوغللرندن برینه شرعا حد اورمق لازم کلوب خسته اولمغین اصلا اسرکیوب اجرای حق ایچون دکنك التنده وفات ایتدی تنکیم اولادی فصلنده تفصیل اولنور (لمحرره) زهی عدل وزهی تقوی زهی داد * که منع ایتمدی حددن حب اولاد * ودخی برکون برکسنه دیوار اردندن ایشتدیکه حضرت عمر بوسوزی تنهاسنده کندوبه سویلرکه عمر بن الخطاب قورقر که امیرالمؤمنین اولسه کرکدر والله یاعمر اللهدن قورق یوخسه الله سکا عذاب ایدر ودخی برکون یریوزندن برصمان چوپنی آلوب (یالیتنی) هذه التبنة لیتنی لم اکن شیئا لیت امی لم تلدنی) دیدی ودخی برکون ارقه سنده صوایله طولو برقربه کوریلوب سببی صورلدقده (ان نفسی اعجبتنی فاردت ان اذلها) دیدی ودخی اقرباسندن بری بیت المالدن برمقدار نسنه ایستدکده قاقیوب (اردت ان القی الله ملکا جافیا) دیوب بعده کندومالندن اون بیك اقچه و یردی * امام نخعی ایدرخلیفه ایکن تجارت ایدردی ودخی هرکیجه مدینه ده شهر ایچنده تنهاجه خفیة کزوب احوال ارامل وایتامی واشقیا وانقیاء انامی تجسس وتفرس ایچون قپولره پنجره لره بناشوب قولاق اوروب دکلیوب بعض فقیره خاتونلره مبارك ارقه سیله چوال ایله ذخیره طاشیوب کیمنه کندوبی بیلدیروب وکیمنه اصلا بیلدرمیوب کیمنه ذخیره ایلتدکده آتشنی یاقوب طعامنی دخی بشروب کیدردی * ودخی زین المجالسده مذکوردرکه حضرت عمرایام ولیالیده ایتدیکی جمیع افعالی بریره یازوب هر جمعه کونی اکا نظر ایدوب باب عدل وتقواده کمال دقتی وعلوهمتی اوزره تمام مرادنجه اولمغه ذره قدر نقصان بولسه یاعمر نیچون بوبله ایتدك دیو مبارك النده طوتدیغی توره ایله کندو کندوبی دوکرایدی وفات ایتدکده بدن حسنده آثارضرب موجود ومشهود ایدی * والحاصل دورآدمدنبرو جمیع عالمده انبیادنصکره امور عدالتده چاق بوقدر مجد و ساعی وراحت عامهٔ مخلوقاتی طالب ومراعی برحاکم اکمل جمیع امم وملادده کلمامشدر مناقب عالیة المراتبی حددن بیرون وعددن افزون اولمغین اول بابده نعم السمر فی سیرة عمر آدلو کتاب معتبره نظرایتمیانلره عدل برکاللری وسائر حاللری کماینبغی ظاهروباهراولمز (فصل دراولیات حضرت عمر) ١ مروبدرکه خلیفه اولدقده برمقدارزمانه دك خلق بوکا خلیفة خلیفة رسول الله دیرلردی اوزون سوزاولمغین ترك اولنوب امیرالمؤمنین دینوب دنیاده ابتدا بووصف ایله موصوف اولان بودر ٢ دین اسلامده ابتدا ایل حسابنجه تاریخ قویوب مکتوبه وغیری یه تاریخ یازان بودر حضرت علی مشورتیله خلافتك اوچنجی ییلنده

هجرت رسول اولنى تاريخ قويوب هجرتك اون التنجى يلندن يازمغه بشلاديلر ٣
كثرت فتوحات ايله اطرافدن مسلمانلر ايچون وافر مال جمع اولمغه باشلادقده ابتدا
بيت المال ايجاد ايدن بودر ٤ رمضانده تراويح نمازنى حضرت رسول عليه السلام
جماعتله همان بركيجه قيلوب فرض اولمسون ديو امته شفقة ارتق جماعتله قيلميوب
هركشى اولرنده تنهاجه قيلردى هركيجه مسجد ده جماعتله قيلمغى ابتدا عادت
ايدن حضرت عمردر حتى على حضرت على رمضانك كيجه لرنده قناديلى چوق
مسجدلره اوغرادقده (نورالله على عمر فى قبره كما نور علينا مساجدنا) ديمشدر ٥
وهر كيجه شهر ايچنده خلقك احوالنى يوقلامغيچون خفية تنهاجه كزوب اولر قپوسنه
و پنجره و باجه لره قولاق اوروب بركمسنه شرعه مخالف ايش ايشلرمى يامخالف
سوز سويلرمى وكندودن شكايت ايدرلرمى اج ومحتاج ومريض ومظلوم
قسمندن كمسنه وارمى ديو ديكليوب اكا كوره عمل ايدوب بوحالى ابتدا بوايجاد
ايتدى صكره كلان خلفا وملوك بوطريق عدالت رفيقه سلوك ايچون كيجه
كزمكه بشقه آدم تعيين ايدوب اسمنى عسس قوديلر ٦ هجو ايدنه عقوبت
ايتمكى دخى ابتدا بو ايتدى ٧ حد شرب خمر عددنده صحابه اختلاف ايدوب
سكسان دكنك عددنى بو تعيين ايتدى ٨ نكاح متعه حرام ايدوكنى ابتدا بو بيان
ايتدى ٩ ام ولد بيعنى ابتدا بو نهى ايتدى ١٠ صلوة جنازه تكبيرلرنده عدد
معين بوغيكن درت تكبيره خلقى جمع ايدن بو در ١١ ابتدا ديوان ايجاد ايدن
بودر * مرويدركه هجرتك اون بشنده جمله صحابه وغيره مرتبه لرينه كوره
بيت المالدن سنوى وظيفه تعيين ايدوب اسملرين دفتره يازوب ضبط ايدوب دين
اسلامده بووضع بونك ايجاديدر اولا حضرت عباسه عم رسولدر ديو هر يل يكرمى
بش بيك اقچه سائر اقرباء رسوله قرابتلرينه كوره نسنه تعيين ايتدى * و ينه صحابه دن
اهل غزاى بدر اولنلرك هر برينه بشر بيك وانلردن صكره كيلره واهل بيعت شجره يه
دردر بيك انلردن صكره كيلره اوچر بيك عجم ايله شام محاربه لرنده حاضر اولان عوام
مسلمينه ايكيشر بيك وانلردن صكره كيلره بيكر دخى صكره كيلره بشيوز بعدهم اوچريوز
بعدهم ايكيشر يوز اللى شر اقچه تعيين ايتدى ١٢ مصردر ياسندن ابتدا مدينه يه ذخيره
كتوردن دخى بودر ١٣ علم فرائضده عول مسئله سى ١٤ وسوريله كزن
آتدن زكاة الق بونك ايجاديدر ١٥ بركمسنه يه اطال الله بقاك ديمك ودخى ايدك
الله ديمك بونك ايجاديدركه حضرت على يه ديمشدر ١٦ وممالكى فتح ايدوب
ارض سواد عراق عربى مساحت ايتديرن ١٧ واسلامده صدقه حبس ايدن

بونلردر ١٨ وتأديب ناس ايچون توره ياقامچى كتورن ١٩ وشهرلرده حاكملردن
غيرى بشقه قاضيلر نصب ايدن ٢٠ بصره وكوفه وجزيره وشام ومصروموصل
شهرلرين بنا ايتديرن ابتدا بودر بعض كتبده كوفه يى بنا ايدن حضرت على در
ديمشلر ٢١ مكه ايله مدينه اراسنده براو ياپديروب يول اورتاسنده آزوغى دوكن
يولجيلر ايچون آنك ايچنده اون وخرما وقورى اوزوم و بعض مأكولات
قوديروب اسمى دارالدقيق قونمشدى ٢٢ مدينه ده مسلمانلر چوغالدقده هجرتك
اون يديسنده مسجد حضرت رسولى توسيع ايچون بعض اطرافندن اوصاتون
الوب قائق ديليوب صاحبلرى راضى اولمدقلرنده شرعله جبرا آلوب تمام بهالرنى
بيت المالدن ويروب بعدالبنا مسجدك ايچنه چاقل طاشى دوشتدردى ٢٣ ولايت
حجازدن جمله يهود طائفه سنى ديارشامه ونصارادن اولان اهل نجرانى كوفه
شهرنه سوركون ايتدى ٢٤ تاريخ الخلفاده مكه ده مقام حضرت ابراهيم كعبه يه
متصل طورركن طواف يرندن منفصل اولمق ايچون شمديكى يرينه كتورن بودر
ديئوب لكن بوقصه يى حضرت رسول عليه السلام فتح مكه ده ايتمشلردى ديو
يوقاروده كچمشدر ٢٥ قديمدن كعبه نك مسجدى حرمنى احاطه ايدر ديوارى
اولميوب اطرافنده صيق اولراولوب ارالرندن يول كچردى عمرخلافتنده خلق
چوغالدقده حرم اطرافنده اولرصاتون آلوب يقوب حرمى توسيع ايدوب اطرافى
احاطه ايچون آدم بوينندن الچق ديوار ياپديروب قنديللر او ديواره آصلوب انده
ينارديى (فصل درفتوحات حضرت عمر) بونك زماننده اولان غزوات وفتوحات
بيحد و غايات اولوب او بابده نيجه كتابده عظيم تفصيللر اولمغين كمال اجمال
بومنوال اوزره دركه سردار سفر ولايت شام اولان ابوعبيدة بن الجراح ايله
خالدبن الوليد وسردار سفر ولايت مصر اولان عمروبن العاص وسردار سفر
ولايت عجم اولان سعدبن ابى وقاص اللريله جمله اون اوچ ييل ايچنده دمشق
وحص وحماه وشيزر ومعره وطبريه وحوران و ولايت اردن وفلسطين كه
رمله در و عسقلان كه غزه در ونابلس ومصيصه وادرياقا وحلب وقنسرين
وانطاكيه وجبله ولاذقيه وسرمين وتيزين وعزاز ومنبج وسروج ودلوك
وانطرطوس ومرعش وقيساريه وجميع ولايت مصر واسكندريه وطرابلس
مغرب و برقه وبعض بلادروم وولايت طائفهٔ بربر وولايت نوبه ودريار
عراق عربده كوفه قربنده قادسيه و بغداد قربنده تختكاه ملوك عجم
اولان مداين كسرى ورقه وتكريت وموصل وحالا كوردستان اولان ولايت

جزیره ونصیبین ودیار بکر دیدکلری قره‌آمد ورها وارمینیه وحران ورأس العین وخابور و بیسار وقرقیسا وسمیاط وآذربایجان که تختگاهی شهر تبریزدر ونهاوند و بصره وابله واهواز وجلولا وحلوان واصطخر واصفهان وفارس وتستر وسوس وکرمان ومکران وسجستان وجرجان وجند یسابور وقزوین وزنجان وطبرستان وهراة وماه سندان ومروز وهمدان وری وانك اطرافی وکسکر وقومس ودینور وبعض ولایت خراسان بوجمله‌نك کیمی جنك وجبرله کیمی محاصره وصبرله کیمی صلح نافعله کیمی هر برندن مخلوط وجه جامعله هر بری غایت تفصیله محتاج طریقله فتح وضبط وممالك اسلامیه یه مضبوط اولندی * جمله دن شام غزاسنده اولنلر کفار روم ایله دزت دفعه عظیم محاربه ایدوب جمله‌نك اعظمی هجرتك اون بشنده حوران شهرنده اولان وقعهٔ یرموك دیدکلر یدرکه مسلمانلر اوتوز بیك عدده قریب یاقرق بیك یااللی بیك اولوب اما کافرلر یوزبیکدن زیاده برروایتده اوچیوز بیك کسنه اولوب بشی اونی بری برلرین آت اوستندن زنجیر ایله بغلامغین عسکر کفارك نصفی مقداری کیمی قتل کیمی آت اباغی آلتنده چکنوب هلاك اولوب مسلمانلردن آزکسنه شهید اولدی * عجم غزاسنده اولنلر ایسه وقعهٔ قادسیه وغیریده یدی بیك کسنه اولوب آلتمش بیك یاقرق بیك یایوز بیك مقداری مجوس منحوسله غایت تفصیلاره محتاج طریقلرله مراراعظیم جنکلرایدوب عجم شاهی یزدجرد کمال خوف وقهرله شهر بشهرقاچوب وقعهٔ جلولادیدکاری محاربهٔ عظیمه‌ده بیحد کفار عجم قیریلوب یزدجرد قاچوب بلخه کیتمك ایچون نهرجیحونی کچرکن مسلمانلر یتشوب عسکرنه تفرقه واختلاف دوشوب اکثری مسلمانلره منضم اولوب دفع خوف ووهم ایتدیلر یزدجردك کیفیت هلاکی جلد ثانیده ملوك عجم بابی آخرنده کلور * مرویدرکه مسلمانلر ممالك عجمدن نیجه یوز بیك فلور بلق انواع مال غنیمت آلوب جمله دن مداینده نوشروانك ایوان دیدکلری دیوانخانه سنده طول وعرضی آلتمشرذراع اولوب صافی آلتونله حریردن طوقنوب ایچنده چیچکلرصورتی نقش اولنوب جواهرله مرصع اعجوبهٔ دنیا اولان قالیٔ عالی وغالی آلنوب مدینه‌یه کوندریلوب حضرت عمرانی پاره‌پاره ایدوب اهل غزای بدر اولان اوچیوز نفر مقداری اشرف اصحابه اولشدیروب هرحصه بکرمیشر فلوری‌یه صاتلدی * ودرفش کاویان دیدکلری مشهور جهان اولان مرصع سنجاغی دخی آلوب بوزوب اون ایکی کره یوز بیك آلتون حاصل اولدی * مرویدرکه شام سرداری بعد ازفتح دمشق وغیری هجرتك اون آلتیسنده قدس

شمر یف شهرنی محاصره ایتدکده ایچنده‌کی کافرلر بزم کابلرمزده بوشهری فتح ایده جك عسکرك بکی شومقوله صفتلرله یازلش اولمغین سزه میسر دکلدر دیدکلرنده اوصـفتلرك صاحبی حضرت عمر ایدوکی ظاهر اولمغـین سردار مدینـه‌یه خبر کوندرکده بالذات کلوب کافرلر کوردکلرنده بودر دیورضالر یله قلعه‌یی تسـلیم ایتدیلر * ینـه مرویدرکه بصره ایله کوفه شهرلرنی ابتداعمر بنا ایتـدردی ینه مرویدرکه زمان خلافتنده ممالك اسلامیه غایت چوغالوب التی بیك التیوز التی بردن خطبه اوقنور اولدی اوزمانده برشهرده متعدد مسجد وجامع بنااولنمق غایت آزواقع اولوردی (فصل درامورمتفرقه) که ینه حضرت عمره متعلقه در * مرویدرکه حضرت رسـولك کومش مهرلرندن ماعدا کندونك دخی بشـقه مهری اولوب نقشی (کفی بالموت واعظا) کلامی ایدی ودخی خلافتنك اولکی یلنده مکه‌ده زمان حجده خطبهٔ عرفاتی اوقومغه عشرهٔ مبشره‌دن عبد الرحمن بن عوفی کوندروب بعده اون یله‌دك عمر کندوسی حجه واروب خطبه اوقو یوب آخر حجنده حضرت رسولك جمله خاتونلرین یله ایلتدی وهجرتك اون یدیسنده ولایت حجازده قحط اولوب استسقا لازم کلدکده عم حضرت رسـولدر دیوب عباسـك النه یاپشـوب باشنی آچوب (اللهم انانشتشـفع الیك بعم نبیك ان تذهب عنا المحل وان تسقینا الغیث) دیو دعا ایتدکده فی الحال یغمـور کلوب برقاچ کونه‌دك یاغدی (فصـل در اولاد عمر) مرویدرکه طقـوز اوغلی درت قزی وارایدیکه بونلردر (عبدالله) مکه‌ده کوچك ایکن باباسیله معاً ایمانه کلوب پدرومادرلر یله یله هجرت ایتدکده اون یاشنداولوب بدرواحدغزالرندنصکره هرغزالرده حضرت رسوله یله ایدی عالم وزاهد وناطق بالحق وجمله مسلمینه ناصح اشـفق اولوب عبادله دیمکله مشهور عالم اولان علماء صحابه‌دن اوچ یادرت کمسـنه‌نك بریدر علم وکمالی احوالی فصل علماء صحابه‌ده کچمشـدر * مرویدرکه مالندن هر بکندوکی جانسزی تصدق وجانلو یی آزاد ایتمکه معتاد اولمغین قوللرندن هر بری بولایکه بنم صلاحی بکنیدی دیو مسجده مداومت وعظیم عبادت ایدوب عبدالله آکاه اولدقـده حظندن آزاد ودلشاد ایدردی قوللرك سـنی الدادرلر دیدکلرنده (من خدعنا بالله انخدعناله) دیو مدت عمرنده بیك عدد نفس آزاد ایتمشدی حجاج ظالم برخصوصده بوکا ایجنوب آنك معرفتیله برکمسـنه حج زماننده کثرت آراسـنده برزهرلو ایکنه کوندردی ظرافتله ایاغنه باتروب مرض موتنه سبب اولوب هجرتك یتمش اوچنده سکسان درت یاسکسان التی یاشنده وفات ایدوب حضرت رسولدن روایت ایتدوکی

حدیثلردن كتابلرده ایکی بیك ایکیوز ویاایکی بیك التیوز اوتوز حدیث واردر دیمشلر کندودنصکره بعض اولادی قالمشدر (عبدالرحمن الاکبر) حضرت عمرك بواسمده اوچ اوغلی اولمغین بوکا اکبر دیدیلر حضرت رسولی کوروب لکن حدیثلرین روایت ایتمیوب عبداللهك والده‌سی زینب بنت مظعوندر (زید الاکبر) بواسمده ایکی برادر اولمغین بوکا اکبر دیدیلر والده‌سی حضرت علینك حضرت فاطمه‌دن اولان قزی ام کلثومدر برغزاده طاش طوقنوب آندن وفات ایتدی اولادی قالمامشدر بعضلر ایدر والده‌سیله برساعتده وفات ایدوب اوسببدن بری برینه وارث اولمق ونمازلری قلنمق ایچون والده‌سنك تابوتی بوندن مؤخر قونمق ابتدا بونده ظهور ایتدی (عاصم) والده‌سی جمیله بنت عاصمدر فاضل واهل خیر اولوب هجرتك یتمشنده وفات ایتدی (عیاض) والده‌سی عاتکه بنت زیددر (زید الاصغر عبدالله) بوایکیسنك والده‌لری ام کلثوم بنت جردلدر مزبور عبید اهل قوت وبهادر اولمغین باباسی عمر شهید اولدقده قلجن عریان ایدوب عجمده اهواز ایله تستر حاکمی ایکن فتح اولندقده مدینه‌یه کتور یلوب ایمانه کلوب بیت المالدن ییلده ایکی بیك اقچه وظیفه‌سی اولان هرمزانی ونصارادن اولان جفینه نام کافری وفیروز ملعونك بر کوچك قزنی قتل ایدوب قصاص اولنمق دیلندکده فیروز بابامی شهید ایتدوکی کیجه‌نك اولنده عبدالرحمن بن ابی بکر فیروز وهرمزان وجفینه برتنهایره کیروب وقبضه‌سی اورتاسنده وایکی اوجی کسکین برخنجر اورتالرنده طوروب خفیة بعض نسنه سویلشدکلرین کوروب بکاخبر ویرمشدی دیمکین صحابه‌دن عمرو بن العاص دون امیرالمؤمنین شهید اولدی بوکون اوغلی قتل اولنسون دیو قصاص اولنمغه قومیوب حضرت علی خلیفه اولدقده عبیدالله قصاص خوفندن قاچوب معاویه‌یه واروب بعده محاربهٔ صفینده مقتول اولوب کندودنصکره بعض اولادی قالدی (عبدالرحمن الاوسط) والده‌سی ام ولد جاریه‌در بونك کنیتی ابوشحمه ایدی کندو صوکنه اولادی قالوب لکن منقرض اولدیلر * کتاب المنتقی‌ده مذکوردر که برکون حضرت عمره برقزکلوب برکوچك اوغلانجق کتوروب اوغلك شحمه بکامستانه راست کلوب جبرا بکا زنا ایتدی بوآنك اوغلیدر دیدکده اوینه واروب مزبور اوغلانه صوردقده اغلایوب اقرار ایتمکین باشنه یاپشوب سوریوب مسجد رسوله کتوروب صحابه اراسنده صویوب خلق اغلاشوب افلح آدلو قولنه حدزانی غیرمحصن اولان یوزدکنك اورمق امر ایتدکده ابوشحمه یاابتی ارحمنی دیوب اغلایوب حضرت عمر دخی اغلایوب (انما افعل هذاکی یرحمك الله ویرحمنی) دیوب افلح

هر دكنك اوردقده ابو شحمه اغلايوب عمر اضر به ديوب تمشـه واردقده باباجغم برايچم صوو ير ديوب اودخى (يابنى ان كان ربك يطهرك فيسقيك محمد صلى الله عليه وسلم شربة لاظمأ بعدها ابدا ياغلام اضرب به) ديو سكسانه واردقده (ياابت السلام عليك) ديوب عمر دخى وعليك السلام ان رأيت محمدا فاقرأه منى السلام وقل له خلفت عمر يقرأ القرآن و يقيم الحدود ياغلام اضرب به) ديوب طقسانه واردقده ابو شحمه نك آوازى كسلوب ضعيف اولمغين جمله صحابه هجوم ايدوب بقية جدتأ خبراولنسون شمدى هلاك اوليور يازقدر ديوب عمر دخى (كالم تؤخر المعصية لا تؤخر العقوبة) ديوب يوزد كنك تمام اولديغى ساعت روحى قبض اولمغين عمر اغلايوب (يابنى محص الله عنك الخطايا) ديوب بعده باشنى ديزينه آلوب تكرار اغليوب (يابى من قتله الحق يابى من مات عند انقضاء الحد يابى من لم يرحمه ابوه واقاربه) ديوب جمله خلق دخى صوت بلندله نالان وكريان اولوب دفننك قرقنجى كيجه سى صحابه دن حضرت حذيفه دوشـنده حضرت رسولى كوروب يانلرنده ابو شحمه ايكى يشل حله كيمش طوروب رسول عليه السلام حذيفه يه (اقرأ عمر منى السلام وقل له هكذا امرك الله ان تقرأ القرآن وتقيم الحدود) ديو بيوروب ابو شحمه دخى (اقرأ ابى منى السلام وقل له طهرك الله كما طهرتنى) ديدى * سبب ضرب ووفاتنده بر مفصل روايت دخى اولوب لكن ذكر اولنان ابن عباس قولى اولمغين آنى اختيار واكا اقتصار اولندى (عبد الرحمن الاصغر) بونك والده سى بر غير ام ولد جاريه در صوكنه اولادى قالمدى (حفصه) عبد الله له عبد الرحمن اكبر والده سندندر حضرت رسولك خاتونى اولمغين باب ازواج رسولده كچشمدر (رقيه) ابراهيم بن نعيم اللهك خاتونى اولوب انك نكاحنده وفات ايدوب اولادى اولمامشـدى (فاطمه) عمينى اوغلى عبد الرحمن بن زيد بن الحارث بن هشـام ابن المغيره نك خاتونى اولوب عبد الله آدلو اوغلى اولدى (زينب) عبد الله بن سراقة العدو ينك خاتونى ايدى (فصل) حضرت عمرك مدت خلافتنده ممالك اسلاميه ده وفات ايدن كبار اخيـار صحابه بونلردركه ١ عقبه بن غزوان وعلاء بن الحضرمى وقيس بن السـكن وابو قحافه پدر حضرت ابو بكر وهند والده معاويه وسـعد بن عباده رئيس طائفهٔ انصار وسـهل بن عمر وابن ام مكتوم الاعمى مؤذن الرسول عليه السلام وعياش بن ابى ربيعه وعبد الرحمن برادر زبير بن العوام وقيس بن ابى صعصعه كه قرآن عظيمى جمع ايدنلرك بريدر ونوفل بن الحـارث ابن عم الرسـول عليه السلام وابو سفيان برادر نوفل وحضرت ماريه ام ولد حضرت رسـول عليه السـلام وابو عبيدة بن الجراح احد عشرهٔ مبشره ومعاذ بن جبل وزياد بن ابى سفيان برادر معاويه

(وشرجيل)

وشرحبيل بن حسنه كه ايكيسى دخى شام سردارى ايديلر وفضل بن عباس ابن عم
رسول الله عليه السلام وابو جندل بن سهل وابو مالك الاشعرى وصفوان بن المعطل
وابى بن كعب كاتب وحى رسول الله عليه السلام و بلال حبشى مؤذن رسول عليه السلام
وآسيه بن الحضير و براء بن مالك برادر انس وزينب بنت جحش زوجة الرسول عليه
السلام وعياض بن غنم وابو الهيثم بن التيهان وخالد بن الوليد سردار اعظم وجارود
رئيس قبيلهٔ بنى عبد القيس ونعمان بن المقرن وقتادة بن النعمان واقرع بن حابس
وسوده بنت زمعه زوجة الرسول عليه السلام وعويم بن ساعده وغيلان الثقفى
وابو محجن الثقفى وصحابه دن نيجه كسنه لر دخى وفات ايتمشدر (فصل درشهادت
حضرت عمر) مرويدر كه اكثريا (اللهم ارزقنى شهادة فى سبيلك واجعل موتى فى بلد
رسولك) ديو دعا ايدوب آخر حجده دخى منى دن مكه يه كلور كن يولده آرقه سى
اوستنه ياتوب اللرين قالدروب (اللهم كبرسنى وضعف قوتى وانتشرت رعيتى
فاقبضنى اليك غير مضيع ولا مفرط) ديو دعا ايتدكده قبول اولوب مدينه يه كلدكده
شهيد اولدى * سببى بو ايديكه بالغ اولمش مشركين مدينه شهرنه قومامغه معتاد
ايكن صحابه دن كوفه حاكمى مغيرة بن شعبه نك استاد دمورجى ونقاش ونجار
مجوسى يا نصرانى اولان ابولؤلؤه فيروز نام قولنى صنعت اشلمك ايچون شهره كيرمكه
مغيره رجاسيله اجازت ويروب بعده فيروز جكرسوز حضرت عمره كلوب ايتدى
افندم بنى آيده ايكيوز اقچه يه كسمه كسدى آيده ايكيوز قزانمغه قادر دكلم ديدكده
صنعتنى صوروب ديو ويردكده عمر بوقدر صنعتلره ايكيوز اقچه چوق دكلدر
ديمكين فيروز لعين قلبندن كين كيجروب بعده عمر يا فيروز ايشتدمكه اعلايل
دكرمنلرى يپارمش سن بكا دخى بر يل دكرمنى ياپ ديوب سويلدكده اودخى
سكا بر دكرمن يپايم كه شرق وغرب اهلى آراسنده مذكور اولسون ديوب كتدكده
عمر فراستله مرادنى بيلوب (لقد توعدنى العلج آنفا) ديوب پس نه ايچون قصاص
ايتمز سن وحقندن كلمز سن ديدكلرنده (لاقصاص قبل القتل) ديوب ايرتسى كعب
الاحبار كلوب تورانده سنك شكل واوصاف واحوالكى كوزمشمدر سن شهيد اولمغه
اوچ كون قالدى ديوب فيروز لعين قبضه سى اورتاسنده وايكى طرفى كسكين
بر خنجر دوزوب زهرله صواروب هجرتك يكرمى اوچى نى الحجه سنك يكرمى يدنجى
كونى اولان اربعا كيجه سى آخرنده صباح نمازندن مقدمجه مسجده كيروب
كيزلنوب نمازه صفلر دوزلدكده ارالغه كيروب محرابده عمر نمازه الله اكبر ديديكى
ساعت خنجرله اوچ يرده يالتى يرده كه بريسى ايكى باغرنى اورتاسنده بريسى قاصقى

اوستيدر اوروب حضرت عمر (دونكم الكلاب فانه قتلني) ديدكده مسلمانلر طوتمغه سكردشدكده بو رودكارنده اون اوچ ياخود اون بركسنه‌يى دخى اوروب آنلرك برقاچى وفات ايدوب عاقبت بركسنه انى اردندن قوجاقلايوب ياخود اوستنه احرام آتوب طوتلدقده لعين بى دين بد آيين النده‌كى خنجر ايله كندويى دخى بوغازليوب حضرت عمر عبدالرحمن بن عوفك النه ياپشوب صباح نمازنى مسلمانلره قليويرديو امام ايدوب سعادتخانه‌سنه ايلتدكلرنده مسلمانلرى چاغروب بنى كيم اوردى كورك ديوب خبر ويردكلرنده (قاتله الله لقد امرت به معروفا الحمد الله الذى لم يجعل منيتى بيدرجل يدعى الاسلام) برروايتده (بيدرجل سجدلله سجدة واحدة يحاجنى بلااله الاالله) ديوب كعب الاحبارى كوردكده بوشعرى ديديكه (نظم) وواعدنى كعب ثلاثا اعدها * ولاشك ان القول ماقاله كعب * ومابى حذار الموت انى لميت * ولكن حذار الذنب يتبعه ذنب (نثر) بعده طبيب كتوريلوب سود ايچوريلوب قاصغندن طشره چيقدقده موت مقرر اولمغين بورجلرينى حساب ايتديروب سكسان التى بيك اقچه اولمغين اوغلى عبدالله‌ه (ان وفى مال آل عمر فاده من اموالهم والافسل بنى عدى بن كعب وان لم يف اموالهم فسل فى قريش ولاتعدهم الى غيرهم فادعنى هذا المال) ديوب بعده وصيت ايديكز وخليفه تعيين ايديكز ديدكلرنده (ماارى احدا احق بهذا الامر من هؤلاء النفر الذى توفى رسول الله صلى الله عليه وسلم وهو عنهم راض) ديوب آنلر كيملردر ديدكلرنده عثمان وعلى وطلحه وزبير وعبد الرحمن بن عوف وسعد بن ابى وقاص در اوچ كونه‌دك ملاحظه اولنوب التينك بريسى خليفه اولسون ديوب وخليفه نصبنه‌دك صحابه‌يه صهيب رومى امام اولمق تعيين ايدوب بعض نصايح ووصايا واحوالدنصكره حضرت عائشه‌دن آنك حجرۀ شريفه‌سنده حضرت رسول عليه السلام وابو بكر يانلرنده دفنه اجازت ايستدوب اودخى بن انى كندمچون اليقومشدم اماكه عمرى نفسمه ترجيح ايدرم ديوب عمر ايشتدكده حظ ايدوب حين احتضارده مبارك باشى اوغلى عبدالله‌ك دزى اوستنده ايكن بوبيتى ديديكه (نظم) ظلوم لنفسى غيرانى مسلم * اصلى صلاتى كلها واصوم (نثر) مروى در كه چهارشنبه كونى مجروح اولوب سبت كونى وفات ايدوب احد كونى صباحدن دفن اولنوب اگرچه رسول عليه السلام (ان الشمس والقمر آيتان من آيات الله لاينكسفان لموت احد ولالحياته) بيومشدر لكن بحكمة الله يوم وفات عمرده كونش طوتلدى مروى در كه قول مشهور اوزره مدت عمرى التمش اوچ ابن عباس قولنجه التمش التى

سالم بن عبدالله بن عمر قولنجه التمش بش قتاده قولنجه التمش بر واقدی قولنجه التمش بعضلر قولنجه اللی بش یاللی طقوز یاللی درت ییل اولوب مدت خلافتی اون ییل والتی آی ودخی درت یابش یاسکز یا اون اوچ کون ایدی (تنبیه) حضرت عباسدن مرویدر که عمری دوشمده کورمکه بر ییل دعا ایتدم بعده کوردمکه آلننك عرقنی سیلر بابام انام سکا فدا اولسون یاامیر المؤمنین ندر حالك دیدم (هذا اوان فرغت وان کاد عرش عمر ایهد اولا انی لقیت رؤفا رحیما) دیدی یعنی حسابدن شمدی قورتلدم اکر رؤف ورحیم اللهك لطفنه مقارن اولمیدم حالم خراب اولوردی انصاردن بری دخی اون ییلدنصکره واقعه ده عمری التندن عرقنی سیلر کوروب یاامیر المؤمنین نه ایشلرسن دیدکده دخی شمدی قورتلدم اکر ربمك رحمتی اولمیدی هلاك اولوردم دیوب * بنه صحابه دن عمرو بن العاص دخی واقعه ده کوروب حالنی صوردقده سزدن آیریله لی اون ایکی ییلدرکه حسابدن شمدی قورتلدم دیمش (لمحرره) کوزن آچسون همیشه هروالی * خوف حقدن هیچ اولمسون خالی * حاکم عدله چون حساب اولیسر * پس نیجه اوله ظالمك حالی (نثر) لکن معلوم اوله که اشبو سؤال وحساب مجرد تلطیفا اولوب زجر وتعنیفا اولمدیغی مقرردر زیرا دور آدمدن بروانبیادن وابو بکردن صکره عمردن عادل بلکه اکا معادل برحاکم پاك دل دنیایه کلمامشدر دیو علماء آفاق اتفاق ایتمشلردر (نظم) عدله ویردی عالمه رونق * ارتوره رحمتنی حضرت حق

باب ثالث در احوال عثمان ذوالنورین رضی الله عنه

(نظم) ظل رحمان وصاحب النورین * علم وحلم ایله مجمع البحرین * سید بارکاه حلم وحیا * سرو سالار اهل صدق وصفا * جامع فضل وناشر قرآن * صدف درمعرفت عثمان * فضله اولدم اولدی بی بدل اول * بدل اولدی الینه دست رسول * او یله و یرمشدی حق اکا ادبی * ملك آندن اوتانور دیدی نبی * نه قدر ایدی او یار کزین * که اولدی اول شمس ازهرینه قرین * آنلر اولدکده دیدی پیغمبر * اولسه و یرر ایدم دخی دختر * بونجه فضل ایله ظلم اولندی اکا * عاقبت اولدی افضل الشهدا * یاندیغی یری حق جنان ایتسون * روضهٔ عرشی آشیان ایتسون (فصل درنسب وحلیه وابتداء ایمان او) عثمان ابن عفان بن ابی العاص بن امیه بن عبد شمس بن عبد مناف بن قصی بن کلاب بن مره بن کعب در * نسبی حضرت رسولله عبد منافده ابو بکر وعمرله کعبده جمع

اولور حضرت رسولدن التی یاشدی یاشمان بر یاش کوچك اولوب آنلرك عمهلری بیضا بنت عبدالمطلب قزی اروی خاتونك اوغلیدر * اورته بویلو خوب صورت صاری شین طوغان بورنلو یوزینك اتی خفیفجه یعنی یاغرنلو کوکاری ایری قوللری اوزون موزون وصقالی چوق اولوب بویاپوب صاری شین ایدردی بعدزمان بعض دیشلری ویناغین التون تل ایله صاردرمشدی بدرغزاسنده چیچك چقاروب یوزنده برقاچ دانه نشان قالمشدی * ابن اسحاق قولنجه حضرت رسوله ابتدا ایمان کتورن رجالك دردنجیسیدر حضرت ابو بکر سبب اولوب والدهسی دخی ایمانه کلمشدر * مرویدرکه عمیسی حکم بن ابی العاص عثمانی طوتوب ایپله محکم بغلایوب آبا واجدادك دیننه دون یوخسه والله سنی اصلا چوزمزم دیدکده والله بن دخی اصلاترك ایتمك احتمالی یوقدر دیوب ایمانی شجرنابت کبی راسخ وثابت اولمغین امیدین کسوب بندن رها وترك جفا ایتدی (فصل درمناقب او) فضائلی حقنده اخبار وآثار بسیار اولوب اجمالی بودرکه حضرت رسولك بر بری اردنجه ایکی کریمهلرینه کویکوسی وچهار یار دیدکاری درت مقبوللرینك بریسی ومخصوص کاتبی وکاتب الوحی یعنی کاتب القرآن ایدی بوکا رسول علیه السلام مکهده پیغمبر اولدقدنصکره امرحقله کریمهلری حضرت رقیهیی نکاح ایدوب بعده جفای کفاردن ولایت حبشه هجرت ایدن مؤمنینك اولی بودر خاتونیله کتدکده رسول علیه السلام (صحبهما الله ان عثمان لاول من هاجر الی الله باهله بعدلوط) دیوب بعدزمان اهلیله حبشهدن مدینهیه کلوب بدرغزاسی زماننده اهلی خسته اولمغین آنك احوالن کورمکیچون برروایتده کندودخی چیچك چقارمغین رسول علیه السلام آنی شهرده قویوب لکن غزالوابنده ومال غنیمتده سائرلره شریك ایدوب اهلی وفات ایتمکین رسول علیه السلام غزادن کلدکده ام کلثوم آدلو برکریمهلرین دخی امرحقله نکاح ایدوب مزبورهیه (ان بعلك اشبه الناس بجدك ابراهیم وابیك محمد) دیوب یعنی سنك زوجك عثمان جدك ابراهیم پیغمبره وبابك محمده جمله خلقدن غایت بکزه ینیدرو دخی رسول علیه السلام (انا نشبه عثمان بابینا ابراهیم) دیوب ودخی (عثمان من اشبه اصحابی بی خلقا) دیمشدر مرویدرکه برپیغمبرك ایکی قزنی نکاحلمق دورآدمدنبرو جمله انسانده عثماندن غیره میسر اولمامغین ذالنورین دیو لقب قونوب ملائکه ایچنده دخی بونکله مذکور ومشهور اولدی * هجرتك طقوزنجی ییلنده حضرت ام کلثوم دخی وفات ایتدکده رسول علیه السلام (لو ان لی اربعین بنتا لزوجت عثمان واحدة بعد واحدة حتی لا تبقی منهن واحدة) یعنی قرق

قزم اولسه بری برینك اردنجه عثمانه نكاح ایدردم چاق هیچ بریسی قالمنجه دیدیلر* مرویدر كه بركون حضرت رسوله عثمان كلدكده مبارك خفتانلرینك اتكنی دیوشروب حضرت عائشه سببنی صوردقده (استحیی من رجل تستحیی منه ملائكة الرحمن) دیوب بركره دخی بونك حقنده (عثمان بن عفان ولیی فی الدنیا وولیی فی الآخرة) دیوب بركره دخی (عثمان اخی ورفیقی فی الجنة) دیمشلردر (نظم) زهی عزت زهی رفعت زهی جاه * زهی قدرو كرامت بارك الله (نثر) مرویدر كه غزوهٔ حدیبیه ده رسول علیه السلام بونی اهل مكه به ایلچی كوندروب بعده صحابه دن هر بری بیعت ایتدكده رسول علیه السلام صاغ اللرینی قالدیروب (هذه ید عثمان) دیوب صول اللرینه اوروب هذه لعثمان یعنی بو بیعت عثمانكدر دیوب مبارك اللرینی آنك النده بدل ایتمكله آنك قدرنی اقراننده ارفع واجل ایتدیلر ودعاء حضرت رسولله طریق تجارتده مالی چوغالوب غزوهٔ تبوكه عزیمت اولندقده غایت قحط وشدت حرارت هوازمانی اولمغله اسباب سفرده هروجهله مضایقه واضطراب نهایتده ایكن مهمات مسلمینه صرف ایچون جمله آلاتیله برنجه بوز یاخود بیك دوه واللی آلتمش یاتمش آت وبیك یااون بیك نقد فلوری كتوردكده رسول علیه السلام آلوب غایت حظ ایدوب (ماعلی عثمان ماعمل بعد هذه) ودخی ایكی كره (ماضر عثمان ماعمل بعد الیوم) ودخی (غفر الله لك یاعثمان مااسررت وما اعلنت وماهو كائن الی یوم القیامة مایبالی ماعمل بعدها) بیوردی جامع الصغیر سیوطیده مرویدر كه رسول علیه السلام (ایدخلن بشفاعة عثمان سبعون الفا كلهم قداستوجبوا النار ویدخلون الجنة بغیر حساب) بیورمشدر مرویدر كه حضرت عثمان كبار علماء صحابه دن اولوب بعض مسائل شرعیه ده حضرت عمر ایله شویله مباحثه ایدرلر دیكه آنلری كورن چكشورلر صانوردی* ابن سیرین ایدر علم مناسكده اعلم صحابه عثمان بعده ابن عمر ایدی * مرویدر كه جمله امت محمدده همان درت كسنه نمازده بر ركعتده بتون قرآنی ختم ایتمشلردر كه صحابه دن حضرت عثمان وتمیم داری تابعیندن سعید بن جبیر وامام ابو حنیفه ایدیلر وحضرت عثمان كثرت تلاوتله ایكی مصحف شریف اسكیدوب الیله یاپشمقدن اوراقی پارلنمشدی * تابعیندن بری ایدر برجمعه كونی حضرت عثمانی كوردم كه منبرده اوتوروب مؤذن اذان ویرركن خلقله سویلشوب خسته لرینی ونرخ احوالنی وسائر احواللرین صوروب بوقلاردی بری دخی ایدر خدمتكارلری چوق ایكن هر كیجه نمازه قالدقده هیچ بریسنی اویاندرمیوب آبدست ابریغنی كندو طولدیروب خدمتكارلر بكره امر ایتسه كزه دیدكلرنده یوق كیجه آنلر كدر راحت اولسونلر دیر

ایدی * مرویدر که اشاغیده ذکر اولنه جق وجهله محاصره اولنوب دوستلرینك بری ایچرو کیردکده حضرت عثمان کندو حقنده دیمشدرکه (اختبأت عند ربی عشرا انی لرابع اربعة فی الاسلام وانکحنی رسول الله صلی الله علیه وسلم ابنته ثم توفیت فانکحنی ابنته الاخری ولاتغنیت ولاتمنیت ولاوضعت یمینی علی فرجی منذ بایعت بها رسول الله صلی الله علیه وسلم ولامرت بی جمعة منذا سلمت الاوانا اعتق بها رقبة الا ان لاتکون عندی فاعتقها بعد ذلك ولازنیت فی جاهلیة ولااسلام قط ولاسرقت فی جاهلیة واسلام ولقد جمعت القرآن علی عهد رسول الله صلی الله علیه وسلم (فصل در کیفیت بیعت باو) مرویدرکه حضرت عمر دفن اولندقده اوچ کونه دك صحابهٔ کرام خلافت امرنده مشاوره ایدوب عاقبت سابقا عمر وصیت ایتدوکی التی کسنه نك بشی دیلدوکنی تعیین ایتمکی التینك بری اولان عبدالرحمن بن عوفه تفویض ایتدکارنده صحابه حضورنده حضرت عثمانه بیعت ایتمکین جمله سی حسن رضالر یله بیعت ایدوب هجرتك یکرمی اوچنجی ییلی محرمنك غره سنده ایدی (فصل درفتوحات وغیر) مرویدرکه هجرتك یکرمی اوچنده عجمده ری شهرنك خلقی حضرت عمر زماننده اولان صلحی بوزمغین بصره حاکمی ابوموسی الاشعری واروب تکرار فتح ایتدی اشبو سنه ده جمله خلقه عموما بورون قنامق عارض اولمغین سنة الرعاف دیو آدقونوب حضرت عثمان رعاف سببیله حجه کتمکدن قالوب زبون اولوب وصیت دخی ایتدی * ینه اشبو سنه ده کفار رومالندن مسلمانلر وافر قلعه فتح ایدوب حضرت عثمان کوفه حاکمی مغیرة ابن شعبه یی عزل ایدوب یرینه سعد بن ابی وقاصی کوندردی بر ییلدنصکره سعدی دخی عزل ایدوب کندونك لام برادری اولوب صحابه دن اولان ولید بن عقبه بن ابی المعیطی کوندروب لکن ولید شارب الخمر اولمغین اکثر ناس عثمانه عداوته بشلدیلر من بور ولید اون ایکی بیك عسکر کوندروب آذربایجانده بردعه یی فتح ایتدیلر ینه اشبو سنه ده اسکندریه خلقی عصیان ایتمکین مصر حاکمی عمرو بن العاص تکرار فتح واهلنی مقتول واسیر ایتدی * یکرمی التی سنه سنده حضرت عثمان حرم مسجد رسولی وحرم کعبه یی توسیع ایچون هر برینك اطرافندن بعض اولر صاتون آلوب قاتدی * ینه بو سنه ده عسکر اسلامله عثمان بن ابی العاص عجمده شابور شهرنی مسلمانلره هر ییلده اوتوز کره یوز بیك اقچه ویرمك اوزره صلح ایله فتح ایتدی یکرمی یدی سنه سنده شام حاکمی حضرت معاویه کمیلرله دریادن جزیرهٔ قبرسه واروب بعد القتل والسبی جزیره اهلی مسلمانلره هر ییلده یدی بیك التون خراج

ویرمك اوزره بنه صلح ایدوب بعده عثمان بن ابی العاص ایله ابوموسی الاشعری عجمده
اوجان خلقنی مسلمانلره هر بیلده یکرمی ایکی یوز بیك اقچه و یرمکه دارابجرد
اهلنی دخی اون کره یوز بیك اقچه یه صلح ایتدیلر اشبو سنه ده حضرت عثمان
مصر حاکمی عمرو بن العاصی عزل ایدوب یرینه کندونك رضاعدن برادری عبدالله
ابن ابی سرحی کوندروب وارد قده یکرمی بیك عسکرله مغربه سفر ایدوب قیروان
شهرنه قریب طلیطله آداو شهرده یوز یکرمی بیك کافرله جنکه بشلایوب پادشاهلری
جرجیر براق قاره بنوب ایکی آنلو جاریه ایله جمله عسکرینك آردنده خیلی
منفصل طوروب اوزرینه جاریه لر طاوس قوبرقلرندن قلقان کبی بیوك کولکه لك
طوتزلردی صحابه دن ابن زبیر آنی کوروب اوتوز عدد رار آتلو سچوب یوصویه
قویوب کندو بالکز جرجیرك اوزرینه وارد قده ابتدا آنی ایلچی صانوب بعده
بلدکده قاچوب ابن زبیر یتشوب باشن کسوب جدایه دیکوب تکبیرله قالدردقده
مسلمانلر کوروب تکبیرله کفاره هجوم ایتدکلرنده کیمنی قیروب کیمنی قاچروب
افریقیه شهرنی دخی آلوب اموال غنیمت بعد اخراج الخمس عسکر اسلامه تقسیم
اولنوب هر برینه بیکر یااوچر بیك فلوری ویرلدی * بنه اشبو سنه ده ولایت مغربده
اندلس شهری فتح اولندی هجرتك یکرمی طقوزنده سابقا بشکده اوغلانجق ایکن
حضرت رسوله کتورلوب تینا اغزینه توکردکلری عبدالله بن عامر بن کریز
آداو سردار شجاعتشعار عجمده اصطخر شهرنی عظیم جنکله جبرا فتح ایدوب
محاربه ده الم چکلمین فتح اولورسه زقاقلردن شهر قپوسنه دك قانلری اقیجه خلقی
قیرمغه سردار یمین ایتمکین شهر اودن بحد کسنه قیروب قانلری اومرتبه اولمدقده
اوستنه صو دوکوب اقیدوب بعده اصطخر اطرافنده بعض شهرلر دخی آلدیلر *
اشبو سنه حضرت عثمان مدینه ده مسجد رسولی تکرار بیودوب طولنی یوز التمش
عرضنی یوز اللی ذراع ایدوب سقفنی ساج آغاجندن ودیوارلرینی منقش طاشلرله
ومرمر درکلرله یاپدردی * بنه بوسنه ده ابوموسی الاشعری یی بصره دن ابن ابی
العاصی ولایت فارسدن عزل ایدوب بوایکی حکومتی مزبور ابن کریزه ویردی
وبوسنه ده اصفهان شهری تکرار فتح اولندی * هجرتك اوتوزنده سعید بن العاص
آداو سرداری طبرستانی محاصره ایله الوب ابن کریز دخی عجمده جور شهرنی
وبعض شهری دخی ومملکت فارسی الدقده سابقدن جمیع ممالك عجم پادشاهی
یزد جرد قاچوب مسلمانلر آنی برمقدار قوه لیوب بعده ابن کریزك عسکری ولایت
سجستانده زالق ایله باش شهرلرین فتح ایدوب ورنج شهرنك خلقنی بیك جاریه

وهر بريله بر التون طاس ويرمك اوزره صلح ايدوب بعده ابن كريز ولايت خراسانده نيجه شهرلر فتح ايدوب هراة خلقى محاربه يه قارشو كلوب لكن جنكده صينوب بعده ابن كريز نيشابورى صلحه ياجنكله الوب بعده بلوك كوندروب شهر طوسى ونواحيسنى صلحله الوب شهر سرخس خلقيله صلح ايدوب مروشهرينك خلقى صلح ايچون خبر كوندردكلرنده هر ييل يكرمى ايكى كره يوز بيك اقچه ويرمك اوزره صلح اولوب بعده بيهق وسمرقند شهرلرين دخى الوب بعده ابن كريز احنف ابن قيسى بيك نفر آتلو ايله كوندردكده طخارستان وجوزجان وفارياب وجمله اول نواحى خلقى كه كفار اولوب پادشاهلرى يا سردارلرى اسمى طوغانشاه ايدى مسلمانلرله عظيم جنك ايدوب لكن جمله سى صينوب بعده احنف بلخ شهرينه واردقده آنك خلقى هر ييل درتيوز بيك اقچه ويرمك اوزره صلح اولوب بعده خوارزم شهرينه واروب لكن آنى فتحه مجالى اولمامغين دونوب همان برقاچ آى ايچنده يكرمى قدر شهر فتح اولنمغين ابن كريز شكر الله العزيز الوهاب نيشابوردن حج شريفه كيدوب اجنبى خراسانه حاكم قودقده اهل خراسان مسلمانلر ايله جنكى آسان صانوب مروده جمع اولوب احنف آنلرى صيوب قاچروب بعده ابن كريز بصره ده طوروب خراسان ومرو وجبال ولايتلرينه حاكملر نصب ايدوب سابقا قيچان عجم پادشاهى يزدجردى خراسانده بردكر منجى قتل ايتدى * هجرتك اوتوز اوچنده قسطنطينيه قربنده وقعهٔ مضيق واقع اولوب شام حاكمى معاويه سردار مسلمين ايدى جزيرهٔ قبرسه تكرار غزا اولندى ودخى كفار عجمدن قارن نام كسنه هرانده قرق بيك نفر عسكر جمع ايدوب هجوم ايتدكده عبدالله ابن حازم درت بيك كسنه ايله مقابل اولوب قارن كفر مقارن قتل اولنوب كفره طاغليوب مسلمانلر مال كثير وبيحد اسيرا آلوب ابن حازم غزا ملازم حكومت خراسانده باقى ودائم اولدى * مصر حاكمى ابن ابى سرح دخى ولايت حبشه سفر ايدوب آنده بعض برلر فتح ايتدى (فائده) كتاب الخميسده مذكوردر كه فتوحات كثيره سببيله اطراف عالمدن مدينه ده حضرت عثمانه بيحد ولايعد مال كوندريلوب يالكز خزائن كسرادن مسلمانلرك الدقلرى يوز بيك بدره التون ايديكه هر بدره نك وزنى درت بيك اوقيه ايديكه هر اوقيه قرقر درهم اولمغين هر بدره يوز التمش بيك درهم اولور (فصل در اوليات عثمان) ١ تاريخ الخلفاده وغيريده مذكوردر كه حضرت عثمان جميع امت محمدده اهل وعيالى ايله هجرت ايدنلرك اولى در ٢ والده سى حياتنده خليفه اولنلرك اولى در ٣ خطبه ده حصر اولنلرك اوليدر كه خلافته بيعت اولنده منبر

رسوله چیقوب بلاو برنسنه اوقومقده حصر اولمغین (ایها الناس ان اول مرکب صعب وان بعد الیوم ایاما وان اعش تأتكم الخطبة على وجهها وماكنا خطباء وسيعلمنا الله) دیدی ٤ زیتله مسجد بنا اتمك بونك ابجادیدر ٥ تكبیر ایتدكده آوازنی بلند ایتمیلرك اولیدر ٦ جمعه كوننده نمازدن مقدم مناره‌لرده صلاو یردرمكی ٧ مؤذنلره وظیفه ویرمكی ٨ بیرام نمازینك خطبه‌سنی نمازدن تقدیم اتمكی ٩ زكاة لازم اولنلره مالل‌رندن زكاة ویرمكی هركشینك كندویه تفویض اتمكی ١٠ صاحب شرطه یعنی بركسنه‌یی صوباشی ایدنمكی ١١ حضرت عمره اولدیغی كبی شراعداد ن احترازا مسجد ده مقصوره یاپدروب نمازی آنك ایچنده یالكز طوروب قلمغی حضرت عثمان احداث ایتمشدر ١٢ همان لغت قریش اوزره بدی عدد مصحف یازدیروب برین مدینه‌ده الیقو یوب التیسنی برعظیم شهره كوندروب لغت قریشدن غیری لغات عرب ایله اصلا اوقنمسون دیو حكم وتنبیه ایتدیروب حتی سائر لغتلرایله یازیلان مصحفلری آتشه یاقق امر ایتمكین * اول من جمع القرآن عثمان دیو مشهور اولمشدر حقیقتده اول جامع القرآن حضرت رسول علیه السلامدر ایكنجی ابو بكر اوچنجی عثماندركه بوخصوصك تفصیلی باب احوال ابو بكرده كچمشدر نظر اولنه ١٣ اول من قطع القطایع در یعنی ارض سواد دیدكلری ولایت عراقده بعض كسنه‌لره اكوب بیچوب معمور ایتمكیچون معین یرلر تملیك ایدوب اهل یمندن دخی بعض كسنه‌لر كفارله غزا ایچون دیار عراقده توطن ایتمكی اختیار ایدوب یمنده اولان انواع عقارلر یله عراقده بعض یرلر استبدال ایدوب كتدكلرنده یمنده‌كی عقارلر بیت المال ایچون ضبط اولندی ١٤ اول من حمى الحمى در یعنی مدینه‌نك مزارستانی اولان بقیعك اطرافنی زكاتدن بیت المال ایچون جمع اولان دوه‌لره مرعی اولمغیچون قوریدوب وكندینك ملك صریحی اولان كیلری كندینك اموال تجارتندن غیر نسنه كتورمكدن قوریدوب منع ایتمشدی اشبو قطع اراضی ایله حمایت اراضی ومراكب ابتدا عثماندن صادر اولدی ١٥ ابتدا امت محمد ایچنده نزاع واختلاف بونك زماننده ظهور ایدوب خلق بربرلرینی تخطئه‌یه باشلدی شول امورخصوصنده كه صحابه وغیری آنك سببیله عثمانه انجوب عتاب ایتمشلردی آندن اول مسائل شرعیه ده اختلاف اولمق واقع اولوب لكن بر برلرین تخطئه ایتمزلردی ١٦ مدینه‌ده بعض منكرات قسمندن ابتدا ظهور ایدن نسنه كبوتر بازلق ایدیكه كثرت فتوحات ایله مال چوغالمغین نیجه كسنه‌لر كوكرجن بسلیوب اوچورمغه معتاد اولدقده

حضرت عثمان خلافتنك سكزنجى يلنده آنلرى منعه آدملر تعيين ايتمكين جمله
كبوترلك قنادلرينى كسوب كبوترخانه‌لرى يقردى ١٧ اوائل سيوطيده مرويدركه
امت محمدده اول ظهورايدن ظلم (تنح عن الطريق) يعنى صاول يولدن ديمك
ايديكه عثمان زماننده پيدا اولدى (فصل درمتفرقات) مرويدركه حضرت
عثمانك مهرينك نقشى (آمنت بالذى خلق فسوى) برروايتده (آمنت بالله مخلصا)
ايدى حضرت رسولك كومش اوستنه (محمد رسول الله) قازلمش خاتم شريفلرى دخى
نيجه زمان بونك پارمغنده طوروب هجرتك اوتوزنجى يلنده قيويه دوشوب
اراندقده بولنميوب علامت شردر ديو مسلمانلر غمناك اولوب عثمانه دخى انجنديلر *
مرويدركه خلافتنك اول يلنده عبد الرحمن بن عوفى عرفاتده خطبه‌جى اوقومغه
كوندروب بعده هريل كندوسى بالذات كيدوب شهيد اولديغى يلده محاصره
اولنمغين ابن عباسى كوندروب خطبه‌يى اكا سپارش ايلدى * مرويدركه زمان
خلافتنده اكثر عالم فتح اولنوب اموال غنايم وخراج ومحصولات ممالك شرق
وغرب مدينه‌يه كلور اولمغين مدينه شهرى غايتده معمور واكثر خلقى اغنيا اولوب
حتى دردر يوز بيك اقچه‌يه خرما باغچه‌لرى ويوزر بيك اقچه‌يه پاراآتلر النور صاتلور
اولدى حضرت عثمان خود كندوسى اموال عظيمه صاحبى اولوب دفعة بيك
ملك قوله مالك اولدى حضرت ابو بكر وعمر وعلى واكثر صحابه فقر وعبادتى
حضرت عثمان ونيجه صحابه غنا وعبادتى اختيار ايدوب ايكى طريق دخى شرعه
توفيق اولنمغله محض لطف حق وصواب ووسيلهٔ تحصيل ثواب ايدوكى بى شك
وارتيابدر (ع) وللناس فيما يعشقون مذاهب (فصل در اولاد عثمان) مرويدركه
طقوز يا اون اوغللرى يدى ياسكز قزلرى وارايديكه بونلردر (عبد الله الاكبر) اولكى
عثمانك خاتونى رقيه بنت رسول عليه السلامدن مكه‌ده وجوده كلوب حبشه هجرتنده بيله
اولوب التى ياشنده ايكن بحكمة الله تعالى مبارك كوزنى خروس دلدكده خسته اولوب وفات
ايتدى (عبد الله الاصغر) عثمانك ايكنجى خاتونى ام كلثوم بنت رسول عليه السلامدن
اولادى اولميوب حضرت رسولك حياتنده اودخى وفات ايتمكين فاخته بنت غزوانى
نكاحلنوب اشبو عبد الله الاصغر آندن طوغمشدر عثمانك اكبر واشرف اولاديدر
اولاد ونسلى قالمامشدر مكه‌ده مناده وفات ايتدى (ابان) تابعيندن اولوب محاربهٔ يوم
جملده حضرت عائشه طرفنده اولوب ابتدا بومنهزم اولدى ابرص واحول واصم
ايدى لكن فاضل كامل وزاهد وعامل اولمغين عبد الملك بن مروان خليفه اولدقده
بونى مدينه‌يه حاكم ايدوب بعده ابان غايتده مفلوج اولوب هجرتك يوز بشنده مدينه‌ده
وفات ايتدى وافر نسلى اولوب حالا اندلس شهرنده موجوددر ديمشلر (خالد)

عثمان شـهيد اولدقده قانى طملاين مصحف بونك اولادينك اللرنده طورردى * تاريخ مختصر جامعده مذكوردركه عثمان خلافتنده بركون برطوار باوزلنوب اياغيله برنسنه آندقده خالده طوقنوب آندن وفات ايتدى نسلى وذريتى وارايدى (عمرو) والدهسى يمنده قبيله‌ازددن جندب قزيدر آشـبو عمروك دخى نسـلى وارايدى (سعيد) معاويه خليفه اولدقده بونى خراسانه حاكم ايدوب آنده ايكن قتل اولندى * مزبور مختصرده سمرقندى فتح ايدوب آنده كوزى چيقوب بخيل كمسـنه ايدى ديو مذكوردر (وليد) سعيد ايله ايكيسنك والدهلرى فاطمه بنت الوليددر (عبدالملك) اوغلانجق ايكن وفات ايتدى والدهسى مليكه بنت عيينة بن حصن الفزاريدر (مغيره) والدهسى ابوجهلك قزى اسمادر (مريم الكبرى) عمروك والدهسندندر* تاريخ مختصرده محرردركه سعيدبن العاص بونك كوچك همشيرهسى عمروه‌يى نكاحلنوب اول وفات ايتمكين اشبو مريمى نكاحلنوب سعيد وفات ايتدكده عبدالرحمن بن حارث بن هشام نكاحلنوب آنك نكاحنده وفات ايتـدى (امسعد) برادرى سـعيد سابق الذكرك والدهسـندندر عبدالله آداو كمسـنهنك خاتونى اولدى (عائشـه) بونك باباسى حضرت عثمان حارث بن الحكم بن العـاصه يوزبيك اقچه‌لق جهازله نكاح ايدوب بعده حارث وفات ايدوب حضرت ابن زبيرك خاتونى اولدى (ام ابان) بونى دخى باباسى بعدزمان خليفه اولان مروان بن الحكم بن العاصه يوزبيك اقچه‌لق جهازله نكاح ايتمشـدر (امعمرو) والدهسى رمله بنت شيبه بن ربيعه بن عبد شمس ايدى (مريم الصغرى) والدهسى نائله بنت فرافصه ايدى (ام البنين) والدهسى ام ولد جاريه ايدى (عمروه)سعيد بن العاصك خاتونى اولوب آنك نكاحنده وفات ايتدى (فصل) حضرت عثمان خلافتنده وفات ايدن كبار اخيار بونلردر صحابه‌دن ابوسفيان پدر معـاويه وابوالدرداء قاضئ شام وعشرهٔ مبشرهدن عبدالرحمن ابن عوف وحضرت عباس عم الرسول عليه السلام وابن مسـعود كه اوصافى علماء صحابه‌ده نيجه محلده مرارا كچمشدر وابوذرالغفارى كه اسلامه كلنلرك بشنجيسيدر ديمشلر وتابعيندن كعب الاحبار وينه صحابه‌دن اهل بدردن اولان مقداد بن الاسود وابوطلحة الانصـارى كه شجاعتده ضرب مثل ايدى وعبادة بن الصامت قاضئ قدس شريف و برادرى اوس بن الصامت وحاطب بن ابى بلتعه وسـائر صحابه‌دن حارث بن نوفل وعبدالله بن حذافه وزيدبن خارجه ولبيد بن ربيعه شاعر مشهور وسعيد بن المسيبك پدرى مسيب ومعبد بن عباس عم رسول الله عليه السلام وابولبابة الانصارى ونعيم بن مسعود وسائر ناسدن حطيئهٔ شاعر وابوذئيب شاعر وصحابه‌دن

وغیردن دخی نیجه کمسنه‌لر (فصل در شهادت عثمان) (نظم) فانیدرای کوکل جهان فانی * بکلمه بوم‌وش بو ویرانی * خلقه تقدیرنی حواله ایدر * اکلامز کمسه سر سبحانی * کرم وسرد اراده بهانه اولور * مدت عمرك ایرسه پایانی * اولدی ناکه شهید ذو النورین * خاکه دوشدی او پیر نورانی * کورنن صانمه ابرو باراندر * ایلاین کوك یوزینی ظلمانی * دستمالن طوتوب یوزینه فلك * آکوب اغلر اوورد خندانی * وه که مانند لاله نعمان * قانه غرق اولدی حضرت عثمان (نثر) معلوم اوله کیم امت محمده ابتدا ایریشن بلا ومحنت وعنا ومصیبت بوقصه اولوب حتی طلب دمی واخذ انتقامی ایچون اولان محاربه لرده ایکی طرفدن طقسان بیك مسلمان مقتول اولوب نیجه بیکی صحابه دن ایدی بعده چاق انقراض دولت بنی امیه به دك ظهور ایدن انواع فتن ومحن جمله بو خصوصدن ناشی وعالمه منتشر وفاشی اولمغین اشبو قصهٔ حیرت حصه کتب تواریخ وسیرده جابجا اختلاف اوزره انواع روایت ایله حکایت اولنوب کمال اجمالی بو منوال اوزره درکه برکون رسول علیه السلام کندولردن صکره برفتنه ظهور ایده جکین خبرویردکده (یقتل فیها هذا) دیوب عثمانه اشارت ایدوب شهادت عثمانه بوندن غیری نیجه دفعه دخی تصریح وتلمیح ایتمشلردی * پس سبب وکیفیت قتلنده مرویدرکه التی ییله دك امور خلافتده حضرت عمره تمام تقلید ایدوب لکن آنك کبی صلابت اوزره اولمیوب حلیم النفس اولمغین خصوصا زماننده اکثر ممالك شرق وغرب صلح وحربله فتح اولنوب اطراف عالمدن اموال عظیمه کلوب خلقه وافر احسانلر ایدوب حتی بعضلره نیجه یوز بیك آقچه باغشلایوب التی ییلدن صکره کبار ممالك اسلامیه حکومتلرین اشراف مشاهیر صحابه طورر کن غیر صحابه دن کندو اقرباسنه ویروب وبعض اقرباسنه بیت المالدن سائر ناسدن زیاده ماللر ویرمکه باشلایوب ودخی تفصیله محتاج اولوب لکن شرعه مخالف اولمیان بعض امور صدور ایتدکده ترك اولی ونامناسب افعال ایدیور دیو خلق انجنوب اکثر قلوب اندن صینوب بعده هجرتك اوتوز بشنده رضاعدن برادری ومصر حاکمی اولان عبدالله بن ابی سرحدن شکایتجیلر کلدکده حضرت عثمان اکا عتاب آمیز خبر کوندروب شاکیلر مصره واردقلرنده عبدالله آنلرك برینی وفات ایدنجیه دك دوکمکین مصردن التیوز کمسنه وسابقا کوفه خلقی حاکملریله بی وجه شرعی چکشوب شکایته کلدکلرنده عثمان آنلرك برقاچنی حبس ایتمش اولمغین حالا کوفدن ایکیوز بصره‌دن یوز اللی کمسنه دخی عثمانی خلافتدن خلع ورفع ایتمکه مدینه‌یه کلوب جمعه کونی منبرده عثمان انلره خطابا (یاهؤلاء یعلم الله واهل المدینة انکم ملعونون علی لسان

(محمد (

محمد صلى الله عليه وسلم) ديوب محمد بن سلمه قالقوب وانا اشهد بذلك ديدكده جمع
اولان اشقيا جمله صحابه يى طاشلايوب حتى عثمان منبرده غشى اولوب بعده ايندكده
النده اولان عصاى شريف حضرت رسولى جهجاه غفارى آدلو خبيث ديزى
ايله ايكى پاره ايدوب بر ييلدنصكره ديزنده شير بچه چيقاروب اندن هلاك اولدى *
مرويدركه اشبو غوغا كونى حضرت حسن وسعد بن ابى وقاص وزيد بن ثابت
وابو هريره عثمان طرفندن اشقيا ايله جنك ايدوب بعده امر عثمانله فراغت ايتلر بعده عثمان
اوتوز كونه دك مسجد شريفه اوقات صلواتده چيقار اولوب بعده ماه شوالك غره سندن
ايكى اى مقدارنه دك مز بور اشقيا عثمانى سعادتخانه سنده محاصره ايدوب بعده مصره
حاكم جديد كوندرلمك اوزره مصالحه اولنمغين حضرت ابو بكرك اوغلى محمدى حاكم
ديكوب بونلرله كوندروب اوچنجى قوناقده عثمانك مهر يله مهرلنمش مكتوبيله كيدر
بر اولاق طوتلوب مكتوبده (اذا اتاك محمد وفلان وفلان فاحتل فى قتلهم وابطل
كتابه وقرفى عملك حتى يأتيك رأى واحبس من يجئ يتظلم منك ليأتيك رأى فى ذلك
ان شاء الله تعالى) ديو يازلمغين محمد بونى كوروب بيله اولان بعض صحابه يه مكتوبى
مهرلدوب برينه امانت ويروب جمله سى دونوب مدينه يه كلوب كبار صحابه عثمانه
بو اوشوب مكتوبى كوستردكلرنده مهر بنم لكن خطدن اصلا خبرم يوقدر ديو محكم
يمين ايدوب عم زاده سى ودامادى وكاتب السرى اولان مروانك خطى ايدوكى
بيلنمكين خبرك بوغيسه مروانى بزه ويرديدكلرنده اوزرينه شرعله برنسنه
ثابت اولمدين ظلما قتل اولنه ديو احتياط ومرحمتدن مروانى اله ويرمكده
جمله صحابه عثمانه انجوب محمد ايله اهل مصر يا مروانى بزه ويرياسنك
لسانكدن تزويرايده نك حقندن كلمزايسك البته خلافتدن فراغت ايله ديوب بودخى
رسول عليه السلام بكا بركون يا عثمان (انه لعل الله ان يقمصك قيصا فان ارادوك على
خلعه فلا تخلعه) بيورمشدى ديوب فراغته رضا ويرمدكده كندو ايله سعادتخانه سنده
توابعندن التيوز كسنه يى محاصره ايدوب طشره دن صو كتورمكدن بالكليه منع
ايتدكلرنده سائر صحابه دخى بعد الاضطرار بولابكى مروانى ويره ديو ابهمال ايدوب
لكن بعض اشقيا عثمانى قتل ايده جك اولديلر ديو ايشيدلدكده حضرت على ونيچه
صحابه هر برى بر اوغلارنى كوندروب عثمانه ضرر ايرمامكيچون قپوسنده طوروب محكم
كوزده سز ديو امر ايليوب بو جانبده عثمانك ايچروده كى اتباعى وطشره ده كى بعض
احبابى عثمانه ديوارى داوب چيقوب جمله خلق اعوانك اولان مكه شهرنه يادمشق

شام شهرنه کیدوب انی دار الخلافه ایله یاخود آشکاره چیقوب اشقیا ایله جنکه رضا ویرد یکلرنده امت محمده ابتدا قلیج چکن بن اولمزم مکه به دخی کتمزم زیرا رسول علیه السلام (یلحد رجل من قریش بمکة یکون عذابه نصف عذاب العالم) دیمشدر او کمسنه بن اولمزم شامه دخی کیدوب دار هجرتمی و حضرت رسوله مجاورتمی ترك ایتمزم دیوب نیجه یوزمالك قولی اولمغین انلرك بعضلری جنکه عزم ایتدکلرنده فراغت ایدن آزاد اولسون دیوب یکرمیسن آزاد ایتدی * محصل مدت محاصره اولان اون کونده طشره دن ایچرو یه اوقلر آتلوب بر کمسنه قتل اولنوب مروان شقاوت عنوان مجروح اولوب بعده طشره ده بکجیلردن اولان حضرت حسنه و بعضلره اوق طوقنوب قانلری آقدقده محاصره ایدن اشقیا حسن مجروح اولدیغنه مسلمانلر غضب ایدرلر دیو خوفلرندن سابق الذکر اولان محمد ایله ایکی یا اوچ یادرت اهل مکر و آشوب عثمانك اوینك آردندن خفیة دیوار دن آشوب ایچروده اولنلرك جمله سی طشره دن هجوم ایدنلری دفع ایچون طام اوزرنده اولوب عثمان خاتونیله یالکزجه اوتوروب او کیجه دوشنده حضرت رسولی کوروب صبر ایله کله جك کیجه بزمله افطار ایدرسن دیو بیورمغین شهید اوله جغنی بیلوب کشف عورت اولمسون دیو طون کیوب بعده مصحف شریفی آچوب تلاوت قرآن ایدرکن مزبور محمدك اشارتیله یولداشلرینك بریسی بوغازلیوب بعده قاچوب عثمانك مبارك قانندن مصحفده (فسیکفیکهم الله وهو السمیع العلیم) آیتی اوستنه برقطره طاملیوب بو آیت کریمه بحکمة الله آنك قانی انتقامی آلنه جغنه کویا رمز اولوب واقعا اوسببدن ناشی اولان محاربه لرده ایکی طرفدن طقسان بیك کمسنه مقتول اولوب محمد دخی بعدزمان معاویه طرفندن طوتلوب آتشه یاقلمشدر نتکیم اولادابوبکرده تفصیل اولنمشدر * مرویدرکه اهل مصردن بری یالین قلجله کیروب عثمانك بعد الشهاده بورنن کسمکه یوریدکده خاتونی منعه چالشوب قولی یاره لنوب باش بارمغی کسلوب عاجزه اولدقده رباح آدلو قولندن استمداد ایتدکده رباح ذوفلاح عثمانك قلجیله اول حریف ضلالات البغی بی توقف ومطل قتل ایتدی (لمحرره) ظالمك ایتدیکی قالمز یانته * لابد اوغرر نا کهانی جاننه (نثر) مرویدرکه خبر شهادت ایشیدلدکده حضرت علی وسائر صحابه شاشوب سکردوب واروب کمال حیرتندن هر بری نیچون محافظه ده اهمال ایلدك دیو کندو اوغلنه طبانجه اوروب بعده جمله صحابه تفصیله محتاج وجهله حضرت علی یی خلیفه ایدوب بیعت ایتدیلر (فصل در تاریخ وفات ومدت خلافت وعمر و کیفیت دفن

(حضرت)

حضرت عثمان) زمان شهادتی هجرتك اوتوز بشی ذی الحجه سنك سكزنجی یا یدنجی یا اون ایكنجی یا اون اوچنجی یا اون سكزنجی یا یكرمی التنجی كونی جمعه یا چهارشنبه یا اثنین كونی بعد العصر اولوب مدت خلافتی تمام اون ایكی یلدن بر قاچ كون اكسك ایدی مدت عمری دخی تمش بش یاسكسان یا سكسان بر یا سكسان اوچ یا سكسان درت یا سكسان التی یا سكسان سكز یا سكسان طقوز یا طقسان یا طقسان بش لكن قول اصح اوزره سكسان ایكی ایدی كیفیت دفننده دخی اقوال مختلفهٔ مفصله اولوب اصحی اوزره جمعه كونی شهید اولوب سبت كیجه‌سی فرا كولقده همان درت یا بش یا التی كمسنه خفیه شهردن چقاروب حاضر قازلمش برقبر بولدقلرنده نماز ین قیلوب عجله ایله دفن ایدوب عدولری اچسونلر دیو بلور سبز ایتدیلر * بعض سلفدن مرویدر كه دفن ایدنلر اردلرندن كاور برقرالتی كوروب خوف ایتدكلرنده (لاروع علیكم اثبتوا فاناجئنا لنشهد معكم) دیوندا كلوب ملائكه ایدوكی معلوم اولدی دیمشلر

باب رابع در احوال حضرت علی رضی الله عنه

(نظم) باب شهر علوم ربانی * مورد واردات سبحانی * ماه دوران امیر صاحب جاه * شاه مردان علی ولی الله * یار رابعدر اوصنی ولی * مشكل دین انكله اولدی جلی * آدی كبی اولوب مبارك فال * عادت ایدی اكا سخا و نوال * انت منی اكا بشارتدر * انا منك عجب اشارتدر * ابر یشوبیا كاچون عنایت رب * ساقئ كوثر اولدی امته هب * قدس الله سره الاعلی * كرم الله وجهه ابدا (فصل در نسب و حلیه و ابتدای ایمان او) علی بن ابی طالب بن عبد المطلب كه حضرت رسولك عمزاده سیدر رسول علیه السلام اوتوز یاشنده ایكن وجوده كلوب والده‌سی فاطمه بنت اسد بن هاشم ابن عبد مناف كعبه‌نك ایچنه زیارته كیردكده بحكمة الله علی آنده طوغمشدر دیو بر روایت غیر ثابته اولوب بو حالت نه صحابه‌دن حكیم بن حزام ایله علیدن غیریلره نصیب اولمامشدر دیمشلر حضرت رسوله ابتداء نبوتلرنده خدیجه ایله ورقة بن نوفلدن صكره و ابو بكردن اول یا صكره اون طقوز یا سكز یا یدی یا اون اوچ یا اون بش یا اون التی یاشنده ایمان كتورمشدر اوغلانجق ایكن دخی بوندن اصلا عبادت اصنام صادر اولمامغین یا خود سابقا والده‌سی اصنامه سجده ایتمك دیلدكجه منع ایتمك ایچون قارنی ایچنده حركت ایتدیكیچون اسمی یاد اولندقجه كرم الله وجهه دینور دیمشلر * پدری ابو طالب ایمانه كلمیوب لكن والده‌سی فاطمه ایمانه كلوب مدینه‌یه بیله هجرت ایدوب مدینه‌ده وفات ایتمشدر مرویدر كه علی قاره یاغز بلند كردن

کوزی یوزلو ایری وسیاه کوزلو خوب ونورانی صورتلو اورته بویلو یصی یاغرنلو قارنلو قاصقلو جسیم کمسنه ایدی صقالی صیق واوزون واموزلرینه دك یایلمش یصی اولوب پیراولدقده صقالی وباشی صاچی پنبه مثالی اغارمشدی (فصل در اسامی والقاب وکنیتهای او) مرویدر که پدری بانده ایکن طوغمغین والده سی آدنی حیدر قویوب پدری کلدکده علی قودی خیبرغزاسنده (اناالذی سمتنی امی حیدره) دیدیکی بوقصه یه اشارتدر وافرکنیه لری اولوب بری ابوالحسن درکه اوغلی حسن طوغدقده قونوب بونکله مشهورایدی بری دخی ابوالریحانتین درکه حسین طوغدقدنصکره رسول علیه السلام قویوب (سلام علیك یاابالریحانتین فعن قلیل تذهب ریحانتك والله خلیفتی علیك) دیمشلردی بری دخی ابوتراب ایدیکه برکون خاتونی حضرت فاطمه یه کوسوب بریرده یاتوب او یودقده رسول علیه السلام کوروب اوستنه وافرتوزقونمغین (اجلس یااباتراب) دیدیلرمحبت وملاطفه یه متعلق اولمغین حضرت علی بوکنیتی غایت سورایدی کثرت اسما شرف مسمایه دلالت ایتمکین لقبی دخی چوق اولوب اسدالله ومرتضی و بیضة البلد وامین وشریف وهادی ومهتدی ویعسوب الامه وکرار وابوقصم عبارتلرندن هر بریله ملقب ایدی وذوالاذن الواعیه دخی دیرلردی زیرا (وتعیها اذن واعیة) آیتی نزول ایتدکده رسول علیه السلام (اللهم اجعلها اذن علی) دیمکین * علینك کندودن مرویدرکه اودمدنصکره اصلا برنسنه یی اونوتمدم (فصل درمناقب حضرت علی رضی الله عنه وکرم الله وجهه) فضائلی بیحدوشمائلی لاتعد اولوب حضرت رسولك ابن عمی ودامادی ودردنجی یاروفا معنادی ووصیسی وآخرت قرنداشی ومحرم اسراری وسرداشی اولوب هرعلم وعملده کامل ومکمل ایدوکی ثابت ومدللدر (اولا) بونك حقنده آیات کثیره نزول ایدوب حتی ابن عباس (مانزل فی احد من کتاب الله مانزل فی علی) دیوب ودخی (نزلت فی علی ثلثمائة آیة) دیمشدر تفاسیرده (الذین ینفقون اموالهم باللیل والنهار سرا وعلانیة فلهم اجرهم عندربهم ولاخوف علیهم ولاهم یحزنون) آیتنده ابن عباسدن مرویدکه برکون حضرت علی همان درت اقچه یه مالك ایکن لیل ونهارده سروجهارده بررینی تصدق ایتدکده عندالله کلی ثوابلر حاصل اولمغین بوآیت نازل اولدی * بعض تفاسیرده بوآیت ابو بکر حقنده برغیری وجهله روایت وحکایت اولنمشدر (ثانیا) اوقات متفرقه ده نیجه احادیث شریفه وارد اولوب بعضلری بونلردرکه ١ رسول علیه السلام بوکا خطابا (انت اخی فی الدنیا والآخرة) دیوب ٢ بونك حقنده (علی منی وانامن علی) دیوب ٣

من كنت مولاه فعلى مولاه اللهم وال من والاه وعاد من عاداه) ديوب ٤ (النظر الى على عبادة) ديوب ٥ من احب عليا فقد احبنى ومن احبنى فقد احب الله ومن ابغض عليا فقد ابغضنى ومن ابغضنى فقد ابغض الله) ديوب ٦ (على مع القرآن والقرآن مع على لا يفترقان حتى يردا على الحوض) ديوب ٧ قلعهٔ خيبر فتح اولنه جق كيجه (اما والله لاعطين الراية غدا رجلا كرارا غير فرار يحب الله ورسوله ويحبه الله ورسوله يفتح الله على يديه) ديوب ارتسى رايه‌يى يعنى سنجاغى على‌يه ويرديلر ٨ رسول عليه السلام غزوهٔ تبوكه كيدركن على‌يى مدينه‌ده محافظه‌يه قويوب (اتخلفنى فى النساء والصبيان) ديوب محزون اولدقده (اما ترضى ان تكون منى بمنزلة هارون من موسى غير انه لانبى بعدى) ديديلر ٩ رسول عليه السلام بركون (ان الله امرنى بحب اربعة واخبرنى انه يحبهم) ديوب آنلر كيملردر ديو صورلدقده اوچ كره (على منهم) ديوب صكره (ابوذر والمقداد وسلمان) ديديلر ١٠ بركون حضرت على كندوسى كندو حقنده ديمشدركه (والذى فلق الحبة وبرأ النسمة انه لعهد النبى الامى الى انه لايحبنى الا مؤمن ولايبغضنى الا منافق) ١١ ينه حضرت عليدن مرويدركه رسول عليه السلام بنى يمنه قاضى ايدوب كوندروب يارسول الله كنج ياشلوم قضا احوالن بلمزم ديديكمده مبارك اليله كوكسمه اوروب (اللهم اهد قلبه وثبت لسانه) ديمكين الله حقيچون بودعادنصكره هيچ بردعواده شبهه ايتمز اولدم ديدى ١٢ رسول عليه السلام (الصديقون ثلاثة حبيب بن مرى النجار مؤمن آل ياسين الذى قال ياقوم اتبعوا المرسلين وحزقيل مؤمن آل فرعون الذى قال اتقتلون رجلا ان يقول ربى الله وعلى بن ابى طالب الثالث وهو افضلهم) ديدى ١٣ رسول عليه السلام (انا مدينة العلم وعلى بابها) ديدى * تاريخ الخلفاده سيوطى بوحديثه حاكم ديديكى كبى صحيحدر ونه ابن الجوزى ونووى ديدكارى كبى موضوعدر بلكه حديث حسندر ديمشدر (فصل در فوائد متفرقه) كه حضرت على‌يه متعلقه‌در (فائده) حضرت على حقنده صحابه وغيريلرك مدح وثنالرى بيحد اولوب بعضلرى بودركه حضرت عمر (اقضانا على) ديوب ودخى برمشكل حال واقع اولدقجه (نعوذ بالله من معضلة ليس لها ابو الحسن) ديردى حتى (قضية ولا اباحسن لها) مثل مشهوردر وحضرت ابن عباس (اذا حدثنا ثقة عن على الفتيا لانعدوها) ديوب ودخى سعيد ابن المسيب عليدن غيرى صحابه‌دن هيچ بريسى سلونى ديمزدى يعنى بكا هرنه صوررسكز صورك جواب ويررم ديمكدر ودخى حضرت عائشه يانده حضرت على ياد اولندقده

(اما انه اعلم من بقی بالسنة) دیوب ودخی امام احمد بن حنبل (ماورد لاحد من اصحاب رسول الله علیه السلام من الفضائل ماورد لعلی رضی الله عنه) دیدی (فائده در علم وکمال او) باب صحابه ده فصل طبقات علماء صحابه ده حضرت علینك فضائل علمیه سی احوالی مفصلا یازلمشدر اکانظر اولنوب بعده معلوم اوله که ابو بکر و عمر و عثماندن صکره اعلم وافضل جمیع صحابه اولوب علوم ظاهره نك نیجه مسائل واحکامی علوم باطنه نك خود جمله سی بوندن اخذ اولنوب حتی کندودن مروی در که رسول علیه السلام بکا علمدن بیك باب اوکردوب بعده بکا او بابلرك هر بر ندن بیكر باب فتح اولدی ودخی مروی در که یالکز بسمله ٔ شریفه نك اسرار ین اظهار ایتك دیلسم نیجه قطار طوار یوکی کتابلر یازردم فواتح مسکیه ده جفر جامعه آدلو بر کتاب تألیف ایدوب جمیع علوم حرفیه واسرار عددیه و دقایق وحقایق اندن متفرع اولوب اکثر امور ماضیه وآتیه یی آنده دخی درج ورموز واشاراتله صنعتلر خرج ایتمشدر لکن آنك اسرار نی کما ینبغی فهم ایتك اولادندن بطنا بعد بطن بر ر کسنه یه مخصوص ایدی دیو مذکوردر (فائده در انواع کمالات او) مروی در که علی ولی مرتاض پاك قلب و بی اغراض وجواهر واعراض دنیای مراضدن غایت اعراض ایدوب کمال زهد وقناعت ودائما عبادت وطاعت اوزره اولوب کثرت صلوتدن دیزلرنده ناسورانی بتمشدی وسعی وهمتی نهایته یتشدی ذکا وسرعت جوابده وقوت حفظ وحل مشکلات هر بابده نوادر عالمدن وعظماء حکماء بنی آدمدن اولوب جلائل مسائلده صحابه یه محتاج الیه ومعول علیه ایدی فصاحت و بلاغتده وشجاعت وسخاوتده خود فائق الاقران ومشار بالبنان اولمغین مشهور ملل اولوب ضرب مثل اولنوردی غایتده خنده روی وکر مخوی عالی همت صاحب سخاوت حلیم وسلیم واهل عفو وقابل عذر وهفو مستجاب الدعا مستطاب العطا ایدی * غزوهٔ تبوکدن غیری جمیع غزوانده حضور سید کائناتده مردانه میدانه کیروب کفار فجارك کارزارده کارلرین زار وجانلرندن بیزار ایتدیکی خصوصا فتح قلعهٔ خیبرده کوستردیکی شجاعت وکرامت بی حد وغایتدر * محصل ذات ملك صفاتنده اولان خصال حمیده وفعال پسندیده سنی بالتمام شرح واعلام بر کتاب مستقله محتاج ایدوکی معلوم ذوی الافهامدر (ع) مثلدر عارفه تکفی الاشاره (فوائد) مروی در که ابن عباس ایدر (کانت لعلی ثمانی عشرة منقبة ماکانت لاحد من هذه الامة) ام سلمه ایدر (کان رسول الله صلی الله علیه وسلم اذا غضب لم یجترأ احد ان یکلمه الا علی) ودخی علینك کندوسندن مروی در که

(مارمدت ولاصدعت منذ مسح رسول الله صلى الله عليه وسلم وجهى وتفل فى عينى يوم خيبر حين اعطانى الراية) حضرت رسول عليه السلامدن مرويدركه على يه خطابا (انك تقاتل على القرآن كما قاتلت على تنزيله) ديوب خوارج وفرق باغيه ايله مقاتله ايدوب حق انك الندہ اوله جغنه اشارتدر ينه اكا خطابا (اشقى الناس رجلان ياعلى اتدرى من اشقى الاولين ديوب بودنجى (الله ورسوله اعلم) ديدكده (عاقر الناقة) ديوب صكره (اتدرى من اشقى الآخرين) ديوب بونجى (الله اعلم ورسوله) ديدكده برروايتده (قاتلك) ديوب برروايتده (اشقى الآخرين الذى يضربك على هذه) ديوب كند و مبارك باشلرين كوستروب (فيبل منها هذه) ديوب مبارك صقاللرينى كوستروب حضرت علينك باشى يار يلوب صقالنه قان روان اولمغله شهيد اوله جغنه اشارت ايتديلر * ينه عليدن مرويدركه (دعانى رسول الله صلى الله عليه وسلم فقال ان فيك مثلا من عيسى ابغضته اليهود حتى بهتوا امه واحبته النصارى حتى انزلوه بالمنزل الذى ليس به الاوانه يهلك فى اثنان محب مفرط يفرطنى بما ليس فى ومبغض يحمله شنئانى على ان يبهتنى) ديدى * مرويدركه مهرينك نقشى (نعم القادر الله) ياخود (الملك لله الواحد القهار) ايدى حضرت رسولدن روايت ايتديكى حديثلردن بشيوز سكسان التيسى كتب احاديثده مذكوردر ديمشلر * فوايح مسكيه ده قرآن عظيمى ابتدا خط كوفى ايله يازن وصحابه دن حضرت خضرى كورن عليدر ديومذكوردر (فوائد درايجاد علم نحو) شاكردلرى واوغللرى خواجه سى ابو الاسود الدؤليدن مرويدركه بركون حضرت على يى رضى الله عنه باشن اشاغه ايدوب فكر ايدر كوروب سببنى سؤال ايلديكمده (انى سمعت فى بلدكم هذا لحنا فاردت ان اصنع كتابا فى اصول العربية) (ديوب بندنجى (ان فعلت هذا احييتنا و بقيت هذه اللغة) ديوب اوچ كوندنصكره وارديغمده (بسم الله الرحمن الرحيم الكلام كله اسم وفعل وحرف فالاسم ما انبأ عن المسمى والفعل ما انبأ عن حركة المسمى والحرف ما انبأ عن معنى ليس باسم ولافعل) ديو يازلمش بركاغدى اليمه و يروب (تتبعه وزدفيه ماوقع لك واعلم ياابا الاسود ان الاشياء ثلاثة ظاهر ومضمر وشئ ليس بظاهر ولامضمر وانما تتفاضل العلماء فى معرفة ماليس بظاهر ولامضمر) ديوب بعده امر شريفى اوزره بعض نسنه لر جمع ايدوب جناب شريفنه عرض ايتدم جمله دن حروف نصب بيله اولوب * ان وان وليت ولعل وكأن حرفلرينى يازوب تشديد نونله لكن حرفنى يازمديغمده نيچون انى ترك ايلدك ديوب بندنجى آنى حروف نصبدن ظن

ایچدم دیدیکمده (بل هی منها فزدها فیها دیدی (فائده) کتب معتبرده حضرت علینك دقایق علوم واسرار تصوفه متعلق بجد کلمات عالیات حکمت سماتی بازلمش اولوب اشبوکتاب فوائد مشحونه اندن نمونه درج ایتمکچون طلبا للاختصار ایکی کلام شریفی ذکرنه اقتصار اولندی ۱ مرویدرکه بر یهودی (متی کان ربنا) دیوصوردقده (لم یکن مکان هوکان ولا کینونة کان بلا کیف کان لیس له قبل ولاغایة انقطعت الغایات دونه فهو غایة کل غایة) دیوجواب ویرمکین یهودی ایمانه مهتدی اولدی ۲ برکسنه دخی اخبرنی عن القدر دیوقضا وقدر دن صوردقده (طریق مظلم لاتسلکه) دیوب تکرار صوردقده (بحرعمیق لاتلجه) دیوب تکرار صوردقده (سر خفی علیك فلاتفتشه) دیوب تکرار صوردقده (ایها السائل ان الله خلقك لماشاء اولماشئت) دیوب اودخی بل لماشاء دیدکده (فیستعملك کماشاء) دیوب صاحب فهم صافی یه جواب کافی وشافی ایدوکی اهل اذعانه غیر خافیدر (ع) درخانه اکرکس است یك حرف بس است (فائده) حضرت علینك صدکلمه دیمکله مشهور اولان یوزعدد کلام شرف اتسامندن قرق عدد باعث المدی جامع مهمات نصایح اولمغین بومحلده ذکر اولنمق فکر اولندیکه بونلردر ۱ ایمان المرء یعرف بایمانه ۲ اخوك من واساك بنشب لامن واساك بنسب ۳ ادب المرء خیر من ذهبه ٤ بع الدنیا بالآخرة تربح ٥ باکر تسعد ٦ بطن المرء عدوه ۷ تفأل بالخیرتنله ۸ تکاسل المرء فی الصلوة من ضعف الایمان ۹ ثلاث مهلکات عجب وبخل وهوی ۱۰ جدبما تجد ۱۱ جمال المرء فی الحلم ۱۲ جلیس السوء شیطان ۱۳ جولة الباطل ساعة وجولة الحق الی الساعة ۱٤ خف الله تأمن غیره ۱٥ خالف نفسك تسترح ۱٦ خالطوا الناس بالسنتکم واجسادکم وزایلوهم باعمالکم وقلوبکم فان للمرء ما اکتسب وهو یوم القیامة مع من احب ۱۷ دینار الشحیح حجر ۱۸ زوایا الدنیا مشحونة بالرزایا ۱۹ سوء الخلق وحشة لاخلاص منها ۲۰ سیرة المؤمن تنبئ عن سریرته ۲۱ سکوت اللسان سلامة الانسان ۲۲ شمة من المعرفه خیرمن کثیرمن العمل ۲۳ شرط الألفة ترك الکلفة ۲٤ شرالناس من یتقیه الناس ۲٥ ضمن الله رزق کل احد ۲٦ ضرب الحبیب اوجع ۲۷ ضرب اللسان اشد من طعن السنان ۲۸ ظلمة الظلم تظلم الایمان ۲۹ ظل الاعوج اعوج ۳۰ علوالهمم من الایمان ۳۱ عدوعاقل خیرمن صدیق جاهل ۳۲ علی قدر الکسا مدرجلیك ۳۳ عذاب القبر من النمیمة ۳٤ عقیب کل لیلة یوم ۳٥ من کثرکلامه کثرملامه ، ۳۶ نیل المنی فی الغنا ۳۷ وضع الاحسان

(فی غیر)

فى غيرموضعه ظلم ٣٨ وحدة المرء خير من جليس السوء ٣٩ هموم المرء بقدر همه ٤٠ يطلبك الرزق كما تطلبه (فائده) اگرچه حضرت عليك (انا الذى سمتنى امى حيدره) ديديكى رجزدن غيرى شعرديديكى حقيقتده ثابت دكلدر ديمشلر لكن مستقل شرح يازلمش ديوان على آدلو بركتاب لطيفده مرتب ومهذب بحد قصائد ورباعيات ومفردات حكمت سماتلرى ذكر اولنمغين انجلرندن بعض اشعار فصاح لاجل الانتصاح نقل اولندى (نظم) الهى انت ذوفضل ومن * وانى ذوخطايا فاعف عنى * وظنى فيك يا ربى جميل * فحقق يا الهى حسن ظنى (ديكر) ايامن ليس لى منه مجير * بعفوك من عذابك استجير * انا العبد المقر بكل ذنب * وانت السيد الصمد الغفور * فان عذبتنى فالذنب منى * وان تغفر فانت به جدير (ديكر) اذا جادت الدنيا عليك فجدبها * على الناس طرا انها تتقلب * فلاالجود يفنيها اذاهى اقبلت * ولاالبخل يبقيها اذاهى تذهب (ديكر) انما الدنيا فناء * ليس للدنيا ثبوت * انما الدنيا كبيت * نسجته العنكبوت * ولقد يكفيك فيها * ايها الجاهل قوت * ولعمرى عن قريب * كل من فيها يموت (ديكر) انى وجدت وفى الايام تجربة * للصبر عاقبة محمودة الاثر * وقل من جد فى امر يطالبه * فاستصحب الصبر الافاز بالظفر (ديكر) انم الناس اعرفهم بنقصه * واقمعهم لشهوته وحرصه * وحل الفحص ماااستغنيت عنه * فكم مستجلب عيبا لفحصه (ديكر) اصبر على الدهر لاتغضب على احد * فلاترى غير مافى اللوح محفوظ * ولاتقين بدار لاانتفاع بها * والارض واسعة والرزق مبسوط (ديكر) دع ذكرهن فمالهن وفاء * ريح الصبا وعهود هن سواء * يكسرن قلبك ثم لايجبرنه * وقلوبهن من الدواء خلاء (ديكر) دع الحرص على الدنيا * وفى العيش فلاتطمع * ولاتجمع من المال * فلاتدرى لمن تجمع * ولاتدرى انى ارضك ام فى غيرها تصرع * فان الرزق مقسوم وكد المرء لاينفع * فقيركل من يطمع غنى كل من يقنع (ديكر) فلو كانت الدنيا تنال بفطنة * وفضل وعقل نلت اعلى المطالب * ولكنما الارزاق حظ وقسمة * وفضل مليك لابحيلة طالب (ديكر) قس الغد بالامس كى تستريح * ولاتسعين سعى رغابها * فلاتمرحن لاوزارها * ولاتضجرن لاوصابها * سل الدور تخبر وافصح بها * بان لابقاء لاربابها (ديكر) كيفية المرء ليس المرء يدركها * فكيف كيفية الجبار فى القدم * هو الذى انشأ الاشياء مبتدعا * فكيف يدركه مستحدث النسم (ديكر) كم من اديب فطن عالم *

مستكمل العقل مقل عديم * ومن جهول مكثر ماله * ذلك تقدير العزيز العليم (ديكر) ليس البلية فى ايامنا عجبا * بل السلامة فيها اعجب العجب * ليس اليتيم الذى قدمات والده * بل اليتيم يتيم العلم والحسب * (ديكر) ما اكثر الناس لا بل ما اقلهم * والله يعلم انى لم اقل فندا * انى لافتح عينى حين افتحها * على كثير ولكن لا ارى احدا (ديكر) مالا يكون فلا يكون بحيلة * ابدا وماهو كائن سيكون * سيكون ماهو كائن فى وقته * واخوا الجهالة متعب محزون * يسعى القوى فلا ينال بسعيه * حظا ويحظى عاجز ومهين * (ديكر) لا تأمن الموت فى لحظ ولا نفس * ولو تمنعت بالحجاب والحرس * واعلم بان سهام الموت نافذة * لكل مدرع منا ومترس * مابال دينك ترضى ان تدنسه * وثوب دنياك مغسول من الدنس * ترجو النجاة ولم تسلك مسالكها * ان السفينة لا تجرى على اليبس (فصل در كيفيت بيعت بعلى كرم الله وجهه) مرويدر كه حضرت عثمان شهيد اولدقده حضرت على واروب كوروب غايت محزون اولوب اوكون يا اوتسى يا اوچ يا بش كون صكره اكثر صحابه بوكا بيعت ايتمك ديلدكلرنده اهل بدر كيمه بيعت ايدرلرسه خليفه اودر ديدكلرنده اهل بدرك حياتده اولنلرى جمله كلوب سندن احق يوقدر ديدكلرنده هجرتك اوتوز بشى ذى الحجه سنك اون طقوزنجى كوننده جمله سيله مسجد شريفه واروب منبره چيقوب ابتدا طلحه وزبير بعده سائر صحابه بيعت ايدوب كبار صحابه دن سعد بن ابى وقاص وسعيد بن زيد وابن عمر وحسان بن ثابت وابو سعيد الخدرى وصهيب الرومى وزيد ثابت واسامة ابن زيد ومغيرة بن شعبه وعبد الله بن سلام وكعب بن مالك ومسلمة بن محمد ومحمد بن مسلمه ونعمان بن بشير وفضالة بن عبيد وكعب بن عجره وقدامة بن مظعون بيعت ايتمديلر * پس حضرت على مروانى واتباعنى طلب ايتدكده قاچوب كيزلنديلر بعده ولايت يمن خلقى وبصره نك خلقى طوردقلرى يردن بيعت يعنى خلافتنى قبول واطاعت ايدوب جميع بلاد شام خلقى يكرمى يلدنبرى عمرو عثمان طرفلرندن نيابة حاكملرى اولان معاويه يه بيعت ايتديلر (فصل در وقعهٔ جمل) (اولا) كتب كلامده مذكوردركه صحابه نك هر برينه محبت وتعظيم وحسن ظن ايتمك وطعندن ولعندن وفى الجمله بغض وعداوتدن وسوء ظندن احترازايتمك احاديث صحيحه دلالتيله واجبدر نته كيم باب احوال صحابه ده تفصيل اولنمشدر (ثانيا) صحابه ارا سنده واقع اولان محاربات ومنازعات خصوصنده بعضلرينه محبت بعضلرينه سوء ظندن احتراز دخى بروجه جازم واجب ولازمدر زيرا آنلرده اولان نزاع وقتال

اهل دنیا کبی محبت جاه ومال ایچون اولمیوب هر بری عالم کامل ومجتهد مستقل اولمغین کندو اجتهاد واعتقادی اوزره یا مجرد اظهار حق یا نفع امت محمده سعی محقق ایچون ایدوب سائر مجتهدلر کبی مصیب اولنلره ایکیشر ثواب مخطئ اولنلره مجرد تحصیل رضای خدایه عقللری ایرشدوکی قدر سعیده قصور ایتمامکین برر ثواب حاصل اولمق مقرردر فرضا نزاعلری مجرد محبت دنیا ایچون اولدیسه دخی البته بو گناهلرینی الله تبارك وتعالی رسولی حرمتنه عفو ایده جکنه جامع الصغیر سیوطیده (تکون لاصحابی زلة یغفرها الله تعالی لهم لسابقتهم منی) حدیثی دلالت وشهادت ایدر پس معلوم اوله که محاربهٔ وقعهٔ یوم جملده تواریخده اولان تفصیل عظیمك اجمالی بودر که عشره مبشره دن طلحه وزبیر سابقا حضرت علی یه بیعت ایدوب بعده بونی قتل عثمانه مانع اولمیوب سبب اولدی صانمغین بیعتلرندن برقاچ کون صکره مکه یه واروب انده حضرت عائشه یی عثمانك قانی طلبنه تحریك ایدوب عثمانك ولایت یمندن کلمش ایکی حاکمی مال وعسکر ویروب جمله درتیوز دوه لو درتیوز دخی آتلو وقاترلو ایله چیقوب بعده جمله اوچ بیك کسنه ایله بصره یه واروب آنك حاکمی بونلرله محکم جنك ایتدکده حاکم طوتلوب عثمانی قتل ایدنلرو قتلنه معاونت ایدنلر کیمی قتل اولنوب کیمی بعد العقوبات قوویوویریلوب اهل بصره طلحه وزبیره بیعت ایدوب مدینه ده حضرت علی ایشتدکده خلافتك دردنجی اینده صحابه وغیریدن درت بیك یاخود همان طقوزیوز کسنه ایله چیقوب طوغرو کوفه یه واروب خلقندن معاونت دیلدکده اون بیك کسنه اویوب واروب اوکیجه ناحق یره قان دوکلسون جنك ایتمیه لم دیو خبر کوندروب منعه مجال اولمدقده ایرتسی کون که هجرتك اوتوز التیمی جمادی الآخره سنك اون برنجیسی خمیس کونی ایدی حضرت علی حضرت رسول صلی الله علیه وسلمك دلدل آدلو آق قاترینه بنوب ایکی عسکر جنکه بشلادقده ابتدا حضرت طلحه یی ینه کندو طرفلرندن اولان مروان خبیث کیزلو عداوتنه بناء اوقله اوروب شهید ایدوب بعده حضرت زبیر قاچوب اوچ کسنه آنك اردنه دوشوب بر وادیده یاتوب اویورکن یاخود نماز قیلارکن سجده ده شهید ایدوب معرکه ده ایکی طرفدن محکم جنك اولدقده حضرت عائشه نك محفه سنی کوتورن دوه یی برکسنه سکیرایوب دوشدکده عسکری صینوب محصل ایکی طرفدن جمله اون بیك یا اون اوچ بیك کسنه یایکرمی بیك مقداری یا عائشه طرفندن عسکر بیك یا اون یدی بیك حضرت علی طرفندن همان بیك مقداری کسنه مقتول اولدی * بعده حضرت علی بصره ده

اون بش کون اوتوروب اول اثناده عائشه زوجهٔ حضرت رسول علیه السلام
وام المؤمنیندر دیو انواع رعایتله مکه‌یه کوندروب کندوسی کندی (فصل
درونقعهٔ محاربهٔ صفین) سکین وزنی اوزره فرات ایرمغی کنارنده بر یرك اسمیدر
بوتفصیلك دخی کمال اجمالی بودرکه حضرت عثمان شهید اولدقده قانلو کوملکی دمشق
شامه ایلدیلوب منبرا وستنه قونوب یکرمی ییلدن برو انده نیابة حاکم اولوب عثمانك اوزاقدن
نوعا خصمی معاویه انك قانی انتقامن طلبه خلقی تحریك ایتمکین التمش بیك کسنه جمع
اولوب اول اثناده وقعهٔ جمل ظهور ایتمش اولمغین حضرت علی کوفه‌دن معاویه‌یه
اهل شامله بکا بیعت ایتسونلر یوخسه جنك ایدرم دیو ایلچی کوندروب اودخی
جنکی اختیار ایتدکده حضرت علی ایچلرندن یتمش نفری اهل بدردن یدیوزی
اهل بیعت رضواندن درتیوزی سائر مهاجرین وانصاردن اولان طقسان بیك
یاتمش بیك عسکر ایله هجرتك اوتوزالتیسی شوالینك بشنجی کونی صفینه کیدوب
معاویه ایشتدکده یوزیکرمی بیك یاهمان سکسان بش بیك یاالتمش بیك عسکرایله
علیدن مقدم واروب فراته قونوب عسکر حضرت علی کلوب صوسزیره قونوب
بعده صویه الم چکمکین هجوم ایتدکلرنده عسکر معاویه اورکوب وافرکسنه‌لری
غرق اولوب صوکنارنه عسکر حضرت علی صوسزیره عسکر معاویه قونوب
بعده حضرت علی معاویه‌یه مسلمانلرك قانلری دوکلمامکیچون کندویه بیعت ایتدرمکه
متصل خبرلر کوندروب معاویه راضی اولمدقده محرم آخرنه دك صلحه اتفاق اولنوب
محرم اواخرنده حضرت علی معاویه‌یه (غرك عزك فصار قصار ذلك ذلك فاخش
فاحش فعلك فعلك تهدی بهذا) دیو یازوب کوندروب اودخی اکا (علی قدری
علی قدزی) دیو جواب کوندروب عنادی مقرر اولدقده ماه صفر غره سنده جهارشنبه
کونی ایکی عسکر صفلر بغلایوب طقوز کونه دك هر کون جنك اولوب اول اثناده حضرت
علی طرفنده قدماء عظماء صحابه‌دن عمار بن یاسر شهید اولدقده سابقا اکا
حضرت رسول علیه السلام (یاعمار تقتلك الفئة الباغیة) دیمکین عسکر معاویه‌نك
برفرقه‌سی باغی وطاغی بزایمشز دیو جنکدن فراغت ایدوب اونجی جمعه کیجه‌سی
تاصباحه دك متصل محکم جنك اولوب حتی حضرت علی شجاعت نشانه مردانه
میدانه کیروب کندو الیله درتیوز کسنه قتل ایدوب محصل مزل صفینده ایکی
عسکر جمله یوز اون کون اوتوروب طقسان کره جنك اولوب اوج کونده حرب
ممتد وضرب مشتد اولوب حضرت علی طرفندن یکرمی بش بیك معاویه طرفندن
قرق بش بیك یاسکسان بش بیك کسنه قتل اولنوب معاویه بو حاله مضطرب
اولدقده صحابه‌دن وزیری عمرو بن العاص تعلیمیله کندو عسکرلرندن بشیوز کسه‌یه

(برر)

برر مصحف ویروب آچوب اللرنده طوتوب مسلمانلر ایکی طرفدن نتیجه یه دك قیریلورسز و بز کتندکدنصکره کفارله کیم جنك ایدسون کلکز ایکی طرفدن برر کمسنه یی حکم نصب ایده لم یعنی مابینمزی فصل ایتمکه حاکم تعیین ایده لم که قرآن عظیمله ارامزده حکم ایدوب ایکیسی نه فکره اتفاق ایدرلرسه جمله مز اکا راضی اولوب مصالحه ایده لم دیوندالر ایدوب بعده معاویه طرفندن مزبور عمرو بن العاص حضرت علی طرفندن ابو موسی الاشعری تعیین اولنوب اشبو ایکی حکم کله جك ییل مدینه وشام وکوفه یه اوزقوناق یرده دومة الجندل نام مکانده جمع اولوب برفکر صحیحه اتفاقله حکم ایتمکه عهد اشوب بو مضمونده صلحنامه یازیلوب حضرت علی عسکریله کوفه یه معاویه دخی عسکریله شامه کیدوب اوتوز سکز شعبانده محل موعوده عمرو ایله ابوموسی الاشعری طرفیندن در یوز اشراف ناسله جمع اولوب معاویه بیله کلوب لکن حضرت علی کلیوب مزبور عمرو غایتده نخشنداولوب تدبیری مقابله سنده معاویه اکا سابقا متصرف اولدیغی جمله ولایت مصر بکلکنی وعده ایتمکین ابوموسایه حیله ایتمکیچون منبره ابتداسن بعده بن چیقوب سن علی یی بن معاویه یی خلافتدن خلع ایدوب بعده جمله مسلمانلر اتفاقیله کیمی دیلرلرسه اوخلیفه اولوب امت محمد اراسندن نزاع بالکلیه کتسون دیوب ابوموسی غایتده صافی درون وتارك فکر ومکر دنیای دون اولمغین اینانوب منبره چیقوب (ایها الناس انانظرنا فی امر هذه الامة فلم نراصلح لامرها ولاالم لشعثها من امر اجتمع رأیی ورأی عمر وعلیه وهوان نخلع کل مناصاحبه ونجعل امر المسلمین الیهم یو اون علیهم من احبو اوانی خلعت علیا فاستقبلوا امرکم وولوا من شئتم دیوب منبردن اینوب بعده عمرو چیقوب (قد قال ابوموسی ماسمعتم من خلع صاحبه وانی خلعته کما خلعه واثبت معاویة کما اثبت حمیل سیفی هذا فی عنقی فانه ولی عثمان والطالب بدمه واحق الناس بمقامه) دیوب ایندکده ابوموسی عمروك رنك بکجدوکنه انجنوب (مالك لاوفقك الله غدرت) * دیوب غایت عارندن مکه یه کیدوب بویله حیله اولمغین عسکر حضرت علی ومعاویه تکرار نزاعه دوشوب معاویه شامه کیدوب اهل شاما کابیعت ایدوب حضرت علی (اعصی و یطاع معاویة) دیوب کمال الم وغم مدغم ایله کوفه یه واروب امور خلافتنه ضعف کلوب معاویه قوت وشوکت بولوب حضرت علی بو قصه دن ایکی ییل صکره کوفه ده شهید اولدی نتکیم عن قریب کلور (فائده) مرویدر که بلاد متفرقه ده عشرهٔ مبشره دن سعد بن ابی وقاص ایله سعید بن زید وسائر صحابه نك اشرافندن زید بن ثابت ابوموسی الاشعری

اسامة بن زيد صهيب الرومي ابو اليسر السلمي محمد بن مسلمه ودخي نيجه صحابه (من
اختار العزلة فالعزلة) مفهومنجه عزلتي اختيار ايدوب (اذا كان غزو الكفار قاتلنا
فاما قتال اهل الفتنة والبغي فلا نقاتل اهل القبلة) ديوب وقعهٔ صفين محاربه لرينه
اصلا قارشمديلر (فصل ظهور خوارج) اشبو تفصيلك دخي اجمالي بودر كه سابقا ذكر
اولنان تحكيم خصوصي واقع اولدقده عسكر حضرت عليدن بغداد قربنده نهروان
خلقي اولان اون بيك مقداري اشقيا قرآنده (ان الحكم الا لله) بيورلمغين حاكم الله درسن
نيچون انسان حكمنه راضي اولدك ديو حضرت علي يه انجنوب بعده حضرت علي يه
ومعاويه يه وجمله صحابه يه وتوابعلرينه حاشا كافرلردر ديو اعتقاد باطل ايدوب خروج
ايتدكلرنده خوارج ديو آدقونوب حضرت رسول عليه السلام (الخوارج كلاب النار)
بيورمغين حضرت علي بونلره نصيحت ايچون ابن عباسي كوندردكده نصفندن زياده سي
توبه وانصافه كلوب باقيلري عناد ايدوب نهروانه واروب انده يوللر كسوب مسلمانلري
قيرمغه باشلدقلرنده حضرت علي بونلره واروب جنك اولندقده غلبه ايدوب درت
بيك خارجي قيروب ايچلرندن همان يدي كسنه قورتلوب رئيسلرندن ذوالخويصره
واشعث بن قيس وغيريلر قتل اولنديلر مرور زمان ايله ينه طائفهٔ خوارج چوغالوب
بعض اعتقادده اشتراكلري نصكره هر بري بعض مستقل اعتقاد باطل اوزره يدي
فرقه اولديلر تفصيلي كتب علم كلامده احواللري بيان اولنمشدر (فصل در ابتداء
ظهور فرق ضاله در امت محمد) مرويدر كه حضرت رسول عليه السلام حضرت
علي يه خطابا (ان فيك مثلا من عيسى ابغضه اليهود حتى بهتوا امه واحبته النصارى
حتى انزلوه بالمنزل الذي ليس به) ديدكلري ودخي (يهلك فيك اثنان محب غال
ومبغض قال) ديدكلري ظهور ايدوب اولا بغض وعداوت ايدن خوارج طائفه سي
بعده شرعه مخالف محبت زائدهٔ بي فائدهٔ حضرت عائده ايدن شيعهٔ شنيعه دن سبائيه
ودخي غلاة ديدكلري برطائفه پيدا اولوب اشبو غلاة عتاة عليهم لعنة رب الكائنات
حاشا وكلا علي ايچون الله دردیو اعتقاد باطل ايدوب رئيسلري عبدالله بن سبا علي يه
(انت الاله حقا) ديو خطاب ايتدكده اول لعين بي ديني مداين شهرينه سوركون
ايدوب بعده بوزعم باطلده اولنلرك بعضلريني آتشه ياقوب بعده اول طائفهٔ ناخائفه
ضلالات عاكفه يكرمي فرقهٔ غير مؤتلفه اولوب جمله سنك اعتقادلري باطل ايكن
بعض مسائل باطله لرنده نزاع ايدوب بري برلرين اكفار ايدرلر اولوب بعده هم قدريه
ومعتزله وروافض ومرجئه وجبريه ومشبهه طائفه لري ظهور ايدوب محصل
تدرجله يتمش ايكي فرقهٔ باطله پيدا اولدي * تفصيلي كتب كلامده تفصيل اولنمشدر

(عصمنا الله الملك المتعال من الزیغ والضلال فى الاقوال والافعال بحرمة محمد
صلى الله علیه وسلم بالغدو والآصال (فصل در اولاد حضرت على) بونلرك عددنده
اختلاف اولنوب اون درت یا اون التى یا اون ایكى اركك اون سكز یا اون طقوز یا اون
التى یا اون یدى قز ایدیلر دینوب اسملری بودر (حسن) خلیفه اولمغین احوالی
عن قریب بشقه بابده ذكر اولنور (حسین) برادری مناسبتیله آنك آخرنده بشقه
بابده ذكر اولنور (محسن) اشبو اوچ برادرلرك والده لری حضرت فاطمه بنت
حضرت محمد صلى الله علیه وسلمدر محسن ایچون كتاب خمیسده كوچك ایكن وفات
ایتدی دینوب لكن كتاب معارج النبوه ده سقط یعنى دوشوك واقع اولمغین
حضرت فاطمه نك مرض موتنه سبب اولوب محسن دخى یاشه مدی دیو مذكوردر
(محمد الاكبر) بوكا محمد ابن الحنفیه دیرلر زیرا فاطمه حیاتنده حضرت علی غیری
خاتون آلمیوب جاریه دخى طوتمیوب فاطمه وفات ایتدكده ابو بكر خلافتنده اسیر
اولان بنى حنیفه قبیله سندن الدیغى منكوحه دن یا رجاریه دن اولوب بو خصوصه
حضرت رسول صلى الله علیه وسلم امر و اشارت ایتمشلردی غایتده بهادر وشجیع
وسخی وفصیح كسنه اولوب وقعهٔ جملده باباسنك علمداری ایدی حجاج ظالم مكه یه
عسكر چكوب كلدكده ابن زبیر طرفندن حجاجله جنكده محمد صینوب مكه یه اوچ
قوناق ارض طائفه كیدوب هجرتك سكسان برنده وفات ایتدی (عباس اكبر)
وقعهٔ كربلاده برادری حضرت حسینك علمداری اولوب آندن مقدمجه شهید
اولدی (عثمان) بو دخى كربلاده شهید اولدی (جعفر) بو دخى آنلردندر
(عبدالله) بو دخى آنلردندر اشبو درت برادرلرك والده لری ام البنین آدلو برخاتوندر
(محمد الاوسط) بو دخى شهداء كربلادندر والده سی ام ولد جاریه در (یحیى)
كوچك ایكن وفات ایتدی (عون) یحیى ایله والده لری اسما بنت عمیسدر كه حضرت
علینك برادری جعفر طیارك خاتونی اولوب اول شهید اولدقده حضرت ابو بكره
نكاحلنوب او دخى وفات ایتدكده حضرت علی یه نكاحلنمشدی (عمر الاكبر) والده سی
مرتد اولان بنى ثعلبه قبیله سی اسیرلرندن صاتون النمش جاریه ایدی (محمد
الاصغر) والده سی امامه بنت ابی العاص بن الربیع ایدی (عبیدالله) انتقام
حضرت حسین بهانه سیله خروج ایدن مختار ثقفی مصعب بن الزبیر ایله ایتدیكی
محاربه ده عبیدی قتل ایتدی (ابو بكر) بو ایكی برادرلرك والده لری بنى نهشلدن
لیلى بنت خالد بن معوذدر (زینب الكبرى) والده سی حضرت فاطمه بنت رسول الله
صلى الله علیه وسلمدر عبدالله بن جعفر عمیسی علی شهید اولدقده قزی زینب ایله

خاتونی لیلایی نکاحلنوب ایکیسی زمان واحدده نکاحده جمع اولوب زینبدن علی وعون یاعلی وعون وعباس وام کلثوم یاعلی وام کلثوم ورقیه آدلو اولادی اولوب بعده زینب عبدالله‌ك نکاحنده وفات ایتدی زینب اولادنك نسلی چوغالوب هر برینه شریف زینبی دیرلردی نتکیم باب اولاد حضرت رسولده فاطمه احوالنك آخرنده تفصیل اولنمشدر (ام کلثوم الکبری) بودخی فاطمه‌دن اولوب حضرت رسولك وفاتندن مقدمجه طوغمشدر هجرتك اون یدیسنده عمر خلیفه ایکن بونی نکاحلمغه پدری علیدن ایستیوب اودخی التی یدی یاشنده‌در دیدکده مرادم غرض نفس دکل بلکه رسول علیه السلام (کل سبب ونسب منقطع یوم القیامة الاسببی ونسبی) دیمکین دیلرمکه حضرت رسولله مابینمزده سبب ونسب اوله دیدکده تفصیله محتاج وجهله قرق بیك آقچه مهرله نکاح اولوب بعده آندن زید آدلو اوغلی رقیه آدلو قزی اولوب عمر شهید اولدقده جعفر طیارك اوغلی عون یا محمد نکاحلنوب آندن اولادی اولمیوب اودخی وفات ایتدکده انك برادری محمد یاعون نکاحلنوب اندن قزی اولوب اودخی وفات ایتدکده برادری عبدالله بن جعفر آلوب آندن اولادی اولمیوب آنك نکاحنده عمردن اوغلی زید ایله برکونده برساعتده وفات ایتدیلر برروایتده عبدالله دخی ام کلثومدن مقدمجه وفات ایتدی (رقیه) عمر الاکبرك والده‌سیدر (ام الحسن) جعدة بن هبیرة المخزومینك خاتونی اولدی (رملة الکبری) بو ایکی همشیره‌لرك والده‌لری ام سعید بنت عروه بن مسعود الثقفیدر (ام هانی) عمی اوغلی عبدالرحمن بن عقیلك خاتونیدر (میمونه) عمی اوغلی عبدالله الاکبر ابن عقیلك خاتونیدر (زینب الصغری) عمی اوغلی محمد بن عقیلك خاتونیدر (رملة الصغری) حالی نامعلومدر (ام کلثوم الصغری) عمی اوغلی عبدالله الاصغر بن عقیلك خاتونیدر (فاطمه) بنی الحارثدن سعد بن الاسودك خاتونیدر (ام الکرام) حالی نامعلومدر (ام سلمه) حالی نامعلومدر (ام جعفر) حالی نامعلومدر (جمانه) حالی نامعلومدر (امامه) اقرباسندن صلت ابن نوفل بن الحارث بن عبد المطلبك خاتونیدر بعض کتبده امامه برینه نفیسه ذکر اولنمشدر (نفیسه) اشو اون ایکی عدد قیزلرك هر بری بر رام ولد جاریه‌دن ایدی زیرا علی فاطمه وفاتندنصکره برقاچ منکوحه واون طقوز اوطه‌لق جاریه المش ایدی بعض کتبده اسمی نامعلوم بر قزی دخی ذکر اولنوب تمامجه سوز سویلمزدن اول کوچك ایکن وفات ایتدی دیمشلر (فائده) معلوم اوله‌که علینك نسل وذریتی حسن وحسین ومحمد بن الحنفیه وعباس وعمردن منتشر اولوب سائر اولادینك نسلی منقرض اولوب * بعض کتبده مذکوردرکه حضرت

(علینك)

علینك کندو حیاتنده ذکور واناثدن اون طقوز اولادی وفات ایدوب اون اوچ
اولادی دخی صوکنه قالوب وارث اولوب التی نفری کربلاده شهید اولدیلر
(فصل) حضرت علینك زمان خلافتنده وفات ایدن اشرافك عظماسندن
اولا وقعهٔ جملده طلحه وزبیر وایکی طرفدن نیجه صحابه ونیجه‌سی سائر مسلمانلر
وثانیا وقعهٔ صفینده علی طرفندن اهل بدردن عمار بن یاسر وسائر صحابه‌دن
ذوالشهادتین خزیمة بن ثابت ونیجه‌لر دخی وسیدالتابعین اویس القرنی شهید اولدیلر
وایکی طرفدن دخی سائر مسلمانلردن نیجه بیك کسنه مقتول اولدیلر ومدت خلافت
علیده بلاد متفرقه‌ده فراشلرنده وفات ایدن صحابه‌نك عظماسی حذیفة بن الیمان
ایدی وسلمان فارسی که ایکیوز یا ایکیوز اوتوز یا خی زیاده یشامشدی وصهیب
رومی وخباب بن الارت وتمیم الداری وابورافع بندهٔ حضرت رسول علیه السلام
(فصل در کیفیت شهادت حضرت علی کرم الله وجهه) مرویدرکه نه طریقله
شهید اوله‌جغی سابقا اعلام حضرت رسول ایله معلومی اولمغین خوارجدن
اولان عبدالرحمن بن ملجم لعین برکون کلدکده (اما هذا قاتلی) یعنی بنی قتل ایده‌جك
بودر دیوب امدی نیچون شمدی حقندن کلمزسز دیدکلرنده قتلدن اول قصاص
اولمز دیوب بعده ابن ملجم ینه خوارجدن برك بن عبدالله وعمرو بن بکر ایله مکه‌ده
جمع اولوب ابن ملجم علی یی برك معاویه‌یی عمرو دخی مصر بکی عمرو بن العاصی
قتل اتمکه عهدلشوب برك شامه واردقده معاویه‌یی قلجله چالوب مقعدنه راست
کلمکین هلاك ایتمیوب لکن اولادکله‌جك طماری کسوب مجروح اولدقده برك طوتلوب
الن ایاغن قیروب بعده زمان قتل ایتدیلر عمرو دخی مصره واروب عمرو بن العاصی
مسجد یولنده کوزتدوکی کون بحکمة الله بورکی آغریغین امامته صو باشیسی
خارجه‌یی کوندروب عمرو آنی مصر بکی صانوب قلجله شهید ایدوب ابن ملجم
علیه اللعن الاتم قلجن زهرلیوب شبیب خارجی ایله هجرتك قرقنجی سنه‌سنك رمضاننده
قول اکثر اوزره اون یدنجی کون اولان جمعه کیجه‌سی صباح نمازندن اول
قرا کولقده حضرت علینك اوی قپوسنده بکلیوب عادت اوزره ارکندن صباح
اذانی اوقندقده حضرت علی قالقوب اوغلی حضرت حسنه بو کیجه حضرت
رسولی دوشمده کوروب یارسول الله امتکك اللرندن عظیم بلالر چکدم دیدم آنلره
بددعا ایله دیدکلرنده (اللهم ابدلنی بهم خیرا لی منهم وابدلهم بی شرا لهم منی)
دیدم دیوب مسجده کیتمك ایچون طشره کیدرکن اوده بسلدکلری برقاچ قازلر
قارشو کلوب چاغرشوب حضرت علی بوندن تصبر ایدوب (هذه صایحة تتبعها

نائحة) يعنى بوچاغر بجيلرك عقبنده ماتم ايچون عورتلر اغلاشسەلر كركدر ديوب
قپويه واردقده چالشوب هزار زحمتله آچوب چقاركن ازارشر بنى قپويه ابلشوب
اوكنجه مؤذنى كندو اردنجه اوغلى حسن ايله طشره چيقوب حضرت عمره
تقليدا الندەنوره طوتوب (ايها الناس الصلوة الصلوة) ديوانكله خلقى اويانديرمق
صددنده ايكن ابن ملجم ايله شبيب بعض نسنه سويلوب معا قلچ صالوب چالوب
شبيبك قلچى قپونك يوقاروسنه طوقنوب ابن ملجمك قلچى حضرت علينك
الننه طوقنوب دماغنەدك قفاسن ياردقده (فزت ورب الكعبة) يعنى كعبەنك
ربيسى الله حقيچون شهادته فائز وواصل اولدم ديوب بعده (لايفوتنكم الرجل
ياخود (لايفوتنكم الكلب) يعنى قاچرميوب طوتاسز ديدكده فى الحال شبيب قاچوب
قورتيلوب على بى سعادتخانه سنه قوديلر ابن ملجمه مغيرة بن الحارث بن نوفل بن
عبدالمطلب احرام اتوب طوتوب يره چالوب قلچن چكوب الوب كندوبى باغلايوب
حضرت على يه ايلتدكلرنده (احبسوه و اطيبوا طعامه والينوا فراشه فان اعش
فاناولى دمى عفوا اوقصاصا وان مت فالحقوه بى اخاصمه عندرب العالمين) ديوب
بعده اولاد واتباعنه نصيحتلر ووصيتلر ايدوب قول اكثر اوزره احد كيجەسى
كريمەلرينك بريسى اغلركن (اسكتى فلوترين مااری لمابكيت) ديوب كورديكنزندر
ديدكلرنده (هذه الملائكة وفود والنبيون ومحمد صلى الله عليه وسلم يقول ياعلى
ابشر فاتصير اليه خير مماانت فيه) ديوب وصيتلرينى تمام ايتدكده (اقرأ عليكم
السلام ورحمة الله و بركاته) ديوب (بعده لااله الاالله) ديوب فى الحال وفات ايتدكده
اوغللرى حسن وحسين و برادر زادەسى عبدالله بن جعفر يويوب وصيتى اوزره
حضرت رسولك غسلى زماننده حنوطندن ارتان مسكى حنوط ايدوب نمازين
حضرت حسن قيلوب خفية وقت سحرده كوفەده قول اكثر اوزره دارالامارەده
دفن اولنوب خوارج خوفندن قبرنى بلورسز ايدوب * بعضلر قولنجه بعده
مدينه يه ايلدملك ايچون خفية چقار يلوب دوه يه يوكلديلوب دوه قاچوب بى نام ونشان
اولدى بعضلر قولنجه اوچان دوه طائفۀ عربدن بنى طى قبيله سنه واروب آنده
دفن اولندى ديوب بعضلر چاق ابتدادن كوفه يه متصل ارض نجفده مدفوندر
ديوب بعضلر مدينه يه ايلديلوب آنده خاتونى حضرت فاطمه يانده اولندى ديديلر
(فصل درمتفرقات) قول اصح اوزره عمرى التمش اوچ بعض اقوالده التمش بش
ياالتمش درت ياالتمش يدى ياالتمش سكز يااللى يدى يل ومدت خلافتى درت
يل وطقوز آى وسكز يايدى آى والتى ياسكز يااوچ يااون درت كون يابش يل والتى آى

(ياالتى)

یالتی ییل ایدی * مرویدرکه جمله خلق ابن ملجم ملعونی یاقمق ایچون کبریتله حصیر کتوروب زنداندن چیقاریلوب اللری وایاقلری کسلوب کوزلرینه قیزمش دومرمیل چکلوب دیلی دخی چقاریلوب کسلوب برصندوقله آتشه آتوب یاقدیلر مرویدرکه وفات حضرت علی یه شاکردلری واوغللری خواجه‌سی ابوالاسود الدؤلی بو ابیاتی مرثیه دیمشکه (نظم) الا یاعین ویحك اسعدینا * الا تبکی امیر المؤمنینا * وقولی للخوارج حیث کانوا * فلاقرت عیون الشامتینا * افی شهر الصیام فجعتمونا * بخیر الناس طرا اجمعینا * قتلتم خیر من رکب المطایا * وذللها ومن رکب السفینا * وکل مناقب الخیرات فیه * وحب رسول رب العالمینا * وکنا قبل مقتله بخیر * نری مولی رسول الله فینا * یقیم الحق لایرتاب فیه * ویعدل فی العدی والاقربینا * ولیس بکاتم علما لدیه * ولم یخلق من المتجبرینا * کأن الناس اذفقدوا علیا * نعام حار فی بلد سنینا * فلاتشمت معاویة بن صخر * فان بقیة الخلفاء فینا *

باب خامس در احوال حسن بن علی رضی الله عنهما

(نظم) بن نیجه مدح ایدم حسن ایله حسینی کیم * ایکی همادرور رضی الله عنهما (فصل درولادت وتسمیه وحلیهٔ او) سبط معظم سید مفخم ریحان مشموم سلطان ذوالقدر الجلی حسن بن امام علی که والدهٔ ماجدهٔ ماجده‌سی حضرت فاطمهٔ سعادتخاتمه در * مرویدرکه قول اصح اوزره هجرتك اوچنجی ییلنده رمضانك نصفنده مدینه‌ده وجوده کلدکده رسول علیه السلام واروب اوغلنی بکا کوسترك دیوب مبارك اللرینه آلوب صاغ قولاغنه اذان صولنه اقامت ویزوب آدینه قودیکز دیوب باباسی علی حرب قودق دیدکده (بل هو حسن) دیوب بر ییلدنصکره حسین بعده محسن طوغدقده دخی بویله صوروب باباسی علی حرب قودق دیدکده رسول علیه السلام انی تغییر ایدوب (انما سمیتهم بولد هارون شبر وشبیر ومشبر) دیو بیوردیلر * مرویدرکه هارون پیغمبرك بیوك اوغلینك آدی تشدید حرف بایله شبر یعنی معناسی حسن دیمك اولوب هارون موسانك برادری اولدیغی کبی علی دخی حضرت رسولك عم زاده‌سی وآخرت قرنداشی اولمغین وحی الهی ایله بیوك اوغلینك اسمی حسن قونوب اوزمانه کلنجه طائفهٔ عربده بواسم هیچ برکمسنه‌یه قونمش دکلدی * مرویدرکه خوبروی وسنبل موی وملك خوی اولوب کوکسندن باشنه دك حضرت رسول علیه السلامه شکل وصورتده وهر عضوده غایتده بکزه‌یوب

سائرنامسده چاق بو یله بکزر کمسنه یوغیدی مبارك صقالی اغارمغه باشلدقده بعض نسنه ایله اکثرینی بویاردی تفسیر کشافده (واحلل عقدة من لسانی) آیتنده مذکوردرکه حسنك دخی موسی پیغمبر کبی دیلنده لکنت اولوب حضرت رسول علیه السلام عیسی موسادن میراث دکدی دیو بیورمشلر (لمحرره) خوب دیدی شاعر رومی نژاد * ایده خدا رحمتی مستزاد * لکنتی واردیمه صقین بی وقوف * آیرلیمز طتلودیلندن حروف (فصل) فضیلتی حقنده اولان احادیثك بعضی بونلردرکه ١ کوچك ایکن برکون رسول علیه السلام بونی اموزلرینه آلوب (اللهم انی احبه فاحبه) دیوب ٢ برکره دخی دیزلرینه آلوب (من احبنی فلیحبه ولیبلغ الشاهد الغائب) دیوب ٣ برکره دخی دیزلرینه آلوب حسن کوچك اولمغین پارمقلرنی حضرت رسولك مبارك صقاللرینه صوقوب اوینایوب آنلر دخی غایت محبتدن مبارك دیللرین حسنك اغزینه صوقوب (اللهم انی احبه فاحبه) دیدوب ٤ برکره دخی مجرد محبة آنکله برمقدار اوینامق ایچون مبارك دیللرین چقاروب اودخی غایت کوچك اولمغین دیللرینك حمرتنی کوروب طوتمغه هجوم ایدردی ٥ ودخی نماز قیلدقلرنده سجده ایدرکن حسن کوچك اولمغین مبارك آرقه‌لرینه بندکجه کمال محبتدن اینديميوب کندودن اینجه‌یه دك طمزلردی رکوع ایتدکلرنده یانلرینه کلسه او برجانبه کچسون دیو مبارك اياقلرين آیررلردی ٦ برکره آنی مبارك اموزلرنده کتوررکن برکمسنه حسنه خطابا نعم المرکب رکبت یاغلام دیوب رسول علیه السلام دخی (ونعم الراکب هو) دیدیلر ٧ برکون دخی آنی منبره بیله چیقاروب (ان ابنی هذا سید ولعل الله ان یصلح به بین فئتین من المسلمین) دیوب معاویه ایله اوله‌جق مصالحه‌لرینه اشارت ایتدیلر و برادرلریله ایکیسی حقنده مشترك وارد اولان حدیثلرك دخی بعضی بونلردرکه رسول علیه السلام (الحسن والحسین سیدا شباب اهل الجنة) دیوب ودخی (هماریحانتای من الدنیا) دیوب وایکیسی دخی بردیزلرنده اوتوررکن (هذان ابنای وابنا ابنتی اللهم انی احبهما فاحبهما واحب من یحبهما) دیوب ودخی (ای اهل بیتك احب الیك) دیو صورلدقده (الحسن والحسین) بیوردیلر (فصل اوصاف واخلاق او) مرویدرکه حضرت حسن جنت مسکن غایت سلیم وحلیم وسخی وکریم وادیب ووقور وحمول وصبور وزاهد وصالح ومفلح وعالم وعامل وعاقل وکامل فصیح سریع الجواب ملیح بدیع الخطاب جمیع اوصاف حمیده‌یی جامع ووجود شریفی امت محمده نافع برذات ملائك صفات ایدی باب سخاده حاتم طیدن زیاده اولوب برکمسنه‌یه یوز بیك اقچه احسانه جزئی نسنه‌یی بهانه ایدوب

ابتغاء رضاء خدا جل وعلى ايله ايكى كره جميع مالن اوچ كره دخى جميع مالنك
نصفن اهل استحقاقه تصدق وانفاق ايتمشدى وافر طوارلرى وارايكن مجرد تحصيل
اجر جزيل ايچون مدينه دن مكه يه يكرمى بش كره على خلاف العاده حج شريفه
پياده كتمشدر غايت حليم و پاك زبان اولوب كلمات فحش وغضبدن بر حرفى متكلم
اولميوب مدت عمرنده آندن بركسنه اصلا متألم اولمامشدى غايتده متوكل واهل
عرفان وايقان اولمغين ابوذر (الفقر احب الى من الغناء والسقم احب الى من الصحة
دير ديدكلرنده رحم الله اباذر (اما انا فاقول من اتكل على حسن اختيار الله لم يتمن
ان يكون فى غير الحالة التى اختار الله) ديو جواب پر حكمت وصواب ويردى *
فوايح مسكيه ده امت محمد ايچنده ابتدا قطب اولان حسن بن عليدر دينوب
والحاصل حضرت سيد البشرك بو پسر معتبر عالى كهرينك اوصاف صاف شرف
اتصافى بيحد وشمار اولمغين ذكر اولنانه اقتصار اولندى (نظم) چوكفتى كه
فرزند خير الانام * همه مدحها كفته شد والسلام (فصل در احوال خلافت
وفراغت) مرويدركه پدرى حضرت على شهيد اولدقده اكا مطيع اولان اهل
عراقدن قرق بيكدن زياده كسنه بوكا بيعت ايدوب التى آيه دك كوفه وبصره
وديار عراق وخراسانه ومكه ومدينه وولايت حجاز وغيره پدرى كبى خلافتله
حكومت ايدوب ممالك اسلاميه نك آنلردن ماعداسن معاويه ضبط ايدب برى
برلرينه سرفرو ايتميوب بعده معاويه بونكله جنكه عسكر ايله بودخى عسكر
ايله چيقوب ارض سواد عراقده بغداده قريب انبار نام محله يقين مسكن آدلو
يرده جمع اولوب مقاتله مقرر اولدقده سفك دمادن احتماسبب رضاء خدا اولمغين
قتال وجدالى ترك ايدوب خلافتى سكا فراغت ايدهيم شو شرطله كه اهل عراق
وحرميندن برفردى پدرمه و بكا معاونتلرى ايچون انجيتميوب وسنك وفاتكدنصكره
خلافتى بكا تعيين ووصيت ايدوب و بيت المالدن بورجلرم اوديوب وسنوى وظيفه
تعيين ايده سن ديو معاويه يه خبر كوندروب اودخى جمله شرطلرى قبول ايتمكين
قدس شريفده هجرتك قرق برى ربيع الاولنده يا ربيع الآخرنده يا جمادى الاولى
سنده معاويه ايله صلح اولوب حسن حقنده حضرت رسولك (ان ابنى هذا سيد
ولعل الله ان يصلح به بين فئتين من المسلمين) ديدكلرينك عينى واقع اولدى * بعده
كوفه يه اولا حضرت حسن بعده معاويه واروب اهل كوفه معاويه يه بيعت
ايدوب جمله امت محمد معاويه يه بيعت ورضا ويرمكين بوسنه يه عام الجماعه ديو
آدقوديلر (فائده) مؤرخين ديمشلردركه بحكمة الله خلفا وسلاطيندن التنجى

كسنه‌لر اكثريا خلع وعزل اولنه كلوب بعضى التجيلرده واقع اولميوب بعضلرده
التى اراسنده دخى واقع اولمشـدر مثلا حضرت رسول عليه السلام وابو بكر وعمر
وعثمان وعلى دنصكره حسن * بعده معاويه ويزيد ومروان وعبدالملكدنصكرابن
زبير * بعده وليد وسليمان وعمر بن عبدالعزيز ويزيد وهشامدنصكره وليد خلع
اولنوب بعده بنى اميه‌نك آخرى اولان اوچ كسنه‌نك سلطنتلرى خلل بولوب برلرينه
خلفاء عباسيه كلدكده ابتداسى اولان سـفاح ومنصور ومهدى وهادى ورشيد
دنصكره امين * بعده مأمون ومعتصم وواثق ومتوكل ومستنصردنصكره مستعين *
بعده معتز ومهتـدى ومعتضد ومكتفى دن صكره مقتـدر * بعد قاهر وراضى
ومتقى ومستكفى ومطيع‌دن صكره طايع * بعده قادر وقائم ومقتدى ومسـتظهر
ومسـترشددنصكره راشد خلع اولنوب * بعده مكتفى ومستنجد ومستضئ وناصر
وظاهر دنصكره مسـتنصر سادس ايكن خلع اولنميوب * بعده مسـتعصم بالله
خليفه اولوب هلاكو فتنه‌سنده شهيد اولدقده بغدادده خلفاء عباسيه منقرض
اولدى سائر ملوكده دخى بوقلاندقده بعض التجيلر خلع اولنمش بعضلر اولنمامش
بولندى (فصل دراحوال زمان فراغ) مروى بدركه كوفه‌ده معاويه حضرت حسنه
درتيوز بيك اقچه ويروب بعده حضرت حسن مدينه‌يه كيدوب وفات ايدنجيه‌دك
سكز طقوز ييل آنده مجاور اولوب معاويه بو كا ييلده يوز بيك اقچه وظيفه تعيين
ايدوب اتفاق برييلده وظيفه كلميوب اكلنـدكده خرجلغه مضايقه چكمكين آنى
طلب ايچون مكتوب يازمق ديليوب بنه فراغت ايتدكده اوكيجه واقعه‌سـنده
حضرت رسولى كوروب (كيف انت ياحسن) ديوب بودخى (بخيريا ابت) ديو
وظيفه كلمديكنى شكايت ايدوب رسول عليه السلام (ادعوت بدواة لتكتب الى مخلوق
مثلك تذكره ذلك) ديوب بودخى (نعم يارسول الله فكيف اصنع) ديدكده (قل اللهم
اقذف فى قلبى رجاك واقطع رجائى عن من سـواك حتى لاارجو احدا غيرك اللهم
وماضعفت عنه قوتى وقصر عنه عملى ولم تنته اليه رغبتى ولم تبلغه مسألتى ولم يجر
على لسانى مما اعطيت به احدا من الاولين والآخرين من اليقين فخصنى به يارب العالمين)
ديو بيورمغين برهفته مقدارى بودعايه مشغول اولدقده شامدن معاويه اون بش كره
يوز بيك اقچه خرجلق كوندروب حضرت حسن قبول دعاسنه سونوب (الحمد لله
الذى لاينسى من ذكره ولايخيب من دعاه) ديوب حضرت رسولى تكرار كوروب
(ياحسن كيف انت) ديو حالنى صوروب بودخى (بخير يارسـول الله) ديوب
مال عظيم كلديكنى مفصلا خبر ويردكده (يابنى هكذا من رجا الخالق ولم يرج

(المخلوق)

المخلوق) دیو بیورمشلر* مرویدر که هجرتك قرق دردنده یاالتیسنده یاللی برنده معاویه یه کلد کده حسن انکله بولشوب بورجلرندن شکایت ایتمکین معاویه اکا دفعةً سکسان بیك التون باغشـلدی (فصل در اولاد وازواج حضرت حسن) کتاب الصفوده اون بش اوغلی سکز قزی وار ایدی دینوب کتاب موالید اهل بیتده جمله اون اوغلی برقزی وار ایدیکه اسملری عبـدالله وقاسم وحسـن وعبیدالله وعبدالرحمن واحمد واسماعیل وحسین وعقیل وام الحسن آدلو قزی ایدی دینوب* کتاب ذخائر العقبی فی مناقب ذوی القربی ده حسن وفات ایتدکده حسن عبدالله عمرو زید ابراهیم آدلو اوغللری قالدی دینوب* تاریخ مختصر جامعده حسنك اولادی حسن وزید وعمرو وحسین وطلحه وعبدالرحمن وقاسم وابوبکر وعبدالله درکه اشبو صکره کی اوچی حضرت حسینله بیله کربلاده شهید اولوب حضرت حسنك نسلی انجق حضرت حسن ایله زید آدلو ایکی اوغلندندر سائر اولادینك نسـللری منقطع اولدی دینوب* جمیع تواریخده مذکوردر که حضرت حسن غایت چوق اولنجی وچوق بوشایجی اولوب حتی کندو و پدری حیاتنده اوقات متفرقه ده طقسان یابوز اون خاتون نکاحلنمش اولوب حسن خلقی نهایتده ایکن جزئی سببله هر آلدیغنی آز زمانده بوشایوب اسمی کبی صورت وسیرتی حسن اولمغین هر خاتون اکا کمال عشق ومحبتله آیریلوب حتی حضرت علی (یا اهل الکوفة لاتزوجوا الحسن فانه رجل مطلاق) دیوب حاضرلرك بریسی* لنزوجنه فارضی امسك وماکره طلق* دیدی ایچلرندن برینی نکاحلنـدقده اوخاتون بوکا یوز جاریه کوندروب هر برینی بیکر اقچه ایله کوندردی (فصل در کیفیت شهادت او) بو تفصیلات اجمالی بودر که حضرت حسنی معاویه کندودنصکره خلیفه ایتمکه عهد ایدوب جمله خلقك معلومی اولدقده مستحق عذاب شدید اولان یزید عنید علیه لعنة الملك المجیـد پدری معاویه دنصکره خلافت کندویه اولمغی امید ایتمکین حسـنك خاتونی جعده بنت الاشعث بن القیسـه زهر کوندروب حسـنه یدیروب هلاك ایدرسـك سـنی بن نکاحلنوب از پا تا بفرق مال عظیمه غرق ایدهیم دیمکین اول ملعونهٔ مغبونه بو خبر مکر اثره مفتونه اولوب تارکهٔ حقوق متقادمه وقتل شـوهر عالی کوهره عازمه وجازمه اولوب تفصیله محتاج وجهله برقاج دفعه زهر یدیروب جناب حقه دعا وتربهٔ عرش رتبهٔ حضرت رسول صاحب قربه التجا ایله شـفا بولوب خاتونی ایدوکنی ظن غالب ایله بیلورکن کمال حلم وکرمندن طنمیوب حقه صالوب سعادتخانهسـندن غیری یرده یاتور اولوب کندوبی ومأکولات ومشروباتنی تمام

حفظ ایتدیرر اولدقده اول ملعونه برقاچ کون ظفر بولمیوب عاقبت بر کیجه خفیة واروب برداق ایچنه وافر الماس خرده‌لرنی قویوب کیدوب کیجه حضرت حسن قالقوب ایچدکده جکری پاره‌لنکه باشلیوب وفات ایدرکن برادری حضرت حسین کیم زهرلدیکنی سویلتمکه اقدام وابرام ایتدکده بلیجك قتل ایدرمیسن دیوب ایدرم دیدکده (ان یکن الذی اظن فالله اشد بأسا واشد تنکیلا والا فلا احب ان یقتل فی بریٔ) دیوب خاتونی ایدرکنی دیو و یرمیوب برادریله بری برلرینه بعض مکالمات ومعاملات ایتدنصکره (نظم) ایتدی روح شریفی عزم جنان * رضی عنه ربه الرحمن (فصل در امور متفرقه) هجرتك قرق طقوزی یاللیسی یاللی بری ربیع الاولنك بشنده قرق التی یاقرق یدی یاقرق سکز یاشنده ایکن ابتدا زهر یدوکندنبرو جمله قرق کون خسته اولمش ایکن وفات ایدوب مدت خلافتی همان التی آی و برقاچ کون اولوب حضرت رسولك (الخلافة بعدی ثلاثون سنة) دیدکاری اوتوز ییل خلافت حضرت حسن آخرنده تمام اولدی بعدالفراغ سکز طقوز ییل مدینه ده اوتوروب حین وفاتنده سنت اوزره بدن شریفنی برادرلری حسین ومحمد وعباس غسل ایدوب مدینه‌نك مزارستانی اولان بقیع مبارکده والده‌سی حضرت فاطمه‌نك قبری یاننده دفن ایتدیلر (لمحرره) بودرحالی جهانك ای برادر * اولولر اولمدی بونده معمر * ادانی برور واشراف کندر * اعالی فانی ایچمك اکا ایشدر * عدودر انبیا واولیایه * دوشورر جمله سن چاه بلایه * ایدرجور وجفا هیچ ایلمز داد * الندن صد هزاران آه وفریاد * (نثر) مرویدرکه شامده معاویه حضرت حسنك وفاتن ایشتدکده اضطرابدن خلاص اولدم دیو سونوب ابن عباسه خبرویردکده اوچ کره رحم الله ابا محمد دیوب بعده * یامعاویة لاتسد حفرته حفرتك ولایزید عمره فی عمرك ولئن کنا صبنا بالحسن فلقد اصبنا بامام المتقین وخاتم النبیین فجبرالله تلك الصدعة وسکن تلك العبرة وکان الخلف علینا من بعده * دیو جواب باصواب ویرمش یعنی (لمحرره) کمسنه موتنه مسرور اولمه * بش اون کون دولته مغرور اولمه * ایکی خصمك بری اولدقده فانی * چوق اکلمز وفات ایدر اوثانی * کوزك آچ اشبو دنیا بی وفادر * بوکونا کا ایسه یارین سکادر (نثر) مرویدرکه جعدهٔ مغبونه عهدنه وفا ایتسون دیو یزید ملعونه خبرکوندروب اودخی زوجنه نه ایلدیکه بکا نه ایلیه دیوب براولمزیره سورکون ایدوب ذلت وقلت ایله آنده هلاك اولدی (لمحرره) بوسوزی دیمشدر ارباب صفا * سك وفادارد ندارد زن وفا * قولنة فعلینه الدانمه زنك * عاقل ایسك بیل سن آنی دشمنك

باب سادس در احوال حسین بن علی رضی الله عنهما

سبط سعید مظلوم شهید مقبول خدا مقتول کربلا (المحرره) قرة العین سید
کونین * فخر دنیا و دین امام حسین * جمله آلیله اولدیلر شهدا * رضی الله
عنهم ابدا (نثر) برادری حضرت حسن خلافت مناسبتیله خلفا ایچنده یازلمق
اولی اولمغین آنده یازیلوب اما حضرت حسین اگرچه خلیفه اولمامشدر لکن ایکی شقیق
شفیق احوالی ذکرنی بری برندن تفریق صوب صوابدن بعید و سحیق اولمغین آنك دخی
اجمال حالی بیاننه شروع اولندی (فصل در ولادت و بعض احوال او) مرویدر که
قول اصح اوزره هجرتك دردنجی یلی شعبانك بشنجی یا دردنجی یا اوچنجی
صالی کونی مدینه ده وجوده کلوب حضرت رسول علیه السلام واروب مبارك
اللرینه الوب صاغ قولاغنه اذان صولنه اقامت اوقیوب امر حقله اسمنی حسین
قویوب بعده رسول علیه السلام اغلوب انه سی اولان اسما خاتون نیچون اغلرسز
دیدکده (ابنی هذا یا اسما انه ستقتله الباغیة من امتی لا انالهم الله شفاعتی یا اسما لا تخبری
فاطمة فانها قریبة عهد بولادة) دیوب بر زمانده دخی رسول علیه السلام (قال لی
جبریل قال الله تعالی انی قتلت بدم یحیی بن زکریا سبعین الفا وانی قاتل بدم الحسین
ابن علی سبعین الفا وسبعین الفا) دیدی * مرویدر که حضرت حسن قارننده
باشنه دك حضرت حسین قارنندن ایاغنه دك حضرت رسوله غایت بکزرلردی
(فصل در فضائل او) برادرلریله فضیلت مشترکه لری حقنده اولان حدیثلر مقدما
ذکر اولنمغین اعاده اولنمدی لکن معلوم اوله که علم و حلم و کمالده و فضل و بذل و سائر
حالده برادر دلپذیرینك نظیری اولدیغندن غیری فوایح مسکیه ده مذکوردر که
هر کون بیك رکعت نماز قیلوب و عظماء و علماء صحابه دن ایدی علم حروف و اسماده
سرچشمهٔ علما اولوب (فی القرآن علم کل شیء و علم القرآن فی الاحرف التی فی اوائل السور
و علم الحروف فی لام الف) دیوب برادری کبی یکرمی بش کره حج ایتمشدر (فصل در
کیفیت شهادت او) (نظم) دل و جان طولدی قان بو واقعه دن * تیره اولدی جهان
بو واقعه دن * ایلدی دوزخ و جنان افغان * هم طقوز آسمان بو واقعه دن * کلدی
فریاده یرده و کوکده * ملك و انس و جان بو واقعه دن (نثر) قصهٔ غم حصهٔ پر غصهٔ
کربلا تفصیل عظیم اقتضا ایتدیکندن ماعدا اوحش مصائب عظمی ادهش
نوائب کبری افجش غرائب دنیا اولوب نیران بیانیله خامه و نامه و زبان سوزان
اولمق جای کمان دکلدر * پس اول بابده اطنابدن اجتناب محض صواب اولمغین

كمال اجمالی بو منوال اوزره در كه هجرتك التمشی رجبك غره سنده شامده معاویه وفات ایتدكده اهل شام و مصر وحلب و اكثر ممالك عجم و عرب آنك اوغلی یزید عنید پلیده بیعت ایتمكین مدینه یه دخی خبر كوندردكده حضرت حسینله حضرت ابن زبیر رضا ویرمیوب رجب آخرنده مكه یه كیدوب اعیان اهل كوفه حسینی كندولره خلیفه ایتمكه دعوت ایچون نامه لر كوندروب بو دخی آنلری امتحان ایچون مقدما عمزاده سی مسلم بن عقیلی كوندردكده اوتوز بیك كمسنه مطیع اولوب حسین ایشتدكده كوفه یه عزم ایدوب بعض كبار صحابه كتمه دیو منعه چالشدقلرنده رسول اللهی دوشمده كوردم بكا بر نسنه امر ایتدی البته آنی ایدرم دیوب اهل بیتندن اون سكز سائر توابعندن التمش نفر ایله كه بو جمله نك اوتوز ایكیسی صحابهٔ كرامدن ایدیلر ذی الحجه نك یكرمیسنده مكه دن بوله چیقوب مقدما یزید عنید اهل كوفه نك كندو یه مخالفتلرین ایشتدكده عبیدالله بن زیادی حاكم كوندروب كلدكده اهل كوفه آنی همان اوتوز كمسنه سیله محاصره ایتدیلر لكن بر حیله ایله خلقی طاغدوب بعده مسلمی كتوردوب قتل ایتمكین جمله خلق ناچار اكا مطیع اولوب یولده حسین بونی ایشتدكده مضطرب اولوب بعده قضایه رضا ایله صحرای كربلایه واردقده ابن زیاد وافر عسكر ایله عمر بن سعد بن ابی وقاصی حسینی یزیده سرفرو ایتدرمكیچون فرات ایرمغندن صو آلمقدن و تبدیل مكان ایتمكدن بالكلیه منع اكر جنك ایدرسه قتل ایتمكیچون كوندروب كلدكده یدی سكز كون غایت جفا ایله صحراده محاصره ایدوب بعد القیل والقال جمعه كونی عاشورا كونی صباحدن وقت ظهره دك غایت تفصیله محتاج وجهله محكم حرب وقتال و ضرب وجدال اولوب حضرت حسین نور العینی اوقات متفرقه ده جمله اوتوز ایكیسی آتلو قرقی پیاده اولان كمسنه لر ایله جنك ایچنده عظیم والیم جفالر ایله شهید ایدوب ایچلرندن ایكیسی كندو اوغللری دردی برادرلری بشی برادرزاده لری بشی عمزاده لری اولوب بر روایتده یكرمی اوچی اولاد و اقربالرندن ایدیلر (نظم) باچنین سنك دلیها كه ازان قوم آمد * ازهواسنك نبار بدزهی مستنكر * ایچنین واقعه حادث شدو آنكاه هنوز * چرخ كردان وقمر روشن وخورشید انور * انا لله وانا الیه راجعون (نثر) وجمیع المؤمنین من هذه المصیبة العظمی متفجعون متوجعون (نظم) كسی زچون وچرادم نمی تواندزد * كه نقشبند حوادث ورای چون وچراست (فصل درمتفرقات) (اولا) سر سعادت افسر شهادت اثری قول اصح اوزره مدینه یه كوندریلوب آنده والده سی یاننده دفن اولنوب بعضلر قولنجه دمشق شامده دفن

(اولنوب)

اولنوب بر قول غیر صحیح اوزره خلفاء مصر رأس حسینی در دیو شهر عسقلاندن بر باشی مصره ایلتوب دفن ایتدیلربدن شریفلری ایسه بالاتفاق کربلاده قالوب نه طریقله دفن اولندیغی مقتل کتابلرنده تفصیل اولنمشدر (ثانیا) مدت عمری قول اصح اوزره اللی التی ییل وبش آی و بش التی کون ایدی (ثالثا) فارسی و ترکی مقتل کتابلرنده بعد القتل علامات سماویه وارضیه دن و افر عجائب وغرائب ظهور ایتدیکی مفصلا یازیلوب عربی مقتلرده دخی اکثر یازیلوب لکن تواریخ وسیرده اولنلرك بعضی بونلردرکه یوم قتلده کونش طوتیلوب وافر ییلدزلر آتلوب بدی کونه دك کونشك نوری غایت ضعیف اولوب التی آیه دك کوك یوزینك کنارلری قان کبی قرمزی اولوب بعده دائما قیزارمقدن خالی اولمیوب آندن اول اصلا کوکده بو علامت ظهور ایتمش دکلدی * و دخی قدس شریفده هر قالدیریلان طاش التنده قان بولنوب و دخی عسکر یزیددن بری حضرت حسینی نم ایدرکن کوکدن ایکی ییلدز اینوب کوزلرین کور ایدوب و دخی حضرت رسولك نبوتندن بشیوز ییل اول یاپلمش بر کلیساده بر طاش اوستنده بو بیتی قازلمش بولدیلرکه (نظم) اترجوامة قتلت حسینا * شفاعة جده یوم الحساب * بر روایتده کلیسا دیوارندن قدرتدن بر ال چیقوب اوزرنده بو بیت قانله یازلمش اولوب * روضة الشهداده بو بیتی هاتف غیب ندا ایتدی دیو مذکوردر (رابعا) جمیع شهدانك باشلری یزید پلیده ایلدیلورکن غایت تفصیله محتاج و جهله یولده بکچیلرهلاکنه و غیریه متعلق جانب حقدن عجائب امور ظهورندن صکره واصل اولدقده اول لعین بی دین بد آیین غایت شاد اولوب بعده مسلمانلردن خوف و حجابندن ظاهرا ندامت و قتل ایدنلره غضب و ملامت کوستروب بعده اولاد و عیال شهدایی کلی رعایتله وطنلری اولان مدینه یه ارسال و سلامتله ایصال ایتدی (لمحرره) ایله یارب یزیده لعنتلر * روح ناپاکنه اهانتلر * مرقدی حفرهٔ جحیم اولسون * عرصات ایچره هم رجیم اولسون * یری دار العقاب اوله دائم * مبتلای عذاب اوله دائم * دخی آکا اعانت ایلینه * اهل بیته اهانت ایلینه * شهدا روحنه سلام ایله * یرلرین روضهٔ سلام ایله * چکدیلر چون بلا براه خدا * رضی الله عنهم ابدا (فصل در اولاد حضرت حسین) ذخائر العقباده مذکوردرکه التی اوغلی اوچ قزی وار ایدی اسملری علی الاکبر علی الاوسط علی الاصغر محمد عبدالله جعفر زینب سکینه فاطمه درکه علی اکبر ایله عبدالله کربلاده شهید اولدیلر کتاب صفوه ده علی الاوسط ومحمد و عبدالله و زینب ذکر اولنمامشدر (فائدهٔ مهمه درذکر رأس)

معلوم اوله که طائفهٔ شیعه ور وافضك عربجه ائمهٔ اثنا عشر عجمجه دوازده امام تعبیر ایتدکلری اون ایکی امامدن بری در ترکجه اون ایکی امام دیدکلرینك اوچی حضرت علی وحسن وحسیندر که ذکر اولنمشلردر (دردنجی) حضرت حسینك اوغلی علی الاوسط یاعلی الاصغردر که حسینك جمله نسل وذریتلری همان بوندن منتشر اولوب سائر اولادنك نسلی منقرض اولمشدر مزبور علی هر کیجه بیك رکعت نماز قیلمغه معتاد اولمغین زین العابدین دیمکله مشهور عالم اولوب سجاد دخی دیرلردی * هجرتك اوتوز التیسنده یااوتوز سکزنده یااوتوزاوچنده مدینه ده طوغوب والده سی آخر ملوك عجم اولان یزدجردك قزی شهربانو خاتوندر یاخود غزاله آدلو برجاریه در مزبور علی کربلاده خسته اولوب چادرده عورتلر ایچنده یاتمغین عسکر یزید بونی قتل ایتمدیلر هجرتك طقسان دردنده یابشنده محرمك اون ایکنجی کونی اللی سکز یاشنده وفات ایتدی علم باطن وظاهرده حددن بیرون ماهر اولوب کبار تابعیندن امام زهری (مارأیت افقه منه) دیمشدر * صحیفهٔ کامله آدلو مدون ومجموع وافراد عیهٔ شریفه ایجاد ایتمشدر که کمال بلاغت وحلاوتنه ومؤلفنك هر حالده مهارتنه اهل عرفان اولنلر حیران قالورلر * مرویدر که عبدالملك خلافتنده اوغلی هشام حجه واروب طوافده مزاحمه دن حجرالاسودی اوپمکه قادر اولهمامغین کثرت صاولنجه مطافده کرسی قویوب اوتوررکن زین العابدین حجرالاسوده کلدکجه اکا تعظیما خلق یار یلوب برو یروب برقاچ دفعه اولدقده اهل شامك بریسی بو کیمدر که بویله تعظیم ایدرلر دیوب هشام آنی بیلورکن مجرد حسدندن بیلم دیوب او کیسنه آنده حاضر اولان فرزدق آدلو شاعر مشهور مصوردقده فرزدق اظهارا للحق فی الحال بو قصیده یی ایجاد وانشاد ایتدیکه (نظم) هذا الذی تعرف البطحاء وطأته * والبیت یعرفه والحل والحرم * هذا ابن خیر عبادالله کلهم * هذا التقی النقی الطاهر العلم * اذا رأته قریش قال قائلها * الی مکارم هذا ینتهی الکرم * ینمی الی ذروة المجدالذی قصرت * عن نیلها عرب الاسلام والعجم * یکاد یمسکه عرفان راحته * رکن الحطیم اذاماجاء یستلم * یبین نورالهدی من نورغرته * کالشمس تنجاب عن اشراقها الظلم * مشتقة عن رسول الله نبعته * طابت عناصره والخیم والشیم * من جده دان فضل الانبیاء له * وفضل امته دانت له الامم * هذا ابن فاطمة ان کنت جاهلة * بجده انبیاء الله قد ختموا * الله شرفه قدما وعظمه * جری بذلك له فی لوحه القلم * فلیس قولك من هذا بضائره * العرب تعرف من انکرت والعجم * کلتایدیه سحاب عم نفعهما * تستوکفان فلایعروهما عدم * سهل الخلیفة لاتخشی بوادره * یزینه

اثنان حسن الوجه والكرم * لايخلف الوعد ميمون نقيبته * رحب الفناء اريب حين
يعتزم * عم البرية بالاحسان وانقشعت * عنه الغيابة والاملاق والعدم * من معشر
حبهم دين و بغضهم * كفروقربهم منجى ومعتصم * ان عداهل التقى كانوا أئمتهم *
اوقيل من خير اهل الارض قيل هم * لايستطيع جواد بعد غايتهم * ولايدانيهم
قوم وان كرموا * هم الغيوث اذاما ازمة ازمت * والاسد اسد الشرى والبأس
محتدم * لاينقض العسر بسطا من اكفهم * سيان ذلك ان اثرواوان عدموا *
يستدفع السوء بسطا من اكفهم * ويسترب به الاحسان والنعم * مقدم بعد
ذكرالله ذكرهم * فى كل برومختوم به الكلم * يأبى لهم ان يحل الذم ساحتهم *
خيم كريم وايد بالندى هضم * اى الخلايق ليست فى رقابهم * لاولية هذا اوله نعم *
من يعرف الله يعرف اولية ذا * والدين من بيت هذا ناله الام * ماقال لاقط الافى تشهده *
لولا التشهد كانت لاؤه نعم (نثر) هشام بومدح عظيمى ايشتدكده كال خجالت
وضجرتندن فرزدقى مكه ايله مدينه اراسنده حبس ايتدروب زين العابدين انى ايشتدكده
فرزدقه اون ايكى بيك اقچه كوندروب (اعذرنايا ابافراس فلوكان عندنا اكثرمن هذا
اوصلناك به) ديو عذر ايتدكده اودخى (ياابن رسول الله ماقلت الذى قلت الاغضبا
لله عزوجل ولرسوله وماكنت لازرأ عليه شيئا) ديو خبر كوندروب بودخى (شكرا
لله لك الا انا اهل بيت اذا انفذنا امرالم نعد فيه) ديو خبر كوندركده ناچار قبول
ايدوب بعده بنه فرزدق هشامى هجو ايدوب ديديكه (نظم) ايحبسنى بين
المدينة والتى * اليها قلوب الناس يهوى منيبها * يقلب رأسا لم يكن رأس سيد *
وعيناله حولاء باد عيوبها (نثر) هشام بونى ايشيدوب بالضروره حبسدن آزاد ايتدى
(بشنجى) محمد بن زين العابدين دركه علمده نبقرى يعنى توسع وتبحرى اولمغين محمد
الباقر ديمكله عالمده مشهور اولوب آبا واجدادى كبى علوم ظاهره و باطنه ده خصوصا
علم حروف واسمادده فائق الاقران ومقتداى علماء زمان ايدى والده سى حضرت
حسنك قزى فاطمه درهجرتك اللى يديسنده مدينه ده جدى حسين حياتنده
طوغوب يوزاون درتده يااون سكزده ياوون يديده مدينه ده اللى يدى يااللى سكز ياالتمش
اوچ ياتمش اوچ ياشنده وفات ايدوب جعفر عبدالله ابراهيم على زينب ام سلمه آدلو
اولادى اولمشدر (التنجى) جعفر صادق بن الباقر دركه مدينه ده سكسانده ياسكسان
اوچده طوغوب بنه مدينه ده هجرتك يوزقرق سكزسنه سنده وفات ايتدى والده سى
حضرت ابو بكرك اوغلى محمدك قزى والده سنك والده سى ابو بكرك اوغلى عبدالرحمانك
قزيدر جعفرك محمد اسماعيل عبدالله موسى على آدلو اوغللرى وارايدى من بوز

جعفردن امام اعظم وامام مالك وسفيان ثوری وسفيان بن عيينه حديث روايت ايدوب
امام اعظم (ما رأيت افقه من جعفر بن محمد وقد دخلني له من الهيبة مالم يدخلني للمنصور)
ديمشدر * فوايح مسكيه ده علم حروف واسماده استاد علماء صوفيه اولوب يدی پاشنده
ايكن غوامض اسرار علومی سويلردی علم حروفده خافيه آدلو كتاب يازوب اسرار عجيبه
درج ايتمشدی مجتهدين دن ليث بن سعد ايدر مكه ده جبل ابی قبيسه چيقدم كوردم كه
بر كمسنه اوتوروب نفسی كسلنجه يارب يارب بنه نفسی كسلنجه رب رب بنه نفسی كسلنجه
ياحی ياحی بنه نفسی كسلنجه ياارحم الراحمين ياارحم الراحمين ديوب بو اسلوب ايله يدی
كره مناجات ايدوب بعده (اللهم انی اشتهی من هذا العنب فاطعمنيه اللهم ان بردای قد
اخلقا) ديدكده والله دخی سوزی تمام ايتمدين جانب غيب بلا عيبدن بی شك ور يب برطلو
سبتله تازه اوزم وايكی ازار او كنه كلوب اوزمانده اصلا تازه اوزم بولنميدی * پس يمك
ديلدكده يانند واروب بن دخی سنكله شريكم ديدم نه سبيله ديدكده سن دعا ايدركن
بن آمين ديرايدم ديدم نوله كل بر واكل ايله اما بجه دن برنسنه صقلمه ديوب يدكده
اصلا چكرده كی اولميوب انك مثلنی دنياده كورمدم ايكيمز تمام طو يوب لكن سبت
ذره قدر اكسلميوب بعده عادت عرب اوزره اول ايكی ازارك برينی قوشانوب برينی
بورينوب طاغه اشاغه اينوب كتدكده آردنجه بعض كمسنه لره بو كيمدر ديدم
جعفر صادقدر ديديلر دومذ كوردر (بدنجی) موسی الكاظم بن جعفر الصادقدر كه
كمال حلم وعفوی جهتندن كاظم ديمكله ملقب ايدی علم حروف واسماده فريد عصر
سائر علومده دخی وحيد دهر ايدی يوز يكرمی سكزده طوغوب خلفاء عباسيه دن
محمد المهدی حجه كلدكده بونی بغداده بيله ايلدوب بعده مدينه يه كوندروب هارون
الرشيد دخی حجه كلدكده بونی بغداده ايلدوب هجرتك يوز سكسان اوچنده بغدادده
وفات ايدوب هارونك امريله وزيری يحياء برمكی موسايی تازه خرما ايله زهرلدی
ديمشلر والله اعلم (سكزنجی) علی الرضا بن موسی الكاظمدر مرويدر كه باباسی
موسانك والده سی دوشنده حضرت رسولی كوروب نجمه آدلو جاريه كی اوغلك
موسايه باغشله كه اندن يريوزينك خيری يعنی افضلی وجوده كلسه كركدر يوروب
اندن مراد علی الرضا ايدی يوز اللی اوچده مدينه ده طوغوب ايكيوز ايكيده يا سكزده
عجمده طوس شهرنده فجأة وفات ايتدی فضل وكمالی حددن بيرون اولوب مأمون
خليفه شيعی اولمغين كندودنصكره خلافتی بو كا تعيين ايدوب عهد نامه يازدقده
امام رضا خوش قبول ايتدم اما جدمز حضرت علينك جفر جامعه آدلو كتابی
دلالت ايدر كه بو خصوص حاصل اولميه ديوب واقعا كندوسی مأموندن اول وفات

ایتدی بعضلر زهر یدر دیلر دیوب مأمون بونی ولی عهد ایتدیکنه مأمونك اقرباسی انجنوب مأمون خراسانده ایکن انلرك بریسی خروج ایدوب تفصیله محتاج نیجه محاربه‌لر اولدیغی فی الحقیقه زهرلندیکنه دلالت ایدر * مرویدرکه مشایخ عظامدن حضرت معروف کرخی سابقا طائفهٔ نصاری‌دن یامجوسیلردن براوغلان ایکن بونك النده ایمانه کلوب بوکاخدمتکار اولوب علم تصوف وعلم اسما وحروفی بوندن اخذایدوب بوندن مقدم وفات ایتدی (طقوزنجی) محمد الجواد بن علی الرضادرکه برلقبی دخی تقیدر یوز طقسان بشده مدینه‌ده طوغوب تازه‌ایکن کمال علم وکمالی اولمغین مأمون خلیفه بوکاقزنی نکاح ایدوب مدینه‌یه بیله کوندروب بعده هر بیلده بوکااون کره یوز بیك اقچه خرجلق کوندروب بعده جواد بغداده کلوب ایکیوز یکرمیده بغدادده یکرمی بش یاشنده وفات ایدوب نمازنی معتصم خلیفه قیلوب جدی موسی الکاظم یانده دفن اولندی (اوننجی) علی الهادی بن محمد الجواددرکه والده‌سی امواد جاریه یاخود مأمون خلیفه‌نك قزیدر ایکیوز اون درتده مدینه‌ده طوغوب ایکیوز اللی درتده یاقرق بشده بغداده قریب سامره دیدکاری سرمن رأی شهرنده وفات ایتدی (دیکر) اون برنجی حسن العسکری بن علی الهادیدرکه برلقبی دخی زکی در سرمن رأی شهرنی معتصم خلیفه یاپدیروب جمله عسکر یله بغداددن اکا کوچکین اوشهرك برآدی دخی عسکر اولوب بعده متوکل خلیفه علی الهادی‌یی بغداددن سرمن رآیه کتوردوب اون ییل آنده ساکن اولوب حسن دخی آنده طوغماغین علی ایله حسن عسکری دیمکله مشهور اولمشلردی * مزبور حسن ایکیوز اوتوز ایکیده یااوتوزده یاایکیوز ایکیده یابرده طوغوب ایکیوز التمشده سر من رأی ده وفات ایتدی * بعض کتبده مدینه‌ده طوغدی دیمشدر (دیکر) اون ایکنجی محمد المهدی بن حسن العسکری درکه ایکیوز اللی بشده طوغوب شیعه طائفه‌لری بونکچون ایکیوز التمش بشده یاطقسان بشده یاطقسان التیده طقوز یادرت یابش یااون طقوز یاشنده ایکن سرمن رأی‌ده برسردابه یعنی زیرزمینه والده‌سی نظر ایدرکن کیروب بعده چیقمیوب قالوب آخرزمانده ظهور ایده‌جك مهدی بودر دیو زعم ایدوب حجة منتظر قائم صاحب الزمان مهدی زمان دیو لقبلر قومشلردر لکن بواعتقاد ایکی وجهله باطلدر زیرا اولا کتب معتبره‌ده آخرزمانده‌کی مهدی حقنده اولاد رسولدن یااهل بیت رسولدن اولوب اسمی محمد باباسی اسمی عبدالله اوله‌جغنه ودخی آل عباسدن اوله‌جغنه ایکی حدیث صحیح وصریح مروی اولوب بعض معتبرانده اسمی محمد باباسی حضرت حسن نسلندن والده‌سی حضرت عباس

نسلندن اولەجغی ابن عباسدن مرویدر * ثانیا شواهد النبوه‌ده مذکوردرکه مشایخ عظامدن شیخ علاء الدولهٔ سمنانی جمله اقطاب وابدالی یازدیغی مجلده دیمشدرکه محمد بن حسن العسکری کیزلندکده ابدالدن اولوب بعده تدریجله سید الابدال اولوب اوزمانك قطبی علی بن حسین البغدادی وفات ایتدکده نماز ین بو قیلوب یرینه قطب اولوب اون طقوز ییل قطبیتده طوروب بعده بودخی وفات ایتدی بعضلر محمد المهدیدن غیری اون برامامك اسامیسن بربیتده جمع ایدوب دیمشدرکه (نظم) علیّ بعده حسنان زین باقر جعفر * وموسی والرضا

محمد وعلی وذو العسکر * رضوان الله تعالی علیهم اجمعین

وصلی الله تعالی وسلم علی خیر خلقه محمد

وآله وصحبه الطیبین الطاهرین

وسلام علی المرسلین

والحمد لله رب

العالمین

آمین

م

تم النصف الاول من کتاب تاریخ مرآة الکائنات واسأل الله اتمام الباقی اقرب الاوقات علی احسن الحالات واستغفره من کل ذنب وتقصیر انه حسبنا ونعم النصیر

UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 00388326 1